

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

VII

SEJA

9

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 9. SEJA

(15., 16., 17., 18., 19. in 22. junij 2015)

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 9. seja (15., 16., 17., 18., 19. in 22. junij 2015)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2016

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 9. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2014 IN 2015 (ZIPRS1415-E), NUJNI POSTOPEK, EPA 505-VII
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NAČINU IZVRŠITVE SODBE EVROPSKEGA SODIŠČA ZA ČLOVEKOVE PRAVICE V ZADEVI ŠTEVILKA 60642/08 (ZNISESČP), NUJNI POSTOPEK, EPA 557-VII
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PODALJŠANJU PREHODNEGA OBDOBJA NA PODROČJU PROSTEGA GIBANJA DRŽAVLJANOV REPUBLIKE HRVAŠKE IN NJIHOVIH DRUŽINSKIH ČLANOV (ZPPOPGHR), NUJNI POSTOPEK, EPA 526-VII
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZOFVI-J), NUJNI POSTOPEK, EPA 547-VII
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O PREMOSTITVENEM ZAVAROVANJU POKLICNIH ŠPORTNIKOV (ZPZPŠ-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 565-VII
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O CESTAH (ZCes-1B), NUJNI POSTOPEK, EPA 572-VII
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ŽIVINOREJI (ZŽiv-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 484-VII
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ZAPOSLOVANJU, SAMOZAPOSLOVANJU IN DELU TUJCEV (ZZSDT), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 426-VII
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ENKRATNEM ODPISU DOLGOV (ZEOD), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 435-VII
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TRGOVINI (ZT-1A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 440-VII
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZBIRKAH PODATKOV S PODROČJA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA (ZZPPZ-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 450-VII
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 518-VII
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREVZEMIH (ZPre-1G), PRVA OBRAVNAVA, EPA 549-VII
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR (ZVDZ-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 483-VII
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSLANCIH (ZPos-G), PRVA OBRAVNAVA, EPA 559-VII
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRŽAVNEM SVETU (ZDSve-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 560-VII

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE (ZVRS-J), PRVA OBRAVNAVA, EPA 561-VII

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH PREDSEDNIKA REPUBLIKE (ZVPR-B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 564-VII

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV (ZUPJS-D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 562-VII

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRŽAVNEM TOŽILSTVU (ZDT-1C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 573-VII

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI TRGOVINSKEGA SPORAZUMA MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER KOLUMBIJO IN PERUJEM NA DRUGI STRANI (MTSCOPE), EPA 558-VII

22A. točka dnevnega reda: ZAHTEVA SKUPINE POSLANK IN POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VODAH (ZV-1E), EPA 554-VII, OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

22B. točka dnevnega reda: ZAHTEVA SKUPINE POSLANK IN POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O JAVNIH SKLADIH (ZJS-1A), EPA 555-VII, OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

23. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Kandidatna lista za člane Sodnega sveta, EPA 556-VII

Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu, EPA 477-VII

Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Kranju, EPA 522-VII

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri investiciji v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj, EPA 583-VII

Zahteva Okrožnega sodišča v Ljubljani, Preiskovalni oddelek, za dovoljenje Državnega zbora za začetek kazenskega postopka zoper poslanca Janka Vebra, EPA 552-VII

Predlog za imenovanje članov strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor, EPA 534-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	20
LUKA MESEC	20
ZDRAVKO POČIVALŠEK	20
LUKA MESEC	21
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	21
JOŽE TANKO	22
22.A točka dnevnega reda: ZAHTEVA SKUPINE POSLANK IN POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VODAH (ZV-1E), EPA 554-VII, OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU	22
DANIJEL KRIVEC	22
22.B točka dnevnega reda: ZAHTEVA SKUPINE POSLANK IN POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O JAVNIH SKLADIH (ZJS-1A), EPA 555-VII, OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU	23
JOŽE TANKO	23
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	24
MAG. ALENKA BRATUŠEK	25
DR. MIROSLAV CERAR	25
MAG. ALENKA BRATUŠEK	26
DR. MIROSLAV CERAR	26
JOŽE TANKO	26
DR. MIROSLAV CERAR	26
JOŽE TANKO	27
DR. MIROSLAV CERAR	27
JOŽE TANKO	28
LUKA MESEC	28
DR. MIROSLAV CERAR	29
LUKA MESEC	30
DR. MIROSLAV CERAR	30
LUKA MESEC	30
TOMAŽ GANTAR	31
DR. MIROSLAV CERAR	31
ZDRAVKO POČIVALŠEK	32
MARIJAN POJBIČ	33
ZDRAVKO POČIVALŠEK	33
MARIJAN POJBIČ	33
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	34
IVA DIMIC	34
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	35
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	35
IVAN HRŠAK	35
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	35
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	35
JOŽE TANKO	36
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	36
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	37

JOŽEF HORVAT	37
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	37
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	37
DUŠAN RADIČ	38
MAG. MARKO POGAČNIK	38
MAG. MARKO POGAČNIK	38
KARL VIKTOR ERJAVEC	38
MAG. MARKO POGAČNIK	39
KARL VIKTOR ERJAVEC	39
MIHA KORDIŠ	40
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	40
MIHA KORDIŠ	41
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	41
MIHA KORDIŠ	42
IVAN ŠKODNIK	42
DR. ANJA KOPAČ MRAK	43
IVAN ŠKODNIK	43
DR. ANJA KOPAČ MRAK	44
MAG. ANŽE LOGAR	44
KARL VIKTOR ERJAVEC	44
MAG. ANŽE LOGAR	45
KARL VIKTOR ERJAVEC	45
MAG. ANŽE LOGAR	45
IVA DIMIĆ	46
DR. ANJA KOPAČ MRAK	46
MAG. JANA JENKO	47
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	47
JELKA GODEC	48
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	48
JELKA GODEC	49
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	49
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	49
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	50
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	51
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	51
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	52
SUZANA LEP ŠIMENKO	52
ZDRAVKO POČIVALŠEK	52
KARL VIKTOR ERJAVEC	53
SUZANA LEP ŠIMENKO	53
KARL VIKTOR ERJAVEC	53
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	54
DR. DUŠAN MRAMOR	54
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	54
DR. DUŠAN MRAMOR	55
MAG. DUŠAN VERBIČ	55
DR. PETER GAŠPERŠIČ	55
FRANC BREZNIK	56
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	56
FRANC BREZNIK	57
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	58
FRANC BREZNIK	58
DR. FRANC TRČEK	58
ZDRAVKO POČIVALŠEK	59
DR. FRANC TRČEK	59
ZDRAVKO POČIVALŠEK	60
DR. FRANC TRČEK	60
DANILO ANTON RANC	61

ANJA BAH ŽIBERT	61
BORIS KOPRIVNIKAR	61
ANJA BAH ŽIBERT	62
BORIS KOPRIVNIKAR	62
ANJA BAH ŽIBERT	63
JOŽEF HORVAT	63
DR. ANJA KOPAČ MRAK	63
JOŽEF HORVAT	64
DR. ANJA KOPAČ MRAK	64
JOŽEF HORVAT	65
PRIMOŽ HAINZ	65
ZDRAVKO POČIVALŠEK	66
MAG. DEJAN ŽIDAN	66
PRIMOŽ HAINZ	67
MAG. DEJAN ŽIDAN	67
DANIJEL KRIVEC	67
ALENKA SMERKOLJ	68
DANIJEL KRIVEC	68
ALENKA SMERKOLJ	68
VIOLETA TOMIČ	69
MAG. DEJAN ŽIDAN	69
VIOLETA TOMIČ	70
MAG. DEJAN ŽIDAN	70
JANKO VEBER	71
DR. DUŠAN MRAMOR	71
JANKO VEBER	72
DR. DUŠAN MRAMOR	72
JANKO VEBER	72
JERNEJ VRTOVEC	72
DR. PETER GAŠPERŠIČ	73
JERNEJ VRTOVEC	73
DR. PETER GAŠPERŠIČ	74
FRANC LAJ	74
BOJAN PODKRAJŠEK	74
MAG. DEJAN ŽIDAN	75
BOJAN PODKRAJŠEK	75
LJUBO ŽNIDAR	75
DR. PETER GAŠPERŠIČ	75
LJUBO ŽNIDAR	76
DR. PETER GAŠPERŠIČ	76
LJUBO ŽNIDAR	76
ANITA KOLEŠA	76
TOMAŽ LISEC	77
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	77
TOMAŽ LISEC	78
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	78
MATJAŽ HAN	79
DR. DUŠAN MRAMOR	79
MATJAŽ HAN	79
UROŠ PRIKL	79
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	80
UROŠ PRIKL	80
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	81
DR. VINKO GORENAK	81
ANDREJ ČUŠ	81
DR. ANJA KOPAČ MRAK	82
ANDREJ ČUŠ	82
DR. ANJA KOPAČ MRAK	83

ANDREJ ČUŠ	83
TILEN BOŽIČ	83
DR. PETER GAŠPERŠIČ	84
ŽAN MAHNIČ	84
ANDREJA KATIČ	85
ŽAN MAHNIČ	86
ANDREJA KATIČ	86
ŽAN MAHNIČ	86
MAG. BOJANA MURŠIČ	87
ANDREJA KATIČ	87
MAG. BOJANA MURŠIČ	88
ANDREJA KATIČ	88
MATJAŽ NEMEC	88
DR. PETER GAŠPERŠIČ	89
MATJAŽ NEMEC	90
DR. PETER GAŠPERŠIČ	90
ANDREJ ČUŠ	90
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	91
ANDREJ ČUŠ	91
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	92
ŽAN MAHNIČ	92
MAG. DEJAN ŽIDAN	93
ŽAN MAHNIČ	93
MAG. DEJAN ŽIDAN	94
MATJAŽ HAN	94
DR. PETER GAŠPERŠIČ	94
MATJAŽ HAN	95
DR. PETER GAŠPERŠIČ	95
MATJAŽ HAN	96
VIOLETA TOMIČ	96
ZDRAVKO POČIVALŠEK	96
VIOLETA TOMIČ	96
JANKO VEBER	97
ZDRAVKO POČIVALŠEK	97
JANKO VEBER	98
ZDRAVKO POČIVALŠEK	98
MIHA KORDIŠ	98
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	99
MIHA KORDIŠ	99
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	99
MATJAŽ NEMEC	100
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	100
MATJAŽ NEMEC	101
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	101
MATJAŽ NEMEC	101

6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O PREMOSTITVENEM ZAVAROVANJU POKLICNIH ŠPORTNIKOV (ZPZPŠ-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 565-VII.....	101

DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	102
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK	102
PRIMOŽ HAINZ	103
JAN ŠKOBERNE	103
MIHA KORDIŠ	104
LJUDMILA NOVAK	104
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK	105
IRENA KOTNIK	105

ANDREJ ČUŠ	106

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ŽIVINOREJI (ZŽiv-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 484-VII.....	106

MIHA MARENČE	107
IVA DIMIC	107
JANKO VEBER.....	108
VIOLETA TOMIČ	108
IVA DIMIC	109
FRANC LAJ	109
ZVONKO LAH.....	110
BENEDIKT KOPMAJER.....	110

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ZAPOSLOVANJU, SAMOZAPOSLOVANJU IN DELU TUJCEV (ZZSDT), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 426-VII.....	111

PETER POGAČAR	111
UROŠ PRIKL	112
LUKA MESEC.....	112
IVA DIMIC	113
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	114
VOJKA ŠERGAN.....	114
MARIJAN POJBIČ.....	115
UROŠ PRIKL	115
MARIJA BAČIČ	116
MIHA KORDIŠ	117
IRENA GROŠELJ KOŠNIK	117
MARIJAN POJBIČ.....	118
MIHA KORDIŠ	119
VIOLETA TOMIČ	119
ERIKA DEKLEVA	120
PETER POGAČAR	120

11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TRGOVINI (ZT-1A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 440-VII.....	121

MARUŠA ŠKOPAC	121
MARJANA KOTNIK POROPAT	122
JAN ŠKOBERNE	122
LUKA MESEC.....	123
JAN ŠKOBERNE	124
FRANC JURŠA.....	125
FRANC JURŠA.....	125
UROŠ PRIKL	126
FRANC BREZNIK	126
FRANC JURŠA.....	128
FRANC JURŠA.....	128
JAN ŠKOBERNE	128
JAN ŠKOBERNE	129
VIOLETA TOMIČ	129
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	129
VIOLETA TOMIČ	130
MARJANA KOTNIK POROPAT	131
ZDRAVKO POČIVALŠEK	131

JANKO VEBER.....	132
MARKO FERLUGA	132
JOŽEF HORVAT	133
JAN ŠKOBERNE	134
ANDREJA POTOČNIK	134
MIHA KORDIŠ	135
MARUŠA ŠKOPAC	137
DANILO ANTON RANC	137
MIHA KORDIŠ	138
VIOLETA TOMIČ	138
JANKO VEBER.....	138

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREVZEMIH (ZPre-1G), PRVA OBRAVNAVA, EPA 549-VII.....	139

ZDRAVKO POČIVALŠEK	139
MAG. ALENKA BRATUŠEK	139
ANDREJA POTOČNIK	140
FRANC BREZNIK	141
TOMAŽ GANTAR	141
MIHA KORDIŠ	142
MAG. MATEJ TONIN.....	144
DANILO ANTON RANC	145
FRANC LAJ	145
FRANC JURŠA.....	146
DANIJEL KRIVEC	146
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	147
ANDREJA POTOČNIK	148
FRANC BREZNIK	148
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	149
TOMAŽ GANTAR	150
MARKO FERLUGA	151
MAG. MARKO POGAČNIK	151
ZDRAVKO POČIVALŠEK	152
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	153

6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	153

8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	153

9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	154

MIHA KORDIŠ	154
VOJKA ŠERGAN.....	154

11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	155

14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	155

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR (ZVDZ-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 483-VII	155

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSLANCIH (ZPos-G), PRVA OBRAVNAVA, EPA 559-VII.....	155

17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRŽAVNEM SVETU (ZDSve-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 560-VII	155
18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE (ZVRS-J), PRVA OBRAVNAVA, EPA 561-VII.....	155
19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH PREDSEDNIKA REPUBLIKE (ZVPR-B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 564-VII	155
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	155
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	157
BORIS KOPRIVNIKAR	159
DR. DRAGAN MATIČ	159
DR. VINKO GORENAK	160
BENEDIKT KOPMAJER.....	164
MAG. BOJANA MURŠIČ	165
DR. FRANC TRČEK	166
JERNEJ VRTOVEC	167
PETER VILFAN.....	169
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	170
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	171
MAG. MATEJ TONIN.....	172
BRANKO ZORMAN.....	173
ANJA BAH ŽIBERT	176
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	177
DUŠAN RADIČ	178
ANJA BAH ŽIBERT	178
LJUDMILA NOVAK	179
MARINKA LEVIČAR.....	179
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	180
DANILO ANTON RANC	180
DR. DRAGAN MATIČ	181
ŽAN MAHNIČ.....	183
MARJANA KOTNIK POROPAT	183
FRANC BREZNIK	184
FRANC BREZNIK	185
FRANC BREZNIK	185
FRANC BREZNIK	185
FRANC BREZNIK	185
JOŽE TANKO	186
JOŽE TANKO	186
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	186
JOŽE TANKO	187
JOŽE TANKO	187
JOŽE TANKO	187
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	187
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	188
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	188
DR. MITJA HORVAT	188
ANJA BAH ŽIBERT	190
ANJA BAH ŽIBERT	190
FRANC JURŠA.....	191
DR. VINKO GORENAK	191
JANJA SLUGA	192
IGOR ZORČIČ.....	193

MAG. ANŽE LOGAR	194
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	194
MAG. ANŽE LOGAR	194
IGOR ZORČIČ	195
ANITA KOLEŠA	195
MAG. JANA JENKO	196
JOŽE TANKO	197
JOŽE TANKO	197
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	197
JOŽEF HORVAT	197
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	198
MARKO FERLUGA	198
MAG. BRANKO GRIMS	199
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	199
DR. JASNA MURGEL	200
DR. MATEJ T. VATOVEC	201
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	202
EVA IRGL	202
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	203
FRANC BREZNIK	203
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	204
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	204
KSENIJA KORENJAK KRAMAR	204
ANDREJA POTOČNIK	204
FRANC BREZNIK	205
FRANC BREZNIK	206
FRANC BREZNIK	206
JERNEJ VRTOVEC	206
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	207
DR. VINKO GORENAK	208
ANDREJA POTOČNIK	208
MAG. BRANKO GRIMS	209
DR. VINKO GORENAK	209
FRANC BREZNIK	210
JOŽE TANKO	211
MARKO FERLUGA	211
IVAN ŠKODNIK	212
TILEN BOŽIČ	212
ANJA BAH ŽIBERT	213
 15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 214
DR. VINKO GORENAK	214
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	214
DR. FRANC TRČEK	214
JERNEJ VRTOVEC	215
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	215
JAN ŠKOBERNE	215
FRANC JURŠA	216
JERNEJ VRTOVEC	216
PRIMOŽ HAINZ	216
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	216
FRANC BREZNIK	216
IGOR ZORČIČ	217
DR. DRAGAN MATIČ	217
DR. FRANC TRČEK	217
 16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 217

17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	218
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	218
19. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	218
Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.	218
JOŽE TANKO	218
LUKA MESEC.....	219
DR. FRANC TRČEK	220
ANJA BAH ŽIBERT	220
JANKO VEBER.....	220
MATJAŽ NEMEC	221
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2014 IN 2015 (ZIPRS1415-E), NUJNI POSTOPEK, EPA 505-VII.....	222
MAG. MATEJA VRANIČAR	222
URŠKA BAN.....	222
MAG. MARKO POGAČNIK	223
UROŠ PRIKL	223
JANKO VEBER.....	224
LUKA MESEC.....	224
JOŽEF HORVAT	225
MAG. ALENKA BRATUŠEK	226
URŠKA BAN	226
LUKA MESEC.....	227
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	228
MAG. MATEJA VRANIČAR	228
JOŽEF HORVAT	228
MAG. ALENKA BRATUŠEK	229
LUKA MESEC.....	229
MAG. MATEJA VRANIČAR	230
JOŽEF HORVAT	230
FRANC LAJ	231
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ENKRATNEM ODPISU DOLGOV (ZEOD), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 435-VII.....	231
URŠKA BAN	231
LUKA MESEC.....	232
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	233
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	233
JANKO VEBER.....	234
VIOLETA TOMIČ	234
JOŽEF HORVAT	235
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	236
TILEN BOŽIČ	237
MAG. MARKO POGAČNIK	237
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PODALJŠANJU PREHODNEGA OBDOBJA NA PODROČJU PROSTEGA GIBANJA DRŽAVLJANOV REPUBLIKE	

HRVAŠKE IN NJIHOVIH DRUŽINSKIH ČLANOV (ZPPOPGHR), NUJNI POSTOPEK, EPA 526-VII	238
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	238
UROŠ PRIKL	239
MARIJA BAČIČ	239
MATJAŽ HAN	240
IVA DIMIC	241
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	241
JANJA SLUGA	242
MARIJAN POJBİČ.....	242
MAG. JANA JENKO	243
MIHA KORDIŠ	243
IRENA GROŠELJ KOŠNIK.....	244
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	244
MIHA KORDIŠ	245
JANJA SLUGA	245
SIMON ZAJC	245
MIHA KORDIŠ	246
FRANC JURŠA.....	246
UROŠ PRIKL	247
MIHA KORDIŠ	247
MARIJAN POJBİČ.....	247
MATJAŽ HAN	248
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	248
FRANC BREZNIK.....	249
 5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZOFVI-J), NUJNI POSTOPEK, EPA 547-VII.....	 249
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	249
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	250
MIHA KORDIŠ	251
JOŽEF HORVAT.....	251
VESNA VERVEGA	252
JELKA GODEC.....	252
PRIMOŽ HAINZ.....	253
JANKO VEBER.....	254
 7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O CESTAH (ZCes-1B), NUJNI POSTOPEK, EPA 572-VII.....	 254
MAG. KLEMEN GREBENŠEK	254
IGOR ZORČIČ.....	255
JERNEJ VRTOVEC	255
IGOR ZORČIČ.....	256
ZVONKO LAH.....	256
MARJANA KOTNIK POROPAT	257
JAN ŠKOBERNE	258
VIOLETA TOMIČ	258
 12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZBIRKAH PODATKOV S PODROČJA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA (ZZPPZ-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 450-VII	 259
NINA PIRNAT	259

TOMAŽ GANTAR	259
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	260
LUKA MESEC.....	260
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	261
LUKA MESEC.....	261
MATJAŽ HAN	261
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	261
DR. FRANC TRČEK	261
MATJAŽ HAN	262
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	262
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	262
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	262
12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	263
22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI TRGOVINSKEGA SPORAZUMA MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER KOLUMBIJO IN PERUJEM NA DRUGI STRANI (MTSCOPE), EPA 558-VII	263
23. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.....	263
Kandidatna lista za člane Sodnega sveta, EPA 556-VII	263
NATAŠA KOVAČ.....	263
Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu, EPA 477-VII	265
DR. VINKO GORENAK	265
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	265
DR. BOJAN DOBOVŠEK	266
MAG. ANŽE LOGAR	266
DR. VINKO GORENAK	267
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	267
DR. FRANC TRČEK	267
Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Kranju, EPA 522-VII	268
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	268
DR. VINKO GORENAK	268
Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri investiciji v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj, EPA 583-VII	268

Zahteva Okrožnega sodišča v Ljubljani, Preiskovalni oddelek, za dovoljenje Državnega zbora za začetek kazenskega postopka zoper poslanca Janka Vebra, EPA 552-VII	268

Predlog za imenovanje članov strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor, EPA 534-VII	269

MAG. MATEJA VRANIČAR	269
MAG. ANŽE LOGAR	269
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	270
LUKA MESEC	270
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	270
FRANC JURŠA	271
JOŽE TANKO	271
DR. FRANC TRČEK	271
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	272

13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 518-VII	272

ZVONKO LAH	272
PETER POGAČAR	273
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK	274
SIMON ZAJC	275
BOJAN PODKRAJŠEK	276
UROŠ PRIKL	276
MARIJA BAČIČ	277
MATJAŽ HAN	278
MAG. MATEJ TONIN	279
ZVONKO LAH	279
PETER POGAČAR	281
ZVONKO LAH	282
PETER POGAČAR	282
BOJAN PODKRAJŠEK	282
JOŽEF HORVAT	283
JOŽEF HORVAT	284
TOMAŽ LISEC	285
UROŠ PRIKL	286
MARINKA LEVIČAR	287
MARINKA LEVIČAR	287
TOMAŽ LISEC	288
ZVONKO LAH	288
JAN ŠKOBERNE	288
ZVONKO LAH	289
ANDREJ ČUŠ	290
BENEDIKT KOPMAJER	290
SUZANA LEP ŠIMENKO	291
MARIJAN POJBIČ	292
UROŠ PRIKL	294
JOŽE TANKO	294
PETER POGAČAR	294
JOŽE TANKO	295
PETER POGAČAR	295
JANKO VEBER	295
JELKA GODEC	296
JANJA SLUGA	296
SIMON ZAJC	297

ZVONKO LAH.....	297
LJUBO ŽNIDAR.....	298
JOŽE TANKO	298
ZVONKO LAH.....	300
JAN ŠKOBERNE	301
JOŽEF HORVAT	301
FRANC BREZNIK	302

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV (ZUPJS-D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 562-VII	303

LUKA MESEC.....	303
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	303
ERIKA DEKLEVA	304
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	305
UROŠ PRIKL	305
JAN ŠKOBERNE	306
VIOLETA TOMIČ	307
MAG. MATEJ TONIN.....	308
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	309
MIHA KORDIŠ	310
VESNA VERVEGA	310
MARIJAN POJBIČ.....	311
MATJAŽ HAN	313
ERIKA DEKLEVA	313
IVA DIMIC	314
IRENA GROŠELJ KOŠNIK	314
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	315
JANJA SLUGA	316
VIOLETA TOMIČ	317
JANKO VEBER.....	317
FRANC LAJ	319
UROŠ PRIKL	319
SIMON ZAJC	319
TOMAŽ LISEC	321
IRENA KOTNIK.....	323
MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK.....	323
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	323
LUKA MESEC.....	324

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRŽAVNEM TOŽILSTVU (ZDT-1C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 573-VII	324

DR. VINKO GORENAK	324
DARKO STARE	325
MAG. BRANKO GRIMS	326
MAG. BRANKO GRIMS	328
BENEDIKT KOPMAJER.....	329
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	330
MATJAŽ HAN	330
IVA DIMIC	331
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	332
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	333
JERNEJ VRTOVEC	333
ANJA BAH ŽIBERT	334
DR. JASNA MURGEL	335

DR. VINKO GORENAK	336
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	338
DR. VINKO GORENAK	338
JOŽEF HORVAT	338
MAG. ANŽE LOGAR	339
MAG. ANŽE LOGAR	339
MAG. ANŽE LOGAR	339
DR. VINKO GORENAK	341
JANKO VEBER.....	342
DR. VINKO GORENAK	343
JANKO VEBER.....	344
DR. VINKO GORENAK	344
FRANC BREZNIK	345
FRANC BREZNIK	345
JANKO VEBER.....	348
JANKO VEBER.....	348
DR. VINKO GORENAK	348
FRANC BREZNIK	348
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	349
DARKO STARE	349
DR. VINKO GORENAK	350
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	350
DR. VINKO GORENAK	350
DR. VINKO GORENAK	351

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NAČINU IZVRŠITVE SODBE EVROPSKEGA SODIŠČA ZA ČLOVEKOVE PRAVICE V ZADEVI ŠTEVILKA 60642/08 (ZNISESČP), NUJNI POSTOPEK, EPA 557-VII.....	352

METOD DRAGONJA.....	352
TILEN BOŽIČ	352
FRANC JURŠA.....	353
JANKO VEBER.....	354
DR. MATEJ T. VATOVEC	354
IVA DIMIC	355
MAG. ALENKA BRATUŠEK	356
URŠKA BAN	356
JANEZ (IVAN) JANŠA	357
METOD DRAGONJA.....	358
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	358
UROŠ PRIKL	359
JANEZ (IVAN) JANŠA	360
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	362
FRANC BREZNIK	363
MAG. MARKO POGAČNIK	364
MAG. BRANKO GRIMS	366
JOŽE TANKO	367
METOD DRAGONJA.....	368
JOŽE TANKO	370
JOŽE TANKO	370
METOD DRAGONJA.....	370
JOŽE TANKO	371
METOD DRAGONJA.....	371
JOŽE TANKO	371
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	371
ANJA BAH ŽIBERT	372
FRANC LAJ	373
VOJKA ŠERGAN.....	373

MARIJAN POJBIČ	374
MAG. MARKO POGAČNIK	375
METOD DRAGONJA	375
VIOLETA TOMIČ	375
METOD DRAGONJA	376
VIOLETA TOMIČ	376
VIOLETA TOMIČ	376
METOD DRAGONJA	376
VIOLETA TOMIČ	377
METOD DRAGONJA	377

3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 377

MAG. MARKO POGAČNIK	377
VIOLETA TOMIČ	378
JOŽE TANKO	378
MAG. DUŠAN VERBIČ	378
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	379
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	379
JANKO VEBER	379
JOŽE TANKO	379
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	380
MAG. BRANKO GRIMS	380
MAG. BRANKO GRIMS	380
FRANC BREZNIK	380
ANJA BAH ŽIBERT	381
MARIJAN POJBIČ	381
JOŽE TANKO	381
FRANC JURŠA	381
VIOLETA TOMIČ	382
JOŽE TANKO	382
VIOLETA TOMIČ	382
MAG. MARKO POGAČNIK	383
VIOLETA TOMIČ	383
JOŽE TANKO	384
MAG. ALENKA BRATUŠEK	384

13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 384

20. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 384

LUKA MESEC	384
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	385
JANKO VEBER	385
IVA DIMIC	385
UROŠ PRIKL	385
ERIKA DEKLEVA	386
SUZANA LEP ŠIMENKO	386

21. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 386

DR. VINKO GORENAK	386
KSENIJA KORENJAK KRAMAR	386
JANKO VEBER	387
IVA DIMIC	387

Državni zbor
VII. mandat**9. seja****15., 16., 17., 18., 19. in 22. junij 2015**

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
mag. Bojana Muršič.....podpredsednica Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 15. junija 2015 ob 12.02.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci,
gospe in gospodje!

Začenjam 9. sejo Državnega zbora, ki
je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57.
člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne
morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci:
mag. Tanja Cink, gospa Irena Grošelj Košnik,
gospod Marjan Dolinšek in gospod Roberto
Battelli.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade,
ministre in ministre ter generalnega sekretarja
Vlade k 1. točki dnevnega reda, predsednika
Republike Slovenije gospoda Boruta Pahorja ter
predsednika Sodnega sveta k 23. točki
dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem
točkam dnevnega reda. Vse prisotne lepo
pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega**
reda 9. seje Državnega zbora. Predlog
dnevnega reda ste prejeli v ponedeljek, 8. junija
2015, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda
bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64.
člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov
za širitev dnevnega reda seje nisem prejel.

Prehajamo na obravnavo in odločanje o
predlogu za umik točke z dnevnega reda seje.
Poslanska skupina Združena levica predlaga
Državnemu zboru, da se z dnevnega reda 9.
seje Državnega zbora umakne 11. točka, to je
Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah
Zakona o trgovini, druga obravnava. Predlog za
umik ste prejeli in je objavljen na e-klopi. Želi
besedo predstavnik predlagateljev umika?
Besedo ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo,
gospod predsednik.

V Združeni levici predlagamo, da se na podlagi
tretjega odstavka 64. člena Poslovnika
Državnega zbora z dnevnega reda 9. redne seje
umakne Predlog zakona o spremembah in
dopolnitvah Zakona o trgovini. Naj na kratko
obrazložim to zahtevo. Dodatna deregulacija za
trgovino tipičnih delovnih mest je škodljiva za
zaposlene, potrošnike ter manjša in srednja
podjetja. Poklica prodajalca in poslovodje sta

deregulirana že zdaj, saj je zanju predpisana
samo minimalna stopnja izobrazbe, ni pa
določena specifična smer izobrazbe, kar
zagotavlja kakovost trgovinskih storitev in vsaj
določeno stopnjo varnosti za zaposlene.
Obravnava predloga o dodatni deregulaciji
trgovskega poklica na matičnem delovnem
telesu v Državnem zboru je pokazala široko
nasprotovanje tej deregulaciji, saj so ji
nasprotovali tako rekoč vsi – sindikati, mali in
srednji trgovci, obrtna zbornica, Državni svet; pri
obravnavi na Ekonomsko-socialnem svetu pa ji
je nasprotovalo tudi Ministrstvo za
izobraževanje. Se pravi, da tudi Vlada sama
očitno ni usklajena v tej zadevi. Poleg tega pa
lahko iz besed ministra za gospodarstvo
Zdravko Počivalška sklepamo, da tudi sam
minister ni dovolj seznanjen o vsebini tega
zakona. Na matičnem odboru je namreč trdil, da
ko govorimo o četrti in peti stopnji izobrazbe, ki
še vedno ostaja, govoriti o popolnem
neizobraževalnem pristopu na tem področju je,
ne vem, neustrezno. To je citat. Minister
Počivalšek je na tem odboru zastopal stališče,
da četrta in peta zahtevana stopnja izobrazbe
ostajata po tem predlogu, ampak ravno to je
bistvo predloga, da se tudi te kriterije izvzema iz
zahtevanih za trgovski poklic. Poleg tega
deregulacija na trgu delovne sile prinaša slabši
položaj za zaposlene, saj jih postavlja v zaostren
konkurenčni položaj, kar pomeni, da bodo
prisiljeni delati več za manjše plačilo in pristati
na manjše socialne pravice.

Zato v Združeni levici predlagamo umik zadeve
z dnevnega reda, saj Predlog zakona o
spremembah in dopolnitvah Zakona o trgovini ni
dovolj premišljen, je neusklajen s socialnimi
partnerji, poleg tega pa je očitno tudi sama
Vlada mestoma neusklajena, mestoma pa ne ve
točno, kaj piše v tem zakonu, ki je bil pripravljen
na pobudo Trgovinske zbornice. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi
besedo predstavnik Vlade?
Minister Zdravko Počivalšek, prosim.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani
predsednik, poslanke in poslanci!

Predlagam, da obravnava Predloga zakona o spremembah Zakona o trgovini ostane na dnevnem redu seje Državnega zbora. Ključni cilj novele Zakona o trgovini je deregulacija poklicev prodajalec in trgovski poslovodja. Utemeljitev – izobrazbeni pogoji je eden od pogojev za upravljanje trgovine, posledica deregulacije bo poenostavitev poslovnega okolja, večja možnost zaposlovanja in samozaposlovanja ter pozitiven vpliv na socialno podjetništvo. Predlagana sprememba bo izenačila pogoje za opravljanje trgovinske dejavnosti v okviru Evropske unije, saj nobena država članica za poklic prodajalec in trgovski poslovodja nima predpisane minimalne izobrazbe. Ponavljam – nobena od 27 poleg nas nima predpisanega izobrazbenega pogoja za ta dva poklica. Izdelana je bila analiza učinkov sprememb predpisa na gospodarstvo, predvsem na mala in srednja podjetja. Ključna ugotovitev je, da spremembe sledijo ciljem vzpostavitve poslovnega okolja, ki spodbuja razvoj podjetništva in konkurenčnosti. Za zaposlene bo povečana fleksibilnost pri iskanju zaposlitve, možnost napredovanja in samozaposlitve, izboljšalo se bo poslovno okolje za družinska podjetja, za delodajalce. Eden izmed glavnih učinkov predlagane ureditve – fleksibilnost pri novih zaposlitvah in razporejanju delavcev. Podpisniki kolektivne pogodbe za dejavnost trgovine so se strinjali, da se področje izobrazbe za nekatera tipična delovna mesta uredijo v kolektivni pogodbi, kolektivno pogodbo so sprejeli marca 2014. Ministrstvo je sledilo temu usklajenemu pristopu, v katerem so se socialni partnerji dogovorili, da v primeru deregulacije sprejmejo ureditev iz kolektivne pogodbe. Trenutno zakon celo omogoča fleksibilnost, ki so jo dogovorili s socialnimi partnerji. Deregulacija dejavnosti in poklicev je 10 strateški projekt Vlade Republike Slovenije in tudi vključena v akcijski program Vlade Republike Slovenije za odpravo administrativnih ovir in izboljšanje zakonodaje. Slovenija ima 242 reguliranih poklicev, rekorderja sta Češka s 396, Poljska 347, najmanj jih ima Švedska z 88. Čehi in Poljaki bodo deregulirali 50 % poklicev; naš načrt je 20 %. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želite najprej besedo predstavniki poslanskih skupin? Najprej Luka Mesec, Poslanska skupina Združene leve.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala.

Želel sem samo opozoriti, da to ni prostor za vsebinsko razpravo, ampak smo predlagali umik točke z dnevnega reda iz dveh drugih razlogov. Prvi razlog je, da je zakon neusklajen s socialnimi partnerji in znotraj vlade. Drugi razlog pa je, da je bil na odboru s tistim citatom gospoda ministra, da se ne umika zahtev po minimalni izobrazbi, očitno prezentiran na napačen način oziroma z napačnimi podatki. In zato še enkrat predlagamo, da se točko umakne

in se jo ponovno vrne v razpravo, ker je zakon neusklajen in ker očitno tudi tisti, ki so ga predlagali, ne razpolagajo s pravimi podatki o tem zakonu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Margareta Guček Zakošek, Poslanska skupina Stranke modernega centra.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, predsednik.

Poslanska skupina SMC bo glasovala proti umiku točke, in sicer zato, ker je bil zakon usklajen s socialnimi partnerji; in sicer med podpisniki kolektivne pogodbe dejavnosti trgovine 1. maja 2014, kjer je v 14. členu jasno določeno, da mora biti vsaka oseba, ki prodaja blago, ne glede na izobrazbo, delovne izkušnje ali znanja, razvrščena v 4. tarifni razred; in vsaka oseba, ki opravlja delo poslovodje, v 5. Tukaj argumentov ne vidimo, torej ne gre za možnost izkoriščanja delavcev. Zakon je bil tudi v popolnosti medresorsko usklajen tudi z Ministrstvom za izobraževanje. Rada bi poudarila, da predlog novele temelji na načelu svobodne gospodarske pobude in generalno gledano zagotavlja večje zaposlitvene možnosti, povečanje konkurenčnosti tega dela gospodarstva, ki je izrazito v zapostavljenem položaju na področju Evropske unije, ker smo edini, ki reguliramo ta poklic na ta način. Gre pa tudi za korak pri odpravi administrativnih ovir, ki tudi sega na trg dela. Rada bi poudarila, da gre za lažji zagon, za lažji dostop do dejavnosti, in sicer predvsem nezaposlenim, mladim, samozaposlitve. Potem gre za lažje karierno napredovanje ljudi, ki so že danes motivirani in imajo kompetence, pa zaradi regulacije poslovodje ne morejo napredovati. Torej gre tudi za zagotavljanje mobilnosti znotraj te dejavnosti in gre za vse subjekte, ki danes ne morejo prodajati blaga zaradi tega regulacije. Posebej bi omenila kmetije, obrtnike, mikro-, mala podjetja, družinska podjetja, socialna podjetja, ki danes ne morejo odpreti te dejavnosti. Skratka, gre res za korak v podporo gospodarstvu, zato bo Poslanska skupina SMC, še enkrat ponavljam, glasovala proti umiku te točke.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšen predstavnik poslanskih skupin? Ne. Želi besedo predlagatelj umika? Tudi ne. Potem zaključujem predstavitev stališč o predlogu za umik. Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Odločamo o predlogu za umik 11. točke z dnevnega reda seje. Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 9, proti 56. (Za je glasovalo 9.) (Proti 56.) Ugotavljam, da predlog za umik ni sprejet.

Prehajamo na določitev dnevnega reda v celoti. Državnemu zboru predlagam, da za današnjo

sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 65, proti nihče.

(Za je glasovalo 65.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 9. seje določen.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Spoštovani! Že večkrat sem na Kolegiju opozoril, nisem sicer tega storil na zadnjem kolegiju, da se opozicijske točke, predvsem predlogi SDS, uvrščajo na tiste dneve pri sejah Državnega zbora, ko ni glasovanj. Tudi v tem primeru se je zgodilo isto. Glasujemo v torek, glasujemo v sredo, glasujemo v četrtek, glasujemo v ponedeljek, vendar dve naši točki, ki smo jih predlagali, da so uvrščene za dnevni red, so na dnevnem redu v petek. Mislim, da razvrščanje predlogov SDS na tak način kaže na to, da predlagatelji nismo v enakopravnem položaju. Če lahko o paketu volilne zakonodaje razpravljamo in glasujemo v sredo, bi lahko tudi o našem zakonu o državnem tožilstvu razpravljali in glasovali v petek; ali pa bi ta dva naša predloga uvrstili na tiste dni obravnave sej, ko se opravijo tudi glasovanja. Skratka, noben predlog, ki sem ga dal v tem mandatu glede načina uvrščanja točk SDS na dnevni red sej, ni bil praktično upoštevan. In moram reči, da v poslanski skupini čutimo, da nismo enakopravno obravnavani partner, kar zadeva razvrščanja točk na dnevni red sej Državnega zbora.

Gospod predsednik, apeliram na vas, da poskušate to pomanjkljivost ali to napako, ki se nam zgodi praktično na vsaki seji Državnega zbora, odpraviti in da imamo tudi naše točke takrat na dnevnem redu, ko se opravi glasovanje. Tokrat imamo dve točki. Obe sta na dan, ko ni glasovanj. Prejšnjikrat je bilo podobno, pred prejšnjikrat praktično enako. Upam, da se v prihodnje ta praksa ne bo več ponavljala. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glede določanja vrstnega reda imam res pristojnosti. Običajno upoštevam vse želje, ki mi jih dajo poslanske skupine in tudi ministrstva; skušam upoštevati. Ničesar drugega ne morem ta trenutek narediti glede določanja tega vrstnega reda za to sejo, kot da vztrajam pri njem. Vendar pa bom v prihodnje štel, da ste to eksplicitno povedali. Bom štel kot sistemsko zahtevo, ki jo bom upošteval pri določanju vrstnega reda naslednje seje Državnega zbora.

Prehajamo na **22.A TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA ZAHTEVO SKUPINE POSLANK IN POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA**

O VODAH OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Kolegij predsednika Državnega zbora je na 30. seji 8. junija 2015 sklenil, da se Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah obravnava po skrajšanem postopku. Na podlagi desetega odstavka 21. člena Poslovnika Državnega zbora je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom 10. junija 2015 zahtevala, da Državni zbor odloči o navedeni odločitvi Kolegija.

Besedo dajem predstavniku vlagatelja zahteve gospodu Danijelu Krivicu za predstavitev stališča. Krivicu, pardon.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik Državnega zbora, predstavniki Vlade, spoštovani predsednik Vlade, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini SDS predlagamo, da se Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah obravnava po rednem postopku; in ne po skrajšanem postopku, kot je odločitev Kolegija predsednika Državnega zbora. Ponovno se namreč srečujemo s prakso, da se pomemben sistemski zakon, ki ureja področje voda, predlaga v obravnavo na neobičajen način. Mogoče bi bilo to še upravičeno, če bi se to zgodilo takoj po poplavih, ko bi bilo nujno nekatere pereče probleme urediti tudi na zakonodajni ravni. V tem trenutku pa ni nobene potrebe, da se s temi rešitvami po skrajšanem postopku uveljavlja spremembe brez potrebne širše razprave vseh vpletenih. Izkušnje iz preteklosti pri sprejemanju primerljive zakonodaje na tak način dajejo prav našim pomislekom, saj so problemi zaradi slabo domišljenih rešitev kasneje velika ovira za izvajanje zakona v praksi, nemalokrat pa hvaležen material za vlaganje zahtev za pravno varstvo in ustavno presojo. Predlog zakona po skrajšanem postopku ni v skladu z določili Poslovnika Državnega zbora in Vlade, ki natančno urejata, kateri zakoni in kdaj se lahko predlagajo po skrajšanem postopku. Ta postopek je dopusten takrat, ko gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. Iz predlaganih sprememb je jasno, da gre za večje spremembe in nove sistemske rešitve, ki se ne morejo obravnavati po skrajšanem postopku. V tem primeru ne gre za prenehanje veljavnosti posameznega člena zakona ali njegovih posameznih določb. Tudi ne gre za manj zahtevne uskladitve z drugimi zakoni ali s pravom Evropske unije. Vsebinska obrazložitve predloga spremembe zakona s strani predlagatelja to tudi potrjuje. Obstoječe stanje na področju izvajanja nalog upravljanja voda z vidika organiziranosti ocenjuje kot nezadovoljivo, kar se je posebej izkazalo v vrsti poplavnih dogodkov v letu 2014. Zato predlaga reorganizacijo na področju upravljanja z vodami, kar bi se izvedlo z združitvijo upravljaljskih nalog na področju voda ter s prenosom določenih

pristojnosti na ministrstvo oziroma na Direkcijo Republike Slovenije za vode kot organ v sestavi ministrstva. Skladno s prenosom pristojnosti bo ministrstvo oziroma organ v sestavi ministrstva prevzelo uslužbenca Inštituta za vode. To nikakor niso manjše spremembe. S predlagano rešitvijo podaljšanja prehodnega obdobja glede plačevanja za rabo vode za leti 2014–2015 se plačevanje podaljšuje iz razloga, ker še vedno niso podeljeni vsi koncesijski akti, prav tako pa ni bila sprejeta uredba o plačilu za vodno pravico, ki se podeli z vodnim dovoljenjem. V tem primeru gre res samo za podaljšanje pravic, ki jih zakon že določa; in je to sprememba, ki rešuje večje število gospodarskih subjektov, ki bi jim bilo ogroženo poslovanje. Po drugi strani pa se je treba vprašati, zakaj niso bile izvedene vse aktivnosti in sprejete uredbe, ki jih že sedanji zakon predpisuje. V postopku medresorskega usklajevanja Zakona o ukrepih za uravnoteženje javnih financ občin je osnutek predvidel neodplačnost pridobivanja služnosti in stavbnih pravic na vodnih ter priobalnih zemljiščih, s čimer so se strinjali tudi predstavniki lokalnih skupnosti. Ministrstvo pa je zagovarjalo stališče, da je na sistemski ravni treba urediti odplačnost vodnih in priobalnih zemljišč. Smiselno pa je, da se za objekte, ki prečkajo vodotoke, služnosti in stavbna pravica zaračunavata simbolično. V predlaganih spremembah zakona se zagotavlja pravna podlaga za izvedbo, obenem pa ministrstvo pripravi pravilnik za določanje nadomestila za služnosti in stavbne pravice na vodnih in priobalnih zemljiščih. V pravilniku naj bi bila predpisana izjema, ki je bila dogovorjena s predstavniki lokalnih skupnosti, da se za poseg za gradnjo objektov lokalne infrastrukture višina nadomestila določi v višini 5 % višine siceršnjega nadomestila. Tudi v tem primeru ne gre samo za manjše popravke v zakonu. Zakon o vodah ureja naloge države v primeru škodljivega delovanja voda in sanacijo posledic. Glede intervencije določa samo nekaj načelnih določb glede varstva voda in predvideva sprejem navodila, s katerim naj se določijo konkretni intervencijski ukrepi. Način njihove izvedbe in delovanja javne službe, ki ga v soglasju sprejmeta minister, pristojen za okolje in obrambo. To navodilo še ni sprejeto. Ne v Zakonu o vodah ne v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami pa ni urejeno obdobje po zaključku intervencije. V predlagani spremembi zakona se ureja obdobje po zaključeni intervenciji po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Tudi v tem primeru ne gre za manjše popravke, ampak za sistemsko ureditev. V preteklosti je Komisija za preprečevanje korupcije že večkrat opozorila na neprimerno sprejemanje zakonodaje po skrajšanem in nujnem postopku. To mnenje govori o tem, da je pri teh spremembah zakonov potrebno posvetiti še posebno pozornost vsem deležnikom, predvsem z vidika načela gospodarnosti, javnosti, transparentnosti, pravne varnosti in obvladovanja korupcijskih tveganj.

Upravljanje z vodami ima namreč prostorski, infrastrukturni in okoljski vidik. Tedanja organiziranost tega področja pa je bolj podrejena okoljskemu vidiku, infrastrukturni pa je izrazito neučinkovit. Zato je še pomembnejše, da zakone iz tega področja sprejemamo premišljeno.

Spoštovani kolegice in kolegi! Naj poudarim, da spremembam Zakona o vodah ne nasprotujemo. Nasprotno, nove rešitve so nujne, vendar v naši poslanski skupini predlagamo, da se zakon ne obravnava po skrajšanem postopku, in da se potrdi sprejem po normalni proceduri. Zaradi številnih vsebinskih razlogov, ki sem jih navedel, predlagam, da to podprete.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na odločanje. Na podlagi desetega odstavka 21. člena Poslovnika zbora Državni zbor o odločitvi Kolegija odloči brez razprave in obrazložitve glasu.

Na glasovanje dajem naslednji predlog sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah se obravnava po skrajšanem postopku. Če sklep ne bo sprejet, bo Državni zbor predlog zakona obravnaval po rednem postopku.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 48, 24 pa jih je bilo proti.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 24.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet, zato bo zbor navedeni predlog zakona obravnaval po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **22.B TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA ZAHTEVO SKUPINE POSLANK IN POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O JAVNIH SKLADIH OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.** Kolegij predsednika Državnega zbora je na 30. seji 8. junija 2015 sklenil, da se Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o javnih skladih obravnava po skrajšanem postopku. Na podlagi desetega odstavka 21. člena Poslovnika Državnega zbora je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom 10. junija 2015 zahtevala, da Državni zbor odloči o navedeni odločitvi Kolegija. Besedo dajem predstavniku vlagatelja zahteve gospodu Jožetu Tanku za predstavitev stališča.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi!

V približno dveh letih se drugič srečujemo z novelo Zakona o javnih skladih. Tudi v tem primeru je predlagatelj isti. Tu je treba tudi opozoriti, da pri tem predlogu zakona ne gre v nobenem primeru za manjše spremembe zakona, kajti zakon prinaša rešitev, da bi se dosedanja dopustnost zadolžitve sklada, ki znaša 10 % premoženja kapitala

sklada, sedaj s tem zakonom povečala lahko na 50 % zadolžitve; oziroma v primeru, da se dobi kredit, ki je daljši od 30 let in ugodnejši od 2 %, bi bila ta dopustna zadolžitve celo 70-odstotna. Zakon pri teh pogojih prinaša hude finančne posledice. Gre za približno 650 milijonov evrov. To je približno ena polovica dovoljenega letnega primanjkljaja pri proračunu Republike Slovenije. Toliko je ta finančna posledica in če pač tisti, ki se s tem področjem ukvarjate, to razumete, potem zagotovo ne morete pritrditi temu, da gre tu za majhno spremembo tega zakona. Ta zakon se več ali manj nanaša samo na dve mestni občini, na Mestno občino Ljubljana in Mestno občino Maribor, ki imata relativno velika stanovanjska sklada. Če bo ta novela sprejeta in če bo po tem postopku šla čez, bo to tema dvema občinama omogočilo na nek način prikrito dodatno zadolževanje. Kaj se dogaja s proračuni mestnih občin? Predvsem v Ljubljani smo videli, že na nekaterih drugih primerih, recimo na primeru Stožice, kjer je po tem postopku prišlo do tega, da se je to breme enostavno prelilo v javni dolg. To se pravi, da se je projekt Mestne občine Ljubljana razdelil na vse državljane Republike Slovenije, ker ga občina ni bila v stanju financirati; kljub temu, da je dobila evropska sredstva. V tem primeru, ko gre za projekt oziroma za cilj, da se dodatno sprost zadolževanje Stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, to na nek način lahko pomeni tudi prikrito zadolževanje Mestne občine Ljubljana. Posledica bo pa enaka – prikrito zadolževanje in porazdelitev tega bremena preko javnega dolga na vse državljane Republike Slovenije. Ker se Ministrstvo za finance in tudi vlada na ta predlog zakona nista odzvala, predlagam, da se ta zakon obravnava po rednem postopku, da se v miru pretehtajo vsi ti razlogi, ki so predlagatelja navedli, da je ta zakon sploh predlagal; in seveda naši zadržki, pomisleki, da na ta način ne damo tako velike možnosti nobeni izmed mestnih občin, da na tak visok, neprimeren način vpliva tudi na stanje javnih financ. Kot rečeno, mislim, da je potreben tehten razmislek o tem, ali bo koalicija oziroma tudi vlada dopustila, da se bosta dva mestna sklada zadolžila lahko celo v enem letu za polovico dovoljene zadolžitve oziroma primanjkljaja, ki ga ima proračun Republike Slovenije.

Mislim, da so te številke bistveno previsoke, da je rešitev zakona finančno nevzdržna in da prinaša za državljane Republike Slovenije in Republiko Slovenijo preveliko potencialno nevarnost, da bi ta zakon obravnavali po skrajšanem postopku. Zato predlagam, da našemu predlogu pritrdite in da glasujete proti predlogu sklepa. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Prehajamo na odločanje. Na podlagi desetega odstavka 21. člena Poslovnika zbora Državni zbor o odločitvi Kolegija odloči brez razprave in obrazložitve glasu.

Na glasovanje dejem naslednji predlog sklepa: Predlog zakona o dopolnitvi zakona o javnih skladih se obravnava po skrajšanem postopku. Če sklep ne bo sprejet, bo Državni zbor predlog zakona obravnaval po rednem postopku.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 26.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 26.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet, zato bo Državni zbor navedeni predlog zakona obravnaval po skrajšanem postopku. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovniskem roku prejel pisne prijave 49 poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen v skladu z 244. členom, drugim odstavkom 245. ter 247. členom Poslovnika Državnega zbora. Na prva tri vprašanja poslank in poslancev opozicije in na poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade. Vsak poslanec oziroma poslanka ima za postavitev vprašanja na voljo tri minute. Predsednik Vlade, ministric in ministri odgovorijo na vprašanje v največ petih minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo pet minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne mora pa postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v dveh minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute. Poslanec, ki je postavil vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministric ali ministra. O tem odloči Državni zbor brez razprave. V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo odgovoril odgovora, mu morajo predsednik Vlade, ministrica ali minister v 30 dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki je postavil vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bom vprašanje uvrstil na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko so se za danes opravičili: gospod Gorazd Žmavc, minister, pristojen za področje odnosov med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu; gospa Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor; mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje ter mag. Vesna Györkös Žnidar, ministrica za notranje zadeve. Na e-klopi je objavljen pregled poslanskih vprašanj, na katera v poslovniskem roku ni bilo odgovorjeno. Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovarjal predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

Kot prva mu bo poslansko vprašanje zastavila mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Najlepša hvala in lep pozdrav vsem!

Na predlog Poslanske skupine Zavezništva smo skupaj s poslanskimi skupinami Socialnih demokratov, Desusa in Združene levice predlagali zapis pravice do pitne vode v Ustavo. Predlog smo sicer vložili že v prejšnjem mandatu, a do obravnave in glasovanja zaradi predčasnih državnoborskih volitev ni prišlo oziroma je bila opravljena samo javna predstavitev mnenj. Predlagana sprememba Ustave določa univerzalno pravico do pitne vode vsem prebivalcem Slovenije pod enakimi pogoji in ima namen preprečiti kakršnokoli privatizacijo oskrbe s pitno vodo. Tudi zato, ker izkušnje s privatizacijo pitne vode, kot jo imajo nekatere države in evropska mesta, niso dobre. Rada bi spomnila na izkušnje držav Evropske unije, kjer je prišlo do privatizacije upravljanja vodovodnega sistema. Na začetku je bila privatizacija mišljena kot orodje za bolj racionalno upravljanje in boljšo kvaliteto vode, a je monopolni položaj zasebnikov privedel do tega, da se je oskrba poslabšala, cene pa so se zvišale, tako da mnoge države sedaj odkupujejo ali prekinjajo koncesijske pogodbe. Poleg tega smo bili deležni obširne razprave na ravni Evropske unije o Direktivi o podeljevanju koncesijskih pogodb, ki bi velikim tujim podjetjem omogočile, da na podlagi razpisov pridobijo koncesijo za upravljanje z nekaterimi našimi vodnimi viri. Zbranih je bilo več kot milijon in pol podpisov državljanek in državljanov Evropske unije zoper to uredbo in Komisiji ni preostalo nič drugega, kot da to področje umakne iz direktive. Z vpisom vode v Ustavo kot univerzalne in temeljne pravice bomo to preprečili na najvišji ravni in dali signal Evropski komisiji, da v Sloveniji vodooskrba s pitno vodo ne bo namenjena pridobivanju dobička. Voda je javna dobrina in mora biti dostopna vsem pod enakimi pogoji. Preden ste postali predsednik Vlade, ste v svoji kolumni marca 2014 z naslovom Voda – slovenska življenjska in strateška dobrina zapisali, da je ta predlog nadvse dobrodošel, saj bo odprl ustavno razpravo o eni najpomembnejših slovenskih naravnih dobrin ter omogočil njeno dodatno varstvo; in da gre še za eno izjemno pomembno nalogo za slovenske vlado. Zapisali ste tudi, da če je že vlada – soglasje k direktivi je dala Janševa vlada – naredila veliko napako in podpisala sporno direktivo, si podobne napake v prihodnje nikakor več ne sme privoščiti ne vlada ne Slovenija.

Zatorej vas sprašujem:

Ali boste sedaj kot predsednik Vlade predlog za spremembo ustave ... / znak za konec razprave/ ... vode kot dobrine za vse v ustavo podprli?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala za vprašanje, spoštovana poslanka Alenka Bratušek.

V ničemer ne razmišljam drugače, kot sem takrat, ko sem pisal kolumno, ki ste jo omenili. Še vedno sem prepričan, da je voda tako pomembna vitalna človeška dobrina, tako pomemben del naravnega bogastva naše dežele in države in tako pomembna strateška dobrina za Slovenijo in Slovence, da moramo storiti vse, da jo zavarujemo pred kakršnokoli privatizacijo in pred kakršnimkoli drugimi posegi v to samo dobrino, ki bi bistveno poslabšali njeno kvaliteto ali pa dostopnost državljanov do vode. Osebnostno sem zelo vesel in naklonjen temu, da se je začela ustavna razprava na to temo. Podpiram to ustavno razpravo, vendar pa pričakujem zdaj v tej fazi tudi tisto, kar je običajno v tej razpravi – mnenje stroke, ustavnopravne stroke, ki bo opozorila na posamezne vidike te predlagane spremembe. Naj samo omenim, da pravica do pitne vode, ki jo osebnostno lahko kot državljan samo podprem, sproža določena ustavnopravna vprašanja, kajti gre za to, da je treba potem ugotoviti, kakšne pravne posledice to prinese za seboj; kaj pomeni enakopravnost pri dostopu do pitne vode in drugih virov. Mislim, da moramo tu zdaj počakati – zadeva je že vložena in to je dobro – na mnenje ustavnopravne stroke. Če bo to mnenje podprlo te spremembe kot smiselne na ustavni ravni, kot koristne, pomembne, nujne, v kar upam in si želim, si bom vsekakor prizadeval, da to podpre tudi vlada. Vlada bo to posebej obravnavala in takrat, upam, sprejela tudi v tej smeri pozitivno stališče. Naj še omenim, da je zelo pomembno tudi to, da se zavedamo, da po načelu primarnosti evropske tako imenovane zakonodaje včasih tudi ustavna norma ni dovolj, da zavarujemo tisto, kar Ustava določa; kajti vemo, da ima lahko v nekem primeru neka norma Evropske unije – torej pravna, zakonodajna direktiva, uredba ali kaj podobnega – po načelu primarnosti in po načelu neposrednosti prioriteto v veljavi. Zato bo še posebej pomembno to, kar ste opozorili, da vlada, parlament ter vsi dejavniki v družbi – in tu bomo hvaležni tudi vedno civilni družbi, če bo na to še nadalje pozorna, spremlja, kaj se dogaja na tem področju, nas opozarja, da ne bi ponovno prišlo do tega, da bi se na ravni EU zavezali h kakšnemu nepremišljenemu ukrepu, ki bi morebiti lahko privedel do kakšne prikrite ali celo odkrite privatizacije z upravljanjem nad vodami ali celo do voda.

V vsakem primeru torej podpiram osebno že sedaj to ustavno razpravo, to, da je bila sprožena. Bo pa po tem dodatnem premisleku, ko bo še stroka povedala svoje, tudi čas, da se o njej izrečemo vsi – tiste stranke v Državnem zboru, ki ta hip še niso dale izrecne podpore, pa jo bodo verjetno kasneje dale, ter tudi vlada. To bi bil zaenkrat moj odgovor. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Alenka Bratušek ima besedo, da zahteva dopolnitev odgovora.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Najlepša hvala, spoštovani predsednik!

Moje vprašanje je bilo danes zastavljeno zato, ker je iz vaše stranke, Stranke modernega centra prihajal drugačen signal. Signal, da pripravljate svoj predlog za spremembo Ustave. Verjamem, da kot ustavni pravnik veste, da se v enem mandatu iste vsebine ne da reševati dvakrat. Zahvaljujem se vam za odgovor. Se vam zahvaljujem za podporo. Upam pa, da boste tudi svoje poslance uspeli prepričati v pomembnost te ustavne spremembe.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predsednik Vlade dr. Miro Cerar, da odgovori na to, kar je bilo prej povedano.

DR. MIROSLAV CERAR: V tej vaši, kako bi rekel, trditvi ali ugotovitvi je bilo implicitno tudi vprašanje, na katerega želim odgovoriti. Poslanska skupina SMC, s katero sem v tesni povezavi, normalno, ni nenaklonjena ustavni spremembi, ki bi okrepila zaščito pitne vode in razpolaganja z vodnimi viri, ki naj ostane v slovenskih rokah. Poslanska skupina SMC ima samo predloge za izboljšave, ki jih želi preveriti v tem postopku. Tako je treba razumeti to njeno intenco, da pride s svojim predlogom, ne z novim predlogom, ker bi bilo to verjetno res v koliziji s tem, kar ste rekli. Je pa treba razumeti, da se zavedamo v SMC, in to smo podrobno proučili, toliko moram govoriti v vlogi tudi predsednika stranke, da gre za zelo zahteven projekt. Pravica do pitne vode, poudarjam – s tem sem se celo primerjalno ukvarjal, ko sem bil v Ameriki – izjemno kompleksna pravica, ki jo je zelo težko vpeljati tako, da ne povzroča številnih odprtih vprašanj. Hkrati se zavedamo v SMC, da obstaja že zakonodaja, ki zaenkrat ustrezno ureja koncesijski režim in podobno, se pa tudi hkrati zavedamo, da je zakonodaja bolj ranljiva stvar, da je zato Ustava morda tisto mesto, kjer je ta diskusija in nek izid verjetno smiseln.

Vsekakor vam pa zagotavljam, da bo stranka SMC v parlamentu ter tudi kot del vlade o tem zelo odgovorno razpravljala in bo vsak sprejemljiv, dober, koristen predlog v tem smeri podprla. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kot drugi bo vprašanje zastavil gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Leta 2003 in 2004 so prišli na dan podatki o koruptivnih dejanjih v Telekomu, o poceni prodaji Sistemске tehnike Viator & Vektorju ter 300 milijonsko pismo o nameri za nabavo osemkolesnikov s Pavčnikovo Sistemsko tehniko. Vpletene so bile znane osebe in družbe iz omrežja tedanje Liberalne

demokracije, na primer Golobič, Ultra, Kocijančič in še vrsta drugih imen. Temu je sledil piarovski manever Ropove vlade. Ustanovila je Komisijo za preprečevanje korupcije, Drago Kos je postal njen predsednik. A Kosova komisija ni preiskovala korupcije v Telekomu ali pri prodaji Sistemске tehnike, ne vpletenih v ta javno očitana koruptivna dejanja, ampak je vso aktivnost usmerjala v Patrio, ki ji je sledil proces proti Janezu Janši. Šlo je za večletno nategovanje javnosti, ko so nedolžni postali krivi; krivih pri Telekomu pa se ni niti omenjalo, kaj šele preiskovalo. Epilog z odločbami Ustavnega sodišča pa poznate. Sedaj je situacija podobna. Na dan prihajajo podatki o korupciji, kaznivih dejanjih in političnih povezavah pri nastajanju bančne luknje ter pri trošenju denarja v TEŠ. Spet se omenjajo nekatera ista imena kot pri Telekomu, na primer Golobič, Ultra in drugi, ki so sodelovali pri tej bančni luknji. Čeprav se s tovrstnimi kaznivimi dejanji ukvarjajo NPU, Specializirano državno tožilstvo, Furs; imamo pa tudi preiskovalko v Državnem zboru. Vaša vlada predlaga zakon, po katerem bi vlada bančno luknjo in TEŠ preiskovala s svojima preiskovalnima komisijama, kar pomeni, da bi prevzela preiskavo NPU, Specializiranemu državnemu tožilstvu in Državnemu zboru. Gre za podoben pristop kot pri ustanovitvi KPK in zdi se, da tudi za tem vladnim projektom stojijo isti akterji, iste sive eminence kot pred desetletjem, in da je tudi cilj isti – najti alternativne krivce za bančno luknjo in TEŠ. Najbrž sta za to kljub številnim pomislekom dva od bivših iz KPK, Praprotnik in Kos, že preventivno angažirana v Novi Ljubljanski banki, največji bančni luknji, da bosta pravilno pripravila dosjeje in usmerjala preiskave.

Spoštovani predsednik Vlade:

Zakaj se je Vlada odločila, da bo ob Nacionalnem preiskovalnem uradu, Specializiranem državnem tožilstvu, Finančni upravi ustanovila še lastne preiskovalne komisije? V čem je smisel tega pristopa?

Ali je morda kakšna politična stranka ta zakon funkcionarju vlade, ki ga je pripravil, posebej priporočila ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani gospod poslanec Jože Tanko, hvala za to vprašanje.

Vlada se je na začetku mandata zavezala, da bo skušala v bistveno večji meri praktično uveljaviti načelo pravne države v vseh njegovih segmentih, seveda tudi tam, kjer je treba na zakonodajni ravni narediti spremembe, ki bodo to omogočile. Odločali smo se tudi, in to je zapisano v koalicijskem sporazumu, da bomo preiskali nekatere zadeve, recimo, da bo tu opravljena revizija, revizija TEŠ 6. In imate prav, zavezani smo temu, da preiščemo takšne nepravilnosti, kot ste jih omenjali, kot so tudi bančne luknje in podobno, pri čemer smo

ugotovili, da je lahko edina pot v tej smeri normalno zakonita, takšna, ki gre v skladu z Ustavo in zakoni, v skladu s pravno državo; pri čemer pa dosedanje poti, denimo različne preiskovalne komisije, različni postopki državnih organov, ki so delovali morda preveč nepovezano vsak zase, niso, kot ste sami ugotovili, prinesli zadosti uspeha oziroma ponekod ni bilo uspeha praktično nobenega. Zato smo se odločili, da predlagamo Državnemu zboru poseben zakon o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena, ki bo omogočal hitro, koncentrirano in celovito izvedbo neodvisne preiskave oziroma nadzora velikih projektov, kot je recimo projekt TEŠ 6 ali nastanek bančnih lukenj in podobno. Naj takoj povem, da ne bo dvoma, nobena stranka ne stoji zadaj za tem zakonom kot sama, to podpira vlada kot celota, koalicija kot celota. Mislim, da je ta zaveza nesporna tudi v luči pravne države. Tudi če bi jo predlagal kdo drug, poseben, bi bili lahko tega vsi zelo veseli. Naj povem, da za tem ne stojijo nobeni drugi akterji, nobeni ljudje iz ozadja, nobene sile, ki ste jih omenili. In še posebej ta vlada ne bo podpirala, nasprotno, nasprotovala bo temu, da bi se iskali neki alternativni krivci, da bi se politična pozornost preusmerjala od pravih problemov in tistih pravih afer, ki jih je treba raziskati. Predlog zakona, ki sem ga omenil, je prvi poskus v zgodovini samostojne Slovenije, ki po uspešnem zgledu drugih držav, recimo Islandije, Irske in Avstrije, prinaša pravno podlago za sistemske preiskave nepravilnosti pri izvedbi večjih investicijskih projektov, ki smo jih financirali vsi davkoplačevalci. V preteklosti smo bili praktično pri vseh investicijah državnega pomena priča številnim odmevnim poročanjem medijev o različnih sumih, kot ste rekli, potem pa se marsikje ni dogodilo to, da bi prišlo do pravnega epiloga v obliki neki konsistentne in celovite slike o vzrokih, dejavnikih in razlogih za te nepravilnosti. In še manj v obliki – s kakšnimi izjemami seveda, to so bile, tudi neke hvalevredne izjeme – s kakšnimi sodnimi epilogi. Predlog daje zdaj pravno podlago za ustanovitev posebnih preiskovalnih komisij, ki bodo izvedle osredotočene sistemske preiskave oziroma revizije vseh faz načrtovanja ter izvedbe projektov državnega pomena. Komisije bodo sestavljene iz predstavnikov ključnih nadzorstvenih institucij in z njimi bodo dolžni sodelovati vsi, ki so kakorkoli poslovno sodelovali pri preiskovanem projektu. Tudi njihove ugotovitve bodo predstavljene javnosti, in to zelo transparentno v obliki poročila. Gre za to, da tisto, česar ne more opravi neka preiskovalna komisija na ravni Državnega zbora zaradi svojih pristojnosti in narave svojega delovanja, ali pa morda ne en sam organ v sistemu države, denimo bodisi samo policija bodisi Računsko sodišče in podobno, da se to ustrezno poveže, da se na ravni države s pomočjo tega, kar vlada predlaga, vzpostavijo te komisije, ki bodo imele povezane kompetence in

dejavnosti. Potem bodo zadevo iskale in preiskovale na način, kot je omenjen v samem zakonu.

Naj samo še to povem, poglobljena rešitev zakona je omogočiti celovito in v relativno kratkem času izvedeno preiskavo priprave in izvajanja projekta državnega pomena, pri kateri se pojavi resen dvom o pravilnosti, gospodarnosti oziroma smotrnosti neke investicije ali poročila. Toliko. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jože Tanko ima besedo, da zahteva dopolnitev odgovora.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Odgovor je nedosleden. Vi ste oziroma minister Klemenčič je 28. oktobra dobil od stranke Zares pismo, s katerim poziva ministra, da pripravi točno tak zakon, kot ga je sprejela vlada, 28. oktober. Prej nisem brez razloga naštel tiste, ki so bili vpleteni v razne afere. Eden izmed tistih, ki je globoko v teh zgodbah – pri Telekomu, pri bančni luknji in še kje –, poziva vlado, da ustanovi preiskovalno komisijo. Namen je spet, da se zadeva preusmeri, da se poišče žrtve in potem krivdo prevale na tretje osebe. Kar zadeva pa NPU in ostale institucije. Mi imamo v državi Nacionalni preiskovalni urad, ki je specializirana kriminalistična preiskovalna enota na državni ravni za odkrivanje in preiskovanje zahtevnih kaznivih dejanj, zlasti s področja gospodarske in finančne kriminalitete ter korupcije. V določenih primerih pa tudi s področja organiziranega kriminalitete, kriminalitete, povezane z novimi informacijskimi tehnologijami, ter zahtevnejših oblik klasične kriminalitete. Poleg tega imamo Specializirano državno tožilstvo, na nacionalni ravni imamo torej vse, kar bi omogočilo izvedbo korektno in konkretne preiskave. Ne rabimo nobenih ad hoc vladnih komisij. In ker predlagate, da bi mnogi nekdanji funkcionarji, ki so bili v teh institucijah, kot so Računsko sodišče, Ustavno sodišče, bili vrhovni državni tožilci, člani KPK in tako naprej, vršili ta dejanja, se postavlja vprašanje, zakaj tega ne počnejo, ko so v redni službi. V institucijah, v katerih so zaposleni ... / znak za konec razprave/ Gospod predsednik, menim, da to, česar se je lotila vlada, pomeni samo deplasiranje, preusmeritev pozornosti od realnih projektov k namišljenim.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Gospod Tanko, nekako ne razumem te vaše zaskrbljenosti, upam, da ne celo strahu pred tem, da bomo ustanovili še nek bolj učinkovit organ oziroma telo, ki bo razširil in maksimalno izkoristil že obstoječe mehanizme nadzora, da bi končno prišli do tega, kar v marsičem nismo uspeli prej, da bi dejansko razkrili ljudi, ki so odgovorni za številne afere, ki so oškodovale državljane za stotine milijonov evrov. Mislim, da

bi se morali veseliti tega, da bomo lahko to naredili in opravili, ampak prepuščam to parlamentarni diskusiji, kajti, kot veste, zakon je zdaj v Državnem zboru. Naj samo rečem, da ne poznam nobenega pisma, ki bi ga stranka Zares poslala gospodu ministru Klemenčiču. Jaz samo vem to, da sem jaz osebno lansko leto poklical ministra k sebi na razgovor in ga prosil, da v najkrajšem možnem roku pripravi delovni predlog tega zakona, ker se tu ne sme čakati, da to opravi s pomočjo strokovnjakov s področja javne uprave ter tudi zunanjih strokovnjakov in drugih institucij. Jaz vem samo to, da nas je k temu zavezala delno že koalicijska pogodba, na splošno tudi v tem, da se zavzemamo za pravno državo; konkretno v tem, da moramo opraviti ali spodbuditi revizijo TEŠ 6; predvsem pa sem se, kot veste, sam nenehno zavzemal za to, da bomo izboljšali našo pravno državo, jo resnično razvili, da bo takšna, kot si jo želimo; in v tej smeri že delujemo. Bilo je predlaganih že kar nekaj zakonskih sprememb oziroma prihajajo v Državni zbor. Treba bo še izboljšati marsikaj v sistemu pravosodja in tudi državne uprave ter še marsikaj v tem smislu.

Predvsem pa vidim ravno v tem, in s tem končujem, kar mi tu predlagamo, en dodaten element, ko se skuša vsaj tiste kapacitete, ki jih imamo, združiti, povezati, da bomo končno prišli do tega, kdo je odgovoren za določene, te hude škandale, ki so ljudi, kot sem rekel, škodovali za stotine milijonov ali celo milijardo evrov; in kar je tudi eden od razlogov, zakaj smo danes v tako globoki, še vedno neki finančni krizi, iz katere pa, hvala bogu, se počasi in uspešno končno prebijamo ven. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jože Tanko, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Nad odgovorom predsednika vlade sem zaskrbljen. Če predsednik Vlade ugotovi, da Nacionalni preiskovalni urad, Specializirano državno tožilstvo, Finančna uprava Republike Slovenije, Urad za preprečevanje pranja denarja, Komisija za preprečevanje korupcije in še kaj – in to so institucije, ki jih v tej državi imamo – ne delujejo, potem je primarna naloga predsednika Vlade, da ukrepa: ali s spremembo pooblastil, ali jim naloži, da se drugače organizirajo in povežejo, ali pa enostavno predlaga spremembe v teh institucijah. To je naloga vlade, ki pač naj bi bdela nad temi zadevami. Če vi predlagate ustanovitev vladne preiskovalne komisije, v kateri bodo na primer nekdanji ustavni sodnik ali ustavna sodnica, recimo, da je to gospod Ribičič; ali pa je recimo nekdanji vrhovni sodnik ali vrhovna sodnica, recimo da je to gospod Polič; ali da bo v tej komisiji nekdanji član senata Komisije za preprečevanje korupcije, prej sem dva že omenil, gospoda Praprotnika, ki je preventivno v banki, in gospoda Kosa, ki je tam pogodbeno

preventivno v banki, in študirata dosjeje; potem od te preiskovalne komisije ne bo nič, ker smo že prej ugotovili, da je bila ustanovljena KPK že leta 2004 izključno zato, da je preusmerila pozornost in poiskala tarčo tam, kjer se korupcija in kazniva dejanja niso dogajala. To vam je dalo odgovor Ustavno sodišče. In če mislite vi te stvari tako voditi, potem se ve, da je na obzorju naslednja tarča.

Kar zadeva pa pismo. Gospod predsednik, jaz vam bom izročil pismo stranke Zares iz 28. oktobra, ki je naslovljeno na bivšega predsednika Senata za preprečevanje korupcije in vašega ministra gospoda Klemenčiča, kjer predlagajo ravno to. Leta 2004 je bil še v funkciji, ki je lahko predlagal Komisijo za preprečevanje korupcije; zdaj je v funkciji, ko lahko da pobudo nekdanjemu strankarskemu kolegu, da ustanovi neko ad hoc vladno preiskovalno komisijo, ki se bo ukvarjala z vsem drugim, samo ne s preiskavo dejanskih kaznivih dejanj v bančni luknji. Gospod Klemenčič je takrat, ko je bil član senata KPK, pregledoval bančno luknjo, govoril o sivih eminencah, imen pa enostavno ni hotel povedati ne preiskovalni komisiji in ne ne vem komu drugemu. Skratka, gospod predsednik, predajam vam to pismo stranke Zares. Čeprav imamo že splošno razpravo o zakonu, predlagam, da na naslednji seji opravimo tudi odgovor predsednika Vlade na postavljeno poslansko vprašanje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 17. junija 2015, v okviru glasovanj. Kot tretji bo predsedniku Vlade zastavil vprašanje Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo. Spoštovani gospod predsednik Vlade!

Vaše ključne obljube pred volitvami so bile preiščljene privatizacija, skupaj z učinkovitim in transparentnim upravljanjem z državnim premoženjem. To ste celo zapisali v koalicijsko pogodbo in oboje umestili med "prioritetne politične vsebine prihodnega razvoja". Pred volitvami ste bili jasni tudi glede konkretnega postopanja v konkretnih postopkih privatizacije. V intervjuju za tednik Mladina, objavljenemu dober mesec pred volitvami, 6. junija 2014, ste dejali, da ste "izrazito zadržani do prodaje Telekom", mednarodna tiskovna agencija Reuters pa je mesec kasneje, 2. julija, na podlagi vaše izjave poročala, da vaša stranka "nasprotuje prodaji Telekom Slovenije in Aerodroma Ljubljana". Dan kasneje, 3. julija je tudi trenutni predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez za spletni portal MMC RTV Slovenija potrdil, da se privatizacije Telekom naša stranka ne bi lotila na način, kot se ga je zdajšnja, se pravi vlada Alenke Bratušek, saj "nasprotujemo prodaji strateške infrastrukture". Vi ste bili še 12. januarja letos, ko ste bili že praktično nekaj mesecev na funkciji predsednika Vlade, jasni tudi na prvem programu RTV

Slovenija, ko ste sami priznali zgrešenost tistega nesrečnega privatizacijskega seznama 15 podjetij. Dejali ste: "Dejstvo je, to moramo priznati, da je bilo teh 15 podjetij dano na spisek dokaj nestratesko, bi rekel nesistematično, brez čvrste logike, ampak to je pač preteklost." Vendar pa to zdaj za vas ni več preteklost. Prejšnji teden, 10. junija je tudi na vašo pobudo, pred sejo ste namreč tudi sami pozvali nadzornike, kako naj glasujejo, SDH potrdil prodajo Telekomu britanskemu skladu Cinven, čeprav so v tej prodaji zadnje tedne v javnost pronicale zelo problematične informacije. Ogromno je bilo zaskrbljenosti, od pomislekov o ekonomski upravičenosti in razvojni škodljivosti prodaje, do tega, da naj bi bila cena glede na vrednost primerljivih Telekomov po Evropi vsaj enkrat prenizka, do tega, da obstajajo indici, ki so jih potrdili tudi nekateri člani Vlade, da naj bi se Cinven in Deutsche Telekom nelegalno dogovarjala o prevzemu. Ampak, če gremo po vrsti.

Najprej me zanima:

Zakaj ste prelomili svoje predvolilne obljube, da Telekomu ne boste prodajali?

Ali menite, da imate kljub temu demokratični mandat za prodajo, glede na to, da 72 % javnosti nasprotuje privatizaciji Telekomu in da ste tudi sami v bistvu volivce nagovarjali s protiprivatizacijskimi stališči pred volitvami?

Kako si razlagate avtonomijo SDH, glede na to, da ste javno pozivali SDH, da je treba Telekom prodati?

Ali se vam zdi cena ekonomsko upravičena?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani poslanec Luka Mesec, hvala za vprašanja.

Kot prvi odgovor bi rekel, res je, bil sem izrazito zadržan do prodaje Telekomu, preden sem vstopil v to vlogo. In to je bil nek čas, ko je bil Telekom še v nekoliko drugačni situaciji; pri čemer pa je že takrat veljal sklep Državnega zbora, ki je bil sprejet leta 2013, o tem, da se začne privatizacija 15 podjetij, ki so bila dana na spisek, ki ga je Državni zbor določil. To je bila zaveza Državnega zbora, ki še drži, ki jo je tudi prejšnja vlada tudi po nekaterih pomislekih ponovno potrdila na ravni vlade in koalicije v Državnem zboru. Državni zbor je sprejel to odločitev. Prvič, nisem prelomil nobene predvolilne obljube, ker nisem nikoli rekel, da bom zaustavil privatizacijo Telekomu; bil pa sem do tega zadržan, kot ste rekli, skeptičen. Vi morate vedeti, da Telekom z vsakim mesecem propada tudi zaradi številnih dejanj politikov, ki mu znižujejo ceno, in zaradi številnih pijavk, ki so nam priseseane, zaradi številnih slabih praks in zaradi številnih drugih dejavnikov – premalo vlaganja v prihodnost in drugo. Vse to se je dogajalo. Postopek prodaje je že nekaj časa v teku, več kot leto in pol se s tem ukvarjamo. Jaz

sem že v predvolilnem času rekel, če bo situacija takšna, da bo možno kaj prekiniti, bomo; vendar sklep Državnega zbora je zavezujoč. Hkrati so bili postopki v teku, bil bi ogrožen ugled Slovenije, bili bi pravi postopki, vse bi bilo narobe; torej privatizacija je nekaj, kar to vlado absolutno zavezuje, ko govorimo o 15 podjetjih. Nobene predvolilne obljube v tem smislu nisem dal. Sem pa zato kot predsednik Vlade zelo spodbudil in hkrati s koalicijskimi partnerji smo sprejeli predlog strategije upravljanja z državnimi naložbami. Tukaj smo se zavzeli za to, k čemur se nobena prejšnja vlada ni; da smo zelo jasno opredelili, katere so strateške družbe v Sloveniji, katerih je 24 strateških družb, ki jih Slovenija želi zadržati kot takšna v svoji lasti – več kot 51-procentni lasti, torej najmanj 51-procentni lasti. Ko govorimo o energetiki, govorimo o Luki Koper, železnicah, Darsu, o vsem tem, kar je strateškega pomena za našo državo, in to je naša vlada opredelila tako, opredelila je tudi jasne kriterije za nadaljnje upravljanje z državnim premoženjem, česar do zdaj nismo imeli. Mislim, da to dovolj jasno izkazuje našo skrb k temu, da želimo upravljati in pomagati pri upravljanju te države kot spodbujevalec dobrega gospodarjenja. Vi veste, da prebivalstvo ta hip, ljudje, državljani in državljanke, ki nasprotujejo ali podpirajo privatizacijo, nimajo ustreznih podatkov. Oni so obveščeni s strani različnih medijev, vas, političnih dejavnikov o tem ali onem, tu se manipulira, govori se o nekih cenah, dvojnih, trojnih, ogromno je neresnic, ogromno je podatkov, ki so popolnoma izmišljeni. Zadeva se skrajno politizira. Ravno zato je bil ustanovljen SDH, Slovenki državni holding, da se končno politika umakne iz tega procesa. In zato sem tudi sam izrazil vso podporo SDH, da avtonomno dokonča že začeti postopek; kakorkoli ga bo. In očitki, ki so leteli z vaše in še kakšne strani na vlado ali na mene, da sem kakorkoli izvajal prisilo nad holdingom, so popolni nesmisel. Očitek leti na vas in na še nekatere druge politike in politične stranke, ki so javno več tednov izvajale pritisk na Slovenski državnih holding, naj se Telekom proda ali ne proda. Moja intervencija je bila ta – ne popuščajte pritiskom, vi ste avtonomen organ, ste strokovnjaki, izpeljite postopek, kot se je vlada, kot skupščina zavzela v svojem stališču; in ne popuščajte grožnjam. Žal so bile tudi grožnje. Zavzemam se za to, da se postopek vodi tam naprej. Telekom ni prodan, postopek še vedno traja in prepustimo SDH, da ga izpelje v skladu s postopki tako, kot je treba. Je pa vlada, kot veste, umaknila tiste pomisleke oziroma odpravila pomisleke, za katere je prosil SDH; in kjer je vlada lahko v skladu s svojimi pristojnostmi to storila. Morda še v nadaljevanju. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Luka Mesec, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala.

Če začnem od zadaj, glede SDH bi odgovoril tako. Mislim, da je bilo tukaj jasno stališče vseh političnih strank, vključno z vašo, kakšna odločitev se od nadzornikov pričakuje. In odločitev, ki so jo sprejeli, jaz nikakor ne bi vzel, kot da niso popustili pritiskom; ampak mislim, da so popustili pritiskom, namreč vladnim pritiskom in pritiskom še nekaterih drugih političnih akterjev, ki so zahtevali oziroma ki so želeli, da nadzorni svet sprejme prodajo. V tem se vidi že temeljni problem samega SDH. Take odločitve, kot je Telekom oziroma prodaja Telekoma pa še tistih podjetij, ki bodo sedaj v strategiji, so namreč najpomembnejše odločitve verjetno ne samo vaše vlade, ampak za naslednjih nekaj let, če ne celo desetletij. In takih odločitev ne more sprejemati nek kvazitehnohkratski neodvisen organ, ampak bodo vedno politične na koncu dneva. Vedno se bo okrog njih vršila politična razprava, pa če to hočemo ali ne. In jaz tega ne bi imenoval pritiski, kvečjemu bi imenoval demokracija. Druga zadeva, ko pravite, da niste prelomili obljub. Izjave, ki sem jih prej prebral, sem prebral z namenom, da pokažem, da ste bili eksplicitni tudi glede Telekoma, da ga ne boste prodajali.

Telekom je bil že takrat na seznamu petnajstih podjetij, to ste vedeli in zato me zanima:

Zakaj ste spremenili stališče do prodaje Telekoma, pa tudi do Aerodroma po tem, ko ste postali mandatar?

Bi vas pa prosil, če odgovorite še na drugi dve vprašanji:

Ali mislite, da imate demokratični mandat za to?

Če ste pred volitvami obljubljali, da ne boste prodali, potem ste spremenili stališče, javnost se s tem ne strinja, ali mislite, da imate kljub temu demokratični mandat za to?

Ali se vam zdi cena, ki ste jo iztržili, ekonomsko upravičena?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala.

Naj najprej nadaljujem s tem zadnjim, kar ste me vprašali že prej. Glede cene prepuščam odločitev SDH. Postopek je v teku. V to se resnično vlada ne sme, in jaz še manj, mešati. Bi vam pa nekaj rekel, pišete – jasno je, da je privatizacija podjetij, kot je Telekom, družbeno-razvojno škodljiva. Poslušajte, to so te manipulacije, ki jih dajete ljudem, in potem so ljudje vsi zmedeni. To je popolnoma izmišljeno. V Evropi imate številne Telekomove. V največjih in najboljših, najbolj delujočih državah – od Švedske, Nemčije, Avstrije, Španije –, kjer so ti Telekomovi večinsko v zasebni lasti, pa odlično delujejo. Druga stvar. Nikoli nisem rekel, sedaj pa res ne razumem tega, najdete mi izjavo, da bom preprečil prodajo Telekoma. To je pa čista izmišljotina. Vedno sem rekel, da sem kot državljani zadržan do tega, morda proti, da pa bo treba zadevo preučiti, če dobimo volitve, če

pridemo do mesta odločanja, kako in kaj naprej. Vedno. Niti enkrat nisem tega rekel, da bom preprečil prodajo Telekoma. Rekel sem, da bo takrat treba o tem razmišljati v skladu z dano situacijo. Situacija je bila pač takšna, kot je bila. Državni zbor je sprejel ponovno sklep poleti, potrdil ga je potem, ko je bil nekaj časa nek pridržek. Potrdili so ga tudi tisti, ki sedaj vehementno nasprotujejo prodaji, kar je seveda sprenevedanje do konca. Resnično mislim, da sem bil v vsem tem popolnoma transparenten. Ne boste našli izjave, kjer bi rekel, preprečil / nerazumljivo/ prodajo Telekoma. Te izjave ni. Dobro sem se že takrat zavedal, da bo situacija nepredvidljiva, ker je že takrat veljal sklep Državnega zbora in so bili nekateri postopki že napovedani. In še enkrat, predlagam, da pustimo odločanje tukaj SDH. Verjamem, kljub temu, da imate delno prav, da bo politika vedno imela svoja mnenja, in je prav, da jih ima, da jih tudi izraža, ampak verjamem, da morajo biti člani SDH – in so – toliko zrele in odgovorne osebe, kot so denimo sodniki ali drugi, da kljub tem pritiskom iz javnosti odločajo v skladu s svojo funkcijo. In zato je treba tja imenovati – in to bo vlada v prihodnje naredila, do konca meseca bomo imeli že neki zbor, tudi nove nadzornike, kar moramo sedaj storiti, ki bodo, upam, uspešno to nalogo opravljali naprej. In zato si vseeno želim depolitizacijo tega odločanja, kajti politizacija tega v zadnjih letih je pripeljala Slovenijo v tako globoko krizo, iz katere se sedaj končno pobiramo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Luka Mesec, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala.

Najprej moram še čisto na kratko odgovoriti. Najprej se bom postavil v obrambo svojega stališča oziroma našega stališča, da je privatizacija Telekoma razvojno škodljiva. Res je, kar pravite, da so nekateri Telekomovi po Evropi tudi v zasebni lasti, ampak malo je pa takih, ki bi bili v tuji zasebni lasti, še manj pa takih, ki bi bili v lasti tujih spekulativnih skladov, kakršen je Cinven. Tukaj se ne moremo primerjati z nemškim Telekomom ali avstrijskim; ampak se lahko s prodajo, kakršno je sklenil SDH, pač s sugeriranjem naše vlade, kvečjemu primerjamo s hrvaškim ali črnogorskim Telekomom. In če primerjamo naš razvoj z razvojem teh dveh Telekomov, bo stvar postala zelo jasna.

Sicer pa predlagam, da na naslednji seji obravnavamo to točko, ker premier ni dal jasnih odgovorov na vprašanja. Bom še enkrat prebral citat, ki jasno kaže, nisem trdil, da ste rekli. Da boste preprečili prodajo, ste pa bili jasni. "Naša stranka nasprotuje prodaji Telekoma in Aerodroma Ljubljana." Ta izjava se po moje ne more v očeh nekega volivca brati drugače, kot da pač v vašem mandatu do prodaje teh dveh podjetij ne bo prišlo. Zato tukaj vztrajam, da ste

se kot stranka, in tudi vi osebno, pred volitvami državljanom in državljanke zavezali, da do teh prodaj ne bo prišlo. Predlagam razpravo, v kateri bi se pogovorili o mandatu za taka dejanja in, drugič, o upravičenosti le-njih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 17. junija 2015, v okviru glasovanj.

Kot četrti bo predsedniku Vlade vprašanje zastavil gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani predsednik, ministrice in ministri, prisotni!

Aktualno dogajanje v zvezi potezo Družbe za upravljanje terjatev bank glede prevzema 41 hotelov terja, po moji oceni, resen razmislek o tem, ali ta institucija, katere ustanoviteljica je Republika Slovenija, resno in odgovorno izvaja svoje pristojnosti ter tako izvaja poslanstvo, ki ji je bilo zaupano s strani naše države. Menim, da predstavlja turizem dolgoročno eno redkih preostalih in pomembnih razvojnih možnosti za ekonomsko in gospodarsko rast Slovenije. Temu le delno sledi Strategija upravljanja kapitalskih naložb države, ki je pred sprejetjem v Državnem zboru in ki na ne povsem jasen način razvršča turistična podjetja v posamezne kategorije, od strateških do pomembnih in portfeljskih. Ob aktualnih dogodkih v zvezi s potezo DUTB, ki prevzema oziroma želi prevzeti 41 hotelov, kar je kar ena tretjina nastanitvenih kapacitet v Sloveniji, se odpira vprašanje vloge in pomena turizma za dolgoročni razvoj Slovenije ter tudi vloge Družbe za upravljanje terjatev bank, ki lahko s takšno potezo državni interes dobesedno postavi na glavo.

Spoštovani predsednik:

Ali menite, da turizem predstavlja za Slovenijo strateško dejavnost in bi jo kot takšno morali jasno opredeliti v Strategiji?

Ali ocenjujete, da DUTB odgovorno in v skladu z namenom in cilji izvaja svoje pristojnosti, zaradi katerih je bil ustanovljen?

Kakšna je vaša ocena učinkovitosti delovanja te družbe?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani gospod poslanec Tomaž Gantar!

Turizem nedvomno predstavlja strateško dejavnost in področje Slovenije. Vemo, da ustvari kar 12 % BDP, ki je tudi pomembna izvozna dejavnost, ki v plačilni bilanci Slovenije zajema dobrih 8 % celotnega izvoza in več kot 40 % izvoza storitev. Slovenci smo in moramo ostati zavezani turizmu. In zato moramo tudi gospodarsko dejavnost, vsako, pa tudi, jaz bi rekel, ravnanje slehernika, vsakogar od nas prilagajati tudi temu. Naj izkoristim to priložnost, da povem, da turizem niso samo hoteli, lokali,

kulturna dediščina in še marsikaj, ampak tudi vsak od nas. Vsak od nas, ki varuje zdravo, čisto okolje. Vsak od nas, ki ima prijazen nasmeh za tujca, ki z njim spregovori, mu pomaga, ki varuje naravo in podobno, je del turizma. Toda kljub temu, da je turizem strateška dejavnost, to ne pomeni, da morajo biti vse naložbe v turizmu opredeljene kot strateške naložbe države. Pravilno ste ugotovili, da so nekatere opredeljene kot portfeljske, pomembne in tako naprej, ali strateške. Tu je treba gledati na kriterije pri vsakem hotelu ali neki drugi naložbi, kateri kriteriji so izpolnjeni. Verjetno je razlika med eno in drugo naložbo, med neko naložbo na neki elitni turistični lokaciji, ki je nenadomestljiva, recimo ob slovenskem morju ali pa na neki drugi lokaciji, ki je nekoliko drugačna ali ima nek drug pomen za turizem. Tu menim, da smo v strategiji zelo jasno s kriteriji prišli do tega, kam smo klasificirali posamezne naložbe. Kot veste, je pa to zdaj v pristojnosti Državnega zbora, da se do tega opredeli. Upam, da bo ta razprava konstruktivna. Turizem podpiramo, ni dvoma, storili bomo, upam, vsi skupaj to, da bo živel in zaživel še veliko bolj, kot je v preteklih letih, Tudi vlada, kot veste, je nekaj korakov na tem področju že naredila, ne nazadnje z osamosvojitvijo Slovenske turistične agencije, ki bo zdaj ponovno kot samostojen dejavnik še posebej promovirala turizem.

Glede Družbe za upravljanje s terjatvami bank, DUTB, pa je bila ta odločitev dejansko zelo radikalna, presenetila je vse, ko se je odločila prevzeti, če pač poenostavim, te hotele v svoje razpolaganje in v neko sanacijo. Glede na stanje zadev pravim, dobro je, da se zadeve najprej pravno razčistijo, treba je ugotoviti, ali je bilo vse zakonito in v skladu z zakoni. Tukaj je zdaj postopek stekel, zadeva ja začasno ustavljena in to je dobro. Tukaj zdaj prepustimo pravosodnim organom in drugim, da opravijo svojo dolžnost. Vi veste, da je bila vlada kritična do delovanja DUTB. Vlada najprej ni sprejela, je zavrnila poročilo DUTB za 2013, zgrozili smo se nad nenormalno visokimi prejemki in neorganiziranim ali slabo organiziranim, celo spornim poslovanjem. Vlada se je potem odločila, ko je sprejela popravljeno poročilo, da ne da razrešnice upravi DUTB. Vlada je zamenjala neizvršne direktorje DUTB, to je prvi korak, ki ga je storila, da je lahko vplivala na izboljšanje delovanja. Vlada je, kot veste, kar radikalno znižala prejemke članov uprave oziroma direktorjev, s čimer je pokazala, da ji je mar za to, da se ta zadeva spravi v red. Vlada pripravlja oziroma ima pripravljene predloge zakonskih sprememb, kot veste. Je pa res, da DUTB tudi izboljšuje svojo dejavnost. V letu 2014 pa tisti, ki so bližje temu delovanju, ki ga ocenjujejo neposredno in mi prinašajo informacije, prihaja do nas ocena, da je delovanje bistveno izboljšano. Dober primer takšnega delovanja in sodelovanja tudi z vlado tam, kjer je to dopustno in možno, je primer Cimosa. To je bil dober primer, kako lahko

DUTB z nekimi elementi tudi prestrukturirajo. Kombinacija vseh dejavnosti omogoči nekemu podjetju, da dobro preživi, da ohrani večino zaposlitev in podobno. Zdaj čakamo, kakšna bo ocena za to delovanje DUTB. Ampak kot ste rekli, prav je, da smo kritični. Vlada pripravlja spremembe, nekatere je že izvedla.

Kar se pa tiče teh hotelov, naj pa še omenim, da zadeva ni enoplastna. Lansko leto, to so podatki od včeraj, predvčerajšnjim, smo imeli večji turistični obisk, pa so hoteli poslovali na splošno z izgubo. To tudi pove nekaj o tem, kako poslujemo v turizmu. Morda je v tem kar nekaj razloga, zakaj se je DUTB odločila za nek korak – ali bo ta radikalen ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsedniku Vlade se zahvaljujem za podane odgovore.

V skladu z 247. členom Poslovnika Državnega zbora prehajamo na poslanska vprašanja, postavljena na 8. seji Državnega zbora.

Minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič bi moral odgovoriti na vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi s postopki Ministrstva za pravosodje po objavi poročila Komisije za preprečevanje korupcije, vezanega na koruptivno ravnanje generalnega državnega tožilca; ter gospe Ksenije Korenak Kramar v zvezi z zasegom premoženja nezakonitega izvora; vendar je danes odsoten zaradi udeležbe na zasedanju Sveta za pravosodje in notranje zadeve v Luksemburgu. Poslanca sprašujem, če vztrajata pri ustnem odgovoru, ali morda želita pisni odgovor ministra? Potem bo minister gospodu Gorenaku ustno odgovoril na naslednjem zasedanju Državnega zbora.

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek bo odgovoril na vprašanje gospoda Marijana Pojbiča v zvezi z zahtevami slovenske obrti in podjetništva.

Prosim, minister.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsednik, poslanke, poslanci, gospod poslanec Pojbič!

Ustno poslansko vprašanje se nanaša na zahteve slovenske obrti in podjetništva. Moj odgovor: Obrtno-podjetniška zbornica vsako leto pripravi zahteve slovenske obrti in podjetništva, ki jih Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo prouči z vso skrbnostjo in resnostjo, saj smo si na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo zadali nalogo, da bomo v okviru vlade zastopnik gospodarstva in se zavzemali za to, da bodo pogoji za podjetništvo boljši, kot so bili do zdaj, in da ne bo prišlo do novih dodatnih obremenitev gospodarstva. Ker pa je Obrtna zbornica Slovenije predstavila svojih 10 naj zahtev slovenske obrti in podjetništva, v nadaljevanju podajam kratke odgovore na vseh 10.

Prvič, drugačna umestitev davčnih blagajn. Predlog zakona je v pripravi na Ministrstvu za

finance, skladno s predlogom zakona bodo davčne blagajne morali imeti vsi, ki poslujejo z gotovino, od začetka prihodnjega leta, in sicer od 2. 1. 2016. V okviru Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo smo si vseskozi prizadevali za to, da se ta uvedba naredi čim manj obremenjujoča za gospodarstvo, ne samo za obrtnike, in sicer na obeh področjih, v investicijskem smislu. Še bolj pomembno pa je, da se nam skozi sam sistem ne prikrađe vzdrževalni strošek tega sistema, ki bi še dodatno obremenil gospodarstvo. Bojimo se, da bi prišlo do zajema samo tistih, ki so že zdaj zajeti v ta sistem, in da bi tisti, ki sploh niso v tem sistemu, še naprej izpadli iz tega. In na to smo opozorili Ministrstvo za finance, čeprav ugotavljamo, po njihovem predlogu, da bi se naj dodatno zajelo 50 do 100 milijonov evrov skozi davčne blagajne. Druga točka, drugačna ureditev povračila škode delodajalcev v primeru nesreč pri delu. Obrtna zbornica predlaga, da se črtajo oziroma bistveno spremenijo določbe o povračilu škode v primeru nesreč pri delu, kjer so delodajalci pravzaprav obsojeni na regresni zahtevek, saj tveganje za poškodbe pri delu vedno obstajajo, tudi če so izpolnjeni vsi predpisani ali odrejeni ukrepi za varno delo. Na sestanku Sveta za obrt in podjetništvo je bilo zato dogovorjeno, da se v okviru gospodarskega ministrstva, se pravi pri nas, ustanovi posebna skupina iz vrst predstavnikov ministrstva in zbornice, ki bo čim prej poiskala rešitve za to problematiko, ki je bila izpostavljena tudi na letošnjem Vrhu malega gospodarstva oziroma srečanja Obrtne zbornice Slovenije na Bledu pred nekaj dnevi. Tretjič, ustrezna obdavčitev nepremičnin z davkom za nepremičnine. Vlada Republike Slovenije je v začetku februarja 2015 ustanovila projektni svet, ki koordinira in usmerja pripravo nove sistemske ureditve obdavčitve nepremičnin. Nov sistem obdavčitve naj bi bil posodobljen dosedanja sistem z nadomestilom za uporabo stavbnega zemljišča, nov sistem obdavčitve naj zajame v obremenitev vse nepremičnine, razen kadar je primerno določiti oprostitve iz posebej utemeljenih razlogov. Obseg ocenjenih prihodkov posodobljenega sistema obdavčitve nepremičnin, ki so bile že do zdaj vključene v obdavčitev, naj v skupni višini bistveno ne bi odstopal od obsega prihodkov dajatev, ki jih bomo nadomestili. Se pravi, v povprečju nov sistem ne bi bistveno odstopal od nadomestila za sklad stavbnih zemljišč. V povprečju Slovenije bodo razlike minimalne na posameznih področjih, kjer so nekateri že zdaj višji od povprečja, drugi nižji.

Četrta zadeva, razbremenitev stroškov dela. Načeloma se razbremenitev dela z dohodnino v Sloveniji znižuje že od leta 2005 naprej; z ukrepom razbremenitve stroškov dela se je vlada zavezala tudi s podpisom socialnega sporazuma. Dodatno smo se zavezali k proučitvi možnosti za preoblikovanje dohodninske lestvice za razbremenitev plač visoko kvalificirane delovne sile. Resno delamo na

Predlogu zakona o nagrajevanju delavcev iz dobička, ki bo dodatno razbremenil stroške dela, vendar v tem primeru so ... / znak za konec razprave/ ki so v sistemu dobička. Petič, znižanje stroškov omrežnin. Zagovarjamo sistem, da je smiselno upoštevati samo predloge, ki so v smeri, da se upošteva tudi ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Marijan Pojbič, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani gospod predsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovani gospod minister, zelo mi je žal, da po tem, kar ste doslej povedali, nisem mogel slišati tistega, kar sem od vas pričakoval. Želel sem, da odgovorite na vseh teh 10 postavljenih zahtev. Niste odgovorili niti na tri, začeli ste komaj s četrto. Mislim, da bi bilo prav, da imate še to možnost in to poveste, ker sicer je brezpredmetno, da vas poslanci sprašujemo na eni strani, na drugi strani ne moremo dobiti tistega odgovora, ki je bil pričakovan. Hkrati bi pa rad, gospod minister, povedal naslednje. Danes ste v vseh treh zadevah, ki ste jih razlagali, uporabil tērmin – bomo ustanovili komisijo, smo se dogovorili, da bomo ustanovili komisijo, bomo ustanovili projektni svet in tako dalje. Enostavno ne razumem, kako dolgo bomo še v tej državi ustanavljali komisije, projektne svete, ne vem kaj še vse, da bo prišlo do nekih konkretnih rešitev, ki jih podjetništvo in malo gospodarstvo še kako potrebuje. Potrebujejo ne samo podjetniki in obrtniki, potrebuje tudi ta država. Mislim, da z ustanavljanjem novih komisij, projektnih svetov in ne vem česarkoli ne bomo prišli korak naprej, razen da bomo še bolj zbirokratizirali birokratizirano slovensko državo. Gospod minister, vi prihajate iz gospodarstva. Jaz bi absolutno najmanj pričakoval, da boste s trdo roko, kot ste tukaj na začetku povedali, ko ste govorili o tem, kaj so vaši cilji na tem ministrskem mestu, da boste s trdo roko šli po poti rehabilitacije slovenskega gospodarstva. Ampak očitno temu ni tako, očitno stvari ne gredo v pravi smeri. Spet se poskuša zaobiti tisto, kar je ključno, in na tak način, ko ste sedaj povedali, ustanovljate neke komisije in tako dalje, čisto birokratske rešitve, ki nimajo nobene zveze s konkretnimi rešitvami. Zato predlagam, da se o tem glasuje na naslednji seji Državnega zbora.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ta je še prehitra. Najprej mora še odgovoriti minister, potem boste lahko to zahtevali.

Zdaj ima besedo minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Prišel sem do pete točke od desetih. Ena komisija je ustanovljena, ki bo rešila ta problem in dela na tem. Drugič,

čisto konkreten zakon je v pripravi za znižanje obremenitev stroškov dela. Šestič, spremembe Zakona o delovnih razmerjih. Odprta je tema, kjer se zavedamo, da moramo narediti korak naprej v smeri prožnega zaposlovanja in odpuščanja ter v smeri rešitev na področju sezone delovne sile. Ministrstvo za delo bo skupaj z nami na tem področju odprlo to temo. Seveda pa moramo doseči konsenz, predno odpremo to problematiko. Sedmič, učinkovita izvršba in urejena insolvenčna zakonodaja. Kljub vrsti ukrepov in sprememb Zakona o izvršbi in zavarovanju, s katerim smo želeli prispevati k pospešitvi postopkov in njihovi učinkovitosti, se zavedamo, da se podjetja še vedno soočajo s težavami, ki jih povzroča plačilna nedisciplina. Vendar je tu del odgovornosti tudi na podjetjih, ali morajo na začetku posla vedeti, s kom sklepajo posle. Osmič, celovita prenova javnega naročanja. Nov zakon je v pripravi. Tudi ta zakon ne more apotekarsko natančno rešiti teh problemov. Tukaj smatram, da mora pomemben del odgovornosti prevzeti naročnik tega posla, ki lahko že v obstoječi zakonodaji najde določene rešitve, seveda pa ne vseh. Ključ problema ni samo v najnižji ceni, ampak je v sistemski pripravi zadev, da pridemo do tega, da lahko na korekten način javni sektor izvaja javna naročila. Težava je v tem, da imamo v enem in istem zakonu naročanje jabolk za vrtec in 20 ali 30 milijonsko investicijo v gradbenem smislu, konkretno neke bolnice.

Devetič, učinkovito črpanje evropskih sredstev. Danes se je zgodil pomemben dogodek, da smo prišli do zadnje točke, ko pridemo do strategije pametne specializacije. Že sedaj imamo v okviru ministrstva tri inštitucije, s katerimi podpiramo investicije, malo in srednje gospodarstvo, pa tudi veliko. Slovenski podjetniški sklad, Razvojni sklad iz Ribnice in SID banko. Na našem ministrstvu pa imamo rezerviranih 276 milijonov za raziskave in razvoj do leta 2020 ter 526 milijonov za mala in srednja podjetja. In zaključek, desetič, učinkovitejši sistem poklicnega izobraževanja, deregulacija poklicev. Nameravamo deregulirati 20 % od 242 ... / znak za konec razprave/ Prva dva pa smo že dali v obtok.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Marijan Pojbič, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Tako je, spoštovani gospod predsednik. Ker ste me prej zavedli s tistim vašim usmerjanjem, ko ste povedali, zato sem mislil, da ne bom imel več možnosti govoriti. Želel sem pa, da je minister imel to možnost, da je povedal tisto, kar je pač povedal. Mislim, da s tem, kar je minister povedal, podjetniki in obrtniki zagotovo ne morejo biti zadovoljni. Ker eno so besede, in spet je bila uporabljena beseda – nameravamo. Ja, pogledajte, ustanovljamo, nameravamo, tega ima slovenski narod čez glavo. In je čisto

vseeno, kdo izmed ministrov tukaj govori, vedno znova in znova poslušamo to. Konkretnih ukrepov in rešitev pa ni; razen tega, da imamo, kot ste, gospod minister, sami tudi ocenili, davčne blagajne – da, ampak nikakor ne v skladu s tistim, kar so predlagali obrtniki in podjetniki. Ni v skladu s tistim. Čakam in pričakujem od vlade zelo konkretno, da ne samo se pogovarjamo, ampak da se tudi slišimo in enkrat začnemo uvajati ustrezne ukrepe, ki bodo v resnici šli na roko obrtnikom in podjetnikom ter na tak način tudi preko tega zagotavljali nova delovna mesta, boljša delovna mesta z višjo dodano vrednostjo in tako naprej. To je edina pot v tej Sloveniji, mi se lahko pogovarjamo, karkoli drugega hočemo; če ne bomo po tej poti šli in tukaj naredili tisto, kar je nujno potrebno, ni za pričakovati, da bi se Slovenija izklopala iz sedanje krize. Ti pozitivni učinki, ki so sedaj trenutno na vidiku in ki se dogajajo, zagotovo niso posledica ukrepov na tem področju sedanje vlade, zagotovo ne. Ve se točno, posledica česa so – posledica leta dni Janševe vlade, ki je sprejela nekaj ključnih reformnih rešitev. Rad bi, da ta vlada ne samo sedi na svojih sedežih, ampak čisto konkretno predlaga rešitve, ki bodo. Ker če bi ta vlada predlagala konkretne rešitve, podjetniki in obrtniki tega ne bi pisali. Oni ne pišejo tega za hec. Oni pišejo to, da bi vas opozorili, kje so tisti ključni problemi in zanke, ki jih je treba rešiti na ravni vlade. Vlada ima škarje in platno v rokah, da bodo oni lahko normalno funkcionirali in zagotavljali vse tisto, kar je potrebno, in zaposlovali, gospod minister. Še ena stvar. Veliko govorimo o zelo problematični situaciji, ko govorimo o ljudeh z minimalno plačo. Zakaj ne bi vlada predlagala, kot na primer v Avstriji, kjer tisoč 300 evrov ni obdavčenih. Pri nas pa je že nekaj med 500 ali 600 evrov, ki so že obdavčenih. Tu bi bilo treba narediti spremembe in umakniti obdavčitve na te minimalne plače.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: To bomo šteli kot predlog za splošno razpravo, zato bo o vašem predlogu Državni zbor odločil v sredo, 17. junija 2015, v okviru glasovanj.

Naslednja bo ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc odgovorila na vprašanje gospe Ive Dimic v zvezi z reorganizacijo službe nujne medicinske pomoči.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani poslanke in poslanci! Gospa Dimic, hvala za vprašanje.

Kot je bilo že večkrat povedano, je bil predlog pravilnika dan v javno razpravo. Posredovan je bil z namenom pridobiti pripombe zainteresirane javnosti ter tudi dodatne stroke z novim konceptom nujne medicinske pomoči. Kot sem že večkrat dejala, bomo na ministrstvu vse pripombe in argumente skrbno proučili in seveda vse tiste, ki so upravičeni in vsebinsko

utemeljeni, tudi v končnem predlogu pravilnika upoštevali.

Naj pa omenim, kaj dejansko je tekom razprave, po katerem se je v celotni Sloveniji opravljala razprava, da bodo v končni obliki pravilnika sprejete pripombe o zagotavljanju 24-urnega zdravstvenega varstva in predlog pravilnika vse do nadaljnjega sistema izvajanja dežurne službe ne bo spreminjal. Hkrati se podaljšuje tudi za eno leto prehodno obdobje, tako da do konca marca leta 2019 sprememb v dežurni službi, tako kot je sedaj delovala, ne bo.

Nadalje, ministrstvo načrtuje tudi redno opravljanje vseh analiz podatkov, ki bodo pridobljeni s postavitvijo dispečerske službe zdravstva. To nam bo dalo podatke o dejanski obremenjenosti v času izvajanja dežurne službe. Na osnovi teh dejanskih podatkov in tudi na osnovi rednih in izrednih nadzorov nad delovanjem enot nujne medicinske pomoči bodo opravljene relevantne analize. Na podlagi teh analiz pa bo mogoče modificirati mrežo izvajalcev službe nujne medicinske pomoči. Zato seveda obstaja možnost, da bo lahko tudi v Cerknici vzpostavljen satelitski urgentni center, če bodo ti podatki upravičeno pokazali, da je takšen center v Cerknici potreben. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Iva Dimic, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

Spoštovana gospa ministrica! Veliko je bilo besed glede ureditve nujnih medicinskih pomoči po Sloveniji, satelitskih urgentnih centrov, imeli smo sejo odbora, tudi izredno sejo parlamenta. Jaz upam, da smo vam uspeli tako z mojimi kolegi, župani ali kakorkoli, predstaviti kakšne težave pestijo področje Cerknice oziroma Notranjske. Zato je moje nadaljevanje šlo v smeri, če bi razmislili o možnosti ugotovitve upravičenosti tudi izgradnje satelitskega centra v Cerknici. Dejali ste, da boste o tem razmislili na podlagi argumentov. V teh dneh sem tudi sama prejela pobudo s strani Gasilske zveze iz Cerknice, ki ravno tako v bistvu stremijo k temu, da bi se to le zagotovilo tudi v Cerknici. Ne nazadnje jaz če samo današnjo noč pogledam, kako je bila črna, kako so gasilci bili aktivirani, bili sta dve prometni nesreči med Postojno in Logatcem, mislim, da Cerknica igra zelo pomembno vlogo na tem območju tudi časovno. Ker pa gre za reševanje življenj in zagotovitev neke zdravstvene varnosti, kar vsekakor je tudi za nas pomembno, pa mislim, da boste to tudi upoštevali. Hvala lepa za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo.

Da se ne bi ponavljala, še enkrat povem, da dejansko glede na podaljšanje prehodnega obdobja in glede na to, da bo v pravilniku do nadaljnjega ostal sistem izvajanja dežurne službe tako, kot je danes, ne vidim nikakršne bojzani ali strahu, da bi bili lahko državljani kakorkoli zaskrbljeni da bo ta nujna pomoč slabša. Kvečjemu boljše bo. In naj še enkrat poudarim, ja, dejansko po vseh analizah in dejanskih meritvah, če se bodo pokazali argumenti, se lahko tudi že znotraj prehodnega obdobja ta mreža satelitskih centrov spremeni.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministrica za zdravje, gospa Marija Milojka Kolar Celarc odgovarjala gospodu Ivanu Hršaku v zvezi z zlorabami programa substitucijskega zdravljenja odvisnosti od prepovedanih drog.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo.

Doktrino zdravljenja odvisnosti je 6. aprila leta 1994 potrdil Zdravstveni svet in jo nato ponovno obravnaval in potrdil leta 2000. Za zdravljenje se po merilih Zdravstvenega sveta šteje tudi vzdrževanje z metadonom in ostalimi substitucijskimi sredstvi. Ambulantno obravnavo uživalcev prepovedanih drog izvajajo v Sloveniji centri za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od drog. V Sloveniji imamo 18 takih centrov, ki so v letu 2013 obravnavali 4 tisoč 21 pacientov. Od teh je bilo v program zdravljenja s substitucijskimi zdravili vključenih 3 tisoč 436 pacientov. Za izvajanje programa v teh 18 centrih je Zavod za zdravstveno zavarovanje v letu 2014 namenil 2 milijona 530 tisoč 837 evrov.

Kakšni pa so učinki tega vzdrževanja substitucijskega metadonskega zdravljenja, kot sprašuje cenjeni poslanec? Prvi učinek tega zdravljenja je zmanjšanje uporabe opiatov in tveganja nalezljivih bolezni. Drugi zelo pomemben učinek pa je preprečevanje smrti zaradi prevelikega odmerka. Vzdrževalno substitucijsko zdravljenje z metadonom zmanjšuje prepovedano uporabi opiatov. Raziskave namreč kažejo, da je upad prepovedane uporabe tega povezan s trajanjem vključenosti v zdravljenje. Po enem letu vključenosti v ta način zdravljenja kažejo analize urina zmanjšanje uporabe heroina pri 80 do 90 % zdravljenih pacientov. Posledica dolgotrajnejše vključenosti v ta način zdravljenja pa so tudi zmanjšanje ali prenehanje dodatne uporabe drugih psihotropnih snovi. Vzdrževalno substitucijsko zdravljenje z metadonom in buprenorfinom zmanjšuje tudi tvegano vedenje, ki je povezano s prenašanjem HIV, hepatitisa C in drugih nalezljivih bolezni. Zaradi tega ta način zdravljenja močno zmanjšuje škodo zaradi drog tako na individualno kot na javnozdravstveni ravni predvsem zaradi tveganja prenosa okužb. Zaradi tega v Sloveniji v zadnjih petnajstih letih

zasledimo le 6 novih registriranih primerov okužbe s HIV. Za primerjavo naj povem, recimo v Grčiji zaradi varčevanje z denarjem v teh letih so se celo povečale za 10-krat te okužbe s HIV, ker so opustili te načine zdravljenja.

Naslednji pomemben učinek pa je tudi preprečevanje smrti zaradi prevelikega odmerka, in sicer je bilo v Sloveniji zaradi tega registriranih samo 28, v narekovajih, 28 smrti zaradi zastrupitve z drogami, medtem ko je bilo v prejšnjih letih teh primerov več. Se pravi, da je pomemben učinek tudi na beleženju upada smrti zaradi zastrupitve z drogami. In če še pogledamo, kakšna je stroškovna učinkovitost tega načina zdravljenja. V Sloveniji je bila opravljena študija v letu 2007. Pripravil jo je nizozemski inštitut za duševno zdravje in odvisnost, ki je skupaj s Fakulteto za socialno delo Univerze v Ljubljani pripravilo to evalvacijo Praksa predpisovanja vzdrževalnega substitucijskega zdravljenja. Ugotovilo je, da je Slovenija v tem delu zelo uspešna in je na visoki ravni v primerjavi z drugimi državami. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Ivan Hršak, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsedujoči.

Hvala za odgovor, ministrica, ampak en del mojega vprašanja je bil tudi, da se v praksi dogajajo zlorabe, kako je ministrstvo okrog teh zlorab reagiralo, če je sploh reagiralo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala.

Za te namene smo v letošnjem letu na ministrstvu imenovali Komisijo za nadzor nad delom centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog. Komisija bo v prihodnjih mesecih opravila temeljite nadzore nad delom vseh teh centrov in ugotovila, ali delujejo v skladu z Zakonom o preprečevanju uporabe prepovedanih drog in ob ugotovitvah te nadzorne komisije, da se v centrih dogajajo zlorabe, tako kot jih vi navajate, bo ministrstvo ustrezno ukrepalo. Ob tem pa se moramo zavedati, da so pacienti, ki so vključeni v ta sistem terapije, v bistvu bolniki, ki zahtevajo predvsem zdravstveno obravnavo in ne toliko represivne obravnave. Gre pa za to, da tudi ugotovimo, ali ti centri delujejo v skladu z zakonodajo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj bo ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc odgovarjala gospodu Jožetu Tanku v zvezi s pravilnikom o nujni medicinski pomoči.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala.

Ne bi se rada ponavljala, mogoče samo nekaj dodatnih poudarkov.

Široka javna razprava in obiski po vseh regijah na območju Slovenije na osnovi predloga pravilnika, ki smo ga dali v javno razpravo, smo dobili pripombe, dopolnitve tudi različna priporočila, ki tako kot sem že omenila, jih temeljito proučujemo, z vsebinskega vidika pregledamo in jih bomo ustrezno vključili v končni predlog pravilnika. Kot pa sem že dejala, lahko ugotovimo, da bo končna verzija pravilnika vsebovala nekatere spremembe in dopolnitve. Že omenjeno podaljšanje prehodnega obdobja, da bi se dejansko lahko vsi zdravstveni domovi in enote nujne medicinske pomoči postopoma prilagodili na novo metodologijo in na nov način dela, nadalje da bomo pridobili čas, ko bomo z vzpostavitvijo dispečerskega centra zdravstva lahko imeli in merili podatke o dejanski odzivnosti v posameznih primerih, ko gre za življenjsko ogrožajoče stanje. Jaz moram res še enkrat poudariti, potem ko se je večkrat v javnosti slišalo o tem, da se podaljšujejo dostopni časi predvsem za ruralna območja, da bomo v novem predlogu dejansko izenačili normativ za dejansko dostopne čase tako za mestne regije kot tudi za ruralna območja. Bi pa vseeno povedala glede zdaj dostopnih časov, o katerih se v javnosti govori, da dejansko v obstoječem sistemu nimamo praktično nobenih meril glede dostopnosti. Ti dostopni časi so določeni subjektivno, in sicer so časi, ki jih dejansko vpisujejo zdravniki po tem, ko dobijo klic na pomoč. Zaradi tega se v praksi dogaja, da so posamezni primeri, ko se ti vpisani in dejansko dostopni časi razlikujejo, zato ker nimamo dejanskih in objektivnih meril. Temu v prihodnje ne bo tako, ker bo dispečerska služba na osnovni snemanja lahko zelo jasno in dejansko pokazala, kaj bo pravi odzivni čas. To je ena izmed pomembnih pridobitev, ki jo bo dal novi pravilnik, da se bomo lahko spreminjali in prilagajali potrebno mrežo nujne medicinske pomoči na osnovi dejanskih dostopnih časov. Ta mreža se bo prilagajala, zaradi tega daje možnost oziroma bo možnost, da tam, kjer se bo ugotovilo, da se dejansko potrebuje – vemo, da bomo naredili še tudi urgentni center Ptuj –, ampak tudi tam, kjer se bo izkazalo, da je zaradi potreb treba imeti tudi satelitski urgentni center, ki bo izpolnjeval te kriterije, da se bo ta mreža tudi tekom tega prihodnjega obdobja prilagajala. Vendar, kot sem dejala, na osnovi dejanskih argumentiranih podatkov in potreb prebivalcev. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jože Tanko, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

No, saj takšne spremembe, ki se predlagajo, tudi če je opravljena javna predstavitev po terenu, pač naletijo na odpor, zato ker – tako kot ste dejansko ugotovili –

nimamo na mizi primerjav, realnih primerjav med časi intervencije na posameznih območjih. Glede na to, kar je bilo predloženo z novo ureditvijo in tistim zemljevidom glede mreže takšnih ali drugačnih centrov, je razvidno, da se pri nekaterih oziroma na nekaterih območjih poslabšuje dostopnost, ker je tudi način intervencije ali pa način pokrivanja drugačen, iz drugega centra narejen. To zagotovo vpliva na velik revolt in tudi odziv.

Ključni problem tukaj so dejansko, kot je bilo ugotovljeno in tudi sam sem to predstavil, ruralna območja. To se pravi, to so velike površine Slovenije, relativno redko poseljene, relativno slabo preskrbljene s telekomunikacijami in tudi soočene z odlivanjem ljudi v večje urbane centre. Zato tisti, ki živijo na teh območjih in plačujejo pravzaprav vse enake davščine kot vsi ostali državljani, nimajo nobenega bonusa zaradi tega. Pričakujejo vsaj, ker drugje tega ni več, vsaj na področju nujne medicinske oskrbe, varnosti in možnosti preživetja vsaj približno enake pogoje, kot so jih imeli, če ne boljše. Zdaj, če se bo to udejanjilo, kar pravi gospa ministrica, to se pravi, da bodo pogoji na teh območjih najmanj ostali ali se izboljšali, potem najbrž tudi pri sprejemanju in podpori za takšne stvari ... / znak za konec razprave/... Težko upamo, da se bo to zgodilo, ker nimamo na razpolago nobenih komunikacijskih poti, nobenih časov in to bi pričakoval tudi v nadaljevanju pri izvedbi tega projekta.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Dejansko je bil namen nove metodologije in tega predloga pravilnika prav to, da vsem Slovenkam in Slovencem zagotovimo enako dostopnost takrat, kadar je njihovo življenje ogroženo. Da pa hkrati nikakor ne poslabšujemo dostopnost in oskrbo tudi takrat za tistih 640 tisoč Slovenk in Slovencev, ki v času dežurne službe iščejo pomoč pri družinskem zdravniku. Prav obratno, namen je bil tudi ta, da dejansko družinske zdravnike v enem delu, torej delu nujne medicinske pomoči, razbremenimo tega dela in to prepustimo posebnim specialistom, ki so za to izobraženi in imajo za to ustrezne izkušnje, da pa zdravnikom družinske pomoči damo več možnosti, da več časa porabijo za svoje ljudi v ambulantah in da tudi konec koncev ne bi prišlo več do situacije, ko se je moral odločiti, ko je dobil klic na pomoč, recimo v dveh primerih, ali bo še na pomoč enemu ali drugemu bolniku, ki sta bila oba v kritičnem stanju. Kar pomeni, da bo dejansko vedno nekdo 24 ur na razpolago in da tudi vrata zdravstvenega doma ne bodo nikoli zaprta.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Ministrica za zdravje Marija Milojki Kolar Celarc

bo odgovorila na vprašanje gospoda Jožeta Horvata v zvezi z vzpostavitvijo satelitskega urgentnega centra v Lendavi.
Izvolite, ministrica.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za vprašanje, spoštovani gospod Horvat! Mreža izvajalcev službe nujne medicinske pomoči v predlogu pravilnika o NMP je bila pripravljena na podlagi dostopnih podatkov o izvajanju službe nujne medicinske pomoči in na osnovi dejanskih podatkov tako Zavoda za zdravstveno zavarovanje – takrat, ko se evidentiramo z našo zdravstveno kartico – pa tudi ob upoštevanju dejanskih podatkov, ki so nam jih poslali in ki jih poročajo zdravstveni domovi. Je pa res, da so tisti podatki, ki so jih očitno pošiljali posamezni zdravstveni domovi, bili ali zaradi pomanjkljivega evidentiranja ali pa je zaradi, ne vem, nekoliko nerodno opredeljenih podatkov prišlo do situacije, da potem ko smo opravili javno razpravo, smo pač na terenu dobili, kakor da nekateri podatki ne ustrezajo čisto dejanskemu stanju. Vendar bi vseeno rada poudarila, da smo izhajali iz vseh možnih dejanskih podatkov, ki jih Slovenija na področju NMP ta trenutek ima, pa na kakršenkoli način so bili pridobljeni.

Kot sem že dejala, smo obiskali tudi vaše območje. Mi smo dobili tudi s tega območja kar nekaj pripomb, vse bomo proučili in jih argumentirano vključili v pravilnik, če seveda nakazujejo, da so nekatera dejstva drugačna, kakor so bila prvotno zastavljena oziroma predlagana.

Še enkrat naj poudarim, da bo za področje neprekinjenega zdravstvenega varstva ustrezno dopolnjena priloga pravilnika, kjer bo s tem, kar pravim sedaj, da tam, kjer delujejo dežurne službe, do nadaljnjega ne bo sprememb, zaradi tega bo tudi ta priloga pravilnika s tem ustrezno korigirana in popravljena. Do nadaljnjega do sprememb na območju Lendave, kar zadeva dosedanje dežurno službo, ne bo prišlo.

Da se ne ponavljam več naprej, glede na osnovi dispečerskega centra in analize podatkov bomo pač preverili in ugotovili, ali je Lendava eventualno – to, kar vi sprašujete –, upravičena tudi do satelitskega urgentnega centra. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovana gospa ministrica za zdravje!

Iskreno se vam zahvaljujem za to komunikacijo in se tudi tukaj javno zahvaljujem za vaš obisk vas in vaše ekipe v Bolnišnici Rakičan, kjer ste slišali tudi kar nekaj argumentov prav za to, da bi Lendava morala postati satelitski urgentni center. Pravzaprav nisem pričakoval, da boste

eksplicitno in matematično eksaktno odgovorili na moje vprašanje, ali bo Lendava satelitski urgentni center ali ne. Vidim – in za to sem tudi hvaležen –, da vlagate z vašo ekipo dodatne napore, da proučujete prave podatke in da nekako, kot razumem, bi lahko zadeva šla v tej smeri, da bi Lendava dobila v končni fazi satelitski urgentni center. Gre namreč za res specifično geografsko lego, gre za to, da ne smemo pozabiti, da tam živi tudi madžarska samoupravna narodna skupnost, torej prebivalci, ki govorimo slovensko in madžarsko. To je gotovo tudi dodatni razlog za vzpostavitev satelitskega urgentnega centra.

Ne želim, gospa ministrica, da ko govorimo o pravilniku, da imamo tukaj neke politične spopade – bog ne daj! Gotovo smo tukaj, ko gre za urgentno medicino, ki je perspektivni projekt, tukaj moramo biti na isti strani, na skupni strani, v iskanju nekih dobrih, optimalnih rešitev v okviru naših možnosti. Zato bom tudi zadovoljen, če nas boste naprej poslance, vse poslance, poslušali in da boste poslušali tudi argumente, ki prihajajo s terena.

V temu kontekstu seveda tudi pričakujem nadaljnji razvoj dogodkov oziroma adaptacijo spreminjanja pravilnika o nujni medicinski pomoči, za katerega seveda želim, da bi dejansko Lendava bila za pisana kot satelitski urgentni center.

Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Želi besedo ministrica?

Izvolite, ministrica Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Saj mislim, da temu ni kaj dodati. Mislim, da smo vsi na isti strani, to je na strani bolnikov, takrat ko rabimo to pomoč. Saj to je bil tudi namen pravilnika in tudi naš namen, zakaj smo si vzeli več časa in, bi rekla, šli po Sloveniji predstavljati ne samo rešitve, nov pristop, ampak da smo hkrati čisto z lokalnih nivojev od vseh tistih deležnikov, ki delajo v temu sistemu, dobili tudi povratne informacije in težave in to bomo delali tudi naprej pri vseh delih spreminjanja zdravstvenega sistema. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc bo odgovorila na vprašanje gospa Dušana Radiča v zvezi s pravilnikom nujne medicinske pomoči.

Izvolite, ministrica Marija Milojka Kolar Celarc, beseda je vaša.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala.

V času javne razprave Predloga pravilnika o službi nujne medicinske pomoči je ministrstvo organiziralo regijske posvete, na katerih so bili vabljeni vsi direktorji regijskih bolnišnic, direktorji zdravstvenih domov kot tudi

predstavniki lokalnih skupnosti in prebivalci oziroma široka druga javnost.

Namen teh posvetov je bilo, kot sem že dejala, pojasnitev novosti, ki jih prinaša pravilnik, vendar so imeli seveda udeleženci možnost tudi postavljati vprašanja, dajati pripombe, na katere smo skušali po naših najboljših močeh tudi strokovno odgovoriti.

Na posvetu v Splošni bolnišnici Ptuj, ki je potekal 9. maja letos, je po predstavitvi predvidenih novosti, ki jih opredeljuje pravilnik, stekla razprava med drugim tudi o problematiki Občine Ormož. S strani predstavnikov ministrstva je bilo pojasnjeno, da pravilnik določa prehodno obdobje, ki je vezano predvsem na izgradnjo temeljnih gradnikov novega sistema NMP, in sicer urgentnega centra Ptuj. Kot vemo, je iz meni neznanih razlogov izpadel že iz osnovne mreže graditve ta center. Do takrat se na temu območju, ki ga bo organizacijsko pokrival bodoči urgentni center Ptuj, organizacija službe nuje medicinske pomoči ne bo spremenila v ničemer. Ministrstvo in jaz osebno si bom prizadevala, da bomo čim prej zagotovili proračunska sredstva, da pa bodo v bolnišnici Ptuj tudi pravočasno pripravili projektno dokumentacijo, zato da bo lahko ta projekt uvrščen na nacionalni razvojni program. Kajti, brez tega tudi nam denar ne bo nič pomagal, ker ne bomo mogli začeti z izgradnjo. Tako kot sem že omenila, bo med tem časom vzpostavljena tudi enotna dispečerska služba zdravstva, ki nam bo omogočilo pridobiti realne in verodostojne podatke o številu intervencij za posamezno območje ter tudi podatke o dejanski obremenjenosti v času izvajanja dežurne službe. Do sedaj, kot sem že omenila, smo te podatke pridobili na osnovi samih enot z lokalnega nivoja. Na podlagi tako pridobljenih podatkov kot tudi opravljenih nadzorov bomo mrežo izvajalcev nujne medicinske pomoči revidirali, jo tudi spreminjali in, tako kot sem že dejala, se lahko Ormož uvrsti tudi v mrežo kot satelitski urgentni center. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Želite dopolniti odgovora? Izvolite.

DUŠAN RADIČ (PS SMC): Spoštovana gospa ministrica, hvala lepa za vaš odgovor. Želim pa vam tudi veliko uspeha pri uveljavljanju projekta nujne medicinske pomoči.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Prehajamo na vprašanje poslank in poslancev. Vprašanje bo postavil gospod mag. Marko Pogačnik ministru za zunanje zadeve gospodu Karlu Viktorju Erjavcu.

Izvolite, gospod Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Hvala.

Zdaj minister za zunanje zadeve Karl Viktor Erjavec ni napisan, da je odsoten, ni ga

pa tukaj, tako da predlagam, da Vlada zagotovi prisotnost ministra.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Obveščena sem, da je je na poti, da prihaja. Lahko prekinemo sejo sicer za nekaj minutk, če vam to ustreza.

Za 5 minut prekinjam sejo. Sejo nadaljujemo 14.18.

(Seja je bila prekinjena ob 14.12 in se je nadaljevala ob 14.18.)

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Nadaljujemo z 9. redno sejo Državnega zbora. Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev. Gospod mag. Marko Pogačnik bo postavil vprašanje magistru za zunanje zadeve, gospodu Karlu Viktorju Erjavcu. Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo. Spoštovani minister za zunanje zadeve!

Veliko se govori o Sloveniji, o veleposlaništvih v tujini. Mi vemo, da bi slovenska veleposlaništva morala biti tista, ki bi na nek način bila ne samo podpora slovenskim državljanom in državljanom v državah, kjer se nahajajo, predvsem pa neka podpora gospodarstvu. V zadnjih letih smo veliko poslušali, kako Republika Slovenija planira odprte veleposlaništva na Bližnjem vzhodu in zanima me:

Kako daleč je s tem projektom in kdaj bo zaživel slovensko veleposlaništvo na Bližnjem vzhodu?

Vsi vemo, da je Bližnji vzhod ogromna priložnost predvsem za slovenska podjetja. Vemo, da Bližnji vzhod je verjetno predel, kjer je tudi svetovno gledano največ uvoza. Bližnjevzhodne države se pač posvečajo tistemu, kar obdelujejo, tistemu, kar imajo, vse ostale zadeve pa uvažajo. Prepričan sem, da dokler Slovenija ne bo imela odprtega veleposlaništva na območju Bližnjega vzhoda, da bo to velik hendikep za slovensko gospodarstvo.

Zanima me:

V kakšni fazi ta projekt je?

Ali se sploh resno namerava z odprtjem tega veleposlaništva?

V primeru, da se:

Kdaj je ta okvirni rok, okvirni cilj, ki ste ga postavili, da bi bilo to veleposlaništvo tudi odprto?

Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima minister za zunanje zadeve gospod Karl Viktor Erjavec. Izvolite.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa, predsedujoča. Hvala tudi za vprašanje. Lep pozdrav vsem!

Kar se tiče diplomatske mreže, moram reči, da je v javnosti različna percepcija. Nekateri so mnenja, da je slovenska diplomatska mreža preširoka glede na ekonomsko situacijo, glede na proračunske možnosti, vendar sem pa prepričan, da večji del javnosti in stroke in tudi politike podpira, da bi okrepili diplomatsko mrežo. Kar se tiče Bližnjega vzhoda in verjetno Zaliva, lahko rečem, da v Izraelu je veleposlaništvo in predstavništvo imamo v Ramali, ki je v okviru Palestine.

Kar se tiče Zaliva, naj povem, da sem imel konec maja konferenco EU in zalivskih držav in v sklopu tega smo imeli tudi bilateralna srečanja in da je izražen tudi s strani ministrov za zunanje zadeve zalivskih držav. Srečal sem se z zunanjim ministrom Kuvajta, potem Združenih arabskih emirats in Katarja. Problem, ki se pojavlja, je seveda denar, finančna sredstva. V proračunu, ki velja za leto 2015, teh sredstev ni. Upam, da bomo zagotovili v naslednjem letu ustrezna proračunska sredstva, ker dejansko Zalik je tista perspektiva, to je eden od finančnih centrov, tako da tukaj bi bilo nujno, da bi Slovenija čim prej dobila svoje predstavništvo.

Naj povem, da smo tudi opravili analizo in da po tej analizi kaže, da bi bile najbolj primerni celo dve lokaciji. Najbolje bi bilo, da bi imeli v Kraljevini Savdski Arabiji in Združenih arabskih emiratih. Lahko pa povem, da je Katar ponudil prostore za dve leti brezplačno, vendar da so tukaj nekateri zakonski problemi, ker pač država ne more sprejeti takšnih uslug brezplačno; ampak ne glede na to, mi proučujemo to alternativno možnost, da bi odprli v Katarju, glede na to, da nam tam nudijo brezplačne prostore, zlasti pa tudi zato, ker je tam močna slovenska skupnost. Srečal sem se s Slovenci, ki delujejo v Katarju in tudi v Zalik samem. Gre za 50 Slovencev, zelo uspešnih, in otvoritev takšnega predstavništva bi jim zlasti zelo olajšalo tudi poslovanje. Tako zaenkrat lahko samo to rečem, da glavna ovira pri odpiranju diplomatsko-konzularnih predstavništev so omejena finančna sredstva.

Pri tem pa naj opozorim, da ne gre samo za Zalik, da tukaj so potrebe tudi v Srednji Aziji. Vemo, da je okrepljeno sodelovanje z Azerbajdžanom, Turkmenistanom in še z nekaterimi državami s tega območja. Potem Južna Koreja, izjemno pomembna država, zlasti z vidika Luke Koper in potem tržišča, ki se odpira v Srednji Evropi za Južno Korejo. Tudi tam ocenjujem, da bi nujno potrebovali diplomatsko-konzularno predstavništvo. V Afriki moram reči, da pokrivamo zgolj iz Egipta. Tukaj moram reči, da tudi računamo, da bomo nekatere nepremičnine dobili iz naslova premoženjske bilance diplomatskih objektov iz naslova nekdanje države. Iran se kaže, zlasti če bo uspešno sklenjen sporazum glede jedrskega programa. Poslovneži že opozarjajo, da so v Iranu izjemne možnosti.

Tako v zvezi s tem predlagam, da Državni zbor pomaga, ko bomo obravnavali proračun za leto 2016 in 2017, da se nameni nekaj več sredstev tudi za te namene. Treba pa je vedeti, da v letu 2012 smo pa pet diplomatskih konzularnih predstavništev zaprli zaradi finančne krize in zaradi omejenih proračunskih sredstev, ampak se je izkazalo, da so ti prihranki minimalni / znak za konec razprave/ za 500 tisoč evrov povprečno na predstavništvo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospod mag. Marko Pogačnik, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovana predsedujoča, hvala za besedo.

Spoštovani zunanji minister, mislim, da imate škarje in platno v svojih rokah. Prepričan sem glede na svojo politično kariero in politične sposobnosti, ki jih imate, da bi lahko zlobirali v okviru Vlade, da se odpre veleposlaništvo na Bližnjem vzhodu oziroma v državah Zaliva. Osebnostno sem prepričan, da ta strošek, ki bi bil, bi bil minimalen v primerjavi s tistim, kar bi se slovenskemu gospodarstvu odpiralo. Danes je nekako izvoza v te države s strani Slovenije malo več kot 45 milijonov evrov. Ta znesek bi lahko mi podeseterili ali pa celo več naredili. Vsi pišejo o tem, kakšne potencialne možnosti se vsem odpirajo. Ni vladne delegacije doslej, v kateri, spoštovani zunanji minister, niste sodelovali in niste obiskali teh zalivskih držav. Bili ste v Katarju, Združenih arabskih emiratih, bili ste v Kuvajtu, vabite jih sem. Ne nazadnje ste tudi v strategiji upravljanja državnih podjetij. Turizem predstavlja eno izmed kot strateških panog za Slovenijo.

Na kakšen način bomo lahko mi, če ne z veleposlaništvom, te zadeve pojačali? Danes je najbližje predstavništvo za države Zalive v Egiptu.

Na kakšen način bomo mi te turiste privabili sem?

Zdraviliški turizem, zdravstveni turizem, da ne govorim o vseh potencialih. Zalivske države edino, kar omejujejo, zavarovalništvo in bančništvo, ne smejo biti prisotni tujci.

Spoštovani zunanji minister, apeliram na vas, da zagotovite sredstva v proračunu za otvoritev tega veleposlaništva. Ne nazadnje ste verjetno tudi vi za to odgovorni.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Želi minister še dodatno obrazložiti?

Minister, izvolite, beseda je vaša.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Zahvalil bi se za to podporo in upam, da se bodo našla ta sredstva, da odpremo čim prej eno veleposlaništvo tudi v Zalik.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Vprašanje bo postavil tovariš Miha Kordiš ministrici za kulturo mag. Julijani – se opravičujem.

Miha Kordiš bo postavil vprašanje ministrici za kulturo mag. Julijani Bizjak Mlakar.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoča, najlepša hvala za besedo. Spoštovana gospa ministrica! Našo medijsko krajino trenutno prežemajo precej veliki tektonski premiki. Kot izgleda, napovedana so menjava lastništva, ustanavljali naj bi se neki novi mediji in zapolnjevali slovenski medijski prostor. To pa, kot že kdaj poprej, odpira številna vprašanja in ta vprašanja so v glavnem vezana na medijske lastnike in njihove strategije upravljanja. Vemo, da je tu problem, da so zelo pogosto ogroženi, pardon, da je zelo pogosto ogrožen obstoj samih medijev kot delovnih mest. Tudi v zvezi s tem smo imeli v preteklosti strašno slabe izkušnje s prevzemi medijev, pa najsi gre za neke domače lastnike ali pa za vpletenost špekulativnega finančnega kapitala iz drugih gospodarskih panog. En tak primer na primer je Pivovarna Laško, ki se je izkazala kot zelo slaba, neodgovorna, zelo mačehovska lastnica Dela in Slovenskih novic. Tudi še v kakšnem drugem primeru se je pogosto izkazalo, da je lastnike vodil bodisi uničujoč pohlep po denarju bodisi nek čisto partikularen političen interes. Imeli smo tu celo ero nekih brezplačnikov, ki so imeli neko zelo jasno profilirano politično ozadje, imeli smo primer Žurnal, ki ga je zaradi finančnih težav praktično čez noč ukinila avstrijska družba Styria Media Group, zadnji tak primer na primer je bil Večer, ko je šlo za politično motiviran nakup s popolnoma netransparentno finančno konstrukcijo.

V zadnjih dveh tednih pa se je ta krajina spet na novo razburkala. Podjetje FMR Stojana Petriča, ki velja za enega najboljših razvojnih dobaviteljev evropske avtomobilске industrije, je za 7,2 milijona evrov kupilo Delo, Janez Janša je napovedal nek nov medijsko-političen projekt, Bojan Požar se je pa znašel sredi nakupa štirinširidesetih blagovnih znamk Dela Revij, ki mu jih prodaja NKBM za 4 milijone evrov. Tu se seveda zelo logično pojavlja skrb, da smo soočeni z nekimi starimi zgodbami oziroma da se ponavljajo neke stare zgodbe. Strokovnjaki že opozarjajo, da so finančne konstrukcije sila vprašljive ali pa politično motivirane.

Če opremljen s to podlago preidem na moja vprašanja:

Kakšen je vaš pogled na dejstvo, da po podatkih Media Transparency v Sloveniji netransparentno delujeta dve tretjini slovenskih medijev?

Kako in kdaj se boste soočili s problemom netransparentnega delovanja medijev?

Ali načrtujete kakšne ukrepe, s katerimi bi izboljšali finančno transparentnost delovanja medijev in transparentnost finančnih ozadij njihovih lastnikov? Tu je v igri tudi medijska zakonodaja.

Kako nameravate poseči v medijski prostor, da se vrne dostojanstvo novinarskemu poklicu in uredi delovnopравни in socialni položaj medijskih delavcev, ki je po ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za kulturo mag. Julijana Bizjak Mlakar, izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa, spoštovani gospod poslanec Miha Kordiš. Lepo pozdravljam tudi vse ostale prisotne.

Najprej naj se vam opravičim, ker vam moram hrbet kazati zaradi tega, ker je mikrofona spredaj, vendar pa važen je odgovor na vprašanje.

Spoštovani! Vsaka netransparentnost pri posegih zasebne sfere, to je zasebnih družb in zasebnikov, v področje javnega interesa in uveljavljanje zasebnih interesov na račun javnega je nedvomno zaskrbljujoča. Ministrstvo za kulturo na podlagi Zakona o medijih vodi register medijev, v katerem se vodijo predpisani podatki o medijih, med drugim podatki o odgovornih osebah, virih in načinih financiranja ter podatki o osebah, ki imajo najmanj 5 % lastniški ali upravljavski delež oziroma delež glasovalnih pravic v premoženju izdajatelja splošnoinformativnega tiskanega dnevnika in tednika ter radijskega in televizijskega programa.

Glede na to, da so podatki iz razvida medijev dostopni zainteresirani javnosti preko spletne strani ministrstva, po našem mnenju ne bi mogli govoriti o popolni netransparentnosti delovanja medijev. Tudi razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo, je javno dostopen. Treba pa se je zavedati, da so ovire za ne dovolj transparentno delovanje zasebne sfere. Popolne oziroma potrebne transparentnosti namreč ni mogoče oziroma dopustno doseči, saj so vsi mediji, razen Radiotelevizije Slovenije, po pravnoorganizacijski obliki zasebne gospodarske družbe, katerih podatki po Zakonu o gospodarskih družbah niso v celoti javno dostopni. Za pridobitev podatkov o gospodarskih družbah bi bili torej potrebni posegi v navedeni zakon, ki pa ni v pristojnosti Ministrstva za kulturo, oziroma tudi v doslej varovane podatke zasebnih družb oziroma v doslej varovane podatke o premoženju zasebnikov. Kot morda veste, pa so nasprotno premoženjski podatki socialno podpiranih v celoti razgaljeni. V določeni meri je zagotovljena transparentnost tudi v primeru lastniških prevzemov oziroma nakupov medijev, strinjam pa se, da premalo. Ministrstvo za kulturo namreč v postopku izdaje soglasja po 58. členu Zakona o medijih od potencialnega kupca in Agencije za trg vrednostnih papirjev pridobi med drugim relevantne podatke o lastništvu, vključno s povezanimi osebami.

Omenjeni postopek se sicer v preteklosti ni izkazal za najbolj učinkovit, zato bomo v okviru priprave celovitih sprememb

Zakona o medijih ta vidik nedvomno podrobno proučili. Pozornosti pri prenovljeni medijski zakonodaji bo vsekakor deležno tudi področje novinarske avtonomije, čeprav menimo, da je ta že sedaj, kar se tiče zakonske ureditve, dokaj zgledno urejena. Zakon o medijih namreč zagotavlja novinarjem oziroma uredništvom vrsto pravic; od pravice do podaje mnenja pri imenovanju ali razrešitvi odgovornega urednika ter pred temeljno spremembo ali bistveno dopolnitvijo programske zasnove do tega, da se novinarju ne sme odpovedati delovnega razmerja ali prekiniti sklenjene pogodbe z njim, mu zmanjšati plače, spremeniti status v uredništvu ali kako drugače poslabšati njegovega položaja zaradi izražanja mnenj in stališč, ki so v skladu s programsko zasnovo ter s profesionalnimi pravili, merili in standardi.

Zakon o medijih tudi eksplicitno poudarja načelo uredniške neodvisnosti oziroma novinarske avtonomije, saj določa, da so uredništvo, uredniki, novinarji in avtorji drugih prispevkov v okviru programske zasnove in v skladu s temeljnimi pravnimi aktom izdajatelja pri svojem delu neodvisni in samostojni.

Politika, po mojem mnenju, po zgledu drugih držav ne bi smela urejati kakovosti vsebine medijev, lahko pa spodbuja kakovost medijev na način, da kakovost ocenjuje in regulira stroka sama. Z delom Novinarskega častnega razsodišča, ki vpliva na izboljšanje kakovosti medijev, smo lahko delno že zadovoljni, seveda pa je problem, če urednik na prigovarjanje lastnika ali politike slabo delo dopušča. Vsekakor je po mojem mnenju med novinarji tudi precej dobrih in strokovnih novinarjev. Več pa v nadaljevanju. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Miha Kordiš, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoča, najlepša hvala za besedo in najlepša hvala gospe ministrici za njen odgovor.

Se bom samo še enkrat sprehodil čez vprašanja, ki sem jih postavil. Od gospe ministrice bi rad slišal nek komentar, subjektiven, če ne gre drugače, kakšen je njen pogled na dejstvo, da po podatkih Media Transparency netransparentno deluje dve tretjini slovenskih medijev. Finančne transparentnosti se je gospa ministrica v svojem odgovoru sicer do neke mere dotaknila, ampak glede na to, da imajo mediji ogromen vpliv na slovensko javno mnenje, da celo krojijo politike, lahko odstavljajo in nastavljajo predsednike vlade, si mislim, da se ne smemo zadovoljiti z nekim odgovorom, da na tem področju pač ne vlada popolna transparentnost, še manj pa se ne moremo zadovoljiti z odgovorom, da so mediji neke zasebne družbe, ki delujejo po kapitalističnih principih in da to ni v pristojnosti Ministrstva za kulturo, ker gre pa vendarle za tako pomembne družbene faktorje, da jih je

treba regulirati, je treba vanje posegati, ne glede na to, ali gre za pravnoformalno zasebne družbe ali ne.

Dodatno bi rad opozoril, da delovnopравни položaj je lahko sicer normativno urejen in je normativno zagotovljena avtonomija novinarskega dela, ampak v strukturnem položaju pa v času, ko so novinarji oziroma medijski delavci prekeri, ko so strašno odvisni za svoje preživetje od tega, ali bodo naklofali v izjemno kratkem času nek članek – prvega do enajstih in drugega do enih popoldne in tretjega do treh popoldne –, da pač strukturno ta položaj ni urejen in se ga je treba dotakniti in zagotoviti dejansko, ne samo normativno avtonomijo.

Tretja stvar, s katero imamo opravka pri zagotavljanju tako delovnopravnega položaja kot avtonomije, je pa demokratizacija in politika odprtih knjig znotraj medijskih hiš, ki bi bistveno prispevala tudi k finančni transparentnosti. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za kulturo mag. Julijana Bizjak Mlakar.

Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Kot sem vam odgovorila, so potrebni večji posegi, da se lahko tiste podatke, ki so trenutno tajni, tudi odpre kot javne podatke. Seveda tedaj bo mogoča tudi popolna transparentnost. To, gre pa tudi za zakone, ki niso povsem v naši pristojnosti.

Govorili ste tudi o slabem delovnopravnem in socialnem položaju novinarjev, s čimer se strinjam, to je vsekakor težava za učinkovito izvrševanje novinarske avtonomije, kar je Ministrstvo za kulturo oziroma Državni zbor prepoznal tudi v Resoluciji o nacionalnem programu za kulturo. Menimo, da bi izboljšanje stanja na tem področju in izvedbo potrebnih ukrepov nujno potrebovalo tudi sodelovanje drugih resorjev na področju socialne politike, sodelovanja Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter na področju davčnega statusa Ministrstvo za finance.

Na prekarnost dela, ki je prisotna tudi med novinarji, naše ministrstvo žal nima velikega vpliva tudi zato, ker je prekarnost splošen problem naše družbe. Prekarnost bi se zato morala reševati celovito skozi pogajanja, v okviru Ekonomsko-socialnega sveta, s katerimi je po mojem treba preknim zaposlenim zagotoviti dostojne pogoje za delo.

Kolikor je v moči Ministrstva za kulturo, rešujemo vprašanje samozaposlenih v kulturi tudi preko naše zakonodaje. Vse navedeno pa seveda terja celovito prenovno področne zakonodaje. Sprejetje novega zakona o medijih je, tako kot to določa Resolucija o nacionalnem programu za kulturo, predvideno po sprejetju Strategije Republike Slovenije na področju

medijev. Ta strategija bo na podlagi analize obstoječega stanja do konca leta 2015 podala smernice za razvoj medijske krajine v Republiki Sloveniji.

Ob tem naj poudarim, da je prav, da so nekatere relativno majhne spremembe osnutka Zakona o medijih trenutno v javni razpravi do 22. junija in da bo tudi ta razprava na nek način indikator družbe o možnostih ureditve medijskega prostora po vzoru demokratičnih držav. Ne vem namreč, če vam je znano, da doslej v več kot 10 letih ni bilo mogoče v tem medijskem zakonu popraviti ... / znak za konec razprave/

Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Miha Kordiš, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o vašem odgovoru. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo in ponovno najlepša hvala gospe ministrici za dopolnitev njenega odgovora.

Zakaj predlagam, da se pa kljub temu opravi v Državnem zboru, o ministričinem odgovoru? Ni zaradi tega, ker bi bil nezadovoljen z nekimi informacijami, s katerimi je postregla, ampak zato ker nisem zaznal odklonilnega stališča do tega, kar imamo v Združeni levici na področju medijev za predlagati. Nisem zaznal odklonilnega stališča do tega, da se poveča finančna transparentnost, niti nismo slišali ničesar odklonilnega do demokratizacije ali do izboljšanja delovnopравниh položaja zaposlenih.

Smo pa vendarle slišali, da je ministrstvo za to področje – pardon Ministrstvo za kulturo ni popolnoma pristojno za urejanje vseh teh področij in da potrebuje sodelovanje vseh ostalih resorjev. Glede na to, da so mediji ogromen faktor, ki vplivajo na slovensko javno mnenje, se mi zdi vsekakor smiselno o teh perspektivah opraviti razpravo v Državnem zboru. Vemo, da obstajajo v tem trenutku pri teh tektonskih premikih, ki se dogajajo na področju medijskega polja, zelo velika nevarnost, da se bo slovenska medijska krajina še bistveno poslabšala.

Že ne nazadnje Media Transparency opozarja, da že v tem trenutku 2/3 slovenskih medijev deluje netransparentno. Na kratko, zreli smo pač za medijsko reformo v smeri demokratizacije medijev, v smeri zagotavljanja javnega interesa, v smeri zagotavljanja stabilnega delovnopравниh položaja zaposlenih in ministrica zgleda zainteresirana za delovanje v tej smeri, zakaj je ne bi Državni zbor pri tem podprl, opravil razpravo, pa da vidimo, kam pridemo. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 17. junija 2015, v okviru glasovanj.

Besedo ima gospod Ivan Škodnik, ki bo postavil vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač. Pripravi naj se gospod mag. Anže Logar. Izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospa predsedujoča! Spoštovane ministrice, gospod minister, kolegice in kolegi poslanci, seveda posebej pozdravljam ministrico gospo dr. Anjo Kopač Mrak, za katero imam poslansko vprašanje.

Projekt Podjetno v svet podjetništva je namenjeno spodbujanju podjetništva med mladimi brezposelnimi z višjo in visoko stopnjo izobrazbe ter spodbujanju odpiranja novih delovnih mest. Temeljna ideja operacije je ponuditi udeležencem, izbranim na javnih razpisih, strokovno pomoč in dodatna usposabljanja, ki jih potrebujejo pri razvoju podjetniške ideje v delujoče podjetje. V zvezi s tem projektom so se name obrnili mladi iz Koroške regije, ki so bili udeleženi v operaciji Podjetno v svet podjetništva v letu 2013 in so po zaključku projekta odprli vsak svoj espe, pri čemer menijo, da so bili v primerjavi z udeleženci skupin v naslednjem letu deležni neenake obravnave. Njihovo mnenje delijo tudi udeleženci projekta iz ostalih regij, ki so ustanovili svoja podjetja. Ne glede na to, da je bil projekt uspešno zaključen in so se udeleženi po projektu samozaposlili, niso bili upravičeni do delitve subvencije. Res je sicer, da v pogodbi o zaposlitvi nagrada ni bila definirana, kljub temu pa udeleženci niso vedeli, da niso upravičeni do subvencije za odprtje espeja s strani Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki se je do leta 2013 podeljevala ob registraciji podjetja. Udeleženci naj bi tekom izvajanja programa dobili v roke celo uradni dokument, ki je bil izdan s strani ministrstva in poslan na Zavod za zaposlovanje, kjer piše, da nagrade bodo. Znan naj bi bil celo znesek, ki se je izračunaval, za koliko oseb bo teh nagrad. Čeprav je od registracije njihovih podjetij minilo že več kot leto dni, še vedno upajo na pravično razrešitev nastale situacije in se trudijo za obstanek. Omenjena nagrada bi jim omogočila stabilnejše poslovanje in možnost uresničevanja njihovih poslovnih idej, saj brez zagonskega kapitala težko uresničujejo svojo vizijo. V zvezi s tem na vas kot pristojno ministrico naslavljam naslednje vprašanje:

Kakšne so oziroma so bile okoliščine podeljevanja subvencij za udeležence projekta Podjetno v svet podjetništva?

Ali imajo udeleženci na razpolago še kakšno dodatno možnost pridobiti subvencijo, ki bi jim olajšala podjetniško pot?

Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak. Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovana podpredsednica, hvala za besedo. Gospod Škodnik, hvala za vprašanje.

Program Podjetno v svet podjetništva iz leta 2013 je ponujal mladim usposabljanje za samostojno podjetništvo. V času petmesečnega usposabljanja so bili mladi zaposleni pri regionalnih razvojnih agencijah, kjer so ob pomoči tako notranjih kot zunanjih mentorjev razvijali svojo podjetniško idejo, pripravili poslovni načrt, pridobili najrazličnejša znanja s področja podjetništva. Strošek tega njihovega usposabljanja je bil 12 tisoč 784 evrov na osebo. Mladi so se poleg usposabljanja v okviru RRA udeleževali tudi drugih specifičnih usposabljanj. V povprečju so ti stroški znašali tisoč 927 evrov. Torej vse skupaj je bilo na posameznika zagotovljenih 14 tisoč 711 evrov. Končni cilj programa Podjetno v svet podjetništva 2013 je bil usposobiti udeležence, da se samozaposlijo oziroma zaposlijo. Vzporedno v okviru aktivne politike zaposlovanja pa se je izvajal program Samozaposlovanje 2010, ki je omogočal subvencijo za samozaposlitev v višini 5 tisoč evrov. Tisti, ki so pridobili subvencijo, pa so bili upravičeni tudi petdnevni pripravi za samozaposlovanje, kar je v povprečju znašalo 43 evrov.

V času izvajanja programa Podjetno v svet podjetništva 2013 so se nekateri udeleženci obrnili na Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje z namenom pridobitve spodbude za samozaposlitev v okviru programa Samozaposlovanje 2010. Pri preverjanju smiselnosti vključitvi udeležencev iz tega programa Podjetno v svet podjetništva iz leta 2013 v Samozaposlovanje 2010 smo presodili, da udeleženci posredno že prejemajo pomoč, ki pomeni spodbudo za samostojno podjetniško pot, in bi to pomenilo, da cilj programa Podjetno v svet podjetništva ni bil dosežen. Prav tako je strošek, ki je bil namenjen za udeležence v Podjetno v svet podjetništva, bistveno višji kot za program Samozaposlovanje 2010. Dodelitev dodatne spodbude v obliki subvencije bi zato pomenila dvojno spodbudo za udeležence v programu Podjetno v svet podjetništva, kar pa bi bilo diskriminatorno do drugih brezposelnih, ki niso imeli možnosti vključitve v program Podjetno v svet podjetništva. Ne glede na vse to smo se v letu 2013 vseeno odločili za spremembo programa, ki je vključevala nagrado za udeležence, ki bi v roku šest mesecev po zaključku usposabljanja ustanovili lastno podjetje oziroma se zaposlili kot samostojni podjetniki.

Na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je bil tedaj v vlogi organa upravljanja in pristojno za upravljanje evropskih

sredstev, smo posredovali predlog programa za leto 2014, ki je sprva vseboval nagrado tako za udeležence iz programa 2013 kot tudi za prihodnje leto 2014. Upravni organ je obvestil ministrstvo, da iz programa izločimo nagrado za udeležence iz obdobja 2013, zato smo naknadno posredovali še vlogo za spremembo. Na našo uradno prošnjo glede vloge za spremembo programa Podjetno v svet podjetništva 2013 nam je organ upravljanja odgovoril z dopisom, kjer so navedli, da bi uvrstitev nagrad med upravičene stroške pomenile nakladno spreminjanje javnih povabil za vključitev oseb v usposabljanje, ki je že preteklo, in tako neenako obravnavo. Imeli smo nekaj dopisovanja, ampak glede na to, da smo dopis prejeli prepočasi in torej niso več mogoče kakršne koli spremembe, zaradi tega ker ni več obdobja upravičenih stroškov, novih ukrepov v zvezi s tem ni mogoče izvesti. Ministrstvo za delo ne razpolaga s sredstvi za zagonski kapital, zato smo udeležence napotili na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki spodbuja podjetništvo v okviru svojih spodbud.

Ampak, za konec bi vseeno dodala, da je bilo vloženo iz sredstev, namenjenih za tiste, ki so se vključevali v Podjetno v svet podjetništva, bistveno več, če primerjamo s kakršnimi koli udeleženci različnih drugih ukrepov aktivne politike zaposlovanja, in ne glede na to, da niso pridobili subvencije ali nagrade, je uspešnost relativno visoka in primerljiva tudi z drugimi oblikami, na primer pri samozaposlovanju, kakšni so izhodi, če pogledamo. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Ivan Škodnik imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora, izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo in seveda tudi hvala za vaš odgovor, gospa ministrica.

Ampak vendarle bi se dotaknil tudi tistega dokumenta, ki sem ga prej omenil, da je nekako tem mladim bilo obljubljeno, in sicer s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je z dnem 11. 10. 2013 bil poslan dopis Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, mag. Zlatki Srdoč Majer, generalni direktorici, Rožna dolina, Cesta ... Ker je to malo daljše, bi samo tretji odstavek, ker se mi zdi najbolj pomemben, citiral: "Kljub vsemu upravičenec ugotavlja, da bi po končanem petmesečnem usposabljanju udeleženci lažje in hitreje odprli espe, če bi prejeli nagrado za uspešen zaključek usposabljanja in odprtje lastnega espeja. Udeleženci v času usposabljanja prejemajo teoretično in praktično znanje, vendar pa za dejansko odprtje espeja potrebujejo tudi finančna sredstva. Zato smo se na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti skupaj z upravičencem odločili, da

udeležencem programa v primeru uspešnega zaključka programa in odprtja lastnega espeja v roku šest mesecev po zaključku programa podarimo nagrado v višini 3 tisoč 500 evrov." Tu je podpisana, tudi zadaj je štampiljka, Damjana Košir, generalna direktorica. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala.

Sem že pojasnila, pa bom morda še enkrat, malce bolj.

Res je, daje bila ocena, da bi vseeno poskušali s to nagrado v letu 2013 za nazaj, vendar smo dobili, tako kot sem povedala, s strani organa upravljanja, ki je tisti, ki verificira, če tako rečem, sredstva, dopis, da to ni mogočem, ker bi šlo za nazaj in da je to v neskladju s takratnimi razpisnimi pogoji in denarjem, ki je bil podeljen. Zato ni bilo mogoče te spremembe izvesti za leto 2013, ne glede na željo v dopisu izraženo, ki ste jo prebrali. Na žalost tudi ni več možnosti sprememb za obdobje 2013, zaradi tega ker se je finančna perspektiva zaključila. Verjamem, da bi bilo, če bi bila dodatna sredstva, lažje, vendar tudi povem, da so bila sredstva, ki so bila namenjena za te udeležence Podjetno v svet podjetništva, primerjalno gledano bistveno večja kot za druge udeležence v primerljivih ukrepih aktivne politike zaposlovanja.

Ministrstvo je iskalo možnosti za rešitev tega problema za udeležence v letu 2013, vendar ni bilo mogoče najti in pozitivno rešiti to, da bi tudi ti dobili nagrado, ne glede na to, kaj je bilo zapisano v dopisu. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa ministrici.

Besedo ima gospod mag. Anže Logar, ki bo postavil vprašanje ministru za zunanje zadeve Karlu Viktorju Erjavcu. Pripravi naj se gospa Iva Dimic.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoča. Spoštovani minister!

Evropska unija je kot faktor miru v odnosih z Rusko federacijo od invazije in nezakonite aneksije Krima k Ruski federaciji v precej napetih odnosih. Evropska unija vseskozi poudarja potrebo po iskanju dialoga, po iskanju takšnih dogovorov, ki bodo obema stranema omogočili doseg dogovora za skupno rešitev problema vojaških spopadov na vzhodnem delu Ukrajine. V ta namen so se posamezni predsedniki vlad članic Evropske unije aktivno angažirali v okviru "normandijskega formata", da so dosegli dogovor iz Minska in na ta način postavili neke osnove za iskanje mirovne rešitve, ki bo vsem stranem dolgoročno prinesel ugodno rešitev. Potem pa se je zgodilo ... Namreč, v

začetku junija je finska televizija YLE objavila informacijo o tem, da je Ruska federacija sprejela nek tajni akt, s katerim je 89 predstavnikom držav članic Evropske unije prepovedala prehod na rusko ozemlje. 17 držav oziroma posameznikov iz 17 držav članic je na tem seznamu. Gre za številne ugledne predstavnike tako civilne kot tudi politične sfere. Nemški zunanji minister gospod Steinmeier je v zvezi s tem dejal, da takšni seznam ne bodo pomagali v prizadevanjih za rešitev nevarnega konflikta, in mislil, da ni posebno pametno izrekati takšne prepovedi dostopa, ob tem pa je napovedal, da je zunanje ministrstvo že od Moskve zahtevalo dodatna pojasnila. Uradni Bruselj je bil prav tako kritičen. Dejal je, da gre za ukrep, ki je popolnoma samovoljen, neupravičen in netransparenten. Nizozemski premier gospod Rutte je dejal, da njegova vlada zavrača rusko potezo ter da seznam ni osnovan na mednarodnem pravu, ni transparenten in se mu ne da oporekati na sodišču.

Številni vidnejši predstavniki držav članic Evropske unije so predstavili uradno stališče držav v zvezi s tem, zato mene zanima:

Kakšno je uradno stališče Ministrstva za zunanje zadeve in tudi Vlade Republike Slovenije do tega seznama?

Ali je kakorkoli po uradni diplomatski poti Ministrstvo za zunanje zadeve zahtevalo kakšno dodatno pojasnilo v zvezi s tem?

Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima minister za zunanje zadeve gospod Karl Viktor Erjavec.

Izvolite.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa za vaše vprašanje.

V zvezi s tem naj povem, da Vlada ni posebej obravnavala tega problema. Razlog je tudi v tem, da ni na tem seznamu nobenih slovenskih državljanov. Da so zahtevali dodatna pojasnila zlasti ministrstva za zunanje zadeve tistih držav, kjer imajo na seznamu svoje državljane. Rusija je ta ukrep sprejela kot protiukrep na omejevalne ukrepe, ki jih je sprejela Evropska unija v času, ko je prišlo do problemov v Ukrajini in tudi do nelegalne priključitve Krima k Ruski federaciji. Takrat veste, da je Evropska unija poleg nekaterih gospodarskih sankcij sprejela tudi seznam oseb ruskih državljanov in tudi ukrajinskih državljanov, ki nimajo pravice vstopa v območje Evropske unije in ki jim je zamrznjeno premoženje.

Ruska stran je sprejela protiukrepe, kot veste tudi gospodarske sankcije, recimo, na področju uvoza kmetijskih pridelkov, in tudi tako imenovani seznam 89 oseb. Res pa je, da je bil ta seznam ves čas tajen in da je v javnosti prišel šele konec maja tudi na podlagi zaprosila Evropske unije.

Naj posebej poudarjam, da kar se tiče seznama oseb, ki ga je sprejela Evropska unija, da imajo te osebe možnost pritožbe na Evropskem sodišču, medtem ko pač osebe, ki so na seznamu, ki ga je pripravila Ruska federacija, te možnosti nimajo. Tudi ni jasno, po kakšnih kriterijih je ruska stran sprejela seznam teh posameznikov, ki so uvrščeni na tej listi in velik problem je nastal, ko nekateri sploh niso vedeli, da so na tem seznamu in so pripotovali v Rusko federacijo, pa so bili zavrnjeni. Zadnji tak primer je poslanec nemškega Bundestaga. Gre za poslanca Karla-Georga Wellmanna.

V zvezi s tem moram reči, da mi obžalujemo pač, da prihaja do takšnih seznamov. Mi menimo, da to ni rešitev in da ne bo to pripomoglo k graditvi in k obnovi zaupanja med EU in Rusijo. Tukaj se nam zdi izjemno pomembno, da bi dosegli čim večji napredek, kar se tiče implementacije minskega dogovora – to, kar ste že sami omenili v okviru normandijske skupine. Tako da kar se tiče tega seznama, mi seveda smatramo, da ne prispeva k urejanju odnosov, treba ga je pa razumeti kot protiukrep Moskve glede na omejevalne ukrepe, ki jih je sprejela pač Evropska unija.

V zvezi s tem bi rad povedal, da bo Evropski svet v kratkem tudi odločal o tem, ali se nadaljujejo ti omejevalni ukrepi. Tukaj bosta pomembna dva kriterija, in sicer prvi, kako se implementira minski dogovor, in drugi kriterij – stanje na terenu.

Tako bomo počakali in bomo videli, kaj bo odločil v zvezi s temi omejevalnimi ukrepi Evropski svet. Toliko morda zaenkrat.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod mag. Anže Logar, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoča.

Minister je dejal, da nekega uradnega stališča Vlada ni sprejela glede na to, da ni nobenega slovenskega državljan na seznamu in da gre v bistvu za nek protiukrep na omejevalne ukrepe. Želel bi opozoriti na določilo iz koalicijske pogodbe o zunanji politiki, ki govori o celoviti integraciji dimenzije EU v delovanje slovenske države. Na nek način naš splošni, notranji trg postaja zadeva vsebine Evropske unije.

To je zagotovo tema z dnevnega reda Evropske unije. Da je to res, me prepričuje resolucija Evropskega parlamenta, za katero so glasovali tudi predstavniki držav, katerih posameznikov ni na tem seznamu, in sicer govori o tem pod naslovom Rusije ni več mogoče šteti za strateško partnerico. Podprlo jo je skoraj 500 evropskih poslancev in pravi pa: "Gre za kršitev mednarodnega prava in splošnih standardov ter ovira za transparentnost. To ravnanje je neproduktivno in škoduje že tako slabi

komunikaciji med Evropsko unijo in Rusijo." Namreč, gre za način, kako je Ruska federacija ta seznam sprejela – na tajen način, brez da bi obvestila, za razliko od Evropske unije, ki je pač ustrezno po neki normalni diplomatski proceduri sprejela ukrepe. Še enkrat naj spomnim, da so ukrepi Evropske unije posledica posega Ruske federacije oziroma nezakonite aneksije Krima.

Zato še enkrat sprašujem:

Ali bo Vlada sprejela v zvezi s tem kakršnokoli uradno stališče oziroma ali se bo kakorkoli odzvalo zunanje ministrstvo po redni diplomatski poti?

Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima minister za zunanje zadeve gospod Karl Viktor Erjavec.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa.

V zvezi s tem naj povem, da je uradno stališče Vlade, da se ne strinjamo s tem, da je bila priključena regija Krim k Ruski federaciji. Naše stališče je, da je treba zagovarjati suverenost in teritorialno nedotakljivost Ukrajine, ne bomo pa sprejemali posebnih sklepov glede seznama 89 oseb. Glede na to, da ni nobenega slovenskega državljan, tudi ne vem, zakaj bi od Moskve zahtevali kakšna dodatna pojasnila. Tiste države, kjer imajo svoje državljane na seznamu, so to zahtevale. Mislim pa, da je ključ rešitev implementacija minskega sporazuma. Tako v zvezi s tem ne nameravam predlagati Vladi kakšnih posebnih sklepov, ker sem mnenja, da v okviru generalnih sklepov, ki jih je Vlada sprejela, in stališč, da je naša politika v skladu s politiko Evropske unije – tu gre pa za zelo konkretno zadevo, kjer se tiste države, ki jih to zadeva, pač konkretno obravnavajo.

Ne vidim posebnega razloga, zakaj bi morala Vlada v zvezi s tem seznamom sprejeti poseben sklep, zlasti zato ker generalni sklepi pokrivajo tudi tovrstno problematiko.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod mag. Anže Logar imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o vašem odgovoru.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala.

Ravno zato, ker gre na nek način za vsebino, ki se dotika temeljnih vrednostnih podstatov Evropske unije, katere članica Slovenija je, in kot v koalicijski pogodbi Vlada napoveduje, bo tovrstne vrednostne sisteme integrirala v svoje delovanje. In še posebej zato, ker je o tem vprašanju, torej o seznamu 89 posameznikov, ki so bili nezakonito, brez kakršnegakoli obvestila uvrščeni na to črno listo, smo o tem opravili razpravo tudi na zasedanju COSAC prejšnji teden v Rigi. Naj omenim, da je resolucijo o tem vprašanju, ki govori ravno o tem netransparentnem postopku, o nezmožnosti

posameznikov, da se predhodno izrečejo o tem, da gre za nesprejemljiv postopek, in o tem, da gre za stvar, ki škoduje dogovoru iz Minska 2, smo o tem opravili razpravo tudi na medparlamentarnem srečanju v okviru predsedstva. Lahko rečem, da je bila ta resolucija sprejeta soglasno z vsemi, tudi slovenskimi predstavniki – dva iz opozicije, dva iz koalicije. V tem pogledu menim, da če na mednarodni ravni zastopamo takšna stališča in sprejemamo in podpiramo tovrstne resolucije, da se o tem opravi širša razprava, predlagam, da to naredimo tudi doma; da z istim sporočilom kot v tujini nastopimo tudi doma, da se o tem opravi neka širša razprava in na podlagi tega se da tudi, ne vem, Vladi pooblastilo ali naznanilo, da v zvezi s tem ustrezno ukrepa. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 17. junija 2015, v okviru glasovanj.

Gospa Iva Dimic bo postavila vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospe dr. Anji Kopač Mrak. Pripravi naj se gospa mag. Jana Jenko.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovana ministrica, ostali ministri, kolegice in kolegi!

Normativna urejenost področja skrbništva v Republiki Sloveniji je zastarela, na kar strokovnjaki opozarjajo že vrsto let. Že večkrat se je obljubljalo, da se bo to področje uredilo, pri čemer pa ni bilo predvidenih sprememb niti v družinskem zakoniku niti ni bil predlagan poseben zakon, ki bi to področje urejal. Funkcija skrbništva je še vedno prostovoljna in častna, zaradi česar je vse manj oseb pripravljenih to nalogo sprejeti, posledično se povečuje število primerov, ko mora skrbniške naloge opravljati center za socialno delo. Na drugi strani tudi naloge začasnega skrbnika, predvsem v postopku odvzema poslovne sposobnosti osebi, opravlja center za socialno delo, kar predstavlja nasprotje interesov, ko je predlagatelj centra za socialno delo, bistveno kršitev postopka – se pravi sodna praksa. Vprašljivo je tudi, ali strokovni delavec na centru za socialno delo dolžan sprejeti funkcijo, ki je prostovoljna in častna in ni eksplicitno navedena v pogodbi o zaposlitvi. Poleg tega se institut skrbništva za poseben primer izrablja za vse primere, ko nekdo ni sposoben urediti določenih pravnih zadev, tudi sprejem v domove starejših in podobno.

O stanju na področju skrbništva je bila v letu 2013 narejena raziskava na Inštitut za socialno varstvo, iz katere je moč razbrati razmere na tem področju, ki zagotovo zahtevajo čimprejšnjo ureditev.

Ker do danes ni bilo zaslediti nobenih sprememb na tem področju, prosim za jasno navedbo:

V kakšnem roku se predvideva nova ureditev tega področja, ki bo primerljiva z ureditvami v Evropski uniji? Ker trenutno to ni.

Zanima me, zato sprašujem ministrico:

Ali je predlog zakona že pripravljen?

Hvala za odgovor.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovana podpredsednica Državnega zbora, gospa Iva Dimic hvala za vprašanje, lep pozdrav tudi vsem ostalim prisotnim!

Glede na veljavno zakonodajo so centri za socialno delo dolžni na nek način zagotoviti osebi, ki je potrebna varstva v obliki skrbništva, da bo to varstvo tudi dobila. Center za socialno delo mora takoj, ko dobi obvestilo, da nekdo potrebuje skrbništvo ali kakršno drugo obliko varstva, uvesti postopek za postavitev pod skrbništvo oziroma za postavitev skrbnika. Obenem mora center nemudoma ukreniti vse potrebno za varstvo njene osebnosti ter njenih premoženjskih pravic in koristi.

Za skrbniški organ je pri odločanju o skrbniških zadevah glavno vodilo korist varovanja. Vsaka odločitev o imenovanju skrbnika za poseben primer mora izhajati iz ugotovljenega dejanskega stanja vsakega konkretnega primera, torej glede na ugotovljene koristi osebe, ki si ji imenuje skrbnika. Z navedbami o koliziji interesov pri delu centra za socialno delo se ne strinjamo. Naloga centra za socialno delo je namreč narediti vse potrebno za zaščito pravic in koristi osebe, ki takšno pomoč potrebuje.

Skladno z veljavno zakonodajo se, če je mogoče in če to ni v nasprotju s koristmi varovanja, za skrbnika imenuje njegov sorodnik. Pri imenovanju skrbnika center za socialno delo upošteva želje varovanja, če jih je zmožen ta izraziti, ter želje njihovih bližnjih sorodnikov, če je to v korist varovanja. Center za socialno delo se v določenih primerih lahko odloči, da bo sam opravljal dolžnost skrbnika, pri čemer je varovančev skrbnik v temu primeru center za socialno delo. Strokovni delavec, zaposlen na centru za socialno delo, zgolj opravlja naloge skrbnika in ni določen kot skrbnik. V primeru, da je strokovni delavec centra za socialno delo imenovan za skrbnika, pa mora tako kot vsi ostali skrbniki k imenovanju podati soglasje.

V zvezi s plačljivostjo dela skrbnika je pravilna vaša navedba, da je dolžnost skrbnika prostovoljna in častna. Vendar pa ima skrbnik skladno z veljavno zakonodajo pravico do povračila upravičenih stroškov, ki jih je imel pri upravljanju svojih skrbniških dolžnosti, center za socialno delo pa mu lahko določi tudi ustrezno nagrado. Izdatki za izvajanje skrbstvenih ukrepov v korist varovanja se krijejo iz

varovalčevih dohodkov, iz sredstev oseb, ki so dolžne varovanca preživljati, iz varovančevega premoženja in nazadnje iz proračuna Republike Slovenije.

Naj spomnim, da je bilo v Družinskem zakoniku, sprejetem junija 2011, ki so ga nato marca 2012 na referendumu zavrnili volivci in volivci, področje skrbništva urejeno celovito. Po Družinskem zakoniku so imeli pristojnost odločanja o skrbniških zadevah centri za socialno delo in sodišča. Sodišče bi odločalo o skrbniških zadevah v primerih, ko odločajo o ukrepih za varstvo in koristi otrok ter pri postavitvi odrasle osebe pod skrbništvo. Torej tudi osebe, ki zaradi motnje v razvoju ali težav v duševnem zdravju ali drugega vzroka, ki vpliva na zmožnost razsojanja, same, brez škode zase, niso sposobne poskrbeti za svoje pravice in koristi, sodišče postavi pod skrbništvo in imenuje skrbnika. Ureditev v zakoniku je bila tudi skladna s Konvencijo o pravicah invalidov, po kateri države pogodbenice zagotovijo, da vsi ukrepi za uveljavljanje pravne sposobnosti predvidevajo primerne in učinkovite zaščitne ukrepe, da se preprečijo zlorabe v skladu z mednarodnim pravom o človekovih pravicah. V Družinskem zakoniku sta bila odpravljena instituta odvzema poslovne sposobnosti in podaljšanje roditeljske pravice.

Kot ste navedli, je Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo leta 2013 med svojimi rednimi nalogami opravil tudi analizo instituta skrbništva s primerjavo ureditev Švedske in Hrvaške. Na podlagi rezultatov ocenjujemo, da je bilo področje skrbništva v Družinskem zakoniku pravno ustrezno urejeno, pri čemer predvidevamo v prihodnji družinski zakonodaji predvidene nekatere manjše dopolnitve. Predlog zakona o družinah je v planu načrta dela v letošnjem letu, nismo pa se še odločili, ali bomo pripravljali nov zakon ali bomo obstoječi zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih novelirali. Vsekakor je cilj v letošnjem letu, drugače pa v prihodnjih mesecih novega leta se zavedamo, da je tisti sklop ukrepov za zaščito otrok, ki ga je treba urediti, nujen za prenovo. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospa mag. Jana Jenko bo postavila vprašanje ministrici za zdravje Mariji Milojki Kolar Celarc, pripravi naj se gospa Jelka Godec. Izvolite.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Vsem skupaj prav lep pozdrav, še posebej prisotnim ministricam!
V Sloveniji je že več kot 32 tisoč bolnikov z demenco, za zdravljenje le-te pa je v javni zdravstveni mreži vsega skupaj okoli 20 usposobljenih zdravnikov. Prav tako Slovenija sodi med države, katerih prebivalstvo se stara najhitreje. Čez 15 let naj bi bila Slovenija na 8. mestu na svetu po številu prebivalcev, starejših od 65 let.

Prav zaradi povečevanja števila obolelih za demenco se morata slovensko zdravstvo in tudi sociala še posebej posvetiti tej bolezni, saj bolezen ne prizadene samo obolelih, temveč tudi njihove svojce in bližnje. Demenca bistveno poslabša posameznikovo sposobnost samostojnega življenja, zato je za obolele za demenco poskrbljeno v domovih za starejše in drugih oblikah institucionalnega in izveninstitucionalnega varstva. Tej bolezni se je treba posvetiti celostno. Ker nimamo geriatrov, je medicinska obravnava prepuščena psihiatrom in nevrologom, ki pa jih v Sloveniji primanjkuje, zato je pri nas razmeroma nizko število odkritih primerov bolnikov v zelo zgodnjih fazah obolevnosti.

V Poslanski skupini Desus nam je znano, da je bila pod okriljem Ministrstva za zdravje že pred časom ustanovljena delovna skupina strokovnjakov in predstavnikov nevladnih organizacij, ki je sodelovala pri oblikovanju smernic za pripravo nacionalnega načrta oziroma strategije o demenci, smernice pa so bile sprejete leta 2013.

Spoštovana gospa ministrica, sprašujem vas:

Kdaj lahko ta dokument pričakujemo v Državnem zboru?

Po naši oceni je namreč zelo pomembno, da bi bila strategija sprejeta pred septembrom, ko bomo v Sloveniji gostili 25. mednarodno konferenco, katere tema bo demenca. Menimo, da bi morali biti kot država gostiteljica vzor drugim državam in imeti že sprejete temeljne smernice za boj proti tej bolezni. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.
Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospa predsedujoča.

Zahvaljujem se spoštovani poslanki Jenko za postavljeno vprašanje. Res je, kot pravite, na Ministrstvu za zdravje je bilo na področju demence ustanovljena ne samo ena, temveč dve delovni skupini. Prva je z delom zaključila leta 2012 in je v svojem zaključnem poročilu predstavila posnetek stanja na področju demence v Sloveniji, hkrati pa opozorila tudi na slabosti ter na pomanjkanje relevantnih podatkov o številu oseb z demenco. Opozorila je tudi na ekonomski vidik celotne problematike in hkrati predlagala nadaljnje korake. Poudarila je v svojem zaključnem poročilu tudi nujnost sprejetja nacionalnega plana obvladovanja demence in drugih kognitivnih motenj. V to drugo delovno skupino, ki nadaljuje delo prve in pripravlja osnutek strategije obvladovanja demence do leta 2020, je ministrstvo imenovalo strokovnjake z različnih področij, tako strokovnjake družinske medicine, zdravnike družinske medicine, nevrologe, predstavnike socialnega varstva kot tudi uslužbenke

Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, pa tudi in ne nazadnje predstavnike nevladnih organizacij, med drugim naj omenim tudi predstavnike Spominčice kot slovenskega združenja za pomoč pri demenci, ki je najbolj dejavna na tem področju.

Osnutek dokumenta je bil žal zaradi objektivnih okoliščin. Namreč, kot veste, je bilo to ministrstvo 9 mesecev brez resornega ministra in zaradi menjav vlade je zaradi tega ta osnutek dokumenta nekako zastal. Zato pa smo konec leta 2014 po vseh strokovnih razpravah o problematiki povečevanja števila obolelih za demenco zaradi staranja, potem o zmožnostih zgodnejšega odkrivanja in interdisciplinarne obravnave obolelih za demenco ter številnih drugih vprašanih aktivno pristopili in je zato ta dokument, strateški dokument v zaključni fazi oblikovanja.

S tem dokumentom želimo posebej poudariti pomen zgodnjega diagnosticiranja, ki je za obravnavo teh bolnikov zelo pomemben, potem enaka dostopnost do zdravljenja za vse bolnike z demenco, ozaveščanje obolelih in svojcev, področje izobraževanja in načrtovanja strokovnega kadra za obravnavo teh bolnikov ter nujnost interdisciplinarne obravnave teh bolnikov tako s strani zdravstvenih kot tudi socialnih služb. Pričakujem in zastavljam vso energijo za to, da bi ta dokument lahko poslali v javno razpravo v mesecu juliju, se prav pred parlamentarnimi počitnicami, in potem po uskladitvi mnenj v parlamentarno proceduro. Verjamem in upam, da bo potem ta dokument čim prej sprejet. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Jelka Godec, ki bo postavila vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc. Pripravi naj se gospod Jani Möderndorfer. Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala! Lep pozdrav ministrici!

Moje vprašanje se nanaša na osrednjo zdravstveno ustanovo v Sloveniji, namreč na Univerzitetni Klinični center Ljubljana. Je v bistvu pomembna ustanova na področju zdravstva in nekako se mi zdi, da se v njenih težavah odraža tudi težava celotnega zdravstva pri nas.

Moje vprašanje se nanaša v bistvu na problematiko, ki se dogaja v UKC Ljubljana. Namreč, kar nekaj področij je odprtih, tudi pojavljajo se v medijih, pa tudi Zdravniška zbornica opozarja na določene zadeve. Prva nepravilnost oziroma bom rekla tematika, ki se odpira, je Nevrološka klinika, primer Radan. Zelo odločno ste pozvali k odstopu v bistvu vodstvo UKC in tudi Nevrološke klinike. Ker se to seveda ni zgodilo, ste potem, kakor mi je znano iz medijev, tudi pozvali predsednika Sveta UKC, da začne postopek ugotavljanja odgovornosti vodstva.

Potem je problematika otroške kardiokirurgije, kjer je pred letom dni bil že v bistvu strokovni nadzor izvršen, pa vendar nekako zaključkov še vedno nimamo oziroma nam niso znani. No, ne nazadnje kadrovske, prostorske težave, pomanjkanje opreme na Oddelku intenzivne terapije in danes zelo odmevna afera s podkupovanjem v zdravstvu, omenja se seveda tudi UKC. Zdravniki, ne bom jih imenovala sicer, ampak tudi to je ena izmed zelo perečih, če ne najbolj perečih tem.

Zanima me, kakšni so vaši ukrepi oziroma kaj vi kot ministrica oziroma kot ministrstvo, ki je – torej, Republika Slovenija je ustanovitelj UKC Ljubljana.

Kakšne so te vaše pristojnosti oziroma vaši ukrepi, ki bodo pripomogli k temu, da se ta osrednja zdravstvena ustanova v Sloveniji nekako izvleče iz vseh teh nepravilnosti in težav, ki jih ima?

Vsekakor je eno izmed teh tudi verjetno izboljšanje stanja na področju vodilnih v tej ustanovi, torej generalnega direktorja UKC.

Zanima me:

Kakšni bodo vaši ukrepi na tem področju, da se stanje v tej zdravstveni ustanovi le vendarle izboljša?

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za zdravje Marija Milojka Kolar Celarc. Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za vprašanja, spoštovana gospa poslanka!

Zastavili ste kar nekaj vprašanj, ki se nanašajo na pretekla dogajanja in stanje, tako kot ste ugotovili, v naši največji bolnišnici, ki se ukvarja tudi s terciarno dejavnostjo, to je UKC Ljubljana.

Pa naj začnem mogoče z odgovorom na tisto najbolj žgoče vprašanje oziroma na zadevo, ki je odgovor na dogodke, ki so se pojavljali v preteklosti, to je dogodek, povezan z dr. Radanom. Naj vam povem, da v skladu s pristojnostmi, ki jih imam kot ministrica, lahko uvedem, in to sem storila nemudoma, že 23. februarja letos, izredni upravni nadzor. Naj povem, da strokovni nadzor ima v skladu z zakonom in pooblastili Zdravniška zbornica Slovenije. Ta izredni upravni nadzor se je nanašal na pregled zakonitosti dela za obdobje od 1. decembra 2014 do 31. januarja 2015. To je za obdobje, v katerem je prišlo do tega neljubega dogodka s kalijem. In sicer se ta izredni upravni nadzor nanaša na Klinični oddelek za vaskularno nevrologijo in intenzivno nevrološko terapijo Nevrološke klinike. Zaradi spremembe časovne komponente izvedbe nadzora in glede na dosednji potek izvedbe nadzornih dejanj, to je predvsem na pregled dokumentacije na izvedeni razgovor komisije z gospodom Radanom, sem razširila oziroma podpisala sklep, da se izredni upravni nadzor, in sicer to 29. maja letos, razširi še na obdobje od

1. februarja leta 2009 do 30. 6. 2015. Se pravi, razširili smo izredni upravni nadzor na celotno obdobje, ko naj bi se pojavljali ti neljubi dogodki. Do sedaj je komisija za izredni upravni nadzor s strani UKC pridobila obširno listinsko dokumentacijo, izvedla številne razgovore. Naj povem, da poleg razgovora z gospodom Radanom je bilo opravljenih še 19 drugih razgovorov z osebjem. Opravila je komisija tudi ogled ključnih prostorov Kliničnega oddelka za vaskularno nevrologijo in intenzivno nevrološko terapijo Nevrološke klinike. V naslednjih dneh bodo nadzorna dejanja zaključena in sestavljen bo zapisnik o teh dejanjih in poslan UKC v pripombe. Na podlagi morebitnih pripomb UKC se bo komisija odločila ali za izvedbo usklajevalnega sestanka ali pa bo po opravljenem nadzoru meni neposredno podala poročilo o svojih ugotovitvah. Predvidoma naj bi, če ne bo kakšnih dodatnih zapletov, to se zgodilo do konca julija letošnjega leta. V primeru pa, da bodo iz predmetnega poročila izhajale nepravilnosti, bom kot ministrica izdala odločbo o odpravi teh nepravilnosti in po potrebi obvestila tudi druge pristojne organe oziroma organizacije v Sloveniji.

Glede na to, kot ste ugotovili, da je odgovornost za ta dogajanja tako na strani vodstva Nevrološke klinike kot tudi vodstva Univerzitetnega kliničnega centra, sem 21. maja pozvala obe vodstvi, da odstopita zaradi objektivne odgovornosti. Ker se to žal ni zgodilo, sem 26. 5. 2015 pisno pozvala predsednika Sveta UKC, da v sklopu svojih pristojnosti prične s postopki ugotavljanja odgovornosti.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospa Jelka Godec imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala.

Res je, da sem izpostavila več tem, v bistvu več področij, ki se tičejo UKC Ljubljana. Namreč, zdi se mi, da so vse te povezane konec koncev z vodstvom UKC Ljubljana in tudi sami ugotavljate oziroma ste že pred mesecem ugotovili oziroma tudi pozvali samo vodstvo k odstopu.

Dogaja se tudi, da ko poziva ministrstvo Zdravniško zbornico oziroma ko se da v mnenje potem določena poročila UKC, ugotavljajo, da do nepravilnosti ni prišlo, njihovi notranji nadzori ugotavljajo, da ni bilo nepravilnosti, tudi v primeru korupcij zdravniki niso oškodovali javnega zdravstva oziroma niti same bolnišnice, da so strokovno tako nenadomestljivi, da jih pač ne mislijo zamenjati.

Mene vseeno zanima:

Ali nameravate ostreje nastopiti proti vodstvu?

Oziroma:

Ali podpirate še vedno to vodstvo glede na to, da na vaš poziv je bil z njihove strani zelo odklonilen in zelo oster odziv, da ne nameravajo odstopiti?

Kaj boste naredili v primeru, potem ko boste, kot sem razumela, obvestili tudi določene organe, če bo prihajalo do nepravilnosti?

Kakšni bodo vaši ukrepi, če bo vodstvo vseeno vztrajalo na svojih stališčih – lahko tako rečem?

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc. Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za dodatno vprašanje.

Kot ministrica sem to, kar je povezano z vodstvom UKC, nekako izčrpala, ker kot ministrica nimam pooblastil, da postavljam ali pa, če hočete, tudi odstavljam vodstvo UKC. Za to je pristojen Svet zavoda UKC, zato sem tudi pisno pozvala, da Svet zavoda v sklopu svojih pristojnosti začne s postopki ugotavljanja odgovornosti vodstva, in to subjektivne odgovornosti. Ti postopki so v začetni fazi in prepričana sem in verjamem, da bo Svet zavoda v skladu z ugotovitvami na koncu sprejel ustrezno odločitev.

Mogoče pa še nekaj podatkov glede koruptivnih dejanj oziroma s tem dogajanjem, pisanjem v današnjem časopisu. Naj omenim, da smo na ministrstvu poleg skupnih javnih naročil za zdravila, ki je eden od inštrumentov, da bi sistemsko zajezili korupcijo, v nadaljevanju pristopili tudi k pripravi tehničnih normativov in meril za nabavo opreme, ker je to eden od najpomembnejših elementov, da ne bo mogoče sistemsko vgraditi korupcijo. Zakaj? Zaradi tega, ker če bomo imeli na nivoju države opredeljeno, kakšne so tehnične zahteve in normativi za posamezno opremo in inštrumente v zdravstvu, potem bo bistveno težje ali vsaj s sistemskega vidika onemogočeno, da se bi lahko prišlo do individualnih in posameznih dogovarjanj, katero in kakšno opremo se nabavlja. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer, ki bo postavil vprašanje ministrici za kulturo gospe mag. Julijani Bizjak Mlakar. Pripravi naj se gospa Suzana Lep Šimenko. Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

Hvala lepa, podpredsednica.

Spoštovana ministrica, od samega začetka vašega mandata spremljamo, da v resnici na svoj način imate neke težave pri komuniciranju s strokovno javnostjo, zainteresirano javnostjo, mediji, občinami in sami poslanci ter z drugimi ministrstvi. Lahko bi rekli, da v resnici na nek način po 9 mesecih vašega ministrovanja imate svojevrsten, to ste zdaj že pokazali, nek svoj avtoritativni oziroma avtokratski način vladanja in vodenja ministrstva. Zadnji primer je vaša nova definicija slovenske glasbe, ki je doživela

toliko argumentiranega zavračanja, da očitno v to definicijo verjamete samo še vi.

Moram reči, da sem bil neverjetno presenečen, ko sem gledal zadnjo oddajo Studio City in predvsem vaš odnos, aroganten nastop do dveh strokovnjakov s tega področja, to je radijskega voditelja Andreja Karolija in prof. dr. Marka Milosavljeviča, kjer ste oba tako rekoč pravzaprav zasuli z nespodobnimi žaljivkami. Javna tribuna, ki je bila prejšnji teden organizirana na Valu 202, praktično pred parimi dnevi, je v resnici s svojim naslovom povedala vse; to je Laibach, Slovenci v Londonu, tujci v Sloveniji. K temu pravzaprav ni kaj dodati.

Ampak, tisto, kar je bistveno, pa je, da opazamo, da največkrat je problem to, da je z vašim prihodom tudi sam proračun na ministrstvu vedno manj ustrezen; še posebej od problemih, ki nastajajo, ki so nerešeni, od Muzeja solinarstva do javnega zavoda Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija. Ne nazadnje gre pravzaprav za svojevrsten problem in alarm, ki nastaja, še posebej zato, ker nimate niti več pravega odnosa do Nacionalnega sveta za kulturo, ki je v resnici nek neobdobje, in na koncu še z društvom Asociacija, gre za nevladno organizacijo, kjer pa ste jim že tako in tako že dali vedeti, kam sodijo.

Tisto, kar je za nas pomembno, pa je, da vidimo zadnje korake iz problematike porušitve Rakuševega mlina. Namreč, gre za izgubo upravnega spora na sodišču, ki več kot jasno pove, da bomo imeli še večji finančni problem.

Zato vas sprašujem:

Kaj boste storili, da bo glas stroke v javnosti v kulturi slišan in da bo Ministrstvo za kulturo na osnovi dialoga z vsemi deležniki v kulturi lahko v prihodnje sprejemalo kakovostne odločitve tako na vsebinski kot zakonodajni ravni?

V tem trenutku smo namreč z vaše strani priča vse kaj drugemu. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za kulturo gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar, izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo.

Spoštovani poslanec gospod Jani Möderndorfer, za vašo vprašanja se vam zelo zahvaljujem.

Povedati vam moram, da vaš vrednotna ocena je morda oblikovana skozi prizmo vašega pogleda ali pogleda vaših svetovalcev, katere pa sama, ki ima vpogled v celovit nabor podatkov, tega ne morem potrditi. Ne glede na selektivno medijsko obravnavo marsikateri zadevi, ki je razumljiva in v smislu medijskega nadzora tudi pričakovana, vam namreč lahko zagotovim, da ravno na primeru slovenske glasbe, v zvezi s katero naj poudarim, da sicer ne postavlja nobene nove definicije, kot to napačno trdite vi, sprejemam številne izraze, ustne in pisne, podpore različnih javnosti in posameznikov. Podobno tudi glede drugih določb, ki so

predlagane – tudi glede tistih navedb, o katerih ste govorili, ko gre za Muzej solinarstva, ki je v upravljanju drugega resorja, pod pristojnost drugega resorja. Hkrati rešujemo problematiko tudi centra, kar zadeva Idrijo, ker namreč, kot verjetno veste, da je v času vašega ministra bilo predlagano, da bi kulturno ministrstvo prevzemalo geološka in rudarske posle, za kar pa ni pristojno in tudi ne more prevzeti odgovornosti za to, da bi se z rudniki ustrezno upravljalo. Podobno seveda, kot rečeno, glede drugih določb, ki so predlagane.

Kot rečeno, ne oblikujemo nobene nove definicije slovenske glasbe, pač pa osnutek predloga zakona, ki je kot izhodišče za oblikovanje zakona še vedno v javni razpravi, kjer se postavlja predlog, da se 20 % kvote glasbe v slovenskem jeziku predvaja med 6. in 22. uro. Kot morda veste, obstajajo trenutno številne zlorabe predvajanja kvote v nočnem času. Te zlorabe želimo preprečiti. S tem pa ni nikakor ukinjena možnost predvajanja preostale glasbe, to je glasbe v tujih jezikih, ki se lahko v dnevnem oddajnem času predvajajo v preostalih 80 % oddajnega časa, izven dnevnega oddajnega časa pa, recimo, pri komercialnih radijih kar v celoti. Vse to ostaja torej še vedno v presoji glasbenega urednika. Javna razprava, kot rečeno, traja do 22. 6. 2015 in prispele pripombe bomo, če bo to mogoče, predvsem v smeri večje jasnosti in nedvoumnega zapisanega, tudi upoštevali.

Glede oddaje, ki jo omenjate, vašega očitka o utišanju seveda ne morem komentirati kako drugače, kot da navedem dejstva. Bila sem zgolj gostja oddaje, med tremi gosti, in voditelj je oddajo vodil v skladu s svojo novinarsko avtonomnostjo. Vsem argumentom, izraženim v javni razpravi, bomo v nasprotju z nekaterimi preteklimi praksami prisluhnili, jih skrbno proučili ter na koncu javne razprave pripravili besedilo predloga zakona, ki bo posredovan v nadaljnjo obravnavo.

Vaša navedba, da je primer Rakuševega mlina posledica nesodelovanja ministrstva z lokalno skupnostjo in njenimi predstavniki, je najmanj preneagljena. Vaš sklep je vsekakor pretiran, ker mnenje o sodelovanju ministrstva z občinami gradite na eni točki, pa še to ne najbolj posrečeni, namreč na Rakuševem mlinu, ne da bi pri tem navedli, kako si prav v tem primeru predstavljate to sodelovanje. Ministrstvo ima namreč sicer dnevne intenzivne, dobre in redne stike z občinami, tudi s celjsko, saj sem to občino obiskala, tudi potem ko je občina že vložila upravni spor.

Prav tako so dobri stiki ministrstva s strokovno javnostjo. Z zainteresirano javnostjo vodi ministrstvo reden dialog, spremlja problematiko in se odziva na tekoče probleme, kar se odraža tudi v vsebini osnutkov zakonov. Tudi s sindikati ima ministrstvo redne stike.

Glede na podatke o problematiki Rakuševega mlina, s katerimi razpolagam, pa vam lahko pojasnim, da je v konkretnem primeru lastnica

porušenega kulturnega spomenika sprožila upravni spor, ker se ni strinjala s kulturnovarstvenim soglasjem za raziskavo in odstranitev spomenika, s katerim je Ministrstvo za kulturo občini določilo plačilo ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Jani Möderndorfer, imate besedo za dopolnitev odgovora. Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Hvala lepa.

No, saj dejstvo je, da v resnici vaši odgovori ne ustrezajo vsesplošnim znanim dejstvom, ki jih bom zdaj tudi navedel. Res pa je tudi, da kadar zmanjka argumentov, se začne z diskvalifikacijo, najbolj žalostno pa je, da to vedno se nekateri opirajo na svoje predhodnike. Pa nič zato, pojdemo k dejstvu, za razliko od vas.

Dejstvo je, da je 27. 5. v zadevi Rakušev mlin razsodilo v prid Mestni občini Celje in razveljavilo odločbo Ministrstva za kulturo o njegovi odstranitvi ter plačilu odškodnine občini v višini 1,7 milijonov evra. 1,7 milijonov evra – če je to za vas nič posebnega. Ampak zdaj pa pogledjmo, kaj je sodišče v resnici odločilo. Odločilo je, da se ministrstvo v celotnem postopku vodenja ni opredelilo do treh listin, ki jih je predložila Mestna občina Celje: ne do mnenja sodnega izvedenca za gradbeništvo, ne do poročila gasilcev in ne do poročila o stanju požara izpostavljenih objektov Rakušev mlin. Sodišče zato ugotavlja, citiram: "Ministrstvo je neutemeljeno zadevo vodilo po skrajšanem ugotovitvenem postopku, hkrati pa ni upoštevalo vseh relevantnih listin, ki jih je predložila Mestna občina Celje ...", kar pomeni drugače povedano: Celja oziroma mestne občine niste vprašali popolnoma nič, ampak ste jim v samem postopku preprosto na koncu le poslali račun v višini 1,7 milijonov. Kar je najbolj zaskrbljujoče v tem postopku, ni to, da jaz branim Mestno občino Celje, daleč od tega, ampak me zanima: Kako bomo postavili, ker ste sami postavili s tem postopkom glede na same uzance, ki bodo seveda tudi sledile, pod vprašaj izvajanje 31. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine, tako občutljivega, ki je bil do sedaj v praksi zelo jasen? Z novim načinom prakse uveljavljanja pa ste postavili pod vprašaj točno ta člen.

Gospa ministrica, lepo vas prosim, ne iščite krivca v meni, ampak raje pogledjte, kje ste naredili napako. Tudi to in ta način kaže, seveda, o tem komuniciranju, ki sem vam povedal na začetku.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.
Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar, ministrica za kulturo.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo.

V navedenem primeru, ki nam ga je sodišče iz procesnih razlogov vrnilo v ponovno obravnavanje, zato ga vsebinsko ne bom komentirala, je bilo treba na urgentno stanje zadeve, ki pa ni bila posledica kakršnegakoli pomanjkanja interesa za sodelovanje z občino na strani ministrstva, ukrepati v najkrajšem mogočem času. V ponovljenem postopku bomo seveda postopkovna navodila in usmeritve sodišča pri ponovni presoji vsekakor upoštevali. Mimogrede, ali naj si vaše navedbe glede Rakuševega mlin razlagam kot javno izraženo zahtevo, da bi moralo ministrstvo od postopka proti občini odstopiti? Glede 31. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine so seveda tudi v tem primeru vaše navedbe brez resne osnove, ker namreč Upravno sodišče ni presojalo izvajanje 31. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine, ampak je zadevo vrnilo ministrstvu v ponovni postopek iz procesnih razlogov. Tako je zaradi izgubljenega upravnega spora v zadevi Rakušev mlin glede na prej navedene razloge za odločitev Upravnega sodišča Republike Slovenije v predmetni zadevi o morebitno ogroženem izvajanju 31. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine – vprašanje o tem smo prejeli tudi iz vaše politične stranke – seveda preuranjeno govoriti.

Glede razvoja področja kulture pa dovolite, da navedem, da se tudi velik del strokovne javnosti z vami ne bi strinjal. Gre za ustavitev skokovitega trenda padanja proračunskih sredstev za kulturo iz zadnjih par let, kar je na mnogih področjih kulture razmere stabiliziralo, reševalo in predstavljalo dober obet tudi za prihodnje ukrepe v smeri urgentne zaščite najšibkejših skupin in najbolj ogroženega premoženja v kulturi. Na ministrstvu smo v teh nekaj mesecih, odkar sem ministrstvo prevzela, med drugim reševali težko zapuščino tistega, kar smo pač prejeli, poleg ustavitve skokovitega padca sredstev za kulturo smo preprečili tudi drastično zmanjšanje knjižničnega nadomestila avtorjem kot posledice ukrepov, ki so bili uvedeni v prejšnjem mandatu. Zadnji razvoj dogodkov v javnih razpravah o sedmih osnutkih predlogov zakonov, ki smo jih že posredovali v javnost, me utrjujejo v prepričanju, da razmišljam v pravi smeri, da smo identificirali nekatere najnujnejše točke po posameznih področjih, in glede na to, da je javna razprava živahna in plodna tudi na področju osnutka novele medijskega zakona, pričakujem izboljšanje besedila zakonskih predlogov za nadaljnjo obravnavo, kar je bil tudi namen te faze javne razprave / znak za konec razprave/ ... Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Jani Möderndorfer, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji pravi razprava o vašem odgovoru.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala, podpredsednica.

Točno to, vendar tisto, kar je bolj pomembno, je, da če to seveda vse drži, kar pravi gospa spoštovana ministrica, potem je več kot jasno, da se bo strinjala, da lahko o tem opravimo splošno razpravo in vidimo to strokovno podporo in, bom rekel, tako civilne družbe, ki bo vsa prišla in vam bo dala čast in priznanje za vse, kar ste do danes naredili. Vam pa predlagam, da vzpostavite čim prej zelo iskren pogovor, ne kot obrambo, ampak je vedno dobrodošla, posebej za vladajočo strukturo, zmerena stopnja kritike, zato da ne zaspite, predvsem pa tisto, kar je bolj pomembno, da ne delate napak.

Danes sem govoril predvsem v obrambi 31. člena. To sem vam zelo jasno sporočil. Če tega niste razumeli, vam sporočam drugače: v skladu z 264. členom predlagam, da opravimo splošno razpravo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, 17. junija 2015, v okviru glasovanj.

Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko, ki bo postavila vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravku Počivalšku ter ministru za znanje zadeve gospodu Karlu Viktorju Erjavcu.

Pripravi pa naj se gospod mag. Andrej Šircelj. Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoča, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovana ministrala!

Slovenija je po velikosti, bi lahko rekli, zelo majhna država in ravno zaradi tega je še toliko bolj pomembno za naše gospodarstvo, da imamo kot država vzpostavljene zelo dobre odnose s tujino, s tujimi trgi in da imamo narejeno prav vse, kar je mogoče, da jim omogočimo čim boljše medsebojno sodelovanje – na gospodarskem področju seveda mislim – tako glede internacionalizacije, kot glede izvoza, kot tudi investicij in ne nazadnje tudi spodbujanja turizma iz ciljnih trgov v Slovenijo.

Da pa sploh lahko pride do boljšega medsebojnega sodelovanja s tujimi državami, tukaj mislim predvsem na države izven Evropske unije, je najprej potrebno dobro politično sodelovanje. Vzpostavitev in podpis vseh potrebnih sporazumov, ureditev vprašanja vizumov in tako naprej. Marsikdaj je nujno tudi diplomatsko predstavništvo v obliki veleposlaništva ali odprtje pisarne v tujini. Pri nas področje internacionalizacije spada pod Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, medtem ko gospodarska diplomacija spada pod Ministrstvo za zunanje zadeve. Zato, glede omenjenega področja sprašujem oba spoštovana ministra in resnično upam, da so cilji in strategija na tem področju enotni, usklajeni s strani obeh ministrstev. Lahko bi rekli, da gresta

internationalizacija in tudi gospodarska diplomacija nekako z roko v roki.

Zato, spoštovana ministrala, sprašujem:

Na katerih tujih trgih oziroma v konkretnih državah vidite največje možnosti za povečanje gospodarskega sodelovanja v prihodnjih petih letih in zakaj na teh tujih trgih? Tukaj mislim zlasti na trge, kot sem že omenjala, izven Evropske unije.

Po kakšnem ključu ste izbirali te ciljne trge?

Kakšne so vaše strategije za doseg te ciljev?

Katere aktivnosti že izvajate za povečanje sodelovanja med temi državami v okviru vašega posameznega ministrstva?

Hvala za odgovore.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovana predsedujoča, poslanke in poslanci! Poslanica Suzana Lep Šimenko, hvala za vprašanje.

Slovenija ima sprejet Program spodbujanja internacionalizacije 2015–2020 in izvedbeni načrt Mednarodni izzivi 2015, 2016. 75 % gospodarske rasti Slovenije je generirano z izvoznim gospodarstvom, zato je naš program internacionalizacije v tem kontekstu zelo pomemben. Ciljni trgi so tuji trgi, ki so v dokumentu Mednarodni izzivi razdeljeni v tri skupine, in sicer imamo prioritete trge, tradicionalne trge in perspektivne trge.

Prioritetni trgi so ZDA, Japonska in Turčija. V to skupino smo uvrstili trge, ki so v svetovnem merilu zelo pomembni, slovenska podjetja pa tam še niso močno prisotna ali sploh niso prisotna, ocenjujemo pa, da imamo veliko rezerve na teh trgih. Tradicionalni trgi, v to skupino so vključeni trgi, kjer so slovenska podjetja tradicionalno prisotna in tam že poslujejo, ter države, ki so tradicionalno največje investitorice v Slovenijo. To je ta krog okoli Slovenije, z Nemčijo na čelu. In pa perspektivne regije, Kitajska, zalivske države: Katar, Združeni emirati, Savdska Arabija, Centralna Azija, Kazahstan, Turkmenistan, Iran, Indija. V teh regijah vidimo priložnost za slovensko gospodarstvo v prihodnosti.

Po posameznih skupinah na trgu so načrtovane konkretne aktivnosti v letu 2015, 2016, seznam aktivnosti imamo pripravljen za vsako državo posebej. Poleg navedenega pa Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo podjetjem nudi ukrepe pri njihovi mednarodni poti, in sicer imamo javni razpis za individualne sejemske prireditve na mednarodnih sejmiših v tujini, javni razpis za sofinanciranje poslovnih klubov v tujini, javni poziv za izvedbo skupinskih sejmskih predstavitev slovenskega gospodarstva na mednarodnih sejmiših v tujini in javni poziv za usposabljanje podjetij za pripravo izvoznega načrta, javni razpis za sofinanciranje

tržnih raziskav v tujini. Za celovito informacijo imamo na spletnih straneh Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo tudi program spodbujanja internacionalizacije, kot sem rekel, sprejet na Vladi za obdobje 2015–2020, in njegov akcijski načrt za naslednji dve leti. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo dajem ministru za zunanje zadeve gospodu Karlu Viktorju Erjavcu.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa.

Moram reči, da gospodarska diplomacija predstavlja eno od prioritet Ministrstva za zunanje zadeve. V preteklosti temu ni bilo tako, vendar moram reči, da je tukaj, tako kot ste že vi pravilno ugotovili, zelo pomembno dobro sodelovanje tudi z ministrstvom za gospodarstvo. Tukaj bi zlasti omenil tudi agencijo Spirit. Seveda moramo pa v to vključiti tudi Gospodarsko zbornico, Obrtno-podjetniško zbornico in Trgovinsko zbornico. Zato smo tudi ustanovili strateški svet za gospodarsko diplomacijo, kjer skušamo skupaj usklajevati, kako pomagati slovenskemu gospodarstvu, da bo čim lažje dostopalo na nove trge. Pravilno je bilo tudi ugotovljeno, da so pogoj za nove gospodarske odnose gotovo najprej dobri politični odnosi. V okviru tega potem potekajo različne meddržavne komisije za gospodarsko sodelovanje, kjer se navedejo projekti in konkretni posli, ki jih bi radi realizirali.

V okviru tega bi rad povedal, da ta gospodarska diplomacija ni samo gospodarsko sodelovanje med državami. Tukaj ne gre samo za izvoz in uvoz, ampak gre tudi za to, da ima Slovenija izjemen geostrateški položaj, zlasti z Luko Koper, ki pomeni naravna vrata v Srednjo Evropo. Tukaj morate vedeti, da so zlasti države Srednje Evrope izjemno zainteresirane, da bi prišlo do modernizacije infrastrukture. Vemo, da je železniški tovorni promet potreben modernizacije. Naslednja stvar so investicije. Tukaj gre tudi za to, da skušamo skozi gospodarsko diplomacijo privabiti tuje investitorje. Jaz moram reči, da je odziv gospodarstva izjemno pozitiven na delo gospodarske diplomacije, vidimo pa potrebo, da bi se moralo slovensko gospodarstvo še bolj organizirati. Tako kot imamo avtomobilski grozd, IT grozd, bi bilo treba tudi na nekaterih drugih področjih organizirati slovensko gospodarstvo, da bi lahko nastopilo na tuje trge. Prosim še za kakšno dodatno vprašanje.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospa Suzana Lep Šimenko, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo.

Zanima me:

Ali ste pri določanju teh ciljnih trgov upoštevali, kakšne so želje gospodarstva?

Kakšni so bili do sedaj uspehi gospodarske diplomacije na trgih, ki so bili izpostavljeni?

In zanima me, gospod minister za zunanje zadeve:

Ali se strinjate s ključnimi trgi, ki so bili izpostavljeni s strani ministra za gospodarstvo?

Ali je ta dokument nastal usklajeno ali je bil ustvarjen bolj v domeni ministrstva za gospodarstvo?

Ali nameravate v prihodnosti odpreti kakšno veleposlaništvo na teh trgih, ki so bili že izpostavljeni?

Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima minister za zunanje zadeve gospod Karl Viktor Erjavec.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa.

Moram reči, da je dokument Mednarodni izzivi usklajen tudi z Ministrstvom za zunanje zadeve, seveda je pa usklajen tudi z ostalimi deležniki. Če povem o svojih občutkih kot minister za zunanje zadeve, lahko rečem, da imamo tukaj sosednje države, kjer naredimo največ izvoza, to se pravi Avstrija, Bavarska, Italija, Hrvaška in Madžarska. Z Avstrijo imamo okoli 4,5 milijarde, z Nemčijo 8,5 milijarde, s Hrvaško je približno 2,6 milijarde, z Madžarsko 1,7 milijarde, z Italijo 6 milijard. To poudarjam zato, ker je to tisti prvi krog, kjer naše gospodarstvo sklepa največ poslov. Treba je pa vedeti, da imamo že v tem krogu še velike rezerve. Naj povem primer. Kot sem povedal, blagovna izmenjava z Madžarsko je bila 1,7 milijarde v lanskem letu. Kot primer povem, da imata Slovaška in Madžarska 8 milijard blagovne izmenjave. Prepričan sem, da imamo tukaj rezervo, seveda bo pa pred tem treba čim prej modernizirati našo železnico, ker je to predpogoj, da bomo imeli še multiplikativne efekte.

Kar se tiče Italije, vam lahko povem zelo odkrito, da so nekje do Milana slovenska podjetja prisotna, v Rimu pa boste težko srečali kakšno resno slovensko podjetje. To pomeni, da moramo tukaj še nekaj dodatnega narediti. Upam, da bo Expo dal neko pozitivno sinergijo in da bomo v tem prostoru bolj prodrli. Potem Kitajska. Veste, da je bil lansko leto podpredsednik kitajske vlade v Sloveniji z močno gospodarsko delegacijo in tudi z močno vladno ekipo. Jaz mislim, da je Kitajska gotovo pomemben strateški trg. Zlasti se Kitajci tudi zanimajo za to, kako bi preko Slovenije plasirali svoje produkte v Srednjo Evropo in nasploh v Evropi. Potem imamo Turčijo, kjer tudi še imamo rezerve. Tam imamo približno 450 milijonov evrov. Prepričan sem, da bi lahko s Turčijo imeli eno, dve ali pa tri milijarde evrov, je pa res predpogoj, da je treba utrditi našo konzularo, ker

so problemi z vizami. Tukaj moram reči, da bomo šli na sistem, da bomo outsorsali te storitve, ker obstajajo agencije, ki to naredijo v imenu države proti plačilu, plača pa tako tisti, ki želi vizo.

Tako da nas tukaj čaka še veliko dela skupaj z ministrom za gospodarstvo. In da imamo gospodarsko rast ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj bo postavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovani minister!

Ena izmed temeljnih vlog Ministrstva za finance in tudi ministra za finance je pobiranje dajatev in ustrezno vodenje davčne politike glede tega. Izhajam iz podatkov Ministrstva za finance, ki so zabeleženi tudi v Zakonu o davčnih blagajnah, kjer se, na primer, navaja, da je bilo v obdobju 2008–2014 pobranih dodatnih davkov, dodatne davčne obveznosti za 1,5 milijona evrov, hkrati pa so bile v tem obdobju izrečene globe v višini 3,3 milijona evrov. Skratka, enkrat več glob, enkrat več kazni kot davčne obveznosti. Verjetno gre tukaj za nesorazmerje glede na višino kazni, glede na samo davčno obveznost.

V tej povezavi vas sprašujem:

Kakšno politiko vodite preko vseh predpisov, ki to urejajo?

To ureja Zakon o davčnem postopku, to urejajo posamezni zakoni, na primer Zakon o dohodnini, Zakon o davku na dodano vrednost, Zakon o finančni upravi in tako naprej. In v teh zakonih so enormne kazni. Tam so kazni predpisane. Na primer, v zakonu, ki bo urejal davčne blagajne, bo lahko posameznik, ki bo zapustil trgovino in ne bo imel računa v neposredni bližini poslovnega prostora, kar je odločitev davčnega inšpektorja, kaznovan s 400 evri, kar je enormno visoko glede na sam davčni prekršek. Ali pri takšnih davčnih globah ne gre za to, da se ljudem požene strah v kosti? Gre v bistvu za neko represivno davčno politiko, predvsem zaradi tega, da je ljudi strah. Jaz bi vam lahko, in mislim tudi v nadaljevanju, navedel nekatere kazni, ki so predpisane tudi v spremembah Zakona o davčnem postopku – ta zakon je na spletnih straneh Ministrstva za finance – in s povečanimi pooblastili davčnih inšpektorjev, ki gredo v to, da lahko uporabijo strelno orožje, lahko uporabijo pse, lahko uporabijo druga prisilna sredstva, po prostem preudarku finančne uprave.

Moje vprašanje glede tega je:

Ali nima finančno ministrstvo tako glede višine kazni kot glede pooblastil preveč represivnih ukrepov do davčnih zavezancev?

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister za finance dr. Dušan Mramor.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa. Spoštovani poslanec mag. Andrej Šircelj!

Predlog novele Zakona o davčnem postopku, ta, ki je sedaj v javni obravnavi, ne zvišuje glob za prekrške, temveč jih, ravno obratno, celo znižuje, in sicer konkretno globe za prekrške, ki jih storijo davčni zavezanci pri elektronski obdelavi podatkov. Višina teh glob se usklajuje z višino glob za prekrške, storjene po predlogu zakona o davčnem potrjevanju računov, ki je v zakonodajnem postopku v Državnem zboru. Globo v razponu lahko prekrškovni organ v hitrem postopku o prekršku izreče le, če je to pooblastilo določeno v zakonu, ki določa prekršek. S predlagano spremembo se zato tudi za ta prekršek, prekršek pri elektronski obdelavi podatkov, določi pooblastilo za izrek globe v razponu in tako bo v predlogu spremembe izrek globe v razponu mogoč za vse prekrške, določene v Zakonu o davčnem postopku. Prekrškovni organ pa mora pri izreku globe v konkretnem postopku upoštevati splošna pravila glede določitve sankcije, kar pomeni, da ne smejo biti prekomerne. S predlogom novele Zakona o davčnem postopku pa se za posebno hude prekrške ob upoštevanju pogojev Zakona o prekrških predlaga tudi podaljšanje zastaralnega roka, in sicer z dveh na tri leta. Zdaj še dopolnjujem tisto, kar ste povedali, vendar je za to dobra obrazložitev. Predlog novele ne razširja in niti ne povečuje pooblastil uradnih oseb Finančne uprave Republike Slovenije, ker so pooblastila za uradne osebe sistemsko urejena z Zakonom o finančni upravi, na podlagi tega zakona in okvira pa podrobneje urejena s podzakonskimi akti, tako da se ta pooblastila ne povečujejo s temi spremembami.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Šircelj, izvolite, zahteva za dopolnitev odgovora.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Tukaj bi pa res želel dopolnitev odgovora. Jaz sem, spoštovani minister, navedel številne zakone, kjer so prekrški navedeni. Eden je tudi Zakon o davčnih blagajnah. Še enkrat, Zakon o davčnih blagajnah, recimo, sankcionira pravno osebo z do 50 tisoč evri, če je številka računa, za katerega se izvaja postopek potrjevanja računa, sestavljena na nepredpisan način. Imamo tudi druge zakone, ki dejansko določajo kazni do 300 tisoč evrov, nekateri zakoni do milijon in pol evrov. Tukaj ima pristoje finančna uprava in lahko pripelje do tega, da podjetnik ali pravna oseba tega davka ne more plačati in jih to ubije. Tukaj se ne bi

osredotočal samo na Zakon o davčnem postopku. Številni zakoni to urejajo, in tukaj gre tudi za to, da je zaradi tega celotna zadeva netransparentna. In še nekaj, Zakon o davčnem postopku na novo ureja tudi to, da če bo dobil davčni zavezanec neupravičeno vrnjeno dohodnino in jo bo finančna uprava napačno izračunala, in bo to kasneje ugotovljeno, bo moral za to plačati še obresti. Finančna uprava bo napačno izračunala vračilo dohodnine, davčni zavezanec bi moral to preveriti po vseh aksiomih, po vseh formulah, ki jih davčna uprava preverja, in če tega ne bo naredil, bo plačal še zamudne obresti. Mislim, da gredo te stvari, spoštovani minister, v napačno smer, tudi pri davčnih blagajnah. Potrošnika kaznovati z do 400 evri zato, ker nima računa, je prekomeren in nesorazmeren davčni ukrep.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovor, dr. Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Namen Zakona o davčnem postopku, zakaj smo sploh šli v spremembe, je poenostaviti davčne postopke za zavezance in jih narediti bolj prijazne. To je en del tistega paketa, ki ga želimo narediti z odpravo administrativnih ovir. Pri tem so določene spremembe, na katere vi opozarjate. Zakon je v javni razpravi. V javni razpravi se lahko da pripombe in bomo te pripombe proučili. Vendar bi še enkrat rad poudaril, da mora prekrškovni organ pri izreku globe v konkretnem postopku upoštevati splošna pravila glede določitve sankcij, ki morajo biti sorazmerne. Sankcija mora biti sorazmerna določenemu prekršku, ki je bil narejen. Pri tem, ko se pa sklicuje na zakon, ki je že v parlamentarnem postopku, o davčnem potrjevanju računov, in v zvezi z globo, ki se nanaša na tisti zakon, če nimaš računa, pa tu nismo nič posebnega. V Italiji imajo finančno policijo, ki preverja, ali pridete, recimo, ven iz picerije – mene so ustavili, ko sem prišel ven iz picerije, češ ali imam račun ali ga nimam. Jaz sem ga vrgel proč in sem plačal zelo visoko odškodnino, ne spomnim se točno zneska. Za kaj pravzaprav gre? Gre preprosto za to, da velikokrat tudi kupci sodelujejo s prodajalci in ne zahtevajo računa zato, da jim prodajalci dajo popust. Se pravi, v tem primeru niso tisti, ki se izogibajo davkom, samo prodajalci oziroma tisti, ki opravljajo storitve, ampak tudi tisti, ki take storitve prejemajo oziroma dobivajo tako blago. Tako da je taka globa popolnoma običajna, se v tujini tudi uporablja in stimulira tako kupca kot prodajalca, da bi se izogibala davkom.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Dušan Verbič bo postavil vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovana ministra, poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Varčevalni ukrepi in proračun za leto 2015 ne zagotavljajo zadostnih sredstev za vzdrževalne in investicijske aktivnosti na državnih cestah. Slabo stanje cest, v prvi vrsti zaradi povečanega tveganja za poškodbe in nesreče, vpliva na zdravje in življenje ljudi, ne smemo pa zanemariti niti pomembnega dejstva, ki vpliva na gospodarstvo in ne nazadnje tudi daljše vozne čase. Vzdrževanje cestnega omrežja podaljšuje življenjsko dobo cestne infrastrukture ter je hkrati ekonomsko upravičeno, saj so tovrstni stroški vzdrževanja manjši od tako imenovanih investicij. Bolj kot se odlaša z vzdrževanjem, hitreje se stroški povečujejo, in s tem so zahtevana še višja finančna sredstva. Ne samo, da je ceneje, tudi za uporabnike cest je manj moteče ter bistveno varneje, če cesto redno dobro vzdržujemo. Vsak zamik pri rednih vzdrževanjih ali celo popolna prekinitev vzdrževanja pomeni, da bo pozneje za obnovo iste ceste treba odšteti nesorazmerno večji strošek.

Vezano na povedano ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča sprašujem:

Kakšni so načrti glede vzdrževanja regionalne ceste Ljubljana–Kranj oziroma natančneje nadvoza pri Medvodah?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister dr. Peter Gašperšič.

Izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Spoštovanemu poslancu mag. Dušanu Verbiču odgovarjam sledeče. Z vašo oceno razlogov za slabo stanje cestne infrastrukture in tudi posledicami le-tega se lahko le strinjam. Stanje državne cestne infrastrukture se je namreč zaradi premajhnih vlaganj v zadnjih letih opazno poslabšalo. Posledice takšnega ravnanja poleg prebivalcev občutijo tudi gospodarski subjekti. Če se bo trend preskromnega vzdrževanja državne cestne infrastrukture nadaljeval, bo stanje vozišč glavnih in regionalnih cest v letu 2020 povsem nesprejemljivo. Projekcija namreč kaže, da bo skoraj 85 % vseh vozišč v slabem ali zelo slabem stanju, kar pa zagotovo pomeni dodatne velike težave tako v mobilnosti prebivalstva kot tudi v delovanju gospodarskih subjektov, za katere je urejena cestna infrastruktura predpogoj za neko normalno delovanje. Poleg tega je treba izpostaviti tudi stanje premostitvenih objektov, ki je že na 20 lokacijah takšno, da zahteva različne omejitve, zlasti tovornega prometa.

Zaradi navedenih razlogov je treba zagotoviti kontinuirano in po obsegu zadostno investicijsko vzdrževanje cestne in železniške

infrastrukture, zato se zavzemam za formiranje posebnega infrastrukturnega sklada, ki bo zagotavljal stabilen vir sredstev v naslednjih letih. Obseg sredstev bo moral biti takšen, da bo možno načrtovati investicijska vlaganja v obstoječe omrežje z intenzivnostjo, ki bo večja od intenzivnosti propadanja te infrastrukture. Ocenjujemo, da bi za investicijsko vzdrževanje za področje državnih cest na letni ravni potrebovali približno 200 milijonov evrov in še nadaljnjih 150 milijonov evrov za področje železniške infrastrukture. S takim obsegom sredstev ocenjujemo, da bi v naslednjih petih do šestih letih sedanje stanje cestne infrastrukture, ki ga ocenjujemo, da je slabo v 70 % vozišč, spravili na približno 50 % vozišč oziroma bi se stanje slabih cestišč zmanjšalo na 50 %.

Kar se tiče mostu v Mednem in prepusta tik pred njim v smeri Medvod, pa lahko povem, da je izdelana projektna dokumentacija. Prav tako je pripravljena tudi razpisna dokumentacija za celovito rekonstrukcijo obeh premostitvenih objektov. V času rekonstrukcije je predviden urejen dvosmerni obvoz ob obeh premostitvenih objektih. V pripravi je nov razpis, saj so zagotovljena dodatna sredstva za celovito rekonstrukcijo. Razpis za to celovito obnovo bo objavljen takoj po pravnomočnosti odločitve o ustavitvi razpisa za vgradnjo začasnega montažnega obvoznega mostu. Namreč, vemo, da je bilo na ta razpis kar nekaj pritožb, in glede na to, da so sedaj zagotovljena dodatna sredstva, bomo ta razpis ustavili in prešli v razpis za celovito rekonstrukcijo teh objektov. Toliko na kratko v zvezi s tem. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Breznik bo postavil vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, spoštovani kolegice in kolegi!

Tisti, ki ste tukaj že več kot en mandat, veste, da poskušam predstaviti tudi moja vprašanja v sistem delovanja gospodarskih sistemov najbolj razvitih držav. Večkrat opozarjam na tiste temeljne probleme, zakaj nismo konkurenčni kot država. Ne samo zaradi birokratskih ovir, zaradi nestimulativnega davčnega okolja. Gre predvsem za delno zgrešeno politiko šolskega, izobraževalnega sistema, predvsem v okviru tako imenovanega srednješolskega programa, predvsem v okviru poklicnega izobraževanja. Rad bi povedal, da je pred kratkim gospod Wolfram von Ohain, generalni direktor nemške skupine BSH, ki je bil eden izmed pobudnikov, dal vprašanje in pobudo Vladi Republike Slovenije, da nemudoma uvede tako imenovani dualni šolski sistem, ki je ravno Nemčijo nekako dvignil iz hude gospodarske krize pred nekaj leti.

Lahko tudi povem, da so reforme na področju poklicnega izobraževanja nujne, je bilo opozorjeno tudi v anketi, ki so jo kasneje opravili in jo je med nemškimi delodajalci v Sloveniji naredila nemška gospodarska zbornica. S sedanjim sistemom poklicnega izobraževanja v Sloveniji je nezadovoljnih oziroma zelo nezadovoljnih 41 % anketiranih nemških podjetij, ki delujejo v Republiki Sloveniji. Ob tem bi veljalo prisluhniti predlogu po uvedbi dualnega sistema, kar so direktno konkretizirali. To pomeni, da mladi ob poklicnem izobraževanju opravijo praktično izobraževanje v podjetjih. Gre predvsem za triletno programe, s katerimi je podjetju zagotovljen ustrezen usposobljen kader, zaradi česar je Nemčiji, četudi je zelo drago, uspela konkurenčnost v svetu. Vse od leta 2010 se v tej državi zvišujejo realne plače, lani za 1,7 %. Medtem ko znaša povprečna bruto plača v Sloveniji tisoč 569 evrov, je v Nemčiji trenutno povprečna bruto plača 3 tisoč 541 evrov. Svoj dualni sistem poklicnega izobraževanja Nemci tudi uspešno propagirajo s ponudbo prakse dijakom iz drugih držav, med njimi tudi iz Slovenije. Evropska komisija lahko skupaj z zainteresiranimi podjetji financira izvedbo projekta mobilnosti Leonardo da Vinci in tako naprej.

Moje vprašanje je:

Kdaj boste uvedli reforme na področju poklicnega izobraževanja?

Kako bo naslednjo jesen izgledal vpis na program gimnazije?

Kakšen bo odstotek vpisa na poklicno izobraževanje in na morebitni dualni šolski sistem, če bo uveden v okviru neke reforme?

Najlepša hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo ministrica dr. Maja Makovec Brenčič.

Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala, spoštovani predsedujoči.

V Sloveniji imamo že izkušnje glede dualnega sistema, in sicer iz zgodnjih 80. let, po tem, ko smo vključili ta del tudi v Zakon o usmerjenem izobraževanju, po tem pa z novelo zakona o poklicnem izobraževanju celo ukinili vajeništvo, to je v letu 2006. Ker se zelo širi pobuda Zvezne republike Nemčije glede dualnega sistema in predvsem izkustva, ki so ga pridobili s tem z vidika zaposljivosti mladih, kot veste, smo v letu 2013 že pristopili k tej pobudi, in sicer je bilo to junija 2013, prav z namenom, da znova razmislimo in proučimo, na kakšen način je možno uvajati vajeništvo. Dualni sistem ima lahko različne koncepte, vendar je smiselno, da v Sloveniji prav v duhu našega vprašanja ne samo razmislimo, ampak tudi udeležimo uvedbo tega vajeništva v sodobnem pomenu koncepta, ki zagotavlja in na drugi strani tudi spodbuja zaposljivost mladih.

Uvedba vajeništva pomeni v temelju spremenjen odnos do poklicnega izobraževanja, to, kar ste tudi vi nakazovali v svojem vprašanju. Spremeni se temeljna odgovornost. Namreč, odgovornost za samega vajenca se prenaša s šole na delodajalca. Zato je zelo pomembno, da zmoremo tudi v okviru celotne Slovenije in v duhu poklicnega izobraževanja in sodelovanja z delodajalci najti ustrezen dialog, kako potem tudi soustvariti vse te odgovornosti, jih tudi ustrezno porazdeliti in zagotoviti uspešno poklicno uvajanje znotraj sistema vajeništva. Naj pojasnim, kje vse smo že s temi iniciativami in kje so aktivnosti Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Smo v pripravi osnutka zaveznitstva za vajeništvo. V njem se opredeljujejo: ključni cilji uvajanja vajeništva; modeli, to je način pridobivanja izobrazbe, izpopolnjevanje in specializacija; ciljne skupine, tako mladina kot odrasli; programska področja, predvsem osredotočanje na redke poklice, izbrana področja glede na interes delodajalcev; statusna vprašanja, že prej omenjeni status vajenca oziroma status zaposlenega glede na status dijaka; in to, kateri so vsi tisti nosilci aktivnosti, ki so potrebni za to, da se tovrstni sistem tudi uspešno uvede. Tukaj imamo v mislih tako podlago na ministrstvu kot med delodajalci in ostalimi deležniki, tudi sindikati in ostalimi izvajalskimi organizacijami.

Na poklicni koordinaciji je bilo sprejeto stališče, da se oblikuje delovna skupina, ki pripravi tudi osnutek tega besedila. Besedilo se že pripravlja. Pravzaprav so že pripravljena delovna gradiva za tako imenovana izhodišča za pripravo izobraževalnih programov v srednjem poklicnem izobraževanju in izhodišča za pripravo višješolskih študijskih programov. Ti delovni skupini je imenovala že moja pred predhodnica. V obojih izhodiščih, ki jih sprejme Strokovni svet Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje, bodo opredeljeni vsi ti elementi programske podlage za izvajanje poklicnega in strokovnega izobraževanja v vajeniškem modelu. Kaj se je aktualnega dogajalo prav v zadnjem mesecu? S spodbudo, da za naslednje šolsko leto, kot ste tudi že omenili, vendarle pridemo do prvih pilotnih poskusov uvedbe vajeništva, so bili naslednji dogodki. Gospodarska zbornica Slovenije je prejšnji teden organizirala posvet o vajeništvu z mednarodno udeležbo, kjer ste tudi slišali predstavnike Nemčije in tudi drugih držav, ki so izvajale neko obliko tovrstnega poklicnega oziroma srednješolskega usposabljanja.

Tudi v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije tečejo razprave o vajeništvu. O tem so govorili tudi na zadnjem forumu na Bledu. Pomembno je, da zdaj vzpostavimo nek celovit dialog tudi med vsemi delodajalskimi organizacijami in da nadaljujemo s koordinacijo, tudi medresorsko. Namreč, ta koncept vajeništva mora vključevati ne le naše resorno ministrstvo, ampak tudi ministrstvo za delo, ministrstvo za gospodarstvo in tudi Ministrstvo za finance.

Predlagali smo tudi že ustanovitev medresorske delovne skupine za pripravo zakona o vajeništvu. Samo, da še stavek zaključim in ulovim te sekunde. Do jeseni je že načrtovan javni razpis za financiranje uvedbe vajeništva, in sicer tako, da se najprej osredotočimo na redke poklice, potem na programe za izpopolnjevanje, in da začnemo razmišljati in ustvarjati to podlago tako, da se dogovorimo o individualni učni pogodbi. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Breznik, zahteva za dopolnitev odgovora, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Govorili ste predvsem o tem, da se kažejo neki zametki nečesa. Prva zadeva, ki jo moram omeniti. Ker sem spremljal dualni šolski sistem, ki smo ga imeli, lahko povem odgovore najboljših delodajalcev. Prva zgodba je bila, da so v poklicih, kot so recimo zidarstvo in gradbeni poklici, dali vajence v uk, na prakso sredi zime, ko ni bilo nobene sezone. Rade volje bi jim pokazali takrat, ko niso imeli dela. Šlo je za določene institucije, ki so s timingi nagajale delodajalcem. Druga zadeva, ki je pomembna. Govorili ste o odgovornosti, da se odgovornost prenaša z neke institucije, nekega šolskega sistema na delodajalce. Kakšno odgovornost so imeli tisti, zaradi katerih imamo danes 20 tisoč mladih, ki so strukturno brezposelni? Kakšno odgovornost ima nekdo, da ve, da ne moremo zaposliti 500 filozofov, 3 tisoč ekonomistov, pa še naprej financira takšen sistem izobraževanja?

Verjamem, da ne moremo vsega izobraževanja tehtati preko trga, preko tega, kar gospodarstvo rabi, da rabimo določene poklicne skupine, ki so pomembne za razvoj države, kulture in vsega ostalega. Ampak pogledajte, mi smo čisto mimo. Mi imamo zaradi tega celo vrsto ljudi zaposlenih v javni upravi, ker jih gospodarstvo že 20 let ni moglo zaposliti, gospa ministrica. Mi imamo celo vrsto ljudi v državnih podjetjih. Primer je zdaj Telekom. To je največji problem, ki ga čutite v Vladi ravno zaradi tega, ker imamo umetno ustvarjena delovna mesta. Vse to zaradi tega, ker tega sistema nismo uvedli že pred desetletjem ali pa še več. Rezultati kažejo, da je pravi, rezultati kažejo, da tisti, ki gredo v uk ali pa v dualni šolski sistem, lahko v okviru vseživljenjskega učenja še vedno v Nemčiji nadaljujejo tudi do univerzitetne izobrazbe in do doktorata. Imamo celo vrsto dobrih primerov. Ravno nemška podjetja, recimo na področju avtomobilske industrije – v tem trenutku je Audi napovedal 25 milijard vlaganj v razvoj. To je tudi podatek za naše razvojne dobavitelje v tej verigi. Če ne bomo imeli kadrov, bomo razvojno zaostali, izvozno bomo zaostali, in iskali bodo dobavitelje izven ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo ministrica dr. Maja Makovec Brenčič.
Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Hvala za vse te razmisleke.

Zagotovo imamo vrsto strukturnih neskladij, vendar ta niso povezana samo s sistemom, celovito vertikalno izobraževanja, ampak tudi s strukturnim lovljenjem, kot temu rečemo, razvoja gospodarstva in posameznih segmentov v njem. Se pa povsem zavedamo, da v sistemu izobraževanja ne moremo čez noč spreminjati konceptov. To pomeni, da potrebujemo nekaj časa, da se uveljavi nov model, nov pristop, ki ga uvajamo. Zato se zdi smiselno, da ko govorimo o poklicnem in srednješolskem izobraževanju, tudi o mreži šol, res tehtno razmislimo, kateri so tisti poklici in tista strukturna izobraževanja, ki jih potrebujemo prav zato, da bi čim hitreje in čim uspešneje odgovorili na vaša zastavljena vprašanja. Potrebujemo pa nekaj časa. Vsakdo, ki je bodisi vajenec bodisi dijak, mora opraviti celoten program. Programa ne more opraviti v nekem kratkem obdobju, ampak je to neko daljše učno obdobje, in je zato lahko tudi zakasnel odziv na aktualna stanja v gospodarstvu.

Zato je potrebno, da v tem strukturnem razmisleku stopenjsko uvajamo model vajeništva in tudi druge oblike praktičnih usposabljanj na način, da se čim bolj približamo dejanskim potrebam, ki jih gospodarstvo ima. Je pa tako, da so v tem trenutku nekatere potrebe gospodarstva zatečene potrebe. Vprašanje je, kakšne bodo te čez pet, deset let, in v tem smislu moramo gledati skozi celotno vertikalno šolstva oziroma izobraževanja ter skušati strukturno prilagajati tudi te programe, hkrati pa na drugi strani že iskati okvire za prihodnost. Zato je pomembno, da imajo tudi v poklicnem in srednješolskem izobraževanju dijaki neka temeljna znanja, hkrati pa prilagojenost v učnih okoljih, če je le mogoče, v fleksibilnih učnih okoljih, na to, da se lahko hitreje odzivajo na trg dela. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Izvolite, gospod Franc Breznik, zahteva za razpravo.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Ja, spoštovani gospod podpredsednik, se zahvaljujem že za sugestijo.

Rad bi to razpravo razširil. Na tej razpravi, če bi jo kolegi izglasovali na glasovanju, bi lahko tudi predstavil celo vrsto projektov, kjer to uspeva. To je cela vrsta potreb. V Slovenski demokratiški stranki smo pripravili in zdaj že drugič vlagamo novelo zakona. Moram priznati, da so tisti, ki so si pogledali ta osnutek, presenečeni, da smo zajeli vse, da smo imeli pogovore z velikimi

igralci na trgu, ki potrebujejo te stvari. Nenazadnje tudi, ne da je to največja stranka, imamo celo vrsto strokovnjakov s tega področja v strokovnih svetih. Želel bi si razpravo, želel bi si nek pravi dialog, tudi kritiko morda, da še kaj popravimo v tej fazi, če bo prišel zakon v proceduro, ker menim, da je to nujno potrebno. Čakati odgovor trga – pogledajte, mi smo s šolskim sistemom v Sloveniji gluhi na odgovore trga. Prej sem govoril, da razumem, da so nekatere potrebe izven gospodarskih vidikov ali pa nekih trenutnih smeri, ki se nakazujejo, tudi potreb, ampak mi smo čisto zgrešili. Največji problem tudi vseh ostalih kadrov, ki jih trenutno proizvaja ne samo srednješolsko izobraževanje, ampak največkrat tudi visokošolsko izobraževanje, je ta, da teh ljudi, ki so strukturno brezposelni v Sloveniji in jih nihče ne zaposli, niti v Evropi noben ne more zaposliti. Cela vrsta najboljših mojstrov, ki so še, recimo, jih je srednje strokovno izobraževanje dalo na trg, je danes zaposlenih nekje v Avstriji, Nemčiji, orodjarji, ne vem kje vse, po celem svetu. Kadri, ki pa jih mi tukaj plasiramo v tem trenutku, pa ne morejo nikamor. Da ne govorim o tem, da nekateri, ki se kitijo z magisteriji in doktorati, v nadaljnjem izobraževanju ne znajo kvalitetno niti tujega jezika. To je velik problem. Problem je, da trg išče znanje, trg ne išče potrdil in diplom. In mi smo tu zgrešili. Za to seveda niste krivi vi – ne kritiziram vas, gospa ministrica, verjamem, da se trudite –, to je zgrešena politika te države, od osamosvojitve ali pa še pred osamosvojitvijo. Sam sem bil v tistem usmerjenem izobraževanju, in moram priznati, da so bili veliki problemi. Nismo imeli prakse, bili smo pripravljeni za nadaljnji študij. Nismo bili ne tič ne miš, bi lahko rekli temu. Želel bi to javno razpravo, zato na podlagi Poslovnika Državnega zbora predlagam, da se opravi temeljita razprava, da bi lahko razširili vprašanja in potem tudi nekatere odgovore na to, kako naprej. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Breznik, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, 17. junija, v okviru glasovanj.

Dr. Franc Trček bo postavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo dr. Zdravku Počivalšku.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani minister, spoštovani drugi minister, spoštovane ministrice, spoštovani zbor!

Na 29. redni seji 2. aprila je Vlada izdala Uredbo o spremembi Uredbe o določitvi obmejnih problemskih območij na osnovi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki to opredeljuje v 22. in 24. členu. Ob tako imenovanem pomurskem zakonu ter teh 85 občinah, če sem jih pravilno štel, imamo definirana še tri razvojno problemska območja v

Sloveniji – sicer se to delno prekriva –, Pokolpje, Zasavje ter Maribor z okolico. Gledano teritorialno gre za več kot polovico Slovenije. V zadnjem času veliko govorimo o turizmu – celo gospod premier je danes rekel Turizem podpiram – kot o tisti panogi, ki naj bi obrnila te razvojne cikle v pozitivno smer.

Zato sprašujem resornega ministra in Vlado:

Kaj počnete v sodelovanju z regionalnimi in lokalnimi deležniki omenjenih razvojno prikrašanih območij na področju razvoja turizma kot neke panoge, upam si reči, znotraj bodoče strategije pametne specializacije?

To sprašujem zaradi tega, ker ima človek občutek, da se ne počne kaj dosti. Živim v Mariboru, zapeljem se na Pohorje, hoteli so zaprti. Potemkinova vas. Dandanes sam premier reče Odločitev slabe banke o prevzemu hotelov je presenetila vse. Če se tega dotaknem nekoliko širše. Sem Belokranjec, se pogovarjam z županjama in županom v Beli krajini malo širše o gospodarstvu, pa mi razlagajo, recimo, kako imajo probleme na mejnem prehodu v Vinici, ker Hrvati spuščajo čez kamione do 30 ton nosilnosti. Pri nas je enkrat 3,5 tone, drugič je 7,5 tone. In še bi lahko nadaljeval. Ker prihajam iz Maribora, imamo sklep predhodne vlade Alenke Bratušek za 60 in nekaj milijonov, ki ni bil preklican. Nekaj malega tega denarja je prišlo v Maribor, tudi za turizem. Lahko bi debatirali, ali je bilo sporno ali ne, zakaj je bilo podeljeno.

Zanima me tudi:

Kaj bo s temi sredstvi? Ali jih bo Maribor videl oziroma ali bodo namenjena mariborskemu turizmu?

Gospod, vem, da izvirate iz turizma, branžo dobro poznate, in padli ste v neko zatečeno stanje. Upam, da me bo vaš odgovor prepričal. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, poslanec gospod Trček, poslanke in poslanci! Hvala za vprašanje.

V Sloveniji imamo štiri problemska območja z visoko brezposelnostjo. Za vsako od teh področij je pripravljen program spodbujanja konkurenčnosti, ki je nastal v sodelovanju lokalnih, regionalnih in vladnih deležnikov. Vsako območje ima tudi svoje prioritete, ki se odražajo v programu. Turizem ima vsekakor pomembno vlogo, in sicer je eksplicitno naveden v programu spodbujanja konkurenčnosti Pokolpja. Vsi javni razpisi za spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest v Pokolpju so deljeni na dva dela, in sicer je prvi del namenjen turizmu, drugi pa ostalim panogam. V letošnjem razpisu je bilo od enega milijona in pol sredstev za turizem namenjenih en milijon sredstev. Razpis je zaključen, izbrani so bili štirje projekti s področja

turizma, ki bodo ustvarili 10 novih delovnih mest in 34 novih ležišč. Gre za štiri projekte, in sicer so podprti projekti pustolovski park Osilnica, počitniška hiša GAMS, vzpostavitev turističnega obrata – Grad Vinica in turistično rekreacijski park kamp Podzemelj.

Tudi na ostalih problemskih območjih so v ospredje pri razpisih prišli projekti, povezani s turizmom. Turizem je tudi prioriteta vseh slovenskih regij v naslednji finančni perspektivi, kar je vidno tudi pri sprejemanju regionalnih razvojnih programov, ki smo jih sprejeli 14, in v okviru vseh teh 14 je turizem pomembno udeležen. Naše ministrstvo bo v naslednjem obdobju dalo turizmu še večjo težo obravnave na obmejnih problemskih območjih. Zato smo predvideli dve skupini ukrepov, in sicer pod A posebno kvoto sredstev za obmejna problemska območja pri izvajanju ukrepov: spodbujanje nastanka in delovanja podjetij, s posebnim poudarkom na start-up podjetjih; podpora raziskovalnim in razvojnim projektom v podjetjih; spodbujanje investicijskih vlaganj v mala in srednja podjetja; spodbujanje sodobnih oblik podpornih storitev za podjetja; in storitve podpornega okolja za podjetništvo. Pod B, ugodnejši pogoji in merila za projekte iz obmejnih problemskih območij pri izvajanju ukrepov, ki so sestavljeni iz petih ukrepov, in sicer: podpora izvoznemu potencialu slovenskih podjetij; podpora pri izboljševanju kakovosti procesov, povezovanju podjetij, uvajanju in/ali razvoju novih poslovnih modelov, podpora demo oziroma pilotnim projektom; udeležba podjetij na mednarodnih sejnih; spodbujanje tujih neposrednih investicij; in storitve podpornega okolja za mednarodno rast podjetij.

V novi perspektivi imamo za spodbujanje internacionalizacije podjetij, razvoj novih produktov in storitev v turizmu skupaj 88 milijonov znotraj 526 pri podpori malih in srednjih podjetij, kjer smo sprejeli odločitev, da bomo vsa štiri problemska območja, tudi Pokolpje, ustrezno podprli na tem področju in tudi znotraj strategije pametne specializacije, ker se je danes zgodil pomemben dogodek v tem kontekstu, da lahko rečemo, da je kocka padla, da smo startali s koriščenjem nove finančne perspektive. Znotraj treh glavnih dejavnosti, pod 1 zdravo delovno okolje, pod 2 naravni in tradicionalni viri za prihodnost in pod 3 industrija 4.0, ter desetih domen področja uporabe turizem spada pod 2. Verjamemo, da bomo tudi turizmu na problemskih območjih, vključno s Pokolpjem, namenili ustrezno težo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Franc Trček, izvolite, dopolnitev odgovora.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala.

Sliši se obetavno, z malo premalo penezov. Bomo videli, kako je. Omenili ste mednarodne sejme. Dopolnitev vprašanja – bom

citiral: "Slovenski paviljon je med najslabšimi; vsebinsko je povsem nedorečen, napravljen amatersko, brez poznavalske pripadnosti in zavesti, da se na svetovni prireditvi s sto tisoč obiskovalci na dan predstavlja država s svojo bogato kulturno in naravno dediščino in temu ustrezno vsebino." Potem so razlogi, kaj je slabo, kako bi lahko bilo, in zaključek: "Vse zapusti vtis, kot da smo komaj shodili in še nismo prišli niti do otroškega vrtca! Diletantizem, da te kap!" Marijan Zlobec, Milano, Expo. Jaz sem v zvezi z Expom opozarjal. Tukaj ste bili nekako zatečeni, samo 16 podjetij se je prijavilo. Saj stavba na pogled izgleda zelo lepa, ampak jo je treba napolniti z vsebino. Podobna zgodba je tudi z našim Mariborom. Letalo bo nekaj časa vozilo, ampak če ne bomo imeli vsebine, bi kdo rekel, češ zakaj bi ljudje hodili v Maribor. Saj imamo veliko lepega v Mariboru, ampak malo več poudarka na tem.

Vem, da ne smem dopolnjevati vprašanja, ampak bi vseeno rad slišal odgovor na vprašanje, ki sem ga že v poslanskem vprašanju postavil:

Kaj bomo z Expom in v navezavi na zavezo vlade Alenke Bratušek razvojni pomoči Mariboru?

Pokolpje ste oddelali, moj domači kraj, moj sedanji domači kraj.

Zanima me še:

Kaj bo z razvojem turizma v Mariboru, ob navezavi na letalsko zvezo in ob dejstvu, da imamo trenutno zelo čudno situacijo z zaprtimi hoteli z nerazjasnim lastništvom?

Sami ste delovali v turizmu in veste, kaj pomeni, če je infrastruktura pol leta zaprta. Res se je ne s seboj odnesti, če vas citiram, vendar me zanima:

Kako boste skupaj z deležniki na lokalni ravni in s prepletom ministrstev razrešili to godljo, da se v Mariboru turistična sezona začne?

Navsezadnje smo morali skoraj doktorat narediti, da smo bazen z vodo napolnili. Hvala za besedo.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Najprej Expo. Expo je pozitivna zgodba, je dobra zgodba. Imamo enega lepših paviljonov, imamo vsebino v smislu opreme in imamo vsebino v smislu softvera, zato ker naše gospodarstvo intenzivno in dobro sodeluje. Vsak, ki ima pet minut časa, ima pravico dajati oceno Expa, ampak dogodke na Expu komentiram po dveh obiskih, komentiram po tedenskih poročilih obiska in po odzivih slovenskega gospodarstva, ki je tam udeleženo. Seveda ne moremo namesto tistih, ki sami niso uspešni, iskati tam poslovnih partnerjev, ampak država v dobrem, spodbudnem okolju omogoča vsem, ki imajo interes, pod maksimalno

ugodnimi pogoji, da lahko iščejo svoje poslovne partnerje, da lahko predstavljajo svoje produkte. Expo je s planiranimi 20 milijoni obiskovalcev, od tega 14 milijonov Italijanov, 6 milijonov tujcev, prava priložnost za to, in verjamem, da ga naše gospodarstvo v tem trenutku dobro izkorišča in da bo do konca oktobra, ko se Expo zaključi, ta zgodba samo nadgrajena. Imam popolnoma drugačno oceno od te, ki ste jo vi citirali. Ima pa vsak pravico kritično oceniti to, kar se tam dogaja, in imeti svoje mnenje.

Turizem je pomembna gospodarska panoga. V turizmu imamo to prednost, da imamo velik del infrastrukture izgrajen, in moramo narediti pomemben korak naprej k promociji države v tujini, zato da bomo lahko rast in razvoj vseh delov Slovenije, ki so aktivni na turističnem področju, razvijali. Ampak to je možno le na tujih trgih. Na domačem lahko samo živimo in životarimo. Turizem brez internacionalizacije v smislu lastništva in v smislu tujih gostov ne bo doživel razvoja, ki si ga vsi skupaj želimo. Znotraj tega je pa ključna zadeva, da bomo vložili več v promocijo, in podlaga temu je slovenska nacionalna turistična organizacija, ki bo v nadaljevanju dobila sistemске vire financiranja, zato da bomo naredili korenit korak naprej k spreminjanju naše podobe v tujini, ki bo vplivala na to, da bomo imeli več tujih gostov. Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, dr. Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Izkoristil bom poslovnik in izrazil zahtevo po splošni razpravi. Navsezadnje gre za neko področje, o katerem malo paberujemo na vsaki seji, pa malo na določenih odborih. Zdi se mi, da je skrajni čas, da se ji tematsko bolj resno posvetimo, tudi v okviru tega, kar je bilo prej povedano o tako imenovani gospodarski diplomaciji. Zdi se mi, da je tudi tu nek pomemben vidik. Kar zadeva kritike ali nekritike, je ta kritika kar ostra, in lahko odkrito povem, da sem šel preverjati verodostojnost tega vira, in so mi rekli, da gospod ponavadi, če se tako izrazim, ne naklada. Lahko razumem, če bi bil na vaši poziciji, ampak jaz vedno tudi iz najbolj hudih kritik, tudi ko me kdo kam pošilja, poskušam nekaj pozitivnega izluščiti. Nekako ni bilo odgovora glede mariborskega turizma. Verjetno bomo morali glede tega neko posebno sejo sklicati. Hvala za besedo.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Dr. Franc Trček, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, 17. junija. Hvala lepa.

Gospod Danilo Anton Ranc bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen. Ker je ministrica odsotna, prosim, da se opredelite tudi do načina odgovora.

Izvolite.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Pozdrav vsem ministricam in ministrom, poslankam in poslanca!

Glede na to, da ministrice danes ni tukaj, bi želel, da se na naslednji seji poda ustni odgovor na moje vprašanje. Spregovoril bom o Eko skladu kot inštituciji, ki ima neko funkcijo, o neki zeleni deželi Sloveniji, ki naj bi na nek način to tudi podpirala, vendar pa mislim, da te svoje vloge ne odigra in tudi ne podpira okolju prijaznih tehnologij. Seveda so smernice Vlade na ravnanje v tej smeri, da naj bi Slovenija postala ekološko prijazna, da bi njena industrija in razvoj bazirala na nizkoogljični družbi, vendar ugotavljam, da temu ni tako.

V zvezi s tem bi spoštovani ministrici postavil naslednja vprašanja:

Kdaj boste končno ukinili sofinanciranje obnovljivih virov električne energije iz tako imenovanih kitajskih fotovoltaičnih panelov, ki jih uvažamo?

Podpiramo delovna mesta na Kitajskem, našo deželo pa pačimo s temi produkti, ki bodo slej ko prej postali veliki onesnaževalci okolja, ko jih bo treba odstraniti. Drugo vprašanje se tiče vprašanja kurjenja lesa kot lesne biomase. Mislim, da je lesna biomasa žalitev za lesno surovino, ki jo lahko uporabimo v lesni industriji, in da s subvencioniranjem kurjenja lesne biomase, predvsem take, ki je uporabna za pridelavo v lesni industriji, povzročamo dodatne emisije drobnih delcev, ki so celo kancerogeni. Mislim, da je to treba slej ko prej prekiniti.

Ponavljam vprašanje:

Kdaj boste te subvencije ukinili, da Slovenija ne bo imela prizvoka v smislu, da je dežela največjih kurjačev v Evropski uniji?

Naslednje vprašanje je povezano s tem drugim:

Kdaj boste začeli subvencionirati izdelke iz lesa kot naravnega obnovljivega vira?

Vemo namreč, da les veže CO₂ in na tak način najbolje prispeva k zniževanju emisij.

Prav tako sprašujem:

Kdaj boste nehali financirati velike infrastrukturne projekte preko Eko sklada?

Kdaj boste ta sredstva namenili v subvencioniranje lesne industrije in s tem pridobivanje delovnih mest, ki bodo bazirala na našem naravnem resursu – lesu?

Gospo ministrici se zahvaljujem za odgovore na naslednji seji Državnega zbora.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert bo postavila vprašanje ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivniku.

Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani ministrice in ministri, spoštovani minister Koprivnikar!

Ko govorimo o lokalni samoupravi, govorimo o ustavni kategoriji. Poudariti velja, da lokalna samouprava predstavlja tudi pomemben del parlamentarne demokracije. V to kategorijo sodijo tudi pokrajine, ki pa jih v Sloveniji še vedno nimamo. Decentralizacija je garant za politično in ekonomsko stabilnost. Decentralizacija je tudi rešitev za enakomernjši razvoj vseh delov Slovenije. Namreč, na tem področju so slovenski podatki zaskrbljujoči. Tako velike razvojne razlike med posameznimi deli Slovenije, kot so danes, so nedopustne. Pokrajine morajo zato zaživeti čim prej in začeti opravljati lokalne zadeve širšega pomena in z zakonom določene zadeve regionalnega pomena, kot določa Ustava Republike Slovenije. V vašo koalicijsko pogodbo ste zapisali, da Slovenija potrebuje strategijo nadaljnega razvoja lokalne samouprave, ki bo odgovorila tudi na vprašanja ustanavljanja pokrajin. V glasilu združenja slovenskih občin sem prebrala, da je strategija v pripravi. To je bil pogovor z vami. Vaš odgovor na konkretno vprašanje glede ustanavljanja pokrajin pa je bil precej nedorečen, tudi nekako medel.

Zato vas danes sprašujem:

Kako daleč ste na ministrstvu, ki ga vodite, z uvedbo pokrajin?

Kdaj lahko v Sloveniji pokrajine tudi zares pričakujemo?

Hvala za vaš odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister za javno upravo gospod Boris Koprivnikar.

Izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Spoštovani poslanci, kolegi in kolegice! Spoštovana poslanka, hvala za vprašanje!

Naj vas na začetku razočaram, da na ministrstvu nismo v neki fazi ustanavljanja pokrajin ta trenutek. Smo pa v fazi, ko, tako kot smo tudi v koalicijsko pogodbo zapisali, pripravljamo strategijo razvoja lokalne samouprave, ki je, kot se z vami absolutno strinjam, temeljni del ureditve te države in tudi ustavna kategorija, ki jo absolutno spoštujemo. Mislim tudi, da smo glede odnosa do občin in reševanja tega problema večkrat dokazali, da smatramo, da je to nedotakljivi del. Pa vendar gre za to, da so po ustavi pokrajine določene kot del politične ureditve države, ki pa v vseh dosedanjih letih samostojnosti še ni bil realiziran, čeprav je to eden ključnih elementov distribucije oblasti. Zato smo tudi v strategiji razvoja lokalne samouprave element ustanavljanja pokrajin, v kakšni obliki, kako in na kakšen način, direktno naslovili. Ugotavljamo namreč, da je ustavna ureditev, kot je veljala do tistih prvih poskusov in do zadnje uspele spremembe, temeljila na tem, da se pokrajine ustanovijo v soglasju med občinami in državo, kar bi to neenakost med posameznimi regijami,

ki jo omenjate, lahko še bistveno povečalo, ker bi lahko prišli do tega, da se za določena področja Slovenije pokrajine ustanovijo, za določena pa ne.

Potem je dejansko bila sprememba ustave sprejeta leta 2006 in je pokrajine opredelila kot politične entitete. Mi se v strategiji razvoja lokalne samouprave sprašujemo o možnostih, predvsem kakšna je učinkovita razdelitev oblasti. Če govorite, da je bil moj odgovor medel, ga bom še enkrat pojasnil. Govorimo o tem, da so pristojnosti in naloge med državo in lokalno samoupravo že danes razdeljene. Razdeljene so na tak način, da vse naloge nekdo izvaja. Če ustanovimo novo vejo oblasti, nov nivo oblasti, potem se moramo vprašati, katere naloge bodo prenesene na ta pokrajinski nivo, se pravi katere državne naloge, ki jih danes izvaja država, se bodo prenesle na ta pokrajinski nivo. Čeprav ustava tega ne predvideva, se moramo po mojem mnenju oziroma če gledamo na način, da so tudi naloge lokalne samouprave prenesene na lokalno samoupravo iz pristojnosti države, vprašati, katere naloge iz pristojnosti sedanjih občin bodo prenesene na nivo pokrajin.

To je temeljni razmislek po tem, ko se vprašamo, kako pokrajine racionalno organizirati. Zelo me pa skrbi pristop k organiziranju pokrajin tako, kot je decidno zdaj zapisan v ustavi, če ga neposredno implementiramo brez razmisleka o prenosu nalog, ker bomo ustvarili še en nivo političnega odločanja. Torej, imeli bomo občine z vso svojo infrastrukturo, državo z vso svojo infrastrukturo in še pokrajine z vso svojo infrastrukturo in tudi ločenim financiranjem, brez da bi se vprašali, katere so tiste izvirne naloge, ki jih bodo pokrajine opravile. Na tak način bi prišli do enega izjemno neracionalnega organiziranja te države, in v smislu enakomerne razvoja in decentralizacije dvomilijonske države bomo ustanovili nov drag nivo izvajanja oblasti. S temi dilemami se soočamo tudi pri pripravi strategije razvoja lokalne samouprave.

Možnosti, ki jih vidimo, so vprašanja, ali se pokrajine organizirajo striktno kot politični subjekt ali se pokrajine organizirajo kot nivo združevanja nalog, ki jih je mogoče bolj učinkovito izvajati na pokrajinskem nivoju, državnih nalog in nalog lokalne skupnosti. Obstaja pa tudi tretja možnost – da se vprašamo, ali država po sedanjih ustavnih ureditvah, glede na to, da v vsem dosedanjem času pokrajine niso bile v praksi realizirane, potrebuje pokrajine kot politično organiziranost, in je potem potreben tudi razmislek o sedanjih ustavnih ureditvah. Mi smo prepričani, da bomo v strategiji razvoja lokalne samouprave do tega opredelili jasna stališča, do sedaj pa v razpravi ugotavljamo, da si vsi predstavniki lokalnih oblasti želijo pokrajinskega sodelovanja, praktično nihče pa si ne predstavlja pokrajin kot samostojne politične organizacije v smislu pokrajinskega vodstva, parlamentov in

financiranja. Kaj bo pa v končni fazi zapisano v strategiji razvoja lokalne samouprave, bo pa prinesla dokončna priprava, ki pa še teče. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospa Anja Bah, imate besedo za dopolnitev odgovora.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za ta del odgovora.

S tem, kar ste povedali, niste razočarali mene, ampak ste predvsem razočarali državljane in državljanke. Če bomo res projekt pokrajin zreducirali na politična vprašanja, kdo bo tam gospodar v kurniku, če temu tako rečem, ali kje drugje, potem nismo naredili nič. Pomembno je, kaj bodo pokrajine prevzele, katere naloge od države. Dejstvo je, da se je v Sloveniji izkazalo, da je država slab gospodar v primerjavi z občinami. Pojdite se zapeljati malo po Sloveniji, pa boste videli, kaj vse so občine same uspešno naredile. V zadnjem času tudi s pomočjo evropskih sredstev. In to, da se vse naloge izvajajo, kar ste prej povedali, ni res. Izvajati bi se morale, pa se ne. Črpanje evropskih sredstev – prejšnja finančna perspektiva je pokazala, da nismo naredili vsega, in marsikatera občina je tudi na ta račun ostala brez sredstev. Če bi imeli pokrajine, bi se ta sredstva zagotovo uspešneje črpala. Zato vas pozivam, da več pozornosti namenite prenosu nalog na pokrajino in ne toliko samemu političnemu vprašanju, predvsem pa da se na vašem ministrstvu posvetite ustanavljanju pokrajin.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima minister za javno upravo gospod Boris Koprivnikar.

BORIS KOPRIVNIKAR: Mene zelo veseli, da se v tem delu strinjamo, da se usmerimo predvsem na vprašanje, katere naloge prenesti na pokrajine. Ampak ravno na to opozarjam. Sedanja ustavna ureditev zahteva ustanovitev pokrajin kot politične entitete, kar pomeni, da bi imeli parlament, državni zbor, da bi imeli pokrajinski parlament, pokrajinske proračune in potem še občinske svete in občinske proračune. Po mojem mnenju bi s tem zelo razočarali naše državljane, ker bi ustvarili še en nivo odločanja, pa imamo že s sedanjimi problemi. Se pa strinjam, da so se občine izkazale kot dober gospodar in so zelo učinkovito uporabile evropska sredstva, ob tem pa naj opozorim tudi na to, da so občine v tem času svoje proračune povečale za cca 9 %, državni se je pa skrčil za slabih 8 %. To pomeni, da je bilo to dobro gospodarjenje tudi kar konkretno financirano.

Me pa veseli, da se je na občinskem nivoju veliko spremenilo. Ampak hkrati, če primerjamo občine in če govorite o enakosti ureditve, tudi ugotavljamo, da so med občinami izjemno velike razlike. In če isti princip prenesemo tudi na pokrajinski nivo, potem je

logično pričakovati, da bomo na tak način razlike med posameznimi deli Slovenije samo povečali, ne pa zmanjšali. Če pa govorimo o učinkovitem črpanju evropskih sredstev, pa tudi z veseljem ugotavljam, da v zadnjem letu izgleda, da bomo pri črpanju dosegli zastavljeni cilj in praktično počrpali skorajda vsa sredstva, ki so nam na voljo, in nam kazalci v zadnjih mesecih kažejo izredno, izredno dobro. Mi bomo pa na vsak način na našem ministrstvu delovali naprej v smeri, katere naloge je bolj učinkovito, smiselno in racionalno izvajati na pokrajinskem nivoju v smislu povezovanja in učinkovitega dela. Imamo pa resne zadržke oziroma ne najdemo konkretne rešitve, kako bi upravičili racionalno organiziranost pokrajine kot politične kategorije, kar je osnovni namen tudi ustavnega zapisa. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospa Anja Bah, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Pravilno ugotavljate, čeprav že vnaprej vem, da bo verjetno moj predlog na seji, ko bo glasovanje, zavrnjen. Pa vendar, če smo res na podobni strani, se pravi, da nam je vsem v interesu tisto, kaj bodo pokrajine izvajale, in da ni prioriteta samo to, kakšen politični sistem bodo imele oziroma na kakšnem političnem sistemu bodo delovale, morate vedeti, da je v ustavi oboje omenjeno. Ne nazadnje govori tudi o zakonu, ki ga nimamo, in marsikaj se da tam tudi opredeliti. Menim, da bi bila takšna razprava koristna, ne samo za ta državni zbor, ampak predvsem za državljanke in državljane. Ne nazadnje ustanavljanje pokrajin podpirajo tudi občine. Prav bi bilo, da bi tudi v tem času, ko pripravljate strategijo, takšno razpravo v tem državnem zboru opravili. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, 17. junija 2015, v okviru glasovanj.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, ki bo postavil vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

Pripravi naj se gospod Primož Hainz.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani ministrici, spoštovana ministra, kolegice in kolegi!

Poslansko vprašanje, ki ga postavljam ministrici dr. Anji Kopač Mrak, je nastalo na podlagi številnih telefonskih klicev študentov, elektronske pošte in obiskov v moji poslanski pisarni v Prekmurju, in sicer zaradi tega, ker so študentje ocenili, da se jim onemogoča oziroma da so prikrajšani, da bi se vključili v študentski

program mobilnosti, bolj konkretno Erasmus+. Erasmus+ je novi program v Evropski uniji. Namenjen je za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport, za obdobje 2014–2020 zelo pomemben. Ima budget blizu 15 milijard evrov, kar je za okoli 40 % več kot podoben program v prejšnji večletni finančni perspektivi. Kako zadeva deluje? Deluje tako, da študent, ki ima pogoje in se želi vključiti v študentsko mobilnost oziroma Erasmus+ program, dobi za neko državo, recimo za Nemčijo, štipendijo 300 evrov in potem še dodatnih 150 evrov na podlagi razpisa Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije za študijske obiske študentov v okviru programa Erasmus. Glede tega drugega dela, teh 150 evrov, da sem konkreten, pa so študentje opozarjali, da naj tega ne bi bilo, ker naj Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ne bi objavilo omenjenega razpisa.

Čeprav vem, spoštovana gospa ministrica, da ste se v zadnjih dneh s študentskimi organizacijami dogovarjali, upam, da tudi dogovorili, vas tukaj javno prosim, da slovenski javnosti, predvsem študirajoči mladini, jasno poveste, daste svojo zavezo, da bo slovenskim študentom, še posebej tistim, ki prihajajo iz periferije – konkretno, pa naj ne zveni lokalpatriotsko, iz Pomurja, kjer veste, gospa ministrica, kakšna je socialna slika, in najbrž imajo študentje iz Pomurja slabše možnosti za študentsko mobilnost. Gre pa za izjemno pomemben projekt. Tukaj gre ne nazadnje tudi za modernizacijo izobraževanja, in bi bilo res škoda, če bi opustili to možnost, ki nam jo Evropska unija daje.

Gospa ministrica:

Ali se bodo slovenski študentje v naslednjem študijskem letu lahko vključili v program Erasmus+?

Hvala za vaš odgovor.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, spoštovana podpredsednica, za besedo. Gospod Horvat, hvala za vprašanje. Dragi poslanke in poslanci!

Vsekakor je vaše vprašanje na mestu. Prejšnji teden smo glede tega imeli veliko usklajevanj in smo res s trudom iskali vse možne rezerve na ministrstvu po različnih proračunskih postavkah, da bi lahko zagotovili manjkajoča sredstva, in smo jih nekaj našli. Stvar bomo poskušali sanirati kolikor se le da, zaradi tega ker se zavedamo pomena, da omogočimo mladim, da gredo v tujino. S tem spodbujamo predvsem internacionalizacijo tudi našega šolskega prostora, skratka več ciljev hkrati, tako da sva z ministrico za izobraževanje iskali skupne možnosti. Na koncu smo našli manjkajoči denar na Ministrstvu za delo, družino,

socialne zadeve in enake možnosti, ni pa enostavno, in vedno znova pridemo na žalost do vprašanja denarja, ki ga moramo zagotavljati znotraj svojih proračunskih postavk, in denarja, ki ga imamo odmerjenega. K sreči nam gre malce boljše glede brezposelnosti, torej število zaposlenih se povečuje, in zato imamo določen manevar, da smo lahko to tudi zagotovili.

Ampak če začnem od začetka. Ne ministrstvo za delo, ampak predvsem Javni sklad za razvoj kadrov in štipendije razpiše denar za dodatek k dotaciji Erasmus, katere namen je spodbujanje večjega števila študentov k prijavi in sodelovanju v programu Erasmus. Cilj je, da se zagotovi študentom iz socialno šibkejšega okolja, kot ste tudi v uvodu pri vprašanju povedali, ki zaradi nizke osnovne Erasmus dotacije, ki je dodeljena iz evropskih sredstev programa Erasmus, o mednarodni mobilnosti niso razmišljali. Novi program Erasmus+ omogoča, da države del razpoložljivih sredstev za mobilnost namenijo za poseben dodatek za študente iz socialno šibkejšega okolja. Slovenija se je odločila za to možnost in jo želi izkoristiti, in sicer bodo upravičeni tisti študenti, ki gredo na izmenjavo na študij in katerih ožji družinski člani prejemajo eno od štirih ključnih socialnih pravic. Ti so lahko v okviru Erasmus+ prejeli mesečno 150 evrov dodatka.

Dejstvo je, da se zaradi tega znižajo razpoložljiva sredstva za mobilnost vseh študentov. Za financiranje mobilnosti v visokošolskem izobraževanju je v okviru razpisa programa Erasmus+ za leto 2015 na voljo preko 5 milijonov evrov. Za odobreno mobilnost tisoč 896 študentov je bilo institucijam skupaj dodeljenih, torej za mobilnost za študij, prakso in tudi za redne dotacije in za dodatek, 4 milijone 34 tisoč evrov, v povprečju torej 2 tisoč 128 evrov na študenta oziroma 426 evrov na mesec, ob upoštevanju povprečne mobilnosti po podatkih EU, ki traja en semester oziroma 5 mesecev. Povprečna Erasmus dotacija v Sloveniji se je v zadnjih letih malenkost povečala. Razlog je v tem, da je Evropska komisija določila višje minimalne zneske. Glede na državo, v katero odhaja študent, znaša Erasmus dotacija med 300 in 500 evri mesečno, pri čemer pa študent v času izmenjave obdrži tudi vse ostale zakonske štipendije, ki jih prejema, na primer Zoisovo, državno in druge.

Žal se je delež študentov z drugimi finančnimi viri zmanjšal, torej da bi imeli, na primer, s strani podjetij kadrovske štipendije ali kako drugače. Ne glede na navedeno, na poseben dodatek za socialno šibke ostaja velika bojazen upada števila mobilnosti. Če ne bi bil podeljen dodatek 150 evrov, kljub temu, da se poskuša dati čim večjo osnovno vrednost, ima to določen vpliv na mobilnost. Stroški mednarodne mobilnosti so vedno višji, in zato se vedno več študentov vse težje odloča za to mednarodno mobilnost. Zato smo poskušali vsa ta sredstva najti na ministrstvu, tako da bomo v tem

trenutku, kot kaže, uspeli zagotoviti 860 tisoč evrov za ta dodatek, vendar ta dodatek verjetno ne bo 150 evrov, ampak bo 100 evrov. Naš cilj je, da zagotovimo sredstva, da bodo lahko vsi ti mladi, ker je pričakovanje, da dobijo ta dodatni denar – vseeno na žalost verjetno ne bomo mogli najti vsega denarja, da bi za vse zagotovili 150 evrov. Zdi se nam pa prav, da ostanemo na isti številki, torej tisoč 800 in še nekaj študentov, in da je bolje, da zagotovimo vsaj nekaj kot da ne zagotovimo nič. Tako da mislim, da v tem trenutku ... / opozorilni znak za konec razprave/ ... za ta dodatek.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa.

Moram se vam zahvaliti, gospa ministrica, da ste vlagali napore, da ste našli teh 860 tisoč evrov, kar bo sicer pomenilo nekoliko zmanjšan dodatek, kot je bil doslej. Ampak ni mi jasno, kako je ministrstvo enostavno spregledalo to urno postavko. Moram reči, da smo jo očitno tudi poslanci ali pa je bil ta dodatek nekje skrit, da nanj nismo bili pozorni. Jaz osebno veliko pozornost posvečam prav tej študijski izmenjavi. Mlada študirajoča generacija je naš adut, je naša prihodnost. Še posebej tisti, ki želijo iz manj razvitih regij iti na študijsko izmenjavo in neka nova znanja prinesiti v svojo regijo, gotovo pomenijo neko upanje tudi za razvoj te regije. Verjetno se oba strinjava, da je znanje edino, ki bo lahko Slovenijo in manj razvite regije še posebej dvignilo v razvojnem smislu.

Glede na to, da smo praktično tik pred novimi proračunskimi razpravami za leti 2016 in 2017, me zanima tudi:

Kako naprej načrtujete tovrstna sredstva?

Zdi se mi namreč zelo pomembno, da jih v proračunu zagotovimo in da je to nek avtomatizem znotraj večletnega finančnega okvira, da se potem ne ukvarjamo na nek gasilski način z iskanjem teh sredstev. Hvala lepa tudi za ta odgovor.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo.

Verjemite, da bo sprejemanje naslednjega proračuna, za obdobje 2016–2017, zelo zapletena naloga. Vi veste, da ko vlada sprejme razrez, se potem v Državnem zboru to sprejme, da smo vsi na žalost v določenih omejitvah, da poskušamo potem znotraj leta zagotavljati vsa sredstva, ki so potrebna. Pri nas na ministrstvu je to še toliko težje zaradi tega, ker vsaka proračunska postavka pomeni denar

za ljudi in so vse pomembne za različne ciljne skupine, in je tehtanje in prestavljanje ter varčevanje na našem področju najbolj občutljivo. Verjamem, da bomo skupaj, da boste tudi vi pozorni na te proračunske postavke in da tudi mi tekom leta, ker imamo vseeno veliko denarja, malce nad milijardo 300 milijonov, vseeno poskušamo tudi s prerazporeditvami, tudi, če želite, z gasilskimi akcijami pomagati, če v razrezu ne dobimo toliko sredstev, kot bi si jih želeli. Je pa vsaka proračunska postavka res denar za ljudi in, se strinjam, za študente, za mobilnost.

Morate se pa zavedati, da je bil to razpis Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije in da je področje mobilnosti v osnovi Ministrstva za izobraževanje, šolstvo in šport. Ko so se v preteklosti delila sredstva, ki so prešla na sklad, smo imeli za mednarodno mobilnost približno milijon 300 tisoč. Sedaj dajemo 4 milijone, medtem ko smo letos res želeli zagotoviti denar za deficitarne štipendije, pa vam povem, da sem od decembra do – mislim, da je pred 14 dnevi Vlada končno sprejela politiko štipendiranja in da bomo lahko razpisali deficitarne štipendije. Na koncu je vedno vprašanje, kaj je bolj pomembno, ali imamo denar za vse, tako da res niso lahke te razprave in niso lahke te odločitve. Jaz sem vesela, da smo vseeno našli ta denar in ga prerazporedili, da ga bomo lahko nemoteno tem študentom, ki so ta denar pričakovali, tudi zagotovili, sicer v nekoliko znižani vrednosti.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa predsedujoča.

Mislim, da smo tukaj poslanci in tudi ministrstvo, ki konkretno v tem primeru skrbi za študijsko mobilnost, za študijsko izmenjavo, na isti strani oziroma moramo biti na isti strani. Kot sem omenil, smo praktično tik pred novimi proračunskimi razpravami. Mislim, da bi bilo dobro o odgovoru ministrice dr. Anje Kopač Mrak opraviti razpravo, da se tako vsi dodatno informiramo, kaj pomeni ta študijska izmenjava in kako pomembno je vlaganje, investiranje v znanje. Zato izkoriščam določbe 246. člena Poslovnika Državnega zbora in predlagam, da na naslednji seji opravimo razpravo o odgovoru ministrice oziroma o tem vprašanju. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 17. junija 2015, v okviru glasovanj.

Sedaj ima besedo gospod Primož Hainz, ki bo postavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu

Zdravku Počivalšku ter ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.
Izvolite.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani ministri in ministrice, kolegice in kolegi!

Lipico Turizem je Vlada na podlagi preteklih odločitev Računskega sodišča na začetku tega leta prenesla v upravljanje v Slovenski državni holding. Kot je znano, je družba insolventna, zato je njena usoda zelo negotova. V februarju smo na skupni seji Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Odbora za gospodarstvo sprejeli sklepe, s katerimi se je med drugimi Vladi predlagalo, naj v skladu z Zakonom o Kobilarni Lipica čim prej sprejme načrt upravljanja kobilarne za štiriletno obdobje ter da Vlada nemudoma pripravi dolgoročno strategijo razvoja Kobilarne Lipica tako z vidika izvajanja javne službe kot tržne turistične dejavnosti ter načrt aktivnosti za morebitno spremembo zakonodaje.

SDH je že pripravil načrt finančnega in poslovnega prestrukturiranja Lipice Turizma in ga v skladu z rokom do konca marca posredoval Vladi. Do odločitve o načinu prestrukturiranja družbe njegove vsebine ne razkrivajo. Znano je, da v Lipici vladajo nevzdržne razmere, da zaposleni ne prejema rednih plač, da se je zaradi nelikvidnosti in neplačevanja računov ustavila dobava nekaterih materialov, nujnih za poslovanje Lipice, in ne nazadnje, da ima Lipica že tretje leto v.d. direktorja, kar nikakor ne more prispevati k uspešnemu delu in razvoju Lipice. Zbor delavcev Lipice Turizem je prav zaradi nevzdržnih razmer sklical problemsko konferenco, ki se bo odvijala 23. junija in na kateri se bo poskušalo najti odgovore na vprašanja, ki jih v nadaljevanju pristojnima ministroma zastavljam tudi sam.

Glede na to, da sta minila že več kot dva meseca, odkar je SDH Vladi posredoval načrt finančnega in poslovnega prestrukturiranja, spoštovana gospoda ministra sprašujem:

Kdaj lahko pričakujemo štiriletno načrtno upravljanje Kobilarne Lipica ter dolgoročno strategijo razvoja Kobilarne Lipica in odziv Vlade na SDH-jev načrt prestrukturiranja?

Namreč, dejstvo je, da se zaradi razmer, ki trenutno vladajo v Lipici, in tudi zaradi izkoriščanja evropskih sredstev, resnično mudi tako z dolgoročno strategijo kot tudi s sprejetjem novega zakona o Lipici, ki naj bi pripomogla k temu, da se slovenskemu turističnemu biseru povrne ugled in položaj, ki mu kot nacionalnemu spomeniku pripadata.

Obenem me zanima:

Katero ministrstvo naj bi bilo v bodoče odgovorno za razvoj Lipice? Dosedanje sodelovanje oziroma lahko rečem nesodelovanje med ministrstvom se je namreč izkazalo kot neučinkovito, kar še dodatno poslabšuje možnost, da se Lipica kdaj spravi iz

krize, ki jo doživlja že vrsto let. Hvala lepa za odgovore.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovana predsedujoča, poslanec gospod Hainz, poslanke in poslanci!

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo se močno zaveda pomena Lipice za nadaljnji razvoj slovenskega turizma, zato je v letošnjem letu tudi podpisalo z vodstvom javnega zavoda Kobilarna Lipica pogodbo o vlaganju 5,6 milijona evrov evropskih sredstev za projekt Celostna ureditev območja Kobilarne Lipica – 3. faza, ki ga je po terminskem planu in po zagotovilih vodstva Kobilarne Lipica možno izvesti do jeseni 2015, ko se tudi izteče rok za koriščenje evropskih sredstev. Sama investicija se izvaja in ni odvisna od končne odločitve organizacijske oblike. O tem, da dela dobro tečejo, sem se prepričal tudi sam na obisku prejšnji teden.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je seznanjeno tudi s problemi poslovanja v družbi Lipica Turizem d. o. o., zato smo se v roku odzvali na poziv SDH in se opredelili do enega izmed načrtov finančnega in poslovnega prestrukturiranja Lipice Turizma. Vendar pa je pri končni odločitvi o nadaljnji organiziranosti treba upoštevati dejstvo, da je z vidika razvoja turizma in trženja destinacije Lipice treba zagotoviti celovitost in enoten pristop vodenja in upravljanja za celotno območje Lipice. Takšen princip vodenja in upravljanja na območju Lipice zagovarja Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo tudi v postopku priprave novega programa upravljanja zavarovanega območja Kobilarne Lipica, ki je v pripravi in ga pripravljajo upravljavci območja za Lipico. Ministrstvo pri tem sodeluje s predlogi iz naše pristojnosti, nimamo pa neposrednega vpliva na to, kdaj bo načrt upravljanja posredovan Vladi Republike Slovenije.

Na ministrstvu smo seznanjeni tudi s pripravo problemske konference, ki bo 23. 6. v Lipici, in smo potrdili udeležbo, saj želimo aktivno sodelovati v vseh aktivnostih, ki lahko prispevajo k ureditvi razmer v Lipici. Verjamemo, da je Lipica zagotovo eden naših največjih turističnih biserov s svojim neizkoriščenim potencialom. Odločitev o tem, koliko in katero ministrstvo naj bo pristojno za Lipico, pa bo možno sprejeti šele po potrjeni bodoči organiziranosti turistične ali obeh dejavnosti, ki bo zagotavljala učinkovitejše upravljanje in poslovanje vseh dejavnosti, ki se odvijajo na območju Lipice. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, predsedujoča. Lep pozdrav vsem poslankam in poslancem, ki ste prisotni!

Glede na kratek čas bom skušal čim več odgovoriti, zelo jasno bi pa rad povedal, da se je treba zavedati, da imamo na lokaciji Lipice javni zavod Kobilarna Lipica, poleg javnega zavoda pa še Lipico Turizem, d. o. o., Casino Portorož, d. o. o., in dva espeja. Večino ledvičke, kakor se ta prostor imenuje, pokriva s svojo dejavnostjo javni zavod Kobilarna Lipica. To je javni zavod, ki deluje nemoteno. Treba se je zavedati, da je zagotovil tudi varnost lipicanca, tako genetsko kot tudi drugače. Poleg tega pa se podobno kakor večina drugih kobilarn rejskega programa ukvarja še z ogledi zavarovanega območja, ogledi programa klasične jahalne šole, treningi, šolo jahanja, turističnim jahanjem, vožnjo s kočijami, organiziranjem kulturnih in konjerejskih konjiških prireditev na zavarovanem področju in marsikaterih drugih dejavnosti, kar pomeni pomemben del tržne dejavnosti.

Prav tako pa v tem trenutku javni zavod Kobilarna Lipica pelje verjetno v zgodovini Lipice največjih pet investicij, ki so namenjene obnovi objekta graščina, obnovi objektov in postavitvi muzeja kočij, kraške hiše, muzeja kulinarike, revitalizaciji kulturne dediščine, zunanjih površin, optiki, razsvetljavi, čistilni napravi in kanalizaciji. Mogoče naj vas tudi obvestim, da je nedolgo nazaj Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za ta projekt zagotovilo dodatnih, mislim da, 230 tisoč evrov, tako da se lahko v celoti izpelje. Kar se tiče Kobilarne Lipica, je za ministrstvo konj najpomembnejša dejavnost, na tem področju potekajo stvari in niso ogroženi niti zaposleni.

Kar se tiče Lipice Turizma, d. o. o. Verjamem, da je o tem sedaj govora, pa je treba povedati, da smo dobili, mislim da, v aprilu s strani SDH predlog variantnih rešitev. Na podlagi tega predloga variantnih rešitev, ki so zelo različne, od tega, da se ponovno vzpostavi stanje, ki je nekoč bilo prisotno, pa se je kazalo kot nemogoče in se je potem tudi z zakonom spremenilo, do nekaterih drugih. O tem, katero od alternativ bo Vlada prevzela, je treba povedati, da bo v kratkem času znano, ob tem pa imamo zelo jasno stališče zakonodajne službe Vlade, da Vlada v tem primeru ne sme prevzemati nase vloge, ki jo ima SDH. Tako da je SDH tudi tisti, ki v tem trenutku pelje postopek imenovanja direktorja. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospod Primož Hainz, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Ker sem prepričan, da imata gospoda ministra, predvsem gospod Židan, še kakšno zanimivo informacijo, bom povedal naslednje. Gospod Marjan Batagelj, direktor Postojnske jame, nedvomno uspešen direktor, je v intervjuju, v katerem je govoril, kaj bi on naredil – ker so ga menda celo spraševali, ali bi on to prevzel –, rekel Prvo, kar bi naredil, če bi, je to, da bi moralo biti samo eno ministrstvo zadolženo za kompleks v Lipici.

Zato sprašujem:

Ali razmišljate kaj v tej smeri?

Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan.

Prosim za tišino.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Najlepša hvala.

Kakor ste verjetno razumeli, je največja dejavnost, ki se tam dogaja, povezana z dejavnostjo Kobilarne Lipica, čeprav je strokovno potrebnih več ministrstev, delo tukaj koordinira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. In to je večina Lipice, o kateri govorimo. Dejstvo pa je, da mi ne rešujemo Kobilarne Lipica. To je tisto, kar je slovenski ponos. To je tudi tisto, kar je predmet obiska. Ampak to, o čemer se danes pogovarjamo, je, da rešujemo Lipico Turizem, d. o. o. Pri reševanju Lipice Turizma, d. o. o., pa se je treba zavedati še nečesa. Lipica Turizem, d. o. o., je imela različne organizacijske oblike. Nekatere so se izkazale kot neprimerne, poslovno neučinkovite, pogosto je bila država preko javnega denarja tista, ki je posredno financirala slabo delovanje hotela. Nekatere organizacijske oblike so – če beremo poročila in napotila Računskega sodišča – nemogoče. Sam verjamem, da lahko na tej lokaciji hotel živi, ampak na tej lokaciji hotel ne živi zaradi tega, ker je tam hotel, ampak zato, ker ima to veliko prednost, da je na lokaciji tudi kobilarna z vsemi svojimi dejavnostmi, ki tudi trži svoj del tako imenovanega tržnega dela.

Bi pa rad povedal še nekaj. Meni je znano, da je v državi veliko idej, da bi se tudi sam konj dal na koncesijo. Ko pa se pogovarjamo s tujimi uspešnimi kobilarnami, pa marsikatera od teh kobilarn, ali je to kobilarna v Nemčiji, tudi v Avstriji in drugod, vedno znova poudarja, da je tam, kjer se gre za konja, kjer se gre za rejski program, dobro, da to ostane javna funkcija, ki jo ščiti tudi država. To je usmeritev ministrstva, ki je to ministrstvo nikoli ni skrivalo, je pa res, da so možne tudi drugačne rešitve. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Gospod Danijel Krivec bo postavil vprašanje ministrici brez resorja, pristojni za

razvoj, strateške projekte in kohezijo, gospe Alenki Smerkolj.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Lep pozdrav ministrom, kolegicam in kolegom ter spoštovani ministrici brez resorja, pristojni za razvoj, strateške projekte in kohezijo, Alenki Smerkolj!

Vprašanje se nanaša na evropska sredstva. Verjetno se vsi strinjamo, da so bila evropska sredstva v preteklosti pomemben inštrument za razvoj naših območij in bodo tudi v prihodnje, še posebej pa na obmejnih območjih in manj razvitih območjih. Zato sprašujem, glede na to, da je v preteklem programskem obdobju država zagotavljala sofinanciranje projektov čezmejnih programov. Na ta način je spremljala izvajanje projektov in prispevala tudi k njihovem uspešnemu zaključevanju. Vemo, da je bilo sofinanciranje razdeljeno, 85 % evropska sredstva, 10 % posamezno ministrstvo in 5 % prijavitelj, ki je bil največkrat občina ali nek drug subjekt. Kljub temu, da čezmejni programi za programsko obdobje 2014–2020 še niso potrjeni, pa so številni projekti že v pripravi. Med njimi so predvideni, vsaj v čezmejnem programu Italija–Slovenija, tudi strateški projekti, ki naj bi naslavljali posamezne resorne politike.

V primeru, da nacionalnega sofinanciranja ne bi bilo, moram izpostaviti naslednje vprašanje:

Kako bodo posamezna ministrstva oziroma organi v njihovi sestavi lahko aktivno sodelovali v teh projektih, če ne bodo zagotavljali finančnega prispevka?

Govorimo v primerjavi s prejšnjo finančno perspektivo. Pomembno pa se je tudi zavedati tega, da bi bili v primeru, če nacionalnega sofinanciranja ne bi bilo v novi finančni perspektivi, številni potencialni nosilci projektov v težkem položaju, saj verjetno ne bi mogli niti prevzeti niti izvesti tako velikih projektov. Med nosilce projektov se namreč v veliki meri umeščajo predvsem razvojne agencije, druge javne institucije, občine in drugi javni subjekti, ki največkrat sami ne bi mogli zagotavljati zahtevanega sofinanciranja. To je bilo že do sedaj v določeni meri na plečih občin, v primeru, da država tega ne bi sofinancirala v 10-odstotnem deležu, pa bi se to še bolj poznalo. V primeru, da država tega sofinanciranja ne bi zagotavljala, bi se ta pritisk na lokalne skupnosti bistveno povečal. Ob tem, da se njihovi proračuni manjšajo, se bodo manjšale tudi možnosti za sofinanciranje evropskih projektov. Zato tudi drugo vprašanje:

Kdo bo lahko izvajal te projekte v primeru, da tega sofinanciranja s strani ministrstev ne bo?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo gospa ministrica Alenka Smerkolj. Izvolite.

ALENKA SMERKOLJ: Spoštovani podpredsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Res hvala za to vprašanje, zato ker verjetno tudi vsem vam ni vseeno, kaj se dogaja z evropskimi sredstvi. Veliko smo v tej dvorani že govorili o tem ključnem delu, kjer je res ogromno sredstev, o evropski kohezijski politiki in cilju ena, to je o naložbah v rast in delovna mesta. Nismo pa, vsaj odkar sem tukaj jaz, še govorili o Evropskem teritorialnem sodelovanju, ki je tudi ključen element kohezijske politike. Mogoče zato uvodoma samo povem, kje v tem trenutku stojimo z vsemi programi. Evropsko teritorialno sodelovanje se deli na tri velike sklope, na čezmejne programe, transnacionalne programe in medregionalne programe, se bom pa v tem trenutku, glede na to, da tudi vprašanje prihaja za čezmejne programe, osredotočila samo na ta del.

Slovenija je tudi v novi finančni perspektivi za tri čezmejne programe organ upravljanja, to je za čezmejne programe Slovenija–Avstrija, Slovenija–Madžarska in Slovenija–Hrvaška. Vsi ti trije programi so bili že usklajeni s čezmejnimi partnerji, z državami in tudi posredovani na Evropsko komisijo. Princip je zelo podoben kot pri samem operativnem programu. Tam smo opredelili, katere osi bomo obravnavali prednostno. V tem trenutku smo s strani Evropske komisije za dva programa že dobili pripombe, za Avstrijo pa še čakamo. Predvidevamo, da bomo nekje do jeseni uspeli uskladiti te tri programe.

Drugo usodo doživlja čezmejni program Slovenija–Italija, kjer Slovenija ni organ upravljanja, to je Furlanija–Juljska krajina, kjer smo sedaj dokončno uskladili vsebino, vendar pa je organ upravljanja relativno počasen v svojem izvajanju. Ampak kakorkoli, julija naj bi bil tudi ta program oddan. Zdaj pa kar se tiče sofinanciranja. V pretekli perspektivi, ste pravilno povedali, je 85 % šlo iz sklada za regionalni razvoj. Enako bo tudi v novi finančni perspektivi. Se pravi, govorimo o teh preostalih 15 %. Tu se bomo vsaj v okviru moje službe borili, da v proračunu za naslednje leto in naslednja leta zagotovimo tudi del sofinanciranja.

Sofinanciranje bo urejeno v uredbi, ki bo sprejeta v začetku septembra, vsaj trenutno smo približno tako daleč. Ključen pa bo naš razgovor z Ministrstvom za finance in s proračunom. Jasno je, da bodo tako kot do sedaj ministrstva sama morala zagotavljati svoja sredstva, se pravi v okviru svojih lastnih proračunov. Glede tistih 5 %, ki so jih pa zagotavljale občine, pa si želimo, da bi se jih mogoče dalo pokriti tudi iz proračuna, saj se zavedamo, da bodo sploh manjše enote, čez mejo predvsem, kakšna mala društva, izredno težko prišle do teh 5 %. Ampak v vsakem primeru, ko bodo šli prvi javni razpisi ven, to bo pa predvidoma v novembru, bo do takrat v uredbi jasno določeno, s katere strani bo teh 15 % zahtevano. Res pa je, da Evropska komisija in

tudi sama Evropska unija s svojo novo uredbo ne predvideva več, da države sofinancirajo teh 15 %, in vse ostaja na upravičencih, seveda pa so lahko tudi izjeme. Hvala za vprašanje.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Danijel Krivec, zahteva za dopolnitev odgovora.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala ministrici za odgovor.

Mislim, da je bilo odgovorjeno, vendar je bil ta odgovor dokaj, kako bi rekel, še v oblakih, kajti verjetno je vse vezano na sprejetje proračunov za naslednji dve leti in tudi na pogajanja. Mislim pa, da je v tem trenutku to slab signal za vse, ki pripravljajo čezmejne projekte in tudi druge projekte, ki bodo črpali evropska sredstva, kajti pri pripravi teh projektov je treba jasno opredeliti, na kakšen način bo finančni del zagotovljen. Tako da se z vami strinjam, da bodo imele v veliki meri lokalne skupnosti, pa tudi javne agencije, ki se s tem ukvarjajo, velike težave pri sestavljanju finančne konstrukcije in s tem tudi možnosti za prijavo na ta sredstva. Mislim, da je to po svoje na nek način zelo slaba popotnica za naslednjo finančno perspektivo, kajti to bo omogočilo edino, da bodo bolj razvite občine, katerim ta sredstva prvenstveno niso namenjena, lahko črpale sredstva, vsi ostali pa bodo v tej zgodbi prikrajšani.

V sklopu čezmejnega sodelovanja pa me zanima tudi pobuda, ki je bila v preteklosti z različnih strani podana, predvsem na relaciji Italija–Slovenija in tudi Avstrija–Slovenija.

Sprašujem:

Kako je s skladom majhnih projektov, ki bi manjšim obmejnim občinam omogočili lažji dostop do črpanja evropskih sredstev?

Ali je bilo v tej finančni perspektivi to v razgovorih med Slovenijo in predvsem deželo Furlanijo–Juljsko krajino akceptirano?

Če pa povem še mojo ugotovitev, se v tem primeru kaže manko, ki ga v Sloveniji imamo zaradi tega, ker nimamo ustanovljenih pokrajin ... / opozorilni znak za konec razprave/ ... kajti vsi evropski projekti vežejo sofinanciranje na deželo oziroma pokrajine, pri nas je pa ta razkorak med občno in državo prevelik.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo gospa ministrica Alenka Smerkolj.

Izvolite.

ALENKA SMERKOLJ: Razgovori za proračun se bolj ali manj začenejo v naslednjih tednih, tako da bo zelo kmalu tudi jasno, kakšen bo dogovor za uredbo. Mi smo tudi že začeli razgovore z Ministrstvom za finance, tako da verjamem, da preden bodo projekti dokončno pripravljeni tekom tega poletja, bo že zelo jasno,

do kam bomo na tem področju prišli in kdo bo nosil teh 15 %. Kar se pa tiče čezmejnega programa Italija–Slovenija oziroma možnosti nekega sklada manjših projektov, do tega ni prišlo. Sedaj je med državama dogovorjeno, da bo možno del sredstev nameniti strateškimi projektom, se pravi velikim projektom, ostali pa se bodo prijavili na razpisu. Se pravi, da bo možno z zelo majhnimi projekti, tako kot do sedaj, priti zraven. Ampak ključna pogajanja z italijansko stranjo so šla predvsem v to smer, da so oni v resnici želeli sredstva nameniti praktično samo strateškimi projektom, kjer bi tudi sami določili strateške partnerje, kar bi bilo za Slovenijo res slabo.

Zdaj smo prišli v popolnoma novo situacijo, te administracije ne bo, na njo nismo pristali, so bila pa ta pogajanja zelo trda. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić bo postavila vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu. Izvolite.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala lepa za besedo. Spoštovani ministri, spoštovani kolege in kolegi!

Spet sem bila na terenu, tokrat Hrpelje–Kozina, in tam sem se srečala pretežno z mladimi kmeti iz Krasa in Brkinov, ki so mi predstavili nekatere težave, ki jih povzročajo zaraščanje obdelovalnih površin. Zaradi brezperspektivnosti se dogaja izseljevanje mladih, kar povzroča gospodarsko in razvojno zaostalost regije.

Območje Krasa in Brkinov je trenutno poraščeno kar 74 % in bo s trenutno stopnjo zaraščanja do leta 2023 doseglo 80 % zaraščanost. Povečevanje površin v zaraščanju omogoča širjenje in razmnoževanje divjadi, ki pritiska na preostale obdelovalne površine, tako njive kot sadovnjake, velike zveri pa ogrožajo črede drobnice in drugih domačih živalih. Dogaja pa se tudi zaradi zgrešene subvencijske politike, da pokošeno seno, ki bi bilo primerno za krmo, na primer v Kobilarni Lipica, kjer vemo, da imajo težave s prehrano konj, konča v grapah, ker je pomembnejša forma, torej pokošena, videz urejenosti, kot pa vsebina, ki je zaokroženost snovnih tokov in smotrnega, okolju prijaznega gospodarjenja.

Postavlja se vprašanje, ali je naše kmetijstvo agronomija ali "gerkonomija", saj se vsa strategija in pozornost stroke in uradništva namenja zgolj in samo površinam GERK – grafičnim enotam rabe kmetijskih zemljišč, za katere se dodeljuje evropske subvencije. Površine v zaraščanju za pridobivanje novih obdelovalnih zemljišč nas očitno ne zanimajo, četudi imamo najmanj kvadratnih metrov njiv na prebivalca v Evropski uniji. Seveda ni treba pridobivati zemljišč, katerih preurejanje bi stalo 50 tisoč evrov na hektar, kot ste pred kratkim

izračunali, lahko pa se načrtno lotimo tistih, ki bi lahko bila z ustrezno kulturo – na primer z industrijsko konopljo ali pa z Miskantusom – lastnim donosom in primernim dobičkom zanimiva in privlačna za podjetne mlade in za zmanjševanje brezposelnosti.

Zato vas sprašujem, kako nameravate spodbuditi pridobivanje novih obdelovalnih površin na trenutno zaraščenih, nekoč kmetijskih zemljiščih, da bi povečali obseg njiv na prebivalca in si tako zagotovili večjo prehransko varnost in samooskrbnost. Ali predvidevate dodatne stimulacije za tiste, ki želijo obdelovati zemljo in pridelovati hrano na območjih, kjer travinja ne prenese sedaj določene 0,5 glave velike živine na hektar in kakšne ukrepe načrtujete za preprečevanje ali za povračilo škode, ki jo povzročajo velike zveri? Vemo, da čvrste električne ograde pomenijo razmeroma veliko investicijo, ki pa se na daljši rok lahko povrne zaradi manjših odškodnin. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister mag. Dejan Židan. Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala predsedujoči in hvala vam, gospa poslanka, za vprašanje.

Kar se tiče prvega zaraščanja drži tole, da se v Sloveniji ne zarašča tam, kjer je kvalitetno kmetijsko zemljišče, ker tam je kmetijska pridelava zanimiva. Zarašča se tam, kjer je zelo težko strojno obdelovati in kjer je zelo nizek prihodek na hektar. Tukaj izvajamo oziroma bomo tudi v bodoče izvajali nekaj dodatnih ukrepov.

Prvi ukrep se tiče stimulacije, kjer je treba vedeti, da ob tem, da po novi kmetijski politiki naraščajo plačila na travinje, to je tako imenovana delna konvergenca do leta 2019, prav tako pa izvajamo ukrepe financiranja OMD. Tega je skoraj 40 milijonov evrov na leto, torej financiranja kmetovanja tam, kjer po nekih drugih kriterijih ni v bistvu ekonomsko primerno. To izvajamo po kriterijih, ki so že relativno stari. To je 8 kriterijev, ki so del evropskega pravnega reda, nekje do leta 2017 pa bomo te kriterije ponovno preračunali. Tako gremo leta 2017, 2018 v Evropski uniji in tudi v Sloveniji na novo plačevanje po znanih kriterijih. Je pa treba vedeti, da smo že leta 2010 naredili dodaten obračun in tisti, ki kmetujejo tam, kjer je najtežje, to je gorsko, hribovsko, njim se je plačilo OMD na hektar povišalo.

Tisto, kar je treba še dodatno povedati je, da so pri samem zaraščanju v bistvu neposredni ukrepi osnovne kmetijske politike hektarski ukrepi, razen tistih 400 proizvodnih vezav, kar jih imamo, tako da nekega neposrednega učinka kot takšnega ne dajo, da pa drugi steber, to je OMD in nekateri okoljski ukrepi, spominjajte se kakšnega posmeha do neke mere je bil deležen en ukrep in to je ročna

košnja trave tam, kjer je naklon prevelik. Pa to v bistvu samo plačilo tistim, ki ne morejo enostavno s stroji kositi zato, ker je prevelik nagib, da se jim potem, ker to delajo ročno oziroma z manjšimi stroji, lahko doda neko manjše plačilo tudi zato, ker če se ne uporabljajo veliki stroji, je manj onesnaževanja narave in na ta način tudi varujemo okolje.

Kar se tiče tega, ali lahko država dodatno kako pomaga ljudem, ki imajo opravka z zvermi, lahko v bistvu pomaga na nekaj načinov.

Prvi način je ukrep iz Programa razvoja podeželja, to je varovanje čred z električno ograjo. Moram reči, da ta ukrep zneso 119,9 evra na hektar, financira se vso 7 letno obdobje in za ta ukrep so se prijavili kmetje na površinah, ki zajemajo 595 hektarjev.

Prav tako je možno varovati s psi črede ovac oziroma drugih živali in tudi ta ukrep, ki je mimogrede finančno ovrednoten na 107,6 evra na hektar, so se prijavili kmetje, ki s površinami pokrivajo 559 hektarjev.

Imamo pa še tretji ukrep, to je investicijski ukrep, in s tem ukrepom tistim, ki prvič investirajo tudi v drage mreže, mreže, ki odženejo oziroma predstavljajo varovanje pred volkovi so namreč dosti dražje, kot recimo mreže, ki odganjajo medveda ali katero drugo žival, jo pa mi financiramo preko investicij.

Kar se pa tiče izplačila odškodnin, ki so vezane na samo divjad, parkljarje recimo, se to vrši znotraj resorja Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, kjer so lovske družine, preko lovskih družin, to je del njihovega koncesijskega razmerja. Tam, kjer pa imamo posebna lovišča, pa preko Zavoda za gozdove. Ni pa Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pristojno za zveri. Tako da se to vrši preko ARSO, to je Agencije za okolje, ki pa je v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber. Se opravičujem, narobe sem razumel. Gospa Violeta Tomić, zahteva za dopolnitev vprašanja.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala, minister, za odgovor.

Jaz se strinjam z vami, da pridelava ni zanimiva na težje dostopnih površinah, vendar sta ministrstvo in Vlada tista, ki s svojimi subvencijskimi politikami nekako določata, kaj je bolj zaželeno in kaj ne.

Niste mi odgovorili na moje vprašanje, kako nameravate spodbuditi pridobivanja novih obdelovalnih površin na trenutno zaraščenih kmetijskih zemljiščih, kajti mi si želimo biti bolj samooskrbni. Ves čas govorimo, da kupujemo slovensko in tako naprej, površine pa se nam zaraščajo in tukaj nismo ravno v skladu s tem, kar propagiramo.

Tudi to, da vidimo na terenu, da je posekan vinograd subvencioniran, tisti kmet, ki pa pridela grozdje in ga skuša prodati, pa ne dobi plačila, ni dobra spodbuda za kmetijstvo. In ravno tako, če rečemo, da so v Lipici konji večkrat lačni, pustimo ob strani zakaj, v plastičnih balah pa plesni pokošeno seno, mislim, da to ni dobra spodbuda.

Zato me zanima, kaj boste. Ali boste razmislili o teh subvencijah, kako bi spodbudili, da bi kmetijstvo napredovalo, kajti takšna politika kmetijstvo zavira? Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister mag. Dejan Židan. Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala.

Kot prvo, spoštovana poslanka, če imate kakršnekoli informacije, da so konji v Lipici lačni, bi dejansko prosil, da te informacije dostavite. To je v Sloveniji kaznivo, ravno te dni imamo prvi primer zaporne kazni zato, ker so pustili nekatere živali tudi umreti zaradi lakote. Pustiti živali lačne je kaznivo. Če imate informacije, jih prosim dostavite. Verjemite mi, da bo takoj to prevzela pristojna inšpekcijska služba.

Kar se tiče neposrednih plačil. Večina neposrednih plačil je dejansko hektarskih. To so plačila, ki bi bila, če bi Slovenija sama zbirala, drugačna, bi bila proizvodno vezana, 15 % pa jih je proizvodno vezanih in tu bo tudi nek efekt.

Kar se pa tiče vprašanja, se pa opravičujem, dali ste vprašanje, pa sem ga pred tem spregledal. V tem trenutku pripravljamo uredbo na podlagi denarja, ki se zbere iz spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča v neko drugo zemljišče. Tega denarja je načeloma na letni ravni na voljo milijon in pol do 2 milijona in to je denar, ki bo preko razpisa na voljo imetnikom. V tem trenutku se odločamo, da je bila stopnja subvencioniranja sofinanciranja 90 %, ne 100 %, ker mora nekdo tu nekaj svojega denarja vložiti, da se vidi, da ima res interes, in se bo sofinanciralo po pravilu de minimis. De minimis pravilo je 15 tisoč evrov. Dogovorili smo se tudi, da se bo upoštevalo tudi lastno delo, kar je edino prav. Seveda pa je od zadaj potem tudi takole. Če se z javnim, torej z našim denarjem financira ali sofinancira, da se iz izraščene površine vzpostavi površina, ki je ponovno primerna za kmetovanje, pa ima potem seveda država tudi pravico predpisati vsaj kako dolgo mora biti ta površina v funkciji kmetijske proizvodnje. Torej ne moremo mi nekaj financirati, pa potem čez 3 leta ponovno ugotovimo, da se zarašča. O tem, kako dolgo pa v bistvu lahko imamo nadzor, pa v tem trenutku poteka razprava. Moje osebno mnenje je, da je dobro, da je 10 let ali več. So pa tudi drugačna mnenja in to moramo sedaj uskladiti. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber bo postavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju. Izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav, predvsem ministru za finance gospodu dr. Mramorju.

Kreditno poslovanje bank je ključno za razvoj gospodarstva in posledično tudi za ustvarjanje gospodarske rasti, tudi za ustvarjanje bruto domačega proizvoda in posledično seveda tudi za zmanjšanje javnega dolga v Republiki Sloveniji. Sam sem v času, ko smo pristopili k reševanju posledic svetovne gospodarske in finančne krize, opozoril na to, da je postopek, za katerega se je odločila Slovenija, zelo neprimeren in je namenjen bolj temu, da se razproda Slovenijo, kot pa da se jo sanira. Družba za upravljanje terjatev bank, takrat sem dal izjavo, da je ta slaba banka pravzaprav legalizacija kraje zasebnega premoženja zasebnih podjetij in da je seveda tudi prenos premoženja države na Slovenski državni holding nacionalna izdaja, kajti v trenutku Slovenija ostane brez 17 milijard premoženja. Deloma se je to omililo, ker to premoženje ni bilo neposredno preneseno na holding, ampak naj bi z njim upravljali, ampak seveda so ti postopki, s katerimi se srečujemo, izjemno slabi, netransparentni in po mojem mnenju tudi škodljivi za državo.

Ampak niti slučajno si pa nisem upal takrat, ko smo v Sloveniji pristopili k sanaciji posledic gospodarske in finančne krize, predstavljati, da bomo v trenutku, ko izdatno dokapitaliziramo svoje banke, prišli v situacijo, da naše banke v katere vložimo 5 milijard evrov – pri katerih mimogrede nikoli ne poskušamo oziroma pravzaprav ne uspemo dobiti odgovora, po kakšnih kriterijih je sploh do teh 5 milijard prišlo –, ampak še huje je, da potem te banke, ko imajo ogromno denarja, ne kreditirajo gospodarstva oziroma da se srečujemo celo s takšnimi informacijami, ki so bile zasledene v tedniku Mladina. Obstajali naj bi namreč odločbi Evropske komisije s konca leta 2013, številka SA.33229 (2012/C) in SA.35709 (2013/N), v katerih je določeno, da morajo naše banke ponujati neugodne in stroge pogoje kreditiranja za kreditorejmalce. To je nekaj nezaslišanega, pravzaprav nepojmljivega in zato vas minister sprašujem, ali ste seznanjeni s tema dvema odločbama Evropske komisije in na kakšen način boste ukrepali, če obstajajo, da so te škodljive odločbe nevtralizirajo oziroma odpravijo. In sprašujem, ali ste mogoče seznanjeni, če obstaja kakšen podoben dokument sklenjen tudi s kanclerko Zvezne republike Nemčije vezano na Aerodrom in Telekom. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister dr. Dušan Mramor.

DR. DUŠAN MRAMOR: Spoštovani poslanec gospod Janko Veber!

Odločbi, ki jih omenjate v vašem vprašanju, se nanašata na odobritev državne pomoči bankama Nova Ljubljanska banka in Nova Kreditna banka Maribor. Kot vam je znano, je bil na osnovi izvedenih obremenitvenih testov v letu 2013 pri obeh bankah ugotovljen visok kapitalski primanjkljaj, zato je na tej podlagi Banka Slovenije obema bankama izdala izredni ukrep, s katerim je zahtevala dokapitalizacijo v višini 2,4 milijarde evrov. Obe banki je v letu 2013 dokapitalizirala država, za kar je po pravilih, ki urejajo državno pomoč, potrebno predhodno pisno soglasje Evropske komisije in to sta ta dva dokumenta.

Z odločbami, ki ju navajate, je Evropska komisija državno pomoč bankama odobrila, pri čemer je Republika Slovenija sprejela zaveze, ki se nanašajo na poslovanje bank v obdobju nujnega prestrukturiranja. Gre za izravnalne ukrepe namenjene preprečevanju izkrivljanja konkurence, ki so jih morale sprejete vse države članice Evropske unije v primeru, da so hotele dokapitalizirati banke, in pri tem Slovenija ni bila izjema. Če Slovenija zaveze glede poslovanja navedenih bank v obdobju prestrukturiranja ne bi sprejela, Evropska komisija ne bi ugotovila, da je državna pomoč skladna s pravili državnih pomoči in banki ne bi mogla dodeliti državne pomoči. Kaj bi to pomenilo za obe naši največji banki, pa je bilo s strani predstavnikov Banke Slovenije že večkrat jasno povedano.

V vprašanju navajate, da morajo zaradi, po vašem mnenju, škodljivih odločb naše banke ponujati neugodne in stroge pogoje kreditiranja za kreditorejmalce, ki tako posledično odhajajo k tujim bankam. Res se ena zaveza nanaša tudi na upravljanje banke s tveganji, zlasti z vidika izvajanja kreditne politike, vendar je njen namen ravno nasproten. Namen te zaveze je namreč v tem, da se prepreči ali vsaj v največji možni meri omeji kreditiranje podjetij z nezadostno boniteto in posledično minimalno možnostjo rednega odplačevanja obveznosti iz naslova prevzetih obveznosti. Ravno takšna politika kreditiranja bank, ki so bile deležne te državne pomoči, je namreč vodila do nastanka zadnje bančne krize, zato je namen te zaveze v izboljšanju upravljanja s kreditnim tveganjem, s čimer se bo kvaliteta kreditnega portfelja teh bank izboljšala. Zaveze se nanašajo tudi na umik države iz lastništva bank, ki so bile deležne državne pomoči.

In mogoče samo še odgovor na to vprašanje. Jaz nisem seznanjen s kakršnimkoli dokumentom, ki bi bil podpisan s kanclerko Zvezne republike Nemčije. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Janko Veber, zahteva za dopolnitev odgovora.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

Seveda želim dopolnitev odgovora. Hkrati se seveda tudi zahvaljujem, a v tem smislu, da tudi dr. Mramor priznava, da obstajata ta dva dokumenta. Seveda se pa postavlja vprašanje, kaj bomo naredili v Sloveniji, da bodo banke dejansko kreditirale gospodarstvo.

Enostavna razlaga, da imamo v Sloveniji tako malo zainteresiranih podjetij, da so vsa podjetja, ki zaprosijo za kredite, pravzaprav tako kritična, da jim banke neodobrijo kreditov, me pač ne zadovolji. Kajti dejstvo je, da tudi v nadzornem svetu Nove Ljubljanske banke nimamo izpopolnjene vse ekipe, s katero bi lahko pravzaprav udeležili naš interes, če ta obstaja v Sloveniji. Če pa je interes dejansko ta, da banke skrijajo svoj okvir poslovanja, s tem seveda tudi zmanjšajo svojo vrednost in pripravljamo svoje banke na poceni prodajo. Nenazadnje je to tudi razvidno iz izjave predsednika uprave Nove Ljubljanske banke gospoda Janka Medje, ki pravi, da je banka pravzaprav pripravljena za prodajo. Še huje pa je, ko zasledimo v medijih, da se v tistem trenutku, ko mediji želijo poročati o tem problemu, tudi želi Nova Ljubljanska banka pravzaprav vtikati v uredniško politiko recimo častnika Dnevnik, kjer so korenito posegli v uredniško strukturo ravno zaradi tega pisanja.

Torej, minister, ali menite, da ste naredili vse, da se te škodljive odločbe dejansko sanira na način, da denar, ki smo ga vložili v banke, dokončno pride tudi v gospodarstvo?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Dr. Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Mogoče bi najprej rekel, da je bilo v bistvu v zvezi s to sanacijo bank ključno, da se je prezadolženo slovensko gospodarstvo po vseh treh ključnih kazalcih zadolženosti, to je dolg v bruto domačem proizvodu, potem dolg gospodarstva v lastniškem kapitalu in dolg gospodarstva v tako imenovanem EBITDA, to je dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo, da bi se ta dolg znižal. Dokler se gospodarstvo ni razdolžilo, banke niso mogle dajati dodatnih kreditov in se je kreditiranje gospodarstva zmanjševalo. Vendar smo pri tem v letih od 2012 do leta 2014 naredili izjemno velik korak. Mi smo znižali zadolženost slovenskega gospodarstva pod zadolženost Evropske unije, še posebej evroobmočja. In posledica tega je, da zdaj vidimo, da se novo odobreni krediti bank povečujejo, da se sicer stanje kreditov ne zmanjšuje več, še ne povečuje, ampak na drugi strani povpraševanje po kreditih, predvsem velikih podjetij, zelo hitro raste, malih in srednjih podjetij pa še ne toliko, ker še niso tako zadolžena, čeprav povpraševanje v zadnjih treh mesecih zopet raste. Tako da jaz pričakujem, da bo to razdolževanje in boljše upravljanje bank prineslo novo kreditiranje, še posebej v letu 2016, mogoče že v zadnjem kvartalu letošnjega leta, ampak v 2016 pa menim, da bi se to

moralo zagotovo zgoditi. Tako da ves ta postopek sanacije bančnega sistema, sanacije gospodarstva, razdolževanje, tudi skozi presežek plačilne bilance, je v Sloveniji pripeljal do tega stanja, kjer smo danes, kjer lahko pričakujemo v prihodnje povečevanje kreditiranja. Banke za to potencial imajo, likvidnost tudi imajo, tako da jaz pač pričakujem novo kreditiranje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Janko Veber, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

Ja, v skladu z 246. členom Poslovnika zahtevam, da se opravi razprava o odgovoru dr. Mramorja.

Dejstvo je, da vsi podatki kažejo, da slovenske banke, ki smo jih močno dokapitalizirali, ponujajo bistveno slabše kreditne pogoje kreditjemalcem kot pa tuje banke. In posledično odhajajo k tujim bankam tako podjetja kot tudi drugi komitenti in s tem se dejansko zmanjšuje obseg poslovanja naših bank, ki smo jih dokapitalizirali, resno in v zelo velikem obsegu, pa ponovno poudarjam, da do danes nismo dobili odgovora, zakaj je bil potreben tako velik obseg. Ocene so, da je bilo vsaj 2 milijardi preveč vloženega v dokapitalizacijo bank in dejstvo je, da tudi ko povprašam recimo eminenco slovenskega bančništva dr. Ribnikarja, ali lahko dobi te podatke, celo takšna eminenca na področju bančništva ne uspe priti do teh podatkov.

Zato menim, da bi bila razprava v Državnem zboru o tem vprašanju izjemno pomembna in potrebna, ker bi lahko dobili na vpogled tako ti dve odločbi, pri katerih boste, predsednik, če imata status tajnega dokumenta, verjetno takrat lahko tudi sejo zaprli za javnost, tako da se Državni zbor seznani s tema dvema odločbama. Hkrati pa morebiti iz teh dveh odločb vendarle dobimo tudi odgovor, zakaj smo morali po ocenah, ki obstajajo v Sloveniji, dati vsaj dve milijardi več v dokapitalizacijo bank, kot bi bilo potrebno.

Gre torej za zelo resno vprašanje in zato predlagam, da Državni zbor odloči, da na naslednji seji opravimo razpravo o odgovoru gospoda Mramorja na moje vprašanje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 17. junija 2015 v okviru glasovanj.

Zdaj bo ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču vprašanje zastavil gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani gospod minister, spoštovani predsednik, lepo pozdravljeni!

Vipavska hitra cesta je zaradi močne burje zaprta po več dni v letu. Vremenske razmere, značilne za Vipavsko dolino, tako

onemogočajo polno funkcionalnost hitre ceste, ki je, kot sem že dejal, predvsem za tovorni promet, odvisno seveda od vrste tovornega prometa, zaprta po več dni v letu.

Zaradi pogostega zapiranja hitre ceste je bila lokalnemu gospodarstvu vse od leta 2009, ko je bil odprt še zadnji odsek, in sicer odsek Podnanos–Razdrto, in je bila cesta v celoti prodana v promet, povzročena velika gospodarska škoda. Poleg tega je nenazadnje ob večjih sunkih burje ogrožena varnost tudi voznikov osebnih avtomobilov. Že ob samem načrtovanju trase te hitre ceste je bilo zagotovljeno da bodo zaradi močne burje ob cesti zgrajeni tako imenovani zeleni nasipi in o tem govori tudi uredba iz leta 1996, in sicer Uredba o lokacijskem načrtu za Primorski krak avtoceste na odseku hitre ceste Vipava–Selo.

Predstavniki občin območne obrtne zbornice in območne gospodarske zbornice so sicer seznanjeni z zadnjimi zagotovili vašega ministrstva in Družbe za avtoceste Republike Slovenije, torej DARS, da naj bi se dela za postavitev tako imenovanih protivetrnih ograj pričela v letu 2016, letos jeseni pa naj bi bil že pripravljen javni razpis za izbiro izvajalca del. Projekt naj bi bil vključen tudi v koncesijsko pogodbo. Vsekakor je to dobra novica za nas, lokalne prebivalke in prebivalce, pa tudi za lokalno gospodarstvo. ampak smo zelo previdni glede na neizpolnjene obljube v zadnjih desetih letih glede na uredbo iz leta 1996 in uredbo iz leta 1999.

Zato, spoštovani gospod minister, vas čisto konkretno sprašujem, kdaj bo končno prišlo do gradnje omenjenih protivetrnih ograj, postavitev in tudi same realizacije protivetrnih ograj na hitri cesti Rebrnice–Vrtojba oziroma Nanos–Vrtojba na izpostavljenih odsekih. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, spoštovani predsednik za besedo. Hvala tudi poslancu gospodu Jerneju Vrtovcu za postavljeno vprašanje.

Res je, kar ste navedli že v samem vprašanju, da je bilo v skladu z določili lokacijskega načrta predvideno, da se bo na tem odseku izvedla zaščita pred močnimi sunki vetra, kar pa do danes seveda v veliki meri še ni bilo realizirano. V določenih odsekih ta zaščita obstoji, v veliki meri pa jo je treba še narediti.

Skratka, v skladu z določili tega lokacijskega načrta za gradnjo te hitre ceste je DARS v letu 2010 potem pričel z aktivnostmi z izvedbo te protivetrne zaščite na trasi te hitre ceste. Obstajali sta dve fazi izvedbe. Prva je bila pravzaprav že izvedena in je predstavljala samo analizo vpliva vetra na posamezno vrsto vozil in določitev teh mejnih vrednosti hitrosti vetra, pri katerih potem DARS sproža posamezne ukrepe, to je omejitve hitrosti vožnje ali pa potem

zapiranje v celoti za posamezne vrste vozil. Drugi ključni ukrep pa je seveda načrtovanje in izvedba protivetrne zaščite.

Nesporno dejstvo je, da se ta zaščita mora izvesti, saj je dni, kot ste že tudi sami navedli v svojem poslanskem vprašanju, , ko je ta hitra cesta zaradi burje zaprta za posamezne vrste vozil, enostavno preveč. Je pa seveda ob tem treba upoštevati tudi samo vrednost projekta, ki pa ni zanemarljiva. Ocenjena je namreč na približno 25 milijonov evrov in to seveda pomeni določeno oviro za hitrejšo realizacijo tega projekta.

Glede na navedeno lahko povem, da je izdelava projekte dokumentacije dejansko v zaključni fazi in bo v skladu s terminskimi načrti zaključena do sredine letošnjega leta. Pogoji za samo izvedbo pa je seveda zagotovitev finančnih sredstev, zato je bilo v letu 2015 torej načrtovano to financiranje izdelave same projektne dokumentacije. Prva sredstva za samo izgradnjo te protivetrne zaščite na ravninskem delu trase pa je v skladu z načrtom izvajanja koncesijske pogodbe družbe DARS na voljo v letu 2016 in potem tudi v nadaljevanju v naslednjih letih, seveda skladno s finančnimi možnostmi družbe DARS. Vsekakor pa DARS in ministrstvo vse skozi sodelujeta tudi z odborom za spremljanje izvedbe projekta protivetrne zaščite in ga obveščata o vseh aktivnostih v zvezi s tem projektom. Lahko pa tudi povem, da je še v tem tednu predviden ponovni periodični sestanek, kjer bo predstavnikom odbora predstavljeno delo zadnjih šestih mesecev, kolikor je minilo od zadnjega sestanka.

Skratka, dela potekajo, kot rečeno, projektiranje je predvideno, da bo zaključeno do sredine letošnjega leta. Zelo kmalu in v nadaljevanju pa torej sledi razpis in potem tudi izvedba prvih odsekov v naslednjem letu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jernej Vrtovec, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani gospod minister!

Jaz sem v prvi vrsti vesel vašega odgovora, da se na tem projektu pospešeno dela. Informacije, ki smo jih lahko prejeli iz lokalnega območja, so torej točne. Zaradi tega, če sem vas prav razumel, informacije torej držijo, da se bo z deli na ravninskih odsekih začelo v letu 2016 in se lahko razpise pričakuje potemtakem letos jeseni. To torej drži. Tega smo Vipavci zelo veseli. Tudi leta 2010 je namreč med takratnim ministrom dr. Vlašičem, Darsom in takratno predsednico uprave, gospo Duhovnikovo, seveda tudi predstavniki politike in gospodarstva iz severne Primorske, potekali pogovori, da bo pripravljen akcijski načrt, ki bo predvidel dinamiko strokovno potrebnih del za postavitev te protivetrne ograje. Tukaj ne gre samo za Vipavsko dolino, tukaj gre za celoten tranzitni promet, ki gre v en del severne Italije pa

nenazadnje za celotno Posočje, celotno Goriško regijo tudi, ne gre samo za Zgornjo Vipavsko dolino ali pa Vipavsko dolino.

Ob tem pa še ena pomembnost, ki pa jo predvsem lokalni prebivalci izražajo, in sicer, da je ob sami postavitvi protivetrnih ograj to zelo priročno tudi glede omejitve hrupa na tem izpostavljenem odseku. O tem sicer nisem govoril, ampak samo poudarjam, dajte še o tem razmisliti, kajti tudi lokalni prebivalci, ki so severno od avtoceste oziroma hitre ceste, pridejo velikokrat v poslanske pisarne in govorijo, da se hitra cesta zelo sliši tudi v njihove domove. Zaradi tega naj ministrstvo oziroma DARS razmisli tudi o tem, kako bo omejili, kako bi omejili tudi hrup iz hitre ceste do bližnjih vasi, če že gradimo protivetrne ograje, saj so razdalje zelo majhne. Najlepša hvala za vaš odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala.

Se popolnoma strinjam s tem, kar ste povedali tudi na koncu, da je te ukrepe možno združiti tudi pravzaprav z načrtovanjem protihrupne zaščite. Namreč, možna izvedba z zemeljskim nasipom učinkuje tako kot zaščita proti vetru tudi kot protihrupna zaščita in je to dvojje torej smiselno združiti, ne pa načrtovati še nekih dodatnih ukrepov, ki bi potem terjali še to protihrupno zaščito. Ker sama zaščita proti vetru je namreč lahko izvedena tudi z drugačnimi rešitvami teh protivetrnih ograj, ki veter oslabijo, preusmerjajo. Nenazadnje imamo tak primer tudi na samem viaduktu Črni Kal, kjer se hitrost vetra zmanjša na tako mero, da prometa ni treba zapirati. In tudi sicer je že na določenih odsekih možno videti določene lamele, kjer veter potem preusmerjajo in na ta način omogočajo vožnjo tudi v močnem vetru, ne služijo pa take protivetrne ograje za zaščito proti hrupu. Tako da tam, kjer je to potrebno, je seveda to potem smiselno združiti v obliki zemeljskih nasipov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen, ki je opravičeno odsotna, vprašanje zastavil gospod Franc Laj, ki ga ob tem sprašujem, da naj se izjasni, ali želi pisni ali ustni odgovor.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade in vsi ostali prisotni, vse skupaj vas prav lepo pozdravljam!

Takoj bom povedal, da se bom zadovoljil s pisnim odgovorom ministrice.

Za nemoten razvoj lokalnih skupnosti je izrednega pomena, da le-ti v postopkih priprave in sprejemanja občinskih prostorskih načrtov v uradno določenih oziroma v nekih razumnih rokih pridobijo vsa potrebna soglasja od Agencije Republike Slovenije za okolje. Prav

zaradi tega je pomembno, da je odziv agencije temu primeren, vendar pa praksa kaže povsem drugo sliko.

Dovolite mi, da opišem enega od mnogih primerov. Občina Lendava je potrebovala kar nekaj let in veliko sredstev, da je v skladu z zahtevami agencije pripravila elaborat poplavne nevarnosti za potrebe izdelave OPN, ki ga je 22. 4. 2015 predala agenciji, ki občini do 4. 6. 2015 še ni poslala stališča, da bi le-ta lahko nadaljevala s potrebnimi postopki izdelave tega prostorskega načrta. Glede na to, da je potrebnih še kar nekaj korakov do pridobitve tega dokumenta, se lahko samo sprašujemo, kdaj bodo prišli do tega, za njih zelo pomembnega razvojnega dokumenta.

Kaj lahko ima za posledico? Za posledico ima lahko zagotovo to, če se zavlačuje s temi postopki, da si bo marsikateri potencialni investitor lahko premislil in odstopil od namere za investiranje na temu območju, kar bo zagotovo še dodatno prizadelo tako gospodarsko prizadeto območje.

Spoštovano ministrico sprašujem, ali pripravlja kakšne ukrepe za racionalizacijo teh postopkov in seveda za boljšo odzivnost agencije. Hvala za njen odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu vprašanje zastavil gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, hvala lepa za dano besedo. Cenjeni minister, kolegice in kolegi!

Spoštovani minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, naj na vas naslovim vprašanje glede obnove vinogradov, predvsem na Štajerskem.

Leta 2007 je bila sprejeta uredba, ki narekuje, da je treba imeti na štajerskem koncu vsaj 0,85 % hektara vinogradov, da greš lahko seveda z najmanj 0,10 hektarja v obnovo in se lahko prijaviš tudi za subvencije. Na terenu je slišati, da je to pozitivno, da je denarja za te obnove dovolj, da to ministrstvo seveda spodbuja, je pa težava v tem, ker je dosti manjših vinogradnikov na tem področju. Vinogradnikov, ki nimajo celega vinograda za svoje potrebe, ampak dajo tudi na tržišče. Seveda so vsi ti mali vinogradniki, ko jih združiš, veliki vinogradi.

Zato sprašujem, spoštovani minister, kakšna je možnost, da bi se ta kvota, če jo lahko tako imenujem, za 0,85 % hektarja zmanjšala, kot je na primer v Halozah ali na Primorskem, torej pod 0,6 hektarja. Spoštovani minister, hvala za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod predsednik. Spoštovani poslanec, hvala za vprašanje.

Dovolite, da povem na začetku nekaj osnovnih podatkov. Kot prvo, kar je pomembno, dejansko za ta ukrep letno namenjamo 4 do 4,5 milijona evrov. Če povem nekaj števil, ta ukrep izvajamo recimo leta 2010 180 hektarjev, to je 306 vlog, potem 170, 260, lansko leto 2014 346 vlog, kar je 202 hektarja. Tukaj gre za to, da se zamenjajo sorte, spremenijo lokacija ali pa da se obnovi stari vinograd, ki mora biti starejši kot 10 hektarjev, mlajši pa, če je bil prizadet zaradi naravne nesreče. Hkrati pa imamo dejansko v bistvu nekatere kriterije kot je prestrukturiranje najmanj 0,1 hektarja, tam, kjer sodeluje skupaj s površino, ki je predmet prestrukturiranja, mora biti ta 0,85 ali, kakor ste sami povedali, 0,6 hektarja in izdano dovoljenje s strani upravne enote. Ker so se tovrstni ukrepi izkazali za dobre, so bili do sedaj dobro sprejeti in jih tudi nameravamo peljati naprej, torej financirati še naprej 4 do 5 milijonov evrov. Mi sicer za vinogradniški sektor ne financiramo samo tega, financiramo tudi prodor na tuje trge, kar mislim, da se vsaj v zadnjem obdobju kaže v pospešenem izvozu.

Kaj pa pomeni sprememba mej, pa moram v bistvu povedati, da do tega trenutka, vsaj ne da bi se spomnil, do mene ni prišla uradna pobuda, da se zaradi teh in teh razlogov predlaga, da se meja zniža. Če takšna pobuda pride, jo bomo v vsakem primeru zelo resno obravnavali. Mi imamo namen, da vsako vrsto proizvodnje, če le obstaja nek javni interes – torej da se proizvaja nekaj zaradi preživetja, življenja, razvoja, izvoza, ne samo kot neke vrste lastna hobi proizvodnja –, želimo podpirati, ker vemo, da je kmetovanje v Sloveniji omejeno, in vsako možnost, ki je pač na voljo je potrebno izkoristiti.

Torej, dovolite, da zaključim takole. Če bo prišlo do uradne pobude, da naj mejo znižamo, jo bomo v vsakem primeru zelo strokovno proučili, primerjali tudi z evropskim pravnim redom in poskušali najti rešitev, ki bo za naše vinogradnike najbolj primerna. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Bojan Podkrajšek, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani minister, res hvala za vaš odgovor.

V celoti drži, tudi meni, ko sem bil na terenu, so mi povedali, kot ste povedali vi, da se namenja dosti denarja z obnovo. Seveda so predvsem zadovoljni vinogradniki, ki imajo več kot hektar vinogradov. Na tem področju ni nobenega dvoma. Seveda so pa v skrbi tisti manjši vinogradniki. Glede na to, da so to hribovite kmetije in hriboviti vinogradi, težje pridejo k tem obnovam, da bi se lahko vključili tudi v subvencije, zato apeliram na vas. Bom pa spodbudil pristojne službe, da seveda tudi naslovijo na vas strokovno obdelano prošnjo. Se

vam najlepše zahvaljujem za vaš trud in vaš odgovor. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan. (Ne.)

Kot naslednji sprašuje ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovani gospod minister, ostali prisotni, prav lep pozdrav!

Letališče Portorož je tretje mednarodno letališče v Republiki Sloveniji po svoji velikosti. Leta 2013 je bilo na to letališče pripeljanih rekordnih 26 tisoč potnikov. To je podatek, ki pove, da gre za pomemben tako gospodarski kot turistični segment v tem delu. Letališče je bilo zgrajeno leta 1971, ko ga je zgradila občina Piran, in od tega časa do danes praktično to letališče ni doživelo nobenega razvoja, nobene širitve, nobene gospodarske krepitve in tudi ne možnosti povečanega obsega z obiskom turističnih letal in seveda tudi s tem samih turistov.

Tako občina Piran kot sam aerodrom sta praktično pred 10 leti začela prve korake glede spremembe državnega prostorskega načrta, z željo, da se podaljša vzletno-pristajalna steza iz tisoč 200 na tisoč 400 metrov. To je bistven segment, potreben za ustvarjanje pogojev, da se letališče Portorož razširi, poveča svojo kapaciteto ter poveča tudi možnost pristajanja samih večjih letal. In na osnovi te pobude občine in aerodroma, je Vlada v Republiki Sloveniji leta 2010 sprejela sklep v pripravi državnega prostorskega načrta za letališče Portorož.

Spoštovani minister, sprašujem vas kakšna je časovna dinamika pri pripravi tega državnega prostorskega načrta za širitev letališča Portorož.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsednik, za besedo.

Torej, moram reči, da sem bil zelo vesel dejstva, da je Vlada 4. junija letos sprejela sklep o pripravi državnega prostorskega načrta za letališče Portorož. Postopek priprave državnega prostorskega načrta bo potekal skladno z Zakonom o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, in sicer tak postopek tvori dve glavni ključni fazi. Prva faza obsega načrtovanje variant in potrditev predloga najustreznejše variante, druga faza pa potem obsega načrtovanje potrjene variante in sprejem državnega prostorskega načrta z uredbo na Vladi.

Glede na to, da je sam postopek ravnokar šele stekel, vam žal nekega natančnejšega terminskega načrta za sam nadaljnji postopek sprejemanja tega državnega prostorskega načrta še ne morem podati. Pravi

naslov za to je pravzaprav Ministrstvo za okolje in prostor, ki tega samega terminskega načrta v tem času tudi še ni izoblikovalo. Lahko pa povem, da v praksi ta postopek sprejemanja, postopki sprejemanja državnih prostorskih načrtov običajno trajajo nekaj let. Če ni večjih zapletov, se lahko to zaključi v dveh do treh letih, lahko pa traja tudi 5 in več let, kot imamo izkušnje tudi iz lastne prakse.

Jaz lahko s tem v zvezi zagotovim edino to, da bomo na Ministrstvu za infrastrukturo storili pravzaprav vse, kar je v naši moči, da bodo postopki v tem konkretnem primeru tekli kar se da hitro in učinkovito. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima zopet gospod Ljubo Žnidar, da zahteva dopolnitev odgovora.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani minister, hvala za odgovor.

Nekako ne razumem, zakaj je Vlada letos, če je bil ta sklep na Vladi sprejet že v letu 2010, zakaj je prišlo do ponovnega sprejema dejanske tega sklepa o pripravi državnega prostorskega načrta za letališče Portorož. Tu bi prosil za ta odgovor.

V letu 2010 je v Nacionalnem programu razvoja civilnega letalstva do leta 2020 aerodrom Portorož imenovan kot prometna infrastruktura strateškega pomena za državo. To se pravi, da gre za strateški projekt, ki je zelo pomemben tudi za razvoj gospodarstva, turizma in ostalih segmentov in tu je zelo pomemben vsakoletni tako turistični izpad kot izpad tudi drugih gospodarskih virov, kajti letališče Portorož omogoča tudi izgradnjo manjših hangarjev za manjša in srednja letala, ki jih na trgu dejansko v tem okolju primanjkuje, tako da je tudi tu priložnost.

Jaz vem, da umeščanje v prostor ni enostaven postopek, zahteva tudi določen svoj čas, seveda pa si ne morem predstavljati, da bi 200 metrov trase umeščali tako dolgo kot nek avtocestni odsek. Zaradi tega si predstavljam, da bo ta državni prostorski načrt narejen v čim krajšem času. Vemo tudi dejstvo, da tu niso bistvena sredstva, kajti pri izdelavi prostorskega umeščanja dejansko ne gre za velika sredstva, zato tudi iz tega vidika ni toliko ovir. Jaz bi torej pričakoval tu odgovor za ta segment, zakaj ponovni sprejem in pa mogoče se je ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Kot je meni poznano, je pravzaprav razlog za to, da se je ta sklep oblikoval na novo, da se bo postopek začel v skladu z Zakonom o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, skratka, da bo zadeva tekla v skladu s tem novim zakonom, ki omogoča tudi

drugačno odvijanje samega postopka, hitreje in bolj učinkovito.

Nesporno je, da je letališče Portorož eno izmed treh strateških ključnih letališč v Republiki Sloveniji in skladno s tem mu bomo tudi posvečali to potrebno pozornost, da se torej ta prostorski načrt čim hitreje pripelje do konca. Strinjam se, da morda niso potrebni tako zahtevni elaborati, kot je recimo za neko umeščanje nekega linijskega objekta, vendar pa se oba verjetno zavedava, da gre za umeščanje v prostor, ki je zahtevno. Tam vemo, da se združuje funkcije krajinskega parka, bližina mejnega prehoda, bližina obstoječe ceste, v tem smislu bo verjetno umeščanje kar zahtevno ravno tako. Ne glede na to, ali je to velik infrastrukturni ali manjši infrastrukturni objekt, je treba vse faze, torej vse študije, vse analize, vsa okoljevarstvena poročila pripraviti tako, da to pač terja svoj čas, vendar pa kot rečeno, si bomo mi prizadevali, da ti postopki čim hitreje pridejo torej do uspešnega zaključka. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Ljubo Žnidar, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani minister, jaz se vam zahvaljujem za ta odgovor.

Predvsem, da bo tako vam kot vsem izdelovalcem v pomoč pri izdelavi tega državnega prostorskega načrta, bi predlagal, da se opravi javna razprava, lahko že tudi s pridobitvijo vseh javnih mnenj, kajti gre za infrastrukturno, strateško pomemben objekt, ki je za gospodarstvo in razvoj v turizmu v naši državi izjemno pomemben. Ravno vsled tega, da nekako skušamo vsi skupaj skrajšati to umestitev državnega lokacijskega načrta letališča Portorož, predlagam, da se opravi ta javna razprava. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 17. junija 2015 v okviru glasovanj.

Sedaj pa bo ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen, ki je upravičeno odsotna, vprašanje zastavila gospa Anita Koleča, ki jo prosim, da pove, ali želi pisni ali ustni odgovor.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, obe ministrici, gospod minister, spoštovani kolegi in kolegice!

Odredba o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki med drugim določa, da je potrebno na območju vsake občine z več kot 3 tisoč prebivalci urediti en zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov. V postopkih izvrševanja zakonodaje s področja varstva okolja pa so občine zavezane tudi k določbam zakona o lokalni samoupravi, ki v svojem 61. členu določa, da lahko dveje ali več občin zaradi

gospodarnejšega zagotavljanja javnih služb skupaj ustanovi javni zavod ali javno podjetje, in mnoge občine so sledile ciljem gospodarnega ravnanja oziroma izvajanja nalog tudi s področja zbiranja obdelave in odlaganja komunalnih odpadkov. Tako je v občini Celje urejen zbirni center Bukovžlak in družba, ki opravlja gospodarsko javno službo zbiranja odpadkov za več občin, med drugim na primer tudi za občino Šentjur. Center je lociran neposredno na meji obeh občin, hkrati je zbirni center tudi del infrastrukture, ki je v delni lasti občine Šentjur in predmet sklenjene pogodbe o najemu in razmerjih v zvezi z izvajanjem gospodarske javne službe. Dejavnost centra dopolnjuje še široko razvejan sistem ekoloških otokov, velik del občanov Šentjurja tudi sicer uporablja zbirni center za dostavo odpadkov svojih gospodinjev.

Razumem, da je namen normativne ureditve zagotavljanje primerne sistema zbiranja in ravnanja z odpadki, toda opisani primer občine Šentjur je dokaz, da je lahko izvajanje javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki učinkovito, racionalno in na ustrezno visoki ravni, organiziranost pa zasleduje cilje Republike Slovenije na področju varstva okolja, kljub temu, da v okviru meja lokalne skupnosti ne deluje zbirni center. Zato so zahteve za izgradnjo, ki jih opredeljuje zgolj število prebivalcev, neustrezne in birokratske, predvsem pa ne upoštevajo drugih pomembnih ciljev delovanja javnih služb, kot sta gospodarnost in učinkovitost.

V letu 2012 je že bil v pripravi predlog uredbe o komunalnih odpadkih z namenom posodobitve uredbe, zato sprašujem ministrico, kdaj bo sprejeta nova uredba o komunalnih odpadkih in kako bodo v novi uredbi upoštevani specifični primeri lokalnih skupnosti. Ustrezna rešitev lahko namreč v precejšnji meri pripomore k racionalizaciji stroškov občin, ki jim v sedanjih razmerah primanjkuje investicijskih sredstev in s težavo zagotavljajo izvajanje vseh z zakonom določenih nalog.

Prosim za ustni odgovor gospe ministrice in sicer na naslednji seji Državnega zbora.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič vprašanje zastavil gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo. Spoštovana ministrica, ostali ministri, kolegi in kolegice!

Že aprila sem takratnemu vedcu ministra za izobraževanje gospodu Cerarju postavil poslansko vprašanje glede sprejemanja Zakona o športu. Sicer se je gospod Cerar za tisto sejo opravičil pa tudi, ker je bil vede, verjetno ni imel dovolj časa, zato pozornosti ni posvetil Zakonu o športu. Zato me, ministrica, zanima, kaj je zdaj z Zakonom o športu.

Zasledil sem v medijih, da je bil 22. aprila na eni okrogli mizi predstavljen osnutek zakona o športu, ampak da je bilo pa seveda takoj napovedano, da je že bil v začetku aprila usklajen s pravno službo ministrstva, ampak ker sta dve ministrici odstopili, očitno ta zakon pred poletjem, kakor je bilo sicer predvideno, ne bo sprejet. Potem je bilo rečeno, da ko dobi gradivo zeleno luč od ministrice oziroma ministra, katerikoli pač bo, bo šel zakon v enomesečno javno obravnavo, če bo treba tudi v medresorsko usklajevane, in potem seveda v Državni zbor in v Vlado.

In moram reči, spoštovana ministrica, ko gledam spletne strani ministrstva, kjer piše predlogi predpisov, javne objave in predlogi, tega predlaganega akta nisem zasledil. Sicer sem na eni izmed spletnih strani ene izmed skupnosti občin zasledil delovno gradivo iz 15. 4. 2015, zato me najprej zanima, ali je dejansko zakon o športu v javni obravnavi? Zadnjič sem bil v Brežicah na otvoritvi regijske pisarne Olimpijskega komiteja, kjer je bila tudi debata o tem, kaj lokalne skupnosti, fundacija za šport, Olimpijski komite in športniki pričakujejo od tega zakona, in v bistvu je bilo veliko debate. Javna obravnavo – je ali ni, do kdaj bo javna obravnavo in tako naprej, tako da me zanima ta časovnica sprejemanja zakona.

Zanima me tudi, glede na to, da je zakon brez uvoda in pa finančnih posledic, kakšne so po vašem mnenju predvidene finančne posledice tega zakona. Kako bo na novo urejen tako šport otrok kot tudi šport starejših? Kaj bo ta zakon prinesel za športno infrastrukturo? Ko sem bral zakon, sem videl, da se menja Zavod za šport Republike Slovenije, pa me tudi tukaj zanima, ali gre za ta Nordijski center Planica ali pa za neko popolnoma novo zadevo.

Skratka, zanima me, če ste oziroma kako boste sodelovali pri sprejemanju tega zakona z Olimpijskim komitejem, s Fundacijo za šport in nenazadnje tudi z lokalnimi skupnostmi? Toliko za uvod.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanec Tomaž Lisec!

Naj za uvod povem, da je minister dr. Jernej Pikalo maja 2014 po sprejetju novega Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji 2014-2023 ustanovil medresorsko delovno skupino za pripravo novega zakona o športu. V letu 2014 je bilo seveda opravljenih kar nekaj aktivnih in seveda tudi zelo konstruktivnih srečanj z vsemi predstavniki delovne skupine, se pravi od predstavnikov Direktorata za šport, do ministrstev in tako naprej. Delovna skupina se je sestala na devetih sejah, zadnjič 19. 2. 2015. O vseh vprašanjih je odprto razpravljala, seveda s

področja športa in v sledenju nacionalnemu programu športa v Sloveniji.

Naj poudarim nekaj trenutnih dogajanj oziroma letošnjih aktivnosti, ki so bile izvedene s strani delovne skupine. Po tem, ko so se predstavljali osnutki oziroma izhodišča nacionalnim panožnim zvezam, je bil organiziran tudi sestanek s predstavniki Olimpijskega komiteja, Združenja športnih zvez, prav tako s Športno unijo Slovenije, tudi na Strokovnem svetu Republike Slovenije za šport je bil predstavljen osnutek, ki je bil seveda predstavljen tudi Skupnosti občin Slovenije, Združenju občin Slovenije in Združenju mestnih občin Slovenije kot ste tudi že sami referirali. Kje smo v tem trenutku? V naslednjem tednu se sestane delovna skupina na svoji 10. seji, zato da dokončno zaokrožimo še odprta vprašanja, ki so ostala na osnovi tega delovnega gradiva predloga novega zakona, in takoj, ko je tudi ta del usklajen, ga čim prej seveda posredujemo v javno obravnavo. Jaz se strinjam s tem, da je že čas, da postopno odpremo to diskusijo in tudi pridemo do novega zakona o športu.

Kar se tiče samih poudarkov, ki ste jih tudi že opredelili. Sam zakon prinaša nekoliko bolj natančno opredelitev nacionalnega programa športa, torej vsebine, načina sprejemanja, načina izvajanja, načina poročanja; tudi seveda način, kako pristopiti k izvedbenemu načrtu nacionalnega programa športa; ukvarja se z načinom letnega programa za lokalno ravno; obenem tudi seveda s Fundacijo za šport. Mislim pa, da so tisto, kar bomo morali še uskladiti oziroma se seveda tudi dokončno pogovoriti, programi usposabljanja, način izvajanja usposabljanja in seveda verifikacija teh usposabljanj. Ne govorimo samo z vidika posameznih športnih panog, ampak seveda celovitega modela in izvajanja, tudi na podlagi verifikacije, torej spričeval o usposobljenosti. V zakonu govorimo tudi o nacionalnih barvah, poenotenju barv in seveda predvsem tudi strokovnem delu, kaj vse naj obsega od načrtovanja, izvajanja, spremljanja, vrednotenja procesa športne vadbe in seveda tudi pristojnosti posameznih teles. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Tomaž Lisec imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala za dokaj izčrpen odgovor.

Me pa zanima še nekaj zadev. Nekaj sem jih že prej omenil, pa ste morda pozabili, zato upam, da bo preostanek časa dovolj, da odgovorite.

Kaj je s finančno konstrukcijo zakona? Kaj je z Zavodom za šport? Ali gre za nekaj popolnoma novega ali pa gre, kot sem že rekel, za Nordijski center Planica, ker ga tudi določila teh členov glede zavoda predvsem opredeljuje. To me zanima. Zanima me vloga lokalnih športnih zvez v tem zakonu, predvsem zaradi

tega, ker vsi tisti, ki smo tudi lokalno vpeti v delovanje – sam sem bil 8 let predsednik Odbora za šport v naši občini – vemo, da smo imeli vedno probleme s sprejemanjem letnega programa športa. Vem, da smo vsaj zadnja 3, 4 leta zelo aktivno govorili, da ko bo nov šport, bomo pa spet imeli verjetno kakšne nove težave, kajti večkrat je prišla tudi kakšna inšpekcija in je rekla, kaj vse v tem letnem planu športa ni v redu. V tej fazi me tudi zanima kako je s kategorizacijo, kako to opredeljuje nov zakon in na koncu, ali verjamete oziroma upate, da bo ta zakon tam nekje do septembra, oktobra dobil zeleno luč parlamenta, to pa sprašujem zato, ker ne samo država, ko sprejema proračun, tudi lokalne skupnosti, ko sprejemajo proračune, tiste ki še nekaj dajo na šport, dajo tudi nekaj preko teh lokalnih programov športa in potem se tudi lažje začnejo razpisati, ne pa da bodo razpisi junija 2016 narejeni za celotno leto, kajti potem bodo tisti, ki so najbolj glavni akterji tega zakona, to pa so klubi, društva, in športni funkcionarji, spet pol leta čakali, kaj je z zakonom, kaj je s podzakonskimi akti in tako naprej.

Skratka, želim, da zakon čim prej pride v javno obravnavo in tudi v Državni zbor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala.

Na vsa vprašanja ne bom mogla ravno zelo natančno odgovoriti, zagotovo pa že sam predlog, ki bo prišel v javno obravnavo odgovarja tudi na vse to, kar ste zdaj izpostavili, predvsem kar se tiče finančnega vrednotenja, bo seveda to del ugotavljanja finančnih vplivov na samo izvajanje v skladu tudi z nacionalnim programom športa.

Kar se tiče zavoda Planica, veste, da je so bili predstavniki tudi vključeni v samo obravnavo pri zakonu, kar se pa tiče same kategorizacije športa in samih verifikacij, je to del, ki se povezuje tudi naprej z usposabljanji in skuša slediti Nacionalnemu programu športa v 2014–2023.

Vse te zelo natančne odgovore torej prinaša sam osnutek oziroma tista verzija, ki jo bomo zdaj, upam, res v prihodnjem tednu tudi dokončno uskladili in, kot je bila že vaša sugestija, čim prej poslali tudi v javno obravnavo. Jaz si zelo želim, da bi imeli v jeseni v resnici sklepne korake za to, da bo potem tudi načrtovanje vseh organizacij, in teh je veliko znotraj športa, seveda mnogo lažje in seveda tudi učinkoviteje za prihodnje leto. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministru za finance dr. Dušanu Mramorju ter ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen, ki je upravičeno odsotna, vprašanje zastavil Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.

Pri prenosu lastništva gospodarske družbe, ki ima podeljeno državno ali občinsko koncesijo, je treba tudi soglasje koncendenta, da se koncesija prenese na novega koncesionarja. Tak dogodek je vsekakor priložnost, da se preverijo koncesijski pogoji in seveda dajatve v korist koncendenta. To seveda ni možno, če je koncesijski akt sestavljen v škodo koncendenta in je takšna možnost vnaprej izključena.

Zaradi tega vas sprašujem naslednje. Ali je pri prenosu lastništva Pivovarne Union koncendent za vodni vir za proizvodnjo piva izdal soglasje za prenos koncesije, in če je, kdo je izdal in podpisal ta akt, ali je izboljšal koncesijske pogoje in kje je ta akt javno objavljen, saj gre nedvomno za informacijo javnega pomena? Ali je pri prenosu lastništva Pivovarne Laško koncendent za vodni vir za oskrbo občanov s pitno vodo izdal soglasje za prenos koncesije, in enako kot prej, če je, kdo je izdal in podpisal akt, ali je izboljšal koncesijske pogoje in kje je ta akt javno objavljen? In tretje, kako je bil urejen prenos koncesijskih pravic za rabo vodnih virov na nove lastnike Radenske, Kolinske in Pivovarne Union? Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za finance dr. Dušan Mramor.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Spoštovani poslanec gospod Matjaž Hanžek. Na žalost Ministrstvo za finance in edini predstavnik teh dveh ministrov sem jaz, tega konkretnega primera ne more komentirati, saj koncesijo ali vodno dovoljenje na podlagi Zakona o voda in koncesijskega akta izdaja Ministrstvo za okolje in prostor za izrabo vodnega vira za izdelavo pijač oziroma piva. Če gre za koncesijo za upravljanje vodovoda oziroma oskrbe s pitno vodo, je bila slednja podeljena na podlagi občinskega odloka, na podlagi Zakona o lokalni samoupravi in koncesijski akt je podpisal župan.

Splošnejši odgovor v zvezi s koncesijami. Najprej prenos lastništva podjetja. Lastništvo podjetij se prenaša na podlagi Zakona o gospodarskih družbah, Zakona o sodnem registru in uredbe o vpisu družb in drugih pravnih oseb v sodni register. Pri tem je pomembno opozoriti, da s spremembo lastnikov pravni subjekt ostane isti. Matična številka in davčna številka sta enaki in kot tako nadaljuje poslovanje, saj slednje ni odvisno od lastništva. Torej, njegova pravna subjektiviteta se ne spremeni. Glede na navedeno ne gre za prenos koncesije ali vodnega dovoljenja iz ene pravne osebe na drugo, saj pravna oseba, koncesionar ostane isti. Koncesijske pogodbe oziroma koncesijski akti v obliki uredb Vlade Republike Slovenije na področju voda ne vsebujejo klavzule obvestitve ali potrebnega soglasja za nadaljnji obstoj koncesijskega razmerja koncendenta, če se lastništvo spremeni, saj slednje ne vpliva na pravni status podjetja, ki je

koncesionar. Omenjene klavzule pa se pojavljajo v pogodbah, kjer je posebna ali izključna pravica podeljena subjektu, ki je v stoodstotni lasti države in mu je bila pravica podeljena na podlagi lastništva brez javnega razpisa. Samo v teh primerih lahko pride do obvestitve ali celo zahteve po potrebnem soglasju za nadaljevanje obstoja koncesijskega razmerja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Matjaž Hanžek, imate besedo za zahtevo za dopolnitve odgovora.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.

Minister, mislim, da najbrž ni preveč korektno, da vas še naprej mučim konkretno pri teh stvareh, ker to le ni, to priznam, absolutno vaše področje, zato bi prosil, da na naslednji seji odgovarja predstavnik ministrstva, ki je v to bolj poglobljeno. Konkretno me namreč zanimajo koncesije Radenske, Kolinske, Pivovarne Union, kako je bilo v teh primerih narejeno. To, kar ste splošno povedali, je pa bolj ali manj znano. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Potem bo pač na naslednji seji odgovarjala še ministrica z tistim delom časa, kolikor ga je še ostalo, znotraj teh petih minut in potem bomo nadaljevali.

Sedaj bo ministrici za kulturo mag. Julijani Bizjak Mlakar vprašanje zastavil gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, spoštovane ministrice, predvsem pa spoštovana ministrica Julijana Bizjak Mlakar!

Predlog novele Zakona o medijih, ki je v tem trenutku v javni razpravi v 1. členu določa, da mora odgovorni urednik oblikovati pravila za izbiro in vključitev komentarjev ter jih javno objaviti. Komentar, ki ne bi bil v skladu s temi pravili, pa bi moral biti v najkrajšem možnem času umaknjen. Namen tovrstnega povečevanja odgovornosti urednikov spletnih medijev naj bi bil v omejitvi sovražnega govora.

V naši Poslanski skupini Desus smo seveda absolutno za odpravo sovražnega govora oziroma imamo do njega ničelno stopnjo tolerance. Spremembe oziroma prizadevanja, ki gredo v tej smeri, seveda podpiramo. V medijih pa smo zasledili, da spremembo podpirajo tudi na Uradu varuha človekovih pravic. Ocenjujejo namreč, da gre predlog v smeri priporočil za omejevanje sovražnega govora, ki jih je Urad varuha že nekajkrat podal. Hkrati pa seveda velja opozoriti tudi na bojazen, ki jo je izrazila informacijska pooblaščenka, in sicer da bodo mediji komentarje zavračali iz previdnosti, strahu, bojazni, pred izrekanjem glob, ki mimogrede niso najmanjše. Zato menim, da se je treba teh sprememb lotiti s posebno mero previdnosti.

Spoštovana ministrica, zanima me, kakšen je namen predlaganih določb o povečani odgovornosti urednika spletnih medijev in kakšno je mnenje ministrstva oziroma vaše osebno glede pomislekov informacijske pooblaščenke. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za kulturo mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Spoštovani poslanec gospod Uroš Prikl, za vprašanje se vam najlepše zahvaljujem.

Res je, od dne 22. maja 2015 je na spletnih straneh ministrstva in E-demokracije objavljen osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih z namenom, da se v enomesečnem roku opravi transparentna javna razprava. Kljub temu se je v zadnjih dneh v medijskem prostoru v zvezi z objavljenim osnutkom predloga zakona pojavilo precej interpretacij, ki temeljijo zgolj na domnevah in ugibanjih.

Osnutek zakona, kot ste povedali, med drugim predvideva novo rešitev v 18. členu veljavnega zakona, po kateri bi odgovorni urednik medija odgovarjal tudi za vsebino komentarjev in drugega avdio-vizualnega materiala bralcev, poslušalcev in gledalcev. Po predlogu mora odgovorni urednik oblikovati pravila za izbiro in vključitev komentarjev ter jih javno objaviti. Komentar, ki ne bi bil v skladu z objavljenimi pravili, bi moral biti v najkrajšem možnem času umaknjen.

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije navedeni predlog Ministrstva za kulturo v zvezi z regulacijo sovražnega govora v osnovi podpira. Predlog gre namreč v smeri priporočil za omejevanje sovražnega govora, ki jih je varuh že večkrat dal v svojih letnih poročilih, Državni zbor pa podprl. Kot je razvidno iz obrazložitve zakona, je takšen predlog tudi v skladu z Resolucijo o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2012–2016. Takšen predlog ima podlago tudi v številnih mednarodnih pogodbah in drugih dokumentih, ki govorijo o obveznosti držav, da so dolžne omejevati pojave širjenja sovražstva in nestrpnosti v javnosti. Še posebej veliko pozornost je v zadnjem času glede tega deležno širjenje sovražnih vsebin preko spleta. Še posebej, ker je sovražni govor ena od pojavnih oblik diskriminacije, Komisija Sveta Evrope za boj proti rasizmu in diskriminaciji o tem pripravlja novo splošno priporočilo, številko 15, in sicer o borbi proti sovražnemu govoru.

Prav tako je pripombe posredovala bivša informacijska pooblaščenka, gospa Nataša Pirc Musar, ki je zavrnila navedbo informacijske pooblaščenke, ki je v javnosti zapisala, da bi takšne rešitve lahko zadušile svobodo tiska in izražanja ter opozorila celo na njihovo domnevno neskladnost z zakonodajo Evropske unije. Zapisala je, da je "zagovornišvo

brezmejnosti svobode izražanja z vidika odziva javnosti varno in vsečno, najbrž ni treba posebej izpostavljati. Bistveno manj je javnost pripravljena sprejeti pravila, po katerih bi bilo treba različne pravice in interese med sabo uravnotežiti. Prav to je namen dela novele Zakona o medijih, ki je bil v zadnjem tednu najbolj izpostavljen pretežno pohvalam, pa tudi kritikam." In potem zelo natančno opredeljuje same osnove za zavrnitev te navedbe informacijske pooblaščenke in na koncu zapiše, da "sprememba zakona o medijih iz zgoraj opisanih razlogov nikakor ni v neskladju z zakonodajo Evropske unije, pač pa z nekoliko zamude poskuša slediti usmeritvam Sveta Evrope in odločitvam Evropskega sodišča za človekove pravice."

Pod ta dokument Inštituta za zasebnost in dostopa do informacij so podpisane še Rosana Lemut Strle in bivša varuhinja človekovih pravic, dr. Zdenka Čebašek Travnik. Dobili smo še nekatere druge, podobne pripombe, ki bodo seveda v celoti vse tudi objavljene na naših spletnih straneh.

Hkrati je treba glede navedb informacijske pooblaščenke, o katerih ste me spraševali, povedati, da je netočna tudi interpretacija sicer zelo kratkega in jasnega člena, v kateri informacijska pooblaščenka zmotno navaja, da naj bi v osnutku zakona šlo za predhodno pregledovanje komentarjev. Osnutek zakona namreč jasno določa obveznost umika spornih komentarjev. Ne moreš zahtevati umika komentarja, ki še ni bil objavljen, se pravi, da je ta dikcija povsem jasna. Verjetno mi boste dovolili še nadaljevanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Uroš Prikl, imate besedo, zahtevate dopolnitev odgovora.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Ja, malo pa vendarle.

Jaz želim še enkrat poudariti, da absolutno podpiram in podpiramo v Desusu prizadevanja za popolno odpravo sovražnega govora, ki mu res ni mesto nikjer in nikdar. Vendar pa ocenjujemo, da je vendarle treba skrbno pretehtati tudi navedbe informacijske pooblaščenke, ki je izrazila mlo rečeno skrb, da gre pri teh določbah lahko tudi potencialno za vsiljeno cenzuro oziroma resno nevarnost za morebitno svobodo tiska oziroma svobodo izražanja.

Jaz vam, spoštovana gospa ministrica želim, da se uspešno izteče ta, kot ste rekli, transparentna enomesečna javna razprava, da skušate kar čim več dobronamernih priporočil, ki bodo izhajala iz te javne razprave, ustrezno vključiti v besedilo zakona. Prepričan sem, da je zagotovljen uspeh Zakona o medijih, ki po moji pa tudi širši oceni prinaša nekatere druge novosti in pozitivne valence v naš medijski prostor, in prepričan sem, da je korak naprej pri

urejanju medijskega prostora pri nas. Za odgovor se vam pa seveda iskreno zahvaljujem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za kulturo mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za to.

Pri tem delu, da bi to lahko zadušilo svobodo tiska in izražanja, na kar je opozorila informacijska pooblaščenka, se povsem strinjamo z navedbami bivše informacijske pooblaščenke, gospe Nataše Pirc Musar, ki sem jih prej prebrala. Hkrati je treba tudi komentirati navedbo, da naj bi bila s to novo obveznostjo urednikov spleta ogrožena svoboda tiska. Namreč, ta določba se na tisk oziroma na tiskane medije sploh ne nanaša. Gospo informacijsko pooblaščenko smo torej že povabili, tudi da bi se pogovorili o vseh možnih pomislekih. Je pa res, da to področje sovražnega govora ni v zakonski pristojnosti informacijske pooblaščenke.

Glede ukrepov. V bistvu je tako, da zakonske določbe brez ukrepov v primeru kršitev običajno niso učinkovite. To je tudi edini razlog, da praktično vsi zakoni vsebujejo tudi določbe o globah in o ukrepih, v primeru, da se zakona ne spoštuje. Samo temu so namenjene tudi te globe, ki so tam predvidene.

Hkrati bi seveda povedala, da pričakujem, da bomo v javni razpravi o osnutku zakona, ki bo potekala do 22. 6. 2015, dobili vse pripombe, ki so morda še kje, kakšne pomisleke, da se bomo z vsemi avtorji teh pripomb poskušali tudi dobiti, če bodo bolj komplicirane, in na tej osnovi potem oblikovali končno različico besedila predloga zakona. Če bo seveda možno, bomo te pripombe, ki bodo opredeljene, še posebej pa tiste, ki so usmerjene v večjo jasnost besedila, če bo seveda možno tudi upoštevali, da bi preprečili različne in napačne interpretacije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo dr. Vinko Gorenak zastavil vprašanje ministrici za notranje zadeve mag. Vesni Györkös Žnidar ter ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču, ki sta oba opravičeno odsotna, zato prosim, da pove tudi, ali želi pisni ali ustni odgovor.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Uganili ste, jasno, da želim ustni odgovor na naslednji seji, glede na to, da sta oba ministra odsotna. Moje poslansko vprašanje se pa seveda nanaša v večji meri na ministra za pravosodje kot na ministrico za notranje zadeve, saj od tem določene podatke pač že imam, saj se moje poslansko vprašanje nanaša na obdobje konec leta 2012, začetek leta 2013, ko so v Sloveniji prvič v zgodovini potekale masovne in tudi prvič nasilne demonstracije. Danes se po takem času, kakršen je minil od takrat, vendarle kažejo

nekateri stvari, za katere sem sklepal že takrat, da zlasti ljubljanske demonstracije niso bile – tu mislim samo na nasilni del –, zgolj slučajne, ampak da so bile naročene ali celo plačane. Ampak o tem bodo govorili podatki.

Moje vprašanje se v bistvu nanaša predvsem na to, koliko in kake postopke je vodila policija v tistem času. Zlasti me zanima število kazenskih ovadb, število obdolžilnih predlogov sodnikom za prekrške odnosno prekrškovnim sodiščem in vseh ostalih postopkov, ki jih je policija izvedla. Posebej me je zanimalo, kako je z realizacijo nekaterih najhujših kaznivih dejanj, ki so se v tistem času zgodila. Predvsem mislim na pozivanje v Barbara rov tukaj pred Državnim zborom, kjer je bil storilec identificiran.

Teh podatkov je relativno veliko že dostopnih, v drugem delu pa me zanima realizacija na sodiščih. Tam pa človek namreč včasih dobiva občutek, ko informacije kapljajo počasi in ko počasi posamezni primeri pritekajo, da bomo na koncu imeli 98 poškodovanih policistov, kar je dejstvo, in nič nasilnežev. Vsaj po mnenju sodišč. Številni postopki namreč na sodiščih padajo. Kako pa je realno stanje, pa pravzaprav je moje vprašanje ministru za pravosodje. Kako je torej s temi postopki? Nekateri stvari gredo celo v nasprotno smer. Nazadnje opažam tudi neke ovadbe in neke postopke zoper policiste, kar mi je izjemno dokaj nenavadna zadeva. Sam sem v tistem obdobju, zelo jasno moram povedati tudi zaradi slovenske javnosti, izdal obvezna navodila policiji, ki so bila relativno jasna. Uporaba sile v najbolj skrajnem primeru, najbolj skrajnih primerih, ko z nobenimi drugimi sredstvi ni bilo več možno zagotavljati javnega reda in miru ali preprečevati kaznivih dejanj, zato je policija to tudi po mojem mnenju relativno uspešno in solidno opravila.

Vprašanje pa je predvsem za ministra za pravosodje, torej prosim za ustni odgovor na naslednji seji, kako je s sodnimi postopki. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak vprašanje zastavil gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica, preostali trije člani Vlade, kolegice in kolegi!

Nekaj mesecev je bila problematika ali pa tema volonterskih pripravništev v mirovanju, predvsem seveda zaradi sklepa, ki smo ga na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti 12. 3. 2015 sprejeli oziroma ga je sprejela koalicija, in sicer, da nalaga pristojnemu ministrstvu, da v roku treh mesecev pripravi analizo in seveda konkretne zakonske rešitve, s katerimi se bo odpravilo volonterska pripravništva. V moje roke je tudi prišel izdelek, ki ga je pripravilo Ministrstvo za delo, torej

analiza na dobrih 30 straneh, ki pa še sicer do danes ni bila javno objavljena in tudi ni pokazala ali pa povedala nič novega. Problematika volonterskih pripravništev še vedno obstaja. Danes so se tudi odzvale mladinske organizacije, ki so povedale, da je analiza, ki je bila opravljena, zanič, da to ne more biti neka podlaga ali pa zakonska rešitev in da smo očitno še daleč od nekih konkretnih rešitev, o katerih se pogovarjamo že vse od meseca novembra lani.

V naši poslanski skupini smo, kolikor je seveda tudi v naši moči kot opozicijska stranka, predlagali tri konkretne rešitve o odpravi volonterskih pripravništev. Prva je v okviru reforme študentskega dela, nato sprememba 124. člena ZDR, nato pa smo tudi predlagali Zakon o ukrepih na področju pripravništev. Zakon je v prvi, torej splošni razpravi v Državni zboru 31. januarja letos prejel, lahko rečemo, soglasno podporo vseh poslank in poslancev Državnega zbora in je seveda tudi šel v drugo obravnavo, nato pa se je seveda marsikaj dogajalo, niti ne po mojem mnenju v Državnem zboru, ampak žal predvsem v ozadju, o tem ne bi rad govoril. Mi si še vedno prizadevamo, da se problematika volonterskih pripravništev odpravi, da se neha z izkoriščanjem mladih, sam sem proti temu, da se uvaja novodobno suženjstvo, mladi si zaslužimo spoštovanje, tudi priložnost in pa seveda dostojno plačilo. Tako da me seveda zanima, kako komentirate svoj izdelek, tako imenovano analizo problematike pripravništev, in kako boste seveda zdaj ravnali v prihodnje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani predsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Poslancu hvala za vprašanje, lep pozdrav poslankam in poslancem.

Kot ste že povedali, gospod Čuš, imamo že kar nekaj časa skupno dogovarjanje o reševanju problema, ki se ga vsi zavedamo in za katerega skušamo najti najboljšo možno rešitev. Vlada se je tako že 11. 12. lanskega leta seznanila z informacijo o stanju na področju volonterskega pripravništva in že takrat, torej v decembru, sprejela sledeče sklepe: da ne podpira sklepanja novih pogodb o volonterskem pripravništvu v javnem sektorju, ker je dala jasno sporočilo, da to ni dopustno; nalaga ministrstvu, da v čim krajšem času pripravijo spremembo področnih zakonov, ki dopuščajo volontersko pripravništvo in hkrati razmislijo o nujnosti opravljanja pripravništva; nalaga ministrstvu, da pripravijo spremembe področnih zakonov na način, da se za potrebne delovne izkušnje za opravljanje dela upoštevajo tudi ustrezne delovne izkušnje, pridobljene izven delovnega razmerja; nalaga Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, da skupaj z drugimi ministrstvi pripravi program

zaposlovanja oziroma opravljanja pripravništva za iskalce prve zaposlitve ob uporabi Evropskega socialnega sklada iz naslova Operativnega programa za izvajanje kohezijske politike v obdobju 2014–2020.

14. 1. je skupina poslancev vložila predlog Zakona o ukrepih na področju pripravništva. Vsebina vašega zakona je bila predvsem ukinitve volonterskega pripravništva, priprave politike izvajanja, pripravništvo in oprostitve plačila, čemur Vlada ni nasprotovala. Predloga zakona predstavniki mladih v drugem branju, ker niste želeli govoriti, to so Mladi plus, ŠOS, Mladinski svet Slovenije, niso podprli, saj so zahtevali celovito ureditev opravljanja pripravništva in ne le ukinitve volonterskega pripravništva. Zato je bil potem na odboru Državnega zbora 20.3. sprejet sklep, da Vlada Republike Slovenije v treh mesecih pripravi celovito analizo opravljanja pripravništev za diplomante terciarnega izobraževanja na področjih, ki se izvajajo predvsem v državni upravi oziroma v javnem sektorju, in sicer z vidika možnosti zaposlovanja ter potreb o opravljanju pripravništva in strokovnih izpitov.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve je zgolj koordinator aktivnosti Vlade, ki vključujejo vsa ministrstva. Mi smo seveda k temu resno pristopili. Težko, da imate analizo, ker zadnje verzije in Vlada še ni sprejela, tako da če ste seznanjeni z delovnim osnutkom, ga seveda lahko komentirate, ni pa še dokončen in Vlada se z njim še ni seznanila. Izdelek je torej še v nastajanju, ima pa že ključne orise, kjer smo pozvali vsa pristojna ministrstva, da se opredelijo predvsem, da se opravi primerjalna analiza ureditev v drugih evropskih državah, predlogi z vidika rešitev in nekaj zanimivih predlogov je v tem in v kratkem, morda že v tem tednu, če ne, pa sigurno v naslednjem, tako da bomo v skladu z roki, ki smo jih dobili s strani Državnega zbora, bo ta analiza pripravljena in tudi predlogi rešitev. Toliko, hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Andrej Čuš, imate besedo, zahtevate dopolnitev odgovora.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Drži.

Sam bi tudi rad povedal, da takoj, ko je bil na Odboru za delo, družino, socialne zadeve sprejet ta famozni sklep, ki je dal Vladi tri mesece, da seveda pripravi analizo, sem tudi sam postavil pisna poslanska vprašanja vsem sedemnajstim članom Vlade Republike Slovenije. V roku enega meseca zbral konkretne podatke o številu volonterskih pripravnikov v javnem sektorju v Republiki Sloveniji. Zdaj mislim da mi lahko to pritrdita tudi preostala vaša kolega, razen gospe Katič, ki takrat še ni bila ministrica, so pa na ministrstvu za obrambo takrat odgovorili, da sami nimajo sklenjene nobene pogodbe o volonterskem pripravništvu.

Sam se strinjam z vami, da so seveda reševanje ali pa neki konkretni ukrepi na

področju odpravljanja volonterskega pripravništva zahtevna materija. Vseeno sem sam osebno prepričan, da je bil naš predlog zakona, ki smo ga vložili in je bil takrat v drugem branju zavrnjen, izboljšal obstoječe stanje, ki ga imamo danes. Namreč, vsakemu volonterskemu pripravniku, ki po tistem predlogu zakona to več ne bi bil, smo, dokler Vlada ne pripravi konkretnih rešitev, zagotavljali nadomestilo v višini 600 evrov ob seveda tudi povrnjenih potnih stroških in pa malic. Danes volonterski pripravniki delajo zastoj, samo za potne stroške in malico, in če danes prištejemo, da bi s prehodno določbo, ki smo jo predlagali, dodali nadomestilo v višini 600 evrov, bi marsikateremu mlademu šlo boljše in seveda tudi marsikateri mladi bi bolj cenil priložnost, ki jo je dobil.

Sam nisem želel govoriti o teh tako imenovanih mladinskih organizacijah, ker smo tudi na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide takrat srečali predstavnike mladinskih organizacij, ki so podpirali zakon, bile so tudi in so še danes polnopravne članice Mladinskega sveta Slovenije. Seveda imamo danes vsi grenak priokus, da so te organizacije delovale politično. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Sicer ni bilo eksplicitno v tem dodatnem delu vprašanja, ki bi mi bilo namenjeno, vendar zelo težko komentiram kaj in kdo je mislil ali kaj in zakaj je kako ravnal, ampak dejstvo je, da je takrat Vlada brez kakršnekoli kalkulacije zelo jasno dala roko tudi opoziciji pri pripravi tega zakona. Vlada ni nasprotovala temu zakonu in smo rekli, da bomo v drugem branju iskali skupne rešitve, predvsem določene rešitve glede politike štipendiranja in druge niso bile ustrezne, pripravljeni so bili amandmaji. Jaz težko komentiram o političnosti ali ne, to morda vi bolj veste, kako in kaj, ampak dejstvo je bil, da namen je bil ureditve, bilo je pa splošno nasprotovanje, mladi so govorili, da ta predlog ni ustrezen, in prosili, da se ga zavrne in da se najde celovita rešitev. Vedno pravimo, da je treba mlade vključiti, poslušati in z njimi sodelovati, to smo tudi takrat storili in ta odločitev je bila večinsko na odboru sprejeta. Zdaj verjetno nima več smisla iskati, kaj je bilo, ali je bil vaš zakon dober ali ne. Podali smo si roko, ni bila primerna rešitev in zdaj gremo dalje. Delamo na tem v skladu s sklepom Državnega zbora in ko bo Vlada sprejeta to analizo, boste seveda tudi poslanke in poslanci seznanjeni z njo, ker je takšen sklep Državnega zbora. Ključni problemi, kar se tiče pripravništva, je dejansko zaprtost možnosti zaposlovanja v javnem sektorju. Ko bomo to odpravili, bomo večino razlogov za volontersko pripravništvo v naši državi tako ali tako odpravili. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Andrej Čuš, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Ja, seveda, da jo imam.

Vedno, ko damo nek konkreten predlog, je namreč seveda problem omejitev zaposlovanja v javnem sektorju. V Državnem zboru sem rekel, da vsi, ki šinfajo ZUJF in so v Vladi, naj predlagajo, da se ga ukine, ne pa da govorijo nekaj, delajo pa povsem drugo. In kaj je storila ta vlada? Podaljšala je veljavnost ZUJF. In ne zdaj meni prodajati takšnih besed. Pa se opravičujem, če sem malo strog.

Amandmaji, ki jih je predlagala Vlada na drugo obravnavo Zakona o ukrepih na področju pripravništva, so bili taki, da če bi bili sprejeti, bi zakon dobesedno uničili. Zato mogoče sploh niti ni slabo, da se je zgodilo, kar se je, ampak dejstvo pa je, da smo imeli dober zakon, ki izboljšuje sedanje stanje, ki ima dobre namene, nobenih političnih točk. Poglejte, mi se danes, 15. 6., pogovarjamo o problematiki pripravništva, pa se o tem pogovarjamo že od začetka novembra lani. In jaz nisem politik ali pa poslanec zato, da bi proučeval in analiziral ali pa hodil sem samo sedeti, ampak si želim, da kdaj pa kdaj, ker ponavadi ne, kaj naredimo. Mladi plus pa so povedali, da jih ministri in ministrice sploh niso želeli sprejeti na temo problematike urejanja volonterskih pripravništva. Pripravili so dve taki tabeli, kdaj so podali prošnjo, da se srečajo, kakšni so bili odgovori. Eni so rekli, saj se ne rabimo z vami pogovarjati. Tudi ta dialog z mladimi je po mojem samo nekaj, kar se govori, upošteva pa se ga bore malo. Sam sicer dam tukaj vam, gospa ministrica, pohvalo, ker se nekako trudite in jih upoštevate, ampak če ne boste tega prenesli na svoje kolege in kolegice, je po mojem vsak napor odveč.

Seveda pa podajam v skladu s Poslovníkom predlog o tem, da na to temo seveda opravimo razpravo na naslednji seji Državnega zbora. Problematika je več kot pereča in menim, da je prav, da stopimo skupaj in poiščemo najboljše rešitve, ne pa, da mladim dajemo neko lažno upanje, na drugi strani pa sami ne vemo, kaj je in kako bomo ravnali v prihodnje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 17. junija 2015 v okviru glasovanja.

Sedaj pa bo ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču vprašanje zastavil gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani ministrice in ministri, kolegi poslanci in poslanke, lep dober večer tudi z moje strani!

Pred kratkim je bil na obali odprt predor Markovec, ki poleg pozitivnih učinkov izboljšane pretoka prometa na obali prinaša

tudi kar nekaj težav. V posebej težaven položaj postavlja odsek, na katerem se izolska obvoznica iz štiripasovnice zoži na dva pasova. Tam so že doslej nastajali zastoji, vendar zaradi preteklega umirjanja pretoka prometa na račun nizke pretočnosti obalne ceste med Koprom in Izolo, ti niso bili tako obremenjujoči za okoliško prebivalstvo. Tukaj imam seveda v mislih predvsem Izolčanke in Izolčane, ki bivajo na območju krajevne skupnosti Jagodje-Dobrava. Na tem odseku kmalu po zoženju ceste sledi še manjše krožno križišče, ki sicer predstavlja boljše rešitev od klasičnega križišča, vendar zaradi izjemno majhnega radija še vedno prekomerno znižuje pretočnost prometa. Čez nekaj sto metrov je že naslednje križišče, ki se bo tudi v skladu z dogovorom med občinami in ministrstvom v najkrajšem času spremenilo v krožno križišče in na ta način zagotovilo varno vključevanje iz povezanih lokalnih cest.

V zvezi z vsem navedenim me zanimajo naslednje stvari. Kateri ukrepi namenjeni izboljšanju pretočnosti prometa in izboljšanju pogojev bivanja za okoliške prebivalce so v skladu z dogovorom med obalnimi župani Izole, Kopra in Pirana ter Ministrstvom za infrastrukturo predvideni na območju Občine Izola? Kakšen je predviden rokovnik za izvedbo vsake izmed izboljšav? Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Spoštovani predsednik. Spoštovani poslanec Tilen Božič, hvala za postavljeno vprašanje!

Dogovor, ki je bil sklenjen med obalnimi občinami Koper, Izola in Piran ter Ministrstvom za infrastrukturo, je po mojem mnenju dejansko zelo dobra osnova za celostno obravnavo prometne problematike in seveda za izvedbo ukrepov, ki bodo promet na tem območju čim boljše urejali. Moram reči, da sem bil pravzaprav zelo zadovoljen, da je do tega dogovora prišlo, ker smo se dejansko premaknili pri teh prizadevanjih, da nekaj premaknemo na bolje. Podaljšanje hitre ceste od Kopra do Izole z nedavno odprtim odsekom, torej predorom Markovec, seveda pomeni, da se možnost zastojev ob koncu hitre ceste prestavlja iz območja Kopra na območje Izole. Prav z namenom reševanja tega problema sta v dogovor vključena dva ukrepa, in sicer je to sanacija obstoječega križišča na Jagodju in proučitev možnosti rešitve za ureditev montažnega križišča na tako imenovani lokaciji Belvedere. To sta dve ključni točki, ki bi lahko ob optimalni rešitvi močno pomagali v smeri zmanjševanja morebitnih zastojev in izboljšavi varnosti prometa. Za križišče na Jagodju, kjer smo skupaj z občino Izola našli tehnično rešitev povečanja križišča, so v pripravi projektna naloga, izvedbeni načrt in sofinancerski sporazum z občino Izola, kajti dva kraka tega križišča predstavljata občinsko cesto.

Preureditev križišča načrtujemo že v juliju letošnjega leta, s križiščem na Belvederju pa bomo v letošnjem letu proučili možnosti rešitev prometne problematike z montažnim križiščem. Skratka, treba je najprej ugotoviti kakšna rešitev bo najprimernejša in potem bi se v odvisnosti od razpoložljivih sredstev tudi izvedlo to montažno križišče.

Poleg tega pa bomo, kar je pomembno za Izolo, čim hitreje izpolnili tudi ostale obveze, predvsem o umiku že sprejetega državnega prostorskega načrta, ki se nanaša na del južne ceste v Izoli in ovira razvojne načrte. Ravno tako se bomo v letošnjem letu zagotovo dogovorili, kakšno bo nadaljevanje aktivnosti na obeh krakih hitre ceste na tem območju. Naša odločitev se bo odrazila skozi operativni program, ki ga ločeno na podlagi strategije razvoja prometa pripravljamo v tem času na našem ministrstvu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministrici za obrambo gospe Andreji Katič vprašanje zastavil gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi, ministri, ministrice!

Najprej na hitro zahvala gospodu Gašperšiču, ker je prisluhnil pozivom lokalne skupnosti in vsem predlogom in končno zagotovil denar za most v Mednem in cesto v Sorico in Sevški dolini.

Gospa ministrica, dobili smo nekatera izhodišča za nov zakon o obrambi in zaradi tega imam nekatera vprašanja, kljub temu, da vem, da se verjetno še niste dobro utekla, ker niste ravno dolgo ministrica, pa vendarle.

Tukaj smo dobili, da bo ta nov zakon o obrambi sledil nekaterim temeljnim in zakonskim rešitvam, povezanim z Resolucijo o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije, ki je bila napisana leta 2010, Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja opremljenost Slovenske vojske do leta 2025, ki je bila prav tako napisana leta 2010, Obrambno strategijo Republike Slovenije, ki je bila napisana leta 2012. Zanima me, če so po vašem mnenju ti dokumenti še relevantni, glede na to, kako se je obrambni sistem spremenil v teh petih letih, predvsem v finančno materialnem smislu in kako se je spremenila geostrateška situacija v svetu.

Tukaj notri ste navedli ene konkretne zadeve, da boste natančneje določali naloge Slovenske vojske, in me zanima, v kakšni smeri bo to šlo, glede na to, da vojska pravi, da glede na trenutno finančno situacijo nekaterih nalog po Zakonu o obrambi sploh ne bodo mogli več izvajati.

Prav tako ste zapisali, da bo opredeljen način ustanovitve vojaških šol. Zanima me, če bo dal nov zakon podlago, da bomo v Sloveniji končno dobili tudi vojaško akademijo. Zanima me, kaj je tukaj mišljeno? Ali bomo potem dobili štiri generalske čine, kot ste tukaj napisali, da bo čin brigadirja po novem opredeljen kot generalski

čin. Sam menim, da bi tako moralo biti in da bi morali to uskladiti z Natom, ker smo, mislim da, edina država, ki imamo samo tri generalske čine, ostale države imajo štiri.

Prav tako bo v skladu z evropskim pravnim redom urejen nadzor nad proizvodnjo, prometom in prenosom vojaškega orožja, opreme in drugih obrambnih proizvodov. Zanima me, kaj konkretno boste v zakonu storili, da bomo tudi v Sloveniji bolj odprti za krepitev vojaške industrije.

V izhodiščih za pripravo zakona pa ste predstavili težave z urejanjem delovnopравnih vprašanj za pripadnike stalne sestave v okviru javnega sektorja in z odločbo Ustavnega sodišča in glede na vaše ugotovitve v oceni stanja izhodišč, da delavnopравne zadeve zaposlenih v vojski ne sodi v ustavno materijo vrste, obsega ali organizacije obrambe, me zanima:

Zakaj tega niste upoštevali pri pripravi izhodišč za novi zakon, saj ste med temeljna načela za pripravo predloga obrambnega zakona od devetih umestili kar štiri o delovnopравnih zadevah zaposlenih, da je v veljavnem zakonu skoraj polovico delovnopравnih vsebin?

Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za obrambo, gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ: Spoštovani predsednik, spoštovane kolegice in kolegi! Spoštovani poslanec gospod Mahnič, hvala za vprašanje.

Preden grem v bolj konkretne odgovore, bi v bistvu podala neko širšo sliko glede na to, da danes tukaj v parlamentu prvič govorimo o spremembah Zakona o obrambi. Že na zaslišanju pred parlamentarnim odborom za obrambo, sem kot enega izmed ključnih ciljev mojega mandata najavila posodobitev normativne ureditve obrambnega področja, kar je zagotovo Zakon o obrambi tisti, kot sistemski zakon, najpomembnejši. In zaradi potrebne dvotretjinske večine bomo pri oblikovanju novega zakona o obrambi iskali široko podporo, se pravi širok politični konsenz, saj je potrebna dvotretjinska večina prisotnih za sprejem tega zakona. In tukaj je res na mestu tudi opozorilo, da se je marsikaj v teh letih spremenilo, Zakon o obrambi, zadnjo spremembo je doživel v letu 2004, potem so bili sprejeti temeljni strateški dokumenti. In s temi vsemi je treba Zakon o obrambi tudi uskladiti.

Glede na to, da so bila izhodišča za spremembo zakona ob mojem prihodu na ministrstvu že pripravljena s strani delovne skupine, ki jo vodi državni sekretar, smo pripravljena stališča, izhodišča ponovno ovrednotili in se odločili, da najprej preverimo pri poslanskih skupinah, v kakšni meri obstaja pripravljenost podpreti novi zakon, ki bi upošteval navedena izhodišča oziroma katera so tista področja, za katere poslanske skupine predlagajo, da se na ustrezen način uredijo.

Izhodišča smo poslanskim skupinam posredovali in pred parlamentarnimi počitnicami bi želela obiskati vse poslanske skupine in tudi preveriti konsenz. Če se bo skozi pogovore ugotovilo, da ustrezne podpore novemu zakonu ne bo mogoče zagotoviti, bomo predlagali novelo zakona, s katero bomo poskušali urediti le najnujnejše zadeve. Sočasno s tem pa bo treba spremeniti tudi Zakon o službi v Slovenski vojski, ker naj bi se materija, ki ne spada, tako kot ste sami rekli, v Zakon o obrambi, uredila v Zakonu o službi v Slovenski vojski.

Kar se tiče temeljnih sprememb Zakona o obrambi, v vse podrobnosti sedaj še ne bi šla zaradi tega, ker so pripravljena samo izhodišča in treba je ugotoviti širši konsenz za njihov sprejem. Ampak če naštejemo samo določene zadeve, se pravi, temeljni namen predloga novega zakona o obrambi bo zagotoviti nadaljnje delovanje in razvoj obrambnega sistema v dolgoročnem obdobju, pri čemer se bo upoštevalo izhodišče iz 124. člena Ustave, da se ureja zlasti vrsta, obseg in organizacija obrambe države. Posebna pozornost pri tem bo posvečena Slovenski vojski ter specifičnosti vojaškega poklica, pri čemer je eno ključnih načel, ki ga nameravamo udejanjiti, da poklicni pripadniki Slovenske vojske zaradi te specifičnosti ne smejo biti v slabšem položaju, kot ostali javni uslužbenci. Pri pripravi zakona nameravamo zasledovati predvsem naslednje cilje, to je omogočiti spremembe v organizaciji in načinu delovanja obrambnega sistema, uskladiti temeljne zakonske rešitve s sprejetimi dolgoročnimi razvojnimi dokumenti, kot ste jih sami v bistvu že našteali. Kot zadnja je to obrambna strategija Republike Slovenije iz 2012 in Doktrino vojaške strateške rezerve iz 2012 in resoluciji, ki ste jo tudi sami omenili. Omogočiti nadaljevanje razvoja Slovenske vojske v sistemu kolektivne obrambe ter posodobiti rešitve, ki urejajo temeljna vprašanja organizacije in dopolnjevanje vojske ter vojaške službe. V tem delu je v bistvu tudi odgovor na to, ali v bistvu te resolucije še odgovarjajo tudi na moderna vprašanja vojaške obrambe. Posodobiti področje civilne obrambe in ga uskladiti z rešitvami, ki jih uporabljajo druge primerljive države na področju kriznega upravljanja in odzivanja na različne krize.

Poglavje, ki ureja strokovne obveščevalne, protiobveščevalne in varnostne naloge obrambe, je treba posodobiti oziroma dopolniti z namenom bolj jasne določitve izvajanja nalog in pristojnosti, zlasti na področju varnostnega preverjanja oseb, tako da se bo omogočilo večjo pravno varnost vseh, ki se preverjajo. Zakon o obrambi je treba uskladiti z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Če bomo po pogovorih v poslanskih skupinah ocenili, da za nov zakon lahko pričakujemo potrebno podporo, bomo poskušali zakon v parlamentarno proceduro posredovati do konca tega leta. Če bi v bistvu opozorila še

na to, kar ste sami vprašali glede vojaških šol, je trenutno v fazi tudi rešitev na odločbe inšpekcije glede nadaljnega šolanja. Glede činov je prelagano, da se gre ta sprememba, ki je v bistvu samo usklajitev s tem, kar v tujih vojskah pri nas že prepoznavajo. Kar se tiče pa delovnopravne zadeve pa sem rekla, tisto, kar mora biti urejeno v sistemu vojske, v Zakonu o obrambi, bo vgrajeno v Zakon o obrambi, vse ostalo pa se bo šlo sočasno / opozorilni znak za konec razprave/ ... službi v Slovenski vojski. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Žan Mahnič imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Ja, hvala ministrica, za nekatere odgovore. Jaz upam, da se zavedate, da ste, mislim da, že četrta ministrica po vrsti, ki obljublja spremembo Zakona o obrambi, če ne peta po sprejemu, ampak nikomur to še ni uspelo. Jaz upam, da boste malo bolj spretna pri tem, kot ste pri imenovanju novega direktorja OVS, slišim, da se zadeve zelo zapletajo.

Če sem vas jaz pravilno razumel, ne razmišljate v smeri, da bi vojaške uslužbence izločili iz sistema javnih uslužbencev, ker prihajajo tudi zahteve po tem in tudi sam menim, da enačitev sploh za organizacijo, kakršna je vojska, ki je specifična organizacija, pač ne gre reforma v tej smeri.

Prav tako menim, da ste se zadeve lotili na napačnem koncu, kot sem že dejal. Resolucijo o strategiji nacionalne varnosti, Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja, obrambno strategijo v Republiki Sloveniji – veste, mednarodno okolje je zelo dinamično, in vojska se mora po navadi prilagajati tako na notranje kot na zunanje grožnje, predvsem zunanjih groženj je čedalje več. Tudi notranje vidimo, predvsem kar se tiče naravnih in drugih nesreč. Tukaj seveda je bil narejen nek korak v pravo smer, vendar pa menim, da bi se najprej morali lotiti spremeniti tistih dokumentov, ki sicer niso najbolj direktni, kljub temu pa le rišejo nek okvir obrambne politike države, na podlagi katerih pa potem dobimo Zakon o obrambi.

Zato mogoče še enkrat:

Kako je s tem glede delovnopravne zakonodaje? Ostalo ste mi odgovorili. In pa:

Ali ne bi bilo mogoče v razmislek, tudi če zaradi tega za kakšno leto podaljšamo spremembo Zakona o obrambi, saj če je kaj nujnega, pač damo z novelami, kot ste že dejali, da bi najprej te doktrine in te vojaške dokumente, ki so nekako krovne in po katerih se Zakon o obrambi ravna?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za obrambo, gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ: Hvala za dopolnitev vprašanja.

Mogoče samo glede sistema javnih uslužbencev. Povedala sem, da temelji bodo v Zakonu o obrambi, vse specifičnosti bodo urejene v Zakonu o službi v Slovenski vojski in zaenkrat nismo razmišljali o tem. Je pa treba upoštevati pri tem, da je delovno razmerje v Slovenski vojski, delovno razmerje za določen čas, da ima specifične pogoje dela. To je treba tudi pri umeščanju v sistem upoštevati.

Hvala za te besede: "pogum za pripravljanje za spremembe". Jaz mislim, da je napočil čas, da Slovenska vojska potrebuje Zakon o obrambi. Če bomo pripravili neko besedilo, pa tudi če bo to besedilo služilo ministru za menoj za to, da nadaljuje to delo, Slovenska vojska potrebuje nov zakon, tudi drugi sistem, potrebuje nov zakon in v bistvu je to treba rešiti.

Če se bo v sklopu razprave in tudi sedaj, ko se v okviru zavezništva, tako Natovega kot tudi Evropske unije, kaže, da se mora biti vojska sposobna drugače organizirati, se je ugotovilo, da je treba v sklopu tega spreminjati tudi resolucije, bomo tudi k temu pristopili. Zagotovo pa je letos v pripravi srednjeročni obrambni program 2015–2020, ki bo moral dati odgovor tudi na to, ali je obramba ena izmed prioritet delovanja slovenske države. Če bo zaustavljen trend padanja finančnih sredstev namenjenih Slovenski vojski, bomo v bistvu lahko pripravili tudi realen srednjeročni obrambni program, če ne, pa bo v bistvu treba tudi tukaj nekaj reči.

Kar se tiče pa samega direktorja OVS, sama še nisem podala predloga, tako da ne vem, da bi imela pri tem probleme. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Žan Mahnič, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Predsednik, moram reči, da sem bil malce zaskrbljen, ko je ministrica rekla, če ne meni, bo služil pa ministru za mano. Jaz upam, da že ne napoveduje svojega odstopa oziroma kakšne razrešitve s strani predsednika Vlade.

V skladu s Poslovnikom, predlagam, da opravimo razpravo. Jaz moram reči, da sem z odgovori ministrice zadovoljen, zaradi tega ne predlagam, ampak ker ji želim pomagati. Jaz vem, da bo šla do poslanskih skupin in pa dajmo že zdaj, recimo, opraviti eno splošno razpravo o tem dokumentu, ki ga imamo tukaj. Verjamem, da bo tudi ministrica iz ene širše razprave potem tudi lažje zadeve usklajevala s poslanskimi skupinami in da ne bomo šele potem, enkrat jeseni, bolj proti koncu leta imeli prve razprave. Samo malo v razmislek.

Mogoče pa, no, vendarle, problem jaz vidim, ker gre v teh poglavitnih rešitvah, ki ste jih tukaj navedli, le za prilagajanje trenutni situaciji v

smislu financ, materialnih in drugih sredstev. To pomeni, kljub temu da vem, da ste dejali, da boste pač poskušali izboriti čim več finančnih sredstev za obrambo in za vojsko, tukaj se je najbolj rezalo od vseh resorjev, se bojim, tukaj noter nisem nič kaj prebral konkretnega, razen v nekaterih opredelitvah oziroma v orisu stanja na obrambnem področju, pa še ta je zelo klavarno narejen, me ne čudi, da nekateri ali ne vidijo ali pa nočejo videti, kaj je tisti glavni problem v našem obrambnem sistemu oziroma bolj konkretno v Slovenski vojski, če napišejo takšna izhodišča. Prav tako, tukaj noter je, recimo, samo z dvema stavkoma omenjeno, da se je spremenila situacija v smislu Bližnjega vzhoda, vzhodne Evrope in afriških držav. Zdaj ne vem, verjetno ste vsi spremljali, zaradi režima v Rusiji, ki, bodisi ne da meji, ampak praktično že gre za nek fašizem, ki si prisvaja tuja ozemlja, Združene države Amerike načrtujejo v vzhodno Evropo, posebno v Baltske poslati tanke, artilerijo in drugo težko orožje za 3 do 5 tisoč vojakov, da bodo zagotovile varnost oziroma da pomirijo svoje zaveznice v okviru Nata, ki se čutijo ogrožene od Rusije. Prav tako smo imeli prejšnji teden debato na temo beguncev, tudi to predstavlja velik problem v smislu varnosti. Če samo z eno besedo napišemo noter, da prihajajo zaradi nestabilnega okolja v Afriki, to ne pove kaj dosti, da pač ne govorim niti o islamski državi. Zato predlagam, da opravimo neko splošno razpravo, da sploh vidimo, če je konsenz, da se gre v neko spreminjanje, v kakšno spreminjanje naj se gre, kje vidimo vojsko bolj prozahodno, žal nekateri bolj provzvodno, ampak dajmo si to enkrat razjasniti, bo tudi v pomoč ministrici in potem v nadaljnjih pogajanjih.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 17. junija 2015, v okviru glasovanj.

Zdaj pa bo ministrici za obrambo gospe Andreji Katič vprašanje zastavila mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo. Spoštovana ministra, spoštovani ministrici, kolegice in kolegi!

Že iz najave mojega poslanskega vprašanja je razvidno, spoštovana ministrica Andreja Katič, da se nanaša moje vprašanje na področje, za katerega ste pristojni. Zastavila vam bom vprašanje v zvezi s sodelovanjem Slovenske vojske in izvajanjem mednarodnih vojaških vaj v Republiki Sloveniji.

Zavedam se, da je za pripadnike in pripadnice Slovenske vojske prav sodelovanje na mednarodnih vojaških vajah v tujini in doma pomembno tudi izobraževanje in usposabljanje. Eno takšnih usposabljanj je bilo v preteklem tednu in se je končalo tudi v Sloveniji. Potekala je mednarodna vaja, poimenovana Jadranski udar 2015 oziroma Adriatic Strike 2015. Po pridobljenih podatkih iz vaše spletne strani je na

vaji sodelovalo okrog 400 udeležencev iz 15 držav in ene države opazovalke. Vaja je potekala na različnih lokacijah Slovenije, bila je podprta tudi z večjim številom helikopterjev in letal, torej tudi s pogostimi preleti teh letal.

Spoštovana ministrica, prosim, če mi lahko odgovorite na naslednja vprašanja:

Kakšen pomen ima za Slovensko vojsko izvajanje mednarodnih vojaških vaj v Republiki Sloveniji?

Kakšen je bil namen vaje Jadranski udar 2015 poleg usposabljanja?

Kateri cilji so bili skozi vajo doseženi?

Kakšni stroški so v zvezi s tem nastali?

Glede na to, da pa je v preteklosti v medijih bilo velikokrat zaslediti precej pripomb in negodovanj s strani lokalnih skupnosti in lokalnega prebivalstva ob izvajanju podobnih vaj, pa vas prosim še za odgovor na vprašanje, ki je povezano tudi z urejanjem odnosov z lokalnimi skupnostmi in lastniki zemljišč:

Zakaj se je izvajala vaja na več lokacijah, torej tudi izven poligonov Slovenske vojske?

Kako so se urejali odnosi z lokalnimi skupnostmi in lastniki zemljišč?

Toliko za enkrat. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za obrambo, gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ: Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Hvala za vprašanje, spoštovana poslanka.

Slovenska vojska se aktivno vključuje v dejavnosti zavezništva tudi skozi procese vojaškega usposabljanja. V ta namen sodeluje na mednarodnih vojaških vajah v tujini in v Republiki Sloveniji z oboroženimi silami zavezniških držav. Bistveni pomen izvajanja mednarodnih vojaških vaj v Republiki Sloveniji in za Slovensko vojsko, za našo vojsko je v tem, da se vzdržuje in preveri njena sposobnost pri sprejemu in namestitvi zavezniških sil, da se vzpostavi povezljivost z njimi ter da se vzdržuje in preveri sposobnost skupnega delovanja na ozemlju Republike Slovenije. Mednarodne vaje, ki se izvajajo v naši državi, so za Slovensko vojsko praviloma racionalnejše za izvedbo, saj je finančni vložek manjši in se deloma povrne tudi skozi nakupe in oskrbo sodelujočih na vaji v lokalnem okolju. Seveda pa se je ob tem treba zavedati omejenosti slovenskega prostora, zato se lahko pri nas izvaja le omejen nabor vaj, in sicer predvsem manjše vaje, skozi katere se zasleduje cilje na določenih specialističnih področjih. Slovenska vojska v sodelovanju z zavezniki že četrto leto zapored organizira vajo Jadranski udar – Adriatic Strike, 2015 letos, z namenom urejanja zračnih in kopenskih sil v načrtovanju organizacij in izvedbi bližnje zračne podpore pod vodstvom usmerjevalcev Združenih ognjev. Na vaji so se usposabljali že certificirani usmerjevalci Združenega ognja, posadke strelnih platform, poveljniki čet ter načrtovalci

Združenega ognja. Vaja je letos potekala od 31. maja do 6. junija. Usmerjevalci Združenega ognja so ključnega pomena pri delovanju znotraj zavezništva, saj preko vzpostavljenih standardov omogočajo uporabo letal vseh članov zavezništva. To je za Slovenijo kot državo z majhnim letalstvom zelo pomembno.

Glavni cilji vaje so bili poglobitev mednarodnega sodelovanja na področju usposabljanja usmerjevalcev Združenih ognjev, preverjanje operativnih zmogljivosti in usposobljenosti 15. polka vojaškega letalstva ter zasledovanje ambicije po vzpostavitvi certificirane regionalne šole za usmerjevalce zračne podpore za področje Jugovzhodne Evrope ter Zahodnega Balkana. Stroški vaje so ocenjeni na 80 tisoč evrov. Na vaji je sodelovalo 189 pripadnikov tujih vojsk in čez 200 pripadnikov Slovenske vojske.

Zaradi potreb po raznovrstnosti prostora usposabljanja ter spoznavanju celotnega prostora Slovenije, se je letošnja vaja Jadranski udar izvajala tudi izven vojaških območij, in sicer v okolici Sevnice, Murske Sobote, Gotenice ter Raduhe. S tem smo sicer tudi razbremenili osrednje vadišče Poček ter lokalne kupnosti okoli Počka, kjer se sicer izvaja največ dogodkov usposabljanja. Vsaka vojaška vaja pridobi tudi na kvaliteti, če se izvaja na širših in geografsko raznolikih območjih, predvsem ker se s tem poveča tako zahtevnost kot tudi kvaliteta usposabljanja. Z izvajanjem vaje izven vojaških vadišč, streljišč in poligonov Slovenske vojske se je naša vojska tudi še bolj približala lokalnim prebivalcem. Na letališču Rakičan v Murski Soboti je bila pripravljena tudi predstavitev vaje za medije ter okoliške lokalne skupnosti, odziv pa je bil zelo dobro sprejet in množičen.

Slovenska vojska se je s pomočjo pristojnih uprav za obrambo ministrstva za obrambo z lastniki zemljišč dogovorila za uporabo le-teh, izvedla je tudi sestanke z lokalnimi skupnostmi ter vse aktivnosti za pravočasno obveščanje javnosti o dejavnostih, ki so potekale ob različnih dneh na različnih območjih. Povzročeno škodo, ki je minimalna, ocenjujejo na nekaj 100 evrov, je Slovenska vojska popisala in jo bo v skladu s predpisi tudi poravnala. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Bojana Muršič, da zahteva dopolnitev odgovora.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, ministrica, za res izčrpen odgovor. Ključnega pomena je sodelovanje z lokalno skupnostjo, kar ste tudi navedli, kar vam gre vsa pohvala.

Pri izvajanju vojaške vaje večjega obsega se povečajo tudi preleti v zračnem prometu, na cestah pa so bili vidni tudi večji premiki vojaške opreme. Glede na to, da je pred nami turistična sezona, za katero vsi namreč upamo, da bo trajala dolgo, da bo uspešna, pa bi vas prosila, da se opredelite:

Ali so v letošnjem letu v Sloveniji še predvidene mednarodne vaje?

V kolikšni meri bodo upoštevane zahteve lokalnih skupnosti, posebej na območju poligona Poček, da se izvajanje vaj v času turistične sezone omeji?

Hvala lepa vnaprej za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za obrambo, gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ: Hvala za to dopolnilno vprašanje. Res je, na območju Republike Slovenije bo do konca leta potekala še ena večja mednarodna vojaška vaja, in sicer osrednja vaja Slovenske vojske v letu 2015, Immediate Response oziroma Takojšen odgovor 2015. Vaja bo letos potekala od 9. do 22. septembra na poligonu Poček. Namen te vaje Takojšen odgovor je krepitev regionalne stabilnosti, utrjevanje sodelovanje z državami Zahodnega Balkana in povečanje ter preizkušanje sposobnosti za skupno delovanje med državami Nata ter partnerskimi državami. Na vaji bo sodelovalo tisoč 600 pripadnikov oboroženih sil iz devetih držav. Vaja Takojšen odgovor so se v preteklosti tradicionalno izvajale v mesecu avgustu, tako tudi lani. V dogovoru z lokalno skupnostjo pa smo vajo premaknili na mesec september in s tem omogočili nemoten potek turistične sezone. Hkrati pa bomo z nastanitvijo dela sodelujočih v lokalnem okolju izkoristili tudi turistične nastanitvene zmogljivosti na območju občine Postojna, ker je treba poudariti, da tako pri vseh mednarodnih vajah in aktivnostih tujih oboroženih sil v Sloveniji prihaja do posrednih učinkov tudi v lokalnem okolju, saj se sodelujoči oskrbujejo s ponudbo iz civilnega okolja, pri tem mislim zlasti na promet v trgovinah, gostinskih lokalih, pri frizerjih in vse ostalo, kar spada zraven. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču vprašanje zastavil gospod Matjaž Nemec.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Dober večer tudi v mojem imenu. Lep pozdrav!

Vselej ko govorimo o umestitvi železniške infrastrukture na Primorskem, se spomnimo na drugi tir. Ampak prevečkrat je bila zapostavljena ena problematika male vasi na sežanskem krasu, Žirje, ki ji je bilo v preteklosti večkrat posiljeno kar nekaj infrastrukturnih posegov, ki so okrnili predvsem kakovost življenja. Na samo da je bilo v preteklih letih oziroma že skorajda v stoletju nazaj umeščen železniški promet na tem delu Primorske, kasneje ob elektrifikaciji tudi daljnovodi, kasneje v osamosvojitvi avtocestni križ, tokrat pa govorimo o novi umestitvi, za katerega na nek način je vsem skupaj malo jasno, kaj se je v teh obdobjih dogajalo, zato se tudi obračam na željo lokalne skupnosti na našega ministra za infrastrukturo. Namreč, na

tem zelo delikatnem območju – zakaj delikatnem bom tudi obrazložil – gre predvsem za zelo omejene kmetijske površine, vinograde, rodovitnih kmetijskih površin se dotika v kilometer oddaljenem kraju tudi zelo pomemben vodni vir Klariči, gre predvsem za strateški in trajni vodni vir za celotno območje Krasa, Brkinov, predvsem moramo reči, da v oddaljenosti enega kilometra. Na senzibilnost tega okolja ne opozarja samo naša lokalna skupnost, ampak celo občina Doberdob. Gre sicer za zamejsko občino, ampak je italijanska občina, v Italiji, nenehno opozarja in naj opozorim še to, da je medvladna slovenska italijanska komisija za gradnjo nove proge Trst–Divača na to potrebo že opozarjala. Namreč, predvidena trasa med drugim poteka v 70 kilometrskem pasu med avtocesto in vasjo Žirje. Državni prostorski načrt za gradnjo železniške proge Trst–Divača je poskrbel za veliko nezadovoljstvo lokalne skupnosti. Ob tem ni moč mimo stališča italijanske strani, ki glede na pričakovan promet ugotavlja, da nova proga ni potrebna do leta 2030, da zadošča že nadgradnja obstoječe na drugi strani državne meje.

Sprašujem vas, minister Gašperšič:

V kateri fazi je državni prostorski plan glede na gradnjo železniške proge Trst–Divača?

Kakšne ukrepe namerava v zvezi s tem Ministrstvo za infrastrukturo sprejeti?

Ali obstaja razmislek Ministrstva za infrastrukturo o možnosti nadgradnje omenjene proge, ko pa imamo na drugi strani že večletno obstoječe stanje glede prepotrebne drugega tira?

Kakšno je razmerje obeh projektov do prioritete njune gradnje?

Hvala lepa zaenkrat.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za infrastrukturo, dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa za besedo.

Spoštovani poslanec gospod Matjaž Nemec, v zvezi s pripravo državnega prostorskega načrta za novo progo, železniško progo med Divačo in Trstom lahko povem to, da je sam postopek sedaj v fazi priprave stališč do pripombe iz javne razgrnitve, ki je bila izvedena v obdobju od konca aprila do konca maja. Po zaključenih stališčih do pripomb bo potem pripravljen predlog državnega prostorskega načrta, sprejem uredbe o tem državnem prostorskem načrtu pa je po terminskem planu predviden do konca letošnjega leta.

V skladu z dogovori zadnjega sestanka mešane slovensko–italijanske komisije za novo progo Trst–Divača oktobra 2014, ki je potekal v Trstu, sta se obe strani dogovorili in zavezali, da bosta glede na že izvedene aktivnosti na projektu zaključili dejavnost II po veljavni odločbi Evropske komisije o sofinanciranju projekta, to je, da bosta zaključili fazo idejnega načrtovanja in umeščanje v prostor v skladu s sprejeto

odločbo. Ob tem sta obe strani sprejeli odločitev, da glede na aktualne prometne napovedi – to, kar ste že omenil v samem vprašanju – in predvideno potrebnost izgradnje nove proge šele po letu 2030, ne bosta nadaljevali z nadaljnjo izdelavo projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja. Sta se pa zavezali, da bosta pristopili k aktivnostim za nadgradnjo obstoječe proge, tako da bo obstoječa proga do leta 2030 izpolnjevala pogoje interoperabilnosti in tehnične zahteve za jedrno vseevropsko omrežje. Obe strani nameravata še do konca leta 2015 v okviru veljavne odločbe Evropske komisije o sofinanciranju tega projekta, torej proge Trst–Divača, izdelati tudi študijo variant nadgradnje obstoječe proge, torej govorim zdaj o nadgradnji same proge. Študija bo podala odgovore glede optimalne nadgradnje. Opredelila bo potrebne ukrepe, ki bodo potrebni zato, da obstoječa proga do leta 2030 zadosti tem pričakovanjem prometnim obremenitvam in zahtevam za vseevropska omrežja. Javno naročilo za izdelavo te študije variant, nadgradnjo obstoječe proge bo objavljena v kratkem. Izdelava projektne dokumentacije pa je potem predvidena v obdobju 2016–2020, sama nadgradnja pa po letu 2020.

Glede na vse povedano, navedena proga v nobenem primeru torej ne vpliva na roke in prioritete, ki so pa povezani z izgradnjo drugega tira železniške proge na odseku Koper–Divača.

Iz pripomb, ki so bile podane v fazi javne razgrnitve, pa je videti tudi, da novi progi najbolj nasprotujejo prav prebivalci naselja Žirje. Dejansko se proga temu naselju najbolj približa, zato je bila temu delu poteka proge že v fazi načrtovanja namenjena velika pozornost. Proga je predvidena tako, da bi šla mimo naselja v pokritem vkopu tik ob avtocesti. S tem bi se naselje maksimalno zaščitilo pred negativnimi vplivi, zlasti govorimo tukaj o vplivih zaradi hrupa. Ves gradbiščni promet je načrtovan po severni strani avtoceste tako, da se popolnoma izogne naselju Žirje, dodatno so predvideni še protihrupni ukrepi, ki bodo naselje ščitili tako pred hrupom iz železnice kot tudi iz avtoceste. Sama tehnologija gradnje bo določena v fazah nadaljnjega projektiranja, skladno z vsemi varstvenimi zahtevami in na način, da bo vpliv na okoliške prebivalce in objekte čim manjši. Objekt, ki pa bo v času gradnje preobremenjen s hrupom in je sicer predviden za rušitev, pa bo mogoče tudi ohraniti, če bi se prebivalci strinjali s preselitvijo v času same gradnje. Prebivalci Žirij tudi predlagajo, da bi proga potekala po severni strani, vendar pa moram povedati, da bi v tem primeru morali progo bistveno bolj dvigniti zaradi prečkanja avtoceste, kar pa bi povzročilo potem večji vpliv hrupa, tudi same avtoceste, na naselje, proga pa bi bila tudi vizualno bistveno bolj izpostavljena. Mogoče toliko za ta prvi del. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Matjaž Nemec, imate besedo, da zahtevate dopolnitev.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala, predsedujoči, za besedo.

Minister Gašperšič, oba se zavedava, da bova težko v parih minutah rešila ta problem. Imava več vprašanj kot odgovorov, ampak jaz bom le poskušal pohiteti, da predvsem zadovoljimo želje lokalne skupnosti v boljšem komuniciranju, v boljšem dialogu.

Zato me zanima:

Kdaj bodo pripravljavci dokumentacije DPN upoštevali pripombe domačinov, ki jih bo hitra železnica najbolj prizadela?

Ali je mnenje ljudi za te birokrate res tako malo vredno?

Predvsem je tukaj skrb tistih, ki se bodo po določenih projekcijah primorani odseliti.

Dovolite mi še dve vprašanji:

Zakaj Vlada Republike Slovenije ni izkoristila določil ESPO konvencije, po kateri bi v 60 dneh lahko zahtevale detajle presoje vplivov proge na okolje, zlasti z vidika dejstva, da gre trasa na italijanski strani zelo blizu vodnega zajetja Klariči, od koder se preko brestoviškega vodovoda napaja cel Kras?

Mi lahko na to, prosim, odgovorite.

Kakšen je strateški odnos med prioritetami gradnje drugega tira proge Divača–Koper ter gradnje proge Trst–Divača?

Pa še zadnje vprašanje ob zavedanju, da se bo proga morda gradila in to v daljni prihodnosti:

Zakaj se je izbrala varianta trase, ki najbolj škoduje prebivalstvu – vsaj takšno je njihovo mnenje

Ali imate mogoče predvideno kakšno komuniciranje v bližnji prihodnosti z lokalno skupnostjo?

Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima minister za infrastrukturo gospod dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Že v uvodu ste omenili tudi problematiko vodnega vira Klariči pa tudi v nadaljevanju ste to izpostavili. V zvezi s tem lahko rečem, da proga dejansko poteka v bližini tega vodnega vira, vendar pa je treba povedati, da je to pravzaprav na drugi strani meje, torej se nanaša pravzaprav na odsek proge Ronke–Trst, torej na italijanski strani, in ravno s tem v zvezi in torej v skladu z določili ESPO konvencije o sodelovanju pri presojah čezmejnih vplivov na okolje, se je slovenska stran tudi vključila v ta postopek čezmejne okoljske presoje navedenega odseka in je podala svoje pripombe na ta odsek. Sam postopek te presoje vplivov na okolje v tem delu, v tem odseku še ni zaključen, tako da pričakujemo tudi odziv italijanske strani.

Toliko mogoče o tej problematiki vodnega vira Klariči in sodelovanju po ESPO konvenciji.

Sicer pa lahko zagotovim, da smo že pri sami javni obravnavi prisluhnili torej domačinom in njihovim stališčem in problematiki, ki jo izpostavljajo, tako da računam, da bodo tudi v okviru priprave odgovorov, ki bodo na te njihove pripombe podani, poiskane določene rešitve oziroma bo prikazano, zakaj so te rešitve, ki se v DPN predvidevajo, za katerega pa vemo, da možnost izgradnje se dejansko odmika za 10 in več let, skratka, da bodo ti vplivi kar se da majhni. Tudi kot sem že omenil tisti vpliv na objekt, ki bi v času gradnje bil preobremenjen s hrupom in za katerega je bila prvotno predvidena porušitev, obstaja možnost, da se objekt ohrani, če bi bili prebivalci pripravljeni, da se jih za čas gradnje preseli na neko drugo lokacijo.

Skratka, upam in računam in tudi sam se bom zavzel, da bo ta DPN tekel v duhu sodelovanja in torej usklajevanja vseh teh mnenj. V določenem trenutku pa bo seveda treba to zadevo tudi zaključiti in upam, da bodo prebivalci kar se da zadovoljni s predlaganimi rešitvami. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Prehajamo na drugi krog vprašanj poslank in poslancev. Gospod Andrej Čuš bo postavil vprašanje ministrici za kulturo mag. Julijani Bizjak Mlakar.

Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica, torej še drugič. Spoštovana gospa ministrica gospa Bizjak Mlakar.

Sam kot Ptujčan moram povedati, da se zavedam, pomeni kultura, kulturna dediščina in sem seveda tudi na to zelo ponosen. Če grem mogoče malo širše do svojih sosednjih občin, Mestne občine Ptuj, imamo v Dornavi slovenski Versailles, gremo v Gorišnico, imamo Dominkovo domačijo in tako naprej. Tokrat pa sem se odločil, da postavim ustno poslansko vprašanje vezano na pustni lik koranta nekateri, kot govori gospod Aleš Gačnik, pravijo tudi kurent ali hora in še so nekateri nazivi, ampak glede na to, da sem sam tudi v medijih in v lokalni skupnosti že nekaj let spremljal napore določenega dela civilne družbe pri posebnem priznanju koranta kot neke posebne kulturne dediščine, sem se seveda odločil, da vam postavim ustno poslansko vprašanje. Imela sva tudi že korespondenco preko elektronske pošte in moram se vam zahvaliti za vaš odziv.

Prvi uradni zapisi o korantu so že bili leta 1887 v Markovski kroniki. Ptujsko območje se je že leta 2013 podalo na pot vpisa kulturne pustne dediščine na Unecsov seznam nesnovne dediščine. Ob tem je treba dodati, da so od leta 2012 koranti vpisani tudi v Register žive kulturne dediščine. Zdaj pa je seveda na vrsti naslednji

pomemben korak, gre za razglasitev koranta za živo mojstrovino državnega pomena. Sam sem bil seznanjen, da je bil na vas oziroma na Vlado Republike Slovenije in Ministrstvo za kulturo v začetku letošnjega leta, vsaj tako je objavljeno v predlogu, podan tudi Osnutek predloga o zaščiti koranta. To pa je seveda sestavilo posebno združenje, ki ga sestavlja trideset društev korantov iz spodnjega Podravja, tako Mestne občine Ptuj, Slovenskih goric in seveda Haloz. Zanima me:

Kakšni so naslednji postopki za vpis koranta na Unescov seznam kulturne dediščine?

Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za kulturo, gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar. Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa.

Vedno sem zadovoljna, kadar vidim, da se poslanec še posebej zaveda vrednosti kulturne dediščine, ki je končno tudi prioriteta tudi na ravni Evropske unije. Tako da upam, da je takšnih poslancev še veliko in z veseljem seveda odgovarjam na to vaše vprašanje.

Kje se je ta postopek, ki je res že trajal od leta 2012 naprej, ker se je ustavil v zvezi z razglasitvijo za živo mojstrovino državnega pomena, je bilo pravzaprav to, da na tisti javni obravnavi, ki je bila sklicana v februarju letos, da nekako tisti, ki so nosilci žive dediščine, niso bili prisotni. Vendar, če so sedaj ti nosilci evidentirani, kot razumem tudi iz vaše navedbe, potem tudi ovire za to javno razpravo ne bo več in potem bo seveda Ministrstvo za kulturo skupaj s koordinatorem varstva žive dediščine ponovno razpisalo javno razpravo. Na direktoratu so mi rekli, da bo to v kratkem, tako da verjamem, da se bo to potem odvijalo hitreje naprej. Cilj javne razprave je namreč, da se prepreči, da bi ne prišlo do spreminjanja šege, ker so seveda bistveni nosilci te dediščine in tudi njihovo mnenje, tako ustno lahko tudi pisno, ki je podano na javni razpravi.

Zadeve se naprej odvijajo v skladu z 20. členom Zavoda za varstvo kulturne dediščine in tudi v skladu s postopkom, ki je tudi na naših spletnih straneh, kjer so navedene aktivnosti za vpis nesnovne kulturne dediščine v register žive dediščine. In sicer, piše, da se v skladu z 20. členom spomenik državnega pomena, živa mojstrovina državnega pomena razglasi z aktom Vlade. Predlog za razglasitev pripravi koordinater, odlok o razglasitvi pa pripravi Ministrstvo za kulturo. Ministrstvo za kulturo je ta odlok že pripravilo, bilo je tudi dano že v javno razpravo in kolikor mi je znano, ni bilo posebnih pripomb na to, kar pomeni, da na tej strani ne bo ovire. Potem pa ta odlok sprejme Vlada Republike Slovenije na predlog Ministrstva za kulturo. Postopek razglasitve žive mojstrovine,

torej celoten postopek, predvidoma traja vsaj dva meseca, in sicer navedeno je sedem točk tega postopka. Najprej koordinater po lastni presoji ali na pobudo pošlje predlog za razglasitev žive mojstrovine državnega pomena na Ministrstvo za kulturo, potem Ministrstvo za kulturo v sodelovanju s koordinatorem pripravi odlok. To smo že storili. Potem pod točko 3, izvede se seznanitev s predlogom za razglasitev, seznanitev se praviloma izvede v obliki javne obravnave. To nam še manjka, to še moramo narediti. Potem se osnutek odloka objavi na spletnih straneh Ministrstva za kulturo, koordinaterja ter na portalu E-demokracije. Določita se rok in naslov za pošiljanje pripomb, to je od 10 dni do enega meseca. O objavi koordinater obvesti tudi nosilce. Izvede se javna obravnava, vodi jo koordinater ob pomoči Ministrstva za kulturo. Lahko se izvede v sodelovanju z lokalno skupnostjo. Na obravnavo se obvezno vabijo nosilci. Koordinater pripravi odgovor na pripombe in ga posreduje vsem, ki so pripombe poslali. Nato Ministrstvo za kulturo v sodelovanju s koordinatorem pripravi končni predlog odloka in posreduje predlog odloka v medresorsko usklajevanje, nato pa v obravnavo na Vlado. Vlada sprejeti odlok objavi v Uradnem listu in odlok praviloma začne veljati dan po objavi. Potem pa seveda nastopijo naslednji koraki, ki zadevajo nominacijo za reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. Ti koraki pa se odvijajo v naslednji obliki. Najprej se oblikuje interdisciplinarna delovna skupina, nato je treba izpolniti predpisani obrazec, vendar je to, kot rečeno, naloga strokovnih služb, tukaj ni več naloga javnosti, da bi sami morali na ta način delovati ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospod Andrej Čuš, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Spoštovana gospa ministrica, se vam zahvaljujem za vaše usmeritve in da poveste stanje tako, kot je. Jaz sam se želim z razvojem kulture in kulturne dediščine predvsem tega, da bi se razvijal kraj in okolje, iz katerega izhajam, da bi se razvijala in podpirala kultura, dejavnost kulture in da bi se posledično tudi odpirala nova delovna mesta. Ob tem pa mislim, da s takšnimi projekti seveda tudi krepimo narodno zavest. Kamorkoli po svetu sem v preteklosti v mojem življenju šel, so nam turistom prodajali vse mogoče, tudi take stvari, ki jih imamo doma v predalu, pa recimo, da nimajo nobene vrednosti. In mislim, da imamo tudi na področju kulture v Sloveniji precej rezerv in potenciala. Raje, kot da bi se ukvarjali, kako bi tudi mi tržili kulturno dediščino, ki nam je dana, izkoristili potenciale, se raje tudi mogoče včasih pogovarjamo, kako se prav reče, ali je to kurent ali korant, in seveda bi zato tudi rad preusmeril razpravo na pomembnejše vsebine za prihodnost.

Zahvaljujem se seveda tudi za informacijo glede javne obravnave, ki je potekala letos februarja. Sam se zavedam problema, ki je nastal. In če potrebujete kakršnokoli pomoč, sem seveda pripravljen pomagati, morda tudi ne bi bilo slabo, da bi na to temo sklicali tematsko sejo Odbora za kulturo, ki bi potekala nekje v spodnjem Podravju ali v Markovcih ali v Mestni občini Ptuj. Ob tem pa bi za zaključek rad podal eno vprašanje, namreč nekateri predstavniki in člani omenjenih društev kurentov, so zaskrbljeni, ker bi namreč v primeru vpisa koranta na seznam svetovne kulturne dediščine prišlo do nekaterih neživiljenjskih omejitev. Sam nisem s tem seznanjen, ampak vseeno bi pa rad, da vem za nadaljevanje postopka:

Ali so te skrbi upravičene ali ne?

Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za kulturo, gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar. Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Ja, seveda tisto, kar sledi temu vpisu na Unescov seznam nesnovne dediščine, so seveda tudi redna periodična poročanja Unescovemu odboru za nesnovno dediščino o ohranjanju in prisotnosti prvin in njenih nosilcev, zaradi katerih je bila neka mojstrovina nesnovne dediščine državnega pomena vpisana na Unescov seznam svetovne dediščine. V primeru, da se ne bi spoštovalo v kandidaturi navedenih prvin, ki so bile pač prepoznane kot razlog za vpis na Unescov svetovni seznam, bi seveda lahko prišlo do predloga za izbris te dediščine iz prestižnega Unescovega seznama. In tukaj seveda obstaja nevarnost, da bi se nekritično in nekontrolirano prilagajalo vse, kar je povezano s kurentovanjem, željam sodobnega potrošniškega časa. Tako da to lahko seveda ovira vpis na samo dediščino.

Sem pa zelo vesela tudi vaših predlogov in se popolnoma strinjam z vami, da imamo veliko dediščine, ki bi se ji lahko posvetili, ki bi jo lahko tudi na primeren način vključili v kulturni turizem in bi imeli vsi nekaj od tega. Tako je pa narodna zavest v Sloveniji na izredno nizki ravni. Jaz vam moram povedati, da sem bila presenečena, ko sem ob obisku nekega javnega zavoda, ko me je sprejel rektor tistega zavoda, ki smo ga končno mi financirali, ampak me je potem predal svoji sodelavki, da mi je začela v angleščini razlagati o tem, kaj se pravzaprav dogaja v tistem javnem zavodu. Tako da lahko rečem, da kar se tiče naše narodne zavesti, pa ne samo na tem primeru, je seveda močno prenizka še trenutno. To je verjetno tudi razlog, da so potrebne tiste kvote, ki jih sedaj poskušamo spraviti v obliko, da bi se uporabljale za govor slovenskega jezika.

Skratka, v drugih državah, recimo, italijanski minister mi je povedal, da pri njih kvot

ne rabijo, ker Italijani pač imajo tako razvito narodno zavest, da se italijanščina tam ne bo podredila drugemu jeziku, pri nas pa žal temu ni tako. Tako da je seveda izjemno pomembno, da se zavedamo te svoje edinstvenosti, te kulturne raznolikosti. Kulturna raznolikost je zaščitena znotraj Evropske unije s konvencijo. Ko se ministri v Bruslju srečamo, vsak iz spoštovanja do druge kulture govori svoj jezik. Toliko v vednost. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Žan Mahnič, ki bo postavil vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejanu Židanu. Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednica. Kolegice, kolegi, spoštovani gospod minister!

Veliko je govora v javnosti in tudi v tem parlamentu o tem, kaj jemo, kako jemo. Moram sam reči, da prihajam iz podeželja in tam so besede eko, bio že nekako zvodenele. Glavno je, da je hrana lokalno pridelana, da je od lokalnega ponudnika, od lokalnega kmeta. Menim, da bi morali tudi čim več take hrane promovirati in jih uvajati v vrtce in pa šole. Gospod minister, vi verjetno poznate, saj ste bili takrat minister, konec januarja ste ovrednotili anketo o kratkih verigah v slovenskih vrtcih in šolah in ugotovili, da naročajo več lokalne in več ekološke hrane. To kažejo odgovori 248 osnovnih šol in 40 vrtcev. V 211 šolah in vrtcih dajejo lokalni hrani in živlom velik pomen. Dobra tretjina šol in vrtcev, to se pravi 36 % pri javnem naročanju hrane sodeluje s kmetijsko-gozdarskimi zavodi oziroma svetovalno službo, 18 % z regionalnimi razvojnimi agencijami in lokalnimi agencijskimi skupinami, 11 % jih sodeluje z občinami in 26 % z drugimi partnerji. Priporočila za javno naročanje živil, ki ste jih sprejeli oktobra leta 2013, pozna 93 % šol in vrtcev. Od tistih, ki poznajo ta priporočila, jih upošteva približno 59 %, so jim tudi zelo pomagala. Prav tako sprememba 14. člena Zakona o javnem naročanju zadnji dve leti omogoča večjo možnost naročanja lokalne hrane in živil. Javne zavode so podrobneje spraševali tudi o naročanju hrane pred in po uveljavitvi te spremembe. O tej spremembi so delež lokalne hrane in živil povečali za 8,6 %. Prej ga je bilo 30,1 zdaj pa 38,7. Spodbudno je tudi to, da je več ekoživil slovenskega porekla, pred spremembo zakonodaje je, recimo, to znašalo 6,4 %, po njeni spremembi pa 13 %.

Zato vas minister sprašujem:

Kljub temu, da so nekateri vaši ukrepi že dali pozitivne rezultate, kako bi vi še bolj dodatno okrepili, da bi razbremenili neke bolj birokratske, administrativne ovire in šolam dali, recimo temu, bolj prosto pot, da bi lažje naročali lokalno pridelano hrano pri lokalnih kmetijah?

Vemo, da sedaj gre samo za kakšne jogurte, sadje, zelenjavo, še tisto nekaj mora biti eko, kar je seveda malo dražje, da bi šlo, da bi ne samo šole, vrtci, tudi drugi javni zavodi jedli čim več lokalno pridelane hrane, ne samo zelenjave in sadja in mlečnih izdelkov, pač pa tudi mesa in drugih živil. Hvala za odgovor.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejan Židan bo podal odgovor. Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospa predsedujoča, in hvala gospod poslanec za vprašanje.

Sami ste navedli kar nekaj ukrepov, ki jih sprejemam, pa ne samo od leta 2011, še prej. Bistven preskok je bila sprememba Zakona o javnih naročilih, ki je uvedla, mislim da, leta 2007 načelo pozitivne diskriminacije. To je eno izmed načel, ki je Evropi dovoljeno, in od takrat naprej je slabih 10 %, mislim, kakor je bilo pred leti nazaj, se približujemo trenutno 40 % v osnovnih šolah. Tukaj bi pa rad tudi povedal, da ne gre samo za osnovne šole, gre tudi za slovenske bolnišnice, za vojaške objekte in podobno. Mimogrede kot informacija, nedolgo nazaj smo se dogovorili, da se srečamo operativno ponovno z direktorji in nabavniki v slovenskih bolnišnicah, tako da še njim pokažemo podobno pot kakor na trinajstih regijskih srečanjih, kar se tiče osnovnih šol in drugih javnih zavodov.

Zakaj v trenutku ne skočimo sedaj iz teh slabih 40 % na 70 %? Razlogov je nekaj. Pomemben razlog je tudi to, da imajo javni zavodi večletne pogodbe in jih ne morejo takoj prekiniti, ampak te pogodbe se počasi odklapljajo. Drugi razlog je, da je omejitev, ki še obstaja v Zakonu o javnih naročanjih. Vam je poznano, gospod poslanec, za ta zakon? Sedaj se v bistvu pripravlja sprememba. To pomeni, da, mislim da, do aprila 2016 mora biti sprememba zaradi evropske spremembe uveljavljena. Ta sprememba je takšna, ki nam gre na roko, saj se še dodatno veča ta širina, koliko lahko neposredno s pogajanjem ne z javnimi razpisi zavodi naročijo.

Potem naslednje, kar je pomembno, vedno bolj so organizirani tudi ponudniki. Namreč, kar nekaj je bilo v začetku teh aktivnosti, tudi pritožb s strani predstojnikov javnih zavodov, da ko pa pri njih pride do želje, da naročijo, pa enostavno na drugi strani ni permanentne ponudbe. Javnim zavodom nič ne pomeni ponudba, ki je, recimo, prisotna samo na višku sezone. Javni zavodi potrebujejo ves čas določeno količino kvalitetne lokalne hrane. Ampak tudi tukaj se hitro premika. Tisto, kar je sedaj pred nami, je pa še dvojje. Prvo, v naslednjem letu uvajamo v Sloveniji posebno oznako Izbrana kakovost, ki bo veljala za vse proizvode, ki bodo šli v ta sistem. Ta sistem bo v prvi fazi vključeval tako mleko in

mlečne proizvode. Tu so se slovenski proizvajalci poenotili. Zelo hitro sledi zelenjava oziroma vrtnine, zelo hitro, verjamem, da tudi meso in mesni proizvodi. Kot dodatna možnost, da se hitreje pride v javne zavode, pa je pomembna tudi Uredba o dodatni dejavnosti na kmetijah. Ta uredba je bila sedaj poslana v medresorsko usklajevanje na Vlado. V javni razpravi je bila in je zaključena. Uredbo o dopolnilnih dejavnostih – mimogrede v tem trenutku ima 16 tisoč kmetij že registrirane dopolnilne dejavnosti –, ta uredba pa pomeni v praksi za kmetije, ki se ukvarjajo tudi s tem, da proizvajajo jogurte, mlečne proizvode druge sorte ali pa mesne proizvode, bo prinesla za te kmetije bistveno manj papirologije. Torej, ne bo več prepisovanja na tabele, veljal bo primarni dokument, kar pa pomeni, da bo kmetija imela več časa na razpolago, da prodajo svoje izdelke. Namreč, marsikdo ne ve, da slovenske kmetije kakor tudi marsikje drugje znajo proizvajati dobre, kvalitetne proizvode, da pa je dandanes dober in kvaliteten proizvod mogoče celo težje prodati, pripeljati do kupca, kakor ga proizvesti. In tudi zato je pomembno, da zmanjšujemo birokratske ovire. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo.

Hvala za kar konkretne odgovore, gospod minister. Videli smo tukaj iz teh anket, da so ravno ta priporočila za javno naročanje živil pomagala kar 95 % osnovnih šol.

Me zanima:

Ali boste pripravili kakšne nove zadeve?

Verjetno bo tudi določeno pozitivne lastnosti in rezultate prinesla ta zbrana kakovost blagovne znamke. Recimo, jaz vem, v naših lokalnih okoljih nekateri se že povezujejo v blagovne znamke lokalnega pomena, to se pravi ena občina, več občin, in potem te šole in zavodi lažje tam kupujejo. Vem pa, verjamem, da je problem, lažje je neki osnovni šoli na podeželju naročiti, ko se praktično vsi med seboj poznajo, kot pa nekemu javnemu zavodu tukaj v Ljubljani, neko lokalno pridelano hrano. Tukaj sem našel še eno anketo oziroma vprašalnik o tem, kako in v kakšni meri so v prehrabno verigo vključeni lokalni prebivalci. Smo na segmentu osnovnih šol povprašali 20 sogovornikov iz različnih slovenskih krajev, in tukaj so, kot sem že dejal, predvsem sadje, zelenjava in jogurti, ki so predvsem na meniju osnovnošolskih malic, so pa predvsem izpostavili priložnost oziroma oviro javnih razpisov. V sistemu javnih naročil je dobrodošlo ... saj je mogoč prodor lokalnih pridelovalcev med ponudnike šolske prehrane ... recimo, v praksi to pomeni, da bi jabolka naročili pri več različnih lokalnih pridelovalcih in s tem prišli do kvalitetnejše hrane. Glavna ovira

pri naročanju živil lokalnih pridelovalcev je po mnenju vprašanih organizatorjev prehrane racionalizacija stroškov oziroma sredstev, ki jih imajo na voljo v posameznih šolah. Recimo, so malice in kosila nekajkrat na leto podvrženi izključno kriteriju lokalno, ekološko pridelane hrane, četudi to pomeni finančni izpad. Namesto da bi neekološko, samo lokalno pridelano hrano pri posameznih kmetih in seveda jim seveda zmanjka denarja, zato me zanima, če so kakšni ukrepi tudi v tej smeri.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan. Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, predsedujoča. Mogoče pomemben ukrep, ki ga že izvajamo, je "shema šolskega sadja". Ta ukrep je dober tudi zato, ker pomemben del denarja dobimo iz Evropske unije in nam omogoča, da do otrok pripeljemo sadje, kar ni običajno, in v količinah, tako da je vsem dosegljivo in je za otroke brezplačno. Zdaj skušamo pripraviti na podoben enostaven način ukrep mleko in mlečni proizvodi. Ta do zdaj ni bil pretirano uspešen, to pa zaradi tega slovenskega sistema, ko imamo sofinanciranje različnih stopenj s strani staršev, in to dejansko povzroča hudo birokratsko oviro. Tu je naš predlog, ampak to moramo uskladiti v Evropski uniji, da enostavno po preprosti shemi, kakor za sadje peljemo. Mogoče bodimo pozorni tudi na Uredbo o zelenem javnem naročanju, to je ta uredba, ki nam je omogočila, da je 10 % iz skupine tako ekološko oziroma v pripravi na ekološko. Jaz upam, da bomo v nadaljevanju v to uredbo pripeljali tudi "izbrana kakovost". Jaz vem, da včasih tudi strokovnjaki, tudi ekonomisti, šolniki vprašajo, ali je res treba, da naročamo lokalno, ker je mogoče kakšen evro, cent dražji tisti obrok za otroka. In meni osebno, kot prehranskemu ministru Slovenije se zdi to neumestno vprašanje, ko se gre za zdravje naših otrok, ne more biti en evro, cent tista meja, ali se kupi lokalno, ki je praviloma bolj sveže, ima več kakovostnih snovi, kakor uvoženo, ki je še vedno varno, ni pa tako kvalitetno in ne more biti tako del zdrave prehrane za otroke. In jaz si želim, da bi vsi starši razumeli, da je bolj treba mogoče varčevati pri stroških za telefonske impulze in malo manj pri hrani za svoje otroke. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.
Ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču bo postavil vprašanje Matjaž Hanžek. Izvolite.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.
Spoštovani minister, od javne razgrnitve mnenj o energetskega konceptu Slovenije v Državnem zboru januarja letos dalje se vse bolj intenzivno

mehča javno mnenje za pripravo in gradnjo drugega bloka Jedrske elektrarne Krško. Resnici na ljubo se je ta kampanja začela že prej, tako da je v koalicijski pogodbi vladnih strank zapisan posvetovalni referendum o tej temi. Zato so popolnoma predvidljivi posegi oblikovanja javnega mnenja, kot so revije za šolsko mladino, energetske doživljajski parki v Krškem pod pokroviteljstvom podjetja Gen, internetne javnomnenjske raziskave, ki med drugim sprašujejo, ali se vam zdi elektrika primeren izvozni artikel in podobno. Izvoz elektrike je kot izvoz hlodovine. Slednje že razumemo kot gospodarsko škodo. Izvoza elektrike, jedrskega ali fosilnega izvora, ko odpadki ostanejo doma, v tujino pa gre najčistejša oblika energije, pa še ne. Ker imam nekaj izkušenj z dogajanjem v zvezi z Blokom 6 TEŠ, lahko kvalificirano opazim jasne indice ponavljanja vzorca izsiljene investicije. Drugega bloka Jedrske elektrarne Krško ne najdemo v nobenem aktu, ki bi bil del pravnega reda Republike Slovenije, enako kot to velja za TEŠ 6. Porabili smo že preko 15 milijonov evrov za razne študije in kmalu bomo na meji 20 milijonov evrov, ki so bili meja, za katero je tedanji predsednik Vlade gospod Borut Pahor dejal, da je preveč denarja vloženega v projekt, da bi ga prekinili.

Zaradi tega vas sprašujem:

Zakaj takoj ne zaustavite vseh izdatkov vezanih na pripravo drugega bloka Jedrske elektrarne Krško dokler ne bodo sprejeti v našem pravnem redu ustrezni družbeni akti za osnovo te investicije?

Ali so dosedanja finančni izdatki v višini preko 15 milijonov evrov bili porabljeni skladno z zakonodajo na področju javnega naročanja?

Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoča, za besedo.

Spoštovani poslanec, hvala tudi za vprašanje. Jaz razumem skrb za to, da se bo, karkoli, vsa dogajanja v zvezi z investicijami na področju energetike, da se bodo izvajale pravilno in ustrezno, za kar si prizadevamo tudi na našem ministrstvu. Verjetno pa moj odgovor v zvezi s postavljeni vprašanji v povezavi z izgradnjo oziroma izdatki, ki se izvajajo v zvezi z Jedrsko elektrarno Krško, za vas ne bo najbolj zadovoljiv. Namreč GEN energija, družba z omejeno odgovornostjo, je namreč krovna družba v skupini GEN in je v 100 % lasti države. Skladno z Zakonom o gospodarskih družbah ima ta družba tudi nadzorni svet in svojo skupščino. Ta dva organa potrjujejo strateške dokumente in razvojne načrte družbe. Skupščino GEN predstavlja SDH, ki je pristojen za upravljanje družb, ki so v lasti Republike Slovenije, samo Ministrstvo za infrastrukturo pa

v skladu z zakonskimi določbami na področju kapitalskega upravljanja podjetij tako de facto kot tudi de jure nima možnosti vplivati na poslovanje družbe, ki jih upravlja SDH, zato v bistvu podrobnejših odgovorov na vaša vprašanja ne morem podati. SDH si mora sicer v okviru svojih pristojnosti med drugim prizadevati tudi za oblikovanje pogojev, ki bodo omogočali največjo rast vrednosti za lastnike in bodo hkrati preprečevali sprejemanje prekomernih tveganj. V tej luči mora tudi voditi svojo politiko usmeritev na skupščinah družb. Sicer pa GEN energija svoje aktivnosti izvaja na podlagi naslednjih dokumentov in sklepov nadzornih organov. Navedel bom tri ključne dokumente, in sicer obstaja načrt Eles GEN iz oktobra 2005, na katerega je Vlada Republike Slovenije dala soglasje na 52. redni seji, 7. 12. 2005. Potem je tu novelacija razvojnega načrta GEN energije iz junija 2008, katerega je Vlada Republike Slovenije sprejela na 181. redni seji, dne 1. 10. 2008. In nenazadnje je tukaj še razvojni načrt skupine GEN za obdobje 2015–2019 s pogledom do leta 2024 iz maja 2014, katerega pa je SDH kot skupščina GEN sprejel na 5. redni seji, dne 4. avgusta 2014. V GEN energiji tako potekajo aktivnosti za proces odločanja o morebitni izgradnji projekta jedrske elektrarne 2, ki se analizira skladno s strateško usmeritvijo podjetja. GEN energija je za potrebe celovite presoje bodoče proizvodne električne energije tudi izvedla analize in oceno upravičenosti in izvedljivosti vseh razpoložljivih tehnologij. To so ti okviri, v katerih družba GEN energija deluje. Jaz pa lahko povem še to, da v okviru priprave energetskega koncepta Slovenije bomo začrtali tudi te vizije razvoja slovenske energetike, o katerih se bo seveda tudi treba opredeliti do tega, ali hočemo v Sloveniji razvijati nizkoogljeno in brezogljeno energetiko ali si želimo obrati kakšno drugo pot, ki bi morda povečala ta naš ogljikov odtis. Gre namreč za vizijo razvoja energetike do leta 2055, torej za naslednjih štirideset let. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Matjaž Hanžek imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Spoštovani minister, seveda ste prav odgovorili, da ne bom čisto nič zadovoljen.

Na eni strani je Vlada, ki je ne zanima, ali bomo nuklearno gradili ali ne, in to prepušča neki firmi ali pa skupini firm ali kakorkoli že reče, ki ima svoje načrte, kako bo zgradila nek objekt, ki bo, recimo, na koncu vreden pet milijard. Popolnoma enako se je dogajalo s TEŠ 6. Neka firma, hčerinska firma od državne firme, v 100 % državni lasti, je ves čas nekaj delala, Vlada se s tem ni ukvarjala, ker je delala po svojih internih pravilih, dokler seveda ni zmanjkalo najprej dvesto milijonov, potem pol milijarde in seveda je skočila tudi ta hiša, sicer v drugi sestavi, in je

pomagala te pol milijarde dobiti. In enako zdaj. Jaz sem prepričan, absolutno prepričan, da mora Vlada imeti strategijo, preden začne neka Vladi podrejena firma razvijati in investirati v nuklearko. Tukaj pa pravijo, oni po svoje investirajo, zdaj smo že na dvajsetih milijonih, mi bomo pa nekoč sprejeli strategijo razvoja Slovenije, energetskega razvoja. Popolnoma ista zgodba kot pred TEŠ, iz nekih firm izsiljena odločitev Vlade, kjer bo pa seveda takrat toliko denarja porabljen, da ne bo mogel nihče ... da bo spet isto: Škoda je, mi moramo nadaljevati.

Slišal sem, da so zdaj, ne vem, če je točno to, to boste sami vedeli, že tretjo študijo potresne nevarnosti naročili, ker prvi dve nista pravi. In toliko časa bodo in tako približno se vlaga denar v to, že tretjo študijo, ker dve nista pravi in tako naprej. Seveda se ne morem strinjati s tem odgovorom. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima minister za infrastrukturo, dr. Peter Gašperšič. Izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Saj pravim, lahko rečem le to, da se bomo morali verjetno počasi navadi, da bo poslovne odločitve sprejemal nekdo drugi kot Vlada. In ta drugi je bil za ta, točno določen namen ustanovljen, to je Slovenski državni holding. Seveda pa se strinjam, da strateške opredelitve, kam mora slovenska energetika, kam naj bi šla, pa sprejemamo na Vladi. In kot rečeno, v pripravi je ta energetski koncept, za katerega se bomo trudili, da bi bil sprejet do konca leta. Zagotovo v temu času ne bo sprejeta nobena dokončna odločitev o investiciji v drugi blok jedrske elektrarne, v to ste lahko prepričani. Tudi vemo, da je v koalicijski pogodbi opredeljeno, da vsako nadaljevanje teh aktivnosti na izgradnji drugega bloka jedrske elektrarne, da je tukaj ta zaveza, da je treba izvesti predhodni poizvedovalni referendum. Skratka, mislim, da v tem smislu ni nič zamujenega, prepoznega. Mi bomo ta energetski koncept pripravili. V tem energetskem konceptu se bo, kot rečeno, verjetno treba opredeliti, ali hočemo potrebe po dolgoročni oskrbi z električno energijo poleg obnovljivih virov zadostiti tudi drugače. In to kako drugače je na voljo v bistvu samo dve: Ali bomo spodbujali torej fosilno rabo, s fosilno proizvodnjo električne energije, ali pa ta nizkoogljivi vir, ki ga imamo, to je jedrska opcija. Skratka, tukaj bo to odločitev v okviru tega treba sprejeti, v nadaljevanju pa torej bodo vse odločitve okrog konkretne investicije še morale slediti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Matjaž Hanžek, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru. Izvolite.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Seveda, ne zaradi tega, ker bi hotel nagajati, pa da hočemo kar o nečem kar tako govoriti, ampak jaz ne bi rad bil čez 10, 15 let predmet neke nove preiskovalne komisije, ko bodo ugotovili, da smo vrgli 5 milijard v nek projekt, ki ga Slovenija ne rabi.

Gospod minister, jaz se ne strinjam, da je samo možna odločitev med premogom in jedrsko energijo. Je še mnogo drugih možnosti za preživetje, energetske preživetje Slovenije. Poleg tega se tudi ne strinjam, "še nič ni zamujeno", zamujeno je najmanj 15–20 milijonov. Tukaj se prepiramo o 20, 50 tisoč denarja, ki ga ne moremo dati ali pa 100 tisoč, ki ga ne moremo dati za kontrolo, monitoring vode, za otroško prehrano in tako naprej, tam pa lahko rečemo, da 20 milijonov še ni zamujeno, ki jih nekdo meče v razne stvari. Ne bom več razlagal. Mislim, da je to absolutno dovolj, da se boste poslanci, tako kot jaz, bali, najmanj kar je, zavožene prihodnosti Slovenije, vsaj tega, da čez 10, 15 let ne bomo skupaj na neki preiskovalki, ker smo potrdili gradnjo nuklearke. Naš razgovor na naslednji seji o tem bi lahko bil začetek. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa. O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 17. junija 2015, v okviru glasovanja. Ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo, gospodu Zdravku Počivalšku bo postavila vprašanje Violeta Tomić. Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo, podpredsednica! Spoštovani ministri in spoštovani kolegice in kolegi!

Pred kratkim sem bila na obisku znova v svoji domači Beli krajini in tam so me predstavniki občine Črnomelj seznanili z nerazumno dolgimi administrativnimi procedurami, ko gre za zaželen, poudarjam, zaželen prenos nepremičnin v državni lasti v last, posest in upravljanje občine. Država bi si po eni strani tako zmanjšala stroške, po drugi strani pa bi omogočila občini v konkretnih stavbah dejavnost in ohranitev ali celo povečanje vrednosti nepremičnine, torej celovito gledano povečanje narodnega premoženja. Menimo, da je tako nerazumno zavlčevanje škodljivo za blaginjo Slovenije. V konkretnem primeru gre za prenos dijaškega doma Črnomelj v občinsko last, pri čemer dogovori z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport potekajo tako, da bi prenos bil možen v kratkem in bi dejavnosti občine lahko stekle prvega septembra letos seveda, če bi svoja opravila pospešilo tudi vaše ministrstvo.

Zaradi tega vas sprašujem:

Ali lahko pospešite administrativno-tehnična opravila vašega ministrstva tako, da bi usklajeno z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport prenesli in bi tako dijaški dom Črnomelj prešel v last Občine Črnomelj pred septembrom

letos, da bi lahko s 1. septembrom občina v njem opravljala načrtovane dejavnosti in z njim razpolagala?

Ali je možen brezplačen prenos lastništva iz državnega na občinsko, če država z objektom nikakor ne more upravljati?

Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima minister za gospodarski razvoj in tehnologijo, gospod Zdravko Počivalšek. Izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovana predsedujoča, spoštovana poslanka, poslanke, poslanci!

Odgovor na prvo vprašanje, ali lahko pospešimo administrativno-tehnična opravila na našem ministrstvu, je da. To bomo tudi naredili, vendar v pojasnilo. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je dne 11. 5. 2015 prejelo vlogo občine, ki je zainteresirana za neodplačni prenos državnega premoženja dijaškega doma Črnomelj na Občino Črnomelj. Vendar trenutno še niso izpolnjeni vsi pogoji za prenos, ker ni natančno opredeljenega razvojnega namena. Pričakujemo sklic v najkrajšem času seje, kjer se bo ta navedena problematika razčistila. MGRT, se pravi naše ministrstvo, je pristojno za vodenje postopka brezplačnega prenosa državnega premoženja. Če bodo izpolnjeni pogoji, bo MGRT pripravil predlog, o katerem bo odločala Vlada Republike Slovenije s sklepom, s katerim bo potrdila besedilo predmetne pogodbe. Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v 29. členu natančno določa pogoje, ki jih mora izpolnjevati posamezna občina.

Drugo vprašanje, ali je možen brezplačni prenos iz države na občino? Da, ob pogojih, ki jih določa zakon. In mi smo zainteresirani za to, da se to zgodi.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Violeta Tomić imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Najlepša hvala, gospod minister, za ta odgovor.

Mislim, da se bo zadeva uspešno rešila, kajti na tak način propada državno premoženje. Tukaj gre tudi za vprašanje občinske stavbe, ki je v starem gradu in se ne da popraviti, dokler je v državni lasti. Mislim, da bi ta praksa bila zelo koristna, če država seveda nima denarja za popraviljanje in je lokalna skupnost zainteresirana za določene stavbe, da se te stvari brez nepotrebnih tehničnih zapletov čim prej rešijo. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku bo postavil vprašanje gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Lep pozdrav tudi spoštovanemu ministru, gospod Počivalšku.

Spomnil bi najprej na leto 2011, ko je Vlada odreagirala in sprejela program Pokolpja z namenom, da se aktivno vključi v reševanje brezposelnosti tako na območju Bele krajine kot tudi Kočevske. Vendar dejstvo je, ko primerjamo podatke iz leta 2011, ko je bilo na Kočevskem, recimo, 19 % brezposelnost, je v letu 2015 že 24 %. Ukrep je bil sprejet z namenom, da se spodbudi gospodarska rast, da se ustvarja nova delovna mesta, vendar očitno v praksi ni dovolj zaživel oziroma dogajalo se je to, da so v tem obdobju nekatera podjetja šla v stečaj ali preselila svojo dejavnost iz tega prostora, nihče pa se ni resno, očitno, ukvarjal s temi podjetji. Zelo spodbudna novica v zadnjem obdobju je bila zapisana v časopisu Finance, kjer smo lahko zasledili, da je zainteresirana za gradnjo svoje proizvodnje v Sloveniji japonska firma, ki se ukvarja z roboti, ki jih pač potrebujejo v industrijske namene. Najučinkovitejši ukrep, da nekemu območju pomagaš, je, da pripelješ gospodarski program v tisto okolje in pravzaprav ni potrebno iskati takšnih in drugačnih študij in aktivirati takšne in drugačne inštitucije, ki se ukvarjajo potem več ali manj same s seboj, rabijo pa veliko denarja, efekta pa ni.

Zato vas sprašujem, spoštovani minister:

Kakšni so v tem hipu dodatni ukrepi za zmanjšanje brezposelnosti in za gospodarski razvoj na problemskem območju Kočevske?

Kajti zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja je bil spremenjen ravno zaradi tega, da lahko vlada sama ukrepa, ko vidi, da so nekje zelo težke gospodarske razmere in da je velika stopnja brezposelnosti in ni treba priti v parlament z novim zakonom, kjer bi recimo rekli, te in te ukrepe potrebujemo. Vlada to možnost ima že na podlagi tega zakona.

Hkrati pa sprašujem ministra:

Ali je vključilo v predstavitve japonske družbe Yaskawa Electric tudi Kočevsko?

Ali morebiti potekajo pogovori o tem, da bi se lahko ta proizvodnja organizirala tudi v tem problemskem območju, za katerega bi 150 delovnih mest seveda bila izjemna rešitev in pravzaprav novi prispevek države k reševanju brezposelnosti na tem območju?

Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima minister za gospodarski razvoj in tehnologijo, gospod Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovana predsedujoča, gospod poslanec, poslanke in poslanci.

V izvajanju je Program spodbujanja konkurenčnosti Pokolpja 2001–2016, kot ste povedali. Vrednost programa je 20 milijonov evrov, s katerim zmanjšujemo brezposelnost na temu področju. Do konca leta 2014 j bilo izkoriščenih 11,5 milijona evrov, v letu 2015 bo naše ministrstvo za Program Pokolpja namenilo še dodatnih 3 milijone evrov, in sicer za sledeče instrumente: Javni razpis za spodbujanje in začetek investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest: 1,5 milijona, razpis je zaključen, izbranih je bilo osem podjetij; vzpostavitev mreže podjetniških inkubatorjev, instrument 1 in 2; promocija in podpora prijavi in izvajanju regijskih projektov v Pokolpju, instrument 1.4; izveden je bil razpis za startup podjetja na vseh problemskih območjih ne samo za Pokolpje.

Kaj načrtujemo za vnaprejš? Predvidevamo pripravo skupnega programa za vsa problemska območja, izločitev vseh realno neizvedljivih ukrepov, prehod iz integralnih sredstev na EU sredstva. V primeru, da ne dosežemo ciljev, bo program podaljšan.

Podroben program ukrepov iz programa finančnih spodbud za 2015–2020 izhaja iz možnosti za prednostno obravnavo problemskih in obmejnih problemskih območij za naslednje ukrepe: Posebna kvota sredstev pod a) za mejna problemska območja pri izvajanju ukrepov, spodbujanju ukrepov, spodbujanje nastanka delovanja podjetij s posebnim poudarkom na startupih, podpora raziskovalnim in razvojnim projektom v podjetjih, spodbujanje investicijskih vlaganj v malih in srednjih podjetjih, spodbujanje sodobnih oblik podpornih storitev za podjetja in pa storitve podpornega okolja za podjetništvo in pod b) ugodnejših pogoji in merila za projekte iz obmejnih problemskih območij pri izvajanju ukrepov: podpora izvoznemu potencialu slovenskih podjetij, podpora pri izboljševanju kakovosti procesov povezovanja podjetij, uvajanju in/ali razvoju novih poslovnih modelov, podpora demo oziroma pilotnim projektom, udeležba podjetij na mednarodnih sejmih, spodbujanje tujih neposrednih investicij in pa storitve podpornega okolja za mednarodno rast podjetij.

Ali je ministrstvo seznanjeno in aktivno vključeno v projekt japonskega podjetja Jaskawa Electronic, ki bi želelo postaviti tovarno robotov na Kočevskem? Je vključeno v ta projekt oziroma sodelovanje z japonskim podjetjem, ki že ima podjetje pri nas. V Ribnici sodeluje naša agencija SPIRIT, vendar je treba povedati, da proučujejo več lokacij, tudi Kočevsko, proučujejo vse lokacije z več vidikov – infrastrukturnega, kadrovskega – in z vidika podpore, ki jo država lahko da takšni investiciji. In tukaj ste vsi tisti, ki ste na problemskih območjih v prednostih, zato ker lahko ponudimo sicer skromna, ampak vendarle sredstva iz razpisa. In pa na vseh problemskih območjih lahko ponudimo 70 %

investicijske olajšave za konkretno investicijo in pa mislim, da gre za enoletno oprostitev prispevkov za plače zaposlenih. Tukaj v temu primeru mislim, da gre za 150 novih delovnih mest, in tukaj pozivam čisto odkrito posamezne lokalne skupnosti, če lahko pri takšni investiciji tudi same najdejo kakšne dodatne momente in vzvode za to, da se potencialni investitor odloči za investiranje na tem področju. Naredili bomo vse, da tega investitorja pridobimo za naslednji korak, se pravi za to novo investicijo v Sloveniji, znotraj tega pa enakopravno obravnavamo kot ministrstvo, odgovorno za gospodarstvo, vse potencialne interesente. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Gospod Janko Veber, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

Se strinjam, da je potrebno enakopravno obravnavati vsa ta območja, vendar dejstvo je, da ima to območje daleč največjo brezposelnost, in da so podatki v zadnjem obdobju najslabši ravno v tem okolju. Seveda po eni strani je lahko velika prednost, ker je že deloma organizirana ta proizvodnja podjetja v Ribnici, in v bistvu je tudi to lahko eden od tistih argumentov, da se lahko v tem okolju organizira dodatna proizvodnja, ker je tudi manj logističnih problemov, če lahko temu tako rečem. Seveda je zaskrbljujoč podatek v tem programu, da se pravzaprav na področju infrastrukture ni zgodilo pravzaprav nič oziroma najmanj. Prišlo je celo do tega, da je železnica zgrajena samo do zadnje vasi v občini Ribnica in naprej do Kočevja ne. Iz povsem nepojasnjenih razlogov, kajti Državni zbor je celo sprejel amandma k temu, da se gradbena dela izpeljejo do konca te proge, ki se konča v Kočevju, vendar navkljub temu se vztraja pri tem, da se denar in sredstva vlagajo zgolj in samo do Ribnice. Čeprav je ta program zelo jasno sprejet in je obveza vlade tako v vašem ministrstvu kot seveda tudi Ministrstvu za promet zelo jasna. Ker pa ste skrbnik tega programa, na to še posebej opozarjam. Dejstvo pa je, da se leta 2016 ta program izteče.

Samo še dodaten jasen odgovor:

Ali lahko pričakujemo tudi po letu 2016 podaljšanje tega programa, kajti učinki, kot sem prej predstavil, so resnično zelo majhni oziroma celo v nekaterih primerih negativni?

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo, gospod Zdravko Počivalšek.

Izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Ker je že bilo rečeno, je do sedaj realizirana približno polovica

tega programa v malo več kot polovičnem obdobju trajanja. Moram povedati, da bo vsekakor treba preanalizirati ta program, preden bomo sprejeli morebitno novo odločitev o podaljšanju, to kar je bilo že storjeno za eno drugo problemsko območje. Mi načeloma ne nasprotujemo temu, čeprav bi si želeli, da kljub vsemu v obdobju, ki je pred nami, do konca tega programa realiziramo najmanj to, kar je v programu napisano, kar se finančnih sredstev tiče. Zato bomo naredili vse, da se ta zadeva zgodi. Na drugi strani bi pa radi, da bi tudi v okviru nove finančne perspektive do obdobja leta 2020 v okviru spodbujanja malih in srednjih podjetij, kjer je na voljo 526 milijonov sredstev, na nek način v tem pozitivnem smislu poskušali en del tega investirati tudi v vsa problemska območja, znotraj tega tudi v Pokolpje. Tukaj vidim eno možnost za to, da se glede na potencial v gozdno-lesni verigi na tem področju naredi en pomemben korak naprej. Zakaj? Zato ker imamo tam slovenski in pa tudi predelovalni potencial in pa znanje, na osnovi katerega bi se dalo lažje in pa hitreje vsaj na tem področju približno vrniti na pot starih števil v smislu same proizvodnje in pa tudi zaposlenosti.

Skratka, preden bomo sprejeli novo odločitev o podaljšanju tega programa, bomo poskušali realizirati ta stari del in pa preanalizirali bomo efekte tega, kar smo do sedaj naredili. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc bo postavil vprašanje Miha Kordiš. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoča, hvala za besedo.

Predsednik Vlade gospod Miro Cerar je v odgovoru na poslansko vprašanje na 7. redni seji izjavil, da je slovensko zdravstvo zavoženo. Zadnji vikend je ta opis dopolnil še s tem, da je označil slovensko zdravstvo za bolnika. Na izrecno vprašanje, ali bo Vlada odpravila dopolnilno zdravstveno zavarovanje in ali bo pustila komercialne zavarovalnice za obvezno zdravstveno zavarovanje, pa predsednik Vlade, to še takrat, ko mu je bilo zastavljeno poslansko vprašanje, ni podal nekega odgovora.

Zato se sedaj za odgovor obračam tudi na gospo ministrico za zdravje, in sicer konkretno:

Na kakšen način nameravate odpraviti dopolnilno zdravstveno zavarovanje in ga nadomestiti z javno dajativjo?

To je moje prvo vprašanje. Drugo vprašanje je:

Na kakšen način nameravate vpeljati oziroma uvesti solidarnjšo prispevno obremenitev zavarovancem ob tem, da se ohrani čim več zdravstvenih pravic?

Tretje vprašanje:

Na kakšen način nameravate povečati avtonomijo Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije?

In še četrto vprašanje:

Kakšno je vaše stališče do predloga zdravniških organizacij za spremembo zdravstvenega zavarovanja?

Govorim o dokumentu Strateške usmeritve slovenskega zdravstva za izhod iz krize, Fides in še nekatere organizacije so ga pripravile februarja 2014. Pač nek kratek komentar iz vaše strani do tega. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za zdravje, gospa Marija Milojka Kolar Celarc. Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC:

Spoštovana gospa podpredsednica.

Spoštovani poslanec gospod Kordiš, zastavili ste štiri kar precej obsežna vprašanja. Bom skušala na kratko na vsa štiri vprašanja v odmerjenem času odgovoriti.

Prvo vprašanje, povezano z dopolnilnim zdravstvenim zavarovanjem, ki je po svoji vsebini v bistvu del obveznega zavarovanja, saj pokriva razliko do plačila polne zdravstvene storitve, bomo preoblikovali tako, da bodo zbrana sredstva porabljena učinkoviteje in v celoti za namen zdravstvenega varstva, in bodo tako predstavljala javna sredstva za zdravstvene storitve. Danes vemo, da se pomemben del teh sredstev namenja za obratovalne stroške in za ustvarjanje dobička zavarovalnic, ki dopolnilno zavarovanje tržijo v slovenskem prostoru. Dolgoročno bo namreč treba zagotoviti tak sistem financiranja slovenskega zdravstvenega sistema, ki bo stabilen in tudi finančno vzdržen. Predvsem tudi takrat, ko nastopi kriza, se poveča zaposlenost in so zato prihodki iz naslova prispevkov zmanjšani. Pri ukinitvi dopolnilnega zavarovanja bomo seveda upoštevali, da se mora z uvedbo nadomestnega vira bodisi dajatev oziroma kakorkoli ga bomo že poimenovali ohraniti visoka stopnja vključenosti oziroma pokritosti populacije z zavarovanjem, kar seveda na drugi strani pomeni, da bo treba zagotoviti dovolj široko populacijo zavezancev za plačilo, tako kot je to do sedaj v primeru dopolnilnega zavarovanja, se pravi, poleg aktivne populacije tudi mlajši prebivalci in pa upokojeni. Obseg zajete populacije bo približno tak, kot ga imamo sedaj v dopolnilnem zavarovanju, to je približno okrog milijon 400 tisoč zavarovancev. Trenutno potekajo analize možnih načinov financiranja in različnih variant. O vseh podrobnostih vas bomo pravočasno obvestili, ker vemo, da je obstoječa rešitev v bistvu regresivna, ker je nominalni znesek za vse zavarovance enak in nima solidarnostne komponente, je tako, da so vsi zavarovanci enako obremenjeni, ne glede na višino prihodkov, čeprav gre za storitve iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Ta oblika seveda vsekakor ni pravična do socialno in ekonomsko ogroženih prebivalcev in ena od

možnih rešitev bo tudi ta, da bodo predvideni različni zneski dajatev, ki bodo odvisni od posameznikovega dohodka.

Glede košarice pravic si bomo torej prizadevali, da bomo ohranili čim večjo zajetost, poleg tega pa vemo, da bomo zaradi novih tehnologij morali vzpostaviti dolgoročen sistem stalnega vrednotenja zdravstvenih tehnologij, ki nam bo omogočal uvajanje novih in opuščanje starih tehnologij zdravljenja in seveda zagotovitev ustreznih finančnih sredstev. Za to bo treba povečati neposreden in posreden nadzor nad izvajanjem zdravstvenega varstva ter uvesti kakovost in varnost zdravstvenih storitev in jih krepiti dosledno tudi z boljšim načinom upravljanja pri samih izvajalcih teh storitev.

Glede avtonomije zdravstvenega zavoda bi rada poudarila, da si zelo različno tolmačimo in razumemo, kaj pomeni to povečanje avtonomije. Jaz in na ministrstvu jo razumemo kot povečanje predvsem odgovornosti Zavoda za zdravstveno zavarovanje, predvsem z vidika stroškov, ki nastajajo.

Če mi dovolite, ker so bila štiri vprašanja, bi v nadaljevanju še na ostala dva. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Miha Kordiš imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala.

Ja, gospa ministrica mi je odgovorila na prva tri vprašanja, ki so nekako najbolj ključna za to zadevo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in se niti ne mislim kaj dosti zaustavljati pri njih. Z odgovori sem bil zadovoljen, seveda pa čakamo v Združeni levici in verjetno ljudje še kje drugje, da na mizo dobimo kaj konkretnega in da se stvari začnejo premikati. In v tem procesu ukinjanja dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in nadomeščanja tega zdravstvenega zavarovanja z neko javno dajatvijo lahko pri nas v Združeni levici računate na podporo. Vsekakor smo za krepitev javnega zdravstva.

Vas bom pustil na tem mestu, da odgovorite še na moje četrto vprašanje. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Torej besedo ima ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc. Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala.

Bi pa zdaj dodala v bistvu še to, ker je priložnost, da vas vse obvestim in deloma odgovorim na to dodatno vprašanje, da bomo jutri na naši spletni strani objavili predlog resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva za desetletno obdobje od 2015–2025 pod skupnim sloganom "Skupaj za družbo

zdravja". Na Brdu smo v soboto na kratko to predstavili vsej zainteresirani javnosti, tudi poslanci so bili vabljeni. S tem začenjamo dvomesečno javno razpravo o desetletnem razvoju in usmeritvijo slovenskega zdravstvenega varstva. Vsi vabljeni, da daste predloge, pripombe in sugestije. V tem programu so navedene seveda tudi vse aktivnosti in ukrepi. Na podlagi tega bo izdelan še tako imenovani detajlni akcijski plan z vsemi roki in načrti za vse spremembe zakonske, sistemske in druge, ki jih predvideva ta nacionalni plan.

Naj omenim kot odgovor, da bomo v skladu s tem planom ta ključni zakon, to je Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, v katerem bodo tako rešitve glede dopolnilnega zavarovanja in druge, objavili z javno razpravo do konca leta poleg še vseh drugih sprememb. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič bo postavil vprašanje gospod Matjaž Nemec. Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, predsedujoča.

Spoštovana gospa ministrica Maja Makovec Brenčič, jaz se bom obrnil na vas z enim zelo aktualnim vprašanjem. Namreč ne gre samo za to, da namreč tudi vi pokrivate področje komunikacije, kar se meni sicer na nek način zdi izjemno, da tudi na izobraževanju in športu se ukvarjajo z komunikacijami, ampak dobro. Glede na aktualno vprašanje, pa ne bi rad odpiral vprašanj o sami prodaji, razprodaji ali pa kakorkoli že, vsi smo nečemu naklonjeni, ampak nek vidik je tukaj na nek način spregledan. Gre predvsem za ta nacionalni interes v primeru prodaje našega telekomunikacijskega podjetja, najpomembnejšega. V preteklih dneh sem na spletni strani ministrstva zasledil, da ste objavili osnutek novele Zakona o elektronskih komunikacijah, ki predvideva spremembe pri reševanju sporov s področja elektronskih komunikacij. Menim, da omenjeni zakon terja resen razmislek, javno razpravo v nekoliko širšem obsegu, kajti področje je izjemno delikatno, ne samo z vidika vašega področja, ampak več ministrstev. Zato predlagam v razmislek spremembo 160. člena, ki ureja zakonito prestrezanje komunikacij, in sicer v šestem odstavku, ki govori o prestrezanju komunikacij v mednarodnih elektronskih komunikacijskih omrežjih. Sedaj veljavni odstavek določa, da mora po prvi varianti operater na svoje stroške v ta namen pristojnemu organu zagotoviti ustrezno opremo in izročilne vmesnike, ki v njegovem omrežju omogočajo zakonito prestrezanje mednarodnih komunikacij. Lahko pa namesto tega, kot druga varianta, operater na svoje stroške zagotovi

ustrezne prenosne poti do izročilnih vmesnikov v nadzornem centru pristojnega organa. Iz obrazložitve predlagatelja ob sprejemanju tega zakona in člena je razbrati, da so stroški opreme in vmesnikov izjemno visoki in nesorazmerno bremenijo operaterja, ko govorijo o prvi varianti. Če k temu argumentu dodamo možnost, da bo družba Telekom prodana kljub temu, da smo danes slišali obetajoče novice, kakor za koga – oprostite mi, sem malo igriv –, tujemu lastniku se postavlja vprašanje, na kakšen način bo ta lastnik zagotavljal tovrstni servis oziroma kakšen bo sploh njegov interes za kaj takšnega, pri čemer se je treba zavedati, da govorimo tudi o ravnanju o zelo občutljivih podatkih, ki bodo tako rekoč v rokah tujca.

Na tej osnovi se mi zastavlja logično vprašanje: Ali ne bi bilo za to smiselno, da se prva varianta enostavno črta iz omenjenega člena?

Hvala zaenkrat, gospa ministrica.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovana predsedujoča.

Spoštovani poslanec gospod Matjaž Nemec, dovolite, da v zvezi s tem vprašanjem najprej pojasnim, da je veljavni zakon o elektronskih komunikacijah, ZEKom 1, začel veljati sredi januarja 2013. Prinesel je tudi številne novosti, tudi nekatere izboljšave in takrat je bilo s tem tudi zadoščeno takrat veljavni zakonodaji Evropske unije, ki se sklicuje na Direktivo o hrambi podatkov. Aprila 2014 je sodišče Evropske unije zaradi nesorazmernosti razglasilo to direktivo za neveljavno. Tej sodbi je sledila še odločitev našega Ustavnega sodišča iz julija 2014, ki je posledično razveljavilo tiste določbe ZEKom 1, ki so prenašale zahteve o Direktivi o hrambi podatkov v naš pravni red. Samo Ustavno sodišče zakonodajalcu ni naložilo sprejema nove zakonske ureditve hrambe podatkov. Kljub temu pa bi bilo problematiko hrambe dopustno ponovno urediti v zakonu, čeprav ta poprava v EU v tem trenutku ni obvezna, ampak je lahko skladno seveda z ugotovitvijo oziroma odločbama obeh sodišč. Prvotni odziv ministrstva oziroma mojih predhodnikov je bil, da je pred ponovnim urejanjem tako občutljive problematike smiselno počakati na odziv EU zakonodajalca z morebitno novo direktivo glede hrambe. Vendar je kljub temu v času mojih predhodnikov na pobudo tako organov pregona kot skupaj z nekaterimi drugimi resorji in organi, ki jih problematika seveda še kako zadeva, že bilo razpravljano o posledicah v praksi in seveda tudi o možnostih ter o načinu morebitnih sprememb ZEKom 1 v tem delu, vendar v tem trenutku ni še dokončnih odločitev, tako kot ste tudi sami pravzaprav skozi vprašanje ugotavljali. Namreč trenutna aktualna novela 1B je namenjena v resnici izključno

Zakonu o izvensodnem reševanju potrošniških sporov – ZIRPS in zato vanjo ni vključena sprememba 160. člena. Sama sprememba 160. člena zaradi res odprave tudi samih tehničnih nedoslednosti, ki so tukaj zaznane in kar ste tudi sam izpostavil, pa mora biti oziroma bo vključena v novelo ZEKom 1C. Ta mora biti pripravljena do konca leta. To je tudi zaveza, ki je bila na nek način sprejeta in v skladu s tem seveda potem sledi tudi neposreden odgovor na vaše vprašanje. Strinjamo se s tem, da gre ne le za občutljivo tematiko, ampak da gre seveda tudi za čas za reševanje teh najprej seveda tehničnih nedoslednosti in potem seveda tudi vsebinske posledičnosti 160. člena. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Matjaž Nemec, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.
Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Spoštovana ministrica, hvala za odgovor.

Ne gre za to, da nisem zadovoljen z odgovorom, ampak nisem vam uspel postaviti še do konca svojega vprašanja zaradi časovne stiske. Zato bom samo nadaljeval svoj razmislek v tej smeri, da je treba resno pristopiti v primerni strokovni skupini in zlasti v sodelovanju z Uradom informacijske pooblaščenke k pripravi besedila poglavja tega zakona, ki ureja shrambo podatkov. Kot vemo, je v lanskem letu Ustavno sodišče, kot ste tudi vi že omenili, to poglavje zakona v celoti razveljavilo, saj zakonska ureditev ni prestala testa sorazmernosti in je kršila človekove pravice.

Kaj mislite, kakšna bo časovnica teh postopkov? Ali resno mislite, da bo mogoče že do konca leta to odpraviti?
Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.
Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Hvala za to dopolnilno vprašanje.

Jaz mislim, da moramo k tej časovnici stremeti. Jaz upam, da se bo dalo tudi znotraj delovnih skupin oziroma strokovnih pogledov uskladiti en celovit pogled na to, kako ne samo tehnično, ampak tudi vsebinsko zagotoviti ustrezno rešitev. Začrtajmo si malce bolj ambiciozno in skušamo seveda udeležiti to ambicioznost. Se pa zavedam, da vprašanje še zdaleč ni enostavno in da bo res potrebna širša strokovna diskusija in predvsem, bi rekla, tudi upoštevanje nekaterih praks, ki jih imamo v okolici in kot jih je zaznala tudi sama Evropska unija. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Predsedniku Vlade, ministrom in ministricam se zahvaljujem za podane odgovore.

Prosim? Se opravičujem. Matjaž Nemec, imate besedo, ker zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o vašem odgovoru.
Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Moj namen je predvsem tem, da se pomaga ministrici. Z vašimi odgovori sem zadovoljen. Ne gre pa za to, da bi to problematiziral, ampak vidite, prosim, mojo pobudo kot pomoč k odpiranju javne razprave, zato da vključimo tudi ostale deležnike, ker je pa le potrebna, ker gre za izjemno delikatno situacijo, ki je nismo še aktualizirali predvsem zaradi tega, ker smo imeli v vidu prodaja ali neprodaja, privatizacija ali neprivatizacija. Velikokrat imamo neupravičeno v drugem planu nacionalno varnost in upam, da bi ta razprava povzročila ravno to, da nam bo prva skrb nacionalna varnost. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa. O vašem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, 17. junija 2015, v okviru glasovanj.

Predsedniku Vlade, ministrom in ministricam, se zahvaljujem za podane odgovore. Članice in člani Odbora za finance in monetarno politiko obveščam, da bo nadaljevanje današnje 31. nujne seje odbora 15 minut po prekinjeni seji Državnega zbora v velikem salonu.

S tem prekinjam 9. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri. Hvala lepa.

SEJA JE BILA PREKINJENA 15. JUNIJA 2015 OB 21.18 IN SE JE NADALJEVALA 16. JUNIJA 2015 OB 9.05.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 9. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: mag. Tanja Cink, gospa Ljudmila Novak od 18. ure dalje, gospa Suzana Lep Šimenko, Violeta Tomić od 17. ure dalje, dr. Matej T. Vatovec, mag. Branislav Rajić do 18. ure, gospod Tilen Božič do 11. ure in mag. Bojan Krajnc do 10. ure.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMENBI ZAKONA O PREMOSTITVENEM ZAVAROVANJU POKLICNIH ŠPORTNIKOV PO NUJNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci, lep pozdrav!

Trenutno veljavni Zakon o premostitvenem zavarovanju poklicnih športnikov v 41. členu določa, da upravljavec, to je Kapitalska družba, oblikuje premostitveni sklad in določi način konstituiranja odbora premostitvenega sklada v roku 12 mesecev od uveljavitve zakona, to je do 21. 6. 2015. Ker je bil veljavni zakon v Državnem zboru sprejet na podlagi predloga poslancev, Vlada pa je takrat sprejemu zakona nasprotovala, sam zakon precej odstopa od vsakršne primerljive pravne ureditve v Republiki Sloveniji in predstavlja, lahko rečemo, novost v pravnem redu. Določbe trenutno veljavnega zakona so nejasne, na primer kdo je zavezanec za plačilo prispevka v sklad, od katere osnove se plačuje prispevek, od katerih virov. So tudi nepopolne, manjkajo na primer podatki, ki jih Kad potrebuje za upravljanje sklada, na primer davčna številka, in deloma med seboj nasprotujoče si, na primer vpis v register zavarovancev, začetek članstva v skladu in tako dalje. Zato jih institucije, na katere se zakon nanaša, to je Kapitalska družba, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Sindikat športnikov Slovenije, Agencija za trg vrednostnih papirjev, Agencija za zavarovalni nadzor ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, nismo mogli izvajati oziroma bi pri izvajanju tako nejasnih določb zakona obstajala precejšnja tveganja pravne in finančne narave. Kapitalska družba kot subjekt, ki je v zakonu določen za oblikovanje in upravljanje sklada premostitvenega zavarovanja poklicnih športnikov, je pripravila amandmaje k več kot tretjini členov trenutno veljavnega zakona, glede katerih že od konca 2014 potekajo intenzivna usklajevanja med Ministrstvom za finance, Kapitalsko družbo, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Sindikatom športnikov Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, Agencijo za zavarovalni nadzor ter Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport. V postopku usklajevanja besedila novele zakona je bilo ugotovljeno, da Kapitalska družba ne bo mogla oblikovati premostitvenega sklada do zatečenega datuma, to je 21. junija, kot to sicer določa 41. člen veljavnega zakona, saj so trenutno veljavna določila zakona, kot že navedeno, nejasna, nepopolna in odstopajo od primerljivih pravnih ureditev v Republiki Sloveniji. Ker je med deležniki, ki že od jeseni 2014 usklajujejo besedilo novele zakona, še vedno veliko odprtih vprašanj, novele zakona, ki bi določala tudi podaljšanje roka za oblikovanje sklada, do 21. 6. ne bo mogoče uveljaviti. Da ne bi prišlo do

kakršnihkoli nepopravljivih posledic iz tega razloga, ki bi nastale s poskusom oblikovanja sklada premostitvenega zavarovanja poklicnih športnikov na podlagi trenutno veljavnih določil zakona, kar bi seveda lahko tudi privedlo do pravnih in drugih tveganj, na primer tudi finančnih, se s to novelo zakona predlaga samo podaljšanje roka za oblikovanje sklada. S kasnejšo novelo, ki se še usklajuje, pa bi se uredila tudi še vsa odprta vprašanja. Trenutno je večina zadev, ki so bile predhodno izpostavljene kot odprte, že usklajenih; odprta ostajajo še vprašanja davka na promet zavarovalnih poslov, ki naj bi se plačeval pri izplačilu premostitvene rente, in tudi nekaj ostalih zadev, h katerim je treba pridobiti soglasje regulatorjev, to je predvsem Agencija za trg vrednostnih papirjev in Agencija za zavarovalni nadzor, na primer vlaganje sredstev skladov različne oblike finančnih instrumentov.

V ta namen naprošamo za podaljšanje roka. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila Odbora dajem besedo predsednici mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Spoštovana ministrica, predsedujoči, kolegice poslanke in kolegi poslanci, vsi prav lepo pozdravljeni!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 12. redni seji 12. junija 2015 obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o premostitvenem zavarovanju poklicnih športnikov, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na svoji 30. redni seji 8. junija 2015 sklenil, da se Predlog zakona o spremembi Zakona o premostitvenem zavarovanju poklicnih športnikov obravnava po nujnem postopku. V poslovniskem roku je amandma vložila Poslanska skupina Zavezništva Alenke Bratušek k 1. členu. Državna sekretarka na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Andreja Barle Lakota je povedla, da je cilj predloga zakona podaljšanje roka za oblikovanje sklada premostitvenega zavarovanja poklicnih športnikov. S tem se bodo z novelo, ki je v usklajevanju, lahko odpravile nejasnosti in uredila vsa ostala odprta vprašanja zakona ter bo sklad ustrezno umeščen v pravni red Republike Slovenije. Zakonodajno-pravna služba je predloženi zakon proučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo in pravnim sistemom ter zakonodajno-tehničnega vidika. Njena predstavica je opozorila na to, da bi kazalo razmisliti o ustrezno daljšem roku za oblikovanje sklada. Pojasnila je, da je treba pri tem upoštevati čas, ki ga predlagatelj skupaj z udeleženi subjekti potrebuje za pripravo

celovite novele, čas za redno obravnavo predloga zakona v zakonodajnem postopku, ustrezno obsežnost in zahtevnost materije ter tudi temu ustrezen rok za uveljavitev spremenjene pravne ureditve.

Razprava je potekala predvsem o roku za podaljšanje oblikovanja sklada premostitvenega zavarovanja poklicnih športnikov. Predlagatelj amandmaja je pojasnil, da je predlagani rok zaradi nejasnosti, neusklajenosti, podnorminiranosti in s tem neizvedljivosti veljavnega zakona prekratek. Veljavni zakon po njegovem mnenju potrebuje temeljito prenovo, ki pa je ni mogoče izvesti v nekaj mesecih. Menil je, da bi v izogib vnovičnemu podaljševanju roka kazalo razmisliti o ustrezno daljšem roku za oblikovanje sklada. S strani ministrstva pa je bilo pojasnjeno, da ne podpirajo amandmaja, ker veljavni zakon ni izvedljiv in je v zaključni fazi usklajevanja že njegova novela. Zaradi navedenega je bil tudi umaknjen amandma Poslanske skupine Zavezništva Alenke Bratušek k 1. točki.

Ker k predlogu zakona na matičnem delovnem telesu niso bili sprejeti amandmaji, Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino predlaga Državnemu zboru, da Predlog zakona o spremembi Zakona o premostitvenem zavarovanju poklicnih športnikov sprejme v predloženem besedilu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, gospe ministrica, kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine Desus k Predlogu zakona o spremembi Zakona o premostitvenem zavarovanju poklicnih športnikov. V Poslanski skupini Desus se dobro zavedamo pomena slovenskega športa, še posebej vrhunškega športa in izjemnih rezultatov, ki jih dosegajo vrhunski športniki. Vrhunski športniki so najmočnejši promotor države v tujini in imajo izjemen psihološki vpliv na vse generacije v smislu športnega in zdravega načina življenja. Kljub temu Poslanska skupina Desus v prejšnjem mandatu ni podprla tega zakona, tega konkretnega zakona. Imeli smo namreč vsebinske zadržke, zakonu pa smo nasprotovali tudi zato, ker smo dvomili, da bo zakon lahko ob vseh nedoslednostih, nejasnostih in pomanjkljivostih z vidika ustavnopravne, sistemske in nomotehnične narave sploh lahko uspešno implementiran v praksi. Kljub obsežnemu amandmiranju na matičnem delovnem telesu in plenarni obravnavi ob drugem in tretjem branju zakon žal ni bil pripravljen tako, da bi ga bilo možno tudi izvajati. Zato se zavzemamo, da s spremembo zakona podaljšujemo rok za oblikovanje sklada

premostitvenega zavarovanja poklicnih športnikov, katerih upravljavec bo Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V Poslanski skupini Desus bomo podaljšanje roka podprli, v tem času do 1. novembra pa pričakujemo ustrezno in celovito noveliranje zakona, ki bo omogočil zaživetev zakona v praksi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

Vsi državljanke in državljani smo vedno ponosni in z zastavami, dresi in še kako drugače stojimo ob strani našim športnikom in športnicam, takrat ko zmagujejo in ko so uspešni. In tudi takrat, ko jih skozi mnoge selekcije od začetka pa tudi do seniorskih selekcij spremljamo v njihovih aktivnostih, ki promovirajo našo državo, ji dajejo ugled in bistveno pripomorejo tudi k vzgoji državljanov in državljanov, čemur je šport v veliki meri tudi namenjen. Resnica, ki pa spremlja vse naše športnike, na katere smo tako ponosni, je takšna, da imajo zelo specifično karierno pot. Na tej poti morajo v približno četrtini običajne delovne dobe posameznika ustvariti dovolj, da lahko od tega živijo dostojno in dobro do konca svojega življenja. S tem pa, razen redkih izjem, v Republiki Sloveniji nimajo vsi lahke poti. Mnogi imajo težave potem, ko se karierna pot konča, in večina njih se sooča z eksistenčnim vprašanjem, ki je po navadi povezano tudi z vprašanjem, kako se poklicno, izobrazbeno in skozi zaposlitev vključiti nazaj v družbo, ki je še kako drugačna od življenja profesionalnega športnika. Zato je tovrsten zakon nujen in potreben. Socialni demokrati ga v prejšnjem primeru sicer nismo podprli iz preprostega razloga, ker je bil predlagani poslanski zakon neizvedljiv, kar se kaže tudi danes. Zato je pomembno, da Državni zbor – seveda v upanju, da vsi tu razumemo pomen profesionalnega športa in dela, ki ga športnice in športniki opravijo za razvoj, promocijo in ugled Republike Slovenije, – sprejme podaljšanje roka za uveljavitev novele tega zakona. Ter da damo možnost Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, da pripravi zakon, ki ga bo mogoče izvajati; in da pripravi zakon, ki bo omogočil enakopraven dostop do dela, izobrazbe in življenja tistim športnikom, ki po okvirno četrtini svojega delovnega udejstvovanja pravzaprav prvič ponovno vstopajo na trg dela in v nek socializacijski sklop družbe. Ključno je, da se s pripravo novega zakona odpravijo tudi očitki, da gre za podeljevanje privilegijev. Nujno je, da se odpravi ta predsodek, in nujno je, da se prepreči, da bi se tovrstni zakon zlouporabljal kot tako imenovana davčna oaza ali za morebitno pranje denarja.

Socialni demokrati verjamemo, da bo ministrstvo ustrezno pripravilo novelo oziroma popravke zakona; zato je podpiramo njegovo čim prejšnjo uveljavitev v terminskem načrtu, kot ga predlaga ministrstvo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, v njenem imenu Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoči, hvala za besedo.

Socialna varnost profesionalnih športnikov je izjemno pomembno vprašanje. Prejšnji sklic državnega zbora ga je skušal reševati z oblikovanjem sklada premostitvenega zavarovanja športnikov. Da je bilo to storjeno izjemno površno, da gre za zakonski kaos, ki ga je nemogoče izpeljati v praksi, ni treba ponavljati. Glavno vprašanje, ki si ga moramo zastaviti, je, ali je možno iz teh izhodišč z zakonodajnimi spremembami sploh rešiti stanje in napraviti dejansko funkcionalni sklad. Najverjetnejši odgovor je, da ne, in da gre s podaljševanjem roka le za podaljševanje agonije, česar pa smo od trenutne vlade v mnogih primerih tako ali tako že vajeni. V Združeni levici, zato temu podaljševanju ne bomo nasprotovali. Namesto tega se raje vprašamo po izhodiščnih rešitvah v tem zakonu oziroma sami zasnovi premostitvenega sklada. Profesionalni šport ni izjema pri ekonomskih in socialnih trendih, ki so značilni za neoliberalizem. Če danes pogledamo po vseh športnih panogah, vidimo, da je vse profesionalne športnike doletela espeizacija, ki je ogromen problem pri nas, posebej pri mladi organizaciji. Primer športnikov je sicer specifičen, saj seveda ne gre za klasične zaposlene, a hkrati vseeno ne povsem za svobodno poklic, posebej v kolektivnih športnih panogah. Prekarnost je pri profesionalnih športnikih zelo visoka. Poleg oblik zaposlitve tudi zaradi specifičnih zahtev športa od fizičnih omejitev, dolžine kariere pa do možnosti poškodbah, težavnih rehabilitacij ter vrnitvah na zadovoljiv nivo itd. Profesionalni športniki nimajo nobenih delavskih pravic, ki so sicer zagotovljene z zakoni ali kolektivnimi pogodbami. Večinoma seveda vidimo uspešne vrhunske športnike, ki tekmujejo in osvajajo kolajne na velikih spektakelskih prireditvah in so popularne figure v medijih, spregledamo pa veliko večino profesionalnih športnikov, ki delajo in živijo v izjemno težkih ekonomskih in socialnih razmerah. Dohodkovna neenakost je izjemno velika. Najbolj izpostavljeni športniki so dobro preskrbljeni, pogosto individualno sponzorirani in v mnogih primerih zaposleni v javni upravi. Ta zadnji način omogoča, da imajo športniki plačane prispevke in s tem uživajo osnovno socialno varnost. Vsekakor bi bilo potrebno razmisliti, kako ta princip narediti učinkovitejši, da bi javna uprava imela več od teh zaposlenih in bolj meritokratski ter širše dostopen. Treba se

je namreč zavedati, da v mnogih športnih panogah profesionalni ali polprofesionalni športniki s svojimi dohodki težko shajajo že sedaj, kaj šele po zaključku kariere. Pogosto te športnike drži pokonci le ljubezen do športna samega. Vprašanje je, če je sedanje stanje sploh zakonito, saj mnogi športniki izpolnjujejo vse pogoje za sklenitev rednega delovnega razmerja, čemur se klubi zaradi prihranka pri stroških dela izogibajo. Po anketi Sindikata poklicnih igralcev nogometa Slovenije iz leta 2010 se je za uvedbo delovnih razmerij izreklo 167 nogometašev, proti so bili samo štirje. Na drugi strani so klubi, ki so v tako početje prisiljene, saj so preslabo podprti, podfinancirani ali pa so prisiljeni v tekmovalna izven športnih igrišč in aren, v tekmovalne na trgu, zato morajo svojo delovno silo najeti za čim manjši strošek.

Za rešitev socialnega položaja profesionalnih športnikov namesto izhodišč, na katerih temelji sklad premostitvenega zavarovanja poklicnih športnikov, potrebujemo mehanizem, ki bo vzdržen, solidarnosten in redistributiven ter bo izenačeval in odpravljal neenakost, ne pa je utrjeval. Še bolj pomembno pa je reševati problematiko pri samih temeljih, torej sami organizaciji in razvoju športa pri nas.

Do današnjega predloga zakona o spremembi Zakona o premostitvenem zavarovanju poklicnih športnikov je zato treba biti zelo skeptičen. Je iz te kaotične, neurejene, nefunkcionalne zakonodajne ureditve, ki temelji na nepravilnih in nesolidarnostnih principih, sploh mogoče izpeljati operativno rešitev? V Združeni levici menimo, da ne. Potrebujemo drugačno rešitev, ki bo dejansko na pravičen način urejala socialno položaj vseh profesionalnih športnikov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani, gospod predsednik, spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Krščanski demokrati smo približno pred dobrim letom prispevali podpis k Predlogu zakona o premostitvenem zavarovanju poklicnih športnikov, ki ga je napisal Sindikat športnikov Slovenije. Športniki se namreč nemalokrat po zaključku poklicne športne kariere znajdejo v nekakšnem vakuumu, ki je lahko za posameznika zelo stresen, saj ostanejo brez sredstev za tekoče stroške, kaj šele za zagon nove poslovne ideje. Zaradi tega imajo lahko nekdanji poklicni športniki velike težave pri vstopu v novo življenjsko obdobje. Predlagani zakon naj bi tem športnikom zagotavljal sredstva za čas, ko se bodo vključevali v življenje, ko jim šport ne bo več predstavljal osnovnega oziroma temeljnega vira zaslužka. Že takrat smo poudarili, da je pristojno ministrstvo odgovorno za to, da se sprejeti zakon ustrezno dopolni in

predela na način, ki bo pravno izvedljiv. Žal je ministrstvo predolgo čakalo in sedaj po nujnem postopku sprejemamo podaljšanje roka, da si tako rekoč kupi še nekaj časa za pripravo prenove zakona. Krščanski demokrati temu podaljšanju ne bomo nasprotovali, hkrati pa upamo, da bo ministrstvo res v kratkem predlagalo celovito novelo zakona in s tem primerno uredilo to področje. Slovenski športniki delajo čudeže v svetovnem in evropskem merilu glede na dane finančne zmožnosti države. Ob tem vlagajo skoraj nečloveške napore za dosego dobrih rezultatov, kar kaže na to, da ni vse v denarju. Po končani karieri pa imajo nemalokrat tudi zdravstvene težave. Tisti, ki pa nastopajo v športih, ki komercialno niso tako zanimivi in finančno podprti, pa se znajdejo še v večjih finančnih težavah.

Zato si športniki zaslužijo, da jih podpremo v njihovih prizadevanjih za rešitev njihovega statusa vsaj v prehodnem obdobju, ko jim je najtežje. Ministrstvo pozivamo, da čim prej sprejme ustrezne rešitve.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanjo mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Še enkrat vsi prav lepo pozdravljeni! Zakon o premostitvenem zavarovanju poklicnih športnikov, sprejet maja 2014, je na področju urejanja vrhunškega poklicnega športa in športnikov naredil korak naprej. Cilji takrat sprejetega zakona so bili vsekakor plemeniti. Takratna želja predlagateljev je bila, da se zagotovi transparentnost in preglednost sistema zaposlovanja poklicnih športnikov v športnih društvih ter da se odprejo sistemske možnosti in vzpostavi posebna oblika poklicnega zavarovanja športnikov. Že takratna razprava pa je razkrila pomanjkljivosti zakona, slabosti in odstop od sistemske ureditve predvsem na področju davčne zakonodaje. Zakon naj bi namreč omogočil poklicnim športnikom, da del dohodka neobdavčeno naložijo skozi premostitveno zavarovanje za čas po končani karieri, država pa bi to podpirala z ustreznimi davčnimi olajšavami. Vlada takrat zakona ni podprla zaradi preveč odprtih vprašanj in dilem, finančnih razmer v državi in nezadostnega kroga upravičencev ter vzdržljivosti takega sklada. Na odstop od sistemskih rešitev ter preveč nedoslednosti je takrat opozarjala tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Danes, leto od sprejetja zakona, je Vlada pripravila popravilne ukrepe oziroma predlaga premostitveno obdobje, s katerim se podaljšuje rok za oblikovanje sklada premostitvenega zavarovanja poklicnih športnikov. Že ob obravnavi na pristojnem odboru smo opozorili, da v Zavezništvu ocenjujemo, da je predlagani rok prekratek. Preprosto povedano, veljavni zakon potrebuje temeljito prenovo, ki pa je ni mogoče izvesti v nekaj mesecih. Na slednje

opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Glede na pripombe Zakonodajno-pravne službe je pričakovati obsežno novelo veljavnega zakona verjetno v obliki novega zakona. Da bi se izognili vnovičnemu podaljševanju roka, bi kazalo razmisliti tudi o ustrezno daljšem roku za oblikovanje sklada. V tem duhu smo tudi ob obravnavi predloga zakona na delovnem telesu vložili amandma, s katerim smo želeli omogočiti Vladi in Kadu, da se pripravi podlaga, ki bi resnično lahko zasledovala uvodoma predstavljene cilje. Tako predstavniki Vlade kot predstavnik Kada so v petek med obravnavo predloga zakona zatrjevali, da ta krog ni potreben in da lahko vse potrebno postorijo, uskladijo in izvedejo v naslednjih nekaj mesecih. Prav zaradi tega zatrjevanja smo se v Zavezništvu odločili in predlog amandmaja umaknili.

V Zavezništvu bomo predlog zakona podprli. Vladi smo ponudili elegantno rešitev, s katero bi uveljavitev zakona še nekoliko umaknili, pristojnim za uveljavitev in izvajanje zakona pa omogočili, da zakon dopolnijo in spremenijo na način, da bi v resnici lahko zaživel. Upam le, da te rešitve niste zavrnili samo zato, ker je prišla s strani opozicijske stranke, temveč zato ker imate ustrezne rešitve že praktično pripravljene, kar ste ne nazadnje tudi zatrjevali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Irena Kotnik.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovani predstavnik Vlade, spoštovane kolegice, kolegi!

Danes imamo pred seboj novelo zakona, ki je bila v Državnem zboru sprejeta leta 2014. Sprejeta je bila z namenom ureditve premostitvenega zavarovanja poklicnih in vrhunskih športnikov ter športnic. S tem se je skušala zagotoviti njihova socialna varnost po zaključku aktivne športne kariere. V času takratnega sprejemanja zakona so različni akterji opozarjali na njegovo necelovitost, nesistemske ter vsebinsko nedodelanost. Zaradi kar nekaj odprtih vprašanj je danes otežena implementacija zakona v praksi. S tem se pravzaprav onemogoča uresničevanje osnovnega namena zakona, za katerega v Poslanski skupini SMC menimo, da je bil plemenit. Z novelo, ki jo danes sprejemamo, pa skušamo to implementacijsko vrzel tudi zapolniti. S podaljšanjem roka za oblikovanje sklada premostitvenega zavarovanja poklicnih športnikov do meseca novembra 2015 bi omogočili začetek izvajanja zakona. Naj pri tem poudarimo, kako pomembna je faza implementacije osnovnih javno-političnih odločitev, ki so bile v tem primeru sprejete v zakonski obliki, ter njena prepletenost z oblikovanjem oziroma pripravo določenega zakonskega akta. Zakon o premostitvenem zavarovanju poklicnih športnikov je odličen

primer, ki kaže ravno na to, kako pomembno je, da so zakonski predlogi jasni, celoviti, vsebinsko dodelani in da se lahko izvajajo v praksi. S tem se pravzaprav ugotavlja, v kolikšni meri so zadovoljena pričakovanja vseh vpletenih deležnikov, saj lahko implementacija prinese želene ali neželene učinke ali pa do njih sploh ne pride. Še tako dobra rešitev družbenega problema na normativni ravni v praksi namreč ne prinaša želenih učinkov, če izvajanje sprejete odločitve ni uspešno. Odgovornost pri sprejemanju pa nosi tudi zakonodajalec.

V Poslanski skupini SMC smo zadovoljni, da v želji po čim bolj učinkovitem delovanju premostitvenega sklada ter vlogi Kapitalske družbe, ki je zadolžena za oblikovanje in upravljanje sklada, v zadnjih nekaj mesecih potekajo intenzivna usklajevanja med vsemi vpletenimi deležniki o noveli zakona, ki bi omogočila njegovo dejansko implementacijo. Izvajanje vsakdanjih odločitev, ko nek zakon postaja del družbene realnosti, pogosto vodi do pogajanj in potreb po sklepanju kompromisov. Novela zakona, o kateri danes odločamo, bo omogočila, da se v ustreznem časovnem okviru oblikuje sklep premostitvenega zavarovanja poklicnih športnikov. Novela, ki bo tej sledila, pa bo odpravila še vse nejasnosti in odprta vprašanja, zaradi katerih veljavni zakon ne more zaživeti v praksi.

V Poslanski skupini SMC si ne želimo mačehovskega odnosa države do športa, ki mora biti polje delovanja vsake odgovorne oblasti, in sicer zaradi preštevilnih in prepomembnih funkcij, ki jih ima za družbo kot celoto. Predlagano novelo zato podpiramo in tudi pričakujemo popravljene ukrepe, ki bodo v celoti zapolnili nezmožnost učinkovitega in uspešnega izvajanja zakona. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Spoštovana gospa ministrica, kolegi in kolegi!

Moram povedati, da me kot bivšega športnika, 13 let sem treniral judo, seveda zelo veseli, da je na dnevnem redu seje Državnega zbora kakšen zakon s področja športa. Sam bi si želel več takšnih zakonov in pa tudi razprav. V Slovenski demokratski stranki smo bili proti koncu zadnjega mandata državnega zbora tudi med sopolisniki in predlagatelji Zakona o premostitvenem zavarovanju poklicnih športnikov. Pričakovali in upali smo, da bo zakon začel veljati junija letos, kot je bilo tudi sprva predvideno. Glede na to, da to podaljševanje roka za uveljavitev zakona podpirajo tudi športniki, podpiramo predlog novele zakona, s katerim dajemo partnerjem v postopku nekaj dodatnega časa, da se uskladijo in ustrezno pripravijo podzakonski akti. Hkrati pa od ministrstva pričakujemo in tudi zahtevamo, da pospeši te aktivnosti, da bomo lahko rekli, da

bomo še do konca leta imeli nek zakon, ki končno športnikom nekaj daje. Slovenski športniki v mednarodnih primerjavah nizajo odlične rezultate. Mi politiki pa jim moramo ustvarjati okolje, v katerem bodo lahko normalno živeli, imeli motivacijo, bodo ponosni na državo, za katero se borijo, in da bodo lahko živeli po svoji karieri in svoje znanje in izkušnje uporabili za prenos znanja na nove rodove športnic in športnikov. Problematična je ureditev izobraževanja vrhunskih športnikov. Tudi tukaj so nekatere rezerve, na katere velja v sklopu poklicnega športa opozoriti. Ob tem pa v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke pozivamo, da se slovenska politika končno celovito poda in pristopi k reševanju problematike slovenskega športa. Urediti je predvsem treba financiranje v povezavi virov iz naslova koncesij od iger na srečo, treba je pripraviti ustrezne programe za črpanje evropskih sredstev. Tukaj vidimo veliko potenciala in žal tudi v preteklosti veliko zamujenih priložnosti. Bolje pa bo treba tudi zaščititi položaj športnikov, s poudarkom na mladih športnikih. Ko se danes pogovarjam z mnogimi člani in pa predsedniki športnih društev, pa je kar nekaj takšnih, ki tarnajo nad zastarelostjo zakonodaje na področju društev, vezanih na delovaje v športu. Ko pa govorimo o slovenskem športu nasproh, pa je treba opozoriti, da je povprečna starost športnega objekta oziroma športne infrastrukture v Sloveniji 40 let. Torej lahko ugotovimo, da pogoji za delo z našimi drugimi državami, ki so na tekmovanjih tudi konkurenti, niso optimalni, vprašljiv pa sta tudi varnostni vidik in zdravstveni vidik. Verjetno je tudi logično, da bolj kot je stara oprema in stvari, na katerih se izvaja športna dejavnost, večje je tudi tveganje za poškodbe.

Ob tem pa na koncu opozarjam, da šport v Sloveniji niso samo Stožice in center Planica, kamor je šlo več denarja kot v zadnjih 20 letih skupaj za slovenski šport. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanske skupin. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni možno vlagati. Zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure o prekinjeni 14. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ŽIVINOREJI PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za

kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano gospodu Mihi Marenči.

MIHA MARENČE: Spoštovani predsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, vsem skupaj lep pozdrav v imenu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano!

Dovolite mi, da vam na kratko predstavim predlagane spremembe in dopolnitve Zakona o živinoreji. Zakon o živinoreji je bil potreben temeljite prenove, zato smo se na ministrstvu odločili, da spremembo zakona uvedemo v dveh fazah. Prva, ki jo sprejemate na današnji seji, vsebuje le nekatere najnujnejše spremembe, da bi se izognili morebitnim težavam ob uveljavitvi uredbe Evropske unije zlasti na področju priznavanja rejskih organizacij, ki vodijo izvorno rodovniško knjigo, gre za Kobilarno Lipica. Kasneje pa bomo pripravili spremembo celotnega Zakona o živinoreji, in sicer ko bodo znane vsebine že omenjene uredbe Evropske unije, kar bo predvidoma v obdobju 2016–2018. V letu 2015 se izteče petletno obdobje priznanja rejskim organizacijam in veljavnosti rejskih programov. Zato bi morale rejske organizacije v skladu z veljavnim Zakonom o živinoreji vložiti nove vloge, in sicer za priznanje oziroma potrditev za dobo petih let. Postopek priznanja bi se moral ponovno izvesti čez pet let, ko bo najverjetneje veljavna nova uredba na področju zootehnike. Glede na to, da nova predlagana uredba, ki je trenutno v obravnavi, določa nove kriterije dokazovanja o vodenju izvorne rodovniške knjige za enoprste kopitarje – evropska uredba namreč predvideva na področju konjereje le eno izvorno rodovniško knjigo – bi lahko imeli težave ob priznanju rejskega programa in izvorne rodovniške knjige za lipicanca, saj za isto pasmo, kot je bilo že omenjeno, vodi izvorno rodovniško knjigo tudi Kobilarna Piber v Avstriji. Zato predlagamo, da s to spremembo zakona spremenimo obdobje veljavnosti rejskih organizacij in rejskih programov iz pet let za nedoločen čas. Takšna praksa je uveljavljena v številnih evropskih državah, prav tako pa s tem preventivno preprečimo morebitne težave ob potrjevanju rejskega programa za lipicance v prihodnje. To spremembo bomo izvedli s prehodno določbo, ki bo določala, da se rejske organizacije in rejski programi, ki so do uveljavitve te spremembe zakona priznani oziroma potrjeni v skladu z obstoječim zakonom za obdobje petih let, štejejo za rejske organizacije in rejske programe, priznane oziroma potrjene za nedoločen čas v skladu z novim sprejetim zakonom. Resorno ministrstvo bo tako vsem rejskim organizacijam, ki imajo odločbo o odobritvi do konca leta 2015, izdalo ugotovitveno odločbo o podaljšanju priznanja za nedoločen čas. Dodatno se s to spremembo aktivno lotevamo odprave administrativnih ovir, saj rejski programi, ki po vsebini veljajo za dolgoročno obdobje, ne bodo več predmet pet

letnih vlog in obravnav ter izdaj odločb. To hkrati znižuje administrativne stroške rejskim organizacijam zaradi priprave vlog kot tudi administrativne stroške ministrstva.

Vezano na administrativne stroške Zakon o živinoreji spreminjamo tudi v delu, ki določa objavo organizacij v živinoreji v Uradnem listu Republike Slovenije. Glede na to, da se seznam organizacij v živinoreji stalno spreminja, je ustrežnejše, da se seznam ažurira samo na spletnih straneh resornega ministrstva, zato bomo tudi na tem področju znižali stroške objave. Ostale spremembe zakona so predvidene po sprejetju uredbe Evropske unije. Zakon začne veljati naslednji dan po objavi. Rejske organizacije, katerim priznanje poteče konec leta 2015, morajo vlogo za ponovno priznanje vložiti najmanj pol leta pred iztekom, to je zadnji dan junija. Na ta način priznanimi rejskim organizacijam ne bo treba vlagati novih vlog za podaljšanje priznanja, ki jim poteče konec leta 2015. Hvala lepa za vašo pozornost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Ivi Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, državni sekretar, kolegice in kolegi!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o živinoreji obravnaval kot matično delovno telo na 8. seji 3. junija 2015. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je podala konkretne pripombe k nekaterim določbam predloga zakona, ki so bile ustrezno upoštevane v amandmajih koalicijskih poslanskih skupin in jih je odbor tudi sprejel. Odboru je bilo posredovano tudi mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki predlog zakona podpira.

V razpravi je sodeloval direktor Kmetijske gozdarske zbornice Slovenije, ki je poudaril, da je zbornica sodelovala pri pripravi predloga zakona in ga tudi podprla. Člani odbora niso razpravljali o posameznih členih in vloženi amandmajih. Pred končnim glasovanjem o členih predloga zakona pa je velika večina članov v okviru obrazložitve glasu predlog zakona podprla, saj bodo predlagane rešitve prispevale k odpravi administrativnih ovir in znižanju administrativnih stroškov tako rejskim organizacijam kot tudi ministrstvu, predvsem pa bodo zagotovile vodenje izvorne rodovniške knjige za lipicanca konja.

Članica odbora iz vrst Poslanske skupine Združena levica pa je pojasnila, da poslanska skupina predlog zakona v delu, ki ukinja objavo rejskih programov v Uradnem listu Republike Slovenije, podpira, ima pa zadržke glede rešitve, ki spreminja rok priznanja iz petih let v nedoločen čas samo za priznane rejske

organizacije, medtem ko so druge priznane organizacije ter odobrene organizacije še vedno priznane samo za pet let. Po njenem mnenju takšna rešitev vzbuja pomislek, da so predlagane spremembe zakona le prvi korak k postopnemu vzpostavljanju ceha rejskih organizacij, še posebej če bo kmalu sledila zaostritev pogojev za pridobitev statusa rejske organizacije in odobritve rejskih programov. Tako bi se znašli v položaju, ko bi nekatere organizacije imele rejske programe potrjene za nedoločen čas, ostalim pa bi bila odobritev rejskih programov in pridobitev statusa rejske organizacije otežena.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval še o členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del poročila odbora.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o živinoreji obravnavamo, ko na nivoju Evropske unije sprejemajo celotno novo evropsko ureditev, vezano na obdobje veljavnosti rejskih organizacij in rejskih programov. To je za Slovenijo izjemno pomembno, kajti v letu 2015 se izteče 5-letno obdobje priznanja rejskih programov in po izteku teh petih let se mora ponovno začeti postopek za dodelitev rejskih programov za naslednje obdobje. Če bi zakon ostal nespremenjen in bi veljala nova uredba Evropske unije, bi lahko imeli zelo velike težave pri vseh rejskih programih v Sloveniji. Dejstvo, da ta zakon rejske programe podaljšuje iz 5 let na nedoločen čas, je zagotovo zelo dobrodošlo za vse naše rejske programe, še posebej pa bo to zelo pomembno za Kobilarno Lipica. Na področju reje kopitarjev je v predlogu Evropske unije ohranjen instrument izvorne rodovniške knjige, določena je tudi zahteva, ki jo mora rejska organizacija izpolnjevati, da lahko vodi izvorno rodovniško knjigo, in obdobje priznanja rejskih organizacij in veljavnost rejskih programov v tem programu ni časovno omejena. To pomeni, da bi morale priznane rejske organizacije v Sloveniji po uveljavitvi uredbe EU in izteku obdobja priznanja vložiti vloge za priznanje in potrditev rejskih programov v skladu z novo zakonodajo. Predvsem bi tukaj lahko prišlo do težav pri vodenju izvorne rodovniške knjige za lipicansko pasmo. V postopku za pridobitev vodenja

izvorne rodovniške knjige v Evropski uniji bi morali pravzaprav dokazati, da v času vložitve vloge ne obstaja nobena druga organizacija, ki bi vodila izvorno rodovniško knjigo za isto pasmo. In ker vemo, da sta trenutno v Evropski uniji dve priznani rejski organizaciji, ki vodita izvorno rodovniško knjigo za lipicansko pasmo, v Sloveniji torej Kobilarna Lipica in v Avstriji Kobilarna Piber, je ta zakon izjemno pomemben prav za Kobilarno Lipica in ne nazadnje za zaščito našega slovenskega ponosa, če lahko to rečem, lipicanca. Poleg tega izjemnega pomena za ohranitev izvorne rodovniške knjige v Kobilarni Lipica pa zakon s tem, ko podaljšuje veljavnost programov iz 5 let na nedoločen čas, zmanjšuje tudi administrativne ovire in postopke, ki jih pač morajo rejske organizacije voditi vsakih 5 let. Tako da je to dobrodošlo s tega vidika tudi za vse ostale, kajti vendarle pri rejskih organizacijah gre za dolgoročne programe, ne gre za programe nekaj let, ampak dejansko se pasme skozi desetletja, stoletja razvijajo, ohranjajo, tako da je tudi po tej plati izjemno pomembno, da ta zakon vendarle opredeli tudi možnost upravljanja in delovanja rejskih organizacij za nedoločen čas. Prepričani smo, da bo to tudi prispevalo k večji kakovosti upravljanja rejskih organizacij ob ustreznem nadzoru, ki bo še kako pomemben ravno iz razloga, da govorimo o obdobju za nedoločen čas.

V Poslanski skupini SD bomo ta zakon iz navedenih razlogov podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Spoštovani predsednik, spoštovani predstavnik ministrstva, spoštovane kolegice in kolegi!

Še preden se lotimo same vsebine predloga o spremembah Zakona o živinoreji, bi v Poslanski skupini Združene leveice radi opozorili na to, kar je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zapisalo v obrazložitvi predloga zakona, citiram: "Potreba po spremembah Zakona o živinoreji je aktualna že od leta 2011, ko je bila s sklepom ministra imenovana strokovna delovna skupina za pripravo sprememb in dopolnitev zakona. Trenutni zakon je namreč v nekaterih delih precej zastarel, vsebuje veliko vsebin, ki so odvečne ali se ne izvajajo, ni podzakonskih aktov in v nekaterih primerih povzroča dodatna administrativna bremena tako državljanom kot tudi državni administraciji." Konec citata. V skladu z drugim odstavkom 125. člena Zakona o živinoreji bi morale pristojno ministrstvo podzakonske akte izdati najkasneje v roku štirih let po njegovi uveljavitvi. Letos mineva 13 let od sprejetja tega zakona, ministrstvo pa lahko priznava, da podzakonskih aktov še vedno ni, da so nekatere vsebine odvečne in tako naprej. Sprašujemo se, kaj so na ministrstvu za

kmetijstvo počeli zadnjih 13 let in ali ima sploh smisel, da se celotna državnoborska administracija ubada s sprejemanjem nekih zakonov, za katere 13 let po njihovem sprejetju pristojno ministrstvo flegmatično razlaga, da se nekatere njihove določbe ne izvajajo in da sploh niso sprejeli podzakonskih aktov za njihovo izvajanje. Res na podobne probleme v zvezi z različnimi zakoni nenehno opozarjamo poslanci zdaj ene, zdaj druge poslanske skupine, redko pa se zgodi, da brez vsakršne pobude pristojno ministrstvo samo pride v Državni zbor z zakonom in naloži, naj delajo. S takšno izjavo ministrstvo kaže nespoštovanje do dela poslank in poslancev Državnega zbora in tudi do vseh ostalih zaposlenih v tej hiši. Da pa ne bomo samo grajali, naj povem še, da v Združeni levici pozdravljamo vsaj iskrenost in samokritičnost Ministrstva za kmetijstvo.

Sedaj pa še nekaj besed o sami vsebini zakona. Glavna posledica sprejetja tega zakona bo, da bo Kobilarna Lipica še naprej imela status rejske organizacije, ker bi v nasprotnem primeru izgubila zaradi uredbe EU, ki zahteva, da mora rejska organizacija v primeru, da vodi izvirno rodovniško knjigo, dokazati, da v času vložitve zahteve za priznanje statusa rejske organizacije takšne knjige ne vodi nobena druga rejska organizacija. Ker pa takšno knjigo vodi tudi Kobilarna Piber v Avstriji, to ne bi bilo mogoče. Zato bomo predlog sprememb zakona podprli. Opozarjamo pa, da ni prav, da se zapleti okoli ene organizacije rešujejo tako, da se spremeni zakon, ki velja še za mnoge druge. Kobilarna Lipica se sooča še z mnogimi drugimi problemi, na katere smo v Združeni levici v preteklosti že večkrat opozorili in upamo, da bo ministrstvo k reševanju teh problemov v prihodnosti pristopilo sistematično, ne pa da bo ad hoc spreminjalo zakone, ki se tičejo še mnogih drugih in ne samo Kobilarne. Vsi vemo, da se živinoreja kot veda iz leta v leto razvija. Torej se morajo skladno z njo razvijati tudi rejski programi in zahteve glede teh, tako da petletna omejitev veljavnosti, ki je trenutno v veljavi, niti ni napačna, če seveda izvajamo specifični problem same Kobilarne Lipica. Rejski programi za nedoločen čas so lahko tudi prvi korak do postopnega vzpostavljanja ceha rejskih organizacij. Še posebej, če bo kmalu sledila zaostritev pogojev za pridobitev statusa rejske organizacije in odobritve rejskih programov. Tako se lahko najdemo v položaju, ko bodo nekatere organizacije imele rejske programe za nedoločen čas, ostalim pa bi bila odobritev rejskih programov in pridobitev statusa rejske organizacije otežena.

Zato bomo v Poslanski skupini Združene leveice ta predlog sicer podprli, ampak bomo to področje še naprej budno spremljali. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani!

Predlagatelj novele zakona o živinoreji utemeljuje spremembo s tem, da je veljavni zakon o živinoreji zastarel, vsebuje več vsebin, ki so odvečne in se ne izvajajo, ter povzroča administrativna bremena tako uporabnikom kot tudi državi. Trenutno so priznanja rejski organizaciji in veljavnost rejskih programov v Sloveniji omejena na obdobje petih let. Novela predlaga, da se to obdobje spremeni na nedoločen čas, kar bi organizacijam prihranilo ogromno administracije. Krščanski demokrati se zavzemamo za enostavne postopke, in to rešitev tudi podpiramo. Tudi druga sprememba, ki gre v smer enostavnih postopkov, je korak naprej. Seznama rejskih organizacij v skladu s predlogom novele ne bo več treba objavljati v Uradnem listu, ampak se bo ažuriral na spletnih straneh ministrstva. Na isti spletni strani se bo objavljala tudi seznama organizacij, ki jim je bilo priznanje ali odobritev odvzeta, in sicer z datumom odvzema. Sedanje obdobje potrjevanja rejskih programov za obdobje petih let se iz nižje ravni posameznega rejskega programa prenaša na višjo raven. Skupni temeljni rejski program se bo namreč potrjeval za obdobje petih let. Ukrep je smiseln, saj se s skupnim temeljnim rejskim programom tudi določa financiranje. Ministrstvo za kmetijstvo tudi napoveduje skorajšnjo obsežno spremembo zakona, ko bo sprejeta nova evropska zakonodaja za področje živinoreje.

Krščanski demokrati bomo novelo zakona o živinoreji podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Modernega centra, zanjo gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani državni sekretar, drage kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Stranke modernega centra se zavedamo nujnosti in pomembnosti spremembe zakona o živinoreji, ki se nanaša na veljavnost priznanja rejskih organizacij in potrjevanje rejskih programov, kajti s tem ustvarimo pravne podlage za ohranitev izvirne rodovniške knjige za lipicanca, ki je biser in ponos Slovenije, slovenske živinoreje in turizma. Cilj spremembe zakona je spreminjanje obdobja veljavnosti rejskih organizacij in rejskih programov iz zakonsko določenega petletnega obdobja v časovno neomejeno obdobje, kot to omogoča tudi uredba Evropske unije in je to praksa že v mnogih evropskih državah. S spremembo zakona odpravljamo tudi administrativne ovire in znižujemo administrativne stroške, ki so povezani z vlaganjem in obravnavo vlog ter izdajo odločb.

Našo opredelitev do predlaganih sprememb zakona utemeljujemo z naslednjim. V skladu z določili zakona se letos izteče petletno obdobje priznanja rejskim organizacijam in veljavnost rejskih programov, zato bi morale rejske

organizacije v skladu s trenutno veljavno zakonodajo do konca junija oziroma 1. 7. podati vloge za priznanje rejskih organizacij in potrjevanje rejskih programov, pri čemer pa je treba dokazovati, da v času vložitve vloge ne obstaja nobena druga organizacija, ki bi v skladu z uredbo EU, ki ohranja instrument izvirne rodovniške knjige, vodila rodovniško knjigo za isto pasmo, kar pa bi bil problem v primeru lipicanca, saj sta na območju Evropske unije trenutno dve rejski organizaciji, ki vodita izvirno rodovniško knjigo za lipicansko pasmo, in sicer v Sloveniji Kobilarna Lipica ter v Avstriji Kobilarna Piber. Če bomo potrdili predlagano spremembo, se bomo s tem izognili izgubi Lipicanca.

Spoštovani! Upam, da smo vas z navedenimi argumenti prepričali in da se pridružujete našemu stališču do predlaganih nujnih sprememb zakona, ki pa ga bo zaradi zastarelosti treba čim prej povsem na novo zasnovati, kar bo izredno zahtevan naloga, saj je treba implementirati evropsko zakonodajo in času poiskati primerne sistemske rešitve, ki bodo povečali konkurenčnost panoge. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Spoštovani predsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Predlog spremembe zakona predvideva spremembo obdobja veljavnosti rejskih organizacij in rejskih programov iz pet let na nedoločen čas. Tovrstna praksa je uveljavljena v številnih evropskih državah. Predvidena je prehodna določba, ki bo določala, da se rejske organizacije in rejski programi, ki so do uveljavitve te spremembe zakona priznane oziroma potrjeni v skladu z obstoječim zakonom za obdobje pet let, štejejo za rejske organizacije in rejske programe priznane oziroma potrjene za nedoločen čas v skladu z novim sprejetim zakonom. Hkrati se s to spremembo zakona aktivno odpravljajo administrativne ovire, saj rejski programi, ki po vsebini veljajo za dolgoročno obdobje, ne bodo več predmet petletnih vlog in obravnav ter izdaj odločb. To hkrati znižuje administrativne stroške rejskim organizacijam zaradi priprave vlog kot tudi administrativne stroške ministrstva. Vezano na administrativne stroške se Zakon o živinoreji spreminja tudi v delu, ki določa objavo organizacij v živinoreji v Uradnem listu Republike Slovenije. Glede na to, da se seznam organizacij v živinoreji stalno spreminja, je ustrežnejše, da se seznam ažurira samo na spletnih straneh ministrstva. Zato bodo tudi na tem področju znižani stroški objave. Hkrati se tudi izognemo morebitnim težavam pri podaljšanju rejske organizacije Kobilarne Lipica v skladu z novo evropsko zakonodajo, kjer bi morali dokazovati in bi težko dokazali, da samo

Kobilarna Lipica vodi izvirno rodovniško knjigo, ker to izvaja tudi Kobilarna Piber v Avstriji.

V Slovenski demokratični stranki bomo to spremembo zakona podprli. Podpiramo pa vsakršno odpravljanje administrativnih ovir in to prakso bi morali brez neke grožnje za spremembo nove evropske zakonodaje uveljaviti tudi na drugih področjih, kot je prostorska zakonodaja, okoljska, gradbena in tako naprej, ker imamo preveč administrativnih ovir, preveč stroškov, predolge postopke in to vse skupaj naše gospodarstvo in nasploh državo draži in tudi ovira razvoj na vseh področjih. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarja, kolegice in kolegi!

Potreba po spremembah Zakona o živinoreji je aktualna že od leta 2011. Takrat je bila s sklepom ministra imenovana strokovna delovna skupina za pripravo sprememb in dopolnitev zakona. Trenutni zakon je namreč v nekaterih delih precej zastarel. Vsebuje veliko vsebin, ki so odvečne ali se ne izvajajo. V nekaterih primerih pa povzroča dodatna administrativna bremena tako državljanom kot tudi državni administraciji. Ena izmed glavnih sprememb veljavnega zakona je povezava s potrjevanjem rejskih organizacij in rejskih programov. V letu 2015 se namreč izteče petletno obdobje priznanja rejskim organizacijam in veljavnosti rejskih programov, zato bi morale rejske organizacije v skladu z veljavnim zakonom o živinoreji vložiti nove vloge za priznanje rejskih organizacij in za potrditev rejskih programov za dobo petih let. Po izteku petletnega obdobja bi morale rejske organizacije v skladu z novo evropsko zakonodajo, ki sicer še ni v veljavi, vložiti nove vloge. Predlagana evropska uredba pa določa tudi dokazovanje o vodenju izvirne rodovniške knjige, kar je v primeru Slovenije problematično z vidika vodenja izvirne rodovniške knjige za lipicance. Trenutno sta namreč v Evropski uniji priznani dve rejski organizaciji, ki vodita izvirno rodovniško knjigo za lipicansko pasmo, torej naša kobilarna Lipica in avstrijska kobilarna Piber, kar bi lahko pomenilo, da Slovenija ne more dokazati, da je naš vzrejni program za Lipicance edini v Evropi.

Zato bomo poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus predlog zakona podprli, saj ocenjujemo, da lahko zaščitimo vzrejni program lipicancev le tako, da se pred koncem tega leta, ko se izteče petletno obdobje potrjenega rejskega programa, veljavnost rejskih programov spremeni za nedoločen čas. S predlagano novelo se odpravljajo tudi administrativne ovire, saj rejski programi, ki po vsebini veljajo za dolgoročno obdobje, ne bodo več predmet

petletnih vlog in obravnav ter izdaj odločb. To hkrati znižuje administrativne stroške rejskim organizacij zaradi priprave vlog kot tudi administrativne stroške ministrstva. Zakon o živinoreji se spreminja tudi v delu, ki določa objavo organizacij v živinoreji v Uradnem listu Republike Slovenije.

Glede na to, da se seznam organizacij v živinoreji stalno spreminja, je ustreznejše, da se seznam ažurira samo na spletnih straneh ministrstva. Tako bodo tudi na tem področju znižani stroški objave. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanja, pol ure po prekinjeni 14. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 9. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O ZAPOSLOVANJU, SAMOZAPOSLOVANJU IN DELU TUJCEV V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospodu Petru Pogačarju.

PETER POGAČAR: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Temeljni razlog za pripravo novega zakona je nova ureditev oziroma prilagoditev področja zaposlovanja in dela tujcev v Republiki Sloveniji določbam Zakona o tujcih, ki na podlagi prenosa Direktive o enotnem postopku obravnavanja vloge za enotno dovoljenje za državljane tretjih držav uvaja koncept enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, ki se bo po novem izdajalo v enotnem postopku na upravnih enotah. S prenosom te evropske direktive se uvaja tako imenovano načelo Vse na enem mestu za vse tujce, ki bodo zaprosili za izdajo dovoljenja za prebivanje zaradi zaposlitve ali dela. Tujci, državljani tretjih držav, ki bodo v Slovenijo prišli z namenom zaposlitve, samozaposlitve ali dela, tako ne bodo več potrebovali dveh dovoljenj, saj bo novo enotno dovoljenje nadomestilo tako dovoljenje za prebivanje kot tudi delovno dovoljenje. Posebej se ureja tudi sezonsko delo. Sezonsko delo pomeni izjemo od enotnega dovoljenja. Zavod za zaposlovanje ga bo izdajal delodajalcem, in sicer za čas do 3 mesecev, v tem primeru tujci, državljani tretjih držav, po novem ne bodo več potrebovali dovoljenja za prebivanje. S predlogom zakona bistveno poenostavljamo

postopke izdaje enotnega delovnega dovoljenja tako za delodajalce kot tudi za tujce. Po novem bodo v enotnem postopku pridobili dovoljenje za prebivanje in delo bistveno hitreje kot sedaj, predvidoma v 30 dneh od popolne vloge.

Treba je poudariti, da predlog novega zakona pomembno dviguje raven zaščite pravic tujih delavcev v primerjavi z dosedanjim zakonom. Po novem se bodo tujci na podlagi enotnega dovoljenja lahko zaposlovali samo za polni delovni čas. Predlog zakona posebej ureja tudi problematiko neprijavljanja tujcev v socialna zavarovanja. Po novem predlog zakona določa, da bodo imele pravico do prostega dostopa še nekatere dodatne kategorije tujcev, ki imajo po dosednji zakonodaji možnost pridobiti osebno dovoljenje že na podlagi svojega statusa, in sicer prosilec za mednarodno zaščito, oseba z začasno zaščito žrtev trgovine z ljudmi. Treba je poudariti, da po novem prijava prostega delovnega mesta ne bo več obvezna v postopku izdaje enotnega dovoljenja, bo pa vlagatelju, se pravi delodajalcu, omogočeno, da pred vložitvijo vloge preveri stanje na trgu dela. Predlog zakona določa tudi podlago za oblikovanje seznama poklicev za zaposlitev, v katerem se v postopku izdaje soglasja ne bo preverjal trg dela. Gre za tako imenovan seznam deficitarnih poklicev. Bistveno za pravno varnost tujih delavcev v Sloveniji je tudi, da pri podaljšanjih vseh vrst enotnih dovoljenj, na podlagi katerih je tujec zaposlen v Sloveniji, je po novem mogoče ostati zaposlen do odločitve o vloženi vlogi za podaljšanje, ne bo več prekinitve socialnih zavarovanj. Zelo pomembno se nam zdi poudariti, da zakon tudi zaostruje sankcije za kršitev pravic tujih delavcev v Sloveniji. Za najtežje kršitve so predvidene prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela. Zakon predvideva bistveno strožje denarne kazni za kršitelje. Višine odmerjenih kazni so predlagane glede na težo storjenega prekrška oziroma predlagamo, da ima kazen tudi odvračilni namen. V praksi se je namreč pokazalo, da v državah Evropske unije, Nemčija, Avstrija, kjer so kazni precej višje, do kršitev ne prihaja.

Spoštovane poslanke in poslanci! Predlog zakona implementira evropsko direktivo, prinaša vrsto prednosti, tako za delodajalce kot za tuje delavce. Zakon ima enotno podporo vseh socialnih partnerjev, ki so jo izkazali na seji Ekonomsko-socialnega sveta. Predlagam, če se bo danes v drugem branju izkazalo, da so izpolnjeni poslovniški roki, da Državni zbor opravi tretje branje tega predloga zakona že na tej seji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku, gospodu Urošu Priklju.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, predstavniki Vlade, spoštovane kolegice in kolegi!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je na svoji 11. seji 4. 6. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada, s predlogom za obravnavo in sprejetje tega zakona po rednem postopku. Pri delu odbora so sodelovali predstavniki Vlade, Zakonodajno-pravna služba ter predstavniki Državnega sveta. Odboru je bilo prav tako posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog predpisa proučila z vidika njegove skladnosti z ustavo in podala kar nekaj pripomb na besedilo posameznih členov. Odbor je prav tako prejel mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varnost, delo, zdravstvo in invalide, ki je obravnaval predlog zakona in ga potrdil oziroma nanj ni imel vsebinskih pripomb. Ob tem velja omeniti tudi, da je Ekonomsko-socialni svet soglasno sprejel predlog navedenega zakona in nanj ni imel vsebinskih pripomb.

V poslovnem letu so s strani kvalificiranih predlagateljev bili vloženi amandmaji, in sicer amandmaji Poslanske skupine Združene levice ter kar nekaj amandmajev, ki so sledili priporočilom Zakonodajno-pravne službe s strani koalicijskih poslanskih skupin. Predlagatelj predloga zakona je na kratko predstavil zakon, tudi danes smo slišali, in povedal, da je temeljni razlog za pripravo novega zakona nova ureditev oziroma prilagoditev področja zaposlovanja in dela tujcev v Republiki Sloveniji določbam Zakona o tujcih, ki na podlagi prenosa direktive EU uvaja koncept enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, ki se bo po novem izdajalo v enotnem postopku na upravnih enotah. S prenosom vsebine določb direktive se uvaja tudi tako imenovano načelo Vse na enem mestu za vse tujce, ki bodo zaprosili za izdajo dovoljenja za prebivanje zaradi zaposlitve in dela.

Ob vsem povedanem se bo enotno dovoljenje izdajalo v obliki izkaznic. Tujcu, ki bo v času veljavnosti izkaznice zamenjal delodajalca, delovno mesto pri istem delodajalcu, želel nadaljevati delo na podlagi druge pogodbe civilnega prava ali se zaposliti še pri drugem delodajalcu, se bo na podlagi soglasja zavoda izdala le pisna odobritev in mu do izteka veljavnosti izkaznice le-te ne bo potrebno zamenjati. V predlogu novega zakona so vključene še druge pomembnejše rešitve, med katerimi jih večina v primeru z veljavno ureditvijo pomeni poenostavitev oziroma odpravo določenih administrativnih postopkov. Na kratko bi še želel povzeti razpravo, ki je potekala na samem odboru. Izpostavljeno je bilo, da predlog zakona sicer prinaša mnogo dobrih rešitev, neopravičeno po mnenju nekaterih pa razlikuje delavce glede na izobrazbo. Prav tako pa določa prevelike kazni za delavce. Na to je opozoril predstavnik

Poslanske skupine iz Združene levice, ki je navedene amandmaje tudi predlagala. Poudaril je, da razlikovanje na podlagi izobrazbe ni sprejemljivo. Prav tako so po njihovem mnenju kazni nesorazmerne, saj izhajajo iz zmotnega prepričanja, da se za delo na črno odgovorni delavci in ne delodajalci.

Vlada in tudi večina poslancev na matičnem delovnem telesu je navedenim amandmajem nasprotovala tudi glede na sprejeto strategijo ekonomskih migracij. Z amandmaji bi res razširili dostop do dela vsem tujcem, vendar pa to ni v interesu slovenskega trga dela. Tudi drugi razpravljavci so menili, da je treba upoštevati navedeno strategijo, saj je usmerjena v pravo smer in je v interesu slovenskega trga dela. Poudarjeno je bilo, da predlog zakona pomeni bistven napredek in prinaša večjo pravno zaščito, cilja pa na zaposlovanje delavcev v tistih poklicih, ki jih v Sloveniji želimo in tudi potrebujemo.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona ter jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del poročila, ki ste ga dobili. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanj Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani sekretar, kolegice in kolegi!

Slovenska in nasploh evropska zakonodaja o gibanju in delu tujcev je na žalost vse bolj represivna in zato nečloveška. Priseljence vse bolj ločujemo na različne kategorije in jih postavljamo v zelo različne in zelo neenakopravne položaje. V zakonodaji o gibanju in delu tujcev se jasno odraža podrejenost dela kapitalu, ki postaja bistvo neoliberalne Evropske unije. Gibanje delavcev, torej ljudi in njihovo pravico do preživljanja predpisi omejujejo na sto in en način, tudi za ceno uničenih življenj in družin, ki sedaj bežijo pred grozotami na Bližnjem vzhodu. Noben predpis oziroma zelo malo predpisov pa ne omejuje prostega toka gibanja kapitala, ne glede na to, kakšno družbeno ali okoljsko škodo ta povzroča. Skrajni primer so davčne oaze. Evropska unija dopušča prosto odtekanje družbenega bogastva v te države. Dopušča, je premila beseda. Države, kot je Luksemburg, so de facto davčne oaze sredi Evropske unije. In večina formalnih davčnih oaz, na primer znameniti Kajmanski otoki, stojijo na kolonialnih ozemljih držav članic EU. EU to mirno gleda, ne da bi kdorkoli bil opozorjen na davčni in socialni damping, ki je posledica tega. Po drugi strani pa zakonodaja, tudi slovenski

zakon o zaposlovanju tujcev, postavlja visoke ovire za ljudi, ki iščejo boljše življenje. Velika večina si ne more pravočasno zagotoviti dela, zato ne izpolnijo niti osnovnega pogoja za zakonito prebivanje v Sloveniji. Tisti, ki si uspejo najti zaposlitev, pa so po več let vezani na enega in istega delodajalca. Zadnje mesece lahko spremljamo tragično usodo bosanskih delavcev slovenskih podjetij v Nemčiji, pred leti pa smo bili priča zgodbam delavcev, ki so gradili TEŠ 6, Stožice, avtoceste in druge velike gradbene projekte pred krizo ali pa so izvajali tako imenovane pristaniške storitve v Luki Koper. Mnogi od njih so bili prisiljeni v grozno izkoriščanje zaradi vezanosti na enega zaposlovalca, enega delodajalca, nekateri od njih so dobesedno spali v kokošnjakih. Ta vrsta migrantskega prekarnega dela je nastala kmalu po razpadu Jugoslavije, vanjo pa so bili prisiljeni izbrisani prebivalci in drugi državljani držav republik iz nekdanje Jugoslavije v Sloveniji, da so si zagotovili pravno podlago za prebivanje tukaj.

Ta koncept, da je delavec najprej odvisen od enega delodajalca, je tako zakoreninjen, da ga ni mogoče popraviti s popravki tega zakona, zato takega amandmaja enostavno nismo mogli vložiti. Vsekakor pa lahko s tem zakonom, ki ga imamo danes pred seboj odpravimo vsaj dve drugi napaki v zakonu, in sicer, prvič, neupravičeno razlikovanje med delavci na podlagi izobrazbe, in drugič, kriminalizacijo delavcev, ki ta zakon kršijo zaradi ekonomske prisile. Najprej glede izobrazbe. Vlada je pripravila ta zakon na podlagi strategije ekonomskih migracij, ki na žalost temelji na napačnih predpostavkah. Tudi ta zakon namreč pri pridobivanju dovoljenj daje prednost delavcem iz tujine z visokošolsko izobrazbo, pa čeprav vsi vemo, da v Sloveniji kronično primanjkuje ravno poklicnih profilov in obrtnikov, na drugi strani pa imamo množico domačih brezposelnih pravnikov, ekonomistov in drugih družboslovcev in ljudi z visokošolsko izobrazbo. Logika favoriziranja delavcev z visokošolsko izobrazbo je šla celo tako daleč, da se je sprevrgla v absurd. Zakon, recimo, prepoveduje zaposlovanje za skrajšan delovni čas, ker naj bi to povečevalo možnosti nezakonitega izkoriščanja, in zahteva, da zakon pred izdajo preveri, ali je delodajalec sploh finančno sposoben zaposlovati. Ampak ti dve varovalki veljata samo za profile s poklicno izobrazbo ali manj. Za tiste profile z visokošolsko izobrazbo pa ne veljata, ker zakon očitno še vedno goji preživel predsondek, da fakultetno izobraženih delavcev ni mogoče izkoriščati. Poleg tega pa zakon predvideva visoke kazni za delavce, ki delajo brez soglasja oziroma s soglasjem, ki je bilo izdano za neko drugo vrsto dela. V odnosu med delom in kapitalom je delavec šibkejša stran. Za delo brez dovoljenj so odgovorni predvsem delodajalci in naročniki del in s tega vidika je kaznovanje delavcev absolutno prestrogo. Delavec, ki je prisiljen delati brez

soglasja, dobi dveletno prepoved dela v Sloveniji in je kaznovan z globo od 500 do 5 tisoč evrov. To je glede na to, koliko funkcionarjev je v Sloveniji s ponarejenimi diplomami, milo rečeno hinavsko.

V Združeni levici smo podporo zakonu vezali na podporo našim amandmajem. Glede na to, da že na odboru niso bili sprejeti, ga ne moremo podpreti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani!

Predlog zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev prinaša nekaj tehničnih izboljšav postopka pridobivanja dovoljenja za prebivanje in delovnega dovoljenja, na drugi strani pa tudi vsebinske spremembe področja. Poenostavlja se postopek pridobitve dovoljenja za prebivanje in delovnega dovoljenja. Uveljavlja se tako imenovano enotno dovoljenje za prebivanje in delo. S tem se prenaša evropska zakonodaja v slovenski pravni red. Za te postopke se uvaja princip Vse na enem mestu, kar pomeni, da tujec ali njegov delodajalec vložita enotno vlogo za izdajo enotnega dovoljenja. Pristojni organ za reševanje vlog in vodenja postopkov oziroma enotna vstopna točka je upravna enota, razen dovoljenj za sezonsko delo, ki se bodo še naprej vlagala pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje. Zakon določa pogoje za izdajo soglasij Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, oblike enotnih dovoljenj pa še vedno določa Zakon o tujcih.

Predlog zakona ohranja raven zaščite pravic tujih delavcev na isti ravni kot do sedaj veljavni zakon. Na novo se uvajajo pogoji, da se lahko tujci v Republiki Sloveniji zaposlujejo samo za polni delovni čas in nič več tudi za krajši od polnega. Predlagatelj to utemeljuje z ugotovitvijo, da se je v preteklem obdobju v praksi pokazalo, da so delodajalci velikokrat neopravičeno skrajševali delovni čas na krajši delovni čas tudi glede na delovno mesto ali pa so tuje delavce naknadno prisilili v podpis pogodbe o zaposlitvi za krajši delovni čas z namenom, da se bodo tudi zavarovali za krajši delovni čas. Posredno je to predstavljalo nižje stroške delodajalcu. Delavci pa so še naprej delali za polni delovni čas ter posledično dobivali del zaslužka izplačano v obliki gotovine ali na kakšen drug način.

Povsem na novo se ureja samozaposlovanje tujcev, in sicer se ukinja celoten predhodni postopek samozaposlovanja tujcev. Glede na to, da se lahko tujec samozaposli kot samostojni podjetnik posameznik šele po enoletnem prebivanju v Republiki Sloveniji, se je predlagatelj odločil, da dodatno pogojevanje opravljanja gospodarske dejavnosti tujcev ni več smiselno oziroma potrebno.

Krščanski demokrati se zavzemamo za enostavne postopke, zato bomo omenjeni zakon podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima poslanska skupina Zavezništvo, zanjo mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Še enkrat lepo pozdravljeni!

Predlogu zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev pravzaprav ni možno nasprotovati, vsaj ne kategorično. Predlog zakona je nastal zaradi nove ureditve oziroma prilagoditve področja zaposlovanja in dela tujcev v Republiki Sloveniji določbam Zakona o tujcih, ki na podlagi prenosa evropske direktive uvaja koncept enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, ki se bo po novem izdajalo v enotnem postopku na upravnih enotah. Uvaja se tako imenovano načelo Vse na enem mestu za vse tujce, ki bodo zaprosili za izdajo dovoljenja za prebivanje zaradi zaposlitve ali dela, dodatno pa bodo enotno dovoljenje lahko pridobili tudi tujci zaradi opravljanja sezonskega dela, opravljanja dela kot samozaposlena oseba ali za čezmejno opravljanje storitev kot napoteni delavci. Državljeni tretjih držav, ki so v Sloveniji prišli z namenom zaposlitve, samozaposlitve ali dela, ne bodo več potrebovali dveh dovoljenj, saj bo enotno dovoljenje nadomestilo tako dovoljenje za prebivanje kot tudi delovno dovoljenje. Izjema je le dovoljenje za sezonsko delo za čas do treh mesecev.

V Poslanski skupini Zavezništva takšnim poenostavitvam nikakor ne nasprotujemo. Še težje je nasprotovati rešitvam, ki so podprte in dogovorjene s socialnim dialogom tako s strani delodajalcev kot delojemalcev. Tudi Državni svet predlogu ne nasprotuje. Se pa vseeno strinjamo s Poslansko skupino Združene leve, ki je ponovno kot že v obravnavi na pristojnem delovnem telesu v sprejetje vložila amandmaje. Tako smo se v Poslanski skupini Zavezništva odločili, da podpremo amandmaje k 14., 16. in 51. členu. Menimo, da razlikovanje delavcev glede na izobrazbo, tako na tiste brez izobrazbe in z izobrazbo, ni utemeljeno, še posebej ne, če so pogoji za pridobitev delovnega dovoljenja za delavcev brez izobrazbe ostrejši in čeprav je znano, da so prav ti delavci glede na dosežanje prakso bolj izpostavljeni tveganjem izkoriščanja. Tudi nadaljevanje amandmaja k 14. členu je za našo poslansko skupino popolnoma sprejemljivo in ga podpiramo. Predlagana nadomestitev visokošolske izobrazbe s srednješolsko in poklicno v primerih, ko je izobraževanje pogoj za pridobitev soglasja za izdajo dovoljenja, je po našem mnenju utemeljena. Če visokošolsko izobraževanje tujca na ozemlju Slovenije kaže na povezanost takšnega tujca s Slovenijo ter na njegovo vključenost v slovensko družbo, menimo, da enako velja za srednješolsko izobraževanja tujca. Zato se nam razlikovanje na tem mestu ne zdi potrebno ali smiselno. Prav

tako se strinjamo s predlagatelji amandmajev, da je razpon kazenskih določb pri obravnavi delavcev za delo na črno nekoliko pretiran in nesorazmeren z ostalimi določbami ali podobnimi zakoni. Tudi zato bomo predlagani amandma podprli. V naši poslanski skupini Predlog zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev podpiramo. Vsekakor se strinjamo, da je večja pravna zaščita delavcev nujno potrebna. Mogoče pa le ni odveč razmisliti o pripravi ukrepov za večjo zaščito delavcev, domačih in tujih, ki jih napotujejo slovenski delodajalci, saj smo v tujini že priča raznim zgodbam o izkoriščanju, neplačevanju opravljenega dela in nudenju človeku nedostojnih pogojev bivanja.

V poslanski skupini, kot napovedano, bomo predlog zakona podprli kot tudi vse tri amandmaje, ki jih je predlogu vložila Poslanska skupina Združene leve. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovani predstavnika Vlade, sekretarka, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o zaposlovanju in samozaposlovanju in delu tujcev odpira nekatera strokovna in tudi politična vprašanja, podaja pa tudi odgovore nanje. Zadnjih nekaj let se v Sloveniji soočamo z izseljevanjem delovno aktivnega prebivalstva, regulacijo zaposlovanja tujcev, zagotavljanja večje zaščite in preprečevanja izkoriščanja delavcev in migrantov ter odpravo administrativnih ovir pri zaposlovanju tako državljanov Republike Slovenije kot tudi državljanov tretjih držav. Na nekatera vprašanja predlog zakona odgovarja, na nekatera druga vprašanja pa bomo v prihodnje morali poiskati odgovore znotraj migracijske politike in ukrepov za zmanjšanje razmerja med aktivnim in vzdrževanim prebivalstvom. Pretekla praska je pokazala, da za področje zaposlovanja in dela tujcev potrebujemo nov zakon. Poleg poenostavitve postopkov za pridobivanje dovoljenj in zmanjševanja možnosti zlorab predlog zakona prinaša novost na področju tujske zakonodaje, ki izhaja iz evropske direktive o enotnem postopku obravnavanja vloge za enotno dovoljenje. To je enotno dovoljenje, ki se bo izdajalo na enotnih vstopnih točkah v upravnih enotah. Tujcem, ki so v Slovenijo prišli z namenom zaposlitve, samozaposlitve ali dela, tako ne bo več treba pridobivati dveh dovoljenj, katerih pridobitev je trajala dvakrat dlje, stroški pa so tudi bili vsaj dvakrat višji. Pri tem vidimo pomemben korak v smeri administrativne razbremenitve tako državnih organov kot tudi posameznikov, ki želijo prebivati in delati v Sloveniji ter delodajalcev. Pomembna novost, ki jo predlog zakona uvaja, je ločnica med oblikami in postopki za izdajo ali podaljšanje enotnih

dovoljenj, kot jih določa Zakon o tujcih, ter pogoji za podajo različnih vrst soglasja Zavoda za zaposlovanje k izdaji enotnih dovoljenj. Poleg omenjenega je treba izpostaviti še, da predlog zagotavlja tujcem večjo zaščito, saj so ne nazadnje ena najranljivejših skupin na trgu dela. Na novo ureja samozaposlovanje tujcev, pri čemer izpušča nekatera dodatna pogojevanja iz trenutno veljavne zakonodaje. Uvaja novo obveznost zaposlitve tujca za polni delovni čas, odpravlja do sedaj obvezno objavo prostega delovnega mesta, omogoča hitrejšo pridobivanje informacij in neposredno iz podatkov baz namesto dosedanjega dolgotrajnega pridobivanja podatkov na poizvedbo in uvaja kvoto soglasij k izdaji enotnega dovoljenja zaposlovanja in kvoto delovnih dovoljenj za sezonsko delo, s katerima se bo omejilo število tujcev na trgu dela. Ne nazadnje je treba omeniti tudi višje kazni, ki jih predlog zakona za kršitve, katerih namen je doseči dosledno spoštovanje zakonskih določb ter omejitve zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev. Predlog zakona je dober in dosledno sledi načelu enake obravnave tujih in domačih delavcev v zvezi z delovnopравниimi pogoji, obenem pa ohranja prednost zaposlovanja domačih brezposelnih pred zaposlovanjem tujcev. Tako kot pri večini dosedanjih sprememb na področju zaposlovanja tujcev tudi pri predlogu zakona prepoznavamo pomemben dosežek na obravnavanem področju, čeprav dopuščamo možnost odstopanj pri izvajanju zakonskih določb, saj bo šele praksa pokazala obseg potencialnih pomanjkljivosti.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

V Slovenski demokratski stranki ugotavljamo, da se s predlogom zakona sledi spremembam Zakona o tujcih iz leta 2014 in direktivi 2011/98/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o enotnem postopku obravnavanja vlog za enotna dovoljenja za državljane tretjih držav za prebivanje in delo na ozemlju države članice ter o skupnem nizu pravic za delavce iz tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici. Predlagatelj zakona s tem zakonom želi doseči tako imenovano načelo Vse na enem mestu za vse tujce, ki bodo zaprosili za izdajo dovoljenja za prebivanje zaradi zaposlitve ali dela, dodatno pa bodo dovoljenje lahko dobili tudi tujci zaradi opravljanja sezonskega dela, opravljanja dela kot samozaposlene osebe za čezmejno opravljanje storitev kot napoteni delavci. Te kategorije v področje direktive niso vključene. Torej bodo tujci, državljani tretjih držav dobili dovoljenje, ki bo dovoljenje za prebivanje in

hkrati tudi delovno dovoljenje, in sicer v obliki izkaznice.

V tem zakonu je pozitivna novost, da se bo lahko delavec zaposlil samo za polni delovni čas, kar bo delavcu zagotovilo večjo socialno varnost in s tem preprečilo zlorabo na tem področju. Predlog zakona uvaja novost dokazovanja poslovne aktivnosti delodajalca, ki so v praksi povzročale težave. Po novem se bo aktivno poslovanje delodajalca dokazovalo s prehodno zaposlitvijo delavca ali obveznim socialnim zavarovanjem fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti, ter na podlagi izmenjave podatkov o prilivih na transakcijski račun delodajalca med ZRSZ in Finančno upravo Republike Slovenije. Prav tako predlog zakona večinskimi lastnikom gospodarskih družb ne omogoča več zaposlovanja pod pogoji, ki so bili določeni za delovanje, za zaposlitev brez kontrole trga, saj je namen preprečiti navidezno ustanavljanje gospodarskih družb zgolj zaradi možnosti pridobitve dovoljenja za vstop in prebivanje v Republiki Sloveniji. Ta zakon je obravnaval tudi Ekonomsko-socialni svet in ga soglasno sprejel, kar pomeni, da je zakon usklajen tudi s socialnimi partnerji. Predlog zakona torej prinaša novosti v smeri zmanjšanja birokratskih postopkov, kar v Slovenski demokratski stranki ocenjujemo kot dobro. Hkrati bi pa opozorili na zaskrbljujoče dejstvo, da je ta predlog zakona do sedaj edini zakon Vlade Republike Slovenije, ki zmanjšuje birokratizacijo v gospodarstvu pri zaposlovanju ali opravljanju samostojne dejavnosti, vendar le za tujce. Glede na to, da se gospodarski kazalniki izboljšujejo zaradi razmer v Evropski skupnosti, bi pričakovali od Vlade Republike Slovenije, da končno sprejme ali predlaga ukrepe, ki bodo omogočili tudi hitrejšo zaposlovanje domačih delavcev in delavcev, in ukrepe, ki bodo zmanjšali stroške dela.

Zaradi nekaterih dobrih rešitev v tem zakonu v Slovenski demokratski stranki sprejetju tega zakona ne bomo nasprotovali, pričakujemo pa, da bo Vlada Republike Slovenije predlagala zakone oziroma ukrepe, ki bodo razbremenili domače delavce in delodajalce.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

Dovolite na kratko, da vam predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede predloga zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev. Kot vemo, število tujih delavcev v Sloveniji pada oziroma se krči vse od izbruha krize. Potem ko je delovno dovoljenje v letu 2013 prejelo čez 21 tisoč tujcev, je lani zeleno luč za delo dobilo le še 17 tisoč in nekaj upravičencev. Še leta 2008 pa je bilo izdanih dovoljenj za tujce čez 88 tisoč. Ne glede na te

podatke, ki torej kažejo na zmanjševanje zaposlovanja delavcev iz tretjih držav v Republiki Sloveniji, pa to ne pomeni, da tega področja ni potrebno nadgrajevati in izboljševati, saj se vsakodnevno soočamo s hudimi kršitvami predpisov, ki urejajo obveznosti in pravice tujcev tako glede prebivanja pri nas kakor tudi temeljnih delovnopравnih in socialnih pravic. Slednji so namreč zaradi tega osebnega stanja v odnosu do delodajalcev do njih še posebej ranljivi in precej bolj v podrejenem in šibkejšem položaju od domače delovne sile.

Zakon, ki je na naših klopeh, zasleduje več ciljev. V prvi vrsti gre za usklajevanje s tako imenovano tujsko zakonodajo oziroma zakonom o tujcih, bistveni pa sta sledeči predpostavki. Gre za uveljavljanje koncepta enotnega delovnega dovoljenja, kjer gre tako za dovoljenje za bivanje, kakor tudi za delovno dovoljenje, združeno na enem mestu, kakor tudi načelo oziroma koncept tako imenovanega VEM – Vse na enem mestu. Tujci bodo tako v enotnem postopku pridobili dovoljenje za prebivanje in delo bistveno hitreje. Predvidoma, želimo si, upajmo, da bo tako, v 30 dneh od popolne vloge. Naslednja ključna točka tega predloga zakona je v tem, da prinaša večjo pravno, posledično pa tudi socialno varnost vseh tistih, ki bodo delali pri nas. Tako se bodo državljani tretjih držav po predlogu zakona lahko zaposlovali samo za polni delovni čas. Predlog zakona ureja tudi perečo problematiko neprijavljanja tujcev v socialna zavarovanja. Novost predstavljajo tudi dodatni načini izkazovanja aktivnega poslovanja delodajalca, kar nedvomno tudi pozitivno vpliva na zaščito delovne sile. Ko govorimo o večji pravni varnosti, je pomembno tudi to, da so sankcije za kršitve primerno postavljene, upajmo, da so sorazmerne, tako da imajo že vnaprej preventivni učinek, torej zoper potencialne kršitelje delujejo odvračilno.

Spoštovani! Čeprav gre več ali manj za implementacijo zakona o tujcih, predlog zakona v Poslanski skupini Desus pozdravljamo, saj s poenotenjem postopkov, odpravo administrativnih težav in še bi lahko našteval, sledimo načelu ekonomičnosti z vidika časa in finančnih sredstev, z odpravo t. i. administrativnih ovir pa pozitivno prispevamo k razbremenitvi tako posameznika, kot tudi gospodarstva, ne nazadnje pa tudi javne uprave.

Naj na koncu povzamem. Koncept enotnega dovoljenja, načelo t. i. VEM – Vse na enem mestu in sleditev skladnosti oziroma usklajenosti strategije ekonomskih migracij, to so tisti poglobljeni razlogi, ki nas prevevajo s tem občutkom, da je treba ta zakon absolutno podpreti in ga tudi dosledno izvajati. Kar pa je morda še bolj bistvenega pomena ob vsem naštetem, pa gre za to, da zagotavljamo vsem delavcem, ki bodo delali pri nas, večjo pravno in posledično tudi socialno varnost na eni strani, kar zadeva delavce, kar zadeva samo državo, pa je v interesu slovenskega trga dela, da

zaposluje tiste poklice, ki so deficitarni, torej tiste, ki jih v Republiki Sloveniji dejansko želimo in jih tudi potrebujemo.

Vsi navedeni razlogi so tisti, ki pomenijo, da bomo zakon v Poslanski skupini Desus soglasno podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, predstavnik Vlade, kolegice in kolegi.

Pred nami je nov zakon, ki bo v skladu z določbami evropske direktive preglednejši, predvsem pa enostavnejši uredil zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcem. Z združitvijo do zdaj ločenih postopkov pridobitve dovoljenja za prebivanje ter pridobitve delovnega dovoljenja v postopek pridobitve enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, bo postopek pridobivanja dovoljenja v prihodnje krajši in enostavnejši, za delodajalca pa tudi občutno cenejši. Z novim zakonom o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev se torej uvaja načelo Vse na enem mestu, in sicer z uvedbo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, ki ga bo v obliki izkaznice izdala upravna enota. Izjema bo le dovoljenje za sezonsko delo, ki ostaja edino aktualno delovno dovoljenje in ga bo izdajal Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. Predlog zakona ohranja vse oblike zaposlitve in dela tujcev, ki jih omogoča že zdaj veljavna zakonodaja, s tem da na nekaterih področjih zaostre, na drugih pa poenostavlja postopke. Predlagani zakon tako predvideva več rešitev, ki bodo preprečevale zlorabe, ki so bile v preteklosti zaznane. Ena pomembnejših novosti je določba, po kateri se bo tujce lahko zaposlovalo zgolj za polni delovni čas, kar bo zagotovilo večjo socialno varnost zaposlenih tujcev in hkrati preprečilo dosedanje pogosto ugotovljene zlorabe na tem področju. Dodatno se bodo dosedanje zlorabe v zvezi z navideznim ustanavljanjem gospodarskih družb preprečevale tudi na podlagi zaostrovanja pogojev za izdaja soglasij Zavoda za zaposlovanje za namen zastopništva podjetij.

Uvaja se zakonski pogoj, da se lahko tujec samozaposli kot samostojni podjetnik posameznik šele po enoletnem bivanju v Republiki Sloveniji. Eno od novosti predstavljajo tudi dodatni načini dokazovanja poslovne aktivnosti delodajalca, ki so v praksi prav tako povzročale težave. Predlog zakona predvideva tudi nekatere manjše spremembe, ki odpravljajo zaznavne težave v praksi. Tako kot zdaj veljavni zakon tudi predlog novega zakona na primerljiv način rešuje problematiko neprijavljanja tujcev v socialno zavarovanje, saj se skozi celoten zakon prepletajo določbe, ki delodajalce zavezujejo k poravnavanju vseh davčnih obveznosti do države, kar predstavlja novost v primerjavi s sedaj veljavnim zakonom, ko se je preverjalo le

plačevanje davkov in prispevkov iz naslova zaposlitve. Migrantski delavci spadajo med bolj ranljive skupine delovne populacije, saj so v osnovi manj zaščiteni kot domači delavci, zato Socialni demokrati pozdravljamo predlagane rešitve, ki so ključnega pomena, da zakonodaja v čim večji meri preprečuje do zdaj ugotovljene zlorabe sistema na tem področju, ki smo jim bili v preteklosti pogosto priča.

Na podlagi vsega navedenega bomo Socialni demokrati predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmaji, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 15. 6. 2015.

V razpravo dajem 14. člen in amandma Poslanske skupine Združene levice. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči.

Kot je v navadi, bom ob našem prvem amandmaju komentiral, povzel in utemeljil celoten sklop naših amandmajev. Tujska zakonodaja je žalosten odraz razmerja moči med delom in kapitalom v Evropski uniji. Na eni strani imamo prost pretok kapitala, ki je popolnoma nedotakljiv, na drugi strani imamo pa prosto gibanje delovne sile, se pravi, gibanje, premikanje ljudi, ki bežijo pred nasiljem, izkoriščanjem in pomanjkanjem, no, tega se pa na vse mogoče in nemogoče načine omejuje. Na tem mestu si moramo zastaviti vprašanje, načelno vprašanje sicer, kje tiči vzrok za slabe ekonomske razmere v Sloveniji, na primer, pa tudi v Bosni in Hercegovini, iz katere prihaja, recimo, velika večina delovnih migrantov pri nas. Ali je razlog za te slabe razmere skrit v prostem gibanju ljudi ali se skriva v prostem pretoku kapitala? To vprašanje, mislim, da vsi vemo, da je popolnoma retorično. Mislim, da tudi vsi vemo, da niso bili tuji delavci tisti, ki so bili odgovorni za kreditno pregrevanje slovenskega gospodarstva v letih od 2005 do 2008. Prav tako niso bili migrantski delavci tisti, ki so bili odgovorni za popolnoma zgrešeno evropsko politiko spoprijemanja z gospodarsko krizo. Problem je tu na strani kapitala in nikakor ne na strani dela.

Podlaga za zakon, ki je pred nami, je pet let stara strategija ekonomskih migracij, ki pa je utemeljena na popolnoma napačnih predpostavkah. Naj se vtaknem samo v dve točki. Prva taka stvar je neka ideja, da tuji delavci odžirajo delo domačim delavcem. To seveda ne drži. Ta predpostavka je popolnoma neutemeljena, najprej na povsem konceptualni ravni, niso tu problem eni delavci pa drugi delavci, ampak je problem razmerje med delom in kapitalom. V istem času, ko bogati bogatijo in neskončno bogatijo in ko ima velika večina ljudi

vse manj, se zelo jasno kaže, da je resničen problem v popolnem družbenem primatu kapitala, ne pa v kakršnikoli konkurenci domačih delavcev ali pa tujih delavcev. Nadalje, ta predpostavka ne zdrži niti faktično. Tuji delavci pri nas predvsem zapolnjujejo potrebe po delu, ki ga zaradi slabih plač, zaradi izkoriščanja, zaradi težkih delovnih pogojev nočejo opravljati domači delavci. Tu lahko pogledamo čez mejo, na primer v Nemčijo, ki je ob vstopu novih članic v družino Evropske unije leta 2004 vpeljala sedemletno omejitev zaposlovanja. Ta omejitev se je iztekla v letu 2011. V letu 2010, torej eno leto preden so se te omejitve sprostile, je bilo v Nemčiji brezposelnih 7 % delovnoaktivnih prebivalcev. Naslednje leto, ko so se te omejitve sprostile, je ta brezposelnost padla na 5,8 % lani pa že kar na 5 %. Tukaj naj še omenim, da gre za anketno brezposelnost, ki pokriva vse zaposlitve, tudi tiste, ki so prekarne narave. To je čisto zelo jasen, praktičen, empiričen primer, iz katerega je razvidno, da priseljenski delavci ne jemljejo dela domačim delavcem.

Če gremo tukaj naprej. Vsako leto v Sloveniji dela najmanj 10 tisoč napotenih delavcev, samo hrvaških državljanov je bilo na primer lani 4 tisoč 200. Slovenija po eni strani omejuje delo ljudi, ki bi želeli delati v slovenskih podjetjih, po drugi strani pa ne sme ovirati prostega pretoka storitev, ki jih izvajajo tuja podjetja z napotenimi delavci. Vlada se bo seveda, kot smo pogosto tega že vajeni, tukaj izgovarjala na evropske direktive. Če bi omilili pogoje za delo v Sloveniji, bi velik del napotenih delavcev lahko delal neposredno za delodajalce. Domnevna konkurenca slovenskih delavcev, kot sme že pokazali, se nikakor ne bi povečala, bi se pa zato izboljšal položaj tujih delavcev.

To je nek okvir, iz katerega smo v Združeni levici izhajali in v tem okviru pripravili tri amandmaje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Irena Grošelj Košnik.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Hvala, predsednik. Spoštovana predstavnik Vlade, kolegice in kolegi!

Danes smo že veliko slišali o pridobitvah, kar se tiče zaposlovanja in samozaposlovanja tujcev. Predvsem lahko rečemo, da ti spremenjeni predpisi pomenijo na nek način tudi olajšavo pri zaposlovanju tujcev, saj zelo poenostavljajo postopke. Hitrejši so in tudi cenejši so. Predvsem pa je vse naravnano tako, da imajo tujci in naši delavci v bistvu enake pogoje, kar se tiče delovnopravne zakonodaje. Seveda pa se upoštevajo značilnosti našega

trga dela, tako da dajemo prednost domačim brezposelnim osebam v primerjavi s tujimi. Predvsem pa sama ocenjujem, da je velik poudarek in napredek pri zaščiti delavcev.

Prej smo slišali, da so tuji delavci nekako vezani na enega delodajalca. Jaz moram tukaj poudariti, da ravno ta spremenjeni zakon to odpravlja, in sicer je sedaj enotno dovoljenje za delo in bivanje vezano na osebo in tako ni več delavec vezan na delodajalca in se lahko ustrezno zaščiti. Prav tako vidimo, da je onemogočeno ustanavljanje navideznih gospodarskih družb, da morajo biti delavci zaposleni za polni delovni čas, da jim to daje veliko zaščito in da morajo delodajalci dokazovati svojo delovno aktivnost, poslovno aktivnost, kar vse kaže na to, da je ta zakon naredil velik korak naprej v smislu večje zaščite delavcev.

Kar se tiče amandmajev, pa bi poudarila to, da so zakon obravnavali vsi socialni partnerji, se pravi delodajalci in delojemalci, obravnavan je bil tudi v Ekonomsko-socialnem svetu in je dobil povsod soglasno podporo. Zakon tak, kakršen je, mislim, da je treba potrditi in sprejeti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim še enkrat za prijavo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Besedo dajem gospodu Marijanu Pojbiču.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik.

V Slovenski demokratični stranki predlogu amandmajev, ki so predlagali v Združeni levici, ne bomo podprli, ker smo prepričani, da sam zakon, kot je pripravljen, ustrezno rešuje to problematiko. Smo pa tudi v stališču poslanske skupine zelo jasno povedali, da bi bilo še kako potrebno in kako nujno, da bi Vlada Republike Slovenije skupaj s koalicijo pa le pristopila k temu in naredila bistveno več na področju, ko gre za zaščito interesov slovenskih delavcev in slovenskih delodajalcev. Tukaj v tem trenutku vlada ni naredila nič. Nismo proti temu, da se rešuje problematika, ko gre za delavce, ki prihajajo delat kot migranti v Slovenijo, ampak mislim, da prvenstveno pa je naloga, da poskrbimo za tistih 120 tisoč brezposelnih, ki jih imamo tukaj v naši lastni državi. Jaz mislim, da bi bilo prav, da bi na tem področju Vlada Republike Slovenije resnično strnila moči in poiskala ustrezne ukrepe, ki bi pomagali razreševati to problematično situacijo, ki jo imamo v naši državi. Bilo je tudi kar nekaj stvari rečenih, kjer se skriva razlog za slabe ekonomske razmere v Republiki Sloveniji. Jaz mislim, da vsak, ki sedi v tem parlamentu, tako kot vlada tako kot vsi poslanke in poslanci, ki sedimo tukaj, vse poslanske skupine vemo točno, kje se skriva. Naštel bom samo nekaj stvari.

Po moji oceni in po oceni Slovenske demokratske stranke se skriva v pohlepu posameznikov, v kraji, ki so se zgodili zaradi pohlepa v tej državi, nedelovanju dela sodne veje oblasti, kraji teh skritih omrežij, ki so v tej državi, potem pa poskus preprečevanja delovanja trga dela z nenehnim političnim vmešavanjem ali pa vmešavanje politike v državna podjetja, ki bi morala tržno delovati, pa ne morejo zaradi vmešavanja politike, ki jim ne dovoli, da bi lahko na trgu tržno delovala. Dokler bomo mi na tak način funkcionirali, predvsem moram tukaj opozoriti levico v tej naši državi, vse skozi poskuša z vsemi svojimi inštrumenti zaustaviti način normalnega tržnega delovanja ekonomije v naši državi, ker prepričuje, da bi lahko državna podjetja nepolično funkcionirala, tako kot funkcionirajo podjetja v visoko razvitih državah Evropske unije. Dokler bomo to počenjali, moramo v naprej vedeti, da smo v večinskem deležu sami krivi za stanje v tej državi. Na tak način ne moremo pričakovati, da se bo povečevalo zaposlovanje v tej državi, da bo ta država šla po poti iz te krize, iz katere nikakor ne moremo zaradi teh političnih omrežij in tega pritiska politike na to, da bi lahko državna podjetja tudi funkcionirala tržno. Jaz mislim, da ni nikogar v tem državnem zboru, niti na strani vlade, da se ne bi tega še kako zavedal. S tem bomo morali enkrat prekiniti. In šele takrat bomo lahko govorili, da smo pripravljeni nekaj storiti za naše delavce, za naše delodajalce in za našo skupno dobro v tej državi. To je tisto, kar pričakujem od vseh tistih, ki v tem parlamentu sedimo. Ne pa politizacijo, politiziranje. Predvsem vidim tukaj tudi problem Združene levice, ki prihaja z nekimi všečnimi predlogi, ki pa, ko potem zadevo širše pogledaš, ugotoviš, da enostavno se ne izidejo. Ni možno predlagati rešitev, ki niso usklajene v socialnem sporazumu. Take rešitve se lahko predlagajo, vendar pa je tukaj treba upoštevati vse segmente, vse tiste, ki so vezani na neko skupno rešitev. Vse je treba upoštevati in šele na takšen način lahko računamo, da bomo kakšen korak na tem področju storili. Korak v dobro vseh in vsakogar. Mi se moramo tega zavedati. Mi ne moremo reševati določene problematike, ki se tiče vseh nas in vsakogar med nami, na selektiven način, na tak način, da pristopamo z nekimi kratkoročnimi rešitvami, ki nimajo nobene dolgoročne pozitivne posledice. Mislim, da katerikoli zakon sprejemamo v Državnem zboru, se moramo prvenstveno zavedati tega, da je treba ustvarjati ustrezne pogoje, ki bodo vključevali vse skupine, vse, ki živimo v tej državi, tako med drugim tudi tiste, ki prihajajo v to državo delat, da bodo imeli resnično primerne pogoje za normalno funkcioniranje. Dejstvo pa je, kot sem na začetku povedal, da je naša primarna naloga zdaj v tem trenutku, ko imamo tako stanje v državi, da najprej poiščemo delo za naših 120 ali 130 tisoč brezposelnih. To bi pa morala biti primarna naloga vsakega izmed nas. In za to bi

se morali boriti, za to bi morali poskrbeti. Pojdite malo na zavod za zaposlovanje, pa boste videli, kaj vam bodo ti ljudje povedali. Prosim in pričakujem od Vlade Republike Slovenije in od vseh političnih strank, ne glede na to, kakšne barve je katera, da vso svojo energijo vložimo v to in s skupnimi močmi poskušamo stopiti korak naprej in narediti tisto, kar od nas državljanke in državljani Republike Slovenije pričakujejo. Ne pa da tu poskušamo žogico potiskati na enega, drugega, tretjega, kdaj je kdo vodil vlado, kdaj se je pregrevalo gospodarstvo in ne vem kaj vse poslušamo v parlamentu. Tistega, kar se je dogajalo v preteklosti, ni možno spreminjati. Zgodovine spreminjati ni možno. Dejstvo pa je, da smo poklicani v ta parlament sedaj in na nas je sedaj odgovornost, da rešujemo probleme za naprej, sedanje in probleme naše skupne prihodnosti. Mislim, da je to ključno. Ko se bomo enkrat osredotočili na to, mislim, da imamo priložnost vse politične stranke v Državnem zboru, da najdemo nek skupen kompromis, ki nas veže skupaj z odgovornostjo do državljanek in državljanov. Če bomo razmišljali tako, verjemite, se bomo nehali prerekati v Državnem zboru in začeli razmišljati v smeri, kot od nas pričakujejo državljanke in državljani. Upam, da bo ta trenutek prišel čim prej, ker to je naša skupna zmaga. Ne moja zmaga, ne zmaga nekoga iz SMC ali pa Združene leve, to je naša skupna zmaga. In temu moramo slediti. Zato pričakujem, da bomo čim več energije in vsega, kar imamo na razpolago, vložili v to, da gremo po tej poti. To pričakuje od nas tudi slovenski narod in tistih 120 ali 130 tisoč brezposelnih na eni strani, toliko in toliko podjetij, ki so na robu preživetja, ker za njih nismo storili nič, da bi lahko normalno funkcionirali v tej zaostreni finančno-gospodarski in socialni krizi. Spoštovani kolegi z Vlade Republike Slovenije, pozivam vas, da se maksimalno angažirate pri tej temi in na tej strani, da najdemo za te ljudi v prvi vrsti rešitev. Potem bomo lahko rekli, da smo parlament, ki skrbi in dela v korist naših državljanek in državljanov, ne glede na to, kdo je iz katere stranke, opozarjam.

Nehajmo se prerekati, kdo sodi v katero stranko, temveč delajmo skupaj! Živimo v isti državi in se zavedamo istih problemov, in upam, da smo toliko sposobni, da najdemo tudi političen kompromis za to, da gremo po poti, ki bo za našo državo najboljša in bo obogatila vsakega izmed nas, ki sedimo tukaj, pa tudi vsako državljanke in državljan, ki nas zdajle preko televizijskih zaslonov spremljajo, kako se tu pogovarjamo in kako iščemo določene rešitve za našo skupno prihodnost. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Kordiš, replika, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Mislim, da je to popolnoma poslovniško korektna replika. Ko je bila omenjena vsečnost nastopov Združene leve, je hkrati v isti sapi razpravljavec omenjal normalno tržno delovanje. Rad bi samo omenil, da je to normalno tržno delovanje točno tisto delovanje, ki je sprožilo to ekonomsko krizo. In naloga Združene leve je samo, da temu postavlja alternativo. To ni neka gola vsečnost, to je konkretna idejnopolična alternativa temu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Violeta Tomič.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Če naj se vrnemo k temi, o kateri razpravljamo, mi dovolite, da predstavim naše tri amandmaje.

Amandma k 14. členu. Ta člen določa pogoje za pridobitev soglasja, ki ustreza sedanjemu osebnemu delovnemu dovoljenju. Tako soglasje se izda za tri leta in omogoča delavcu, da se zaposli pri kateremkoli delodajalcu. To pomeni, da je praktično izenačen z državljani, med drugim tudi pri prejemanju nadomestila za primer brezposelnosti. Dejansko šele s tem soglasjem delavec dobi vse delavske pravice. Trenutni zakon razlikuje med delavci s poklicno in višjo izobrazbo. Ti lahko pridobijo to soglasje, če so bili v zadnjih 24 mesecih najmanj 20 mesecev zaposleni ali samozaposleni v Sloveniji. Za delavce brez poklicne izobrazbe je pogoj strožji, 30 mesecev v zadnjih treh letih. Vlada v obrazložitvi ugotavlja, da so delavci pridobivali nacionalno poklicno kvalifikacijo samo zato, da so dobili delovno dovoljenje. Predlagana rešitev tega problema ne odpravlja, ampak še vedno sili delavce v sporne prakse. Če nekdo dela na gradbiščih 10 ur dnevno in vse vikende in vse praznike, pač nima časa za normalno izobraževanje. Hkrati so to delavci, ki so največkrat nezakonito izkoriščani, zato je treba opustiti nesmiselno razlikovanje in naj za vse velja enak pogoj. Drugi del amandmaja se nanaša na osebe, ki so v Sloveniji končale šolanje. Vlada daje prednost tistim z visoko izobrazbo, ker, kot rečeno, temelji na precej popačeni predstavi o ponudbi dela v Sloveniji, predvsem pa ne upošteva življenjske vezi, ki jo ima tujec, ki se je šolal pri nas, s Slovenijo. Nekdo, ki se je tukaj izobraževal tri ali štiri leta, se je v veliki meri že integriral v družbo in je od nje odvisen. Z vidika te odvisnosti je popolnoma vseeno, ali je končal fakulteto ali morda srednjo ali poklicno šolo. Zato mi predlagamo, da imajo do osebnega delovnega dovoljenja pravico vsi, ki so v Sloveniji v zadnjih dveh letih končali najmanj poklicno oziroma srednjo šolo.

Amandma k 16. členu. Ta zakon dovoljuje zaposlovanje tujcev samo za polni delovni čas, ker je praksa pokazala, da delodajalci velikokrat zaposlujejo in plačujejo delavce za krajši delovni čas, delajo pa potem poln delovni čas. Predlog predvideva izjemo pri tej varovalki, in sicer da

lahko delavce z visokošolsko izobrazbo delodajalec zaposli tudi za krajši delovni čas. Mi to izjemo črtamo, ker je treba tudi delavce z visokošolsko izobrazbo zaščititi pred nezakonitim izkoriščanjem.

In amandma k 51. Členu. V Združeni levici predlagamo omilitev kazni za delavce, ki opravljajo delo, za katero ni bilo podano soglasje. Na načelni ravni zavračamo pedsodek, da tuji delavci odžirajo delo slovenskim in s tem povečujejo brezposelnost. Na čisto praktični ravni pa gre za dvojno kaznovanje. Takšen delavec dobi na podlagi 42. člena dveletno prepoved dela, hkrati pa je kaznovan še z globo v razponu od 500 do 5 tisoč evrov. Minimalna kazen je praktično enaka minimalni plači v Sloveniji, kar je absolutno preveč. Ukrepi proti delu na črno morajo ciljati na delodajalce in tudi na naročnike del. Ta zakon je v celoti prezrl odgovornost naročnikov, to pa bi rad nadomestil z dvojnimi kaznovanjem delavcev, kar je popolnoma nesprejemljivo. Zato predlagamo, da se kazen zniža s 500 do 5 tisoč na 100 do tisoč evrov. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Erika Dekleva.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Hvala za besedo. Jaz se bom osredotočila na Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, ne pa na davčne oaze, tako kot se je moj kolega Luka Mesec. Ta zakon, o katerem naj bi danes govorili, verjamem, da je pripravljen z dobrim namenom. Res je in strinjam se, da praksa vedno pokaže tudi na nekatere pomanjkljivosti in nedvomno bo tudi tokrat tako. Vendar v tem trenutku osebno ne vidim nobenih argumentov, zakaj pravzaprav tega zakona ne bi sprejeli. Pa naj izpostavim samo nekaj ključnih točk.

Zakon omogoča enako obravnavo tako tujih kot domačih delavcev. Prednost zaposlovanja pa seveda imajo domače brezposelne osebe, zato se ne strinjam s kolegom Pojbičem, ki pravi, da vlada na tem področju ni naredila in ne dela nič. Uvaja poenostavitve postopkov za pridobivanje dovoljenj in tudi zmanjšuje možnosti zlorab. Prinaša nižje stroške, ki vedno nastajajo pri izdajanju dovoljenj, s 150 na 60 evrov. Pomembno dejstvo, ki ga moramo izpostaviti, pa je tudi, da se lahko delavci zaposlijo le za polni delovni čas. Podatki se bodo po uradni dolžnosti pridobivali z vpogledom v posamezne evidence, zakon pa predvideva tudi višje kazni za kršitelje. Kot rečeno, namen zakona je dober. Podpira ga Državni svet, usklajen je z Ekonomsko-socialnim svetom, Pripombe Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, Združenja delodajalcev, Obrtno-podjetniške zbornice in Kmetijsko gozdarsko zbornice so bile smiselno upoštevane, tako da vsekakor prinaša pozitivne spremembe tako za delavce kot za delodajalce, zato bom zakon podprla. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil gospod Peter Pogačar, državni sekretar. Izvolite.

PETER POGAČAR: Najlepša hvala za besedo.

Dovolite, da v imenu Vlade na kratko pojasnim stališča Vlade do predlaganih amandmajev s strani Poslanske skupine Združene levice. Najprej k amandmaju k 14. členu. Kot predlagatelj amandmaja pravilno ugotavlja se v 14. členu določajo izjeme od splošnega postopka izdaje enotnega delovnega dovoljenja. Zakaj so te izjeme določene? Zato ker za te določene kategorije je v interesu Republike Slovenije v skladu s strategijo ekonomskih migracij, da imajo olajšan dostop do našega trga dela. S predlaganim amandmajem pa to izjemo širite še za ostale kategorije delavcev, kar pa je v nasprotju s samo strategijo ekonomskih migracij. Pri izdaji enotnega delovnega dovoljenja se vedno opravi tudi kontrola trga dela, se pravi, ali imamo naših delavcev za delo, za katerega se zahteva enotno delovno dovoljenje, dovolj ali ne. Z vašim predlogom bi razširili krog upravičencev do izdaje tega enostavnejšega postopka soglasja za zaposlitev in s tem povzročili, da tudi za poklice, kjer ni visokošolske izobrazbe, zavod ne bi imel možnosti preverjati stanja na slovenskem trgu dela.

Glede amandmaja k 16. členu, kjer Poslanska skupina Združene levice predlaga, da bi se črtanje določbe, po kateri se visokošolskim kadrom lahko da tudi pogodba o zaposlitvi s krajšim delovnim časom od polnega, moram reči, da Vlada temu amandmaju nasprotuje. Namen 16. člena je v preprečevanju zlorab, ki se dogajajo danes na slovenskem trgu dela, ko je tujcu izdano delovno dovoljenje, izdano je za polni delovni čas, delodajalec ga prijavi za krajši delovni čas od polnega, ta delavec dejansko opravlja delo običajno še več, kot je polni delovni čas, prijavljen pa je v socialno zavarovanje in pogodbo o zaposlitvi in redno plačilo ima pa za krajši delovni čas od polnega. Se pravi, namen te določbe je preprečevanje zlorab, ki se dogajajo danes, hkrati pa dopuščamo možnost za visokošolsko usposobljene kadre, da opravljajo delo tudi s krajšim delovnim časom, ker predvidevamo, da tam do zlorab ne more priti v tolikšni meri.

Kar se tiče predloga znižanja sankcije k 51. členu. V tem primeru gre za eno temeljnih kršitev sistema pridobivanja delovnih dovoljenj. Delovno dovoljenje se vedno izdaja za določeno vrsto dela, opravi se kontrola našega trga dela ali nam za to delo primanjkuje naših kadrov in potem tujcu izdamo delovno dovoljenje. V tem primeru gre za zlorabo, delavec opravlja delo, za katerega delovno dovoljenje ni bilo izdano, seveda pa je sankcija določena v razponu in bo inšpektor, ki izreka globo, vedno presodil in ob prvem pregledu običajno celo minimalno sankcijo.

Naj na koncu poudarim to, kar je bilo danes že večkrat povedano, predlog zakona je v celoti usklajen na Ekonomsko- socialnem svetu, ima soglasje delodajalcev, ker jim poenostavlja postopke, odpravlja administrativne ovire in na drugi strani ima podporo tudi sindikalnih organizacij, ker v mnogočem zagotavlja višjo pravno varnost tujcev, delavcev migrantov v Republiki Sloveniji v primerjavi z veljavno ureditvijo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Je še želja po razpravi? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo o 14. členu.

V razpravo dajem 16. člen ter amandma Poslanske skupine Združene levice. Želi kdo razpravljati? Ne. Zaključujem razpravo o 16. členu.

V razpravo dajem 51. člen ter amandma Poslanske skupine Združene levice. Ker nihče ne želi več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj pol ure po prekinjeni 14. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 9. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 11. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TRGOVINI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo predložila Vlada, predstavnik Vlade ni. Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Marjeti Guček Zakošek. (Je ni.) Dobro. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod mag. Matej Tonin, predstavil bo stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov. (Ga ni.)

Gospa Maruša Škopac bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči.

Trenutno veljavni Zakon o trgovini določa, da morajo biti za opravljanje trgovinske dejavnosti poleg minimalnih tehničnih pogojev izpolnjeni tudi pogoji, ki se nanašajo na minimalno stopnjo izobrazbe, za nekatere tipične poklice v trgovini. Tako je za prodajalca predpisana končana najmanj srednja poklicna izobrazba, za trgovskega poslovođa pa končana najmanj srednja strokovna izobrazba ali splošna srednja izobrazba. Projekt prenove reguliranih poklicev in dejavnosti je vključen med ključne projekte vladne projektne pisarne, in sicer kot 10. ključni strateški in medresorni projekt s ciljem

zmanjšanja regulacij. Poleg tega smo se koalicijski partnerji tudi v koalicijski pogodbi zavezali k ukrepm za zmanjšanje administrativnih ovir na vseh področjih.

V mesecu februarju letošnjega leta je bila narejena analiza učinkov sprememb, ki jih bo povzročila deregulacija poklica trgovec in trgovski poslovođa. V analizi je bilo ugotovljeno, da je Slovenija med državami članicami na tretjem mestu v Evropski uniji po številu reguliranih poklicev. Več reguliranih poklicev od nas imajo med članicami Evropske unije samo Čehi, in sicer 396, ter Poljaki, ki jih imajo 347. Analiza je tudi pokazala, da je Slovenija edina članica Evropske unije, ki določa minimalno stopnjo izobrazbe za opravljanje poklica trgovec in trgovski poslovođa, in da ni zadostnih argumentov za regulacijo poklicev v trgovini, ker opravljanje le-teh ne vpliva bistveno na zdravje, javni red, javno varnost in varstvo okolja. Pri tem je treba poudariti, da deregulacija poklica ni ista kot deregulacija dejavnosti in da deregulacija poklica trgovec ne pomeni, da nam bo neprofesionalen trgovec lahko prodajal na primer fitofarmacevtska sredstva, zdravila brez recepta ali pa na primer zdravstvene pripomočke.

Namen novele zakona je torej deregulacija že prej omenjenih dveh poklicev. Po mnenju Poslanske skupine Modernega centra, ki predlog podpira, bo novela prispevala k večji fleksibilnosti pri iskanju dela in zaposlovanja ter lažji dostop v panogo, kar povečuje samozaposlitve in socialnega podjetništva. Predvsem se bodo odprle tudi nove poslovne priložnosti in izzivi za številne brezposelne, ki imajo že pridobljena znanja, veščine in izkušnje, saj jim bo poslej omogočeno, da odprejo tudi svojo prodajalno. To je še posebej pomembno za majhna družinska podjetja, tudi v oddaljenih krajih, pri katerih je fleksibilnost pri zaposlovanju pomembna celo za njihov lasten obstoj.

Poleg tega novela zakona pomeni izenačitev pogojev za opravljanje trgovinske dejavnosti v okviru Evropske unije, saj kot je bilo že rečeno, nobena izmed držav članic nima predpisane zahtevane minimalne stopnje izobrazbe. Novela bo prinesla prednosti tako za delavce kot za delodajalce. Pomembna prednost za delavce je večja možnost napredovanja znotraj podjetja, ki bo lahko temeljila na podlagi pridobljenih znanj in delovnih izkušenj. Tako bo poslovođa lahko postal tudi nekdo z dolgoletnimi izkušnjami, za katerega bo delodajalec ocenil, da je to delovno mesto sposoben opravljati dobro in odgovorno. Danes to brez prekvalifikacije in stroškov dodatnega izobraževanja ni mogoče. Po drugi strani pa prednost delodajalcev širši nabor ljudi, med katerimi bodo lahko izbrali primerne kandidata za razpisano delovno mesto. Trditev Poslanske skupine Združene levice, da deregulacija prinaša slabši položaj za zaposlene, ker da jih postavlja v zaostren konkurenčni položaj, kar pomeni, da morajo biti pripravljeni delati za

manjše plačilo in pristati na manjše delavske pravice, seveda ne drži. Prav tako ne drži, da je predlog neusklajen s socialnimi partnerji. Naj izrecno poudarim, da je v kolektivni pogodbi dejavnosti trgovine Slovenije izrecno določeno, da mora prodajalec, ne glede na izobrazbo, znanje in delovne izkušnje, biti razvrščen v najmanj četrti tarifni razred in trgovski poslovodja v najmanj peti tarifni razred. Ta obveznost velja za vse, tudi manjše delodajalce, kolektivna pogodba pa je rezultat doseženega konsenza med dvema socialnima partnerjema. Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini Modernega centra predlog novele zakona o trgovini seveda podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospoda Franca Breznika ni. Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Pred nami je predlog zakona, ki deregulira poklica prodajalec in trgovski poslovodja, za katera je predpisana minimalna stopnja izobrazbe. V dosednji razpravi so bili izraženi številni pomisleki proti sprejetju novele zakona kot tudi številni razlogi. V Poslanski skupini Desus smo ugotovili, da smo glede predloga zakona različnih mnenj, zato bomo glasovali za ta zakon po svoji vesti.

Predlog zakona navaja, da v Evropski uniji nobena država članica nima ureditve, ki bi predpisovala stopnjo izobrazbe za delo v trgovinski dejavnosti, zato predlagana ureditev pomeni izenačitev pogojev za opravljanje te dejavnosti v EU. Republika Slovenija prav tako sodi med tiste države, ki imajo največje število reguliranih poklicev oziroma dejavnosti. Regulacija brez stvarno utemeljenega vzroka predstavlja nepotrebne administrativne ovire, zato je eden pglavitnih ciljev predloga zakona omogočiti lažji dostop v dejavnost, ki bi spodbudil možnost zaposlovanja in samozaposlovanja. S tem naj bi se odprle nove poslovne priložnosti in izzivi za številne brezposelne, ki imajo že pridobljena znanja, veščine in izkušnje. To se nam v Poslanski skupini Desus zdi še posebej pomembno za majhna družinska podjetja, tudi v oddaljenih krajih, pri katerih je fleksibilnost pri zaposlovanju pomembna celo za njihov lasten obstoj. Pomemben vpliva pa se pričakuje tudi na položaj zaposlenih v trgovini, saj bo s tem omogočeno njihovo napredovanje brez predhodnega izpolnjevanja zakonskega pogoja, da morajo ob delovnih izkušnjah pridobiti dodatno stopnjo izobrazbe. Prav tako naj bi bili omogočeni enakopravni pogoji v odnosu do tujih poslovnih subjektov, še posebej na obmejnih področjih, katerim pri opravljanju čezmejnih

storitev v Republiki Sloveniji ni potrebno izpolnjevati izobrazbenih pogojev.

Po drugi strani pa nas v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije skrbi, da bi s temi spremembami v prihodnosti padla kakovost trgovskih storitev ter posledično varnost in zdravje potrošnikov, kar pa bi na koncu lahko vodilo v povečano število propadlih malih trgovskih podjetij in brezposelnost med trgovci. Bojimo se ponovitve slabe prakse s področja gostinstva, kjer je deregulacija povzročila poslabšanje ravni storitev. Postavljajo se nam tudi vprašanja, ali bodo predlagane rešitve glede deregulacije poklica na dolgi rok povzročile škodo izobraževalnemu sistemu. Kaj to pomeni za trgovske šole, ali lahko pričakujemo zapiranje trgovskih šol in ali temu ukrepu sledi t. i. domino efekt nadaljnje regulacije poklicev? Ob bojazni, da naj bi to peljalo v nižanje zaščite delavskih pravic, pa je treba vseeno opozoriti na dejstvo, da je bila podlaga za noveliranje zakona dogovor med podpisniki Kolektivne pogodbe dejavnosti trgovine Slovenije, ki med drugim določa prodajalcu razvrstitev v najmanj četrti tarifni razred, trgovskemu poslovodji pa je zagotovljen najmanj peti tarifni razred, ne glede na izobrazbo, znanje in delovne izkušnje.

Torej, kot že povedano, bomo v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije zaradi različnih mnenj glasovali vsak po svoji vesti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani kolegice in kolegi in spoštovani predlagatelj v odsotnosti!

Socialni demokrati smo se s koalicijsko pogodbo zavezali med drugim tudi k premišljeni deregulaciji – tam, kjer je potrebna – in k ustvarjanju pozitivnega poslovnega okolja, ker je to temelj razvoja in nujna podstat gospodarske rasti. V danem primeru je izjemno težko ugotoviti, da bi ta predlog sledil tovrstni argumentaciji oziroma tovrstnim ciljem. Že danes namreč lahko ugotovimo, da trenutna ureditev Pravilnika o minimalni stopnji izobrazbe za opravljanje trgovinske dejavnosti deregulira poklicni standard, ne deregulira pa izobrazbenega. Slednje pomeni, da že danes za opravljanje dela poslovodje ni potrebno, da ima dotična oseba opravljeno trgovsko šolo oziroma poklic trgovca. Je pa pomembno, da ima ustrezno stopnjo izobrazbe, ki, roko na srce, ni pretirano visoka. Ključno pri tem je, da je poklicna deregulacija v tem primeru namerno ali pomotoma zamenjana z izobrazbeno. Stvar pa je nevarna izključno iz enega razloga – namreč, ker se jo poskuša obrazložiti s preprostim argumentom, da njeno reguliranost nadomešča

kolektivna pogodba, ki pa je veljavna zgolj še eno leto.

Trenutno je z ustrezno reguliranostjo izobrazbenega nepoklicnega standarda seveda preprečen socialni damping, je preprečen cenovni damping na trgu dela in je predvsem preprečeno, da bi najšibkejši potiskali na margino in jim še bolj oteževali eksistenčne življenjske situacije. Zato ne more biti cilj znotraj sektorja, ki ustvarja v svojem jedru dodano vrednost in katerega dobiček je odvisen od ustvarjene dodane vrednosti na bazi dela z ljudmi, nižja usposobljenost, manj veščin, manj znanja in manj kompetenc. Pri čemer, cenjene kolegice in kolegi, govorimo o tem, da ta pravilnik deregulira osnovnošolsko izobrazbo, po obstoječem standardu je srednješolska potrebna. Stoodstotna deregulacija izobrazbe torej pomeni, da lahko 15-letnik brez kakršnekoli izobrazbe dela kot poslovodja in opravlja najzahtevnejše naloge, ki iz te funkcije oziroma poklica sledijo. O tem, ali bi kot potrošniki to sprejeli ali ne, se boste seveda odločali sami. Socialni demokrati smo mnenja, da uspešna trgovina, v kateri je zaposlenih več kot 100 tisoč državljanov, potrebuje kvalificirane, usposobljene kadre, ki bodo sposobni ustvarjati visoko dodano vrednost, kar pa lahko storimo samo tako, če zagotovimo tudi ustrezen izobrazbeni standard. Deregulacija poklicnega, ki že velja, pa pomeni, da danes v trgovinah v Republiki Sloveniji lahko delajo tudi tisti, ki niso trgovci, kar pomeni lesarji, tehniki, družboslovci; skratka, karkoli pač omogoča delodajalcu, da zasleduje cilj ustvarjanja visoke dodane vrednosti in zagotavljanja dobička.

Tisto, kar je ključna zmeta ali nenamerna laž pri razlagi obrazlaganja, zakaj je deregulacija pomembna, pa je trditev, da nikjer v Evropski uniji trgovski poklic oziroma trgovina ni regulirana. To pomeni nepoznavanje sistema vajeništva, ki je, denimo, pri sosednjih Avstrijcih ali pri večkrat zelo čislanih Nemcih vzpostavljen. To pomeni, da brez vajeniškega izpita, ki je sicer panožno-sektorsko urejen, ni mogoče opravljati poklica trgovca. Nadalje pa je treba opozoriti, da zakon ni usklajen oziroma predlog pravilnika ni usklajen s socialnimi partnerji. Nasprotujejo mu namreč reprezentativni sindikati, nasprotuje mu Obrtna zbornica Slovenije. Torej, predstavniki tistih malih družinskih gospodarstev, ki so tako ključna za ustvarjanje dodane vrednosti in rast slovenskega gospodarstva. Socialni demokrati, ob dejstvu, da ni ne podpore socialnih partnerjev, tako delodajalcev kot sindikatov, in ob dejstvu, da gre za nepremišljeno deregulacijo, predloga pravilnika ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Luka Mesec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

LUKA MESEC (PS ZL): Predsedujoči, hvala za besedo. Kolegice in kolegi!

V Združene levici smo včeraj na začetku tokratne redne seje Državnega zbora predlagali umik tega zakona, ki je pred nami, torej Zakona o trgovini, ki bo dereguliral trgovske poklice. Poudarili smo, da je deregulacija škodljiva z različnih vidikov. Prvič, škodljiva je za delavke in delavce, saj jih postavlja v zaostren konkurenčni položaj na trgu delovne sile, kar pomeni, da bodo morali biti pripravljeni delati več za manjše plačilo in da bodo prisiljeni pristati na manjše socialne pravice. Drugič, deregulacija je škodljiva za potrošnike, saj se kakovost trgovskih storitev zato zmanjša – lepe primere vidimo v gostinstvu. Tretjič, škodljiva je za manjše in srednje trgovce, saj ne bodo zmogli zdržati pritiska največjih trgovskih verig. Četrto, za šolski sistem in izobrazbo sploh je deregulacija škodljiva, saj razvrednoti pridobljeno izobrazbo in izobrazbo kot cilj samo na sebi. Petič, deregulacija je škodljiva za razvoj celotne države, saj je trgovina vpeta v širšo mrežo od kmetijstva preko industrije, šolskega sistema in socialnih pravic. Deregulacija zato prinaša socialni damping in pomeni napad na blaginjo večine ljudi.

Umik točke smo predlagali, ker so tej zakonski spremembi nasprotovali skorajda vsi, ki jih deregulacija posredno ali neposredno zadeva, in ker predlog zakona ni bil usklajen s socialnimi partnerji in ker na obravnavi minister Počivalšek sploh ni razumel, za kakšno spremembo gre. Še več, dejansko je pritrdil vsem kritikam, ki so na to opozarjali, saj je dejal, citiram: "Govorimo o četrti in peti stopnji izobrazbe, ki še vedno ostaja. Govoriti o popolnem neizobraževalnem pristopu na tem področju je, ne vem, neustrezno." Konec citata. Pa vendar gre v zakonu, ki ga je predlagal resor ministra Počivalška prav za to: odpravo pogoja po četrti. in peti stopnji izobrazbe. Včeraj ob našem predlogu umika zakona je ministrstvo še enkrat ponovilo svoje namerne ali nenamerne floskule o odpravi administrativnih ovir. Ob tem se v Združeni levici sprašujemo, kakšna administrativna ovira pa vendarle je izobrazba človeka. Ponovilo je svoje floskule o tem, da nikjer v Evropski uniji ni takšnih predpisov, kot je opozoril že moj predhodnik, kar zopet ne drži, saj obstaja mnogo drugačnih mehanizmov, kot je na primer sistem vajeništva, in ministrstvo je še enkrat ponovilo floskule o fleksibilnosti za družinska podjetja ter fleksibilnosti pri samozaposlovanju, kot da že sedaj nimamo najvišje stopnje prekarnosti med mladimi v Evropski uniji in kot da že sedaj ne bi bilo dovolj velike erozije socialnih pravic pri nas.

Če na deregulacijo trgovskega poklica pogledamo z nekoliko širše perspektive, pa zelo jasno vidimo, kako na sprejem zakonodaje vplivajo različni interesi različnih družbenih razredov in skupin. Spremembo namreč odločno podpirajo v Trgovinski zbornici Slovenije, ki seveda zastopa predvsem interese velikih

trgovcev, torej trgovskih verig, ki obvladujejo doberšen del dejavnosti, Nasprotujejo pa ji praktično vsi ostali: predstavniki sindikatov iz različnih central, predstavniki malih trgovcev, predstavniki srednjih trgovcev, Obrtna zbornica. Na eni strani imamo torej predstavnike velikega kapitala, na drugi strani pa male podjetnike ter delavce in delavke in obrtnike. V tej enačbi pa manjka še en ključen faktor, in to je država. Država bi morala v tem konfliktu posredovati kot deležnik, ki posreduje med organiziranim delom in kapitalom. In država, ki se ima za socialno, bi morala posredovati tako, da zastopa in zaščiti šibkejšo stran, torej interese tiste večine, ki zakonu nasprotuje, delavk in delavcev, trgovcev in obrtnikov. Ravno sprememba zakonodaje, za katero se je odločila naša država, kaže, da je Vlada stopila na popolnoma drugo stran, na stran kapitala in zagovarja ostro deregulacijo, ki bo škodljiva za velik del družbe, kar še enkrat opozarjam, smo videli že na primeru gostinstva in zdaj prenašamo še v trgovski poklic. Država tako očitno vse bolj postaja samo še orodje v rokah kapitala. Takšne države pa nočemo in v Združeni levici bomo glasovali proti predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgovini, glasovali bomo proti deregulaciji. Ta je škodljiva tako za blaginjo ljudi kot za razvoj in poklic prodajalca in poslovodje je v resnici že dereguliran, saj je predpisana minimalna stopnja izobrazbe, ne pa specifična smer. Ta minimalni pogoj pa prispeva k zagotavljanju kakovosti trgovskih storitev ter zagotavlja vsaj določeno stopnjo varnosti za zaposlene ... / znak za konec razprave/ ... država očitno namenila odpraviti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členu in o vloženem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi vloženega amandmaja z dne 15. 6. 2015.

V razpravo dajem 7. člen ter amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov. Želi kdo razpravljati? Predvidevam, da ja. Prosim, če se prijavite.

Besedo dajem gospodu Janu Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani kolege in kolegi!

Socialni demokrati smo glede na dejstvo, ki ga je omenil že kolega Mesec, da predlagatelj torej ni pripravljen umakniti spremembe, ki deregulira izobrazbeni standard, torej bistveno znižuje minimalne standarde pri zaposlovanju v trgovini, vložili amandma, s katerim predlagamo, da se zamakne izvajanje tega pravilnika v leto 2018, v vmesnem času pa s tem pridobimo možnost, da razširimo in odpremo razpravo na to temo, da se znotraj kot skupnost država ali pa deležniki pri tem procesu resno posvetujemo o tem, kakšne

cilje zasledujemo in kaj s tovrstnimi ukrepi sporočamo.

Pri sami deregulaciji izobrazbenega standarda namreč ne gre samo za ukinjanje nekega pogoja za zaposlitev v trgovini. Gre za sporočilo, da izobrazba ni potrebna. Ne gre za deregulacijo, ampak degradacijo poklica trgovca. S tem, ko sporočam, da za ta poklic za opravljanje dela poslovodje ni potrebna nikakršna izobrazba ali kvalifikacija, sporočamo, da to delo lahko opravlja vsak, ne glede na zahtevnost nalog in ne glede na to, da gre za delo, od katerega je odvisna kvaliteta, varnost potrošnika, zdravje in konec koncev dodana vrednost, od katere lahko živi tudi socialna država, ker če ne bomo imeli česa vzeti iz skupnega proračuna, tudi socialnih problemov, izobraževanja itn. ne bomo mogli reševati. Sama trgovinska zbornica Slovenije, ki seveda močno podpira deregulacijo tega poklica, na drugi strani izvaja in pripravlja projekt svoje lastne akademije.

Če bi me kdo vprašal po logičnem sosledju podpore deregulaciji, hkratnem uvajanju lastne akademije, bi se mi stvar zdela pri argumentaciji najmanj nenavadna. Če bi v tem primeru pravilnika ministrstvo za gospodarstvo in ministrstvo za izobraževanje skupaj pripravila ukrep deregulacije načina pogojev, kot jih poznamo danes, in hkratne uvedbe vajeništva, bodisi sektorske akademije ali česa podobnega, kar bi zagotavljalo ustrezno visoko usposobljenost, kompetenčno usposobljenost ljudi, ki delajo v trgovini, bi seveda ta predlog bil povsem drugačen. Tu se pa hiti z izobrazbeno, nepoklicno deregulacijo, ne da bi imeli pripravljene naslednje korake oziroma ne da bi bila jasna časovnica, kdaj bodo podporni ukrepi, ki so v tovrstni deregulaciji nujni, pripravljeni in bodo začeli učinkovati.

Ključno vprašanje, ki se ob tem postavlja, je, kako Državni zbor pa tudi Vlada spoštujeta svoje pretekle odločitve. Slovenija je družba znanja – menda. Želimo si visoko usposobljene kadre ne samo na visokošolski ravni, ampak tudi na poklicni, tehnični ravni. Ko govorimo o tem, kaj mora zagotavljati šolstvo – če ste bili na konferenci slovenske obrti na Bledu, ki je pravkar potekala, ste lahko slišali, "želimo, da so dobro kompetenčno opremljeni, želimo, da govorijo tuje jezike, želimo, da imajo interdisciplinarno znanja". Vse jasno! Zato ker samo takšni ljudje lahko zagotavljajo visoko storilnost, učinkovito delo, nizko število napak in ustvarjajo dodano vrednost, od katere, če nič drugega, se kot spillover efekt lahko financira nadaljnje izobraževanje, socialni standard, razvojni projekti, ne nazadnje tudi tistih 2 milijona ali kolikor evrov je MGRT pripravil za to, da bodo slovenski podjetniki lahko prodirali na tuje, če sem pravilno razumel, tokrat ciljno, denimo, japonski trg. Vsega tega ne bo, seveda, če bomo v slovenski trgovini, ki je storitvena dejavnost, ki ustvarja visoko dodano vrednost, imeli zaposlene ljudi, ki ne bodo imeli ne znanja, ne veščin in posledično ne bodo mogli razviti

kompetence, ki jo, če preberete katerikoli strateški dokument ali zapisnik srečanj gospodarstva, tako zelo potrebuje slovensko gospodarstvo in jo tudi zahteva. Ne, mi sporočamo, da osnovna šola ni potrebna!

Deregulacija, s katero bomo ustvarili dobro poslovno okolje. Dobro poslovno okolje bomo ustvarili, ko bomo dosegli plačilno disciplino, ko bomo imeli dobro usposobljene kadre in ko bomo znali strateško podpirati slovenske izvoznike z bistveno višjo stopnjo razvojne pomoči in sorodnimi ukrepi. To, da bomo pa omogočili največjim delodajalcem, ki bodo ključna mesta še vedno zapolnili s takšnimi ljudmi, ustrezno usposobljenimi, da bodo ljudi, ki imajo bistveno višjo izobrazbo, plačevali kot nekvalificirane zaposlene – poudarjam ob tem, da je kolektivna pogodba veljavna še eno leto, torej, potem pridejo nova pogajanja in nova stališča teh velikih delodajalcev, ki danes govorijo, ne, saj je vse v kolektivni pogodbi urejeno. In bodo potem rekli, se pravi, razpisujem prosto delovno mesto nekvalificiranega delavca, bi bilo pa odlično, če je visoko kompetenčno usposobljen, če ima večšine tujega jezika in če ima znanje poslovodskih tehnik in metod. Najmanj nenavadno, če že ne popolnoma nelogično in nerazumljivo! Zato to, čemur smo priče s tem predlogom, ni premišljena deregulacija s ciljem ustvarjanja boljšega poslovnega okolja. To je napad na socialni standard in to je omogočanje socialnega dampinga; omogočanje pogojev, da bodo tisti, ki so dobro usposobljeni, plačani manj. Posledično to pomeni tudi manj prilivov v pokojninsko blagajno, posledično to pomeni še več težav v tretjem življenjskem obdobju in ker ljudem sporočamo, da izobrazbe s tem ukrepom ne potrebujejo, bistveno težje prekvalifikacije, bistveno težje mobilnost znotraj trga dela in bistveno manj možnosti, da se ob morebitnem propadu nekega trgovca – dobrodošli, minister! – prezaaposlijo kam drugam.

Socialni demokrati tega ne moremo sprejeti. In ob tem je nujno in pomembno, da poudarim, da smo se s koalicijsko pogodbo zavezali k premišljeni deregulaciji, tam, kjer je potrebna, in k ustvarjanju boljšega poslovnega okolja. Ta predlog to ni! Zato je nujno in pomembno, da njegovo izvajanje premaknemo vsaj v leto 2018 z amandmajem, ki smo ga predlagal, v vmesnem času pa zagotovimo pogoje za to, da ministrstvo za gospodarstvo in ministrstvo za izobraževanje skupaj pripravita sistem, ki bo lahko tudi tovrsten predlog nadomestil z drugimi mehanizmi, s katerimi bomo dosegli, da kompetentna usposobljenost in socialni standard naših državljanek in državljanov ne bosta ogrožali.

Že vnaprej se zahvaljujem vsem, ki nas boste pri tem razumeli in podprli, prav tako pa se veselim nadaljnega dela pri zagotavljanju in ustvarjanju podpornih ukrepov v primeru, da bo ta predlog vseeno potrjen v Državnem zboru. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša. Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, podpredsednik.

Glede na to, da je moj predhodnik pozval vse tiste, ki jih bodo podprli, moram takoj na začetku povedati, da bom tudi sam podprl predlagani amandma s strani Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Ko razpravljamo o tej temi, se mi postavlja vprašanje, ali v tej državi v tem trenutku nimamo mogoče bolj zahtevnih in bolj potrebnih razprav in s temi razpravami poskušamo najti rešitve, ki so ključnega pomena za državo, s katerimi rešitvami bi na nek način odpeljali Slovenijo še iz teh težav, v katerih se srečuje. Če govorimo o deregulaciji poklica trgovec, se mi postavlja eno najbolj pomembnih vprašanj, ali sploh tukaj gre za vprašanje kot tako deregulacije predvsem zaradi tega, ker bi želeli nekateri pripeljati ...

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: ... Oprostite, gospod Jurša. Prosim, če ... Hvala lepa. Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): ... nekateri želeli pripeljati dejansko nekatere rešitve, ki bi ustrezale predvsem tistim večjim podjetjem, ki bi na nek način izkoriščale zaposlene, da bi opravljali nekatera dela, ki jih zdaj opravljajo kvalificirani trgovci, za bistveno nižji denar. Zato se v celoti strinjam s stališči, ki so jo predhodno povedali v naši poslanski skupini, posebej pa še s stališči Socialnih demokratov kakor tudi Združene levice. Tokrat sem v razcep dejansko, ali podpreti predlagani zakon ali pač ne, predvsem iz tega razloga, ker ocenjujem, da tokrat dejansko gre predvsem za tenzijo velikih trgovcev, da zaposlijo v podjetja ljudi, ki bodo delali dejansko za nizko plačo.

Ta isti primer lahko ocenjujemo tudi v gostinstvu. Danes, če gremo v lokale, lahko ugotovimo, da v večini lokalov v slovenskem prostoru delajo ljudje, ki nimajo ustreznega gostinskega poklica, v glavnem večina dela študentov za nizko ceno, kljub temu da smo mi v tej hiši dejansko sprejeli tudi nekatere rešitve, da smo določili minimalni znesek, koliko morajo plačati študentom, ki jih imajo zaposlene. V osrednji Sloveniji ta znesek še vedno predstavlja minimalni znesek. V nobenem primeru ne bi smeli težiti za tem, da bi delavci delali za mali denar, da bi ustvarjali nekateri, ki vodijo podjetja in solastniki podjetij, velik dohodek in s tem na nek način spravili v velike težave vse tiste, ki živijo na socialnem robu.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednik.

Kot je bilo razbrati iz stališča mojega poslanskega kolega Jurše, je seveda v Poslanski skupini Desus rahla dilema, kako glasovati pri tem zakonu. Osebnostno tukaj enostavno vagam pozitivne in negativne momente pri deregulaciji trgovskega poklica. Na vsak način je neizpodbitno dejstvo, da ostajamo edina evropska država oziroma država Evropske unije, ki ima reguliran poklic trgovca in trgovskega poslovođa. Ob tem seveda je še cel kup drugih reguliranih poklicev, ki verjetno v takšnem obsegu seveda niso potrebni, da se regulirajo. Hkrati pa z deregulacijo postavljamo možnost ali pa plodna tla, da prihaja do anomalij in v končni fazi potencialno tudi do razpada sistema na področju teh poklicev.

Na vsak način ne želimo, da z deregulacijo omenjenih dveh poklicev pride do razvrednotenja poklica trgovcev oziroma trgovskega poslovođa. Ne želimo, da ljudje, ki delajo na teh delovnih mestih, ki opravljajo to delo, da se jih plačuje nizko, da so podvrženi diskriminaciji na trgu dela; ne nazadnje v končni fazi, da prihaja tukaj tudi do socialnega dampinga. Ne želimo, da pri deregulaciji poklica trgovca pride do – tukaj si bom dovolil reči – do razpada izobraževalnega sistema. Še več, želimo si tukaj, da se homogenizira izobraževanje oziroma da se še naprej izvajajo kakovostni in ciljno usmerjeni programi za izobraževanje trgovcev in trgovskih poslovođij. Ne nazadnje pa ne želimo, da z deregulacijo pride do nižjih standardov in do manjše varnosti končnih uporabnikov, to je kupcev oziroma potrošnikov.

Seveda ob vsem povedanem je treba vzeti tudi na vago, kaj za to pravijo poklicani subjekti oziroma združenja. Trgovinska zbornica za ilustracijo, Trgovinska zbornica Slovenije zakon podpira. To so nam jasno in eksplicitno povedali, saj menijo v zbornici, da gre za vzpostavitev primerljivega poslovnega okolja z ostalimi državami članicami Evropske unije. Poleg tega je bila podlaga za predlagano rešitev dogovor in podpisniki kolektivne pogodbe, katera določa najnižje plače po tarifnih, četrta in peti, razredih ne glede na izobrazbo, znanje in delovne izkušnje.

Tukaj vidim bistven moment. To je tudi odgovor na vprašanje, da ljudje, ki opravljajo te poklice, v nobenem primeru ne smejo biti in ne bodo hendikepirani glede višine plačila, da se o ostalih pogojih dela seveda tukaj sploh ne pogovarjamo. Ne nazadnje tudi Gospodarska zbornica deregulaciji trgovskega poklica ne nasprotuje, poudarja pa to, kar sem uvodoma povedal, da je treba preprečiti poslabšanje socialnega položaja delavcev in – tako pišejo – razpad izobraževalnega sistema, torej izobraževalnega sistema v javni izobraževalni sferi. Torej ne želimo vsi skupaj, da zadeva pride na neko komercialno zasebno raven izobraževanja oziroma usposabljanja.

Torej, želim si, da s to deregulacijo poklica – seveda bom pozorno poslušal razprave tako z ene kot z druge strani –, želim pa si seveda, da s to deregulacijo poklicev, če bo do nje prišlo, se ne poslabšajo razmere na trgu dela, da tisti, ki bodo to dejavnost opravljali, predvsem trgovci in trgovske poslovođe, niso v nobeni točki, v nobenem segmentu, še najmanj pa pri pogojih dela in pri plačilu prizadeti. Ne nazadnje pa, da bo ta, še kako pomemben poklic in deležen vsega spoštovanja, da postane marginalija oziroma da ne pride do njegove degradacije ali pa marginalizacije. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik. Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala, gospod podpredsednik.

Nekaj svojih stališč sem podal na matičnem odboru, kjer smo osnutek novele nekako poslušali, kjer smo razpravljali.

Podal bi rad vsaj nekaj statističnih podatkov, zato da se bomo vrnili nazaj v realnost, da se bomo zavedali, da smo članica Evropske unije, da se bomo zavedali, da imamo izredno dobro geostrateško lego, da se bomo zavedali, da ne živimo sami, da nimamo več okoli meje, ampak da prehajamo v okvir Evropske unije in da tudi kupci prihajajo, da trg prihaja in da če bomo še bolj stali na nekih okopih regulacij, lahko ostanemo sami, tako kot bodo sami ostali tam v Telekomu pri današnji vrednosti delnice pod 90 evrov. Tako daleč gremo. Sedaj lahko samo še preizkušam, kako daleč v hlapčevstvu še gremo s takšnimi politikami, kot jih nekateri tu zastopajo.

Upam, da se zavedamo; prvič, da je Slovenija po stopnji reguliranosti poklicev v vrhu, v evropskem vrhu. Naj povem, da Slovenija ima 242 reguliranih poklicev. Rekorderja sta pred nami še Češka s 396 poklici, Poljska s 347, da ima Švedska 88 reguliranih poklicev in da so Čehi in Poljaki, ravno zaradi tega ker tako prednjačijo, že napovedali, da bodo za približno – to, kar je minister včeraj razlagal – za 50 % takoj znižali deregulacijo teh poklicev. Ključni cilj novele Zakona o trgovini je deregulacija poklicev prodajalec in trgovski poslovođa. Izobrazbeni pogoj je eden od pogojev za opravljanje trgovine, posledica deregulacije – poenostavitev poslovnega okolja, večja možnost zaposlovanja in samozaposlovanja in pozitiven vpliv na socialno podjetništvo, ki ga največkrat tudi zastopate. Tisti, ki te novele nekako ne podpirate, rad bi vam omenil, da imamo na trgu in tudi na borzi približno 120 tisoč brezposelnih. Rad bi vam povedal, da imamo na podeželju celo vrsto ljudi, ki bi v sektorju trgovine, ki bi lahko odpirali, se šli neko socialno podjetništvo, odpirali espeje, pa dane ste možnosti nimamo. Rad bi vas, kolegice in kolegi, spomnil na celo vrsto trgovcev, ki delajo, ki so morda pet let pred

upokojitvijo, imajo neverjetno dosti izkušenj, znanja, ki so ga pridobili, so cenjeni v svojih podjetjih in ne morejo postati trgovski poslovođa – toliko kolega iz Desusa. In ravno to, če bi bila ta deregulacija, če je v podjetju cenjen, da lahko postane trgovski poslovođa – sedaj ne more. Ker po mojem nekdo približno – ali ženska pri 55 letih navadno ne bo šla v neko institucijo po nek formalen list, zato da bo svoja znanja, ki jih ima, ki so priznana, ki jih v podjetju cenijo, da bo lahko napredovala. S to novelo zakona bo lahko to naredila in bo vsaj v zadnjih pet let nekako imela večjo osnovo za to, da bo imela nekaj deset evrov ali vsaj nekaj evrov te pokojnine več. Vse to mi sedaj omogočamo. Naj nazadnje povem – dvakrat bom ponovil to, kar je tudi minister včeraj povedal – med 27 članicami je Slovenija zadnja, ki ima reguliran poklic trgovca in trgovskega poslovođa, spoštovani kolegi!

Poglejte, mi lahko to naredimo, mi lahko to pustimo, ampak trgovina prihaja. Spomnite se, v vaših mladih letih, kam ste hodili pa vsa živila? Kam danes hodi cela vrsta ljudi, ne bom rekel severovzhodne Slovenije, kjer sam živim? Preko meje! Že tam kupujejo! Ne samo zaradi regulacije, zaradi več ukrepov. Ko ste glasovali za dvig DDV, se morate zavedati, da cela vrsta trgovin v vašem okolju, tudi kolega Jurša in vsi ostali, se je zmanjšalo, odpuščali so trgovce in danes ljudje, Slovenci hodijo ponovno v Avstrijo po osnovne potrebščine. Ljudje stojijo v vrstah v avstrijski Radgoni pred bencinskimi črpalkami in tako naprej, da ne bom tega govoril. To je samo ena izmed tistih zadev, kjer bomo deregulirali, kje bomo malo izboljšali poslovno okolje. In ni nobenih strahov. Poglejte, nekoč, ko smo bili v šolah – vsi tisti, ki ste končali gimnazijo, vsaj mislim, da jo je večina, ste nekoč pri latinščini govorili o tem, da se učimo za življenje, ne za šolo. Ljudi ne moremo danes ceniti po stopnji izobrazbe, ampak po njihovem realnem znanju, ki ga trg priznava, ki ga priznavajo njegovi sodelavci, ki ga priznava mednarodno okolje, spoštovani kolegi in kolegice!

Da povem še nekaj. Poklic trgovca – ravno iz razprav se vidi nepoznavanje tega poklica. Če povem, kako to v tujini deluje, kakšni specialisti so, kjer se ljudje, ali imajo izobrazbo ali ne, tudi če se ocenjuje po instituciji, po stopnji izobrazbe, ki so jo pridobili v nekaterih institucijah, potem se ocenjuje tudi izobrazbene institucije v tujini. Recimo, cela vrsta Slovencev danes končuje srednjo šolo na Trgovski akademiji v Celovcu, zato ker je toliko bolj priznana. In vsak, ki pride v podjetje, če bi mi deregulirali ta poklic, ko bo pokazal tak dokument, bi rekli, zavedamo se, da ste sigurno ta znanja pridobili, ki jih mi potrebujemo. Seveda, tu je pa napad na ljudi, ki danes ne dajejo znanja. Tudi pri teh cela vrsta tisoče mladih z diplomami, univerzitetnimi diplomami – naj se te nekatere institucije te države sprašujejo in garantirajo –, zakaj nimajo službe; ali so ta znanja priznana na trgu, kaj so jih učili in vse ostalo, spoštovani kolegi! Nobenega ne

priznavajo, nobene garancije danes ni. Tudi včeraj, ko sem kot predstavnik Slovenske demokratske stranke govoril o tem, da smo ravno vložili ponovno Zakon o dualnem šolskem sistemu, ker poznamo ta sistem. Sam sem ga spoznal, bil sem celo mentor nekoč v Avstriji tem mladim vajencem v podjetju, da ne razlagam naprej, ker poznam, kako ta sistem deluje. Verjamem, da je deregulacija tega poklica prva stopnja pri deregulaciji. Seveda pa govorimo o smiselni deregulaciji, spoštovane kolegice in kolegi!

Da še nekaj povem. Trгоvec biti – spoštovan poklic v tujini. Seveda pa moraš biti v svojem poklicu vedno dober, moraš biti več, moraš biti urejen itd., da ne naštevam vseh veščin tega poklica. Morate se pa zavedati, da poklic izredno širok. Ko sem bil sam pri Siemensu, je bil pri nas nekdo trгоvec, ki je imel doktorat znanosti. Ko smo podajali simatic sisteme tujim partnerjem, je bil prodajani inženir lahko tehnik, lahko pa je bil doktor znanosti s področja elektrotehnike, smeri avtomatike. Tako poklic trgovca ni samo poklic, ki ga vi vidite, kjer nekdo stoji v prehrabni industriji ali pa v Bauhausu ali pa v prvi vaški železnini, je izredno širok poklic. Ravno institucija, ki da nekaj na sebe, želi, da ima poslovođa in dobrega trgovca, ki ima kompetence. Te kompetence in znanja in veščine in izkušnje in stik z ljudmi, psihološka prodaja in tako naprej, da ne naštevam vsem veščin, pa niso povezane z eno institucijo, kjer vam bo dala eden dokument. Na odboru sem rekel tudi, da dober trгоvec je kot dober pevec, se rodi, ima občutek za ta poklic, z leti ga lahko izboljšamo ali preko šolskega sistema ali preko podjetja, ki ga nekako specializira v panogo, s katero se ukvarja. Imamo te primere. Razlagal sem celo vrsto primerov v tujini, kako to deluje. Razlagal sem primer mojega lastnega brata, ki je bil že diplomirani ekonomist, in je potem šel v C&A pa je mogel začeti znova, zato da bo lahko postal specialist za prodajo tekstilnih izdelkov. Danes je uspešen menedžer, na srečo; ampak moral je začeti pri hišniku, preko trgovca, vodje oddelka itd. do vrhunškega menedžerja.

Kaj hočem povedati? Dajemo možnost celi vrsti ljudi, manjšim, ki danes te možnosti niso imeli. Kolega Prikl je povedal, da kolektivna pogodba velja samo še eno leto. Torej, vi že kar vnaprej poveste, da se ne bo uskladila in da ne bo kolektivna pogodba teh minimalnih standardov kazala. Mi lahko postavimo kakršnekoli standarde, mi lahko reguliramo, da je minimalna plača jutri tisoč evrov, posledice tega pa bo vse pokazal trg, koliko bomo mi uspešni ... Verjamem, da je sektor trgovine izredno podhranjen, lahko daje v najkrajšem času, če naredimo nekaj premikov, neke deregulacije, izredno dobre rezultate glede na našo geostrateško lego. Slovenija lahko v naslednjem petletnem obdobju postane meka nakupovalna, ampak mi se moramo zavedati, kako deluje trgovina in kako delujejo tudi dobri

trgovci. Dobri trgovci ne delujejo tako, da jih vi pošljete z neko formalno izobrazbo pred nekoga in prodaja, če za to ni motiviran, če si ne želi tega. Vi tega iz človeka ne boste naredili, kolegi in kolegice, z nobeno regulacijo. Naj vam bo to enkrat jasno. Preko trga, še posebej danes, ko smo v globalnem trgu, ko nastopamo na globalnem trgu, ko ljudje, tudi delovna sila prehaja, mi tega ne bomo ustavili. Ta minimalni pogoj, ki ga je vlada prestavila in ki ga tudi sam vedno pohvalim, kljub temu karkoli naredi moja politična konkurenca, je prvi korak v tej deregulaciji. Tudi minister je povedal – mislim, da je povedal – o 20 poklicih, ki bi jih deregulirali, kar je nekako minimalna številka, to je prvi korak. Prosim vas, kolegi in kolegice, vsaj tisti, ki nasprotujete temu, ne strašite ljudi, ki nas poskušajo! Verjemite, da bomo videli v naslednjih mesecih, da je to bil dober ukrep, sem prepričan.

Še enkrat, tega predlaganega amandmaja Socialnih demokratov, da bi zakon, če bi bil sprejet, začel veljati v letu 2018, ne morem podpreti, zato ker če bi se lahko vrnil v preteklost, bi ga morali uvesti že na začetku 90 let takoj. Zakaj ni bil, ne vem. Razumite in prosim, ne strašite ljudi, ki so v sektorju trgovine, ker prinaša za njih samo dobrobit.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika?

Izvolite, gospod Škoberne.

Gospodu Škoberne sem dal besedo.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Gospod podpredsednik, treba se je odločiti, komu dati besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Dobro, gospod Franc Jurša, izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Ni problem, tudi če bi kolega repliciral pred mano.

Sam želim biti relativno zelo strpen do kolega Breznika. Pričakoval bi, da bi tudi on v tej smeri razpravljaj. No, ni bil ravno zelo nestrpen, ampak vseeno na nek način je pobijal stališča tistih, ki malo drugače mislimo. Mislim, da ni nič narobe, če v tej dvorani drugače razmišljamo. Prav je, da razmišljamo po svoje in da ta razmišljanja, zaključke, ugotovitve tudi podamo in potem poskušamo najti skupno rešitev, ki jo večina tudi podpre.

Kolega Breznik, zame ni bilo ključno vprašanje, ali bo lahko strojni tehnik bolj kvalitetno prodajal kot poslovodja dele za avto kot pa trgovec, ki je hodil v trgovsko šolo in je potem še nadgradil trgovsko šolo s poslovodsko šolo. To ni bilo moje vprašanje. Moje vprašanje je bilo, kdo bo lahko delal vse v trgovini in za kakšno ceno bo delal in kakšno plačo bo dobival. Zame je bilo vprašanje predvsem socialno. Nekateri tega socialnega čuta v sebi

nimate toliko. Pač nekateri, ki smo socialno usmerjeni, tudi tako malo razmišljamo drugače.

Kar se tiče navala kupovanja v Avstriji. Mislim, da je tega bistveno manj, kot je bilo v preteklosti. V preteklosti smo bistveno več hodili v Avstrijo, kot zdaj. Mislim, da si lahko zdaj tudi v Sloveniji kupimo vse, kar premore evropski trg.

Kar pa se tiče davka na dodano vrednost, ki se ne dotika tega predloga sprememb zakona, ampak vseeno bom povedal, ker je stranka Desus in jaz z njo sedela tudi v vladi, ki smo jo tvorili skupaj s SDS, pa točno vem, kaj je bilo okrog DDV bilo rečeno. Tega nismo izpeljali, ker je prej razpadla vlada, drugače bi tudi vlada Janeza Janše dvignila DDV. Tako ne ocenjevati razloga, da hodimo v Avstrijo tankat bencin predvsem zaradi tega, ker je ta vlada pa prejšnja vlada Alenke Bratušek dvignila, zdaj ne vem, Alenke Bratušek dvignila DDV. To ni točna informacija in mislim, da bi bilo prav, da govorimo o zadevah, ki so se dejansko zgodile in ki bi se zgodile, če bi bilo tako, kot sem malo prej omenil. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne, izvolite, replika.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani kolega Breznik!

Seveda ste me v pomembnem delu precej narobe razumeli, predvsem v tem, da bi tu, na tej strani poskušali kogarkoli pri čemerkoli strašiti. Naloga poslanca je, da zastopa ljudi; eni od teh so tudi delodajalci, natančneje Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. Stališča, ki sem jih podal, in to, kar vi imenujete strašenje, so oni, pa da jih citiram, da ne boste imeli težav z mano, sledeča: "Opozarjamo, da odločitev zakonodajalca v predlagani deregulaciji poklica prodajalca in trgovskega poslovođe ni dobro pretehtana in bo imela več negativnih kot pozitivnih učinkov, ki jih bodo čutili predvsem potrošniki ter mala, srednja pa tudi velika podjetja. Posledice deregulacije bodo po mnenju Sekcije trgovcev pri Obrtni zbornici Slovenije naslednje: nelojalna konkurenca, predvsem med malimi trgovci, in kot posledica večja možnost zapiranja malih trgovin ter izguba delovnih mest; povečanje števila propadlih malih podjetij na področju trgovinske dejavnosti, ki se bodo zapirale zaradi neustreznih znanj, predvsem znanj poslovođe; slabša zaščita zaposlenih in večja verjetnost izgube zaposlitve; z ukinitvijo izobrazbenih pogojev se bodo v nekaj letih povečali pritiski na zniževanje plač prodajalcev in poslovođij, nižji tarifni razredi, kar je zdaj sicer urejeno s kolektivno pogodbo; zmanjšana konkurenčnost malih in srednjih podjetij, večja izpostavljenost dobaviteljev ter manjša varnost potrošnikov in nevarnost za zdravje."

Še enkrat, to niso stvari, ki se jih iz zraka izmišljujemo tisti, ki dejavnosti ne poznamo, to so stališča tistih, ki v dejavnosti delajo,

predstavnikov malih, mikro podjetij, obrtnikov, tudi nekaj srednje velikih, ki so, o tem se bova verjetno strinjala, hrbtnica slovenskega gospodarstva, ki želijo delati in oni so svoje stališče povedali. Ne govorimo tukaj pravzaprav o dvoboju, kar je klasično sicer, med sindikati in delodajalci; sindikati in delodajalci tukaj zastopajo identična stališča, razen Trgovinske zbornice, ki zastopa največje, ki seveda želijo biti po sami naravi ekonomske teorije monopolisti, to boste poznali, ker ste ekspert na področju trgovine, tudi Siemens ima podobne težnje. Kaj dela? Hodi po Evropi, poskuša biti največji, izrinja male, tudi obrtnike ... To so njihovi strahovi in to ni strašenje. To je ključno vprašanje tistega, ki mora za jutri zagotoviti delovanje svojega podjetja, posel in ki računa na dobre, usposobljene kadre in si seveda želi, da bi se njegovi zaposleni lahko ukvarjali z razvojem novih produktov ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Tri minute, gospod

JAN ŠKOBERNE (PS SD): ...ne pa z eksistenčnimi vprašanji.
Hvala lepa, se opravičujem, gospod podpredsednik.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Breznik, replike na repliko ni in tudi časa nimate več na razpolago.
Besedo ima gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvale lepa za besedo. Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Trgovec je bil včasih cenjen in spoštovan poklic, šolale so se tako natarcarice kot kuharji, danes pa na žalost vsak lahko počne vse. Deregulacija na trgu delovne sile prinaša slabši položaj za delavke in delavce, saj jih postavlja v zaostren konkurenčen položaj, kar pomeni pritisk na plače in pritisk na pogoje dela ter pritisk na delavske pravice. Na obravnavi na matičnem delovnem telesu in tudi danes smo slišali, da se trgovec rodi, da mora imeti posebno žilico za prodajo in tako naprej. Veste, za marsikateri poklic je potreben najprej talent. Ampak talent je približno 20 %, 80 % pa je trdo delo, šolanje in izobraževanje.

Danes smo slišali, da danes, ko je vse napredaj, so tudi trgovci različni. Imamo cel spekter trgovcev. Seveda. Ampak desnica nam po navadi slika trgovca, zloščenega, uspešnega trgovca, ki prodaja, ne vem, avtomobile po več deset tisoč evrov ali pa 100 tisoč evrov. To so seveda bajke in povesti, resnica je povsem drugače. Velika večina od več kot 100 tisoč zaposlenih v trgovin dela ponavljajoča se dela za blagajno ali pa pri zlaganju blaga. Dohodek velike večine zaposlenih pa komajda preseže minimalno plačo, velika večina dela izmehkano delo in delo ob vikendih, tudi ob nedeljah. Da ne omenim nekaterih izjemno izkoriščevalskih

praks, ki se jih poslužujejo nekatere trgovske verige in bi jih bilo treba z zakonskimi rešitvami in poostrenim nadzorom Inšpektorata za delo nemudoma zaustaviti.

Poklic trgovke oziroma trgovca je močno feminiziran, saj med zaposlenimi prevladujejo ženske. Naj poudarim, da smo ženske pri delavskih pravicah in standardih, ki jih uživamo pri delu, pogosto bolj prikrajšane kot moški. Ne nazadnje še vedno obstajajo popolnoma nepravilne razlike med plačilom za moške in ženske, ki opravljamo enako delo. Med najbolj feminiziranimi so dejavnosti v storitvenem sektorju, kjer so plače povprečno nižje, nadurno delo in težki delovni pogoji pa so zelo pogosti. Ženske smo kot delavke pri svojih pravicah prikrajšane, ker smo tudi zaradi rojstev otrok še bolj odvisne od kapitala in se še težje postavimo za svoje pravice. Skratka, za dostojno delo in za dostojno plačilo.

Zato bomo glasovali proti temu zakonu, saj deregulacije ne moremo in ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa mag. Marjeta Guček Zakošek. Izvolite.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Vlada si je kot svoj desetletni ključni projekt določila prenovu, deregulacijo več poklicev in dejavnosti in se zavezala k zniževanju njihovega števila. Ta projekt so podpisale vse koalicijske partnerice.

Slišali smo kolegico Violeto Tomič, ki je rekla, da samo trdo delo in vseživljenjsko izobraževanje nas lahko vodi k uspešnemu delu. Ne nazadnje tudi v njenem poklicu poznamo vrsto ljudi, ki bodisi niti začeli niso ali pa končali izobraževanja biti igralci, pa so danes odlični igralci, mogoče celo boljši od tistih, ki so končali akademijo.

Ta razprava danes se mi zdi res zanimiva. Vsekakor bi se strinjala z gospodom Priklom, ki pravi, da moramo pogledati pluse in minuse. Vendar pa me zanima, zakaj je ta majhna Slovenija tako različna od drugih držav v Evropi. Povejte mi, zakaj se mi tako bojimo nekaterih stvari, ki očitno nekje drugje delujejo. In čisto brez skrbi – res je, da ne kupujemo več v vrstah, kot je rekel gospod Jurša, pa vendar kot potrošniki brez skrbi gremo v Evropo, kupujemo v Avstriji, Nemčiji, na Švedskem, kjer imajo samo 87 poklicev dereguliranih, in nas prav nič ne skrbi za naše pravice.

Rada bi rekla, da me je zavajanje glede tega, kdo ima socialen čut in kdo ga nima, danes zmotilo, zato ker vemo, da so socialni partnerji sklenili sporazum in da tisti, ki bo razvrščen na delovno mesto trgovca ali poslovođe, bo razvrščen tudi v določen tarifni razred. Tudi sama sem velik del življenja

preživela v prodaji. Bila sem na strani, recimo temu, prodajalca in na strani delodajalca. Veste, delodajalec v resnici ne bo zaposlil človeka, ki je slab prodajalec. Verjemite, zato ker pač ne bo imel prodaje in če ne bo imel prodaje, ne bo imel posla in preprosto ne bo mogel obstajati. Tudi gostinec, ne nazadnje, ne bo zaposlil slabega kuharja, slabega natakarja. Pa vas vprašam – ali boste še šli kdaj v gostilno, kjer boste slabo postreženi ali pa bo hrana slaba? Verjamem, da ne. Ne glede na to, kako zanikamo trg, smo mi sami ta trg, ki določa. Tudi v trgovino, kjer vas ne bodo dobro postregli in bodo nesramni, ne boste več stopili. In vi to dobro veste. Zato osebno verjamem, da ta deregulacija ni tako škodljiva, kot si vsi predstavljamo. Veste, dobra podjetja imajo tako imenovani notranji sistem izobraževanja. Ta notranji sistem mora delovati ves čas, kajti okolje se spreminja, zahteve potrošnikov se spreminjajo, zahteve kupcev se spreminjajo, izdelki so različni, in to je pač perpetuum mobile. Kolega Kordiš mi odkimava, jaz pa verjamem, da razume, kaj govorim.

Tudi to bi rada povedala. Velikokrat je bilo rečeno, da bo mali človek zdaj trgovec in ta trgovec, ta mali človek, ki se ne zna postaviti za sebe, bo zdaj prodajal in bo tam potisnjen v kot. Veste, človek, ki se ne zna postaviti za sebe, ne more biti trgovec. Človek, ki stoji trdno sam pri sebi in ima tako imenovano sertivno pozicijo, plus-plus, jaz sem okej in ti si okej, samo tak človek lahko sploh kaj proda. Ker če ima on sam že minus pozicijo, jaz nisem v redu, potem tak človek ne more biti prodajalec; pa to velja za tistega, ki dela v veliki trgovini in mogoče samo med policami kroži, kot za tistega, ki prodaja vrhunske tehnološke izdelke zelo zahtevnim kupcem. Verjamem, da je ta strah odveč. In dragi socialne partnerice na moji desni! Imamo celo vrsto ljudi, ki nimajo prav nobene formalne izobrazbe in je tudi nikoli ne bodo imeli. Pomislite na kmete! Veste, kmet po navadi nima izobrazbe – ali pa, dobro, konča mogoče srednjo kmetijsko šolo. Pa se vam zdi, da zna prodajati? On prodaja na tržnici. Danes bi ga inšpektorji lahko kaznovali, če bi želeli. Imamo družinska podjetja in zato pač sindikata – jaz sem to že na odboru povedala – sindikata podjetnikov in obrtnikov na nek način ne razumem. Upam, da se veliko gibljejo po terenu in poslušajo mikro podjetja, družinska podjetja in mala podjetja, ker moje informacije, kar se tega tiče, niso identične tej izjavi, ki jo je gospod Škoberne bral, ker bi bilo logično, da bi jim pomagali, da se trg odpre in da lahko prodajajo brez formalne izobrazbe. Pač tako je in oni si bodo itak lahko izplačali samo toliko, kolikor bodo prodali. Sindikati lahko zapišejo četrti in peti tarifni razred, družinsko podjetje, veste, bo delalo tudi z minusom. Pač tako je. In vem, da delavce moramo zaščititi. Vlada je naredila tukaj vse, da je s kolektivno pogodbo določila tarifne razrede, ne glede na izobrazbo. Je določila! Tukaj lahko preberem člen in tudi datum, kdaj je bilo to podpisano. Da pa v življenju nič ni večno, to pa tudi vsi vemo,

tako da kolektivno pogodbo zdaj podpisati za do ne vem kdaj, ni mogoče.

Osebno menim, da je ta amandma, ki je vložen, pač prelaganje odgovornosti. Mi smo se domenili, da bomo to naredili skupaj s koalicijskimi partnericami, to je samo prvi korak in če zdaj to preložimo na leto 2018 ... Če pomislim, kje sem bila leta 2012, kje sem stala, kaj sem delala, to je bilo popolnoma nekaj drugega, je to prelaganje odgovornosti. Danes tukaj na nas je, da se odločimo, ali zagovarjamo to, da bo v bistvu trgovinska dejavnost tudi znotraj Evropske unije imela enake pogoje, kot jih imajo ostale države članice, ali pa tega koraka nismo pripravljeni narediti in pač tukaj ne moremo naprej. Ker če bo pri vsaki deregulaciji v bistvu potekala tako razprava, se je treba uvesti in pogledati zadeve. Osebno jo podpiram, ker še vedno verjamem v poštenost tako delodajalcev kot delojemalcev, tudi ne nazadnje na odboru je bilo rečeno s strani sindikata. Prej smo strašili otroke, ker niso končali srednje šole, da bodo smeti pobirali, zdaj jih bomo pa strašili s trgovci. To je žaljivka. Veste, če pa moj otrok slučajno ne bi končal srednje šole zaradi kakršnegakoli razreda, bi bilo pa meni boljše, da dela v trgovini kot pa, da pobira smeti, ker je to cenjeno delo. Tako ne vem; vsaka stvar ima dva obraza. Premislimo zadeve in ne vem, če smo kot 2 milijona lahko tako različni kot preostali milijoni v Evropski uniji.

Osebno bom podprla ta zakon in ne podpiram amandmaja, ki je bil vložen. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika gospa Violeta Tomić. Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Ker me je kolegica Guček Zakošek izzvala glede mojega poklica. Prvo naj rečem, tudi pobiranje smeti je cenjeno delo, ravno tako kot trgovsko. Vsako delo je spoštovanja vredno in ga potrebujemo in tudi pričakujemo za vsako delo primerno plačilo.

Glede igralskega poklica. Ja, je deregulirano, tako kot so vsi poklici v zadnjem času deregulirani, ker pač velja ta maksima, da lahko vsak dela vse. Predvsem pri umetniških poklicih velikokrat velja, da ni dovolj spoštovano delo, kot vemo, in stroka ni dovolj spoštovana. Pri igralstvu se reče, "jaz enega spijem, pa sem veliki glumac". Veste, v redu, nekateri ljudje tudi to radi gledajo. Vsaka publika ima tisto, kar rada gleda, ampak dejstvo je, da noben naturščik ne more nadomestiti fakultetno šolanega igralca, ki se 4 leta na fakulteti uči samo to. In še to bom rekla, nešolan igravec ne bo nikoli, nikoli zaposlen v instituciji gledališki. To pa je velika razlika. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marijana Kotnik Poropat. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik.

Začela bom na koncu, s strašenjem. Ta beseda me je nekako prizadela, pa bi opozorila na tiste razmere delavcev trgovcev v Lidlu, če jih poznate; ali pa morda ne, pa se pozanimajte, kaj se z ljudmi dela danes, ko delajo po 3, 4 ure na dan – to je uradno. Delajo še več ur, tisto pa dobijo na roko plačano. Spoštovani, kaj bo ta delavec, ko bo star pa ne bo imel delovne dobe, ne bo imel plačanih prispevkov, ne bo imel pokojnine, mizerno tisto socialno podporo. Ko ne bo več mogel skrbeti za sebe, ga bomo dali v dom. Na čigav račun, vas vprašam, spoštovani? Na račun države, ki bo podpirala na tak način ta kapital, ki danes delavcu ne bi dal tistega osnovnega, kar mu pripada. Ker v bistvu jaz razumem ta zakon predvsem tako, da se znižujejo plače delavcem v trgovini na ta način, ko ne bomo od ljudi, ki lahko kandidirajo za posamezna delovna mesta, zahtevali več nobene izobrazbe, torej tudi osnovne šole ne bodo več rabili. Tako jaz to razumem. Ali pa morda nimam prav? Mi pa povejte, da nimam prav!

Če se zdaj vrnem na sam 7. člen in amandma, bom rekla tako: podpiram ta amandma Socialnih demokratov in tudi podpiram razpravo spoštovanega kolega Škoberneta, ki je lepo predstavil probleme, ki se pojavljajo, pa ne bi to ponavljala, ker smo že slišali. Prav tako podpiram stališče Združene levice glede tega zakona in podpiram tudi razpravo spoštovanega poslana Franca Jurše. Če pa se dotaknem pogledov oziroma utemeljitev, ki so jih za ta zakon sprejeli na primer Vlada, ki pravi, da gre predvsem za izenačitev pogojev za opravljanje te dejavnosti v Evropski uniji. Tudi gospa Guček je rekla, da je to pomembno in da smo edina država v Evropski uniji, ki tega še nimamo tako reguliranega. Pa se sprašujem, če vse te probleme uočimo, ki sem jih zdaj povedala in ki so jih tudi gospod Škoberne in ostali v razpravi predstavili, ali res moramo vedno slediti temu, kar je v Evropski uniji. Razumem tudi tiste razprave, ko ste rekli, da gre za delovna mesta, da gre za prodajo v trgovini in tako dalje. Ampak menim, da bi res bilo pametno, da ta predlog SD, ta amandma podpremo in si vzamemo čas, da razpravljamo več časa o tem in potem se odločimo, ali sprejmemo takšen predlog, kot je, ali pa morda kaj drugega. Mislim, da se res tako ne mudi, da moramo takoj sprejeti to spremembo in mislim, da imamo čas in morali bi si vzeti čas. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil minister gospod Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo. Izvolite, gospod minister.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, poslanke in poslanci!

Moram direktno povedati, da je Vlada proti temu amandmaju oziroma se z njim ne strinja, in sicer bom povedal to, kar sem povedal včeraj pri razpravi o uvrstiti tega zakona na dnevni red, da je deregulacija dejavnosti in poklicev 10. strateški projekt Vlade Republike Slovenije in je tudi vključena v akcijski program Vlade Republike Slovenije za odpravo administrativnih ovir in izboljšanje zakonodaje. To zadevo želimo delati in jo delamo premišljeno – ravno nasprotno, kot je bilo rečeno –, in sicer postopoma.

V Sloveniji je, kot že ste slišali večkrat, 242 reguliranih poklicev, nameravamo jih deregulirati 20 %, 242 krat 20, recimo, da je to skupaj 50 poklicev za razliko od tistih, ki vodijo, Čehov in pa Poljakov, ki mislijo to zadevo prepoloviti. Ključni cilj novele Zakona o trgovini pa je deregulacija poklicev prodajalcev in trgovski poslovođa. Izobrazbeni pogoj je eden izmed pogojev za opravljanje te trgovine, posledica deregulacije bo poenostavitev poslovnega okolja, večja možnost zaposlovanja in samozaposlovanja, pozitiven vpliv na socialno podjetništvo. Predlagana sprememba bo izenačila pogoje za opravljanje trgovinske dejavnosti v okviru Evropske unije, saj v nobeni državi članici za ta dva poklica nimamo predpisane minimalne izobrazbe. To ponavljam še enkrat, ker smo vedno znova pred situacijo, da poslušamo, da se bo svet podrli, če bomo ta dva poklica deregulirali. Izdelana je bila analiza učinkov sprememb, predpisana gospodarsko predvsem na mala in srednja podjetja in ključna ugotovitev je, da spremembe sledijo ciljem vzpostavitve poslovnega okolja, ki spodbuja razvoj podjetništva in konkurenčnosti. Za zaposlene bo povečana fleksibilnost iskanje zaposlitve, možnost napredovanja in samozaposlitve. Izboljšalo se bo poslovno okolje za družinska podjetja. Za delodajalce je eden izmed glavnih učinkov predlagane ureditve fleksibilnost pri novih zaposlitvah in pri razporejanju delavcev.

Podpisniki kolektivne pogodbe za dejavnost trgovine so se strinjali, da se to področje izobrazbe za nekatera tipična delovna mesta uredi v kolektivni pogodbi. Kolektivno pogodbo so sprejeli marca 2014 in ministrstvo je sledilo temu usklajenemu postopku, o katerem se socialni partnerji dogovarjajo oziroma so se dogovorili, da v primeru deregulacije sprejemajo ureditev iz kolektivne pogodbe. Trenutno zakon celo omogoča fleksibilnost, ki so jo dogovorili socialni partnerji.

Mislim, da smo podali dosti utemeljene razloge, da se ta predlog zakona podpre in sprejeme, in še enkrat ponavljam, da je Vlada proti sprejemu tega amandmaja. Moram pa povedati tudi v šali ali pa če vzamete zares, da jaz lahko spijem 10 kozarcev, pa ne bom nikoli niti slab igravec.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO WEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Lahko že kar v uvodu povem, da sem resnično zelo razočaran, da v parlament dobimo takšen zakon glede deregulacije poklica trgovca. Namreč to pomeni, da uzakonjamo, da smo v Sloveniji prebivalci lahko poceni delovna sila. Samo to prinaša ta zakon. Moramo vedeti, da je pred kratkim Agrokor kupil Mercator. Ali ni mogoče to samo še eden od tistih procesov, da izpolnimo lobistične obljube, ki so bile dane, da do te prodaje pride? Kajti, Agrokor ima interes, da čim prej poplača svojo kupnino – in kaj je enostavnejšega kot to, da zmanjšaš plače zaposlenim? Tako je ta deregulacija točno odgovor na to vprašanje. Poleg Agrokorja imamo v Sloveniji Spar, imamo Lidl, imamo Hofer, imamo Eurospin, Leclerc; skratka, trgovci so v Sloveniji tujci. Za te tujce ponujamo še cenejšo delovno silo, kot pa jo imajo že danes na razpolago, kajti plače trgovcev so že tako ali tako na minimalni ravni. Ne pričakovati, da bo spoštovan dogovor, gospod minister, o tem, da se ohranijo plače na enaki ravni, kot jih sedaj določa zakon. Samo bom spomnil na referendum o Zakonu o trgovini, kjer je bilo vprašanje, ali ste za to, da se določi za prodajalne za nujne življenjske artikle odprtje največ 10 tednov v letu, razen bencinskih servisov, in tako naprej. Ali so trgovci oziroma ali je kapital spoštoval referendum? Ali je spoštoval odločitev ljudi? Niti slučajno! Torej, če omogočamo temu kapitalu dogovor, bo ta dogovor zagotovo izkoristil za to, da bo pobral čim večji dobiček iz teh trgovin predvsem na način, da bo zmanjšal plače zaposlenim. Torej, 100 tisoč zaposlenih v slovenskih trgovinah oziroma v trgovinah v Sloveniji, ki so praviloma v lasti tujcev, bodo delali za še manjši denar, kot delajo danes. In to je ta problem, na katerega opozarjamo tudi z amandmajem, ki smo ga vložil prehodnim določbam, ker drugega amandmaja ni bilo mogoče vložiti k temu zakonu, ker ni bil odprt zakon! Ampak definitivno ta zakon nam ne more biti v ponos. Poceni delovna sila Slovenci enostavno ne smemo biti v prihodnosti, Slovenci lahko preživimo samo z znanjem, z vlaganjem in znanje, nikakor pa, da dereguliramo poklice in zmanjšujemo stopnjo izobrazbe, zato da opravljamo določene poklice. Do sedaj smo bili konkurenčni in uspešni zgolj iz razloga, ker smo imeli znanje, zdaj pa to znanje kar naenkrat v Sloveniji ne bo več potrebno. Seveda bo to pripeljalo tudi do propada nekaterih poklicnih šol in avtomatično s tem tudi zaposlitev za tiste, ki imajo visoko izobrazbo, ki predavajo, učijo v teh šolah. Torej sledimo strogi neoliberalni politiki, ki si ne želi deregulacije na kateremkoli področju. Neoliberalna politika ne prenese regulacije na kateremkoli področju in to je zakon, ki je v prid neoliberalni politiki, ta pa je brezosebna, ta se ne ukvarja s problemom ljudi, ampak se ukvarja samo s tem, kako čim večji dobiček ustvariti tistemu, ki ima to možnost. Zato tega zakona ne bom podprl. Predlagamo, da se sicer ta amandma podpre, da vsaj do leta

2018 res resno razmislimo o tem, kaj delamo. Ampak, enostavno protestiram proti temu, da Slovenci postanemo poceni delovna sila! Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Torej, dam še enkrat, da se prigrasite k razpravi, ker vidim, da je še želja. Izvolite se prijaviti. Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga. Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav ministru in vsem ostalim!

V tej razpravi, ki se je tako razplamtela, bi želel opozoriti na eno zgolj takšno malenkost: Trgovinska zbornica Slovenije je dala svoje mnenje. Če ... Ja, saj pravim, meni je to smešno, če ena od zbornic, če govorimo o Zakonu o trgovini in deregulaciji, govorimo, da je Trgovinska zbornica verjetno eden od deležnikov, ki verjetno nekaj ve o tej zadevi. In če ta zbornica s podpisom izvršne direktorice in pravne svetovalke pove, da je ta zakon v redu, se pravi, da podpira deregulacijo, in tudi glede na to, da je bila podpisana kolektivna pogodba dejavnosti trgovine v Slovenije, ki je stopila v veljavo 1. maja 2014, kjer je opredeljeno, kakšni tarifni razredi morajo biti, se pravi, tukaj je že nek postulat neke varnosti, mislim, da je to ena od njih pomembnih argumentov, zakaj se na strani SMC nagibamo k temu, da bomo podprli ta zakon. Ker mislimo, da je kot prvo, podprta s strani enega deležnika, ki ima neko besedo, kar predstavlja, kakor je omenjeno, 6 tisoč podjetij, in to so mikro, mala, srednja in velika podjetja. Se pravi, če so predstavniki enega takšnega velikega kroga, verjetno vedo, o čem govorijo in zakaj podpirajo to zadevo, da bi zadeva štimala in da bi se lahko tudi ta trgovina razširila in razcvetela. Če pa bomo govorili o strahovih in o tem; strahov je polno, ampak vemo, da je strah v sredini votel. Če bomo zdaj o tem razpravljali ... Ja, saj pravim, se opravičujem, ker sem se zmotil, ampak hočem povedati to, da dejansko izgubljam pri teh deregulacijah čas po nepotrebnem.

Če smo mi ena od držav, ki ima najbolj regulirano zadevo in vsi tukaj, sploh koalicijski partnerji, smo se zavezali temu, da bomo deregulacijo začeli izvajati in delati, mislim, da je to en od korakov, s katerim se približujemo. Ali je to zdaj nevarno, ali to bo – ne vem. Mislim, da imajo in sindikati in delavci veliko možnosti za to, da se uprejo. Tudi gospa Poropat, ki je povedala, da se v Lidlu dogajajo nepravilnosti. Za to obstajajo službe, ker če te službe ne delajo, ne funkcionirajo, potem je z njimi narobe. Se pravi, se imajo na koga obrniti. Dejansko resnično ne vidim toliko velikih strahov, je pa dejstvo, da je še vedno Državni zbor v končni fazi, če bo videl, da to ni bilo pravilno, se da tudi to popraviti. Ampak, pustimo malo prostemu trgu, da zadiha, poskušajmo v tej fazi tudi to narediti, ker tudi v gostinstvu ne vidim toliko velikih problemov, da ne bi mogli funkcionirati;

pa čeprav delajo študentje, pa čeprav delajo neki, ki niso natakariji in gostinci po izobrazbi, ampak tisti, ki delajo, in tisti, ki jih zaposlujejo verjetno vedo, koga zaposlijo. Če pa se vse to daje na neko točko nekega ustrahovanja in nekih socialnih vprašanj, potem ne bomo prišli nikamor.

Mislim, da moramo mi kot prvi biti ne samo odgovorni, ampak tudi biti malo široki do teh sprememb. Ker če se bomo bali vsakič nekaj narediti, ker bo ne vem kaj, ker so nekakšni strahovi, potem ne bomo naredili nobenih korakov naprej, vseskozi bomo cepetali na mestu. In se mi zdi, da to ni pravilno. Tu, ko imamo dejansko potrditev s strani Trgovinske zbornice, ki je ena od deležnikov, je zagotovo to prava smer, v katero se gre. In tudi GZS podpira to zadevo. Tako ne vidim razloga, zakaj ne bi tega podprli. Strahovi pa, jasno, obstajajo vedno in vedno bodo obstajali. Ampak, bog moj, moramo iti enkrat naprej s časom in narediti korake naprej v zvezi s temi spremembami. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavko, dragi kolegice in kolegi!

Ne želim si političnega spopada o tako mikro, tako majhni spremembi Zakona o trgovini, o tako res mikro deregulaciji poklica prodajalca in trgovskega poslovođa. Moram reči, da sem prvotno bil presenečen oziroma nisem soglašal, da Nova Slovenija tu načrtuje kar 10 minut za razpravo, ampak vidim, da smo naredili prav, da se je razprava razvnela.

Najprej, kar se tiče amandmaja. Res je, da je amandma najbrž bil zaradi tega vložen, da se odpre razprava. Ampak, kot piše v obrazložitvi, naj bi veljavnost tega zakona pričela šele 1. januarja 2018 in naj bi ta amandma pravzaprav na nek način rešil izobraževalni sistem na področju zagotavljanja kakovosti storitev, socialne varnosti in tako naprej. Kogice in kolegi, 23. novembra 1990 smo se odločili za samostojno pot, za samostojno državo in za tržno ekonomijo – za tržno ekonomijo, torej, za konec socializma! Ne eksplicitno za tržno ekonomijo, ker mi bo zdaj morda kdo repliciral, ampak rekli smo, konec socializma, gremo v parlamentarno demokracijo. Krščanski demokrati si želimo, da bi razvili močan, učinkovit sistem socialno-tržne ekonomije po zgledu Nemčije. Zdaj, če koga to moti, morda, ampak gotovo je Nemčija naša najpomembnejša zunanjetrgovinska partnerica.

Kogice in kolegi, če pogledamo trgovino, kakšna je bila pred 40, 50 leti, kakšna je danes in kakšna bo čez 50 let. Spomnim se svojih vrstnikov, moje generacije, ki je obiskovala trgovsko šolo. Tam je bil nek predmet blagoznanstvo. Baje je bil strah in trepet ta

predmet, ker so morali vedeti marsikaj o artiklih, ki so bili na trgovskih policah. Takrat so bile police še takšne, kjer potrošnik ni mogel sam do teh polic, ampak je moral biti trgovec, ki vam je s police snel nek izdelek in vam o tem izdelku marsikaj oziroma vse povedal. Kakšna je pa danes trgovina – sami veste!

Nekoliko neprimerna je izjava, da so danes trgovci tujci. Raje bi rekel, da so danes trgovci pri nas, torej tisti, ki gradijo trgovine, tudi državljani Evropske unije; kot jaz, kot minister Počivalšek, kot vi, kolegice in kolegi, in tako dalje. In da potrošniki imamo veliko svobodo, da glasujemo, ko gre za trgovino, ko gre za ponudbo, da glasujemo z nogami. Kako se to naredi? Ja, tako, da grem v tisto trgovino, kjer dobim za neko ceno najboljše sadje, najboljše prehranske izdelke, kjer vidim natančno sledljivost in kjer dobim najboljše stroje, gospodinske aparate in tako naprej. Natančno vem, sploh pa moja žena, kam je treba iti, v katero trgovino po kakšen izdelek. Kaj pa spletna trgovina, kolegice in kolegi? V Evropi ima spletna trgovina rast približno 12,5 %. V naslednjem obdobju bo ta rast, po moje, še hitrejša. Kdo pa je tam prodajalec, kdo je tam poslovođa? Ali ga poznate? Jaz ga ne poznam. Jaz samo vem, da se na spletu naučim, da preberem, kaj kupujem, in potem naročim, plačam, pripeljejo mi domov. Nisem strokovnjak za trgovinsko področje, ampak mislim, da mi bodo v bodoče domov pripeljali, ko bom prek spleta naročil, tudi prehranske izdelke. Nobenih užitkov nimam hoditi po trgovinah, nekateri to imajo, še posebej spoštovane dame najbrž toliko bolj.

Ampak kolegice in kolegi, glede na to, da smo na nekem enotnem trgu v Evropski uniji, ki marsikomu ni všeč; eni pravijo, gremo ven. Ja, okej, to zagovarjaj, samo potem moraš povedati, kakšne so posledice tega. Mi smo se na referendumu odločili, da gremo v Evropsko unijo in da so tam tudi neke direktive, uredbe, priporočila in se seveda znotraj Evropske unije, znotraj osemindvajsetice, se pač primerjamo glede reguliranih poklicev in tu smo na vrhu. Očitno je to enim všeč, meni pa ni. Jaz bi rad bil v zlati sredini, kar se tiče reguliranih poklicev. Če imamo toliko brezposelnih mladih, zakaj ne bi dovolili, da bi trgovec zaposlil nekoga, ki je priden, ki se hitro uči – itak se celo življenje učimo –, ne pa tistega, ki ima papir, na katerem piše prodajalec, kvalificirani, šolani ali kakršenkoli, pa morda ni prijazen itd. V tem smislu vidim tudi konkurenco, da tudi tisti stopijo na trg, v trgovino, pa niso prodajalci po izobrazbi, ampak so pridni, se učijo, želijo pomagati meni, potrošniku, me naučijo, kako se z neko stvarjo del itd. Prodajalec danes pa pred 50 leti in čez 50 let so neprimerljivi poklici. Mislim, kot tukaj v obrazložitvi amandmaja piše, da bo velika škoda v izobraževalnem sistemu. Sedaj se vprašam, ali mora trg slediti izobraževalnemu sistemu ali pa izobraževalni sistem trgu. Mislim, da to drugo. Izobraževalni

sistem mora slediti trgu. Najbrž bomo nekoč imeli in že imamo primere, ko enostavno za nek poklic več ne izobražujemo, ker je preprosto izginil, na drugi strani pa imamo izobraževanje za nove poklice, ki nastajajo vsak dan.

Preprosto ne vidim tukaj velike bojazni in tukaj ministra Počivalška maksimalno podpiram ne samo pri tem zakonu, tudi v njegovi nameri, da bo dereguliral še več poklicev. Treba je tudi to pošteno povedati, da kar zadeva plačilo, ostaja prodajalec najmanj v četrtem razredu, poslovodja pa najmanj v petem razredu. To je treba tudi pošteno povedati.

Se bi pa strinjal, boste morda presenečeni s kolegico Violeto Tomič, ki je govorila o tem, kako je ta poklic prodajalec feminiziran in kako morajo prodajalke delati podnevi, ponoči, nedeljo. Tukaj seveda tudi sam opozarjam na referendum kot kolega Janko Veber, seveda kolegice in kolegi, trgovci referendumu ne bodo upoštevali, ta hiša mora upoštevati referendumski izid! Naj vam kar povem, da Poslanska skupina Nove Slovenije razmišlja o tem, da bomo vložili zakon, novelo Zakon o trgovini, kjer bomo želeli uveljaviti, tukaj vidim, da je podpora, da bomo uveljavili referendumsko voljo ljudi, da bodo trgovine v nedeljo zaprte, na žalost mea culpa marsikdo mora to reči, razen Nove Slovenije, edino mi smo v mandatu 2004–2008 glasovali za zaprtje trgovin v nedeljo. Bili smo na žalost v manjšini. Sedaj je to očitno obisk cele družine v trgovinah, v hipermarketih, to je pravzaprav postal naš način življenja. Ali je to neka kvaliteta življenja, pa jaz nisem ravno prepričan. Ali ne bi družina rajši šla nekam v naravo, na bazen in tako naprej? Tam pa dejansko, res je, tu pa se vidi ta, se strinjam, se vidita brutalni kapitalizem, ki izžema trgovke, ki ne morejo biti doma pri družinah, ampak morajo tam delati pač za tistih, ja, resda skoraj minimalno plačo. Jaz sem za kapitalizem, samo ne za brutalni kapitalizem. Zato morajo biti trgovine v nedeljo zaprte. Upam, da nam boste pri tem pomagali. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, gospod podpredsednik.

Meni je na nek način žal, da po takšnem času še vedno uporabljamo dva napačna termina v tej razpravi. Gospod Horvat je pač prišel zadnji trenutek, pa verjetno ni uspel v celoti prebrati predloga spremembe, pa govori morda o napačni strani. Minister bi pa moral vedeti, o čem je razlika med poklicno deregulacijo in izobrazbeno deregulacijo. Na področju trgovine se je poklicna deregulacija že zgodila. V praksi to pomeni, kar smo nekajkrat že ponovili, da za opravljanje poklica trgovca poslovodje ni več potrebna trgovska šola. Lahko je tehnična, strojna, lesarska – kakršnakoli. Pomembno je, da je IV. ali V. stopnje. To, kar danes

sprejemamo, je pa izobrazbena deregulacija. Pomeni, da kakšnokoli izobrazbo črtamo. Tudi osnovno šolo, ki je v Republiki Sloveniji obvezna. Če bo to rešilo slovensko gospodarstvo, sam sicer ne vidim ne argumenta, ne logike, kako bi to lahko rešilo slovensko trgovino, potem je o tem vredno razmisliti. Ampak je o tem treba razmisliti celostno, gospod minister in gospod Horvat. To pomeni, da mora k temu ukrepu priti tudi pripadajoči ukrep, tako kot denimo v Avstriji, v Nemčiji in še kje. Ena od teh možnosti je vajeništvo. Ampak da bi to dvoje funkcioniralo, je to potrebno uvajati hkrati. Ne vsako posebej, zato da bomo najprej izpolnili interes in cilje močnejšega, potem bomo pa v naslednjih treh letih razmišljali o tem, ali je treba zaščititi tudi šibkejša.

Zato smo predlagali amandma, ki nam daje čas, da pripravimo ustrezen vzporedni ukrep na področju izobraževanja, lahko je to tudi vajeništvo na podlagi panožne pogodbe. Brez težave, super, odlično! Potem bi to lahko imelo smisel. Na tak način je pa to izključno povzročanje možnosti, da pride do tega, da bodo ljudje za delo in z izobrazbo, ki jo bodo imeli, plačani manj. Na to opozarjajo sindikati, Obrtna zbornica Slovenije, Sekcija podjetnikov, malih trgovcev. Jaz ne vem, v čem je težava, da uporabimo logični ukrep, da če ugotovimo, da ta ukrep sam po sebi ne rešuje zadeve, da potrebuje dopolnilni ukrep, ne podaljšamo tega obdobja. Verjamem, da se bo ministrica za izobraževanje, vsaj glede na njene izjave o naklonjenosti vajeništvu, in sicer programov, ki jih razvijajo na Ministrstvu za izobraževanje, več kot pripravljena pogovarjati o tem, kako ta dva ukrepa uravnotežiti in omogočiti, da ne bo podlage za to, da se strahovi, o katerih danes govorimo, pa jih povzemamo, še enkrat poudarjam, od Obrtne zbornice, od sindikatov in od tistih, ki v sektorju delajo, uresničili. Saj stvar je na koncu dneva preprosta: ta ukrep bo šel skozi, čez nekaj časa bomo ugotovili, da ima negativne učinke, tako kot smo ugotovili to v gostinstvu, potem se bomo pa spraševali, kako to popraviti in zakaj neki nismo mogli takrat uporabiti vzporednega ukrepa. Kolega Breznik je tako ali tako opozoril, da je že pripravljen zakon o vajeništvu, ministrstvo ga pripravlja, vsi smo soglasni, da je to potrebno.

Prosim, preložimo izvajanje zakona, pripravimo ustrezne komplementarne ukrepe, in preprečimo, da bi zaradi tega, ker bomo mi danes hiteli, vehementno pozabili na najšibkejšega v tem procesu. To, da bo pa najmočnejši dosegel svoje in da bo seveda najbolj jasno artikuliral svoje stališče, je pa jasno. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Andreja Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo.

Ko danes poslušam te razprave, imam občutek, kot da bi si lastniki trgovin želeli imeti slabe zaposlene, da želijo imeti neusposobljene ljudi, ki bi odganjali stranke. Še več, da si lastniki trgovin želijo, da ne bi prodajali čim več blaga, ampak da bi ga prodajali čim manj. Poslušala sem besede, da bo večje število napak, da ne bo znanja, da ne bo veščin in da posledično ne bodo mogli razviti kompetenc. Se pravi, da si lastniki trgovin sploh ne želijo dobrega delavca. Na podlagi te razprave si lahko zadevo razlagam tudi na ta način.

Vse, kar si želim, je čim manj regulacije v gospodarstvu. Tudi jaz podpiram predlog ministra. To pomeni, da si bo gospodarstvenik, v tem primeru trgovec, sam postavljaj, na primer, zaposlenega za poslovodjo, ki si je to skozi leta zaslužil, pa ima mogoče samo osnovno šolo. Ali pa, da bo mogoče zaposlil mlado, zagnano mamico, ki ni uspela dokončati srednje šole, pa si obupno želi imeti delo.

Gospod Jurša je rekel, da imamo slabe prakse v gostinstvu, študentje delajo za nizko ceno. Oprostite, ampak problem plačila študenta ni problem današnje diskusije, o tem bi se bilo treba pogovarjati ob kakšnem drugem zakonu in ne Zakonu o trgovini. Vemo pa, da že danes študentje delajo brez veščin, brez znanja, delajo tudi v trgovini. Mi, potrošniki, se pa odločamo, katera trgovina nam ustreza.

Mislim, da je ključni problem v današnji razpravi predvsem tarifni razred, ki je določen v kolektivni pogodbi. Hkrati se pa sprašujem, recimo, če danes odločimo in deregulacije ne sprejmemo – ali to pomeni, da tarifni razred v kolektivni pogodbi ostane? Mislim, da ne oziroma verjamem, da ne.

Gospa Kotnik Poropat, ki je, na žalost, trenutno ni v dvorani, verjamem, da me posluša kje v jedilnici, je omenila slabo prakso. Ampak omenila je slabo prakso, ko te deregulacije ni, zato dejansko ne vidim konkretne povezave s tem, če danes sprejmemo deregulacijo. Kot poslanka pa opozarjam, da smo takšne slabe prakse dolžni prijaviti in če želi pomoč, ji bom jaz tu pomagala. Če samo diskutiramo, da neke slabe prakse obstajajo, ničesar pa ne naredimo, mislim, da ni prav. Ključno je, da želimo slediti Evropski uniji, ampak ne samo v neki črki zakona, pač pa v praksi, ki v Evropski uniji že obstaja. Pravilno in prav je, da tej praksi tudi mi sledimo in da smo, ne nazadnje, konkurenčni.

Naj na koncu povem, da sem tudi sama več kot deset let delala v prodaji in imam izkušnje s tega področja. Tako kot kolegica Guček Zakošek sem bila na strani zaposlenega, kasneje na koncu pa tudi na strani delodajalca, kjer sem se imela možnost kdaj tudi odločati, kdo napreduje, kdo pa ne. Nikoli nisem razmišljala o tem, kakšno ima izobrazbo, ampak sem vedno želela, da tisti, ki je čim bolj kompetenten, ki ima veščine, željo, da napreduje, si tudi zasluži napredovanje. Še enkrat pa poudarjam, kolektivna pogodba govori o tarifnih razredih. In sama deregulacija, da ali

ne, nima zveze s tem, kakšno plačilo bo kdo dobil. Je pa treba vložiti vse napore, da ta kolektivna pogodba ostane. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Miha Kordiš. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoča, najlepša hvala za besedo.

Ta diskusija se vleče že nekaj časa, pa ne vem, kje začeti. Ne vem, kje začeti tudi še iz enega drugega razloga, to je verjetno prva diskusija v Državnem zboru, odkar je nastopil mandat tega državnega zbora, ki me je še od vseh najbolj pojezila, najbolj mi je dvignila pritisk, najbolj me je emocionalno prizadela. Zakaj? Zaradi tega, ker je to verjetno prvi predlog, ki neposredno targetira raven delavskih pravic in standarda življenja, kar smo jih do zdaj v tem sklicu dobili na mizo. Ja, imeli smo proračun, ki je zategoval pas, ja, se pogovarjamo o privatizaciji, ampak nobena stvar, kot je ta današnji predlog, še ni zadela delavskih pravic, delavskega razreda tako u živo, kot ga zadeva tole danes.

Neka percepcija, neka ideološka pokrovka, pod katero se forsira deregulacijo trgovskega poklica, se sklicuje na trg, na vsemogočnost trga, ne vem, kakšne regerativne sposobnosti ta trg naj bi imel, ampak odsotna je kakršnakoli kritična obravnava nekih tržnih mehanizmov. Slikajo se nam neke napol rustikalne zgodbe o tem, kako pa trg funkcionira med nekimi branjevkami in tako naprej in za vladajočo stranko in še za kakšnega zagovornika teh deregulacij izgleda, da je ostal v svoji konceptiji trga nekje tako s šampanjskimi sejmi v 13. stoletju. O tem, da je pa trg globalni mehanizem, ki suče gospodarstvo te oble v tem trenutku naokoli celotne zemeljske oble, se vam pa očitno pač ne sanja, ker če bi se vam, potem bi se verjetno zavedali, da je bil ravno nebrzdani trg, ravno prosti trg ...

Prej je kolega Ferluga govoril o tem, da moramo pustiti dihati prostemu trgu. Ja, mislim, smo pustili dihati prostemu trgu. Temu dihanju se je reklo gospodarska kriza, še danes se temu dihanju reče gospodarska kriza. Ravno deregulacija je bila tista stvar, ki je pripeljala do gospodarske krize. Tu se pa pogovarjamo o tem, kako deregulacija, sicer na nekem drugem področju, vendarle povezanim, odpira nek čudoviti svet napredovanj za navadnega človeka, za delavke, za delavce, kot da imajo danes zaprta vrata za neko boljše življenje zaradi tega, ker bi bili preveč kvalificirani, preveč izobraženi, čisto tako skozi neke neformalne mehanizme, pa premalo skozi formalne mehanizme, ne pa, da bi imeli danes ljudje težave s standardom življenja in pridobivanjem dela zaradi tega, ker preprosto delovnih mest ni. To je tu tista srčika problema. In deregulacija trgovskega poklica v tej izobraževalni strati tega vsekakor ne bo odpravila. Ne! Samo odprla bo

vrata za še večje pritiske na zaposlene, za še večje izkoriščanje delovne sile, za še večje dobičke nekih trgovskih magnatov.

Kako se je deregulacija obnesla, lahko pogledamo ne samo pač na primeru trga kot takega, prostega trga, kjer je pripeljala do gospodarskega zloma in do gospodarske krize. Lahko pogledamo tudi na nekem drugem področju, ki je bližje današnjemu okviru. Konkretno na področje prekarnosti. Kako se je pri nas zgodila prekarnost? Ja, pač naš trg dela naj bi bil preveč rigiden, naš trg dela naj bi bil premalo fleksibilen. In kaj se je zgodilo? Najprej smo dobili neko delo za določen čas, potem so prišle avtorske, podjemne pogodbe, espeizacija, začelo se je zaposlovanje agencijskih delavcev in tako naprej in tako naprej. Povejte mi, katera izmed teh praks je pripeljala do dviga standarda bivanja, do dviga standarda življenja navadnih ljudi, delavskega razreda. Nobena! Prav nobena. Prav vse so pripeljale do tega, da je standard življenja padel, da se je izkoriščanje povečalo, da se je povečala negotovost, da so se povečali pritiski na zaposlene, da se je povečalo kratenje delavskih pravic. In enako si lahko obetamo tudi na področju deregulacije trgovskega poklica. Vendarle za to gre, prav za nič drugega nimamo danes na mizi kot to, da se neka varovalka na določenem področju gospodarstva odpravi, da se na to področje gospodarstva spusti podivjan konkurenčen boj med zaposlenimi. Seveda veliki trgovci si pa ob tem lahko takole manejo roke, ker bodo na ta račun seveda narastli njihovi profiti.

Edina varovalka proti temu bi bil argument poštenosti delodajalcev, ki smo ga danes tudi že slišali. Danes smo slišali, da bo ta deregulacija odprla ne vem kakšna karijerne, čudovite karijerne možnosti za široke strate prebivalcev, da pa pravice, ki so potencialno s to deregulacijo ogrožene, bo pa zavarovala neka poštenost delodajalcev. Pa poglejmo to poštenost delodajalcev. Vprašajmo se, koliko je ta velika poštenost delodajalcev do sedaj pustila neplačanih prispevkov? To so ogromne cifre, stotine milijonov. To je ta poštenost. Ali pa, danes smo se tudi o migrantskem delu že nekaj pomenkovali pri eni izmed prejšnjih točk. Poštenost delodajalcev je pustila na suhem hudo izkoriščanih, nekateri so celo umrli, 10 tisoče in 10 tisoče migrantskih delavcev, ki so gradili to državo in njeno gospodarstvo, in poštenost delodajalcev jih je nagradila s tem, da jih je izkoriščala 16 ur na dan. Še več, ko pa niso morali več, jih je pa naterala nazaj v avtobuse pa nagnala preko meje nazaj, v Bosno. To je ta famozna poštenost delodajalcev. To odgovori tudi še na nek drug argument oziroma argument, s katerim paradirajo zagovorniki deregulacije. Da pa ja bo vedel delodajalec, kapitalist, da mu bo denar nosil samo srečen zaposlen in samo zadovoljen zaposlen, samo tisti, za katerega bo dobro poskrbljeno. Ja, če bi to držalo, če bi to v resnici držalo, potem mi lahko v zakonodajo popolnoma

fleksibiliziramo trg delovne sile pa se nobeden od delodajalcev tega mehanizma ne bo poslužil, ker bo vsak svojemu zaposlenemu v želji po tem, da zagotovi srečnega, zadovoljnega, stabilnega delavca, bo vsak svojemu zaposlenemu naklonil neko pogodbo za redni delovni čas. Pa se to dogaja? Seveda, da se ne dogaja. Standard delavskih pravic pada. Realne mezde, da se znižujejo. To je pač realnost poštenosti delodajalcev in to je realnost tako imenovanega tržnega mehanizma, ki naj nagraduje sposobne v posameznih podjetjih, da bodo pa oni res dobili to plačo, ker bodo ti prijazni, lepi, pošteni, zainteresirani delodajalci uvideli njihov talent, bodo uvideli njihov prispevek podjetju in jih finančno nagradili. Malo morgen! Če bi bilo to res, danes ne bi imeli toliko brezposelnih, če bi bilo to res, danes ne bi imeli 400 tisoč ljudi, ki živijo pod pragom revščine. Če bi bilo to res, ne bi delodajalci kar naprej pritiskali za nadaljnjo fleksibilizacijo trga dela. Tako so to v resnici puhlice, enovrstične floskule, ki naj utemeljujejo prosti trg in znotraj tega tudi politiko deregulacije poklicev. Kot smo danes lahko večkrat slišali, je to ena izmed prioritarnih nalog, ki si jih je zastavila Vlada.

Če gremo naprej – samo trenutek, da se znajdem – a ha, potem se pa vprašajmo, komu pa je to v interesu. Malo sem že nakazal v tej svoji razpravi. Zaposlenim, tem, ki delajo kot delavci, kot mezdni delavci v trgovini, to vsekakor ni v interesu. Tudi ti sami presneto dobro vedo, da te spremembe peljejo nikamor drugam kot samo v nižanje njihovega življenjskega standarda. Bi pa to seveda kaj lahko bilo v interesu večjih trgovskih verig in njihovih lastnikov. Tudi to je kolega Veber danes že naslavljal, ta del, in te spremembe ne zasledujejo prav nič drugega kot kratkoročne interese teh velikih trgovcev. Kar se tiče pa same Vlade pa njene politike in njene agende, zakaj se je postavila za to deregulacijo, poglejte, s tem zakonom ukrepi vlade Mira Cerarja dobivajo neko čisto novo razsežnost. Vemo, kako je ta vlada požrla volilne obljube o privatizaciji. Tega ni treba posebej izpostavljati, niti ni posebej treba izpostavljati zategovanja pasu z varčevalnimi ukrepi, katerih arhitekt je bil in še vedno je Dušan Mramor. Hkrati je predsednik Vlade Cerar na okrogli mizi o prekarnosti povedal, da moramo probleme reševati s fleksibilizacijo trga delovne sile, kar seveda pomeni, da moramo neko bolezen reševati s še več tega istega strupa, ki je to bolezen sploh proizvedla. Vsem tem trem politikam, privatizaciji, fleksibilizaciji in varčevalnim ukrepom se zdaj pridružuje še deregulacija. To niso nič drugega kot štiri dogme naravnost s prve strani učbenika neoliberalizma. Takšnih politik v Združeni levici ne samo ne moremo podpreti, lahko jih zgolj najodločneje zavrnemo in proti njim protestiramo, jim nasprotujemo. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Ugotavljam, da je še želja po razpravi.
Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Maruša Škopac.
Izvolite.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo.

Najprej naj povem, da mi danes govorimo o tem, da izobrazba ne bo več zakonski pogoj, kar pa ne pomeni, kot sta že kolegici Potočnikova in Guček Zakoškova povedali, da bodo delodajalci zaposlovali neprimeren kader za opravljanje določenega delovnega mesta. Treba je dati možnost trgovcem in jim zaupati, ker interes trgovca in namen trgovca je, da ustvarja nek pozitiven rezultat dela. Zaposlovali bodo samo tiste ljudi, ki jim bodo, se pravi prodajali in ki bodo stranke dobro postregli.

Gospa Kotnik Poropat je povedala slabo prakso tujih trgovcev, Lidla, pa naj povem, da je bilo to, da sem bila v okviru Odbora za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na seji Inšpektorata za delo, kjer je bilo izrecno povedano, da je bila nad Lidlom in Hoferjem narejena temeljita inšpekcija, ugotovljeno je bilo, da sicer delavcev res zaposlujejo za 4 do 5 ur, vendar imajo vsi delavci tako visoko nagrado, da si z lahkoto iz tistih sredstev doplačajo tri ure in da so vse njihove pravice spoštovane, veliko bolj kot verjetno pri marsikaterem drugem trgovcu.

Razpad izobraževalnega sistema, o katerem je danes govora. Ravnateljica Srednje trgovske šole v Mariboru je povedala: "Dobri trgovci bodo vedno potrebni in pri nas dobijo vse potrebno znanje. Deregulacija pa ne pomeni, da šole ne bodo več izobraževale potrebnih kadrov, ker brez trgovine ne moremo biti. Ta je in bo prihodnost," pravi in dodaja, da ste bila pred leti deregulirana poklica kuhar in natakar, a ta šola kljub temu še danes izobražuje.

Tako kot je že gospod kolega Breznik povedal, izobraževalni sistem ne more temeljiti na zakonodaji, pač pa na dobrem delu šole; se pravi, da bo šola izobrazila kader, ki bo na trgu cenjen in bo zato lahko ustrezno nagrajen in našel ustrezno delo.

Nadalje pa moramo mi tudi ločiti med formalno izobrazbo in znanjem. Danes se nam pogosto pogaja, da je formalna izobrazba pogoj za dobiti delovno mesto in za napredovanje. In kaj se nam potem dogaja – kupujemo diplome, zato da lahko napredujemo.

Gospod Veber je govoril, da bo deregulacija prinesla nižje plače prodajalkam in prodajalcem in da je cilj trgovcev samo dobiček. Ja, cilj vsakega privatnika oziroma trgovca, ki gre v dejavnost, ki vloži svoja sredstva, je seveda ustvarjanje dobička, treba pa se je tudi zavedati, da je dobiček nujno potreben za razvoj in napredek vsakega podjetja. To, da imamo mi trgovce, trgovec mora ustvarjati dobiček, ker je

trgovino obnavljati, je treba imeti sredstva, da jih lahko obnoviš. In misliti, da je cilj nekoga, ki gre v posel, ne ustvariti dobiček, je neumnost. Drugače, zakaj pa bi to delal?

Tudi, kar se tiče višine oziroma minimalnega plačila, je bilo že tudi povedano, da je v kolektivni pogodbi določen minimalni tarifni razred tako za delovno mesto prodajalca kot za delovno mesto trgovskega poslovođa.

Pa še, kakšno je trenutno stanje danes v trgovini. Navkljub regulaciji poklica je danes šolanih trgovcev izjemno malo. Ko daš razpis za prosto delovno mesto trgovca, se nanj prijavijo ljudje s fakultetno izobrazbo, pa magistri znanosti, pa še kaj več. Pa veste, si jih ne želiš zaposliti, zato ker veš, da jim bo na tistem delovnem mestu dolgčas, da so prekvalificirani za opravljanje delovnega mesta in da je to njim samo neka prehodna zaposlitev, ker zaposlitve v svojem poklicu ne najdejo. Veliko bolje je imeti nekoga, ki si želi s srcem opravljati poklic trgovca za kakršnokoli delovno mesto to pač je. Pa recimo, dam primer – kam boste šli kupiti dobro kolesarsko opremo? K trgovcu ali k bivšemu kolesarju, ki vam bo svetoval, kakšno kolo rabite in kakšno opremo? Pa smučke? Boste veseli, če vam jih bo prodal Jure Košir, ker točno veste, da mu zaupate, ker ve, kaj prodaja. Veliko so izkušnje, pa predvsem to, da nekdo to dela s srcem in z veseljem. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc, izvolite.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, spoštovani minister, kolegi poslanci!

Časa nimam veliko, bom skušal biti kratek, strniti nekaj misli okoli današnje razprave. Predvsem bi se osredotočil na to, da vidimo, da naša vlada deluje pragmatično, praktično, kot je treba delovati v eno malo večjem podjetju ali pa korporaciji, kar navsezadnje Slovenija kot majhna ekonomija tudi je. S tega vidika ocenjujem tudi ta zakon, to spremembo zakonodaje kot pomemben preskok zadevam, ki bodo omogočile, da bo vsakomur, ki ima podjetniško žilico, da tako rečem, ki je ali mizar ali mogoče prideluje neke pridelke, lahko s trgovskim podjetjem ali v trgovini samostojno prodaja te izdelke. Kajti, če bi sedaj gledali skozi prizmo zakonodaje v prejšnji obliki, bi morali seveda ustanoviti trgovino, zaposliti ustrezne zaposlene trgovce, če pa to ni mogoče, pa seveda to lahko izvedejo bolj na praktičen način in če nimajo izobrazbe, če ima nek osnovni poklic mizar ali pa šivilja, lahko prav tako, brez kakšnih zadržkov ustanovi trgovino, podjetje, kjer lahko potem s to svojo osnovno kvalifikacijo to tudi izvaja.

Mislím, da gre za eno obliko zakonodaje, ki omogoča tudi vsakomur, ki ima podjetniško žilico ali trgovsko, da tako rečem, to dejavnost postavi. Na tak način tudi prispeva k rasti naše

ekonomije, kar si navsezadnje tudi želimo. Tudi s tega vidika ocenjujem zelo pragmatičen pristop ministra Počivalška, njegovega resorja k reševanju teh problemov. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Ker vidim, da je še želja po razpravi, odpiram listo. Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Miha Kordiš. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Glede na prijavljene sklepe, da se ta razprava premika h koncu, pa si bom dovolil samo zaključno misel. Glejte, to, kar je pred nami, ni deregulacija trgovskega poklica, ni neko odpiranje vrat v nek boljši, lepši svet za ljudi, svet trgovine, svet trga, na katerem, kot se je izrazil Karl Marx, vladata svoboda, enakost in Bentham, ampak je popolnoma nekaj drugega. Gre za to, da se odstrelje še tistih nekaj varovalk, še te določene izobrazbene varovalke, ki so ostale v določeni sferi slovenske ekonomije, zato da se bo tudi na tem področju lažje izvajal in stimuliral konkurenčni boj med zaposlenimi, da bodo zaposleni delavci in delavke tekmovali en z drugim za mezdo, en drugemu zbijali ceno in veliki trgovci si bodo pa ob tem meli roke in kovali še višje dobičke. Samo za to gre pri tem danes in za prav nič drugega.

V istem zamahu pa deregulacija pomeni tudi popolnoma razvrednoteno izobraževanje. Vlada oziroma vsi zagovorniki tega s takšnimi zakonodajnimi spremembami jasno sporočate, da vam ni do tega, da bi bili družba izobraženih posameznikov, ki imajo razvite osebne potenciale in s tem tudi možnost racionalnega političnega odločanja o svoji lastni usodi. Ne! Edina stvar, ki vas pri tem zanima, je, kako iz ljudstva napraviti poceni, kar se le da poceni bazen delovne sile. To se vidi tudi pri različnih retoričnih obratih, kar jer danes prisotno že skozi celotno diskusijo, je to, da zagovorniki deregulacije tega poklica na eno stran postavljajo srce, veselje, talent, žilico in ne vem, kaj še vse in to popolnoma ločijo od neke formalne izobrazbe, kot da to, da če ti imaš formalno izobrazbo, pa to kar nekako napol avtomatsko izključi srce, veselje, žilico. Poglejte, če vas res ta dihotomija tako moti, če imate s tem res tako velik problem, potem pa namenite več sredstev javnemu izobraževanju, namesto da jih režete, pa bo problem zelo hitro rešen. Pa se bom tukaj ustavil. Hvala za besedo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima Violeta Tomić. Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo. Spoštovani in spoštovane!

Mene pa skrbi ena druga stvar. Minister Zdravko Počivalšek nam je rekel, da je to prva od deregulacij poklica in da jih načrtujete še več.

Zanima me, kako deluje koalicija, če tukaj očitno nasprotujejo SD, ki ima dva ministra, DeSUS nasprotuje, ki ima dva ministra, in potem mi rečete – tri ministre, hvala – in potem mi celo rečete, da je ta predlog usklajen.

Poleg tega je obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu pokazala široko nasprotovanje dodatni deregulaciji, saj so ji nasprotovali predstavniki sindikatov in malih ter srednjih trgovcev pri OZS, nasprotuje Državni svet, pri obravnavi na Ekonomsko-socialnem svetu pa so nasprotovali tudi predstavniki Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Skratka, kako z vašo večino suvereno predlagate nekaj, čemur nasprotuje javnost in nasprotuje stroka? Potem se nam zgodi, da pridemo v trgovino in je trgovka, seveda, neizobražena trgovka, vam lahko postreže, toda ko prosite za originalni račun z davčno številko, kliče nekoga, ki to zna; se pravi, da tak delavec potrebuje še asistenta.

Pred kratkim smo se dobili s sindikatom mobilnih delavcev, katerih poklic je ravno tako dereguliran, in verjemite mi nikakor niso zadovoljni. Ljudje dobivajo minimalno plačo v obliki nekih dnevnic in potnih stroškov pa na roko zraven dobijo ali pa nakazano še nek denar. Kakšna bo njihova pokojnina? Skratka, od česa bodo živeli na stara leta, in spet bo to na bremenu države! Kdo bo takrat za naše napačne odločitve moral sprejeti odgovornost in kako bodo naši zanamci reševali te neumnosti, ki jih danes sprejemamo?

Zato vam predlagam, da ta predlog umaknete, kajti izobrazba je bila tisto, kar je Slovenijo delala drugačno, jo delala vredno pozornosti drugih držav, kajti zato smo bili kredibilni, ker smo v vsakem poklicu imeli dostojno izobražene ljudi, ki bi delali za dostojno plačilo. Kapital seveda danes to zanemarija. Obnašamo se, kot da je delovnih mest na pretek, zdaj nas samo še regulacija ovira, da bi bili vsi srečni in vsi zaposleni, pa vemo, da ni tako. Delovnih mest ni in z deregulacijo tega problema nikakor ne bomo rešili. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Gospod Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

Govoril sem o tem, da ta zakon dejansko uzakonja poceni delovno silo v Sloveniji. Vas bom spomnil samo na besede namestnika oziroma podpredsednika Evropske komisije, ki je bil v Sloveniji. On pričakuje od nas, da zmanjšamo minimalno plačo. Ta zakon gre v to smer.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa. / oglašanje iz dvorane/ Ne, ni več vašega časa. Tako, žal.

Ker ne želi več nihče razpravljati, zaključujem razpravo. / oglašanje iz dvorane/ Tudi časa ni več. Nekateri ga sicer še imajo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 14. točki dnevnega reda. S tem prekinjam 11. točko dnevnega reda.

PREHAJAMO NA 14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREVZEMIH.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade gospodu Zdravku Počivalšku, ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovana predsedujoča, poslanke in poslanci!

Vlada je na seji 28. maja 2015 potrdila Predlog zakona o prevzemih in ga poslala v obravnavo Državnemu zboru po rednem postopku. Razlogi, ki so botrovali pripravi novele, so naslednji. Prvič, uvajanje projekta TARGET2-Securities, nosilec katerega je Evrosistem in cilj katerega je odstraniti ovire pri čezmejnem poslovanju z vrednostnimi papirji in integracija evropske poravnalne infrastrukture, usklajevanje s finančno zakonodajo; omogoči se plačilo denarnega zneska tudi po depozitarski verigi. Drugič, nekatere znane poslovne prakse, rešitve, ki jih s tem v zvezi predlagamo, so: določitev minimalnega praga uspešnosti prevzemne ponudbe; dolžnost prevzemnika, da razkrije svoje načrte glede prihodnje zastave premoženja ciljne družbe; dopolnitev določb glede zastave ali zavarovanja premoženja ciljne družbe danih prevzemnikov za plačilo vrednostnih papirjev; obveznosti razkritja poslov z vrednostnimi papirji ciljne družbe tako s strani članov organov vodenja kot tudi članov organov nadzora; dopolnitev pravil o določitvi pravičnega nadomestila pri izključitvi izstopov manjšinskih delničarjev in v primeru predhodne zahteve za sodno varstvo. In zadnja, določi se pravna podlaga za izdajo odločb agencije za varstvo pred prevzemi, ki ji glasovalne pravice mirujejo. Gre za to, da je to aktualna tema, ker imamo situacijo, da v veliko državnih podjetjih, vključno z razvpitim Telekomom, država nima svojih glasovalnih pravic. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Najlepša hvala, podpredsednica. Minister, gospe in gospodje!

Prevezemno zakonodajo smo celovito prenavljali v letu 2006, in sicer z namenom ureditve področja usklajenega delovanja, sistema izbirnih pravic, časovne omejitve, učinkovitosti prevzemne ponudbe in, kar se mi zdi še posebej pomembno, izjem glede prevzemnega praga. Od leta 2006 je bil ta zakon noveliran kar šestkrat. Samo od leta 2012 smo ga novelirali štirikrat. Današnji predlog je tako že predlog pete novele. Pogostost spreminjanja kaže predvsem na to, da zakonodajalec očitno ne ve čisto točno, kaj s tem zakonom vendarle želi oziroma želimo. Sploh ko vemo, da imamo še vedno družbe, v katerih Republika Slovenija kot lastnica ne more uresničevati svojih glasovalnih pravic. Če se zadržim samo okoli glasovalnih pravic, smo jih skušali urediti že štirikrat od leta 2012, in to vsekakor kaže na velik problem v povezavi s tem. S prvo spremembo smo želeli med drugim urejati ugotavljanje deleža glasovalnih pravic družb za upravljanje oziroma upravljavcev vzajemnih pokojninskih skladov, določati dodatne izjeme, po katerih ni treba dati prevzemne ponudbe, spreminjati določbe glede civilne sankcije mirovanja glasovalnih pravic. Na novo je bila tudi opredeljena dolžnost objave izreka odločbe Agencije za trg vrednostnih papirjev.

Z drugo spremembo smo dvignili prevzemni prag s 25 na 33 % in spremenili določbe o prekrških. S tretjo spremembo so bile uvedene dodatne izjeme, po katerih ni treba dati prevzemne ponudbe in možnost izvrševanja glasovalnih pravic v ciljni družbi zaradi zaščite javnega interesa, s četrto pa smo omogočili osebi ali osebami, ki delujejo usklajeno, ki jim zaradi kršitve obveznosti dati prevzemno ponudbo glasovalne pravice v ciljni družbi mirujejo, ponovno pridobitev glasovalnih pravic v ciljni družbi, če znižajo delež glasovalnih pravic na zadnji zakoniti delež, ki je sicer predmet varovanja po določbah zakona. Kot že omenjeno, je danes situacija še vedno taka, da so družbe, v katerih Republika Slovenija ne more uresničevati svojih glasovalnih pravic in s tem ne opravljati lastniške funkcije na način, kot bi si želeli ali pričakovali oziroma kot odgovorni lastnik mora. Novela, ki jo danes obravnavamo, ne ureja samo tega področja. Današnji predlog sprememb zasleduje, po naši oceni, predvsem dva cilja. To je vzpostaviti pravno okolje, ki bo omogočalo uporabo tehnične rešitve T2S – rešitev, ki bo povezala več različnih sistemov držav, tako tudi različne pravne rede, zmanjšano bo število posrednikov v čezmejnem trgovanju z vrednostnimi papirji ter tako tudi zmanjšani stroški trgovanja.

In drugi cilj, uskladiti določbe prevzemne zakonodaje s Predlogom zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih. Kar nas posebej veseli v Zavezništvu, pa je urejanje varovanja pravic in interesov posameznih

deležnikov in še posebej delavcev. Prevzemnika se tako lahko, kot je obrazloženo, zaveže k spoštovanju tudi nekaterih nefinančnih kriterijev, kot so zaposlenost, premoženje družbe, razvoj družbe in podobno. Novela tako določa obveznost razkritja načrtov prevzemnika glede premoženja ciljne družbe. Razkriti mora morebitne zastave ali zavarovanja premoženja prevzemne družbe, na kar pa je vezana tudi pridobitev dovoljenja ATPV za prevzemno ponudbo in izdajo dovoljenja tega istega ATPV o uspešnosti prevzemne ponudbe. Agencija za trg vrednostnih papirjev bo tako pridobila nove pristojnosti, predvsem glede varovanja interesov različnih deležnikov v postopku prevzema. Tako naj bi se v bodoče preprečili primeri, kot je bil zadnji, Helios, in še nekateri.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevzemih bomo v Zavezništvu v prvem branju vsekakor podpri. Menimo, da so cilji in rešitve, ki jih novela ponuja, potrebni. Prav tako pa želimo izraziti pričakovanje, da je tokratna novela resnično dovolj domišljena in pripravljena, da ne bo ostalo zgolj pri ciljih, ki jih zasledujemo, ampak da bodo in bomo te cilje v resnici tudi uresničili. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, gospa Andreja Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, spoštovani minister, spoštovani kolegi in kolegi!

Pred nami je šesta novela Zakona o prevzemih, ki je bila zadnjikrat celovito prenovljena leta 2006. Novele zakona od A do G so vse vztrajno sledile zaščiti manjšinskih delničarjev, investitorjev na trgu vrednostnih papirjev in samega trga vrednostnih papirjev v postopku prevzemanja kontrolnega deleža. Predlog novele G vsebuje spremembe, ki jih lahko razdelimo na tri tematske sklope. Prvič, predlagana novela bo omogočila možnost vzpostavitve enotne tehnične rešitve za poravnavo poslov z vrednostnimi papirji. Gre za tako imenovani projekt TARGET2-Securities, kar bo prispevalo k enostavnejšemu in cenejšemu trgovanju z vrednostnimi papirji. Drugič, predlagana novela bo izboljšala nekatera postopkovna pravila s ciljem zaščite manjšinskih delničarjev in javnega interesa. Tretjič, novela posega v problematiko odvzema glasovalnih pravic in njihovo ponovno vrnitev z odločbo ATPV. Za ta namen je zakon predvidel pravno podlago med prehodnimi določbami.

Razdrobljenost evropske post-trgovalne infrastrukture posledično znižuje njeno učinkovitost in tudi učinkovitost celotnega evropskega trga vrednostnih papirjev, saj ne omogoča doseganja želene ravni ekonomije obsega in s tem zmanjšanja povprečnega stroška na transakcijo. Razlog razdrobljenosti je predvsem pretekla potreba po zagotavljanju

lokalno učinkovite infrastrukturne podpore v domači valuti za razvoj domačega trga. Kljub prilagajanju pravnega okvira, odpravljanju tehničnih ovir ter kapitalskemu in poslovnemu povezovanju infrastrukture v zadnjem desetletju, pa se slednje proti pričakovanjem ne odseva v zmanjšanju števila obstoječih tržnih infrastruktur. Celo nasprotno, nastajajo nove infrastrukture na vseh delih trga vrednostnih papirjev. Posledično so uporabniki, če želijo poslovati na enotnem evropskem trgu vrednostnih papirjev, primorani upoštevati zapletenost različnih trgovskih, klirinških in poravnalnih sistemov. Imeti morajo dostop do različnih sistemov, kar povečuje zapletenost, stroške in tveganja pri izvajanju čezmejnih transakcij, hkrati pa so resna ovira razvoju čezmejnega trgovanja. Zato stroški čezmejnega poslovanja z vrednostnimi papirji še vedno presegajo stroške v domačem okolju.

Bistveni prispevek k lažjemu trgovanju z vrednostnimi papirji je možnost tehničnega prenosa računov vrednostnih papirjev in denarnih računov na TARGET2-Securities. Zaradi tega prenosa, katerega posledica je le ena evidenca vseh nematerializiranih vrednostnih papirjev, bo mogoče čezmejne posle z vrednostnimi papirji opraviti na podlagi le dveh nalogov, to je naloga, ki je v sistem vnesen za prodajalca, in naloga, ki je v sistem vnesen za kupca. Danes izvedba posla, pri katerem prodajalec in/ali kupec nista osebi iz države, v kateri so vrednostni papirji vpisani v centralni register, zahteva sodelovanje več oseb, posrednikov. Zmanjšanje števila vpletenih oseb pa pomeni zmanjšanje stroškov transakcije in povečanje njene varnosti. Glede izboljšave postopkovnih pravil predlog zapoveduje razkritje prevzemnega namena ciljne družbe. Gre za tako imenovani ekonomski oziroma tudi neekonomski interes prevzema družbe, kot je varovanje premoženja ciljne družbe, varovanje delovnih mest zaposlenih v ciljni družbi in razvoja družbe po prevzemnem obdobju. Interese bo prevzemna družba razkrila že v fazi postopka za objavo v prevzemnem prospektu.

Novela zapoveduje hkrati še obvezen minimalni prag uspešnosti v višini 50-odstotnega deleža vseh delnic ciljne družbe in ene delnice. Namreč, ko prevzemnik doseže prevzemni prag, mora ponuditi obvezno prevzemno ponudbo, ki bo naslovljena na vse imetnike vrednostnih papirjev. Z obvezno prevzemno ponudbo se skuša zavarovati položaj manjšinskih delničarjev, da prevzemnik ne bi pridobil delnic po nižji ceni od cene, po kateri je pridobil kontrolni delež. Cena, po kateri prevzemnik kupuje vrednostne papirje, je zakonsko določena, tako da ne sme biti nižja od najvišje cene, po kateri je prevzemnik v zadnjih 12 mesecih kupal vrednostne papirje. Ni pa določen minimalni odstotek vseh vrednostnih papirjev, ki jih mora prevzemnik pridobiti, da bi ga prevzemna ponudba zavezovala. Predlagana novela G je ta odstotek določila v višini 50-odstotnega deleža vseh delnic ciljne družbe in

ene delnice. In ne nazadnje je namen 29. člena predloga zakona postopkovna ureditev zatečenega stanja prevzemnikov, ki jim je ATVP izdal prepoved uresničevanja glasovalnih pravic v ciljni družbi in na dan uveljavitve tega zakona izpolnjujejo pogoje za prenehanje mirovanja glasovalnih pravic.

Zaradi vseh predlaganih izboljšav prevzemne zakonodaje bomo v Poslanski skupini SMC predlog novele podprli.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospa podpredsednica. Spoštovani kolegi in kolegi!

Glavna sprememba oziroma določba novele Zakona o prevzemih, ki jo vidimo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke, je določitev izrecne pravne podlage za izdajo novih odločb tako imenovanih odmrznitev glasovalnih pravic države v podjetjih, ki so bile zamrznjene, ker je država ravnala kot nezakoniti prevzemnik. V prehodni določbi predloga zakona se postopkovno uredi zatečeno stanje prevzemnikov, ki jim Agencija za trg vrednostnih papirjev izda odločbo o prepovedi uresničevanja glasovalnih pravic v ciljni družbi in na dan uveljavitve tega zakona izpolnjujejo pogoje za prenehanje mirovanja glasovalnih pravic iz prvega odstavka 63. člena Zakona o prevzemih. Ti bodo lahko po uveljavitvi tega zakona v roku treh mesecev vložili na ATVP zahtevek, da jim izda odločbo, v kateri bo ATVP ugotovil prenehanje mirovanja glasovalnih pravic prevzemnika v ciljni družbi. S to določbo bo imel ATVP izrecno pravno podlago za izdajo novih ugotovitvenih odločb oziroma za odmrznitev glasovalnih pravic države.

Ostale bistvene spremembe novele zakona, ki jih navaja Vlada kot predlagateljica, so naslednje. Prvič, vzpostaviti pravno okolje, ki bo omogočalo uporabo tehnične rešitve T2S, projekt TARGET2-Securities v Republiki Sloveniji. Drugič, uskladiti se s Predlogom zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih. Tretjič, določiti obvezen minimalni prag uspešnosti pri obvezni prevzemni ponudbi v višini 50-odstotnega deleža vseh delnic ciljne družbe in ene delnice. Četrto, določiti obveznost razkritja načrtov prevzemnika glede premoženja ciljne družbe in posredovanje izjave posloводства ciljne družbe o morebitnih zastavah ali zavarovanjih oziroma o morebitni zavezi zastave ali zavarovanja premoženja ciljne družbe danih prevzemnikov za plačilo vrednostnih papirjev ciljne družbe ter omejiti prakso zastave ali zavarovanja premoženja ciljne družbe danih prevzemnikov za plačilo vrednostnih papirjev ciljne družbe. Petič, razširiti obveznost razkritja poslov z vrednostnimi papirji ciljne družbe tako na člane organov vodenja kot

tudi na člane organov nadzora ciljne družbe. Šestič, določiti korekcijski mehanizem, ki bo pri določitvi pravične cene v prevzemni ponudbi ob predhodni zahtevi za sodno varstvo upošteval gibanje cene vrednostnih papirjev ciljne družbe na organiziranem trgu vrednostnih papirjev. Sedmič, določiti dodatne pogoje, kdaj se nadomestilo, ki ga prevzemnik ponudi manjšinskim delničarjem ob izključitvi iz ciljne družbe, ki sledi predhodni uspešni prostovoljni prevzemni ponudbi, lahko šteje za pravično.

Zaradi vseh teh sedmih določil bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke novelo zakona v prvem branju tudi podprli. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, podpredsednica. Lep pozdrav vsem!

Pred nami je predlog zakona, ki se nam v Poslanski skupini Desus zdi primeren za nadaljnjo obravnavo, glede na to, da vključuje več smiselnih rešitev. Predlog prilagaja obstoječe zakonske določbe tržnim standardom za izvajanje korporacijskih dejanj v okviru projekta TARGET2-Securities, projekta Evrosistema. Ta bo z vzpostavitvijo enotne vseevropske tehnične rešitve za poravnavo poslov z vrednostnimi papirji pripomogel k lažjemu trgovanju z vrednostnimi papirji. Predlog zakona zagotavlja tudi večjo preglednost prevzemnega postopka, kar se nam zdi v Poslanski skupini Desus izjemno pomembno. Širi se obveznost razkritja načrtov prevzemnika glede premoženja ciljne družbe, predvsem pa se na to veže pridobitev dovoljenja Agencije za trg vrednostnih papirjev za prevzemno ponudbo. Presoja ATVP o uspešnosti prevzemne ponudbe se bo še bolj osredotočala na obstoj okoliščin, ki se navezujejo na zastavo ali zavarovanje vrednostnih papirjev in premoženja ciljne družbe za plačilo vrednostnih papirjev te ciljne družbe. V preteklosti smo bili žal večkrat priča nesprejemljivi praksi, ko se je premoženje ciljne družbe zastavljalo za nakup delnic iste družbe. To pa je omogočalo dobro poznavanje zakonodaje in možnosti izogibanja določenim okoliščinam.

Temu je logično sledilo vsem poznano finančno izčrpavanje družb, kar je imelo nepopravljive, izrazito negativne posledice za naše celotno gospodarstvo. Prevzemnik naj zato jasno pove, da delnic, ki jih bo prevzel, ne bo obremenjeval. V naši poslanski skupini pozdravljamo tudi širitev obveznosti glede razkritja poslov z vrednostnimi papirji na člane organov vodenja in na člane organov nadzora, saj menimo, da bo to pripomoglo k nadzoru nad trgovanjem z notranjimi informacijami. Predlog zakona naj bi v prehodnih določbah tudi končno rešil zaplet z odvzetimi glasovalnimi pravicami

države v družbah, kjer je ta preseгла prevzemni prag. Država je sicer v nekaterih družbah že leta presežala prevzemni prag, a ji prevzemne ponudbe ni bilo treba dati, če država in povezane osebe niso dokupile nobene delnice. Problem je nastal, ko so se družbe v državni lasti odločile del premoženja dati v upravljanje in so nato ti upravljavci kupili delnice kakšne druge državne družbe. Takrat bi morala država dati prevzemno ponudbo, tega pa seveda ni storila, zato ji je ATVP v takih primerih glasove odvzel.

Predlog zakona, ki je pred nami, v prehodni določbi postopkovno ureja zatečeno stanje prevzemnikov, ki jim je ATVP odvzel glasove. Ti bodo lahko zdaj v roku treh mesecev vložili na ATVP zahtevek, da jim izda odločbo, v kateri bo ugotovil prenehanje mirovanja glasovalnih pravic prevzemnika v ciljni družbi. V Poslanski skupini Desus bomo ob nadaljnji obravnavi predloga zakona o prevzemih še toliko bolj pozorni, saj se državi ob njegovem sprejetju v Zavarovalnici Triglav obeta vrnitev glasovalnih pravic. To bi bil sicer v normalnih okoliščinah razlog za veselje, a žal bi po trenutnem predlogu odloka v strategiji upravljanja kapitalskih naložb države ob vrnitvi glasovalnih pravic taista Zavarovalnica Triglav iz strateške postala pomembna naložba, čemur pa, kot smo že večkrat poudarili, odločno nasprotujemo.

Kot rečeno, pa se nam zdi predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, zato ga bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovana gospa podpredsednica, spoštovani minister z ekipo!

Socialni demokrati bomo novovelo Zakona o prevzemih, ki v bistvenem delu rešuje anomalijo, ki je povzročila, da je določenim prevzemnikom, med katerimi je v pomembnem delu tudi Republika Slovenija kot strateški upravljavalec in jim je Agencija za trg vrednostnih papirjev prepovedala uresničevanje glasovalnih pravic v ciljnih družbah, ta pravica vrnjena, seveda podprli. Ta novela bo omogočila, da bodo že izdane pravnomočne odločbe agencije lahko odpravljene, razveljavljene ali spremenjene ter jih bo mogoče nadomestiti z novimi ugotovitvenimi odločbami. To v konkretnem primeru pomeni, da bo tudi Republika Slovenija imela možnost, da bo uresničevala javni interes zagotavljanja uspešnega poslovanja in zagotavljanja rasti v družbah, kjer nastopa v funkciji lastnikov in trenutno ne more uresničevati teh pravic. Socialni demokrati smo veseli, da se z novelo določa, da se obvezen minimalni prag uspešnosti v primeru obvezne prevzemne ponudbe v višini 50 % in ene delnice spreminja ter da se s tem krepi predvsem zaščita imetnikov vrednostnih papirjev z manjšinskim deležem.

Dodatno novela uvaja ustrezen način določitve pravičnega nadomestila, ki ga prevzemniki ponudijo manjšinskim delničarjem v poprevzemnem obdobju, pri čemer se kot pravično šteje nadomestilo, ponujeno v prostovoljni prevzemni ponudbi, na podlagi katere je prevzemnik pridobil delnice, ki predstavljajo vsaj 90 % delnic družbe z glasovalno pravico in so bile predmet te prostovoljne ponudbe. Predlog zakona oziroma njegova novela zagotavlja večjo prevzemnost prevzemnega postopka, s tem ko širi obveznost razkritja načrtov prevzemnika glede ciljnih družb in uvaja rešitev, ki prevzemniku nalaga, da mora dokazati, da za plačilo delnic ciljne družbe ni oziroma ne bo zastavil delnic ali premoženja ciljne družbe. Če tega ne bo storil, se bo šlo, da prevzemna ponudba ni bila uspešna. Obžalujemo na nek način lahko le, da tovrstne rešitve nismo uveljavljali že prej. Ključno je tudi to, da novela krepi oziroma ureja nadzor nad borzno posredniškimi družbami, širi sankcije zaradi kršitve obveznosti v zvezi s prevzemno namero, slednje pa bistveno dviguje obstoječe standarde, ki so v marsičem okrepili krizno situacijo v Sloveniji. Zato Socialni demokrati tudi ocenjujemo, da je tovrstna prizadevanja za ureditev tega področja treba okrepiti in nadaljevati. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoča.

V Združeni levici ocenjujemo, da novela Zakona o prevzemih prinaša določene izboljšave, ampak smo vseeno do nje zadržani. Razloga za to sta dva. Prvi razlog je ta, da na določenih mestih ni dovolj ambiciozen, saj je že tako ali tako zakonsko to področje težko regulirati, drugi razlog pa je ta, da ne vsebuje rešitev glede nefinančnih zavez, ki bi zaščitile zaposlene. Zato je ključno, da pri nadaljnji obravnavi tega zakona vnesemo prav te rešitve. Glede na prakse, ki jih na področju prevzemov spremljamo v zadnjem desetletju, so nekatere rešitve v noveli zakona nujno potrebne. Od menedžerskih odkupov oziroma tako imenovanih tajkunskih prevzemov pa do tretjega vala privatizacije, ki ga zaznamuje netransparentno in negospodarno ravnanje tako SDH in Vlade kot DUTB oziroma slabe banke. Dodatni pogoj pri obvezni prevzemni ponudbi je razširjena obveznost razkritja poslov z vrednostnimi papirji ciljne družbe pri prevzemu tako za upravne kot nadzorne organe, dodatni pogoj pri izključitvi manjšinskih delničarjev ter nekatere ostale rešitve, ki so v večini tehnične narave, bodo vsaj do neke mere prispevale k transparentnosti postopkov, ne bodo pa uspešno zajezile malverzacij in zlorab pri prevzemih, za katere pa največjo ceno plačajo zaposleni in širša družba nasploš.

Na tem mestu je treba opozoriti na določbo iz Socialnega sporazuma, ki zavezuje vse podpisnike in je zapisana v 11. poglavju: "Sprememba prevzemne zakonodaje na način, da se v skladu z evropskimi predpisi o prevzemih in Zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju zagotovi večja informiranost zaposlenih, večja transparentnost prevzemnega postopka in zmanjša možnost zlorab." Vendar pa v predlogu zakona ni niti besedice o informiranosti zaposlenih, niti besedice o mehanizmi, ki bi zagotovili soupravljalvske pravice delavk in delavcev. Minimalni ukrep bi moral zagotavljati, da so v postopku prevzemanja podjetij predstavniki zaposlenih sproti, pravočasno in v celoti obveščeni o samem prevzemnem postopku. Ključno je, da so informirani o vsaki spremembi postopka, predvsem v tistem delu, ki se nanaša na ekonomsko-socialni položaj zaposlenih ter na spoštovanje pravic zaposlenih. Najbolj kritičen je položaj pri prodaji državnega deleža v podjetjih, saj predstavniki delavcev nikoli niso povabljeni oziroma vključeni v prevzemne postopke. To je popolnoma nesprejemljivo, ker ne gre za zasebno lastništvo, ampak bi moral biti interes zaposlenih kot državljanek in državljanov močnejše izražen. Pa temu ni tako.

Ključno je, da bi bili predstavniki zaposlenih vključeni v dogovore glede necenovnega oziroma nefinančnega dela prevzema. Interes prodajalca, še posebej kadar gre za državno premoženje, ne sme biti izključno višina kupnine. To izhaja tudi iz 67. člena Ustave, ki glede lastnine poudarja zagotavljanje njene gospodarske, socialne in ekološke funkcije. Spremembe zakona ne odpravljajo težav in zlorab, ki so se pojavile, na primer, pri prodaji Heliosa. Od začetka prevzemnih postopkov pa do dejanskega prevzema je uprava Heliosa hitro odpuščala delavce in izvajala pritisk na zaposlene. Formalnopravno novi lastnik ni kršil zakonodaje, neformalno pa je uprava zgolj izvrševala tisto, kar je bodoči lastnik zahteval od njih. Toliko o dobrohotnosti delodajalcev. Zaposleni pogosto naletijo na težave že pri tem, ko želijo stopiti v stik z bodočim lastnikom ali potencialnimi lastniki, saj ne želijo razkriti, kdo to dejansko so. Tako predstavniki zaposlenih pred podpisom pogodbe nimajo možnosti izvedeti, kakšni so načrti novega lastnika niti na poslovnem niti na kadrovskega področju.

V zakon bi morali zato vključiti obveznost, da je sestavni del prevzemne ponudbe tudi kadrovskega načrt, ki bi moral biti usklajen s poslovnim načrtom. Glede na to, da predlog zakona vsebuje obveznosti razkritja načrtov prevzemnika in posloводства ciljne družbe o morebitnih zastavah ali zavarovanjih premoženja ciljne družbe, je jasno, da bi bila smiselna in nujno potrebna tudi vključitev kadrovskega načrta. Ključne so nefinančne zaveze – da pri prevzemih upoštevamo interese zaposlenih in lokalnega okolja, da upoštevamo

socialno in ekološko dimenzijo lastnine. Glavni problem je, da so te nefinančne zaveze pogosto tretirane kot državna pomoč, ki jo prepoveduje zakonodajni okvir Evropske unije, pa čeprav praksa dokazuje, da je to zelo fleksibilno in selektivno, pač glede na interes kapitala. Vendar nefinančne zaveze niso državna pomoč, in ravno to je treba spremeniti v zakonodaji. Ključna težava pri nefinančnih zavezah je njihovo spoštovanje. Kapital obljubi marsikaj, a primeri pričajo, da vselej najde pot okoli teh zavez, da najde pot za odpuščanje, zmanjševanje plačnega deleža in zmanjševanje standarda delavskih pravic. Če ni tožnika, ni sodnika.

Zato bi potrebovali neodvisen organ, ki bi te zaveze spremljal in imel v primeru kršitve tudi možnost sankcioniranja ter v zadnji instanci tudi možnost razdrta pogodbe. Predlog sprememb Zakona o prevzemih bo Agenciji za trg vrednostnih papirjev omogočil izdajanje odločb, ki bodo povrnile odvzete glasovalne pravice. Vsi se spomnimo privatizacije Aerodroma Ljubljana. Ključne odločitve v zvezi z ljubljanskim letališčem so namreč sprejemali zasebni špekulativni finančni skladi, ki so imeli v lasti 15 % družbe. Rezultat je bil, da država na skupščinah družbe ni imela glasovalnih pravic. Kot vidimo, povrnitev glasovalnih pravic ni zahtevna naloga. Jasno je, da država ni sprejela nobene odločitve, s katero bi svoj položaj izboljšala, dobila nazaj glasovalne pravice in Aerodrom obdržala v svoji lasti. Aerodrom je bil prodan in je danes praktično v rokah nemške države. Ker je država slab gospodar, je najbolje, da vse prodamo drugi državi, čeprav je Aerodrom po vseh merilih ključna infrastruktura, čeprav je podjetje, ki je poslovalo zelo dobro in je želelo investirati ter se razvijati. A so ravno finančni skladi te investicije zadrževali. In če si na tem mestu privoščim malenkost cinizma: prodaja Aerodroma je bila bolj transparentna kot prodaja Telekomu. Zakaj? Zato, ker so v prvem primeru povsem odkrito odločali finančni špekulanti, pri Telekomu pa to počno iz ozadja.

Predlog sprememb Zakona o prevzemih zasleduje le interese kapitala. Ureja namreč odnose med posameznimi lastniki kapitala, ureja pravna razmerja na trgu kapitala. Ker bodo postopki vsaj malenkost bolj transparentni, ker bodo državi povrnjene glasovalne pravice, je to v manjši meri pozitivno tudi za zaposlene in širšo skupnost, saj bo s tem mogoče preprečena kakšna malverzacija, kakšen popolnoma špekulativen prevzem. Za takšne prakse največjo ceno plačajo prav delavci in delavke ter njihove družine in lokalno okolje. Zelo jasno so izpuščene vse rešitve, ki bi zasledovale interes dela, čeprav zaveze za te rešitve vsebuje Socialni sporazum. Zavedati se moramo, da zakonodajne rešitve niso čarobna pilula, ki bi odpravila zlorabe zaposlenih, odpuščanje, dezinvesticije, mobing in šikaniranje, torej vse prakse, ki jih lahko opazimo po prevzemih, še posebej pa po

privatizacijah državnega premoženja. Odgovor je jasen: ekonomska demokracija je tukaj tisto orodje. Demokracija upravljanja podjetij, kjer morajo zaposleni ter lokalna in širša skupnost dobiti možnost, da se uveljavljajo njihovi interesi. Potrebujemo odprte knjige in demokratične mehanizme delavcev za nadzor nad upravo. Interes ljudi je dolgoročen razvoj podjetja, čim višja zaposlenost, vpetost v lokalno okolje, dostojno delo in dostojno plačilo. Ozke finančne motive mora preseči socialna in ekološka komponenta lastnine.

V Združeni levici spremembam Zakona o prevzemih ne bomo nasprotovali, pozivamo pa Vlado, da poskrbi za zakonodajne rešitve – ali te rešitve vsaj podpre –, ki bodo v prevzemnih postopkih zagotavljale vsaj minimalne pravice delavk in delavcev ter upoštevale interese razvoja celotne države in celotne skupnosti. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – kršćanskih demokratov, zanjo mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani kolegi in kolegi, lepo pozdravljeni!

Zakon o prevzemih, ki ga danes obravnavamo, na nek način predstavlja, vzpostavlja dve ključni novosti, ki ju mi vidimo, in to je, da povečuje preglednost prevzemov in poenostavlja postopke trgovanja z vrednostnimi papirji. Gre za korak naprej, seveda pa stvari še niso urejene na takšen način, kot bi si jih želeli tudi mi. Če izpostavim zgolj štiri najbolj ključne spremembe, ki jih mi vidimo v zakonu, potem bi rekel, da ima pri trgovanju z vrednostnimi papirji pomembno vlogo zagotovo tudi Agencija za trg vrednostnih papirjev. Vemo, da so nekateri prevzemi v zadnjem letu sprožili vrsto vprašanj o nadaljnjem delu ter vlogi drugih deležnikov in institucij pri varovanju interesov posameznih deležnikov. Ti vse pogostejše zahtevajo vzpostavitev mehanizmov, ki bi prodajalce in kupce zavezali k upoštevanju tudi neekonomskih vidikov pravnega posla. Gre torej za varovanje delovnih mest, premoženja ciljne družbe ter razvoja te družbe v poprevzemnem obdobju.

Novela, ki je danes pred nami, tako uvaja obveznost razkritja načrtov prevzemnika glede premoženja ciljne družbe in nalaga poslovodstvu ciljne družbe, da Agenciji za trg vrednostnih papirjev posreduje izjavo o morebitnih posrednih ali neposrednih zastavah ali zavarovanjih premoženja ciljne družbe. Vloga agencije kot nadzornega organa je torej izjemno pomembna, to ugotavljamo vsi. Sprašujemo pa se, ali bo ta sprememba resnično prispevala k odgovornejši pripravi in razkritju pravega namena prevzemnika glede prihodnjega poslovanja ciljne družbe. Dejstvo je, da pravni posli zastave premoženja lahko vodijo v dezinvestiranje ciljne družbe, ki ogroža njen

nadaljnji obstoj. Ker bodo prevzemniki v postopku dokazovanja o izpolnjevanju pogoja o neobstoju posredne ali neposredne zastave ali zavarovanja premoženja ciljne družbe to dokazovali predvsem z izjavami, v Novi Sloveniji dvomimo, da bo novela dosegla svoj namen.

Poleg tega je pomembna tudi druga novost, ki jo uvaja novela, to je obveznost razkritja poslov z vrednostnimi papirji ciljne družbe za člane organov vodenja in tudi za člane organov nadzora ciljne družbe. Informacijo o vseh poslih z vrednostnimi papirji ciljne družbe v 12-mesečnem obdobju pred začetkom roka za sprejetje prevzemne ponudbe morajo razkriti člani organov vodenja in člani organov nadzora in tudi njihovi ožji družinski člani in pravne osebe, v katerih imajo ti ljudje večinski kapitalski delež ali delež glasovalnih pravic. Namen predlagatelja pri tem popravku je po naši oceni dober, vprašanje pa je, ali bo to razkritje dejansko prispevalo k večji preglednosti prevzemnega postopka in h krepitvi načela prepovedi trgovanja z notranjimi informacijami. Tretja novost, za katero se nam zdi pomembno, da jo izpostavimo, je obvezen minimalni prag uspešnosti pri obvezni prevzemni ponudbi v višini 50-odstotnega deleža vseh delnic ciljne družbe z glasovalno pravico in ene delnice, ki bo preprečil neenako obravnavo manjšinskih delničarjev. Sedanji zakon namreč minimalnega praga uspešnosti ne določa, ker je neenaka obravnavo manjšinskih delničarjev v nasprotju s splošnimi načeli evropskega prevzemnega prava, po katerih se morajo vsi imetniki vrednostnih papirjev obravnavati enakopravno.

Še ena stvar, ki jo vidimo kot razbremenitev ali poenostavitev trgovanja z vrednostnimi papirji in jo podpiramo, je projekt TARGET2-Securities oziroma kratko T2S, ki bo vzpostavil lažje trgovanje z vrednostnimi papirji, saj bo pri tehničnem prenosu računov vrednostnih papirjev z denarnih računov na T2S potrebna le ena evidenca vseh nematerializiranih vrednostnih papirjev in možnost odprave čezmejnih poslov z vrednostnimi papirji na podlagi le dveh nalogov, in sicer naloga, ki je v sistemu vnesen za prodajalca, in naloga, ki je v sistemu vnesen za kupca. Danes izvedba posla, pri katerem prodajalec ali kupec nista iz države, v kateri so vrednostni papirji vpisani v centralni register, zahteva sodelovanje več oseb oziroma posrednikov, kar pa vse skupaj podaljša in tudi podraži. Zmanjšanje števila vpletenih oseb po naši oceni zagotovo pomeni zmanjšanje stroškov transakcije in povečanje njene varnosti. Kot sem dejal, se nam zdi predlog novele korak naprej, korak k poenostavitvi določenih postopkov za trgovanje z vrednostnimi papirji in tudi korak k večji preglednosti prevzemnih postopkov. Seveda pa vse rešitve, ki so v noveli, niso v skladu z našimi pričakovanji.

Kljub vsemu v tej prvi obravnavi ne bomo nasprotovali tej noveli in ji bomo dovolili, da preide v naslednjo obravnavo, v kateri pa

upamo, da se bodo te pomanjkljivosti tudi odpravile.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslanecev.

Besedo ima gospod Anton Ranc, pripravi naj se gospod Janko Veber.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, spoštovani predstavniki Vlade!

Problematika prevzemov sodi med zahtevnejše zadeve v korporativnem pravu, zato je vprašanje, koliko nas je tukaj strokovno usposobljenih, da lahko o spremembah tega zakona kompetentno razpravljamo, predvsem zaradi nevarnosti, da bi nas kdo kvalificiral kot nestrokovnjake in nepoklicane za takšno razpravo. V primeru tega zakona v celoti zaupam Vladi kot predlagateljici, da je pripravila predlog, ki je utemeljen in resnično zagotavlja večjo preglednost in onemogoča izkrivljanja, ki so se v zadnjih časih pri prevzemih dogajala, kot je bil na primer Helios. Kljub vsemu se mi pa ne zdi prav, da zelo pogosto, prepogosto spreminjamo in dopolnjujemo zakone. Prenovljeni Zakon o prevzemih številka 1 je bil sprejet leta 2006 in naj bi prenesel v naš pravni red direktivo 2006/25. Že v letu 2008 je bila sprejeta odločitev o vzpostavitvi TARGET2-Securities, mi pa smo zakon spreminjali oziroma dopolnjevali šestkrat, od tega dvakrat v letu 2012, enkrat v letu 2013 in enkrat v letu 2014. In v teh letih nismo uspeli uskladiti zakona z regulativo Evropske unije.

Danes zato ponovno spreminjamo zakon, vsaj tako piše v obrazložitvi. Seveda je težko govoriti o stabilnem okolju gospodarstva pod takšnimi pogoji. To namreč ni izjemni primer, bolje pravilo, in zato bi mogoče uporabil besede pravosodnega ministra, da se zakoni ne smejo spreminjati zaradi posameznih oseb ali konkretnih dejanj. Pred nami moramo zagotoviti torej celovito rešitev. Predlagatelj nas je seznanil s primeri prakse v Franciji, Združenem kraljestvu in na Nizozemskem. Mogoče bi bilo dobro tudi predstaviti prakso iz držav, po katerih smo prevzeli ureditev gospodarskih družb, s katerimi veliko sodelujemo ali iz katerih prihajajo prevzemniki, na primer Nemčija, Avstrija ali pa Češka. Naj ponovim, da zaupam predlagatelju in ob tem pričakujem, da se bo v nadaljnjih postopkih obravnave oblikoval zakon, ki ga ne bo treba spreminjati ponovno čez 6 mesecev ali čez leto dni, ker bomo ugotovili, da se nam je spet zgodila kakšna prevzemna katastrofa.

Ob tem bi pa vendarle priporočal, da se mogoče pristojnosti sveta delavcev oziroma zaposlenih, ki so vezane na strateški razvoj ciljne družbe in na položaj zaposlenih, napišejo mogoče bolj natančno. Predvsem predlagam, da se v 34. členu izključi določilo, ki govori o solidarni odgovornosti do lastnikov vrednostnih

papirjev v primeru neresničnih navajanj. Svet delavcev oziroma delavci lahko uporabijo zgolj podatke, ki so jim dostopni, in ti so običajno izjemno skromni. Seveda pa lahko govorimo o odgovornosti zgolj takrat, ko so v mnenju namerno prikazani drugačni podatki od tistih, ki jih je posredovalo poslovodstvo ciljne družbe. Prav tako predlagam, da se v zakon napiše obveza, da mora poslovodstvo ciljne družbe organizirati zaslišanje predstavnikov prevzemne družbe s strani sveta delavcev, če le-ta to izrecno zahteva. Pri omejevanju glasovalnih pravic mislim, da bi bilo bolje, da se vse glasovalne pravice vzamejo v primeru, ko so bile pridobljene delnice, ni pa bila v skladu z zakonom objavljena prevzemna ponudba. Glasovalne pravice bi se odvzele samo za tiste delnice, ki so bile pridobljene v nasprotju s tem zakonom in ne predstavljajo več kot dva odstotka vseh delnic z glasovalno pravico. V primeru, da je obseg večji, pa se odvzamejo do odtujitve delnic, ki so bile pridobljene v nasprotju s postopki, ki jih opredeljuje Zakon o prevzemih.

Naj zaključim z mislijo, da je vendarle zakon treba sprejeti, stroka pa se naj zaveže, da se bodo tudi v praksi uresničili cilji, ki so jih zapisali kot razloge za spremembe. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Matej Tonin, pripravi naj se gospod Franc Laj. Se odpovedujete. Potem ima besedo gospod Franc Laj, pripravi naj se gospod Franc Jurša.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, hvala za besedo. Spoštovani minister z ekipo, dragi kolegice in kolegi!

Ne vem, če se sploh zavedamo, kako pomemben zakon in sprememba tega zakona je pred nami. Zakon o prevzemih je izredno zahteven tehnični procesni zakon, ki regulira proces prevzema oziroma, po domače povedano, nakupa družb. Vesel sem, da prihaja do teh sprememb, ki prispevajo k večji preglednosti prevzemnega postopka in tudi prinašajo nove zahteve glede razkritij v katalogu, pa prav tako tudi kontrolnega organa Agencije za trg vrednostnih papirjev. Žal mi je pa za to, da komaj zdaj obravnavamo to spremembo, ker, kot nam je vsem znano, bi se med tem časom ulovila marsikatera velika riba v kalni vodi. In prav pri teh spremembah vidim, da na nek način bistrijo to vodo in zmanjšujejo možnosti tovrstnih nečednih dejanj. Ne bom se globoko strokovno spuščal v ta zakon in v te spremembe, ker je materija izredno težka in zahtevna, pa tudi za širšo množico zelo težko razumljiva. Saj je po eni strani to jasno, ker v Sloveniji kapitalski trg ni razvit, primanjkuje nam tradicije na tem področju, kar je v marsikaterih razvitih zahodnih državah povsem vsakdanje.

Rad bi pa opozoril na to, zakaj je še smiselno podpreti prizadevanja, da potrdimo te spremembe. Spremembe poleg vsega tega, kar

sem omenil, prinašajo novitete, in to pozitivne, in sicer s tem, ko izključujejo negativne prakse. To je izredno pomembno. Tu mislim na razne špekulacije, tako pri zavarovanju z delnicami, s prevzemnim premoženjem ciljne družbe, s prikrivanjem informacij, s prikrivanjem namer prevzemnika s ciljno družbo, kar ima dostikrat lahko izredno močne, velike, daljnosežne negativne posledice, ne samo na to družbo, ampak na celo regijo in v veliki meri na celotno gospodarstvo Slovenije. Drugo, kar je pomembno, kar je pozitivno: vidim dodatno zaščito malih delničarjev. Tudi tu je negativna praksa, in je zadnji trenutek, da se z njo prekine, da mali delničarji ne bodo izrinjeni in bodo deležni pravičnega nadomestila. Ne nazadnje ne smemo pozabiti na delavce. Zaposleni so zelo pomembni za gospodarsko družbo, kot tudi za našo celotno družbo. Pomembno je, da so pravilno informirani, da dobijo zanesljive informacije preko teh razkritij. Zdaj se jim odpira priložnost in možnost, da podajo tudi pisno pripombo. Sicer ta pripomba ni zavezujoča, lahko pa na nek način vpliva na nadaljnje procese prevzema.

Zelo pomembno je tudi to, da se v teh razkritjih oziroma tem prospektu vidi, kaj se bo dogajalo s to ciljno družbo, ali se ohranja ta dejavnost ali ne in na kakšen način. To se pravi, ali prihaja do zmanjševanja obsega dejavnosti ali pa do diverzifikacije. Ne smemo pa pozabiti na to, da je marsikdaj za marsikatero družbo strateškega pomena za obstoj in razvoj, da v pravem trenutku pridobi pravega strateškega partnerja, se pravi prevzemnika, ki ima poštene namere in omogoči tej družbi ne samo to, da poskrbi samo za svoj profit, ampak da na nek način poskrbi tudi za to ciljno prevzemno družbo v vseh teh pogledih, ki sem jih omenil. Pomembno je, da je Zakon o prevzemih z vsemi predvidenimi spremembami prijazen, da ne odvrča kupcev oziroma prevzemnikov, tako domačih kot tujih. To je izrednega pomena za celotno narodno gospodarstvo. Hvala za vašo pozornost.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Franc Jurša, pripravi naj se gospod Danijel Krivec.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednica. Še enkrat vsem skupaj lep pozdrav!

Država naj bi z rešitvijo v prehodnih določbah končno dobila nazaj glasovalne pravice v družbah, kjer je presegla prevzemni prag. To nas v Desusu veseli, saj bo s tem omogočeno ponovno glasovanje države kot večinskega lastnika nekaterih ključnih podjetij. Zavarovalnica Triglav je ena izmed družb, kjer je država že dolgo presegala prevzemni prag, a ji prevzemne ponudbe ni bilo treba dati, če država in povezane osebe niso dokupile nobene delnice. Zgodilo pa se je to, da so se nekatere družbe v državni lasti odločile, da bodo del

premoženja dale v upravljanje, ti upravljalci pa so kupili delnice neke druge državne družbe. Se pravi, če je, denimo, Luka Koper kot prevzemna oseba kupila le eno delnico Zavarovalnice Triglav, bi morala država vložiti prevzemno ponudbo, česar pa zaradi enormnih stroškov ni storila. Agencija za trg vrednostnih papirjev je takrat državi zaradi preseganja prevzemnega praga odvzela glasovalne pravice.

Predlagano rešitev v Desusu podpiramo in pozdravljamo, saj bi s tem lastnikom spet omogočili polno upravljanje z lastniškimi deleži, ki jih imajo v družbah. Ta zgodba se je vlekla predolgo, od marca 2013, nekatere odločitve pristojnih organov pa so bile precej vprašljive. To, da je država ostala brez glasov v Triglavu, Telekomu, Aerodromu, je naravnost nezaslišano. Konkretno, v Zavarovalnici Triglav je imela država 64,19-odstotni delež, o njenem poslovanju pa so se odločali mali in ostali delničarji, ki so imeli skupaj krepko pod polovico oziroma komaj eno tretjino glasov. Kot nam je v Desusu pomembno, da se državi vrnejo glasovalne pravice, nam je tudi pomembno to, kako se bo zgodba v teh družbah odvijala tudi naprej. Še enkrat moram poudariti, da v Desusu vztrajamo, da Zavarovalnica Triglav ostane strateško podjetje. Zakaj? Predvsem zaradi deleža Zpiz, do katerega se je ljudstvo jasno opredelilo na referendumu, in to z veliko večino. Poleg tega podjetje trenutno posluje zelo dobro; Triglav bo letos ustvaril 85 milijonov evrov čistega dobička, za dividende pa bo namenil 56,8 milijona evrov.

Sprašujem vas: Zakaj prodati dobro podjetje? Na eni strani so številni kazalniki, ki kažejo, kako dobro stoji ta družba, na drugi strani pa poslušamo en in isti argument, da je zavarovalniški trg treba konsolidirati. A zastavimo si vendar naslednje vprašanje: Kaj pomeni za družbo s takšno tradicijo, kot jo ima Zavarovalnica Triglav, to, da dobi tujega lastnika? Se nam zdi, da bodo morda Slovenci bolj sklepali zavarovalne police z neko zavarovalnico, ki ima v naslovu nam sosednje zavarovalnice? Prepričani smo, da ne. Rešimo torej problem odvzema glasovalnih pravic, obdržimo podjetje, kot je Zavarovalnica Triglav, ki dobro posluje, saj nam to narekuje preprosta kmečka logika.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Danijel Krivec, pripravi naj se mag. Margareta Guček Zakošek.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Lep pozdrav ministru z ekipo! Lep pozdrav tudi vsem kolegicam in kolegom!

Pred seboj imamo spremembo Zakona o prevzemih. Dejstvo je, da je bil krovni zakon sprejet leta 2006 in da je od takrat bilo sprejetih že veliko novel. Kot je bilo že povedano, je bil ta zakon o prevzemih noveliran šestkrat – kar za

neko državo, ki nima tradicije na področju korporativnega upravljanja, po svoje niti ni presenetljivo. Treba je vedeti, da je bil vsakič, ko je bil zakon v parlamentarni proceduri, sprejet z neko željo po tem, da pokrije vse tiste luknje, ki bi lahko nastajale v nekem izvajanju zakonodaje. Da bi se to zgodilo, pa morajo biti tako kupci kot prodajalci zavezani nekim normam, kar pa se v naši državi na žalost v preteklosti ni največkrat izkazalo kot dejstvo. Drugi problem, ki narekuje to, da se ta zakonodaja ves čas dopolnjuje, je tudi ta, da naša sodišča in naša pravna stroka v primerih, ko je prihajalo do robnih pogojev v izvajanju te zakonodaje, niso odigrali svoje vloge. Največkrat so se pisala mnenja na mnenja, v naslednjem koraku pa je bil ponovno pritisk na zakonodajalca, da določene stvari ponovno uredi s spremembo zakona, kar pa vsi vemo, da je do neke mere zelo težko.

Zato moram kar povedati, da se strinjam s to dopolnitvijo oziroma s to novelo zakona, kajti prinaša nekatere dobre rešitve, povezane tudi z novo regulativo na področju Evropske unije. Jasno pa je, da je zakon napisan zato, da se reši neučinkovitost določenih državnih skladov in države kot take v primerih posameznih prevzemov iz preteklosti, ko so posamezne družbe zaspale v smislu izvajanja lastne zakonodaje. Ne glede na to mislim, da gre tudi ta rešitev, ki je v zakonu, ki omogoča posameznim družbam, da odmrznejo te glasovalne pravice – mislim, da gre za kar nekaj državnih podjetij –, v pravi smeri in da bo tudi to na nek način doprineslo k večji transparentnosti pri prevzemih. Pomembno je tudi to, da se vzpostavlja obveznost razkritja načrtov prevzemnika pri posameznih ciljnih družbah, kar na nek način transparentnost teh poslov povečuje. Gre tudi za to, da se razkrije posamezne posle z vrednostnimi papirji ciljne družbe. Se pravi, gre za spremembe, ki gredo v smeri večje transparentnosti pri teh poslih tudi v prihodnje. Tako da sam zakon definitivno prinaša izboljšave, res pa je, da smo v fazi prve obravnave, tako da je možno v naslednjih obravnavah posamezne rešitve še izboljšati, na kar je bilo opozorjeno tudi s strani ostalih razpravljavcev. Vesel pa sem, da je določen segment v tej noveli namenjen tudi zaščiti malih delničarjev, ki v dosedanji zakonodaji niso bili v zadostni meri zaščiteni.

Tako da podpiram predlog novele zakona. Kot pa sem rekel, je izvajanje zakona vedno odvisno od tistih, ki ga na nek način izvajajo, tistih, ki ga nadzirajo; govorimo predvsem o pravosodnem sistemu. V primeru določenih anomalij bi bilo treba dokaj hitro sprejemati tudi odločitve. Zato verjamem, da bo s temi dopolnitvami dejansko boljši inštrument, ki bo ščitil tako prevzemnike ter kupce in nenazadnje zaščitil tudi družbe, ki bodo na trgu namenjene prodaji, prevzemom in ostalim poslom.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Margareta Guček Zakošek. Pripravi naj se Andreja Potočnik, za njo gospod Franc Breznik.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, gospa predsedujoča. Spoštovani kolegi in kolegice!

Veseli me, da je pri tem drugem zakonu ministrstva za gospodarstvo videti kar široko soglasje v tej prvi obravnavi zakona. Dejansko gre za težko materijo. V nekaterih delih lahko zaupamo ministrstvu, vladnim službam in ATVP, da so zdaj uskladili ta četrti poskus vračanja glasovalnih pravic, in poslanci verjamemo, da bo to tudi v realnosti tako. Nekateri prevzemi v zadnjih letih so sprožili veliko vprašanj, tudi o vlogi ATVP, organov in drugih nadzornih institucij pri varovanju različnih interesov deležnikov pri prevzemih, od prodajalca, kupca, nenazadnje malih delničarjev. Mislim pa, da se ta novela vendarle dotika tudi delavca. S tako imenovanim prospektom in zavezo prevzemnika je tukaj nekaj več zadolžitev le-tega, da opiše resnični namen prevzema in tudi način poslovanja po prevzemu, kar je za nas, za poslance SMC, bistvenega pomena. Sama bi se rada mogoče malo bolj opredelila do 10. in 17. člena. S predlaganimi rešitvami teh dveh členov sedma točka 32. člena dodatno določi, da mora prevzemnik Agenciji za trg vrednostnih papirjev dokazati, da za plačilo vrednostnih papirjev, ki so predmet prevzemne ponudbe ali so bili pridobljeni pred prevzemno ponudbo, ni na nikakršen način, posredno ali neposredno, dal ali se zavezal dati v zastavo ali zavarovanje premoženja ciljne družbe.

Tukaj je prihajalo do mnogih, ne kršitev, ampak recimo temu izigravanj, in zato menimo, da je to dopolnilo kar ključno. Namreč, s predlaganimi rešitvami se želi omejiti različne prakse prevzemnikov, da bi za pridobitev vrednostnih papirjev ciljne družbe dali ali se zavezali dati v zastavo ali zavarovanje vrednostne papirje, katerih nimajo dejansko v lasti. Ne nazadnje pa 17. člen. Z novo četrto točko v prvem odstavku 53. člena se dopolnijo okoliščine, pri katerih se šteje, da prevzemna ponudba ni uspešna. Skladno z navedeno dopolnitvijo prevzemna ponudba ne bo mogla biti uspešna, če prevzemniku ne bo moč dokazati oziroma ne bo mogel dokazati, da za plačilo vrednostnih papirjev, na katere se nanaša prevzemna ponudba, ni na nikakršen način, posredno ali neposredno, dal ali se zavezal dati v zastavo ali zavarovanje premoženja ciljne družbe. Ta moment, se pravi da ATVP lahko zavrne ponudbo, se nam med drugim zdi ključen. Mogoče je še ključna rešitev, da predlog zakona širi obveznost razkritja poslov z vrednostnimi papirji tudi na člane organov vodenja, kot tudi na člane organov nadzora. Predlagana rešitev bo namreč prispevala k večji preglednosti prevzemnega postopka in h krepitvi

načela prepovedi trgovanja z notranjimi informacijami. Rada bi omenila še to, ker je bilo ravno rečeno, glede zagotovitev informacij zaposlenim v ciljni družbi, da imamo v 66. členu to določilo, in sicer odstavek štiri. Gre sicer za pravo države članice, v kateri ima ciljna družba sedež in se to pravo uporablja za zagotovitev informacij zaposlenim v ciljni družbi. Tako da čisto brez regulacije, kako naj zaposleni imajo te informacije, vendarle nismo.

V tej prvi obravnavi vsekakor tudi v SMC podpiramo sam zakon. Verjetno se bo v samem postopku še pokazalo kaj takšnega, kar bo z amandmaji za dopolniti, mogoče tudi na osnovi Zakonodajno-pravne službe. Verjamemo, da bodo vsi cilji, ki jih je veliko, več kot deset, res uresničeni in da bo moč uresničevati ta zakon, kot je bilo predvideno. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Andreja Potočnik. Pripravi naj se gospod Franc Breznik, za njim mag. Dušan Verbič.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC):
Predsedujoča, hvala za besedo.

Kar veliko zadev je bilo že povedanih, že preko samih stališč. Tematika je res težja, strokovna. Kot so že moji predhodniki povedali, se mi zdi bistvo tega zakona dodatno varovanje, tudi za zaposlene. Namreč, če takšne novele ne sprejmemo, ostanemo v zatečenem stanju, kakršno je in kakršen je bil primer Helios. Strinjam se s predhodnimi izvajanj, da absolutno obstajajo še kakšne dodatne ideje, dodatne varovalke, in v Poslanski skupini SMC smo absolutno odprti za kakšne nove izboljšave. Kot primer je bilo v enem izmed poslanskih stališč izrečeno glede tega novega instituta, da naj prevzemnik v zavarovanje prevzemne družbe ne bi dal vrednostnih papirjev, katerih še nima v lasti, ali premoženja ciljne družbe, da se to nekje izjavi z izjavo oziroma z dodatnimi dokazili. Če je kakšna druga boljša ideja, absolutno preko debate lahko to zadevo predebatiramo.

Ključno se mi pa zdi izvajanje gospoda Kordiša, ki ga trenutno ni v dvorani, da ni dovolj varovalk za zaposlene. Sama varovalka je, da želimo preprečiti poslovno prakso, da bi za plačilo, kot je bilo že omenjeno, vrednostnih papirjev, na katere se nanaša prevzemna ponudba, na kakršenkoli način dali ali se zavezali dati v zastavo ali zavarovanje vrednostne papirje ciljne družbe, ki niso v lasti prevzemnika, ali premoženje ciljne družbe. To pomeni, da se posredno želi doseči nek nov cilj, in sicer da bi v ciljne družbe vstopali le kapitalsko ustrezni prevzemniki, ki bodo lahko zagotovili nadaljnji razvoj in obstoj prevzetih družb, predvsem s svojim kapitalom, ne pa z drugimi finančnimi vzvodi. To se mi zdi bistveno oziroma zelo pomembno zavarovanje zaposlenih v teh družbah. Se pravi, je malce

drugače, ali prihajam prevzemati neko podjetje z lastnim kapitalom ali prihajam prevzemati podjetje, ko najamem kredit in dajem v zavarovanje bodoče premoženje družbe, da bi se delale kakšne mahinacije.

Kar se tiče samih sankcij. Ja, drži dejstvo, da ATPV nima sankcij, če se zavež v prospektu ne upošteva. Je pa odškodninsko odgovorna družba, kar je v prospekt zapisala. To pomeni, da ATPV lahko da kazensko ovadbo zaradi lažne izjave. Se pa vse to dogaja post festum, to drži. Sankcija, ki jo jaz vidim, je dejansko bolj v tem, da je s prospektom seznanjena javnost, tudi delavci, ki so zaposleni v teh podjetjih, in se na ta način lahko seznani. Pomembno se mi zdi tudi, da se z izjavo posloводства ciljne družbe vzpostavi še dodatno preverjanje resničnosti izjave prevzemnika o obstoju okoliščin, saj se mora tudi posloводство s svojo izjavo izjaviti, da ne bo dalo v zavarovanje premoženja ali vrednostnih papirjev. Toliko zaenkrat. Če bo treba, se bom pa še oglasila. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik. Pripravi naj se mag. Andrej Šircelj, za njim gospod Tomaž Gantar.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovana podpredsednica, najlepša hvala.

Danes sem v uvodu povedal nekaj bistvenih točk, o katerih lahko rečem, da v Slovenski demokrati stranki novelo Zakona o prevzemih podpiramo, vsaj v tem prvem branju. Novela, o kateri so govorili že nekateri moji predhodniki iz različnih političnih opcij, je ravno ta, da novela zakona omogoča odmrznitev tistih glasovalnih pravic, predvsem s strani države, ki so bile z odločbo Agencije za trg vrednostnih papirjev takrat izdane. To, da se mi o tem danes pogovarjamo, je neka žalostna zgodba. Ravno predstavniki države so kršili prevzemno zakonodajo in so bili sankcionirani, in to največkrat v podjetjih, ki imajo monopolne položaje, kjer so pretoki, denarni toki milijardo, dve milijardi, celo tri milijarde v nekaterih podjetjih. V teh podjetjih, kjer ima država večinske deleže, je to nedopustno. Tisto, kar podlaga tega zakona rešuje, je predvsem prvi odstavek 63. člena, torej da bodo lahko po uveljavitvi tega zakona v roku treh mesecev vložili vsi ti na Agencijo za trg vrednostnih papirjev zahteve za izdajo odločbe, v kateri bo agencija ugotovila prenehanje mirovanja glasovalnih pravic prevzemnika v ciljni družbi. S to določbo bo imel ATPV izrecno pravno podlago za izdajo novih tako imenovanih ugotovitvenih odločb za odmrznitev glasovalnih pravic države.

Tisto, kar se nam zdi pomembno ravno pri vstopu nekega tujega kapitala ali pa tudi ob prevzemih nekih družb, ki niso rezidenti Republike Slovenije, je pa pravno okolje, ki je

omogočilo uporabo tehnične rešitve T2S, projekt TARGET2-Securities v Republiki Sloveniji, torej nekih standardov, ki so zelo pomembni ravno zaradi tega, ker ne bodo povezali samo različnih sistemov držav, ampak bodo povezali tudi različne, kolegi, pravne rede teh držav. Zato je tako pomembno, da tudi ta standard uvedemo v novelo Zakona o prevzemih. Kar sem danes posebej poudaril, je tudi razširitev obveznosti razkritja poslov z vrednostnimi papirji ciljne družbe na člane organov vodenja, kot tudi na člane organov nadzora ciljne družbe. Največkrat so ti člani organov imeli neke interese, bili so povezani z nekaterimi družbami, bili so v poslovnih odnosih z nekaterimi družbami, ki so prevzemale neko novo družbo, v kateri so bili ti ljudje v organih vodenja ali pa organih nadzora. Obveznost razkritja poslov je torej zagotovljena.

Naslednja zadeva, na katero bi rad opozoril, kar zakon prinaša, kar vidim kot neko dobrobit, je korekcijski mehanizem, ki bo pri določitvi pravične cene v prevzemni ponudbi ob predhodni zahtevi za sodno varstvo upošteval gibanje cene vrednostnih papirjev ciljne družbe na organiziranem trgu vrednostnih papirjev. Tudi to se mi zdi izredno pomembno pri tej noveli. Še posebej pa se mi zdi pomembno določiti dodatne pogoje, kdaj se nadomestilo, ki ga prevzemnik ponudi manjšim delničarjem ob izključitvi iz ciljne družbe, ki sledi predhodni uspešni prostovoljni prevzemni ponudbi, lahko šteje za pravično. To pa je tisto, kar je, se mi zdi, nenazadnje izredno potrebno. Največkrat smo v teh družbah imeli, lahko rečemo, izrinjene manjšinske delničarje, ki so se pritoževali. Mislim, da ravno ta določba to odpravlja – tisti, ki prevzema, ima potem tudi neko skrb za manjšinske delničarje teh družb. In ravno v tem je srž ali pa zadnja rešitev za odpravo nekaterih posledic, ki smo jih zasledovali v zadnjih letih v Sloveniji.

Menim, da je zakon kompleksen, zato je za dobro razpravo o tem zakonu potrebno dobro znanje korporacijskega prava in ekonomije. O tem zakonu moramo razpravljati z največjo natančnostjo, ker je to zakon, po katerem se lahko odvija prihodnost Slovenije. Če smo prej govorili o noveli Zakona o trgovini, o nekih problemih, ki so jih nekateri nakazovali, bi si pa na tej stopnji v razpravi, v prvi obravnavi tega zakona, kot poslanec želel širšo razpravo, iskanje rešitev, morda določenih amandmajev, ker so to zakoni, na podlagi katerih bomo videli, kako bo vstopal tuji kapital, pod kakšnimi pogoji, kako se bodo prevzemali, kaj bo s tistimi družbami v Sloveniji, ki zaposlujejo največje število ljudi, in tako naprej. Torej, obstaja cela vrsta zadev, kjer so te družbe v zadnjem času nekako obstale, niso se gibale. Niso imele pravih lastnikov – na eni strani država brez glasovalnih pravic stoji, na drugi strani manjšinski delničarji, ki so se nekako tipali. Organi vodenja teh družb s strani lastnikov niso imeli nekih resnih ciljev, niso vedeli, kam, kako se odločati, v katero smer te družbe peljati. In

lahko vidimo, da je večina teh družb nekako zaspala. Zaspale so, obstale na neki točki, to pa je tisto zadnje, kar je posledica morda premajhne normiranosti ali zasledovanega stanja, ki se je zgodilo v teh družbah, torej to, da smo s strani Agencije za trg vrednostnih papirjev ravno pri državi izgubili glasovalne pravice, kar je bila posledica vsega naštetega.

Še enkrat poudarjam, da vsaj v tem prvem branju tudi sam podpiram to novelo zakona in mislim, da je ob pravem času na pravem mestu. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj. Pripravi naj se Tomaž Gantar, za njim gospod Jože Tanko.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Spoštovani minister!

Danes je bilo že omenjeno, da je to šesta sprememba Zakona o prevzemih. Ta zakon, če gremo na začetek, je namenjen predvsem temu, da so prevzemni družb – se pravi, da ena družba prevzame drugo družbo na različne načine, ali da ustanovi neko tretjo družbo ali da se enostavno spoji ali združi –, da so vsi ti procesi pod nadzorom, pod nadzorom države, pod nadzorom posebnih služb, ki jih ustanovi država, in da so zagotovljene, tudi če govorimo ne samo o prevzemni družbi, ampak tudi o družbi, ki je prevzeta, pravice tudi manjšinskim delničarjem. Kajti največkrat se zgodi to, da so lahko manjšinski delničarji izrinjeni. Tukaj, če govorimo o obveznem minimalnem pragu uspešnosti pri obvezni prevzemni ponudbi v višini 50-odstotnega deleža vseh delnic ciljne družbe in ene delnice, vsekakor lahko rečemo, da s takšno rešitvijo preprečujemo neenako obravnavo manjšinskih delničarjev oziroma možnost, da bi bili manjšinski delničarji drugače obravnavani, kar je za pozdraviti. Tukaj je za pozdraviti to. Za pozdraviti je tudi večja transparentnost oziroma preglednost vseh postopkov, kar z drugimi besedami pomeni, da naj bi ta preglednost zagotavljala tudi več informacij, ne samo osebam, ki so del prevzema, ampak tudi širše.

Če gledamo ves ta zakon in celotno zakonodajo na področju prevzemov v Sloveniji, potem lahko rečemo, da je do zdaj celotni proces potekal relativno netransparentno. Tudi če so bile zakonodajne rešitve vpeljane tako, da so se nanašale na določene mednarodne predpise, na določene direktive in tako naprej, je bila vedno možnost neke stranpoti, tako da so se številni prevzemi zgodili netransparentno. Tukaj se lahko spomnim na različno tako imenovano parkiranje delnic pri neki tretji družbi zato, da bi se družbo prevzelo. In to je tisto, kar daje danes tudi pečat slovenskemu gospodarstvu. Žal se je to že zgodilo in je bil ta proces na nek način zaustavljen, vendar se vseh

tistih pomanjkljivosti, ki so se tem zgodile, vseh tistih nelegalnih dejanj ne da popraviti za nazaj, kar je škoda. Drugo, kar je značilno za prevzemno zakonodajo v Sloveniji, je to, da ta zakonodaja, ki temelji na evropski zakonodaji, v Slovenijo ni privabila večjega števila družb ali, če želite, večjih investicij, večjega števila tistih, ki bi ne samo prevzeli slovenske družbe, ampak bi tudi te slovenske družbe razvili. Teh je relativno malo, in Slovenija je zaradi te zakonodaje in tudi zaradi drugih pogojev, ki jih nudi, nezanimiva za tuji kapital. Govorim o tistem kapitalu, ki s seboj prinaša tudi večjo dodano vrednost in tudi večjo zaposlenost.

Če govorimo o neekonomskem vidiku in o tem, kar govorimo, da je treba prevzemni družbi tudi predstaviti neekonomske vidike, je tovrstne določbe za pozdraviti, za pozdraviti predvsem v smislu zaščite zaposlenosti in s tem tudi ohranitve delovnih mest. Treba je vedeti, da ima kapital svojo pot, vendar da države tako v Evropski uniji kot tudi drugje glavni poudarek pri prevzemih dajejo delovnim mestom, predvsem zaradi tega, ker je danes nezaposlenost v svetu, posebej pa še v Evropi, izredno velika. Zaradi tega je cilj tudi vsakovrstnega procesa predvsem ta, da se ta delovna mesta ohranjajo oziroma da se ustvarjajo nova delovna mesta. S tega zornega kota je ta zakon in te rešitve za pozdraviti. Če govorimo o Sloveniji kot državi z nerazvitim kapitalskim trgom, potem moramo gledati tudi na to zakonodajo z vidika oziroma z zornega kota, da bi se s tem zakonom bolj razvil kapitalski trg. In glede na poenostavitve, ki se pripravljajo v zvezi z vrednostnimi papirji, v zvezi s trgovanjem z vrednostnimi papirji, predvsem glede postopkov, ki bodo enostavnejši, je vsekakor za pozdraviti tudi te rešitve.

Glede prehodnih določb, predvsem glede tistih določb, ki se nanašajo na to, da so bile vzete glasovalne pravice pri nekaterih podjetjih z državno lastnino – o tem so govorili tudi moji kolegi –, bi rekel naslednje. Temeljna napaka, da so bile odvzete glasovalne pravice tem podjetjem, je v vodstvu podjetij. Izgleda, da vodstva podjetij, direktorji, vodilni, ki so vodili ta podjetja, niso bili dorasli temu, da bi upoštevali določbe, ki jih je zakon že takrat narekoval. ATVP je s svojimi odločbami samo opravil svoje delo, in prav je, da ga je opravil, in tak zakon je. In zakone je treba tukaj spoštovati. Da so pa vodstva prekršila ta zakon v državnih podjetjih, je pa drugo vprašanje. Mislim, da je v tem primeru prav, da se zakon varuje. Zdaj se jim daje to nazaj, te glasovalne pravice se tem podjetjem vrača, vendar ne zato, da bodo ta podjetja spet kršila neko prevzemno ali katerokoli drugo zakonodajo, ker tukaj pa je treba narediti še veliko na korporativnem upravljanju v državnih podjetjih, z državno lastnino in tako naprej.

Če govorimo tukaj o Zavarovalnici Triglav – njim so bile vzete glasovalne pravice, ker so kršili zakonodajo. Vodstvo je tisto, ki je ne glede na to, ali si kdo želi imeti zavarovalnico v

domači lasti ali v tuji lasti. Tudi če želite govoriti o državni lastnini in o vplivu – če ne drugega, mora država kot lastnik poskrbeti vsaj za to, da bodo vodilni usposobljeni za to, da taka podjetja dejansko lahko vodijo. In tukaj sem jaz vedno za to, da se spoštuje zakon. Če zakon ni dober, naj se zakon spremeni. Drugače se pa mora spoštovati zakon tudi s strani tistih, ki vodijo državna podjetja. Zaradi tega nimajo nobenih večjih pravic kot vsi ostali. Kajti narobe bi bilo, da bi imeli večje pravice tisti, ki vodijo državna podjetja, od tistih, ki vodijo, na primer, zasebna podjetja.

Osebo in tudi v Slovenski demokratiški stranki bomo v tem postopku, se pravi v prvem branju, zakon podprli, da gre v nadaljnjo obravnavo. Nekatere določbe bo treba dodatno proučiti in jih tudi na nek način popraviti oziroma narediti jasnejše, predvsem z vidika transparentnosti. Mislim, da se bo to lahko v nadaljnjih postopkih naredilo. Zaradi transparentnosti samih prevzemov, zaradi transparentnosti gospodarjenja v Sloveniji in tudi zato, da bo čim več novih investicij v državi in čim večja zaposlenost, srečno pot temu zakonu.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Gantar. Pripravi naj se gospod Marko Ferluga, za njim mag. Marko Pogačnik.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa. Lep pozdrav vsem še enkrat! Zagotovo je ta novela zakona tista, ki bi jo pričakovali ali bi bila potrebna že mnogo let prej. Danes je sicer enostavno razpravljati o tem, kaj vse bi bilo fino sprejeti pred leti, glede na to, da smo si v tem obdobju lahko pridobili veliko izkušenj iz anomalij pri prevzemih podjetij, kar se je dogajalo vrsto let. Žal tu določene rešitve niso bile sprejete že takrat, morda z namenom, morda ne; o tem je težko danes uganiti. Ena takšnih je brez dvoma dejstvo, da se je omogočalo premoženje ciljne družbe zastavljati za nakup delnic iste družbe. Podobno anomalijo imamo na nek način tudi v bančnem sistemu, in mislim, da še ni bila odpravljena. To pomeni, da lahko pridobiš kredit in zagotavljaš vračilo tega kredita s predmetom nakupa, kar se je dogajalo in kar je v končni fazi pripeljalo do divjega lastninjenja v vseh preteklih letih. Z nekaj temi določbami, ki jih ta zakon zdaj predvideva, in spremembami mislim, da bi bilo dano tudi ustrezno navodilo Banke Slovenije glede podeljevanja kreditov in se danes o veliko tragičnih primerih teh prevzemov ne bi pogovarjali. Dejstvo je, da na ta način podjetja niso mogla biti konkurenčna, niso vlagali v njihov razvoj. Prihajalo je tudi do nesmiselnih odpuščanj, predvsem pa niso bila pripravljena na krizo, ki nas je doletela, nas in tudi druge države, in je posledično zaradi kombinacije vseh učinkov tudi ta podjetja potisnila preko roba. Tako da brez dvoma, ta novela zakona si zasluži

podporo zaradi odpravljanja nekaterih netransparentnosti, omenjenih anomalij, tudi zaradi prilagajanja evropskemu sistemu, Evrosistemu, zaradi poenostavitve postopkov, zaradi odpravljanja neenake obravnave manjšinskih delničarjev in ne nazadnje tudi zaradi možnosti vračanja glasovalnih pravic državi tam, kjer so bile odvzete.

Iz tega naslova bo z naše strani, z moje strani ta novela deležna podpore in jo vsekakor ocenjujemo kot primerno za nadaljnjo obravnavo. Kot rečeno, pa je žal lahko biti general po bitki, ampak verjetno o veliko slabih praksah ne bi razpravljali, če bi bile nekatere dokaj enostavne rešitve sprejete že pred časom. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, pripravi naj se mag. Marko Pogačnik.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Kot ugotavljamo, gre za zahteven in strokovno zelo obširen zakon. Jaz bi se pri razpravi osredotočil na spremembe v zvezi s postopkom in položajem manjšinskih delničarjev. Predlagana novela določa obvezen minimalni prag pri obvezni prevzemni ponudbi v višini 50 % deleža vseh delnic ciljne družbe in ene delnice, jasno. Obvezna prevzemna ponudba je osnovni prevzemni institut varovanja manjšinskih delničarjev, kar je pomembno, ki s prodajo svojih delnic potem tudi izstopijo iz družbe. Danes prevzemna zakonodaja določa, da mora prevzemnik zaradi varovanja interesa manjšinskih delničarjev ponuditi pravično ceno odkupa vrednostnih papirjev, ni pa določen najnižji odstotek delnic, ki bi jih prevzemnik moral pridobiti po pravični ceni. Novela ta prag določi v višini 50 % deleža vseh delnic plus ene delnice. Tako predlog zakona širi obveznosti razkritja poslov vrednostnih papirjev ciljne družbe na člane organov vodenja, kar je pomembno, kot tudi na člane organov nadzora ciljne družbe. Predlagana rešitev bo prispevala k večji preglednosti prevzemnega postopka in h krepitvi načela prepovedi trgovanja z notranjimi informacijami, ki je bilo do danes pozabljeno.

Predlog zakona uvaja izboljšave pri določanju pravične cene v primeru zahteve za sodno varstvo. Prevzemno ponudbo mora podati prevzemnik, ki doseže prevzemni prag, ki znaša eno tretjino glasovalnih pravic v ciljni družbi, pa tudi prevzemnik, ki je po končanem postopku prevzel ponudbo dodatnih 10 % glede na delež glasovalnih pravic. Novela zakona predvideva dodaten korekcijski mehanizem, ki pri določitvi pravične cene upošteva tudi cene vrednostnih papirjev ciljne družbe na organiziranem trgu vrednostnih papirjev. Pri obvezni prevzemni ponudbi je denarno plačilo edino mogoče nadomestiti za vrednostne papirje. Zaradi zaščite manjšinskih delničarjev je ta zakon

zapovedal vplačilo tako imenovane pravične cene kot nadomestila. Pravična cena je danes določena kot najvišja cena, ki jo prevzemnik v preteklem letu plača za vrednostni papir ciljne družbe. Način same določitve pravične cene pa danes v primeru predhodne zahteve za sodno varstvo, ko prevzemnik preseže prevzemni prag in ne da prevzemne ponudbe, ne upošteva gibanja cen na organiziranem trgu vrednostnih papirjev.

Skladno z navedenim bo predlagani korekcijski mehanizem pri določitvi pravične cene v prevzemni ponudbi ob predhodno vloženi zahtevi za sodno varstvo upošteval tudi gibanje cen na trgu vrednostnih papirjev, če bi bilo to v konkretnem primeru za delničarje ugodneje, kar je dodatna varnostna regulativa. V prvem odstavku 69. člena pa novela predvidi dodaten pogoj v povezavi s pravično ceno, ki sledi uspešni prostovoljni prevzemni ponudbi, in ta je, da je sprememba namenjena dodatni zaščiti manjšinskih delničarjev, ki želijo izstopiti iz ciljne družbe. Obstoječa ureditev v takšnem primeru določa kot pravično nadomestilo tisto, pri katerem prevzemnik pridobi 90 % vseh delnic, novela pa vsebuje dodaten pogoj, v skladu s katerim bo lahko manjšinski delničar izstopil iz ciljne družbe, ko bo prejel nadomestilo v tej višini, najmanj 90 % vseh delnic ciljne družbe. Jasno, ob pogoju, da so ponudbo sprejeli imetniki najmanj 90 % ciljne družbe. In tretjič, namen 29. člena predloga zakona je postopkovna ureditev zatečenega stanja prevzemnikov, ki jim je ATVP izdal prepoved uresničevanja glasovalnih pravic v ciljni družbi in na dan uveljavitve tega zakona izpolnjujejo pogoje za prenehanje mirovanja glasovalnih pravic. Toliko. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Osebnostno pozdravljam to odločitev, tudi na predlog Slovenske demokratske stranke, da gre tako pomemben zakon tudi v prvo branje in da ne gre zadeva po nekem hitrem ali nujnem postopku. Osebnostno ocenjujem, da gre pri Zakonu o prevzemih predvsem za to, da se zaščiti manjšinske delničarje. V zgodovini spremembe Zakona o prevzemih v Sloveniji so se dogajale predvsem pozitivne stvari. Ocenjujemo, da bo tudi ta zakon prinesel dodatne varovalke in dodatne zadeve, ki bodo odpirale predvsem bolj transparentne prevzemne ponudbe, bolj transparentne prevzeme, in nenazadnje, da ne bo prišlo do oškodovanja ene ali druge strani ter da ne bo prišlo do nekih zlorab. Nekaj vprašanj, ki bi jih namenil predlagatelju, je povezanih s 6. členom, in sicer: Zakaj bo zdaj prihajalo do spremembe, da prevzemnik v obvezni prevzemni ponudbi določi prag uspešnosti

ponudbe, ki ne sme biti nižji od 50 %? Ali to potem tudi pomeni, da bi, recimo, lahko kdaj delali spremembo, da bi bilo treba prevzemno ponudbo objaviti šele, ko pridobiš 50 % plus eno delnico? Ta zadeva mi ne gre najbolj v kontekst. Tukaj bi verjetno potrebovali dodatna pojasnila. Če je ta prevzemni prag 33 % in če neka družba že ima v lasti, ne vem, 25 ali pa 33 %, zakaj mora biti najnižji prag za uspešen prevzem 50 %? Kje ste teh 50 % našli tukaj? Če mi lahko poveste samo o tej korelaciji glede pogoja za dajanje prevzemne ponudbe, zakaj gresta ti dve stvari navzkriž.

V današnji razpravi je bilo tudi veliko govora o odvzemu glasovalnih pravic predvsem nekaterim podjetjem, ki so v lasti države, in to pomeni, da se je državi odvzela glasovalna pravica. Osebo menim, da je Agencija za trg vrednostnih papirjev upoštevala obstoječi zakon in da je tukaj prišlo do kršitev. To, na kakšen način se naj bi ta zadeva sanirala ... Poglejte, tukaj mislim, da moramo gledati v kontekstu, da ne bo nihče oškodovan. Osebo pa menim, da so bile glasovalne pravice odvzete, v narekovajih, zaradi spoštovanja samega zakona, po drugi strani pa verjetno zaradi banalnih stvari. Glede tega, kdo je odgovoren, da so se glasovalne pravice odvzele, sem pa prepričan, da obstaja papir, na katerem je odgovorna oseba podpisana – tista, ki je vedela, da kupuje delnice v neposredni lasti državnih podjetij in da bo s tem prišlo do kršitve prevzemne zakonodaje. Ko nekateri kolegi in kolegi iz določenih poslanskih skupin pravijo, da je nujno treba vrniti te glasovalne pravice – te glasovalne pravice niso bile odvzete brez nekega vzroka, ampak zato, ker je nekdo kršil prevzemno zakonodajo. Dejstvo pa je, da v tisti državi, v tisti družbi, ki so ji bile odvzete glasovalne pravice, uprava ali pa nadzorni svet družbe na to nista imela nobenega vpliva.

Kako to zadevo spremeniti glede na ta predlog, ki je tukaj notri napisan ... Jaz bi bil tukaj bolj previden. Predvsem bi bilo treba v nadaljnjem postopku sprejemanja te zakonodaje uskladiti zadevo z vsemi deležniki, predvsem z Agencijo za trg vrednostnih papirjev, kajti vemo, da je nekaj poskusov po vrnitvi glasovalnih pravic že bilo, vendar je na vse predloge, ki so bili posredovani s strani predlagatelja, ATVP imel pripombe in s tem ni soglašal. Treba se je tudi izogniti tveganju, da če bi prišlo do kakšne zakonodajne spremembe, potem takšne določbe ne bi povzročilo Ustavno sodišče, kajti prevzemna zakonodaja je predvsem tista, ki ščiti male oziroma manjšinske delničarje. Težko verjamem, da bodo mali delničarji ali nekdo drug pristal na to, da se brez nekih posledic vrnejo glasovalne pravice, recimo v primeru Zavarovalnice Triglav, državi. Kajti te glasovalne pravice se po obstoječi zakonodaji lahko samo z dvema manevroma vrnejo. To pomeni, da tisti, ki je kršil prevzemno ponudbo, objavi prevzem in izplača tiste male delničarje. Ampak glede na to, da so se te kršitve dogajale predvsem v letih 2007 in

2008, ko je bil tudi nivo delnic bistveno višji kot danes, verjetno tega ni za pričakovati.

Bi pa predlagal v premislek tudi predlagatelju, da se poskuša najti tukaj neka bolj konstruktivna rešitev. Predvsem mi vemo, da je šlo pri teh nakupih, zaradi katerih so bile odvzete glasovalne pravice, verjetno bolj za nepoznavanje Zakona o prevzemih ali pa za tako imenovano šlamparijo, ki je pa državo veliko stala. In da vsi ti vzroki odvzema glasovalnih pravic niso imeli neke namere, da bi neka družba na tihi način ali pa po levi ali po desni poskušala izigrati prevzemno zakonodajo. Ampak šlamparija in pa nepoznavanje Zakona o prevzemih. Vsekakor pa ni korektno, da nekateri pozivate, da je na vsak način te glasovalne pravice treba vrniti, kajti pod vsem tem papirjem, ko je nekdo naročil nakup vrednostnih papirjev in presegel prevzemni prag, je ime, priimek in podpis. In za vsako tako družbo v državi, ki ji je bila odvzeta glasovalna pravica, se tudi ve odgovorna oseba. Mislim, da danes ni nobenih razlogov, da bi glasovali proti.

Jaz bom ta predlog zakona o spremembah podprl. Bi pa apeliral na predlagatelja, da tehtno premisli in da se poskuša dogovoriti z vsemi deležniki, na kakšen način sanirati odvzeme glasovalnih pravic, ki se danes pojavljajo. Prosil pa bi predvsem, da se mi lahko poda obrazložitev glede 6. člena in drugega odstavka, da mora prevzemnik določiti minimalni prag uspešnosti prevzemne ponudbe, ki ne sme biti manjši od 50 %. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovana predsedujoča, poslanke in poslanci, gospod poslanec!

Rešitev, ki smo jo predlagali, smo predlagali ravno zaradi tega, ker mislimo, da je v korist malih delničarjev. 50-odstotni prag uspešnosti je predlagan po vzoru ureditve v Franciji in v Veliki Britaniji, z njim pa želimo doseči izstop manjšinskih delničarjev pod enakovrednimi pogoji in po eni ceni. S pragom uspešnosti bomo dosegli, da prevzemnik ponudi takšno ceno, ki bo zanimiva za večino delničarjev, da se izognemo prejšnjim praksam, ko smo imeli več stopenj do tega in več različnih cen. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Če želi razpravljati tudi predstavnik Vlade, prosim, da se prijavi z dvigom roke. Prosim za prijavo.

Besedo ima mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednica. Spoštovani minister, poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Moram priznati, da mi je prav v veselje glede na to, da so razpravljavci, ki so že opravili svojo razpravo na to temo, večinoma izredno pozitivno razpravljali v zvezi s spremembo tega zakona, in mislim, da je to tudi prav. Sploh pa je to tema, ki je sila občutljiva, in mislim, da je tudi v preteklosti marsikoga v Sloveniji razcepila na tem področju. Težko bi zdaj karkoli govoril, da se ne bi ponavljal, ampak kljub vsemu mislim, da je prav, da nekaj besed namenim ravno temu delu. Dejstvo je, da so bili v Republiki Sloveniji tudi tako imenovani menedžerski prevzemi, ki so bili financirani tudi s tehniko finančnih vzvodov. To še ni pozabljeno in bo verjetno še kar nekaj časa prisotno, ker nastalih posledic preprosto ni mogoče popraviti in so žal prisotne tudi še danes. Res je, da se pozablja, da je bila odziv na takratne dogodke že davnega leta 2007 sprejeta novela, in to prva, na Zakon o prevzemih z oznako Zakon o prevzemih 1A.

Kot že omenjeno s strani predhodnih razpravljavcev, se pa želi danes s predlagano novelo Zakona o prevzemih 1G med drugim preprečiti morebitne nove neuspešne prevzemne zgodbe s kapitalsko neustreznimi prevzemniki. In koga predlagatelj te novele šteje za kapitalsko neustreznega prevzemnika? To so tisti subjekti, ki bi lahko ali ki bodo zagotovili nadaljnji razvoj in obstoj prevzetih družb predvsem s svojim kapitalom in manj z drugimi finančnimi vzvodi. Torej, da je pravi prevzemnik mora imeti dovolj premoženja oziroma aktiv in ustrezno kapitalsko strukturo. Za ugotavljanje teh kvalitete prevzemnika pa so predlagani, kot tudi že omenjeno, trije novi ukrepi, ki so povezani z razkritji in dokazili v postopku prevzemne ponudbe, kar pa bo preverila za to pristojna institucija, to je Agencija za trg vrednostnih papirjev. Ti trije ukrepi oziroma kazalniki so: dolžnost prevzemnika, da v prospektu razkrije morebitne načrte glede zastave premoženja ciljne družbe; zahteva po prevzemnikovih dokazilih glede zastave in zavarovanj, danih za pridobitev možnosti financiranja prevzema, kot pogoj za pridobitev dovoljenja za prevzemno ponudbo; in vezanost uspešnosti ponudbe na predložitev teh ponudb. Te informacije naj bi pomagale razkriti prevzemnikov resnični namen.

Prav tako se pojavlja vprašanje, kakšna je sankcija, predvidena za netočnost podatkov v prospektu in kdo jo lahko uveljavi. Znano je, da je prospekt namenjen imetnikom vrednostnih papirjev, na katere se nanaša prevzemna ponudba, da se lahko oni odločijo glede sprejetja prevzemne ponudbe. Prav tako imajo pravico do odškodninskega zahtevka, če bi jim nastala škoda. Prav gotovo v ta namen Agencija za trg vrednostnih papirjev v skladu s svojo pristojnostjo lahko v tem delu izreka tudi globe.

Menim, da nam ta predlog zakona, ki je pred nami, daje dober odgovor v smeri ukrepa države, da družbam zagotovi dodatno obrambo pred neželenimi prevzemniki. In za konec, osebno menim, da je bistvo spremembe Zakona o prevzemih naslednje: Agencija za trg vrednostnih papirjev potrebuje eksplicitno zakonsko pravno podlago za spremembo pravnomočnih odločb o odvzemu glasovalnih pravic. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 9. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali z glasovanji ob 16. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 15.24 in se je nadaljevala ob 16.02.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Prehajamo na glasovanja zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o premostitvenem zavarovanju poklicnih športnikov v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati. Zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 69, proti 1.

(Za je glasovalo 69.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o živinoreji v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 79, proti nihče.

(Za je glasovalo 79.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je zakon soglasno sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 15. 6. 2015.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združene levice k 14. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združene levice, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoči, hvala za besedo.

Bom zagovarjal kar vse tri naše amandmaje v kompletu. Prvi amandma je k 14. členu. Ta člen določa pogoje za pridobitev soglasja, ki ustreza sedanjemu osebnemu delovnemu dovoljenju. Tako soglasje se izda za tri leta in omogoča delavcu, da se zaposli pri katerikoli delodajalcu. To pomeni, da je praktično izenačen z državljani, med drugim tudi pri prejemanju nadomestila za primer brezposelnosti. Dejansko šele s tem soglasjem delavec dobi vse pravice. Trenutni zakon razlikuje med delavci s poklicno ali višjo izobrazbo. To nesmiselno razlikovanje je treba opustiti, naj za vse veljajo enaki pogoji. Drugi del amandmaja – še vedno smo pri 14. členu – se nanaša na osebe, ki so v Sloveniji končale šolo. Vlada daje prednost tistim z visokošolsko izobrazbo, kar temelji na precej popačeni predstavi o ponudbi dela v Sloveniji, predvsem pa ne upošteva življenjske vezi, ki jo ima tujec, ki se je šolal pri nas, s Slovenijo in njeno družbo. Nekdo, ki se je tu izobraževal tri oziroma štiri leta, se je v veliki meri že integriral v družbo in postal od nje odvisen. Z vidika te odvisnosti je popolnoma vseeno, ali je končal fakulteto ali pa morda srednjo in poklicno šolo. Zato v Združeni levici predlagamo, da imajo do osebnega delovnega dovoljenja pravico vsi, ki so v Sloveniji v zadnjih dveh letih končali najmanj poklicno oziroma srednjo šolo.

Nadalje, kar se tiče našega amandmaja k 16. členu. Ta zakon dovoljuje zaposlovanje tujcev samo za polni delovni čas, ker je praksa pokazala, da delodajalci velikokrat zaposlujejo in plačujejo delavce za krajši delovni čas, delajo pa polni delovni čas. Predlog predvideva izjemo pri tej varovalki, in sicer da lahko delavce z visokošolsko izobrazbo delodajalec zaposli tudi za krajši delovni čas. Mi to izjemo črtamo, ker je treba tudi delavce z visokošolsko izobrazbo zaščititi pred izkoriščanjem. In še poslednji, naš tretji amandma, k 51. členu. V Združeni levici predlagamo omilitve kazni za delavce, ki opravljajo delo, za katerega ni bilo podano soglasje. Na načelni ravni zavračamo pedsodek, da tuji delavci odžirajo delo

slovenskim in s tem povečujejo brezposelnost. Na čisto praktični ravni pa gre tu za dvojno kaznovanje. Takšen delavec dobi na podlagi 42. člena dveletno prepoved dela, hkrati pa je kaznovan še z globo v razponu od 500 do 5 tisoč evrov. To je absolutno preveč. Hkrati pa ta zakon popolnoma prezre odgovornost naročnikov del in bi to rad nadomestil z dvojnimi kaznovanjem delavcev, kar je pa takisto nesprejemljivo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra, gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Imamo strategijo o ekonomskih migracijah do leta 2020, in v njej je zapisano, da bomo spodbujali mobilnost in zaposlovanje visoko usposobljene delovne sile.

Zato amandmaja Združene levice k 14. členu v Stranki modernega centra ne bomo podprli.

Amandma Združene levice k 16. členu se zavrne, ker gre, kot že povedano v obrazložitvi k 14. členu, za spodbujanje zaposlovanja visoko usposobljene delovne sile.

Prav tako ne bomo podprli amandmaja Poslanske skupine Združene levice k 51. členu, ker gre za eno glavnih kršitev, ki se dogajajo na področju zaposlovanja tujcev. V Avstriji, na primer, je za tovrstno kršitev predpisana višja kazen in posledično ima Avstrija tudi minimalno število tovrstnih kršitev. Velja pa tudi opozoriti, da se v praksi redko dogaja, da inšpektor izreče višjo kazen od minimalne, razen v primeru, ko se ta ponavlja. Poleg tega pa tudi ni prav, da se posameznikom izda dovoljenje za opravljanje deficitarnega poklica, nato pa ti opravljajo druga dela, za katera nimajo dovoljenja.

Zato amandmaja ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Lahko preidemo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združene levice k 14. členu.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 74.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 74.)

Ugotavljam, da amandma ni bil sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združene levice k 16. členu.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, proti 74.

(Za je glasovalo 7.) (Proti 74.)

Ugotavljam, da amandma ni bil sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združene levice k 51. členu.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 73.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 73.)

Ugotavljam, da amandma ni bil sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in posancev, za je glasovalo 58, proti nihče.

(Za je glasovalo 58.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgovini v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 15. 6. 2015.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SD k 7. členu.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in posancev, za je glasovalo 15, proti 63.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 63.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaju. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandma k dopolnjenemu predlogu zakona ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in posancev, za je glasovalo 67, proti 13.

(Za je glasovalo 67.) (Proti 13.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevzemih.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevzemih je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in posancev, za je glasovalo 76, proti nihče.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo

Odboru za gospodarstvo kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda ter prekinjam 9. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 16. JUNIJA 2015 OB 16.15 IN SE JE NADALJEVALA 17. JUNIJA 2015 OB 9.04.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 9. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanki in poslanca: mag. Tanja Cink, gospa Irena Grošelj Košnik do 12. ure, gospod Kamal Izidor Shaker do 12. ure ter gospod Tomaž Lisec. Tukaj mi piše, pardon; je tukaj.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na obravnavo **15., 16., 17., 18. IN 19. TOČKE DNEVNEGA REDA, TO JE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR; PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSLANCIH; PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRŽAVNEM SVETU; PREDLOG ZAKONA O SPREMEMI IN DOPOLNITVI ZAKONA O VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE TER PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH PREDSEDNIKA REPUBLIKE, V PRVI OBRAVNAVI.**

Predloge zakonov je v obravnavo zboru predložila skupina 55 poslank in posancev s prvopodpisanim gospod Janijem Möderndorferjem; razen Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor, ki ga je v obravnavo zboru predložila skupina 56 poslank in posancev s prvopodpisano mag. Lilijano Kozlovič. V zvezi s temi predlogi zakonov je skupina poslank in posancev s prvopodpisano dr. Simono Kustec Lipicer zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Na 30. seji Kolegija predsednika Državnega zbora 8. 6. 2015 je bilo glede razprave o teh predlogih zakonov dogovorjeno, da se uvodne obrazložitve, predstavitev stališč poslanskih skupin in splošna razprava poslank in posancev o vseh predlogih zakonov opravi skupaj.

Za dopolnilno obrazložitev predlogov zakonov dajem najprej besedo predstavnici predlagateljka mag. Lilijani Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, predsedujoči. Spoštovani kolegice in kolegi!

Danes imamo pred nami temeljni zakon, ki ureja javne volitve – Zakon o volitvah v Državni zbor, in se smiselno uporablja tudi za

vse ostale volitve. Menim, da je odprtje tega zakona in njegovo spreminjanje ena od najtežjih nalog v Državnem zboru, saj je to zakon, ki določa razmerje politične oblasti med političnimi strankami ter v Državnem zboru in Vladi. Predlog, ki ga imamo pred seboj, smo pripravili poslanci. Pomagala in sodelovala je pri tem Vlada, sodelovala je Državna volilna komisija ter tudi ustavni pravniki. S tem, kar predlagamo, in te spremembe, ki jih imamo v Zakonu o volitvah v Državni zbor, ter tudi ostale ne pomenijo poseg v volilni sistem, ne spreminjamo sistema; ampak gre le za to, da urejamo tiste stvari, ki so nujne, ki so potrebne. Glavni poudarek je dan temu, kar ni bilo urejeno že 20 let in na kar je Ustavno sodišče opozorilo že leta 2013, 2014 in ponovno leta 2015. Gre za to, da smo opredelili, kdo ne more biti poslanec, se pravi kdo je tisti, ki ne more nastopati na javnih funkcijah iz nekih določenih razlogov. Če pogledamo, kaj določa Ustava glede tega. Določa, da je to ena najvišjih političnih človekovih pravic posameznika in da je vtkana v samo bistvo demokracije ter se z njo zagotavlja suverenost ljudstva. Določila je splošne pogoje, je pa določila tudi možnost, da se poseže vanjo, možnost, da zakonodajalec določi, kdo je tisti, ki ne bo mogel nastopiti take funkcije. Pove pa dve stvari; pove, da zakonodajalec določi, kdo ne more biti poslanec; pove pa tudi, da lahko uredimo delno neizvoljivost. S tem, ko je Ustava to določila, nam je dala ustavno dopusten cilj. Imamo legitimno dopusten cilj, da lahko v to posežemo, kajti v človekove pravice, posebej v tako, kot je volilna pravica, lahko posežemo samo, če omejujemo pravice drugih ali če imamo ustavno dopusten cilj. Naša Ustava pa ni nič povedala o tem, na kakšen način naj to uredimo. Nič ne pove o razlogih, katerih so tisti razlogi. Tukaj je naša naloga, da se sami odločimo glede na družbene razmere, ki so, predvsem pa pravi Ustava glede na primerjalno ureditev, ki jo imajo druge države; in tudi na to, da mora biti taka ureditev sprejemljiva v sodobni in demokratični družbi. Ustavno sodišče se pri tem sklicuje tudi na Zakonik dobre prakse, ki ga je sprejela Beneška komisija, v katerem je določeno ..., v bistvu neka priporočila, kako naj bi se to uredilo. Pravi, da se lahko omeji aktivno ter pasivno pravico, da morata biti uravnoteženo omejeni; predvsem pa pravi, da je to lahko pogoj starosti, lahko je razlog državljanstvo in, prebivanje, lahko pa tudi iz drugih razlogov – se pravi zaradi neke duševne nezmožnosti ali obsodbe. Mora pa to temeljiti na sodbi sodišča. Ko smo se lotili tega vprašanja, se je odprlo kar nekaj dilem, pomislekov oziroma razmišljanj, iz katerih razlogov vse bi lahko omejili volilno pravico, vendar smo dosegli konsenz, da jo omejimo iz naslova, če je nekdo pravnomočno obsojen zaradi določenega kaznivega dejanja. Tu smo poenoteni. Ni pa v celoti – in temu je tudi danes namenjena javna razprava, da dorečemo, na kakšen način, kakšen standard in kako določiti vse posledice. Verjamem, da bomo v tej splošni

razpravi danes lahko dorekli, kako bomo to pravzaprav uredili. Imamo ustavno dopusten cilj, vseeno pa imamo še vedno omejitve. In te omejitve, kot je reklo Ustavno sodišče, da mora obstajati primerjalna ureditev glede na ostale države in načelo sorazmernosti, ki je ključnega pomena v vsej tej zadevi. Prav tako se je treba odločiti, na kakšen način bomo uredili to omejitev. Posledice lahko nastanejo neposredno na podlagi samega zakona, lahko pa nastanejo tudi na podlagi sodbe sodišča. Seveda se lahko to določi na način, da se izbere taksativno naštevanje kaznivih dejanj ali pa da se odločimo glede na višino izrečene kazni.

Ko smo se mi odločali, smo razmišljali o tem, da bodo pravne posledice nastale na podlagi zakona, seveda pa morajo imeti podlago v sodni odločbi. Odločili smo se tudi za višino kazni, ne pa za taksativno naštevanje kaznivih dejanj. Če pogledamo primerjalno ureditev, ki je ena od ključnih, ki jo moramo upoštevati, bomo ugotovili, da smo ena redkih držav, ki tega še nima urejenega v okviru Evropske unije. Preko 20 držav, za njih imamo podatke, da imajo to urejeno; in imajo seveda tudi zelo različno. V marsikateri državi, kar bo v nadaljevanju tudi povedano, bomo ugotovili, da ne omejujejo samo pasivne pravice, ampak tudi aktivno volilno pravico. Večina ima, ko gre za vprašanje obsojenosti, zaporno kazen. Imajo pa zelo različno – nekateri določijo višino kaznivega dejanja, nekateri se odločajo za nabor, nekateri se odločijo tudi za obliko krivde, skratka izjemna paleta; je zelo različna. Zakonodajno-pravna služba je poudarila pet držav, za katere menijo, da so ključne pri vsem tem; in sicer pravi, da so našemu pravnemu redu najbolj podobna Avstrija, Nemčija; so pa tradicionalno zelo pomembne tudi ureditve v Italiji, Franciji, Veliki Britaniji. Nekaj od teh, morda čisto na kratko, da povzamem, da utemeljimo to našo primerljivost, če pogledamo najprej Francijo. Francija ima izjemen nabor omejitev volilne pravice ne samo iz razloga kaznivosti, ampak tudi razloge; in sicer so lahko storitve volilnih prekrškov, kršitve v času volilne kampanje, nenapovedano premoženjsko stanje. Seveda lahko v tem primeru izgubijo za eno celo leto svojo volilno pravico oziroma možnost kandidiranja. Nadalje – je tista oseba, ki ni podala poročila o stroških volilne kampanje ali ki je prekoračila skrajno mejo stroškov volilne kampanje. Prav tako ne morejo tisti, ki se ukvarjajo s pogajanjem. Imajo pa tudi delno neizvoljivost urejeno za posamezne osebe, ki so bile nosilci izvršilne veje oblasti; namreč ne morejo kandidirati določen čas, ker imajo prevelik vpliv. Potem je urejena delna neizvoljivost tudi za sodnike. Imajo pa, kar se tiče same kaznivosti, glede kaznivega dejanja, taksativno naštetih kaznivih dejanj in lahko izgubijo državljske, civilne in družinske pravice ter aktivno in tudi pasivno volilno pravico. Enako oziroma dosti podobno je tudi v Veliki Britaniji. Tam se lahko izreče zaradi vsake zaporne kazni, višina ni določena, lahko

tudi za tistega, ki je priprt za več kot eno leto, ali pa tudi za tistega, ki je na begu. Ti razlogi so zelo strogi. Lahko pa tudi zaradi koruptivnega dejanja, ki je bilo storjeno v zvezi z volitvami ali donacijami. Zanimivo je to, da ima Velika Britanija omejeno aktivno in pasivno volilno pravico. Če pogledamo Avstrijo in Nemčijo, za kateri je Zakonodajno-pravna služba rekla, da sta nam najbolj podobni in primerljivi – Avstrija ima najnižji standard oziroma oni so določili naklepno kaznivo dejanje in obsodbo za najmanj eno leto zaporne kazni. Imajo pa omejeni obe pravici – aktivno in tudi pasivno. Pa pogledjmo, kako ima urejeno Nemčija, ki je bila velikokrat izpostavljena tudi s strani druge politične opcije. Pri njih se lahko to zgodi na dva načina, in sicer lahko na podlagi zakona za hujša kazniva dejanja. Ta kazniva dejanja tu niso naštetá. Seveda je lahko izrečena zaporna kazen najmanj eno leto. Tisto, kar je ključno in kar ni bilo povedano, ko se je govorilo o Nemčiji, je to, da lahko izrečejo to tudi za pogojno kazen. To pomeni, da je ukrep zelo zelo strog, kajti pogojna kazen se izreka za milejša kazniva dejanja po našem Kazenskem zakoniku. Prav tako lahko v Nemčiji sodišče izreče, da zaradi političnih kaznivih dejanj nekomu odvzamejo volilno pravico, in sicer lahko to traja od dveh do petih let. Kot vidimo to primerjalno ureditev, je relativno stroga. Ko smo se mi odločali, smo najprej razmišljali, da moramo za voljene funkcije in tudi za imenovane funkcije, ker si sami postavljamo te standarde, določiti ničelno toleranco, da torej za vsako kaznivo dejanje, za katerega je izrečena zaporna kazen, kajti pravne posledice lahko nastanejo samo, kadar je izrečena zaporna kazen, za druge v bistvu sankcije ne morejo. Kasneje, ko smo poslušali razpravo svojih kolegov in ko smo se pogovorili z ustavnimi pravniki, smo razmišljali, da bi mogoče ta standard spremenili in da bi uveljavili standard, ki je že uveljavljen v okviru delovno-pravne zakonodaje, to je šest mesecev izrečene zaporne kazni; in če pogledamo ta standard, ga imamo v bistvu že uveljavljenega. Zakon o poslancih je že do sedaj določal, da je šest mesecev zaporne kazni, in je enemu poslancu na podlagi te določbe že prenehal mandat leta 2010.

Seveda bom v nadaljevanju lahko veliko več povedala, ker vidim, da mi zmanjkuje časa, predvsem o tem načelu sorazmernosti. Bistveno pri njem je, da smo določili tudi čas trajanja te pravne posledice; najbolj pomembno pa je tudi to, da ne more veljati / znak za konec razprave/. Hvala in bom nadaljevala kasneje v obrazložitvi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za dopolnilno obrazložitev predlogov zakonov dajem besedo še predstavniku predlagatelja gospodu Janiju Möderndorferju.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Dober dan.

Kadarkoli Državni zbor prične z javno razpravo o volilni zakonodaji, o Zakonu o poslancih in predvsem o funkcionarjih, ki zasedajo najvišje funkcije v državi, se človek vedno vpraša, zakaj je to treba. In takrat je po navadi tudi vedno veliko polemik, veliko vprašanj in veliko bojazni, da se ne bo spremenilo nekaj, česar smo Slovenci in Slovenke že navajeni. Vendar menimo, da s paketom, ki ga imamo danes na mizi, urejamo nekaj, ker bi morali urediti že pred 25 leti. Zakaj pred 25 leti to vprašanje ni bilo rešeno? Predpostavka je verjetno zelo enostavna. Ker si ni nihče mislil, da bo to kdaj sploh v Sloveniji problem. In zato običajno ne urejamo stvari, ki niso problem, ampak vedno urejamo stvari, kjer imamo nerazjasnjene, nerazčiščene pojme, kako ravnati v določenih primerih. Zato smo že ne pred enim tednom in ne pred enim mesecem, vendar že v prejšnjem mandatu začeli reševati, poskušali reševati ta vprašanja. Ker pa imamo ta mandat v začetku prejšnjega leta, naj spomnim, da smo že 7. 11. 2014 vložili spremembo Zakona o Vladi, Zakona o državnem svetu, Zakona o lokalni samoupravi, Zakona o volitvah predsednika republike in Zakona o lokalnih samoupravi ter Zakona o poslancih. Vendar takrat je zaradi več razlogov prišlo do zelo široke diskusije, ki je napeljala do tega, da je treba določene stvari, prvič, urediti tudi še z drugo zakonodajo, o kateri je govorila moja predhodnica, in to je Predlog zakona o volitvah v državni zbor, ki je temelj in pravzaprav s tem zakonom nekdo šele postaja funkcionar. In tam se začnejo urejati določene pravice, ki jih nadaljuje s pridobitvijo svoje lastne funkcije. Če gremo po vrsti, smo se meseca aprila skupaj s koalicijskimi strankami in Združeno levico dogovorili, da gremo v postopek, ki bo temeljito razčistil določena vprašanja v vseh predlaganih zakonih; razen v enem primeru, to je Zakon o lokalni samoupravi, kateri danes ni na dnevnem redu. Ni pa na dnevnem redu iz zelo jasnih razlogov, kajti odločili smo se, da gremo s tem paketom po rednem postopku. Smiselno je, da zakon, ki je vložen po skrajšanem postopku, da ga obravnavamo skupaj v paketu s celotno zakonodajo, ko bomo razčistili in odpri vsa vprašanja v temeljnih zakonih, ki bodo reševala določena odprta vprašanja. Z Zakonom o Vladi predlagamo, da se jasno določi, kdo ne more biti predsednik Vlade ali minister. Ker gre za najvišje izvršne funkcije v državi, tudi s največjo močjo, se nekako predvideva, da ne more biti niti kančka ali sence dvoma o tem, kakšen naj bo lik, ki opravlja to funkcijo. Vendar dejstvo je, da je bila v sami razpravi kopica odprtih vprašanj, zakaj je treba biti pozoren pri posameznih vprašanjih, še posebej za to, ker določene funkcionarje volimo, določene funkcionarje imenujemo. In tukaj nastane ta drastična razlika, da bi lahko ne preveč enostavno vse skupaj potegnili na skupni imenovalec. Pa vendar smo uspeli s samim zakonom predlagati določene rešitve, kako najprej ugotoviti in tudi speljati postopek, da se bodisi funkcije niti ne nastopi

bodisi da funkcija tudi preneha, če se zgodijo določeni dogodki med samim opravljanjem funkcije.

Naslednja zadeva, zakon, ki je zelo pomemben, je seveda Zakon o volitvah v državni zbor, katerega je moja predhodnica tudi kot prvopodpisana predlagala in je nekaj glavnih poudarkov že omenila. Je pa zato zelo pomemben Zakon o volitvah predsednika republike, kjer obstaja največ dilem glede na to, da gre za funkcijo, ki je omenjena tudi v Ustavi; in že danes tudi v zakonu določa, kakšni so pogoji in pod kakšnimi pogoji lahko nekdo postane predsednik države oziroma pod kakšnimi pogoji te funkcije ne more več opravljati. Pa vendar smo določene zadeve uredili s tem zakonom tako, ki so vezani in pogojeni z opravljanjem funkcije poslanca Državnega zbora. Zraven tega pa naj omenim, da je novost to, kar ureja Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih, ki zasleduje predlog novele Zakona o volitvah v državni zbor, ki med drugim tudi ureja omejitve pasivne volilne pravice. Tisto, kar je še pomembno, da omenimo pri tej funkciji, je to, da je več kot jasno, da pri tako visoki funkciji, reprezentativni funkciji, ki predstavlja državo, se pravi predsednika države Republike Slovenije, je prav, da na koncu tudi odloča in določa, ali so nastali pogoji za prekinitev opravljanja te funkcije na nivoju Ustavnega sodišča. In to z zelo jasnimi roki, tudi kdaj se lahko ta postopek pritožbe prične in kdaj, v kolikšnem času se mora odločiti. Zraven tega naj povem, da je jasno, da se nekaj podobnega ureja tudi z Zakonom o državnem svetu, kjer je več kot jasno, da je z rokom, ki je določen, tudi jasno postavljena meja, kdaj in na kakšen način lahko državni svetnik opravlja funkcijo v Državnem svetu. Gre za to, da je pomembno, ko je kandidat pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje potem, ko je bila njegova kandidatura že potrjena in ko je bil izvoljen. To je seveda tisto, kar je najbolj ključno in na podlagi katerega se lahko odloča, kdaj in na kakšen način bo svetnik opravljal svojo funkcijo. S tem je določeno tudi pravno varstvo znotraj zakona, kdaj in na kakšen način lahko posamezni kandidat, ki je bil funkcionar, zaščiti svoje pravice, če so mu bile kršene, in kdo odloča.

Na koncu je tudi temeljni zakon, to je Zakon o poslancih, o katerem, če ne kdo, potem so poslanci in poslanke tisti, ki morajo o njem razpravljati, tudi odločati in določiti, kdaj in kakšni so tisti pogoji, kdo lahko postane poslanec, kdo je tisti poslanec, kakšen naj bi bil poslanec, ki opravlja to funkcijo, oziroma kakšni so minimalni standardi, ki jih mora izpolnjevati, da lahko to delo tudi opravlja. Ne samo z vidika etike in morale, ampak tudi z vidika funkcionalnosti; ali je sploh zmožen fizično opravljati določeno funkcijo, se pravi funkcijo poslanca. Diskusij na to temo je bilo že kar nekaj v preteklosti. Večkrat oziroma skoraj pri vsaki bolj pomembni razpravi, kadarkoli se dotika

organa Državnega zbora, ki je ne edini, pa vendar edini najbolj napaden organ v državi, ki je dežuren in krivec za vse, kar se zgodi v tej državi, ne glede na to, ali je v tem kdaj res tudi pristojen ali tudi odločal; je zato še toliko bolj pomembno, da to sporočilo za nazaj, če mu narod pripisuje tako veliko veljavo in pomembnost, da je tudi pomembno, da ima takšno veljavo in pomembnost tudi sam poslanec. Tudi z vidika že danes kot kletvice izrečene etike in morale. Če bi bil kdo danes ponosen na to, bi lahko rekli, da je danes že kletvica, če to sploh še omeniš, kot da to ni več potrebno in pomembno.

Tisto, kar je še pomembno v današnji razpravi, pa je naslednje. Danes opravljamo prvo razpravo o kompletni zakonodaji. Ta razprava je pomembna zato, da se soočijo vsi pomembni vidiki in pogledi na to materijo, kateri bomo v nadaljevanju razprave ne samo v prisluhnili, soočili še z dodatnimi argumenti in odločili ter sprejeli tudi določene popravke, če bomo skupaj ocenili, da so ti nujno potrebni, da bi se lahko zakonodaja v praksi tudi izvajala. Ne pa tako kot danes, ko imamo zakon, imamo predpisane določene norme, v resnici pa vsakokrat ugotavljamo, da so nejasne, nerazumljive, nedoločljive; oziroma nam celo na koncu Ustavno sodišče reče, da so protustavne. Dejstvo je, da se to sklicevanje na zakonodajo, češ saj ni predpisano, največkrat v naši družbi zlorablja. In to se je zlorabljalo tudi znotraj obstoječe zakonodaje, o kateri danes govorimo. Pomembno je tudi naslednje vprašanje in temu se danes ne bomo izognili. Namreč iz te strani bomo danes veliko poslušali kar nekaj časa o ustavni določbi, ki je vse skupaj zelo jasno postavila v tisti kot, da bomo rekli, češ sedaj pa spreminjamo zakonodajo zaradi Ustavnega sodišča. Zaradi zadnje odločitve zagotovo ne, jo pa bomo morali tudi zaradi zadnje odločitve. Ne pozabiti, da je zakonodaja v resni razpravi v tem državnem zboru že eno leto. Ne ta, ki je ta danes vložena, vendar pa zagotovo tema, o kateri razpravljamo. Tisto, kar je pomembno, pa je, da Ustavno sodišče z zadnjim sklepom ni povedalo vsaj dveh stvari. Eno je zagotovo, da sklep, o katerem je odločal Državni zbor, o tem, za kar je bilo Ustavno sodišče izrecno in jasno vprašano od predlagatelja presoje – za presojo. To pa je, ali je sklep prav, da se je Državni zbor o tem seznanil oziroma bi moral o tem glasovati, Ustavno sodišče ni povedalo nič. Temu vprašanju se je izognilo, ker je samo odpravilo sklep; sklep pa je odpravilo zaradi pomanjkanja pravnega varstva oziroma neustavnosti samega zakona. Drugo zelo jasno sporočilo, ki smo ga dobili od Ustavnega sodišča, pa je naslednje – in kar je v bistvu temeljno vprašanje, zakaj danes sploh spreminjamo to zakonodajo. Ni odgovorilo na vprašanje, ali politik, ki je pravnomočno obsojen in sedi v zaporu, lahko opravlja funkcijo kot poslanec ali katerokoli drugo funkcijo – pomembno, visoko funkcijo v državi.

Na to vprašanje ni odgovorilo, zato sem prepričan, da imamo s tem paketom zakonodaje odgovor na to vprašanje in je na dlani. Tak funkcionar, ki je pravnomočno obstojen in sedi v zaporu, ne more opravljati svoje funkcije. Ne zaradi tega, ker je kriv, ampak že zaradi tega, ker je tudi fizično ne more več opravljati; da ne govorim o vseh ostalih razlogih in pogledih. Prepričan sem, da je to jasno vsem Slovenkam in Slovencem; upam, da bo to jasno tudi Državnemu zboru. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno predstavitev mnenj dajem besedo predstavniku Vlade, to je ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada je na svoji seji 12. 6. 2015 obravnavala celotni tako imenovani volilni paket zakonov in sprejela stališča, ki jih je tudi posredovala v Državni zbor. Vlada podpira predlog zakonov, ker meni, da je pri pripravi celotnega paketa upoštevano stališče Vlade, ki je bilo v državnih zborih posredovano že januarja letos; in sicer na predhodno vloženi paket sprememb. Tako je zaradi celovite systemske ureditve instituta neizvoljivosti v primeru obsodbe za kaznivo dejanje, ki se nanaša na voljene funkcionarje, v zakonodajno proceduro vložen tudi temeljni Zakon o volitvah v državni zbor. Zakon o volitvah v državni zbor je temeljni zakon, ki določa pogoje za izvolitev neposredno izvoljenega predstavniškega organa v državi, in se glede vprašanj, ki jih drugi volilni zakoni ne urejajo, uporablja subsidiarno in smiselno. V posameznih specialnih zakonih glede poslancev in predsednika je torej ustrezno urejeno pravno varstvo v primerih predčasnega prenehanja mandata. Pomembno je, da razumemo, da Ustava v drugem odstavku 82. člena daje pooblastilo zakonodajalcu, da uzakoni omejitve pasivne volilne pravice za poslance Državnega zbora. Menimo, da se ta institut neizvoljivosti oziroma omejitve pasivne volilne pravice lahko uporabi tudi za izvolitev predsednika republike ter za člane Državnega sveta. Menimo, da je predlagatelj primerno utemeljil poseg v omejitve pasivne volilne pravice in ga obrazložil z vidika sorazmernosti in ustavne skladnosti, kar je, kot je povedala uvodničarka, zelo pomembno. Predlagana omejitev zasleduje tudi cilje Vlade Republike Slovenije za zagotovitev integritete delovanja najvišjega predstavniškega telesa v državi in določitev dodatnih pogojev za vse javne funkcionarje. Naj ob tem povem, da so ti pogoji za javne uslužbenke že dolgo časa dejansko v uporabi. Pri posameznih predlogih zakonov je Vlada v stališčih izpostavila nekatere predloge dopolnitev. Naj opozorim samo na nekatere. Glede Zakona o volitvah v državni zbor Vlada poleg ureditve instituta neizvoljivosti posebej pozdravlja tudi predloge sprememb zakonodaje, ki se nanašajo na implementacijo

odločb Ustavnega sodišča, in spremembe glede kvot, glede štiridesetodstotne zastopanosti obeh spolov. Predlaga pa nekatere dopolnitve, povezane s pravnimi posledicami obsodbe, izvolitvijo v primeru obsodbe v obdobju od potrditve kandidature do izvolitve in glede primernejše ureditve dostopnosti volišč za invalide. Vlada tudi predlaga, da se glede na določbe kasneje vloženi zakonih predlogov, specialnih predpisov – govorim o Zakonu o poslancih, Zakonu o državnem svetu – ustrezno enotno uskladi določbe glede pogoja nekaznovanosti, tako da bi bil standard nekaznovanosti enotno urejen v vseh zakonih, o katerih govorimo.

Naj izpostavim še to, da glede Zakona o Vladi menimo, da bi bilo smiselno določiti strožji pogoj nekaznovanosti, saj ne gre za poseg v pasivno volilno pravico, ki je ustavna kategorija. Vlada predlaga, da se kot pogoj za izvolitev v to funkcijo določi, da posameznik ni bil pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora oziroma ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva. Glede nekaznovanosti bi po mnenju Vlade moral biti enak pogoj določen tudi za prenehanje funkcije predsednika Vlade in ministrov. Odprto ostaja tudi vprašanje, na kakšen način se bo preverjal pogoj nekaznovanosti, ki je določen za izvolitev predsednika Vlade in ministrov. Predlog zakona ustrezno ne vsebuje več določbe o imenovanju in prenehanju funkcije državnega sekretarja, ker je treba upoštevati dejstvo, da položaja državnih sekretarjev ne ureja Zakon o Vladi Republike Slovenije, temveč Zakon o državni upravi. Ob tem pa naj povem, da se pripravlja tudi zakon, ki ureja položaj funkcionarjev, in je tudi v normativnem programu.

Naj sklepno poudarim samo, da Vlada Republike Slovenije podpira celovito in enotno paketno ureditev instituta neizvoljivosti v primeru voljenih funkcionarjev in določitev strožjih pogojev za imenovane javne funkcionarje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, v njenem imenu dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci ter ostali prisotni!

Predlogi zakonov, ki jih danes obravnavamo, imajo vsi enak namen – določitev instituta neizvoljivosti, določitev razlogov za predčasno prenehanje funkcije za tiste funkcionarje, za katere je veljavna zakonska ureditev pomanjkljiva, ter ureditev pravnega varstva v primeru prenehanja mandata. Trenutno veljavna zakonodaja ne določa omejitve kandidiranja na javne, voljene ali

imenovane funkcije za primere, ko je posameznik obsojen na kaznivo dejanje. Po drugi strani omejitve veljajo za pravosodne funkcionarje in sodnike, ki so obsojeni zaradi storitve naklepnega dejanja. Prav tako za sodnika ne more kandidirati posameznik, zoper katerega je vložena pravnomočna obtožnica ali razpisana glavna obravnava zaradi naklepnega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Dalje, že zdaj velja tudi omejitev za pogoj nekaznovanosti za vsakega posameznika, ki se želi zaposliti v državni upravi. Ustavna osnova za omejitev volilne pravice je izrecno dana samo glede volitev poslancev. Iz celotne naravnosti Ustave pa izhaja, da to ustavno pooblastilo smiselno velja tudi za volitve drugih državnih in lokalnih funkcionarjev. S temi predlogi zakonov torej poleg obstoječih pogojev, državljanstvo in dopolnjenih 18 let starosti, določamo še dodatni pogoj, to je nekaznovanost ob kandidiranju na javne funkcije, in sicer na državnih volitvah za poslance, za člane Državnega sveta ter za predsednika republike. Vložili smo tudi zakonske predloge v istem smislu za lokalne volitve, to je za župane in občinske svetnike. Cilj, ki ga zasledujemo, je, da je volilna zakonodaja v ključnih točkah med seboj čim bolj enotno urejena, saj morajo biti vsi izvoljeni in imenovani funkcionarji primerljivo obravnavani. Predlagatelji se zavedamo, da z določbami o omejitvi kandidiranja omejujemo človekove pravice, zato smo se tega lotili z veliko mero skrbnosti po številnih razpravah in temeljitem premisleku.

Za izvolitev poslancev oziroma v predlogu sprememb Zakona o volitvah v državni zbor smo zato zapisali, da za poslanca ne more kandidirati posameznik, ki je pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Po dodatnih razpravah in opozorilih strokovnjakov smo za vse ostale zakone, ki smo jih vložili naknadno, določili pogoj, ki je bolj skladen z načelom sorazmernosti, in sicer da, citiram, "eno leto po prestani, odpuščen ali zastarani kazni na volitvah ne more kandidirati posameznik, ki je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev". Iz navedenega skledi, da bomo v nadaljnji obravnavi tudi to določbo Zakona o volitvah v državni zbor z amandmajem ustrezno poenotili. V vloženi predlogi smo se odločili urediti tudi pravno varstvo za primer predčasnega prenehanja mandata oziroma funkcije, na kar opozarja Ustavno sodišče v kar nekaj odločbah. Slednje pa pomeni, da bo Državni zbor s tem tudi odpravil nedavno ugotovljeno pravno praznino v Zakonu o poslancih; in to veliko prej kot v določenem roku enega leta. Od 19 držav Evropske unije, za katere smo pridobili podatke o ureditvi pogojev za izvolitev v javne funkcije, jih samo pet nima urejene omejitve za kandidiranje na volitvah za javno funkcijo zaradi obsodbe za storitev kaznivega dejanja. Pravna stroka sicer že dve desetletji opozarja, da bi bilo treba v Sloveniji

zakonsko urediti omejitev pasivne volilne pravice; v praksi pa do nekaj let nazaj tovrstna zakonska omejitev ni bila potrebna. Politična kultura je bila namreč na bistveno višjem nivoju, kot je danes. Stranke so same poskrbele za to, da najbolj ekscesne posameznike niso kandidirale na volitvah. Ker je videti, da je pri nekaterih tovrstna politična kultura žal opešala, je treba poseči po zakonskih spremembah na opisan način. Posebej opozarjamo, da predlogi sprememb niso uperjeni proti nobeni konkretni osebi, saj ne bodo veljali retroaktivno, torej za tiste, ki so bili obsojeni pred sprejetjem nove zakonodaje; temveč bodo te določbe učinkovale od dneva sprejetja.

V SMC bomo seveda podprli predlagane zakone in enako predlagamo, da jih podprete vse poslanke in poslanci Državnega zbora. Verjamemo, da nihče med poslanci ne more nasprotovati cilju, da se osebam, ki so storile kaznivo dejanje, prepreči opravljanje najbolj odgovornih funkcij.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Pred nami je paket tako imenovane volilne zakonodaje. Moja naloga je, da skušam predstaviti stališče Poslanske skupine SDS. Govorimo o Zakonu o volitvah v državni zbor, Zakonu o poslancih, Zakonu o državnem svetu, Zakonu o Vladi in Zakonu o volitvah predsednika republike. Za uvod naj se vprašam, kakšno pa je bilo stanje na tem področju od leta 1990 do 2014. Nič nismo imeli na tem področju in nič dramatičnega se ni zgodilo. Omejitve z vidika obsojenosti pri kandidaturah ni bilo. Zakaj? Tudi nekatere druge države imajo tako stanje. Res je, da je prevladujoče stanje tako, kot je bilo povedano že do sedaj, da so omejitve. Vendar imamo tudi države, kjer omejitev ni, kjer gre preprosto za to, da zaupajo ljudem, da pač nekdo, ki je pravnomočno obsojen, ne bo izvoljen v Državni zbor ali pa ne bo izvoljen na neko drugo funkcijo, kot je funkcija župana ali kaj podobnega. Vendar je Slovenija nekoliko drugačna. Tisti, ki vas je zmotil, je dobil daleč največ glasov med vsemi, ki tukaj danes sedimo. Kaj se je torej zgodilo v letu 2014? Kaj je bilo tako dramatičnega, da je Zavezništvo Alenke Bratušek vložilo paket zakonov? To je že drugi paket zakonov, prvega smo obravnavali in, kot veste, zavrnili. Zgodilo se je to, da je bil v Državni zbor poleg gospoda Battellija izvoljen tudi Janez Janša – in to v vseh mandatih. Še več, Janez Janša je bil takrat v zaporu in dobil je 6 tisoč 116 glasov. Gospe in gospodje, daleč največ med vsemi, ki tukaj sedimo. Daleč največ! Ljudje so torej zaupali njemu in ne pravosodju. In nič drugega. Za primerjavo, gospod Hanžek je dobil tisoč 210 glasov. Gospod Jani je dobil 701 glas. In potem tisti, ki so vložili ta paket zakonodaje, ki so dobili po 701

glas, mečejo iz parlamenta tistega, ki jih je dobil 6 tisoč 116. Vseh šest izvoljenih poslancev Združene levice je skupaj dobilo 5 tisoč 494 glasov ali 915 v povprečju na enega. Oseba, ki so ji ljudje največ zaupali, torej Janez Janša, je dobila 6 tisoč 116 glasov. Vsi štirje izvoljeni gospodje in gospa iz Zavezništva Alenke Bratušek so dobili 3 tisoč 247 glasov, v povprečju 811. In ti gospodje so naredili poskus odstranitve iz Državnega zbora nekoga, ki je dobil pač največ glasov. Kakšna je bila reakcija? Zavezništvo Alenke Bratušek je vložilo vse zakone, ki sem jih omenil tudi že prej. Je pravzaprav to tudi logično, ker je to neke vrste nagonska reakcija samoohranitve. Saj to je na nek način razumljiva zadeva.

Vlada je bila takrat proti tem zakonom, Zakonodajno-pravna služba tudi, opozicija tudi, SMC je bila tudi proti, zakoni so bili zavrženi. Razumemo, da so bili ti zakoni sploh vloženi iz razloga samopreživetja stranke Zavezništva Alenke Bratušek. Rezultat te reakcije je bil tak, da je Združena levica to podprla, tisti paket zakonodaje, kar je tudi popolnoma razumljivo, kar sem prej povedal – 5 tisoč 494 glasov dobi šest poslancev, napram tistemu, ki so ga metali iz Državnega zbora, ki je dobil 6 tisoč 116. Vse je torej razumljivo, tako in drugače se je treba rešiti Janeza Janše, vsa sredstva so dovoljenja, zloraba inštitucij je nujno potrebna. To se je dogajalo lansko leto, tudi s to zakonodajo. Zanimivo je, da je SMC zavrnila to zakonodajo. Ampak iz prestižnih razlogov, ne iz kakšnih vsebinskih razlogov, ker si pač verjetno stranka, ki ima največji delež v Državnem zboru, težko privoščiti, da podpre nek zakon, ki ga vložijo štirje poslanci. Ampak vsebinske želje so ostale iste, eliminacija Janeza Janše iz političnega življenja, to pa je tisto, kar je skupno vsem vam, ki ste vložili tudi drugi paket zakonodaje. Za to obstaja veliko razlogov, naj navedem enega samega. Paket zakonodaje, ki je bil vložen, je imel logično nadaljevanje v odvzemu mandata Janezu Janši. Gospod Cerar je pred volitvami govoril: pravna država, človekove pravice, enakost za vse, poštenost v politiki, ustava in tako dalje. Vse to je bilo v trenutku takrat pozabljeno. Poteptano je bilo pravo, poteptane so bile človekove pravice, nič več ni bilo govora o enakosti za vse, poštenosti v politiki, ustavi ali človekovih pravicah, nič, nič več to ni veljalo po volitvah. Projekt odvzema mandata Janezu Janši kot projekt nadaljevanja te zakonodaje, ali pa današnje predhodnice, ki jo obravnavamo, se je nadaljeval. Gospod Cerar je iz še tiste retorike, ki jo je imel pred volitvami, nenadno spremenil retoriko, "zapornik ne more biti poslanec", je grmel. Zanimivo. Pozabil je na vse tiste floskule, ki jih je izrekel pred volitvami. Vendar se je SMC v neki čudni maniri, da bo našel nek izgovor, neko pravno mnenje ... Vemo, kako je s pravnimi mnenji v tej državi; dobiš tako pravno mnenje, kot ga naročiš; in toliko denarja, kolikor daš za njega, takšno tudi bo. Tako pač je, vsaj pri nekaterih pravniki, ki

sami sebi pravijo, da so pravni strokovnjaki. Imenovana je bila skupina pravnikov: gospod Dino Bauk, Franc Grad, Rajko Pirnat, Ciril Ribičič, Aleš Zalar; verjetno za denar, to še ne vem, ali ste ga plačali ali ne, ampak enkrat to tudi povejte. Kdo je kdo? Če pogledate to sestavo, je vnaprej jasen rezultat, sploh ni treba nič razmišljati, kaj bodo napisali – rezultat je jasen, mandat se lahko vzame. Soglasno je to sprejeto, logično. Mi smo predlagali svojega kandidata – Milana Kučana. Ste rekli, da je bila to farsa. To ni bila farsa. Ali pa je bila farsa enaka tisti, ki ste jo vi izvedli?! Popolnoma enaka farsa je bila to. Rezultat je bil torej znan. Na nasprotni strani pa so se brez denarja oglasili dr. Janez Čebulj, nekdanji ustavni sodnik; dr. Matej Avbelj, ustavni pravnik; dr. Andraž Teršek, ustavni pravnik; dr. Saša Zagorc; dr. Jurij Toplak; mag. Matevž Krivic, ki je menda bolj na levi; dalje, dr. Tone Jerovšek, nekdanji ustavni sodnik; dr. Lovro Šturm, nekdanji ustavni sodnik; dr. Marko Novak; Domen Gorenšek; ddr. Klemen Jaklič in trije ustavni sodniki Jan Zobec, Ernest Petrič in Mitja Deisinger skozi svoje izdelke na Ustavnem sodišču. Vsi ti so pa rekli – Ne, mandata ne morete odvzeti. In vi ste ga nadaljevali – do tega, da je odločilo Ustavno sodišče. To pa je odločilo: Odvzem mandata Janezu Janši je nezakonit in neustaven. Vsi tisti, ki ste glasovali za to, ste storili neko dejanje, ki se mu reče neustavno in nezakonito dejanje. 57 je bilo takšnih poslancev iz SMC, SD, Desusa, Združene levice in ZaAB, ki je kršilo Ustavo, ki je kršilo zakon. Na dan odločitve Ustavnega sodišča je RTV med poslanci SMC, ki vas je 36, iskala sogovornika meni. Ni ga našla, to je prav zanimivo. Vsi tisti junaki, ki ste z veseljem pritiskali tipko "za", ste potem rep med noge in ni bilo nobenega nikjer. Gospo Kozlovič so nekje na hodniku, menda, ustavili, to sem videl. Sogovornika pa ni bilo, ker si niste upali. SD tišina, Desus tišina, spoštujejo odločitve Ustavnega sodišča, to je jasno. ZaAB in Združena levica pa kritizirajo Ustavno sodišče. Še leta 2011 je bilo to prepovedano. Tam je sedel sedanji tržiški župan, ki je vpil, da ne smem o tem nič govoriti. Sedaj je pa dovoljeno, a ne?! Tudi predsednik Državnega zbora je rekel, da ne bo odstopil, on je odgovoren 46 poslancem in koaliciji. Jasno, odgovoren je tistim, ki so se šli iste rabote, to je odvzem mandata. Nihče ni odgovoren. Predsednik Državnega zbora je tiho, predsednik je bil do nedavnega tiho. Predsednik Vlade je tiho, predsednik države je tiho. Gospe in gospodje, ne bo šlo tako, odgovornost boste morali prevzeti. Če skočiš, v vodo si moker, tako pač običajno je. Če kaj zagrešiš, te lahko vtaknejo v zapor. Tudi to je res. Vi pa boste morali prevzeti politično odgovornost. Moram priznati, da me je – predsednik Državnega zbora bo seveda imel možnost, da mi odgovori kasneje, ampak to, kar sem včeraj slišal, je pa višek nesramnosti. In nekaj, za kar si nisem mislil, da bom kdaj slišal s

strani predsednika Državnega zbora, ki je predsednik vseh poslancev. In kakor spremljam delo Državnega zbora, niti eden predsednik Državnega zbora se ni obnašal tako, kot se naš sedanji predsednik. Na včerajšnje pismo je odgovoril – SDS želi polarizirati Slovenijo. Zelo zanimivo. Kaj pa je bilo 20. 6. 2014, ko je Janez Janša potoval proti Dobu, ko je bil višek volilne kampanje?! A to pa ni bila polarizacija Slovenije?! Ni bila, ali ne? "SDS destabilizira politični prostor." Gospod predsednik, s čim pa? S čim pa, če terjamo popravilo krivice? Jaz sem pričakoval, da boste stopil za ta oder in se gospodu Janši opravičil v imenu 57 poslancev. Beseda oprostite gre meni zlahka iz ust, vam očitno ne. Gremo naprej. Državljeni želijo živeti v pravni državi, pravi predsednik Državnega zbora. Ja, bravo predsednik, saj mi to skozi poudarjamo. Zato se pa ne more zgoditi Patria in ne more se zgoditi nezakonit in protiuslovni odvzem mandata, gospod predsednik. In seveda želite gledati naprej in reševati tekoče probleme. Ja, saj to vas pa prosimo že leto dni. Vendar vi ste se ukvarjali z mandatom Janeza Janše, ne pa z gospodarstvom in financami. Nadalje, predsednik pravi, da pismo SDS napotuje k izrednim razmeram. Ja, kakšnim izrednim razmeram pa? Besede oprostite ne pomenijo v nobenem primeru ustvarjanje izrednih razmer. Vendar če jih nisi sposoben izreči, je pač malo težje. Izredne razmere je ustvarjala slovenska politična levica 20. 6. 2014. Takrat je bil višek. Ali pa za časa predsedniških volitev. Tudi takrat je bil eden od teh viškov izrednih razmer, domnevnih izrednih razmer v Sloveniji. Gospe in gospodje, / nerazumljivo/ prevzemite odgovornost.

Pa pojdimo k temu paketu volilne zakonodaje, ki ga imamo danes pred seboj. V čem se razlikuje ta paket zakonodaje od tega, kar je predlagalo Zavezništvo Alenke Bratušek? V ničemer drugem kot to, da je vnesenih šest mesecev zaporne kazni kot pogoj, da nekdo ne more kandidirati. Torej je koalicija in njeni rezervisti, Združena levica in ZaAB, v svojem vrednostnem sistemu sedaj ista. Sedaj ste se vsi poenotili, o tam do tam, sedaj je to vse isto, pa nič ni narobe. In kakšno je stališče Poslanske skupine SDS? Ne boste verjeli. SDS paketu zakonodaje ne bo nasprotovala. Če pogledate primerjalno v nekaterih državah ali pa v mnogih državah Evropske unije, tam je tudi tako urejeno. Je pa za razmisliti, ali je to zdaj šest mesecev ali eno leto, kar je tudi bilo stališče Nove Slovenije pred časom. Mi pač spoštujemo evropske norme. Če je to v evropskih normah, kaj bomo naredili?! Ne moremo temu nasprotovati. Želimo ta paket zakonodaje nadgraditi in opozoriti na dve stvari. Dodati želimo – in to bomo v drugem branju – amandmaje, ki bi tako kot tistim, ki so obsojeni na določeno zaporno kazen, preprečevala kandidiranje tudi tistim, ki so bili agenti in špiclji. Slovenski slovar pravi, da so to vohuni SDV in KOS. To je enakovredna zadeva, ki bi morala iti

v zakonodajo. Drugo, zelo velike pomisleke pa imamo zaradi sodstva. Nobeden problem niso nemška, avstrijska, francoska in še katera sodišča, tam ni nobenega problema, ker tam se ve, da če so te poslali v zapor, so za to imeli dokaze. Pri nas pa te lahko pošljejo v zapor brez dokazov, to pa je velik problem. Zakaj torej prepoved kandidiranja za agente, špiclje, vohune Udbe in KOS. Preprosto zato, ker je bila Udba politična policija nekdanje Komunistične partije. Namenjena je bila preganjanju političnih konkurentov, opozicije torej, ki je ne bi smelo biti, ki jo takrat sploh ni smelo biti. V zakonih Udbe ni bilo, ne boste verjeli, nobeden zakon ne govori o Službi državne varnosti; ga ni, ne obstaja. Je pa ta služba delovala tajno na način, da je ščitila enopartijski politični sistem – in pri tem tudi ubijala. Načrtovala je montirane politične sodne procese. Tipični primer je Angela Vode. Obsojena leta 1953, umrla 1984. Ni imela nobenih državljskih pravic in nič; v montiranem procesu. Dalje, Udba je izvajala umore doma in v tujini. Kaj je počela Udba na prehodu v demokracijo, nam je lepo povedal oziroma pa lahko preberete v knjigi dr. Anteja Kovačiča – Čovjek in njegova sjena ali Človek in njegova senca. Tam boste prebrali zapis Željka Kekića, pripadnika Udbe med 1980 in 1990, on je lepo povedal, kaj je ta služba delala v tistem času. Načrtovali so prehod v demokracijo, kar pomeni, da so oni določali, kdo bo šel na volitve, in mu pomagali. Oni določali, kdo bi naj bil hrvaški predsednik, in mu tudi pomagali do izvolitve. Pri nas to ni bilo potrebno, ker je bil udbovski šef tako ali tako politični šef na vrhu lestvic; govorim o gospodu Kučanu, pri nas to ni bilo treba. Kaj je bila Udba, je povedalo tudi Vrhovno sodišče. Reklo je, da je bila to zločinska organizacija. Če je bila to zločinska organizacija, so torej bili njeni delavci, sodelavci, špiclji, vohuni, kakor želite, zločinci. 42 jih je pa v tem državnem zboru že sedelo kot poslanci. Torej zločinci tudi ne morejo sodelovati na volitvah, zato bomo vztrajali, da gre to v paket zakonodaje. Tudi drugod so tako naredili. Lustracijsko zakonodajo so sprejele mnoge države, recimo 8 % v vzhodnonemških sodnikov je samo še, ki sodijo v novi združeni Nemčiji; pa še tisti so naredili pol fakultete na novo. Ostale so nagnali, pri nas so pa vsi ostali. Zakaj imamo velike pomisleke okoli pravosodja? Kot sem prej rekel, ni težava, da nekdo, ki je obsojen na šestmesečno zaporno kazen, ne more kandidirati; ampak obsojen mora biti zakonito, pravično, v skladu z zakoni in Ustavo. Na podlagi jasnih materialnih dokazov. Potem ni nobene težave. Pri nas pa je situacija drugačna. Vsi tisti, ki so danes na sodiščih, so tam isti ljudje, ki so pred letom 90 kršili človekove pravice. In naše sodstvo nikoli ni spoštovalo določila, da ne smejo tam sedeti tisti sodniki in še naprej soditi ter da morajo oditi. Problem je tudi politični vpliv na delovanje pravosodja. Zakaj politični vpliv na delovanje pravosodja? Preprosto zato, ker smo 13. 5. 2010 v tem

državnem zboru imeli na mizi predlog imenovanja predsednika Vrhovnega sodišča. Kandidata sta bila dva, gospod Šorli in gospod Masleša. Gospod Šorli govori tri tuje jezike in ima velik znanstveni opus; pogledajte si v Cobissu. Gospod Masleša ne govori nobenega tujega jezika, razen, bom rekel, tistega od dol, in nima nič znanstvenih objav. Nič ali skoraj nič. Ampak pogledajte, govorimo o vplivu politike na pravosodje. Takrat je poslanka SD – upam, da me poslušate – gospa Darja Lavtižar Bebler postavila mejnike. Rekla je takole, Marko Šorli ne more biti kandidat, ker je pred desetletjem sodeloval v senatu, ki je oprostil Pavla Ruparja. Šorli je torej sodeloval v nekem senatu, pa sploh ne vemo, kako je glasoval. Mogoče pa je glasoval za to, da bi bil gospod Rupar kaznovan. Ampak ker je sodeloval v senatu, ne more biti več kandidat za predsednika Vrhovnega sodišča. Postalo je drugačno merilo – če torej obsodiš samo desne, potem si kandidat za predsednika Vrhovnega sodišča. Če si slučajno kaj na nasprotni strani naredil, pa ne moreš več biti. To je vpliv politike na pravosodje in to je problem. In drugič, naj vas samo telegrafsko spomnim na situacijo okoli Patrie. Konec avgusta Lucu napiše, da prihaja velik pok iz Finske, da pa Kučan gre na dopust. In ta veliki pok pride 1. 9. 2008, tri tedne pred volitvami. J.J. je dobil podkupnino, si predstavljate. To nič ne vpliva na volitve. To nič ne vpliva na demokracijo pa take stvari. Jasno je tudi, da ni mogoče potem govoriti o poštenih volitvah. To se danes zelo jasno kaže. Sodstvo je torej politično motivirano in zato je problem teh šest mesecev. Volitve 2011, Janša obsojen na zaporno kazen. Volitve 2014, odide v zapor. In sedaj vi govorite o poštenih volitvah, pa saj ste smešni. Lahko bi govorili o poštenih volitvah, če bi ta sodba obsedela, vendar sodba ni obsedela. Kršene so bile ustavne in zakonske pravice. Ustavne in zakonske pravice! To je torej problem sodstva. Politično motivirano in neodvisno sodstvo torej služi nazaj politiki. Služi nazaj politiki kot hlapci. KPK in Upravno sodišče je razglasilo koruptivno ravnanje gospoda Fišerja – SMC in koalicija zadevo tolerira. Vidite, vrača zadevo. Vrača sodstvu tiste usluge, ki jih nazaj naprej dobi. Gremo na kratko še na kakšen drug primer, recimo Kangler je politična konkurenca, vsaj kar se mene tiče, in mu ne bi delal kakšnih slavonspevov, pa vendarle. Kangler je bil leta 2012 izvoljen v Državni svet. Prvič v zgodovini se je zgodilo, da mu mandat ni bil potrjen. Ali si, gospe in gospodje, predstavljate, ko smo se prvič usedli v klopi v tej sestavi, pa bi nekdo rekel gospodu Horvatu, pa ne bomo potrdili mandata. Recimo. Ali pa meni. Kako bi pa to izgledalo? Jaz nimam besed, pravzaprav je težko nadaljevati, ampak to se je pri njemu zgodilo. Prvič v zgodovini. Politično, verjetno, ne. Februarja 2013 mu Ustavno sodišče dali mandat nazaj. Opraviči se mu en državni svetnik, vsi ostali tega niso sposobni. Sramota je to, veste! Kanglerjev glas pa je bil odločilen za to, kdo bo

predsednik Državnega sveta. Vidite, to je vpliv politike. In kaj se potem zgodi – Kangler dobi sedem mesecev zavora. Sodnik zadane – pok – žebljico na glavico, kot se temu reče, in ga pošlje za sedem mesecev v zapor. Ustavno sodišče seveda to razveljavi. Ustavno sodišče je to razveljavilo. In tisti, ki ste govorili zadnjič, sem nekoga slišal, kako je Kangler obsojen – ni res! Kangler je nedolžen. Izgubi mandat državnega svetnika. Kdo mu ga bo vrnil? Ali mu ga je kdo vrnil? Bo dobil kakšno odškodnino? Se je kdo opravičil? Nihče! Sodnik, ki se piše Polegek – verjetno ga poznate, gospa Murgel –, sploh ne skriva, da je izrekel politično sodbo. On je namreč rekel takole: "Že, že, Kangler dela na kmetiji, ampak Kangler predstavlja resno nevarnost, da se vrne v politično življenje. On mora v zapor." To zapiše sodnik. Tu imamo zdaj tisti problem šestih mesecev pa neodvisno sodstvo, če ga pa nimamo, kajne. Nihče ni odreačiral, pa ve za to gospod Pahor, pa ve gospod Cerar, pa ve varuhinja, pa ve Sodniško društvo, pa ve Masleša, vsi vejo; ampak nihče ne naredi ničesar. Mogoče bo gospa Murgel potem odgovorila, kaj misli o tem, ker ona je le iz stroke. Drugi primer, Kangler je neugotovljenega dne na neugotovljenem kraju na neugotovljen način z neugotovljenim sredstvom podrejenim naročil to pa to – tisto stanovanje. Kaj pa Fišer? Fišer je pa znanega dne na znan način nezakonito zlorabil oblast in zagotovil službo Škrlec. Vidite, to je neodvisno sodstvo. Nemogoče! Torej, zgodilo se ni absolutno nič. Še več, Alenka Golčer tudi zdaj sodi Kanglerju. On je hotel izločiti sodnika Žirovnika, ker ga je 11 let nadziral. 11 let, ker je bil on še na Sovi. To mu potrdita pod zaprisego pri notarju gospod Moge, ki ne sodi v našo politično opcijo, in gospod Jerovšek. Ne, sodnica pravi: "Ne, ne bo izločitve." Končano.

Veste, da je Jelinčič pred časom, leta 2006, govoril o tem, da ne bi dal nekemu tožilcu tri ovce past. Je bil obsojen na prvi stopnji, pa je bil obsojen na drugi stopnji, pa je bil obsojen na Vrhovnem sodišču – on potem ne bi mogel izvrševati mandata, kajne. Vendar je Ustavno sodišče to razveljavilo. Ustavno sodišče je to razveljavilo. V tem je torej problem teh šestih mesecev, o katerih govorim. Robert Fojkar, enajst let so ga mučili na sodiščih in mu kršili človekove pravice. Umori po 2. svetovni vojni – desettisoče mrtvih, zločincev pa ni! Kako imaš lahko mrtveca, ki je ubit; pa nimaš tistega, ki ga je ubil. Naše pravosodje – neodvisno, ma, kaki! Ma, kaki! V Nemčiji pa seveda je. Tam sodijo tudi tistim starim 94 pa 95 let. In če bi mi imeli tako pravosodje, se lahko kar odločimo in mirne duše zapišemo kakršnokoli prepoved kandidiranja. Da ne govorim o vseh ostalih, recimo novinarji Reporterja, Boštjan M. Turk, obsojen za verbalni delikt in tako dalje. In tako dalje in tako dalje. Da ne govorim o tisočih državljanov, ki so tudi pravzaprav marsikdaj na taki poti.

Naj sklenem, SDS torej ne nasprotuje paketu volilne zakonodaje, vendar menimo, da je treba upoštevati amandmaje, o katerih sem govoril. Ti amandmaji govorijo o tem, da se prepove sodelovanje tudi zločincem, prosto po Vrhovnem sodišču, ki so sodelovali z Udbo ali bili tam zaposleni. Velik zadržek pa imamo seveda glede teh šestih mesecev, ki jih je na nek način treba vnesti v zakon; po drugi strani pa je zelo jasno, da obstaja velika nevarnost, da bo to zlorabljeno. Tiste, ki boste še govorili in predstavljali stališča poslanske skupine, vabim, da ostanete v dvorani, da se soočimo, in da ne odhajate ven, kot je običaj. Kadar jaz nastopim, potem odidete iz dvorane, ker se ne upate soočiti. Torej, ostanite tukaj. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani gospod predsednik, državni sekretar!

Naj na začetku predstavim stališča Poslanske skupine Desus glede paketa predlogov sprememb in dopolnitev volilne zakonodaje omenim nekaj pglavitnih rešitev, ki jih predlogi prinašajo. Najbolj pomemben institut je po naši oceni vsekakor omejitev pasivne volilne pravice za posameznike, ki so pravnomočno obsojeni. Gre za omejitev pasivne volilne pravice zaradi storjenih kaznivih dejanj, ki so zaradi družbene nevarnosti pravno opredeljena kot zavržna in je zanje predpisana najhujša izmed kazenskih sankcij. Neizvoljivost teh posameznikov je časovno omejena do zakonske ali sodne rehabilitacije. Pri predlogu sprememb Zakona o volitvah v državni zbor se dodatno urejajo tudi pravila za glasovanje po pošti in zagotavljanje volilne pravice invalidov v skladu z odločbami Ustavnega sodišča. Kot pomembna novost se nam zdi tudi zvišanje tako imenovane spolne kvote iz sedanjih 35 % na 40 % zastopanosti posameznega spora na kandidadni listi. Pri ostalih štirih predlogih pa gre bolj ali manj zgolj za urejanje pogojev kandidature za funkcije na državni ravni. Volilna pravica je temeljna človekova pravica, zato je treba vsakršni poseg vanjo izvesti izjemno premišljeno, z veliko občutljivostjo in spoštovanjem načela sorazmernosti. S takšnim pristopom smo se v koaliciji tudi lotili priprave te zakonodaje in začrtali omejitve, ki so primerljive z evropsko zakonodajo. Človek bi pričakoval, da za najvišje funkcije oblasti kandidirajo in so izvoljeni le posamezniki z izjemno visokim vrednostnim sistemom in moralnimi vrednotami. Pričakovali bi, da se bo posameznik, ki kandidira za poslanca ali drugega voljenega funkcionarja, sam pri sebi vprašal, ali lahko s svojim načinom življenja, s svojimi moralnimi vrednotami in s svojim ravnanjem služi kot zgled ljudstvu. Podobno so očitno razmišljali tudi avtorji

slovenske Ustave, Zakona o volitvah v državni zbor, Zakona o poslancih in druge volilne zakonodaje, ki ureja pogoje za kandidiranje za najvišje funkcije v državi in tudi na lokalni ravni. Kajti če bi pričakovali, da bodo zaporniki, torej ljudje, ki so bili pravnomočno obsojeni na zaporno kazen, daljšo od šestih mesecev, zmogli toliko spoštovanja do slovenske države in njenega ljudstva ter moralnih vrednot in presodili, da s svojim ravnanjem ne morejo biti zgled drugim in nikakor ne morejo biti predstavniki vsega ljudstva, bi že ob pripravi volilne zakonodaje vgradili varovalke, ki bi ljudem z dvomljivo preteklostjo preprečili kandidiranje in izvolitev. Ob tem pa je zanimivo to, da mora praktično vsak kandidat prošnji za službo v javni upravi obvezno priložiti potrdilo o nekaznovanosti. Njegov šef pa je lahko brez problemov tudi obsojenec, se pravi oseba s kazensko kartoteko. V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da tudi v primeru sprejetih sprememb zakonodaje ljudem z nizkimi moralnimi vrednotami in sumljivo preteklostjo ne bomo mogli preprečiti kandidiranja za najvišje funkcije za vedno; kajti po predlogih, ki so pred nami, lahko takšna oseba ponovno kandidira; a šele po izbrisu iz kazenske evidence.

Naj se za trenutek vrnem na vsebino kazenskih predlogov. V primerih prenehanja mandata zaradi več kot šestmesečne zaporne kazni bodo imeli poslanci in državni svetniki možnost pritožbe na Ustavno sodišče, ki bo moralo odločitev sprejeti v 30 dneh. Ustavno sodišče bo imelo pomembno vlogo tudi v primeru obsodbe predsednika republike. Prenehanje njegovega mandata bi ugotovil Državni zbor, potrditi pa ga bo moralo Ustavno sodišče z večino vseh ustavnih sodnikov. Ustavno sodišče je torej zadnje pribežališče za ljudi, ki menijo, da jim je bil mandat po krivici odvzet. Iz tega lahko sklepamo, da ima največjo moč v državi pravzaprav Ustavno sodišče. Dejstvo, ki ga ne moremo zanikati, je, da v Republiki Sloveniji na žalost vladajo izjemno nizka politična kulturna in politični standardi. Kajti v večini drugih držav vse povsod po svetu bi zelo težko našli nekoga, ki je bil pravnomočno obsojen, pa bi kljub temu kandidiral za najvišje politične funkcije. Še manj verjetno pa je, da bi ga volivci nagradili z izvolitvijo. V razvitih državah z visokimi političnimi standardi je kaj takšnega namreč popolnoma nesprejemljivo. Za to bizarnost situacije, ki smo ji bili priča v zadnjih državnoborskih volitvah v Republiki Sloveniji, ko je bila pravnomočno obsojena oseba izvoljena za poslanca, zelo težko najdemo primerjavo v svetu. Edina primerjava, ki nam jo je uspelo najti, se je zgodila leta 1981, ko je bil za poslanca izvoljen pripadnik Ire, ki je bil potem s pravnomočno sodbo poslan v zapor. Ti dogodki, vključno z zadnjo odločitvijo Ustavnega sodišča, nam kažejo, da politične higijene v naši državi ni. Enakost pred zakonom pa je bila izničena v tistem trenutku, ko je bil zapornik izvoljen za poslanca; medtem ko je na letni ravni

izdanih kar 50 tisoč potrdil o nekaznovanosti, da jih lahko prosilci priložijo prošnjam za službo. Seveda smo v Poslanski skupini Desus prepričani, da bomo deležni množice kritik, nemalo zgroženih pogledov z desnice in očitkov o kršenju Ustave; pa vendar smo pripravljeni tvegati s temi predlogi zakonodaje. Kajti ne glede na vsebino in izid sodbe, ki je v rokah takšnih in drugačnih sodnikov, nikakor ne moremo sprejeti dejstva, da je lahko nekdo, ki je storil kaznivo dejanje, da je zanj dobil najmanj pol leta zavora, v tej državi funkcionar samo zato, ker je dobil določeno podporo na volitvah. To lahko interpretiramo tudi tako, da lahko vsaka obsojena oseba z učinkovitim piarom mirno pride v parlament in soddloča o prihodnosti vseh nas. Torej tudi nekdo, ki prestaja kazen zaradi trgovanja z ljudmi ali mamili, če malo pretiravam. V Poslanski skupini Desus bomo predlog sprememb in dopolnitev volilne zakonodaje ocenili kot primerne za nadaljnjo obravnavo. Veselimo se konstruktivnih predlogov za izboljšanje predlaganih novel in smo prepričani, da lahko volilno zakonodajo izpilimo do te meje, da bomo odpravili temeljne neenakosti med državljanke in državljani, ki kandidirajo za službe v javnem sektorju in ki kandidirajo za najvišje funkcije v Republiki Sloveniji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala, predsedujoči, za besedo. Predsednik Vlade, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni! V samem uvodu predstavitve stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov naj povem, da bomo podprli sklep, ki smo ga predlagali, da je danes obravnavani zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Prepričani smo, da boste obe noveli – Zakon o volitvah v državni zbor in Zakon o državnem svetu – dobili ustrezno dvotretjinsko podporo, kar presega podporo koalicije in kolegov iz Zavezništva. Tako bo omogočen nadaljnji zakonodajni postopek na matičnih delovnih telesih, ki bo sledil v prihodnjih obdobjih. Predlagani zakoni pa se bodo, če bo treba, tudi ustrezno popravili in dopolnili. Na 15. izredni seji Državnega zbora smo Socialni demokrati poudarili, da smo zagovorniki celovite ureditve volilne zakonodaje na način, ki ne bo dovoljevala, da bi kdorkoli, ki je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zavora, daljšo od šestih mesecev, pa te kazni še ni prestopal, lahko opravljal javno in politično funkcijo. Mnogokrat slišimo, da se kaj takega v državah z razvito demokracijo ne more zgoditi, kajti to onemogoča že preprosto spoštovanje pravil politične kulture. Ker pa smo v Sloveniji še daleč od takšne ravni političnega obnašanja, moramo zato na zakonski ravni urejati tudi takšna pravila, ki določajo, kdaj posameznik ne more več opravljati javne funkcije oziroma se posamezniku zaradi pravnomočne obsodbe na

nepogojno kazen zavora, daljšo od šestih mesecev, onemogoči kandidirati za takšno funkcijo. Socialni demokrati smo skupaj s kolegicami in kolegi SMC, Desus in Zavezništva pripravili in 3. junija 2015 ponovno vložili predloge zakonov, ki bodo to področje pravno-sistemsko tudi uredili. Zavedajoč se, da gre za zelo zahtevno materijo, gre namreč za poseg v pravico biti voljen, smo si pripravljavci tega paketa zakonov zastavljali mnoga vprašanja. Na tem mestu bi izpostavila naslednja tri vprašanja. Ali je poseg nujen in neogibno potreben tako, da zaželenega cilja ni mogoče doseči na noben drug način, torej z blažjimi sredstvi? Ali je poseg sploh primeren za dosego želenega in ustavno dopustnega cilja? Ali je poseg v razumnem sorazmerju s cilji, torej s tisto dobrino, ki naj se s posegom zavaruje, in z razumno pričakovanim učinkom takega zavarovanja – tako imenovano sorazmernost v ožjem smislu? Če lahko ugotovljamo, da mnogi posamezniki v sebi nimajo izdelanih vrednostnih mehanizmov, ki so temelj politične kulture in demokracije, je nujno potrebno, da to uredimo.

Spoštovani, v sklopu razprave je tudi Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor, ki je v zakonodajnem postopku od 30. 4. 2015. Ta predlog zakona pa poleg omejitve pasivne volilne pravice ureja še nekatera druga, tudi zelo pomembna vprašanja. Najprej bi izpostavila odločbo Ustavnega sodišča U-I-156/11, ki se nanaša na volišča, dostopna invalidom, in glasovanjem na teh voliščih s posebno prilagojenimi glasovalnimi napravami za invalide. Po tej odločbi bi morala biti vsa volišča dostopna invalidom, vendar zakon določa izjemo. Zaradi geografskih razlogov se lahko izjemoma določi tudi volišče, ki ni dostopno invalidom. Zaradi boljše dostopnosti volilnih upravičencev do volišč, še posebej v geografsko slabše dostopnih krajih oziroma razpršene poseljenosti, so bila volišča tudi v objektih v zasebni lasti. Lastnikom teh objektov najbrž ne moremo obesiti stroška prilagoditve teh objektov za dostop invalidov. Vprašanje pa je, ali bi lastniki objektov na to sploh pristali. Še posebej zato, ker bi lahko bili stroški investicije nesorazmerno večji glede na višino sredstev za njihov namen. Če v zakonu ne bi bilo izjeme, bi morali takšna volišča zapreti in prestaviti v bolj oddaljene kraje, kjer obstajajo javni objekti, ki so dostopni invalidom. Prestavitev volišč pa vsekakor ni dobra, saj moramo skrbeti za to, da vsem volivcem omogočimo, da se volitev udeležijo in izrazijo svojo demokratično voljo. Glede teh vprašanj bo morala Državna volilna komisija pregledati vsa volišča in najti ustrezne objekte, ki bodo na eni strani dostopni invalidom ter na drugi strani zagotoviti ustrezno izvrševanje volilne pravice vsem ostalim volivcem. Morda velja na tem mestu razmisliti, da bi to vprašanje urejali tudi v prehodnem obdobju od uveljavitve zakona. Rešitve v tem zakonu se nanašajo tudi na uporabo glasovalnih naprav. Iz analiz Državne

volilne komisije je moč ugotoviti, da glasovalno napravo uporablja zelo majhen odstotek volivcev, zato je prav, da se na podlagi analize uporabe glasovalnih naprav določijo volišča, kjer bo mogoče oddati glas z uporabo volilne naprave. Odpravlja se pravna praznina v zvezi z glasovanjem po pošti. Predlagano je, da morajo ovojnice z glasovnicami iz tujine in glasovnice, ki so prispele okrajni volilni komisiji po 19. uri, imeti poštni žig z datumom oziroma ji morajo biti priložene listine, iz katerih je razviden datum njihove oddaje na pošto, sicer je glasovnica neveljavna. Podaljšuje se rok za vlaganje kandidatur iz 25. na 30. dan pred dnevom glasovanja, kar bo olajšalo samo izvedbo volilnih opravil, povezanih s tiskanjem in pošiljanjem glasovnic ter drugega volilnega materiala. V 11. členu predloga zakona se tako imenovane kvote, po katerih na kandidatni listi noben spol ne sme biti zastopan z manj kot 35 % od skupnega števila, spreminja v 40 %; kar pomeni, da na kandidatni listi noben spol ne bo smel biti zastopan z manj kot 40 %. Tako se bo ta pogoj izenačeval z zakonom, ki ureja lokalne volitve ter volitve v Evropski parlament.

Spoštovani, Socialni demokrati ponovno poudarjamo, da imamo v svojih strankarskih dokumentih že urejen način kandidiranja. Ker menimo, da je odgovornost v prvi vrsti na posamezniku, da ravna v skladu z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije ter drugimi zakoni, smatramo, da je nujno potrebno natančneje urediti vprašanje pasivne volilne pravice, zato ocenjujemo, da so vsi predlogi zakona v tem paketu primerni za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, v njenem imenu dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani predstavnik Vlade, spoštovani zbor!

Ker gre za tako pomembno tematiko, tokrat ne bom improviziral, ampak bom bral, kar smo podrobno analizirali in skupaj z našimi strokovci v Združeni levici pripravili. Danes ponovno obravnavamo temo, o kateri smo v tem mandatu že veliko govorili. Ko je na zadnji izredni seji pred dobrimi desetimi dnevi padel en paket, imamo zdaj že v obravnavni nov paket volilne zakonodaje. Cilj ostaja isti – preprečiti, da najpomembnejše funkcije v državi opravljajo obsojenci in zaporniki. Za tovrstne spremembe se seveda v Združeni levici že ves čas zavzemamo. Vendar bi veliko raje videli, da bi se politična kultura v državi dvignila na neko raven, ki bi zagotavljala, da posamezniki, ki jih bremenijo kazenske ovadbe, obsodbe, sumi korupcije, prepisovanja diplom, magisterijev in tako naprej, odstopijo sami oziroma se sploh ne odločijo za kandidiranje; oziroma partijska disciplina znotraj strank poskrbi za to / nerazumljivo/. A vendar očitno ne moremo

računati na to, zato so potrebne sistemske rešitve, ki bodo to uredile. Kljub temu, da se spremembe, ki jih navajate v predlogih, nanašajo le na obsojene na zaporno kazen daljšo od šestih mesecev, ne pa na primer na tiste, ki so se znašali v postopkih pred Komisijo za preprečevanje korupcije, ki ne znajo dokazati, od kod jim neka milijonska sredstva na zasebnih transakcijah – tudi kakšen župan "najlepšega mesta na svetu", konec citata –, niti plagiatorje in še bi lahko našteval. Pri Združeni levici vseeno menimo, da paket volilne zakonodaje predstavlja vsaj prvi korak v reševanju te problematike. Kot že rečeno, jasno se zavzemamo za ustrezne spremembe volilne zakonodaje, ki bi obsojencem onemogočile kandidiranje in opravljanje najpomembnejših političnih funkcij v državi. Vendar menimo, da gre za tako pomembno področje, da je treba vse rešitve tehtno premisliti in jih pripraviti tako, da bodo prestale tudi ustavno presojo. Vloženi predlogi – tudi ti novi, podobno kot predhodni – še vedno ne upoštevajo številnih pripomb pravne stroke in tudi ne vseh pripomb Zakonodajno-pravne službe; prav tako določbe še niso usklajene z zadnjo odločbo Ustavnega sodišča, ki je pretekli teden ugotovilo, da je veljavni Zakon o poslancih v nasprotju z Ustavo. Ker je bilo znano, da bo Ustavno sodišče sporočilo svojo odločitev v nekem tem časovnem okviru, je bilo hitenje z vlaganjem paketov zakonov, ki je bil vložen le osem dni pred odločitvijo Ustavnega sodišča, nerazumno. Vsekakor pričakujemo, da bodo predlagatelji do druge obravnave vse predloge popravili in ustrezno spremenili, saj si ne želimo ponovno doživeti te kalvarije, ki smo jo že v tem mandatu videli s prvim paketom "muscolo" zakonov, če se tako izrazim. Glede na dejstvo, da je med predlagatelji, zlasti v stranki SMC, kar nekaj pravnih strokovnjakov, eminentnih, pričakujemo, da bodo predlogi ustavno skladni in ne bodo zbujali nobenih pomislekov o protiustavnosti posameznih določb. Kolegica zmiguje z glavo, pričakujemo – še vedno.

Prav tako upamo, da se to nerazumno hitenje ne bo nadaljevalo in da se predlogov ne bo poskušalo na vsak način poriniti in sprejeti pred poletjem. Zakaj? Že tako ali tako želi vlada v času, ki je še ostal do parlamentarnih počitnic, narediti več kot v celotnem mandatu do sedaj. Poleg volilnega paketa bomo v zgolj nekaj tednih obravnavali, če naštejemo le nekaj: Zakon o fiskalnem pravilu, Strategijo upravljanja kapitalskih naložb države, davčne blagajne, Deklaracijo o zunanji politiki in cel kup zakonov s področja pravosodja; tudi na hitro se poskuša zakon, ki se ukvarja z vodami, vodarstvom, protipoplavno zaščito. Skratka, hiti se torej pri vseh odločitvah, ki bi se res morale sprejemati kar se le da demokratično, upoštevaje rok za javno razpravo in premišljeno. Skratka, morali bi "festina lente" – hiteti počasi. Če paket volilnih zakonov ne bo pripravljen dovolj premišljeno in jasno ter bo še vedno vzbujal pomisleke o

ustavni skladnosti, se lahko vprašamo o iskrenosti namenov predlagateljev. V Združeni levici smo že ob obravnavi prejšnjega paketa opozarjali, da bi bil glede predlogov potreben premislek, da bi bilo treba vključiti več pravnih strokovnjakov. Kot bi rekla nova ministrica, integrirati vertikalno pristojna ministrstva. Vendar se to, na žalost, ni zgodilo. Ker so bili nekateri predlogi vloženi prej, drugi pa kasneje, so deloma tudi medsebojno neusklajeni. Nekatere določbe so nerazumljive in pomanjkljive. Bom navedel nekaj primerov. Pozitivna sprememba odstotka zastopanosti obeh spolov na listi kandidatov za državnozborske volitve prakse ne bo spremenila veliko. Na drugi strani imamo, sem danes zjutraj štel s strokovnimi sodelavkami, v 40-članskem Državnem svetu, veste, koliko dam?! Tri; zato bi pričakovali, da se tudi za Državni svet zagotovi primerljiva zastopanost obeh spolov. Z novelo Zakona o volitvah v državni zbor je vključena tudi določba glede dostopnosti volišč invalidom; o tem je bilo že kar nekaj povedanega, zato ne bom ponavljal. Po našem mnenju je le-ta ravno tako protiustavna kot trenutno veljavna in se torej protiustavnosti nikakor ne odpravlja. Naravnost bizarna nerodnost pa se je zgodila pri Zakonu o Vladi Republike Slovenije, kjer je določba zapisana na takšen način, kar so tudi mediji že opozorili, da bi jo lahko razumeli tako, da bi lahko funkcijo predsednika Vlade ali ministrov opravljal nekdo, ki je bil že vsaj enkrat obsojen. Gospod Vinko, lahko bi bili veseli glede tega. Takšnih in podobnih nerodnosti je v besedilih kar nekaj, zato upamo, da si boste za pripravo potrebnih popravkov vzeli dovolj časa, da v končnem besedilu takšnih nedopustnih lapsusov ne bo več. Ker bodo predlogi stopili v veljavo ob naslednjih volitvah, resnično ni neke potrebe po pretiranem hitenju. Sploh če pogledamo prehodno določbo, ki določa, da bo Zakon o volitvah v državni zbor pričel veljati šele pri prvih naslednjih rednih volitvah. Bom ponovil še enkrat – pri prvih naslednjih rednih volitvah. Glede na to, kdaj smo imeli zadnje redne volitve, glede na delovanje vlade in koalicije je vsekakor bolj primerno, da zakoni upoštevajo tudi možnost predčasnih volitev.

Kot rečeno, v Združeni levici podpiramo cilje paketa volilne zakonodaje in bomo zakone v tej fazi tudi podprli. Iz same Ustave jasno izhaja, da ni nobenih ovir, da ne bi mogli zaostriti pogojev za kandidiranje in opravljanje najpomembnejših funkcij. Tovrstno omejevanje tudi v primerljivih sistemih ni nobena posebnost; ne bom zdaj našteval držav, ker so jih že našteali, skratka, so številne; zato tudi ni razloga, da tega ne bi mogli urediti tudi mi. A vendar je problematična izpeljava teh omejitev v področnih zakonih, kar seveda ni tako preprosto, kot se zdi na prvi pogled. Upamo, da se tega zavedajo tudi predlagatelji. Današnja razprava bo oziroma že je, vsaj na eni strani te dvorane, najverjetneje omejena na odločbo Ustavnega sodišča iz preteklega tedna. To je bilo pričakovano,

legalno, legitimno. Kar se tega tiče, je treba poudariti, da je bil veljavni Zakon o poslancih sprejet leta 1992 in njegove določbe za Ustavno sodišče vseh 23 let niso bile sporne. Pozivi k odstopom, ki se vrstijo z desne strani te dvorane, so neupravičeni, saj smo za sprejetje sklepa glasovali na podlagi zakona, ki do predhodnega tedna ni bil sporen. Je pa v okviru odločitve Ustavnega sodišča zanimiva še ena podrobnost – Zakon o poslancih in Zakon o državnem svetu vsebujeta identično določbo, in sicer da tako enemu kot drugemu v primeru pravnomočne obsodbe na nepogojno kazen zopora preneha mandat. Vemo, o katerem poslancu govorim; vemo, o katerem svetniku govorim. Ne prvi in ne drugi zakon ne vsebujeta posebnega pravnega varstva v primeru odvzema mandata. Kar je najbolj zanimivo, je ravno to, da je Ustavno sodišče do danes obravnavalo ta dva primera – odvzem mandata državnemu svetniku in odvzem mandata poslancu. Situacija je skoraj identična, odločitev Ustavnega sodišča pa niti ne. V primeru poslanca je bila kršitev tako huda, da je Ustavno sodišče poleg sklepa o odvzemu mandata za protiustavnega razglasilo še Zakon o poslancih. V primeru državnega svetnika pa mu je bil sicer mandat vrnjen, vendar so identične določbe Zakona o državnem svetu še vedno v veljavi. Ustavno sodišče pa se za presojo tega zakona ni odločilo. Lahko bi rekli, da smo prišli tako daleč, da niti obsojenci na pomembnih državnih funkcijah niso deležni enake obravnave.

Kot že rečeno, v Združeni levici bomo predloge zakona v tej fazi podprli; od predlagateljev pa pričakujemo, da bodo vse predloge – tudi predloge Združene leveice – uskladili in ustrezno popravili. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegi in kolegi!

Že v zadnjih dveh mandatih smo obravnavali kar nekaj poskusov ureditve omejitve pasivne volilne pravice za najvišje funkcionarje na državni ravni – govorimo o poslancih Državnega zbora, predsednika Vlade in ministre, predsednika republike in državne svetnike. Nekateri predlogi iz paketa funkcionarskih zakonov pa so posegali tudi na položaj funkcionarjev na lokalni ravni – govorimo o županih, občinskih svetnikih; konkretno pa na pogoje za njihovo izvolitev oziroma, bolje rečeno, razrešitev. Cilj, ki so ga zasledovali vsi vloženi predlogi, pa je bilo očiščenje našega političnega prostora. Sedaj koalicija pravi, da gre prav tako za očiščenje političnega prostora, za dvig same politične kulture. Kot vemo, v preteklosti nobeden izmed poizkusov ni bil uspešen. V Novi Sloveniji se strinjamo, da je potreben dvig politične kulture, ampak ob tem nekaj splošnih dejstev. Predlog,

ki ga tako imenovana razširjena koalicija predlaga – omejevanje pasivne volilne pravice – je dejansko nezaupnica volilnemu telesu, volivkam in volivcem. Kar ironično je, to počnete tako imenovani samoklicani liberalci, ki trdite, da naj bi bil človek sam sposoben ločiti zrna od plev. Mi imamo dejansko ljudi za nesposobne, s tem ko trdite, da ne morejo sami razložiti in reči: "Ne, zapornika ne bomo izvolili za poslanca Državnega zbora." V Novi Sloveniji nasprotno menimo in verjamemo ljudem, da zapornikov ne bodo volili na tako odgovorne funkcije. Še to. Če pač volivke in volivci želijo imeti zapornike za poslance Državnega zbora, konec koncev – pa naj jih imajo. Pri tem je pomembno še eno sito, ko govorimo o politični kulturi in kdo je lahko sploh izvoljen za poslanca Državnega zbora; to pa je sito političnih strank. Tukaj ste vse novonastale stranke – tako imenovane stranke, ki nastanete čez noč – pred veliko preizkušnjo, namreč svojih lastnih kandidatov, s katerimi kandidirate, niti sami ne poznate. V preteklosti ste imeli, nedavno nazaj, v tem primeru hudo težavo z ministrico za izobraževanje. V Novi Sloveniji pri tem nimamo težav, svojo stranko dobro poznamo, kandidiramo z najboljšimi izmed najboljših.

Če grem naprej. Danes obravnavani predlogi sprememb in dopolnitev funkcionskih zakonov poskušajo doseči enak cilj kot pred leti. Po obrazložitvah predlagatelja je tokrat to urejeno na način, da bodo omejevalni pogoji za izvolitev na najvišje državne funkcije enotni v skladu z našo ustavno ureditvijo. Uvodoma je treba ugotoviti, da danes obravnavani predlogi zakonov spet nimajo enotnih omejitev pasivne volilne pravice, kar ni najboljšo. Predlog novele Zakona o volitvah v državni zbor omejuje kandidiranje za mesto poslancev v Državni zbor vsem, ki so bili obsojeni na nepogojno kazen zopora brez omejitev; medtem ko ostali trije predlogi novel zakonov – torej Zakon o državnem svetu, Zakon o Vladi Republike Slovenije in Zakon o volitvah predsednika republike – kandidiranje na funkcijo državnega svetnika, predsednika Vlade, ministra ter predsednika države omejuje le kandidatom, ki so bili obsojeni na nepogojno zaporno kazen v trajanju šest mesecev. To razlikovanje po prepričanju Nove Slovenije – krščanskih demokratov ni upravičeno niti ni posebej obrazloženo. Zakon o volitvah v Državni zbor je namreč osnovni zakon, ki se subsidiarno uporablja tudi pri volitvah za vse ostale najvišje funkcije v državi; in ti zakoni morajo biti tudi iz tega razloga med seboj skladni. Kot smo že opozorili v stališču do funkcionskih zakonov na zadnji izredni seji ob obravnavi predhodnega paketa funkcionskih zakonov, je dejstvo, da naša ustavna ureditev dopušča zakonsko omejevanje pasivne volilne pravice za poslance Državnega zbora. Gre pa v tem primeru za izredno občutljive posege v eno izmed temeljnih pravic v demokratični ureditvi – pravico biti izvoljen. Zaradi tega moramo biti pri tej omejitvi

izredno pazljivi. Pazljivi moramo biti tudi pred Ustavnim sodiščem, da ne boste pravniki ponovno padli na pravosodnem izpitu. Ker gre za poseganje v volilno pravico kot temeljno človekovo pravico, mora vsaka omejitev prestati strog test sorazmernosti in tudi test legitimnosti. Naj ponovno ponovim, pasivna volilna pravica oziroma pravica državljana, da je izvoljen, je ena izmed temeljnih pravic. Njeno omejevanje pa je izredno občutljivo, ker gre za materijo, ki je tudi po mnenju ustavnih pravnikov tudi ustavno izredno občutljiva. In sedanji Predlog zakona o volitvah v državni zbor po našem trdnem prepričanju prekomerno posega v pasivno volilno pravico oziroma pravico biti izvoljen, saj predvideva, da posameznik dobi prepoved kandidiranja v Državni zbor že za nepogojno zaporno kazen brez omejitev. Ponavljam, tudi po mnenju ustavnih pravnikov, ki vas na nek način opozarjajo, gre za prekomeren poseg. Pri vsem tem je treba upoštevati tudi že sprejeta stališča Ustavnega sodišča v dosedanjih sodbah. V eni izmed njih se je Ustavno sodišče opredelilo, da je treba pri omejitvah volilne pravice izhajati tudi iz rešitev primerjalnopravnih ureditev, ki so sprejemljive v sodobnih demokratičnih družbah. Ustavno sodišče se ob tem sklicuje na Zakonik dobre prakse v volilnih zadevah, ki ga je sprejela Beneška komisija. Ta zakonik kot enega izmed razlogov za odvzem volilne pravice določa kazensko obsodbo za hujša kazniva dejanja. To so vsekakor lahko samo naklepna kazniva dejanja. Zato bomo v Novi Sloveniji v nadaljevanju predlagali amandma, da se volilna pravica omeji samo za naklepna kazniva dejanja, zaporno kaznijo nad pol leta, nad šest mesecev. Primer, prometna nesreča. Običajno gre pri prometni nesreči za nenaklepno kaznivo dejanje in zaradi tega se posameznik ne bi smel dati volivcem na razpolago, da je izvoljen.

Naslednji kriterij, ki opredeljuje hujša kazniva dejanja, je tudi vrsta in trajanje izrečene kazni. Tudi če izhajamo iz nemške ureditve, kar smo lahko že na začetku slišali, je omejevalni kriterij izrečena nepogojna kazen zopora v trajanju nad šest mesecev. Ta kriterij je sedaj v naši veljavni zakonodaji predpisan za prenehanje funkcije poslanca in je po mnenju krščanskih demokratov primeren kriterij, ki bi prestal tudi ustavno presojo. Tak kriterij bi prestal tudi ustavno presojo tudi za omejitev pasivne volilne pravice za kandidiranje za vse najvišje funkcije v državi. Problem pri predlogu paketa zakonov je tudi kazenska evidenca. Pri samem predlogu zakona se namreč posega v kazensko evidenco, ker predlagate, da posameznik ne sme kandidirati leto dni po prenehanju, zastaranju ali oprostitvi zaporne kazni. Posameznik pa je v kazenski evidenci lahko zabeležen še dlje časa in poraja se vprašanje, kako bomo to mi presojali. Tukaj gre tudi za ažurnost same kazenske evidence. Nadalje, naslednji problem, ki ga sledimo, je pravno varstvo pri omejitvi pasivne volilne pravice. Govorili ste o Ustavnem sodišču kot tisti

instanci, ki bo morala v roku 30 dni odločiti. Ampak ali je kazenska evidenca res tako ažurna? Poznamo primere, ko se kazenska evidenca sploh ne ažurira po več kot letu dni. Vi pa ste za merilo vzeli kazensko evidenco. To področje v zakonu je popolnoma neurejeno in v nadaljevanju ga bo treba urediti. V Novi Sloveniji smo prepričani in se strinjamo, da je očiščenje političnega prostora potrebno, vendar najprej moramo tudi same politične stranke pri sebi narediti korak naprej in paziti, kot tisto prvo sito, koga predlagamo za kandidate v volilnih okrajih. Obstoječa koalicija je na tem področju popolnoma padla. In ker se strinjamo, da je očiščenje političnega prostora potrebno, danes obravnavanim novelam zakonov ne bomo nasprotovali. V nadaljnji parlamentarni proceduri, kot sem že uvodoma dejal, je možno vsebine predlaganih novel zakonov izboljšati, popraviti in tudi medsebojno uskladiti. V ta namen bomo vložili ali podprli ustrezne amandmaje v drugi obravnavi, če bodo v prvem branju dobili ustrezno podporo.

Za konec – v Novi Sloveniji se strinjamo, da se pasivna volilna pravica omeji tistim, ki so kršili človekove pravice. Zaradi tega bomo predlagali, da se pasivna volilna pravica za najvišje državne funkcije omeji tudi vsem funkcionarjem bivše Zveze komunistov Slovenije in bivše Zveze komunistov Jugoslavije. Ustavno sodišče je že leta 1994 eksplicitno zapisalo, da je bil nekdanji režim totalitar in nedemokratski. Iz tega sledi, da so bivši funkcionarji ZKS ali Zveze komunistov Jugoslavije delovali v nedemokratskem režimu. Odvzem pasivne volilne pravice tistim, ki so pomagali pri kršenju človekovih pravic, je torej na mestu in to poznamo tudi v postkomunističnih državah, državah vzhodne Evrope; in je primerjalno pravno v vsem solidno. Za konec, kot sem že dejal, v Novi Sloveniji zaradi tega, ker bomo imeli priložnost v nadaljevanju zakone popraviti z amandmaji, ne bomo nasprotovali. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, v njenem imenu gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS ZaAB): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, ostali prisotni!

Ustavno sodišče je pretekli četrtek v svoji odločitvi dejalo, da je veljavni Zakon o poslancih v neskladju z Ustavo. Odločitev nas v Zavezništvu ni presenetila, predvsem zaradi predhodnih odločitev Ustavnega sodišča v tej zadevi. V Zavezništvu tudi sami menimo, da je treba odvzem poslanskega mandata v takšnih primerih urediti skladno z Ustavo in zagotoviti, da se glede na samo naravo pasivne volilne pravice in nemotenega delovanja zakonodajne veje oblasti zagotovi primerno sodno varstvo. Kar se tiče odprave Sklepa o prenehanju mandata poslanca Janeza Janše, pa se je Ustavno sodišče postavilo na stališče, da lahko

funkcijo poslanca opravljajo tudi pravnomočno obsojeni posamezniki, ki izvršujejo kazen zapora, če so bili obsojeni pred kandidacijo na volitvah oziroma pred nastopom funkcije poslanca. Razlog za takšno stališče sodišča je dejstvo, da Zakon o volitvah v državni zbor ne določa, kdo ne sme biti izvoljen za poslanca. V Zavezništvu smo zato že pred odločitvijo Ustavnega sodišča v sodelovanju s koalicijskimi poslanskimi skupinami vložili paket volilne zakonodaje, en del obravnavamo ravno danes, s katerim želimo preprečiti ponovitev takšnih primerov. Z novelo Zakona o poslancih ustrezno urejamo pravno varstvo, prav tako pa so z Zakonom o volitvah v državni zbor natančneje določeni pogoji neizvoljivosti. Paket volilne zakonodaje je podprla tudi Vlada. In kar je bistveno, s sprejemom navedene zakonodaje javnih funkcij ne bi mogli opravljati pravnomočno obsojeni na nepogojno kazen zapora, daljšo od pol leta. Enaki pogoji se določajo na vseh ravneh – od predsednika Vlade do občinskega svetnika. Zadovoljni smo, da je danes le napočil čas, ko se lahko resno lotimo tega vprašanja in končno omejimo možnost kandidiranja tistim osebam, ki so se pregrešile zoper temeljne vrednote v družbi in bile za to tudi pravnomočno obsojene. V Zavezništvu si že vseskozi prizadevamo, da se za opravljanje najvišjih funkcij v državi jasno določijo kriteriji, kdo in pod kakšnimi pogoji jih lahko opravlja. Prepričani smo, da je premalo, če o etiki in morali le govorimo, pač pa moramo etiko in moralo tudi udejaniti; to pa je več kot očitno možno le z uzakonitvijo jasnih kriterijev. To dokazuje tudi dejstvo, da smo se že v preteklem mandatu zavzemali za to, da se razrešijo vsi problemi in dileme glede tega, kdo in pod kakšnimi pogoji lahko zaseda najvišje funkcije v naši državi. S predlogi, ki vsebujejo tovrstne rešitve, nadaljujemo tudi v tem mandatu. Koalicija ter Vlada sta nam le prisluhnili, kar nas iskreno veseli; veseli nas tudi, da lahko sodelujemo na konstruktiven način in pri tem brišemo meje opozicija-koalicija. To je zgolj še en dokaz, da je vsebina pomembnejša od političnih barv. Zato je še toliko bolj pomembno, da bi paket volilne zakonodaje podprle vse poslanske skupine.

V zadnjih dneh je bilo iz vrst poslancev SDS slišati pozive, naj se vsi poslanci, ki so v preteklem letu glasovali za odvzem mandata Janezu Janši, mimogrede, omenjeni poslanec je bil takrat za zaporniški klop, poslancu tudi opravičijo. Naj spomnim, skupina petih pravnikov, ki je na poziv parlamentarne Mandatno-volilne komisije podala pravno mnenje o Janševem poslanskem mandatu, je med drugim predlagala, naj Državni zbor odloča o tem, ali Janša še lahko ostane poslanec. Ker tak sklep ni dobil podpore, je Janši mandat prenehal; kot je pred leti prenehal mandat poslancu SNS Srečku Prijatelj, a takrat brez velikega pompa. Šele primer Janeza Janše je privedel do mnogih odprtih vprašanj. Pravniki pa so se ukvarjali predvsem z vprašanjem, ali se

določba o tem, če je nekdo pravnomočno obsojen, ne more biti poslanec, nanaša tudi na primere, ko je bil obsojen, že preden je kandidiral. Zakon o poslancih je očitno omogočal različne interpretacije. Je pa samo ena interpretacija lahko skladna z Ustavo. Ne glede na to, da smo sedaj v Zavezništvu zagovarjali stališče, po katerem zapornik ne more opravljati javne funkcije, bomo, kot sem že povedal, ustavno odločbo spoštovali. Nikakor pa se ne bomo opravičevali za odločitve, ki smo jih sprejeli na podlagi neizpodbitnega dejstva, in to je, da je bil Janez Janša takrat pravnomočno obsojen in je prestajal zaporno kazen v zaporu na Dobu. V Poslanski skupini Zavezništvo ne moremo mimo žalitev, ki jih je slišati iz vrst SDS na račun ustavnih pravnikov, ki so navedeno mnenje podali. Vidni člani Poslanske skupine SDS jih namreč v svojih izjavah, razpravah in tudi zapisih označujejo kot kvaziustavni pravniki, levosučni pravniki ali pa celo "kvaziustavni pravniki so bili seveda farsa". Z vsem spoštovanjem, kolegice in kolegi, da se je nekaterim poslancem na desnici zdelo povsem logično, kaj so ustavni pravniki svetovali Miru Cerarju, mimogrede – mnenja niso bila popolnoma enotna, nas v Zavezništvu niti ne preseneča. Težko pa se je izogniti vtisu, da ima ena poslanska skupina dve tretjini poslancev tega parlamenta za nevedneže, ki bi se za svoje odločitve morali celo opravičevati. Z odločitvijo Državnega zbora o odvzemu mandata naj bi bile Janezu Janši kršene človekove pravice, šlo naj bi za očitne kršitve volilne pravice. Tako imamo na eni strani opozarjanja varuhinje človekovih pravic na nenehno kršenje teh pravic, ki ogrožajo človekovo dostojanstvo in preživetje; na drugi strani pa smo se ukvarjali z volilno pravico zapornika. Nihče pa ni nikoli nikogar pozival k opravičilo. Ena redkih, ki je zmogla storiti slednje, je bila nekdanja ministrica za notranje zadeve Katarina Kresal, ki se je opravičila izbrisanim, pri čemer pa je takrat šlo za množično kršitev človekovih pravic; mi pa smo se ukvarjali z vprašanjem, ali lahko en zapornik opravlja poslansko funkcijo. Z zakonodajo, ki jo danes obravnavamo, bomo vse te dileme odpravili. Enostavno povedano – poslanec, ki bo pravnomočno obsojen na zaporno kazen, daljšo od šestih mesecev, ne bo smel kandidirati na volitvah, prav tako pa mu bo mandat poslanca prenehal. In že zdrava pamet nam veleva, da kaznjenec v zaporu preprosto ne more opravljati poslanskega dela, kot denimo na zapor obsojeni zdravnik ne more še naprej zdraviti ljudi v Kliničnem centru.

In naj zaključim, biti poslanec ni hobi, je plačana služba in je še kako odgovorna funkcija. Vsi skupaj se moramo zavedati, da smo predstavniki ljudstva v državnih zadevah, in moramo svojo funkcijo opravljati z vso resnostjo in odgovornostjo. Pa jo z zaporniških klopi res lahko?!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogih zakonov.

Kot prva se je prijavila predstavnica predlagatelja mag. Lilijana Kozlovič, imate besedo.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, predsedujoči.

Nekaj pojasnil glede na predstavljena stališča, ki so bila sedaj. Ko omejujemo pasivno volilno pravico, je predvsem treba vedeti, koliko posledic to omejevanje prinese. To pa, kar je bilo rečeno, da je ta dramatičnost nastala leta 2014 – mislim, da to ne drži. Prvi paket poskusa urejanja te problematike je bil leta 2013, ko še ni bilo nobene dramatičnosti; in kaže na to, da je želela in skušala poslanska skupina oziroma takrat vladajoča koalicija to vprašanje urediti; pa – kot kaže – ni uspela. Kar se tiče tega, da gre za prestiž SMC. Pri paketu zakonov, ki so bili zavrnjeni, je bilo jasno povedano. Pa naj še enkrat povem, zavrnjeni so bili iz povsem poslovnih razlogov, ker ni bilo možno popraviti vsega, kar je zahtevala Zakonodajno-pravna služba in tudi Ustavno sodišče, in zaradi tega je bilo treba vložiti ... Vemo, da ne moreta obstajati istočasno dva zakona, enega je treba spraviti s sveta. Kar se tiče tega, kar je bilo povedano od Združene leve. Že uvodoma sem povedala, da smo razmišljali o vsem, kaj vse je lahko razlog omejitve pasivne volilne pravice; in sem tudi navedla, kaj vse ima urejeno Francija. Predlagajo, da nekdo, ki je bil koruptiven oziroma ni prijavil svojega premoženja – da, to so vse razlogi, zaradi katerih se lahko pogovarjamo v nadaljevanju. To je stvar nekega družbenega konsenza, katere stvari bomo prepoznali kot razlog, da nekdo ne more opravljati take funkcije, kot je javna funkcija poslanca ali pa še katera; da sploh ne more nastopati na javnih volitvah. Kar se tiče zadnje odločbe Ustavnega sodišča, ker je bilo rečeno, da smo hiteli in da nismo počakali nanjo. Večino stvari, o čemer je govorilo Ustavno sodišče, smo upoštevali. Tisto, kar je še novo in ugotavljamo, je pa suspenzivni učinek, ki ga je treba upoštevati takrat, ko se nekdo pritoži in mu je odvzet mandat oziroma ko mu preneha mandat. Seveda bomo to ustrezno popravili in zagotovili, da bo upoštevano. Vabimo vse politične stranke, ki ste prav tako rekle, da boste sodelovale, da vse svoje predloge podate in jih skupaj uskladimo. Kar se tiče neusklajenosti glede zastopanosti spolov v Zakonu o državnem svetu in Zakonu o poslancih, naj samo poudarim, da se Zakon o volitvah v državni zbor uporablja subsidiarno. V obeh primerih gre za zakonodajno telo. Parlament je sestavljen iz dveh domov in kar velja za parlament, velja tudi za državni svet. Kar se tiče urejenosti glede invalidov, je Ustavno sodišče povedalo, da mora biti dostopno vsem. Z Državno volilno komisijo smo se pogovarjali kljub določbi, ki jo imamo, da

se to lahko zagotovi, da so morda le izjemoma katera volišča, ki ne bodo dostopna; ampak tudi to se lahko uredi na način, da se to volišče preseli kam drugam. To določbo bomo ustrezno popravili. Kar se tiče prehodne določbe, da bo zakon začel veljati šele ob rednih volitvah, je tudi napačno razumevanje. Če pogledamo prehodno določbo, jasno pravi, da zakon začne veljati v roku 15 dni po razglasitvi. Kar se tiče tega, da začne veljati ob rednih volitvah, velja samo določba, ki se tiče urejenosti volišč, torej samo 17. člen.

Ko sem poslušala stališče o dvigu politične kulture in da je to nezaupnica volivcev, se sprašujem, ali je to res nezaupnica volivcev. V Sloveniji imamo milijon 713 tisoč volivcev. In tistih, ki so si želeli zapornika – pa tudi tega ne razumem, da nekdo reče, če si volivci želijo imeti zapornika, naj ga imajo –, 0,9 % je bilo takih, ki so glasovali, od milijona 713 tisoč. Tu moram poudariti, da omejitev pasivne volilne pravice pomeni varovanje aktivne volilne pravice. Tistim ljudem, ki gredo na volišča, je treba s to omejitvijo zagotoviti integriteto volitev. Se pravi, vsa ta druga večina, in to zelo velika večina, ima pravico – in to je tisto, kar urejamo, da se zagotovi ta suverenost ljudstva, da imajo pravico do integritete volitev in volilnega postopka.

Kar se tiče razlike, ki je urejena v Zakonu o volitvah v državni zbor in ostalih zakonih. Res je, trenutno je razlika in jo bomo ustrezno amandmirali, skušali najti tisti konsenz, ki bo primeren za vse politične opcije. Razmislek je bil tudi na podlagi tega, kar ste že predlagali v nekaterih političnih strankah. Kar se tiče prometne nesreče, malomarnosti. Nismo se odločili za delitev na naklepna kazniva dejanja in malomarnostna kazniva dejanja, kajti če gre za tako veliko stopnjo malomarnosti, da je izrečena taka zaporna kazen, menimo, da je taka oseba, ko bo opravljala javne funkcije, sposobna tako velike malomarnosti, da je vprašanje, ali ji lahko poverimo tako zaupanje. Še posebej pa zato, ker pri prometni nesreči se do treh let lahko, če je predpisana zaporna kazen, izreče pogojna kazen. Kadar je izrečena pogojna kazen, ne morejo nastopiti pravne posledice. Čim pa gre za dejanje, če gre za smrt ene ali več oseb, pa je predpisana kazen osem let. V takem primeru bo sodišče verjetno izreklo zaporno kazen in takrat lahko nastopijo tudi pravne posledice.

Glede kazenske evidence, sodelovalo je tudi Ministrstvo za pravosodje pri pripravi te zakonodaje. Veliko časa smo prav to preigravali, kako zagotoviti, kdo je tisti, ki bo to ugotavljal in na kakšen način. Nismo dali bremena na volivce oziroma kandidate, ampak smo to breme prenesli na Ministrstvo za pravosodje oziroma na same volilne komisije; zagotovilo imamo in dejansko je iz evidence jasno razvidno. Tudi govorimo, da podatki niso ažurni – je rečeno kar tako, nekega konkretnega primera oziroma dokazov za to nimamo. Iz evidence je jasno razviden dan, kdaj je bilo storjeno kaznivo dejanje, kajti to je pomembno; kajti pomembna

je prepoved veljavnosti retroaktivnosti. Dan, ko je bila prestana zaporna kazen ali izbrisana iz evidence, kajti od tistega dneva dalje začne teči eno leto; in je iz evidence po zagotovitvi Ministrstva za pravosodje popolnoma razvidno. Kar se tiče tega, da so politične stranke odgovorne, tu se navezujem na dvig politične kulture, koga predlagajo – seveda so odgovorne in zato bi se morale politične stranke zavedati, da ima večina tistih volivcev, ki gredo na volitve, pravico do tega, da imajo integriteto zagotovljeno; in da imajo take volivce, zaradi katerih jim včasih ni nerodno, da jih imamo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja, gospod Jani Möderndorfer.

Pripravi naj se mag. Matej Tonin in gospod Branko Zorman.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednik.

Pokomentiral bom samo nekaj stališč in dopolnil svojo predhodnico v tistem delu, kjer bi rad še dodatno obrazložil določene trditve posameznih poslancev v svojih predstavitvah in tezah, ki so jih razvijali. Začel bom v tistem sklopu, kjer vidim, da se vrtimo v začaranem krogu kar naprej, ko govorimo o tem šestmesečnem pogojnem, češ – zakaj ga obdržati, zakaj ne. Prav je, da povemo tudi genezo, kako je sploh do tega prišlo. Dejstvo je, ko smo prvič predlagali Zakon o Vladi Republike Slovenije, če se spomnite, smo takrat zelo jasno povedali ter naredili distinkcijo in razliko med poslancem in izvršno oblastjo. Prepričani smo na neki tezi, o kateri je danes govoril celo minister, da tisti, ki opravljajo izvršno funkcijo, imajo še toliko večjo odgovornost in tudi neposredno vlogo pri odločanju; zato mora biti tam svojevrstna ničelna stopnja tolerance. Vendar v nadaljevanju, ko smo se pripravljali na to zakonodajo, pa se je ves čas pojavljalo eno in isto vprašanje – v čem pa se pravzaprav razlikujeta minister in poslanec. Ali ni potrebno, da imata oba enako stopnjo neke vrste zaupanja ter tudi neko moralno in etično odgovornost, predno opravljata neko funkcijo. Kako zaupati nekemu opravljanje javne funkcije, če pa je po drugi strani pravnomočno obsojen? In tako smo prišli do neke točke, ko smo rekli – ne. Če velja za ministra nič mesecev, mora enako veljati tudi za poslanca. Kasneje in v sami razpravi smo prišli tudi do tega, da smo se morali vprašati, zakaj pa je zakonodajno telo leta 1992 sploh predvidelo teh šest mesecev. In dejstvo je, o tem, kar govori kolega Vrtovec, da je bilo teh šest mesecev predvideno tako imenovano zaradi tudi prometnih prekrškov v končni fazi ali kaznivih dejanj v prometu, ki jih udeleženec stori. Ampak je ta meja spet problematična, ker tukaj podpiram svojo predhodnico, ko pravi, tudi če gre za nenaklepno dejanje, je stopnja odgovornosti zelo jasna, ki pa jo moramo v

končni fazi nekje tudi sami določiti in nekje mejo postaviti. To je približno tako, kot v cestno-prometnih predpisih, tam so stvari zelo plastične in enostavne. Če je omejitev 50 kilometrov na uro, se ve, kaj se zgodi, ko je prekoračena hitrost 51 kilometrov. V tem primeru pa zelo hitro zaidemo v neke druge smeri. Druga stvar, ki se mi zdi zelo pomembna, da jo še dodatno razložimo, vizavi argumentacije, ki jo je uporabil kolega Vrtovec, ko je govoril, da kazenske evidence niso natančne in tako naprej. V to diskusijo se niti ne bom spuščal, za to je odgovoren pristojni organ, ki vodi evidence. V samem postopku mora zelo jasno povedati, ali je ta evidenca urejena ali ne. Bolj pomembno pa je nekaj drugega, da današnji zakon, Zakon o volitvah v državni zbor v 103. členu zelo jasno določa, da če bi bil nekdo izločen, ima možnost pritožbe. Pritožba mora biti rešena v 48 urah in zelo jasno je, kaj se mora zgoditi. Drugo, kar pa je zelo pomembno, je v sami razpravi, kot je kolegica omenila, pa bom jaz malo bolj natančno povedal, kaj to v resnici pomeni. Vi veste, da danes kdorkoli gre na volitve in poda svoje osebne podatke, občinska volilna oziroma republiška oziroma pristojna komisija preveri istovetnost podatkov kandidata in če gre za osebo, ki je razpisana, ki obstaja v končni fazi, da bom bolj jasen. Razlika je, da danes znotraj tega v računalniškem programu, ko vpišete, ni še enega stolpca, za katerega pa Ministrstvo za pravosodje pravi, da ga ni noben problem vzpostaviti, to pa je, da se takoj preveri, ali gre za osebo, ki je vpisana v kazensko evidenco. In te podatke se da enostavno popariti z bazo podatkov celotnih podatkov, kar pomeni, da bo praktično takoj možno to preveriti; istočasno. To pomeni nobenega večjega dela za volilne komisije, ker mora vsak podatek oziroma vsako osebo vnesti in se bo to na licu mesta takoj tudi videlo, ali gre ali ne. Ker pa se bo to računalniško pregledovalo, pa se predvideva, da bo še toliko bolj točna evidenca. Kar se tega tiče, ne bo nobenih težav, kar že sam smatram, da že danes ni nobenih, ker se da to vedno preverjati. Izjavo, da je to nezaupnica volilnemu telesu, bom zelo preprosto povedal, smatram kot eno od političnih populističnih obmetavanj; iz preprostega razloga, ker je najbolj enostavno reči, da je to kľofuta za nekoga, ker smo vsi zelo občutljivi, kaj bo reklo volilno telo. Jaz bi drugače rekel, to je politična zloraba, ne pa kľofuta. Politična zloraba volilnega telesa, da se danes volilno telo omenja, da gre za kľofuto, češ da se ne zaupa volilnemu telesu. Prepričan sem, da bo večina volivcev in volivk še kako zadovoljnih, ko bo končno jasno zapisano, kaj da in kaj ne. Stvari bodo jasne, ne pa da se prelaga na volilno telo, naj oni odločijo; lepo vas prosim, to je že prav smešno. Nekaj podobnega sem že enkrat slišal v neki drugi razpravi, češ da imajo poslanci in poslanke ta institut, ker so voljeni in se jih preverja na vsake štiri leta ali pa še pred tem. Zato, ker se jih preverja, ne potrebujejo druge institucije in kontrole. To, kar je povedal

gospod Trček, ko je omenil, da Ustavno sodišče ni presojalo enako v primeru podobne situacije, ki smo jo imeli v Državnem svetu kot pa v primeru Zakona o poslancih. V enem primeru celo sodišče razveljavi zakon oziroma ga zelo jasno postavi v tezo, da gre za protustavni zakon oziroma da ni dovolj dobro urejen; v prvem primeru pa tega ne uredi. Mislim, da to pove vse, zato je naša naloga, da uredimo ta vprašanja istočasno tudi v Zakonu o državnem svetu. Zraven tega naj še omenim, da mi je posebej všeč ta teza, ki se tiče spolnih kvot. Dejstvo je, da je to zelo težko izvesti, ker vemo, kako je poslanec izvoljen. Vemo, da gre za proporcionalni sistem in za volitve, medtem ko imamo v Državnem svetu elektorske glasove. Prepričan sem, da večina poslancev ne ve, kako funkcionirajo elektorski glasovi, kaj šele, da bi znotraj tega zagotavljali spolno kvoto in podobno. Državni svet je itak mačistični organ, kjer je po definiciji več moških že kar samo po sebi. Bilo bi zelo zabavno to zadevo tudi urediti, da tukaj zadevo uravnotežimo. Kako se bodo znašli znotraj reprezentativnih organizacij, je pa predvsem njihov problem in naj se s tem ukvarjajo oni. Če jim je kaj do tega, naj to tudi zagotavljajo. Bi pa bilo zanimivo najti ta model in ga rešiti do konca obravnave zakonodaje.

Zraven naj povem še to, da tisto, kar je povedal minister Koprivnikar, ko je govoril v imenu Vlade, da bi bilo za izvršne funkcije smiselno narediti bolj strožje predpise. Ideja je sicer lahko zanimiva, vendar mislim, da je točno tukaj treba potegniti črto in poenotiti stvari za vse funkcionarje. Deliti jih na voljive, na imenovane – to nima nekega posebnega učinka; vsaj jaz sem prepričan, da v državi želimo, da velja za vse funkcionarje enako. To tudi v razpravah več ali manj vsi pozivajo. Na koncu naj rečem samo to. Gospod Gorenak zelo rad ponavlja, pa saj bo še vsaj petkrat to ponovil, verjetno bo to naredil še ob treh, petih in verjetno še ob sedmih zvečer, ko je prime time na televiziji, da se mu to izide – da je Zavezništvo vložilo te zakone zaradi preživetja. Lepo vas prosim, gospod Gorenak, saj jaz vas po svoje razumem, nekako vam ustreza, da svojemu volilnemu telesu zadostite, predvsem pa da tistim ljudem poveste in jih nahranite s temi neresnicami. Dejstvo je, da je zakonodaja vložena predvsem zato, ker imajo ljudje radi jasna sporočila ter merila; in tudi vi v končni fazi. Prepričan sem, da ko bo zakonodaja sprejeta, boste rekli, to je zakonito, tako velja in to je prav.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Matej Tonin.

Pripravi naj se gospod Branko Zorman, za njim gospa Anja Bah Žibert.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovani kolegice in kolegi!

Današnja razprava je lahko zanimiva, na trenutka pa tudi dolgočasna, ker ponavljamo

stare, ene in iste zgodbe in se odpirajo vedno znova in znova. Volilna pravica je v demokratičnih družbah zagotovo ena izmed najbolj temeljnih, najbolj varovanih pravic. Imamo pasivno in aktivno volilno pravico. Aktivna je tista, ki ljudem, nam, omogoča, da volimo. Pasivna pa je tista, ki ljudem omogoča, da so izvoljeni. Če izhajamo iz demokratičnih principov, da imajo ljudje na nek način vedno prav in da je parlament tista institucija, ki odseva želje ljudstva, potem nimamo kaj veliko za govoriti oziroma preveč komplicirati. Ljudje, ki sedimo tukaj, sedimo zaradi želja in preferenc ljudi. Ljudje so si ta parlament – takšen, kakršen je, ali smo z njim zadovoljni, ali nismo – izbrali zato, ker so ocenili, da bi določeni posamezniki najboljše in na najboljši način zagotavljali ter uresničevali njihove interese. V neki normalni, pravni, demokratični državi niti ne vidim nobene pretirane potrebe po omejevanju pasivne volilne pravice, torej po omejevanju pravice biti voljen. Zakaj to govorim? Ker v neki normalni državni, sem prepričan, da volivci v parlament ne bi nikoli izvolili zapornika, če bi ocenjevali, da je ta sodba pravična. Ker pa imamo vse po svetu sodišča, če hočete pravno državo, ki dela napake, ki sprejema tudi napačne odločitve, ni samo Slovenija takšen primer, danes je bil izpostavljen primer Velike Britanije; se na nek način postavlja drugo vprašanje. Prepričan sem, da na Severnem Irskem volivci ne bi izvolili tega poslanca v parlament, če bi dvomili ali če bi verjeli, da gre za pravično sodbo. Ker so bili prepričani, da je šlo za nepravilno sodbo, so temu poslancu izkazali podporo in ga tudi izvolili. Mislim, da je šlo za podoben primer v Sloveniji; če bi ljudje verjeli, da je šlo za pravično sodbo, potem gospod Janez Janša najverjetneje ne bi bil nikoli več izvoljen v parlament. Ker pa so ljudje verjeli, da gre za krivično sodbo, je bil ponovno izvoljen v parlament.

V naši ureditvi danes imamo na nek način omejitev, če si med mandatom obsojen na šest mesecev zapora, potem ti funkcija avtomatsko preneha in ne moreš več opravljati svoje funkcije. Iz popolnoma praktičnega vidika je to na nek način razumljivo, ker poslanec, ki je v zaporu več kot šest mesecev, težko uresničuje svojo funkcijo. Takšen primer smo imeli v primeru Srečka Prijatelja tudi v preteklosti. S to rešitvijo ali s to ureditvijo nima nihče problema in ji nihče ne nasprotuje oziroma jo problematizira. Zgodba, s katero se danes ukvarjamo, pa je, kako omejiti, kdo sploh lahko kandidira za funkcijo poslanca in druge funkcije, ki so danes tudi na tialu. V mojem uvodnem delu sem dejal, da v neki normalni državi praktično ne vidim nobene potrebe, da bi to pasivno funkcijo omejevali. To pomeni pravico biti voljen, da bi omejevali to funkcijo, ker ljudje bodo vedno odločili tako, kot mislijo, da je prav. In tudi prav je tako, ampak povedal sem, dogajajo se takšne ali drugačne napake. In če že želimo omejiti pravico biti voljen, potem morajo biti zadeve vsaj primerljive. Če je šest mesecev zapora tista

točka, ko ti preneha funkcija med mandatom, potem bi bilo smiselno postaviti tudi šest mesecev zapora za tisto mejo, ko bi lahko ali ne bi smel kandidirati. Če preberete osnutek tega zakona, ki so ga predlagatelji vložili, se mi zdi, da je kar nekaj nekonsistentnosti, če rečem zelo milo. Bom povedal, katere. Če preberete Kazenski zakonik, in sicer 103. člen Kazenskega zakonika, ki govori o rehabilitaciji in izbrisu sodbe, potem so notri zapisane zanimive stvari. In sicer, če ste vi pravnomočno obsojeni na zaporno kazen do enega leta, vam ta pravna posledica v kazenski evidenci ostane zapisana tri leta po sedanjem Kazenskem zakoniku, kar pomeni, če ste vi obsojeni na kazen do enega leta, to ostane zapisano v kazenski evidenci še tri leta tehnično. To pomeni, da praktično vi štiri leta ne morete ničesar več delati oziroma niti za podobne ali primerljive funkcije kandidirati. Če ste obsojeni na kazen zapora na več kot eno leto do treh let, se to podaljša oziroma je ta vpis v to kazensko evidenco že na petih letih. Skratka, gre za dolge dobe, da ne govorim zelo na dolgo in za vse ostale kazni. Če sem jaz vaš predlog zakona pravilno prebiral, vi tam notri pišete, da ne glede na vse te določbe Kazenskega zakonika, ki predpisujejo, koliko časa je neka kazen vpisana v kazensko evidenco, za kandidiranje pomeni, da se vsak vpis po enem letu izbriše. Torej, če ste bili vi na katerokoli kazen obsojeni ali kako drugače, se po enem letu to izbriše iz evidence. Potem dodate vi še zraven tisti del, ki govori o šestih mesecih zapora, ki se šteje tudi v omejitve. Jaz bi od predlagateljev pričakoval neka pojasnila, da nam pojasnite, če mi to narobe beremo, narobe razumemo oziroma kako ste usklajevali in kombinirali te določbe Kazenskega zakonika z rešitvijo, ki jo predlagate vi. Da pa ne kompliciram preveč, bi pa se osebno zavzel za zelo preprosto rešitev – kakršna je omejitev med mandatom, naj bo tudi omejitev pred mandatom; in to je tudi vse.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Branko Zorman, izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala, predsedujoča.

Naj najprej postavim retorično vprašanje vsem nam ter vsem državljanom. Ali smo mi družba visokih moralnih vrednot in ali smo mi družba neke visoke politične kulture? Glede na znan odgovor je treba izpostaviti eno dejstvo. Mi vemo, in to me zelo žalosti, da imamo v naši državi kar nekaj funkcionarjev, ki so udeleženi v takšnih ali drugačnih kazenskih procesih, kar nam sigurno ni v ponos. In določena področja za določene politične funkcionarje so že urejena, urejeni so postopki v takih primerih, ko se te obsodbe zgodijo med njihovim mandatom, kot je to na primer urejeno za poslanca Državnega zbora. Za neke druge

politične funkcionarje pa tega še nimamo urejenega, med drugim se to ureja tudi s tem paketom predlogov zakonov. Vemo, kaj stori politik v nekih drugih političnih sistemih, ki je obsojen ali pa celo samo obtožen, niti ne rabi biti obsojen, takoj se odpove svojemu mandatu, nepreklicno odstopi. To je normalno pričakovanje državljanov, volivcev. Žal pri nas te vrednote očitno ali več ne funkcionirajo, ali niso nikoli funkcionirale, ali kakorkoli, zato je ta sprememba zakonodaje potrebna. Pravna stroka že od sprejema Ustave opozarja na to, da je omejitev pasivne volilne pravice treba urediti. Do nekaj let nazaj v praksi tega problema niti nismo čutili, ker so politične stranke same poskrbele za to, da na kandidatne liste niso dajale oseb, ki so v kakršnihkoli kazenskih postopkih ali pa so celo bile v preteklosti pravnomočno obsojene. Potem pa se je očitno, kot so že nekateri razpravljavci ugotovili, leta 2013, 2014 zgodil nek prelom v naši družbi in je ta politična kultura očitno opešala. Pri nekaterih opešala, lahko bi celo rekel, če so jo sploh kdaj imeli. Treba je opozoriti, da ta sprememba zakonodaje ni naperjena proti katerikoli konkretni osebi, ker bi to konkretno osebo težko določili, ker sem že prej izpostavil, da je kar nekaj politikov na lokalni ravni in državnem nivoju vpleteno v neke kazenske postopke. Poleg tega je treba še to opozoriti – in to govorim kot kontraargument tistim, ki govorijo, da je ta zakonodaja pripravljena zato, da se škodi in prepreči kandidiranje oziroma izvrševanje mandata neki konkretni osebi –, da te spremembe zakonov, ki so danes na mizi, ne morejo veljati za nazaj, ampak veljajo za naprej. Za obdobje pred sprejetjem nove zakonodaje to ne velja. Rešujejo pa se tovrstne anomalije za vnaprej.

Želel bi izpostaviti še eno žalostno dejstvo, da Ustavno sodišče z, lahko rečemo v narekovajih, "različnimi kriteriji" obravnava na primer običajne državljane; in z drugimi kriteriji na primer voditelje ali pa voditelja opozicije. Čeravno mislim, da opozicija nima voditelja, ampak pustimo to. Trenutna zakonodaja ne določa omejitev kandidiranja na javne funkcije, tako na voljene funkcije, to so tiste, ki jih volimo državljani na neposrednih volitvah, niti na imenovane funkcije. Za lažjo predstavo absurdnosti mogoče naslednje – če se želiš zaposliti v državni upravi, moraš predložiti potrdilo o nekaznovanosti. Po današnji zakonski ureditvi lahko bivši zapornik, zdajšnji zapornik, trenutni zapornik kandidira na državnoborskih volitvah ali za župana, občinskega svetnika ali državnega svetnika, kar je popolnoma absurda situacija. Če primerjamo na primer nekega državnega uradnika in političnega funkcionarja, ki je voljen na volitvah. Ta državni uradnik se načeloma ukvarja z nekimi – pa si vzemimo za primer nekega občinskega uradnika, za lažjo vizualno predstavo – konkretnimi primeri na področju, ki ga pokriva. Politik pa vpliva na življenje in prihodnost vseh državljanov; ne

samo tistih, ki so njega volili, ampak vseh državljanov. In še tisti, ki bi mogoče utegnili zagovarjati, da takšne osebe lahko kandidirajo, mislim, da si tega ne želijo; pa bom potem ponazoril, zakaj ne. S predlaganim paketom sprememb te zakonodaje se urejajo tri stvari: neizvoljivost oziroma omejitev pasivne volilne pravice, predčasno prenehanje mandata in pravno varstvo za poslance, državne svetnike in predsednika republike, v tem prvem paketu. V nadaljevanju pa se bo urejalo tudi zakonske podlage za župane in občinske svetnike, ko bo ta zakonodaja na mizi. Namen je, kot sem rekel, določitev instituta neizvoljivosti oziroma omejitve pasivne volilne pravice. V predlogu zakona, ki je na mizi, se govori o tem, da za poslanca ne more kandidirati posameznik, ki je pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Po raznih razpravah in pripombah določenih pravnih strokovnjakov se bo med postopkom ta vsebina še amandmirala in popravila s časovnim okvirom te prepovedi kandidiranja, kjer se bo po novem ta dikcija glasila, da eno leto po prestani, odpuščen ali zastarani kazni na volitvah ne more kandidirati posameznik, ki je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapor, daljšo od šestih mesecev. Zakaj? Tovrsten poseg v volilno zakonodajo se utemljuje s tem, da takšni osebi, ki je bila pravnomočno obsojena, enostavno ni mogoče poveriti opravljanja javne funkcije, ker taka oseba ni vredna javnega zaupanja, saj celo v lastnih zadevah ne spoštuje temeljnih pravil obnašanja v družbi. In predvideva se, da bi v zadevah, ko bi šlo za opravljanje javnih zadev, le-to opravljala slabše; in to upravičeno. Drugo, kar se ureja s to zakonodajo, je določitev razlogov za predčasno prenehanje funkcije za tiste funkcionarje, kjer je ta zakonska ureditev pomanjkljivo urejena. Vemo, da je to za poslance urejeno v Zakonu o poslancih; vemo, v katerih primerih nastopi prenehanje mandata. Za ostale funkcije – predsednika države, državne svetnike, predsednika vlade oziroma v nadaljevanju, pri drugi zakonodaji tudi za župane in občinske svetnike – pa to ni bilo eksplicitno določeno in se to pravno praznino odpravlja s tem paketom zakonodaje. Še tretja zadeva, ki se s tem ureja, je ureditev pravnega varstva, na kar je bilo tudi med določenimi postopki izpostavljeno, in sicer bo po novem tudi z zakonom omogočena pritožba poslanca in predsednika države direktno na Ustavno sodišče. Nekateri ste izpostavljali, da je ta zakonodaja nezaupnica volilnemu telesu, pa ste potem nadalje še povedali, da verjamemo ljudem, da zapornikov ne bodo volili na odgovorna mesta. Komentar ni potreben. Nadalje je nekdo od razpravljavcev rekel, če bi volivci ocenjevali, da je sodba pravična, potem bi pač ocenili drugače. Mislim, da je najbolje, da kar ukinemo vsa sodišča, in bo ljudski glas presojal, kaj je prav in kaj je narobe; ali je pravično ali ni pravično. Mogoče en malo sarkastičen primer – nekdo od razpravljavcev je

rekel, če zapornik kandidira in ga izvolijo, saj to so državljani vedeli, potem pa si zaslužijo takega politika, ki bo odločal o njihovem življenju in njihovi prihodnosti. Bi mogoče celo rekel – dobro, v redu; v neki nevednosti politike tam nekje daleč ne vpliva mogoče direktno. Sedaj imate vi primer, ne vem, nekega učitelja, duhovnika, kogarkoli, ki je obsojen pedofilije, dokazano, ali bi mu od tega trenutka dalje še zaupali svojega otroka v varstvo, ker vam je nekdo rekel, da ni kriv. Ampak sodišče je dokazalo, da je; ampak nekdo je rekel, da ni kriv. Bi mu? Dvomim. Še to, nekateri ste operirali s statističnimi podatki, da je določen poslanec dobil v svojem volilnem okraju 6 tisoč 116 glasov in da je to legitimno in da gre za nezaupnico temu volilnemu telesu. Ampak v tem istemu volilnem okraju je šlo na volitve tudi 11 tisoč 289 drugih državljanov, ki pa so očitno ocenili, da v tistem trenutku ta kandidat ni primeren; da sedaj ne posplošujem na državno raven. To je neka manipulacija s podatki, ki jo določena politična stranka redno uporablja.

Primerjalnopравни prikaz. Eden od bistvenih kriterijev za presajo tega možnega, dopustnega omejevanja pasivne volilne pravice je ta primerjalnopравни prikaz, zato bom v nadaljevanju mogoče izpostavil nekaj držav, kako imajo to urejeno pri njih. Popolna enakost aktivne in pasivne volilne pravice praviloma ni zagotovljena nikjer, v nobeni državi. Treba je upoštevati tudi načelo sorazmernosti, to govori in to pač velja, se pravi ta prepoved kandidiranja velja le za storilce, sedaj pa govorim po tem novem predlogu, in delno v skladu z določenimi zakoni, ki že veljajo, na primer Kazenskim zakonikom, ki že velja; bi veljala taka prepoved za storilce hujših kaznivih dejanj, za katere je predpisana zaporna kazen najmanj treh let. Govorim – predpisana; ne pa tudi določena. Za pogojno kazen ta prepoved ne velja, če je kdo obsojen zgolj na pogojno kazen, in ne na zaporno, ta prepoved ne velja. Govorim samo o tem, kot boste videli v nadaljevanju, so v določenih drugih državah bistveno bolj stroga pravila za to neizvoljivost. Na Svet Evropske unije je bil decembra 2014 poslan vprašalnik, ki je bil potem poslan tudi vsem članicam evropske skupnosti, v katerem so opisali, kako je z omejitvami pasivne in aktivne volilne pravice, z roki prepovedi, posledicami in tako naprej po posameznih državah. V nekaterih državah, kot boste videli, je zaradi obsodbe omejena že aktivna pravica, kje šele pasivna pravica. Drugače povedano, če je nekdo obsojen in je v zaporu, nima niti pravice voliti, kje šele pravico biti voljen. Pa gremo zdaj mogoče kar malo na države, na bolj konkretne stvari. Na primer v Franciji je pogoj za neizvoljivost recimo že lahko volilni prekršek, kršitve v volilni kampanji, napačna ali prepozno oddana napoved premoženjskega stanja. V tem primeru se določi neizvoljivost za obdobje enega leta. Za funkcionarje izvršilne veje oblasti se določa neizvoljivost oziroma prepoved kandidiranja na

območjih, kjer so opravljali neko poslovno funkcijo, in to za tri leta. Za taksativno naštetu določena kazniva dejanja sodišče lahko odvzame tako aktivno kot pasivno volilno pravico. Gremo naprej – Velika Britanija. Če je oseba obsojena za kaznivo dejanje na zaporno kazen, ali priprta za eno leto, ali na begu, potem ne more kandidirati. Če je nekdo obsojen koruptivnega ali drugega nezakonitega ravnanja v zvezi z volitvami ali donacijami, se mu lahko določi omejitev aktivne in pasivne volilne pravice. Poglejmo Nemčijo, ki jo velikokrat uporabimo za primerjalni primer. V Nemčiji se zgodi prepoved biti voljen ali prenehanje funkcije na dva načina. Prvi način je po zakonu, kjer gre za prepoved zaradi hujših kaznivih dejanj, ki niso taksativno naštetu, ampak govori o hujših kaznivih dejanjih, kjer je dosojena kazen večja od enega leta. Zdaj pa specifična Nemčije – celo za tiste obsodbe, kjer gre za pogojno kazen, oni določajo prepoved kandidiranja. Ne samo za tiste, ki so obsojeni na zaporno, ampak tudi za tiste, ki so obsojeni na pogojno kazen. In drugi način, kako lahko pride do prepovedi biti voljen ali prenehanje funkcije, je prepoved sodišča, ki prepove sposobnost opravljanja javne funkcije ali biti voljen zaradi političnih kaznivih dejanj, kot so na primer veleizdaja, podkupovanje in tako naprej. Ta prepoved traja od dveh do petih let. Poglejmo Avstrijo, v Avstriji poznajo omejitve aktivne in pasivne volilne pravice. Pri njih za poslanca ne more biti voljen nekdo, ki je pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje, na najmanj enoletno nepogojno zaporno kazen. Primer Estonije, omejitev volilne pravice – omejena tudi za osebe, ki so bile obsojene za kaznivo dejanje, kadarkoli, brez časovne omejitve, koliko časa ta prepoved kandidiranja velja. Za konec Grčija, kjer bi mogoče lahko kdo pričakoval, da stvari niso urejene, ampak na tem področju moram reči, da imajo dobro urejeno. V primeru pravnomočne obsojenosti kazenski zakonik določa trajanje odvzema pravice glasovati in pravice biti voljen; tudi za kandidate na lokalnih ravneh.

Če primerjamo predlog te naše nove ureditve, lahko ugotovimo, da je zelo primerljiva z ostalimi ureditvami, kot ste videli pri določenih rešitvah – celo bistveno bolj blaga. Sigurno se ta naš predlog spremembe zakonodaje ne dotika aktivne volilne pravice, to se pravi, da ima po naše vsak državljani, tudi tisti, ki je v zaporu, pravico voliti; nima pa pravice biti voljen. In ker se bo s tem enovito uredilo pomanjkljivo urejene zadeve v določenih zakonih, ocenjujem, da je ta paket zakonodaje absolutno primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

Pripravi naj se gospod Dušan Radič, za njim gospa Ljudmila Novak.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoča, za besedo.

Preden se dotaknem svoje razprave, je prav, da odgovorim vsaj na tisto – dobesedno – neumnost, ki jo je izjavila kolegica mag. Lilijana Kozlovič; predvsem zato, ker je prvopodpisana pod predlog paketa, vsaj kar se tiče Zakona o državnem zboru. Govorila je o nekem procentu in v en koš zmetala vse volivke in volivce v Sloveniji. Če se že pripravljate in sprejemate tako imenovan paket volilnih zakonov, potem je treba pogledati, na kakšen način volitve potekajo. Natančno vemo, da o posameznem kandidatu lahko volijo in odločajo samo tisti volivci, ki živijo oziroma imajo stalno prebivališče v posameznem okraju. Zato je res pametno, da smo pri tem previdni, predvsem pa da ne kvasimo neumnosti. To je res. In še nekaj drugega. Pomembno je tudi to, da vemo, da je prvopodpisana takrat, ko ste vzeli mandat Janezu Janši, seveda je bilo to protizakonito in protiustavno, vse to najdete v odločbah, dejala: "S tem bomo vsi poraženci, razen če kolega Janez Janša ponudi svoj odstop in tako reši ugled tega parlamenta in seveda tudi svoj ugled." Upam, da se danes zavedate posledic teh izjav. In sprašujem vas, če bi morda te besede danes obrnili nekoliko drugače – kdo bi danes moral odstopiti?!

No, pa da se vrnem k temi, to je tako imenovani paket volilnih zakonov; s tem oziroma s podobnim paketom tako imenovane formalne in neformalne koalicije v tem državnem zboru telovadite že nekaj časa. Prvi predlog Zaveznitva ste v dogovoru zavrnili. Nekako je bilo rečeno, da je treba pripraviti bolj sistemski in celovitejši zakon. Tudi prav; ampak preden se lotim celovitejšega paketa, moram reči, da sem šla ta celoten paket, posamezne zakone pogledat dvakrat. Zakaj? Ker si je SMC prvič, odkar smo v tem državnem zboru, vzel 120 minut časa za razpravo. In me je res zanimalo, kaj tukaj notri takšnega piše, da rabite 120 minut, da boste ta paket zagovarjali. Naj za primerjavo povem, da v ponedeljek, ko bomo govorili o 400 milijonih evrih v zadevi Ališič, gre za varčevalce NLB ... /oglašanje iz dvorane/ Se opravičujem; ste si vzeli 30 minut časa. Danes 120 minut. Bo že res, da je Janez Janša zelo pomemben, bo že res. Gremo naprej, danes bi lahko obravnavali kaj drugega, na primer to, kako bomo sprejeli kakšen paket zakonov, ki bo pomagal okrevati našemu gospodarstvu; ampak tako in tako slišim, da smo že zgodba o uspehu. Bodite enkrat pošteni in ne pripisujte si zadev, za katere niste naredili nič. Ti žulji, da je danes slika nekoliko boljša, so povsem v drugih rokah, predvsem v vladi Janeza Janše, v osebi, za katero ste si danes vzeli 120 minut časa. Danes, ko govorimo o paketu sprememb zakona, je treba po mojem pogledu zadevo najprej nekoliko širše, kajti prav je, da večkrat spomnimo, zakaj danes o teh zakonih. Ko je bila zadeva še nejasna za vas, ste protizakonito in protiustavno vzeli mandat enemu poslancu,

državljanu. Seveda je šlo za poslanca, pa obračajte kakorkoli že, ki je dobil največ glasov, kljub temu, da je bil protiustavno oropan volilne tekme. Še enkrat poudarjam, šlo je za Janeza Janšo. Več mesecev ste blokirali izvolitev Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. Ta vaš maneuver je bil sporen, to vemo tudi po tem, kajti kmalu, ko je komisija začela delovati, se je izkazalo, da je minister vaše vlade to službo oziroma varnostno-obveščevalno službo zlorabil. Danes ga zato na tem položaju ni več. Ampak zakaj toliko energije in blokade pri izvolitvi te komisije? Zaradi Janeza Janše. Po vaših etičnih in moralnih vrednotah ter normah v tej komisiji ni imel kaj iskati. Vse do sredine oktobra, se pravi več mesecev, je bila vaša edina skrb in glavna okupacija, kako na najbolj pilatovski način vzeti mandat poslancu. Omislili ste si tisto posebno komisijo strokovnjakov, jaz ne bom govorila poniževalno o njih, kot je bilo rečeno prej. Mislim, da je eden od kolegov izrekel, da smo govorili poniževalno – sploh ne. V njo ste imenovali same pravne ase. Ampak na enega ste pozabili, zato smo vam pri tem hoteli pomagati, predlagala ga je Slovenska demokratska stranka; ampak gospod Milan Kučan v tej komisiji ni želel sodelovati; vsaj formalno ne, on raje deluje po tisti drugi plati, mu je bližje. Odvzema mandata ste se lotili na najbolj perfiden način, z enim in edinim ciljem – koliko se je fino pri tem smejeti –, da Janeza Janšo odstranite iz tega parlamenta. V kamero pa ste takrat zatrjevali, da boste za svojo odločitev sprejeli politično odgovornost. Iz vaših ust, spoštovani, pa niti opravičila ni bilo slišati. Tudi tega niste sposobni. Še več, danes poslušamo tiste izrabljene fraze, ki so že kdaj presežene v nekem konsenzu oziroma pogovorih, kakorkoli že, da SDS z nekimi radikalnimi zadevami zahteva vplivati na današnjo situacijo. Smešno. Vi se niste sposobni opravičiti, na drugi strani pa govorite, da želi SDS radikalizirati ta prostor. S tem, ko ste onemogočili mandat in delovanje enemu poslancu – to je radikalizacija, spoštovani. Lahko bi en glas pomenil ključno odločitev za to državo. Še toliko bolj mi je čudno vse skupaj, ker verjetno se še spomnite vseh izrečenih besed, ki ste jih izgovorili ob tem, ko ste takrat jemali mandat. Ničkolikokrat ste takrat izrekli, prav gledat sem šla, politična higiena, politična kultura, etika in morala, poštenost, dostojanstvo. Zato danes mene ne boste prepričali, da ta paket ne sprejemamo izključno na ravni ad personam. Temu pritrjuje tudi dejstvo, da v predlagani paket zakonov ne želite vključiti predlogov SDS, ki govorijo o tem, da bi onemogočili kandidiranje tudi tistim, ki so bili, če rečem kar v paketu, sodelavci Udbe. Govorim o organizaciji, v kateri so tako ali drugače sodelovali posamezniki, ki so grobo kršili človekove pravice. Govorimo o najhujših oblikah, tudi umorih. Prosim vas, ne pozabite, ne samo takrat, ko morate ali nekako želite pred javnostjo izgledati odprti, demokratični in spravni, ko

sprejemate posamezne zakone, kot je o grobiščih, da je zločin zločin, umor je umor; ne glede na to, kdo in kdaj ga je storil. Ampak danes je pomembno nekaj drugega. Morda je temu tako, ker tako v tem sklicu Državnega zbora kot tudi v prejšnjem sedijo takšni sodelavci te službe. Verjamem, da je za njih to najbolj težko; za vas, ki z njimi sodelujete v poslanskih skupinah, pa verjetno še toliko težje. Tako je danes rdeča nit predlaganih sprememb v zakonu gotovo tista, da se omeji kandidiranje za posameznike, ki so pravnomočno obsojeni na več kot šest mesecev zapora. Pri tem se sklicujete na mednarodne standarde in temu absolutno ni za oporekati. Vas pa v tem trenutku sprašujem nekoliko drugače. Ali poznate mednarodni standard, po katerem lahko kandidira nekdo, ki je kriv za umore ali pa je pri njih sodeloval? Ali po mednarodnih standardih lahko kandidira nekdo, ki je grobo kršil človekove pravice in je sodeloval v tako imenovanih organizacijah, ki niso bile legalne in so delale vse, kar se jim je zdelo v tistem trenutku primerno, da obdržijo oblast? Ali v teh državah, ki delijo podobno usodo kot Slovenija, niso že zdavnaj uredili teh stvari in postavili zadeve na svoja mesta. To se namreč vendarle spodobi za civilizirano in demokratično družbo. In ko govorimo o omejevanju kandidiranja v drugih državah in se tako radi primerjamo, vas sprašujem: Katera od teh držav ima na vrhu tožilstva in sodne veje oblasti ljudi, ki so kršile človekove pravice? Katera od teh držav ima na mestu ministra za pravosodje osebo, ki je kršila Ustavo in več zakonov? Seveda je ne boste našli, ker takšne države ni. Je pa to Slovenija, zato oprostite – s takšnimi načini nas samo potiskate na rob demokratičnih standardov. Vse lepo in prav, če govorimo o omejevanju kandidiranja, ampak ne sprenevedajmo se. To gotovo ne koristi nikomur, pa tudi vam ne. Zgodilo se bo tisto, kar je gospa Kozlovič takrat rekla – nihče ne bo zmagovalec. Ampak veste, na koncu koncev pa nekateri spijo lažje. Pri vsem tem se sprašujem, kako vi spite, kajti verjamem, da intimno te vaše odločitve še niste mogli predelati. Jaz je zagotovo ne bi mogla. Lahko se pa ob tem smejite, ampak tudi s tem mi marsikaj poveste. Skratka, tudi v teh državah ne boste nikoli našli osebe – ki ste jo imenovali lider opozicije, jaz bom povedala drugače, takrat smo bili največja opozicijska stranka –, ki je bila tik pred volitvami zaprta, ne boste našli. Ampak pomembno pa je, da se primerjamo v drugih zadevah. Tudi prav.

Sedaj pa še nekaj besed o tem celovitem pristopu, za katerega ste rabili toliko telovadbe. Omenjate kvote, pravilno. Ampak veste, kaj ste zapisali, da je treba urediti tudi to, da se bo upošteval vrstni red, po katerem naj bodo kandidati razporejeni po listi. To je Zakon o volitvah v državni zbor. Dajte no, gospod Jani, saj vi pa poznate zakonodajo, predvidevam, pa mi vi povejte, kako bodo lahko kandidati v tem konkretnem volilnem sistemu za volitve v državni

zbor lahko razporejeni po vrstnem redu. Ne gre. Lahko, če bomo oseba ena in dve, pa bomo vse v enem; potem bo verjetno tudi to šlo. Govorili ste o glasovanju po pošti. Prav, pomembno. Pri tem pa ste izpustili zelo pomembno reč – slovenski vojaki na misijah nikoli ne morejo voliti. Ali to sploh veste? Marsikdaj jim je bila ustavna in zakonska pravica omejena zato, ker glasovnice do njih sploh niso prišle. Ste govorili kaj o tem? Seveda ne; ampak zakon je celostno pripravljen. Govorili ste o invalidih in dostopnosti. Poglejte, tudi sedaj se že trudijo, da so volišča primerno urejena za invalide. In ker niste vedeli, kako iz tega narediti oziroma potegniti največ, pri tem pa, da ne bo šel kakšen evro slučajno v ta namen, kajti če vam je dejansko za to, da bo dostopnost res primerna in omogočena tudi vsem ostalim invalidom, ki potrebujejo posebne naprave, potem ne bi v tem delu zakona določili, da bo začel veljati v nekem drugem obdobju. Zadevo je treba rešiti celovito danes, če govorimo o celovitih rešitvah. Ampak povejte mi, vsaj 10 % takšnih volišč bo moralo imeti dostop. Lepo vas prosim, saj ni pomembno število volišč! Pomembno je, koliko volilnih upravičencev je na posameznem volišču. 10 % lahko pomeni minimalno. Imaš lahko dve volišči, ki praktično pokrijeta pol občine, govorim nekoliko hipotetično. Ampak dejstvo je, da tole pa res ni celovit pristop in tisto, za kar je bilo vredno predlog Zavezništva zavrniti. Morda je pomembno to, kdo je prvopodpisani. Ampak jaz svojega imena pod takšen predlog ne bi nikoli dala. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima predlagatelj Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Hvala lepa, podpredsednica.

Moram reči, da sem se trudil na začetku poslušati argumente, ampak jih ni bilo. Bilo je vse drugo, samo argumentov ne. Na koncu, zadnji dve minuti pa je izpostavila tri bistvena vprašanja, na katera je smiselno odgovarjati. Kaj je temeljno vprašanje?! Gospa poslanka Anja Bah Žibert sicer ves čas sprašuje, ali mi dobro spimo. Okej, v redu spimo, še kar. Čeprav si nisem mislil, da bom moral ob teh zakonih razlagati, kako spimo. Bolj pomembno je, ali se znamo vprašati pri teh zakonih – in tega odgovora z one strani nikoli ne dobim –, kaj bi bilo, bom dal zelo plastičen primer, če bi jaz bil pravnomočno obsojen in bi sedel v zaporu, bi se vi s tem strinjali. Odgovorite mi. In bi hodil vsak dan sem. Samo na to mi odgovorite, pa bomo lažje potem prihajali do bistvenih rešitev, ki jih je treba urediti v zakonodaji. Mislim, da bi se ob tem razpočili. S kiji bi sem hodili, samo da bi me pregnali iz državnega zbora. Druga stvar, ki se mi zdi bolj pomembna od te zadeve, na katero je treba odgovoriti, je vprašanje volitev po pošti, o katerih je vsakič, kadarkoli smo imeli

volitve, vedno tekla diskusija. In vsakič, kadar se je dotaknilo omenjene zakonodaje, se je poskušalo na nek način urediti. Vsi vemo, da so zaradi takšnih ali drugačnih želja posameznih političnih strank želeli dati večjo vrednost glasovom, ki prihajajo iz tujine, kar je seveda prav in pravilno. Vprašanje, ki se tiče vojske, ali lahko volijo ali ne. Jaz bom veliko bolj srečen takrat, ko bomo vsi pristali – pa moram reči, da se nekateri blazno branijo, ko omenjamo elektronske volitve. Z elektronskimi volitvami bi ogromno stvari rešili in sploh ne bi bilo več težav – ne, kar se tiče rokov, ne, kar se tiče drugih težav. Zato smo rekli, da bi poskusno uvedli elektronske volitve, ko smo se pogovarjali – in bom na tem vztrajal, če se bomo le uspeli dogovoriti –, da bi vsaj za volitve izven države uvedli poskusno elektronsko glasovanje. In bi na podlagi tega modela zelo hitro ugotovili, ali se to obnese ali ne. Sam sem prepričan, da se, samo treba je v glavah to sprejeti, ker vemo, da bomo imeli vedno neke ovire, pa da smo prestari, da nimajo vsi enakega dostopa in tako naprej. Ampak tudi z enkratno investicijo se to da urediti in je zadeva urejena in dolgoročno cenejša, veliko preglednejša, hitrejša, možno je veliko boljše obdelovati podatke in vse ostalo, kar je potrebno. Iz tega vidika so to vprašanja, za katera je več ali manj prav, da jih postavljate in odpirate. Verjamem, da se bodo dala v nadaljevanju zelo enostavno razrešiti.

Zdaj pa tisto, kar se mi zdi zelo pomembno, da imamo pri vsakokratni razpravi bistveno večji napredek, pri tovrstni zakonodaji tega paketa. Vedno. Vedno imamo napredek. Če se spomnite, smo naprej pobožno razmišljali, da bi omejili pravice funkcionarjem s pravnomočno obtožnico. Veste, da je takrat bil cel rompom in velik halo ter je kar hitro končala zakonodaja v smeteh in se je zaključila. Danes smo prišli do ene točke, o kateri lahko govorimo o pravnomočnem obsodilnem sklepu, kar je bistvena razlika. Zdaj imamo neko končno dejanje, ki je končano, zaključeno; in vemo, kdo je kriv in kdo ni oziroma ali lahko to funkcijo opravlja.

Prepričan sem in to bom ponavljal venomer, kar naprej; ko bomo enkrat to razdelali, in prav je, da se danes na razpravi menjajo različna mnenja in pogledi in da se opozori na vse, kar bi bilo potrebno in smiselno še dograditi in popraviti v sami zakonodaji, vendar vas prosim, pridite s konkretnimi argumenti in ne samo s tem, s čim se ne strinjate, ampak kako bi uredili to vi. Takrat bomo tudi vedeli, kakšno je dejansko mnenje in stališče. In Državni zbor bo zmagal šele takrat, ko bo imel jasno postavljena merila. Danes jih nima.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Dušan Radič, pripravi naj se gospa Ljudmila Novak, za njo gospod Tomaž Lisec.

DUŠAN RADIČ (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, poslanke in poslanci; naj se na začetku malo pošalim.

Veseli me, da lahko danes na znanem kraju, torej smo v državnem zboru, ob znani uri, ura je 12 in 2 minuti, in preko znanih komunikacijskih kanalov, torej mikrofona in posledično zvočnikov, lahko tudi jaz povem svoje kratko razmišljanje o tem muscolo 3.0 paketu volilne zakonodaje. Poleg več ali manj kozmetičnih popravkov nas vse najbolj prav zanima poglavje, kjer se določa, kdo lahko ali kdo ne more biti ali kandidirati in biti posledično izvoljen na posamezno funkcijo. H gradivu, ki smo ga dobili, je lepo zapisano, da imajo v 19 državah Evropske unije zapisano, kdo lahko in kdo ne more kandidirati na volitvah. Kaj nam to pove? Da spet v Sloveniji izumljamo toplo vodo. Toplo vodo so izumili pred sto leti v Čikagu. V tej naši mali deželici lesa in voda spet nekaj čisto na novo določamo, kdo lahko kandidira in kolikšna je ta doba, če je to šest mesecev ali dvanajst, če je to bilo v prometni nesreči ali je bilo karkoli drugega. Zakaj so to te države uredile? Zato, ker so ugotovile, da se za politične funkcije v vseh 19 državah Evropske unije prijavljajo ljudje, ki imajo kakšno sumljivo preteklost. Tega si nismo izmislili Slovenci. Slišali smo danes že iz vrst Združene levice, da imamo Zakon o poslancih iz leta 1992; in šele zdaj Ustavno sodišče ugotovi, da je protiustaven. Spet se lahko vprašamo, kaj nam to pove o pravnem redu Republike Slovenije. Strinjam se z gospodom Möderndorferjem, ki pravi, da smo v času, ko vsak otrok – 5, 6, 7, 10 let star – obvlada osnove IT tehnologije. Nikjer, toda res nikjer ni zapisano, da bi lahko bile naslednje volitve e-volitve, vsaj poskusno. Zakaj se tega otepamo? Gotovo nas mogoče več kot polovica ne bi sedela v tem državnem zboru. Gospe Anji Bah Žibert pa še dodam, da nas obsoja, da sedijo med nami predstavniki Udbe. Pa naj se ozre tudi okoli sebe na svojo stran, mimogrede. / oglašanje iz dvorane/ Rekli ste, da med nami sedijo predstavniki Udbe. / oglašanje iz dvorane/

In za konec, čisto na kratko, star latinski rek, ki so ga predruščili – Quod licet lovi, non licet bovi. Če ga prevedemo, kar je dovoljeno bogovom, ni dovoljeno govedu. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak.

Replika gospa Anja Bah Žibert, se opravičujem, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Kolega, imenovali ste me osebno.

Ne vem, govorili ste "okoli mene" – ste mislili kolegico Evo Irgl?! Okoli mene. Jaz sem povedala "v tem državnem zboru". Verjamem, da sem povedala težke besede in da nekatere zelo bolijo, ampak bog pomagaj, tako je. To je resnica in enkrat mora priti na dan. In vsi tisti se morajo z njo soočiti.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak, pripravi naj se gospa Marinka Levičar, za njo gospod Danilo Anton Ranc.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovana predsedujoča, kolegice in kolegi!

Dejstvo je, da je omajano zaupanje v pravosodje, in zaradi tega se nam dogaja, da so na pomembne funkcije izvoljeni ljudje, ki so obsojeni na zaporno kazen; ampak kljub temu so dobili veliko število glasov in so izvoljeni. Problem je v tem, ker je v Sloveniji zrušeno zaupanje v pravosodje. Zakoni morajo veljati za vse enako, ampak moram reči, da tudi pravniki, vidimo, stoprocentno diametralno nasprotno razlagajo isti zakon. Kako naj potem državljani, ki nismo pravniki, razumemo našo zakonodajo, ki jo mi sprejemamo? In že vnaprej se opredeljujemo, kako bo nek pravnik odločil oziroma kakšna mnenja bo podal, ker vemo, kako je politično opredeljen. Vsak državljan ima pravico, da je politično opredeljen, vendar od pravnikov pričakujemo, da so njihove odločitve strokovne in ne politično pogojene. To pa je škandalozno, da mi že vnaprej vemo, kako se bo nekdo odločil. In zaradi tega je takšno nezaupanje v slovensko pravosodje in zaradi tega državljani izvolijo tudi tiste, ki so obsojeni. Žal tudi na nekaterih najvišjih pravosodnih funkcijah sedijo ljudje, ki so v prejšnjem sistemu kršili človekove pravice, in bi bili po današnji zakonodaji obsojeni, ker ni bilo lustracije. In zato bomo mi predlagali amandma, ki onemogoča takim ljudem, da bi kandidirali na različnih volitvah za različne funkcije. To bi bilo edino pravilno in pošteno. Žalostijo oziroma skrbijo ali nenavadno je, ko sem večkrat slišala nekatere izjave ljudi iz bivšega režima, ko so rekli: No, saj sedaj so dobili oblast, mi imamo pa denar in tudi sodstva jim ne damo. Žal potem ljudje tudi tako razmišljajo, da se tako danes dogaja. Če hočemo narediti več reda v tej državi, moramo zagotovo tudi v sodstvu narediti vse, da bo to sodstvo kredibilno, da mu bodo ljudje zaupali.

Predlagani zakoni – mi jim ne bomo nasprotovali, ker vemo, da je tukaj praznina v obstoječih zakonih, vendar jih je treba nadgraditi v tem smislu, da bodo najprej ti zakoni predlagali enake omejitve in da so te omejitve sorazmerne s pravico do volilne pravice oziroma do pasivne in aktivne volilne pravice. Predlagani zakoni morajo biti sorazmerni s tem in tudi v skladu z Zakonikom dobre prakse, ki ga je sprejela Beneška komisija, ter primerljivi z zakoni v drugih državah. Ko pa govorimo o dostopnosti volišč za invalide, pa se mi poraja vprašanje, ali res sami invalidi zahtevajo, da naredimo tako velike posege oziroma nabavimo tako drage aparature, kot naj bi jih imeli na vseh voliščih; na primer, da lahko volijo slepi. Ali je morda v ozadju kdo, ki želi narediti dober posel s temi aparaturami? To se moramo vprašati, ali res finančno to zmoremo. Če pogledamo, če volimo

na domu, kdo kontrolira, kdo je izpolnil tisti obrazec – nihče. Ali res ne bi bilo mogoče, da bi imel takšen človek spremljevalca, ki v njegovem imenu odloča? Ali je res potrebno, da imamo takšne drage volilne naprave, ki morda omogočajo nekemu samo dober posel. Jaz sem za to, da imamo vsi ljudje enake pravice, možnosti, dostop. Žal smo v realnem življenju velikokrat omejeni – recimo slepi, gluhi ali z drugimi telesnimi težavami – in je prav, da imajo pravico; vendar naj bo to sorazmerno s finančnimi možnostmi in tudi sorazmerno z zdravo pametjo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marinka Levičar.

Pripravi naj se gospod Danilo Anton Ranc, za njim gospod dr. Dragan Matić.

MARINKA LEVIČAR (DeSUS): Hvala lepa, gospa predsedujoča. Lep pozdrav vsem!

Naj kar uvodoma povem, da se v celoti strinjam z vso predlagano volilno zakonodajo, predvsem zaradi tega, ker mislim, da v tej zakonodaji moramo imeti omejitev pasivne volilne pravice, saj le-to zagotavlja, da ne bodo nosilci najvišjih državnih funkcij kandidati oziroma ljudje, ki so pravnomočno obsojeni. Mislim, da naše ljudstvo tudi tega ne želi. Kolega Dragan Matić je uvodoma rekel, da je politična kultura opešala, da tudi zaradi tega rabimo te zakone. Menim, da politična kultura med našimi volivci ni opešala, ampak v primeru, ki smo mu bili priča v tokratnem mandatu Državnega zbora, je šlo za izjemno močan in učinkovit politični piar. Ta je zmogel ljudi prepričati, da oseba, ki jo volijo, ni pravnomočno obsojena oziroma da je obsojena po krivici. To jih je vodilo v to, da so to osebo volili. Še enkrat poudarjam, politična kultura po mojem mnenju ni opešala in mislim, da bodo naši volivci zadovoljni, da bomo sprejemali takšno zakonodajo, ki bo v prihodnje omejevala, da pomembne javne funkcije nosijo osebe, ki so v kazenskem pregonu oziroma so obsojene za kazniva dejanja. Ljudje si tega ne želijo. Kolega Tonin je rekel, da naj bi upoštevali željo ljudstva. Mislim, da želja ljudstva je to, da na takšnih odgovornih funkcijah niso ljudje, ki so bili kazensko preganjani oziroma ki so preganjani, ki so obsojeni za kazniva dejanja, ki so se obnašali koruptivno ali kakorkoli ravnali v neskladju z obstoječimi zakoni. To velja za vse predstavnike javnih funkcij, zato v celoti podpiram, kot sem dejala, predlagani paket zakonodaje.

Rada bi pa še komentirala očitek gospe Anje Bah, ki je rekla, da se ta zakonodaja sprejema ad personam. Prepričana sem, da tudi sama poslanka ve, da to ni ad personam, ker bo ta zakonodaja veljala za naprej in ne za nazaj. Za njihovega vodjo oziroma predsednika stranke to ne velja, ker je za nazaj; kar se je zgodilo, se je pač zgodilo. Pa še to bi rada gospe Anji Bah povedala, ko je vprašala, kako lahko spimo

poslanci. Jaz lahko rečem, da mirno spim, da me ne obremenjuje, če smo imeli v začetku tako razpravo o poslancu Janši; kajti tedaj je bil zapornik, je bil pravnomočno obsojen. Če je danes drugačno dejstvo, tega takrat nismo vedeli in smo ravnali tako, kot je bilo prav. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima predlagatelj gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Hvala lepa, podpredsednica.

Zdelo se mi je dolžno, predvsem v tistem delu, ko je gospa poslanka Anja Bah Žibert omenila, da Slovenska vojska ne more voliti na volitvah in da je zato to resen problem in da je to največji problem, ki ga je treba rešiti v državi. Naj povem, da me je to malo zaskrbelo, pa nisem imel takoj odgovora. Dejstvo je, da Slovenke in Slovenci, ki so v vojski in na misijah, lahko volijo že po obstoječem sistemu. In do danes se še ni zgodilo, da ne bi volili – vedno so volili. Razen v enem primeru, to je v primeru, ko je bila slovenska vojska na misiji na Kosovu. Takrat je šlo za notranji problem znotraj vojske in obveščanje. Namreč, vojaki morajo povedati, ali gredo na volitve ali ne. Takoj jim priskrbijo vse potrebne podlage, da lahko te volitve izpeljejo. In tudi v tem primeru, ko do tega ni prišlo, so potem vse pripadnike odpeljali na slovensko ambasado in so takrat opravili volitve. Obstoječa zakonodaja to omogoča in kar se tega tiče, kot ugotavlja gospa poslanka Anja Bah Žibert, je to problem, ki ga ni. Torej, lahko volijo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc.
Pripravi naj se gospod dr. Dragan Matić, za njim gospa Marjana Kotnik Poropat.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav predsedujoči, kolegicam poslankam in poslancem, tudi predstavniku Vlade!

Mogoče bom malo drugače začel to razpravo, ker pač izhajam iz gospodarstva. Na začetku tega mandata sem ugotovil, da se precej ukvarjamo z različnimi zadevami, ki se ne tičejo ekonomske situacije v Sloveniji – po mojem mnenju najpomembnejšega vprašanja, kako Slovenijo popeljati iz krize v boljšo prihodnost in mladim ter vsem nam ponuditi boljšo perspektivo. No, po začetnih nekaj mesecih dela v parlamentu sem bil zelo razočaran, pogovarjali smo se samo o temi, ki jo tudi danes obravnavamo. Potem smo prišli v neko fazo obravnave realnejših problemov, ki se tičejo vseh nas. Tudi danes se po teh prvih razpravah srečujem s to dilemo, kaj je poslanstvo Državnega zbora, katere teme je

treba uvrstiti na vrstni red in kako urediti zakonodajo, da se napake s področja zakonodaje po 20 letih odpravijo. S tega vidika vidim predvsem to, da je skrajni čas, da uredimo volilno zakonodajo po 20 letih, in to na tak način, da se take anomalije ne bodo ponavljale in da bomo preprečili podobne situacije tudi v prihodnje. S tega vidika na vsak način pozdravljam to pobudo za ureditev volilne zakonodaje in jo bom tudi podprl. Mislim, da je skrajni čas, da to uredimo in da v razpravah, ko se lotevamo te teme, ne odpiramo nekih tem za nazaj, neke užaljenosti in kakorkoli pogrevamo; ampak da se osredotočimo na to, da vendarle želimo rešiti to zakonodajo na način, ki bo preprečil podobne situacije. S tega vidika ugotavljam, da bomo s tem uredili zakonodajo tudi v smislu določitve razlogov za predčasno prenehanje funkcij za tiste funkcionarje, za katere je veljavna zakonska ureditev pomanjkljiva – ureditev pravnega varstva v primeru prenehanja mandata. Trenutno veljavna zakonodaja namreč ne določa omejitev kandidiranja za javne, voljene in imenovane funkcije za primere, ko je posameznik obsojen na kaznivo dejanje. Ustavna osnova za omejitev volilne pravice je izrecno dana samo glede volitev poslancev; iz celotne naravnosti Ustave pa izhaja, da to ustavno pooblastilo smiselno velja tudi za vse, tudi za volitve drugih državnih in lokalnih funkcionarjev. V nadaljevanju se bom tudi lotil vprašanja te tematike. Mislim, da je prav, da rešimo zadeve tudi na lokalnem nivoju, ker mislim, da je tam precej problemov, ki se tudi tičejo podobnih situacij, kot so se nam zgodile v preteklosti. Ocenjujem, da je treba v vseh zakonih, ki urejajo pogoje za nastop in prenehanje javnih funkcij, tovrstni institut enotno urediti. Potrebna je enotna oziroma enaka obravnava primerljivih funkcij, in sicer na eni strani voljenih in na drugi strani imenovanih funkcionarjev. V tem zakonu so predlagane spremembe usklajene s sočasno predlaganimi spremembami in dopolnitvami Zakona o državnem svetu, Zakona o volitvah v državni zbor, Zakona o volitvah predsednika republike in Zakona o lokalni samoupravi ter Zakona o poslancih in Zakona o Vladi Republike Slovenije. V prilogi za spremembe omenjenih zakonov so pogoji za neizvoljivost in prenehanje mandata določeni enako za vse funkcije in položaje, kar je tudi korektno in prav, da zadeve uredimo od državnega do lokalnega nivoja. Kar se tiče izvolitve funkcije župana in občinskega svetnika, smo določili pogoj v noveli zakona, da eno leto po prestajanju, odpuščenju zastarane kazni nima pravice biti voljen posameznik, ki je bil pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šestih mesecev. Sledili smo razlogu, kakršen je v Zakonu o lokalni samoupravi določen za predčasno prenehanje funkcije, kajti v obeh primerih gre za razlog, zaradi katerega oseba ne more biti nosilec javne funkcije, se pravi niti ne more postati župan niti občinski svetnik. Cilj spremembe je torej

zagotoviti, da bodo izvoljeni predstavniki in posameznice, ki izpolnjujejo vsaj minimalne standarde etičnega in profesionalnega ravnanja in ki jih bodo obdržali tudi med opravljanjem funkcije. Člani svetov ožjih delov občine po Zakonu o lokalni samoupravi niso občinski funkcionarji. Zanje pa je v predlogu zakona predvidena drugačna ureditev, saj bodo priložili izjavo, da niso bili pravnomočno obsojeni na nepogojno kazen zapora za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Tovrstna določba se utemeljuje s tem, da takšni osebi ni mogoče poveriti opravljanja javne funkcije, ker ni vredna javnega zaupanja, saj niti v lastnih zadevah ne spoštuje temeljnih pravil obnašanja v družbi, zato se predvideva, da bi tako ravnala, ko bi šlo tudi za opravljanje javnih zadev. Razlog za prenehanje funkcije občinskega svetnika in župana, v skladu z novelo Zakona o samoupravi, se izenačuje z ostalimi vloženimi predlogi, in sicer tako, da bo županu prenehal mandat, če bo postal trajno nezmožen za opravljanje funkcije in če bo pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev. Malo sem se dotaknil problematike na lokalnem nivoju, zato v celoti podpiram spremembe tudi na tem področju in pričakujem, da bo ta zakonska rešitev, ki je sedaj na mizi, uredila zadeve tako, da ne bodo omogočale podobnih težav, ki so se nam dogajale v preteklosti. Bi bil pa malo bolj konkreten pri nekaterih točkah, ki se tiče lokalne zakonodaje; in sicer tematika list, ki se pojavljajo, tako imenovan fenomen neodvisnih list, ki so nek unikum v Evropi, ki jo imamo praktično samo pri nas, ko skupina, posameznik s formiranjem neke liste ustvari nek lokalni vpliv; včasih tudi z metodami, ki so na meji korupcijskih aktivnosti. Poleg tega bi bilo treba razmišljati tudi o dvigu praga za vstop v občinski svet na podobno raven, kot je v Državnem zboru. Mogoče bi kazalo tudi razmišljati o omejitvi mandata županov na mogoče največ dva zaporedna mandata.

Naj zaključim s tem, da podpiram predlagane predloge, ker smatram, da bomo na tak način končno uredili volilno zakonodajo. Po dvajsetih letih je vendarle čas, da to zadevo spravimo v pravne okvire in da bomo na tak način zagotovili, da ne bo prišlo do podobnih primerov, ki na nek način bremenijo vse nas in tudi parlament. Hvala lepa za besedo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod dr. Dragan Matić.
Pripravi naj se gospa Marjana Kotnik Poropat.
Za njo gospod Franc Breznik.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, gospa predsedujoča. Spoštovani kolegi in kolegice.

Razlogi za spreminjanje cele vrste zakonov, ki so povezani z volitvami, so nedvoumno v padcu politične kulture v naši

državi. Mislim, da me tukaj gospa poslanka Levičar ni dobro razumela. Jaz nisem menil, da so volivci tisti, pri katerih je politična kultura opešala, ampak sem mnenja, da so tisti, ki v konkretni politični stranki odločajo o tem, kdo bo kandidiral na volitvah, nekako odgovorni za ta padec. V tem smislu sem želel poudariti, da je treba sedaj z zakonodajno reševati nekaj, kar je bilo v preteklosti samoumevno, pa bom to razložil v nadaljevanju. Imamo še dodatni sveži argument, da obstaja protustavnost Zakona o poslancih, kar je nedavno ugotovilo Ustavno sodišče; in je že zaradi tega treba zakonodajo izpopolniti. Sodba Ustavnega sodišča izhaja iz tega, da zakon ne zagotavlja učinkovitega sodnega varstva zoper sklep Državnega zbora oziroma prizadetemu takšno pravico celo odvzema. Kljub temu, da je zadeva glede omejevanja kandidature ljudem, ki so zagazili v kriminal, dejansko luknjasto področje v zakonodaji, kot je ugotovilo Ustavno sodišče, je to postalo očitno oziroma problematično šele sedaj – po skoraj dvajsetih letih. Šele nedavno se je pojavila nova praksa, ki se dve desetletji ni zdela niti najmanj verjetna. To, da bi se našla politična stranka, ki bi za poslanca kandidirala nekoga, ki je obsojen za kaznivo dejanje in ki je celo v zaporu, se je vsa ta leta zdela bizarna ideja. To nobeni politični stranki ni padlo na pamet, pa so gospodje iz SDS lani to do takrat nepojmljivo potezo dejansko udejanjili po načelu – nemogoče je mogoče. Gre za povsem obratno realnost, kot jo slikajo poslanci iz SDS, češ da se volilna zakonodaja spreminja zaradi osebe Janeza Janše. Ni res, spreminja se, zaradi slabega zgleda SDS oziroma vseh morebitnih strank, ki bi se v prihodnje želele izkazati s pomanjkljivo politično kulturo. Čeravno se SDS ponaša z dolgo tradicijo in v svojem imenu izpostavlja demokratičnost, je očitno njena notranja demokracija dokaj šibka. Odpove namreč, ko je govora o njihovem vodji. V vsaki politični stranki bi moralo članstvo premoči dovolj avtorefleksije in samokritičnosti, da prvaku, ki je obsojen za kazniva dejanja, pa se kljub temu oklepa stola in funkcije, pove, naj najprej odsluži odmerjeno kazen ali kako drugače doseže svojo rehabilitacijo; potem pa naj se poskusi nazaj zavihteti na tako mamljivo funkcionarski fotelj. Spreminjanje zakona v smislu, da se izrecno navaja, da kriminalci ne morejo biti poslanci in državni ali lokalni funkcionarji, je – kot že povedano – res postalo potrebno. Kljub temu pa se meni osebno vse skupaj zdi podobno, kot če bi začeli sprejemati zakone, da je po cesti ljudem prepovedano hoditi po štirih, ampak da morajo samo po dveh; in da se mora juho jesti z žlico in ne z rokami; ali da za škofa ne more biti ustoličen nekdo, ki se na primer ukvarja s prostitucijo. Dejansko spadajo ti zakoni, ki jih zdaj sprejemamo, v kategorijo nenavadnih zakonov, ki še veljajo, čeprav se zdijo povsem čudaki, kot je na primer v Londonu taksistom z zakonom prepovedano prevažati napadalne pse in trupla. Prav tako je v Londonu nezakonito

poklicati taksi, če imate kugo. V Zvezni državi Alabama v ZDA pa je z zakonom prepovedano voziti z zavezanimi očmi. Vse, kar sem naštel, je sicer že vsakemu normalnemu človeku danes samoumevno, da se ne sme; pa je jasno, da nekoč nekje to ni bilo samoumevno in so vsi ti zakoni bili napisani, ker so se pač našli ljudje, ki so dejansko izvajali neprimerne, zavržene ali nevarne prakse. Ampak ti zakoni niso bili pisani za njih osebno, ampak zaradi tega, da se ne bi njihovi ekscesni primeri namnožili oziroma dobili posnemovalce. Tudi po tem, ko bomo spremenili volilno zakonodajo, le-ta ne bo retroaktivna in ne bo nosila posledic prepovedi kandidiranja zaradi obsodb, ki so že bile izrečene. Več kot očitno pa je, da moramo z dopolnjevanjem zakonov zagotoviti, da se javnih funkcij ne polotijo sumljivi ljudje, saj za kazniva dejanja obsojeni posamezniki res niso primerni za javne funkcije. V dosednji razpravi je gospa Bah Žibert razlagala, da se zakonodaja sprejema zaradi Janeza Janše. Že prej je gospod Gorenak v svojem uvodnem ekspoziju kritiziral naše sodstvo, ker po njegovem narobe sodi, zlasti v primeru Janeza Janše; in je za zgled dajal avstrijsko in nemško sodstvo. Na vse pomisleke, da so v SDS Janšo kandidirali, čeprav je bil obsojen, je že dolgo časa standarden odgovor SDS, da so itak vedeli, da je nedolžen, saj ga je obsodila klika, ki se je zarotila proti njemu – murgelsko pravosodje oziroma po njihovem krivosodje. Ta stališča izzvenijo precej slamnato ob nedavni sodbi avstrijskega sodišča, ki je ugotovilo, da je pokojni gospod Zagožen za stranko SDS prejel 900 tisoč evrov. Zanimivo bi bilo slišati, ali gospod Gorenak meni, da so tudi avstrijski sodniki okuženi s komunizmom in so del zarote. Škoda, ker gospoda Gorenaka ni. Prej nas je pozival, da naj ostanemo v dvorani, da bomo lahko soočili mnenja, ampak zdaj ima očitno neka nujna dela. Vsekakor bi bilo pa zanimivo vedeti ali izvedeti, kje je teh 900 tisoč evrov in kako jih je SDS porabila. Morda bi bilo na mestu, da sami sprožijo preiskavo in znotraj stranke SDS poiščejo odgovorne za to raboto, da se jim ne bi očitalo, da so denar morda porabili za kakšno politično kampanjo in dodatno s koruptivnim denarjem okuževali demokratičen političen prostor. Prav neverjetno pa se mi zdi, da njihov vodja Janez Janša ne bi ničesar vedel, kje je končalo 900 tisoč evrov, ki so – kot ugotavlja avstrijsko sodišče – dejansko prišli v stranko. Gospod Janša je zelo natančen človek, ki ne prepušča zadev naključju. To lahko povem iz lastnih izkušenj, saj me je učil obrambo in zaščito nedaleč od tod, na Gimnaziji Ivana Cankarja; in ga poznam že veliko dlje kot večina poslancev SDS. Trditi, da bi on ne vedel, da tolikšna vsota denarja prihaja v stranko, ki jo vodi, bi bilo po moji oceni nesramno podcenjevanje gospoda Janše. Toliko pa ga že moram vzeti v bran, saj je bil moj učitelj, in vem, da ni nesposoben oziroma da je sposoben marsičesa. Torej je glede na sodbo avstrijskega sodišča vsa zadeva Patria vendarle nekoliko

manj enostavna, da bi se jo dalo razložiti zgolj z zaroto Masleše, Murgel in tako dalje.

Zdaj še kar se tiče amandmajev SDS v zvezi z volilno zakonodajo. Gospod Gorenjak, ne, pardon, Gorenak – dobro, saj imate vi tudi težave z Berglez, Brglez in tako naprej – je na Odboru za notranje zadeve in danes spet tukaj predlagal, da nekdanji sodelavci SDV ne bi smeli kandidirati na volitvah, podobno kot tisti, ki so storili kriminalna dejanja; in da bi na ta način dosegli lustracijo. Ta tako zeleni svet igral SDS, po katerem hrepenijo vsa ta leta; pa ga nikakor ne morejo doseči, tudi ko so bili na oblasti, jim ni uspelo. Po zamisli gospoda Gorenaka naj bi se lustracija izpeljala ter dokazovala na podlagi evidenc SDV oziroma arhivskega gradiva SDV; oziroma točneje – mikrofilmskih žepkov, ki jih je iz Avstralije nedavno prinesel nazaj pristaš SDS gospod Lajovic. Kaj se je vmes dogajalo s to zbirko arhivskega gradiva in kako se je z njo ravnilo ter v njo posegalo, ni povsem jasno. Seveda je tak predlog lustracije že načeloma nenavaden v luči razprav, ali naj bo na kaznivo dejanje obsojeni človek rehabilitiran po šestih mesecih ali po enem letu od izteka kazni. Po predlogu gospoda Gorenaka in SDS bi morali ostati bivši sodelavci SDV nerehabilitirani; in to potem, ko je minilo najmanj 25 let od njihovih potencialno inkriminiranih dejanj. Ni jasno, do kdaj bi trajala prepoved; nemara dosmrtno. Zanimivo bi bilo slišati, kaj bi o tem predlogu povedalo Ustavno sodišče oziroma Varuh človekovih pravic. Če že govorimo o tovrstnih ukrepih, ki bi temeljili na dejanjih izpred najmanj 25 let, bi bilo po mojem veliko bolj pogumno in načelno, ko bi gospod Gorenak skupaj s SDS prisluhnil predlogu Nove Slovenije. To, da se iz političnega prometa izključijo vsi nekdanji člani ZKS oziroma ZKJ, oziroma če že ne vsi člani, pa vsaj funkcionarji Zveze komunistov. Jaz bi dodal tudi funkcionarje družbenopolitičnih organizacij, dodal bi še pripadnike represivnih organov nekdanjega totalitarnega režima. To bi znal biti zanimiv predlog, katerega bi se dalo podpreti, seveda če se ne izkaže za preveč drastičnega v smislu neustavnosti. Ne vem, kaj mislijo kolegi iz SDS, ampak to bilo zanimivo. Vsi funkcionarji nekdanje partije, funkcionarji ZSMS, SZDL – da so izključeni in ne morejo biti voljeni. Kajti ti ljudje bi znali biti še veliko bolj odgovorni kot sodelavci SDV, ki so večinoma samo izvajali storitve, odločalo se je drugje. Vsekakor bi pa, kot sem že rekel, lahko izključili iz pravice biti voljen še tiste, ki so v bivšem režimu nosili rdečo zvezdo na kapi – uslužbenci ljudske milice, ki so zapirali oporečnike. To bi bilo po mojem posebej primerno, če bi razmislili o tej varianti. Torej, kolegi iz SDS, razmislite o tem; ne pa, da prihajate z amandmaji, ki bodo glede dokazovanja temeljili na Lajovčevem Udaba.netu, ki nima šifrantov, tako da se ne da dokazati, kdo je na tistih seznamih žrtev in kdo sodelavec SDV; da je temu tako, je pokazal lanskoletni sodni proces, ko je SDS na sodišču kot dokaz kazal Lajovičeve Udaba.net mikrofilmske žepke,

potem pa izgubil sodni spor z gospodom Perčičem, ki ga je prej obtoževal, da je bil udbaš; in posledično plačala zajeten kupček denarja zaradi žaljive in neresnične obdolžitve. To glede na novico o donosnih poslih SDS, ki prihaja iz avstrijskih sodnih dvoran, verjetno ne more biti tako poseben finančni problem. Pripadnost SDV je torej, kolegi poslanci iz SDS, precej bolj izmuzljiv temelj kot pa evidenca o tem, kdo je bil partijski ali mladinski funkcionar in kdo je bil v službi represivnih organov nekdanjega režima. Evidence o partijcih, funkcionarjih in represivcih so veliko bolj urejene, ohranjene ter uporabne za lustriranje.

Če zaključim, omejevanje pasivne volilne pravice je potrebno, ker je politična kultura pri nas v času po osamosvojitvi temeljito nazadovala – in pri tem vztrajam kljub nasprotnemu mnenju gospe Levičarjeve. Sprejeti pa moramo to omejevanje na jasni pravni osnovi, ki bo veljala za vse funkcionarje na državnem in lokalnem nivoju, ob upoštevanju vseh demokratičnih standardov in ustavnih načel. Demodirane ideološke razprave, s katerimi se brani nekatere, ki so se pač znašli v težki situaciji, pri noveliranju teh zakonov, o katerih danes govorimo, po moje niso na mestu. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Lepo bi prosila, da se v prihodnje razpravljavci opredelite do Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor, zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih, zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem svetu, zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o Vladi Republike Slovenije, zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah predsednika republike. V tej razpravi in nekaterih prejšnjih je bilo kar nekaj odmikov, tako da v prihodnje lepo prosim, da se opredelimo do teh zakonov.

Sedaj pa ima postopkovno gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, predsednica.

Tole, kar ste rekli gospodu Matiču, ni bilo ravno korektno, mu moram stopiti v bran. On se je opredelil do teh zakonov, ker ti zakoni so napisani za Janeza Janšo. S tem, ko je govoril o Janezu Janši, je govoril o teh zakonih. Jaz razumem, gospa podpredsednica, da je gospod Matič to našo lustracijsko klavzulo doživel zelo čustveno, ker vemo, da mora sin ščititi očeta. Vemo, kaj smo lahko brali v medijih, sodelavec katere službe naj bi bil njegov oče; in tu ga razumem. Se mi pa ne zdi korektno, da dopuščate take razprave, kjer govori, da je Slovenska demokratska stranka dobila 900 tisoč evrov.

Moj proceduralni predlog je, gospa podpredsednica, da zahtevamo opravičilo. Druga stvar pa, da strokovnemu sodelavcu Poslanske skupine SMC, ki mu je ta govor

napisal, dostavite prevedeno sodbo avstrijskega sodišča, da bo videl, kaj tam piše.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala za namig. Nadaljujemo.

Gospa Marjana Kotnik Poropat, beseda je vaša. V nadaljevanju naj se pripravi gospod Franc Breznik, nato gospod dr. Mitja Horvat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):
Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica.

V Sloveniji doslej pravna ureditev ni urejala instituta neizvoljivosti kandidatov v javne funkcije zaradi tega, ker so bili pravnomočno obsojeni za kaznivo dejanje. Kako nenavadno je to, pove dejstvo, da je vsak, ki je kandidiral v javni upravi za delovno mesto, moral oziroma mora predložiti potrdilo o nekaznovanosti. Torej ti zakoni niso usklajeni s potrebami današnjega časa, zato sem vesela, da smo danes tako daleč, da obravnavamo te spremembe in da bomo tudi sprejeli ustrezne sklepe. V primeru, da kandidirajo na volitvah za posamezne politične funkcije kandidati, ki so bili pravnomočno obsojeni, pa nimajo toliko moralnega spoštovanja do samega sebe in volivcev, da tega ne bi storili; menim, da ni prav. Predpostavljam, da ko so se ti zakoni pisali, pisci teh zakonov niso razmišljali o tem, da bo do nespoštovanja morale in kulture prišlo v taki meri. Zato menim, da je v naši državi res treba končno začeti spoštovati moralno in moralne vrednote, ki so zelo pomembne za vsakega človeka in tudi za državo. Zato seveda podpiram te zakone in sem, kot sem že rekla, vesela, da smo prišli do tega, ker bodo te spremembe veljale za naprej, ni retroaktivnosti; zato o tem, da bi se na koga nanašalo, ne bomo razpravljali. Pomembno je, da te zakone podpremo in tako bom tudi sama danes glasovala, da so zakoni primerni za nadaljnjo obravnavo.

Če mi dovolite, bi želela opozoriti na razpravo, ki jo je imela spoštovana poslanka Ljudmila Novak v zvezi s tolmačenjem pravnikov posameznih pravnih predpisov v naši državi. Moram povedati, da se z vašim stališče strinjam, globoko se strinjam. Moram povedati, da sama kot pravica marsikdaj pravzaprav trpim, ko berem tako različna stališča različnih pravnikov o eni in isti zadevi. In menim, da je to bolj politično tolmačenje, ne pravno tolmačenje; ker pravo je eksaktna veda in kot piše v zakonu, tako ga je treba razlagati. Ko pa so zadaj različni interesi, so pa tudi pravniki – nekateri – samo ljudje in je možno na njih vplivati, da različno tolmačijo. Sama se spomnim, ko sem se vpisovala na pravni študij, ko nam je rektor najprej zjutraj povedal: "Spoštovani kandidati, najprej premislite, ali imate toliko sposobnosti biti pošten človek vse življenje, ker ko boste pravnik ali pravica, boste morali zastopati predvsem resnico, pravico in o tem odločati." To se je meni globoko usedlo v srce in zato marsikdaj trpim, ker ugotavljam, da vsi pravniki nismo taki. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima gospod Franc Breznik.

Pripravi naj se gospod dr. Mitja Horvat; za njim gospod Franc Jurša.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospa podpredsednica.

Jaz bom namenil svojo razpravo, vsaj v nekaterih segmentih, v nek, da se nam utrne, zgodovinski spomin, na podlagi česa je ta država sploh nastala. Pred mano je govoril kolega Matič, jaz bi ga samo spomnil, da se bo spomnil in da si bo zapomnil, kdaj praznujemo dan državnosti, kot doktor znanosti še tega ne ve – 25. 6. je dan državnosti. Drugi dan smo razglasili samostojnost, 26. zvečer, ko sem tudi sam stal dvesto metrov stran od tu v častni četi. In tista dva dokumenta, zaradi česa smo se osamosvojili, sta bila Deklaracija o neodvisnosti in Temeljna ustavna listina. Temeljna ustavna listina v svojem drugem odstavku govori o tem, citiram – "ob dejstvu, da SFRJ ne deluje kot pravno urejana država in da se v njej hudo kršijo človekove pravice, nacionalne pravice in pravice republik ter avtonomnih pokrajin." To je bilo eno izmed poglavitnih dejstev poleg kolapsa, ekonomskega kolapsa te države, ki se je kasneje tudi pokazal, na koncu v teh tako imenovani balkanskih bratomornih vojnah. Iz tega izhajamo, leta 23. decembra 1991 smo sprejeli tudi ustavo te države. To so tisti temeljni dokumenti, iz katerih izhaja slovenski narod, skoraj 90 % državljanov in državljanek se je odločilo, da želi samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo. Odločilo se je in iz tega moramo vedno izhajati. In zdaj nekaj dejstev. Danes največkrat govorimo o pasivni volilni pravici, govorimo o nekem primeru, ko je nek posameznik kot zapornik šel na volitve, dobil več kot 6 tisoč glasov in bil izvoljen. Govorili so o tem, ali lahko zapornik kandidira ali ne, torej govorimo o nekaterih zadevah. Če bi bila Slovenija normalna država, če bi v Sloveniji institucije te države delovale po vzorih zahodnoevropskih držav, potrjujem vaša mnenja in se tudi s tem strinjam. Lahko rečem, da podpiram zakonodajo. Spoštovani kolegi, prej je kolega Möderndorfer razlagal, pa tudi še nekaj vaših kolegov iz SMC, če bi bila proti vam leta 2014 ali 2013 vložena obtožnica žene nekoga, ki vas je že aretirala leta 1988, če bi vas v vašem primeru sodnica Višjega sodišča imenovala, da ste kot neki lider v Severni Koreji; vse tiste, ki pa ga podpirajo, kot neko golazen, neko "gamad", ki se zbira pred sodiščem. Vse tiste največkrat pozabljamo, ki so gospoda Janšo podpirali, svetovne voditelje, celo vrsto tistih pravnikov, ki nepolitično razlagajo pravo, vrhunske pravne strokovnjake iz vrhunskih tujih univerz, spomnimo se gospoda Klemna Jakliča, dvakratnega doktorja znanosti iz Harvarda in Cambridgea, pozabljate na najvišjega ustavnega pravnega strokovnjaka trenutno, ki ga imamo v svetovni razsežnosti, to je dr. Vlad Perju, ki je redni profesor ustavnega prava na Boston

College in ki je ravno v tem primeru govoril o Bordojski deklaraciji in vsem ostalem, kar je bilo kršeno. Kolikokrat bi za vami stali vsi ti ljudje? Še danes izjavljam, sem jaz tisti prvi, ki bo stal pred sodiščem za vami vsemi, ker bistvo tudi volilne tekme je ferplej, spoštovani kolegi. To je tisti ferplej, ki ga vsak dan vidimo tudi pri nogometaših, ko nekdo pade, se spotakne, nekdo, ki bi lahko šel v napad, tisto žogo brčne z igrišča in počaka, da se vzpostavi normalni ferplej. Tega ferpleja ta človek ni imel. Takrat, ko ste se vi slikali in kazali v soju žarometov, so tega človeka, še v enem drugem primeru, ki je bil še bolj eklatanten, vozili z marico oziroma s kombiniranim transportnim vozilom pred sodišče. In to je tisto, kar je nepošteno. In ravno primer, da je nekdo bil izvoljen, da je stavil sebe in svojo stranko, da je hotel dokazovati, da institucije te države ne delujejo, da ne delujejo v tem bistvu slovenske države, ki ga je napisala Temeljna ustavna listina, kaže ravno na to, da se moramo obrniti nekam drugam. Obrniti se moramo proti nekaterim institucijam, ki v tej državi ne delujejo, ki so padle, kjer je padlo dobesedno vse, se je zrušilo samo vase; in kjer nimamo krivca, kjer imamo na drugi strani tudi kolege, ki so funkcionarji, kot smo mi. Nikoli se ne vprašamo, kaj je z ljudmi, ki bi morali prenašati resnico in razkrivati. To so novinarji, to je, lahko rečemo, četrta veja oblasti. Ti novinarji in uredniki, med katerimi najdem – tudi v teh mikrofilmih, o katerih je danes tudi beseda – celo vrsto urednikov, tudi RTV Slovenije, ki so delovali v Službi državne varnosti kot aktivni sodelavci. Če pozabimo tiste neaktivne ali rezervno sestavo Službe državne varnosti, kjer vidim celo vrsto teh pisunov danes v lokalnih časnikih, odgovorni uredniki. Recimo v mojem kraju je pisun odgovorni urednik lokalnega časnika; nekdo, ki je tudi doktor znanosti, piše danes zgodovino. To je cela vrsta teh malih ljudi, ki tvorijo neko omrežje, ki se vedno pred volitvami dvigne in prevara volilno telo. Če izhajamo iz Avstrije, Nemčije, kot govorite, ste vi kje videli, da se pred volitvami vzpostavi neka stranka "Mi smo vsi poštene", brez programa in zmaga na volitvah. To pomeni, da se dogaja nekaj nenormalnega s to državo. Imate stranke, ki zagovarjajo levo politiko, imate stranke, ki zagovarjajo neko liberalno politiko, neko desno politiko; in to je to. Tako deluje država in vejo, kaj je prioriteta te države, in nekako tako deluje. Volitve so pomembne, so praznik demokracije. Izhajajo iz ljudstva, tudi mi imamo to oblast, ljudstvo, so input demokracije in zato je tako pomembno. Pri volitvah pa ni pomembna samo zakonodaja, pomembno je, da vse ostale institucije delujejo, da se dva ali več tekmecev lahko pokaže v istem soju žarometov. In volilna zakonodaja, kakršnokoli bomo sprejemali, ni bistvo volitev. Po vsej verjetnosti je bistvo volitev to, da morajo imeti ljudje, ki volijo, najboljšo informacijo o tistih ljudeh, ki jim zaupajo svojo prihodnost v njihove roke – prihodnost sebe, svojih otrok, svojih starih staršev in vsega

ostalega. In ljudje tega nimajo, teh informacij ne dobijo. In zadnji primer naše stranke, gospoda Janše kaže, da ne, da ne dobijo, da nekoga izključiš na nekem procesu, ki je sedaj padel in ki je bil, lahko rečem, najmanjša beseda je neferplej. To ni bil ferplej, oprostite. In jaz stojim, da se vam dogaja, vsakemu posebej od vas. Vi ste moji kolegi vsi skupaj, imate morda boljše izkušnje od mene, ali slabše, ali bogatejše, največkrat imate drugačno razmišljanje; ste pa moji kolegi. In da se vam to zgodi, kar se je temu človeku zgodilo, ta človek je stal na braniku domovine, ki je bil leta 1988 zaprt, in da vi pridete pred sodišče in vam žena tega, ki vas je zapirala, ki je množično kršil človekove pravice, napiše obtožni akt, ne obtožnice, da se bomo pravilno izražali. In da imate sodnike, ki ste jih ... / nerazumljivo/ ali pa sodnike, ki so še gospoda Pučnika preganjali, danes pa govorijo in razlagajo pravna mnenja. Spomnim se srečanja s pokojnim Pučnikom, ko je povedal, kakšno srečanje je imel tu, v takratni skupščini, ko je gledal svoje preganjalce, ki so potem njemu govorili o demokraciji in so tu sedeli skupaj z njim. Kakšni ljudje so to, kakšna dvoličnost! Kaj bi rekel Cankar – kakšni idealisti so to bili. Koliko je še teh Martinov Kačurjev?! To je ta dvoličnost, spoštovani kolegi. Vsi veste, kdo je delal za Službo državne varnosti. Pogledaš številke – 50 tisoč, 60 tisoč, en na carini, drug v okviru SZDL. Kolega Matič je govoril o Janezu Janši. Bil je pri mladincih. Ali ste videli kdaj njegov program, ki ga je napisal? Napisal je, da moramo imeti večstrankarski sistem, pluralizem in vse ostalo, kar je bila takoj smrtna obsodba v takratnem komunističnem sistemu, da si s čim takim sploh šel na volitve. In taki ljudje, ki so bili zaprti, so kreirali to državo. Ta država in tudi ostale države v okviru bivše Jugoslavije so nastajale na disidentih, na ljudeh, ki so bili desetletja po zaporih.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Spoštovani gospod Breznik, prosim, da se opredelite do točke dnevnega reda.
/ oglašanje iz dvorane/

FRANC BREZNIK (PS SDS): Ja, poglejte, če govorimo o volilni zakonodaji ...

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Jaz sem samo opozorila. Govorim jaz oziroma jaz dajem besedo.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovana podpredsednica, povejte mi kot človek, kot ženska, kot mati, ali je normalno, da nekdo, ki je preganjal te ljudi ...

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Lahko nadaljujete s svojo razpravo, prosim.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Ali je normalno, da nekdo, ki je preganjal te ljudi, z njimi danes

sedi tukaj? Ali boste podprli, ali se vam zdi to normalno? Je to higienično? Je to evropsko?

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Boste nadaljevali?

FRANC BREZNIK (PS SDS): Imajo ti ljudje vrednote? Nimajo! Nimajo, to je normalen odgovor. In jaz danes govorim, kako ta demokracija deluje. Eno je volilna zakonodaja, ki jo sprejemamo, kdo lahko kandidira in kdo ne sme. In danes nam v večini razprav razlagajo, da mi zagovarjamo, da zaporniki kandidirajo. Mi nismo tega zagovarjali, ampak volilna zakonodaja, ko je bil gospod Janša v teh procesih, ko je bil obsojen, je dovoljevala in se je držal zakona. Šel je na volitve, dobil veliko število glasov in bil izvoljen za poslanca. Mi ne zagovarjamo, da so zaporniki tu, mi tega ne zagovarjamo. Morate pa vedeti, predpogoj, da se to zgodi, je, da morajo institucije te države delovati. Jaz sem govoril o dveh institucijah – o cehu novinarstva, ki mora biti neodvisno, ki ne more biti pisunsko, kot je v Sloveniji, in o cehu sodnega sistema, ki ga tudi mi volimo. In če so te volitve fer, če imajo ljudje informacije, če je output teh volitev, ki se imenuje rezultat volitev, ki tvori potem nek demos, pravo vladavino ljudstva, pravo preslikavo volje s terena v parlament, potem, spoštovani kolegi, moramo vedeti, kaj ta ferplej pomeni. In ker te institucije ne delujejo, ni ferpleja, ni pravih ljudi tukaj, bi morda bili drugi ljudje. Morda bi bil tudi namesto mene kdo drug, ki bi bil boljši, ki bi volil boljše sodnike, boljšega varuha človekovih pravic, ki bi volil boljšega predsednika Računskega sodišča, boljšega podpredsednika ali njegovega namestnika; in vse tisto, kar izhaja potem iz volje nas 90 tu notri. In ravno zaradi tega so volitve občutljiva točka, saj morajo biti najbolj transparentne. Ljudje morajo imeti najboljše informacije, koga volijo, kakšna je njegova preteklost, kako je deloval v preteklosti, zakaj je tako deloval in kakšen je danes. In če tega ni, ni prave demokracije. In Slovenija nima prave demokracije, to je moje osebno mnenje. Del te volilne zakonodaje, če boste sprejeli tisti amandma, za katerega mislim, da je minimalni standard – mislim, da je amandma, ki smo ga vložili, minimalni standard, da bivši sodelavci Službe državne varnosti ne morejo več kandidirati, ne morejo biti naši kolegi. Takim ljudem ne moremo dati kulice, kot bi temu rekli. Če bo šlo naprej, jaz upam, da se boste tega držali in da razumete vso bistvo demokracije. In da je to minimalni standard, to ni nobena lustracija. Gre samo za to, da se zavedamo, od kod smo izhajali in vse tisto, kar sem povedal na začetku – kje je srž te države, zaradi česar je nastala, zaradi katerega bistva je nastala.

Toliko za danes. Morda se oglasim še na koncu, ker vidim, da moram nekaterim pojasniti zgodovinske temelje nastanka te države in tudi slovenske demokracije. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Postopkovno, gospod Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica.

Rad bi, da mi pojasnite razliko v vodenju seje v primerih, ko razpravljajo naši poslanci, in v primerih, ko razpravljajo poslanci koalicijskih strank. Recimo prej je gospod Matić razlagal obširno in na dolgo razne zgodbe, razne konstrukte, fabriciral dokumente, izjave, obtoževal po dolgem in počez poslance Slovenske demokratske stranke in našega predsednika; pa ga niste opomnili in prekinili. Deloval je točno tako, kot je metoda Udbe ali KOS – tajne policije; si izmišljeval, fabriciral, obtoževal in obsodil na koncu. In če mislite vi na tak način voditi sejo, potem mi citirajte določbo Poslovnika, ki je podlaga za tak način dela. Ali pa imate morda tudi v Državnem zboru v tem mandatu kakšen tajni poslovnik Državnega zbora, ker so za nekatere stvari popolnoma drugače urejene. Tako si lahko samo razlagam ta vaš način dela na tak način. Predlagam vam, gospa predsedujoča, kot je bilo že predlagano v enem od postopkovnih predlogov, da prinesejo tisti, ki so te obtožbe pri tej točki dnevnega reda trosili, da prinesejo vsaj dokumente, ki so podlaga za njihovo izjavo. V nasprotnem primeru jim predlagam, da prekinete sejo, če je treba, da bodo to zagotovili. Če pa to ne morete, potem pa predlagam tistim gospodom, ki govorijo o obsojencu, ki je na osnovi Ustavnega sodišča opravičen, da se opravičijo – najmanj kar je. Danes ni nikogar v tem državnem zboru, ki je bil pravnomočno obsojen. Oziroma je bil, ampak je bil krivično obsojen. Namesto da bi danes sprejemali in razpravljali o problemih, ki so povzročili krivično obsodbo, govorite o sankcijah zoper tistega, ki je bil krivično obsojen, in ga obtožujete. Tako so delale tajne službe socialističnih držav do razpada teh sistemov. Edino pri nas se te zgodbe in ta princip nadaljujejo. Nikjer drugje v demokratični Evropi – ne v Litvi, ne na Poljskem, ne kjerkoli drugje, samo pri nas.

Predlagam, da to, kar sem predlagal, zagotovite. Prvič, pri vodenju seje in, drugič, da zagotovite dokumentacijo, ki je podlaga za take trapaste izjave. To je tudi vaša naloga, da bomo lahko to sejo mirno in pametno pripeljali do / znak za konec razprave/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Zgolj pojasnilo pri tej prvi točki, ki ste jo podali, jaz sem dala dr. Matiću opozorilo, da se naj opredeli do točke dnevnega reda, ki je; že prej so bili odmiki od točke dnevnega reda. Tudi gospod Breznik je začel čisto mimo točke dnevnega reda, ampak sem pustila, da je govoril; nadalje pa sem se odločila, da naj se konkretno opredeli do točke dnevnega reda. Predlagam, da nadaljujemo.

Postopkovno, gospod Tanko. Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospa. Dva predloga sta bila. Eno je pošteno in pravično vodenje seje in tega ne počnete, ker gospod Matić je govoril približno 20 minut neprekinjeno. Kolega Breznik je bil pa vmes prekinjen in še marsikdo najbrž bo, ker ste pač tako zadevo obrnili. In drugič, predlagal sem, da prekinete sejo, če ne morete tega drugače zagotoviti, dokler ne dostavite tistega, o čemer je govoril gospod Matić. Lahko dostavi on, lahko njegova poslanska skupina, lahko predsednik Državnega zbora, meni je čisto vseeno kdo, lahko bivši sodelavci tajnih služb SFRJ, ki so tudi morda v Državnem zboru; lahko dobijo to nekateri celo od svojih očetov; ampak naj dostavijo te zadeve. Naj dostavijo, da bomo lahko o tem vodili razpravo in govorili. Predlagam, da gremo po proceduralnih predlogih po vrsti, da najprej odločimo in sanirate zadeve po enem postopkovnem predlogu, potem pa greste po korakih naprej. Zahtevamo, zahtevamo dokumente! Predlagam ali zahtevam, da dostavite dokumente, da bomo lahko govorili in razpravljali pri tej točki dnevnega reda o konstruktih, lažeh in ostalih podtikanjih, obremenilnih dokazih, na osnovi katerih ste koncipirali vašo razpravo in očitno ta paket zakonov. Tu ne govorimo o kozlovskih obtožbah, kot se zdaj dogajajo in kar je podlaga za ta zakonski paket; ampak želimo dejstva. Kozlovskih zadev je počasi dovolj. Če mislite vi na teh kozlovskih zadevah zadevo peljati naprej, potem ste vsega usmiljenja vredni. To se nam tako zdi! Ampak želim pa dokumente, gospa, da zagotovite, če ne morete takoj, prekinite sejo, prinesite na mizo, razdelite in bomo potem vodili razpravo, da bomo imeli vsi v rokah isto verodostojno dokumentacijo. Kot sem predlagal ali rekel, tisti, ki so imeli dostope do arhivov tajne policije ali pa tam jih celo ... / znak za konec razprave/ najbrž pa tudi kaj doma; naj prinesejo; če ne naj gredo pa do očetov, tet, stricov in tako naprej. Gospa, to je moj predlog. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Predlagatelj postopkovno, gospod Jani Möderndorfer, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Hvala lepa, podpredsednica.

Ta telovadba je zdaj znana. Ko zmanjka argumentov, gremo pa potem na neke procesne zgodbe, ki nimajo ne glave ne repa. Prosil bi podpredsednica, gre za naslednjo temo. Iz te strani smo že vajeni, da kar naprej dobivamo neke obtožbe, da tukaj sedijo neki udbovci in tako naprej. Zgodba se je ponovila tudi v prejšnjem mandatu. Poslanca Jerka Čehovina so obsodili, da je sodelavec tajne službe in je moral tako daleč iti, da je dokazal, da so s predstavitvijo državnih organov dokazali, da temu ni res; kar pomeni, da lažejo. In lepo

vas prosim, prekinite to monado od postopkovnih zgodb, ker delajo poseg v tisto, čemur se reče razprava o zakonodaji. Ko zmanjka argumentov, se gremo pa tako telovadbo. In prosim, da v postopkovnih predlogih, ki jih daje kolega Tanko, že enkrat spoznate, da gre za trošenje treh minut, ki jih jaz nikoli ne porabim v proceduri.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Prvi proceduralni predlog ima gospod Fran Breznik, izvolite. Replika. Ne, replike ni pri postopkovnem.

Gospod Tanko, postopkovni predlog.

JOŽE TANKO (PS SDS): Gospa, to je zdaj zahteva, ne več predlog.

Predlog sem vam dal prvič, pa imate očitno drugačna navodila in tega ne upoštevate. Zdaj pa zahtevam in vztrajam na dostavi dokumentacije, ki je bila podlaga za obtožbo naše stranke, naših kolegov poslancev in mojega predsednika, tudi mene osebno; in to želim na mizo. To ste dolžni zagotoviti. En zgodovinar, ki niti ne ve, kdaj je državni praznik in kako se imenuje, tu govori o mnogih zadevah, ki so značilne samo za tajne službe te države. Tu vam preberem tudi sodbo Vrhovnega sodišča: danes je znano, da se je ta služba ukvarjala ne le z obveščevalnimi nalogami, ampak je tudi sama organizirala razne kriminalne aktivnosti, jih načrtno izzivala – kar se je tudi tu zgodilo – pa tudi konstruirala obstoj kaznivih dejanj – kar je bilo tudi tu povedano in narejeno – ter tudi določila odgovornost zanje – kar je bilo tudi tu povedano. V ta namen je tudi falzificirala, fabricirala ali podtikala obremenilne dokaze, kar je bilo tudi tu narejeno. Žrtve takšnih aktivnosti, praviloma politični nasprotniki ali drugače misleči – kar očitno tudi tukaj obstaja – v obdobju takratnega režima praviloma niso imele možnosti razkritja dokumentov Udbe in rehabilitacije, kar tudi tu hočete na vsak način izpeljati in zagotoviti.

Za nadaljevanje razprave želimo podatke, dokumente o tistem, kar je govoril gospod Matić; zelo korektno zahtevano z naše strani. Nič drugega ne želimo. Dokumente, da vemo, ali to, kar je bilo povedano, obstaja; ali je to, kar je bilo povedano, edini razlog in argumentacija za predlaganje tega paketa volilne zakonodaje. Pričakoval bi, da bi predlagali spremembo sodnega paketa zakonodaje, kjer bi tiste, ki ne sodijo po Ustavi, ker kršijo človekove pravice v svojih postopkih kot tožilci ali sodniki, obravnavali te zadeve. Namesto da poslušamo take kozlovske klanfe tukaj že kar nekaj časa.

Gospa, predlagam prekinitev seje, ne vem, za pol ure in zahtevam dokumentacijo, ki je bila podlaga za navedbe, ne vem, tovariša Matića verjetno. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Še enkrat, gospod Tanko, smo pri točki splošne

razprave o volilni zakonodaji. O čemer je razpravljal dr. Matić, je v tem trenutku njegova stvar, ali bo predložil gradivo ali ne.

Predlagam, da nadaljujemo, gospa magistra ... / oglašanje iz dvorane/ Prosim, da opredelite, v katerem delu postopkovno. / oglašanje iz dvorane/

Postopkovno, gospod Tanko, s tem, da konkretno opredelite, kakšen postopkovni predlog predlagate.

JOŽE TANKO (PS SDS): Gospa, če boste natančno prebrali Poslovnik, mi morate v primeru postopkovnega predloga dati besedo takoj, ko jo zahtevam; ne glede kaj misli gospod Möderndorfer, ki, mimogrede, niti Poslovnika dobro ne pozna.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Mir v dvorani, lepo prosim.

JOŽE TANKO (PS SDS): Zahteval sem, da dostavite dokumentacijo, ki je bila osnova, na katero se je skliceval gospod Matić, oprl na njo razpravo in obtožil poslance moje poslanske skupine, predsednika, tudi mene – čeprav nisem bil nikoli v Udbi in tajnih službah, niti obsojen niti sojen za nobeno stvar, zaenkrat –, da to dostavite. Če tega ne morete takoj narediti, prekinite sejo za pol ure, lahko tudi več, če želite; ampak to dostavite. Očitno je bila razprava gospoda Matića oziroma tisto, kar je povedal gospod Matić, temeljna podlaga za to, da ste pripravili ta paket volilne zakonodaje. Pa ni v gradivu, mimogrede. Pa tudi ni edini, ki se je na to skliceval. Tudi gospa Kozlovič je o tem govorila, pa tudi drugi ste že o tem vmes govorili, v stališčih poslanskih skupin. Torej, dajte na mizo tisto, s čimer razpolagate, da bomo lahko o tem opravili razpravo, sicer je to neka klevetniška družčina, ki govori po dolgem in po čez o stvareh, ki nimajo s točko dnevnega reda popolnoma nič. To je naš predlog. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Postopkovno, Jani Möderndorfer, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Podpredsednica, to, kar poskuša s krasnim manevriranjem kolega Tanko speljati, je, da vas prepriča, da morate vi nekaj odločiti. Res je, vi lahko odločite, da se razprava nadaljuje. Nikjer v Poslovniku ne piše, in citirajte, kolega Tanko, da mora predsedujoči prekiniti sejo, da se zagotovijo materiali o nečem, kar nekdo govori. Vaša kolegica poslanka Anja Bah Žibert je trdila neumnosti, da slovenski vojaki ne morejo voliti. Zlagala se je ali izmislila ali pa zmotila; in tega ni naredila. In ne govoriti neumnosti, po tej vaši logiki bi predsedujoča morala prekiniti sejo in tukaj dokazovati, ali je to res, ali ni res. To je čista izmišljotina.

Vi, podpredsednica, pa imate vso pravico, ker med časom seje tolmačite Poslovnik in ne rabite predlagati. Odločite se, da razprava poteka dalje, in to je konec debate. Moj postopkovni predlog je zelo jasen – odločite se.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima predlagateljica gospa mag. Lilijana Kozlovič, izvolite.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, predsedujoča.

Da vrnem razpravo nazaj, zato sem se tudi oglasila, da se vrnemo na sam zakon oziroma na to, kar je predlog urejanja. Najprej bi obrazložila to, kar je prej gospod Tonin vprašal, kako razmišljamo oziroma kaj smo ...

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospa Lilijana, samo trenutek, tehnologija nam je malo zatajila. Lahko nadaljujete.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala.

Rada bi pojasnila, kako razumemo pravne posledice, ki naj veljajo še po času prestane kazni oziroma po izbrisu. Ko urejamo pravne posledice obsodbe, gre pravzaprav za specialni zakon; in sicer specialni Kazenski zakonik, ki ga moramo upoštevati. Na podlagi splošnega zakonika velja, da veljajo pravne posledice še pet let po izbrisu, po prenehanju kazni, skratka po rehabilitaciji. Tukaj gre pravzaprav za odločitev, sami se bomo odločali, predlagamo eno leto. Koliko časa naj ta pravna posledica še velja – predlagali smo, da je to eno leto, saj vemo, da za tista kazniva dejanja, za katera je predpisana kazen od enega do treh let, velja pravna posledica še eno leto. Predlagamo, da bi veljala tudi v teh primerih, seveda pa je to predmet lahko še diskusije. Tukaj gre pravzaprav za politično odločitev, koliko časa naj velja.

Rada bi pa osvetlila še eno vprašanje oziroma eno ureditev, o kateri danes ni bilo govora, pa bi želela stališče v nadaljnji razpravi ostalih političnih strank. Pri urejanju omejitve volilne pravice, njeno bistvo je, da se omeji samokandidaturo. Mislim, da to ni sporno, Vprašanje pa je in smo urejali tisti trenutek po kandidaturi, če je nekdo v postopku, se pravi od časa kandidature do same potrditve mandata. Potrebno je bilo v tem urediti to vprašanje in tukaj predlagamo v takem primeru in smo spremenili tudi določen člen v primeru, če pride do take situacije, dodali smo pravico pritožbe tudi vsakemu volivcu, ker ima pravico kot aktivni volivec, da zahteva določeno stopnjo integritete in da se taki osebi ne potrdi mandat. Če Državna-volilna komisija ugotovi, da je bil pravilno izvoljen, da ni nobenih kršitev, potem izda potrdilo; Državni zbor pa je potem tisti, ki na podlagi pritožbe ugotavlja, ali se tak mandat potrdi. Tisto, kar je bilo v Zakonu o

volitvah v državni zbor že do sedaj urejeno, piše in navaja, da se v primeru, če Državni zbor ne potrdi mandata, ponovijo volitve. Ta ureditev velja tudi za ta primer, čeprav smo slišali oziroma pri sami pripravi, da se razmišlja, da je to morda prehud ukrep; pa je verjetno tudi to predmet, o katerem bi se bilo smiselno pogovarjati.

Vprašanje, ki je prav tako v Ustavi, in sicer v tretjem odstavku 82. člena, pa ravno tako dvajset let ni bilo urejeno, ga bo treba prej ali slej urediti, na kar opozarja že pravniki, je vprašanje volilnega spora. Gre za pravico, ki jo imajo vsi volivci, da lahko zahtevajo, da se določene volitve zaradi nepravilnosti razveljavijo. Imamo še vedno dolžnost, ki je v Ustavi zapisana, da določimo ustavnega oziroma volilnega sodnika. Toliko za zdaj, v nadaljevanju še. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Mitja Horvat, izvolite.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči.

Sem že mislil odreagirati, če gre za to, da bi bilo nezaželeno, da jaz kaj nastopim, potem bi se z veseljem odpovedal besedi; tako pa me veseli, da smo postopkovne probleme uspeli razrešiti in da lahko nadaljujemo z današnjo sejo. Paket volilne zakonodaje, ki je pred nami, je resda po eni strani posledica velikega, težkega, očitno tudi pravnega problema. Ker pa ne bi želel govoriti toliko o pravnem problemu, ampak o političnem problemu, preprosto tudi zaradi tega, ker smo bili soočeni tudi s pozivi na politično odgovornost pri odločitvi. Paket, ki ga imamo pred nami, je – vsaj v neki meri – resda prišel kot posledica vprašanj in razprav, ki smo jih imeli na začetku mandata, pri katerem pa se je odprla cela vrsta drugih vprašanj. Ko smo že ravno bili pri delu, zlasti kar se tiče Zakona o volitvah v državni zbor, ki je vendarle temeljni zakon in se uporablja tudi na drugih področjih, če vprašanja niso urejena; zaradi tega tudi predstavlja glavnino volilne zakonodaje, ki je v tem paketu. Naj ne zamegli vprašanje, ki ga večinoma poudarjajo vsi razpravljavci. Naj podprem besede predlagateljice, ki nas skuša usmeriti v razpravo o celoviti predlagani ureditvi, torej cela vrsta opravil, dejanj, ravnanj organov v zvezi z volitvami. Naj tu izrazim svojo osebno bolečino, ki jo čutim v vsem času svojega profesionalnega delovanja – zakaj imamo pravzaprav uradne evidence. Kot je rekel kolega iz Nove Slovenije, da te evidence niso vedno točne, se ne moremo zanesti na njih. In prav tako se je v času priprave postavljalo vprašanje, ali smemo uporabljati državne uradne evidence, ki jih imamo na voljo, za vprašanja v zvezi z volitvami. Toliko, da ne ostane neizrečeno, ker gre razprava v čisto drugo smer, vsaj praviloma in večinoma. Moje trdno prepričanje je, da imamo evidence zato, da jih uporabljamo. In kdo naj jih

uporablja, če ne državni organi. Seveda je treba pri tem ravnati skrbno. Seveda so pri tem vprašanja, ki so urejena z Zakonom o varstvu osebnih podatkov in Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja. Vendar naj na tem mestu resnično opozorim, da evidence, ki jih ne smejo uporabljati državni organi zaradi ovir, ki so v tovrstnih zakonih, ki varujejo posameznika ali zagotavljajo z Ustavo zajamčeno pravico, ne smejo biti ovira za delovanje državnih organov. Upam, da bo pozornost usmerjena tudi v ostale stvari, ki so predlagane za izboljšavo določenih nedorečenosti, do katerih smo v dosedanji praksi naleteli, tudi čisto praktično. Tudi v svojem času sem naletel že na kakšno vprašanje pri tem. Zato je temu primerno v ostalih zakonih manj določb, ki jih spreminjamo, in se dejansko večinoma vrtijo tudi glede temeljnega, osnovnega vprašanja, na katerega je opozorilo v nekaj svojih odločitvah Ustavno sodišče. Preprosto gre za vprašanje, da gre za odsotnost ureditve neizvoljivosti v našem pravnem redu. Zanimivo pa je, da se je Ustavno sodišče oprlo prav na neobstoječ institut v ustavnopravnem redu Republike Slovenije v aktualni odločbi, o kateri je največ razprave danes, ko je povedalo, da bi neizvoljivost, ki je tako pomemben institut volilnega prava in je tudi sam po sebi tako hud poseg v pasivno volilno pravico, da bi moral biti izrecno in nedvoumno zakonsko urejen. Bi moral biti! Nato pa seveda pove, da smo v Državnem zboru s tem nedopustno posegli v pritožnikovo pravico, ko smo raztegnili neizvoljivost tudi na čas pred volitvami.

Še ena stvar me bode in ne morem mimo nje, zato moram v tem trenutku vendarle odreagirati, namreč na točko 16 odločbe številka U-I-227/14-13 in Up-790/14-37 z dne 4. 6. 2015. V točki 16, pod B-II, obrazložitev, Ustavno sodišče trdi, da "čeprav bi učinkovito sodno varstvo zahtevalo tudi presojo zakonitosti in pravilnosti izpodbijanega sklepa", o čemer je veliko razprave v zadnjem letu v Državnem zboru in tudi danes, "bo Ustavno sodišče nadaljevalo obravnavo pritožnikove vloge kot ustavne pritožbe". Tukaj imamo nekaj težav, še bolj pa bode v oči dejstvo, da Ustavno sodišče v 5. točki iste odločitve navaja, da je Državni zbor v odgovoru navedel le svoja stališča glede začetka postopka za oceno ustavnosti Zakona o poslancih. Po mojih podatkih temu ni tako, saj smo v Državnem zboru, na Mandatno-volilni komisiji s končnim datumom 11. 12. 2014 ter na seji Državnega zbora, oblikovali dokument številka 020-02/14-65/10 z dne 23. 12. 2014 in ga posredovali Ustavnemu sodišču. Ustavno sodišče je obstoj našega odgovora glede ustavne pritožbe v svoji odločbi ignoriralo. Zakaj, mi ni znano, in Ustavno sodišče tega tudi ne navede. Enostavno gre za ignoranco našega odgovora in zato tudi niso v odločitvi Ustavnega sodišča upoštevani argumenti, ki smo jih navedli v našem odgovoru glede ustavne pritožbe – glede jezikovne razlage, logične razlage, tudi

sistematične in končno teleološke razlage v zvezi s predmetno zadevo. Vprašanje, glede katerega se nikakor ne moremo zediniti, in se absolutno strinjam s predgovornico, ki je govorila o tem, da smo pravniki zelo različni, da imamo različna mnenja in da znamo poiskati tudi različne argumente ter podlage za svoje odločitve. V tem primeru pa naj mi bo dovoljeno, da v danem trenutku malo odstopim od pravnega razmišljanja in se vprašam, kakšen je pomen, kakšna je vsebina določbe, ki pravi – preneha mandat, če je obsojen. Ali to res pomeni samo, če je obsojen v času trajanja mandata, na kar tisti, ki argumentirajo odločitev, da Državni zbor ni ravnal pravilno, opirajo svojo odločitev?! Če bi bilo tako očitno, potem najverjetneje Ustavno sodišče ne bi potrebovalo toliko časa. Zlasti se mu ne bi bilo treba izogibati odgovorom na vprašanja, ki smo jih kot argumente pripravili na Mandatno-volilni komisiji ter tudi v Državnem zboru. Je pa res, da je nekaj bilo treba narediti. Seveda je res, da v tem primeru ni šlo za volilni spor. Res je, da je potem nekoliko težje delati, če se pobudnik sklicuje na en člen, potem pa Ustavno sodišče opre svojo odločitev na drugi člen Ustave, potem je treba tudi nekaj v zvezi s konkretnimi zadevami storiti. V tem primeru štejem, da bi lahko Ustavno sodišče, če nič drugega, če bi obstajalo kaj kolegialnosti med pravniki, izbralo nekoliko drugačne besede; tako pa je izbralo takšne besede, ki so podžgale zagovornike takšne odločitve Ustavnega sodišča k temu, da zdaj naokoli obtožujejo in pozivajo vse vpletene.

Sam zase lahko rečem, da politično odgovornost sprejemam ponosno in pokončno pred vsemi tistimi volivci in volivkami, ki štejejo, da je bilo ravnanje Državnega zbora v danih okoliščinah pravilno. Seveda razumem in mi je hudo za vso bolečino in vso škodo, ki jo je utrpela vaša stranka in vaš predsednik v vsem preteklem letu. Toda naj na drugi strani opozorim, da daleč od tega, da ne bi imel možnosti, da bi bil izločen iz predvolilne tekme. Še več, imel je večino medijskega prostora, ker se je medijska pozornost usmerila v njegov položaj, ne glede na to, kakšni so bili razlogi in kakšni so bili komentarji glede tega. Govoriti o tem, da je bil nekdo izločen, bo nekoliko težje prepričati vsakogar v političnem smislu. Če se obrnem nazaj na besede ter lahko razumem dejanja in besede vseh s tem v zvezi, kajti gospod je tudi javno povedal, da spoštuje, vendar ne sprejema odločitve sodišča; in da bo zato uporabil vsa pravna in politična sredstva. In jih. Saj ga nihče ne ovira pri uporabi vseh pravnih in političnih sredstev v svojem dokazovanju o tem, da je "krivosodje" storilo svoja dejanja z vsemi v nadaljevanju potem najrazličnejšimi informacijami, ki jih širimo, in prenapihovanju tudi pomena posameznikov ali institucij, kar nikakor ni dobro. Mislim, da se je temu treba izogniti. In to so pravi razlogi, zakaj predlagamo paket volilne zakonodaje – ne boj ali usmerjenost v posameznega človeka. Dobro

veste, da sem ves čas vztrajal pri terminoloških vprašanjih, na začetku vsake seje; in žal nihče ne sliši. Težave s slovenskim jezikom, da o pravnem sploh ne govorim, so ostale. Mediji in vi sporočate ves čas o odvzemu. Nihče ničesar ni odvezal, Državni zbor ni odločal o odvzemu mandata, ampak je šlo za vprašanje, ali spoštovati zakon, ki ga imamo pred seboj, in kakšna je njegova vsebina. Kajti če neke posledice, ki je z zakonom določena, ne bi spoštovali in ne bi primerno temu ravnali, potem bi pomenilo, da ignoriramo zakonsko ureditev. Zakonsko ureditev, ki je nismo postavili v naši koaliciji. Zakonsko ureditev, ki velja ves čas, kar živimo v svobodni in demokratični Republiki Sloveniji, in pri pripravi katere je sodeloval tudi vaš predsednik. Prebrali smo magnetograme, o tem vprašanju niti besede. Še več! Ko pogledaš razprave, je šlo bolj za vprašanje obrnjeno. Nikakor ni bilo vprašanja, ali nekdo, ki je obsojen, sme biti poslanec, lahko izvršuje poslanski mandat, ali ne. To sploh ni bilo vprašanje. Vprašanje je samo bilo, ali obstaja kakšna možnost, da določene obsodbe vendarle ne bi bile tako usodne, da bi to imelo za posledico prenehanje mandata. Medtem ko samo prenehanje mandata v kakršnikoli kombinaciji pred izvolitvijo, se pravi v času kandidature, ali po izvolitvi, o tem niti besede v magnetogramu. O tem niti besede, žal, v obrazložitvi predloga zakona. Skratka, to je bilo vprašanje, ki sploh ni izgledalo, kot da je pomembno vprašanje. Šele zadnjih pet let se resneje ukvarjamo z vprašanjem neizvoljivosti. Po mojem globokem prepričanju, če bi šli po drugi poti, bi ostala senca dvoma. Pot, ki smo jo ubrali v Državnem zboru, pa nas je pripeljala do določenih novih spoznanj; žal ne vseh, ki smo jih pričakovali. Pred Ustavno sodišče smo zelo jasno postavili vprašanja, ali je bilo ravnanje Državnega zbora v postopkovnem smislu pravilno. Tega odgovora nismo dobili.

Še naprej bomo lahko šteli, da imamo dva različna primera, da smo ravnali na dva različna načina. Nimamo odgovora avtoritete, ali je bilo naše ravnanje pravilno, ali ne. Pa ni prav, jaz mislim, da bi moralo Ustavno sodišče v tem delu opravljati svojo vlogo in na vsa vprašanja, vse dileme, ki so bile postavljene pred njih, odgovoriti. To si želimo in zlasti glede na čas, ki si ga je Ustavno sodišče vzelo v taki zadevi, kjer je treba nujno in, po našem predlogu, hitro ravnati, najkasneje v 30 dneh odločiti, bi moralo Ustavno sodišče priskočiti na pomoč in v obrambi tako pomembnega ustavnopravnega vprašanja ponuditi nekaj več usmeritev za to, kako naj ravnamo v prihodnje in kako naj oblikujemo našo zakonsko ureditev. Ali je zaradi tega oziroma s tem, kar smo predlagali, sedaj ta ureditev boljša, bolj jasna; ne bom sodil. Verjamem, da je. Razmišljali smo, predložili smo po najboljših močeh. Predlog, s katerim menimo, da odgovorimo na bistvena vprašanja. Hvaležni vam bomo, če bomo tvorno sodelovali in prišli do takega besedila, da bo vsakomur jasno, kaj se

sme in kaj se ne sme. V tem delu tudi, lepo prosim, glede na telovadbo tudi Ustavnega sodišča glede tega, če si preberete, kaj je pobudnik in pritožnik v svojih pobudah in pritožbi uveljavljal, na kar je opiral svoje odločitve. In če si pogledate potem naslednjo pot in podlage, ki so bile vzete, lepo prosim, prenehajmo s to razpravo o tem, da gre za čas volitev, da gre za volilni spor, o čemer smo odločali in v kar je posegel Državni zbor. Niti približno v sanjah nismo imeli ničesar tega v mislih, da bi kakorkoli posegali v voljo volivcev. Ko sem pri njej, naj mimogrede navedem; razumem, uporabljate številko, ki je v absolutnem smislu zelo pomenljiva, pa nihče do sedaj še ni povedal, da gre tu za največji volilni okraj. Tam je lažje dobiti večje število in največje število glasov volivcev. Poglejte procente, zrelativizirajte, pa boste ugotovili, da v isti volilni enoti so tudi naši poslanci dobili več glasov kot gospod Janez Janša. Toliko o stvari legitimnosti in o teži, ki jo ima to vprašanje za nas. Seveda vse to spoštujemo in temu nismo v načelu več kot toliko namenjali pozornosti in nismo ugovarjali. Spoštujemo vaše argumente, ki jih navajate, zato tudi prosimo, da spoštujete naše argumente, da odgovarjate nanje, ne pa z najrazličnejšimi podtikanji, pozivi, ki mejijo na nedostojnost.

Verjamem, da bomo določena vprašanja, ki so bila izpostavljena, s skupnimi močmi lahko odpravili in da bomo lahko v nadaljevanju vedeli, kakšen sistem imamo. In kot češnje na torti, za konec, naj dodam – iščem junaka, ki mi bo povedal, kako zapornik, ki v Državnem zboru prestaja izvrševanje kazenske sodbe, uresničuje tudi svojo pravico do letnega dopusta. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša.

Proceduralno, izvolite, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

S strani predlagatelja je bilo večkrat omenjeno moje ime. To sicer ni noben problem; problem pa je v tem, da že kot prvopodpisani predlagatelj izjavlja stvari, ki niso resnične. In ne samo to, govori o tem, da lažemo. In v tem je omenil moje ime.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Proceduralni predlog bi prosil.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Je proceduralni predlog; prosim, če mi pustite do konca, ne biti tako nestrpni. Gre za to, da zahtevam opravičilo, kajti v moji razpravi ni bila izrečena laž. In ko sem govorila o volitvah v tujini, kar se tiče vojakov, je še kako resnična, gospod Möderndorfer. Še kako resnična! Veste, misija ni samo na Kosovu. Misije so bile še kje drugje, tudi v Afganistanu. Verjemite mi, natančno vem,

kaj govorim. In zato, spoštovani predsedujoči, zahtevam opravičilo. In prosim vas, dokazov za to vam pa res ne bom devala. Pozanimajte se, ste imeli eno obdobje celo ministra iz lastnih vrst. Ampak naj vam pomagam, to ni bilo v tem obdobju.

Prosim, predsedujoči, zahtevam opravičilo, kajti mene v tem državnem zboru nihče ne bo naslavljal z lažnivko. In niti to, da bo terjal od mene dokaze. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Jaz tega ne morem zahtevati od gospoda Janija Möderndorferja. On bo to naredil; če misli, da je vaša informacija točna, bo to naredil; če pa ne, pa jaz seveda seje Državnega zbora ne morem zaradi tega prekinjati ali kakorkoli zahtevati od poslanca, da bi to naredil. Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav kolegicam in kolegom!

Nekaj časa sem se naposlušal vseh teh razprav. Moram reči, da sem nekatere zadeve temeljito poslušal, predvsem tiste politične, nekaj pa tudi teh tehničnih vprašanj. Ker je dr. Horvat v razpravi govoril o nekaterih tehničnih rešitvah zakona, sprememb zakona, se tega sam ne bom loteval, ker na nek način zaupam tistim, ki so predlog tudi pripravili. Moram reči, da te spremembe zakonov vsebinsko niso zelo široke oziroma tudi številčno po členih niso velike spremembe. Je pa res, da pa gre za zelo ključne spremembe, ki se dotikajo vseh teh pomembnih funkcij v državi. Jaz osebno bom rekel takole, da bom podprl zakone predvsem zaradi tega, kajti v 90. letih se je ta zakon spisal, prišlo je do ogromno sprememb. Takrat nobeden ni razmišljal, da se lahko nekatere zadeve v volilnih zakonih tako zakomplicirajo oziroma se zadeve tako spreminjajo, da bi jih bilo treba razrešiti mogoče že bistveno prej. Odkrito povem, mene osebno zadeva Janez Janša ne dotika in te spremembe bi bile, četudi Janeza Janše ne bi bilo in vseh dogodkov okrog tega, neobhodno potrebne. Res pa je, normalno, da v stranki SDS vidite povod dejansko v tem. Mogoče res je nek določen povod, ampak pri meni tega povoda, moram reči, osebno ni bilo; pri podpori zakonu mislim. Kar se tiče moralnega vidika. Vsak, ki kandidira na ta segment, mora biti zelo občutljiv. V predstavitvi stališč poslanskih skupin je bilo tudi omenjeno, da vsi tisti, ki želijo službo v javnem sektorju, morajo prošnji za službovanje v javnem sektorju predložiti tudi potrdilo o svojem nekaznovanju. Prav je, da mi, ki smo tukaj v poslanskih klopih in predstavljamo ljudi, vsak iz svojega volilnega okraja in širše, ravno tako ne smemo biti kaznovani. Če pač smo, se žal lotiti funkcije, v kateri bi radi bili, ne smemo. Enostavno in preprosto ne smemo. Je pa res, da pri nas politične higijene ni oziroma je zelo na nizki ravni, pa tudi standardi so temu primerni. Pri tej celotni zadevi je najbolj pomemben institut

omejitev pasivne volilne pravice. Jaz bom rekel takole, delno se strinjam oziroma tudi se strinjam s tistimi, ki imajo pomislek glede zaupanja v naše slovensko pravosodje. Ja, tukaj so pomisleki in te pomisleke v prihodnosti moramo res razrešiti, da ne bo takega razmišljanja. To ni enostavno narediti. Je zelo težko, kajti če je v biti, v človeku že to, da je pravosodni sistem čisto zanič, to v njem tudi ostaja. Jaz govorim, da ni čisto zanič, ampak da v določenem delu pa bi potrebno narediti določene spremembe. Veste, ko govorimo oziroma govorite o lustraciji. To je eno vprašanje, ki se na nek način dotika tudi mene osebno, pa razmišljam. Vsi tisti, ki smo v prejšnjem režimu, živeli smo v njem, ker smo toliko stari in smo tam tudi nekaj počeli. Jaz nič slabega ne štejem gospodu Janši, da je delal v Zvezi socialistične mladine Slovenije; ampak je delal malo pozneje od mene, ker sem jaz malo starejši. Iz tega obdobja lahko povem, da sem delal korist za mlade ljudi, za družbo kot celoto, pač tisto, ki je takrat bila, pa nisem počel nič slabega. In zakaj bi bilo potrebno potem lustrirati?! Jaz bom zdaj povedal. Lustracija – naj bo to obredno očiščenje grehov ali pa naj bo preverjanje in odstranjevanje iz javnega političnega življenja tistih oseb, ki so bile v službi totalitarnih režimov. To je pojem lustracije. To je pojem lustracije. Odprite na računalniku, pogledajte, kaj to pomeni; in to je to. Jaz bi potem dodal še pikice in mogoče še kako besedo. Nekateri bi to besedo zelo radi slišali. Mislim, da smo vseeno demokratična družba, kljub temu da marsikdo v tej dvorani večkrat reče, da nismo. Je pa res, da mogoče nimamo demokracije na takšnem nivoju, kot jih imajo v tistih državah, kjer je ta demokracija vrsto let.

Še en pojem okrog sodelavcev Udbe. Kdo je bil sodelavec Udbe? Ne tisti, ki mislite, da je delavcu Udbe rekel, da pa je Francelj v tisti gostilni preklinjal tisti in tisti režim. To ni bil sodelavec Udbe. Sodelavec Udbe je bil tisti, ki je delavcu Udbe podpisal, da bo z njim sodeloval. Bilo bi zelo v redu, če razmišljam v tej smeri in tudi ljudi tretiramo za sodelavca Udbe takrat, ko je podpisal izjavo, da bo z Udbo tudi sodeloval.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Gorenak, proceduralno, ker razpravljali še niste. / oglašanje iz dvorane/ Ne sodi. Tisti, ki razpravlja, lahko tudi polemizira. Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala za dopolnilo, gospod Jurša.

V redu ste razložili, ker ljudje imajo napačno predstavo. Samo tisti, ki je podpisal, da bo delal za denar ali iz zavesti; samo tisti pride v poštev. To je eno. Drugo, kar pa se mi zdi tudi pomembno, je pa to. Jaz nisem uporabil besede lustracija in sem imel zelo jasne namene. Nisem je uporabil. Gre samo za onemogočanje kandidiranja osebam, ki so počele to, kar ste vi rekli – ali so bile zaposlene ali podpisale

sodelovanje. Ne gre za ilustracijo kot tako. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Janja Sluga, izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, predstavnik Vlade, kolegice in kolegi!

Ustava Republike Slovenije v svojem 82. členu določa omejitve volilne pravice pri poslancih. Ustava pravi tako: Zakon določa, kdo ne sme biti izvoljen za poslanca. In točno na to določilo smo se uprli pri pripravi predlogov novel zakonov, ki so danes na dnevnem redu seje. Menimo, da je tudi smiselno, da se takšna določba uporabi enako za vse nosilce javnih funkcij. Kot smo že danes večkrat ugotovili in je bilo izrečeno, gre osrednja sprememba predlaganega na omejitve pasivne volilne pravice, torej pravice biti izvoljen in pravice izvrševati na volitvah pridobljeni mandat. V Evropi smo namreč, to smo tudi že danes večkrat slišali, ena redkih držav, ki takšne omejitve nima. Nemčija, na katero se tako radi sklicujemo in se po njej zgledujemo, smo tudi že ugotovili, da ima celo bistveno strožje zastavljene te omejitve. Tam se namreč izguba sposobnosti opravljanja javne funkcije ali izguba pravice biti voljen na javnih volitvah lahko zgodi na dva načina. Eno je – sposobnost se izgubi zaradi obsodbe za hujše kaznivo dejanje na kazni odvzema prostosti, ki ni manjša kot eno leto, pri čemer je tukaj všteta tudi nepogojna obsodba; in v tem primeru obdobja omejitve pasivne volilne pravice traja pet let. Po drugi strani pa lahko sodišče prepove opravljanje javne funkcije in sposobnost biti voljen, če zakon izrecno tako določa. V obeh primerih je minimalna kazni določena z zakonom in izguba sposobnosti lahko traja od dveh do petih let. Ker torej zajema tudi nepogojne obsodbe, kot sem že rekla, gre v tem primeru za bistveno strožjo ureditev, kot je danes predlagana v tem paketu sprememb volilne zakonodaje. Volilna pravica je seveda človekova pravica in zato smo bili pri njenem omejevanju še prav posebej pazljivi. Omejitve človekovih pravic so namreč dopustne le, če posegajo v pravice drugih in če je temelj za njihovo omejevanje določen z Ustavo. Ustavna podlaga v tem primeru je, kot sem že omenila, v 82. členu. Bistveno je, da se pogoje za nastop in prenehanje javnih funkcij uredi v vseh zakonih, ki urejajo pogoje za nastop in prenehanje funkcij voljenih funkcionarjev. Enake omejitve pa bi uvedli tudi pri imenovanih funkcionarjih, kjer pa takšna ureditev ne pomeni posega v pasivno volilno pravico, saj gre – kot rečeno – za imenovane funkcije. Ta ukrep bi morali v zakonodaji sprejeti že dvajset let nazaj. O tem govori tudi že kar nekaj odločb Ustavnega sodišča. Gre torej za pravno praznino, ki jo zato lahko štejemo za protiustavno in jo je že zgolj iz

tega razloga treba urediti. Drug razlog pa je, da mislimo, da je tako prav. Iz navedenih razlogov torej predlagamo, da posameznik, ki je pravnomočno obsojen na nepogojno kazni zapora, daljšo od šestih mesecev, ne more opravljati svoje funkcije. To pomeni, da ne more kandidirati na volitvah, niti biti izvoljen, ne postati ali pa ostati funkcionar. Šestmesečna zaporna kazni je na delovno-pravnem področju doslej že sprejeta in tudi uveljavljena. Obstaja kot nek standard in ljudje so jo akceptirali. Javnemu uslužbencu, pravnomočno obsojenemu na tako kazni, namreč delovno razmerje preneha. Javni uslužbenec izgubi službo, poslanec pa ne poslanskega mandata. Predlagana kazni je tudi sorazmerna s ciljem, ki se želi doseči, to je zagotovitev integritete izvoljenih predstavnikov ljudstva; in po drugi strani tudi zagotovitev integritete samega volilnega postopka. Na tak način bodo lahko na najvišje funkcije oblasti izvoljeni le tisti, ki imajo ponotranjen vrednostni sistem, moralna in pravna načela ter predvsem – in kar se meni osebno zdi bistveno – odgovornost do volivcev, državljanov in državljanov. Oseba, ki je pravnomočno obsojena na takšno kazni, ne more biti vredna javnega zaupanja. Takšna oseba namreč tudi v svojih lastnih zadevah ne spoštuje nekih temeljnih pravil obnašanja v družbi; kako bi šele ravnala pri upravljanju javnih zadev, kot taka seveda ne bi mogla delovati kot ustrezen predstavnik volilnega telesa. In predstavniki volilnega telesa smo vsi, ki tukaj sedimo, ne glede na to, ali je nekdo od nas dobil 6 tisoč, 3 tisoč ali pa 700 glasov. Vse pravice izvrševati poslanski mandat teh, ki tukaj sedimo, so popolnoma enake. Nobena ni močnejša, nobena ni šibkejša, nihče nima bolj pravice tukaj sedeti, nekdo pa manj; pač pa vsi enako.

Osrednji zakon, ki je podlaga za vse ostale spremembe, je Zakon o volitvah v državni zbor. Pa če se navežem na Zakon o Vladi, torej govorimo o predsedniku Vlade in ministrih. Veljavni Zakon o Vladi ne vsebuje nikakršnih pogojev v tem smislu, kot so sedaj predlagani. In kot sem že tudi rekla, gre za imenovane funkcije, torej ne gre za poseg v pasivno volilno pravico v tem primeru, ker kandidata za predsednika Vlade Državnemu zboru v izvolitev predloži predsednik republike, ministre pa imenuje in razrešuje Državni zbor na predlog predsednika Vlade. Po predlogu Zakona o Vladi bo lahko za predsednika Vlade ali ministra kandidiral le tisti, ki je državljan Republike Slovenije, ki je na dan izvolitve oziroma imenovanja dopolnil 18 let in ni pravnomočno obsojen na nepogojno kazni zapora. To smo pa tudi že omenili, da bomo zadevo poenotili na šest mesecev. Pod enakim pogojem predsedniku Vlade ali ministru funkcija tudi preneha. Tukaj pa je vseeno treba opozoriti tudi na 115. člen Ustave Republike Slovenije, ki določa, da s prenehanjem funkcije predsednika Vlade preneha tudi funkcija ministru. Sodišče je dolžno po tem predlogu takšno pravnomočno odločbo na nepogojno kazni zapora, daljšo od

šestih mesecev, posredovati Državnemu zboru; ta pa ugotovi, da so nastali v zakonu navedeni razlogi in funkcija predsedniku Vlade ali ministru preneha. Vlada je v svojem mnenju navedla pomislek o tem, kako bo predsednik Vlade ali minister, ki je pravnomočno obsojen na zaporno kazen, ki ni daljša od šestih mesecev, v času prestajanja kazni opravljal svojo funkcijo. Menim, da je pomislek utemeljen in se z njim strinjam. Zdi se mi, da bi bilo smiselno razmisliti tudi o tem. V tem primeru bi omejitev morala biti strožja, torej pravnomočna obsodba na kakršnokoli zaporno kazen. To je predmet nadaljevanja postopka zakonodaje, o katerem, se mi zdi, bo treba razmisliti, doseči neko soglasje. Neizvoljivost na določeno funkcijo za voljene funkcionarje pa je po svoji naravi pravna posledica obsodbe in ni kazen, pač pa stranski ukrep; zato mora biti predpisan z zakonom in predvsem mora biti sorazmeren. Če torej govorimo o izvoljivih funkcijah, je šestmesečna zaporna kazen sorazmerna. Pri tem pa naš predlog ne razlikuje med naklepom in malomarnostjo, kar je tudi že danes bilo izpostavljeno. To pa zato, ker menimo, da tudi pri kaznivem dejanju, ki je storjeno iz malomarnosti in je dosojena kazen zaporna, celo daljša od šest mesecev, obstaja tako visoka stopnja malomarnosti in po vsej verjetnosti tudi neke oteževalne okoliščine, da je tak ukrep kljub temu sorazmeren in primeren. In če so bile tu kot primer navedene prometne nesreče, naj povem, da smo preverili podatke in da so povzročitelji prometnih nesreč večinoma obsojeni zgolj na pogojne kazni, ki pa so krajše.

In še osebno razmišljanje na vse očitke, da je celotna zakonodaja pripravljena zaradi ene same osebe. Kot je že tudi bilo izpostavljeno, v našem pravnem sistemu velja prepoved retroaktivnosti, kar pomeni, da ta paket za to določeno osebo ne bo veljal. Verjeli ali ne, tega paketa resnično nismo predlagali zato, da bi izločili točno to osebo. Če se namreč občasno na sejah Državnega zbora, tudi danes, ozrem na svojo levo, lahko ugotovim, da je v več kot 90 % ta sedež prazen. Ne vem, če se ne izloča ta oseba že kar sama. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Igor Zorčič.

Pripravi naj se mag. Anže Logar.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

S sprejemanjem te zakonodaje sem samo delno zadovoljen. Delno zato, ker sem tudi sam žalosten, da je to sploh treba sprejemati. Danes smo slišali dobre primere, ki jih je naštel kolega Matić, iz drugih držav. Mislim, da je bila neka zvezna država v Ameriki, kjer je prepovedano voziti avto z zavezanimi očmi. Mi danes sprejemamo pravzaprav nekaj podobnega; ampak v to smo prisiljeni. V to smo prisiljeni predvsem zaradi stvari, ki so se nam

dogajale v bližnji preteklosti. Ne govorimo samo o enem poslancu, govorimo tudi o drugih političnih funkcionarjih. Te zadeve so pokazale, da ne gre računati na nekakšno samokritičnost, niti ljudi niti strank, pač pa da je zadevo treba regulirati na ravni zakona. Verjamem, da bo ta zakon oziroma ta paket zakonov prispeval k temu, da se nam podobne zgodbe ne bodo več v takšni meri dogajale. Zakaj sem rekel v takšni meri? Ker sem prepričan oziroma sumim ali sklepam, da se bodo še vedno našli kakšni ekscesi. Kolega je opozoril na problem pravosodja. Res imamo s tem velik problem, pa tu ne mislim samo od prve stopnje do Vrhovnega sodišča, ampak na pravosodje skupaj z Ustavnim sodiščem, če ga je možno šteti v tem pogledu v sklop pravosodja. Ker očitno nimamo nobene enotne prakse, tudi Ustavno sodišče očitno ne daje signalov rednemu sodstvu, kako naj sodi v določenih zadevah, in potem prihaja do tega, da pride kakšna zadeva do Ustavnega sodišča in pade. In ta zakonodaja takšnih primerov ne bo rešila. Tudi če bi Ustavno sodišče potrdilo sodbe prejšnjih sodišč, bi se lahko zadeva razveljavila. To sicer ni mogoče; ampak bi zadeva, recimo, bila na Evropskem sodišču ugotovljena kot kršitev temeljnih človekovih pravic. Želim povedati, da čisto vseh primerov ta zakonodaja ne bo rešila. Ne bo rešila tudi primerov, ko, recimo, ni dokazov, da je nekdo naredil kaznivo dejanje; v tem primeru pač šteje za nedolžnega. In tudi takšno sklepanje napotuje na to, da ta zakonodaja ni ad personam. Ni. Predhodnica tega sklopa zakonodaje se imenuje Mister Muscolo; to je delovno ime, ne vem, kdo bi se lahko s tem identificiral.

Če se vrnemo malo na Zakon o poslancih. Ustavno sodišče je v svoji zadnji odločbi glede poslanca Janeza Janše ugotovilo, da so mu kršene ustavne pravice, da je neustaven Zakon o poslancih. To je zakon, ki je bil sprejet leta 1992. In leta 1992 sta bila ob sprejetju tega zakona v parlamentu samo dva današnja poslanca, to je gospod Janša in gospod Battelli. Če so takrat sprejeli neustaven zakon, kar je sodišče ugotovilo šele sedaj, pač ni mogoče zdaj prevladati na kogarkoli v tem mandatu, na kateregakoli poslanca. Moramo vedeti, imeli smo prvo redno sejo, kjer smo potrjevali mandate, in tudi poslanci SDS ste, kot v tisti igri Hitri prsti, potrdili te svoje mandate. In ste ugotovili, da so super zakoniti. Nekakšno izvajanje zdaj o tem, češ da niso, in vprašanje, če so ustavni, so povsem neutemeljena. Če se še vrnem na to ustavno odločbo. Iz ustavne odločbe izhaja tudi, da je bilo tudi v primeru Srečka Prijatelja to ustavno vprašljivo, ker tudi on ni imel tiste možnosti pritožbe, kot je reklo Ustavno sodišče, da bi pač morala biti uzakonjena v Zakonu o poslancih. Zato verjamem, da bo ta zakonodaja korak naprej. In ne sumim, da jo bomo podprli prav vsi. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Anže Logar, pripravi naj se gospa Anita Koleča.
Gospod Logar, izvolite.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Moj predhodnik je žalosten, ker se sprejema ta zakon danes in ta razprava poteka; je pa sam tisti, ki je predlagatelj tega zakona. Razumi, kdor more. Če začnem z besedami gospoda Zormanana, kolega Zormanana, ki je rekel, ali smo družba visokih moralnih vrednot in visoke politične kulture. Ali smo? Zdaj pa hipotetično vzemimo primer, recimo predsednica neke strančice pogojuje, ne vem, soglasje k nekemu ustavnemu zakonu z imenovanjem vlade na neko visoko pomembno funkcijo. Ali bo to tedaj, recimo, če pride do takega primera, potem poslanci SMC 120 minut svojega časa porabili za to, da bodo govorili, da je to sprijena politična praksa; ali bodo takrat molčali in podprli predlog, ki ga bo recimo vlada predlagala. Mavrična koalicija, ki predlaga ta zakon, ima en sam velik problem. Želijo spremeniti volilni zakon zaradi primera JJ, zraven bi pa radi, da to ne izgleda tako, kot da to spreminjajo zaradi njega. Dokaz – niti en poslanec koalicije se danes v svojem izjavljanju ni izognil besedi Janez Janša oziroma lider opozicije oziroma predsednik SDS. Niti eden. Zraven pa govorite, kako mi želimo to temo pripeljati v ta volilni zakon. Saj vemo, ta predlog te zakonodaje je pač nevtralizacija nekega neugodnega stanja, s katero se je soočila mavrična koalicija, in neke zadrege po odločbi Ustavnega sodišča, ki vas je v bistvu pustila na pravni čistini; pa če še gospod Horvat danes tako vneto telovadi s svojimi pravniki bravurami. Ali se spreminja oziroma ali je ta predlog zaradi gospoda Janeza Janše tukaj na mizi? Jaz pravim, ustvarite si mnenje sami, meni pa dovolite, da citiram nekatere izrečene besede kolegov iz mavrične koalicije v obdobju november oziroma oktober, ko se je odločalo o mandatu enega izmed 90 poslancev. Gospod Brglez, predsednik parlamenta, je 15.10. 2014 rekel, ko se je odločalo o izključitvi Janše iz parlamenta: "Pomen te točke je takšen, da opuščam tisto, kar sem običajno, in ne komentiram tistega, česar ni treba komentirati; ampak tokrat se je pa treba jasno opredeliti." Gospod Mitja Horvat, lider MVK, pogledajte to izjavo: "Morda je na nek določen način predmet današnje razprave in odločanja tudi moj razlog za vključitev v politično življenje." Mandat enega poslanca je bil očitno za nekoga razlog za vključitev v politično življenje. In najprej, Brglez: "V tem primeru tudi, če gre za kršitev Poslovnika, ne gre za takšno kršitev, ki bo pomenila tudi kršitev Ustave, zato smatram, da glede na celotno zadevo tudi Ustavno sodišče ne bo razveljavilo odločitve Državnega zbora." Pa je; pa je nastal problem. In ko smo mi vseskozi opozarjali, da prejšnja pravna podlaga

ne dovoljuje odvzema mandata, ste nas takrat prepričevali ravno o nasprotnem. Vodja poslanske skupine SMC je 15. 10. Rekla: "Prav omenjeni standardi bi morali biti še prav posebej z vidika narave poslanske funkcije tako samoumevni, da jih je ne le neprimerno, ampak tudi nespodobno definirati zgolj samo s trdno pravno normo." Se torej vi zdaj poslužujete nespodobnega načela in boste definirali to pravno normo. Ali Guček Zakošek: "V bistvu pa se sprašujem, ali je res edina pot za državo ta, da neprestano spreminjamo zakone in Ustavo samo zato, da zagotovimo, da le-ti ne bodo kršeni, in da bomo vedno znova iskali poti, da jih zaobidemo. Moj odgovor je – ne; kajti takšna pot je pogubna; in prosim vas, da stopimo stran s te poti." Ste torej sedaj s tem predlogom Mister Muscolo izbrali pogubno pot? Ali pa gospa Kozlovič, ki je bila danes zelo glasna: "Četudi bo Ustavno sodišče pri tehtanju odločilo, da je pravica poslanca nad njegovo dolžnostjo, in razveljavilo odločitev, ne bo moglo razveljaviti prepričanja večine nas poslancev, tisoč, deset tisoč, sto tisoč volivcev." Razumete, kam merim. Potem pa nas gospa Kozlovič poskuša razvrednotiti oziroma nam odvzeti legitimiteto v tem, kar govorimo, pri zakonu, ki mu niti ne nasprotujemo, z enim takšnim stališčem, ko pravi, da je za gospoda Janšo volilo samo 0,8 % volivcev. Ampak, oprostite, gospa Kozlovič, za vas je volilo 0,5 %. Gospod Horvat, ki je prej repliciral in govoril o relativnosti, gospod Horvat, za vas je volilo 0,4 % volivcev; pa ste kljub temu imeli legitimiteto, da spregovorite. Zatorej še enkrat, ta predlog – ki mu Poslanska skupina SDS ne nasprotuje, Poslanska skupina SMC pa ima občutek, da mora govoriti 120 minut, in cel dan je namenjen tej razpravi – je torej namenjen enemu samemu; odgovorili ste sami s svojimi razpravami. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Kozlovič, izvolite, replika.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Jaz bi samo replicirala.

Res je, gospod Logar, narobe sem povedala, ni 0,8 %, ampak 0,3. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Replika ... / oglašanje iz dvorane/
Proceduralno, izvolite, gospod Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala lepa.

Prosim, predsedujoči, da zahtevate od poslancev, da ne zlorabljajo števil, kajti to je pa res enostavna računsko operacija. To pa ni pravosodje. Pogledajte, 817 tisoč je bilo volivcev na teh volitvah. Izračunajte, 6 tisoč 600 deljeno 817 tisoč; ne delite tega s številom volilnih upravičencev. Za vas je volilo 0,5 % volivcev, ki so se udeležili volitev; za gospoda Janša 0,8; za gospoda Horvata 0,4. Če to preračunamo na 1,7; bo tudi vaš odstotek še enkrat manjši, torej

bo 0,15. Zato prosim vsaj pri računskih operacijah, vsi imamo kalkulator; vi ga imate, mislim, na HTC telefonu; zelo hitro dostopate do njega.

Spoštujte to, da ljudje nismo neumni. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zorčič, replika.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Jaz bi samo repliciral, bil sem narobe razumljen s strani gospoda Logarja. Razpravljaj sem v to smer, da smo prisiljeni v takšno zakonodajo, ker če bi se vsi držali nekih moralnih norm, od posameznikov do strank, takšna zakonodaja sploh ne bi bila potrebna. Tako se je tudi vsem zdelo vse do leta 2015, ko sedaj to zakonodajo sprejemamo.

Kar se pa tiče omembe Janeza Janše. Kolega Gorenak je pravzaprav začel s predstavitvijo mnenja poslanske skupine in je govoril samo o njemu in o tistih glasovih. Pozabil je povedati, da je volilni okraj Grosuplje največji v Sloveniji, da se pač tam največ glasov dobi, če imaš določen odstotek. Vi ste sprožili temo glede Janeza Janše.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anita Koleča, pripravi naj se gospa Jana Jenko.

Izvolite, gospa Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Lepo pozdravljeni, spoštovani gospod podpredsednik, vsi navzoči!

Mislim, da imamo pravico poslanci govoriti tako dolgo, dokler lahko. Čisto vseeno je, ali imamo danes na voljo dve uri, ali pol ure, ali kakorkoli že. Mislim, da se ne bomo ustrahovali v tem smislu, da moramo nehati, če nekdo to zahteva. Prav žalostno pa je tudi poslušati, kako nekateri poslanci prav iz petnih žil vlečejo razloge, zakaj ni potrebna sprememba te zakonodaje. Jaz mislim, da je ad personam ali ne ad personam popolnoma razjasnjeno. Sprašujem se samo, ali ne gre za nek strah, da bo zakonodaja onemogočila kandidature še kakšni osebi s pomanjkljivo, da rečem milo rečeno, politično kulturo, ki je za določeno stranko pač življenjskega pomena. Mogoče bi morala tole razpravo res začeti tako, kot je rekel Platon, da dobri ljudje pač ne potrebujejo zakonov, da bi delovali odgovorno. Dodal je tudi, da slabi vedno znajo zaobiti zakone. Verjetno smo se tega zelo slabo zavedali, ko smo pripravljali in sprejemali zakonodajo naše mlade države. Pa ne zgolj predpisov, ki zadevajo volitve, ampak je danes dejstvo, da se pogovarjamo tudi sicer o zlorabi dobrih namenov, o neodgovornosti, nepoštenosti, pohlepu in politični vehementnosti ljudi, ki so nas vodili. In posledice teh dejanj politik in politikov oziroma javnih funkcionarjev so znane ter pomenijo očitno zelo veliko razočaranje državljanek in državljanov v samostojni Sloveniji,

to je dejstvo. Naivno je tudi verjeti, da bi se zaradi neke urejene zakonodaje ljudje osebnostno spreminjali. Še vedno bodo znali in iskali tudi luknje v zakonu; vendar je naša državljanska in pri poslancih tudi politična dolžnost, da ustvarimo pravni red, ki bo v najboljši možni meri omejil vstop v politiko in na javne funkcije ljudem, ki ne ustrezajo nekim etičnim in moralnim merilom. Zakonodaja, ki je v postopku, je povezana z nekimi, rečem lahko, zelo zahtevnimi pravnimi vprašanji, predvsem omejitve pasivne volilne pravice oziroma neizvoljivosti in predčasnega prenehanja mandatov nosilcev javnih funkcij. Se strinjam z vsemi, ki ste previdni in kritični. Gre za ustavno kategorijo in tudi za vprašanje ustavnih oziroma ustavno dopustnih rešitev. Navsezadnje smo se zato poslanci SMC izrekli za temeljito obravnavo, ki se pač začneja z današnjo splošno razpravo. Od začetka postopka do danes smo dejansko dobili že nekatere odgovore na vprašanja, ki smo si jih že sproti zastavljali, odgovorilo je tudi Ustavno sodišče. Naša poslanska skupina nima težav z implementacijo njihovih stališč, kljub pomanjkljivostim neke sodne prakse, ki smo jo pravzaprav pričakovali. Želeli bi si, da bi bila jasna, nedvoumna in bi jo lahko popolnoma brez skrbi sprejemali tudi v vsebino zakonodaje, ki jo danes obravnavamo.

Sama sem nekaj več pozornosti pri obravnavi te točke dnevnega reda posvetila volitvam v Državni svet. Nekoliko specifična zakonodaja pač, ker ne govorimo o specialnem zakonu o volitvah, ampak gre pač za spremembe tistih členov Zakona o državnem svetu, ki obravnavajo volitve svetnikov kot nosilcev različnih družbenih interesov. Že sama Ustava določa, da je Državni svet kot zastopstvo interesov različnih družbenih skupin; glede volitev pa napotuje na zakon, to je pač Zakon o državnem svetu. Naj najprej v povezavi z dano prakso spomnim na odločbo Ustavnega sodišča, sprejeto že pred dvema letoma, da za ugotavljanje spornosti mandata državnega svetnika Državni svet nima diskrecijske pravice. Obstoj okoliščin, zapisanih v samem zakonu, so šele podlaga za to, da se mandat svetniku ne potrdi. Zgolj ocena o moralno-etični spornosti ni dovolj, ampak je potrebna zakonska utemeljitev. Zato smo v spremembi 50. člena zakona zapisali ničnost izvolitve svetnika, ki je bil v času od potrditve kandidature do potrditve mandata pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šestih mesecev. To ureja 3. člen, ki sedaj določa, da v primeru mandata izvoljenega kandidata za člana Državnega sveta, ki je bil v času od potrditve kandidature do potrditve mandatov v Državnem svetu pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šestih mesecev, Državni svet ugotovi, da je bila njegova izvolitev nična; in se mu mandat ne potrdi. Res pa je, da tudi predlagani 3. člen nima posebej opredeljenega sodnega varstva. Zato pripombe glede potrebe

po tem ustrezno jasno zapisanem določili sprejemamo in bomo v nadaljnjih dopolnitvah zapisali enako sodno varstvo, kot je opredeljeno v 4. členu zakona oziroma v 63. členu obstoječega zakona, v katerem so navedeni razlogi za prenehanje mandata in je pritožni organ Ustavno sodišče. Zaradi jasnosti, mislim, da je prav, da to posebej še enkrat pregledamo. Prav tako sprejemamo opozorilo Vlade, da določba drugega odstavka 29. člena Zakona o volitvah v državni zbor ni zapisana na način, da bi se jo dalo smiselno uporabiti v postopku preverjanja vpisa v kazensko evidenco tudi za člane Državnega sveta. Mislim, da je to treba proučiti, njihovo pobudo dejansko sprejeti, da bi dali Državnemu svetu izrecno pooblastilo oziroma pristojni volilni komisiji, da sama preveri podatke o vpisu kandidata za svetnika v kazensko evidenco. Kajti ta informacija, kot veste, spada med občutljive osebne podatke, ki jih lahko komisija uporabi na podlagi izrecnega določila zakona. Glede enakopravnega zastopanja žensk oziroma spolov, kar smo tudi slišali kot neke vrste pobudo za spremembo zakona, je bilo že pojasnjeno, da za Državni zbor velja enako kot za Državni svet oziroma obratno. Vendar pri tem menim, da je prav tako treba še premisliti in morda zaradi jasnosti ponovno zadevo proučiti. Že iz dosedanje razprave je jasno, da smo v določbah o volitvah v Državni svet in o prenehanju mandata svetnikom sledili spremembam osnovnega volilnega zakona, to je Zakona o volitvah v državni zbor. Nujna je namreč poenotenost ključnih elementov zakonodajnih predpisov. Pri Državnem svetu in Državnem zboru gre za dve najpomembnejši vprašanji volilne zakonodaje – omejitev pasivne volilne pravice in predčasno prenehanje mandata nosilcev javnih funkcij. Naš namen pri spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem svetu je, da ne nastopi mandata člana Državnega sveta posameznik, ki je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zavora, daljšo od šestih mesecev; ne more kandidirati in ne opravljati javne funkcije na državni ravni. Eno leto po prestani, odpuščeni ali zastarani kazni nima pravice biti voljen. Hkrati pa ukinjamo tudi pravico možnosti odločitve, da bi kljub zakonsko določenemu razlogu za odvzem mandata Državni svet odločal drugače.

Kakorkoli že, v zadnjih letih je bilo na obravnavanem področju toliko zadreg, da so dodobra zamajale zaupanje državljanov v pravno državo, to je dejstvo; in zaradi tega tudi nekako težko razumemo nenačelno nasprotovanje. Vsekakor pa je obravnavana tematika izjemno kompleksna, v podrobnostih tudi težje razumljiva. Vse to pa ni razlog, ki bi nas odvrnil od nadaljevanja postopka, nikakor ne. K skupnim prizadevanjem za sprejetje dobre zakonodaje nas zavezuje protiusustavnost določb sedanjega zakona, družbena stvarnost, nujnost, da te zadeve uredimo. O tem smo danes rekli že marsikatero besedo. Mislim, da bomo to zmogli. Poslanci SMC smo se vsekakor za to odločili

oziroma smo odločeni, da vztrajamo. Izjemno pa smo veseli, da smo k spremembi te zakonodaje pritegnili ne samo koalicijskega partnerja, ampak tudi kolege iz dveh opozicijskih strank. In upamo, da nam bo ta zakonodaja dobro uspela. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa mag. Jana Jenko. Pripravi naj se gospod Jernej Vrtovec.

Gospa Jenko, izvolite.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Vsem skupaj prav lep pozdrav!

Danes naj bi bila razprava osredotočena predvsem na volilno zakonodajo. No, nekateri res razpravljate o predlaganih zakonih; nekateri pa imate zopet na sporedu ekonomskopropagandni program in razpravljate o točno določeni osebi, ki, mimogrede, še vedno ni pravnomočno oproščena. Pri tem ti razpravljavci pozabljate, koliko zastonske predvolilne kampanje oziroma medijske pozornosti ste bili deležni pred letom dni; s tem da namerno niste uporabili nekega zakonskega določila, ki bi vse te zadeve vsaj malce omilil. Snovalci volilne zakonodaje si pred več kot dvajsetimi leti niti v sanjah niso predstavljali, da bo v danes obravnavane zakone volilne zakonodaje treba vnesti točno definicijo, kdo lahko uveljavlja svojo pasivno volilno pravico, kdo je lahko voljen. Da bo v zakonih treba točno definirati, kar je vsakemu človeku, ki ima vsaj trohico moralnih in etičnih vrednot, jasno oziroma normalno – to se mi zdi nelogično. Moram poudariti, da velika večina prebivalcev oziroma državljanov Slovenije te vrednote ima. Tukaj izstopajo posamezniki, kar se izkaže predvsem ob vsakokratnih volitvah v Državni zbor in na lokalnem nivoju. Teh vrednot nekateri nimajo. Kandidirajo, čeprav vedo, da ne bi smeli; in s tem dajejo napačen signal oziroma zgled tistim, ki vrednote imajo. In prav zaradi teh posameznikov moramo danes spreminjati to zakonodajo. S tem, ko nekateri blatijo oziroma nimajo moralnih in etičnih vrednot, smo omadeževani vsi, ki opravljamo javne funkcije na lokalnih in na državni ravni.

Zakoni so abstraktni pravni akti, ki ne morejo zajeti vseh verjetnih in neverjetnih vsakodnevnih situacij, v katerih se znajdemo. Zato je še toliko bolj pomembno, da vsi, prav vsi ravnamo etično. Žalostna sem, da smo pristali na točki, ko mora zakon določati ta merila, te norme, ki so vsakomur normalnemu jasne. Hkrati pa sem tudi vesela, da bomo s sprejetjem spremembe te zakonodaje ustavili neprimerno početje posameznikov. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tanko, proceduralno, polemika? Replika.

JOŽE TANKO (PS SDS): Spoštovani gospod podpredsednik!

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Proceduralno.

JOŽE TANKO (PS SDS): Lepo bi vas prosil, da v primerih, ko poslanci trosijo neumnosti, jih na to opozorite in jim poveste, da nekateri tîrmini pač ne obstajajo.

Lahko bi povedali vaši poslanski kolegi, da je Ustavno sodišče sodbo Vrhovnega sodišča zavrglo, da ni Janez Janša ta hip v nobenem postopku, kar zadeva mandat in ostale stvari. Da niti pravnomočne sodbe ni več. Ko govorijo vaši kolegi poslanci o volilni zakonodaji, bi bilo morda dobro, da bi se sklicevali pri argumentaciji na realna dejstva; ne pa da bi uporabljali, ne vem, stvari, pojme in imena, ki niso za to primerna, ker ne obstajajo te stvari. To možnost imate. Predlagam vam, da jo uporabite, ker Poslovnik določa, da se govori o stvari; in povejte to svojim poslancem. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Proceduralno, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Še ena od mnogih taktičnih zlorab Poslovnika – s proceduralnim vstopom v razpravo, kjer naredi drugi korak, ki je bolj nevaren. Prosim, podpredsednik, če nas zaščitite – poslance, vse skupaj – pred kolegom Tankom, ker nas kar naprej zmerja, da govorimo neumnosti. Kaj pa je za vas centimeter, ko boste lahko merili to neumnost? Ker če bom jaz uporabil svoj centimeter za vas, rajši ne nadaljujem stavka. In tisto, kar je zelo pomembno, je, da poskušate, podpredsednik, preprečiti zlorabo Poslovnika, na katerega se tako rad sklicuje in govori, da ga zna malodane že na pamet. In je postal že edini razlagalec te knjižice, edini.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Jaz brez dvoma danes ne bom, pa tudi sicer, poslancem dajal, kaj lahko govorijo in kaj ne. Enkrat sem to naredil, pa me je gospod Tanko zavrnil. To je bilo na prvi seji, ki sem jo vodil. To me je izučiło. Poslanci pač poveste, kar veste in znate. Na tej točki jaz, gospod Tanko, ne bi.

Gospod Jožef Horvat, proceduralno? Aha, sta zamenjala s kolegom Vrtovcem. Izvolite, gospod Jožef Horvat, imate besedo.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi! Na nek način ni možno nasprotovati temu paketu volilne zakonodaje; seveda bo ta paket, predvsem imam v mislih Zakon o volitvah v državni zbor, deloval ob nekaterih predpostavkah. Katere pa so te predpostavke?

Prva je gotovo ta, da bomo imeli dobro delujoč pravosodni sistem. Predlagatelji predlagajo, berem 2. člen dopolnitve tega zakona: Ne glede na določbo iz prvega odstavka tega člena pravice biti voljen nima posameznik, če je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapor za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Vemo, katera je inštitucija, ki da državljanu nalepko pravnomočno obsojen. Ta inštitucija mora biti kredibilna, mora biti zaupanja vredna. Kakšen je danes, kolegice in kolegi, pravosodni sistem v naši Republiki Sloveniji? Ali je zaupanja vreden? Sami si odgovorimo na to vprašanje. Poznam nekaj sodnic in sodnikov, ki delajo z dvestoprocenčno normo, več kot odlični so. Nočem pa poznati tistih, ki prispevajo k sodnim zaostankom. In mene tudi zanima – in bo najbrž še veliko priložnosti v drugi obravnavi, da bodo predlagatelji vsem, ne samo nam, tudi slovenski javnosti pojasnili, kako si predstavljajo delovanje kazenskih evidenc. Ali so te danes idealne ali niso idealne? Ali so ažurne ali niso ažurne? Ali bodo takrat, ko bo zakon veljal, ažurne na dan volitev oziroma na dan, recimo, vlaganja kandidacijskih list? Kdo bo to preverjal in tako naprej? Nimam nič proti, da tukaj piše, da pač tisti, ki je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapor za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, enostavno ne more biti voljen. Ampak ti predpogoji morajo biti na nek način idealno izpolnjeni, potem bo ta zakon deloval tako, torej Zakon o volitvah v državni zbor, kot si najbrž mi vsi želimo.

In spet spomnim, kot že velikokrat, konec leta 2012 smo bili poslanci in velik del vlade na Brdu pri Kranju skupaj na Vrhovnega sodišča zavrglo, da ni Janez Janša ta hip v nobenem postopku, kar zadeva mandat in ostale stvari. Da niti pravnomočne sodbe ni več. Ko govorijo vaši kolegi poslanci o volilni zakonodaji, bi bilo morda dobro, da bi se sklicevali pri argumentaciji na realna dejstva; ne pa da bi uporabljali, ne vem, stvari, pojme in imena, ki niso za to primerna, ker ne obstajajo te stvari. To možnost imate. Predlagam vam, da jo uporabite, ker Poslovnik določa, da se govori o stvari; in povejte to svojim poslancem. Hvala lepa.

In spet spomnim, kot že velikokrat, konec leta 2012 smo bili poslanci in velik del vlade na Brdu pri Kranju skupaj na Vrhovnega sodišča zavrglo, da ni Janez Janša ta hip v nobenem postopku, kar zadeva mandat in ostale stvari. Da niti pravnomočne sodbe ni več. Ko govorijo vaši kolegi poslanci o volilni zakonodaji, bi bilo morda dobro, da bi se sklicevali pri argumentaciji na realna dejstva; ne pa da bi uporabljali, ne vem, stvari, pojme in imena, ki niso za to primerna, ker ne obstajajo te stvari. To možnost imate. Predlagam vam, da jo uporabite, ker Poslovnik določa, da se govori o stvari; in povejte to svojim poslancem. Hvala lepa.

Kakšnih 500 direktorjev je bilo tam prisotnih, in so pred nas, torej pred politiko, postavili štiri zahteve. Prva zahteva je bila pravna država. Zanimivo. Bi človek pričakoval, da bodo v tistem času, torej konec leta 2012 gospodarstveniki zahtevali odpravo kreditnega krča in boljše servisiranje gospodarstva s strani državnih bank. Ne, to je bilo na tretjem ali četrtem mestu. Zahtevali so pravno državo. Poglejmo naše domače statistike in evropske statistike o slovenskem pravosodju. Gospe in gospodje, na žalost in mi je zelo žal – ampak niso nam v ponos. In najprej bi tukaj morali narediti prve korake za izboljšavo, da bi potem bili predpogoji za izvajanje ali delovanje Zakona o volitvah v državni zbor izpolnjeni. Najprej moramo imeti temelje; in to dobre, takšne, ki jih tudi deveta stopnja po Richterju ne zruši. Močne temelje moramo imeti in potem šele lahko gradimo našo stavbo, ki ji rečemo volilna zakonodaja. Tukaj so naši oziroma moji pomisleki. Verjamem, da bomo v drugi obravnavi dobili neka pojasnila tudi v zvezi s tem s strani predlagateljev oziroma s strani Vlade. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jani Möderndorfer, predlagatelj.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Še enkrat.

V dopoldanskem času sem že enkrat razpravljaj in pojasnjeval točno ta del, o katerem je spoštovani poslanec govoril. Gre o praktičnosti tega preverjanja, ali je nekdo kaznovan ali ni, ko gremo na volitve. Vsi vemo, kaj se takrat dogaja, gre za maso podatkov, količinsko ogromno. Takrat so volilne komisije dobesedno zasute z delom in ker so roki zelo jasni, kar se tiče volilnih opravil, je več kot jasno, da mora biti sistem izdelan tako, da je brezhiben, da teče in da ne predstavlja nikakršnih tehničnih ali drugih ovir, zaradi česar bi kasneje lahko volitve prišle pod vprašaj. Zato smo na začetku, ko smo se pripravljali na to zakonodajo, razpravljali o različnih pristopih. Naprej je bila ideja o tem, da bi vsak volivec prinesel potrdilo o nekaznovanosti – absurd, totalni. Veste sami, kaj to pomeni, toliko in toliko, tisoč ljudi bi moralo iti na upravne enote oziroma pri Ministrstvu za pravosodje zahtevati potrdila o nekaznovanosti. Druga stvar je bila, da bi poslanci, se opravičujem, vsi kandidati in kandidatke na volitvah dali izjavo o nekaznovanosti samo s podpisom, ki bi jo priložili; in bi ta kasneje v postopku, če bi se izkazalo, bila že avtomatično, češ da v resnici ni dal pravih podatkov. Vendar tudi to ni najboljša rešitev, zato smo se takrat pogovarjali in zdaj še enkrat ponavljam. Na Ministrstvu za pravosodje so nam povedali, da obstaja že danes elektronski dostop do tovrstnih podatkov. Je pa res, da volilna komisija, ko dobi podatke od političnih strank, list, samostojnih kandidatov in kandidatke v roku, predloži z vsemi potrebnimi obrazci, da kandidirajo v nekem določenem postopku, mora najprej te podatke preveriti z imenom in priimkom, če gre za istovetnost osebe, ki kandidira. Vi vsi poznate in veste, da dostikrat zavrne določene podatke, ker ljudje niti ne vedo točno, kako se pišejo oziroma pozabijo, da imajo dvojne imena, ker jih nikoli ne uporabljajo; ali jih namesto Peter kličejo Pero in podobne stvari, bom rekel zelo banalne zadeve. Zraven tega bi takrat, ko se tako ali tako vsi podatki že zdaj na vsakih volitvah vnašajo v sistem in preverjajo, bi zraven bili podatki iz tega registra, ali gre za osebo, ki je kaznovana oziroma je v register vpisana, da je pravnomočno obsojena, ali karkoli pač že. In zato to ne bi predstavljalo nobenega tehničnega problema, kajti oseba bi bila takoj obveščena, da ne izpolnjuje pogojev; le-ta pa, če bi vedela, da temu res ni tako, bi se – kot že danes – lahko pritožila. V roku, kot je zapisano v zakonu, mora takoj odločiti, preveriti in pregledati, ali gre za točne podatke. Kadar gre za računalniški sistem, verjamem, da so te evidence bistveno bolj natančne in točne kot takrat, kadar se zadeve vodijo ročno. Ampak ne glede na to, tudi takrat obstaja možnost napake in zato bi v tem roku bilo to vse izvedljivo in bi se dalo popraviti.

Mislim, da živimo v času, ko lahko preverjamo vse, od vozniške do česarkoli. Noro je razmišljati o tem, da mora državljan nekaj državi

dokazovati, ampak mora država biti tista, ki preko elektronskega sistema, katerega ima že danes na razpolago, praktično postreže s podatkom; in bi bilo to popolnoma izvedljivo. Danes nam na Ministrstvu za pravosodje trdijo, da je to izvedljivo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, pripravi naj se mag. Branko Grims.

Gospod Ferluga, izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Razpravo bi začel s tem, da imamo malo samokritičnost in premajhno politično higieno. S tem je naša politična kultura lahko tudi omajana na takšen ali drugačen način. Pri teh spremembah zakonov pa vidim predvsem dva namena, in sicer prvi namen je povrnitev vidika zaupanja v nosilce javnih funkcij. Drugi pa je zaostritev pogojev za kandidiranje, ker so eksplicitno in nedvoumno opredeljeni. Jasno je, da gre pri tej spremembi zakonodaje tudi za še nekaj drugih točk, kot so predčasno prenehanje funkcij, vprašanje neizvoljivosti in vprašanje odpoklica nosilcev javnih funkcij, ali so to poslanci ali župani. Tukaj je zelo dobro povedati eno zadevo, da smo Slovenci radi normirani, regulirani. In če nimamo tega napisanega, se obnašamo, kot da tega ni in ne poznamo, kaj je prav in kaj je narobe. Vsaj toliko jaz vidim tole zadevo. Namesto da bi spoznali to običajno, nenapisano in samoumevno pravilo nekega etičnega in profesionalnega ravnanja, moramo mi to še zakonsko dodatno opredeliti, okvalificirati. In šele potem, ko je regulirano, nam je jasno znano, čeprav je med ljudmi že znano, kaj je prav in kaj je narobe. Škoda je edino ta, da moramo porabiti toliko časa in toliko energije, da uzakonimo neka, bom rekel, naravna stanja, ki so vsakemu običajnemu povprečnemu človeku jasna – kaj je prav in kaj je narobe. Veseli me, da tukaj kar velik del državnega zbora vidi v tem neko pozitivno stran in da gre tudi v nek konsenz. Če sem razumel tudi kolege pri SDS, so tudi za to, da se to nekako opredeli; in da nam je vsem jasno, kako, kaj in čemu gre pri tej zakonodaji, da ni cilj nek partikularni interes, ampak da gre za neko širšo zadevo; in da nam je končno enkrat vsem jasno, kaj je prav in kaj je narobe. To želimo doseči s tem. Tu tudi vidim en korak naprej, napredek, da resnično dvignemo nivo naše politične kulture, ne samo znotraj državnega zbora, ampak tudi širše; in da pokažemo, da si dejansko tudi mi želimo imeti razčiščene pojme, kdo sodi sem, kdo ne sodi sem; in da je to opredeljeno, če že mora biti zakonsko opredeljeno.

Drugače pa je jasno, da so te stvari precej spolitizirane. Na našo stranko se pripenja etiketa moralne in etične države, tako da bom rekel, da je to vse skupaj en skupek takih zadev, ki dejansko niso produktivne. Dejstvo je, da jih moramo

sprejeti in da moramo nekako normirati te zadeve, če nam hoče biti vsem to jasno, na žalost. Toliko z moje strani. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Branko Grims, pripravi naj se dr. Jasna Murgel. Izvolite, mag. Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani kolegice in kolegi, vsem prav lep pozdrav!

Pred mnogo leti je bila luštna risanka Pojoča travica, ki je pokazala, kdo je lagal in kdo ni. In če bi danes bila ta pojoča travica tule v parlamentu, fant, bi imela veliko dela. Recimo, če začnemo, kot vedno, na najvišjem nivoju. Dr. Brglez je kot predsednik Državnega zbora takrat – ko ste protipravno jemali mandat gospodu Janezu Janši, na kar sem vas opozoril, in očitno protiustavno glasovali vsi po vrsti in govorili točno nasprotno kot danes – rekel, da bo on prevzel politično odgovornost, če se bo ugotovilo, da je s tem res kaj narobe. Ampak vidite, pojoča travica bi imela veliko dela. Danes dr. Brglez molči kot grob oziroma še huje; včeraj je dal neko izjavo, da ko smo poslali pismo, da bi vsaj popravili tisto, kar se še popraviti da, se pravi storjeno krivico, ne samo tistim tukaj, kot se morda napačno sklepa, ampak volivkam in volivcem, ki so šli na nelegitimne volitve, ki so tudi legalno bile zdaj vprašljive, kot se vidi iz te sodbe Ustavnega sodišča. Pa je dr. Brglez rekel: "Poglejte jih, ko ločujejo znova to državo ter državljanke in državljane." Pa ne me zafrkavati, no! Ločuje jih tisti, ki krši Ustavo, gospe in gospodje. Kršil jo je pa gospod Brglez pa vsa kompanija, ki je glasovala z njim. Pika. Ko gremo naprej s pojočo travico, bi bilo zelo zanimivo poslušati tiste, ki ste rekli: "Ja, tu je treba upoštevati pravosodje." Ja, veste, če bi mi imeli pravosodje, ki bi bilo evropsko primerljivo; pa vemo, da ga nimamo. Ne samo, da to vi vsi veste in mi vsi vemo, razen kdor se pač spreneveda in trdi drugače; ampak na to nas opozarja že cela Evropska unija, s svojimi ključnimi institucijami vred, ki opozarjajo, da je neevropsko delujoče pravosodje ključen slovenski razvojni problem. Pika. In potem reči, da se je treba slepo zanašati na to pravosodje, je seveda kratkovidnost ali politična preračunljivost. Kaj to v praksi pomeni? Zdaj je imelo vsaj Ustavno sodišče možnost, da je neko storjeno krivico protipravno odvzetega mandata popravilo in vrnilo začasno tisti mandat. Potem se je izkazalo, da je bil itak proces lažiran, da je bil protipraven, da je bil razveljavljen v celoti; in torej vsaj rešilo, kar se je rešiti dalo. Po tem, kar predlagate vi, se seveda tega ne bi več dalo narediti. Zanimivo, kajne. To se pravi, če je bila do zdaj uporabljena zloraba institucij za političen obračun z nekom iz opozicije, bo po novem to še institucionalizirano, tako da se slučajno ne bi dalo še česa rešiti, če bi kdo poskušal kaj rešiti. Ker če bi taka ureditev, kot jo zdaj predlagate,

veljala že za nazaj, potem se vsega tega, kar se je zgodilo, ne bi več dalo popraviti. Zdaj se da popraviti, razen seveda če se noče; kot recimo pravi gospod Brglez, da niti slučajno noče, še najmanj pa hoče, slišati kaj o kakšni svoji odgovornosti, na katero se je tako vehementno skliceval. Saj veste, da so tisti, ki jim gospod Brglez pripada, zmagali na volitvah s priseganjem na odgovornost, politično etiko in moralo. Krasno, super, moram reči! On je pa že posebnež s to svojo gesto, ko govori, kdo ločuje zdaj; ko ponudi roko in reče, dajmo popraviti, kar se še popraviti da, on pa temu nasprotuje. Super! Če že gledamo te stvari, je treba reči, da se da te stvari tudi tako urediti, kot jih predlagate; vendar potem je treba začeti pri začetku. Začetek pa je, gospe in gospodje, pri slovenskem pravosodju. Treba je vzpostaviti razmere v tej državi, da se nobene od institucij ne bo več dalo politično zlorabljati. Če pa tega ne nameravate storiti, potem je pač treba pustiti možnost, da vsaj tisti, ki še premore toliko znanja, etike, odgovornosti ter zavezanosti Ustavi in ustavnim vrednotam – ne samo Slovenije, ampak celotne Evropske unije –, poseže v to. V tem primeru je to Ustavno sodišče. In dovoliti, da gre nekdo, ne glede na morebitne politične poskuse igrice in obračunavanj z njim, še vedno lahko na volitve. Kajti kaj je poanta cele zgodbe? Poanta cele zgodbe je, ko se govori, da je nekdo v paniki – če je kdo v paniki, je samo tranzicijska levica v Sloveniji, ker se je izkazala kot opravično nesposobna. Tista, ki vodi državo iz ene katastrofe v še večjo katastrofo. In edini, ki so jo uspešno vodili, so bili v koaliciji na čelu s SDS, pod vodstvom Janeza Janše v mandatu 2004–2008. Takrat je pa imela Slovenija nadpovprečen razvoj. In zato mu je treba z vsemi sredstvi preprečiti, da bi ponovno prišel na oblast, da ne bi ljudje slučajno tega opazili. To je problem. Ampak to, gospe in gospodje, nima z demokracijo nobene zveze. Ima pa zelo veliko z zlorabo institucij in z zlorabo prava. O tem razmišljajte, ko zagovarjate to, kar ste predlagali.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagatelj, izvolite, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

Zdaj smo od predhodnika slišali marsikaj, samo konkretnih predlogov za ta paket volilne zakonodaje ne. Slišali smo besede, kot so montiran proces, potem razna pojoča travica. Verjamem, da ima lepe spomine na otroštvo, pa vendar je to bolj njegova osebna stvar.

Bistvo vsega tega je, da paradoks nastane takrat, kadar tisti, ki bi se moral opravičiti recimo za izbrisane, ki jih je več 10 tisoč in koliko škode je naredil državi, tudi finančne, zdaj pričakuje opravičilo od drugih. To je svojevrstni paradoks, ki ga večkrat slišimo iz one strani. Tudi nespodobno je, veste, gospod

Grims, da to pričakujete; glede na to, da bi se vaša stranka mogla, ker je marsikdaj zelo resno zagovarjala stvari, za katere nam ni v tej državi v čast; pa so to sodišča razsodila, ne samo Ustavno sodišče, ampak Evropsko sodišče za človekove pravice.

Predlagam vam, da se aktivno vklopite v samo razpravo, kar se tiče paketa zakonodaje; pa malo manj politizirajte, pa bo veliko bolje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel, pripravi naj se dr. Matej Tašner Vatovec. Izvolite, dr. Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Zakaj smo se odločili za spremembo zakonodaje? Naj poudarim, ne gre za predlog spremembe paketa zakonodaje ad personam, ampak gre za spremembo zakonodaje ad rem. Torej želimo že enkrat urediti to zadevo in ne glede na enega človeka, ne bom niti omenjala tega imena več. Zakaj? Ker je očitno, da je treba zadevo urediti. Bila sta že dva predloga ureditve te zadeve v Državnem zboru, ki nista bila sprejeta; in sicer 2013 smo že imeli predlog prvopodpisanega Riharda Branislja in potem predlog ZaAB, ki pač ni bil sprejet. In zdaj tale. Očitno je tudi glede na odločbe Ustavnega sodišča, ki zadevajo to tematiko, da je treba to materijo urediti, predvsem kar zadeva kandidiranje na volitvah v Državni zbor – kdo, na kakšen način je lahko in ali je sploh lahko omejena pasivna volilna pravica. V Stranki modernega centra še vedno stojimo na stališču, da nekdo, ki je obsojen na kaznivo dejanje, ne sme opravljati pomembnejše javne funkcije, torej tudi ne funkcije poslanca v Državnem zboru in ostalih funkcij, ki jih obravnavamo. Sicer bi lahko glede na stališče Ustavnega sodišča, ki zdaj velja, in če teh zakonov, ki urejajo volitve v Državni zbor in ostale zakone, ne bi spremenili, recimo zaporniki na Dobu ustanovili stranko Dob – ter kandidirajo na volitvah. Zdaj jim to po odločbi Ustavnega sodišča nihče ne preprečuje. To je seveda skregano z zdravo pametjo. Ja, meni res to ni smešno, ampak to je zdaj možno. Menim, da ta država ne more in ne sme biti ujetnik obsojenec, saj tisti, ki pač nismo obsojeni, nismo obsojeni in ne moremo biti ujetnik tega. Sprašujem vas, ali res želimo takšno volilno zakonodajo? Ne, ne želimo je. Ne, ne želimo je. Zato smo tudi predlagali paket zakonov skupaj z ostalimi strankami, ker želimo to zadevo urediti. Pomembno je predvsem to, da zakonodaja ne bo in tudi ne sme veljati za nazaj, ne sme imeti retroaktivnega učinka; to je ustavna norma in bo seveda veljala za naslednje redne volitve.

Pomembno je še nekaj. Pomembno je, da pri Zakonu o poslancih, novemu, o katerem bomo razpravljali, predlagamo, da se odpravi, kar je nujna neustavnost, da oseba, ki ji mandat

poslanca preneha, ima ustrezno sodno varstvo. S tem se bo odpravila, če bo zakon sprejet, pravna praznina, ker je tako Ustavno sodišče naložilo. O predlogu, ki je predmet tega Zakona o poslancih, bo Ustavno sodišče odločalo v kratkem roku. Obveznost imamo, ki nam jo je naložilo Ustavno sodišče, da neustavnost odpravimo. Več kot potrebno je urediti to področje; kar pa zahteva nadgraditev, ki jo predlaga SDS. Me zanima, eno vprašanje bi imela, kdo pa bo ugotavljal in na kakšen način se bo ugotavljalo, kdo pa je bil sodelavec varnostno-obveščevalnih služb. Ali bomo imeli kakšno novo kaznivo dejanje na tem področju? In kdo bo to? Če je to kaznivo dejanje, prosim lepo. Če je to kaznivo dejanje, je zadeva urejena, potem bo to ugotovilo sodišče. Če pa ni, kdo bo ugotavljal; ali bomo mi tukaj? Ali bo gospod kolega Vinko Gorenak ugotavljal, kdo je? Če sem lahko nekoliko hudomušna, v razpravi na odboru se je tudi postavilo vprašanje, zakaj pa potem, če smo tako arbitrarni pa določamo nove pogoje, potem pa razširimo na tuje sodelavce tujih obveščevalnih služb. Povejte mi, ali imamo kaznivo dejanje, ki določa sodelovanje v obveščevalnih službah. Če ga imamo, lepo – to je pokrito že z ureditvijo, ki jo predlagamo. Nadalje, težave s pravosodjem. Predlagam, da raje kot da blatimo nekatere osebe neposredno, tudi iz celotnega pravosodja, in da ne sklepamo na podlagi enega samega primera oziroma primerov, ki se nanašajo na politike; lahko pogledamo statistiko kazenskih sodišč, da pogledamo, koliko imajo potrjenih sodb, koliko sodb okrajnih sodišč recimo je bilo razveljavljenih na višji stopnji, koliko sodb vrhovnih sodišč je bilo razveljavljenih na Ustavnem sodišču, v kazenskih zadevah. Ugotovili bomo, da je velika večina zadev potrjenih. Izvolite, pogledajte si statistiko, slovenska sodišča imajo večino zadev potrjenih. Pogledajte si statistiko.

Jaz bi predlagala in ugotavljam pač to, kar vedno ugotavljam, da je nesprejemljivo blatenje sodišč in zbujanje suma v njihovo zakonito delo zgolj zaradi nekaj zadev, ki so pač bile spolitizirane. Vedno ponavljam, ja, v pravosodju je marsikaj narobe, marsikaj je treba popraviti; ampak ne smemo tega izkoriščati za to, da bomo vzbujali sum v to, da pravosodje absolutno ne deluje in da mu zdaj sploh ne moremo verjeti, v nobenem primeru. Če bo ugotovilo, da je podana kazenska odgovornost, da je to zdaj sploh dvomljivo, ali je lahko to podlaga za to, da ugotovimo, da nekdo ne more kandidirati na volitvah. S tem, spoštovani kolegice in kolegi, izpodbijamo verodostojnost celotne veje oblasti, ene veje oblasti, na kateri stoji naša država. In če izpodbijamo eno vejo, izpodbijamo celotno državo. Ne morem, da tega ne bi povedala, in bom vedno znova na to opozarjala, ker menim, da je to nujno potrebno, da se tega moramo zavedati.

Zato bomo v stranki SMC sledili temu predlogu, potrdili predloge teh zakonov, ki so

pred nami, zaupali bomo sodiščem, da bodo izrekla, če bodo pravnomočno obsodila nekoga na kaznivo dejanje, če bodo izrekla kazen; in bomo potem ugotovili, da takšna oseba ne more kandidirati na volitvah; oziroma če bodo izpolnjeni pogoji Zakona o poslancih, da več ne more biti poslanec. Te zakone bom sama podprla. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Gorenak, ne morem vam dati replike, ker niste razpravljali. Jaz sem vam prej dovolil, ker ste imeli neko pojasnilo, ki se mi je zdelo dosti vmesno; zdaj pa prosim, če počakate na razpravo, lepo prosim. Dobro.

Besedo ima dr. Matej Tašner Vatovec, pripravi naj se gospod Jan Škobrne.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik.

Dobrih šest ur te razprave je bilo na nek način v nekem prerekanju, ali gre za paket volilne zakonodaje, ki se ukvarja z enim človekom, z rešitvijo enega primera; ali gre za neko bolj sistemsko rešitev, kot se zadnje čase rado pove. Mislim, da to tudi izvira iz nekega manjšega narcizma tistih, ki nasprotujejo temu paketu predlogov. Mislim, da se svet ne vrti zgolj okoli tega človeka; dajmo iti dalje in dejansko razpravljati tudi o tem, kaj prinaša ta paket zakonodaje. Jasno je, ker imamo to razpravo, da so ti zakoni sicer sedaj že tretjič vloženi v tem mandatu v zakonodajni postopek, da imamo neko težavo. In ta težava je jasno vidna ne samo v primeru tega enega poslanca, ampak je vidna s številnimi odločbami KPK, ki jasno kaže na to, da so javni funkcionarji na zelo nezavidljivem položaju, kar se tiče njihove moralne integritete; in da imamo tudi neko čisto pravno-upravno luknjo, ki ne omogoča, da bi se spopadali s takimi zadevami. Imamo cel kup plagiatov, ki so se zvrstili skozi ta državni zbor in druge javne institucije, ki mečejo slabo senco na delo teh institucij. In tudi v teh primerih smo videli, da ti posamezniki niso sposobni ali ne premorejo dovolj samokritike, da bi preprosto iz te svoje funkcije, do katerih so prišli s takimi plagiaty ali pa kljub njihovim koruptivnim dejanjem, odstopili in odšli nekam drugam. Zato imamo tu delček rešitve, delček te rešitve je v teh predlogih. Predvsem ciljам na to možnost, da pravnomočno obsojeni ne morejo kandidirati. Mislim, da bi to moralo biti sedaj že zdravorazumsko, kot smo že slišali danes, ampak ni, seveda ni. Jaz sicer tudi nasprotujem temu, da bi zakonodaja bila zelo specifična in določala vsako potankost človekovega življenja, ampak očitno drugače v tem trenutku ne gre. Moramo uzakoniti tudi to, da bomo prevzgojili te ali bodoče rodove javnih funkcionarjev v to, da do takih primerov ne bo prišlo. V tej točki, mislim, da ne moremo govoriti, da je to nek unikum ali ne vem kaj. Imamo cel kup držav članic Evropske unije, če naj to velja kot neka

legitimiteta, ki poznajo podobne ureditve – Nemčija, Francija, Nizozemska, Združeno kraljestvo, baltske države pa še druge. Mislim, da tu ni nobene hude grožnje ne demokraciji, ne ustavnosti, ne čemur koli; pač gre za to, da nekdo, ki je neka koruptivna oseba ali ki je zagrešila kakršnokoli drugo kaznivo dejanje, ne more biti nek predstavnik ljudstva, ki bi enakopravno razsojal o tem, kako se bo država vodila. Če malo karikiram ali če mogoče malo cinično dodam, je to tudi en delež prebivalcev, se pravi tisti, ki so zaporniki; ampak mislim, da ni to cilj demokratičnosti, ki ga zasledujemo v tej instituciji. Skratka, iz tega sledi, da so spremembe potrebne. Mislim, da je to jasno. Spremembe so potrebne, ampak gotovo ne na tak hiter način. Jaz tu vseeno apeliram, da se pri tem zakonodajnem postopku, sploh glede tega paketa zakonov, malo upočasnimo, da resno premislimo. Mislim, da se ne mudi. Mogoče, če koga skrbijo predčasne volitve, ne bo to tako kmalu. Vzemimo si čas, dajmo pomembne deležnike oziroma naj tisti, ki lahko soustvarjajo ta paket zakonov, tudi sodelujejo pri tem; in malo počakamo. Gre za zelo pomembne zakone, za zakone, ki urejajo bistvene stvari; in jih moramo tudi temeljito premisliti. Zaradi tega smo v Združeni levici sicer podprli te zakone, ampak nismo dali podpisov pod njih, ker se je izkazalo, da je še veliko pomanjkljivosti na tej točki. Videli smo komentarje Zakonodajno-pravne službe, dobili smo tudi odločbo Ustavnega sodišča prejšnji teden. Mislim, da moramo zelo tehtno pristopiti k tej stvari in v drugem branju zelo natančno upoštevati in tudi z amandmaji implementirati vse te vidike, ki so bili že sedaj izpostavljeni.

Še prav posebej rad bi opozoril na to določbo, ki pravi, da bo začel zakon veljati za naslednje redne volitve. Zadnje redne volitve so bile v Sloveniji leta 2008, se pravi pred sedmimi leti. Mogoče bi to popravili tudi na izredne, se pravi "za prve naslednje volitve", ker mogoče pa vseeno ne bo politična stabilnost še tako hitro nastopila. Gotovo to ne bo oziroma ne bi smela biti zadnja od sprememb volilne zakonodaje. Prav gotovo bomo kaj kmalu morali tudi razmišljati o spremembi ali popravkih volilnega sistema, o uvedbi e-volitev, o možnosti uvedbe instituta participativnega proračuna na lokalni ravni. Zato dajmo že v tem trenutku narediti neko dobro podlago za nadaljnje spremembe, ki se bodo morda zgodile tudi v enem zakonu, ki bi pokrival vse vrste volitev. Mislim, da je treba v tem trenutku v prvi obravnavi te zakone podpreti, jim dati zeleno luč, ker preprosto mislim, da se je izkazalo, da so potrebni, da jih potrebujemo in da lahko že danes oziroma v tem mandatu – oziroma upam, da jeseni – pridemo do neke rešitve, ki bo to najbolj nevrvalgično točko, ki se je izkazala v trenutnem sklicu, in s to zadevo, ki pravzaprav deloma tudi ovira delo Državnega zbora, razrešila in potem bomo lahko šli dalje na pomembnejše teme. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja gospod Jani Möderndorfer. Pripravita naj se gospod Jan Škoberne in gospa Eva Irgl.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednik.

Saj bom kratek, ampak zaradi zapisnika, ker potem kasneje nekateri zelo radi izkoriščajo in se potem sklicujejo drug na drugega, pa kdo je kaj rekel, pa kdo ni. Paket ni bil trikrat v obravnavi, samo dvakrat. Verjetno pa je malce zmede zaradi tega, ker je bil enkrat Zakon o Vladi obravnavan v mesecu avgustu, pa je padel. Potem smo mi šli 30. 4. 2015, pardon, se opravičujem, 7. 11. 2014 s paketom, ki pa je bil pred kratkim ponovno vložen – 30. 4. 2015, da smo lahko razširili določene člene in popravke. In to je vsa zgodba, druge zgodbe ni. Ne vem, kje ste dobili tretjo obravnavo. Ne jemljem tega kot zlonamerno, ampak bolj kot opozorilo, ker bo že jutri kakšen novinar napisal, da je to bila že tretja obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Gospa Eva Irgl, izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Današnja razprava – že od 9. ure jo spremljam v dvorani – je pokazala eno bistveno zadevo, o kateri govorimo že ves čas od začetka, ko smo prestopili ta prag po predčasnih volitvah. In to je, da se dela vse v smeri, da se s političnega prizorišča eliminira eno samo osebo, to je oseba Janeza Janše. To v koaliciji vedno znova dokazujete. Če sem na začetku še, bom rekla, bolj naivno verjela v dobronamernost marsikaterega predloga, ki je prišel s te strani, pa danes zlasti po razpravi kolega Matića lahko rečem, da temu zagotovo ni tako. Gospod Matić si je v svoji razpravi dovolil nedopustne klevete, ki so mene osebno prizadele, pa tudi ostale kolege poslance in poslanke. In želim, kot je povedal tudi že vodja poslanske skupine prej v proceduralnem predlogu, pa ga gospa podpredsednica ni želela upoštevati, da se kolega Matić opraviči. In drugič, da za svoje klevete, ki jih je izrekel v svojem bralnem dvajsetminutnem nastopu, predloži dokaze, ker sicer je težko resnicoljubno in iskreno delati v takšnem prostoru, če nekateri lahko izrekajo, kar jim pade na pamet. Tega se pač ne počne. Koalicija skupaj z Zavezništvom Alenke Bratušek in Združeno levico večino mandata ne dela nič drugega kot samo to, da se ukvarja z mandatom Janeza Janše. Nato ste mu ga celo uspeli odvzeti, ste tako glasovali, seveda pa politične odgovornosti ne prevzame nihče, pa čeprav vam je Ustavno sodišče samo povedalo, da ste ravnali protiustavno. In tu vas resno sprašujem, ali boste – zlasti glavni akterji, od predsednika Državnega zbora, predsednika

Mandatno-volilne komisije in ostali, ki ste krojili usodo tega mandata v Državnem zboru, – sprejeli politično odgovornost za vse, kar ste storili. To bi bilo politično odgovorno, korektno in predstavlja tudi tiste višje etične, politične standarde, o katerih vi govorite in zaradi katerih ste pravzaprav prišli na oblast in dobili tako veliko število glasov, kot jih imate v obliki poslanskih sedežev v Stranki modernega centra. Dejstvo je, tudi če se nekateri norčujejo iz tega, Janez Janša je na volitvah dobil najvišje število glasov. Temu ne more nihče oporekati in to tudi pomeni, da mu ljudje zaupajo in da verjamejo, da bo delal v njihovo in za njihovo dobro. To je nedvomno že večkrat dokazal, tudi kot dvakratni predsednik Vlade. Izjemno veliko dobrih projektov je bilo narejenih, zlasti v obdobju 2004–2008, pa čeprav se tega Janezu Janši nikoli ne prizna. Se pa ga veliko blati, se kleveta, s tem se kleveta tudi Slovensko demokratsko stranko in nas osebno, tudi mene osebno – in tega si ne dovolim več. Želim, da ljudje, ki takšne stvari izrekajo, potem tudi vedo, da morajo za takšna izrekanja prevzeti odgovornost in da morajo za takšna ravnanja, se pravi za nespametne odločitve, za protiustavne odločitve odgovarjati. To je edino pravilno. In še enkrat naj poudarim, v SDS ne nasprotujemo paketu zakonov, ki ste jih vložili v Državni zbor. Upam, da v koaliciji ne nasprotujete tudi tistemu delu, ki nadgrajuje to volilno zakonodajo, ki ste jo vi vložili; to pa je, da v Državni zbor ne morejo kandidirati posamezniki, ki so prej delovali v Službi državne varnosti oziroma Udbi, se pravi tajni politični policiji. To je nekaj povsem normalnega drugod po svetu. Popolno normalno. Ampak pri nas tega žal še nismo uspeli zagotoviti in doseči. Dejstvo je, da so ti posamezniki v prejšnjem sistemu grobo kršili človekove pravice in temeljne svoboščine, vplivali so na ljudi na vseh mogočih nivojih. Danes pa govorijo o demokraciji, celo vodijo seje Državnega zbora. Celó vodijo seje Državnega zbora posamezniki, ki so delovali v teh institucijah! Ampak to vas pa ne zanima, pa čeprav gre za neke ne samo etične standarde, ampak tudi za evropske standarde, ki jih postavlja Evropa, katere del smo. Vas to ne zanima.

In samo še zadnje, ker mi zmanjkuje časa, ker morajo še kolegi za menoj govoriti, resnično sprašujem vsakega izmed vas posebej. Ali boste podprli tudi to, da v Državni zbor ne morejo kandidirati osebe, ki so v prejšnjem sistemu na kakršenkoli način kršile človekove pravice in so sodelovale v Udbi oziroma Službi državne varnosti? To je edino vprašanje in zahtevam, da nam jasno nanj odgovorite – tudi oba predlagatelja. Tudi oba predlagatelja. Potem bomo videli, koliko je dejansko neke dobronamernosti po tem, da se stvari postavijo na svoje mesto tudi v tem državnem zboru. Šele takrat bom verjela, ko boste rekli: ja, prav imate, treba je tudi to podpreti, kar ste predlagali v Slovenski demokratični stranki. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj gospod Jani Möderndorfer, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Hvala lepa.

Poslanka Eva Irgl je marsikaj povedala, za kar bi ji, če bi danes prvič stopil skozi ta vrata v parlament, še celo zaploskal in bi rekel, da to pa je res nekaj tako lepega in da je res treba s kakšnimi stvarmi urediti in jih počistiti za nazaj. Pa vendar je nedostojno zahtevati od nekoga nekaj, kar še sam ni naredil. Veste, vsako leto imamo poročilo Varuha za človekove pravice – in to ne kar na katerikoli komisiji; ampak na komisiji, ki jo vodi celo gospa Eva Irgl. Opozarja na nenehno kršenje človekovih pravic, ki ogrožajo človekovo dostojanstvo in preživetje. Dajmo se samo enega primera lotiti, da jih ne bom preveč odpiral. Recimo Romi, mi še nikoli nismo doživeli nobenega opravičila, nobenih resnih zadev iz teh zadev, da bi lahko rekli, da je to bilo zelo iskreno rečeno. Druga stvar, ki se mi zdi zelo pomembna, da sem jo danes omenil, ko mi je ena druga poslanka sicer očitala, da naj se ji opravičim; pa bom zdaj izkoristil priložnost, da bom rekel – nimam se za kaj opravičiti, ker boste morali najprej povedati fakte, da bova vedela, o čem se pogovarjava. Ker takole kar malo namišljeno nekje, pa ne bom vam razlagala in tako naprej, pa se je zgodilo. Pridite ven z dokazi in dejstvi, potem se bova pogovarjala. Takole kar malo iz trte zvito, bom rekel, je to večkrat iz tiste strani tako pavšalno vrženo. To smo doživeli že v prejšnjem mandatu, ko je poslanec Breznik kar navrgel obsodbo, ker se tako radi ukvarjajo s to Udbo in s to tako imenovano zimzeleno lustracijsko temo, ki jo imajo v vseh mandatih in jo obnavljajo in oživljajo, ker je to edina tema, ki jo lahko naredijo. Problem ni v tem, ali bi ta predlog, ki ga vi predlagate, vnesli v to zakonodajo. Problem je, ker potem sploh ne vemo več, po katerih merilih še bi se ravnali, kateri dokazi bi veljali. Namreč, v prejšnjem mandatu je gospod Breznik omenil in se skliceval na neke dokumente, ki pa jih je kasneje gospod Čehovin, poslanec, ker je bil deležen vseh teh, bom rekel obtoževanj, pridobil. Tudi na Komisiji Državnega zbora za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, kjer je bil njen član, je predložil dokument Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, iz katerega izhaja, da ni bil nikoli ne pripadnik, ne kakorkoli povezan s Sovo ali njenimi predhodnicami, da bomo jasni, o kom govorimo. To vi poimenujete Udba in zločinske organizacije. In ker opravičila nikoli ni dobil, seveda zdaj toži in se je odločil za tožbo, ki jo je tudi razširil na celotno stranko. Ampak hočem povedati, da problem je v tem, da venomer, skozi vsako zakonodajo želite pripeljati tako imenovano lustracijo. Glejte, petindvajset let je od tega, petindvajset let. Ljudje, ki jih vi želite preganjati, so verjetno danes stari sedemdeset in več let. Moja ocena. Ker jaz si ne

predstavljam, ker jaz osebno, če bi me radi obtožili, da sem jaz bil v kakšni organizaciji, prvič, boste morali za to najti neke resne dokumente, pa še malo me boste morali postarati, ker nisem mogel sodelovati v takih službah. Fizično ne, tudi če bi hotel, ker jih ni bilo več takrat, če že smo čisto na tem.

Iz tega razloga se mi danes zdi na nek način vaše edino poslanstvo, ki ga razumem iz tega večurnega izvajanja, samo opozarjanje na vaš osnovni lik in kult osebnosti, ki ga imate v stranki. In to je vse, kar znate. Niste pa šli s konkretnimi predlogi, kaj je za spremeniti, kje vidite kakšne spremembe. Iz Nove Slovenije sem še te konkretne predloge videl, iz SDS pa ne. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Repliko ima gospod Franc Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Jaz sem bil danes kar nekajkrat omenjen. Jaz sem se vzdržal zaradi tega, da bi razprava vseeno ostala pri nekem bistvu, bom pa zdaj pač moral reagirati. Prvič, kolega, bi lahko prosim ta list dali danes na Twitter in ga prikazali slovenski javnosti, da boste točno videli, kaj je direktor Arhiva mag. Bojan Cvefhar napisal gospodu Jerku Čehovinu. Napisal mu je točno tako, bom poskusil citirati. "Imamo, obstaja, vsi sodelavci Udbe, vse tisto, kar ni bilo uničeno, imamo tri vrste mikrofilmov. Na dveh, ki jih trenutno Arhiv poseduje, to je bilo lansko leto, niste gor, ampak kaj je bil problem. Problem je bila tretja vrsta mikrofilma, ki pa je sedaj v Arhivu. In na tistem mikrofilmu je on točno pod številko, katero je pa Cvefhar napisal. Ker ga nima, ne more potrditi in ta številka pa je med 50 in 60 tisoč, kar pa velja za odpuščene sodelavce Službe državne varnosti. Ta mikrofilm je sedaj v Arhivu in lahko vsi pogledate. Mag. Cvefhar je na tem listu jasno napisal, da to ni odpustek, ker ne poseduje tega mikrofilma. Naslednja zadeva, govorili ste o tem, da bi preganjali ljudi, ki so stari sedemdeset let. Zadnji delavci ali tisti, kot je prej rekel kolega iz Desusa, ki so podpisali, da bodo delali za Udbo, so celo letniki 1968. Letnik 1969 je zadnji, najmlajši sodelavec Udbe. To pomeni, da so danes mojih let, približno 45, za kar bi rekel, da gre za ljudi, ki so v nekem najbolj plodnem obdobju.

Obe zadevi ne držita, lahko pa ta list, ker vi mislite, da so dali odpustek kolegu, in ga nočem obtoževati; ampak dajte ga na Twitter, da bo slovenska javnost točno videla, kar je mag. Cvefhar kot direktor Arhiva njemu napisal. V redu, dogovorjeno? Dajte gor, da vidi slovenska javnost.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima predlagatelj Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

Kolega Breznik, upam, da res ne mislite, da vam bom jaz kaj na Twitter obešal in kaj dajal, daleč od tega. Predlagam vam pa, boste to na sodišču razložili, ne meni, v redu. Tam se rajši pogovarjajte, kjer boste dokončali svojo zgodbo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala.

Besedo ima predlagateljica mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, predsedujoča.

Jaz bi samo odgovorila na tisto, kar je bilo konkretno rečeno. Pri Združeni levici je bilo rečeno, da upočasnimo, da je veliko ugotovljenih nepravilnosti oziroma neskladij, res pa smo slišali zelo malo pripomb danes, veliko je političnega razpravljanja. Upam, da bomo potem v drugi fazi, ko bomo usklajevali, res do teh pripomb prišli. Pa še enkrat naj povem, kar sem rekla, v prehodnih določbah piše, da zakon stopi v veljavo petnajst dni po objavi v Uradnem listu; in ne šele pri rednih volitvah. Kar se tiče tega, kar je kolegica Eva Irgl ... Jaz se nad rezultatom, kot sem prej rekla, nikakor ne smejem. Bil je narobe interpretiran. Tisto, kar smo uvodoma, ko je bilo s strani kolega Vrtovca rečeno, da če si ljudje nekoga želijo in če je to zapornik, naj ga pač imajo in če so takšnega izvolili. In tukaj je bila samo narejena primerjava, da si je od milijona 700 le 0,3 % želelo takšno. Ne, ne gre za nobeno osmešenje ali kakorkoli nikogar; ampak tukaj sem samo želela poudariti, da imamo na eni strani aktivno volilno pravico, torej večino ljudi, ki si želi, da se to vprašanje uredi; pa nikakor ad personam, kot mi skušate to vseskozi pripisati in prikazati. Ker če bi te stvari uredili že veliko prej, mislim, da do takšnih drastičnih primerov sploh ne bi prišlo. Če je pa nekdo po krivem obsojen, je tudi meni žal, da se je tako zgodilo; ampak videli bomo, če so še vedno določene zadeve v postopku.

Kar se tiče vašega amandmaja, jaz se do njega opredeljujem, pravim tako oziroma, kar predlagate oziroma, boste predlagali ... Če je nekdo nekoga umoril, če je nekdo storil kaj takšnega, jaz nimam težav, ampak to zapade že pod kaznovanost, pod to, kar urejamo. Se pravi, če je nekdo nekoga v prejšnjem sistemu ..., treba ga je obsoditi, nekdo mu mora soditi za to. Kako bomo mi dokazovali, da je nekdo nekoga umoril. Kar tako, mu kar tako rekli, si ne znam predstavljati. Sigurno boste to obrazložili v vašem amandmaju. Boste to obrazložili in povedali, kajti mislim, da čisto vsak, ki je bil prej sodelavec nekega, pa ne poznam toliko tega sistema, sigurno čisto vsak ni storil takšnih dejanj, da bi mu zaradi tega omejili volilno pravico. Boste obrazložili to zadevo, predvsem pa verjetno boste morali ..., kot pri vsaki omejitvi volilne pravice bo potrebno z vidika primerjalnopravne ureditve, predvsem pa z načela sorazmernosti, ali je ta ukrep ustrezen in

lahko z njim omejimo volilno pravico. Jaz načeloma s teh strani nimam težav, če bodo te stvari, kot je pri sami kaznivosti, dokazane. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala.

Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar.

Pripravi naj se gospa Andreja Potočnik, za njo gospod Jani Möderndorfer.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC):

Hvala lepa za besedo, spoštovana predsedujoča, spoštovani kolegice in kolegi!

Osrednje vprašanje predlaganih sprememb volilne zakonodaje je omejitev pasivne volilne pravice, torej pravice biti izvoljen in pravice izvrševati na volitvah pridobljeni mandat. Predlagana sta dva instituta, in sicer institut predčasnega prenehanja mandata in drug, povsem nov institut, institut neizvoljivosti. Prav tako pa se s temi predlaganimi spremembami odpravlja tudi pravna praznina, na katero je opozorilo tudi Ustavno sodišče, in sicer se nanaša na posebno pravno varstvo za primere ugotovitve prenehanja mandata. Zakonodajalec do sedaj žal ni deloval v smeri in se odločal za zakonsko ureditev tega instituta neizvoljivosti. Ker pa je v Sloveniji v zadnjem času zaznati nazadovanje politične kulture, ki spodkopava temelje države, ruši temeljno zaupanje državljanov in državljanek v pravno državo ter tudi v zakonodajno in izvršilno vejo oblasti, je treba odločno ukrepati – in ukrepati torej v smeri spremembe zakonodaje. V razvitih demokratičnih družbah in družbah, kjer pravna država šteje največ in v bistvu / nerazumljivo/ takšno urejanje verjetno ni potrebno. Pri nas pa je stanje družbenega, predvsem pa političnega življenja pokazalo, da žal moramo to vprašanje urejati z zakonom.

Menim, da je nesprejemljivo, da bi obstajale tudi najmanjše možnosti za to, da na javne funkcije kandidira nekdo, ki je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zavora za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, zato je tudi nujno potrebno, da se to prepreči. In edini način, da to naredimo, je, da spremenimo zakonodajo. Verjamem pa, da je danes pravi čas, da podpremo predlagane zakone v prvem branju in v drugem strnemo glave, dodelamo in najdemo še dodatne rešitve, ki bodo predvsem v smeri izboljšanja zakonodaje, o kateri danes razpravljamo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospa Andreja Potočnik, pripravi naj se gospod Jernej Vrtovec.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Hvala, predsedujoča.

Že kar nekaj časa smo tukaj v dvorani. Poslušamo tehnični vidik, pravni vidik, predvsem

politični vidik, tudi jaz se bom dotaknila malo mojih predhodnih razprav. V prvi vrsti pa sem bila zelo navdušena nad izjavo gospoda Gorenjaka, da Poslanska skupina SDS ne bo nasprotovala paketu volilne zakonodaje. To smatram kot pozitivni signal večine dela parlamenta, da to pravno praznino dejansko želimo urediti. Po drugi strani se pa sprašujem, če druga največja parlamentarna stranka dejansko podpira predlagano zakonodajo, če recimo sprejmemo njihov predlog amandmaja, ali samo govori, da si želi slediti evropski praksi; dejansko pa misli drugače in bo vloženi amandma samo izkoristila – v primeru, da ga ne bomo podprli – zgolj za izgovor, da pa te prakse, evropske prakse ne bodo potrdili tudi v Sloveniji. Se pravi, da bodo svoj amandma imeli zgolj za izgovor, da sicer podpirajo to spremembo volilne zakonodaje, ampak zaradi nesprejetja amandmaja pa ne bodo zadeve podprli, se bodo samo vzdržali – retorično vprašanje.

Rada bi se navezala tudi na gospoda Tonina, ki je dejal, da ljudje ne bi volili osebe, ki je pravnomočno obsojena, če bi verjeli, da gre za pravično sodbo. V tem kontekstu, da ljudje ne verjamejo, da je bila sodba pravična. Če bi se opredelili na ta inštitut in bi sestavljali Državni zbor, ki je zakonodajna veja oblasti, in bi se dejansko odločali na inštitutu verjeti ali ne verjeti sodbi sodišča. – Jaz si ne želim takšne sestave Državnega zbora, takšnega volilnega telesa, ki bo dejansko temeljila na tem inštitutu verjeti ali ne verjeti sodbi sodišča. Pravnomočna obsodba dejansko temelji na poznavanju prava, ki je izjemno kompleksno, in ne temelji na načelu verjeti ali ne verjeti. Je pa druga zadeva, kot jo je omenila že moja kolegica Lilijana, če je v procesu nastala kakšna napaka oziroma da pač sodba ni bila pravična, je bila krivična, ampak to je drugo pravno vprašanje. In se mi ne zdi prav, da iz tega razloga te zakonodaje ne bi sprejeli, ker imamo tudi druge primere, ko so lahko ljudje krivično obsojeni, pa moramo to reševati na drug način; ne pa zato, da bi rekli v redu, ker obstaja ta možnost krivične obsodbe, pa dajmo pustiti, da pravnomočno obsojeni lahko kandidirajo, ker obstaja možnost, da je ta pravnomočna obsodba krivična. Osebnost se nikoli nisem in se tudi v prihodnje ne bom zavzemala, da bi vedno bolj detajlno urejali naša razmerja. Kolega Ferluga je to že večkrat dobro ponazoril, da gremo včasih v takšno skrajnost, da potrebujemo zakon, ki nam narekuje, da moramo prižgati luč, ko pridemo v temno klet. Toda včasih razmere, anomalije v družbi v določenih primerih dejansko silijo, da bolj detajlno urejamo ta družbena razmerja, ker so vrednote iz določenega obdobja v obdobje drugačna. Po dvajsetih ali petindvajsetih letih smo prišli v takšno družbeno razmerje, da je to treba urediti.

Strinjam se s kolegom Breznikom, ki pravi, da nismo normalna država, toda jaz to razumem v drugi smeri, se pravi da nismo normalna država, če sem pravnomočno obsojena, da ne kandidiram in se tega zavedam; ampak da

moramo to zapisati v zakon. Če sem pravnomočno obsojen državljani, da ne smem kandidirati za javno funkcijo. Rada bi še replicirala oziroma razložila gospe Evi Irgl, ki je trenutno sicer ni v dvorani, da ta zakonodaja ni namenjena za eno osebo. Tako pač mogoče razume ona, naš namen absolutno to ni bil. Kot je bilo že večkrat omenjeno, zakonodaja ne deluje retroaktivno, torej za one ali tistega, ki je bil že obsojen pred sprejetjem nove zakonodaje, temveč bo ta zakonodaja učinkovala od dneva sprejetja. Razen če se boji zase ali za kakšnega drugega poslanskega kolega, da mogoče ne bo mogel politično delovati, če bo pravnomočno obsojen še naknadno s kakšno drugo obsodbo. To pa je zopet drugo vprašanje. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Breznik, replika. Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Moram odgovoriti kolegici Potočnikovi, ker je napačno razumela, zaradi česar jaz mislim, da nismo normalna država. Jaz sem govoril o nenormalnem funkcioniranju demokracije v Sloveniji. Govoril sem o tem, da morajo imeti vsi pred volitvami enake izhodiščne možnosti. Ne vem, kako bi se vi počutili – in branil bi tudi vas, kolegica –, ko bi stopili pred sodnika; ali pa prvo, da tožilec vložijo obtožni predlog, žena nekoga, ki vas je aretirala leta 1988, ko ste bili prvič krivično obsojeni. Naslednjič, ko bi videli, da na Višjem sodišču ista sodnica govori o vas, da ste golazen, da ste isti kot v Severni Koreji. Da ne govorim, da ni šlo za eno malo napako v sodnem sistemu, da je šlo za procesne napake, da je šlo za videz, kar je reklo Ustavno sodišče, nepristranskosti. Večkrat sem v parlamentu govoril o kompletni deklaraciji, o Bordojski deklaraciji; na koncu se nepravilna uporaba materialnega prava. To pomeni, da ste bili obsojeni po nekem zakonskem členu, ki ne obstaja; za neko kaznivo dejanje, ki ne obstaja. In šlo je za sistemsko napako v pravosodju in o tem so opozarjali. Prišli so pred obličje slovenske javnosti ljudje iz tujine, ki so opozarjali. Ljudje, ki nimajo nobene veze s Slovensko demokratsko stranko, ne s Slovensko pomladjo, celo iz leve so nekateri vstali. To pomeni, da je to okolje, kjer demokracija deluje, kjer ko vidijo, da se dogajajo ekscesni predlogi, ki nimajo veze s politiko, se dvignejo ljudje, akademiki, intelektualci, dvignejo se ljudje stroke in zahtevajo popravilo. In v Sloveniji se je vse to dogajalo pred temi volitvami. Vse to se je dogajalo in nimamo organa, ki bi na to reagiral. Poglejte, sigurno sem na tej strani, da ne more nekdo kandidirati; ampak pod takimi pogoji, pod takim nenormalnim delovanjem demokracije v Sloveniji, pogledajte, pa je ravno ta javnost, ravno ti volivci so dali nezaupnico ne gospodu Janši – nezaupnico demokraciji in nezaupnico predvsem pravosodnemu sistemu. In kaj se je zgodilo tej nezaupnici? Nič. Vi ste pa nadaljevali to kaznivo

dejanje, tega, kar se je dogajalo. Skupaj ste glasovali za to, da ste človeku odvzeli mandat. Sedaj vam Ustavno sodišče ponovno pove, da niste imeli prav. Veste, kaj se zgodi v neki instituciji, recimo v angleškem parlamentu? Vzeli bi vsi kulice, prinesli bi jih na to mizo, kjer piše Janez Janša, in bi rekli: Se oproščamo, bili smo zavedeni, širili smo neko razlago zakonskega člena o poslancih, kjer so nas vsi opozarjali, da ne moremo širiti. Tudi jaz sem opozarjal, da ne morete širiti. Dr. Toplak je totalno zadel dobesedno to, kar je Ustavno sodišče povedalo. Kolega Gorenak ga je citiral na tisti seji. Vse to se je zgodilo.

To je nenormalno stanje te demokracije. Govoril sem tudi o medijih, ki sporočajo o nas pred volitvami, kolegica Potočnikova, kdo smo, kaj smo. A mislite, če bi mediji poročali, da imate doktorja zgodovinskih znanosti, ki ne ve, kdaj je dan državnosti te države, da bi volili takega strokovnjaka v parlament? Ali mislite, da bi?

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospod Breznik, tri minute so mimo.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Ali mislite, da bi moja babica volila vašega kolega, ki ne ve, kdaj je dan državnosti?! Ne bi. Vse to so informacije, ki jih ljudje rabijo. In vse to so informacije, ki lahko delajo to državo demokratično ali nedemokratično. Kolega Janša ni imel te možnosti.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospod Breznik, replika je tri minute. Se opravičujem.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Vem, vem. Tudi jaz se opravičujem. Upam, da boste razumeli, zakaj demokracija v Sloveniji ne deluje; in je podlaga tudi tega, zakaj tranzicija v Sloveniji ni bila uspešna, spoštovana kolegica.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jernej Vrtovec, pripravi naj se gospod dr. Vinko Gorenak.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Spoštovani kolegice in kolegi!

S to razpravo smo že v samem začetku – pa tokrat ne po zaslugi opozicije, ampak si upam trditi, da tokrat po zaslugi razširjene koalicije – popolnoma zašli. In pogovarjamo se o enem poslancu ali poslanski skupini, namesto da bi se pogovarjali o vsebini zakonov. Ampak če sem prav razumel v začetku vaše razpravljalce, ravno iz te strani prihajajo tako žgoče razprave. Za uvod se bom malce dotaknil najprej demokratičnega sistema in razumevanja demokracije. V demokratičnem sistemu imajo državljanke in državljani, volivke in volivci vedno prav, kakorkoli obračate. Vedno prav. In jim je treba zaupati, zaupati njihovi presoji in jim tudi po volitvah reči: Imeli ste prav, ker ste se tako

odločili. Tudi volivke in volivci so imeli prav, da so izvolili SMC. Jaz se lahko s tem ne strinjam ali pa bom rekel, da ste se volivke in volivci tukaj zmotili. Ampak imeli so prav. In tega ne razumete; da gre ta zakon v sami osnovi za zmanjševanje demokratičnosti. Ja, je to tudi v tujini, so primerljive prakse, ampak o tem bom kasneje spregovoril. Zdaj gre dejansko za v določenem smislu podcenjevanje volilnega telesa. Podcenjevanje presoje volivcev, da niso sami sposobni reči: Mi pa obsojencev ne bomo izvolili. Verjamem, da so volivci to sposobni reči in da na primer kriminalcev ne bi izvolili v ta parlament. Jaz sem trdno prepričan, da je temu tako. Problem pa je, kaj je z našo demokratično ureditvijo, z našim pravosodnim sistemom, ki pa to v enem primeru mogoč. O tem je na začetku zelo dobro govoril moj poslanski kolega Tonin. Na žalost je tako, da tudi v demokraciji, kjer ima oblast ljudstvo, zakona za zdravo kmečko pamet ni. Ne obstaja. Takšnega zakona ne boste nikjer našli. Govorili ste tudi o javnem zaupanju. Javno zaupanje se oceni, če nekdo dobi dovolj glasov, da je izvoljen v ta državni zbor. Je deležen javnega zaupanja. To je temelj. Ljudje so mu zaupali. Ja, kaj je večja demokratičnost. In ne razumem tistih, ki ste zagovorniki, mislim, da v dvorani manjkajo, neposredne demokracije; hkrati pa želite določene ljudi črtati, da bi bili deležni neposredne demokracije. Tega pa ne razumem. Če grem naprej, v Novi Sloveniji se strinjamo, da pravnomočno obsojenim ni mesta v Državnem zboru Republike Slovenije. Ampak zakaj? Ker ne morejo opravljati poslanske funkcije, dejansko je ne morejo opravljati. Diplomatski potni list. Ali je lahko zapornik deležen diplomatskega potnega lista? Težko. Pot v tujino, službene poti v tujino. Ali lahko gre v tujino kadarkoli službeno? Težko. Zaradi tega poznajo tudi v tujini tovrstne omejitve, ampak da smo imeli v Sloveniji – kar ste vi problematizirali – ta problem, oziroma ni bilo problema, kar se je izkazalo naknadno, pa je problem nezaupanja oziroma nedelovanja našega pravosodnega sistema, slabega delovanja. Problem pri tej celotni zakonodaji je to, da imam tudi sam veliko nezaupanja v naš pravosodni sistem na podlagi dejstva, ne na podlagi tega primera, o katerem ste vi danes šest ur govorili. Ampak predvsem v odnosu do tega pri postopkih, ki so jih deležni državljanke in državljani, navadne državljanke in državljani, gospodarstvo. Poglejmo primere, koliko časa trajajo stečajni postopki. Kako lahko gospodarstveniki verjamejo v tak pravosodni sistem? Koliko časa se vlečejo posamezne sodbne, sojenja, sodni zaostanki, na to nas opozarja tudi tujina. Zaradi tega je zaupanje v pravosodje v Sloveniji na zelo nizki ravni.

Če grem naprej, omejitev pasivne volilne pravice. Problem, kar sem že prej dejal, problem bo predvsem pred Ustavnim sodiščem oziroma ustavnopravna težava. Naj citiram, da se je Ustavno sodišče v preteklosti sklicevalo že v svojih sodbah na Zakonik dobre prakse v volilnih zadevah, ki ga je sprejela Beneška

komisija. Ta zakonik kot enega izmed razlogov za odvzem volilne pravice določa kazensko obsodbo za hujša kazniva dejanja. V tem primeru torej govorimo o samo naklepnih kaznivih dejanjih, za kar pa ste vi rekli, da ne pride v poštev. Vas opozarjam na to, lahko ima težavo, če ne boste v nadaljevanju tega spremenili. Vas tudi pozivam, da spoštujete mnenje Zakonodajno-pravne službe v tem primeru, da ne boste povozili tega mnenja, kot je bilo v preteklosti, kljub temu da smo vas opozarjali. Spoštujte mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, ki jo imamo, ki nam je tukaj na voljo, in upoštevajmo njihova mnenja; saj zaradi tega jo imamo. Ne pa da jo upoštevamo takrat, ko nam paše, ko nam ne paše, pa povozimo; potem pa Ustavno sodišče pritrdi njenemu mnenju. Če grem naprej do dviga politične kulture. Če sem vas prav razumel, osnova za ta zakon je predvsem v tem, da se vi zavedate, da je treba v Sloveniji dvigniti politično kulturo. To je stvar strank. V prvi vrsti je to stvar strank in posameznikov v dotičnih strankah. Ampak najprej je treba začeti pri sebi, spoštovani kolegice in kolegi, koga se kandidira v volilnih okrajih. Namreč, tukaj ste predlagatelji ali del predlagateljev sprememb zakonodaje popolnoma padli na izpitu, če le omenim nekaj stvari. Vaši trije ministri, to ni zgled neke politične kulture. Pazite naprej, če želite biti tako imenovani čistuni, koga predlagate na tako pomembne funkcije, kot je ministrski položaj. Tudi ko kandidirate ljudi, pazite, koga kandidirate. In tukaj imate težavo novonastale stranke, ker niti svojih kandidatov ne poznate. In ene kolegice žal ni več med vami. Stvar politične kulture je tudi nezakonito delovanje, na primer v odvzemu enega poslanskega mandata v tem sklicu parlamenta. Tu smo tudi padli na izpitu politične kulture. Ne mi – vi. Najprej moramo začeti pri sebi.

Če grem naprej do samega zakona in problemov, ki bodo nastali. Omenili ste primerjave iz tujine in omenili ste Francijo. Francijo ste omenili, prijava premoženja, da tisti, ki ne prijavi premoženja, mu je odvzeta pravica, da je izvoljen. Omejena mu je pasivna volilna pravica. Kolegice in kolegi, to je vaš predsednik in en vaš poslanec, saj sta za nekaj dni zamudila prijaviti premoženje. Dajmo govoriti o dejstvih. Nadalje, kar se nam poraja problem, tukaj mislim predlagatelja vprašati, kako bomo to stvar rešili. Gospa Kozlovič, ki argumentirano nastopate v tovrstni razpravi, vas moram pohvaliti, da ne bomo samo kritizirali. Primer, Vrhovno sodišče spremeni dolžino kazni. Kako je v tem primeru z ažurnostjo? Na primer, nekdo je bil obsojen na osem mesecev, Vrhovno sodišče spremeni kazen za dobo petega meseca. Ali bo še isti dan spremenjena kazenska evidenca? Ali bo, ali lahko to zagotavljate? Kajti če ne bo tisti dan, je tej osebi kršena temeljna človekova pravica – pasivna volilna pravica. Nadalje, kako je z obsojenostjo v tujini? Tega zakon ne predvideva. Dajte to v

nadaljevanju, drugače bomo to mi amandmirali; ampak upam, da bomo deležni podpore. Obsojenci v tujini, ali imajo pravico kandidirati v Republiki Sloveniji ali ne? Slovenski državljani, ki so obsojeni v tujini. Še glede kazenske evidence. Zakon o kazenskem postopku ima tudi vrsto določil o postopku izbrisa obsodbe; če tega sodišče ne naredi po uradni dolžnosti, kako v temu primeru? To so konkretna vprašanja, na katera bi želel odgovor. Glede obsojenosti v tujini, tega nimamo v tej zakonodaji, upam, da se bomo dogovorili za naprej. Kar se pa tiče naše podpore ... Aha, še ena stvar glede kazenske evidence, kdo bo imel pravico vpogleda v kazensko evidenco? Ne bo to Državna volilna komisija. Zdaj si vi predstavljajte, če bo morala Državna volilna komisija v tistem mesecu dni pregledati vse te kandidate, je premajhna, premalo človeških zmogljivosti ima. Kandidatne liste namreč potrjujejo volilne komisije v volilnih enotah. Ali bodo imele one pravico vpogleda; ali kdo bo imel pravico vpogleda v kazensko evidenco? Tukaj ne gre toliko za enostavne stvari, da bo lahko nekdo po volilnemu okraju oziroma volilni enoti kar gledal kazenske evidence, dolžine kazni in tako naprej. Na to je treba odgovoriti, kajti prepričan sem, da Državna volilna komisija nima dovolj človeških zmogljivosti, da bo lahko v tistem mesecu dni vse to preverjala.

Glede našega stališča, temu zakonu mi ne bomo nasprotovali; še več, mi bomo v nadaljevanju, če bomo nekako prišli skupaj, paket zakonodaje sprejeli, kajti zavedamo se te problematike. Ampak pogoj – šest mesecev za naklepna kazniva dejanja. To, kar sem že uvodoma dejal, dajmo slediti Ustavnemu sodišču in Beneški komisiji, sicer bomo imeli težave. Težave spet pred Ustavnim sodiščem, deležni boste ponovne klofute. Če ne bomo zapisali šest mesecev za naklepna kazniva dejanja, potem mi žal tega ne bomo mogli podpreti, ker ne bomo delali oziroma podprli nečesa, kar je v nasprotju z Ustavo oziroma kar je ustavno sporno. In kar sem že dejal, omejitev kandidiranja za funkcionarje nekdanje Zveze komunistov Slovenije. Če bomo tukaj prišli skupaj, potem bomo tudi mi to podprli. Kot kaže, boste imeli dovolj široko podporo. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima predlagateljica gospa mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, kolega Vrtovec, za konkretna vprašanja. Na nekatera bom verjetno lahko takoj odgovorila, na nekatera pa verjetno kasneje, ko bomo te stvari dopolnjevali in urejali.

Vprašali ste, kako bi ravnali v primeru, če Vrhovno sodišče nekomu torej podaljša kazen. Tukaj vidim rešitev na takšen način, da te pravne posledice veljajo še po prestani kazni. Če je nekdo na prestajanju kazni in se mu ta

kazen podaljša, on je vse do konca prestajanja kazni plus še eno leto predlagamo. V tem primeru tukaj ne vidim težav, razen če vas nisem pravilno razumela, ampak tukaj ne vidim. Ker predlagamo, da še eno leto po prestani kazni, to je iz evidence razvidno, kdaj je nekdo prestal kazen. Glede kaznivosti v tujini – to zadevo bomo proučili, je na mestu vaše vprašanje.

Kar se tiče izbrisa, ZKP dejansko ureja sodno in zakonsko rehabilitacijo. V tem primeru bi moralo Ministrstvo za pravosodje zagotoviti, da je to ažurno. Če bi se zgodil tak primer, da se nekomu onemogoči kandidatura, pa sam ve, da to ni urejeno, bi imel pravno varstvo, ima zagotovljeno pravno varstvo. Bi lahko sočasno poleg zahteve, da se to izbriše, bi lahko tudi pravno varstvo, če bi se mu ne podprlo kandidature oziroma ne potrdilo. Glede pravice vpogleda; morda ni dovolj jasno v ZVDZ, vendar naj pojasnim, da tu okrajne volilne komisije zahtevajo od Ministrstva za pravosodje. Oni so tisti, ki zagotavljajo, da je rok 48 ur tisti, v katerem bodo posredovali vse podatke. Glede tega vpogleda je tudi usklajeno z informacijsko pooblaščenko, ki je tu tudi sodelovala. Vse te določbe, ta 29. člen je usklajen z Ministrstvom za pravosodje, informacijsko pooblaščenko in Državno volilno komisijo.

Glede ostalih vaših amandmajev, kot sem rekla, upam, se bomo v nadaljevanju usklajevali in tudi našli nek konsenz. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Osem mesecev je mimo, tako bi moj priimek že, gospa Potočnikova in vsi ostali, lahko zakapirali. Moj priimek je brez "j". Ne vem, kaj bi bilo, če bi jaz recimo pri vaši namestnici vodje poslanske skupine namesto "o" rekel "u". Pa ne bom, ker jo zelo spoštujem, kot bivšo in današnjo sodelavko.

Gremo po vrsti. Na nekatere izjave se moram odzvati. Gospa Potočnikova, ne; gospa Jenko, magistra prava reče, da Janez Janša ni bil pravnomočno oproščen. Ali si vi predstavljate, tisti, ki ste pravniki, kaj to pomeni?! Ni bil pravnomočno oproščen! Zadnjič je nov poslanec SD Škoberne govoril o tem, da bo imel možnost dokazati, da je nedolžen. Kdo je tu nor? Tisti z magisterijem iz prava govorite o tem, da nekdo ni pravnomočno oproščen. Ja, za boga; kdo vam je dal diplomo?

Gremo naprej. Opozarjam na to, da vseskozi ste, zlasti v SMC, poudarjali in govorili, kot da mi temu zakonu nasprotujemo. Mi temu zakonu ne nasprotujemo, posebej poudarjam, ne nasprotujemo. Treba bo zelo dobro proučiti to, kar pravi Nova Slovenija, te zadeve okoli naklepnih kaznivih dejanj, šest mesecev in več; ampak v osnovi ne nasprotujemo. In zdaj nekaj odgovorov gospe Kozlovičevi, ki pravi, zakaj Udba in tako naprej, da bi bila kazniva dejanja.

Ne gre za to vprašanje. Za to vprašanje ne gre. Če je nekdo obsojen, potem tako in tako veljajo vsa splošna pravila za njega. Koliko je teh ljudi v Sloveniji, ne vemo, zaposlenih v Udbi je bilo približno 700 na koncu, koliko so imeli pa sodelavcev, pa ne vemo, ker teh podatkov tudi niso objavljali; jasno, da ne. Gre za določilo da ti ljudje zaradi nedemokratskega delovanja, zaradi kršitev človekovih pravic, zaradi katerih so bile posledice, tudi mrtvi ljudje – Udba je načrtovala umore in če je nekdo neke podatke nudil, kot je bil Hanzi, – ti ljudje torej ne morejo sodelovati. Za to gre in za nič drugega ne gre. Tujce sem notri vleči je brez zveze. Saj tujci ne bodo kandidirali pri nas na volitvah, to je eno. Drugo pa, če oni pri nas kaj počno z vidika varnostno-obveščevalnih služb, tako ali tako so v kaznivem dejanju, potem itak tja zapadejo zadeve. Zelo me je motilo v razpravi, ker ste mnogi govorili, tudi gospa Potočnikova pa gospa Murglova: "Ja, če je bila narejena kakšna napakica, pa ja popravimo, saj ste videli, da je zdaj Ustavno sodišče popravilo." Gospe in gospodje, to ni res! Gospe in gospodje, to ni napakica! To ni napaka. Ustavno sodišče je reklo, 28. člen Ustave je bil kršen, 28. člen Ustave pa pravi, da nihče ne more biti obsojen za dejanje, ki ni kaznivo dejanje. Ki ni kaznivo dejanje! To pomeni, da je bil nekdo, torej Janez Janša obsojen za nekaj, kar ni bilo kaznivo dejanje, gospe in gospodje. In ne gre za napako sodstva, gre za sistemsko zlorabo sodstva, ki je zlorabilo sistem, ki je zlorabilo pravo zato, da je nekoga poslalo v zapor. Veste, tu niso napakice, ki jih lahko odpravljamo na tak ali drugačen način.

Še o tistih sodelavcih Službe državne varnosti, ki prinašajo kaka potrdila. En mesec nazaj je ta Arhiv bolj popoln in zdaj se ne bo več moglo zgoditi, da bo nekdo rekel, nisem bil, pa je bil. Potem je bilo veliko govora – časa mi bo zmanjkalo – o tem, da je politična kultura, je rekel gospod Kopmajer, tista, ki bi naj narekovala posamezniku, da ne kandidira, če je obsojen. Okej. Ali se boste strinjali s tem, da je tudi politična kultura recimo nekoga, ki je bil sodelavec KOS, pa da ne bo kandidiral. Upam, da se boste strinjali, da tudi to ne bo in da boste potem to tudi podrli, ko bomo te amandmaje pripravili in vložili. Hvala lepa. Več, če bo še delitev časa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Replika, gospa Potočnik, izvolite.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Hvala.

Gospod dr. Gorenak, se vam opravičujem za napačno izgovorjavo vašega priimka. Bom v prihodnje zelo pozorna.

Bi pa prosila, da mene ne naslavlja gospa Potočnikova, ker nisem nikogaršnja last, ampak sem gospa Potočnik. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima predlagateljica gospa mag. Lilijana Kozlovič. Ne. Še gospod Jani Möderndorfer kot predlagatelj, želite še vi besedo? Tudi ne.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati? Če želijo razpravljati tudi predstavniki predlagatelja zakona gospa mag. Lilijana Kozlovič in gospod Jani Möderndorfer ter predstavnik Vlade, prosim, da se prijavite z dvigom roke. Sedaj pa prožim listo za prijavo. Vsak razpravljavec ima na voljo pet minut časa. Besedo ima gospod mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala še enkrat za besedo.

Zelo zanimivo je, da se vedno znova v tej razpravi pojavi tista floskula, da je desnica ujetnica ene osebe. V Sloveniji je v resnici levica ujetnica svoje dokazane nesposobnosti voditi gospodarstvo. Iz tega potem sledi tista manična obsedenost z eno osebo in v resnici se tranzicijska levica ves čas ukvarja z eno osebo. Poglejte samo ta mandat. Na začetku se ukvarjajo s tem, da nekoga zaprejo, potem isti osebi protipravno vzamejo mandat; potem ko je vse razveljavljeno, se najde genij, ki reče, da ni pravnomočno razglašen za nedolžnega. Slučajno v pozitivnem pravu v Evropi velja, da kdor ni pravnomočno obsojen, je nedolžen, ampak to sodi v prvi letnik prava. Me zelo zanima, kako je nekdo do ne vem kakšnega naziva prišel, ampak o tem bi se dalo zelo veliko razpravljati. Tisto, kar je problem, ki se odpira pred nami, je, da se na tej osnovi srečujemo vedno znova z enimi in istimi predlogi. Zakaj? Zaradi tega, ker – kot rečeno – je tranzicijska levica ujetnica svoje popolne razvojne impotence, totalne nesposobnosti vodenja te države. In potem kaj počne? Nič drugega – to sta krasen primer zadnja dva mandata, gospa Alenka Bratušek pa sedanji –, kot da poskuša na vse možne načine ovirati, da bi prišel na oblast tisti, ki bi to državo lahko potegnil naprej, zato da slučajno ne bi kdo opazil, kako je sama nesposobna. In pri tem zlorablja institucije po dolgem in po čez. To zdaj ni več, da ne bo slučajno kdo rekel, neka domislica, to je zdaj potrdilo Ustavno sodišče. Kaj je Ustavno sodišče reklo? Da je bil nek proces v celoti protipraven, da tisti, ki je vložil tako tožbo, ni izpolnil, če citiram po spominu, "minimalnih pogojev, ki jih zahteva normativno pravo in slovenska Ustava"; in da tisti, ki je tako presodil, je presodil, da je bil nekdo obsojen za dejanje, ki sploh ni bilo kaznivo dejanje. Zanimivo. In potem se postavi vprašanje, kako pa je z odgovornostjo vseh teh ljudi. O tem pa nihče noče slišati. In ko smo tukaj razpravljali o odvzemu mandata, sem povedal, kakšne so sodbe Evropskega sodišča in kakšne so sodbe slovenskega Ustavnega sodišča. Tu ni

šlo za oranje ledine, kot bi morda kdo naivno mislil. Tukaj se je točno vedelo, da se zavestno krši človekove pravice. In ko se postavi vprašanje osebne odgovornosti, se spet ne sliši nič. Predsednik Državnega zbora je rekel, da bo prevzel odgovornost, če se izkaže, da je odvzem mandata protipraven. Izkazalo se je, da je. In kaj isti predsednik parlamenta naredi? Razglasi Urbi et Orbi, da tisti, ki pravi, da bi se morali pogovoriti o tem, kako odpraviti posledice vseh dokazanih nezakonitosti v tem procesu in tistega, kar je temu sledilo, da tisti deli slovensko družbo. In zato naj povem še enkrat; tisti, ki zavestno krši Ustavo, ali to opravičuje, ali ni pripravljen sprejeti odgovornosti, tisti v resnici deli slovensko družbo. Žalostno je, da to ni nič novega. Gospe in gospodje, dokler je tako, da se zlorablja institucije in deli slovensko družbo z lažiranimi procesi, s protipravnimi odločitvami, z vlaganjem zakonov, katerih edini namen je, da se prepreči enakopravna volilna tekma posameznikom ali političnim strankam, toliko časa take zakonodaje, kot jo vi predlagate, ni mogoče kar tako podpreti, ker je treba iti po pravem vrstnem redu. Jaz nimam nič proti taki zakonodaji, takrat, gospe in gospodje, ko bomo imeli evropsko primerljiv pravosodni sistem. Točno tisto, kar kot temeljno razvojno vprašanje naslavlja na nas Evropska unija s svojimi institucijami, ki nas sedaj že več let zaporedoma opozarja, da nimamo pravosodnega sistema, ki bi deloval na evropsko primerljiv način. O tem bi se morali pogovarjati in to vedno znova tukaj mi odpiramo, ampak o tem se pa nihče noče pogovarjati, ker imate pač ta problem, da ste ujetniki nesposobnosti, svoje lastne nesposobnosti. Skrbite samo za to, da tisti, ki je bolj sposoben od vas, ne bi prevzel odgovornosti za vodenje te države.

Gospe in gospodje, dokler je to tako, to ne z demokratično, ne s slovenskim ustavnim redom in še manj z ustavnimi pravnimi normami Evropske unije nima popolnoma nobene zveze. In če želite z etiko / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima dr. Vinko Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa, bom kar nadaljeval z odgovori gospe Murgel, ki je spet sicer ni tukaj.

Ona je spraševala, kdo bo ugotavljal, kdo je bil pripadnik Udbe. Mi smo že v prejšnjih amandmajih pri prejšnjem paketu zakonov jasno napisali, da posameznik podpiše izjavo, da ni bil. Če pa se kasneje ugotovi, da je bil, pa je to razlog za odhod iz parlamenta ali z tiste funkcije. Ne bom nič jaz tega preverjal. To bo lahko vsakdo preverjal, vsak državljani pravzaprav, ki bo imel dostop do arhivov. Verjetno pa je na posamezniku, da bo tako izjavo dal. Gospod Trček je govoril dopoldne o tem, kako so glasovali, da zakon ni bil sporen. To sploh ni res. Mi smo vas takrat opozarjali, da zakon govori o

poslancu, ki je že poslanec in je obsojen. Saj to je tudi Ustavno sodišče zapisalo, da zakon govori o poslancu, ki je že poslanec in je v času trajanja mandata obsojen; ne pa o nekom, ki je bil obsojen pred tem. Na tej točki je Ustavno sodišče zadevo tudi vrglo, kot veste. Torej ni po zakonu, ki ni bil sporen. Seveda je bil sporen način glasovanja glede na določilo zakona in to je potrdilo tudi Ustavno sodišče. Napačna je bila tudi interpretacija, da je Ustavno sodišče Kanglerju vrnilo mandat, ni res. Podelilo mu ga je, ker mu ga nezakonito niso dali v Državnem svetu.

Gospod Vilfan, vi ste govorili o petih pravnikih, kako jim verjamete. Jaz sem vam naštel 18 pravnikov, vrhunskih, takih, ki učijo v ZDA, ameriške bodoče sodnike; takih, ki učijo po evropskih univerzah in tako dalje. Osemnajst sem jih naštel, ki so povedali to, kar sem prej rekel – mandata ni mogoče vzeti. Vi pa ste se naslonili na pet pravnikov, gospod Möderndorfer je rekel, da jih žalim, pa bom še vedno rekel, da so kvazipravniki. Nekateri kolumnisti pravijo, da so "čigumi pravniki", tudi to lahko preberete; ampak hec je v tem, da so napisali nekaj, kar ste vi želeli, ker je to pač to tista ista kri; in to je leva kri, ki pač gre skupaj. In so napisali to, kar so napisali. In gospod Vilfan še vedno pravi: Janez Janša – "naj bi mu bile kršene človekove pravice". Še vedno on to govori, neumnosti prodaja. Vodja poslanske skupine, preberite mu ustavno odločbo ali mu recite, za domačo nalogo mu dajte. Ne "naj bi bile" – so bile kršene človekove pravice in ustavne pravice; dvakrat. Prvič v zadevi Patria, kjer je bil obsojen za kaznivo dejanje, ki ni bilo kaznivo dejanje, ker ga ni bilo; in drugič, vzeti mu je bil mandat na način, da ste mu kršili ustavne pravice in svoboščine. To piše tam, naj spusti bodoče. Dajte ga k sebi spraviti. Naj spusti "naj bi bile kršene". So bile kršene. Gospa Kozlovič, tistih 0,8 % ni niti korektnih, ker vsi vemo, da vsak od nas kandidira v enem volilnem okraju. Če bi Janez Janša ali kdorkoli od nas kandidiral po celi Sloveniji, bi ta odstotek bil precej drugačen. To vemo, tako da je to malo nerodno povedano.

Gospod Zorčič je govoril o tem, da je sodišče ugotovilo neustaven zakon in zato je mandat nazaj dobil. Ni res! Ali ne berete tega? Jaz si ne upam niti pred kamero, ne upam si pred kamero brez da bi zadeve prebral. Zdaj pa je minilo že v enem primeru dva meseca, v drugem pa 14 dni, pa še zdaj niste prebrali. Ustavno sodišče je reklo: A, mandat je bil vzet nezakonito; in B, morate urediti še možnost pritožbe v Zakonu o poslancih. To je reklo. Ne pa tako, kot to vi komentirate, kot vam paše.

Za zaključek pa h gospe Sluga. Bila ste štirinajstletna deklica, veste kje; takrat ko se je nekdo za to državo boril in to državo ustvarjal. Tudi zato, da vi danes živite v tej državi, na način, kakršnega živite. Torej veliko boljše, kot smo živeli takrat, leta 19... / znak za konec razprave/ Tisti nekdo je šel v nezakonit zapor.

Tisti nekdo je soustvarjal to državo. Spoštujete ga. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Gospa podpredsednica, najlepša hvala.

Jaz bi morda v teh petih minutah, ki jih imam, še glede volilne zakonodaje namenil nekaj misli. Prva zadeva je, kako je s tistimi, ali imajo pasivno volilno pravico vojaki, policisti. Če govorim, recimo, na lastnem primeru, ker sem nekaj let delal tudi na Ministrstvu za obrambo, v logistični službi, sem zato, da sem tukaj v parlamentu, dal nepreklicno odpoved, šel v gospodarstvo in kasneje kandidiral kot poslanec Državnega zbora. Zelo zanimivo je, da policisti in vojaki tega nimajo. Zanimivo tudi je, da tisti, ki so člani v javni upravi, ki so tudi sodniki, kako lahko kandidirajo. Zanimivo je to, kako to izvrševati v času volilne kampanje. Ti si v službi, si v javni upravi, delaš neko pomembno funkcijo, kjer moraš izdajati odločbe – in kaj delaš tam?! Torej se ukvarjaš s politiko, v svojem prostem času hodiš po političnih dogodkih in kandidiraš na volitvah. To vprašanje medprostora bi morali mogoče tudi odpreti. Potem si tukaj, recimo, kot predstavnik šolstva, kandidiraš, tukaj se boriš za čim večji proračun za določeno fakulteto, zaključiš, greš nazaj, se veseliš, ker si sam sebi pridobil več denarja. Cela vrsta vprašanj se odpira, mini vprašanj. Naslednja zadeva, ki bi jo rad spomnil, je še prej ena pripomba kolegov – Zveza komunistov, Udba in vse ostalo, vse v en koš. Poglejte, ni tako, zadeve vseeno niso črne in bele, nekaj sivine obstaja. Nekdo, ki je bil v Zvezi komunistov, ga danes ne morem obtoževati, da je vedel za neke zločine, ki jih je Udba počenjala doma in v tujini. Nekdo, ki je bil na nekem nizkem položaju v Zvezi komunistov, ni ... Danes se točno ve, kako je ta služba delovala in kdo je bil nadrejen. Bile so republiške udbe, ki so bile relativno samostojne. Vsi, ki so vedeli o teh dogodkih, so bili člani Centralnega komiteja Zveze komunistov in tisti so dobivali informacije, tisti so dobivali poročila in tisti so tudi odločali, tudi o političnih umorih.

Naslednje, kar me je nekako presenetilo, mislim, da je kolega Zorman razlagal o volilni zakonodaji, recimo v Franciji. Govoril je tudi o primeru, da tam ne more niti vstopiti na volitve nekdo, ki je prepozno dal poročilo o premoženjskem stanju. Poglejte si novice 10. septembra 2014; mislim, da dva nista oddala pravočasno poročila o premoženjskem stanju, to je dr. Miro Cerar, sedanjí predsednik Vlade Republike Slovenije, človek, ki mene in vse vas uči, kaj je prav, kaj je narobe, kaj je moralno, kaj je nemoralno. Človek, ki je na desetine, lahko rečem več 100 tisoč evrov dobil za to, da je svetoval Državnemu zboru pri vsej zakonodaji zadnjih 15 let, in ki je šel na volitve, ker je rekel, da ta zakonodaja ni v redu. To je ta zgodba, ki

mene nekako moti. Jaz tega ne bi govoril, ampak ker danes nekako lociramo in govorimo o enih, dveh, treh osebah, se gremo neko moralnost, moralne nauke. Sam nikoli nisem rekel, da sem brez napak, nikoli tega nisem trdil. Tudi morda na nekatera dejanja v preteklosti nisem ponosen. Vseeno pa nisem v življenju storil nikakršne večje napake in na to bi rad opozoril. Nekdo, ki francoskih standardov nekako ni dosegel, nas danes uči o moralnosti. Tudi tukaj vas moram, kolegi, spomniti – tisti, ki nas učite o nekih moralnih vrednotah, da ne govorim o tem, da v Nemčiji, ki jo marsikdaj citiramo, tam niti na pamet ne pride nekomu, ki je bil član Stasija, da bi sploh kandidiral za poslanca; niti na pamet nikomur ne pride, da bi sploh kandidiral na volitvah.

Tukaj so te nianse, ki delajo državo demokratično in ki jo delajo nedemokratično. Potrebovali bomo proces, ki nas bo pripeljal v resni vrednostni zahodnoevropski sistem, da bomo vedeli, kaj je prav in kaj je narobe. Takrat resnično ne bomo rabili spreminjati zakonov, teh zakonov se bomo držali. Pogoj vsega tega pa je demokracija, kot sem rekel že v svojih prejšnjih govorih, da vsi, vse institucije te države delujejo po nekih vzvodih. Prepričan sem, da ima ravno parlament najmanj teh grehov, da obstajajo druge institucije, ki jih nekaterih zagovarjate, ki pa se nekih minimalnih standardov ne držijo. Mislim, da je bilo danes največkrat povedano o pravosodju, o katerem do zdaj, vsaj v zadnjem obdobju, niso smeli niti ene kritike reči. Zdaj je to počasi že nekaj normalnega. Toliko še v tem podaljšanjem delu, o nekaterih mojih pomislekih pri kandidiranju, tudi glede razmisleka o novi volilni zakonodaji.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi!

29. junija 2014 je na Hrvaški radioteleviziji v eni oddaji gostoval gospod Zoran Janković. Tam je novinar Jankovića vprašal: "Se bojite, da vas bodo nekega dne obsodili in zaprli?" Zoran Janković je odgovoril: "Nikakor ne, vsa ta leta, ko sem bil del izvršne oblasti, sem bil največji nasprotnik politike Janeza Janše. To je politično in pravosodno okolje, v katerem delujemo že relativno dolgo časa in v katerem ta koalicija predlaga razne spremembe zakonodaje." Na to izjavo Zorana Jankovića se ni odzvala ne tedanja ne sedanja politika, in tega, kar implicira, da se sodni postopki vodijo proti določeni osebi, ne pa proti vsem, selektivno, ni interveniral nihče iz NPU, nihče iz Specializiranega državnega tožilstva, nihče iz pravosodja. To, kar imamo pred seboj danes, je pravzaprav nadaljevanje politike na področju pravosodja, državne politike ter zakonodajne politike, ko se vse koncentrirajo na to maksimo – sem proti Janezu Janši, izrazit nasprotnik Janeza Janše. To pomeni, da zadostuje, da pravosodno nisem procesiran, če

imam napake; in nisem politično suspendiran oziroma penaliziran. Sprašujem vas, ali je to, o čemer sedaj govorim, prispevek k politični kulturi? Je to prispevek k pravosodni kulturi? Gospod Janković ni kdor si bodi, to je bil nekdanji predsednik Alenke Bratušek in Janija Möderndorfereja, sopolisnikov teh novel. Da je Janez Janša edina reforma, ki jo bo pač na nek način zaključila ta koalicija, je več kot jasno. Samo seštejte, koliko sej Državnega zbora smo imeli na temo Janez Janša pri mandatnih zadevah, pri Komisiji za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, pri potrjevanju mandata, pri odvzemanju oziroma ugotavljanju, da nima mandata itd. To je z naskokom daleč največja in najpomembnejša točka za to koalicijo v tem državnem zboru. Niti s proračunom, ne z Vlado, ne s komerkoli se v tem državnem zboru nismo ukvarjali toliko, kolikor s tem, kako preprečiti Janezu Janši, da bo poslanec ali da enkrat kasneje ne bo več poslanec. To govori o tem, da ste vsi v neki verigi, o kateri je prej govoril Zoran Janković na Hrvaški radioteleviziji. Vsi delate točno po nekem scenariju, da se bo to zgodilo.

Kar zadeva vaše jamranje, da je Ustavno sodišče ugotovilo. Preden ste šli v postopek jemanja mandata Janezu Janši, ste bili opozorjeni, da delujete neustavno. Zakaj pa takrat niste dali v presojo določb Zakona o poslancih, preden ste sprožili postopek neustavnega, nezakonitega jemanja, odvzema mandata. Zakaj šele sedaj? To, kar ste sedaj storili, je pač samo vaša reakcija na to, da se vam ni treba ne opravičiti ne prevzeti nobene odgovornosti. Storili ste neustavno dejanje in namesto nekega opravičila ali česar koli drugega sedaj vi to nadgrajujete s spremembo zakonodaje, da boste to lahko opravičili, kar ste storili. To je neodgovorno, nekorektno, nepošteno in neetično. Naj vas samo spomnim, da tisti, ki ste predložili v zakonodajni postopek etični kodeks, da si tam določene določbe preberete, kaj ste napisali, kaj ste vložili in kako boste naprej ravnali.

Žal pa ničesar, niti besede v tem državnem zboru ni o tistih, ki so tako neustavno stanje povzročili – ne na področju pravosodja ne na področju politike. Tam je šlo za zavestno procesiranje, zavestno neustavno odločanje, toda načela zakonitosti 28. člena Ustave sodstvo oziroma ti senati, ki so sodili, ne poznajo; pač pomeni, da ne morejo imeti licence za sodnika. To je temeljna določba, najbrž. Mislim, da bi bilo treba sprožiti procese predvsem na drugi strani, ne pri tistih / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.
Besedo ima gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Moram povedati, da žal gledam stvari drugače kot moj predhodnik. Če je bil gospod Janša, jaz

nimam nobenih problemov, tukaj bi se mu tudi osebno opravičil, če je to sedaj največji problem ali gesta. Jaz ne vidim tu nobenega problema. /oglašanje iz dvorane/ Kako? Jaz se mu lahko tukaj opravičim, če bi bil tukaj. Jaz nimam problema, pa mu stisnem roko, če je to zdaj osebni problem. Ampak mislim, da je nekaj drugega pomembnejše. Jaz bi se tukaj rajši obrnil na to, o čemer danes govorimo. Predlogi zakonov, ki jih danes obravnavamo, imajo namene, pod 1. točko, določiti institut neizvoljivosti, in pod 2. točko, določitev razlogov za predčasno prenehanje funkcije za tiste funkcionarje, za katere je veljavna zakonska ureditev pomanjkljiva, in tretje, ureditev pravnega varstva v primeru prenehanja mandata, kar je bistveno glede na nedavne ugotovitve v Zakonu o poslancih. Žal trenutno veljavna zakonodaja ne določa omejitev kandidiranja na javne voljene ali imenovane funkcije za primere, ko je posameznik obsojen na kaznivo dejanje. Ustavna osnova za omejitev volilne pravice je izrecno dana samo glede volitev poslancev. Iz celotne naravnosti Ustave pa izhaja, da to ustavno pooblastilo smiselno velja tudi za volitve drugih državnih in lokalnih funkcionarjev. In tukaj je treba v vseh zakonih, ki urejajo pogoj za nastop in prenehanje javnih funkcij, tovrstni institut tudi enotno urediti. Potrebna je enotna oziroma enaka obravnava primerljivih funkcij, in sicer na eni strani voljenih in na drugi strani imenovanih funkcionarjev. In kot že rečeno, namen spremembe teh zakonov je povrnitev vidika zaupanja v nosilce javnih funkcij in, kot drugo, zaostritev pogojev za nastopanje in kandidiranje slednjih.

In naj bo še enkrat jasno, da če bi običajno, nenapisano, samoumevno pravilo etičnega in profesionalnega ravnanja imeli že v sebi, o tem žal danes ne bi niti debatirali. Tukaj gre za neko naše pomanjkanje avtorefleksije ali samokritičnosti; ali pa neko bizarnost našega sistema v Sloveniji, ki ima zamegljene vidike politične kulture in politične higiene, če govorimo o tem. Ampak dejstvo pa je in kar me zelo veseli, da imamo zdaj tukaj vsi, kakor sem danes razumel iz razprave, enotno mnenje o tem, da so tukaj potrebne spremembe, tudi kolegi iz SDS so bili za to. Mislim, da gremo po pravi poti, da rešimo te stvari, da jih postavimo na neko pravno smernico in da gremo proti nekemu skupnemu cilju, za katerega se osebno zavzemam, pa verjetno tudi večina nas tukaj, da nam bo šlo na boljše; in da imamo pravila igre, ki so jasna, in tudi odgovornost, ki je jasna. Zato jaz bom podprl vse te zakonske spremembe, ki so bile danes predstavljene in dane. In jasno, to je nek proces, ki se razvija in ga je treba dopolnjevati in izpopolnjevati, je to kot neka živa materija, ki jo bo, jasno, treba tudi v nadaljnju dopolniti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospa predsedujoča. Pozdravljen, kolega predstavnik Vlade ter kolegice in kolegi poslanci.

Na začetku naj povem, da danes nisem tu, da bi predstavljal ali da bi bil obremenjen z levo in desno krvjo, kar je bilo danes tudi marsikdaj rečeno. S tem res nisem obremenjen in v politiko sem šel z jasnim ciljem, da gledam, da bi nekaj naredili v prihodnje. Zato me danes te stvari, obtoževanja leve in desne zelo motijo. Od, če gledam z moje desne strani, kolega poslanca Trčka pa cela stran do mene, do kolega poslanca Janše. Jaz ne bom rekel nič, da imam kaj proti tej strani; saj kakor me kolegi poznate, veste, da imam dobre odnose z vsemi poslanci. Sploh pa ne bom danes govoril kaj čez kolega Janeza Janšo, ker ga ni tukaj, ni prisoten; ker toliko politične kulture pa imam. Hotel sem reči, da se je danes govorilo v glavnem o preteklosti, kako je bilo, za več let nazaj, recimo za dvajset let nazaj, mogoče še dlje; morali pa bi govoriti o prihodnosti in zato tudi nekako predlagamo spremembo, hočemo spremeniti Zakon o volitvah, da bi bilo teh težav, teh problemov v prihodnje manj. Mene te stvari sploh ne motijo, če si moraš kakšno potrdilo pridobiti o nekaznovanosti. Jaz sem bil v štirih mandatih ravnatelj srednje šole in vsakič sem moral pridobiti to potrdilo. Nikoli se nisem s tem obremenjeval in tudi komurkoli rekel, zakaj mi je to potrebno. Mislim, da je to potrebno. Kadar gre pa za predstavnike države, pa naj gre to za poslance, predsednika države, župane, pa mislim, da je to toliko bolj pomembno, kajti ti ljudje so predstavniki ljudstva. Mislim, da morajo biti brez madeža. Jaz osebno se tega zakona ali teh sprememb sploh ne bojim.

Bi pa danes še tukaj opozoril, ker sem zaznal med temi dialogi, tudi diskusijo, da so volitve drage. Jasno, volitve so zelo drage, sploh če so pogoste, da niso redne, da so še vmes. Bi pa opozoril tudi na to, da bi veljalo razmisliti v prihodnje tudi o elektronskih volitvah; saj bomo verjetno tudi kaj pocenili. Toliko za enkrat. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

V SMC smo že pred časom rekli, da bomo to področje uredili. Mislim, da ga sedaj tudi ekipno nekako – tu ne mislim samo na SMC, ampak širše – skušamo urediti na nek smiseln način. Do sedaj ta problematika, vsaj v nekem delu, ni bila pojmljiva, tako da se vedno bolj razrašča. Ti standardi, če pogledamo, kako je tudi znotraj te hiše, če se ne spuščam v vse zakone, ki so tam navedeni, tudi ko gledamo javno mnenje itn., za razliko od finančne oziroma gospodarske krize, ki je nekako dosegla dno, pa smo se odbili in gremo gor; v tej hiši se

včasih zdi, da kar še naprej tonemo. In jaz vseeno na te zakone gledam tudi na nek način za postavljanje nekega dna, nekih osnovnih meril, na katere se bomo lahko naslonili, da bomo naredili nek odboj nazaj gor, da bo tudi ta hiša z nekim časom prišla do pridobitve nekega spoštovanja in veljave; tudi v družbi, širše med ljudmi, da ne bomo vedno znova testirali, kako globoko lahko gremo, ampak raje kako visoko oziroma kam lahko pridemo. Skozi vso to razpravo skušamo doseči nek širok konsenz, saj konec koncev ta paket zakonov predvideva, da je treba dobiti dve tretjini podpore. Tukaj ne gre za neke nišne rešitve; na koncu se bomo morali vsekakor zmeniti. Zelo široka ekipa glede teh zadev, ki so ves čas omenjene: v kakšnem primeru nekdo ne more biti izvoljen oziroma postane neizvoljen, kako mu preneha ta mandat in kako bo neko pravno varstvo zagotovljeno; kadar pridemo do takih drastičnih ukrepov, da se bomo znali obrniti oziroma problem rešiti. Ne pa tako, kot se je v preteklosti oziroma še lani dogajalo, da so nas nekatere zadeve, ko bi se morali ukvarjati s proračunom, gospodarstvom, z ljudmi, socialo, so nas nekatere zadeve zaposlovale časovno in umsko bistveno več, kot bi si želeli, saj smo imeli veliko perečih težav. S takimi rešitvami, kot so predlagane, pa nekako zadeve postanejo bolj jasne, bolj samodejne, brez nekih hudih pretresov, političnih in psiholoških ali kakorkoli takega. Ampak se ve, kaj se od nekoga pričakuje, in se ve tudi, kakšne so sankcije, če se česa takega ne drži.

Po mojem mnenju vsi ti predlogi, ki jih dajemo, to rešujejo na nek smiseln način. Bi pa tudi poudaril, da gre za prvo branje, da tudi tisto, kar je bilo danes podanih morda dobrih zamisli, pa bodo še v nadaljnjih razpravah, pričakujem, da se bomo o vsem tem še pogovarjali, nekako prišli do nečesa takega, kot sem rekel prej, da pridemo do tega konsenza, da bosta res dve tretjini tudi končno različico potrdili. In da tisti del dejavnosti, ki se je včasih zgodil v Državnem zboru, da se nekoliko preveč ukvarjamo sami s seboj, umakne iz naših urnikov. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsedujoča.

Danes obravnavamo še enkrat ta paket tako imenovanih volilnih zakonov, ker naj bi rešili neko praznino, ki naj bi veljala. In potem hkrati govorite tudi o tem, da ta paket ni namenjen ad personam. Ni res. Vam bom povedala, da temu ni res, kajti če bi bilo tako, potem vi ne bi najprej nekomu vzeli mandata, ga ne bi onemogočili, da deluje v Komisiji za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb; ampak bi se lotili sprememb te zakonodaje, ki bi seveda veljala na naslednjih volitvah. Ampak vi ste najprej opravili vse prej, kar ste lahko, dobili odgovor s strani Ustavnega

sodišča, se znašli v neki neprijetni situaciji. Ker pa jaz le verjamem, da večina vas ima tiste vrednote, kot so moralna in etična načela, in seveda poskušate zdaj na tak način zadevo in to zgodbo pripeljati na nek način do konca. Ampak je ne morete. Krivica je bila storjena posamezniku in Slovenski demokratični stranki. Bila je. Mi smo več mesecev bili brez poslanca. Si predstavljate, da bi ta glas odločal o neki pomembni odločitvi za to državo, da bi odločal en sam glas. In o tem govori tudi zadnja odločba Ustavnega sodišča. Prej je bilo izrečeno tudi, da nekateri nismo razpravljali o sami vsebini zakona. Seveda smo. Govorila sem o tem, da je bilo pripadnikom Slovenske vojske, ko so na misijah, onemogočeno, da bi opravili volitve, čeprav so v službi domovine. Naletela sem na najnižji nivo nekega diskurza, sramotni zame. In zdaj bom povedala, šlo je pa po naslednjem sistemu. Najprej je bilo rečeno v odgovoru, da bodo te probleme rešile elektronske volitve, tako gospod Jani Möderndorfer. Potem se je spomnil, se oglasil čez nekaj minut in izrekel, da je zadevo pregledal in da so bile neke težave na misiji na Kosovem; ampak da so jih potem nekako rešili z volitvami na ambasadi. Ampak to mu ni dalo miru ter potem me je omenil še enkrat in izjavil, da lažem, da govorim neresnice in tako naprej. Tukaj, ne zaradi tega, da bom prejela njegovo opravičilo, kajti opravičilo na tak način mi ne pomeni prav nič; ampak zaradi slovenske javnosti – govorim o volitvah 2004, o pripadnikih Slovenske vojske, ki so bili takrat v službi domovine v Afganistanu. Ti vojaki niso mogli glasovati, ti vojaki niso mogli oddati volilnega glasu.

Ko sem govorila o pomanjkljivosti tega zakona, sem navedla še eno, ki se mi zdi pomembna in je ne razumem. Zapisali ste poleg tega, da bodo sedaj kvote primerljive z ostalimi zadevami, ste rekli, da bo zakon tudi rešil vrstni red, po katerem naj bodo kandidati na listi razporejeni. Sem jasno vprašala, kakšen vrstni red, ker imamo volitve v Državnem zboru. Tisti, ki se vsaj delno spozna na to, ve, da tukaj pač vrstnega reda po sistemu, ki je, ne more biti. Tudi na to nisem dobila odgovora. Govorila sem tudi o slabem predlogu rešitve glede volitev, ki bi omogočale lažji dostop invalidom. Povedala sem, da odstotki volišč tega ne rešijo, kvečjemu velikost volišča v smislu volilnih upravičencev. In odgovor nisem dobila.

Sem pa slišala, da v tej razpravi nismo znali povedati nič konkretnega. To so konkretne zadeve! Nič koliko zakonov ste v tem državnem zboru zavrgli, češ da so slabo pripravljeni, vi pa spreminjate tukaj tri člene, pa od tega sem vam jaz v dveh našla zame zelo pomembne pomanjkljivosti.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogih sklepov, da so predlogi zakonov primerni za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim

potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 15., 16., 17., 18. in 19. točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 9. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali z glasovanji ob 17.05.

(Seja je bila prekinjena ob 16.35 in se je nadaljevala ob 17.06.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 15. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor je primeren za nadaljnjo obravnavo. Ob tem vas obveščam, da je v skladu s četrtem odstavkom 80. člena Ustave Republike Slovenije za sprejem predloga sklepa potrebna dvotretjinska večina glasov vseh poslancev, to je šestdeset ali več.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Da ne bom pri vsakem zakonu posebej, bom skušal kar pri temu povedati za celoto, tako imenovani paket. Poslanska skupina SDS paketu volilne zakonodaje ne bo nasprotovala, kot sem povedal že prej. Bomo pa za drugo branje, odnosno za nadaljevanje postopkov pripravili amandmaje, ki bodo izključevali možnost kandidiranja za vse te funkcije, za vse zakone, o katerih govorimo, pripadnikom nekdanje Udbe, to pomeni tam aktivno zaposlenim obveščevalcem in tistim, ki so bili njihovi sodelavci. Njihov sodelavec ne pomeni tistega, ki je šel mimo ali je koga poznal in bil z njim na kavi, da smo si na jasnem. To so bili ljudje, ki so aktivno sodelovali s temi službami, aktivno zbirali informacije in podpisali izjavo, da bodo delali za njih. Nekateri, ne vem, na podlagi pripadnosti sistemu, drugi tudi za denar. Koliko je teh ljudi, niti ne vemo; ampak vemo približno to, da je bilo v službi vsaj leta 1990 zaposlenih okoli 750 ljudi. Koliko je bilo njihovih sodelavcev, natančnih podatkov nimamo. Zadevo smo si zamislili tako, da vsak kandidat podpiše izjavo, da s temi službami ni sodeloval, odnosno da ni bil v njih zaposlen. Tega niti potem v tisti fazi neke volilne komisije ne morejo preverjati, ampak če se kasneje ugotovi, da je to bil, pa je to razlog za to, da zapusti poslanski mandat ali

kakršenkoli mandat na vseh ostalih funkcijah, pri vseh ostalih zakonih.

Moram pa posebej poudariti še eno reč; mi bomo skušali s tem pokazati, kako naj vam rečem, neko željo, da sprejemamo zakonodajo, ki je evropska zakonodaja. Zato pričakujemo od koalicije, da bo tiste amandmaje, ki jih bomo pripravili, resno proučila in tudi podprla. To bi pomenilo za Slovenijo neko približevanje, nek približek za Slovenijo tistim državam, ki so to že zdavnaj opravile – Češka, Slovaška, nekdanja Nemčija in vzhodna Nemčija, bomo rekli, in tako dalje. To bi bil en tak doprinos, da tudi Slovenija naredi en dober korak v tej smeri naprej; ker če prepovedujemo tistim, ki so obsojeni na šestmesečno zaporno kazen – to bo treba še dodelati, kot so rekli kolegi iz Nove Slovenije –, potem lahko nekoga, ki je bil pripadnik, zaposlen ali sodelavec, ovaduh, kakorkoli ga imenujemo, neke zločinske organizacije, je potem popolnoma jasno, da mu lahko prepovemo tudi / znak za konec razprave/ takim osebam. Napovedujem, da zakonu ne bomo nasprotovali in da pripravljamo amandmaje za naslednje branje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC ima mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala.

Poslanci Poslanske skupine SMC smo bili med predlagatelji tega paketa, katerega temeljni cilj je, da se določi standard za tiste osebe, ki želijo kandidirati na javnih funkcijah, na javnih volitvah; in tudi za tiste, ki take funkcije že zasedajo, in sicer z vidika tistih dejanj, ki jih je družba ocenila kot najhujša ravnanja in jih je opredelila kot kazniva dejanja. S tem čutimo veliko odgovornost, ki jo nosimo do svojih volivcev, in do nivoja politične kulture in zaupanja v te ljudi, ki so jih izvolili. Obenem bomo to zakonodajo, ta paket tudi podprli.

Hkrati se pa želim v imenu kot predlagateljica zahvaliti vsem, ki so danes razpravljali. Vse razprave, ki so bile izrečene, sprejemam dobronamerno, pa tudi vse predloge, ki so bili podani. Istočasno vse poslanske skupine vabim, da v nadaljevanju do drugega branja skupaj uskladimo vso temo na tak način, da bomo zakonodajo sprejeli, končno to temo tudi zaprli in ji dali možnost, da zaživi in da se ustvari neka pravna praksa. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Združena levica je prišla v parlament z zelo jasnim stališčem do tega področja. Naša ideološka pozicija je tudi tukaj čista. V prvem branju bomo podprli ta komplet, kot se je nekoč reklo Mister Muscolo, zakonov. V nadaljevanju,

kot sem bolj detajlno razložil v imenu Združene leve v predstavitvi našega stališča, bomo pa našo podporo vezali na to, da se odpravi niz šlampaž, ki jih trenutno vsebuje ta predlog; da se zakoni uskladijo, da se amandmirajo, da se spišejo tako, da bodo prestali ustavno presojo. Še enkrat apeliramo na nehitenje. Gre za tematiko, kjer je treba hiteti na način "festina lente". Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi!

V Novi Sloveniji – krščanskih demokratih ne bomo nasprotovali sprejemu omenjenih zakonov. Velja pa omeniti, kot smo že dejali skozi razpravo, da gre v tem primeru za izraz nezaupanja volivkam in volivcem, da bi sami odločili, komu bodo zaupali svoj glas. Komu bodo zaupali svoj glas na volitvah, ker zato, da jih imamo dejansko – državljanke in državljane – nekako za nesposobne, da bi ločili zrna od plev. Sam imam sicer o državljankeh in državljanih, ki imajo volilno pravico, drugačno mnenje. Prepričan sem, da če bi bili v vsej polnosti demokratična država, tistih, ki bi bili obsojeni, ne bi izvolili v Državni zbor Republike Slovenije. Ker pa tudi v tujini tovrstne omejitve poznajo, da tudi naša Ustava to lahko predvideva, v Novi Sloveniji, kot sem že dejal, temu ne bomo nasprotovali. Imamo pa seveda vrsto predlogov, kako izboljšati obstoječe predloge zakonov. Pasivna volilna pravica je ena izmed temeljnih ustavnih pravic in njeno omejevanje je izredno ustavno občutljivo. Na to sem vas skozi celotno razpravo želel opozoriti in upam, da ste nas slišali – dva predloga. Prvi predlog, sem že dejal, kaznovanje oziroma prepoved kandidiranja za tiste, ki so obsojeni na zaporno kazen nad šest mesecev za naklepna kazniva dejanja. Zakaj ta predlog? Zaradi tega, da spet ne bomo prišli v ustavno sporna dejanja. Če tega ne boste sprejeli, vam Nova Slovenija ne bo dala glasu, ker ne bomo glasovali za nekaj, kar je ustavno sporno. Tako, kot nismo že v preteklosti v tem mandatu. Drugi predlog, ki ga pozna tudi tujina in Nemčija, ki ste jo danes že večkrat omenili, pa je prepoved kandidiranja oziroma omejitev pasivne volilne pravice vsem funkcionarjem nekdanje Zveze komunistov Slovenije in Jugoslavije. To poznamo tudi v tujini in je primerjalnopravna ureditev z državami vzhodne Evrope in tudi na primer z Nemčijo. Urediti pa je treba še ostale zadeve v samih predlogih zakonov. Ena izmed teh je tudi, kako je s tistimi, ki so obsojeni v tujini, ali lahko potem v Sloveniji kandidirajo. Tega predlogi zakonov ne predvidevajo, prav tako ne predvideva glede ažurnosti kazenskih evidenc, potrjevanja kandidatur in tako naprej.

Vrsta nalog je še pred nami; če jih bomo nekako uskladili, boste v drugem branju deležni tudi podpore Nove Slovenije. Danes pa mi temu predlogu zakona ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
V Zavezništvu tudi kot predlagatelj podpiramo celoten paket.

Moram reči, da sem zadovoljen, ker je končno po enem letu prišlo do tega premika, razmišljanja, da je čas, da se stvari uredijo na tem področju. Za nas je predvsem pomembno, da se bodo konsistentno za vse imenovane in izvoljene funkcionarje stvari sorazmerno enako urejale in da bo temu primerno tudi razumeti. Ne samo razumeti, ker na koncu imamo problem z našo zakonodajo, ko jo sprejememo, jo potem začne vsak po svoje interpretirati. Hudo narobe, še posebej zato, ker zgleda, da je v zadnjem času treba tudi najvišjim, tistim, ki presoajo, kaj je nekdo mislil, ko je sprejemal določen zakon, razložiti dejansko zelo natančno, kaj je mislil. Kot smo v nekaterih drugih primerih že morali, tukaj mislim na Ustavno sodišče, in povedati, kje so določene omejitve, bodo zgleda tudi s to zakonodajo zelo jasno postavili okvirje, da bodo stvari brezhibne in jasne vsem.

Kar se pa tiče predlogov, ki smo jih danes slišali – zagotovo je bilo nekaj predlogov, ki jih je smiselno skozi razpravo tudi kasneje implementirati v obliki predlogov amandmajev; in kompletno zakonodajo kvečjemu izboljšati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SD ima gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, najlepša hvala!

Že sama narava današnje razprave je pokazala na jedro problema. V skupnosti, v kateri želimo živeti in živimo, bi moralo biti jasno in samoumevno, da nekdo, ki je obsojen za kaznivo dejanje, ne more biti hkrati tudi tisti, ki odloča o zakonodaji, tisti, ki presoja, kaj je za državo dobro, in tisti, ki bo postavljал moralne in siceršnje standarde. Nekdo, ki je načrtno prekršil zakon, nekdo, ki je kontinuirano kršil najbolj temeljne norme skupnosti, v kateri živimo, pač ne more sedeti v zboru, ki te norme postavlja, saj v tem primeru, ko na to pristanemo, lahko preprosto rečemo, da odpravimo vsa pravila, živimo v nekem anarhičnem svetu, kjer je vse dovoljeno vsakomur. Svoboda mene ni več omejena tudi s svobodo nekoga drugega, ampak je moj poseg v svobodo nekoga tretjega lahko podvržen zgolj moji arbitrarni presoji. To ni prav. Tisto, kar je ključno pri teh zakonih, je, da ta celoten paket ne bi smel biti po krivem deležen ad personam razprave, ki se je danes

cel dan dogajala. Če se vsi strinjamo, da pravnomočno obsojeni ljudje v tem državnem zboru ne morejo sedeti, potem verjetno pet ur razprave ne potrebujemo. Če pa potrebujemo pet ur razprave, da to potrdimo, imamo verjetno še kakšne druge težave.

Socialni demokrati bomo paket teh zakonov podprli, smo mnenja, da je treba v Republiki Sloveniji razmisliti tudi o tem, da ne prenормiramo vsega in vsake stvari, ker nek družbeni konsenz okoli temeljne morale in etike bi pa vendar moral obstajati; tudi pri tistih, ki želijo kot pravnomočno obsojeni sedeti v državnem zboru. Kolega Vrtovec, se strinjam, morda je treba razmisliti tudi o širitvi kroga tistih, ki spadajo v to kategorijo. Ampak tokrat bom povedal osebno mnenje – lahko govorimo tudi o sodelavcih okupatorja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Desus ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Že v stališču Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev in iz vseh razprav, ki smo jih imeli člani te poslanske skupine na današnji razpravi o paketu volilne zakonodaje, je jasno razvidno, da bomo to zadevo tudi podprli. Moram reči, da bomo tej zakonodaji namenili deset glasov "za". Želimo pa v nadaljevanju, v nadaljnji razpravi, da se zakonodaja dopolni tako, da bo zdržala tudi vse ustavne presoje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Postopkovno ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Gospod predsednik, najlepša hvala.

Danes smo veliko govorili o politični kulturi v tem državnem zboru. Pravkar je kolega na drugi strani, gospod Škoberne pokazal, kaj ni politična kultura. Zaradi tega, gospod predsednik, zahtevam opravičilo s strani gospoda Škoberneta za besede, ki jih je izjavil.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Izrekel je besede, da sodelavci okupatorja ne bi smeli biti ... Je ta del tisti, ki je problematičen, sprašujem? Ali to, da je govoril v lastnem imenu, ker bi ga lahko opozoril, pa ga nisem. Ampak je bila večina celotne zadeve postavljena kot mnenje poslanske skupine in zaenkrat nisem nikogar opozarjal zaradi tega, in ga tudi ta trenutek ne bom, ker ta zadnji del je pač še ena od širitev, ki je bila predlagana in jo je možno v nadaljevanju upoštevati ali pa ne? To sem jaz slišal, tako da na podlagi tega ne morem dati ničesar. / oglašanje iz dvorane/ Prosim. Zaradi tega ne bom dal opomina v tem trenutku. Tisto, kar je možno je, ali ima kdo obrazložitev glasu v lastnem imenu. Obrazložitev glasu v lastnem imenu, prijavite se, prosim. Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.

Jaz bom za, kot je rekel gospod Franc Jurša, tukaj ne bom kvaril discipline, ampak moram reči, da smo si postavili poslanci precej nizek moralni prag. Mene kljub vsemu preseneča teh šest mesecev in še potem, če je šest mesecev nepogojno, potem lahko Ustavno sodišče izjemoma še tiste, ki so dlje časa bili obsojeni ...; mislim, da je to slab znak za Državni zbor. Najbrž bi morali poslanci štartati malo nižje. To imajo uslužbenci, za poslance in državne funkcionarje, če lahko tako rečem, bi pa morali vendar to malo spustiti na neko zadevo. Ni razlog, da je avtomobilska nesreča tista, ki zdaj opredeljuje kje in do kje. Šest mesecev se mi zdi odločno previsoka številka za opravičevanje, da si po enem letu ponovno lahko izvoljen. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima mag. Margareta Guček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (PS SMC): Hvala, gospod predsednik.

Ta paket volilne zakonodaje bom podprla. Čeprav sem v eni od prvih razprav tem državnem zboru že rekla, da se ne strinjam, da moramo osnovne moralne, etične in ostale družbene norme vnašati v zakone, ker menim, da je to za našo slovensko družbo v končni fazi lahko pogubno. In nikoli ne bomo mogli vsega, česar ne smemo, zapisati v zakone. Želela bi si, da v tem državnem zboru pišemo okvire, v katerih naj delujemo, ne pa, kot bi rekli gospodarstveniki, gasimo požare, torej na osnovi nekih dejanj pišemo zakone. Vseeno pa menim, da vsi verjamemo, da je to prava pot in da si nihče ne želi, da ljudje, ki so pravnomočno obsojeni, sedijo tukaj. Pa sedaj tukaj res govorim tako, da ne gre na nikogar posebej, ampak na vse državljane in državljanke ali tiste, ki bi lahko bili voljeni na funkcijo oziroma funkcionarje. In ta določitev instituta neizvoljivosti, ki jo sedaj tukaj opredeljujemo, in predvsem tisto, kar nam je tudi Ustavno sodišče določilo, da moramo urediti pravno varstvo, menim, da je prava pot, zato bom ta paket podprla. Vsekakor verjamem, da moramo vsi tukaj stati za to potjo in upoštevati še tisto, za kar smo pač rekli, da je treba spremeniti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v lastnem imenu? Prosim za prijavo.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod predsednik.

Tudi sam ne bom nasprotoval temu paketu volilne zakonodaje. Verjamem pa, da bomo v kasnejšem branju proučili različne vidike, kar je kolega Gorenak povedal. Strinjam se tudi z

izjavo kolega Škoberneta, da tudi sodelavci okupatorja ne bi smeli kandidirati. Jaz verjamem, da mislite na te iz leta 1991, ki so sodelovali pri odvzemu orožja Teritorialni obrambi. Zato pozdravljam tudi tak dogovor.

Opozoril pa bi tudi ostale skupine, kako bodo kandidirale. Recimo, tu imam dokument iz leta 1982, ko kolega Hainz sprašuje, ali lahko in koliko jih je kandidiralo v sekretariat, torej pri delegatskih volitvah – udeležba duhovnikov in kaplanov. In mu odgovorite na ta vprašanja. Primož Hainz leta 1982 kot član SZDL. Mislim, da tudi vas zanima, če lahko duhovniki kandidirajo, recimo v Državni zbor ali na najvišje politične funkcije, kot vas je zanimalo recimo leta 1982 in ste dali predlog, da vsi preiskujejo, da se do 25. aprila ugotovi, koliko duhovnikov je v takratni delegatski skupščini, ali je kdo duhovnik v takratni delegatski skupščini. Mislim, da bi tudi to lahko sedaj ugotavljali. Kolega Hainz, lahko odprete že danes kakšno preiskovalno komisijo, ugotavljate, če je kdo od nas mogoče celo duhovnik ali se ukvarja z duhovniškim poklicem in je morda kandidiral; pa da jih izločimo, kot ste vi to počeli leta 1982. Tudi tu lahko širimo, lahko daste tudi amandma, kot je rekel danes kolega Gorenak. Verjamem, da boste to počeli, ker ste vedno enaki, vedno gledate enako, z enake perspektive, z enakimi vrednotami. Poleg tega, da sem rekel, da podpiram, imam tudi dva predloga za naslednji branji. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kot dobro veste, se kolega Hainz ne more več braniti tudi s tem, da bi si hotel ... /oglašanje iz dvorane/ Počakajte, počakajte! Ali lahko, prosim, povem do konca, brez da se vtikate v besedo? Kolega Hainz se ne more braniti na tej točki, zaradi tega sem edini, ki ga lahko v dvorani zaščiti. /oglašanje iz dvorane/ Kolega Vrtovec ima obrazložitev v lastnem imenu še vedno možno. Kolega Hainz je nima več. Zato prosim, da prenehate s tovrstnimi; ne bom vam dal opomina, ampak prosim, da prenehate s tovrstnimi širjenji, ki bodo šla na osebni nivo. Dokler je razprava na načelni ravni, je dobrodošla v tem državnem zboru. Tisti trenutek, ko pa gre na osebni nivo, pa absolutno ni in ne prispeva k ... Prvi delček je res bil obrazložitev glasu. Prosim, če se boste sedaj še prijavili? Če se boste še prijavili k obrazložitvi glasu, prosim, da to upoštevate. Ne želim, da izpostavljate imena, ki se ne bodo mogla več sama braniti in zato jih bom branil jaz; to sem pa dolžan narediti. Še kakšna obrazložitev glasu? Ja. Potem se, prosim, prijavite. Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Gospod predsednik, hvala za besedo.

Jaz bom ta paket zakonov podprl. Pri tem nimam nobenih dvomov. Morda bodo še nadgrajeni s takšnim amandmajem. Želim pa si,

da bi jih sprejeli v čim večji širini. Slišali smo, nekateri ne bodo nasprotovali, verjetno tudi ne bodo glasovali za ta zakon, tako jih razumem. Upam pa, da se premislijo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Seveda bom zakonodajo podprl. Iz današnje razprave je več kot očitno, da je to potrebno. Hkrati, ker je bilo govora o osebnih napadih, moram izkoristiti to priložnost, da zavrnem žalitve oziroma insinuacije na račun mojega očeta, ki so bile storjene s strani mladega gospod Mahnič. Te žalitve oziroma lažne obtožbe so bile storjene že zdavnaj nazaj, ko je bil on še verjetno v osnovni šoli, pa so bile takrat tudi že zavrnjene. Ker me takrat vodeča tega zasedanja ni zaščitila in ga ni opomnila, bi rad samo to priliko izkoristil tudi še za to, da vas pozovem, da nekoliko poenotite merila pri tem, ko je treba koga zaščititi tukaj, ko gre stvar na osebno raven. Seveda bom pa zakonodajo podprl.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ali bomo nadaljevali z obrazložitvami glasu, ki bodo pol obrazložitve, drugi del bo pa polemika. Predlagam, da prenehamo in da glasujemo o tej zadevi. /oglašanje iz dvorane/ Nobenemu še nisem dal opomina in ga tudi ne bom dal. Postopkovno ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Moj postopkovni predlog je, da začetne uporabljati Poslovnik Državnega zbora, ker tole se že na prvi obravnavi spreminja v šlamastiko. Če bo šlo tako naprej, Združena levica ne bo dala podpore taki šlamastiki. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne.

Potem glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 61, proti nihče.

(Za je glasovalo 61.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslanek in poslancev, za je glasovalo 62, proti nihče.

(Za je glasovalo 62.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Mandatno-volilni komisiji kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem svetu.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem svetu je primeren za nadaljnjo obravnavo. Ob tem vas obveščam, da je v skladu s prvim odstavkom 98. člena Ustave Republike Slovenije za sprejem predloga sklepa potrebna dvotretjinska večina glasov vseh poslancev, to je šestdeset ali več.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslanek in poslancev, za jih je glasovalo 62, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 62.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o Vladi Republike Slovenije.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog Zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o Vladi Republike Slovenije je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslanek in poslancev. Za jih je glasovalo 62, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 62.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 19. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah predsednika republike.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah predsednika republike je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslanek in poslancev. Za jih je glasovalo 62, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 62.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.

Pregled predlogov sklepov poslank in poslancev za razpravo o odgovorih predsednika Vlade, ministrice in ministrov je objavljen na e-klopi.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Jožeta Tanka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje gospoda Jožeta Tanka v zvezi s sistemskimi preiskavami.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Ne glede na to, da imamo Nacionalni preiskovalni urad, da imamo Specializirano državno tožilstvo, da imamo Finančno upravo Republike Slovenije, Urad za preprečevanje pranja denarja, Komisijo za preprečevanje korupcije in preiskovalno komisijo v Državnem zboru, ki že preiskuje TEŠ, banke najbrž še bo, se je vlada odločila, da bo iz bivših funkcionarjev teh institucij naredila svojo preiskovalno komisijo. Problem je v tem, da vsi ti bivši funkcionarji, ki so bili zaposleni v NPU, v KPK, Specializiranem državnem tožilstvu in še kje, bi lahko že do sedaj, ko je ta bančna luknja nastajala, opravili svojo funkcijo ter ta dejanja preiskovali in jih procesirali; vendar temu ni bilo tako. Da je problem na nek način še večji, kaže to, da se je vlada odločila, da bo prevzela popolni nadzor nad preiskavami in dogajanjem v bančnem sistemu, kljub temu da je v veliki večini teh institucij tudi skupščina, ki lahko postavlja svoje nadzornike, ti pa direktorje; skratka pokriva svo vertikalo. Nekateri člani, nekdanji člani teh neodvisnih institucij, recimo bivši predsednik KPK Kos ali bivši namestnik predsednika KPK Praprotnik, so se že zaposlili na tak ali drugačen način v največji bančni luknji, ki naj bi jo te komisije preiskovale; po drugi strani pa se je zdaj vsul plaz zaposlenih iz KPK na Ministrstvo za pravosodje. Skratka, dela se nek sistem, kjer bo vse potekalo na nadzorovan način.

Taka preiskovalna komisija ne bo verodostojna, to je zagotovo. In še ena zadeva je, da je ena izmed političnih strank, ki je ni več v Državnem zboru in je tako ali drugače vpeta v TEŠ in bančno luknjo, predlagala nekdanjemu predsedniku KPK, ki je sedaj minister, ustanovitev točno take preiskovalne komisije. Gre za organiziran nastop tistih, ki so do leta 2014 praktično nadzorovali celotno dogajanje v bančnem sistemu, v TEŠ in v drugih velikih

projektih državnega pomena. Na tak način, če vas spomnim, je bila ustanovljena tudi Komisija za preprečevanje korupcije, kajti v letih 2003–2004, ko se je veliko govorilo o korupciji v Telekomu, je bil odgovor tedanje Ropove vlade ustanovitev Komisije za preprečevanje korupcije.

Predlagam, da podprete našo zahtevo za razpravo o odgovoru predsednika Vlade, kajti to je edini način, da se te zadeve dodatno pojasni in ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 15, proti pa 55.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 55.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Luke Mesca bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje Luke Mesca v zvezi s prodajo Telekoma Slovenije d. d. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Gospoda premierja sem včeraj povprašal o prodaji Telekoma. Zastavil sem mu štiri vprašanja, prvo izmed njih je bilo glede predvolilnih obljub gospoda Mira Cerarja in njegove stranke glede Telekoma, ki so bila precej jasna, torej da ta stranka Telekoma, če pač dobi možnost za sestavljanje vlade, ne bo prodajala. Me je zanimalo v tej luči, če je stranka oziroma tudi on osebno predvolilno obljubo v tem smislu snedel in če smatra, da ima še demokratičen mandat za to dejanje. Potem sem mu pa še zastavil še nekaj vprašanj v zvezi s ceno, z odgovornostjo vlade, z njegovim pozivanjem nadzornikov SDH k prodaji in tako dalje. Na prvo vprašanje, se pravi glede predvolilnih obljub in kasnejših dejanj, sem prejel precej turbulenten odziv. Glede drugih vprašanj pa odgovorov ni bilo. Ker postaja zadeva vse bolj sumljiva, mislim, da bi bil čas, da se o tem v državnem zboru pogovorimo, ker gospod premier očitno odgovorov sam od sebe ne bo dal.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 10, proti pa 51.

(Za je glasovalo 10.) (Proti 51.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Malo miru!

V skladu s predlogom poslanca gospoda Marijana Pojbiča bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo gospoda Zdravka Počivalška na poslansko vprašanje

gospoda Marijana Pojbiča v zvezi z zahtevami slovenske obrti in podjetništva.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 8, proti 55.

(Za je glasovalo 8.) (Proti 55.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Mihe Kordiša bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za kulturo mag. Julijane Bizjak Mlakar na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi z medijsko zakonodajo.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 13, proti 50.

(Za je glasovalo 13.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Anžeta Logarja bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za zunanje zadeve gospoda Karla Viktorja Erjavca na poslansko vprašanje mag. Anžeta Logarja v zvezi z vstopom na ozemlje Ruske federacije. Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 8, proti 56.

(Za je glasovalo 8.) (Proti 56.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Janija Möderndorferja bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za kulturo mag. Julijane Bizjak Mlakar na poslansko vprašanje gospoda Janija Möderndorferja v zvezi s sodelovanjem Ministrstva za kulturo s strokovno in zainteresirano javnostjo.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 48.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Franca Breznika bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za izobraževanje, znanost in šport dr. Maje Makovec Brenčič na poslansko vprašanje gospoda Franca Breznika v zvezi s poklicnim izobraževanjem.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 8, proti 54.

(Za je glasovalo 8.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Franca Trčka bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo gospoda Zdravka Počivalška na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z razvojem turizma.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Kot veste, sem v vprašanju resornemu ministru povezal problematiko razvojnega zaostajanja dobršnega dela Slovenije in debate o turizmu kot eno ključnih točk tako imenovane Strategije pametne specializacije, s katero sem matral in mariniral ministra več kot pol leta. Ker o tem turizmu govorimo na vseh straneh, ne pa da se ga temeljito lotimo, pričakujemo v Združeni levici, da boste podprli ta predlog o razpravi. Sočasno sem ministra dvakrat izrecno v mojem nagovoru vprašal, naj mi odgovori glede problematike turizma v regiji, iz katere prihajam – mariborski regiji. Imamo zaprte hotele na Pohorju, kot veste. Kako bo z deležniki iz lokalnega, regionalnega okolja razrešil ta gordijski vozle? Sočasno sem ga dvakrat vprašal, kako bo s sklepom bivše vlade, vlade Alenke Bratušek o razvojni pomoči Mariboru; ampak očitno gospod Počivalšek ni slišal. Po navadi v Beli krajini, ko v mlinu dvakrat povemo, se sliši. Tudi zaradi tega bi potrebovali to razpravo, da dobimo iz naše strani Trojan odgovor na ta vprašanja. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 46. (Za je glasovalo 18.) (Proti 46.) Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke gospe Anje Bah Žibert bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za javno upravo Borisa Koprivnikarja na poslansko vprašanje gospe Anje Bah Žibert v zvezi s pripravo pokrajinske zakonodaje in njihovo ustanovitvijo, skladno s 143. členom Ustave Republike Slovenije.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani!

Ko govorimo o pokrajinah, govorimo o ustavni kategoriji; dejstvo pa je, da pokrajin še vedno nimamo. Minister Koprivnikar je v medijih izjavil, da se pripravlja strategija nadaljnega razvoja lokalne samouprave. V vaši koalicijski pogodbi ste zapisali, da bo ta strategija odgovorila tudi na vprašanja pokrajinske zakonodaje oziroma ustanavljanja pokrajin. Na vprašanje ministru, kako daleč smo s to zakonodajo, je bil seveda še zelo nejasen. Ker se strategija pripravlja in da je odmik od tega, da bi dobili to pokrajinsko zakonodajo, precejšen, predlagam, da opravimo na to temo širšo razpravo, da vidimo, kje ta trenutek v državi smo in kdaj bodo pokrajine končno vendarle zaživele.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 10, proti 49. (Za je glasovalo 10.) (Proti 49.) Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Jožefa Horvata bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak na poslansko vprašanje Jožefa Horvata v zvezi z ukinitvijo programa dodatka k štipendiji Erasmus + na Javnem skladu Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, proti 50. (Za je glasovalo 7.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Janka Vebra bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za finance dr. Dušana Mramorja na poslansko vprašanje gospoda Janka Vebra glede dostopanja podjetij do kreditov v državnih bankah.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SD ima gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo, predsednik.

Ministru za finance dr. Mramorju sem postavil vprašanje glede tega, ali je seznanjen z odločbama Evropske komisije, ki nalagata slovenskim bankam, da ponujata kreditjemalcem bistveno slabše pogoje kot druge poslovne banke. Posledično mnogi najemajo kredite pri tujih bankah, po drugi strani nam pa Evropska komisija vedno znova postavlja pogoj uravnoveženih financ, ki jih pa nikakor ne moreš doseči, če vseh sredstev, ki smo jih dejansko vložili v dokapitalizacijo bank, ne poskušamo vložiti v svoj gospodarski razvoj, v gospodarsko rast in s tem tudi uravnoveženje javnih financ. Minister je sicer priznal, da ti dve odločbi obstajata, seveda pa ni obrazložil vsebine teh dveh odločb. Zato je prav, da Državni zbor dobi ti dve odločbi na vpogled, opravi razpravo in s tem tudi opravimo tisto svojo dolžnost, predno odločamo o tako pomembnih aktih, kot je recimo tudi fiskalno pravilo, da smo seznanjeni z vsemi aktivnostmi, ki jih Evropska komisija pelje, v tem primeru celo proti Sloveniji. Prepričan sem, da je to tudi v nasprotju s temeljnimi načeli delovanja Evropske unije, zagotovo sta pa ti dve odločbi tudi v nasprotju z ustavnimi načeli Republike Slovenije. Takšno stanje je izjemno zaskrbljujoče, zato je prav in potrebno, da Državni zbor opravi razpravo na to temo. Predlagam, da to razpravo omogočimo s tem, da podprete ta predlog za razpravo, ki sem ga podal; in se Državni zbor resnično seznani s

tako škodljivima odločbama za razvoj Slovenije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in posancev, za je glasovalo 18, proti 41.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Ljuba Žnidarja bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča na poslansko vprašanje gospoda Ljuba Žnidarja v zvezi z državnim prostorskim načrtom za letališče Portorož.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in posancev, za je glasovalo 5, proti 51.

(Za je glasovalo 5.) (Proti 51.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Andreja Čuša bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak na poslansko vprašanje gospoda Andreja Čuša v zvezi z volonterskimi pripravništvi.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in posancev, za je glasovalo 5, proti 51.

(Za je glasovalo 5.) (Proti 51.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Žana Mahniča bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za obrambo gospe Andreje Katič na poslansko vprašanje gospoda Žana Mahniča v zvezi s pripravo novega Zakona o obrambi.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in posancev, za je glasovalo 5, proti 56.

(Za je glasovalo 5.) (Proti 56.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Matjaža Hanžka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča na poslansko vprašanje Matjaža Hanžka v zvezi z izvajanjem priprav na gradnjo II. bloka Jedrske elektrarne Krško.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in posancev, za je glasovalo 10, proti 48.

(Za je glasovalo 10.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Matjaža Nemca bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za izobraževanje, znanost in šport dr.

Maje Makovec Brenčič na poslansko vprašanje gospoda Matjaža Nemca glede predvidenih sprememb Zakona o elektronskih komunikacijah.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SD ima gospod Matjaž Nemec.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala za besedo. Spoštovane kolegice, dragi kolegi!

V tej privatizacijski ihti, ko se dotikamo tudi vprašanja telekomunikacije in samega Telekomoma, spregledujemo en zelo pomemben dejavnik, in to je varnostni vidik. Jaz sem postavil dr. Maji Makovec Brenčič vprašanje glede objave na njihovi spletni strani, ki se dotika spremembe Zakona o elektronskih komunikacijah. Ta razprava bo, samo vprašanje časa, kdaj je. Moj namen jo je spodbuditi, odpreti čim več, ker je prepomembna in preveč zahtevna. Predlagam predvsem razmislek o spremembi 160. člena, ki govori o zakonitem prestrezanju komunikacij, sicer v šestem odstavku, ki govori o prestrezanju komunikacije v mednarodnih elektronskih komunikacijskih omrežjih; se opravičujem. Drugi del se dotika razmisleka in da bi pristopili k temu zelo resno in strokovno, zlasti s sodelovanjem z uradom informacijske pooblaščenke / nerazumljivo/ besedila poglavja tega zakona, ki ureja hrambo podatkov. Razprava je neizogibna, moj namen je pa predvsem ta, da ministrici pomagamo s skupno razpravo, da najdemo pametno rešitev varovanja naše države, naših nacionalnih interesov. Glasovali bomo za. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 59 poslank in posancev. Za jih je glasovalo 17, proti pa 40.

(Za je glasovalo 17.) (Proti 40.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 9. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 17. JUNIJA 2015 OB 18.01 IN SE JE NADALJEVALA 18. JUNIJA 2015 OB 9.02.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 9. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: mag. Tanja Cink, gospa Ljudmila Novak, gospa Suzana Lep Šimenko od 14. ure dalje, dr. Matej T. Vatovec, gospod Ljubo Žnidar in gospod Kamal Izidor Shaker do 13. ure. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU**

PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2014 IN 2015 V OKVIRU NUJNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance mag. Mateji Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod predsednik, gospe poslanke in gospodje poslanci!

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015 se posega v dve vsebinski področji. Določajo se pravila črpanja evropskih sredstev novega programskega obdobja in z novim 39.a členom se ureja pravna povezava med pravili izvrševanja državnega proračuna in izvajanjem Zakona o Slovenskem državnem holdingu. Najprej glede pravil črpanja evropskih sredstev. S predlaganim zakonom se določajo pravila, ki jih bo praviloma poleg pravil, ki veljajo za staro finančno perspektivo, treba upoštevati v novi finančni perspektivi. Dodano je novo tretje podglavje. Ob upoštevanju, da je treba zagotoviti čim boljše črpanje evropskih sredstev in tudi čim hitrejšo povračilo sredstev iz evropskega v državni proračun, se tudi v novi finančni perspektivi ohranja možnost predplačil v enakem obsegu kot po veljavnem zakonu za staro finančno perspektivo, hkrati pa se na novo določa obveznost po hitrejšem povračilu sredstev v državni proračun, in sicer tako, da bo moral upravičenec dokazilo o plačilu posredovati najkasneje v 120 dneh po prejemu sredstev.

S predlaganim zakonom se določa tudi možnost, da se sredstva iz proračuna izplačajo en dan prej, preden upravičencu do teh sredstev obveznost zapade v plačilo. V tem primeru se od upravičenca zahteva, da mora dokazilo o plačilu posredovati posredniškemu organu najkasneje v 8 dneh po dejanskem plačilu. Posledično to pomeni, da bo mogoče povračilo iz proračuna EU zahtevati najkasneje v 14 dneh po izplačilu iz državnega proračuna, posrednim proračunskim uporabnikom in nosilcem javnih pooblastil pa bo poslovanje bistveno olajšano. Nadalje se s predlaganim zakonom določajo tudi obvezna ravnanja organa upravljanja, posredniškega organa oziroma organa potrjevanja v primeru, kadar se ugotovi neupravičeno porabo sredstev iz evropske kohezijske politike. Organu upravljanja se podeljuje tudi pooblastilo, s katerim zahteva izvedbo ukrepa začasnega zadržanja izplačil iz posameznih postavk kohezijske politike, če pride do resnejših kršitev. S predlaganim zakonom se kot organ upravljanja pripozna tudi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, in sicer na področju, ki se nanaša na porabo sredstev Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim.

Na kratko še o predlogu za novi 39.a člen. S predlagano dopolnitvijo zakona se

določa, da bo Slovenski državni holding lahko odločil o pridobitvi kapitalskega deleža le na podlagi predhodno pridobljene potrditve Ministrstva za finance, iz katere izhaja, da so za ta namen v proračunu zagotovljena sredstva. Predlagana ureditev se glede na to, da je sredstva treba zagotoviti v proračunu države, nanaša na pravila o izvrševanju proračuna, po katerih se lahko prevzemajo obveznosti in izplačujejo sredstva v breme proračuna tekočega leta samo za namen in do višine, ki sta določena s proračunom. Hkrati se določa tudi, da se izplačilo izvrši družbi, v kateri bo Republika Slovenija pridobila naložbo neposredno. S tem se ne posega v temeljna načela Zakona o Slovenskem državnem holdingu in v samostojnost SDH pri odločitvah, povezanih z upravljanjem državnega premoženja, vzpostavlja pa se povezava med izvrševanjem proračuna in odločitvami Slovenskega državnega holdinga. Upošteva vse navedeno Vlada predlaga, da Državni zbor predlog zakona podpre. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 10. seji dne 3. 6. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po nujnem postopku predložila Vlada. Predlog zakona je bil posredovan v mnenje tudi občinam. Do seje odbora so amandmaje k posameznim členom predloga zakona vložile koalicijske poslanske skupine, Poslanska skupina Združena levica in Poslanska skupina ZaAB. Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance, Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko ter Zakonodajno-pravne službe. V uvodni dopolnilni obrazložitvi je državna sekretarka na Ministrstvu za finance pojasnila, da je cilj zakona uzakoniti dve vsebinski rešitvi, in sicer vzpostaviti pravno podlago za črpanje kohezijskih sredstev. Predvsem gre za podrobnejšo opredelitev uporabe sredstev in možnosti pravic prerazporeditve le-teh. Drugi vsebinski del pa se nanaša na določilo, s katerim mora SDH pred dokončno odločitvijo o pridobitvi naložb pridobiti zagotovilo Ministrstva za finance, da so v proračunu zagotovljena potrebna finančna sredstva.

Zakonodajno-pravna služba je v mnenju predlog zakona proučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika. Služba je v

svojem mnenju podala nekatere pripombe vsebinske narave ter konkretne pripombe k posameznim členom predloga zakona. Na seji je predstavnica povedala, da so z amandmajem upošteevane posamezne pripombe k členom tega zakona. Na odboru je pisno mnenje predstavil tudi predstavnik Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predloga zakona ne podpira. Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval vložene amandmaje k členom predloga zakona. Odbor je sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin k 2., 4., in 6. členu. Brezpredmetna pa sta postala amandmaja poslanskih skupin ZaAB in Združena levica. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih je sprejel. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 prinaša nekaj novosti. Osnovna novost in osnovni cilj zakona je uzakonitev rešitev, ki bodo leta 2015 omogočile tekoče in nemoteno izvrševanje proračuna države ter pravne podlage za učinkovito črpanje sredstev kohezijske politike. V Slovenski demokratski stranki ocenjujemo, da je takšna rešitev ustrezna in apeliramo na Vlado Republike Slovenije, da res pripomore k temu, da bo Slovenija čim bolj učinkovito črpala kohezijska sredstva, ki so na voljo.

Glede na vse povedano v Slovenski demokratski stranki ne bomo nasprotovali Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Dovolite, da vam na kratko predstavim stališče Poslanske skupine Desus glede sprememb in dopolnitev Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015. Kot smo že slišali, bo zakon uzakonil rešitve, ki bodo v letu 2015 omogočale tekoče in nemoteno izvrševanje proračuna države ter pravno podlago za učinkovito črpanje sredstev evropske kohezijske politike. Pri slednji gre predvsem za podrobnejšo opredelitev porabe

sredstev in možnosti pravic prerazporeditve letih. Dodaja se torej nova vsebina, ki se nanaša na porabo sredstev evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020. Za projekte, ki se financirajo iz teh sredstev, bo Ministrstvo za finance lahko med letom odprlo novo postavko. To bo lahko storilo le na predlog neposrednega uporabnika ter po predhodnem soglasju organov upravljanja in pod pogojem, da se pravice porabe na novih postavkah zagotavljajo le s prerazporeditvami.

V naši poslanski skupini se nam zdi pomembno, da bodo s sprejetjem zakona pristojnosti organa upravljanja v primerjavi s staro finančno perspektivo bistveno večje, saj mu bo zakon omogočil ukrepanje v primeru zamud pri izvajanju projektov. Novela določa obvezna ravnanja organa upravljanja, posredniškega organa oziroma organa za potrjevanje v primeru, kadar se ugotovi neupravičena poraba sredstev evropske kohezijske politike. Organ upravljanja mora od posredniškega organa zahtevati, da do upravičenca, pri katerem je bila ugotovljena neupravičena poraba sredstev evropske kohezijske politike, vzpostavi terjatev. V naši poslanski skupini menimo, da je neupravičena poraba evropskih sredstev nedopustno dejanje, zato je prav, da se do upravičenca v tem primeru vzpostavi terjatev. Določena je tudi izjema, ki se navezuje na že uveljavljeno izjemo, po kateri so dopustna predplačila v višini 30 % predvidenih pogodbenih obveznosti. Doslej so se sredstva v skladu z navedeno točko izplačevala pavšalno, v višini 30 %, čeprav so včasih upravičencem do sredstev dejanski stroški nastali šele kasneje, čez leto ali dve.

Z novim predlogom se določa še dodaten pogoj, po katerem se mora upravičenec do sredstev evropske kohezijske politike zavezati, da bo dokazilo o plačilu posredoval najkasneje v 90 dneh po prejemu sredstev. To pa pomeni, da se bodo sredstva iz državnega proračuna izplačevala zgolj v obsegu, kot je v prihodnjih treh mesecih nujno potrebno za izvajanje dejavnosti, programa ali projekta. Predlog določa tudi novo višino zneska, pri katerem je strošek izterjave nesmiseln oziroma neekonomičen. Evropski predpisi državam članicam omogočajo, da se v utemeljenih primerih lahko odločijo, da ne bodo izvajale postopka izterjave. Na podlagi analize podatkov, ki so jih poročale države članice, je bilo ugotovljeno, da so stroški izterjave v nesorazmerju z višino terjatve, če znesek, ki ga je treba izterjati od upravičenca v zvezi s posameznim plačilom, brez obresti ne presega višine oziroma limita 250 evrov.

Drugi, morda še pomembnejši, vsebinski del v predlogu zakona predstavlja določba, ki govori o tem, da mora SDH pred dokončno odločitvijo o pridobitvi kapitalске naložbe v last Republike Slovenije pridobiti potrditev Ministrstva za finance, da so v proračunu države za ta namen zagotovljena

sredstva. Ob tem Ministrstvo za finance ni pristojno za ugotavljanje, ali je pridobitev posamezne kapitalske naložbe ustrezna, temveč Slovenskemu državnemu holdingu le potrdi, da so v proračunu zagotovljena sredstva. Tako odločitev v Poslanski skupini Desus podpiramo, saj je brez dvoma Ministrstvo za finance tisti proračunski uporabnik, ki ima oziroma mora imeti pregled nad porabo proračunskih sredstev. Tak pregled porabe sredstev kakor tudi poznavanje potreb drugih proračunskih uporabnikov po dodatnih sredstvih oziroma potreb po prerazporeditvi le-teh pa pomeni podlago za odločitev o tem, ali je možno dati Slovenskemu državnemu holdingu tako imenovano zeleno luč za pridobitev kapitalskih naložb v last Republike Slovenije ... / znak za konec razprave/ ... zgolj in izključno z vidika razpoložljivosti sredstev v proračunu. Pri tem pa ne gre za vsebinsko odločanje MF o primernosti bodisi nakupa bodisi prodaje posameznih kapitalskih naložb. Ta odgovornost ostaja na poslovodstvu in nadzornem svetu SDH, ki se je mora v polni meri zavedati ter tudi prevzemati vse odgovornosti za svoja dejanja.

Kot rečeno, v Poslanski skupini Desus menimo, da je predlog zakona dober in ga bomo tudi soglasno podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 v poslanski skupini podpiramo, saj se zavedamo, da v zadnjem obdobju financiramo investicije praktično zgolj iz sredstev Evropske unije, iz Kohezijskega sklada in zelo malo iz lastnih sredstev. Torej, učinkovitost črpanja sredstev iz evropskega proračuna je ključna tudi za naš razvoj, in zato je treba zagotoviti zakonito in učinkovito porabo sredstev kohezijske politike, ki jih ta zakon zagotovo tudi po svoji vsebini zagotavlja. Po drugi strani je to izvajanje izjemno pomembno tudi zaradi tega, ker ugotavljamo, da smo v zadnjem obdobju zelo veliko sredstev vložili v dokapitalizacijo bank, vendar pa te banke ne vračajo sredstev skozi sodelovanje z gospodarstvom in s tem tudi povečevanje učinkovitosti zasebnega sektorja pri vlaganju v investicije. Tako da smo resnično zelo, zelo odvisni od tega, ali bomo učinkovito črpali evropska sredstva ali ne. Pomemben del tega zakona je tudi odločitev, da pomagamo Slovenskemu državnemu holdingu, da v imenu in za račun Republike Slovenije pridobi naložbe, ki so v interesu Republike Slovenije. Če želi pridobiti to kapitalsko naložbo, morajo za to biti tudi zagotovljena sredstva v proračunu, in ta zakon omogoča holdingu, da to izvede na

podlagi zagotovljenih sredstev v proračunu Republike Slovenije.

V poslanski skupini bomo ta zakon podprli in upamo na čim učinkovitejše črpanje evropskih sredstev. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

Predlog zakona ureja dve področji, ki med seboj nista povezani. Prvo je črpanje evropskih kohezijskih sredstev, drugo pa kupovanje naložb v last Republike Slovenije. V Združeni levici nimamo posebnih pripomb na prvi sklop, torej na kohezijo, imamo pa precej pripomb na drugi sklop, torej glede tistega, kar zadeva SDH. Glede kohezijskih sredstev lahko ugotovimo, da so rešitve, predlagane v tem zakonu, precej samoumevne. V razpravi na odboru in v pismih občin nismo zasledili kakšnega resnega nasprotovanja tej rešitvi, smo pa zelo natančno spremljali odzive občin in njihovih združenj, ki pa so opozorili na to, česa v tem predlogu ni. Vlada bi namreč lahko iz teh mnenj razbrala, da trenutno financiranje občinam ne omogoča izvajanja njihovih zakonskih nalog. Izpostaviti moramo, recimo, ukinitve subvencij za tiste socialno ogrožene prebivalce, ki morajo zaradi pomanjkanja neprofitnih stanovanj najemati stanovanja po tržni ceni. Dobivali so namreč splošno subvencijo in razliko med tržno in neprofitno najemnino, ta vlada pa je to podporo ukinila in s tem močno prizadela socialno ogrožene v tistih občinah, ki niso sposobne zagotoviti dovolj neprofitnih stanovanj. V trenutku, ko imamo praktično najvišjo rast v evrskem območju in že peto zaporedno četrtletje pozitivno rast, je tak ukrep, torej ukinjanje subvencij za tiste, ki si ne morejo privoščiti stanovanj po tržnih cenah, nerazumljiv in brezsrčen.

Če grem zdaj še na drugo stvar, na SDH. Predlog, ki je pred nami, je razkril, da v Zakonu o SDH ni prehodne rešitve za primer, da bi SDH hotel dokapitalizirati kakšno državno podjetje pred sprejetjem strategije upravljanja. V Združeni levici ne nasprotujemo investicijam v razvoj ali temu, da bi SDH želel dokapitalizirati katero od podjetij, v katerem ima delež, nasprotujemo pa absurdu, da se lahko SDH ta hip popolnoma avtonomno odloči, da bo na račun Republike Slovenije kupil delež v nekem podjetju, ne da bi Vlada ali Državni zbor za to odobrila proračunska sredstva. Rešitev, ki jo predlaga Vlada, namreč to dopušča. Finančno ministrstvo v tej ureditvi daje samo potrdilo, da so sredstva na razpolago, nato pa noben demokratično izvoljen organ ne presodi, ali je tak nakup smotrno oziroma ali je raba sredstev upravičena. To je v nasprotju z zakonskimi obvezami Vlade, da zagotavlja namensko rabo javnih sredstev.

Rešitev, ki jo Vlada predlaga, ni zadovoljiva, to pa se pokaže že, če jo primerjamo z režimom, ki bo po Zakonu o SDH veljal po sprejetju strategije upravljanja. Strategijo bo namreč sprejemal Državni zbor in v njej bodo morali biti opredeljeni deleži, ki jih bo SDH pridobil v last Republike Slovenije. Nato bo na podlagi te strategije SDH pripravil predlog letnega načrta upravljanja, ki ga bo poslal v soglasje Vladi, Vlada pa bo v postopku presodila, ali je letni načrt upravljanja primeren. V tem postopku bo torej Vlada ravno morala preveriti, ali je prav, da SDH kupi nek delež, in bo tudi odobrila sredstva v ta namen. To je njena dolžnost, in ta zakon ji to omogoča, ampak šele po sprejetju strategije, medtem ko prehodna ureditev to izrecno preprečuje. To določbo bi v Združeni levici radi popravili s predlaganim amandmajem, hkrati pa bi radi vsaj začasno izboljšali tudi pridobivanje naložb po sprejetju strategije upravljanja.

Sedanja ureditev predpostavlja, da Vlada podaja soglasje letnemu načrtu upravljanja, kjer mora biti planirano in utemeljeno pridobivanje naložb, toda letni načrt se sprejema novembra in decembra, medtem ko se posel lahko realizira šele konec naslednjega leta. V tem 12-mesečnem obdobju pa se lahko položaj bistveno spremeni. Lahko se izkaže, recimo, da bo posel zahteval dodatna sredstva, ki niso bila predvidena v proračunu. Lahko se ugotovi, da investicija sploh ni smotna. Potrdilo finančnega ministrstva, ki bi ga mi uvedli z amandmajem, bi bila tako neke vrste varovalka. Ministrstvo je po Zakonu o SDH zastopnik javnega interesa in bi zato moralo še enkrat preveriti predlagani posel pred njegovo realizacijo. Če bi se pojavil sum negospodarnosti ali nepravilnosti, bi lahko tako ministrstvo preventivno ukrepalo v skladu z zakonom in zaščitilo javni interes.

Te spremembe se nam zdijo nujne in svojo podporo zakonu vežemo na podporo Vlade temu amandmaju. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, spoštovana državna sekretarka!

Danes obravnavana novela Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 je potrebna zaradi začetka črpanja evropskih kohezijskih sredstev iz nove finančne perspektive 2014–2020, ki se je začela že pred letom in pol. Kot vemo, so sedanja določila zakona omogočala črpanje evropskih sredstev le iz stare oziroma prejšnje finančne perspektive 2007–2013, ki se v finančnem pogledu z letošnjim letom zaključuje. Predlagane rešitve so dobre in omogočajo zakonito in učinkovito črpanje evropskih sredstev, zato jih bomo v Novi Sloveniji – krščanskih demokratih podprli. Evropska

sredstva so pravzaprav naša edina razvojna sredstva, in tudi zato je potrebno, da jih učinkovito črpamo. Namreč, del slovenske politike uspešno odganja tuji kapital, in zaradi tega ostajamo v nekem starem poslovnem modelu oziroma pri neki stari ekonomski politiki, ki ni učinkovita, ki ne zagotavlja dolgoročnega razvoja Republike Slovenije. In ni čudno, da je gospod Mramor, minister za finance, zaskrbljen, saj je včeraj izjavil, da bo leto 2016 izjemno težko. Mi v Novi Sloveniji ministru verjamemo, zato ker ima največ informacij, in smo zaradi tega zaskrbljeni.

Posebej pomembna je ohranitev možnosti predplačil iz državnega proračuna, saj prav na ta način upravičenci sploh lahko kandidirajo za evropska sredstva. V večini upravičenci, neposredni in posredni proračunski uporabniki, nimajo za te namene lastnih razpoložljivih sredstev in pogosto tudi ne možnosti, da bi jih pridobili. Pomembna novost je tudi možnost izplačila obveznosti upravičenca do sredstev evropske kohezijske politike iz državnega proračuna en dan pred zapadlostjo obveznosti. Tudi ta možnost bo po našem prepričanju bistveno povečala krog tistih proračunskih uporabnikov, ki bodo kandidirali za evropska sredstva. Že na seji Odbora za finance in monetarno politiko smo krščanski demokrati pri obravnavi predloga tega zakona izpostavili potrebno odprtje razprave o višini povprečnine za občine v drugi polovici tega leta. Višina povprečnine je z zdaj veljavnim zakonom določena od 1. 7. 2015 do konca tega leta na 500,83 evra, medtem ko je za prvo polovico letošnjega leta znašala 525 evrov. Ob sprejemanju Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 je Vlada obljubila sprejetje ukrepov, ki bodo imeli za lokalne skupnosti neto finančni učinek plus 23 milijonov evrov, in sicer bi se ti ukrepi nanašali na prihodkovno in odhodkovno stran občinskih proračunov.

Takih ukrepov Vlada do zdaj ni prinesla v parlament, druga polovica leta pa je praktično že tu. Sredstva, ki jih lokalne skupnosti prejmejo iz državnega proračuna v višini ustrezno dogovorjene oziroma določene povprečnine, so pomemben finančni vir za delovanje lokalnih skupnosti in zagotavljajo izvajanje njihovih zakonskih nalog. Ugotavljamo, da lokalne skupnosti, torej občine, dobivajo vsak mesec več obveznosti, denarja pa dobivajo vse manj. To se posebej pozna pri podeželskih perifernih občinah, torej tistih, v katerih ni nekih močnih gospodarskih subjektov. To nas samo oddaljuje od skladnega regionalnega razvoja. Takšna politika ni dobra, to je uničevanje slovenske lokalne samouprave in je dejansko v nasprotju z Evropsko listino lokalne samouprave. Takšni politiki bomo krščanski demokrati ostro nasprotovali. Čeprav danes obravnavana novela zakona o izvrševanju proračunov člena zakona, ki ureja višino povprečnin občin, ne odpira, v Novi Sloveniji opozarjamo na nujnost

čimprejšnje ureditve tega vprašanja. Višina povprečnine za letos, torej tudi za drugo polovico leta, mora ostati vsaj na nivoju 525 evrov. Pričakujemo torej, da bo Vlada takoj začela z dogovarjanjem z reprezentativnima predstavnikoma lokalnih skupnosti glede tega vprašanja.

Kot že rečeno, pa bomo poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov danes obravnavani predlog sprememb in dopolnitev Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanjo mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Predsednik, državna sekretarka, gospe in gospodje!

Predlog novele Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 naj bi bil po svoji osnovni značilnosti tehnični zakon, zakon, ki bi povedal, kako naj se proračun v obdobju, za katerega je v resnici sprejet, izvršuje. No, zakon o izvrševanju proračunov že dolgo ni samo tehnični zakon. Žal se z vsakim sprejetim proračunom ali njegovim rebalansom, ali pa tako kot danes, ko ne obravnavamo ne rebalansa ne proračuna, v njem znajdejo neke nove vsebine, ki vanj ne sodijo. Čeprav bi lahko vsaj nekoliko problematizirala vsebine, ki v predlogu ZIPRS so in jih danes sprejemamo, tega ne bom storila. To so že storili kolegi pred menoj in prav tako Zakonodajno-pravna služba. Izpostavila pa bom nekaj stvari, ki nas motijo, in to je, da zakon sprejemamo na podlagi uredbe. Kot vemo, v pravni državi obstajajo hierarhije pravnih aktov oziroma vsaj naj bi obstajale. Akti naj bi si sledili po nekem vrstnem redu, hierarhiji – ustava, zakon, uredba, pravilnik. Ne vem, kako je zakon lahko pripravljen na podlagi uredbe. Mislim, da bi moralo biti ravno obratno.

Za Zavezništvo je bolj kot kaj drugega problematično to, česar današnja novela ne obravnava. Spomniti želimo na dejstvo, da je Vlada Republike Slovenije ob spremembah in dopolnitvah zakona o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015, novela D, v skladu z dogovorom z občinami predvidela nižjo povprečnino v obdobju od 1. julija 2015 do 31. decembra 2015. Občinam bi v zameno znižali stroške ter tako dosegli, da le-te ne bodo zapadle v finančno in likvidnostno stisko. Do sem vse lepo in prav. Od tukaj naprej pa ... Ukrepov, ki bi stroške dejansko znižali, danes, ko smo v drugi polovici junija, ni. Vlada jih še ni pripravila oziroma kot kaže, še niti ne ve, kateri ukrepi naj bi to bili. V resnici torej obstaja resno tveganje, da ukrepov, ki bi znižali stroške občin, ne bo, vsaj ne julija, ko se bo dejanska povprečnina znižala s 525 na 500 evrov. Tu govorimo o dobrih 20 milijonih evrov, ki jih bodo

morale občine očitno, kot kaže, nadomestiti same, čeprav je ta denar namenjen nalogam, ki jih izvajajo občine, naložila pa jim jih je država.

Kot sem že povedala, za nas ni problematično to, kar v zakonu piše, ampak je problematično to, česar v zakonu ni. Problematično je to, da sprejemamo zakone. Tako je bilo z zadnjo novelo zakona o izvrševanju proračunov, za katero ne vemo, kako se bo izvajala. Govorim ponovno o povprečnini za občine. Na moje vprašanje, kakšni bodo ukrepi in kako bomo ta člen dejansko izvajali, je državni sekretar odgovoril, da gre za neumestno vprašanje. Verjamem, da so do danes na Ministrstvu za finance ugotovili, da je bil bolj neumesten, da ne rečem kaj drugega, odgovor Ministrstva za finance kot pa naše vprašanje. Mislim, da želi koalicija v naslednjem tednu obravnavati še en pomembnejši zakon, to je zakon o fiskalnem pravilu, za katerega nam prav tako ne znajo povedati, kako, na kakšen način, kaj vse je treba še dodatno spremeniti, da se bo zakon lahko izvajal. Neodgovorno je sprejemati take zakone, zato pričakujemo, da bo koalicija, seveda smo pa tudi mi pri tem pripravljeni sodelovati, v nadaljevanju pripravljala in sprejemala zakone, za katere znamo ob sprejetju povedati, kako se bodo izvajali. Od Vlade pa pričakujemo in zahtevamo, da bo občinam, če ne najde ukrepov, do 1. julija zagotovila povprečnino v višini 525 evrov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Urška Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala za besedo.

Izvrševanje proračuna obsega vse postopke in aktivnosti, ki jih je treba opraviti zato, da se realizira sprejeti proračun tako na nivoju proračuna kot celote kot na ravni posameznega finančnega načrta. Postopke izvrševanja proračuna podrobneje ureja zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije. Tokratni predlog novele zakona o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015, ki ga danes obravnavamo, naslavlja dva vsebinska sklopa. V prvem sklopu se urejajo vprašanja, ki so povezana z izvajanjem in črpanjem sredstev kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020. V obdobju od sprejetja zadnje spremembe novele tega zakona do danes so bili sprejeti postopki in izpolnjeni predpogoji, da se določijo pravila porabe sredstev evropske kohezijske politike za naslednje programsko obdobje. Vlada Republike Slovenije je sprejela uredbu o koriščenju sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji, s katero je določila nacionalna pravila za porabo sredstev kohezijske politike.

Ker pa vseh vsebin, ki jih določajo uredbe Evropske unije, ni dopustno urediti v podzakonskih predpisih in ker je vsebina povezana tudi z izvrševanjem proračuna, se s

predlagano novelo zakona določajo nekatere pristojnosti in obveznosti posameznih organov pri porabi sredstev kohezijske politike. V primerjavi z ureditvijo porabe sredstev za staro finančno perspektivo so v novih pravilih drugače določene možnosti za predplačila iz evropskih sredstev in pravila v zvezi z neupravičeno porabo sredstev v zvezi z možnostjo zadržanja izvajanja posameznih postavk kohezijske politike, če bi prišlo do nepravilnosti in popravljalni ukrepi ne bi bili izvedeni v skladu z zahtevami. Dodana je tudi možnost za prerazporejanje pravic porabe na postavkah kohezijske politike, če bi na posamezni postavki prišlo do kakršnihkoli nepravilnosti in bi lahko to ogrozilo črpanje sredstev kot celote. Vsekakor ta sprememba omogoča črpanje sredstev, ki so predvidena v državnem proračunu za letošnje leto v višini več kot ene milijarde evrov in dejansko pomenijo največji del sredstev, iz katerih se financirajo državne investicije, ki tudi v letošnjem letu pomembno pozitivno vplivajo na gospodarsko rast in zaposlenost.

Drugi sklop, ki ga ureja ta novela zakona, pa določa, da mora SDH v primerih, kadar pridobiva kapitalske deleže v imenu in za račun Republike Slovenije, pred dokončno odločitvijo o pridobitvi naložbe pridobiti zagotovilo Ministrstva za finance, da so v proračunu države zagotovljena potrebna finančna sredstva. To pa ne pomeni, da bo Ministrstvo za finance presojo o tem, ali je pridobitev posamezne kapitalske naložbe nujna, smotna in ustrezna, pač pa zgolj Slovenskemu državnemu holdingu potrdi, da so v proračunu države za namen pridobivanja kapitalskih naložb zagotovljene pravice porabe v ustrezni višini. Gre za povezavo med državnim proračunom oziroma B bilanco državnega proračuna in Zakonom o Slovenskem državnem holdingu, ne posega pa se v pristojnosti SDH za samostojno upravljanje s kapitalskimi naložbami. Glede na povedano predlagana sprememba sledi cilju, da bo v letu 2015 omogočeno tekoče in nemoteno izvrševanje proračunov države, ter vzpostavlja ustrezne pravne podlage za učinkovito črpanje kohezijskih sredstev v novem programskem obdobju.

Zato bomo v naši poslanski skupini Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in o vloženem amandmaju. V razpravo dajem 6. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica.

Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.
Besedo ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Jaz bom na kratko samo obrazložil naš amandma, in sicer amandma glede pridobivanja deležev v last Republike Slovenije. Kot sem že v stališču povedal, v Združeni levici nikakor ne nasprotujemo možnosti, da bi Slovenski državni holding po potrebi s proračunskimi sredstvi dokapitaliziral neko državno podjetje, da mu omogoči razvoj. Amandma Združene levice izhaja iz ugotovitve Zakonodajno-pravne službe, da predlagani prvi odstavek novega 39.a člena ne razlikuje med ureditvijo do sprejetja prvega letnega načrta upravljanja in po sprejetju tega dokumenta, ki se sprejema na podlagi veljavne strategije upravljanja naložb. Kot sem že v stališču predstavil, gre predvsem za to, da se ti dve ureditvi sinhronizira. Predlagana predhodna rešitev je po našem mnenju namreč pomanjkljiva. Ministrstvo za finance po tem predlogu, ki bo v veljavi po tem členu, državnemu holdingu izda nekakšno bianko menico. Ministrstvo ne sme presojati, ali je kupovanje nekih deležev oziroma dokapitalizacija nekega podjetja sploh smotna. Namreč, če so sredstva v proračunu zagotovljena, jih mora izplačati ne glede na upravičenost naložbe.

To je nesprejemljivo in po našem mnenju tudi v nasprotju s temeljnim konceptom Zakona o SDH. Skladno s 30. členom Zakona o SDH mora namreč uprava SDH pripraviti letni načrt upravljanja naložb in v njem vključiti tudi pridobivanje novih naložb v last Republike Slovenije. Nato mora SDH pridobiti soglasje vlade na ta predlog, in v naši ustavni ureditvi je dolžnost vlade in njenih ministrstev, da zagotovijo namensko rabo sredstev. Tega vlada ne more in po zakonu ne sme prepustiti nekemu SDH, če lahko nekoliko ironično citiram ministra Židana. Mi smo zato predlagali amandma, ki bo to ureditev, torej soglasje vlade, prenesel tudi na prehodno odboje, ko še nista sprejeta letni načrt in strategija upravljanja. Rešitev, ki jo predlagamo, je torej popolnoma enaka in čisto preprosta. Prav tako – to tudi urejamo z amandmajem – pa je treba dopolniti trajno ureditev zagotavljanja sredstev za pridobivanje naložb na račun Republike Slovenije.

Mi ne nasprotujemo temu, da se za večje investicije in družbeno koristne projekte državna podjetja lahko dokapitalizirajo tudi iz proračuna, smo pa proti temu, da o tem avtonomno odloča osem ljudi, osem menedžerjev v upravi in v nadzornem svetu SDH. Odločanje o porabi proračunskih sredstev je namreč naloga ministrstva in vlade, ki ju Državni zbor kot neposredno voljen demokratični organ neposredno nadzira. In kolikor mi razumemo 30. člen Zakona o SDH, je dolžnost vlade in ministrstva natanko to – da vsakič preverita smotnost investicij, ne pa da izdajata bianko menice za porabo proračunskih sredstev. To je njuna zakonska, celo ustavna funkcija, ki je po našem mnenju ni mogoče prelagati na nek poslovodni, menedžerski organ. V nasprotnem

primeru bi bilo soglasje brezpredmetno in ga niti ne bi bilo treba uvajati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegi in kolegice!

Mislim, da je že prav, da SDH samostojno odloča – zato je bil tudi ustanovljen – o kapitalskih investicijah in tudi o prodajah. Je pa drugo vprašanje tukaj – da bo pred tem, pred svojo naložbo moral na Ministrstvo za finance iti vprašati, ali obstaja denar za to. In drugo vprašanje je, kaj če tega denarja ne bo. Upam, da bo celotna zadeva v praksi delovala, da bo komunikacija tekoča in da bo zaradi tega SDH lahko opravljal svojo vlogo. Narobe bi bilo, da bi bil SDH zaradi takšne določbe, ko mora poizvedeti o finančnem stanju na določeni postavki, omejen oziroma ne bi mogel poslovati. Ob tem mi dovolite, predsednik, da se ozrem še na dva druga področja, ki ju ta zakon ureja. Prvo področje je črpanje evropskih sredstev. Mislim, da je pozitivno, da čim prej sprejmemo vse tiste rešitve, ki omogočajo večje črpanje. Tukaj apeliram na Vlado, da se ne bo zgodilo, da bo v naslednji perspektivi črpala vse na koncu, tako kot letos, ko je v letu 2015 po zadnjih informacijah treba počrpati še okoli milijardo evrov, kar je slabo. In da bo to usklajeno tudi s tekočimi proračuni. Tako da glede črpanja ni nobenih težav. V tem zakonu ni nobenih težav. Težave so potem, ko je treba te investicije narediti, pripraviti in ko jih je treba tudi financirati. Upajmo, da bo manj težav, kot jih je bilo do zdaj.

Kot tretje bi izrazil svojo zaskrbljenost predvsem glede mnenja, ki ga je dal tudi Državni svet glede povprečnin v zvezi z občinami. Občine imajo na eni strani dodatne naloge, na drugi strani pa se jim omejuje povprečnina, zdaj na 505 evrov, ne glede na to, da prihodki v proračunu rastejo, da imamo večji davek na dodano vrednost glede na prejšnja obdobja in tudi glede na načrt, ki si ga je tukaj Vlada zastavila. Zato bi bil smiselni čimprejšnji dogovor v zvezi z občinami in tudi to, da bodo občine imele zagotovljenega dovolj denarja, zato da bodo lahko financirale. Navsezadnje so generator razvoja, in upam, da bo do tega tudi prišlo. Drugače pa, kot je že bilo povedano, kot je rekla gospa Bratušek, to je zakon, v katerega se uvršča vse tisto, česar ni nekje drugje. Krpajo se stvari, ki bi morale biti verjetno urejene tudi nekje drugje. Verjetno glede transparentnosti čim manj takih rešitev in čim več sistemskih rešitev oziroma da se težave odpravljajo tam, kjer jim je dejansko mesto. Toliko glede komentarja o tem zakonu.

Kot je bilo že povedano s strani gospoda Pogačnika, mi temu zakonu ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Dovolite mi, da se odzovem na predlog amandmaja in na nekatere druge razprave v zvezi s predlaganim zakonom. Najprej v zvezi z amandmajem. Kot sem že povedala v uvodnem nagovoru, je namen te določbe vzpostaviti pravno povezavo med izvrševanjem proračuna in nalogami, ki jih ima SDH. Namen te določbe ni, da bi se posegalo v sistem upravljanja z državnim premoženjem, kakor ga določa Zakon o SDH. Ugotovim lahko samo to, da se pa s predlaganim amandmajem zgodi prav to. S predlaganimi rešitvami se poseže v že določene rešitve v zvezi z upravljanjem državnega premoženja, in ocenjujemo, da to v tem členu in v tem zakonu ne bi bilo primerno, tudi ob upoštevanju opozoril gospe Bratušek in zdaj gospoda Šircelja. Glede na to, da je bilo s strani več poslancev izpostavljeno vprašanje povprečnine z občinami, bi vas rada obvestila o naslednjem.

Ta predlog zakona je bil Državnemu zboru predložen v začetku maja, ko so pogovori z ministrstvi in občinami potekali. Dejansko smo identificirali možna znižanja stroškov občin v višini dobrih 9 milijonov evrov, vse na podlagi sprememb podzakonskih aktov, in ti so zdaj v zaključni fazi priprave. Občinam je ta rezultat že bil predstavljen in tudi predstavljena namera Vlade, da za manjkajočih 13,7 milijona evrov popravimo oziroma spremenimo povprečnino. V tem trenutku čakamo na odziv občin glede naše ocene možnih prihrankov. Zaradi tega bomo v naslednjih dneh pristopili k pogovorom o možnosti za spremembo sklenjenega dogovora in v nadaljevanju predlagali tudi spremembo zakona o izvrševanju proračuna. Poslovniška pravila glede tega, kako se spreminjajo zakoni, žal ne dopuščajo, da bi to uredili že v tej noveli. Drugače žal ni bilo mogoče postopati. Tudi mi nismo zadovoljni s pogostim spreminjanjem enega in istega zakona, vendar dane razmere zahtevajo hitro ukrepanje na več različnih področjih, zato se je Vlada odločila za pristop, ki sem ga pojasnila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Očitno je še interes za razpravo, zato prosim, da se prijavite. Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala, gospod predsednik.

Verjamemo v dobronamernost amandmaja Združene levice, vendar Nova Slovenija – krščanski demokrati tega amandmaja nikakor ne moremo podpreti. Mi to razumemo povsem drugače in si želimo apolitično upravljanje z državnim premoženjem. Zaradi tega smo tudi naredili apolitični Slovenski državni holding. Vendar je politika še vedno

tukaj zelo blizu in še vedno preveč vplivna. Mi smo v letu 2012 pripravljali nek drugačen koncept upravljanja z državnim premoženjem, ko bi bilo tudi lastništvo na strani Slovenskega državnega holdinga. Ampak zdaj je takšna rešitev, kot jo pač imamo, in jo je treba spoštovati. Mislimo, da ta amandma politiki spet daje preveč možnosti za vplivanje pri ključnih odločitvah, in to ni dobro. To smo se pa najbrž zdaj že kaj naučili, ker vedno, ko politika poseže v takšen ali drugačen primer upravljanja ali privatizacije, nam delnice strmoglavijo. To zdaj vedo že osnovnošolci. Upam, da bo to spoznala tudi celotna slovenska politika. Ne smemo se politiki vmešavati v upravljanje gospodarskih družb. Na ta način zelo učinkovito odganjamo tuje investitorje, ki pa jih ta trenutek krvavo potrebujemo. Potrebujemo nova delovna mesta.

Tukaj ponovno opozarjam na izjavo ministra dr. Mramorja, češ da bo leto 2016 izjemno težko. Na to se moramo danes pripravljati. Upam, da ni že prepozno. Kaj je bilo skupnega predstavitev stališč poslanskih skupin? Kar nekaj poslanskih skupin, nazadnje kolegica Alenka Bratušek v imenu Zaveznitstva, je jasno poudarilo potrebo po razpravi o določitvi povprečnine za drugo polovico letošnjega leta. 500 evrov je daleč premalo. Lokalne skupnosti so na nogah, kršena je Evropska listina lokalne samouprave. Tu gre za samoupravo. Tukaj ne želim vplivati na reprezentativne organizacije, torej Združenje občin Slovenije in Skupnost občin Slovenije. Želim pa samo poudariti, da je bilo pri mnogih občinah veliko nejevolje pri podpisu dogovora, ki je veljal za določitev povprečnine za letošnje leto. Tako da morata tudi ti dve združenji bolj upoštevati in poslušati vse občine, tudi male, podeželske, periferne, torej tiste, ki nimajo nekih močnih gospodarskih subjektov, ki bi zaposlovali.

Danes je treba prisluhniti najmanjšim občinam, in ne želim, da bi teh 23 milijonov, kar je Vlada napovedovala, da bo neto finančnih učinkov, registrirali oziroma beležili zgolj pri štirih, petih mestnih občinah. Vam povem, da se ti učinki do tega trenutka, v tej prvi polovici prav nič, prav nič ne poznajo na podeželskih občinah. Zdaj se moramo zmeniti, kaj bomo z lokalno samoupravo. Na drugi strani pa vsi priznavamo in hvalimo občine, saj se v okviru občin odvija med 70 in 80 % vseh javnih investicij. Kje tečejo kohezijski projekti? V glavnem v neki skupini občin oziroma v regiji, kot je na primer pomurski vodovod, ki se, hvala bogu, zaključuje, in je ta trenutek največji kohezijski projekt v tej državi. Občine ga peljejo. Res je, da so veliko let potrebovale, da so se poenotile, vendar je uspelo. In upam, da bodo Pomurci v drugi polovici letošnjega leta dobili neoporečno vodo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Najlepša hvala.

Če sem pravilno razumela izvajanje državne sekretarke, ne podpirajo amandmaja Združene levice predvsem iz razloga, ker naj bi bil v nasprotju z nekim drugim zakonom. Vsebina Vlade oziroma ministrstva ne moti toliko kot to, da posega v nek drug zakon. Že v uvodni predstavitvi sem povedala, da je to že nešteta rešitev, ki na tak način v zakonu o izvrševanju proračuna rešuje stvari. Zato bi želela slišati mnenje, ali Vlada nasprotuje vsebini amandmaja, da se bomo lažje odločili, ali ga podpreti ali ne. Skratka, ne zanima me, ali je v nasprotju z nekim drugim zakonom, ker ZIPro lahko napiše "ne glede na ...". Zanima me glede vsebine. Moram pa še enkrat izpostaviti občine. Odgovor, da danes, ko smo 18. junija, ni dovolj časa za spremembo zakona o izvrševanju proračunov, je malo neodgovoren. Poslanci zakona o izvrševanju proračunov sploh ne moremo vlagati. Če bi lahko vložili spremembo tega zakona, pa nam poslovnik tega ne dovoljuje – razlog je pa ta, da naj bi to res bil tehnični zakon, ki bi Vladi omogočil izvrševanje proračunov –, bi ga vložili in zagotovili občinam to, kar jim gre. Opozarjali smo na to ob sprejemanju zakona, povedala sem, kakšen odgovor smo dobili, ampak to se nam konstantno dogaja. Predstavili ste nam program stabilnosti za leti 2016 in 2017 in tudi povedali, da bomo enkrat kasneje izvedeli, kakšni ukrepi nas bodo pripeljali do konkretnih števil.

Danes sem enkrat že in še enkrat bom omenila zakon o fiskalnem pravilu. Tudi tu nimamo odgovorov, kako se bo izvajal. Vse, kar nam Vlada oziroma največja vladna stranka zna povedati, je, da apelira na našo odgovornost, da glede na to, da je to potrebno, moramo tudi mi biti odgovorni. Odgovornosti na vaši strani, da poveste, kako se bo to izvajalo, pa ni. Jaz se ne strinjam s tistimi, ki pravijo, da bo ta povprečnina najbolj prizadela podeželske oziroma majhne občine. Jaz sem celo prepričana, da bo bistveno bolj prizadela velike, najbolj pa največjo občino. In takrat, ko smo se mi borili za to, ste rekli, da je sklenjen dogovor. Okej, dogovor je res bil sklenjen, ampak je treba dogovor spoštovati v celoti, tudi tisti drugi del, ki se nanaša na Vlado. In če je res vse dogovorjeno, tako kot smo danes slišali, ne vem, zakaj dobivamo maile in klice županov, ki apelirajo na nas, da te stvari uredimo. In še enkrat želim naglas povedati: mi predloga zakona o izvrševanju proračunov oziroma sprememb ne moremo predlagati, sicer bi jih. Se pravi, Vlada je edina, ki lahko to stvar reši. In me zanima, kako bo to rešeno do 1. julija. Škarje in platno imate in ste imeli v rokah, da pravočasno, če ni bilo ukrepov na mizi, stvari uredite.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Rad bi samo odgovoril gospodu Horvatu in gospe sekretarki. Tu ne govorimo o tem, ali lahko SDH avtonomno razpolaga z državnimi naložbami ali ne, ampak govorimo o tem, ali lahko SDH avtonomno razpolaga s proračunskimi sredstvi ali ne. Mislim, da je to treba povsem ločeno obravnavati. Mi tu govorimo o proračunskih sredstvih, in nad proračunskimi sredstvi bdijo voljeni organi – Državni zbor, ministrstva, Vlada. Ministrstvu za finance in Vladi z našim predlogom vračamo pristojnosti, da bdita in nadzirata proračunska sredstva. Ob tem pa še enkrat opozarjam, da tukaj ne gre za nek radikalen ukrep, ampak gre za popolnoma enak ali pa zelo podoben sistem upravljanja s proračunskimi sredstvi, kot bo tisti, ki bo uveljavljen po sprejetju strategije o upravljanju državnih naložb. Namreč, takrat bo Državni zbor sprejel strategijo, nato bo SDH na podlagi le-te pripravil načrt in ga nato dal v potrjevanje Vladi. Za prehodno obdobje pa to ne velja, kar se tiče, recimo, pridobivanja novih deležev v last Republike Slovenije, in mi v to prehodno obdobje uvajamo podoben mehanizem, kot bo veljal potem. In tukaj tudi mene zanima, gospa sekretarka, kateri je vaš vsebinski razlog, da ne podprete tega amandmaja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

V zvezi s predlaganim amandmajem. Vlada ga vsebinsko ne podpira, z obrazložitvijo, da ob sistemu upravljanja z državnim premoženjem, kot ga določa Zakon o SDH, vzpostavlja neko dodatno pravilo, ki ni skladno z Zakonom o SDH, in to se nam zdi neprimerno. Namen, zaradi katerega smo predlagali 39.a člen, je bil zgolj vzpostaviti povezavo med izvrševanjem proračuna in odločitvami SDH v zvezi z morebitnimi povečanju kapitalskih naložb. V zvezi s povprečnino pa še enkrat povem, da je sestanek z združenji občin potekal v torek popoldne. Občine imajo nekaj dni časa, da povedo, kakšne so njihove ocene prihrankov, ki so skupno identificirani. Na podlagi tega bomo v najkrajšem možnem roku začeli pogovore o spremembi dogovora o višini povprečnine in na podlagi dogovorjenega predlagali spremembe zakona o izvrševanju proračuna, ki bodo nove rešitve uveljavile že z mesecem julijem. Kakšne točno bodo zakonske določbe, je odvisno od tega, kako se bomo z občinami dogovorili. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Kot sem že omenil v stališču Poslanske skupine Nove Slovenije, mi zakon v delu, ki je prav težiščni del, pozdravljamo, ko gre za učinkovitejše črpanje evropskih sredstev oziroma financiranje kohezijskih projektov. Na tej točki želim opozoriti, da mora Vlada narediti vse, da se vendarle začnejo kohezijska sredstva oziroma na splošno evropska sredstva črpati čim prej. Opozarjam, da smo že leto in pol v novem večletnem finančnem okviru 2014–2020. Poslanci Državnega zbora se na raznih medparlamentarnih konferencah srečujemo tudi s poslanci iz drugih držav članic in ugotavljamo, da v nekaterih državah črpanje iz nove finančne perspektive že davno teče, od začetka. Tukaj želim opozoriti na sklep, ki je zelo učinkovit, ki smo ga sprejeli na Odboru za zadeve Evropske unije februarja lanske leto, ta pa je, da Odbor za zadeve Evropske unije kvartalno spremlja dinamiko črpanja kohezijskih sredstev. S tem kvartalnim spremljanjem smo veliko dosegli in dajemo nov pospešek za črpanje evropskih sredstev.

Opozarjam na to, da je ta trenutek, v tem časovnem obdobju gotovo treba razmisliti, ali ima služba Vlade za razvoj in kohezijo – tu se pač moram kot opozicijski poslanec postaviti na stran te vladne službe – ta trenutek dovolj kadrovskih resursov, glede na to, da še vedno pelje projekte iz stare finančne perspektive, obenem pa smo že v novi finančni perspektivi. Tukaj bi morala Vlada biti dokaj fleksibilna in ugotoviti, ali so potrebne kakšne kadrovske okrepitve. Poleg tega pa na Odboru za zadeve Evropske unije – tukaj je najbolj glasen kolega Zvone Lah, upravičeno – vedno opozarjamo na pripravljenih 11 projektov, ki se še ne izvajajo, še nimajo pogojev. Ministrica gospa Alenka Smerkolj je nekje v začetku letošnjega leta obljubila, izjavila, da bi z začetkom gradbene sezone ti projekti lahko štartali. Kdaj se začne gradbena sezona? Po starem slovenskem običaju na jurjevo, to je 23. ali 24. april, zdaj ko imamo nove gradbene materiale, pa gotovo prej. Danes smo v sredini leta in teh 11 projektov še vedno stoji, še nimajo zelene luči. Tukaj želim opozoriti na to, da mora Vlada res poskrbeti, da v administrativnem smislu pripravi vse potrebno, da ti projekti dobijo zeleno luč.

Včeraj smo dobili na mizo odgovor Vlade na mnenje Državnega sveta glede zakona, ki ga zdaj obravnavamo, predvsem pa glede povprečnin, glede financiranja lokalne samouprave. Vlada tukaj navaja: "Vlada Republike Slovenije je na seji dne 12. 6. 2015 obravnavala tretje poročilo o aktivnostih ministrstev v zvezi z nižanjem stroškov občin in ugotovila, da se s predlaganimi in uveljavljenimi spremembami predpisov stroški občin v letu 2015 znižujejo za okrog 9 milijonov evrov." Govorimo pa o neto finančnem učinku 23 milijonov. Mene zdaj zanima – morda boste rekli, gospod predsednik, da to zdaj ni tema, ampak Vlada je dala to mnenje prav na ta zakon –, katere so te občine, ali so to samo mestne,

velike ali tudi podeželske, tudi periferne, v katerih so se ti stroški znižali za 9 milijonov evrov, in kateri so ti ukrepi, ki so k temu prispevali. Ker kot zdaj tukaj večinoma vsi, predvsem iz opozicije, razpravljamo, občine imajo problem in župani so na nogah. Jaz sem zadovoljen, da v tem sporočilu Vlada tudi obljublja, da bo prišla nova sprememba zakona o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015, kjer bo uveljavljena višja povprečnina. Hvala bogu! Kaj pa pomeni višja, ali bo to 525 ali več, je pa drugo vprašanje. Na to opozarjamo in verjamem, da nas Vlada posluša, in ne samo posluša, ampak da nas bo tudi upoštevala. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki ministrstva, dragi kolegice in kolegi!

Ta sprememba predloga zakona o izvrševanju proračuna v vsakem primeru prinaša nove kvalitete. To predvsem vidim na področju povečanja učinkovitosti črpanja kohezijskih sredstev, ker nenazadnje vsaj vemo, da so glavni vir financiranja investicij prav ta evropska sredstva in so izrednega pomena predvsem za podeželske občine, ki tudi razvojno najbolj trpijo oziroma so odrinjene. Da bi lahko povečali učinkovitost črpanja in da bi se predvsem usmerila ta sredstva v tiste kvalitetne projekte, pa je nedvomno pomembno, da prav organ upravljanja dobi ta dodatna pooblastila oziroma pristojnosti, saj le tako lahko pravočasno ukrepa in predlaga tudi prerazporeditev teh sredstev za tiste projekte, ki si tega financiranja tudi zaslužijo. Toliko o tem.

Kar se pa tiče SDH. Praktično rečeno, če gledamo trenutno ureditev brez tega, da SDH nima zagotovljenih pravic finančnega vira v proračunu, saj ne more skleniti posla za nakup kapitalskega deleža – tu ne gre za to, da se politika vtika v to ali pa kakorkoli vpliva, saj oni samostojno pripravijo predlog in predlagajo vladi, da postopki stečejo, da se zagotovijo potrebna finančna sredstva v proračunu države v bilanci B. Tu ne vidim nobenega problema. Kar se pa tiče financiranja občin, povprečnin, nam je lahko jasno, da se to ni zgodilo zdaj, da je splet okoliščin privedel do tega, da se je na žalost ta vir zmanjšal. Vsekakor pa upam in sem tudi prepričan, da če bodo finančni okviri omogočali, se bo tudi to stanje za občine izboljšalo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? (Ne želi.)

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločili danes v okviru glasovanj, eno uro po prekinjeni 12. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O ENKRATNEM ODPISU DOLGOV V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 6 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Lukom Mescem. V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za finance in monetarno politiko predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem predsednici odbora gospe Urški Ban za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 10. seji dne 3. 6. kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o enkratnem odpisu dolgov, ki ga je Državnemu zboru dne 2. 4. 2015 predložila skupina poslancev, s prvopodpisanim Lukom Mescem. K obravnavi te točke so bili vabljeni predlagatelj, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Zakonodajno-pravna služba. Prvopodpisani predlagatelj poslanec Luka Mesec je v dopolnilni predstavitvi členov predloženega besedila odboru pojasnil, da gre v Sloveniji za krizo strukturne narave s posledičnim stanjem številnih ljudi pod pragom revščine, s tem da zadevni zakon odpira možnosti enkratnega odpisa dolga za najrevnejše. Predlagatelj meni, da je do evidentne specifične problematike po zgledu držav v podobnih situacijah tovrsten nekonvencionalen pristop države na mestu.

V nadaljevanju je ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak po uvodnem pojasnilu, da intenco predloga Vlade v bistvu podpira, izpostavila dejstvo, da je Vlada problematiko zaznala in k reševanju slednje pristopila že pred tremi meseci, vendar na drugačen način. S tem v zvezi Vlada meni, da je celovita rešitev mogoča le v okviru širšega družbenega dogovora, ki poleg določenih podjetij vključuje tudi občine, banke in nevladne organizacije. Po oceni Vlade je le tako možen ustrezen pristop k projektu odpisa dolga socialno najrevnejšim, ki na družbeni ravni z elementom medsebojnega zaupanja predstavlja optimalno izvedbo v okviru skupnega dogovora. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v nadaljevanju ob predstavitvi mnenja opozorila na evidentno vsebinsko problematiko besedila, ki ne zagotavlja enake obravnave dolžnikov, niti ne določa kriterijev oziroma pogojev za odpis, niti postopka, ki bi zagotavljal, da ne bo prišlo do arbitrarnega odločanja o odpisu, ne sodnega varstva zoper tako odločanje. Sklep, ki ga sprejme upnik, po danem pojasnilu namreč ni upravná odločba, pač pa zgolj civilnopravna izjava volje upnika, ki jo sporoči dolžniku.

V nadaljevanju je bilo navedeno, da se konkretne pripombe Zakonodajno-pravne službe nanašajo na osem členov besedila, s tem da nekateri amandmaji le delno sledijo mnenju. V okviru predstavitve mnenja Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je bilo povedano, da komisija predlog podpira, saj bi koristil tako posameznikom z dolgi, ki jih ne morejo poplačati, kot pravnim osebam s terjatvami do dolžnikov, ki bodo za odpis dolga na določen način stimulirani z davčnimi spodbudami, in nenazadnje državi, ker bo zaradi prispevka k reševanju socialne problematike hkrati nedvomno vzpostavljena pozitivna klima med prebivalstvom. Pred samo izvedbo obravnave te točke je bil na pobudo poslanca Janka Vebra v skladu s Poslovnikom Državnega zbora in predhodnimi obrazložitvami na glasovanje dan predlog sklepa, da besedilo ni primerno za nadaljnjo obravnavo. Odbor za finance in monetarno politiko je o sklepu glasoval in ga potrdil. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo dajem predstavniku predlagatelja predloga zakona Luki Mescu za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa.

LUKA MESEC (PS ZL): Gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o enkratnem odpisu dolgov smo v Združeni levici pripravili zaradi dejstva, da kriza, s katero se soočamo v Sloveniji, ni individualne, ampak strukturne narave. Skozi zadnjih sedem let krize in napačnih vladnih ukrepov, ki druge rešitve kot zgolj in samo varčevanja na plečih najrevnejših niso predvideli, smo prišli do izredno nevarne situacije. Medtem ko Vlada rada izpostavlja statistične podatke, ki kažejo, da se gospodarsko stanje v državi izboljšuje, na drugi strani vedno pozablja predstaviti tiste statistične podatke, ki ji niso povšeči. Vlada tako rada govori o spodbudnih gospodarskih kazalcih, manj rada pa o socialnih kazalcih. Reševanje krize na račun prebivalcev s politiko zategovanja pasu je do danes privedlo do tega, da imamo v Sloveniji več kot 55 tisoč otrok pod pragom revščine, 35 % gospodinjstev, ki težko preživijo mesec, drugi največji porast revščine v območju EU v letih 2012 in 2013. To so podatki, ki kažejo, da je treba hitro in nujno ukrepati. In Predlog zakona o enkratnem odpisu dolgov predstavlja ravno takšen ukrep.

Predlog smo pripravili na podlagi že obstoječih rešitev, ki so jih izvedli na Hrvaškem, Madžarskem in Islandiji. In na podlagi primerjave teh modelov smo poiskali rešitev, ki je najbolj primerna za Slovenijo. Trenutni zakon tako vsebuje precej enostaven mehanizem, s katerim bi najrevnejšim odpisali dolgove v treh korakih. Najprej ustvarja pravno podlago, na podlagi katere bi vse pravne osebe ne glede na svojo obliko in status lahko povsem prostovoljno

pristopile k odpisu dolgov. Svojo namero bi sporočile Finančni upravi, ta bi objavila seznam vseh sodelujočih, ki bi jo posamezniki nato naslovili na pravne osebe. Do odpisa bi bili po našem predlogu upravičeni dve kategoriji prebivalcev in prebivalcev. V prvo kategorijo spadajo vsi prejemniki socialne pomoči ali varstvenega dodatka, v drugo pa vsi, ki živijo pod statistično določenim pragom revščine. Ti ljudje iz druge kategorije bi se zglasili na centrih za socialno delo, kjer bi dobili potrdilo, da so njihovi prihodki res tako majhni, in se nato zglasili na Finančni upravi, ki bi jim omogočila, da se povežejo s podjetji, ki so zainteresirana za odpis dolgov, in na ta način razrešijo svoj težak položaj.

Državljanom in državljanom, ki so se znašli v začaranem krogu neplačanih položnic, bi lahko s takim zakonom vsaj delno omogočili nov začetek, ki pa za državni proračun na drugi strani ne bi imel posebnih učinkov ali stroškov. Gre torej za rešitev, ki bi jo morala podpreti tako finančni minister kot ministrica za delo, vendar pa se je na Odboru za finance in monetarno politiko, kot smo slišali, zgodilo vse kaj drugega. Pred tem, pred Odborom za finance in monetarno politiko, je bil predlog zakona v Državnem svetu deležen soglasne podpore vseh socialnih partnerjev, od Trgovinske zbornice, obrtnikov, sindikatov do Gospodarske zbornice, a se je na žalost kljub temu zelo pozitivnemu sporočilu na Odboru za finance in monetarno politiko zgodilo povsem nekaj drugega. Koalicija je namreč onemogočila razpravo o tem zakonu in brez da bi dobili besedo vabljeni članice in člani odbora sprejela sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Da je šlo za nesprejemljiv manevar koalicije, sta se strinjala tako Komisija za poslovniki kot predsednik Državnega zbora.

Razlog za tako ravnanje pa seveda ne tiči v tem, da je predlog zakona slab, ampak zgolj v tem, da gre za opozicijski predlog, ki ga vladna koalicija ne glede na vsebino ni zmožna podpreti. V Združeni levici imamo en sam cilj, to smo skozi zadnjih šest mesecev pregovarjanja večkrat poudarili, in to je, da se poišče učinkovito rešitev, ki bo hitro in na podlagi jasno določenih meril omogočila odpis dolgov najrevnejšim in jim dala priložnost za nov začetek. Ministrica je na odboru ob padcu našega zakona obljubila, da se bo to kljub vsemu zgodilo in da bodo prvi odpisi že do septembra, zato računamo, da bo ministrica svojo obljubo tudi izpolnila. S tem smo zadovoljni. Naš predlog je bil v tem smislu realiziran oziroma vsaj ministrica pravi, da bo. Ministrice bomo zato držali za besedo. Če v septembru do obljubljenega odpisa ne pride, pa bomo naš predlog ponovno vložili. In če do tega pride, računamo, da bomo takrat ... / opozorilni znak za konec razprave/ ... poštene obravnave. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavnic Vlade, ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani predsednik Državnega zbora. Dragi poslanke in poslanci!

Kot je bilo že v uvodu predstavljeno, Vlada Republike Slovenije podobno kot tudi večina članic in članov Odbora za finance in monetarno politiko nasprotuje sprejetju predlaganega zakonu. Vlada Republike Slovenije se zaveda težke situacije, v kateri se nahajajo državljanke in državljani zaradi dolgov, ki jim nastajajo, a hkrati menimo, da zakonska ureditev ni primerna in zadostna za pomoč državljanke in državljanom. Konkretno pa se v predlogu zakona postavljajo številna vprašanja. Predlog zakona podeljuje novo nalogo davčnemu organu, ki pa ni davčne narave. Predlog zakona bi pomenil bistveno večjo obremenitev za centre za socialno delo, kar ni sprejemljivo. Predlog zakona predvideva uvedbo novega informacijskega sistema, kar predstavlja nove finančne posledice za proračun. Predlog zakona ne določa jasnega postopka ugotavljanja pogojev za odpis in nadzora. Predlog zakona prav tako posega v določbe Zakona o davku na dodano vrednost, ki je usklajen z evropsko zakonodajo.

Po predlogu zakona se za dolžnika, kateremu bodo upniki lahko odpisali dolgove, štejejo fizične osebe. Pri tem nastane problem, da so fizične osebe tudi tiste, ki opravljajo dejavnost. Tako se postavlja vprašanje primernosti vključitve dolgov fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost, ki izvira iz naslova opravljanja dejavnosti. Torej, bili so tudi številni vsebinski pomisleki, da se ne bo zdelo, da je Vlada samo zaradi tega, ker gre za opozicijski predlog, temu nasprotovala. Se pa Vlada Republike Slovenije strinja s Poslansko skupino Združena levica, da je ljudem v stiski treba ponuditi roko. Zato že od februarja 2015 pripravljamo širši paket pomoči socialno najbolj ogroženim, poleg sistemskih rešitev, poleg tega, da država vsako leto nameni kar občuten delež bruto domačega proizvoda za socialno najranljivejše. K sodelovanju smo povabili občine, podjetja, humanitarne organizacije in tudi banke. Naš dogovor ne bo obsegal zgolj odpisa dolgov, ampak tudi pomoč pri deložacijah in uvedbo socialne oziroma predplačniške kartice, s katero bomo rešili problematiko zaračunavanja stroškov, povezanih z vpogledom v tekoče račune prebivalcev.

Hkrati se zavedamo, da odpis dolgov, ki bo predstavljal enkratni dogodek, ne nudi dolgoročne rešitve za državljanke in državljane. Zato bo Vlada v okviru operativnega programa za črpanje evropskih sredstev sredstva namenila tudi in predvsem aktivaciji prejemnikov socialnih

transferjev, njihovi celostni obravnavi ter oblikovanju sistema ustreznih programov socialne aktivacije. S tem želi Vlada Republike Slovenije doseči čim večje približevanje trga dela in čim bolj trajne oblike dela za najbolj ranljive skupine. Določene aktivnosti se bodo izvajale z oblikovanjem preventivnih programov, tudi programa finančnega opismenjevanja ranljivih skupin. Vlada Republike Slovenije se vsekakor zaveda problema, s katerim se soočajo državljani in državljanke. K temu je pristopila, in verjamem, da me boste vsi skupaj in predvsem državljanke in državljani držali za dano obljubo, da bomo paket celostne pomoči ponudili v čim krajšem možnem času. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS):

Lepo pozdravljeni, spoštovani predsednik, spoštovana ministrica, poslanci in poslanke!

Za Predlog zakona o enkratnem odpisu dolgov bi lahko rekli, da je zelo všečen zakon, kajti prav nihče izmed nas si ne more zatisniti oči pred perečimi socialnimi problemi. Ljudje so v čedalje večji socialni stiski. Bodisi da gre za mlajšo bodisi starejšo populacijo, gospodarska kriza žal ne pozna razlike. Zato tudi upokojenci niso nič kaj manj prizadeti. Podatki kažejo, da je vse večje število starejše populacije, ki drsi pod prag revščine. Stopnja tveganja revščine se samo za starejše osebe giblje nekje okrog 20 %. Vedno več je prejemnikov pokojnin, ki so v izredno težkem socialnem položaju, kajti po zadnjih podatkih približno 49 tisoč upokojencev prejema pokojnine, nižje od 300 evrov. In kaj lahko naredimo s 300 evri na mesec? Skoraj vsak upokojenec bo najverjetneje najprej poplačal vse svoje obveznosti in šele potem razmišljal o svojih osebnih potrebah. Večina jih je tako navajena, rekli bi usklajena praksa. Odgovorno ravnanje s hišnim proračunom je veščina, ki je še vedno ne pozna vsak.

Je pa tudi res, da so nas težki časi prisilili, da se vse bolj zavedamo situacije in se ji skušamo čim bolj prilagoditi. Toda kaj če kljub velikim naporom še vedno na koncu meseca zmanjka denarja za pokritje ene ali dveh položnic za redne življenjske stroške? Slednje se iz meseca v mesec vse bolj kopičijo in že nastane težava. Ravno k takšnemu širšemu reševanju problematike je pristopila tudi Vlada. Dobili smo jasno zagotovilo, da aktivnosti na tem področju intenzivno potekajo že nekaj časa, za kar v Poslanski skupini Desus verjamemo, da bo prizadetim prineslo vsaj kanček upanja, torej novo priložnost za začetek. Poslanska skupina Desus podpira načela socialne države ter posledično aktivno pristopi k reševanju socialnih problemov. Menimo, da se je zadeve treba lotiti temeljito in učinkovito. Ravno slednje je tehten

razlog, zakaj sva člana Poslanske skupine Desus na matičnem delovnem telesu glasovala za sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Tudi stališče celotne poslanske skupine je enako. Ocenjujemo, da se je Vlada bolj aktivno potrudila najti ustrezne rešitve, ki so bile oblikovane na podlagi neposrednih informacij ter izkušenj iz same prakse, in ravno to je tisto, za kar menimo, da je veliko bolj verodostojen argument. Treba je prisluhniti vsakemu posamezniku in upoštevati zaskrbljujoče signale, ki izhajajo iz terena. Ni dovolj, če sprejememo zakon, ki bo obtičal na teoretični osnovi. V Poslanski skupini Desus se nam zdi zelo pomembno, da se lotimo tudi ostalih ukrepov za zagon gospodarstva. V prvi vrsti so to nova delovna mesta ter ohranitev obstoječih. Povečana produktivnost je edina rešitev, ki bo rešila problem nakopičenih dolgov ter delovala preventivno. Tudi ta vidik je zelo pomemben, da ne odpišemo dolgov samo enkrat in zadeva je zaključena. Moramo biti zelo pozorni, kajti dolgovi se lahko zelo hitro vnovič nakopičijo. Zato ostaja naš ključen pomislek predlaganemu zakonu ta, da gre za kratkoročno rešitev, ne pa sistemsko ureditev na dolgi rok. Zavedamo se, da bo potrebno še veliko napora, da se občanke in občani znova ne znajdejo v brezupnem položaju. Odpis dolga na način, ki ga predlaga Vlada, je le prvi korak, želimo si pa, da bi bil čim bolj uspešen. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala še enkrat za besedo. Lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov, v kateri pozdravljamo dobronamernost predlagatelja Predloga zakona o enkratnem odpisu dolgov!

Dejstvo je, da so posledice gospodarske in finančne krize – gre za svetovno gospodarsko in finančno krizo – močno posegle tudi v prebivalce v Sloveniji, in zelo dolgo trajajoča ekonomska kriza ima posledice na socialni položaj naših prebivalcev. Ugotavljamo, da se v proračunu letno zagotavlja že skoraj 1,2 milijarde za socialne transferje. Odziv Slovenije na gospodarsko in finančno krizo je bil nekako v duhu finančnih pričakovanj, če lahko tako rečem. Zmanjševalo se je predvsem socialne pravice, in Zakon za uravnoteženje javnih financ je eden od tistih, ki je drastično posegel ravno v položaj ljudi z namenom, da se uravnotežijo javne finance. Na drugi strani smo pa tudi veliko sredstev vložili v dokapitalizacijo bank z namenom, da banke spodbudijo gospodarsko rast in da zagotovimo nova delovna mesta in s tem izboljšamo položaj ljudi v Sloveniji. Žal se odziv s strani bank ni zgodil na način, da bi spodbujal financiranje gospodarstva oziroma kreditiranje gospodarstva, in ta hip so razmere zelo kritične, zato ugotavljamo, da je

dobronamernost tega zakona še kako pomembna.

Opozarjamo pa na to, da se nam lahko v prihodnosti razmere še poslabšajo ravno zaradi tega, ker je še na tej seji Državni zbor sprejel zakon o deregulaciji poklicev v trgovini. Gre za 100 tisoč ljudi, ki delajo v sistemu trgovin. Nevarnost nižanja delavskih pravic je s tem bistveno večja kot pred tem, in iskanje lukenj za manjše plačilo bo zagotovo eden od velikih izzivov kapitala. Tako da si želimo, da bi dejansko zaživela rešitev, ki jo je nakazalo tudi ministrstvo za delo s tem, ko pripravlja dogovor, ki bo sklenjen z različnimi upniki in v katerem bo jasno, natančno opredeljen namen odpisa, postopek, višina odpisanih sredstev ter roki in upravičenci za uveljavljanje odpisa dolgov. Torej, potreben je širši družbeni konsenz glede odpisa dolgov, kajti dejstvo je, da sam odnos med dolžnikom in upnikom ureja že Obligacijski zakonik, ki govori o tem, da je odpis dolgov možen na podlagi sporazuma med obema. Žal tudi Obligacijski zakonik ne govori natančno o kriterijih, ki jih je treba izpolnjevati. Enako velja tudi za zakon o enkratnem odpisu dolgov, ki ga danes obravnavamo in za katerega ugotavljamo, da je neprimeren za nadaljnjo obravnavo ravno zaradi tega, ker tudi ta zakon ne prinaša jasnih kriterijev, da ne bi prihajalo do arbitrarnega odločanja o tem, komu bo odpisan dolg in komu dolg ne bo odpisan.

Prav tako pa zakon tudi nima izdelanega postopka, da bi lahko nekdo, ki se mu zgodi krivica, to poskušal uveljavljati potem tudi na sodišču. Zato je ta hip zelo primerna odločitev resnično ta, da se poskuša doseči dogovor. Če pa tudi ta dogovor ne bi uspel, pa mislim, da je vendarle treba razmišljati o tem, da upoštevamo tudi zelo kvalitetna opozorila Zakonodajno-pravne službe k temu zakonu, da se ob morebitnem neuspehu dogovora pripravi novo besedilo zakona o odpisu dolgov, ki bo bolj izčiščeno, predvsem pa bo imelo jasnejše kriterije, za katere teme oziroma obveznosti je mogoče izvesti odpis dolgov, kakšen bo ta postopek in kako bomo preprečevali arbitrarno odločanje, komu se odpiše dolg in komu ne. Vsebina predlaganega zakona je zagotovo izjemno dobrodošla tudi zaradi tega, ker smo tudi s pravnosistemskega vidika dobili bistveno več informacij, kot bi jih sicer, če bi govorili samo na osnovi že veljavnega Obligacijskega zakonika. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Spoštovani predsednik, spoštovani kolege in kolegi!

V Združeni levici smo 23. januarja 2015 vložili zahtevo za sklic nujne seje dveh pristojnih odborov, s katero smo predlagali Vladi, naj ustanovi posebno skupino, ki bo po zgledu Hrvaške pristopila k pogajanjem s

telekomunikacijskimi, energetskimi in komunalnimi podjetji, bankami, državnimi organi, občinami in podjetji v lasti občin, na podlagi katerih bo možen delni ali popolni odpis zapadlih obveznosti, ki jih imajo do njih najranljivejše skupine prebivalcev Slovenije. Državna sekretarka na Ministrstvu za finance gospa Mateja Vraničar je menila, da takšne rešitve ne potrebujemo, saj da imamo institut osebnega stečaja in možnost obročnega odplačevanja davčnih dolgov. Na seji je bila prisotna tudi državna sekretarka na ministrstvu za delo gospa Martina Vuk, ki je predstavila že obstoječe pravice iz javnih sredstev ter dodala, da "je izredna pravna pomoč namenjena ravno tistim, ki ne morejo plačevati, ki imajo neke stroške, ki jih ne morejo plačevati iz lastnih dohodkov ali pa so jim ti stroški nastali zaradi višje sile ali naravne nesreče".

Koalicija predlaganih sklepov seveda ni sprejela; bili naj bi premalo določni in konkretni. Skladno s tako obrazložitvijo največje koaliicijske stranke smo v Združeni levici pripravili konkretno rešitev in aprila v zakonodajni postopek vložili Predlog zakona o enkratnem odpisu dolgov. V zadnjem času smo s strani Vlade velikokrat slišali, kako naj bi se stanje v Sloveniji izboljševalo, kako so gospodarski kazalci vedno bolj pozitivni in kako se že kažejo rezultati njenega dela. Pri tem seveda predstavniki Vlade pozabijo povedati, da medtem ko so gospodarski kazalci res že nekaj časa pozitivni, so socialni kazalci še vedno izredno negativni. Sprememb tega negativnega trenda pa nikakor ni videti. Od rasti BDP imajo koristi le nekateri, medtem ko so tisti, ki so brez lastne krivde plačali davek krize, v vedno težji situaciji. Statistični podatki ne lažejo. Povečano je število otrok in gospodinjstev, ki živijo pod pragom revščine, in stopnja tveganja revščine se iz leta v leto povečuje. 35 % gospodinjstev, ki težko preživijo mesec, druga največja porast revščine na območju EU, v letih med 2012 in 2013 55 tisoč otrok pod pragom revščine – to so podatki, ki jasno kažejo na to, da je treba ukrepati. In predlog, ki smo ga pripravili v Združeni levici, je vsekakor ukrep, ki predstavlja vsaj prvi korak k spremembi negativnih trendov.

Očitke, ki jih poslušamo danes, pa popolnoma zavračamo, saj smo vse pomanjkljivosti, ki so bile v predlogu, popravili z amandmaji. Tudi govoričenje o zagonu gospodarstva in delovnih mest, oprostite, je tukaj, na tem mestu neprimerno in prazno, saj je to zelo dolgotrajen proces in bo v tem času, ko bo Vladi slučajno to uspelo, za mnoge že prepozno, spoštovani. To zveni bolj kot predvolilna obljuba in puhlica kot pa konkretno delo današnje vlade. S predlogom zakona bi tako omogočili pravnim osebam, da po enostavnem postopku brez dodatnih stroškov odpišejo dolgove najranljivejšim skupinam prebivalstva. V Združeni levici smo nad ravnanjem koalicije ob obravnavi predloga zakona zgroženi. Po konstruktivni razpravi na

seji pristojne komisije Državnega sveta, kjer je bil naš predlog soglasno sprejet, nas je na pristojnem odboru Državnega zbora pričakal hladen tuš. Brez razprave, brez tehtnega argumenta, popolnoma nedemokratično in mimo poslovnih določil je bil sprejet sklep, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo, ker naj ne bi vseboval vseh potrebnih sestavin, kar je zloraba poslovnika, s čimer se strinjata tako predsednik Državnega zbora kot Komisija za poslovnik.

Je pa bila razprava na odboru omogočena ministrici za delo, ki je obljubila, da bodo prvi koraki v smeri odpisa dolga narejeni že konec tega meseca, dolgovi pa naj bi bili najrevnejšim odpisani že konec septembra. Ministrica je na dan sporne seje odbora podjetjem in občinam že razposlala predloge odpisa. Kljub temu, da smo mnenja, da je naš predlog celovitejši, nas veseli, da bo do tega potrebnega ukrepa po šestih mesecih pregovarjanj vendarle prišlo. Kot smo večkrat poudarili, je važno, da do odpisa dolgov pride in da začnemo razreševati hude socialne stiske ljudi, ne glede na to, kdo je predlagatelj zakona. Bomo pa ministrici gledali pod prste, in če v septembru do tega ne pride, bomo naš predlog jeseni še enkrat vložili. Tokrat pa pričakujemo, da bo naš predlog deležen poštene obravnave. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Gospod predsednik, hvala lepa. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovana gospa ministrica!

Pred nekaj dnevi smo na skupni seji Odbora za zadeve Evropske unije in Odbora za finance in monetarno politiko obravnavali priporočila Evropske komisije v zvezi z nacionalnim reformnim programom za leto 2015 in v okviru obravnave teh priporočil prejeli tudi dokument služb Evropske komisije, ki ima naslov Poročilo o državi – Slovenija 2015. V sklopu tega poročila, ki je obsežno, ima sto strani, je navedeno, mislim da, na 65. strani, da je Slovenija po stopnji revščine sicer še vedno pod povprečjem Evropske unije, zaskrbljujoč pa je trend na tem področju, saj stopnja revščine vse od leta 2009 v Sloveniji stalno in strmo raste. Število ljudi, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost, je v letu 2013 doseglo 410 tisoč. 410 tisoč ljudi torej živi v revščini oziroma v socialni izključenosti. To je več kot 20 % slovenskega prebivalstva, se pravi več kot ena petina. O tem tudi govori Ginijev koeficient, ki pravi, da je slovenska družba zelo egalitarna družba – egalitarna v revščini.

Eden od pomembnih dejavnikov, ki je poleg gospodarske krize vplival na porast stopnje revščine v državi, je tudi ukinitvev tako imenovanih državnih pokojnin oziroma uvrstitev istih med socialnovarstvene prejemke. Pravna

podlaga za ukinitve državnih pokojnin je bil Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Ta zakon je med drugim povzročil tudi zmanjšanje koriščenja socialnovarstvenih prejemkov s strani starejših upravičencev, saj je uvedel vračljivost varstvenih dodatkov, če ima upravičenec kakršnokoli premoženje. Prenova sistema socialnovarstvenih prejemkov, ki naj bi jo prinesel Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, naj bi predvsem onemogočala zlorabe na tem področju, ne da bi zmanjšala socialno varnost prebivalstva. Dejansko pa je novi sistem dodeljevanja socialnovarstvenih prejemkov povzročil večjo stopnjo revščine in svojega zastavljenega cilja torej ni dosegel. Manjše korekcije tega zakona, ki so bile opravljene v preteklih letih, splošnega trenda zviševanja stopnje revščine niso popravile.

V Novi Sloveniji smo večkrat poudarili, da obstoječi sistem socialnovarstvenih prejemkov ni ustrezen, je predvsem zelo nepregleden, administrativno izjemno zahteven, ker je skrajno zapleten. Kar pa je najbolj bistveno: najbolj upravičenih do socialnovarstvenih prejemkov sploh ne doseže. Potrebna bo torej celovitejša prenova socialnovarstvene zakonodaje. Enkratni odpis dolgov je sicer stihijski ukrep z enkratnim učinkom. Po prepričanju nas krščanskih demokratov so take akcije v tem trenutku potrebne, glede na socialni položaj številnih upravičencev in njihove varnosti, vendar pa morajo biti zakonske podlage za take rešitve dodelane do te mere, da bodo take pomoči deležni le tisti, ki so do takega ukrepa dejansko upravičeni, kar pa obravnavani predlog zakona zagotovo ni. Krščanski demokrati dajemo prednost sistemskim ukrepom, ki bodo omogočali dostojno preživetje, dostojno plačilo za pošteno delo čim večjemu številu državljanov.

V prvi vrsti mora biti preživetje zagotovljeno posamezniku z zaslužkom od lastnega dela, s tem da morajo biti zaslužki vključno z minimalno plačo taki, da zagotavljajo dostojno življenje posamezniku in njegovi celotni družini, če jo ima. V Novi Sloveniji oziroma krščanski demokrati se zavzemamo za to, da bi vsi državljani imeli pravične priložnosti za zaslužek, torej za trdno in učinkovito gospodarstvo, ki je najboljša socialna politika. Ja, najboljša socialna politika je tista politika, ki ustvarja nova delovna mesta. Tisti, ki si sami žal ne morejo pomagati, to so ostareli, bolni in socialno zapostavljeni, pa morajo biti deležni socialne pomoči po načelu solidarnosti. Poudarjamo še, da je treba instrumente socialne politike vgraditi v celoten zakonodajni sistem, v stanovanjsko, davčno, družinsko, zdravstveno, pokojninsko in invalidsko ter drugo zakonodajo.

Soglašali smo in soglašamo s sklepom, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanjo mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Spoštovani!

Pred časom predstavljena rešitev, ki so jo svojim državljanom ponudili pri naših sosedih Hrvatih in o kateri so mediji poročali, je tudi pri nas porodila zanimanje. Z zanimanjem smo preučili hrvaški dogovor, ne zakon, dogovor, ki so ga sklenili na eni strani hrvaška vlada in na drugi strani upniki v zvezi z odpisom dolga socialno najšibkejšim. Tudi v Poslanski skupini Zavezništvo enako kot predlagatelji menimo, da je dolgotrajna gospodarska kriza skupaj z varčevalnimi ukrepi pripomogla, da je število ljudi blizu ali pod pragom revščine naraslo. Tako smo danes dnevno priča tragičnim zgodbam o lačnih otrocih, o otrocih, katerih starši ne zmorejo zagotavljati niti osnovnih dobrin. O dopustu in o ostalih prostočasnih aktivnostih niti ne bom govorila. Dnevno smo priča zgodbam o starostnikih, ki se prehranjujejo zgolj še v ljudskih kuhinjah, ali o starostnikih, ki so odvisni od finančne pomoči svojih otrok, saj pokojnine že dolgo ne zadoščajo za poplačilo osnovnih obveznosti. Dnevno lahko zasledimo tragične zgodbe iz naše neposredne soseščine o družinah, ki so zaradi nekaj sto evrov dolga podvržene deložaciji, rubežem in so tako tudi porinjene čez socialni rob. Tudi zaradi teh ali predvsem zaradi takšnih zgodb, ki smo jim žal priča vsakodnevno, smo v naši poslanski skupini z vso skrbnostjo preučili rešitve, ki so jih pripravili na Hrvaškem.

Žal hrvaških rešitev ni možno kar tako prenesti v naš pravni red. Kot že rečeno, gre za tripartitni dogovor med državo, upnikom in dolžnikom. Gre torej za dogovor, ki ima v svoj fundament vgrajeno prostovoljnost. To je torej prva razlika med hrvaškim odpisom dolga in predlaganim zakonom. Dodatno je sigurno treba poudariti institut osebnega stečaja. Stečajni postopek je sicer postopek, ki traja povprečno tri leta, in v tem času se dolžniku dodeli stečajni upravitelj. Slednji upravlja tako s premoženjem kot prihodki dolžnika, vse z namenom, da se upniki v čim večji meri poplačajo. Spomniti želim, da so ne dolgo tega naložila finančno breme začetka stečajnega postopka posamezniku prav sodišča, in to z namenom, da bi čim širši množici posameznikov sploh omogočili, da začnejo ta postopek. V času trajanja stečajnega postopka, pa čeprav gre za relativno dolgo obdobje, tako ni deložacij in ni rubljenja premoženja.

Predlog zakona, ki ga je v obravnavo vložila Poslanska skupina Združena leвица, je všečen, vendar pa je po našem mnenju dimenzija področja, ki bi naj ga urejal, preveč široka, da bi jo poslanski zakon lahko ustrezno obravnaval. Vlada je nenazadnje tista, ki je dolžna uvodoma predstavljeno problematiko z vsemi svojimi resursi in mehanizmi ustrezno reševati. V interesu nas vseh je, da se pripravijo rešitve, ki bodo v praksi dale rezultate, in tudi ni nepomembno zaščititi upnike, da ne bi ob tem prihajalo do zlorab. Na nedomišljenost nekaterih rešitev je tako opozorila tudi Zakonodajno-

pravna služba, ki je v mnenju izrazila mnogo pomislekov. Če zaključim. V poslanski skupini smo naklonjeni ideji in ciljem, ki so bili predstavljeni s Predlogom zakona o enkratnem odpisu dolgov. Prepričani smo, da je ukrepanje tukaj nujno potrebno, zato tudi pozivamo Vlado in pristojno ministrstvo, da obljubljene predloge rešitev čim prej pripravi in predstavi. Aktivnost Vlade bomo skrbno in tudi kritično spremljali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovana ministrica, spoštovani poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini SMC se zavedamo problematike, ki jo skuša nasloviti predlagani zakon o enkratnem odpisu dolgov, in razumemo, da je za številne državljane in državljanke vsak dan zamude pri sprejemanju ukrepov na tem področju korak dlje od sodržavljan in sodržavljank, ki so zašli v spiralo zaostrenih razmer, nesrečnih spletov okoliščin, vedno težjih odločitev in neznosnih posledic, ki jih te prinašajo. V zvezi z zakonom, ki ga je predlagala Poslanska skupina Združena levica, so se tako nam kot tudi drugim parlamentarnim strankam, Vladi in Zakonodajno-pravni službi porajala številna vprašanja. Od opredelitev in naloženih obveznosti tistim, ki naj bi dolgove odpisali, in predvidevanja finančnih posledic ukrepa v praksi, do novih pristojnosti organov, procesiranja vlog, informacijske podpore in drugih. Vprašanja in pomisleke smo ocenili za tako resne, da po našem mnenju nadaljnjega postopka ne bi uspeli prilagoditi na način, ki bi zagotovil doseganje ciljev in prispeval k izboljšanju razmer. V programu SMC smo si na področju izboljšanja socialnega položaja prebivalstva zastavili več ciljev, ki bi v doglednem času pripeljali do razmer, ko ne bi bilo več nikogar pod pragom revščine, in s tem do dostojnega življenja najranljivejših skupin prebivalstva.

Iz tega razloga Vlada Republike Slovenije na področju, ki ga skuša v omejeni meri nasloviti tudi predlog zakona, intenzivno pripravlja več rešitev – dogovor med različnimi deležniki o skupnem in sočasnem odpisu dolgov oziroma terjatev, ki jih imajo do družin njihovi stanodajalci, lokalna samouprava, komunalna podjetja in dobavitelji energentov, banke ter država. Pričakujemo, da bo ta dogovor med Vlado Republike Slovenije, občinami, družbami in humanitarnimi organizacijami podpisan v kratkem. To zagotovilo smo prejeli tudi od ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospe Anje Kopač Mrak, na katero poslanci SMC apeliramo, naj v to vložijo dodatne napore, da se težko pričakovani dogovor udejanji v najkrajšem času. Prav tako že nestrpnost pričakujemo napovedane rešitve s

področja pomoči tistim, ki jim grozi prisilna izselitev ali so bili že deložirani, saj njihove težave že preraščajo v nacionalno sramoto. Nadalje, v kratkem pričakujemo tudi konkretne rešitve na področju poplačil stroškov bank pri izvajanju sklepov o izvršbah ter rešitev, ki bi jih lahko prinesle napovedane predplačniške kartice, namenjene izključno nakazilom denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, otroškega dodatka pri prejemnikih denarne socialne pomoči in državnih štipendij.

Spoštovani! Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini SMC podprli sklep, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, spoštovani kolegi in kolegice!

V Slovenski demokratični stranki smo zaskrbljeni nad dogajanjem, nad padanjem življenjskega standarda, nad povečano brezposelnostjo v Sloveniji. V Slovenski demokratični stranki se zavedamo problematike, s katero se sooča čedalje več prebivalcev Republike Slovenije. Vendar je pri tem treba poudariti nekaj. Med leti 2004 in 2008 ti problemi niso bili tako veliki, kot so danes. V mandatu vlade Janeza Janše med leti 2004 in 2008 je Slovenija beležila najnižjo brezposelnost. Beležila je najvišjo gospodarsko rast, nadpovprečno v Evropski uniji. Edinkrat v zgodovini je Slovenija imela proračun, ki je odražal presežek. To je bilo v letu 2007. Potem je prišla vlada Boruta Pahorja, potem je prišla vlada Alenke Bratušek in zdaj vlada Mira Cerarja. Življenjski standard Slovencev je začel drastično padati. Po eni strani bi bil predlog, ki ga je dala Združena levica, lahko upravičen. Po drugi strani smo pa v Slovenski demokratični stranki prepričani, da bi predvsem vlada Mira Cerarja morala poskrbeti, da do takšnih dogodkov in takšnih problematik v Sloveniji ne bi prihajalo. Kajti glede na dosedanje delo vlade Mira Cerarja, ki v Državni zbor ni prišla še z nobenim zakonom, ki bi omogočil višji standard, ki bi omogočil višjo gospodarsko rast, te problematike ne bomo rešili.

Glede na sedanje delo vlade Mira Cerarja bi, če bi bil sprejet takšen zakon, šlo verjetno za enkratno odločitev, v roku pol leta, enega leta bi se pa ta zakon moral ponoviti. Zato smo v Slovenski demokratični stranki prepričani, da morate vlada Mira Cerarja in koalicija Socialnih demokratov in Desusa prevzeti odgovornost in končno začeti delati tako, kot vam narekuje ustava, in za kar ste dobili tudi zaupanje volivk in volivcev. Kajti dosedanje delo vlade Mira Cerarja bo stanje v Sloveniji samo poslabševalo in bomo takšen predlog zakona,

kot ga je predlagala Združena levica, lahko imeli v Državnem zboru ponovno v roku pol leta ali enega leta. Edino s sistemskimi ukrepi, z razvojem gospodarstva, s povečanjem gospodarske rasti in odpiranjem novih delovnih mest bomo to problematiko, ki jo imamo danes na mizi, lahko razrešili. V Slovenski demokratični stranki se zavedamo vseh teh problemov, vendar smo prepričani, da je naloga Vlade, da prepreči revščino v Sloveniji in zagotovi boljši življenjski standard vseh. Spoštovani predstavniki Združene leve, mislim, da moramo skupaj kot opozicija nastopiti proti temu, zato da se bodo te stvari v Sloveniji začele spreminjati.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

O predlogu sklepa bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločili danes v okviru glasovanj, eno uro po prekinjeni 12. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O PODALJŠANJU PREHODNEGA OBDOBJA NA PODROČJU PROSTEGA GIBANJA DRŽAVLJANOV REPUBLIKE HRVAŠKE IN NJIHOVIH DRUŽINSKIH ČLANOV V OKVIRU NUJNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Dragi poslanke in poslanci!

Predlog zakona o podaljšanju prehodnega obdobja na področju prostega gibanja državljanov Republike Hrvaške in njihovih družinskih članov uvaja triletno prehodno obdobje za zaposlovanje in delo hrvaških državljanov v Sloveniji po vstopu Hrvaške v Evropsko unijo. Tako se bodo državljani Republike Hrvaške v Sloveniji lahko zaposlovali na podlagi določb, ki jih ureja Zakon o zaposlovanju in delu tujcev, ki sicer veljajo za državljane tretjih držav. Omejitve, ki izhajajo iz prehodnega obdobja, veljajo le za prosto gibanje delavcev, medtem ko na področju prostega pretoka storitev in pravice do ustanavljanja podjetja s sedežem v Republiki Hrvaški državljani Republike Hrvaške uživajo polne pravice, kot izhajajo iz Pogodbe o delovanju Evropske unije. Vlada Republike Slovenije se je za podaljšanje prehodnega obdobja odločila zaradi soočanja s strukturno brezposelnostjo, na kar nas opozarjata tudi OECD in Evropska komisija, in sicer zaradi visoke brezposelnosti nižje izobraženih.

Poleg tega pa se starostna skupina brezposelnih v Sloveniji v starostni kategoriji 30 do 39 let povečuje in je dosegla že skoraj 24 % konec leta 2014 in marca 2015. To pa je tudi struktura hrvaških državljanov, ki so se največ zaposlovali v Sloveniji po letu 2013. Potrebna je aktivacija slovenskih brezposelnih oseb, zato menimo, da je treba ohraniti institut kontrole trga dela za dostop hrvaških državljanov in drugih družinskih članov na slovenski trg dela. Temeljne rešitve zakona so naslednje. Predlog zakona regulira samo nove zaposlitve državljanov Republike Hrvaške, ki na slovenski trg dela vstopajo prvič oziroma v času začetka uporabe predloga zakona ne živijo v Republiki Sloveniji. Državljan Republike Hrvaške in njihovi družinski člani se bodo lahko zaposlovali za katerikoli namen samo na podlagi veljavnega dovoljenja za zaposlitev. Po dveh letih neprekinjenega zakonitega prebivanja v Republiki Sloveniji bodo imeli državljani Republike Hrvaške pravico do prostega dostopa na slovenski trg dela. Delo bodo lahko državljani Republike Hrvaške opravljali pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

Pomembno pa je izpostaviti tudi sledeče. Postopek izdaje dovoljenja za zaposlitev je zelo poenostavljen, saj se predlaga, da je za dostop do trga dela ključno to, da v evidenci brezposelnih oseb ni ustreznih brezposelnih oseb v naši državi. Na področju pravne varnosti se v primeru zaposlitve določa obveznost vključitve v obvezna socialna zavarovanja, določeni so roki za vključitev v socialno zavarovanje in sankcije v primeru nespoštovanja teh rokov. Do danes je veljalo, da je bilo pred izdajo dovoljenja za delo preverjanje ne samo kontrole trga dela, ampak tudi natančno preverjanje izpolnjevanja pogojev delodajalca. Zdaj je to olajšano in se pregleduje predvsem registracija delodajalca, ki izda prošnjo za dovoljenje, ključna pa je kontrola na trgu dela. Torej, znotraj obstoječe regulative vseeno poenostavljamo možnost dostopa. Se je pa z vidika interesov Slovenije, predvsem pa naših brezposelnih oseb, ne glede na to, da bi si želeli popolnoma sprostiti trg dela, Vlada odločila, da predlaga naslednje triletno obdobje, ki je v skladu z določbami Pogodbe o Evropski uniji. Vsekakor pa si želimo, da bi bili čim hitreje odpravljeni razlogi, ki so vodili Vlado Republike Slovenije, da predlaga podaljšanje tega prehodnega obdobja. Ko teh pogojev ne bo, bo Vlada pristopila k takojšnji ukinitvi, če tako rečem, določb tega zakona in želji po sprostitvi slovenskega trga dela za državljane Republike Hrvaške. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Urošu Priklju.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Gospod podpredsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

S Predlogom zakona o podaljšanju prehodnega obdobja na področju prostega gibanja državljanov Republike Hrvaške in njihovih družinskih članov se je seznanil tudi Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide na svoji 13. seji 11. 6. 2015 kot matično delovno telo. Kolegij predsednika Državnega zbora je na svoji seji 8. 6. sklenil, da se predlog zakona obravnava po nujnem postopku, zato ga je odbor obravnaval na podlagi 144. člena Poslovnika Državnega zbora. Na seji odbora, kot rečeno, so sodelovali predstavniki ministrstva za delo, Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, Državnega sveta in sindikatov. V poslovniškem roku so bili vloženi amandmaji, in sicer amandmaji k 1., 2., 6. in 9. členu koalicijskih poslanskih skupin ter Poslanske skupine Združena levica k 2. in 10. členu. Na sami seji odbora je bilo poudarjeno, da je temeljni razlog za pripravo predloga zakona zaščita slovenskega trga dela pred prostim zaposlovanjem in delom državljanov Republike Hrvaške po vstopu Hrvaške v EU.

Ne glede na to, da je stanje na slovenskem trgu dela, hvala bogu, nekoliko boljše, kot je bilo leta 2013, in da napovedi za prihodnje obdobje nakazujejo pozitiven trend gospodarske rasti in zaposlenosti, je še vedno potrebna previdnost, predvsem ker se Slovenija, na kar opozarjata tako OECD kot Evropska komisija, sooča s tako imenovano strukturno brezposelnostjo, velikim deležem nizko izobraženih brezposelnih in nizko stopnjo zaposlenosti nizko izobraženih. Poleg tega pa se starostna skupina brezposelnih med 30. in 39. letom v Sloveniji povečuje in je dosegla že skoraj 24 % konec leta 2014. To pa je tudi struktura hrvaških državljanov, ki so se zaposlovali v Sloveniji po letu 2013. Potrebna je aktivacija, kot je bilo že tudi povedano, slovenskih brezposelnih oseb, zato je mnenje, da je treba ohraniti institut kontrole trga dela za dostop hrvaških državljanov in njihovih družinskih članov na slovenski trg dela.

Zaposlovanje tujcev v Republiki Sloveniji je sicer v zadnjih dveh letih izrazito upadlo, kar je tudi posledica krize, s katero se je soočala Slovenija. Zaposlovanje hrvaških državljanov pri nas pa se je v zadnjih dveh letih le malenkost zmanjšalo, za približno 1,5 %, kar je mogoče pripisati tudi uvedbi prehodnega obdobja v letu 2013. Posledica tega pa je po drugi strani povečanje števila napotenih delavcev iz Hrvaške, saj na področju prostega pretoka storitev ni omejitev. V okviru razprave je bilo postavljenih nekaj vprašanj in pomislekov v zvezi s podaljšanjem obdobja prostega zaposlovanja hrvaških državljanov. Med drugim je bilo izpostavljeno tudi vprašanje, ali ta predlog diskriminira hrvaške državljane v razmerju do drugih tujcev. Pojasnitev je bila, da ne gre v nobenem primeru za diskriminacijo hrvaških

državljanov napram komurkoli. V samem poročilu in gradivu, ki ste ga prejeli, imate na daljši način pojasnjeno tudi, kako je razprava potekala, kako se je kdo do posameznih točk oziroma amandmajev opredeljeval.

Odbor je po končani razpravi sprejel sledeče amandmaje. Amandmaji koalicijskih poslanskih skupin Desusa, SD in SMC so bili sprejeti, in sicer k 1., 2., 6. in 9. členu. Odbor pa ni sprejel amandmajev Združene levice k 2. in 10. členu. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj ter jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni, kot sem že povedal, sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona pa je sestavni del poročila, ki ste ga prejeli. Najlepša hvala za pozornost.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod podpredsednik Državnega zbora, gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Pred nami je Predlog zakona o podaljšanju prehodnega obdobja na področju prostega gibanja državljanov Republike Hrvaške in njihovih družinskih članov, ki ga bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli. S predlogom zakona se namreč podaljšuje dvoletno prehodno obdobje za zaposlovanje in delo državljanek in državljanov Republike Hrvaške v Sloveniji še za tri leta, to je do 30. 6. 2018. Ukrep, ki smo ga uvedli leta 2013 zaradi zaščite trga dela za državljane in državljane Republike Hrvaške, ni spremenil nič in prav tako tudi v naslednjih letih ne bo. Državljan Republike Hrvaške se bodo tudi v prihodnjih letih lahko zaposlovali le na podlagi veljavnega delovnega dovoljenja, tako kot do zdaj. Dobri odnosi s sosednjimi državami so za Socialne demokrate zelo pomembni, zato jih je treba ves čas krepiti in si prizadevati za čim boljše sodelovanje.

Uvajanje ukrepov, med katere sodi tudi Predlog zakona o podaljšanju prehodnega obdobja na področju prostega gibanja državljanov Republike Hrvaške in njihovih družinskih članov, mora biti dobro pretehtano in utemeljeno s podatki, ki kažejo, da razmere na trgu dela v Republiki Sloveniji kljub izboljšanju še vedno niso optimalne, kar pomeni, da bi prenehanje prehodnega obdobja za zaposlovanje hrvaških državljanov v Sloveniji lahko pomembno vplivalo na razmere na trgu dela v Sloveniji. Zato je podaljšanje prehodnega obdobja utemeljeno in v danih okoliščinah tudi

potrebno. Zavedamo se, da je prost pretok ena od temeljnih svoboščin Evropske unije, vendar pa so razmere na slovenskem trgu dela žal zaskrbljujoče. Kljub padanju števila brezposelnih jih je še vedno nad 100 tisoč, zato je prav, da slovenski trg dela zaščitimo tako, da najprej omogočimo možnost zaposlovanja državljanom in državljanom naše države. Napovedi Urada za makroekonomske analize in razvoj za prihodnje leto so spodbudne, ampak dokler ne bo bistvenega izboljšanja situacije na trgu dela, je smiselno, da se ta ukrep podaljša še za tri leta.

Stopnja brezposelnosti pri naših sosedih je visoka. V primeru prostega dostopa na slovenski trg dela so brezposelni hrvaški državljani upravičeni do vseh vrst pomoči, ki jih Zavod za zaposlovanje zagotavlja slovenskim državljanom, torej tudi do programov aktivne politike zaposlovanja, vključno s tistimi, ki so financirani s strani Evropskega socialnega sklada. V teh že tako težkih razmerah menimo, da je prav, da se daje prednost pri zaposlovanju in delu domačim brezposelnim osebam. Tudi ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo je večina tako imenovanih starih držav članic uvedla prehodno obdobje za slovenske delavce, čeprav je bila takrat gospodarska situacija bistveno drugačna. Tako sta, na primer, sosednja Avstrija in tudi Nemčija za Slovenijo uveljavljali celotno sedemletno prehodno obdobje, ki je trajalo vse do 30. aprila 2011.

Zaščita naših državljanov in naših delavcev je pravica in dolžnost naše države, zato bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov predlog zakona podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Hanžek bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Pozdravljeni!

V Združeni levici predloga zakona ne bomo podprli. Omejevanje prostega zaposlovanja hrvaških državljanov je namreč ekonomsko neupravičeno ter politično in etično nesprejemljivo. Najprej je treba jasno povedati, da vzrok za visoko brezposelnost v Sloveniji niso hrvaški delavci. Hrvaški delavci tudi niso krivi za to, da na Hrvaškem ne najdejo dela. Vzrok za brezposelnost v Evropi ni prosto gibanje ljudi, ampak prosto gibanje kapitala. Prost pretok kapitala namreč ustvarja konkurenco z državami, ki grobo kršijo delavske pravice. Prost pretok kapitala je vzrok za pomanjkanje investicij v Evropski uniji nasploh in posebej v državah, kot sta Slovenija in Hrvaška. Prost pretok kapitala v davčne oaze, ki so, mimogrede, večinoma kolonialna ozemlja članic Evropske unije, prav tako zmanjšuje investicije in zaposlenost v Evropi. Dejstvo pa je, da Evropska unija na vsakem koraku prepoveduje prosto gibanje, nihče pa ne sme omejevati

prostega gibanja kapitala. To veliko pove o odnosu med delom in kapitalom v Evropski uniji.

Strah, da bodo Slovenijo preplavili hrvaški delavci, je odveč. Danes pri nas dela okoli 4 tisoč 500 napotenih delavcev iz Hrvaške, za katere ne veljajo omejitve zaposlovanja. Če bi jim omogočili prosto zaposlovanje neposredno pri slovenskih podjetjih, se skupno število hrvaških delavcev ne bi bistveno povečalo, bi pa na ta način izboljšali položaj hrvaških napotenih delavcev, ker vemo, da je pri napotenih delavcih največ nezakonitega izkoriščanja. Znano je tudi, da sta Avstrija in Nemčija kar sedem let omejevali zaposlovanje državljanov novih članic, med drugim tudi slovenskih, in to je marsikdo pri nas upravičeno občutil kot krivično. Zdaj, ko smo sami v istem položaju, te krivici ne poznamo. Standard v teh državah se v primerjavi z Nemčijo in Avstrijo v tem času ni bistveno popravil; brezposelnost je neprimerno višja kot v Nemčiji in Avstriji. Kljub temu pa leta 2011, ko so omejitve odpadle, ni bilo nobene katastrofe. V Nemčiji je bila leta 2004 stopnja brezposelnosti 10,3 %, leta 2010 samo še 7, leta 2011, ko so kvote padle, se je zmanjšala na 5,8, lani na 5. Vzhodnoevropski delavci torej niso odžrli dela nemškemu, tako kot ga hrvaški ne bodo slovenskim. Pa tudi če bi hrvaški delavci v resnici izpodrivali slovenske, za kar pa Vlada ni predložila nobenega dokaza, bi bilo treba še vedno upoštevati tudi pravice hrvaških delavcev.

Hrvaški delavci so zaradi bližine, jezika in skupne zgodovine tradicionalno navezani na Slovenijo. Omejitve zaposlovanja bi bilo upravičeno uvesti šele, ko bi bila izčrpana vsa druga sredstva za zmanjšanje brezposelnosti v Sloveniji. Ta vlada jih niti slučajno ni izčrpala. Nasprotno, nadaljuje s politiko zmanjševanja zaposlenosti v javnem sektorju in varčevanja, ki zmanjšuje povpraševanje in s tem zaposlovanje v tržnem sektorju. Ta vlada nadaljuje privatizacijo, čeprav je jasno, da privatizacija prinaša odpuščanja v matičnem podjetju in dobaviteljskih podjetjih. Ta vlada, ki ni imela hrbtenice, da bi preprečila razprodajo slovenskih podjetij, nima nobene moralne pravice, da za naslednja tri leta preprečuje hrvaškim državljanom prost dostop do dela v Sloveniji. Bojim se, da je na delu ista ksenofobična logika, zaradi katere je Vlada v torek zavrnila predlog Evropske komisije glede sprejema beguncev iz Severne Afrike. Vlada se sklicuje na varnostni vidik, kar praktično pomeni, da slovenska begunska politika temelji na predsodkih do tujcev. Podobno ta zakon temelji na stereotipih o tem, da tujci odžirajo delo slovenskim delavcem.

To ni naša logika, zato bomo glasovali proti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimić bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, ministrica, kolegice in kolegi!

Republika Slovenije je ob vstopu Republike Hrvaške v Evropsko unijo uveljavila nacionalno zakonodajo oziroma ukrepe iz dvostranskih sporazumov, kjer ni uvedla večje svobode prostega gibanja na trgu dela. Uveljavljeno je bilo namreč dvoletno prehodno obdobje, ki se podaljšuje še za nadaljnja tri leta. Pred iztekom prvih dveh let oziroma pred začetkom naslednjega triletnega obdobja mora vsaka takšna država članica glede na stanje na svojem trgu dela Evropski komisiji sporočiti, ali bo še naprej uporabljala nacionalno zakonodajo ali bo uveljavila prosto gibanje delavcev. Še za nadaljnji dve leti prehodnega obdobja pa lahko sedanje države članice uporabljajo svojo nacionalno zakonodajo le v primerih resnih motenj ali grožnje le-teh na trgu dela. To možnost uporabljata zdaj Nemčija in Avstrija.

Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov je med prvimi opozorila Vlado in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na dejstvo, da je treba zaščititi domači trg dela z uveljavitvijo prehodnega obdobja za zaposlovanje in delo hrvaških državljanov, saj je pravica in dolžnost vsake države, da najprej zaščiti svoje državljane. Ocenjujemo, da so razmere na trgu dela v Sloveniji še vedno zaostrene. Število brezposelnih se zaradi nezadostnih in neučinkovitih ukrepov Vlade bistveno ne zmanjšuje. Menimo, da je treba še za nadaljnja tri leta zaščititi domači trg dela z uveljavitvijo prehodnega obdobja.

Krščanski demokrati bomo predlog zakona podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine Zavezništvo Alenke Bratušek.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Spoštovani!

Temeljni razlog za pripravo predloga zakona je zaščita slovenskega trga pred prostim zaposlovanjem in delom državljanov Republike Hrvaške po vstopu Republike Hrvaške v Evropsko unijo. Vlada ocenjuje, da je podaljšanje prehodnega obdobja po 1. juliju za nadaljnja tri leta priporočljiv in upravičen ukrep.

V Zavezništvu predloga zakona ne bomo podprli, in to ne glede na dejstvo, da smo bili člani Vlade, ki je na predlog pristojnega ministrstva ob vstopu Hrvaške v Evropsko unijo leta 2013 sprejela odločitev, da se za zaposlovanje hrvaških državljanov uveljavi

dvoletno prehodno obdobje. Enak strah je takrat skupaj z nami delilo še 13 drugih držav članic. Podatki o gibanjih na trgu dela v letu 2014 izkazujejo, da je bil ta strah znotraj votel, okrog pa ga nič ni bilo. Absurdno pa se nam zdi tudi dejstvo, da nas celo slovenski sindikati pozivajo, da naj se Vlada odreče prehodnemu obdobju, pri čemer se sklicujejo na poročilo Evropske komisije, v katerem je zapisala, da v prihodnosti ni pričakovati večjega priliva hrvaških delavcev v druge države članice Evropske unije, s tem pa tudi ne motenj na trgu dela. Kot je mogoče razbrati iz poročila, je bila mobilnost hrvaške delovne sile po priključitvi Evropski uniji julija 2013 razmeroma majhna. Največ hrvaških delavcev migrantov je delo kljub temu, da imata vzpostavljene omejitve za vstop na njun trg dela, našlo v Nemčiji in Avstriji.

Nemčija gosti 68 % vseh delavcev migrantov iz Hrvaške, Avstrija pa 17 %. V 14 državah članicah Evropske unije, ki so popolnoma odprle svoje trge dela, pa se je prisotnost hrvaških delavcev povečala le za malenkost. Mobilnost hrvaških delavcev bo po navedbah Evropske komisije na nizki ravni ostala tudi v prihodnje, tako da večjih pretresov iz tega naslova na trgih dela držav članic Evropske unije, četudi bodo omejitve odpravljene, ni pričakovati. Na seji matičnega odbora smo lahko od predstavnikov Vlade slišali, da je treba ne glede na ugodne trende zanemariti podatke o sedanjem stanju in ugotavljati, kaj bi sprostitev prostega pretoka pomenila tudi vnaprej. Zato bom tudi na tem mestu še enkrat navedla številke: ob koncu leta 2014 je bilo delovno aktivnih 806 tisoč 777 oseb, od teh je bilo 5 promilov oziroma preko 4 tisoč zaposlenih Hrvatov. Tudi trend zaposlovanja Hrvatov je negativen. Po poteku prehodnega obdobja je zaposlovanje upadlo. Še leta 2012 oziroma pred vstopom v Evropsko unijo jih je bilo več, in sicer okoli 5 tisoč 500. Zato je absurdno trditi, da bo prost pretok sesul slovenski trg dela.

Naj za ilustracijo povem, da je v Avstriji zaposlenih trikrat več Slovencev kot Hrvatov v Sloveniji. Ne razumemo, zakaj s predlogom zakona nadaljujemo isto logiko, kot smo je bili deležni Slovenci v primeru omejitev dostopa na avstrijski trg dela. Ali se še spomnite, kako smo se takrat odzivali in trdili, da nam je bila povzročena krivica? Od predstavnikov Vlade smo na odboru tudi slišali, da bomo za razliko od dovoljenj za državljane tretjih držav za Hrvaško znotraj prehodnega obdobja uvedli posebna pravila. Pozen rok za sprejetje zakona pa naj bi bil posledica tega, da smo preko naših veleposlaništev v državah članicah Evropske unije spremljali, katera od držav bo prehodno obdobje tudi podaljšala. Torej, priča smo tipično slovenski zgodbi: preden bomo sosedu sporočili, da je začasno nezaželen, bomo počakali na odziv preostalih sosedov; da pa se ne bi na nas preveč jezil, mu bomo kasneje razložili, da ni razloga za pritoževanje, saj mu bomo malo

pogledali skozi prste oziroma bomo za razliko od ostalih sosedov do njega bolj prizanesljivi. Zato v Zavezništvu menimo, da ni nobenih utemeljenih razlogov, da bi to prehodno obdobje Slovenija podaljšala. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Janja Sluga bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

JANJA SLUGA (PS SMC): Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Pravica do gibanja in prebivanja delavcev ter pravica do vstopa in stalnega prebivanja njihovih družinskih članov poleg pravice do dela v drugi državi članici Evropske unije in enake obravnave kot državljani slednje države tvorijo eno od štiri svoboščin enotnega trga Evropske unije. Nekatere države so za državljane držav članic, ki so v Evropsko unijo vstopile nedavno, vpeljale omejitve pri zaposlovanju, vendar z utemeljenimi razlogi. Podobno je bilo tudi ob vstopu Republike Slovenije v Evropsko unijo, ko so nekatere druge članice uvedle prehodno obdobje za slovenske delavce, čeprav so bile gospodarske razmere v teh državah in še posebej razmere na trgu dela pri njih takrat boljše, kot so danes v Sloveniji. Avstrija je tako v celoti uveljavila sedemletno prehodno obdobje za Slovenijo. Slovenija danes podobno kot nekatere druge članice Evropske unije štiti domače brezposelne in ohranja določeno stopnjo previdnosti kljub dobri gospodarski napovedi in izboljšanju situacije na trgu dela v zadnjem letu. Predlog zakona o podaljšanju prehodnega obdobja na področju prostega gibanja državljanov Republike Hrvaške in njihovih družinskih članov stremi k zagotavljanju stabilnega delovanja slovenskega trga dela in uvaža naslednje triletno prehodno obdobje za zaposlovanje državljanov Republike Hrvaške v Sloveniji do 30. junija 2018.

Izpostaviti je treba, da predlog zakona regulira samo nove zaposlitve in samo dostop do slovenskega trga dela na podlagi pridobljenega delovnega dovoljenja za zaposlitev. Ukrepa je možno tudi kadarkoli prekiniti, če so izpolnjeni pogoji za to. Po podatkih Zavoda za zaposlovanje in Statističnega urada Slovenije sta se v zadnjem letu okrepila tako izvozno povpraševanje kot tudi domača potrošnja, kar naj bi se v prihodnje tudi nadaljevalo, vendar ne brez povečanja razpoložljivega dohodka. Prav tako je zaznati krepitev investicij ter zasebne potrošnje in izboljšanje stroškovne konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Vendar ko govorimo o številkah na slovenskem trgu dela, je treba pogledati tudi širši kontekst, katerega te številke vpeljujejo. Konec maja letos je bilo okoli 2 tisoč 500 oziroma 2,2 % manj prijavljenih brezposelnih oseb kot aprila letos, v primerjavi z

majem 2014 pa je bila brezposelnost manjša za kar 6 %.

Tudi z vidika novo prijavljenih brezposelnih oseb v evidenco Zavoda za zaposlovanje je zaznati minimalno izboljšanje, saj se je v prvih petih mesecih letos v evidenco brezposelnih prijavilo 7,1 % manj posameznikov kot lani v tem času. Vendar če pogledamo številke, ki odražajo razmerje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela, nam te pokažejo drugačno sliko. Maja letos se je iz evidence brezposelnih oseb zaradi zaposlitve ali samozaposlitve odjavilo 18,9 % manj posameznikov kot aprila in 21,4 % manj kot aprila 2014. Poleg tega se Slovenija sooča s strukturno brezposelnostjo, velikim deležem nizko izobraženih brezposelnih in nizko stopnjo zaposlenosti nizko izobraženih. Starostna skupina brezposelnih med 30. in 39. letom se v Sloveniji povečuje. Konec leta 2014 je dosegla 24 %, prav tako pa tudi maja 2015. Obenem pa ta starostna struktura predstavlja tudi strukturo hrvaških državljanov, ki so se zaposlovali v Sloveniji po letu 2013.

Ob vsem povedanem ne moremo mimo dejstva, da je Hrvaška med 14 državami Evropske unije, ki beležijo večje izseljevanje kot priseljevanje. Konec leta 2012 je bilo okoli 12 tisoč izseljenih, v letu 2013 pa dobrih 15 tisoč. Po podatkih hrvaškega zavoda za zaposlovanje je število oseb, ki so se zaposlile v tujini, iz registra prijavljenih na zavodu v prvih 12 mesecih 2014 doseglo število 3 tisoč 400, od tega dobrih tisoč mladih, starih do 29 let. Interpretacija vseh do zdaj navedenih podatkov nas opozarja na potrebo po ohranjanju previdnosti na slovenskem trgu dela. V Poslanski skupini SMC smo ob vseh izpostavljenih dejstvih mnenja, da obstajajo utemeljeni razlogi za podaljšanje prehodnega obdobja na področju zaposlovanja državljanov Republike Hrvaške.

Zato bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marijan Pojbič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

Pred nami je Predlog zakona o podaljšanju prehodnega obdobja na področju prostega gibanja državljanov Republike Hrvaške in njihovih družinskih članov. Gre za podaljšanje prehodnega obdobja, ki je potrebno kot zaščitni ukrep za slovenski trg dela, na možnost katerega je Republika Hrvaška pristala ob pogajanjih za vstop v Evropsko unijo. V dodatnem prehodnem obdobju se za delavce iz Hrvaške ne bo spremenilo nič. Zaradi podaljšanja prehodnega obdobja hrvaški delavci ne bodo na slabšem. Podatki, ki jih je predložila Vlada Republike Slovenije, kažejo, da so v Republiki Sloveniji vedno težje zaposljivi delavci v tistih starostnih skupinah, ki predstavljajo

največje povpraševanje po delu s strani hrvaških državljanov.

Zakon bomo v Slovenski demokratični stranki podprli kot zaščitni ukrep zaposlovanja na slovenskem trgu dela.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Jana Jenko bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Vsem skupaj prav lep pozdrav!

Naj uvodoma povem, da je Poslanska skupina Desus v prejšnjem mandatu prvo dvoletno obdobje moratorija na zaposlovanje in delo hrvaških državljanov v Republiki Sloveniji soglasno podprla. Je pa treba spomniti tudi na to, da je za zakon glasovalo vseh 76 takrat prisotnih poslancev. Ker se konec tega meseca izteče prvi dvoletni del sedemletnega prehodnega obdobja, v katerem lahko države članice Evropske unije ob vstopu nove članice omejijo prosto gibanje delovne sile za državljane pristopnice, je treba Evropsko komisijo obvestiti o morebitnem nadaljnjem podaljšanju ukrepa. Uvajanje ukrepov, kot je predlagano s tem zakonom, mora biti dobro pretehtano in mora bazirati na utemeljeni analizi stanja, ki narekuje takšne ukrepe, kar je bilo po mnenju Poslanske skupine Desus tudi narejeno. Naša vlada je ocenila, da v državi še vedno obstajajo utemeljeni razlogi za to, da še naprej uporabljamo našo nacionalno zakonodajo za zaposlovanje hrvaških državljanov.

Iz predstavljenih podatkov s strani predlagatelja izhaja, da je kljub boljšim gospodarskim razmeram in nekoliko bolj optimističnemu stanju na trgu dela še vedno potrebna previdnost. Upošteva dejstvo o zaskrbljujoči situaciji na trgu v sosednji državi in posledičnih migracij v zadnjih dveh letih vsaj 50 tisoč hrvaških državljanov v države članice Evropske unije bo najverjetneje po informacijah, ki jih imamo, več kot polovica držav Evropske unije prehodno obdobje podaljšala. V naši poslanski skupini ugotavljamo, da je med prvim prehodnim obdobjem in tem, ki ga zdaj uveljavljamo za naslednja tri leta, tudi pomembna razlika, saj tokrat predlog zakona dopušča nekaj izjem, in sicer v fleksibilni smeri zaposlovanja. Ne gre namreč za utemeljitev prostega gibanja za celotno možno obdobje treh let, pač pa se bodo hrvaški državljani samo v prvih dveh letih zakonitega prebivanja morali zaposlovati na podlagi veljavnega dovoljenja za zaposlitev. Nadalje pa so izjeme predvidene še za določene kategorije oseb, kot je, na primer, visoko izobraženi kader. Predlog zakona je pretehtan in usklajen tudi s strani Ministrstva za zunanje zadeve, ki se je strinjalo, da predlagani ukrep ne bi smel ogroziti dobrih midsosedskih odnosov in nadaljnje uspešnosti gospodarskega sodelovanja med državama.

Poslanska skupina Desus bo predlagane rešitve soglasno podprla, saj je po naši oceni nujno, da ne ogrozimo normalnega delovanja slovenskega trga dela oziroma da vsaj v ključnih prvih letih okrevanja po dolgem kriznem obdobju ne spustimo prehitro vajeti iz rok, in menimo, da je bolje, da še nekaj časa dajemo prednost pri zaposlovanju in s tem ekonomsko in socialno varnost domačim brezposelnim osebam. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vložnem amandmaju. V razpravo dajem 2. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica.

Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo dajem gospodu Mihi Kordišu.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoči, hvala za besedo.

Preden preidem k našemu amandmaju, bom naredil en lok, kar se tiče konteksta, o katerem se pogovarjamo danes, okrog zaposlovanja in tega. Tole, kar imamo pred nami, v resnici ne temelji na ničemer. Ekonomske predpostavke tega zakona nikakor ne držijo in gre v resnici samo za neko ideologijo, ki je močno zakoreninjena pri evropskih nacionalističnih strankah, se je pa začela seliti tudi v zakonsko ureditev vseh evropskih držav. Hrvaški delavci nikakor ne ogrožajo slovenskega trga dela, nikakor ne jemljejo dela ali kruha slovenskim državljanom, ki so na trgu dela. To so popolnoma ksenofobični stereotipi in neke predpostavke, ki pa v resnici nikakor ne bazirajo na kakršnikoli realnosti. To lahko tudi faktično potrdimo. En tak praktičen primer je Nemčija. Nemčija je po razširitvi Evropske unije leta 2004 za sedem let prepovedala vstop vzhodnoevropskih delavcev na trg dela.

Preden se je ta omejitev leta 2011 sprostila, je bila stopnja brezposelnosti v Nemčiji 7-odstotna. To je podatek za leto 2010. Leta 2011, potem, ko so te omejitve preminile, pa je ta odstotek brezposelnih padel na 5,8 %, lani pa je ta številka znašala celo zgolj 5 %. Kar želim reči je, da faktično gledano direktna povezava med brezposelnostjo doma in zaposlovanjem tujcev ne obstaja. To preprosto ni res. To je mogoče kdo danes in še kdaj prej izrekel naglas. Kar nekaj teh implicitnih predpostavk je bilo razvidnih že iz stališč in tudi kakšnih predhodnih razprav, ampak je treba tukaj naglas povedati, da to preprosto ne drži. Na nekih takih predpostavkah bazira celotna politika Evropske unije, ki izjemno spodbuja in ščiti prost pretok kapitala, ki na tak način spravlja v konkurenčni boj posamezne države, predvsem države evropske periferije, ki so s tem prisiljene v neko dirko, dirko do dna, ki nima zmagovalcev, v tej

dirki pa države tekmujejo v tem, katera bo svoje delavske pravice bolj znižala in bolj stisnila.

Na drugi strani pa se na vse kriplje prizadeva omejevati svobodo gibanja državljanov. Konflikt, s katerim smo tukaj soočeni, niso domači delavci proti tujim delavcem, ampak gre za konflikt med delom in kapitalom. Zelo preprosta ilustracija: danes se tukaj ukvarjamo in sprašujemo, kako je zdaj s temi hrvaškimi delavci, medtem smo pa Mercator preprodali kapitalistu, velikemu hrvaškemu tajkunu. Dali smo ga Agrokorju, ki je pa zdaj že napovedal, da bo odpustil dodatnih 90 ljudi, pa obstajajo tudi v javnosti špekulacije, da bo šla ta številka še bistveno, bistveno gor. In tukaj nam razlagajo, kako je treba zaščititi slovenskega delavca in zaščititi slovenski trg delovne sile točno tisti ljudje, ki so tako odpuščanje omogočili. Isti ljudje, ki so nekaj dni nazaj zagovarjali deregulacijo trgovskega poklica, za katero vemo, da bo prinesla samo še več konkurenčne dinamike med zaposlene, v trgovskem sektorju pa ne bo pripeljala do ničesar pozitivnega, ampak samo do zniževanja delavskih pravic. To zgodbo o zaščiti slovenskega trga dela nam prodajajo isti ljudje, ki sicer militantno, fanatično zagovarjajo logiko privatizacije, ki pelje v množična odpuščanja, v poslabšanje kvalitete bivanja, v poslabšanje standarda življenja velike večine državljanek in državljanov Slovenije in tako naprej. Zato v Združeni levici iz omenjenih faktičnih razlogov in omenjenih načelnih razlogov vsekakor nasprotujemo tem spremembam.

Kar se tiče našega amandmaja, je pa to na neki točki poskus krpanja situacije, ki je sicer zavožena, oziroma predloga, ki je že tako in tako napačen. Namreč, kar se tiče 2. člena in našega amandmaja, ta člen določa izjeme za določene kategorije hrvaških državljanov, ki jim ni treba pridobiti dovoljenja za delo, ampak imajo enak status kot tujci s stalnim prebivališčem oziroma evropski in slovenski državljani. Po vladnem predlogu ta izjema velja za tiste hrvaške državljane, ki so v zadnjih dveh letih pridobili v Sloveniji najmanj visokošolsko izobrazbo. Kar pa v Združeni levici predlagamo, pa je, da se ta ugodnost razširi tudi na hrvaške državljane, ki so pridobili poklicno in srednješolsko izobrazbo. Zelo pogosto pri nas v javnosti slišimo, kako imamo domnevno preveč visoko izobraženih ljudi, pa da nam manjka varilcev in podobnih profilov, tu pa hkrati sproščamo izjeme ravno pri visoko izobraženih kadrih, pri ljudeh z neko nižjo izobrazbo pa ne. To je popolnoma neupravičeno in nesmotno, zato smo tudi vložili ta naš amandma in pozivamo vse, da ga sprejmejo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Irena Grošelj Košnik.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Hvala, predsedujoči. Spoštovana predstavnica Vlade, kolegice in kolegi!

Ta zakon ne uvaja nobenih dodatnih zaostritev za hrvaške državljane in njihov vstop na trg dela. Če upoštevamo predlog zakona o zaposlovanju in samozaposlovanju tujcev, bodo imeli veliko manj administrativnih ovir pri iskanju delovnega dovoljenja in prebivanja, saj bo to združeno v enoten postopek in enotno dovoljenje. Zaradi strukturnih podatkov na našem trgu dela, zaradi specifične strukture brezposelnih pri nas, in sicer da je večina brezposelnih nizko izobraženih in da je velik delež brezposelnih v starostni skupini do 39 let, kar 24 %, in ker je na drugi strani podobna slika, ko hrvaški državljani v podobni strukturi iščejo delo, se pravi manj izobraženih in stari do 39 let, je pa vendarle dobro ohraniti neko kontrolo zaradi teh podobnosti. To kontrolo podpiramo in poudarjamo, da ta kontrola ne predstavlja popolne omejitve pri iskanju dela, saj je to ena temeljnih svoboščin. Hkrati pa pričakujemo in verjamemo, da se bodo ta struktura in te značilnosti naše brezposelnosti v bodoče še spreminjale in da bodo prenehali razlogi, zaradi katerih bi bila ta kontrola še nadalje potrebna. Ob tem bi poudarila tudi to, da lahko to podaljšanje omejitev kadarkoli odpravimo. Kar se tiče amandmaja, bi poudarila, da je interes Republike Slovenije, da zaposluje visoko usposobljeno delovno silo in da je tudi v skladu s strategijami ekonomskih migracij.

Zato tega amandmaja ne bomo podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosila dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, hvala za besedo.

Morda obrazložitev glede predlaganega amandmaja k 2. členu. Odločitve, katere kategorije tujcev, v konkretnem primeru katere kategorije državljanov Republike Hrvaške in njihovih družinskih članov, bodo upravičene do prostega dostopa na slovenski trg dela, so tako v preteklosti kot tudi danes temeljile na sprejetih strateških dokumentih na področju migracijske politike. V tem kontekstu je treba izpostaviti strategijo ekonomskih migracij, ki jo je Vlada Republike Slovenije sprejela leta 2010. Strategija ekonomskih migracij med ključne smernice pri oblikovanju migracijske politike Slovenije uvršča spodbujanje priseljevanja visoko kvalificiranih tujih delavcev ter njihove večje mobilnosti na eni ter zmanjševanje tveganja bega možganov na drugi strani. Poleg tega predmetna rešitev, kot jo vsebuje predlog zakona, sledi shemi rešitev, ki jo vsebuje veljavni predpis, ki ureja zaposlovanje in delo

tujcev. Le-ta namreč olajšan dostop do slovenskega trga dela zagotavlja le tistim tujcem, ki so v Republiki Sloveniji v zadnjih dveh letih pridobili najmanj visokošolsko izobrazbo. Enako ureditev predvideva tudi novi zakon na tem področju, Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, ki ste ga obravnavali včeraj.

Glede na navedeno ter zaradi dejstva, da bi predlog amandmaja, predlagan s strani Združene leve, negativno vplival na stanje na trgu dela zaradi bistveno večjega števila tujcev, pri katerih se ob morebitni zaposlitvi ne bi več preverjala kontrola trga dela, Vlada Republike Slovenije ocenjuje, da predlog amandmaja ne sledi usmeritvam in načelom sprejete in uveljavljene migracijske politike Republike Slovenije, zato nasprotuje sprejetju tega amandmaja. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim, če se prijavite.

Besedo ima gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Rad bi izpostavil samo to. Ponovno smo bili soočeni, tokrat s strani Vlade, s tem, kako bi neki migranti iz Hrvaške vnesli destabilizacijo na slovenski trg delovne sile, in s podobnimi zadevami, kot je ravnokar predstavila gospa ministrica. Tukaj imam dokument, na katerega se je prej sklicevala v stališču tudi kolegica Bon Klanjšček iz Zavezništva Alenke Bratušek, pa bom kar citiral iz njega. Gre za dokument Commission report on transitional arrangements regarding free movement of workers from Croatia. Citiram: "In Italy and Slovenia, the Croatian population also increases but at a smaller pace and there is no evidence of a rise in the number of those in employment." Še naslednji podatek nam pa pove, da bi se tudi v scenariju maksimuma delež teh ljudi pri nas povečal za tri promile slovenskega prebivalstva. Tako da vse to strašenje o tem, kakšno strašno konkurenco slovenskim delavcem predstavljajo tuji delavci iz Hrvaške, preprosto faktično ne vzdrži. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš, ve se, da je slovenščina uradni jezik v Državnem zboru, tako da bi prosil za drugič. Hvala lepa.

Besedo ima gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa. Lep pozdrav še enkrat!

Nihče ne straši in nihče ne trdi, da so hrvaški delavci krivi za stanje na slovenskem trgu dela in za brezposelnost v Sloveniji, pač pa je temeljni razlog zaščita slovenskega trga dela in predvsem ohranjanje in vzpostavljanje njegovega stabilnega delovanja. To pomeni

zgolj to, da se bo na Zavodu za zaposlovanje vedno predhodno preverilo obstoj istovrstnega kadra v evidenci brezposelnih, in če takšnega kadra v evidenci Zavoda za zaposlovanje ne bo, ne bo nikakršnih težav, da ne bi mogel hrvaški državljan pridobiti dovoljenja za delo. Gre za zelo enostaven postopek, ki pa je glede na stanje na trgu dela upravičen. Že nekaj časa tudi ugotavljamo, da ima ministrstvo za delo zelo veliko ukrepov znotraj aktivne politike zaposlovanja, ki so zelo uspešni in katerih rezultati se kažejo. To pa so ukrepi za mlade, torej za osebe, ki so mlajše od 30 let. Je pa pomanjkanje tistih ukrepov, ki bi bili namenjeni ciljni skupini od 30. do 39. leta, kjer je pa procent brezposelnosti, kot je bilo že rečeno, dosegel 24 %. Ravno ta starostna skupina je tista, ki je med hrvaškimi državljani tudi najpogostejša. Kar 89 % hrvaških državljanov, ki iščejo delo v Sloveniji, je starih med 30. in 39. let in moških. Solidarnost je zelo pomembna in smo vedno za le-to, vendar pa je potrebna tudi zaščita slovenskih državljanov. Umar napoveduje tudi počasno rast in okrevanje trga dela, vendar zgolj približno 1 % na leto, kar pomeni, da je še vedno potrebna pazljivost, potrebna previdnost, in pomembno je uravnoteženje vseh ukrepov, ki se izvajajo.

Hkrati bi mogoče izpostavila, da je število izdanih dovoljenj za hrvaške državljane v preteklih letih sicer resnično padalo, kljub temu pa je padalo manj kot pri drugih skupinah oziroma pri drugih tujih državljanih. Opaziti pa je bilo tudi povečano število napotenih delavcev iz Hrvaške, in to pomeni, da je možno predvidevati, da bi se v primeru popolnega odprtja trga dela bistveno povečalo prav število prosilcev za delo iz Hrvaške, tako kot se je to zgodilo v primeru odprtja trga z Romunijo in tudi z Bolgarijo. S predlogom zakona, tudi to je bilo že izpostavljeno, regulira zgolj nove zaposlitve državljanov Republike Hrvaške, torej tistih oseb, ki v Sloveniji doslej še niso opravljale dela in ki se bodo v prvih dveh letih zakonitega prebivanja v Republiki Sloveniji zaposlile zgolj na podlagi veljavnega dovoljenja za zaposlitev. Tisti, ki so že na slovenskem trgu, v tem predlogu niso zajeti. Seveda je želja vseh nas enaka, in to je, da bi se čim prej sanirala situacija na trgu dela in da ne bi bilo treba reševati problematike na takšne načine. Izpostavljeno je bilo tudi, da ni nujno, da se bo prehodno obdobje uveljavljalo vsa ta tri leta. Če bodo kazalci pozitivni, če bodo šla vsa pričakovanja navzgor, tako kot si želimo, obstaja možnost, da se ti ukrepi tudi predčasno prekinajo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala.

Besedo ima gospod Simon Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, predsedujoči. Lep pozdrav vsem skupaj!

Vsaka država, tudi Republika Slovenija, obstaja zato, da poskrbi za svoje državljane. Pod to skrb sodi tudi to, da vzpostavi pogoje, da se ti državljani lahko zaposlijo. V Sloveniji nam v

zadnjem času kaže bolje, vsi trendi gredo navzgor. To je posledica tega, ker se je politična situacija v Sloveniji končno stabilizirala. To je posledica tega, da smo končno začeli izpolnjevati določene zaveze, ki smo jih dali, in zaradi tega nas v tujini dojemajo kot bolj verodostojne, bolj kredibilne ljudi. To je tudi posledica tega, da imamo še vedno odlične podjetnike, ki še vedno dobro delajo, izvažajo na trge, ki tudi rastejo, iščejo nove trge. Ampak kljub vsemu temu imamo še vedno kar veliko brezposelnih ljudi. Kot je bilo že povedano, se v Sloveniji soočamo s strukturno brezposelnostjo. Imamo velik delež brezposelnih ljudi z nizko izobrazbo. Imamo 24 % brezposelnih, ki so stari od 30 do 39 let, to se pravi tridesetletniki, kar je grozno. To so ljudje, ki niso več mladostniško zaletavi in nepremišljeni, ampak imajo kljub vsemu še vedno ogromno energije, ogromno idej, elana. Ampak 24 % teh ljudi sedi danes doma, nimajo služb.

Na tej točki se bom opredelil še do amandmaja. Problemi, s katerimi se soočamo v Sloveniji, so nastali tudi zaradi tega, ker se na veliko področjih ne moremo odločiti, kaj si želimo, kam bi radi šli. Če pa že vemo, kam bi radi šli, pa ne vemo, kako do tja priti. Ali z drugimi besedami: problemi so nastali tudi zaradi tega, ker na veliko področjih nimamo strategije. Ampak imamo jo pa na tem področju. Imamo strategijo na področju ekonomskih migracij. Traja še do leta 2020, sprejeta je bila leta 2010, to se pravi za 10 let. Slišali smo očitke, da je ta strategija zastarela, da ne temelji več na nobenih pravih podatkih, ampak tukaj se potem pojavi vprašanje, zakaj potem toliko pomembnosti polagamo na to, da imamo strategijo, če se je pa potem, ko nam enkrat ta strategija ne paše več, nočemo več držati oziroma trdimo, da ni več osnovana na nobenih dejstvih, čeprav smo danes že ugotovili, da ta strategija še vedno ima dejstvo.

V tej strategiji pravimo, da želimo zaposliti ljudi, ki so visoko izobraženi, visoko usposobljeni, ker imamo še vedno svojih državljanov dovolj, tistih z nizko izobrazbo, nezaposlenih. In če bi sprejeli ta amandma, bi šli v nasprotju s to našo strategijo, ki po našem mnenju še vedno drži. Za konec naj povem še to, da če se v tem času, se pravi v teh treh letih – čeprav lahko potem še vedno za dve leti podaljšamo to prehodno obdobje, ampak jaz osebno si tega ne želim. Jaz si želim, da se bodo razmere v Sloveniji popravile tako, da nam ne bo treba več nobenega omejevanja, ker bodo imeli naši državljani dovolj služb in dovolj dela in bomo z veseljem sprejeli tudi državljane drugih držav, tudi iz Hrvaške. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoči, hvala za besedo. Bom hiter.

Kaj smo ravnokar slišali? S strani koalicije to, da oni sicer ne strašijo pred nekimi ne vem kakšnimi destabilizacijskimi učinki emigracije na slovenski trg dela, hkrati pa razlagajo o tem, da je treba "zaščititi slovenski trg dela". Pred kom ali čem, vas vprašam. Ja, očitno pred nekimi emigrantskimi delavci. To pa je strašenje, da bi neko emigrantsko delo ali pa tuji delavci pomenili neko strašno destabilizacijo za slovenski trg dela, kar faktično popolnoma ne drži. Predstavlja pa močan destabilizacijski učinek kakšna druga politika, na primer politika privatizacije. Ta pa pelje v ukinjanje razvoja in pelje v odpuščanja. Kar se tiče strategije, na katero se tako veselo sklicuje. Ta strategija je bedarija, ta strategija je zanič, in če je nek papir preživel svojo uporabnost, je to treba tudi na ves glas povedati. Kar se tiče visoko izobraženih, se strinjam, da bi bilo izjemno lepo, če bi imeli gospodarstvo, ki bi temeljilo na znanju in bi na veliko zaposlovalo visoko izobražene državljane, ampak hkrati vse ostale vaše politike in politike vaših predhodnikov na čelu s privatizacijo peljejo v to, da je naše gospodarstvo podrejeno, da je naše gospodarstvo ujeta v neko kolonialno odvisnost, da naše gospodarstvo strukturirajo podizvajalska podjetja za neke velike multinacionalke, in ta ne prinašajo neke dodane vrednosti in ne prinašajo nekih strašno kvalitetnih zaposlitev, ki bi potrebovale visoko usposobljene in visoko izobražene delavce. Tako da te floskule z vaše strani preprosto ne pijejo vode. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, podpredsednik. Kolegicam in kolegom lep pozdrav!

Na to temo človek ne more kaj še bistvenega dodati, ampak vseeno bi rad povedal svoje osebno mnenje. Moram reči, da se v veliki meri strinjam s tem, da bi moral biti pretok delovne sile neomejen. Je pa res, da se Slovenija v tem trenutku nahaja še v relativno zelo težkih razmerah in moramo mogoče za neko določeno prehodno obdobje zaščititi trg delovne sile v Sloveniji. Če bodo taki časi, kot so bili v preteklosti, moram povedati, da potem ne bomo imeli nobenih težav. Če gledamo, koliko je bilo izdanih delovnih dovoljenj – slednje s to problematiko nima ravno veliko skupnega, ampak je lahko primerjalno –, smo imeli v letu 2008 88 tisoč 479 delovnih dovoljenj. Če primerjamo s številom nezaposlenih v naši državi v tem trenutku, lahko hitro ocenjujemo, da skoraj ne bi imeli več nezaposlenih. Takrat na trgu delovne sile nekaterih poklicev v Sloveniji enostavno nismo mogli več dobiti. Tudi s prilivom tuje delovne sile nismo zagotovili

zadostne številke, koliko je slovensko gospodarstvo v tistem času potrebovalo.

Če pa gledamo potem primerjave, kako je stvar tekla še naprej – v letu 2013 smo imeli samo še 21 tisoč, v letu 2014 pa samo 17 tisoč delovnih dovoljenj za delavce iz tretjih držav. Res pa je, da je Republika Hrvaška država z nižjim življenjskim standardom, in interesi hrvaških delavcev po delu v Republiki Sloveniji – tisti, ki prihajamo z obmejnih območij, lahko ugotavljamo, da so tudi v preteklosti hrvaški delavci delali v Sloveniji in da bodo tudi v prihodnosti. Ampak v nekem določenem obdobju, ki je pred nami, tega dela realno še ni za pričakovati oziroma je zaščita našega trga dela, zaposlovanja v Sloveniji. Moram reči, da smo se na srečanju z odborom za delo, družino in tako naprej – ne vem, kako se trenutno imenuje na Hrvaškem – tudi o tej problematiki pogovarjali, in sem bil prepričan, da so koncu, ko smo jim poskusili obrazložiti tudi naše težave in probleme, predstavniki tega sorodnega odbora iz Republike Hrvaške tudi naše stališče sprejeli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoči.

So rešitve, ki so dobre, ki so odlične, ki so slabe in ki so manj slabe. Verjamem, da je ta odločitev o podaljšanju prehodnega obdobja na žalost manj slaba od možnih rešitev. Osebnostno bi si želel, da ne bi rabili podaljševati tega obdobja, ampak da bi lahko sprostili ukrepe na področju slovenskega trga dela. Na žalost pa stanje pri nas ni tako, ki to dovoljuje. Nekako sramežljivo, bi jaz temu rekel, se izboljšujejo razmere na trgu dela, pa vendarle ne v taki meri, da bi lahko bili že zdaj zadovoljni in bi rekli, da na tem področju nimamo več skrbi. Vendarle je še več kot sto tisoč brezposelnih državljanek in državljanov Republike Slovenije. Mnogi pred menoj ste že govorili o tako imenovani strukturni brezposelnosti, in če ne bi dali tega podaljšane obdobja za hrvaške državljane, bi bil velik pritisk ravno na to že obstoječo strukturno brezposelnost, saj se Hrvati, kot ste slišali iz poročila in tudi iz razprav, na našem trgu dela zaposlujejo ravno v tem segmentu, ki govori o naši strukturni brezposelnosti. Ta ukrep je preventivne narave in ni ravno najbolj priljubljen, gre pa v smer izboljševanja razmer na trgu dela v Republiki Sloveniji.

Ob tem bi rad opozoril na sledeče. Jaz si želim, da ta ukrep ne bi trajal vsa tri leta, da bi bil krajši. Na vsak način pa, da če bi že trajal tri leta, ne bomo čez tri leta zopet v situaciji, da ga bomo še za dve leti podaljšali. Trdno sem prepričan, da bomo tudi z ukrepi, ki jih ministrstvo pripravlja, razmere na našem trgu dela tako izboljšali, da to ne bo več potrebno ne za hrvaške državljane ne za državljane katerekoli druge države. Hkrati

sem prepričan, da ta ukrep – kolega Jurša vam je prej povedal, da smo se s predstavniki primerljivega hrvaškega odbora hrvaškega sabora pogovarjali tudi na to temo, in moram reči, da so razumeli naš problem, naše težave in tudi ukrep, ki ga danes sprejemamo. Seveda ga niso sprejeli z odprtimi rokami, ampak zavedajoč se problema oziroma situacije, v kateri je Slovenija, to razumejo. Na podlagi vsega povedanega sem prepričan, da to ne bo poslabšalo odnosov med dvema sosednjima, tukaj lahko ugotovimo vsi skupaj, prijateljskima državama, ki imata možnosti na številnih drugih področjih sodelovanja in bosta še naprej krepili svoje medsosedske in prijateljske odnose. Morda še to ob zaključku. Tu ni, ker se je vzpostavila tudi na samem odboru, bojazni, da bodo hrvaški državljani v inferionem, v slabšem položaju napram tako imenovanim državljanom tretjih držav. Temu nikakor ni tako. Hrvaški državljani v nobenem primeru niso v slabšem položaju kot državljani tretjih držav. Tako bo tudi ostalo, ob že na začetku izraženi želji, da to obdobje ne bi trajalo tri leta, zagotovo pa v prepričanju, da ga čez tri leta ne bo treba podaljševati. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Gospod Miha Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Danes smo slišali en kup sklicevanja na strategijo ekonomskih migracij iz leta 2010, ki določa, kateri profili delavcev so v interesu Slovenije. V Združeni levici predlagamo širitev teh izjem, in sicer iz dveh razlogov. Prvič, za nas so tudi ti delavci ljudje, ne pa samo neka delovna sila, zato je treba upoštevati tudi njihov interes, in drugič, strategija je bila narejena popolnoma na pamet. Na našem trgu dela je veliko pomanjkanje varilcev in še nekih drugih profilov s poklicno ali srednješolsko izobrazbo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik.

Mi v Slovenski demokratični stranki smo že prej povedali, da tega amandmaja ne bomo podprli, ampak ta razprava, ki sem jo zdaj poslušal, moram reči, presega vse meje dobrega okusa. Nekateri ljudje, ki sedijo v tem slovenskem parlamentu, se ne zavedajo, da je primarna naloga nacionalnega parlamenta, da poskrbi za svoje brezposelne, za ljudi. Okoli 130 tisoč imamo brezposelnih v Republiki Sloveniji, in naša primarna naloga je, da poskrbimo za te ljudi. In upam, da se vse poslanske skupine, vse stranke, ki sedijo v tem parlamentu, tega zavedajo. Ob tej demagogiji Združene leve, ki jo danes tukaj poslušam, moram reči, da mi gre

na bruhanje! Predvsem ob tem, da mi ti ljudje tukaj poskušajo demagoško razlagati neke stvari, ki so daleč od tistega, kar je realnost! Večina ostalih razpravljalcev, ki so danes razpravljali v tem parlamentu, je bila realna, poštena in je odgovorno razpravljala. Demagogov pa ne prenašam!

Nekorektno je, da se na eni strani v Združeni levici deklarirajo kot tisti, ki poskušajo pomagati malemu človeku, na drugi strani pa govorijo ravno nasprotno. Namesto da bi maksimalno angažirali sebe, svojo politično moč v kontekstu pomoči našim brezposelnim, poskušajo s takimi in drugačnimi izjavami postaviti v ozadje tiste, ki pa so tako razpravljali v tem državnem zboru. Za konec še samo to: zelo težko me bodo predstavniki katerekoli politične stranke, katerikoli posamezniki prepričali, kako je treba funkcionirati v tej državi, če nimajo niti ene minute delovne dobe! Niti ene minute delovne dobe! In taki bi nam govorili tukaj, kako se moramo obnašati, kako mora funkcionirati država! Lepo vas prosim, kam bomo pa prišli?! Kam bomo prišli?! To je resnično pot, ki gre v smeri, kot zdaj teče celotna zgodba v Grčiji. In lepo prosim tiste, tako sem tudi na Twitter zapisal, da nehajo s tem, nehajo s takimi demagogijami!

To pa ne pomeni, da imam jaz kot poslanec Državnega zbora karkoli proti ljudem iz tujih držav, ki se želijo zaposliti v naši državi – čisto nič. Vendarle pa se kot poslanec, ki je bil četrtič izvoljen na volitvah, zavedam, da je moja primarna naloga poskrbeti za to, da bodo Slovenke in Slovenci in vsi tisti, ki v tej državi živijo, lahko normalno funkcionirali. To pa je naša skupna naloga. Veliko razpravljalcev vseh ostalih strank sem danes poslušal in sem bil zelo vesel, ker so zelo realno razpravljali, zelo pošteno, zelo odgovorno – da je treba najprej poskrbeti za naše brezposelne, za naše ljudi, da se ne bomo ukvarjali s takimi zakoni, kot smo se malo pred tem, da mora država sprejemati skozi zakonodajo, da bo ljudem plačevala čeke, ki jih ne morejo sami plačati! Tu se moramo zamisliti. Najprej moramo poskrbeti, da bodo ljudje lahko sami s svojo krvavo pridelano plačo, upokojenci s svojo pridelano pokojnino plačevali čeke, da bodo lahko funkcionirali v tej državi! Za to moramo najprej poskrbeti!

In pričakujem od vseh demagogov v tem parlamentu, da bodo razumeli, kaj je naša primarna naloga. Naša primarna naloga je, še enkrat ponovim, da bodo ljudje sami s svojo pridelano plačo, krvavo pridelano plačo lahko plačevali čeke in vse tisto, kar je potrebno za to, da bodo lahko v tej državi normalno funkcionirali. To je naša primarna naloga! Prepričan sem, da bi se morali tega še kako zavedati, in upam, da bo ta trenutek realnosti in resnice prišel. Verjamem in prepričan sem, da zdaj počasi že večina političnih strank, ki sedijo v tem parlamentu, to zadevo tudi na tak način razume in da počasi prihaja tisti pravi trenutek, ki si ga želi slovenski narod, to je, da v tem

parlamentu stopimo skupaj pri nalogah in rešitvah, ki jih potrebuje slovenski narod. Hvala bogu in upam, da ta trenutek ni več daleč. In potem bomo lahko resnično rekli, da v tem parlamentu ne sedijo demagogi, temveč tisti, ki jim je za skupno dobro vseh in vsakogar, ki živi v tej državi – najprej. In ni nobenega problema odpirati vrata na široko, ko bomo zagotovili najprej pri sebi doma, da bodo naši ljudje lahko normalno živeli in plačevali čeke s svojo plačo. Ko bomo to naredili, smo naredili tisti ključni korak v dobro vseh in vsakogar v tej državi. Mislim, da moramo stopati po tej poti. To je tisto pravično in pošteno. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Hanžek, postopkovno.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Najprej moram protestirati, da me nekdo tukaj žali, da nimam niti enega leta delovne dobe. Imam skoraj 40 let delovne dobe, oprostite. Govorili ste o demagogiji Združene leve ... / oglašanje iz dvorane/ Ali lahko dokončam?! Mi lahko podaljšate čas, ker ne morem govoriti, če mi vmes skačejo v besedo? Nekdo, ki govori, da so drugi demagogi, sam pa niti civilizirano ne dovoli, da mu lahko drugi odgovorijo, tako kot sem jaz vas pustil govoriti ... Jaz sem v razvojnih vprašanih delal 40 let. Objavil sem nekaj sto, ne enega članka. Mednarodne raziskave sem delal. Ko boste vi dobili potrdilo namestnika generalnega sekretarja Združenih narodov, da je vaša v angleščini in slovenščini tiskana knjiga o razvojnem programu za Slovenijo vzorčna za cel svet, potem boste pa lahko tudi žalili ostale. Hvala lepa. Ne ljubi se mi več.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Dobro.

Če je še želja po razpravi, prosim za prijavo.

Najprej proceduralno, mag. Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa.

Proceduralno predlagam ponovni razmislek o danes obravnavani vsebini, glede na to, da je včeraj Nemčija sprejela odločitev, da za hrvaške delavce odpre trg dela. Letno v Nemčiji pričakujejo okoli 10 tisoč hrvaških delavcev, predvsem nižje izobraženih delavcev. To poudarjam zato, ker je kar 68 % Hrvatov, ki delajo v tujini, zaposlenih v Nemčiji. Tam so tudi plače za te profile bistveno višje kot pri nas.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zakonodajni postopek teče. Če bi hoteli, potem bi morali napisati amandma, zato prosim, da to upoštevate.

Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, spoštovani gospod podpredsednik.

Amandma, ki je pred nami, me spominja na mojo osebno zgodbo, ki sem jo doživel po slovenski osamosvojitvi v letu 1992, ko sem se tudi sam kot mlad fant odpravil preko meje v Avstrijo, kjer sem takrat dobil zaposlitev, sprva pri privatnem podjetju Munin Hardware Software, razvojni center v Eichfeldu, kasneje pri švedsko-ameriški multinacionalki Hugin-Sweda, čez dve leti in kasneje pa potem pri podjetju Siemens. Kako zaustaviti ali sprostiti delovne kvote, je vedno vprašanje vsake države, tiče se pa velikokrat nekaterih, bi rekel, praznin, ki nastanejo zaradi tega, ker določene vlade ali politike ne zasledujejo gospodarskih ciljev tudi s šolskim sistemom, v celoti. Pred nekaj dnevi – ker vidim, da je tu tudi ministrica – sem povedal, da za določene gospodarske panoge določene politike ali določene vlade niso imele občutka, kakšne kadre bomo potrebovali v prihodnosti. Tudi šolske politike običajno zasledujejo neko prihodnost v naslednjih desetletjih. To ni ad hoc, to niso rešitve čez noč.

Tudi tu danes lahko opazimo, da se Slovenija po eni strani mora varovati, zaradi tega ker smo v preteklosti morda naredili nekaj napak, ki jih danes vsi občutimo. Nenazadnje, povedal sem, da nam o tem govori OECD, o tem nam govorijo nemška podjetja v Sloveniji. Tudi nemška gospodarska zbornica je pred kratkim opravila obširno anketo, kjer so ugotovili, da se skoraj polovica nemških delodajalcev, ki poslujejo v Republiki Sloveniji, ne strinja s trenutno šolsko politiko, in opozarjajo, predvsem vas kot članico Vlade, na to, da potrebujejo predvsem kadre, ki bi izhajali iz dualnega šolskega sistema. Včeraj sem si pogledal tudi nekaj zaposlitvenih agencij, njihove razpise, kakšne kadre potrebujemo. Ne bi bilo slabo, da bi si to ogledali tudi kolegice in kolegi – morda si nekateri to pogledate –, ko bomo v naslednjih mesecih in tednih govorili tudi o našem predlogu za uvedbo dualnega šolskega sistema, da vidite, kaj sploh gospodarstvo potrebuje, kakšni so trendi, kaj pomenijo tudi tam, kjer smo zašli, prekvalifikacije.

Najbolj razvite države se ne bojijo migrantov, se ne bojijo delavnih ekonomskih migrantov iz tujih držav ravno zaradi tega, ker imajo nek razvoj. To so družbe, kjer običajno gospodarske politike vodijo ali pa so v ospredju inženirji vseh vrst, ne politologi, ne sociologi oziroma so ti v manjšini, in tudi ne ostali družboslovni, humanistični vplivi, ki jih seveda ne zanikam, ki so potrebni v ostalih politikah. Ravno v gospodarskih pa morajo biti inženirji in inženirska stroka v ospredju. To je gonilo razvoja, spoštovani kolegi, to je tisto, kar je razlika med našo, slovensko družbo in družbami, kjer sem sam pridobil nekaj delovnih izkušenj. To pomeni, da razvijamo izdelke z visoko dodano vrednostjo, da je stik tudi med razvojnimi centri in gospodarstvom, da se čim več mladih izobražuje v tehničnih, ne samo

inženirskih študijih. To pomeni nek razvoj. In ko pride do tega, potem se nam ni treba spraševati, ali se bojimo tujih migrantov ali ne. Kjer je veliko izdelkov, potem potrebuješ samo še neko dodatno delovno silo. Amandma Združene levice, ki ga imamo pred sabo in o katerem trenutno razpravljamo, da se beseda visokošolska nadomesti z besedilom srednješolsko ali poklicno – pogledajte, tudi takrat, ko sem jaz začel svojo zgodbo, so iskali predvsem kadre z visokošolsko izobrazbo, tudi v Avstriji, tiste, ki bi resnično dali neko dodano vrednost njihovim izdelkom, storitvam na trgu, zato se s tem težko strinjam. Slovenija ima ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še kakšna želja po razpravi? Ni. Hvala lepa.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, eno uro po prekinjeni 12. točki dnevnega reda. S tem prekinjam 4. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA V OKVIRU NUJNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade dr. Maji Makovec Brenčič, ministrici za izobraževanje, znanost in šport.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanke in poslanci!

Učitelj še vedno ostaja najpomembnejši nosilec zagotavljanja kakovosti izobraževalnega procesa. Pri tem velja, da morajo imeti vsi učitelji izpolnjen kadrovski pogoji, in sicer najmanj drugo bolonjsko stopnjo izobrazbe, in vsi morajo imeti andragoška in pedagoška znanja. Poleg tega se s pravilniki določa tudi ustrezna smer za poučevanje posameznih predmetov. Pravilniki določajo, da je ustrezna le smer izobrazbe, ki izhaja neposredno iz predmetne discipline posameznega šolskega predmeta. S takimi določbami želimo zagotoviti najboljšo možno predmetno usposobljenost posameznega učitelja oziroma učiteljice. V praksi pa to dejansko pomeni, da mora učitelj, ki ima, na primer, pridobljeno izobrazbo iz biologije in kemije in želi poučevati predmet naravoslovje, pridobiti še ustrezna znanja iz fizike. Samo kot ilustracija. Takšno določilo pogosto povzroča številne organizacijske težave, predvsem na podružničnih šolah, manjših šolah, torej šolah z

manjšim številom učencev, na šolah, kjer se izvaja številne izobraževalne programe.

Prav zato smo bili že v preteklih letih soočeni s številnimi razpravami in tudi pobudami, ali ne bi bilo bolje razširiti kadrovske pogoje in omogočiti, da lahko učitelji poučujejo vse tiste predmete, ki so sorodni smeri njihove temeljne izobrazbe. Tako rešitev, recimo, uporabljajo nekatere druge, tudi sosednje evropske države, predvsem tudi takšne, ki so lahko po tradiciji in v skladu z našim sistemom sorodne Sloveniji. Navedena vprašanja pa so še posebej postala aktualna ob tako imenovani bolonjski reformi, ki, kot vemo, uvaja prvo in drugo bolonjsko stopnjo. Številne pomisleke in dileme, povezane z določanjem predmetne usposobljenosti za poučevanje posameznega predmeta, je Slovenija v svoji zakonodaji že leta 2003 razrešila v smeri določanja prehodnega obdobja za razumevanje ustrezne usposobljenosti. Tako je bilo s prehodnimi določbami določeno, da lahko učitelj poučuje 40 % predpisane učne obveznosti šolskih predmetov, ki ne izhajajo neposredno iz njegove predmetne discipline, za katero je pridobil izobrazbo. Pri tem pa je treba poudariti, da gre v takšnih rešitvah samo za tiste učiteljice oziroma učitelje, ki imajo v šoli sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas v obsegu polnega delovnega časa, pa jim sicer ni mogoče zagotoviti učne obveznosti v skladu z določbami o ustrezni usposobljenosti za poučevanje posameznega predmeta.

Izpolnjen mora biti še en pogoj, to je, da je to potrebno zaradi nemotenega izvajanja vzgojno-izobraževalne dejavnosti. Veljavnost te določbe se je kasneje podaljševala, z letošnjim šolskim letom, to je leto 2015/2016, pa bi se iztekla. Glede na to, da so organizacijske zagate, s katerimi se šole soočajo, postale z nekaterimi določbami, tudi s tisto določbo o zmanjševanju zaposlovanja za 1 %, samo še bolj zahtevne, ministrstvo predlaga, da se določbe tega člena podaljšajo, torej da veljajo hkrati tudi tisti deli določbe, ki zahtevajo, da to velja samo za tiste učiteljice in učitelje, ki imajo v šoli sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas v obsegu polnega delovnega časa, pa jim sicer ni mogoče zagotoviti učne obveznosti v skladu z določbami o ustrezni usposobljenosti za poučevanje posameznega predmeta. In kot že prej omenjen pogoj, da je to potrebno zaradi nemotenega izvajanja vzgojno-izobraževalne dejavnosti. Hkrati bi z navedeno določbo ustvarili tudi pogoje, s katerimi poudarjamo usmeritev ministrstva, in sicer da morajo vodstva šol vse svoje napore usmeriti v pridobivanje ustrezno usposobljenega kadra. Prav zato predlagana določba vključuje tako imenovano stopenjsko zmanjševanje deleža, v okviru katerega lahko neustrezno usposobljen učitelj poučuje določen predmet, kar neposredno pomeni v šolskem letu 2015/2016 ohranitev določbe o 40 %, v naslednjem oziroma

prihodnjem letu 2016/2017 30 % in v šolskem letu 2017/2018 20 %. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala. Vsi prav lepo pozdravljeni!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 12. redni seji 12. junija obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na svoji 30. redni seji dne 8. junija sklenil, da se predlog zakona obravnava po nujnem postopku. Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je v svojem mnenju predlog zakona podprla. Med drugim je opozorila, da je treba pri obravnavanem načinu dopolnjevanja učne obveznosti z drugimi predmeti ohraniti kakovost poučevanja oziroma upoštevati standarde znanja in poučevanja po vsebini, didaktiki in metodiki, ki se jih zahteva pri posameznih predmetih. Mnenje je na seji odbora predstavil dr. Zoran Božič. V poslovniškem roku je amandma vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke k 1. členu.

Državna sekretarka na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Andreja Barle Lakota je povedala, da je cilj predloga zakona vzgojno-izobraževalnim zavodom omogočiti potrebni čas za zakonsko ustrezno izvedbo izobraževalnega programa, ne da bi za to povečevali finančna sredstva, in za izvedbo ustreznega kadrovskega razvojnega načrta za obdobje, ko se predlagani prehodni režim izteče. Zakonodajno-pravna služba je predloženi zakon proučila z vidika njegove skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajno-tehničnega vidika in nanj ni imela pripomb. Razprava je potekala predvsem v obsegu dopolnjevanja učne obveznosti, ki po predlagani noveli v šolskem letu 2015/2016 ne bi smel presegati 40 %, v letu 2016/2017 ne več kot 30 % in v šolskem letu 2017/2018 ne več kot 20 % zakonsko določenega obsega učne obveznosti strokovnega delavca. Nekateri razpravljavci so menili, da naj se nestrokovno poučevanje v obsegu 40 % zmanjša v dveh šolskih letih na 10 %, saj se po njihovem mnenju z večjim odstotkom nestrokovnega poučevanja povzroča slabše znanje učencev in dijakov na vseh področjih in posredno zmanjšuje njihovo konkurenčnost na evropskem trgu dela.

Drugi pa so menili, da spremembam ne nasprotujejo, saj so postopne in določba ne preneha delovati takoj. Pojasnili so, da gre pri obravnavanih strokovnih delavcih za razne

inženirje strojništva in elektrotehnike, ki učijo v nižjih poklicnih profilih, tako da gre za dobre kadre, in da so vzgojno-izobraževalni zavodi v finančnih načrtih za prihodnje šolsko leto 40-odstotni obseg dopolnjevanja učne obveznosti že upoštevali. Po končani razpravi o posameznih členih predloga zakona odbor ni sprejel amandmaja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 1. členu. Ker k predlogu zakona na matičnem delovnem telesu niso bili sprejeti amandmaji, Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino Državnemu zboru predlaga, da Predlog zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, nujni postopek, sprejme v predloženem besedilu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima gospod Miha Kordiš, predstavil bo stališče Poslanske skupine Združena levica.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): V Združeni levici podpiramo predlog podaljšanja obdobja dopolnjevanja učne obveznosti za strokovne delavce, ki jim ni mogoče zagotoviti zakonsko določenega obsega za poučevanje predmetov, za katere izpolnjujejo vse pogoje. Strinjamo se, da je kadrovsko prestrukturiranje treba izvesti postopoma, saj se šolstvo predvsem na kadrovskem področju srečuje s precejšnjimi težavami, ki so v prvi vrsti posledica zategovanja pasu pri javnih financah. Pri današnjem podaljšanju so najpomembnejši vidik določene srednje in poklicne šole ter podružnične šole, kjer mora obstoječi kader pokrivati predmete, za katere ni izobražen. Na načelni ravni moramo v čim večji meri težiti k temu, da bodo imeli učitelji in učiteljice izobrazbo in podkovanost za predmete, ki jih poučujejo, a je jasno, da tega ne bo mogoče doseči v popolnosti, še posebej pa ne čez noč.

Podaljšanje obdobja dopolnjevanja učne obveznosti je sicer ambivalentno. Po eni strani se bo manjšemu delu sedanjih zaposlenih delovno razmerje za polni čas zmanjšalo, a se bo hkrati odprl vsaj določen prostor za zaposlovanje novih kadrov, predvsem mlajših, ki najostreje občutijo varčevalne ukrepe v javnem sektorju. Hkrati je to pomembno z vidika kadrovske reprodukcije, z vidika prenosa znanja starejših in izkušenejših na mlajše. Z zategovanjem pasu je bil ta proces v mnogih primerih prekinjen oziroma močno oviran, dolgoročno pa so posledice na kakovost javnega šolstva lahko izredno negativne. Eden ključnih problemov je namreč varčevalna določba o enoodstotnem zmanjšanju zaposlenih. Dodaten problem je, da ravnatelji to določbo razumejo na ravni posamezne šole, ne na ravni

celotnega sektorja, kar pomeni, da prihaja do še hujših kadrovskih problemov.

Hkrati ob tem spremljamo velik demografski pritisk na šolstvo, saj se povečuje število vpisanih otrok. V naslednjem letu naj bi bilo dodatno vpisanih otrok 4 tisoč. Rezultat vsega tega je jasen: nujno se mora povečati intenzivnost dela učiteljev, obenem pa je ogrožena sama kakovost učnega procesa. Pritisk je vse večji, ker prinaša dvoje. Prvič, zaostrovanje razmer nadvlade med različnimi skupinami zaposlenih v javnem sektorju. Običajni delavci so prisiljeni delati bolj produktivno in intenzivno, privilegirane elite pa pridobivajo več in več moči. In drugič, javno šolstvo izgublja na kakovosti, zato je vse bolj na udaru zasebnega interesa tako z vsebinskim vdorom kot vzpostavljanjem zasebne konkurence, kjer je glavni problem ta, da ni dostopno vsem, da lahko selekcionira svoje učence in s tem dodatno marginalizira tiste, ki so se zaradi premoženjskega, etničnega ali drugega razloga že tako znašli na robu družbe. Hkrati se pojavlja problem svetovnonazorske nevtralnosti in sekularnosti, ki bi morala biti temelj izobraževalnega sistema v 21. stoletju.

V Združeni levici podpiramo predlog zakona, a je ob tem treba še enkrat poudariti, da ukrepi in trendi, ki smo jim priča v zadnjih letih, ogrožajo naš javni šolski sistem od najnižje ravni do visokega šolstva. Kakovostno in vsem dostopno javno šolstvo je naše največje bogastvo in narediti moramo vse, da ga ne le obranimo, ampak razvijamo in demokratiziramo upravljanje z njim, pri čemer morajo večjo besedo dobiti zaposleni, ne le vrhuške privilegiranih elit. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovana gospa ministrica s sodelavko!

Z novelo, ki jo obravnavamo, se podaljšuje obdobje dopolnjevanja učne obveznosti. Kadrovske prilagoditve omogočajo, da strokovni delavci, ki imajo v šoli sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas v obsegu polnega delovnega časa in jim ni mogoče zagotoviti zakonsko določenega obsega za poučevanje predmetov, za katere izpolnjujejo vse z zakonom in drugimi predpisi določene pogoje, dopolnjujejo učno obveznost pri drugih predmetih, in sicer do zaključka šolskega leta 2017/2018, torej do 31. avgusta 2018. Ministrstvo predlaga, da se dovoljen obseg dopolnjevanja učne obveznosti postopno znižuje, do 40 % v šolskem letu 2015/2016, do 30 % v šolskem letu 2016/2017 in do 20 % zakonsko določenega obsega učne obveznosti strokovnega delavca v šolskem letu 2017/2018.

Krščanski demokrati ocenjujemo, da je dobro, da se šolam omogoči neko prehodno obdobje, v katerem se lahko organizacijsko in kadrovske prilagodijo vsem sistemskim spremembam, ki se vpeljujejo v šolski sistem po zaključku uvedbe devetletke. S tem mislim predvsem na zgodnje poučevanje prvega tujega jezika ali neobveznih izbirnih predmetov. Se pa v Poslanski skupini Nove Slovenije strinjamo z vsemi tistimi, ki opozarjajo, da so vodstva šol dolžna poskrbeti za to, da se ta možnost dopolnjevanja ne zlorablja. Dobro je, da obstaja možnost dopolnjevanja učne obveznosti, vendar le v nujnih primerih in v manjšem obsegu, nikakor pa se to ne sme dogajati na račun strokovnega nivoja poučevanja posameznih predmetov.

Krščanski demokrati bomo novelo podprli. Od vodstev šol pa pričakujemo odgovorno ravnanje in tehtno presojo o tem, kdo in s kakšnimi kvalifikacijami lahko poučuje predmete, za katere ne izpolnjuje vseh pogojev. Še posebej pri tistih predmetih, ki se nadaljujejo v srednji šoli, kot je tuji jezik, matematika, fizika, slovenščina, je izredno pomembno, kakšno predznanje imajo učenci. Od tega je namreč v veliki meri odvisno, kako bodo nadaljevali srednješolsko izobraževanje in s kakšnimi težavami se bodo srečevali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Vesna Vervega bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Učitelji in strokovni delavci, zaposleni v vzgoji in izobraževanju, so eden od temeljev uspešnosti izobraževalnega sistema. Z novelo zakona, o kateri danes odločamo, bomo omogočili, da bodo učitelji oziroma strokovni delavci dopolnjevali učno obveznost pri drugih predmetih v primeru, ko imajo v šoli sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas v obsegu polnega delovnega časa in jim ni mogoče zagotoviti zakonsko določenega obsega za poučevanje predmetov, za katere izpolnjujejo vse z zakonom predpisane pogoje. Obseg dopolnjevanja učne obveznosti se bo postopoma zmanjševal z namenom ukinitve oziroma izteka te možnosti s 1. septembrom 2018. Aktualna zakonska ureditev, ki omogoča dopolnjevanje učne obveznosti, pa se izteče 1. septembra 2015. K ukrepu dopolnjevanja učne obveznosti iz leta 2003 in podaljšanju le-tega leta 2010 je pripeljal specifičen položaj šolstva, kot je bilo uvajanje devetletke, vsakoletna demografska nihanja, v zadnjih letih pa zgodnje poučevanje tujega jezika in neobveznih izbirnih predmetov. Na ta način se vzgojno-izobraževalnim zavodom omogoča čas za zakonsko ustrezno izvedbo izobraževalnega

programa ter kadrovske prilagoditve za obdobje, ko se predlagani prehodni režim izteče.

V Poslanski skupini SMC novelo zakona podpiramo iz več razlogov. Prvič, popolno prenehanje veljavnosti določbe s 1. septembrom 2015 bi povzročilo motnje pri izvajanju pouka in hkrati ogrozilo zaposlitve posameznih učiteljev, ki zakonsko določeno učno obveznost dopolnjujejo pri drugih predmetih. To je še posebej kritično v manjših šolskih okoljih in podružničnih šolah. Drugič, podaljšanje roka bo ponovno zagotovilo možnost za dodatno usposabljanje učiteljev in vzpostavitev sistema, v katerem si bodo učitelji lahko pridobili ustrezne kvalifikacije za poučevanje več predmetov. Tretjič, vzgojno-izobraževalnim zavodom damo možnost oblikovanja potrebnih kadrovskih in organizacijskih struktur za opravljanje temeljnih nalog in sovpadajočih funkcij. V Poslanski skupini SMC se še posebej zavedamo, da predlog zakona odpira vprašanje kakovosti poučevanja s strani tistih učiteljev, ki ne izpolnjujejo pogojev za poučevanje posameznih predmetov. Vendar je pri tem treba opozoriti tudi na naslednje. Učitelji učno obveznost večinoma dopolnjujejo pri vsebinsko sorodnih predmetih. Ravno iz razloga strokovnosti poučevanja se strinjamo s pristojnim ministrom, ki je predvidelo postopno ukinjanje možnosti dopolnjevanja učne obveznosti ter da je Slovenija od redkih evropskih držav, ki ima relativno strogo določene pogoje za predmetno usposobljenost učiteljev, kar se v mednarodnih raziskavah pogosto obravnava kot prednost. Prav tako pa to pozitivno vpliva na profesionalizacijo vzgojno-izobraževalnega procesa. Pomembno je, da je delovanje šolskega sistema prilagodljivo spremembam, ki se dogajajo tako znotraj njega kot tudi v širšem družbenem okolju.

Iz zgoraj navedenih razlogov bo Poslanska skupina SMC podprla uveljavitev novele zakona. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Lep pozdrav ministrici in državni sekretarki!

Zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja je v letu 1996, v času ministra Gabra, določil, da lahko strokovni delavci na določenih področjih opravljajo vzgojno-izobraževalno delo, čeprav za to nimajo strokovne izobrazbe. V letu 2003 je bilo v istem zakonu določeno, da lahko delavci, ki imajo pogodbo za nedoločen čas in jim ni možno omogočiti polne delovne obveznosti po zakonu, dopolnjujejo učno obveznost pri drugih predmetih, vendar le do leta 2010. V letu 2009 je minister Lukšič ta rok podaljšal do 1. 9. 2015. Prvotni zapis, da lahko strokovni delavci

opravljajo tudi delo na področju, za katerega niso usposobljeni, je nastal zaradi tega, ker je država takrat za učitelje zahtevala visokošolsko izobrazbo – prej je bila zadosti višješolska izobrazba –, ni pa ustvarila pogojev, ki bi učiteljem omogočili pridobitev zahtevane izobrazbe. Država je zasledovala cilj, da se dvigne izobrazbena struktura učiteljev, čemur ni oporekati. Recimo, v glasbenih šolah je takrat učil zelo velik odstotek takšnih, ki niso imeli dovolj strokovne izobrazbe.

Že v tistem času pa je prišlo do, lahko rečemo, Gabrovega absurda. Če navedem samo en primer. Za učitelja kitare se je zahtevala visokošolska izobrazba, Akademija za glasbo pa je takšen študij razpisala isto leto, kot je začel veljati standard, da je treba imeti visokošolsko izobrazbo za te učitelje. Ko so se te anomalije odpravile do leta 2003, pa je minister Gaber zadevo vseeno podaljšal do leta 2010. To je s pridom uporabil tudi minister Lukšič, s podaljšanjem ukrepa do leta 2015. Namesto dviga učne obveznosti za učitelje, ker je zelo težko doseči v razgovorih s sindikati, se je odredila prepoved zaposlitev in zahteva, da učitelji, ki so ostali na šoli, dopolnjujejo učno obveznost. Danes ne moremo več govoriti, da gre za neko prehodno obdobje, ko bi naj strokovni sodelavci pridobili ustrezno izobrazbo, ampak za varčevalne ukrepe tudi na račun osnovnošolcev in dijakov oziroma na račun kakovosti izvajanja izobraževanja v šolah.

Gre tudi za gasilsko reševanje kadrovskih težav v naših šolah, kajti od leta 1996 oziroma 2010 bi se zadeve lahko že uredile. S to spremembo ZOFVI želi ministrstvo podaljšati obdobje, ki je določeno v prehodnih določbah, do leta 2018. To pomeni, da, recimo, učitelj matematike lahko poučuje do 40 % normiranih ur – recimo, v srednji šoli ima 20 ur in 8 ur potem lahko poučuje pri drugih predmetih. Današnji učitelj bi moral biti pripravljen na poučevanje skoraj vseh predmetov, pa ne da bi to sam hotel, ampak če želi imeti polno obvezo. Dogajajo se tudi takšne anomalije, da pouk matematike učijo tudi biologi, učitelji telovadbe ali pa organizatorji prakse. Slaba stvar te zadeve je, da gre za nestrokovno poučevanje, kar slabša kakovost znanja pri učencih in dijakih. S tem se zmanjšuje tudi njihova konkurenčnost na evropskem trgu dela. Največkrat se to dogaja v srednjih poklicnih šolah, kjer je vedno manj dijakov, torej je vedno manj učne obveze. Tako učitelji učijo več različnih predmetov, za katere niso strokovno usposobljeni, kar pa pomeni tudi velik napor zanje, več priprav na pouk in težje izvajanje samega pouka.

Kako lahko nekdo poučuje enega ali več predmetov, za katere ni usposobljen? Če smo realni, zelo težko. V Slovenski demokratiški stranki smo vložili amandma, s katerim bi to prehodno obdobje sicer pustili, vendar zmanjšali odstotek, v obsegu katerega se lahko dopolnjuje, na 30 % in na koncu prišli na 10 %. Zavedamo se namreč problematike tudi

podružničnih šol. Žal naš amandma ni bil sprejet. Tej spremembi ZOFVI, torej podaljšanju tega določila, da se lahko poučuje do 40 % pri drugih predmetih, nasprotujemo, saj menimo, da se pri tem ne urejajo kaotične razmere na področju standardov šolstva, ampak gre le za podaljševanje varčevalnih ukrepov zaposlovanja v šolstvu in se s tem zmanjšuje tudi kvaliteta izvajanja pouka, na kar pa vsekakor ne moremo pristati. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Spoštovani ministrica in državna sekretarka!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine Desus glede Predloga zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Že novela Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja iz leta 2003 je določila, da lahko strokovni delavci, zaposleni za nedoločen čas in s polnim delovnim časom, učno obveznost dopolnjujejo pri drugih predmetih do 1. septembra 2010. Šlo je za učitelje, katerim ni mogoče zagotoviti polne učne obveznosti, za katero izpolnjujejo vse pogoje, obstajajo pa realne potrebe po predmetih, ki zagotavljajo nemoteno izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa oziroma dejavnosti. Ta prvi ukrep je bil uveden zaradi potrebe po prehodnem režimu zaradi sistemske uvedbe programa devetletke, s katero je bilo povezanih veliko organizacijskih in kadrovskih prilagoditev. Podaljšanje tega ukrepa do šolskega leta 2014/2015 je narekovala potreba zaradi sistemske spremembe uvajanja inkluzije v vzgoji in izobraževanju.

Trenutno lahko obseg dopolnjevanja učne obveznosti z drugimi predmeti znaša do 40 % na učitelja. Ker se letos ta ukrep z novim šolskim letom izteče, je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport znova predlagalo podaljšanje možnosti zapolnjevanja manka ur za tiste učitelje, ki na svojem matičnem področju nimajo polne učne obveznosti. Današnja obravnava novele pa stremi tudi k temu, da se bo pristopilo k postopnemu zniževanju deleža dopolnjevanja učne obveznosti, in sicer v naslednjih treh letih. V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev se strinjamo, da so kadrovske in organizacijske prilagoditve nujne, saj sicer ob nepodaljšanju te možnosti grozijo motnje v izobraževalnem procesu, pričakovane so dodatne finančne posledice za proračun, nenazadnje pa po sili razmer v bodoče pride v poštev zaposlovanje zgolj prekarnih delavcev oziroma v prekarnih oblikah dela, saj bodo šole pri posameznih urah, predmetih in interesnih dejavnostih prisiljene iskati dodatno pomoč.

Poslanke in poslanci Desus bomo novelo podprli, hkrati pa opozarjamo, da je pri tem načinu izvajanja izobraževalnega in vzgojnega procesa treba ohraniti oziroma zagotoviti ustrezno visok nivo kakovosti poučevanja. Hvala lepa.

PODPREDSNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Lep pozdrav še enkrat vsem tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Naj v uvodu povem, da v poslanski skupini pozdravljamo in podpiramo obravnavani zakon, saj ureja način dopolnjevanja učne obveznosti učiteljev pri drugih predmetih, in sicer v primerih, ko za učitelja ni zagotovljene polne učne obveznosti pri predmetu, ki ga sicer poučuje. To je za Socialne demokrate zelo pomembno, saj s tem ohranjamo delovno razmerje za polni delovni čas, in menimo, da s tem lahko zelo močno vplivamo tudi na motivacijo učiteljev, še posebej glede na pred kratkim predstavljeno izjemno zahtevno stanje v šolstvu oziroma izobraževalnem procesu, ki se pre pogosto odraža tudi v nasilju. Eden od pomembnih ukrepov, da lahko obvladujemo takšne razmere, je tudi čim boljše stimuliranje učiteljev, da svoje naloge opravljajo čim kvalitetnejše in da se čim dlje ukvarjajo z učenci. Poleg tega menimo, da je ta ukrep tudi izjemno dobrodošel zaradi ohranjanja podružničnih šol, kajti ohranjanje podružničnih šol je izjemno pomembno za območja, ki se sicer srečujejo z zelo težkimi razvojnimi problemi.

Velikokrat je prav prisotnost šole v tem okolju tisti pomemben stimulator, da družine ostajajo v tem okolju, da se ohranja življenje in s tem tudi podoba Slovenije, kot jo poznamo in ki je povsem različna v primerjavi z drugimi državami Evropske unije ravno zaradi tega, ker smo značilni po tem, da imamo zelo poseljeno podeželje. Vsako šolsko leto je v veliki meri odvisno tudi od demografskega stanja, in demografska nihanja so tista, ki tudi močno vplivajo na to, kako se bo pouk organiziral. Tudi ta ukrep je eden od tistih, ki zagotovo lahko pripomore k temu, da vodstvo šol lažje izpelje odziv na spremenjene demografske razmere v šolah. Nenazadnje je za nas pomembno tudi to, da je ta zakon usklajen s sindikati. Pa tudi glede same kvalitete pouka, ki bi mogoče bila pri nekaterih predmetih slabša zaradi tega, ker se poučuje v več predmetih, menimo, da ne bo bistveno slabša. Nenazadnje je pa tudi v zakonu predvideno, da se iz leta v leto za 10 % zmanjšujejo takšne učne obveznosti, kar kaže na to, da je tudi v tem zakonu izražena želja, da se kvaliteta pouka v prihodnosti dviguje tudi s tem ukrepom.

Skratka, zakon bomo podprli in si želimo, da bi učni proces v javnih šolah potekal na čim višji ravni tudi v prihodnje. Hvala.

PODPREDSNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni možno vlagati.

Zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, eno uro po prekinjeni 12. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O CESTAH.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade mag. Klemnu Grebenšku, državnemu sekretarju Ministrstva za infrastrukturo.

MAG. KLEMEN GREBENŠEK: Najlepša hvala. Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Vlada je v zakonodajni postopek vložila predlog dopolnitev Zakona o cestah. Z njim se urejajo odprta vprašanja v zvezi s skupnimi javnimi cestami, torej cestami, ki deloma potekajo po ozemlju naše države, kategorizirane so pa v sosednji državi. Ker te ceste niso del našega notranje povezanega javnega cestnega omrežja, pri nas niso kategorizirane, so pa predmet sporazumov s sosednjimi državami. Zato obstaja jasna mednarodnopravna obveznost Republike Slovenije, da pravna razmerja s takimi cestami uredi. Za skupne javne ceste bo na našem ozemlju veljala taka ureditev, kot velja za kategorizirane javne ceste. Torej se bodo štete za javne ceste v vseh vidikih, zlasti kar zadeva varstvo infrastrukture in prometa na njih, predvsem pa bo tudi jasno določeno, da jih lahko prosto uporabljajo vsi prometni udeleženci. Kot pravna država mora Republika Slovenija v skladu z mednarodnimi dogovori zagotoviti varstvo ceste kot infrastrukture v delu, ki poteka na našem ozemlju, ter nemoten potek prometa po njej. Zato bodo zemljišča pod cesto na naši strani v lasti države, lahko tudi občine, če bo s strani občine izražen tak interes. Za pridobitev zemljišč bo podan javni interes.

Glede na skupen pomen cest za sosednji državi se bodo vsa vprašanja gradnje, rekonstrukcije, vzdrževanja, upravljanja in podobno urejala z mednarodnim sporazumom. Pri vprašanjih, ki z mednarodnim sporazumom ne bodo posebej urejena, bo v delu, ko cesta poteka po slovenskem ozemlju, veljala pravna ureditev Republike Slovenije. Na prvi pogled se morda zdi, da se z zakonom ureja samo obstoječe stanje na določenih cestah, vendar je treba poudariti, da je ob mejah s sosednjimi državami takšnih cest še nekaj, zato bo zakon

omogočil ustrezno ureditev stanja na vseh skupnih javnih cestah. Zakon bo veljal tudi za novo cestno infrastrukturo, ki se bo šele gradila, in bo omogočil učinkovito praktično izvedbo dogovorov s sosednjimi državami. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 17. nujni seji dne 11. 6. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o cestah, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po nujnem postopku predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora pa je na 30. seji 8. 6. 2015 sklenil, da se predlog zakona obravnava po nujnem postopku. Na seji odbora so sodelovali predstavniki Ministrstva za infrastrukturo, Ministrstva za zunanje zadeve, Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter Zakonodajno-pravne službe. V poslovnem roku so bili vloženi amandmaji poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 1., 2. in 3. členu. V imenu predlagatelja je minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič pojasnil, da v veljavnem sistemu, ki ga ureja Zakon o cestah, obstaja pravna praznina za ceste, ki deloma potekajo po ozemlju Republike Slovenije, deloma po sosednji državi in so kategorizirane v sosednji državi.

Posledično je ključni cilj predloga zakona umestitev skupnih javnih cest, to je javnih cest, kategoriziranih v sosednji državi, ki potekajo po ozemlju Republike Slovenije, v pravni okvir, ki velja za javne ceste v Republiki Sloveniji. Skupne javne ceste kot novi pojem ceste v našem pravnem redu bodo tako veljale v vseh ozirih za javne ceste, zlasti kar zadeva varstvo infrastrukture in prometa na njih. S predlogom zakona pa se ureja tudi lastninska pravica na zemljiščih, po katerih poteka skupna javna cesta. Z novim zakonom bo namreč urejen tudi postopek pridobitve ali omejitve lastninske pravice v javno korist zaradi gradnje, rekonstrukcije ali prevzema skupne javne ceste, pri čemer bo kot razlastitvena upravičenka nastopila Republika Slovenija ali občina. Predstavniki Ministrstva za zunanje zadeve, generalni direktor za mednarodno pravo in zaščito interesov gospod Borut Mahnič je k uvodni predstavitvi predlagatelja dodal, da bo predlog zakona rešil tudi problem konkretnega primera, in sicer vinske ceste, ki je kategorizirana v Republiki Avstriji, deloma pa poteka po ozemlju Republike Slovenije.

Na tem delu lastnik zemljišča, ki leži pod cesto, s postavitvijo fizičnih ovir preprečuje promet, z uporabo veljavnih predpisov pa

takšnega ravnanja ni mogoče preprečiti, saj glede na veljavno ureditev ni mogoče izvesti postopka razlastitve. Posledično Republika Slovenije trenutno ni zmožna izpolniti svojih zavez iz mednarodne pogodbe z Republiko Avstrijo, po kateri je med drugim dolžna zagotoviti pogoje za nemoteno uporabo te ceste. Predstavniki Zakonodajno-pravne službe je izpostavil, da so pripombe Zakonodajno-pravne službe v veliki meri upoštevane v predlaganih amandmajih. Predstavniki Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj gospod Jernej Verbič je v predstavitvi njihovega mnenja dejal, da komisija podpira predlog zakona, saj v okviru veljavnega pravnega reda ni možno urediti vprašanja neomejene uporabe omenjene obmejne vinske ceste. V kratki razpravi je bilo tudi opozorjeno, da predlog zakona rešuje zgolj majhen del problematike v povezavi z lastninskimi razmerji in kategorizacijo cest v Sloveniji. Izpostavljeno je bilo, da obstaja velika neurejenost lastninskih razmerij v zvezi z javnimi cestami oziroma na področju kategorizacije zlasti občinskih cest, saj te v številnih primerih še vedno potekajo preko zasebnih zemljišč. Odbor je sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 1., 2. in 3. členu ter glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije –krščanskih demokratov, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegi in kolegice!

Turizem za Slovenijo predstavlja eno pomembnejših gospodarskih panog in je v veliki meri povezan s cestno infrastrukturo. Težko si namreč predstavljamo razvoj turističnih dejavnosti brez dobrih in urejenih cest, še manj pa da njihovo uporabo ovirajo lastniki zemljišč, po katerih te ceste potekajo. Ko govorimo o skupnih javnih cestah, torej o cestah, ki so kategorizirane v sosednji državi in delno potekajo tudi po ozemlju Republike Slovenije, je še kako pomembno, da zanje velja enak sistem varstva infrastrukture in prometa, kot velja za javne ceste, ki so kategorizirane v naši državi. Ker skupne javne ceste potekajo največ ob mejah s sosednjimi državami, so ob vstopu turistov v Slovenijo prvo ogledalo naše dežele. V Novi Sloveniji smo prepričani, da je zato nedopustno, da je status takšne ceste doslej ostal neurejen in nedorečen, in to kljub temu, da so mednarodnopravne obveznosti Slovenije, da zagotovi pogoje za njeno nemoteno uporabo. Prav tu nastopi absurda situacija, ko lahko lastniki zemljišč, po katerih potekajo skupne javne ceste, dobesedno izsiljujejo izplačilo odškodnin. Sledi logično vprašanje, zakaj v Sloveniji tega nismo že zdavnaj uredili, zakaj vedno čakamo do trenutka, ko že nastopijo

negativne posledice tako za uporabnike cest kot za državni proračun.

Dejstvo je, da morajo biti skupne javne ceste v lasti Republike Slovenije ali občine, ki v postopku pridobivanja zemljišč v javno korist nastopata kot razlastitveni upravičenki. V konkretnem primeru, zaradi katerega danes govorimo o predlogu novele Zakona o cestah, bi to pomenilo uporabo poenostavljenega razlastitvenega postopka, torej enako kot velja za obstoječe javne ceste. Lastnik zemljišča, po katerem poteka javna cesta, je namreč upravičen do odškodnine, izplačane na podlagi veljavne cenitve, medtem ko lastnik zemljišča, po katerem poteka skupna javna cesta, lahko zahteva poljubno visoko nadomestilo ali celo vzpostavitev v prejšnje stanje. Na tem mestu ni odveč, da pogledamo zadevo tudi nekoliko širše. Še vedno imamo veliko število občinskih javnih cest, ki potekajo po zemljiščih, ki so ostala v zasebni lasti. Res je, da te ceste niso neposredno povezane z vsebino predlagane dopolnitve Zakona o cestah, pa vendar, gre za področje, ki je povezano s finančnimi sredstvi in izplačili samih odškodnin. Kategorizacija javnih cest in s tem povezana ureditev lastninskih razmerij tako ostaja naša nedokončana naloga.

Ker gre za nujno umestitev skupnih javnih cest v pravni okvir, ki velja za javne ceste v Republiki Sloveniji, in s tem za preprečitev težko popravljivih posledic za državo, bomo poslanci Nove Slovenije Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o cestah podprli, vendar ob tem ponavljamo, da bi to lahko storili že v preteklosti. Težko popravljive posledice – govorim o plačilu dnevne kazni v višini 500 evrov, pa tudi do 300 tisoč evrov – ne bi mogle nastati, če bi Slovenija svojo nalogo opravila pravočasno. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Predlagana novela Zakona o cestah ureja pravno praznino, ko ceste, ki potekajo deloma po območju Republike Slovenije in deloma po sosednji državi in so kategorizirane v sosednji državi, nimajo tistega statusa, ki ga morajo imeti, da lahko država, kot je v konkretnem primeru Republika Slovenija, izpolnjuje svoje mednarodne obveznosti. Posledično se to kaže tudi v tem, da so takšne ceste neurejene, konkretno tudi, da je bila Republiki Sloveniji naložena nekakšna obveznost, da del ceste odstrani. S tem zakonom se uvaja nov pojem skupne javne ceste, ki bo to zadevo reševala v okviru zakona. Skupna javna cesta bo imela svoj poseben pravni status, hkrati pa se uvaja tudi podlaga za razlastitev in omejitev lastninske pravice na nepremičnini zaradi potreb gradnje, rekonstrukcije ali prevzema te skupne javne ceste. S tem se skozi določila zakona

uveljavljajo načela, kot so enako varstvo za vso javno cestno infrastrukturo, enako varstvo uporabnikov cest in enako varstvo razlastitvenih zavezancev.

Konkretno, kot že navedeno, bo sprejetje zakona podlaga za obnovo ceste, ki poteka na obmejnem območju z Republiko Avstrijo. Gre za tako imenovano vinsko cesto, ki je nenazadnje tudi del naše turistične infrastrukture, na kateri del ceste poteka tudi po zemljišču v zasebni lasti, pri čemer lastnik nasprotuje uporabi te parcele za potrebe ceste. V primeru vinske ceste gre za mednarodnopravno obveznost Republike Slovenije, ki mora zagotoviti pogoje za njeno nemoteno uporabo, pri čemer se je zaradi nasprotovanja lastnika zemljišča ogrozilo tudi izpolnjevanje obveznosti Republike Slovenije iz mednarodne pogodbe z Avstrijo, s tem pa tudi verodostojnost Republike Slovenije kot garanta za izpolnjevanje mednarodne pogodbe v delu, ki se nanaša na ozemlje Republike Slovenije. Z uporabo veljavnih predpisov takšnega ravnanja ni bilo mogoče preprečiti, saj glede na veljavno ureditev ni mogoče izvesti postopka razlastitve, kar pa se bo s tem zakonom spremenilo. V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo prepričani, da bi bilo treba ta zakon sprejeti že zdavnaj, seveda pa tudi zdaj to ni prepozno. Pravzaprav je čas, da se to uredi in da se nenazadnje s tem omogoči tudi razvoj turistične infrastrukture, kot so vinske ceste.

Zaradi navedenega bo Poslanska skupina Stranke modernega centra zakon podprla. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, kolegice in kolegi!

Ta zakon naj bi reševal samo en konkreten primer, ki pa bi se potem lahko razširil tudi na druge primere, kjer ena cesta poteka po ozemlju Republike Slovenije, kategorizirana pa je v aktih sosednje države, v tem primeru sosednje države Avstrije. S sprejetjem te spremembe zakona bomo dosegli samo to, da bo ta cesta kategorizirana tudi na območju naše države, se pravi v obeh. Ampak po našem mnenju to še ni pravna podlaga za razlastitev te ceste. Pravna podlaga za razlastitev ceste je javni interes. Javni interes pa mora biti izražen z izvedbenim prostorskim aktom. Če tega ni, potem razlastitev ni možna in je treba preko sodišča doseči, da sodišče določi, da ta cesta pripada Republiki Sloveniji ali pa občini. V primeru, da je to občinska cesta in teče po zasebnem zemljišču, je ni možno razlastiti, ker parcelacija brez soglasja lastnika ni možna. To lahko dosežemo preko sodišča, da bo pa sodba pravnomočna, pa lahko traja nekaj let.

To problematiko smo tudi na samem odboru izpostavili. Problematika je vezana tudi

na ostale občinske ceste, kar je že povedal kolega iz Nove Slovenije. Problematika je zelo široka in pereča. V Sloveniji imamo 32 tisoč kilometrov občinskih cest, od tega naj bi bilo neurejenih 23 tisoč. Samo katastrska odmera naj bi stala 2,2 milijarde, in to občine. Nimamo ustrezne zakonodaje, kjer bi lahko izrazili ta javni interes oziroma kjer ni možno z lastnikom doseči soglasja, da ga lahko razlastiš v javnem interesu. Postopka nimamo. Tudi v tem primeru, kolikor jaz poznam, poteka ta cesta, ki je kategorizirana v sosednji Republiki Avstriji, po zasebnem lastništvu na ozemlju Republike Slovenije. To se pravi, lastnik je Slovenec in poteka po našem ozemlju. Da to uredimo, bo verjetno trajalo nekaj časa, če ne bomo iskali rešitev v zakonodaji, tako da bomo lahko razlastili za tiste dele, kjer ceste potekajo po zasebnem zemljišču, po nekem nujnem postopku.

Ampak najprej je treba doseči oziroma uveljaviti javni interes. Javni interes se pa lahko uveljavi samo z odlokom ali nekim prostorskim aktom, ki je narejen tako, da je podlaga kataster, kjer se v tem aktu določi meja na katastrsko mejo. Te zakonodaje za občine nimamo. Imamo jo za državo, tudi parcelacije po nujnem postopku, vendar so povsod tam sprejeti izvedbeni prostorski akti. Ta problem bo eskaliral. Nekateri lastniki zahtevajo celo odškodnino oziroma bodo zaračunavali uporabnino, ker se cesta smatra kot objekt, zgrajen na tujem zemljišču. Pri odškodnini ima sodišče to prakso, da upošteva vrednost zgrajenega objekta, ne pa zemljišča po dejanski rabi pred tem, ko je bila cesta zgrajena. Tako da je problem dosti širši.

V Slovenski demokratiški stranki bomo to spremembo podprli. Ampak ta sprememba zakona še ne rešuje tudi tega konkretnega primera, če ne bomo te zakonodaje na nek način dogradili, tudi tako, da bomo reševali vse ostale občinske ceste, kjer je tak problem.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):

Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Spoštovane in spoštovani!

Veljavni zakon o cestah ureja sistem javnih cest v Republiki Sloveniji, ki so lahko državne ali občinske. Javne ceste so javno dobro in so zunaj pravnega prometa. Na njih ni mogoče pridobiti lastninske pravice s priposestvovanjem ali drugimi stvarnimi pravicami. Žal pa pri cestah, ki deloma potekajo po ozemlju Republike Slovenije, so pa kategorizirane v sosednji državi, obstaja pravna praznina. Take ceste bi glede na prosto dostopnost za uporabnike in na očiten javnopravni element spadale k javnim cestam, ne izpolnjujejo pa pogojev prometne

povezanosti znotraj državnega cestnega sistema, zato niso kategorizirane v Republiki Sloveniji. Cesta, ki je kategorizirana v sosednji državi, se po veljavni ureditvi šteje kot nekategorizirana cesta. Zaradi obstoječe pravne praznine smo priča primeru, ki se dogaja na tako imenovani vinski cesti na obmejnem območju z Republiko Avstrijo.

Tam lastnik zemljišča, ki leži pod cesto, s postavitvijo fizičnih ovir preprečuje promet po njej oziroma grozi z oviranjem prometa. Ker z uporabo veljavnih predpisov takšnega ravnanja ni mogoče preprečiti, se ogroža verodostojnost Republike Slovenije kot garanta za izpolnjevanje mednarodne pogodbe v delu, ki se nanaša na ozemlje Republike Slovenije. Navedena cesta je bila namreč vzpostavljena ob določitvi državne meje, ki jo je na podlagi Saintgermainске pogodbe z Avstrijo opravila mednarodna komisija za razmejitev leta 1923, dve leti kasneje pa je bila prometnica določena kot skupna cesta. Gre torej za mednarodnopravno obveznost Republike Slovenije, da zagotovi pogoje za nemoteno uporabo. V skladu s 27. členom Dunajske konvencije o pravu mednarodnih pogodb mora namreč država izvesti potrebne ukrepe za spoštovanje mednarodnih obveznosti. V danem primeru, ko Republika Slovenija takih ukrepov v skladu z veljavnim notranjim pravom ne more zagotoviti, je ogrožen njen ugled.

Poleg tega je v obravnavanem primeru lastnik zemljišča pod vinsko cesto v sodnem postopku s pravnomočno sodbo dosegel, da mora Republika Slovenija vzpostaviti prejšnje stanje tako, da zemljišče zasuje z zemljo in zatravi. Ker država te izvršljive obveznosti ne more izpolniti ne da bi hkrati kršila svojo jasno določeno mednarodnopravno obveznost, ji je bila naložena kazen s prisilo, da mora na fiduciarni račun lastnikov tega pooblaščenca plačevati dnevno kazen v višini 500 evrov do največ 300 tisoč evrov. Z izvršitvijo naložene obveznosti vzpostavitve obmejne ceste, določene z mednarodno pogodbo, v prejšnje stanje in s plačilom penalov grozi Republiki Sloveniji težko popravljiva škoda. Prav z namenom, da se izognemo opisani pravni praznini, ki gre lahko na škodo naše države, in ker opisani primer vinske ceste ni edini primer na obmejnem področju, predlog zakona razširja pojem javne ceste tudi na tiste, ki so kategorizirane v sosednji državi in deloma potekajo po ozemlju Republike Slovenije.

S tem bo za skupne javne ceste uveljavljen tak sistem določb za varstvo infrastrukture in prometa, kakršen velja za javne ceste, kategorizirane v Republiki Sloveniji. Ker cesta poteka deloma tudi po ozemlju Republike Slovenije in je dana v prosto uporabo, je taka ureditev izjemno pomembna. S predlogom zakona se ureja tudi lastninska pravica na zemljiščih, po katerih poteka skupna javna cesta, obenem pa se določa, da lahko skupno javno cesto vsak prosto uporablja na način in

pod pogoji, kakršne določajo predpisi, ki urejajo ceste in varnost prometa na njih, kar pomeni predpise Republike Slovenije, vključno z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami. Tako se nedvoumno ureja nediskriminatorna uporaba, ki preprečuje samovoljne omejitve uporabe ceste na ozemlju Republike Slovenije.

Poslanska skupina Desus bo predlog spremembe zakona podprla. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovana gospa podpredsednica, spoštovani kolegice in kolegi!

Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o cestah ureja zelo specifično in posamično situacijo, in sicer umeščanje skupnih javnih cest, ki potekajo sočasno po ozemlju Republike Slovenije in po ozemlju sosednje države, v pravni okvir, ki sicer velja za javne ceste v Republiki Sloveniji. Pri tem je treba v dani situaciji poudariti, da gre v tem primeru za tiste ceste, ki niso kategorizirane v Republiki Sloveniji, temveč so kategorizirane v drugi državi, ki ima v tem primeru tudi večji interes za potek ceste in tudi v večjem delu skrb za njeno vzdrževanje. Vse pravice in obveznosti Republike Slovenije in sosednje države glede tega so podrobneje urejene v posebnih bilateralnih sporazumih. Na obmejnem območju med Republiko Avstrijo in Republiko Slovenijo poteka tako imenovana vinska cesta, na kateri pa lastnik zemljišča, po katerem poteka del cestišča, s postavljanjem ovir preprečuje nemoten potek prometa oziroma grozi z oviranjem slednjega.

Ker na podlagi veljavnih predpisov teh ravnanj ni mogoče preprečiti, je treba na ustrezen način spremeniti zakonodajo, saj mora Republika Slovenija izpolniti svoj del pogodbenih obveznosti do Republike Avstrije in do vseh uporabnikov ceste ter omogočiti nemoten in neoviran promet. S sprejetjem tega zakona bo omogočeno, da Republika Slovenija na omenjenem območju vinske ceste izpelje ustrezne razlastitvene postopke ter lastniku izplača pravično in pošteno odškodnino, kljub temu da je lastnik zemljišča v sodnem postopku s pravnomočno sodbo uspel doseči, da mora Republika Slovenija odstraniti asfalt in bankine z njegovega dela zemljišča ter ga vrniti v prejšnje stanje. Ker tega v trenutnem okviru ni mogoče doseči ne da bi pri tem Republika Slovenija kršila svoje mednarodnopravne obveznosti, je nujno potrebno, da danes sprejmemo spremembo tega zakona. Ker trenutno tudi ni jasno, ali obstajajo sorodni primeri, Socialni demokrati ocenjujemo, da je nujno in koristno, da sistemsko na zakonski ravni uredimo tudi vse druge morebitne primere tovrstnih situacij, kjer ceste istočasno potekajo po ozemljih dveh sosednjih držav.

Zato bomo Socialni demokrati predlog spremembe Zakona o cestah podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Spoštovana predsedujoča, spoštovani kolegice in kolegi!

Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o cestah je ena tistih na žalost vedno redkejših točk, kjer se stališča Poslanske skupine Združena levica in vlade Mira Cerarja ujemajo. To, da nekatere ceste, kot je denimo tako imenovana vinska cesta na meji z Avstrijo, ceste, ki so prosto dostopne in očitno opravljajo javno funkcijo, v Sloveniji kot javne niso kategorizirane le zato, ker so kategorizirane že v drugi državi, je nedopustna pravna praznina, ki jo je treba čim prej odpraviti. Kot kaže ravno primer vinske ceste, je brez tega nemogoče urediti stvarne pravice v zvezi s takšnimi cestami, predvsem pa je to pogoj, da začne tudi za te ceste veljati prometna in infrastrukturna ureditev, kakršna velja za ceste, ki so v Sloveniji že kategorizirane kot javne. V Poslanski skupini Združena levica pa obžalujemo, da vlada Mira Cerarja in njene predhodnice te pravne praznine niso odpravile že precej prej. Vsekakor pa bi morale to narediti, preden smo zašli tako daleč, da moramo lastniku zemljišča, po katerem teče del vinske ceste, plačevati dnevno kazen v višini 500 evrov, skupno pa morda celo do 300 tisoč evrov.

Ker takšne ceste v Sloveniji niso kategorizirane kot javne, pa lahko prihaja tudi do situacij, kakršna je ta v primeru vinske ceste, ko zasebniki grozijo z ustavitvijo prometa, včasih pa grožnje s postavitvijo raznih fizičnih ovir tudi uresničijo. To ni neugodno le za uporabnike teh cest, ampak tudi za ugled države, saj ta zato ne more uresničevati obveznosti, ki ji jih nalagajo mednarodne pogodbe. Vseeno pa upamo, da volja vlade Mira Cerarja po priznanju položaja javnega dobrega za vso prometno infrastrukturo, ki to tudi dejansko je, nakazuje, da bo enako priznala tudi vsej drugi infrastrukturi. Ne le javno zdravstvo in šolstvo, tudi podjetja in banke, ki jih zdaj prodajamo, so nujno potrebno ožilje naše družbe in gospodarstva. Kaj če se, tako kot omenjeni lastnik zemljišča, po katerem teče del vinske ceste, novi lastnik Telekom Slovenije odloči, da bo ustavil pretok podatkov po kablilih, ki so zdaj prav tako v njegovi lasti? Ali pa da, na primer, podjetje neha tehnološko razvijati? In kaj če se sistemske banke po novem v zasebni lasti odločijo, da bodo zaradi tega ali drugega poslovnega razloga dokončno prenehale kreditirati naše gospodarstvo?

Nesrečni primer vinske ceste se na prvi pogled morda zdi banalen, ampak nas lahko nauči pomembno splošno lekcijo. Javno dobro moramo, če ga želimo obvarovati pred muhami in interesi zasebnikov, spraviti pod javni nadzor.

V Poslanski skupini Združena levica se strinjamo z vlado Mira Cerarja, da v primeru cestne infrastrukture to pomeni razširitev definicije javne ceste tudi na ceste, ki si jih delimo z drugimi državami. Opozarjamo pa, da javno dobro in nujna infrastruktura danes nista le beton in železo, ampak so to tudi sistemske banke, Telekom Slovenije in druga ključna podjetja. Zavaljo vseh prebivalcev te države upamo, da se bo Vlada te lekcije naučila, preden bo spet prepozno, škoda pa bo tokrat precej večja. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje opravili danes v okviru glasovanj, eno uro po prekinjeni 12. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZBIRKAH PODATKOV S PODROČJA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade gospe Nini Pirnat, državni sekretarki.

NINA PIRNAT: Hvala lepa. Spoštovani poslanci in poslanke!

Sprejete Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva poteka po rednem postopku. Na pobudo poslancev je bila konec aprila opravljena splošna razprava o nekaterih ključnih vprašanjih zakona. Nadalje je na predlog zakona podala mnenje Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Na podlagi tega mnenja so bili pripravljeni amandmaji, ki so bili na Odboru za zdravstvo sprejeti in so v celoti sledili mnenju Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora. Predlog navedenega zakona, kot smo že večkrat pojasnili, se v svojem bistvenem delu nanaša na zagotovitev pravnih podlag, s katerimi se omogoča elektronizacija procesov v zdravstvu: eRecept, eNaročanje, uporaba interoperabilne hrbtnice, uporaba mnogih produktov, ki smo jih tekom projekta ustvarili. S tem se omogoča odpravljanje administrativnih ovir pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti in odpravljanje administrativnih ovir pri pacientu.

Predlog zakona se nanaša tudi na druge vsebinske dopolnitve in spremembe, ki so posledica uskladitve z drugimi zakoni, ter

pomeni tudi delni prenos Direktive o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu. Predlog zakona tako uvaja pravne podlage za eZdravje na način, da uvaja elektronsko poslovanje v zdravstvu na nacionalni ravni in devet novih zbirk podatkov s področja zdravstva. Uporabo elektronskih storitev eZdravje je treba v najkrajšem možnem času razširiti na nacionalni nivo, da jih bodo uporabljali vsi izvajalci zdravstvene dejavnosti. Predlagani zakon bo z določitvijo pravnih podlag to omogočil, pri tem pa zagotovil jasno opredeljeno zbiranje in obdelavo podatkov v zbirkah podatkov eZdravja in omogočil elektronsko izvajanje storitev eZdravja na nacionalni ravni kot običajen način dela v zdravstvu. To nam bo omogočilo, da bomo ujeli tudi korak z drugimi evropskimi državami, ki nas v razvoju na tem področju krepo prehitujejo. Ker na predlog zakona ni vloženi amandmaji, skladno s prvim odstavkom 138. člena Poslovnika Državnega zbora predlagamo, da se na današnji seji opravi tudi tretjo obravnavo predloga zakona. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Predlog zakona je obravnaval Odbor za zdravstvo kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Tomažu Gantarju.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala za besedo, podpredsednica. Spoštovani prisotni!

Odbor za zdravstvo je na svoji 5. redni seji 28. 5. kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje predložila Vlada. Odbor se je seznanil z naslednjim gradivom: predlogom zakona, mnenjem Zakonodajno-pravne službe ter mnenjem Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. K predlogu zakona so v poslovniško določenem roku amandmaje vložile poslanske skupine SMC, Desus in SD k 1., 2., 3., 7., 8., 9. členu, za novi 9.a člen ter k 11., 12. in 13. členu. Predstavnica predlagatelja, državna sekretarka gospa Nina Pirnat, je v dopolnilni obrazložitvi predstavila poglobitve rešitve predloga zakona, katerega temeljni cilj je zagotovitev delovanja in uporabe sodobnega sistema informacijske tehnologije in zagotavljanja informacijske varnosti za storitve eZdravja, ki jih je treba vpeljati na nacionalni ravni.

Informatizacija v zdravstvu zahteva nekaj nujnih posebnih določb ter jasna pravila igre za vse vpletene, in sicer nacionalne institucije, zdravstvene zavarovalnice, izvajalce zdravstvenega varstva, dobavitelje, paciente, nevladne organizacije in druge. Predlog zakona bo tako omogočil pravno podlago za kakovostno, prijazno in učinkovito poslovanje v zdravstvu preko storitev eZdravja. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe mag. Sonja Bien

Karlovšek je predstavila mnenje in povedala, da so pripombe njihove službe z vloženimi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin v pretežni meri upoštevane. Mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je predstavil podpredsednik gospod Tomaž Horvat. Poudaril je, da komisija predlog zakona podpira in pričakuje pozitivne učinke tako na strani uporabnikov sistema zdravstvenega varstva kot tudi izvajalcev zdravstvene dejavnosti.

Komisija se je ob obravnavi predloga zakona seznanila tudi s stališčem Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ki je bil v pripravo novele zakona aktivno vključen. Komisija se je seznanila tudi z mnenjem informacijskega pooblaščenca, ki je prav tako aktivno sodeloval pri pripravi novele zakona. Razprave k predlogu zakona ni bilo. Odbor je sprejel prej naštete amandmaje poslanskih skupin in v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Ker je zbor na 7. seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni možna. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu zakona bomo opravili v skladu s časovnim potekom seje zbora, čez eno uro v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 9. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 14.35. Članice in člani Mandatno-volilne komisije obveščam, da se bo seja komisije začela čez pet minut v velikem salonu na Šubičevi ulici.

(Seja je bila prekinjena ob 13.35 in se je nadaljevala ob 14.35.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo Državnega zbora.

Prehajamo na glasovanja Državnega zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 v okviru nujnega postopka.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 18. 6. 2015, ki je objavljen na e-klopi.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 6. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Naš amandma k ZIPRS je zelo preprost. Odločitev glede tega je enostavna – ali želimo živeti v državi, v kateri lahko osem menedžerjev v nadzornem svetu in upravi SDH odloča o porabljanju proračunskih sredstev, ali želimo živeti v državi, kjer o tem odločajo demokratično voljeni organi. Mi smo se opredelili za drugo opcijo, zato predlagamo ta amandma. Vladni predlog, ki ga imamo na mizi, namreč Slovenskemu državnemu holdingu prepušča avtonomno odločitev, koliko proračunskih sredstev se bo porabilo za nakup novih deležev in dokapitalizacijo obstoječih državnih podjetij. Res je, da bo to veljalo samo do sprejetja strategije upravljanja, se pravi, da gre za prehodno obdobje, ampak sprejetje se lahko zavleče. In glede na to, kakšen predlog imamo na mizi, upam, da bo to prehodno obdobje trajalo še dolgo, ker je tudi strategija, mislim da, za kar velik del poslancev tukaj nesprejemljiva.

Pri našem amandmaju pa gre izključno za to, da se ureditev, ki bo skladno s 30. členom Zakona o SDH veljala po sprejetju strategije, razširi tudi na čas, ko še nimamo veljavne strategije upravljanja. 30. člen tega zakona namreč določa, da mora k načrtu upravljanja, ki zajema tudi pridobivanje novih deležev v lasti države, podati soglasje vlada na predlog finančnega ministra. V tem postopku mora torej vlada nujno preveriti, ali je naložba smotna, in to je njena ustavna dolžnost, ki je ne more prelagati na nek tehnokratski organ, kot je SDH, in je ne morejo odpraviti nobene smernice SDH. To je vsebina tega amandmaja, torej da se tisto, kar bo veljalo po sprejetju strategije, prenese tudi na prehodno obdobje in se s tem zagotovi demokratično kontrolo nad porabljanjem proračunskih sredstev. Zato vam kljub temu, da že več tednov govorimo o tem amandmaju, še enkrat polagam na srce, da to zadevo podprete. V Združeni levici jo seveda bomo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo o amandmaju.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 10, proti 70.

(Za je glasovalo 10.) (Proti 70.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo glasovanje o amandmaju in drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in posancev, za je glasovalo 62, proti nihče.

(Za je glasovalo 62.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o enkratnem odpisu dolgov v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o enkratnem odpisu dolgov ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Pri tej zadevi je stvar zelo preprosta. V Združeni levici smo predlagali zakon o enkratnem odpisu dolgov, ki je bil na nedemokratičen način popolnoma arbitrarno izločen iz razprave, preden se je ta sploh začela na Odboru za finance in monetarno politiko. Tukaj zdaj odločamo tudi o tem, ali je bilo to dejanje legitimno ali ni bilo legitimno. Predsednik Državnega zbora in Komisija za poslovanje sta se strinjala, da so taka dejanja nesprejemljiva in v nasprotju z vsemi demokratičnimi standardi. Zato pozivam tudi tiste poslance, ki se morda ne strinjate s samo vsebino, da s svojim glasom danes pokažete, da se ne strinjate s takim načinom postopanja koalicije proti opozicijskim predlogom. Hvala.

Mi bomo seveda glasovali proti izločitvi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala, predsednik.

Odnos do neenakosti, revščine ostalih skupin ljudi, ki v družbi nimajo dovolj moči, da bi narekovali državno politiko, kot to lahko počnejo posamezni neoliberalni lobiji, spremljam že desetletja, dolga leta kot sociolog, pisec desetih prispevkov v strokovnih in poljudnih časopisih, medijih, strokovnjak za vprašanja družbenega razvoja, šest let kot varuh človekovih pravic, zdaj kot poslanec v Državnem zboru. In s kakršnimikoli očmi ali s kateregakoli zornega kota pogledam, vidim enako sliko. Ko gre za poskus pomagati izključenim, oblasti pokažejo izjemno inovativnost pri iskanju ovir. Vedno se strinjajo, da je revnim treba pomagati, vendar vedno od nekdaj prileti ampak – ampak rešitev ni celovita, ampak zakon tega ne omogoča, ampak

paziti je treba, da ne bo kak nebodigatreba dobil kakšen cent preveč in podobno. In z njim globoko sočustvujejo. Ko pa gre za izkoriščevalce, za tiste, ki delavcem ne plačujejo prispevkov, ne dajejo plač in podobno, pa se ponovno najde množica ovir, da se tega ne da preprečiti. Mary Wollstonecraft je pred koncem 18. stoletja napisala knjigo Zagovor pravic ženske in je rekla Ne potrebujemo miloščine, potrebujemo pravičnost. Po 250 letih to še vedno obstaja.

Seveda bom glasoval proti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo o sklepu.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in posancev, za je glasovalo 69, proti 6.

(Za je glasovalo 69.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o podaljšanju prehodnega obdobja na področju prostega gibanja državljanov Republike Hrvaške in njihovih družinskih članov v okviru nujnega postopka.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 18. 6. 2015, ki je objavljen na e-klopi.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 2. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Po glasovanju, ki se je ravnokar odvijalo, pri čemer je problem revščine v Sloveniji očitno za večino v tem parlamentu poslovniško vprašanje, mene in Združene levice ne čudi odnos do te točke dnevnega reda, kjer se posluša omejevati zaposlovanje hrvaških državljanov. Tega v Združeni levici ne podpiramo, smo že navedli zakaj. Lahko bi govoril o načelu vzajemnosti, lahko bi govoril o malo bolj pametni diplomaciji in tako naprej, ampak tu moram obrazložiti amandma k 2. členu. Pri amandmaju k 2. členu gre za to, da razširjamo polje teh upravičencev, ki bi dobili zaposlitev ter so hrvaški državljani in so v zadnjih dveh letih končali šolanje v Sloveniji, s tistih z visoko izobrazbo tudi na tiste s srednjo ali poklicno izobrazbo. Na sami seji matičnega odbora sem hotel dobiti odgovore izvršilne oblasti glede tega. Govorimo o gospodarstvu, govorimo o reindustrializaciji, ampak očitno gospoda, ki tam vrtijo te podatke, ne vedo, da nam primanjkuje, na primer, visoko usposobljenih varilcev in tako naprej. Sočasno gre pa za neko meglo in umetno strašenje ljudi. Navsezadnje je dandanes napotenih delavcev iz

Hrvaške v Slovenijo malo čez 4 tisoč ljudi. Slovenskega trga dela ne ogrožajo ti hrvaški delavci ali morebitni hrvaški delavci, ki jih bomo potrebovali. Ogrožajo jih politike in politiki zadnjega desetletja. Upam, da boste ta amandma podprli. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo o amandmaju.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 11, proti 69.

(Za je glasovalo 11.) (Proti 69.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.

V Združeni levici zakona ne bomo podprli, ker je ekonomsko neutemeljen in politično nepravilen. Brezposelnost ni posledica priseljavanja, ampak splošne krize, ki ji pridno pomagajo evropske in slovenske institucije. Neverjetno je, da ista vlada brani slovenske delavce pred hrvaškimi delavci, ni pa jih ubranila pred hrvaškimi tajkuni. Skupaj z vašimi predhodniki ste mirno gledali, kako je bila obglavljena celotna živliskopredelovalna veriga v Sloveniji s prodajo Mercatorja, Droge, Laškega in nazadnje Žita. Med samo sejo smo bili obveščeni, da naj bi Nemčija odpravila omejitve zaposlovanja za hrvaške državljane. Tega podatka Vlada in koalicija nista upoštevali, je pa relevanten za sprejemanje tega zakona. Nemčija je namreč daleč največji cilj hrvaških državljanov, ker so plače za primerljiva dela bistveno višje kot v Sloveniji. Zato lahko pričakujemo, da se bo velik del tistih hrvaških državljanov, ki bi iskali delo v Sloveniji, preusmeril v Nemčijo. Zato je še manj razlogov za verjetje, da bi odprava omejitev v Sloveniji destabilizirala trg dela. Ta nova okoliščina je še en razlog, zakaj zakona ne bomo podprli, pričakovali pa bi, da bi jo pri glasovanju upoštevala tudi koalicija. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo, mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB):
Hvala lepa.

Vlada in ministrstvo za delo nas k sprejetju zakona o podaljšanju prehodnega obdobja za državljane Hrvaške pozivata zaradi

nujnosti zaščite slovenskega trga dela in tako zaščite 120 tisoč brezposelnih. Celo tako zelo naj bi bil slovenski trg ogrožen, da se zakon sprejema po nujnem postopku. Hrvaški delavci naj bi torej posegali predvsem po delovnih mestih, za katere je zahtevana nižja stopnja izobrazbe, v Sloveniji pa je prav ta skupina brezposelnih najbolj problematična.

Spoštovani! Nemčija je prav ta teden sprejela odločitev o tem, da za hrvaške delavce ne bo podaljševala prehodnega obdobja. Zaradi te odločitve pričakujejo, da bodo vsako leto uspeli privabiti okoli 10 tisoč hrvaških delavcev. 10 tisoč je več, kot je bilo novih zaposlitev v celem letu na območju Slovenije. In kot nam je znano, v Nemčiji najlažje najdejo zaposlitve prav delavci z nižjo stopnjo izobrazbe. To je podatek, ki negira vse vladne argumente, ki ste jih kolegice in kolegi vse prehitro sprejeli za suho zlato. Kot kaže, v Sloveniji še dolgo ne bomo sposobni pogledati preko naših meja. Žal, saj največ izgublja prav Slovenija.

V Poslanski skupini Zavezništvo predloga zakona ne bomo podprli, saj, kot izhaja iz pojasnila, je nepotreben.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo o zakonu.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 69, proti 8.

(Za je glasovalo 69.) (Proti 8.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti 15.

(Za je glasovalo 66.) (Proti 15.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o cestah v okviru nujnega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona, to je na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in posancev, za je glasovalo 81, proti nihče.

(Za je glasovalo 81.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon soglasno sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in posancev, za je glasovalo 62, proti nihče.

(Za je glasovalo 62.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **22. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI TRGOVINSKEGA SPORAZUMA MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER KOLUMBIJO IN PERUJEM NA DRUGI STRANI.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in posancev, za je glasovalo 75, proti 5.

(Za je glasovalo 75.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Prehajamo na obravnavo **Kandidatne liste za člane Sodnega sveta**. Predsednik Republike Slovenije gospod Borut Pahor je na podlagi 131. člena Ustave Republike Slovenije in prvega odstavka 21. člena Zakona o sodiščih z dopisom z dne 29. maja 2015 Državnemu zboru posredoval Kandidatno listo za člane Sodnega sveta s predlogom, da izvoli dva člana izmed štirih predlaganih kandidatov. Ti so: gospa Nataša Erjavec, dr. Vid Jakulin, gospa Maja Praviček in dr. Grega Strban.

Za dopolnilno obrazložitev kandidatne liste dajem besedo predstavnici urada predsednika republike gospe Nataši Kovač.

NATAŠA KOVAČ: Spoštovani predsednik, hvala lepa. Spoštovani poslanke in poslanci!

Predsednik republike je na podlagi obvestila predsednika Državnega zbora o volitvah članov Sodnega sveta na podlagi Ustave in zakona oblikoval kandidatno listo štirih kandidat in kandidatov za dva člana Sodnega sveta. Na kandidatno listo je, kot je bilo že rečeno, uvrstil gospo Natašo Erjavec, prof. dr. Vida Jakulina, gospo Majo Praviček in prof. dr. Grega Strbana. Predsednik republike ocenjuje, da so vsi predlagani kandidati in kandidatke taki, da izpolnjujejo visoke strokovne kriterije za opravljanje te pomembne funkcije in tudi, da ustrezno predstavljajo zastopanost uglednih pravnih strokovnjakov, kot to določa Ustava Republike Slovenije.

Nataša Erjavec je univerzitetna diplomirana pravnica s pravosodnim izpitom, od leta 2001 notarka v Ljubljani, pred tem zaposlena na Višjem sodišču v Ljubljani kot notarska namestnica. Opravila je izpit za mediatorko v okviru Društva mediatorjev Slovenije in deluje kot mediatorka pri Višjem sodišču v Ljubljani. Aktivno sodeluje pri Notarski zbornici Slovenije in njenih organih. Trenutno je tretji mandat članica izvršnega odbora Notarske zbornice in podpredsednica te zbornice. Objavila je več strokovnih pravnih člankov in kot predavateljica redno sodeluje na raznih strokovnih srečanjih in posvetih.

Drugi kandidat, prof. dr. Vid Jakulin, doktor pravnih znanosti, redni profesor na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, nosilec predmetov Kazensko pravo in Gospodarsko kazensko pravo. Poleg tega je nosilec predmetov Kazensko materialno pravo in Kazensko procesno pravo na podiplomskem študiju Filozofske fakultete v Ljubljani. Vključen je v raziskovalne in strokovne dejavnosti zunaj fakultete, bil je član skupine strokovnjakov, ki je pripravila delovno besedilo Kazenskega zakonika Republike Slovenije. Kot ekspert Sveta Evrope in Evropske unije za kazensko in gospodarsko pravo sodeluje v pomembnih projektih obeh evropskih institucij. Enkrat je že bil član Sodnega sveta, in sicer izvoljen v letu 1999. Aktiven je tudi v številnih strokovnih društvih in bil je tudi predstojnik Katedre za kazensko pravo na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani.

Maja Praviček je univerzitetna diplomirana pravnica s pravosodnim izpitom, od leta 2008 odvetnica v Mariboru. Pred tem je bila strokovna sodelavka na sodišču, nato notarska kandidatka, nato okrajna sodnica Okrajnega sodišča v Mariboru, od leta 2003 tudi predsednica tega sodišča. Njeno delovno področje obsega predvsem civilnopravno področje, v manjšem obsegu tudi kazenskopravno področje. Ves čas poklicnega

delovanja se je dodatno izobraževala in med drugim opravila hospitacijo na graškem okrajnem sodišču. Je aktivna članica Odvetniške zbornice Slovenije in mariborskega območnega zbora odvetnikov.

In zadnji kandidat, prof. dr. Grega Strban, doktor pravnih znanosti s pravosodnim izpitom, redni profesor na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Študiral in raziskoval je v Ljubljani, Cambridgeu, Leuvnu in Münchnu ter gostoval na drugih uglednih univerzah. Je nosilec predmetov Pravo socialne varnosti, Mednarodno in evropsko pravo socialne varnosti, sonosilec predmeta Postopek reševanja delovnih in socialnih sporov. Predava tudi na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo in Fakulteti za socialno delo v Ljubljani. Vključen je v številne raziskovalne strokovne dejavnosti zunaj fakultete, je recenzent za revijo *European Journal of Social Security* in recenzent številnih drugih prispevkov. Od decembra 2013 je znanstveni vodja evropskega projekta *FreSsco*, ki ga koordinira Univerza v Gentu. Je tudi vodja raziskovalnega programa Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem. V letu 2008 je bil s strani Sodišča Evropske unije imenovan na seznam strokovnjakov za reševanje delovnih sporov pri Evropskem univerzitetnem inštitutu v Firencah, Italija. Tretje mandatno obdobje je prodekan Pravne fakultete Univerze v Ljubljani za gospodarske zadeve.

Na podlagi presoje vseh kandidatov in vsega navedenega predsednik republike meni, da lahko vsi kandidati in kandidatke s svojo strokovno usposobljenostjo in izkušnjami upravičijo vaša visoka pričakovanja pri opravljanju funkcije člana Sodnega sveta. Zato predsednik Republike Slovenije Državnemu zboru predlaga, da za dve mesti članov Sodnega sveta izvoli dva izmed štirih predlaganih kandidatov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kandidatno listo je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročala. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na izvedbo glasovanja o Kandidatni listi za člane Sodnega sveta. Prvi odstavek 21. člena Zakona o sodiščih določa, da mora biti na kandidatni listi predlagano število kandidatov večje od števila članov, ki se jih voli, vendar največ dvakrat tolikšno, kot je število članov, ki se jih voli.

V skladu z drugim odstavkom 21. člena Zakona o sodiščih o izvolitvi Državni zbor odloča s tajnim glasovanjem. V skladu s prvim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora vodi tajno glasovanje komisija, ki jo sestavljajo predsedujoči ter štirje poslanci, ki jih izvoli Državni zbor. Poslanske skupine so mi že posredovale predloge za člane komisije, ki vodi glasovanje. To so: dr. Mitja Horvat, Poslanska skupina Stranke modernega centra; gospod Jan Škoberne, Poslanska skupina Socialnih

demokratov; Miha Kordiš, Poslanska skupina Združena levica, in gospa Iva Dimić, Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Član te komisije sem tudi sam kot predsedujoči. Pri delu komisije bo sodelovala tudi namestnica generalne sekretarke gospa Jerneja Bergoč.

Ali kdo takemu predlogu za sestavo komisije nasprotuje? (Ne.)

Prehajamo na odločanje o sestavi komisije.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 77, proti nihče.

(Za je glasovalo 77.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je komisija v predlagani sestavi izvoljena.

V skladu s tretjim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora bo poslankam in poslancem glasovnica vročena tako, da pride vsak poslanec k mizi predsedujočega in pove svoje ime in priimek. Glasuje se tako, da se na glasovnici obkroži številka pred imenom kandidata, za katerega se glasuje. Glasuje se za dva kandidata. Zato bo glasovnica, na kateri bosta obkroženi več kot dve številki pred imeni predlaganih kandidatov, neveljavna. V skladu s petim odstavkom 91. člena Poslovnika Državnega zbora je neveljavna tudi neizpolnjena glasovnica, neveljavna pa je tudi glasovnica, iz katere volja poslanca ni jasno razvidna. Če pa sta na glasovnici obkroženi dve številki ali manj, vendar volja poslanca pri obkroženih številkah ni jasno razvidna, se glasovnica šteje za veljavno, vendar samo v tistem delu, kjer je volja poslanca razvidna.

V skladu z drugim odstavkom 196. člena Poslovnika Državnega zbora bosta izvoljena tista dva kandidata, za katera bo glasovala večina poslancev, ki bodo oddali veljavne glasovnice, in bosta dobila največje število glasov. Če pri prvem glasovanju dva kandidata ne bosta dobila potrebne večine, se opravi drugo glasovanje, pri katerem se glasuje o tolikem številu kandidatov, kolikor jih je še treba izvoliti. Pri drugem glasovanju se glasuje o tistih kandidatih, ki sta pri prvem glasovanju dobila največ glasov.

Glasovali bomo v dvorani v glasovalnih kabinah. Poslanke in poslanci bomo izpolnjene glasovnice oddali v glasovalno skrinjico, ki bo v dvorani na mizi ob kabinah za glasovanje.

Prehajamo na izvedbo tajnega glasovanja. Prosim poslanko in poslance, ki mi boste pomagali pri glasovanju, da se takoj zgledate v sobi 217, kjer boste prevzeli volilni material. Glasovanje se bo začelo ob 15.10 in bo trajalo do 15.25. Po končanem glasovanju prosim poslanko in poslance, ki mi boste pomagali pri glasovanju, da se zberete v sobi 217. Prekinjam to točko dnevnega reda in sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali ob 15.55.

(Seja je bila prekinjena ob 15.06 in se je nadaljevala ob 15.55.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslance in kolegi poslanci,
gospo in gospodje!

Nadaljujemo sejo. Prehajamo na obravnavo prekinjene 23.a točke, to je Kandidatne liste za člane Sodnega sveta. Prebral bom zapisnik o ugotovitvi izida glasovanja za dva člane Sodnega sveta.

Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zbora dne 18. junija 2015. Razdeljenih je bilo 81 glasovnic. Oddanih je bilo 81 glasovnic. Neveljavnih je bilo 7 glasovnic. Veljavnih je bilo 74 glasovnic. Kandidati so prejeli naslednje število glasov: gospa Nataša Erjavec 16 glasov, dr. Vid Jakulin 24 glasov, gospa Maja Praviček 44 glasov in dr. Grega Strban 48 glasov. Na podlagi izida glasovanja sta bila z večino glasov poslancev, ki so oddali veljavne glasovnice, za člana Sodnega sveta izvoljena dr. Grega Strban in gospa Maja Praviček. Izvoljenima članici in članu Sodnega sveta čestitam in jima želim veliko uspeha pri opravljanju dolžnosti. Hkrati se zahvaljujem za opravljeno delo vsem članom Sodnega sveta, ki jim prihodnji mesec poteče mandat.

Prehajamo na obravnavo **Predloga za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu**. Sodni svet je Državnemu zboru predložil predlog o izvolitvi gospe Silve Jančič v sodniško funkcijo, in sicer na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu. Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročala in predložila predlog sklepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Pred nami je torej izvolitev v sodniško funkcijo. Naj na začetku povem, da poslanska skupina ne bo podprla niti te kandidatke niti naslednje ali naslednjega. To bo veljalo tudi za naprej. Temeljni razlog ni v kandidatih, temeljni razlog je v sistemu, ki ga MVK dobro pozna in ga niste želeli akceptirati. Gre pa za eno vprašanje. Sodni svet je tisti, ki opravi postopke v skladu z zakonodajo in preverja pogoje ter vse ostalo, medtem ko je Vrhovno sodišče tisto, ki reče, češ na tem sodišču potrebujemo, tam pa ne potrebujemo. Problem, ki ga imamo, je ta, da v tem primeru in, kot kažejo izjave predsednika Sodnega sveta, tudi v bodoče ne nameravajo obrazložiti, zakaj neke ne potrebujejo. V razmerah, ko Državni zbor nima podatkov o tem, da neko sodišče, recimo v Slovenj Gradcu, Kranju ali kjerkoli, potrebuje določene sodnike zato, ker so se, na primer, trije upokojili, na pamet govorim, ali pa se bodo upokojili ... To na nekem malem sodišču pomeni relativno zelo veliko številko in je povsem logično, da moramo

v takih primerih imenovati nove sodnike. Vendar teh podatkov ne dobimo. Teh podatkov ne dobimo.

Mi moramo torej slepo verjeti temu, kar Vrhovno sodišče razpiše. Nimamo podatkov o nekih kadrovskih projekcijah za pol leta, za leto, za dve leti, za pet let ali karkoli. Imamo pa podatek, da je sodnikov približno enkrat preveč – enkrat preveč – napram nekaterim drugim državam ali pa povprečjem glede na sto tisoč prebivalcev. Imamo primere, ko sodniki sami pišejo pisma Mandatno-volilni komisiji in pravijo Zaboga, nehaite imenovati nove sodnike, če pa mi nimamo kaj delati. Sodniki. To niso kakšne anonimke. To so sodniki, ki se podpisujejo z imenom in priimkom. Mi menimo, da na nek način ustvarjamo krivično stanje, in menimo, da mora Mandatno-volilna komisija take podatke imeti, preden se odloča. Ne moremo slepo zaupati in zato, ker je Sodni svet, ker je Vrhovno sodišče reklo, da tam in tam rabijo toliko in toliko novih sodnikov, kot glasovalna mašina preprosto pritisniti na gumb. Ob tem, da vemo, da državljani plačujejo enkrat preveč za sodišča, in ob tem, da vemo, da imamo preveč sodnikov. Sodni svet ni pripravljen niti, da bi od Vrhovnega sodišča zahteval podatke, zakaj je tako. Mandatno-volilna komisija pa ni pripravljena, vsaj tako je bilo videti, da bi sama pozvala Vrhovno sodišče, da morajo obrazložiti, zakaj tukaj potrebujejo novega sodnika, ali pa tam.

Zavedam se, da mi lahko delamo nekomu krivico. Kandidati, ki jih imamo danes pod to in naslednjo točko pred seboj, so lahko odlični kandidati. Eden od njih tudi je, glede na to, kar smo izvedeli o njem in kar je bilo povedanega o njem. Ampak ni mogoče hkrati pristajati na to, da imenujemo nove sodnike, pa ne vemo, kakšne kadrovske potrebe na nekem sodišču so in zakaj so. Kot sem že prej rekel, neko malo sodišče, ki ima pet, šest sodnikov, lahko pride v situacijo, ko se bodo trije upokojili, in je nujno, da prisluhnemo Vrhovnemu sodišču in da čim prej pride do novih sodnikov. Po drugi strani pa imamo primere, ko je na večjih sodiščih možno tak kadrovski problem rešiti s prerazporeditvami. Ampak vladajoči, predsednik Mandatno-volilne komisije in vsi ostali tega niste pripravljeni narediti. Niste pripravljeni narediti tega, da bi Mandatno-volilna komisija razpolagala z vsemi podatki, da bi lahko nekoga imenovali, ker je taka tudi dejanska potreba.

Mi ne pristajamo na tak način in zaradi tega ni pričakovati in ne moremo podpreti kandidatov, ki so lahko tudi dobri. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zaključili smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi razprava poslancev o predlogu za izvolitev. Edini se je k besedi prijavil gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Hvala lepa.

Danes bomo odločali o nečem, o čemer se že nekaj časa v stroki pogovarjajo, ali je to prav, da je pristojnost Državnega zbora ali ne. Danes smo celo lahko prebrali, da je eden od ustavnih pravnikov zapisal in rekel, da je odločanje oziroma kadrovanje politična slast. Kakorkoli obračamo, je pa dejstvo, da sem prepričan v to, da če že o nečem odločamo, moramo vedeti o čem in zakaj odločamo ter, kar je še bolj pomembno, ali se s tem strinjamo ali ne. Ker če je nasprotno, potem bom še enkrat naglas povedal: sam sebe nimam za, retorično rečeno, kraljico Elizabeto, da mi bo nekdo rekel, kaj moram narediti iz protokola, in da moram pritisniti tukaj gumb zato, da bo nekemu nekaj zadoščeno. S takšnim načinom dela se jaz ne bom strinjal nikoli. Moj namen danes ni diskutirati o kandidatki, ali je primerna ali ne, zaradi tega ker sem sam osebno prepričan, da je to ena od tistih pristojnosti, ki bi že zdavnaj morale iti v odločanje nekemu drugemu organu. Verjamem pa, da bi za to potrebovali bistveno več političnega soglasja in višjo stopnjo soglasja, da bi prišli do takšne spremembe.

Niti ni res, da si v 25 letih, tako kot sem danes bral v tem članku, Državni zbor tega nikoli ni dopustil odvzeti. Res je, da je v prejšnjem stoletju pod vlado dr. Janeza Drnovška bil en poizkus, da bi se tovrstno odločanje preneslo na nek drug organ. Res pa je, da ni bilo politične volje, kajti nastala je politična slast po kadrovanju. Sam sem osebno prepričan, da če že odločamo, potem pričakujem, da dobimo vsaj dostojne odgovore na tisto, kar smo vprašali na Mandatno-volilni komisiji. Teh odgovorov nismo dobili, pa razlagajte, kar hočete. Pojdite pogledati zapisnik, pojdite pogledati dokument. Postavljeno vprašanje je bilo zelo decidirano, jasno, in ni bilo teh odgovorov. Če ne dobim odgovorov, še vedno ne vem, ali je prav, da glasujem za. In sam sem prepričan, da je mogoče včasih potreben zelo jasen konflikt, da pride do nove kvalitete. Če bomo pa delali konflikt zaradi konflikta, se pravi, da niti ne vemo, zakaj to počnemo, in če pristanete na to vlogo, prav. Jaz osebno na to vlogo pristajal več ne bom.

Zato bom zelo jasno glasoval proti. Tudi tisti, ki podaja predloge Državnemu zboru že zaradi higiene in protokola, če želi in vztraja na tem, naj pojasni, zakaj. Jaz mislim, da smo vsaj toliko vredni, da dobimo te odgovore. V nasprotnem primeru se moramo res vprašati o smiselnosti tega, kar počnemo. Vse ostalo, govoriti, kaj je druga veja oblasti in ali ima to smisel ali ne – za božjo voljo, zakaj pa potem tega ne spremenimo, če je temu res tako? Dajmo to spremeniti! Ali imamo ta pogum? Ali imamo to voljo? Ali pa dajmo jasno povedati, da tega nočemo spremeniti! Ne da berem in poslušam strokovnjake, kaj je ostanek socializma, česa si nismo dali in kaj smo si vzeli. Še enkrat ponavljam pred celotnim zborom: že ko se je ustava pisala, se predsedniku države namenoma, zaradi imena in priimka, ker se je

vedelo, kdo bo predsednik države, ni dalo določenih pooblastil, in enako je tudi pri tem kadrovanju. Če je to edino sporočilo, pa naj bo! Moje sporočilo je jasno: prišel je čas, da tudi Državni zbor o kakšni stvari ne potrebuje odločati. Vendar to spremembo lahko naredi samo Državni zbor. Tako da ni izgovorov, da mora za to kdo drug poskrbeti.

Koalicija, na vrsti ste vi. Imate to moč, imate to željo, imate to energijo, boste to spremenili? Samo ne me vprašati, zakaj do zdaj tega ni bilo. Ker do zdaj tega konflikta ni bilo, zdaj pa ga imate. Spremenite to. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem razpravo.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o izvolitvi ... Želite postopkovno? Obrazložitev glasu?

Najprej bom prebral sklep. Na glasovanje dajem predlog sklepa o izvolitvi gospe Silve Jančič v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS SMC): Hvala.

Spoštovani, ki spremljate to sejo, obrazložil bom svoj glas, in sicer bom glasoval proti. Pred kratkim smo v tem državnem zboru glasovali o sodnici in jo soglasno zavrnili. Prav tako smo soglasno zavrnili na prejšnji komisiji podobno sodnico iz Slovenj Gradca. Iz meni nejasnih razlogov je ta sodnica zopet prišla na sejo Mandatno-volilne komisije v tem času, ko sem bil na dopustu. Zato obrazlagam svoj glas in podpiram tisto, kar sem že večkrat izjavil: ne spuščamo se v sodno vejo oblasti, ampak samo zahtevamo, da nam obrazložijo, zakaj in kje, na katerih podlagah prihaja do povečanja sodnikov. In kot drugo, kar ni toliko poudaril dr. Gorenak, nas zanimajo transparentni kriteriji odločanja, za kar se zavzema tudi Sodni svet, saj sam pravi, da je potrebna postopnost pri napredovanju sodnikov. Gre bolj za ignoranten odnos sodne veje oblasti do zakonodajne veje kot pa poseganje v to vejo. Upam, da bodo poslanci glasovali po svoji vesti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospod Branko Zorman. Igor Zorčič? Tudi ne? Potem pa ne. Se mi je zdelo, da sem to videl. Potem pa, če je temu tako ... Obrazložitev? Dobro, dajmo se prijaviti, očitno vas je preveč.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, mag. Anže Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala lepa.

Na Mandatno-volilni komisiji je na to temo potekala zelo živahna in zanimiva razprava. Mislim, da so kar štiri zadnje seje Mandatno-volilne komisije postregle s precej kvalitetno razpravo o duhu izboljšanja nekega

demokratskega standarda. Poslanci smo si bili edini, da če odločamo o imenovanju v naziv sodnika, želimo pred tem imeti ustrezne informacije. Slovenska demokratska stranka je vseskozi zagovarjala stališča transparentnosti in tega, da so za izboljšanje kvalitete sodstva ključni dobri kandidati, da pa, če želimo dobre kandidate izbrati, moramo imeti ustrezne informacije. Na zadnji seji Mandatno-volilne komisije je prišlo do določene spremembe. Namreč, kolega Dobovška na tej seji ni bilo. Sam zato v skladu z našo tradicijo, glede na to, da nismo imeli ustreznih informacij, ne bom glasoval oziroma se bom vzdržal glasovanja. Glede na to, da je bilo na zadnji seji Mandatno-volilne komisije izrečeno, da je stališče vsakega poslanca SMC tudi stališče koalicije, verjamem, da bo tudi koalicija glasovala po lastni vesti in se bomo skladno s to dobro prakso, ki je bila začeta na Mandatno-volilni komisiji, tokrat glasovanja vzdržali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Kot sem povedal v stališču poslanske skupine, tudi sam ne bom podprl tega predloga. Želim pa opozoriti na eno stvar. Kogarkoli imenujemo v tej državi, kogarkoli v tem državnem zboru volimo v imenu kogarkoli, na tistem stolu sedi predlagatelj. Tudi predsednik republike, kot veste, pošilja sem generalno sekretarko gospo Kovač. In ona stopi tja in obrazloži predlog. Pa gre za inštitut predsednika republike. Sodni svet pa ima, kot vidite, stalno prakso – na kar opozarjam že tretjič, mislim da –, da na tistem stolu ne sedi nihče. To je zato, ker Sodni svet smatra 90 poslancev Državnega zbora za glasovalni strojček ali pa mlinček, če želite. Tako kot zmelješ orehe, tako oni smatrajo nas tukaj sedeče za neko mašino, ki mora pritisniti za. Celo več! V nekaterih stališčih, ki smo jih dobili, recimo na zadnji seji Mandatno-volilne komisije, oni zelo jasno povedo, da imajo poslanci tehnično nalogo, da pritisnejo na gumb; drugih možnosti poslanci nimajo; vsako drugačno ravnanje poslancev bi bilo vmešavanje v sodno vejo oblasti, vpliv na sodno vejo oblasti. To piše gospod Vlaj, predsednik Sodnega sveta. Jaz sem mu rekel, da se ne morem tako ponižati, da bom sam pristal na to, da sem glasovalni stroj nekoga. In pričakujem tudi od neke večine v tem državnem zboru, da se bo taki praksi uprla in da bomo od gospoda Vlaja zahtevali, da pride sem, da stopi za govornico in obrazloži predlog. Če to počne predsednik republike, če to počno vsi drugi predlagatelji, ki jih imajo, potem tudi gospodu Vlaju ne bo krona iz glave padla, če bo prišel sem in to obrazložil.

Skratka, ne morem podpreti predloga. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Očitno so še obrazložitve glasu v lastnem imenu, zato prosim za prijavo.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa.

Povzela bom samo razpravo, dolgo razpravo, ki smo jo že vodili na to temo v okviru seje Mandatno-volilne komisije in ki je pokazala na probleme, ki jih kolegi zdaj izpostavljajo. Obstajata dva temeljna problema. Eden je sam sistem in vloga Državnega zbora pri imenovanju sodnikov, za katero se je pokazalo, ne vem, ali prvič ali pa ponovno v tem mandatu, da je Državni zbor pri tej odgovornosti, ki jo nosi, premalo ekipiran. To pomeni, da ne dobi vseh informacij, to, kar smo slišali, transparentnih informacij za to, da bi lahko celovito odločil. Na našo dodatno zahtevo oziroma poziv Sodnemu svetu, da nam to za konkretne kandidate tudi predloži, je Sodni svet to naredil, kolikor je bilo v njegovih pristojnostih. Pokazalo se je namreč, da eno od temeljnih vprašanj, to je potreba sodne veje oblasti za posamezno sodišče, ni v njihovi pristojnosti, ampak je v pristojnosti Vrhovnega sodišča. Zaradi tega torej nismo dobili tako celovitih informacij, kot jih potrebujemo zato, da bi lahko celovito in transparentno odločili. To je bil en del problema, ki ostaja in ki je poziv za nas, da se usedemo in premislimo o takšnem sistemu za naprej. Drugi del problema je pa povsem individualni problem teh kandidatov, ki se prijavljajo v takšnem sistemu, s takšnimi pomanjkljivostmi, na ta mesta, in niso ne krivi ne dolžni, da pridejo do takšnih situacij. Iz tega razloga je potem takrat na Mandatno-volilni komisiji Poslanska skupina SMC rekla, da ne morejo biti posamezniki krivi in žrtve takšnega sistema, in jim je dala zato podporo.

Iz tega razloga bom glasovala za tako za to kandidatko kot za naslednjega kandidata. Prvenstveno iz tega razloga, upoštevajoč vsa tveganja, ki lahko ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Imamo sistemsko težavo. Imamo koalicijo, v kateri prevladuje lobi pravnikov. Imamo opozicijo. Imamo dolžnost, da to sistemsko težavo rešimo, v takšni ali drugačni smeri. Če gre samo za žegen, imamo takšno ureditev, da žegna predsednik države, mi pa ne bomo volilni mlinček, da parafraziram gospoda Gorenaka.

Dokler bo temu tako zaradi ljudi, ki v tak sistem dajejo svoje prošnje za napredovanje, se bom vzdržal pri glasovanju. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? (Ne.) Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 23.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 23.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Kranju**. Sodni svet je Državnemu zboru predložil predlog o izvolitvi gospoda Uroša Ferjana na sodniško funkcijo, in sicer na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Kranju. Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročala in predložila predlog sklepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Prišli smo do svojevrstnega paradoksa. Jaz upam, da ga bomo znali razplesti. Pred seboj imamo kandidata, ki ustreza vsem merilom, tako pravi Sodni svet. V resnici pa kandidat ni problem. Problem je nekje drugje. Problem je, da to pot preprosto nimamo pred seboj nekega seznama, pred seboj Slovenije, kjer bomo enostavno risali, kje mora biti ta dostopnost učinkovita, in kar malo postavljali in si izmišljevali, kako bo kakšna stvar funkcionirala – in to v drugi veji oblasti, če razumete, kaj vam hočem povedati. To preprosto ni naša naloga. In dokler bomo to delali v Državnem zboru, vam obljubim, da vas bom vsakič posebej na to spomnil. Vsakič posebej. Je pa tudi res, da vedno bolj in bolj ugotavljam, da se sodišče niti ne zaveda, da je svoja veja oblasti. Se niti ne zaveda. Zaradi tega, ker bi alarmi morali že zdavnaj zvoniti nekje drugje, mi se gremo pa še kar naprej ta cirkus. Zato še enkrat opozarjam vse skupaj, da je vse to treba zelo hitro in učinkovito prekiniti. To pa lahko naredimo samo, če bomo spremenili in če bomo mi pokazali to voljo, ker imamo edino mi v rokah škarje in platno, nihče drug. Tega ne more narediti sodna veja oblasti, tega ne more narediti izvršna veja oblasti, to lahko naredi samo zakonodajna veja oblasti. Če to razumemo, prav. Če pa ne – z mano ne. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zaključili smo predstavitev stališč poslanskih skupin. Prijavljenih k razpravi ni.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o izvolitvi gospoda Uroša Ferjana v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Kranju.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Bom zelo kratek, ker res ni nobene potrebe veliko govoriti. Ravnali bomo enako, kot smo pri predhodni kandidatki. Rad bi pa opozoril – vem, da ni debata o tem, predsednik – na to, kar je govorila gospa Lipicer. Glejte, saj problem je rešljiv, samo gospod Horvat mora to zahtevati od Vrhovnega sodišča, konec, amen. Ne vem, zakaj kompliciramo. Vzporedno s tem, kar dobimo na mizo s strani Sodnega sveta, naj Vrhovno sodišče razloži, zakaj, in pove, kakšne kadrovske probleme ima tu, kakšne ima tam in tako naprej. Pa bomo rešili problem in ne bomo delali krivic – ker mi zdaj lahko delamo krivice, veste, posameznim kandidatom. Me pa veseli, da so vsaj nekateri sledili temu, o čemer sem govoril. Rešimo problem pametno, na način, da dobimo tudi s strani Vrhovnega sodišča podatke, konec. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je še kakšna obrazložitev glasu? (Ne.)

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 37, proti 22.

(Za je glasovalo 37.) (Proti 22.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri investiciji v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj**. Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa o spremembi sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, članov in namestnikov članov navedene preiskovalne komisije.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti nihče.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Zahtevo Okrožnega sodišča v Ljubljani, Preiskovalni oddelek, za dovoljenje Državnega zbora za začetek kazenskega postopka zoper poslanca Janka Vebra**. Zahtevo je v obravnavo Državnemu zboru posredovalo Okrožno sodišče v Ljubljani, Preiskovalni oddelek. Zahtevo je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročala.

Prehajamo na odločanje. Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da sprejme naslednji sklep: Državni zbor na podlagi 83. člena Ustave Republike Slovenije in 22. člena Zakona o poslancih v zvezi z Zahtevo Okrožnega sodišča v Ljubljani, Preiskovalni oddelek, št.: II Kpr 36371/2014 z dne 28. 5. 2015 za dovoljenje za začetek kazenskega postopka zoper poslanca Janka Vebra zaradi suma storitve kaznivega dejanja žaljive obdolžitve po drugem in prvem odstavku 160.

člena Kazenskega zakonika v zvezi z drugim odstavkom 168. člena Kazenskega zakonika ne prizna imunitete poslancu Janku Vebru. Na podlagi prvega odstavka 207. člena Poslovnika Državnega zbora Državni zbor o predlogu sklepa odloči brez razprave.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti 1.

(Za je glasovalo 73.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga za imenovanje članov strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor**. Vlada predlaga Državnemu zboru, da za člane strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor imenuje mag. Gorazda Čibeja, mag. Andreja Zupančiča in gospoda Primoža Damjanoviča.

Za dopolnilno obrazložitev predloga za imenovanje dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance mag. Mateji Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani gospe poslanke in gospodje poslanci!

Agencija za zavarovalni nadzor ima na področju zavarovalništva izjemno pomembno vlogo, saj izvaja nadzor nad zavarovalnim trgom v Sloveniji, to je nad subjekti, ki na tem trgu nastopajo, in sicer zavarovalnicami, zavarovalnimi posredniškimi družbami, zavarovalnimi zastopniki ter zavarovalnimi posredniki. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je razširil pristojnosti in obseg nalog te agencije tudi na izdajanje dovoljenj pokojninskim družbam in za izvajanje nadzora nad njihovim poslovanjem. Pomembno vlogo pri nemotenem izvrševanju nalog in pristojnosti agencije ima tudi njen strokovni svet, ki odloča o dovoljenjih in soglasjih ter o drugih posamičnih zadevah, o katerih v skladu z zakonom odloča agencija, sprejema predpise, kadar zakon določa, da takšen akt sprejme agencija, sprejema poslovnik agencije, poročilo o stanju na področju zavarovalništva in letno poročilo o delu agencije, sprejema letni načrt dela strokovnih služb agencije ter izvršuje druge naloge. Strokovni svet sestavljajo predsednik, ki je po funkciji direktor agencije, in štirje člani, ki se imenujejo za dobo šestih let in so lahko ponovno imenovani. Zakon o zavarovalništvu določa pogoje, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za člana strokovnega sveta. Poleg državljanstva Republike Slovenije, univerzitetne izobrazbe ter nekaznovanosti je poudarek na njihovi strokovni usposobljenosti.

Trem od štirih sedanjih članov strokovnega sveta je mandat potekel 8. junija, zato je Vlada na podlagi javnega poziva zainteresiranim kandidatom sklenila, da Državnemu zboru v imenovanje predlaga nove člane, in sicer mag. Gorazda Čibeja, mag. Andreja Zupančiča in Primoža Damjanoviča.

Mag. Gorazd Čibej je magister evropskega prava. Zaposlen je na Agenciji za zavarovalni nadzor kot področni sekretar in opravlja najzahtevnejše naloge na pravnem področju. Mag. Andrej Zupančič je magister znanosti. Zaposlen je na Agenciji za zavarovalni nadzor kot področni sekretar ter opravlja preglede poslovanja subjektov nadzora. Naloge člana strokovnega sveta agencije je opravljal že v tem mandatu. Primož Damjanovič je univerzitetni diplomirani ekonomist in je zaposlen na Agenciji za trg vrednostnih papirjev kot pomočnik direktorja in vodja sektorja investicijskih in pokojninskih skladov. Je tudi član strokovnega sveta Agencije za trg vrednostnih papirjev. Ima poglobljena znanja in bogate izkušnje s področja regulacije investicijskih in pokojninskih skladov ter nadzora nad temi subjekti ter v pomembni meri prispeva h kakovosti odločitev strokovnega sveta AZN.

Vlada meni, da so predlagani kandidati primerni za izvajanje nalog strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor, saj imajo potrebna strokovna znanja in izkušnje s potrebnih področij zavarovalništva, financ oziroma gospodarskega prava. Upošteva vse navedeno predlagam, da Državni zbor potrdi imenovanje predlaganih članov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročala in predložila predlog sklepa.

Sledi predstavitev stališč poslanske skupine. Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanje mag. Anže Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala lepa, predsednik. Spoštovani poslanci!

Na Mandatno-volilni komisiji je o tej temi prav tako potekala precej živahna razprava. Poslanci Slovenske demokratske stranke smo opozorili na domnevno politizacijo vseh pomembnejših teles, ki se dogaja v zadnjem času. Namreč, eden od kandidatov za omenjeni svet je vidni član SMC. Do nedavnega smo ugotovili, da je član sveta stranke in je bil tudi kandidat za poslanca v Kočevju. V razpravi smo poudarili pomen neodvisnosti vseh nadzorstvenih funkcij, še posebej v institucijah, ki se ukvarjajo s podjetniškim sektorjem, ki je visoko strokovno področje. Če primerjamo prejšnjo sestavo sveta in to sestavo sveta, lahko ugotovljamo, da gre v tem primeru korak v smeri večje politizacije, zato smo v tem pogledu na Mandatno-volilni komisiji glasovali proti tovrstni sestavi. Naj omenim še to, da je koalicijski pogodbi pod točko 4.20., pod naslovom Politika enakih možnosti za vse, nedavla naslednji stavek oziroma ukrep: "Podpirali bomo uravnoteženo zastopnost žensk in moških na vodilnih mestih."

Ta predlog tovrstne koalicijske zahteve ne uresničuje, zato bomo tudi zato glasovali proti temu predlogu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker prijavljenih k razpravi ni, zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za člane strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor imenujejo mag. Gorazd Čibej, Primož Damjanovič in mag. Andrej Zupančič.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti 16.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 16.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za že drugo sanacijo bančnega sistema v samostojni Sloveniji**. Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija in je objavljen na e-klopi.

Želi poročevalec komisije besedo? Ne. Želite besedo predstavniki poslanskih skupin? Ja. Besedo ima predstavnik Poslanske skupine Zavezništvo, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

O tej preiskovalni komisiji smo na MVK odločali oziroma se pogovarjali kar nekaj časa, in moram reči, da je bila danes na hitro sklicana seja MVK samo zaradi te točke, zato da se na hitro zaključi, svojevrstna, predvsem zaradi tega, ker se je zelo hitro videlo, da je prišlo do resnega dogovora med dvema največjima strankama v Državnem zboru, to je SMC in SDS. V čem je pravzaprav problem? Problem je samo v tem, da tako, kot smo v prejšnjem mandatu gledali to preiskavo, se bo zdaj nadaljevala v tem mandatu, in sam si upam napovedati, kakšno bo vmesno ali pa dokončno poročilo, če bo sploh do tega prišlo, v kar ne verjamem – bo zelo jasno, da so vsi drugi krivi, samo SDS oziroma takratna vlada Janeza Janše ni imela pri tem bančnem sistemu nič. Iz tega poročila bo več ali manj jasno, kdo bo vodil to komisijo, zato ker je to približno tako, kot če bi lisico spustili v kokošnjak čuvati kokoši. Ne bo šlo. Taka komisija ne bo dala nobenih rezultatov. To je več ali manj jasno. Pa nimam nič osebno proti gospodu Logarju, da se ne bomo narobe razumeli, daleč od tega. Ampak ne bo šlo, ker stvar deluje po strankarskem principu in je zadeva vnaprej obsojena na propad.

Mi preprosto za takšno komisijo ne bomo glasovali. Poleg tega pa mislim, da je bila idealna priložnost, da SMC prevzame odgovornost in vodi to komisijo. Za to se ni odločila. Ni obremenjena s tem, ni sodelovala v

nobeni vladi do zdaj. Lahko bi vsaj dali vtis nepristranskosti v tej zgodbi, pa se izgleda nismo odločili za to. Okej, izpeljite, naredite svoj posel tako, kot se šika, ampak mi pri tem sodelovali ne bomo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Mi smo bili skeptični do te komisije že takrat, ko smo izglasovali, da komisija bo. Nismo glasovali proti, ampak smo bili vzdržani, ker smo upali, da bo komisija imela vsaj delno kredibilno vodstvo in da bo lahko objektivno presodila o tem, kdo je odgovoren za luknjo v slovenskem bančnem sistemu. Ni nobena skrivnost, da je precejšen del te luknje nastal prav v letih med krizo, takrat ko je to državo vodila stranka, ki naj bi zdaj bančno luknjo preiskovala.

Ta komisija bo, oprostite izrazu, farsa, zato tudi Združena levica, podobno kot predhodnik Jani Möderndorfer in Zavezništvo Alenke Bratušek, ne more sodelovati in bomo danes glasovali proti sestavi te komisije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa.

V naši poslanski skupini bomo podprli to parlamentarno preiskovalno komisijo. Bi se pa želela vrniti nekaj mesecev nazaj in obuditi spomin, da je naša poslanska skupina dvomila o tem, da je na tej točki, v tej fazi, potrebna parlamentarna preiskovalna komisija, ker vemo, da je bil povod za ta predlog tedaj aktualna problematika bančnega stanja v državi in da je tedaj v okviru vseh svojih pristojnosti naš državni zbor že izvedel tiste aktivnosti, ki jih je po pristojnostih lahko izvedel. Prav tako je dodatna pojasnila v zvezi z aktualnimi in preteklimi dogajanjem na področju bančnega sistema in konkretno tudi Banke Slovenije podal aktualni guverner. Z vso aktivnostjo se je seznanila tudi Vlada. Tako da mi takrat na tisti točki nismo ocenili, da je treba vzpostavljati še parlamentarno preiskovalno komisijo.

Vendar ker je šlo za pobudo opozicije, da se ta parlamentarna preiskovalna komisija kljub vsem tem dejstvom vzpostavi, temu nismo nasprotovali in smo od vsega začetka predlagali, da bomo z enim članom konstruktivno, odgovorno in po vseh pristojnostih, ki parlamentarni preiskovalni komisiji pritičejo, tudi sodelovali v tej komisiji. Zavedamo se dejstva, da tudi Vlada v tem vmesnem času vzpostavlja posebno vladno preiskovalno komisijo za to isto problematiko, da se novelira zakon v zvezi z delovanjem bančnega sistema in da mora imeti pri tako pomembni državotvorni problematiki svoje ustrezno mesto tudi opozicija. V naši

odločitvi, da sodelujemo na takšen način, kot ga bomo zdaj tudi potrdili, ni bilo nikakršne potrebe po tem, da bi se karkoli politično pogajali, trgovali ali pa manipulirali. Bomo pa, in to zagotavljamo, v okviru vseh pristojnosti, ki nam pritičejo, odgovorno, transparentno in celovito opravili svoje poslanstvo in svojo vlogo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Desus, zanjo gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsednik, hvala za besedo.

Lepo je pogledati po levi strani dvorane in vidiš prijetne nasmeške na licih. Videli bomo, kako bo ta zgodba izgledala takrat, ko bo komisija dala tudi svoje poročilo, če ga bo kdaj tudi dala. Kaj je našo poslansko skupino najbolj zmotilo? To je postopek, na kakšen način se naj imenujejo predstavniki v preiskovalno komisijo – ali predlaga vsaka poslanska skupina po enega ali pa po številu poslancev, ki zasedajo svoja mesta v klopih Državnega zbora. Na koncu smo ugotovili, da če bo predlog s strani ene tretjine poslancev, ima potem vsaka poslanska skupina po enega v komisiji, in da poda zahtevo in predseduje dejansko tista poslanska skupina, ki je dala zahtevo, ne pa tista, ki je dala tudi svoj predlog. V Poslanski skupini SDS kakor tudi v Poslanski skupini Stranke modernega centra so razlagali to zadevo tako v začetni fazi pogovorov na Mandatno-volilni komisiji v SDS, nasprotna mnenja poslovnškega določila, kakor tudi v Stranki modernega centra.

Zato smo se v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije odločili, da bomo večinsko zavrnili ta predlog, kljub temu da bomo v preiskovalni komisiji tudi sodelovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SDS, zanjo gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Če je kaj treba v tej državi preiskati, tudi v parlamentarnem delu, je to zagotovo bančna luknja, ki je do zdaj že približno štirikrat ali petkrat večja, ali pa še večkrat, kot je na primer TEŠ. Kar zadeva razloge za nastanek bančne luknje, je tukaj treba ugotoviti, da so ti razlogi le v manjšem delu povezani z ekonomsko in finančno krizo, ki je nastala konec leta 2008 in se nadaljuje pri nas mnogo dlje kot drugje po svetu. Večji del razlogov za nastanek bančne luknje v Sloveniji je povezan predvsem s slabim delom tistih, ki so upravljali bančni sistem. Gre za množico zgrešenih naložb, ki jih je financiral bančni sistem v okviru Republike Slovenije in tudi v okviru naložb, ki so se dogajale v bivših bratskih republikah. V tem segmentu so poniknile milijarde evrov, in Slovenija iz tega ni iztržila nazaj popolnoma nič.

Drugi del razlogov so tudi poceni krediti, ki so jih dobili nekateri prijatelji tistih, ki so danes najglasnejši, da se ta preiskovalna komisija ne bi ustanovila. Tudi v tem državnem zboru smo imeli že eno preiskovalno komisijo, ki je preiskovala poceni bančne kredite podjetju Ultra, pa še komu. Ampak očitno je, da je bil rezultat preiskave in da bo tudi rezultat te preiskave odvisen predvsem od tistih, ki bodo sodelovali v tej preiskovalni komisiji. Če bodo poslanci člani preiskovalne komisije pokazali namen, željo, da se to razišče, potem bodo rezultati tudi pri tej preiskavi prišli, tako kot pri nekaterih drugih, kjer je bila vzpostavljena ta želja. Če pa bo preiskava potekala tako, kot ste napovedali posamezni poslanci oziroma predstavniki poslanskih skupin, se pravi da boste v preiskovalni komisiji sodelovali zato, da boste zavirali delo preiskovalne komisije, potem pa znajo biti problemi. Del te bančne luknje je nastal v zadnjem času predvsem s financiranjem določenih projektov, recimo v glavnem mestu.

Problem je v tem, da so se zdaj ti krediti, ki so bili podeljeni za nekatere projekte z javno intervencijo, z javno izraženimi stališči tako nekdanjega predsednika Vlade kot ministra, da so intervenirali v bančnem sistemu za določene kredite, recimo za projekt Stožice. Problem je tudi v tem, da so se zdaj ti projekti socializirali. To ni zdaj problem Mestne občine Ljubljana, ampak je problem slovenskih davkoplačevalcev, in nekateri so pri tem zelo aktivno sodelovali. Najbrž jih gospod Möderndorfer pozna z imeni in priimki. Morda je pri tem še kaj dodatno pomagal in tako naprej. Skratka, tisti, ki bodo ovirali delo preiskovalne komisije, bodo to počeli z razlogom, predvsem osebnim razlogom. Skratka, predlagam, da podpremo to preiskovalno komisijo. Predlagam tudi, da tisti, ki boste člani te preiskovalne komisije, vzamete svojo nalogo resno, odgovorno in da ugotovite tisto, kar so nekateri mediji že ugotovili, to se pravi da je v velikih primerih šlo predvsem za izčrpavanje iz bančnega sistema, za prekanaliziranje sredstev, za politične naložbe in za podobne zgodbe.

Kar zadeva našo poslansko skupino, bomo predlog ustanovitve preiskovalne komisije podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali s predstavitev stališč poslanskih skupin. Zdaj dajem besedo poslankam in poslancem, in ker jih je kar nekaj, prosim, da se prijavite.

Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Ni nas kar nekaj, je pa dejstvo, da že enajsti mesec tukaj poslušam ogromno besedičenja o etiki, morali, novi politiki in tako naprej, da imam pogosto občutek, da sedim na nekem miksu teološko-politološko-filozofskega krožka. Tukaj moramo ločiti dve dimenziji. Ena je dimenzija, kako se sestavi ta komisija in kdo ji

predseduje, druga pa je, kako smo v to stanje prišli. In zdaj tukaj poslušam nek pingpong med SDS in Zavezništvom Alenke Bratušek, malo se režijo drugi, malo se režijo eni drugim. Imamo pa stanje, kakršno je. In "ludeki" v Mariboru se ne režijo, če sem lahko malo lokalpatriotski. Po drugi strani se strinjam z večino tega, ker je rekel gospod Tanko, in izhajajoč iz vsebinskega strinjanja tej komisiji ne bi smel predsedovati nihče, ki je zadnjih 15 let obvladoval slovensko politiko, in stranka, ki je bila ključna stranka v vladi v tem tisočletju. Če že kdo, če direktno rečem, bi to komisijo, če že ne Združena levica, verjetno lahko vodila Nova Slovenija. Hvala za besedo.

Glasoval bom proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

Tega ne moremo podpreti, ampak če bi bila Nova Slovenija, bi pa pokojnega Bajuka ven potegnili, pa bi bil spet lahko problem. Tako da je vprašanje, če bomo prišli temu do konca. Pa vsa čast gospodu Bajuku, da se ne bomo narobe razumeli, ampak nekateri zlobni jeziki bi to zlorabili. Zato sem zelo jasno povedal, kar ste videli iz današnje demonstracije in izvajanja našega kolega poslanca Tanka, kako bo izgledala ta preiskovalna komisija. On je danes že napovedal, v katero smer bo šlo in koga se bo iskalo in tako naprej. Zato me žalosti, da pri zadevi ne bo sodelovala ta neopredeljenost, natančnost z enim samim ciljem odgovoriti na politično odgovornost posameznikov, zato da bi lahko na podlagi tega poročila celo podali predlog za kazenske ovadbe in podobno. Tega ne bo. To bo zopet eno od orodij političnega boja, kjer se bo delalo obrambo samega sebe, iskalo pa same nasprotnike. Zato je škoda časa, denarja in energije, ki se bo potrošila, ker na koncu ne bomo dobili nič. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Nihče.

Zaključujem razpravo. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov navedene preiskovalne komisije.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 57, proti 19.

(Za je glasovalo 57.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda ter prekinjam 9. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 18. JUNIJA 2015 OB 16.52 IN SE JE NADALJEVALA 19. JUNIJA 2015 OB 10.03.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 9. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Tanja Cink, gospa Ljudmila Novak, gospa Iva Dimic od 14. ure dalje, mag. Margareta Guček Zakošek od 16. ure dalje, dr. Milan Brglez od 18. ure dalje, mag. Marko Pogačnik, dr. Matej T. Vatovec, gospod Žan Mahnič od 14. ure dalje, gospod Ivan Škodnik ter gospod Igor Zorčič od 12. ure dalje.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU V PRVI OBRAVNAVI.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Zvonku Lahu.

ZVONKO LAH (PS SDS): Spoštovani predsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratični stranki predlagamo dopolnitev Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je bil sprejet 20. julija 1983, je v 10. in 11. členu določil zavarovanje za kmete in člane njihovih gospodinjstev. Določeno je bilo, da se obvezno zavarujejo kmetje in člani njihovih gospodarstev, ki se v Socialistični republiki Sloveniji ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo kot svojim edinim in glavnim poklicem ter imajo lastnost združenega kmeta po predpisih o združevanju kmetov. Združeni kmetje, ki so se zavarovali od osnove, ki ni nižja od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, so bili zavarovani kot delavci v združenem delu. Prav tako so se obvezno zavarovali druge kmetje in člani njihovih gospodinjstev, ki se v Socialistični republiki Sloveniji ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo kot svojim edinim ali glavnim poklicem in so delali s sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico. Način ugotavljanja lastnosti zavarovanca, način prijavljanja v zavarovanje, način plačevanja prispevkov ter zavezanca za plačilo prispevkov je določila skupnost s samoupravnim splošnim aktom. Navedeni zakoni je urejal, da so se lahko združeni kmetje zavarovali od osnove, ki ni nižja od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo delavca v združenem delu; in so se tako zavarovali za polni obseg pravic. Ali

pa so se zavarovali za manjši obseg pravic v primeru, če so se zavarovali od osnove, ki je nižja od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo in imeli obseg pravic kot drugi kmetje, za katere zakon ni določal, v kakšnem obsegu so zavarovani in od katere pokojninske osnove. V praksi se je tako večkrat dogajalo, da so bili zavarovanci z naslova kmetijske dejavnosti v zavarovanju registrirani kot drugi kmetje ali njihovi družinski člani in so plačevali prispevke od osnove, ki ni bila nižja od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo. Vendar jim je bilo priznано le, da so zavarovani za ožji obseg pravic in v obsegu kot delavci v združenem delu. Vplačevali so torej enako visoke prispevke kot združeni kmetje ali združeni delavci, priznalo pa se jim je le zavarovanje za ožji obseg pravic. Do tega je lahko prišlo iz več razlogov. V tistem času so predpisi omejevali, da je bil kot združeni kmet lahko zavarovan samo nosilec kmetije; vsi ostali, ki so na kmetiji delali, pa le kot drugi kmetje, in to ne glede na višino vplačanih prispevkov v sistem zavarovanja. Poleg tega je lahko pri vpisovanju v sistem zavarovanja prišlo tudi do napak in so kmetje vplačevali prispevke kot združeni kmetje, čeprav so bili vodeni kot drugi kmetje. Ne glede na razloge pa obstaja dejstvo, da se nekaterim zavarovancem, ki so vplačevali enake prispevke kot drugi, priznavajo različni obsegi pravice v pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Navedeno dejstvo pomeni neenako obravnavo pri pravici do socialnega varstva, ki bi morala biti odpravljena najkasneje do 31. 12. 1993 na podlagi 1. člena Ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije, ki določa, da predpisi in drugi splošni akti, ki so veljali na dan razglasitve te ustave, ostanejo v veljavi. Določene predpise, ki niso v skladu s to ustavo, je treba z njo uskladiti najkasneje do 31. 12. 1993. Na podlagi ureditve pokojninskega in invalidskega zavarovanja iz leta 1992 so zavarovanci imeli možnost, da si sami izberejo, za kakšen obseg bodo zavarovani; in so temu primerno vplačevali višino prispevka. Ne glede na to, ta ureditev ni veljala za nazaj, čeprav bi z vidika enakosti pri pravici do pokojnine in drugih socialnih pravic morala veljati vsaj za vsakega zavezanca, ki je po sprejemu Ustave Republike Slovenije vložil zahtevek za pravico do pokojnine; oziroma bi se morala pokojnina uskladiti tudi za tiste, ki so pravico do pokojnin prejeli pred sprejetjem Ustave, ne glede na višino prispevka, ki so ga plačevali tako, da bi bili izenačeni z zavezanci glede na višino vplačanih prispevkov.

V Slovenski demokratski stranki predlagamo na osnovi predlogov, ki smo jih dobili s terena, da se pač zgodila krivica, da to krivico popravimo s tem, da dopolnimo ta zakon in da se izračunavajo pokojnine na osnovi plačanih prispevkov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo

predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospodu Petru Pogačarju.

PETER POGAČAR: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

V zvezi s predlogom zakona skupine poslancev Vlada Republike Slovenije uvodoma poudarja, da predloga zakona ne podpira. V zvezi s predmetno zadevo želimo poudariti, da v vseh dosedanjih postopkih odmere pokojnin v takih primerih nikoli ni bilo sporno štetje zavarovalne dobe dopolnjene z zavarovanjem po 11. členu ZPIZ iz leta 1983, v obdobju od 1. januarja 1984 do 31. marca 1992. Tovrstna praksa Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je bila preizkušena in potrjena tudi v sodnih postopkih, tudi na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije. V vsem obdobju takšne uporabe navedenih predpisov tudi nikoli ni bila ugotovljena neustavnost z vidika kršitve načela enake obravnave. Ne glede na to, da sta bili z zakonom iz leta 1983 opredeljeni dve različni zakonski podlagi za zavarovanje oseb, ki opravljajo enako kmetijsko dejavnost, je Ustavno sodišče Republike Slovenije že odločilo o zadevi enega od pritožnikov, ki je spadal med tako imenovane druge kmete in je plačeval enake prispevke kot drugi zavarovanci. Ker je plačeval enake prispevke, zavarovan pa je bil le za ožji obseg, medtem ko so bili ostali za enake prispevke in od enake zavarovalne osnove zavarovani za širši obseg pravic, je pritožnik v postopku zatrjeval kršitev načela enakosti. Njegova ustavna pritožba ni bila sprejeta, saj je Ustavno sodišče zavzelo stališče, da se posameznih skupin zavarovancev med seboj ne more avtomatično enačiti. Izrecno je Ustavno sodišče v obrazložitvi tega primera napisalo: "Načela enakosti ni mogoče pojmovati kot splošno enakost vseh, pač pa kot enako obravnavanje enakih dejanskih stanj."

Vsi zakoni o pokojninskem in invalidskem zavarovanju od leta 1992 dalje so na podlagi ugotavljanja pretežnosti zavarovanja v ožjem ali širšem obsegu določali obseg za priznanje in odmero pravic ob uveljavitvi. Pri tem se poudarja, da do razlik v višini pokojnine prihaja le v določenih primerih. Združeni kmetje, ki so plačevali nizke prispevke in bili zavarovani za ožji obseg pravic, so imeli enake pravice in enako nizke pokojnine kot drugi kmetje, ki so plačevali enake prispevke. In obratno, drugi kmetje, ki so plačevali višje prispevke, so imeli enako visoke pokojnine kot združeni kmetje, ker je njihova pokojnina preseгла znesek najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo. Glede na navedeno ugotavljamo, da v navedenem primeru ni šlo za neenako obravnavo, saj ti dve kategoriji tudi nikoli nista bili v enakem izhodiščnem položaju. Vlada Republike Slovenije poudarja še, da se status, kot je bil določen v obdobju, na katero se nanaša dopolnjena pokojninska doba, za priznanje pravic praviloma vedno ohranja, tudi če se

pokojnina odmerja po kasnejših predpisih, ki takšnega razlikovanja ne poznajo več. Hkrati Vlada Republike Slovenije še izpostavlja, da predmetni predlog postopka ne ureja v zadostni meri, po katerem bi se razveljavile oziroma spremenile že izdane dokončne odločbe. Iz predloga lahko razberemo zgolj, da predmetna ureditev velja za vse osebe, ki so uveljavile pokojnino, ne glede na to, kdaj je bila pravica uveljavljena, oziroma ne glede na to, kdaj je bilo o pravici odločeno. Poleg navedenega ugotavljamo še, da tudi če bi se želelo uvesti celotno predmetno ureditev, predlog zakona predmetnega področja ne ureja celovito in v zadostni meri, saj sta 1. in 2. člen delno nerazumljiva, saj niso izpeljane posledice oziroma postopek, ki bi moral biti izveden. V zvezi s finančnimi posledicami zakona pa nasprotujemo mnenju predlagatelja, ki navaja, da se sredstva ne bodo zagotovila iz proračuna Republike Slovenije, saj to ne drži. Prispevki pokojninske blagajne ne zadoščajo več za pokritje izdatkov te blagajne, zaradi česar se določen del sredstev za pokrivanje primanjkljaja vedno zagotovi iz državnega proračuna. S sprejetjem tega zakona bi se povečali odhodki pokojninske blagajne in s tem posledično tudi proračunski izdatki; ob upoštevanju, da povečanja višine finančnih posledic ni mogoče oceniti. Poudarjamo še, da predmetna dopolnitev ZPIZ-2 ni utemeljena, ne sledi trendu urejanja pokojninskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, ker se zaradi ekonomskih in socialnih razlogov vedno bolj zastruje pogoje za upokožitev, hkrati pa se z vsako spremembo večja odvisnost višine pokojnine od vplačanih prispevkov.

Upoštevanje navedeno Vlada Republike Slovenije predmetnega predloga zakona ne podpira. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, v njenem imenu mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB):
Hvala lepa. Lepo pozdravljeni!

Danes teče splošna razprava o dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, s katerim želijo v stranki SDS zagotoviti, da se bo kmetom odmerila pokojnina glede na dejansko višino vplačanih prispevkov. Predlagatelji želijo zagotoviti, da se bo zavarovancem iz naslova kmetijske dejavnosti, ki so bili v zavarovanju registrirani kot drugi kmetje ali njihovi družinski člani, priznalo zavarovanje za polni obseg pravic, saj so vplačevali prispevke od osnove, ki ni bila nižja od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo. Po zakonu iz leta 1983 so to možnost imeli kmetje, ki so bili zavarovani kot združeni kmetje. Na prvi pogled se predlog SDS zdi všečen. Dejstvo pa je, da so nekateri

kmetje plačevali enako visoke prispevke kot združeni kmetje, priznalo pa se jim je zavarovanje za ožji obseg pravic. To pa naj bi bilo v neskladju z načelom enakosti, da se bistveno enake položaje obravnava različno. Ne glede na to, da gre za sicer strokovno in pravno vprašanje, se ne moremo znebiti vtisa, da ozadje predloga predstavlja tudi politična agenda SDS za popravilo krivic, ki naj bi jih zagrešil prejšnji režim. Danes se nam določbe zakona iz leta 1983 lahko zdijo nerazumljive; zavedati pa se moramo, da kmetje do leta 1984 niso bili vključeni v enotni sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Takratni družbeni sistem je končno začel tudi pri pokojninskem in invalidskem zavarovanju priznavati različne družbene statute skupinam, kot so bili kmetje, obrtniki, odvetniki, umetniki in drugi. V skladu s takratno prevladujočo družbeno paradigmo tudi znotraj tako ozke skupine je priznaval poseben status združenim kmetom, ki bi jih danes lahko poimenovali zadružni kmetje. Spodbujal je torej združevanje kmetov oziroma oblikovanje takratnih organizacij, ki jih danes poimenujemo zadruge. V Zavezništvu se sprašujemo, zakaj naj bi danes, po 31 letih retroaktivno, za nazaj urejali razmerje in pravno ureditev, ki je bila prilagojena takratni družbeni ureditvi. Kot veste, smo se po osamosvojitvi in spremembi družbenega sistema v letu 1992 odločili za novo pokojninsko zakonodajo. Novi zakon je leta 1992 sprejela takrat še Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbeno političnega zbora, Zbora občin ter Zbora združenega dela. Od takrat naprej zakonodaja ne ločuje več teh zavarovancev na način kot prej. Ti imajo možnost izbrati obseg zavarovanja, čemur sledi višina prispevkov. Logično pa je, da nova zakonodaja v novem družbenem sistemu velja zgolj za naprej. Pri tem velja pripomniti, da tudi nova zakonodaja iz leta 1992 v prehodnih določbah jasno določa, da se za vsakršno uveljavljanje pravic iz tega naslova za obdobje iz prejšnjega družbenega režima uporabljajo predpisi, ki so bili v veljavi do uveljavitve nove. Temu leta 1992 oziroma tudi kasneje ni nasprotoval nihče. Podobne ali primerljive rešitve, ki naj bi določeni skupini zavarovancev iz prejšnjega družbenega sistema na novo ovrednotile pokojninsko osnovo, v vsem poosamosvojitvenem obdobju, torej v 23 letih, ni doslej predlagal nihče – ne poslanec oziroma poslanci, tudi iz vrst SDS ne in tudi vlada ne. Ureditve do sedaj tudi ni nihče uspešno izpodbijal po sodni poti ali pred Ustavnim sodiščem. V Zavezništvu se strinjamo z vlado, ko opozarja, da načela enakosti ni mogoče pojmovati kot splošno enakost vseh; pač pa kot enako obravnavanje enakih dejanskih stanj. In v prejšnji družbeni ureditvi se je takratni zakonodajalec odločil, da bo tudi z določanjem višine pokojninskega zavarovanja spodbujal tisto, čemur danes rečemo zadružništvo. Zavarovanci pa so imeli možnost, da to sprejmejo, ali pa ne. V Zavezništvu zato ne

razumemo, zakaj in kako naj bi na podlagi sedanje ureditve in z današnjimi vati spreminjali prejšnji sistem pokojninskega zavarovanja. Poleg tega je imela SDS odlično priložnost, da bi to storila ob sprejetju zadnje pokojninske reforme iz leta 2012, ki smo jo podprli tudi poslanci Zavezništva. Če pa si SDS želi resnično kaj storiti za to skupino zavarovancev oziroma za kmete, naj aktivno pristopi k reševanju zapletov, ki jih je prinesla zadnja pokojninska reforma. Uveljavitev zadnje pokojninske reforme je namreč prinesla nov način določitve zavarovalne osnove za kmete, v skladu s katerimi uvrstitev v zavarovalno osnovo ni več določena stopenjsko, kot je to določal prejšnji zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju; ampak je individualna. In ravno v teh dneh Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije opozarja, da naj se predpisi določitve zavarovalne osnove uredijo na način, ki bo odražal realne dohodke kmetij. V Zavezništvu dopolnitev zakona ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, v njenem imenu gospod Simon Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, gospod predsednik. Dobro jutro vsem skupaj, poslanke in poslanci!

Ko govorimo o življenjskem standardu kmetov v povezavi z njihovo socialno varnostjo, je vzporedno z materijo, ki obravnava Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, treba izpostaviti, da so okoliščine, zaradi katerih se danes spodbuja kmete k vključitvi v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, drugačne od tistih iz leta 1983, na katere se tudi nanaša predlog zakona. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju iz leta 1983 je kmete ločil na dve kategoriji, in sicer na združene kmete in druge, individualne kmete. Zakon je takrat določal, da se obvezno zavarujejo kmetje in člani njihovih gospodarstev, ki se v Sloveniji ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo kot svojim edinim in glavnim poklicem ter imajo lastnost združenega kmeta po predpisih o združevanju kmetov. Združeni kmetje so lahko izbirali, od katere osnove bodo lahko plačevali prispevke, in so bili lahko zavarovani za ožji ali širši obseg pravic. Tudi drugi kmetje so lahko izbirali, od katere osnove se bodo zavarovali, vendar ne tudi za kateri obseg pravic. Povedano drugače – dve različni administrativni kategoriji zavarovancev – kmetov sta dobili za popolnoma isti prispevek različen obseg pravic, v korist tako imenovanih združenih kmetov. Vendar zgodba ni enoznačna. Če pogledamo razvoj pokojninskega zavarovanja za kmete, bomo zelo hitro ugotovili, da so skoraj vsi zakoni, ki urejajo to področje, od leta 1972 do 1992 kmete ločili na dve kategoriji znotraj posamezne ureditve in jim v skladu s tem tudi omogočili različne pravice in ugodnosti.

Zakon o starostnem zavarovanju kmetov iz leta 1972 je pomenil začetek pokojninskega zavarovanja kmetov, vendar zunaj sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj ni šlo za pravo pokojninsko zavarovanje, temveč za posebno obliko zavarovanja kmetov za starost. Ta oblika zavarovanja je bila uvedena z namenom zagotoviti minimalno socialno varnost kmetov v skladu z njihovo ekonomsko zmogljivostjo, zavarovanje pa je bilo obvezno. Zakon je takrat kmete razdelil na dve kategoriji – kmete kooperante in navadne kmete. Zakon je prav tako opredelil minimalni krog zavarovancev. V starostno zavarovanje se je lahko vključil le kmet, kateremu je bila kmetijska dejavnost edini ali glavni poklic oziroma pretežni ali edini vir zaslužka. V krog zavarovancev pa niso bili vključeni drugi družinski člani oziroma člani gospodarstva na kmetiji, čeprav je delo na kmetiji prav tako predstavljalo njihov edini vir preživetja. Že tukaj se pokaže razlikovanje med pravicami, ki so bile kmetom podeljene na podlagi različnega statusa, čeprav sta obe kategoriji kmetov izpolnjevali enak pogoj glede poklica in vira preživetja. Poleg tega pa je bil kmetom, ki so bili starostno zavarovani, podeljen samo minimalni obseg pravic, to je le pravica do starostne pokojnine. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju iz leta 1972 je uvedel nekaj novosti in določil, da so samo kmetje kooperanti imeli pravico do izbire zavarovanja. Lahko so izbrali med tem, ali bodo zavarovanci starostnega zavarovanja po Zakonu o starostnem zavarovanju kmetov; ali se bodo prostovoljno zavarovali kot osebe v delovnem razmerju po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Kar je pomenilo, da so imeli enake pravice kot delavci in so jih lahko uveljavili pod istimi pogoji, razen pravice do varstvenega dodatka; kmet si je sam izbral osnovo izmed takrat določenih petih osnov, po kateri je bil zavarovan, zato je tudi odkupil pokojninsko dobo. Sledil je Zakon o preživninskem varstvu kmetov iz leta 1979, ki je poleg starostnega zavarovanja kmetov ter možnosti vključitve kmetov kooperantov v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetom dal možnost izboljšanja svojega socialnega položaja z uveljavljanjem pravic iz preživninskega varstva kmetov. Ker je to zavarovanje temeljilo izključno na osnovi samofinanciranja, zaradi ekonomske šibkosti samih kmetov ni nikoli zares zaživelo. Leta 1983 je bil sprejet nov Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, o čemer se danes pogovarjamo, na podlagi katerega so bili kmetje prvič vključeni v enotni sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Nov zakon je takratne kmete kooperante poimenoval združeni kmetje; druge kmete pa individualni ali drugi kmetje. Uvedeno je bilo obvezno zavarovanje za združene in individualne oziroma druge kmete, čeprav sankcije za tiste, ki se niso prijavili s sistem obveznega zavarovanja, niso bili opredeljene. V praksi je to pomenilo, da je bilo

zavarovanje odvisno od volje zavarovanca. To je torej obdobje, v katerem so se pokazale razlike, kot že uvodoma povedano, v obsegu pravic obeh statusov kmetov kljub enaki višini plačanih prispevkov. Drugačno obravnavo dveh različnih administrativnih kategorij kmetov je odpravil Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju iz leta 1992. Uvedel je tri pomembne novosti. Odpravil je ločevanje kmetov na združene in druge kmete, uvedel je obvezno in prostovoljno pokojninsko zavarovanje ter opredelil, kdo sploh je kmet. Obvezno zavarovani kmetje so se lahko zavarovali za vse zavarovalne primere, širši obseg pravic, če so plačevali prispevke vsaj od zavarovalne osnove v višini najnižje pokojninske osnove. Drugi, ki so plačevali prispevke od najnižjih zavarovalnih osnov, pa so bili zavarovani le za ožji obseg pravic, tu govorimo še o zakonu iz leta 1983. Pri kronološkem pregledu oblik pokojninskega zavarovanja kmetov od leta 1972 do leta 1992 je treba izpostaviti, da je država v različnih obdobjih skozi zakonske določbe uveljavljala različne spodbude za združevanje kmetov in s tem povezane ugodnosti. Tudi ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja iz leta 1983 je spodbujala združevanje kmetov. Prav tako je treba omeniti, ker je zelo pomembno, da je Ustavno sodišče v sklepu iz leta 1997 že odločalo v primeru tako imenovanih drugih kmetov in zavzelo stališče, da se posamezne skupine zavarovancev med seboj ne morejo enačiti.

Na podlagi podanega pregleda preteklih oblik – upam, da vas nisem dolgočasil s tem – pokojninskega zavarovanja za kmete in omejenega sklepa Ustavnega sodišča iz leta 1997 Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, s katerim predlagatelj predlaga izenačitev obsega pravic zavarovancev glede na višino vplačanih prispevkov na specifični način, v Poslanski skupini SMC ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, dober dan tudi v mojem imenu!

Naj predstavim stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke o Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je bil sprejet leta 1983 v Uradnem listu Socialistične Republike Slovenije 27/1983 in kjer so se lahko zavezanci kot združeni kmetje ... po polnopokojninsko dobo v obsegu kot delavci v združenem delu. Prav tako pa so se lahko obvezno zavarovali drugi kmetje in člani njihovih gospodarstev, ki so se v Sloveniji ukvarjali s kmetijsko dejavnostjo kot svojim edinim in glavnim poklicem. Med drugimi

kmeti zavarovanci so bili po 11. členu omenjenega zakona tudi taki, ki so plačevali enako višino prispevkov za zavarovanje kot združeni kmetje, vendar jim sedaj Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje priznava manj pravic iz zavarovanja kot za vse ostale. Zavarovanci za polni obseg pravic za zavarovanje, nekateri zavarovanci so se tudi obrnili na sodišče, ki je ugodilo zahtevku in priznalo polni obseg pravic zavarovanja, ker so plačali polne prispevke. Razlog za sprejem zakona je izenačitev obsega pravic zavarovanja po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju glede na višino vplačanih prispevkov, ne glede na administrativne kategorije zavezanca.

V Slovenski demokratiški stranki bomo omenjeni predlog zakona podprli in iskreno želimo, da se tega zakona resno lotijo tudi ostale poslanske skupine; kajti gre za krivice, ki so bile iz preteklosti in gredo v prid Slovenk in Slovencev. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Dovolite, da vam na kratko predstavim stališče Poslanske skupine Desus do Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. V Poslanski skupini Desus navedenega predloga ne podpiramo. Razumemo sicer situacijo oziroma intenco, ki naj bi jo s tem zakonom želeli rešiti pri predlagatelju; vendar kot pravi vlada in mi se z interpretacijo vlade tokrat globoko strinjamo, je ključen argument proti temu predlogu namen zakonodajalca v času, ko je nastal predpis – pred dobrimi 30 leti. Gre za zakon iz leta 1983, ki je kmete razvrstil v dve kategoriji, in sicer v kategorijo tako imenovanega ožjega in širšega obsega zavarovanj, pri čemer se je zavarovanec sam odločil za opcijo in posledično tudi za sam način zavarovanja. Združeni kmetje so imeli možnost izbire zavarovati se za ožji ali širši nabor, obseg pravic, kar je dejansko pomenilo možnost izbire med zavarovanjem od osnove, ki ni bila nižja od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, to je pomenilo zavarovanje za širši obseg; in med zavarovanjem od osnove, ki pa je bila nižja od navedene, to je pomenilo zavarovanje za ožji obseg. Za združene kmete je ločnico med ožjim in širšim obsegom zavarovanja predstavljala višina osnove za zavarovanje, medtem ko za drugega kmeta izbira zavarovalne osnove ni vplivala na obseg zavarovanja, je pa vplivala na višino odmerjene pokojnine. Tako imenovani drugi kmetje so bili zavarovani po isti zavarovalni podlagi in za ožji obseg pravic ne glede na to, kako visoko zavarovalno osnovno so si izbrali.

Pokojninski predpis iz davnega leta 1983 je združenega kmeta spodbudil k zavarovanju za večji obseg pravic, saj je bil le-ta po predpisih o združevanju kmetov primoran s stalnimi člani združne organizacije združevati osebno delo, kmetijska in druga zemljišča, delovna sredstva, opremo ter denarna in druga sredstva; medtem ko drugemu kmetu tega ni bilo treba storiti. Obveznosti združenih kmetov so bile tako velike, da je zakonodajalec upravičeno, tudi z različnim obsegom pravic v sistemu pokojninskega in invalidskega zavarovanja, to kategorijo zavarovancev ločil od tistih zavarovancev, ki so sicer opravljali enako dejavnost, vendar teh obveznosti niso bili pripravljeni prevzeti. V naši poslanski skupini, Poslanski skupini Desus menimo, da pri tej zadevi ni šlo oziroma ne gre za diskriminacijo ali neenako obravnavo. Zakonodajalec je z določenimi in jasnimi razlogi določil različne skupine zavarovancev, različne pogoje in posledičen obseg, nabor pravic. Sodišče ima pri svojem odločanju v konkretnih primerih tudi pomembno interpretativno vlogo. Iz primerljive konkretne odločbe sodišča in spremljajoče argumentacije smo lahko prebrali, da se posamezne skupine zavarovancev med seboj ne morejo enačiti. Tudi sicer na splošno iz odločanja pristojnih sodišč lahko zaključimo, da načela enakosti ni mogoče pojmovati kot splošno enakost vseh, pač pa kot enako obravnavanje enakih dejanskih stanj. Pomembno dejstvo je tudi to, da v vseh dosedanjih postopkih odmere pokojnin in odločanja o drugih pravicah iz obveznega zavarovanja nikoli do sedaj ni bilo sporno štetje zavarovalne dobe iz obdobja 1983–1992 za ožji obseg pravic. Vse odločitve Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije so bile potrjene v sodnih postopkih in tudi na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije. Z nobeno sodbo ni bila taka doba, ki jo danes problematizira predlagatelj zakona, šteta za širši obseg pravic. V vseh obdobjih takšne uporabe navedenih predpisov do danes prav tako ni bila ugotovljena njihova neustavnost.

Vsebinsko po naši oceni predlog ni sprejemljiv. Poleg tega je zakon dodatno nesprejemljiv zaradi številnih diskrepanc, kot so na primer pomanjkljivo urejen postopek razveljavitve odločb in izdaje novih odločb, nejasna določenost upravičencev, nejasnost učinkovanja priznanja pravic. Še posebej pa so sporno oziroma neprimerno predstavljene finančne posledice, saj predlagatelj navaja, da jih za proračun ne bo; verjamemo pa, da bi s sprejetjem tega zakona seveda bile. Zaradi vsega navedenega in povedanega zaključujem, da po oceni Poslanske skupine Desus zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo, zato ga tudi ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi poslanci!

Danes bomo opravili prvo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga je v zakonodajno proceduro vložila skupina poslancev in poslank. Razlog za sprejetje zakona in cilj, ki naj ga zakon doseže, je po navajanju predlagateljev izenačitev obsega pravic iz zavarovanja kmetov in ostalih zavarovancev po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju glede na višino plačanih prispevkov, ne glede na administrativno kategorijo zavezanca. Priznanje in odmera pokojnin sta po mnenju predlagateljev v bistvenem odvisna od plačila prispevkov, zato je neskladno z načelom enakosti, da se bistveno enake položaje obravnava različno. V danem primeru se pri odmeri pokojnin različno obravnava zavarovance, ki so plačevali enako visoke prispevke, vendar pa se jim priznava različen obseg pravic iz zavarovanja. Čeprav navedenemu na načelni ravni lahko pritrdimo, pa moram že na začetku povedati, da Socialni demokrati predloga sklepa, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, ne bomo podprli. Dovolite, da pojasnimo razloge, ki so nas vodili pri odločitvi.

Pravna ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja je v preteklosti omogočala vključevanje kmetov v predmetni sistem na različnih temeljih in vplačilo različne višine prispevkov. Problematika se nanaša na kmete, ki so se na podlagi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju iz leta 1983 vključili v enotni sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zakonodajalec je kmete razdelil na dve kategoriji: prva kategorija so bili združeni kmetje, druga kategorija pa so bili drugi kmetje. Prvi so imeli možnost izbire zavarovati se za ožji ali širši obseg pravic, ločnico med obema je predstavljala višina osnove za zavarovanje. Pri drugih kmetih pa je bila višina osnove, ki so jo lahko izbrali sami, pomembna zgolj za odmero starostne pokojnine, ne glede na višino osnove pa so lahko bili zavarovani le za ožji obseg pravic. Drugi kmetje niso imeli statusa združenega kmeta in je bilo zanje določeno, da jim zaradi ožjega obsega zavarovanja ne pripadajo določene pravice, na primer nimajo pravice do odmere pokojnine od najnižje pokojninske osnove, do odpravnine in oskrbnine, do varstvenega dodatka, do predčasne pokojnine, do delne pokojnine, pravice na podlagi II. in III. kategorije invalidnosti, pravice do invalidnine, dodatka za pomoč in postrežbo ter do dodatka za rekreacijo upokojencev. Drugi kmetje se torej čutijo ogoljufane, saj so za isti prispevek dobili manj pravic, pri čemer je treba poudariti, da je zavarovanec takrat imel možnost in se je lahko sam odločil za združevanje v kmetijske organizacije in posledično tudi za način

zavarovanja. Zakonodajalec je namreč združenega kmeta spodbudil z večjim obsegom pravic, saj le bil le-ta po predpisih o združevanju kmetov primoran z ostalim člani zadružne organizacije združevati osebno delo, kmetijska in druga zemljišča, delovna sredstva ter opremo in denarna, druga sredstev; medtem ko drugemu kmetu tega ni bilo treba storiti. Obveznosti združenih kmetov so bile tako velike, da je zakonodajalec upravičeno tudi iz različnih obsegov pravic v sisteme pokojninskega in invalidskega zavarovanja to kategorijo zavarovancev ločil od tistih zavarovancev, ki so sicer opravljali enako dejavnost, vendar teh obveznosti niso bili pripravljeni sprejeti. Če bi bilo tako razlikovanje prepoznano kot diskriminacija, je bila taka diskriminacija dejansko odpravljena že leta 1992. V letu 1992 je nova pokojninska zakonodaja prinesla spremembe na tem področju na način, da so imeli vsi zavarovanci možnost, da si sami izberejo obseg zavarovanja, čemur je bila primerna tudi višina prispevkov; vendar je predmetna ureditev veljala zgolj za naprej. Danes se res lahko zgodi, da pride do razlike v višini pokojnine, a le v določenih primerih, ki pa jih ni veliko. Gre za tisto skupino drugih kmetov, ki so plačevali prispevke na meji ali malo nad mejo med ožjim in širšim obsegom. Pri priznavanju odmere pravic v tekočem obdobju za presojo obsega pravic se namreč uporabljajo pravila, ki so veljala v času, ko je bila določena zavarovalna doba dopolnjena. Status, kot je bil določen v obdobju, na katero se nanaša dopolnjena pokojninska doba, se za priznanje pravic praviloma vedno ohranja, tudi če se pokojnina odmerja po kasnejših predpisih, ki takega razlikovanja statusov ne poznajo več. Z novim zakonom je sicer mogoče določiti drugačen način upoštevavanja obsega pravic, vendar le za naprej; nikakor pa za nazaj, kot to predlagajo v SDS.

Zaradi vsega navedenega menimo, da predlog dopolnitve zakona v predloženem besedilu ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, v njenem imenu gospod Hanžek.

MATJAZ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.

V pokojninskem sistemu, ki temelji na solidarnosti med ljudmi z različnimi dohodki, višina pokojnine in obseg pravic ne moreta biti odvisna samo od prispevne stopnje oziroma vplačanih prispevkov. Ta kriterij, na katerega se predlagatelj sklicuje v obrazložitvi, ne more biti sprejet kot splošno veljaven. Že sedaj je najvišja pokojnina omejena navzgor, hkrati pa je določena tudi minimalna pokojnina, da bi se zagotovilo dostojno življenje upokojencem in invalidom. Ker se število upokojencev veča, po drugi strani pa narašča delež upokojencev z zelo nizkimi pokojninami, bo treba razmisliti o

tem, da se bo maksimalna pokojnina znižala, minimalna zvišala. Predvsem pa bo treba povečati in bolj pravično zbirati sredstva za pokojninsko blagajno. Univerzalna rešitev za probleme, kot je ta, o katerem govorimo danes, bo mogoče odpraviti s čim večjim izenačevanjem pravic zavarovancev. Nekaj korakov v tej smeri je bilo že storjenih. Od januarja 2014 ni več mogoča prostovoljna vključitev v obvezno pokojninsko zavarovanje za ožji obseg pravic. Treba je jasno povedati, da je bila prekarna, nepravična oblika zavarovanja, ker ni prinašala pravic do varstvenega dodatka, dodatka za tujo nego in pomoč ter celo invalidnine. Če bi bil nekdo pretežni del svoje pokojninske dobe zavarovan za ožji obseg, bi mu bile kratene te pravice, ki so po našem mnenju nepogrešljiv element košarice pravic vsakega upokojenca. Kategorija zavarovanja za ožji obseg pravic je bila z letom 2014 odpravljena in to je pravi način, da se v prihodnje preprečijo nejasnosti in neutemeljeno razlikovanje. Prebivalci od obveznega zavarovanja pričakujejo, da bo vsem zavarovalnica zagotovila dostojno življenje na starost oziroma v primeru invalidnosti. Prispevne stopnje morajo biti prilagojene položaju in dohodku vseh zavarovancev, ne samo redno zaposlenih. Brezposelni se niso zavarovali za ožji obseg pravic zato, ker bi se hoteli odreči vsem pravicam, ampak zato, ker so imeli preнизke dohodke. S tem pridemo do konkretnega problema. V 80. letih sta obstajali dve kategoriji kmetov, ki sta bili v različnem položaju. Združeni kmetje naj bi se združevali v organizacije združenega tipa; to jim je prinašalo določene obveznosti glede skupne uporabe zemlje, denarja in delovnih sredstev. V zameno so imeli možnost določenih ugodnosti pri pokojninskem zavarovanju, ki jih drugi kmetje načeloma niso imeli. Dejansko so nastale tri kategorije kmečkih upokojencev. Prva kategorija so bili kmetje, ki so plačevali prispevke od 1. do 3. razreda. Ti kmetje imajo vsi enako visoke oziroma boljše – enako nizke pokojnine, ne glede na to, ali so bili združeni ali ne. Druga kategorija so kmetje, ki so plačevali višje prispevke, to je od 6. do 10. razreda. Tudi v tej kategoriji menda ni razlik med združenimi in drugimi kmeti. Vsi imajo enako visoko pokojnino. Je pa še tretja kategorija, kjer pa pride do razlike v višini pokojnine med združenimi in drugimi kmeti. Vlada pravi, da gre za tiste zavarovance, ki so bili na meji med širšim in ožjim obsegom, torej v 4. in 5. razredu. Drugi kmetje imajo nižjo pokojnino kot združeni, ker se jim očitno odmeri od dejanske osnove; ne pa od minimalne osnove, ki velja za običajne starostne pokojnine. Glede takih primerov menda obstaja sodna praksa vse do Vrhovnega in Ustavnega sodišča. Sodišča so pritožbe drugih kmetov, ki so imeli odmerjeno nižjo pokojnino, zavrnili. Odločila so, da je bilo zaradi drugačnega pravnega in stvarnega položaja združenih ter drugih kmetov tako razlikovanje dopustno. Mogoče

pravnoformalno to drži, vendar to vseeno ni zadovoljiv odgovor. Državni organ ne more reči, da je nekdo na meji med eno in drugo kategorijo. Za vsakega zavarovanca je treba vedeti, v katero kategorijo spada in kakšne so njegove pravice. Če 5. prispevni razred enemu kmetu zagotavlja določeno višino pokojnine, jo bo moral tudi drugemu, kot je od razreda 1 do 3 ter od 6 do 10. Ker očitno 8. prispevni razred tudi drugim, nezdruženim kmetom zagotavlja enako obravnavo kot združenim, torej enako, kot če bi imel nekdo širši obseg pravic; zato je najmanj, kar pričakujemo od vlade, da razčisti to preprosto vprašanje – kateri prispevni razred zagotavlja pravice iz širšega obsega, ali je to 4., 5. ali 6. Razumem, da so nekateri zavarovanci mogoče spreminjali višino prispevkov, ampak za vsakega zavarovanca je moral organ enoznačno določiti, kam pripada.

V resnici ni delo poslancev, da rešujejo administrativna vprašanja, ampak da dajejo politična navodila in usmeritve. Naša splošna usmeritev je, da naj se v teh primerih obe kategoriji kmetov obravnavata na enak način. To, kako je bil nekdo kategoriziran med leti 1980 in 1993, je danes irelevantno. Nihče ne more za nazaj izkoriščati sistema ali špekulirati, kajti ostaja dejstvo, da so plačevali enako visoke prispevke; in to zadostuje. Pričakujem, da bo vlada – enako kot v primeru zaseganja nepremičnin prejemnikov socialnih pomoči – trdila, da gre za neupravičeno siromašenje pokojninske blagajne. Verjetno bo spet igrala na to, da bi eno kategorijo prikrajšanih ljudi postavila proti drugi; ampak pogledajte, tukaj gre za kmečke upokojence, za tiste med njimi, ki praviloma prejemajo zelo nizke pokojnine. Nekdanji združeni kmetje ne bodo popolnoma nič na slabšem, če se bodo drugi kmetje izenačili v pokojninah z njimi. Poleg tega pa v vseh teh letih takih upokojencev verjetno ni toliko, da bi to bistveno povečalo izdatke pokojninske blagajne. V Združeni levici bomo podprli predlog, razen če bo vlada v razpravi jasno dokazala, da je razlikovanje te ozke kategorije upokojencev, ki so sicer plačevali enako visoke prispevke kot tisti drugi, res utemeljeno; če bo dokazala, da so bili na kakršenkoli način v prednosti pred združenimi kmeti. Prav tako pričakujemo od vlade, da odpravi tisto pomanjkljivost, zaradi katere zakona v tej obliki ne bi podprli v drugi obravnavi. Namreč, po mnenju vlade je zakon neizvedljiv, ker ne daje dovolj jasnih napotkov Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Ampak to je mogoče v postopku še popraviti, zato bomo zakon v Združeni levici v prvi obravnavi podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovani kolegi in kolegi, lepo pozdravljeni in lep dober dan!

V naši državi imamo še vedno na veliko področjih prvo in drugorazredne državljane. Najrazličnejše krivice se vlečejo še iz prejšnjega socialističnega sistema, ko so bile nekatere družbene skupine, kot so na primer samostojni podjetniki, verni ljudje ali tudi kmetje, precej nezaželeni. Kmetje so bili v prejšnjem režimu razdeljeni na dve skupini, na tako imenovane združene kmete in druge kmete. Če povem nekoliko bolj poenostavljeno, na tiste kmete, ki so se vključevali v socialistične organizacije, in tiste, ki se niso. Predlagatelji s to novelo, ki je danes pred nami, opozarjajo, da je treba te zadeve urediti. Pravna ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja je v preteklosti omogočala vključevanje kmetov na različnih temeljih in ob plačilu različne višine prispevkov. Kmetje, ki niso bili vključeni v socialistične organizacije, so lahko plačevali enako visoke prispevke kot tisti, ki so bili v socialističnih organizacijah, ampak se jim je priznalo zgolj zavarovanje za ožji obseg pravic. Tako se jim kljub enaki višini plačanih prispevkov priznavajo različni obsegi pravic v pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Krščanski demokrati se strinjamo s predlagatelji, da je takšno razlikovanje tistih, ki so bili v enakem položaju, nesprejemljivo in ga je treba nemudoma odpraviti. Takšnega mnenja je tudi Kmetijsko gozdarska zbornica, ki na nek način danes zastopa slovenske kmete, ki je zapisala, da če so zavarovanci plačali enake prispevke kot drugi, se jim morajo priznati enaki obsegi pravic. Ob tem bi veljalo opozoriti še na opozorilo Kmetijsko gozdarske zbornice, da bi se s to novelo kmetom, ki so dejansko plačevali prispevke od osnove za širši obseg, moralo priznati pravice iz zavarovanja za širši obseg od trenutno uveljavljenih teh pravic dalje. V skladu z Ustavo Republike Slovenije to pomeni najkasneje od 31. 12. 1993 dalje; in ne šele od uveljavitve te morebitne novele, za katero vsaj upam, da bo sprejeta še v letošnjem letu.

Moram priznati, da nas čudi mnenje Vlade Republike Slovenije, ki sicer priznava, da so bili kmetje od leta 1984 dalje razdeljeni v dve neenakopravni kategoriji; pa vendar predloga zakona ne podpira. S tem se ohranja princip prvo- in drugorazrednih kmetov, kar pa v demokratični in evropski državi ni primerno. Po naši oceni je država dolžna ustvariti enake pogoje vsem državljanom, zato krščanski demokrati podpiramo predlagano novelo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Prvi ima besedo predlagatelj gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Predsednik, hvala lepa za besedo.

Ko sem poslušal stališča različnih političnih strank in stališče največje pozicijske stranke. Kolega Zajc je lepo obrazložil vso zakonodajo, vso diskriminacijo od leta 1972 dalje, kar se tiče kmetov. Vemo, da je prejšnji režim zaničeval kmete, da jim je bil nevoščljiv zaradi njihove samostojnosti. Vemo, da smo do leta 1950 imeli tudi obvezno oddajo, da jim je ta režim pobiral pridelke, praznil kašče, pa si ni nihče mogel nič pomagati. Potem so začeli diskriminirati ene in druge kmete. Tisti, kot je bilo že rečeno, ki so se združevali oziroma so poslušali ta socialistični režim, so imeli večje pravice kot tisti drugi, ki se zaradi svojega obsega niso mogli vključiti, so bili drugorazredni kmetje. Mislim, da je vlada s svojim stališčem zavedla tudi politične stranke, s svojo obrazložitvijo, da so pri nas že različne sodne instance odločile, da je bilo tako prav, kot je bilo. Vemo, da je Vrhovno sodišče tudi obsodilo brez dokazov, pa je potem na Ustavnem sodišču padlo. Da ta primer, ki ga navaja – Ustavnega sodišča, pa ni primerljiv s tem primerom. Zakaj? Ustavno sodišče je pojasnilo, da načela enakosti ni mogoče pojmovati kot splošno enakost vseh, pač pa kot enako obravnavanje enakih dejanskih stanj. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep v primeru, ko so se različne skupine primerjale, ko so se drugi kmetje primerjali z arhitekti, umetniki in ne vem s kom še vse. V tem primeru, kjer je vlada zavedla, gre pa za obravnavanje enakih stanj. Gre za primer, ko je v enem kmetijskem gospodarstvu bil lahko samo eden zavarovan kot združeni kmet, ima širši obseg pravic; drugi – zakonec, sin ali potomec – pa ne, čeprav sta plačevala enako višino prispevkov. Znotraj združenega kmeta kot kmetijsko gospodarstvo, ne dva kmeta, eden pa drugi – eden, ki je bil združeni kmet; pa drugi, ki ni bil združeni kmet, ki je bil drugi kmet. In tako je zavedla, mislim, tudi poslanske skupine. Zakaj smo prišli do tega primera? Name se je obrnil nek kmet, ki ima tak primer. Oče je bil združeni kmet, sin pa drugi kmet in oba sta plačevala enako višino prispevkov, in to 4. razred. Zakaj 4. razred? Tu ste razlagali, da je bilo deset razredov in da so bili prvi trije samo ožji obseg pravic; 4. in 5. je bil že širši obseg pravic. Za združene kmete, se pravi za enega gospodarja na kmetiji, za ženo ne več, za sina ne več, je bil že drugi kmet, je imel že ožji obseg pravic. Kaj pa je prinesel ožji obseg pravic, kakšna je razlika? Zakaj je večina plačevala – ker je težko plačevala te prispevke takrat – samo 4. ali 5. razred? Ker je širši obseg pravic prinašal priznano invalidnino in bolniško. In s tem so bili zavedeni vsi ti kmetje. To se pravi, če primerjamo združeno delo ali delavce v proizvodnji, mož in žena delata v podjetju na traku enako delo; mož ima širši obseg pravic, žena pa ožji obseg pravic, nima pravice do invalidnine in nima pravice do bolniške. Če primerjamo kmetijo s podjetjem – in to je prava primerjava; ne tisti kmet, ki je bil združen v zadrugi, pa drugi kmet, ki ni bil, ki je prideloval

samo za sebe, za svoje potrebe ali pa je recimo prodajal na nek drug način. In tu je napaka. Mislim, da je tu vlada zavedla politične stranke in tudi uporabila odločbo Ustavnega sodišča narobe, ker tukaj gre za obravnavanje enakih dejanskih stanj. Mož in žena v kmetijskem gospodarstvu. Mož ima širši obseg pravic, žena nima; ali oče ima, sin nima. Za ta primer, ki nas je spodbudil, da gremo v spremembo tega zakona, imam tudi dejanske primere, kako sta mož in sin, oba, podpisala pogodbo z zadrugo. Je sin kupil traktor preko zadruge na osnovi tega, kar je oddajal; ne oče, ker je bil že star; sin. Plačevala sta enako, sedaj pa, ko gre sin v penzijo, on je plačeval 4. razred za širši obseg, izračunana je bila pokojnina 198 evrov. In če bi bil priznan širši obseg pravic, bi bilo mogoče 50 evrov več. Pri tem, ko imamo ogromno pokojnin, kjer niso plačevali nič v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, nič; pa gre za pokojnine, ki so tisoč evrov in več. Tukaj pa gre za miloščino, da je bil primer uspešno na sodišču že dokazan, kot sem že prej povedal, je ta zavarovanec želel ob določeni priložnosti imeti pravice iz širšega obsega pravic za priznavanje invalidnine. Praktično se je na kmetiji zgal. In ko je šel na Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, so mu rekli – vi ste zavarovani kot drugi kmet in vam to ne pripada. In je šel na sodišče. Vložil je leta 1996, leta 1998 mu je sodišče priznalo širši obseg pravic na osnovi plačanih prispevkov in priznalo invalidnino. Sodba. Ko je dal izračunati pokojnino, mu je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje izračunal pokojnino na osnovi večine plačanega območja, to se pravi povprečje 12 let. Pokojnina se izračunava na osnovi večinskega dela priznanih pravic. On je imel manj kot tri leta tega dela po tem zakonu, kjer je bil ožji obseg pravic, in ta tri leta so prevagala, da ima večinski del ožjih pravic, ožjega dela pravic v 12 letih. In po tem izračunano pokojnino po ožjem delu pravic, to se pravi nižjo pokojnino, čeprav je Delovno in socialno sodišče že priznalo invalidnino po obsegu širšega dela pravic, mu je že priznано. Sedaj je moral ponovno na sodišče, da mu bo priznalo tudi pokojnino iz širšega dela pravic. Imamo pravno prakso. On se je obrnil na mene, ker pravi: jaz vem, da bom dobil, ker sem enkrat že dobil na sodišču, ker je bila to krivica, ker sem bil drugorazredni kmet, moj oče prvorazredni kmet, oba sva imela enake odgovornosti do zadruge in obveznosti. Zakaj bi mož in žena, oba zavarovana za širši obseg pravic, to je najnižje možne stopnje, 4. ali 5. razred; sedaj bo mož dobil večjo penzijo kot žena. Pregovor pravi, da žene podpirajo tri vogale hiše; sedaj bo imela pa nižjo penzijo. Ali ni to diskriminacija, če gledamo ta del? Vi ste nam kazali tukaj, da gre za združene kmete, pa nekmete. To se pravi, dve različni kmetijski gospodarstvi. Ne, tu gre za razlikovanje znotraj enega kmetijskega gospodarstva. V tem je problem. In to ne more stati tako, na ta način. Je rekel: jaz to poznam, jaz vem, jaz sem to dobil

na sodišču; zakaj bi morali še vsi tisti ostali, ki so v tem primeru, svojo pravico iskati na sodišču. Ko me je neka gospa klicala zaradi svojih staršev, ko je poslušala moje poslansko vprašanje in odgovor takrat ministrice, je rekla: Ali boste dosegli? Ali bo ta krivica popravljena? Jaz imam tak primer doma. Sem ji odgovoril: Ne verjamem, ker je stališče vlade negativno; in če je stališče vlade, bo tudi večine, koalicije; in boste morali to dokazovati na sodišču. In sem ji rekel: Če je vaša mama trdnega zdravja, se vam verjetno plača, drugače pa ne; ker preden boste to dosegli, pa stroški, ki bodo, bodo višji, kot bo razlika teh pravic, ki jih boste dosegli na sodišču. Sodna praksa pa je, samo tega nočete slišati. Če je prejšnji režim zaničeval kmete, vemo, kaj se je dogajalo po 2. svetovni vojni. Tudi danes je bilo lepo povedano, kakšna je bila diskriminacija v vsem tem času od leta 1972–1983 pa še naprej. Dajmo s tem nehati. Dajmo nehati! Ali so pokojnine ekonomska kategorija ali socialna kategorija, ali čakanje vplačevanja za neko miloščino, ki jo bomo včasih dobili. Zakaj bi ljudje potem plačevali v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če nekdo lahko politično kasneje odloči – to vam ne pripada.

Opozarjam, da je vlada tu s svojim stališčem zavedla. Verjamem, vsi tisti, ki smo bili izvoljeni na podeželju, da razmišljamo pravilno in da se mora ta diskriminacija končati. In premislite še enkrat glede na te primere. Imamo v Zagorju, recimo, v zagorskih hribih primer, ko imajo vlečnico, pa ne za smučanje, ampak za spravilo sena. In veste, kako – z naramnim košem, mož in žena, eden s polnim košem gor, vleče ga tisti, ki gre v dolino. In zdaj bo žena dobila nižjo pokojnino zaradi tega, ker ima manjši koš, ali kaj?! Po tem zakonu. Vi pa pravite – ne, prav je tako. Ni prav tako in ne more biti! In če boste danes zavrnili ta zakon, bomo šli še naprej v akcijo. Ta zakon iz leta 1983 je zavedel vse tiste, ki so šli v plačilo 4. in 5. razreda z namenom, da bodo dobili možnost, pravico do invalidnine in bolniške, ker 1., 2. in 3. razred tega ne omogočajo. In so mislili, da bodo dobili potem tudi enake pravice iz širšega obsega za pokojnine, obračun pokojnin. Pa temu ni bilo tako. Niti invalidnina ni bila priznana, niti bolniška, ampak kmetje bolniške niso jemali, zato ta primer tudi ni eskaliral prej. V tem določenem primeru, ko je možakar hotel doseči invalidnino, mu je bilo pa povedano – ne, nimaš pravice, ker si drugi kmet, tvoj oče je združen kmet, ti si pa drugi kmet, nimaš pravice. In je dosegel pravico na sodišču, zdaj išče pravico za pokojnino na sodišču.

Še enkrat ponovim, ne gre primerjati odločbe Ustavnega sodišča, ker se primerjajo različne skupine med seboj. Gre za obravnavanje enakih dejanskih stanj – oče, sin, mož, žena na isti kmetiji. In razmislite, kolegice in kolegi, da gre tu za ta primer, ne za oni drugi primer, ki so stimulirali ali prisiljevali s tem, da so šli kmetje v zadruge, da so oddajali tam vse svoje pridelke; pa drugi kmete, ki to niso, ker niso toliko

pridelali, da bi lahko odprodajali. Še to ni bilo prav. Za ta primer, ki ga mi navajamo, da so to popravili, pa sploh ni prav. Je pa nadaljevanje diskriminacije, ki je bila ves ta čas bivšega režima. Premislite še enkrat, preberite, lahko vam z dovoljenjem tega zavarovanca tudi odločbo skopiram, če želite; vendar tukaj je krivica. Popravimo jo, dokler je še čas.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospod Peter Pogačar.

PETER POGAČAR: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Morda kratko pojasnilo. Vlada v svojem mnenju nikakor ne zavaja s tem, ko se sklicuje na obrazložitev odločbe Ustavnega sodišča. Želeli smo primeroma pokazati, da je Ustavno sodišče reklo, da zgolj to, da imata dva posameznika dveh različnih skupin različne pravice, še ne pomeni nujno kršitve načela enakosti, če je njihov izhodiščni položaj drugačen. Želim poudariti naslednje, ne pozabimo, vsak kmet je v tistem obdobju imel svojo izbiro, pravico do izbire, ali bo postal združen kmet ali bo tako imenovani drugi kmet. In ko je to izbral, je imel drugi kmet še pravico do izbire enega izmed desetih razredov, od katerih si bo plačeval prispevke. To je nekaj, kar ni lastno nobeni drugi skupini, da si lahko sama izbira, koliko bo plačevala prispevke. V trenutku, ko je izbral odločitev, da bo drugi kmet, mu je zakon priznaval zavarovanje za ožji obseg pravic, kar je pomenilo manj. Ta status je prinašal manj pravic, kot ga prinaša zavarovanje za polni obseg pravic. Spomnimo se nekaj let nazaj, ko smo ukinjali zavarovanje za ožji obseg pravic, kakšni pritiski so bili, da naj to ostane. Mi pa smo ravno želeli dokazati, da mora ostati zavarovanje samo za širši obseg pravic, da bodo vsi upokojenci nekega dne imeli tudi polne pravice. Gre za pravico izbire in vseh posledic, ki iz tega ven izhajajo.

Kar se tiče konkretnega primera, ki ga navajate, spoštovani gospod poslanec, jaz v tem trenutku tega konkretnega primera ne morem komentirati, ker ga ne poznam, ker sem poslušal samo vašo obrazložitev, tako da res ne vem, za kakšen primer gre. Iz vaše obrazložitve pa sklepam, da gre za upoštevanje pretežne dobe zavarovanja. Še nečesa ne pozabimo. Na koncu je na primer kmet ali kdorkoli en del svoje pokojninske dobe zavarovan za ožji obseg pravic, en del pa za širši obseg pravic, v zakonu velja načelo pretežnosti zavarovanja. To pomeni, če si bil samo en dan v svoji karieri zavarovan za širši obseg pravic, boš upravičen do pravic za širši obseg pravic ne glede na to, da si bil 19 let in 11 mesecev zavarovan za ožji obseg pravic. Gre za načelo pretežnosti.

Iz vaše obrazložitve nisem čisto dobro razumel, za kaj gre v tem primeru, tako da boste razumeli, da težko komentiram konkreten primer.

Predlagam pa, da se konkretni posameznik obrne na ministrstvo s konkretnim primerom in bomo lahko komentirali. Iz vaše razprave pa težko komentiram, kaj je bilo v dejanskem primeru, da je prišlo do takšne sodbe Višjega sodišča. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predlagatelj gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Gospod državni sekretar, ni res. Drugi kmet kot član istega kmetijskega gospodarstva ni imel nobene izbire, ker je samo eden bil lahko kot združeni kmet, samo eden v kmetijskem gospodarstvu. Če je hotel imeti enake pravice, je moral plačevati, kot je že gospod Hanžek povedal, 8. razred; on je plačeval pa četrtega. Se pravi, da imaš lahko enako pokojnino, če si drugi kmet, samo boš plačeval po 8. razredu. Če že toliko plačaš, naj ti bo, ker boš tako veliko vplačeval. Od 4. do 7. razreda pa ta kot drugi član kmetijskega gospodarstva nima nobene izbire. Ker mu širši obseg pravic prinaša bolniško in invalidnino. On je plačeval isto kot oče in mu ni bila priznana invalidnina in je to dosegel na sodišču. Sedaj se ne bo obračal na vlado, ker se je obrnil že na sodišče. Dvomim, da bo sodišče odločilo drugače, kot je v onem primeru. Da se pa ta krivica ne bi ponovila za vse tiste, ki tega ne vedo ali niso zvedeli, niso iskali pravice do invalidnine, in jim bo Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje izračunal pokojnino po ožjem obsegu pravic kljub temu, da so plačevali širši del pravic, bodo spoznali samo takrat, ko bodo šli v penzijo. Ko bosta šla mož in žena v penzijo, bosta imela različno višino pokojnine, ker izhajata iz istega kmetijskega gospodarstva in enako sta plačevala.

Tisto mi je pa jasno, ko ste prej rekli, da se večinski del pravic upošteva za izračun pokojnine. Ja, saj v tem je narobe, ker kljub temu da je bilo pri tem zavarovancu samo manj kot tri leta, to prinese, prevaga, da ima večinski del ožjega dela pravic in tudi nižjo pokojnino.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnost gospod Peter Pogačar.

PETER POGAČAR: Spoštovani gospod poslanec!

Sprejemam vašo obrazložitev, vendar vi pravite, da drugi član na kmetiji ni imel pravice izbire. Vaš predlog zakona pa govori o vseh, ki so bili drugi kmeti; ne samo o tem konkretnem primeru, ki je bil drugi član gospodinjstva. Vaš zakon širi to pravico na čisto vse, ki so imeli status drugega kmeta. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek. Pripravi naj se gospod Jožef Horvat in gospod Tomaž Lisec.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani predsednik, za dano besedo. Spoštovani sekretar, kolegice in kolegi, še enkrat dober dan v mojem imenu!

Danes govorimo o tem pokojninskem in invalidskem zakonu, kjer ne gre za tako velike spremembe. Gre pa za dve ključni stvari. To je, da nekateri v Republiki Sloveniji obdržijo te pravice in da se odpravi krivica na tem področju. Ko sem prej poslušal stališča kolegov in kolegic iz poslanskih skupin; tudi sam sem, spoštovani sekretar, mnenja, ali se niste dovolj poglobili v ta predlog zakona ali pa se res malo zavaja cenjene kolegice in kolege. Kot državni poslanec hodim po Sloveniji oziroma sem v svojem volilnem okraju, ljudje največkrat prinesejo stvari, ki jih tarejo, ki jih mučijo danes, predvsem pa velikokrat težave, ki so iz preteklosti.

Ko živimo vsi skupaj v Republiki Sloveniji, ki je za mene vsepovsod enaka, od meje na Madžarski do italijanske meje pa od meje Avstrije do meje na Hrvaškem, tukaj je prav gotovo bogata zgodovina vseh. Prav gotovo imajo vsi v tej deželi zaslugo, da je ta dežela taka, kot je – lepa in urejena. Ko se pa največkrat dotikamo ljudi, ki jih tarejo težave, pa pridemo do vprašanj oziroma odgovorov, da je to politično, da je to vsečno in da to bremeni državni ali kateri drugi proračun. Sam se kot poslanec v Državnem zboru s tem ne morem strinjati, ko na drugi strani vlada – pa ne samo ta, tudi prejšnja, pa še katera – obremenjuje gospodarstvo, obremenjuje zaposlene. Ko se pogovarjamo, ali pomagamo Grčiji, se ljudi bore malo vpraša. Malokrat vprašamo gospodarstvo oziroma ga poslušamo, ali gre nek dvig davka na dodano vrednost v breme gospodarstva, ali ne gre. Ampak vlada to predlaga, koalicija pa največkrat sprejme oziroma vedno sprejme. Ko gre pa za tako male stvari, za naše državljanke, tiste, ki so doživeli to krivico, oziroma tiste, ki bi želeli uveljaviti to pravico, je pa težava. Še enkrat ponavljam, v Državnem zboru začnemo govoriti, da je to vsečno, da je to politično, da gre mogoče na konto katere od političnih strank. Sam se s tem prav gotovo ne morem strinjati. Zakon, o katerem se danes pogovarjamo, to je minimalno. To je minimalno, tu gre mogoče pri katerem od naših državljanek ali državljanov za 50 ali 100 evrov. Za ljudi, ki so več desetletij pošteno delali na takšnem ali drugačnem področju. Predvsem pa danes govorimo o kmetijstvu. Vsaka kmetija v Republiki Sloveniji je pomembna. Vsaka kmetija v tej lepi deželi daje čar Republiki Sloveniji. Seveda ni vse Ljubljana, največkrat se radi pogovarjamo o Ljubljani. In če bi bilo danes podeželje zaraščeno, prav gotovo Ljubljanec ne bi obiskovalo toliko tujcev in se ne bi mogli ponašati s tem lepim mestom, na katerega sem tudi sam ponosen.

Zato, spoštovani poslanke in poslanci, spoštovani državni sekretar, ki ga trenutno ni v dvorani, sem mnenja, da to še enkrat proučite. Pozivam tudi vse poslanske skupine, da o tem minimalnem, kar lahko damo našim

državljanke in državljanom, da dobijo svojo pravico in da se jim ne zgodi krivica. Prav gotovo bi to signal, ki nastaja že dolgo časa, da na nobenem segmentu ne najdemo skupnega jezika. Zavedajmo se, da sleherni del Slovenije je Republika Slovenija in vsak državljan in državljanka je del te Slovenije. Zato iskreno želim, da ta predlog zakona podpremo. Če ima državni sekretar oziroma ministrstvo pri tem še pomisleke, pa pozivam, da to pomembno področje prouči še enkrat in s tem seznanijo predvsem stranke, ki so v koaliciji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat.

Pripravita se naj gospod Tomaž Lisec in gospa Marinka Levičar.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Kmečka populacija je ogrožena, kljub temu da je veliko pripomogla k obstoju kmetij, pridelovanju hrane in ohranjanju kulturne krajine v naši deželi Sloveniji, kar je velikega pomena za našo državo in tudi za njene prebivalce. Od 1. januarja 2009 dalje znaša kmečka pokojnina po Zakonu o starostnem zavarovanju kmetov 227,6 evra. Če oseba prejema starostno pokojnino v višini 187,43 evra, pomeni, da je bila taka oseba zavarovana le za ožji obseg pravic in iz tega razloga nima nobene druge pravice iz pokojninskega zavarovanja. Pokojninski sistem v Republiki Sloveniji temelji na solidarnosti, na solidarnosti do vseh. In pokojninski sistem, spremembe pokojninskega sistema, izboljšave pokojninskega sistema sprejema Državni zbor, ki je eminentna politična institucija. Če bi bilo dovolj politične volje in če bi bilo več zaupanja, potem bi lahko v naši državi imeli boljše rešitve. In bi sprejeli tudi današnjo predlagano rešitev kolegov in kolegic Slovenske demokratske stranke. Nič drugega, samo več zaupanja in več politične volje. Vsak je lahko Nobelov nagrajenec, ko gre za politične bravure in izgovore, kako se nečesa ne da narediti. Kako se ne da, ni mogoče. Imamo privilegirane penzije v naši državi? Imamo. Kdo jih je določil in odločil o njih – politika ali stroka? Moj odgovor je politika. Politika je odločila in tako je – in pika. Prevzela je tudi za to odgovornost. Ampak za kmečki živelj, ki je izjemnega pomena za vsako državo, tukaj pa pravzaprav nikoli nimamo dovolj politične moči. Najbrž tudi zato ne, ker nimamo močnega političnega kmečkega sindikata. Zakaj poudarjam političnega? Ker imamo danes v Sloveniji določene sindikate, ki jih vodijo eminentni politiki, parlamentarci jih vodijo. V oklepaju – Državni svet je del slovenskega parlamentarnega sistema. Pa ne bom zdaj naprej o tem. In ti sindikati, ki jih vodijo politiki, so zelo močni, politično močni, ne pustijo ali pa pritiskajo na Državni zbor, da sprejme določene zadeve. In ker gre za politično razpravo, bi jaz danes tukaj pričakoval, da je prisotna prva

funkcija na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; torej ministrica. Državni sekretar, ki ga izjemno cenim, gospod Peter Pogačar je zame predvsem ekspert, izjemen ekspert za pokojninski sistem, torej stroka. Res je, da je državni sekretar namestnik ministrice in je torej tudi politična funkcija. Ampak jaz ga jemljem predvsem kot strokovnjaka na tem področju. Prejšnji sistem v Socialistični republiki Sloveniji in Socialistični federativni republiki Jugoslaviji je imel dvojne sezname ljudi. S tem se najbrž vsi strinjamo. Zato smo želeli preko plebiscita iti in smo tudi šli v novi, drugačen sistem. V prejšnjem sistemu je bil tudi dvojni seznam kmetov. To smo danes tudi že večkrat slišali, eno so bili združeni kmetje in potem ostanek kmetov. In ti združeni so imeli dodatne, drugačne privilegije. Moja kolegica, predsednica Odbora za kmetijstvo gospa Iva Dimić, večkrat pravi, da se spomni iz njene mladosti. Doma je namreč bila kmetija, da je ona imela drugačno zdravstveno izkaznico in da je bila tudi drugače obravnavana. Ampak pustimo. Morda samo en kratek izlet v preteklosti in bog ne daj, da bi se ponovila, čeprav imajo nekateri velike nostalgичne apetite. V mojem otroštvu je moj oče kupil kosilnico italijanskega proizvajalca BCS, to vsi poznamo. Čez dve uri potem, ko je kosilnica prišla na dvorišče, je prišla ljudska milica in očeta odpeljala. Moral je pojasniti, kje je dobil devize. Bil je namreč kmetijski proizvajalec, bil je kmet. Kje je dobil devize za uvoz, za nakup te kosilnice? Trajalo je kar nekaj časa, da je dokazal, da je to kosilnico plačal njegov brat iz Kanade, torej moj stric. To so bili v Prekmurju začetki agrotehnične revolucije, kot jo jaz imenujem, s prihodom teh kosilnic. Torej bil je na nekem drugem seznamu kmetov, ne na tistem boljšem seznamu. In ne želim sedaj zahajati v zgodovino; rad bi, da sprejemamo rešitve za sedanost in za prihodnost, za prihodnost slovenskih kmetov. Želim, da tukaj, v tem državnem zboru sprejmemo okolje, ki bo prijazno, da ga bodo kot prijaznega videli tudi mladi prevzemniki kmetij. Vesel sem, da prav v moji občini, zgodilo se je prejšnji teden, smo dobili na podeželju, v Prekmurju, prvega doktorja znanosti na kmetiji. Slučaj je bil ta, da je prav njihova kmetija dobila posebno nagrado za najboljšo poslovno urejeno kmetijo v Sloveniji. Danes torej ne velja tisto, kar je nekoč veljalo – če se ne boš učil, boš pa kmet. Danes je zadeva obrnjena. Na kmetiji z obdelavo zemlje ali bolje rečeno, s pridelavo hrane, smo v Evropi, hvala bogu, postavili zelo visoke standarde; in si želim, da bi ti ostali takšni, morda še višji. Zato je danes treba imeti, ja, in v prihodnje je treba imeti doktorje znanosti. Morda se zdi futuristično, ampak jaz pač tako razumem. Veliko smo v tem Državnem zboru razpravljali, kako bi kmetom olajšali njihovo delo, torej proizvodnjo, pridelavo hrane; pa ni bilo preveč politične volje, kolegice in kolegi. Kar spomnimo se samo na eno sejo Odbora za kmetijstvo, ki jo je predlagala Poslanska skupina Nove Slovenije, ko smo želeli

z zelo mikroukrepi na nek način zaščititi kmetijsko proizvodnjo na severu Goriškega, na območju lovišča s posebnim namenom Kompas Peskovci. Pa se ni dalo. V redu. Vlada oziroma minister za kmetijstvo je predlagal neke ukrepe, ki pa za kmete niso sprejemljivi; so rekli, da ne bodo prijeli. Ampak politika ni verjela kmetom, je šla kot buldožer s svojimi ukrepi in je rekla, da bo in da bomo enkrat septembra pogledali, ali ti ukrepi prijemljejo, kot se reče, ali ne. No, pa bomo videli. Gotovo bo takrat spet nujna seja Odbora za kmetijstvo in bomo naredili črto in inventuro ter videli, ali se še naprej dogaja, da divjad nekaterim kmetom uniči do 90 % poljščin. Do 90 %, potem pa vi kmetujte, ko vam divjad uniči 90 % poljščin. Ne gre, preprosto ne gre.

Jaz bi si tudi želel, da bi več govorili o še vedno nedokončno realizirani Strategiji razvoja slovenskega, poudarjam, slovenskega kmetijstva, ki jo je v začetku 90. let spisal dr. Jože Osterc. Bazira na družinski kmetiji. Veliko zadev je še nerealiziranih in aktualnih tudi za danes, kljub temu da smo danes v sklopu Evropske unije in da imamo skupno evropsko kmetijsko politiko, ki prav tako postavlja družinsko kmetijo kot enega od temeljev kmetovanja. Veliko govorimo in si prizadevamo, ampak na žalost zgolj verbalno in retorično, o prehranski samooskrbi v Sloveniji. Kako nam gre tukaj? Slabo kaže glede na podatke, ki jih dobivamo iz uradnih inštitucij. Ne gre nam dobro od rok. Nekaj moramo narediti, nekaj moramo spremeniti. Če imamo diagnozo, če vidimo, da zadeva ne gre v pravo smer, potem mora politika vendarle biti odzivna na to in nekaj spremeniti ter več zaupati. Birokratske ovire, ki jih imajo danes kmetijski proizvajalci, so katastrofalne. Res je, da jih je nekaj vpeljala tudi Evropska unija, skupna kmetijska politika, in da jih tudi sam komisar, odgovoren za skupno kmetijsko politiko, želi odpraviti. Ampak veste, to traja leta in leta. Ali veste, da danes, če ste vi kmet in pridelujete buče, dobite bučno seme, bučno seme peljete v oljarno, ki vam naredi iz bučnega semena olje, plačate storitev; pa kljub temu, da imate registrirano dopolnilno dejavnost, vi ne morete na tržnici prodajati bučnega olja, ker vas inšpekcija oglobi in vas nažene; 400 evrov boste plačali kazni in pospraviti boste morali tiste flaše ter oditi domov. Vi morate olje kvečjemu kupiti – olje, ne samo storitev, olje morate kupiti v oljarni – in šele takrat lahko to olje prodajate naprej. Takle mam, bi rekli mladi.

Kmetje mi pravijo, ker veliko hodimo po terenu in v takšnem okolju tudi živim, in meni kot politiku očitajo, apelirajo name in mi pravijo: dovolite nam, politiki, da gremo na njivo in delamo, ne nalagajte nam vedno novih birokratskih zahtev. Poglejte, kolegice in kolegi, na to temo bi se morali pa res enkrat ne zamisliti, ker to poznamo, mi imamo diagnozo, mi vemo, kakšna je situacija na terenu; ampak dejansko bi morali pristopiti – in to čim prej – k sistemskim rešitvam. Ne bi želel omenjati imen posameznih kmetov, ki se ukvarjajo s pridelavo

hrane, s turistično dejavnostjo, imajo registrirano dopolnilno dejavnost in tako naprej; ampak kmet iz izletniške ekokmetije porabi od dve do tri ure na dan za urejanje papirjev, pa je še vseeno v zaostanku. In če ga pri zaostanku zaloti inšpekcija – gorje njemu. Saj veste, da govorim resnico. Kmetici iz ekološkega posestva na Ljubljanskem barju pa to delo vzame dva dni na teden. In tako torej birokracija, neproduktivna birokracija požira njun čas. Nekega kmeta najbolj moti to, da mora račune izdajati sam sebi. Najbolj ga moti, da kot nosilec kmetije vse, kar doma pridelava, proda samemu sebi kot nosilcu dopolnilne dejavnosti turizma, ne kmetiji. Ker se vstopni in izstopni DDV na koncu poračunata, v tem, da prodaja sam sebi, ne vidi smisla. Pravi takole – če bi registriral s. p., ne bi izgubljal časa z izdajanjem računov za vse domače pridelke samemu sebi; a to ne gre, ker preko espeja ne morem voditi izletniške kmetije, ko jo lahko kot dopolnilno dejavnost registrira le kmetija. Pravi naprej – naša kmetija je davčni zavezanec in se ne more izogniti tem papirjem. To so zgodbe iz realnega, ne namišljenega življenja. In spet primer kmetije, kjer že dve leti ne kuhajo žganja iz svojega sadja iz lastnega sadovnjaka, ker je letina slaba, ampak morajo vsak mesec do 20. poročati podatke za trošarino.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kolega Horvat, vrnite se na temo, prosim.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): To je pravzaprav daljši uvod za razpravo, ki je še pred mano. V celotnem kontekstu moramo razumeti, v širšem kontekstu moramo razumeti sedanjo razpravo, ker drugače se nam zgodi prav to, da enostavno rečemo, kdo pa so kmetje, koliko pa jih je. Niso zanimivi volivci, ker tukaj govorimo o političnih odločitvah, pa to niso naši. Ljudska stranka je itak šla ven, kmetje jim niso nič pomagali, ker je nekako veljalo, da je Slovenska ljudska stranka tukaj glasnik kmetov. Mi vsi moramo biti, kolegice in kolegi, levi in desni, vsi moramo biti glasniki te kmečke populacije. In v tem kontekstu ponovno apeliram predvsem na tiste, ki predstavljate večino v tem parlamentu; lahko pa se dogovorimo tudi, kot sem včeraj slišal, za projektno koalicijo in realizirajmo ta projekt. Projekt je na mizi, zelo preprost, nekaj vrstic, učinek pa velik. Ne bo se poznalo veliko v pokojninski blagajni. Bolj gre za moralno podporo. Ali pa bomo morali iti več na teren in vprašati kmete, v kakšnem okolju živijo, ali so zadovoljni in tako naprej. Velika napaka je bila tudi, kar se je posebej poznalo na podeželskem življu, ko je vlada Boruta Pahorja ukinila tako imenovane državne penzije. Res je, da niso bile penzije v pravem smislu, ker za penzijo je pač treba toliko časa, toliko let plačevati prispevke. Bil je nek socialni korektiv. To je dejansko mnoge pahnilo na rob preživetja. Tako meni ljudje govorijo v moji poslanski pisarni. O tem smo velikokrat razpravljali in spet ni tiste

politične volje, da bi pa vendarle nekaj naredili, da bi jim prisluhnili.

Veliko bi vam še imel povedati, pa se bojim, da bo kdo razumel, da ne razumem življenja kmečke populacije, pa moram reči, da jo zelo razumem. In ocenjujem, da je današnja razprava oziroma ta predlog zakona, ki ga obravnavamo, ne toliko finančna, ampak bolj moralna podpora kmečkemu življu. Zato bom, kot moji kolegici in kolega v Poslanski skupini Nove Slovenije, to rešitev podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Lisec.

Pripravita naj se gospa Marinka Levičar in gospod Jan Škoberne.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, spoštovani predsednik, za besedo. Predstavnik ministrstva, kolegi in kolegice, lep pozdrav!

Vedno, kadar govorimo o Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, je zanimiva debata. Sam spremljam te debate o tem zakonu, pa najsi gre za reforme tega zakona ali minimalistične popravke, kot je tudi ta današnji, že zadnjih deset let v tem državnem zboru in vedno je ognjevit razprava. Mislim, da je tudi prav, ker tudi za nas, malo mlajšo generacijo, bodo določbe tega zakona slej ko prej prišle ne samo v obravnavo, ampak tudi v veljavo. In upam tudi nekoč, v izkoriščenje teh pravic. Sam nimam statusa kmeta, zato nimam nobenega problema govoriti po svoji vesti. Mislim, da kdor od poslancev si je prebral cilje in načela zakona, dva stavka, bi moral biti za ta zakon; brez tega, da se delimo po strankarski oziroma politični pripadnosti. Cilj zakona je doseči izenačitev pravic kmetov in ostalih zavarovancev glede na višino plačanega prispevka. Enake pravice, enakost, solidarnost na področju kmetov. Jaz bi danes pričakoval oziroma če ga že ni tukaj, da bi vsaj pri mnenju vlade bolj aktivno sodeloval minister Židan, ki je po besedah velik zagovornik kmetov; ampak jaz že zadnja štiri leta opozarjam, da ko pride do dejanj, ta njegova borba za kmete splava po Savi ali se popolnoma obrne. Predvsem bi pričakoval njegovo podporo temu zakonu, ker resnično ne gre za neke sistemske reforme, ampak, tako kot smo že omenili, verjetno za neko majhno število ljudi, ki jim je bila z nekim predhodnim zakonom v obdobju med leti 1984 in 1992 zaradi zakona, kot je bil, storjena krivica. In velikokrat, ko se srečujem s kmeti – tam, kjer živim je takšno večinsko prebivalstvo –, že tako ali tako govorijo, da imamo prvorazredne državljane in drugorazredne. Večina tistih povprečnih, pridnih, poštenih kmetov spada, če preberejo določbe zakonodaje in podzakonskih aktov, da imajo občutek, da so slej ko prej drugorazredni. In ta bivša zakonodaja na tem področju je znotraj teh drugorazrednih kmetov naredila spet dve kategorije; kmetje prvega reda in, kot piše v zakonu, drugi kmetje. Nekateri zavarovani za širši obseg pravic, nekateri pa za

ožji obseg pravic. In samo eden znotraj družine je bil lahko zavarovan kot združni kmet za polni oziroma za širši obseg pravic; žena pa je bila, če je bil mož nosilec, že diskriminirana. Pa tudi če je bil oče star 70 let, sin pa 40 in je bil oče nosilec kmetije; je bil sin kljub temu, da je verjetno opravljal tisto glavno delo na kmetiji, diskriminiran, ker je imel samo eden znotraj družine lahko širši oziroma polni obseg. Zato sem resnično pričakoval od poslancev, ker gre za majhne spremembe, za majhno število ljudi, ko so marsikoga polna usta besed solidarnost in enakost, da bomo z lahkoto vsi podprli ta zakon. Sram, zelo me žalosti, da gospod Židan, ni ne duha ne sluha pri njem o tem kmetu; čeprav vem, da spada pod ministrstvo za delo in socialo, ampak kot borec za kmete v Državnem zboru ter tudi večkratni minister. Sem pričakoval, da bo rekel, pa dajmo, ne glede na to, da je predlagatelj tega zakona Poslanska skupina SDS, torej opozicija, pa dajmo narediti eno kljukico, popraviti določene diskriminatorne krivice iz preteklosti in narediti zakon po meri teh ljudi, ki so jim bile kršene neke pravice. Zelo me žalosti, ko je kolegica iz Zavezništva Alenke Bratušek rekla, da imajo problem s podporo, da ga ne bodo podprli; problem, ker gre za popravilo krivic iz prejšnjega režima. Mislim, da sem si prav napisal, se opravičujem, magnetograma še ni, ampak rekla je, da imajo problem s podporo temu zakonu, ker gre za popravilo krivic iz prejšnjega režima. Strinjajo se, da gre za popravilo krivic, ampak ker gre za popravilo krivic iz prejšnjega režima, bomo pa v Zavezništvu Alenke Bratušek proti. Sicer ne bom govoril o popravilu krivic iz prejšnjega ali iz tega režima ali pa celo iz tega leta, ker bi potem lahko zašli spet v nekakšno razpravo o levih, desnih, zgornjih, spodnjih, naših in vaših; ampak krivica je bila narejena majhni skupini. Kolega Zvone Lah je imel konkreten primer, pa tudi če je eden, se splača zadevo urediti. Zakaj bi morali vedno zadeve urediti, če gre za najširšo množico? Če menimo, da je nekemu krivica bila storjena in če se mi kot zakonodajalec strinjamo, lahko to preko poprave zakona tudi popravimo.

Zdaj pa še nekaj zadev glede mnenja vlade, ki je sicer dokaj obširno, ampak tudi vlada sama priznava; mislim, da na četrti strani zapiše: "Le v določenih primerih, ko so drugi kmetije izbrali zavarovalne osnove, ki so bile za združne kmete na meji ali malo nad mejo med ožjim in širšim obsegom, bi lahko prišlo do razlik v višini pokojnine, ki pa jih brez individualnih računov ni mogoče ovrednotiti." Torej lahko bi prišlo. Zakaj ne bi popravili? Ampak to ne gre za tisto pravico, ko se ljudje včasih razburijo, ko v državnem zboru spremenimo kak zakon in spreminjamo kak cenzus na kakšnem področju. Nekdo reče – glej, za en evro sem pod cenzusom in ni pravično. Pa če bi spet za en evro znižali ta cenzus, bi se spet našel nekdo, ki bi rekel – evo, tudi jaz sem pod tem cenzusom samo za en evro in tako naprej. Skratka, ministrstvo samo napiše, da bi lahko prišlo do

razlik v višini, ki pa jih brez individualnih izračunov ni mogoče ovrednotiti. Pa vas bi spomnil na prehodno in končno odločbo našega predloga zakona, kjer smo zapisali: O priznanju pravic iz zavarovanja za širši obseg, pravic iz 1. člena tega zakona odloči Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v postopku, uvedenem po uradni dolžnosti, ali na predlog zavarovanca. Rešitev je v zakonu. In kljub temu, da potem ministrstvo napiše, to je že klasičen odgovor, da predlog zakona predmetnega področja ne ureja celovito in v zadostni meri – no, vsaj besedo sistemsko so izpustili –, ga lahko, ker smo v prvem branju, v drugi in tretji obravnavni z lahkoto popravimo. Verjamem, da se morda da zakon nomotehnično še kako izboljšati, ampak če zasledujemo isto vsebino, pa resnično ne bi smeli imeti problemov za podporo temu zakonu. Pa dovolite na koncu še nekaj glede finančnih posledic. Vlada zapiše: "V zvezi s samimi finančnimi posledicami zakona pa predlagatelj sicer navaja, da se sredstva ne zagotavljajo iz proračuna, kar v celoti ne drži, saj sredstva pokojninske blagajne ne zadoščajo za pokritje izdatkov te blagajne." Pa to vemo že skozi, tukaj govorimo o majhnem segmentu ljudi, imamo pa primere – upokojence, borce, kulturnike, pet let delovne dobe, bivši poslanci na primer; en mandat ali mislim, da je bilo celo takrat dva mandata, pa so šli lahko v pokoj. Imamo borce, ki so rojeni leta 91 pa prejemajo ne zato, ker gre za njihove zavarovane potrebe, dobivajo pokojnino. Imamo kulturnike, ki so ustvarili v sklopu narodovega blagra. Tako na palec, nekdo je lahko dobil pokojnino, nekdo pa ne, ker so se lahko uradniki na ministrstvu odločali po takšnih in drugačnih kriterijih, pa ne bom govoril o političnih primerih, da lahko nekdo dobi kulturno pokojnino, nekdo pa ne. Zadnjič smo brali o razvpitem primeru znanega igralca, kako je z lahkoto dobil pokojnino, pa ne tisto najnižjo, ki jo dobijo kmetije, okoli 200 ali 284 evrov pokojnine. Ne, visoko. Verjamem, da je bil gospod priden, ampak kmet pa ni priden?! Za moje pojme so tisti, ki jih poznam, bom pustil ob strani tiste, ki verjetno kakšno subvencijo pa le izkoristijo, da malo na druge segmente popravijo svoj življenjski standard; ampak verjamem, da kmetje še vedno veljajo v naši državi za pridne prebivalce naše države. Vlada zapiše: "Ob dejstvu ogroženosti finančne vzdržnosti pokojninske blagajne zagotavljanje sredstev za pokojnine iz proračuna, nižanje pravic in tako naprej zakona ne podpira." Bivši minister gospod Vizjak je rekel: "Iz pokojninske blagajne naj gre izključno tisto, kar je plačano z delom. Borci so se borili, verjetno je delo. Marsikdo misli sicer, da ne; pa so z lahkoto upravičenci po ZPIZ. Kmetje, ki jim je bila storjena krivica med leti 1984 in 1992, pa glede na večinsko mnenje predstavnikov koalicijskih strank in ene stranke iz opozicije niso primerni. In če bo teh dva, pet, deset, petdeset primerov kmetov dokončno ogrozilo finančno vzdržnost pokojninske blagajne, potem imamo problem. Potem se

morajo predvsem poslanci Desusa in SD vprašati, ali so naredili vse v preteklih mandatih, da je ZPIZ, kakršen je sedaj v veljavi, dovolj trden in stabilen steber, da lahko mi, ki vplačujemo prispevke, zagotovimo našim upokojencem resno in dostojno pokojnino. Lahko bi danes bil populističen pa govoril, pa saj smo se nekateri oziroma ste se nekateri javno zavzemali o tem, kako bi naj vsak dobil tisoč evrov pokojnine. Nekemu kmetu pa bodo ti isti poslanci danes odtegnili podporo zakonu, ki jim bi lahko v skladu s po uradni dolžnosti ali na njihov predlog to pokojnino zaradi poprave krivic, in ne zaradi odločitve čez palec, dvignili. Ne, ti isti poslanci bodo danes proti in večinoma, predvsem govorim o eni poslanski skupini, je od leta 2002 ali kdaj v vladi, ampak vedno jim pokojninska reforma paše glede na njihovo delovanje, ne pa na delovanje vseh ostalih državljanov.

Skratka, da zaključim, mislim, da mnenje vlade, kjer sama opredeli, da pa morda je res prišlo do pravic, da lahko med drugo in tretjo obravnavo nomotehnično popravimo ta zakon, če bo politična volja, da rešujemo tudi tiste majhne probleme v naši državi. Če bo volja, seveda.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marinka Levičar.

Postopkovno, gospod Uroš Prikl, izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.

Predsednik, jaz te vljudo prosim, da opozoriš razpravljavce, ki se ne držijo teme oziroma ki ne razpravljajo o temi, o kateri se pogovarjamo; da jih opozoriš, da se osredotočijo na to temo, podobno kot si opozoril kolega Horvata, ki je nekoliko širše šel v svojem uvodu. Mislim pa, da govoriti tukaj o raznih kategorijah, o borcih, o ne vem komu, o tisoč evrih pokojnine ter kako se morata SD in Desus zavzemati za svoje volivce, da je to depasirano pri tej točki, o kateri se pogovarjamo oziroma ki je na dnevnem redu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Bom skušal paziti na to, da bo razprava res osredotočena, kolikor se da. Vendar imamo vseeno splošno razpravo in splošna razprava dopušča – prosim, da mi ne posegate v besedo – splošna razprava dopušča relativno širok pogled na zadevo, lahko je tudi kontekst predstavljen. Kolega Horvata sem res opozoril, ker je dajal takšne primere, ki nekako niso imeli opravka s tem. Dejstvo pa je, da pridete še vsi na vrsto v tej razpravi in lahko tudi na takšen način. Nima groznega smisla, da opozarjam vmes. Imate možnost odgovoriti in ne bi jaz grozno presojal, razen kadar bo šla zadeva res totalno ven. Za enkrat ni, tudi kolega Horvat se je, moram priznati, takoj se je popravil in začel nazaj govoriti približno o zadevah. Bom pazil na to, da bomo govorili o temi.

Sedaj pa ima besedo gospa Marinka Levičar, pripravita naj se gospoda Jan Škoberne in Andrej Čuš.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala, gospod predsednik, za besedo in lep pozdrav vsem!

Jaz se bom kolikor toliko držala predmeta današnje razprave, to je obravnave predloga za spremembo pokojninskega zakona. Vsekakor ne bom posegala v kmetijsko politiko, kot so moji predgovorniki, in pozivali celo ministra Židana, da bi moral biti prisoten na današnji seji, kot da razpravljajo res o kmetijski politiki. Mi vendarle razpravljamo o pokojninskem zakonu, in sicer o spremembah, ki bi vplivale na drugačno ureditev zavarovanja kmetov. Na začetku bi rada poudarila, nobena krivica se ni zgodila kmetom. Predgovorniki s strani SDS in NSi so stalno poudarjali, da se je kmetom zgodila krivica. Nobena krivica se jim ni zgodila. Kmetje so imeli možnost, sami so se odločali, ali se bodo zavarovali kot združeni kmetje ali pa bodo ostali kot drugi kmetje; pač, to kategorijo je omogočil zakonodajalec – drugi kmetje. Zavedati se moramo ... / oglašanje iz dvorane/ Gospod Lah, prej ste se vi jezili, da se mi smejemo, zdaj pa vi meni v besedo skačete.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Mir v dvorani, prosim.

Gospa Marinka Levičar, prosim, da nadaljujete.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Ja, me moti to, če se mi takole skače v besedo. / oglašanje iz dvorane/

Združeni kmetje, tisti, ki so se odločili za to, da bodo imeli status združenega kmeta, so zato imeli tudi več obveznosti. ZPIZ jim je zaradi tega, kar so imeli več obveznosti do kmetijskih zadrug, do oddaje določenih pridelkov, do združevanja sredstev, zemljišč in tako naprej, dal to ugodnost, da jih je zavaroval za širši obseg pravic. Moramo tudi vedeti, kaj pomeni širši in ožji obseg pravic, tudi to smo v razpravah mešali. Tisti zavarovanci, ki se zavarujejo za ožji obseg pravic, nimajo pravice do dodatka za pomoč in postrežbo, do letnega dodatka, temu pravimo sedaj dodatek za rekreacijo, nimajo pravice do kratkoročnih invalidskih dajatev, to je tisto zavarovanje, če se nekaj zgodi, bolniška, kot ste rekli. Kmet ni imel možnosti, da bo na bolniški, če se je odločil, da bo zavarovan kot drugi, invalidnine ni imel; tega tudi sedaj ni. Pomembno je pa tudi to, kar daje zavarovanje za širši obseg pravic, in sicer odmera pokojnine od najnižje pokojninske osnove. Veste, da imamo v pokojninskem sistemu dve varovalki, to je odmera pokojnine od najvišje pokojninske osnove in odmera pokojnine od najnižje pokojninske osnove. Ti pravici sta pravici, ki kažeta na solidarnost v ZPIZ. Predvsem desna opcija se je že večkrat zavzemala v preteklosti, da bi uvedli socialno kapico. Prav ta neuvedba socialne kapice

pomeni, da se tistim, ki vplačujejo prispevke od plač in drugih prejemkov, ki so višji od najvišje pokojninske osnove, to nič ne šteje v pokojninsko dobo oziroma pri odmeri pokojnine, se jim ne šteje za odmero pokojnine, ker se pokojnina odmeri od najvišje pokojninske osnove. Zato pa na osnovi te solidarnosti lahko tisti, ki prejemajo manjše prejemke, ki imajo zaradi tega manjšo pokojninsko osnovo, kot znaša najnižja pokojninska osnova, dobijo odmero pokojnine od najnižje pokojninske osnove; torej nekaj več, kot so v to blagajno vplačali. Ampak to je solidarnost, ki je zagotovljena v pokojninskem sistemu, in mislim, da je čisto prav, da tako ostane še naprej. Poudariti bi želela tudi pretežnost zavarovanja v pokojninskem sistemu. Tudi o tem smo že nekaj razpravljali. Pokojnina se odmeri po pretežnosti zavarovanja, torej po pretežnosti tiste delovne dobe, ki je za ožji ali za širši obseg pravic. In če imaš za širši obseg pravic pretežno zavarovanje, se ti potem od tega odmeri pokojnina.

Ker ste veliko govorili o diskriminaciji kmetov, sem prepričana, da diskriminacije kmetov ni bilo. Jaz sem imela to možnost, da sem v pokojninskem zavodu, kjer sem dolga leta delala, sedela blizu pisarne, kjer je bila blagajna. In kmetje so množično prihajali vplačevati dokup delovne dobe za kmete, ker je bilo zelo ugodno. Zelo ugodna cena je bila, zato so bile vsak dan take vrste pred to blagajno, da so komaj to urejali. In dokup delovne dobe je bil možen za vse člane kmečkih družin, pogoj je bil edino to, da v tistem času niso imeli kakšnega drugega zavarovanja na kakšni drugi osnovi. Vem, da so na primer študentje iz kmečkih družin kupovali delovno dobo za čas opravljanja kmetijske dejavnosti, torej v času študija. Štiri leta, pet let, kolikor so študirali, so si lahko kupili pokojninsko dobo iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti, češ da so pomagali na kmetijah. Ne gre že samo s tega vidika za kakršnokoli diskriminacijo kmetov. Kolegi so tudi govorili o tem, da naj že vendar enkrat razčistimo, ali je pokojnina socialna ali ekonomska kategorija. To vprašanje se vleče že zelo dolgo. Mislim, da celo 40 let, gledala sem neke zapiske izpred 40 let in že takrat se niso mogli zediniti, kakšna kategorija je pokojnina. Prišli so do ugotovitve, da je pokojnina ekonomsko-socialna kategorija. Mene bi zelo veselilo, če bi mi razpravo osredotočili tudi na to, kakšna kategorija je pokojnina. Jaz se strinjam in mislim, da je pokojnina ekonomska kategorija, torej kategorija, ki mora temeljiti in temelji na vplačanih prispevkih. Torej ni socialna kategorija, če ne temelji na osnovi vplačanih prispevkov. Ampak večina pokojnin temelji na osnovi vplačanih prispevkov, torej so pokojnine ekonomska kategorija. Bila bi zelo vesela, če bi enkrat Državni zbor oziroma mi kot zakonodajalec sprejeli stališče, da je pokojnina ekonomska kategorija. Gospod Horvat je v svoji razpravi omenil tudi ukinitve državne pokojnine, češ da so bile s to potezo spet prizadete kmečke ženske oziroma kmečki živelj ter tudi to

navezoval na diskriminatoren odnos do kmetov. Vi veste, zakaj so se državne pokojnine ukinile. Ker je bila pač to čista socialna kategorija po eni strani, po drugi strani pa tudi ne, ker so lahko državno pokojnino dobili vsi državljani, ki nimajo nobenih prejemkov, samo da so bili stari 65 let. In ugotovili so, da so tako državno pokojnino prejemale tudi različne soproge gospodov, ki so imeli zelo visoke penzije, pa so še one samo zato dobile to državno pokojnino, ker so bile stare že 60 let in niso imele svoje penzije. Zaradi tega mislim, da je bilo prav, da se je ta državna pokojnina ukinila in da pač dobijo lahko tisti, ki so upravičeni, neko socialno dajatev iz tega področja sociale. Rada bi še poudarila stroške zaradi te odločitve. Vi pravite, da stroškov zaradi te odločitve ne bo oziroma da bodo minimalni za proračun; v tem smislu, da se te pokojnine ne bodo dosti povečale, da se bodo povečale zelo malo, če se sploh bodo. Ampak treba pa je upoštevati, da število teh upravičencev sploh ni znano. ZPIZ bi moral preveriti vse spise in šele na osnovi tega bi lahko ugotovil, koliko je teh upravičencev. To pa bi zahtevalo zelo veliko dela za ZPIZ in tudi velike stroške. Vi morate vedeti, da se tudi stroški dela ZPIZ plačajo iz državnega budžeta, v skupni vreči. Tudi na to moramo računati, tudi na število zaposlenih. Vi veste, da je število zaposlenih na ZPIZ zelo omejeno, kot pač v drugih javnih zavodih, in da že sedaj komaj zmorejo svoje delo in da so že sedaj preveliki zaostanki pri rednem delu. To bi bilo neko izredno delo, kar bi spet zelo povečalo delo ZPIZ, tudi to moramo upoštevati. Predvsem pa upoštevajmo, da je ta predlog za spremembo zakona res nepotreben in zato ga ne bom podprla. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.
Postopkovno, gospod Lisec, izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednica.
Na koncu je spoštovana poslanka govorila, da naj zakon ne bi bil primeren, ker nima pravilno ovrednotenih finančnih posledic. Če bi bilo karkoli z zakonom narobe, tudi glede ocene finančnih posledic, predsednik Državnega zbora ne bi uvrstil zakona v proceduro. In imamo pisni dokaz, ko je v enem izmed prejšnjih zakonov, mislim, da Poslanska skupina Združena levica vložila en zakon, ko se je celotna koalicija strinjala, da zakon ni primeren, imamo pisno potrdilo predsednika Državnega zbora, da je kljub temu, da v posameznih primerih resnično težko ovrednotimo finančne posledice, zakon primeren za vložitev v Državni zbor v zakonodajni postopek ter tudi za obravnavo in eventualno tudi za sprejem.
Postopkovno, gospa podpredsednica, predlagam, ko bo kdorkoli govoril, ker zakon nima natančno ovrednotenih finančnih posledic, da ga opozorite, da če zakon ne bi bil ustrezen,

tudi ne bi bil danes v prvi oziroma splošni obravnavi. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.
Besedo ima predlagatelj gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa.
Gospa kolegica, če so pokojnine ekonomska kategorija, potem mi ne zahtevamo ničesar drugega, da se spremeni samo to, da tisti, ki so plačevali ves tisti čas določeno višino prispevkov, da se obračuna toliko pokojnine, kot je bilo vplačano; da se izenačijo vsi tisti, ki so plačevali. Če je ekonomska kategorija, oni so že plačali v pokojninsko blagajno, priznajte. Sedaj moramo samo priznati tisto, kar so plačevali; ne pa manj, kar je po tem zakonu sedaj in kar se dogaja. Mi zahtevamo, da se krivica, ki se tukaj dogaja, popravi. In še enkrat bom povedal, ne gre za razlikovanje med združenim kmetom kot sama kmetija, pa drugim kmetom kot druga kmetija; ampak gre za razlikovanje znotraj ene kmetije, enega kmetijskega gospodarstva, kjer ima lahko en zavarovanec širše pravice kot združeni kmet; njegov zakonec ali otrok pa nima te pravice in ni imel nobene izbire. Čeprav je plačeval, se mu sedaj pri izračunu pokojnine ne prizna. In če je ekonomska kategorija, potem to upoštevajmo. Če pa je slučajno socialna kategorija, potem pa škoda, ker ljudje vplačujejo, saj bodo vsi enako dobili. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.
Besedo ima gospod Jan Škoberne, pripravi kmet se gospod Andrej Čuš.
Gospod Škoberne, imate besedo.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Se iskreno opravičujem, gospa podpredsednica. Kogelice in kolegi!
V želji po temu, da bi ta razprava potekala kar se da korektno in da bi lahko odgovorili na dileme, ki so pred nami, smo malodane v žaru borbe poskušali ustrezno citirati zakon, ki sem ga sedaj tudi dobil. Mi danes razpravljamo o neobstoječi krivici. Ne obstaja zaradi tega, ker ne govorimo o dveh skupinah ljudi, ki bi bile v neenakem položaju. Govorimo o dveh različnih skupinah, ki sta bili v različnem položaju na podlagi lastne odločitve, ki je bila pogojena s presojo, ali se želim vključiti med združene kmete, ali bom v kategoriji drugih kmetov. Odločitev za prvo pomeni, da kot združeni kmet v skupnost prispevam osebno delo, zemljišče, delovne stroje, opremo, denarna sredstva, oddajo; v drugem primeru pa to pomeni, da teh obveznosti ni. Izhajajoč iz politike takratnega sistema in prioritete kmetijske politike izhaja, da je država takrat stimulirala to, da bi se čim večje število kmetov odločilo za to, da se prostovoljno vključijo v sistem združenih kmetov, iz naslova česar izhajajo tudi nekatere stimulacije. Odločitev za en ali drugi sistem pa je bila

povsem prostovoljna in odvisna od ocene nekega kmetijskega gospodarstva, s čim bolj ustrezno in lažje uresničujejo svoj interes. Temu pritrjuje tudi odločba Ustavnega sodišča, ki pravi, da načelo enakosti pomeni enakopravnost pri obravnavanju enakovrednih dejanskih stanj; ne pa, kot je v tem primeru, različnih situacij. S predlagateljem se je v marsičem mogoče strinjati, če bi temu sledil tudi predlog zakona in če bi stvari, ki so bile omenjene, tudi držale. Zakon, ki ga imamo pred sabo, v 10. in 11. členu iz zadevnega leta pravi, da se zavarujejo nosilci in družinski člani v primeru združenih kmetov in v primeru drugih kmetov na podlagi prostovoljne odločitve. Še enkrat poudarjam, na podlagi prostovoljne odločitve. To pomeni, da sem se jaz lahko odločil na podlagi lastne presoje, ali bom združen kmet prispeval v sistem z delom, s stroji, z zemljo, tudi s finančnimi in drugimi sredstvi; ali pa bom popolnoma avtonomno, kar takrat ni bila prioriteta države in skupnosti, opravljal svojo kmetijsko-gospodarsko dejavnost. V primeru prvega mi iz tega naslova pripadajo tudi nekatere druge pravice. Danes govorimo o nekem zakonu, ki bi, če bi seveda v resnici obstajala tudi krivica, lahko bil popravljen že davno. Med drugim ste bili, tu je treba pohvaliti vašega predsednika, je bil vendarle edini premier do zdaj, ki je zdržal cel mandat. In če je to tako eklatantna krivica, ki jo vi v imenu svojih volivcev, vsaj tako pravite, morate tokrat ubraniti, bi jo lahko popravili takrat; pa je niste. Vlada pravi, da je zakon neizvedljiv. Tudi če je namen dober, je zakon neizvedljiv. Lahko se nam dogodi, da bomo v primeru tega zakona počeli podobno kot v primeru Zakona o prehodnem zavarovanju športnikov, sprejeli neizvedljiv zakon z dobrimi namenom, kar bo pomenilo samo, da morebitnih pravic iz tega naslova, do katerih so ljudje upravičeni in skladno s prioriteta te države upravičeni, ne bo mogoče izvajati. In da to, zaradi česar sem vas, se opravičujem še enkrat, gospa podpredsednica, preslišal; Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, 10. člen: "Obvezno se zavarujejo kmetje in člani gospodarstev, ki se v Sloveniji ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo kot svojim edinim ali glavnim poklicem in imajo lastnost združenega kmeta po predpisih o združevanju kmetov, v nadaljevanju združeni kmetje." Enako 11. člen govori tudi za druge kmete. Če sem se jaz kot nosilec odločil za to dejavnost, pravica do tega statusa izhaja tudi za člane tega gospodarstva. Prostovoljnost odločitve pa jasno kaže na to, da v tem primeru do krivice ni prišlo. Jaz predlagatelja razumem, da lahko operira tudi s posamičnimi primeri, v katerih bi lahko prišlo do krivice, mi žal ne moremo o tem razpravljati, ker tega v gradivu nimam, ker tega v obrazložitvi nimam, ker niste razmnožili, kot ste sami predlagali. Jaz bi bil zelo vesel, da bi o tem lahko razpravljali, ampak ne moremo, ker dotične zadeve ne poznamo. Je pa treba potem razmisliti o tem, kakšen zakon pripraviti, da se

tovrstne krivice popravijo. Ampak ta predlog tega ne rešuje, o čemer vi govorite. Ta predlog širi pravice na tiste, ki so se prostovoljno odločili, da v nekem procesu ne bodo sodelovali, ne bodo prispevali; zdaj pa bi iz tega naslova imeli enake materialne in druge pravice. To ne gre.

Odločitev je bila prostovoljna in na podlagi te odločitve govorimo o pravicah, ki iz tega izhajajo. Še enkrat opravičilo in hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima predlagatelj gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Mladi kolega, vaša razprava je bila čisto mimo.

Težko se je prostovoljno odločiti, da boš nekomu sin. Lahko se prostovoljno odločiš, ali boš mož ali žena, nekomu sin pa ne. In nobene prostovoljne odločitve ni bilo v tem primeru. Že prej sem povedal, odločitev je bila, da se kmetija odloči, ali gre v "združeni kmet" ena, druga pa ne. Znotraj te kmetije "združeni kmet" so bili trije zavarovani; prvi je bil za širši obseg pravic kot združeni kmet, drugi pa ni bil več. Sin ali žena sta kljub temu, da sta plačevala enake prispevke kot tisti prvi, imela ožji obseg pravic. Nobene izbire ni. Tu ni nobene izbire. In te krivice je treba popraviti, ker tisti drugi se niso odločili, verjemite mi, niso plačevali 4., 5. razreda ali ne vem katerega še. Odločil se pa je, da gre kot združeni kmet zaradi tega, da je preko kmetijske zadruge prodajal in nabavljal repromaterial. To, da je združeval delo, sredstva in zemljo, je bilo v Rusiji; pri nas so zemljo samo pobrali po vojni! Noben ni zemlje združeval v zadruge, jaz ne poznam tega primera. In mi hočemo razrešiti samo to. Drugi kmetje kot posamezna kmetija, ki je bila tako majhna, da ni imel česa prodajati preko zadruge, se zato ni odločil, da bo združeni kmet. Večje kmetije, kjer so se odločili, so bili lahko zaposleni tudi dva, trije za polni delovni čas, ker so bile večje kmetije in so se tudi zavarovali; niso imeli pa nobene izbire – ne sin, ne žena, ali pa mož, če je bila žena združeni kmet.

Naše stališče pa je, da se vsem, ki so plačevali prispevke, temu primerno tudi izračuna pokojnina. Ampak tistih drugih kmetov, kot ste vi razlagali, ki se niso odločili, da bodo združeni kmetje, je zelo malo ali jih pa sploh ni, ker nihče ni bil tako neumen, da bi plačeval ne vem kakšno stopnjo za nižji obseg pravic. Prvim bi pa lahko takrat na ZPIZ povedali, da bo samo eden imel širši obseg pravic, drugi pa ne; pa ne glede na to, koliko bodo plačali, razen če bodo plačevali osmi razred ali več. V tem je razlika. Vi ste pa bili s svojo razpravo čisto mimo. Seveda, v teh letih, ko je bilo to sprejeto, ste bili še zelo mladi.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Andrej Čuš.

Pripravi naj se gospod Benedik Kopmajer.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovana podpredsednica; kolegice in kolegi!

Moram povedati, da sem zelo zadovoljen, da je Poslanska skupina SDS s predlagateljem kolegom Lahom vložila omenjeni zakon. Spomnim se, ko sem pred dvema letoma odprl svojo prvo poslansko pisarno v občini Markovci, sem takoj na svojem prvem terminu uradnih ur dobil veliko število upokojenih kmetov in kmetic, ki so mi kazali, kakšne penzije dobivajo. Sam sem bil zgrožen in enostavno nisem mogel verjeti, da je to sploh možno v naši državi. Ko pa gledam, kakšne so pa na drugi strani druge pokojnine, pa sem si rekel, ta država pa ni solidarna, pa tudi pravična ni. Kakšen je bil odnos do kmetijstva v državi v preteklosti ali v bivši skupni državi, približno vsi vemo. Lahko rečemo, da so tisti najbolj goreči zavrženci, se opravičujem, pristaši in podporniki režima, ki so bili temu najbližje, smatrali kmete kot razredne sovražnike. In tudi razprava danes nas spominja ali pa mene spominja na film Moj ata, socialistični kulak, ko je bil glavni igralec proti koncu filma na zaslišanju pri partijskem sekretarju in mu je glavni igralec rekel, da je kulak. Pa mu je partijski sekretar rekel: "Veš, kaj mi delamo s kulaki? Zapiramo jih." Verjamem določenemu delu poslancev koalicije, ki pravijo, da si prizadevajo, da bi bile pokojnine boljše ali standard upokojencev boljši; ampak dejanja kažejo ravno nasprotno. Kako naj jaz zaupam politikom ali politiki, ki je govorila, da bo minimalna penzija tisoč evrov; pa vidimo, da pokojnine, realna vrednost pokojnin pada, ne raste. Nekateri poslanci koalicije se tudi danes obnašajo kot advokati stranke, za katero vsi vemo ali pa cel svet ve, da je kriva. Tudi sam bi lahko bil populističen in bi spet našteval mnoge primere, ki so v naši državi, ampak kolega Lah je pokazal papirje. To je problem, že od leta 1972 je zakonodaja na tem področju slaba in mi kot zakonodajalec imamo obveznost, da to popravimo. Zato je tudi zakon vložen v prvo obravnavo, ker sem prepričan, da je slovenska politika sposobna stopiti skupaj, vsaj pri teh najpomembnejših vprašanjih razvoja družbe. Smatram, da je področje slovenskega kmetijstva in zaposlenih v le-tem še kako pomembno in prioritarno področje. Žal je neka tradicija, da imajo leve vlade, izvoljene predvsem iz urbanih središč in Ljubljane, do podeželja zaničevalen odnos. Vseprisod lahko spremljamo neke ukrepe, ki podeželju jemljejo, malemu številu mest pa dajejo; dajejo veliko več. In neverjetno se mi zdi, da se moramo pogovarjati v letu 2015, kje sploh bo še nujna medicinska pomoč. Se opravičujem, da sem to izpostavil, ampak je zadnji tak primer. Kolega Lah je z dokumentacijo vse povedal, ampak če tega zakona tukaj ne bomo sprejeli, bomo oškodovancem povedali – pojdite na sodišče. Vprašam, kje pa imajo ljudje, ki imajo penzijo 200 evrov, denar, da bodo plačali sodne stroške. In danes bil sem zgrožen,

ko sem pogledal na spletu, ko sem se pripravil na razpravo, višino pokojnin. Kmečke penzije znašajo po 200, 240 evrov; privilegirane ali tako imenovane borčevske pokojnine so najvišje, celo tisoč 800 evrov; in to takšne, ki ne temeljijo na ničemer, torej jih prejemajo ljudje, ki v borbi niso imeli čisto nič. Takih pokojnin je 15 tisoč. Jaz se spomnim, ko sem spremljal politiko, ko se je tedanji minister Vizjak, ki je bil po mojem mnenju na tem področju uspešen in mi je zelo žal, da so, bom se vzdržal komentarija, vrgli vlado, ampak pokojninska blagajna se mora očistiti. Ne samo zaradi načel Stranke Mira Cerarja, torej transparentnosti in tako naprej, ampak tudi zaradi tega, da bodo mladi vedeli, ko se zaposlujejo, kam plačujejo prispevke in kam gredo. Danes pa je pokojninska blagajna ena vreča brez dna, ko se ne ve, malo se denar pretaka sem in tja, na koncu leta pa približno vidimo, koliko moramo poleg dati oziroma se zadolžiti. Ko pogledam našo pokojninsko blagajno ali stanje penzij, smo mi daleč od neke socialne in pravične države. Tudi vprašajte moje sovrstnike in mlade, kaj si mislijo o pokojninski blagajni in kdaj bodo oni dobili penzijo. 90 % mladih je prepričanih, da penzije ne bodo nikoli videli. Zato tudi niso motivirani, da plačujejo prispevke. Zaradi tega žal rastejo druge oblike dela, tudi delo na črno.

To je nek apel, da bi slovenska politika naredila na področju kmetijstva in kmečkih penzij precej več. Jaz tega ne zagovarjam zato, ker imam tudi v družini sorodnike, ki se ukvarjajo s kmetijstvom; ampak zato, ker zagovarjam pravičnost, solidarnost. Ko bomo sprejeli takšne rešitve ali pa v smeri, kot je predlagana in jo je predstavil kolega Lah, bomo lahko govorili, da imamo neko pravičnost in solidarnost. Še enkrat apeliram na vse vas, da stopimo skupaj in skušamo najti najboljše rešitve. Zakon je vložen v prvo branje. Še vedno lahko zakon popravimo skozi obravnave na matičnem delovnem telesu tudi v zadnji obravnavi. In res ne vidim nobenih ovir, ki bi to preprečile. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Benedikt Kopmajer, pripravi naj se gospod Dušan Radič.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS):
Spoštovana podpredsednica, spoštovani kolegice in kolegi!

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je bil sprejet 20. 7. 1983 je v 10. in 11. členu določal zavarovanje za kmete in člane njihovih gospodinjstev. Urejal je, da so se lahko združeni kmetje zavarovali od osnove, ki ni bila nižja od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo delavca v združenem delu; in so se tako zavarovali za polni obseg pravic ali za manjši obseg pravic. Priznalo pa se jim je zavarovanje, po navedbah predlagatelja, za ožji obseg. Do tega je lahko prišlo iz več razlogov. Predpisi so določali, da je bil kot

združen kmet lahko zavarovan samo nosilec kmetije, vsi ostali pa le kot drugi kmetje. Poleg tega je lahko prišlo pri vpisovanju v sistem zavarovanja tudi do napak in so vplačevali prispevke kot združeni kmetje, čeprav so bili vodeni kot drugi kmetje. To ugotavlja predlagatelj. V vseh dosedanjih postopkih odmere pokojnin in odločanja o drugih pravicah iz obveznega zavarovanja, dodatek za pomoč in postrežbo, invalidnina, letni dodatek, nikoli pa ni bilo sporno štetje zavarovalne dobe. Leta 1997 je celo Ustavno sodišče Republike Slovenije odločalo in ustavna pritožba ni bila sprejeta. Ustavno sodišče je tudi že večkrat pojasnilo, da načela enakosti ni mogoče pojmovati kot splošna enakost vseh, pač pa kot enako obravnavanje enakih dejanskih stanj. Predlagatelj sicer navaja, da se sredstva ne zagotavljajo iz proračuna, kar v celoti ne drži, saj sredstva pokojninske blagajne ne zadoščajo za pokritje izdatkov te blagajne; zato se določen del sredstev zagotovi tudi iz državne blagajne. Tudi vlada ugotavlja, da dopolnitev ZPIZ-2 ni utemeljena in ne sledi trendu urejanja pokojninskega zavarovanja, kjer je zaradi ekonomskih in socialnih razlogov potrebno zaostrovanje samih pogojev upokojitve.

Če je v obdobju od leta 1983 do 1992 obstajala diskriminacija in za enako višino prispevkov drugi kmetje niso imeli enakega obsega pravic kot združeni kmetje, je bila ta diskriminacija odpravljena z ZPIZ leta 1992. Takrat so imeli vsi kmetje pod enakimi pogoji enak obseg pravic, širši ali ožji, odvisno od višine prispevka; ne glede na status. Nekateri kmetje so imeli celo pozitivno diskriminacijo, se pravi za širši obseg nižje prispevke.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko, pripravi naj se gospod Marijan Pojbič, za njim gospod Janko Veber.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovana predstavnika ministrstva!

Danes govorimo o pokojninah kmetov, zato ne morem mimo dejstva, da se ustavim v samem uvodu tudi pri kmetijstvu. Zakaj? Kmetijstvo je namreč ena od tistih prvih in osnovnih človekovih dejavnosti. In prav kmetijstvo je tisto, ki je omogočilo, da so se ljudje za stalno začeli naseljevati na določenih območjih. Kot v preteklosti tudi danes v Sloveniji beležimo velik odstotek ljudi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. Imamo veliko obdelovalnih površin, ki so žal vse bolj neizkoriščene. Številne kmetije tudi vse bolj opuščene. Številni kmetje so kmetovanje opustili, ker se jim enostavno ne izplača ali ker nimajo naslednika. Pogosto pa tudi zato, ker so ugotovili, da je, prvič, delo na kmetijah izjemno težko in na koncu tudi ne omogoča neke socialne varnosti v obdobju upokojitve. Mlajša

generacija se zato seli v mesta, na kmetijah ostajajo starejši ljudje, ki pa vse bolj težko skrbijo za svoje kmetije. Še vedno govorimo v naših primerih v največji meri za samooskrbne kmetije. Je pa kmetijstvo bilo in bo tudi ostalo izjemno pomembno, prvič, zaradi oskrbovanja prebivalstva s potrebnimi živili in, drugič, zaradi ohranjanja naše kulturne krajine. Zavedati se je treba, da imamo veliko malih kmetij, predvsem v severovzhodni Sloveniji, od koder sama prihajam. Imamo tudi veliko število hribovskih kmetij, kjer je delo še dodatno oteženo. Danes pa imamo pred seboj zakon, s katerim želimo dopolniti Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju na način, da bo obseg pravic iz zavarovanja odvisen od višine plačanih prispevkov. V naši poslanski skupini ocenjujemo, da se je v preteklosti zgodila krivica. Zakon, ki je stopil v veljavo s 1. januarjem 1984, je omogočal, da so se kmetje v sistem pokojninskega zavarovanja vključevali kot združeni kmetje ali kot drugi kmetje; torej smo delili takratne naše kmete. V praksi pa so bili zavarovanci iz naslova kmetijske dejavnosti zelo pogosto registrirani kot tako imenovani drugi kmetje. Zakon je namreč omogočal, da so se lahko kot združeni kmetje zavarovali zgolj nosilci kmetije; vsi ostali pa so morali biti zavarovani kot tako imenovani drugi kmetje. Zelo pogosto pa so prav ti, tudi tisti ostali – partner in otroci plačevali enako višino prispevkov kot združeni kmetje. Ne glede na enako višino vplačanih prispevkov pa se danes tem kmetom ne priznajo enake pravice, kar pomeni, da je kar nekaj kmetov v tem primeru oškodovanih. Vplačevali so enako višino prispevkov kot združeni kmetje ali kot združeni delavci, prizna pa se jim le zavarovanje za ožji obseg pravic. Torej ne moramo drugače sklepati, kot da so ti kmetje v neenakem položaju.

Ponovno želim poudariti, vsi so plačevali enako višino prispevkov in to bi morala biti osnova tudi za višino pokojnine. Jaz verjamem, da takrat kmetje niso preišljevali o pokojnini ali kako bodo v prihodnosti različno obravnavani, zato je prav, da to krivico mi danes tukaj v Državnem zboru tudi popravimo. Na eni strani imamo ljudi, ki prejemajo zelo visoke pokojnine brez ustreznega vplačila prispevkov; na drugi strani pa imamo kmeta, ki je dejansko sam poskrbel, da so oni, njihova družina preživeli, da niso bili v breme države. Plačevali so prispevke enako kot ostali, tako imenovani združeni kmetje, skrbeli so za zemljo, za njeno obdelavo, skrbeli so za lepoto naše Slovenije; ampak ti kmetje so danes kaznovani. To krivico bi vsekakor bilo treba popraviti. Želimo le pravično obravnavo vseh kmetov na osnovi vplačanih prispevkov. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima Marijan Pojbič. Pripravi naj se gospod Janko Veber, za njim gospa Jelka Godec.

Gospod Pojbič, izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana gospa podpredsednica.

Jaz ta zakon podpiram, ker sem prepričan, da želimo z njim popraviti krivice, ki so bile pač posledica določenih odločitev določenih političnih skupin v preteklosti, torej leta 1983 oziroma ko je bil ta zakon sprejet. Hkrati se mi zdi prav, da odgovorim na neke trditve, ki so bile danes izrečene v tem parlamentu in so absurdne. Prvič, s strani kolegice iz Desusa je bila naslednja trditev izrečena: "Diskriminacije kmetov ni bilo." Ta trditev je bila izrečena. Sedaj vam bom poskušal obrazložiti, da temu ni bilo tako. Prepričan sem, ne glede na to, koliko je kdo star v tem parlamentu, zelo dobro pozna leta 1946, ko je bila izvedena agrarna reforma. Ko je bila izvedena agrarna reforma, je bilo nezakonito in na silo odvzeto premoženje vsem tistim ali pa skoraj vsem tistim, ki so imeli kakršnokoli premoženje v takratni državi. Na silo. Ampak ne samo to, bilo jim je odvzeto tudi vse tisto, kar so imeli za lastno preživetje. Ljudje na koncu niso imeli niti koščka kruha, da bi lahko preživljali svojo pet-, šest-, sedemčlansko družino, ampak tam so prišli banditi. To je bil banditizem. Banditi, ki so tem ljudem to pobrali brez vsakršnega ustreznega pravnega argumenta. In da je to res in da je to posledica nečesa, bom pa sedaj citiral to, kar sem enkrat že v Državnem zboru storil, in se mi zdi prav, da to še enkrat ponovim. Gre za citat Moše Pijade, novembra 1942, izjemno pomembno, izredno velika vzročna povezava med tistim, kar sem govoril, je s tem, kar je tukaj zapisano. In spoštovani kolegice in kolegi, to bom citiral, da boste razumeli, zakaj to govorim; ampak to zaradi tega, ker je gospa iz Desusa dejala, da diskriminacije kmetov ni bilo. Poglejte, kaj je v svojem govoru povedal gospod Moša Pijade. Ne, ne more biti, zame ni gospod, na žalost. "Zato je potrebna tolikšna množica brezdomcev, da bodo ti postali večina v državi. Zato moramo požigati. Bomo streljali in se umikali. Nemci nas ne bodo našli in bodo iz maščevalnosti požgali vasi." Spomnite se Dražgoš. "Potem bodo vaščani, ki bodo ostali brez strehe, sami prišli k nam in mi bomo na ta način postali gospodarji razmer. Tisti, ki nimajo ne hiše, ne zemlje, ne živali, se nam bodo hitro pridružili, ko jim obljubimo velik rop." In velik rop je bil ravno to, o čemer sem prej govoril. To je bil velik rop. "Težje bo s tistimi, ki imajo vsaj kakšno posest. Te bomo navezali nase s predavanji, gledališčem, predstavami in drugo propagando. Tako bomo postopoma obredli vse kraje. Vaščan, ki ima hišo, polja in živino, delavec, ki prejema plačo in ima kruh, je za nas brez vrednosti. Mi moramo iz njih narediti brezdomce, proletarce ... Samo nesrečniki postanejo komunisti. Zato moramo ustvariti nesrečo in množice spraviti v obup. Mi smo smrtni sovražniki vsake blaginje, reda in miru." In zakaj sem to citiral. In če to povežete z denacionalizacijo, ki se je zgodila leta 1946,

boste našli pravo vzročno povezavo. In če lahko še kdo izmed vas v tem parlamentu reče, da to ni bil banditizem, potem me pa naj vzame vrag. In ta dokument je uradni dokument, ki je bil prvič po 70 letih objavljen in / nerazumljivo/ sicer prihaja pa, hrani ga arhiv štaba Vrhovne komande Jugoslovanske armade na Vojnotehniškem inštitutu v Beogradu pod številko K-2, 30.12.; in je šele, kot sem rekel, sedaj po 70. letih prišel v javnost. Spoštovani člani Desusa, lepo prosim vas, da tisti gospe, ki je trdila, da diskriminacije kmetov ni bilo, povejte, naj si to prebere in naj gre nazaj pogledati, kaj pravzaprav pomeni in kaj se je zgodilo z agrarno reformo ravno kmečkemu prebivalstvu, kmetstvu in vsem tistim, ki so imeli kakršnokoli premoženje. In v sistemu, kot veste sami, v glavnem imajo premoženja poleg ostalih, kar se tiče zemljišč in vsega tega, normalno kmetje. In zakaj imamo mi tako uničeno kmetstvo in funkcioniranje tega področja v naši državi? Ravno zaradi tega, ker tisti, ki je tukaj to govoril, torej Moša Pijade se je zavedal tudi tega, da je treba poštenim odvzeti in dati tistim, ki nimajo čisto nič, neke malenkosti, da ne bodo mogli niti umreti niti živeti. In s tem jih imaš strogo pod kontrolo in si direktno odvisen, hlapec od vsakoletne oblasti. In to je tisto, kar je nedopustno in nesprejemljivo; in upam, da se to ne bo nikoli več ponovilo. Ne mi govoriti nekaj, dejanska resnica je pa popolnoma nekaj drugega.

Potem hkrati, spoštovani, je bilo izrečeno, da je bilo prav s strani poslanke Desusa izrečeno naslednje: "Bilo je prav, da se je državna pokojnina ukinila." Dragi moji predstavniki upokojencev, lepo vas prosim, potem pa, prosim, ne dajajte takšnih izjav. Okoli tega se morate zamisliti, kar ste rekli, potem pa vašo poslansko kolegico opozorite, da naj ne govori takih stvari, da je prav, da so se državne pokojnine ukinile. Vi veste, koliko je bila državna pokojnina in koliko ljudi. Ali so bili ljudje krivi, da je situacija, sistem pripeljal te ljudi tako daleč, da si niso mogli sami plačevati, ker niso imeli od česa živeti, ker ste s to agrarno reformo in vsemi tistimi posledicami ljudi obubožali do zadnje meje. Ali so to ljudje krivi?! Vam se zdi, stranki, ki bi morala zagovarjati interese upokojenk in upokojencev, da je prav, da smo ukinili državno pokojnino. Lepo vas prosim, zamislite se nad svojimi besedami in izjavami.

Naslednja stvar, finančni učinki v tem zakonu so problematični. Očitno imamo denarja, kjer ne bi bilo potrebno, na pretek; ko pa gre za takšne majhne stvari, popravo krivic, tam pa denarja ni. Zakaj to govorim? Bom ponovno pojasnil z argumenti, da vam bo zelo jasno, kako funkcionira slovenska država in da imamo na eni strani velikanske privilegirance; na drugi strani pa nimamo niti toliko karakterja, da bi tem ubogim ljudem z nekaj evri rešili to, kar se jim je zgodila krivica. Zelo pomembni podatki in prav je, da jih povem, ker so zapisani in izhajajo iz statističnega urada. Po podatkih ZPIZ je bilo

letos marca izplačanih 24 tisoč 834 borčevskih pokojnin; pri čemer je bilo 7 tisoč 599 dejanskih borcev, tisoč 982 je bilo invalidskih borcev, med tem ko pa je večina borčevskih pokojnin – to pa je pomembno, 15 tisoč 253 – izplačanih družinam borcev, katerih članih se sploh niso borili. In pogledjte, višine pokojnin. Maksimalna izplačana borčevska pokojnina v višini tisoč 856,04 evrov, starostna pokojnina tisoč 767,65 evrov, potem invalidska in tisoč 414,12 evrov družinska pokojnina. Lansko leto je bilo skupaj izplačanih skoraj 32 milijonov 589 tisoč 938,53 evrov. Se pravi, da za to denar imamo. Pogledjte še to, v zadnjih 12 letih je bilo samo za te pokojnine v naši državi izplačanih 660 milijonov evrov. 660 milijonov evrov. In tukaj govorimo o 15 tisoč 253 pokojninah, kjer praktično niso bili borci. Lepo vas prosim, kako imate obraz, kako ima kdo izmed vas v tem parlamentu obraz, da lahko sploh na to kaj reče? Kdo, povejte mi?! Mene je sram, da živim v taki državi. Sram me je. Mi si na eni strani dovolimo to, takšne ekscese, to so ekscesi, ne glede, če so posledica nekih zakonov, ki so bili kdaj pa kdaj sprejeti. Mi, ko govorimo o neki pravičnosti v tej državi, ko govorimo o pravičnosti, bi morali tudi o tem razmišljati, kaj pa ti ubogi upokojeanci, ki imajo 400, 500; kot moja mama, ko ne more preživeti. Ne more umreti in ne more preživeti, pa prodati ne more nič, ker živi tam nekje v Slovenskih goricah, kjer ni možno nič prodati. Nič. To so pomembne stvari in potem mi ne govoriti, da so finančni učinki problematični, ko pa gre tukaj za nekaj 100, 200 ali nekaj 500 evrov ali pa ne vem, nekaj tisoč evrov.

Prav tako je eden izmed gospodov, ki je razpravljal pred menoj, dejal: "Ne govorimo o dveh skupinah ljudi." To je povedal ta gospod, ki je pred mano razpravljal. Zdaj bom pa povedal. Če on pravi, da ne govorimo o dveh skupinah ljudi, mu bom pa jaz zdaj skušal pojasniti z argumenti, da nima prav. Glejte, kaj je zapisala Vlada v svojem stališču, mnenje Vlade Republike Slovenije z razlogi in utemeljitvami. In je napisala: "Prva kategorija, združeni kmetje so imeli možnost izbire zavarovati se za ožji ali širši obseg pravic." In kaj je napisala v nadaljevanju, v drugem odstavku? Celo tako lepo je napisala: "Tako imenovani", pod narekovaji, "drugi kmetje, ki jih obravnava predlog dopolnitve ZPIZ-2, so bili vsi zavarovani po isti zavarovalni podlagi in za ožji obseg pravic." Dragi kolegice in kolegi, razložite mi. Če sem jaz kmet, ali sem kmet številka ena ali sem kmet številka dva? Dajte to razložiti. Povejte! Strokovnjaki iz Desusa, levce, gospoda Škoberneta sem prej poslušal, dajte nam razložiti! Dajte nam to razložiti, ker mi smo norci, očitno, mi tega ne razumemo. Vlada to sama zapiše, mi pa tega ne razumemo, da govorimo o dveh skupinah ljudi. In govorimo o ljudeh, ki so kmetje številka ena in kmetje številka dve. Kmet številka ena ima to in to pravico, kmet številka dve ima pa drugo pravico. Se pravi, da smo dvorazredni državljani, še tudi zdaj pred zakonom, če so oboji plačevali enako

višino sredstev, pa dobijo različno pokojnino. Pa lepo vas prosim! In mi želimo samo to popraviti. Ali mi lahko kdo reče, da ta zakon ni pravičen. Lepo vas prosim, v kateri stranki pa živite, v kateri državi živite vsi tisti poslanke in poslanci, ki ste danes preko stališč poslanskih skupin govorili, da tega zakona ne boste podprli! Pa še naprej dovolite, da bo v tej državi vladal enopartijski sistem, kjer so eni bili mali bogovi, kot so tu pri nas v tem trenutku borci in predvsem tisti, ki niso bili nikoli borci, tistih 15 tisoč. Na drugi strani pa tisti, ki pridno delajo na kmetijah gor po Slovenskih goricah, po Koroški in tam, da ne govorim, gor v tistem območju, kjer še niti vode nekateri nimajo – oni so pa drugorazredni državljani. In tako obravnava levica in ta levičarska politika kmetstvo. In podcenjuje jih samo zato, ker pač večina njih niso levičarski volivci. To je sramotno. To je nepravilno in nepošteno. In pričakoval bi, da se v tej državi enkrat dogovorimo, najdemo kompromis in rečemo – Republika Slovenija ima samo eno vrsto državljanov, eno kategorijo državljanov, to so državljani in državljani Republike Slovenije. Ne pa, eni so privilegiranci, živijo kot mali bogovi; na drugi strani pa druga kategorija, tisti so pa siromaki s Štajerske, da ne bom rekel iz tistega našega okolja, ki ni Ljubljana z okolico. In ko bomo to enkrat razčistili pa rekli, da je Republika Slovenija ena dežela, kjer želimo vsi živeti in imeti pravico živeti vsi, kjer želimo imeti vsi enake pravice; potem upam, da bomo naredili ključni korak naprej za naše skupno dobro. Ko ne bomo ločevali na ene, ki imajo vse, in večino drugih, ki ne morejo preživeti. Zato vas prosim, da še enkrat dobro premislite o tem zakonu, ki smo ga predlagali. Pravite, da je ta zakon političen, da je to neka politična tematika; jaz sem prepričan, da je ta zakon pripravljen z namenom, da popravimo krivice, ki so jih povzročili tisti, ki so točno vedeli, kaj so počeli. Mi smo pa dolžni enkrat za vselej potegniti črto pod to svinjarijo in reči, da zagovarjamo vse in vsakogar v tej družbi ter zagovarjamo pravičnost. Pravičnost je pa ključ do tega, da bo ta država začela enkrat funkcionirati tako, kot je treba. Da bo država, v kateri bo veljalo pravo za vse enako in vse tisto, kar pač sodi zraven, da bodo imeli vsi kolikor toliko ustrezne pogoje za normalno preživetje. To je naša naloga.

Zato prosim vse poslanske skupine, ne glede na mojo razpravo, ker mislim, da je bila zelo korektna, poštena predvsem, da ta zakon podpremo v tem branju. In če vlada ugotavlja, da je treba še kakšne stvari v tem zakonu spremeniti, jih dodelati, ima vse možnosti to narediti v drugem branju, da bo sprejemljivo za vse, ki sedimo tu v parlamentu in na drugi strani tudi za izvršilno vejo oblasti; in da popravimo te krivice, ki so nastale. Prepričani smo, da jih je s tem zakonom možno odpraviti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Proceduralno ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, podpredsednica.

Moram reči, da sem zelo razočaran nad to razpravo kolega Marijana, ki ga, ne boste verjeli, resnično cenim. Njegove razprave na odboru za delo so vse kaj drugega, kot pa je danes bilo tukaj. In sem vesel vsake njegove razprave, ki jo ima na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide. Tukaj pa, Marijan, mislim, da je šlo malo predaleč. Jaz bi resnično prosil, to je ta proceduralni del, dajmo se držati, pogovarjajmo se o spremembi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Tu pa mešamo cel kup hrušk in jabolk, ki sploh ne sodijo v to materijo. Desus je bil vse prevečkrat omenjen. Jaz moram tukaj povedati, da ne želimo biti in nismo noben strelovod za morebitne napake iz preteklosti. n tokrat naj opozorim na dve zadevi, prvič, ko izhajamo iz posameznih sodb za to pristojnih sodišč, je moč in se da zaključevati, da načela enakosti ni mogoče pojmovati kot splošno enakost vseh; pač pa enako obravnavanje enakih dejanskih stanj. To je prva zadeva. Druga zadeva, pomembno dejstvo je tudi to, da v vseh dosedanjih postopkih odmere pokojnin in odločanja o drugih pravicah iz obveznega zavarovanja nikoli do sedaj ni bilo sporno štetje zavarovalne dobe iz obdobja 1983 oziroma začetka 1984 do prvih treh mesecev leta 1992 za ožji obseg pravic. To sta nesporni zadevi, ki absolutno, morate vsi priznati, da stojita. In še nekaj. Lepo vas prosim, ne gre za nikakršno diskriminacijo kmečkega prebivalstva; tudi v Desusu, ki smo bili tolikokrat omenjeni, si prizadevamo, da bi, Marijan, kot si povedal, vsi državljani in državljanke te države imeli enake pravice in da se ne bomo tukaj razslojevali po geografski osnovi, po osnovi stanu in tako dalje. Lepo prosim.

Predlagam, da se držimo dnevnega reda, da se fokusiramo na ta majčken del, ki ga je predlagatelj predlagal kot spremembo ZPIZ in da ne širimo več ideoloških tem, ker temu pa res tukaj ni mesto. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala.

Šlo je res malce mimo proceduralnega predloga, malo je šlo na široko. V prihodnje prosim, da tega več ne počnete, da se držimo točke dnevnega reda.

Gospod Tanko, proceduralno, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Jaz bi lepo prosil, da kolege iz koalicije opozorite, da se proceduralni predlog naslovi na tistega, ki vodi sejo, in ne na tistega, ki je razpravljajal. Na tistega, ki je razpravljajal, se naslovi replika. Predlagam vam, da ta čas, ki je bil potrošen, štejete v čas razprave poslanske skupine, ne kot procesni predlog.

Druga stvar, gospa predsedujoča, bi pa prosil, da poprosite predstavnika Vlade, da le kaj odgovori pri vseh teh razpravah, ki jih imajo moji kolegi poslanci. Predvsem da pove, ali je to ustavnopravno pravilno, da zavarovanci za isto plačilo ob izpolnjevanju istih pogojev dobijo eni eno odmero pokojnine, drugi pa bistveno nižjo odmero pokojnine. To je temeljno vprašanje te razprave. Lepo bi vas prosil, da pozovete vlado, da na to odgovori. Je podlaga v Ustavi za to, da se zavarovanci pri istih pogojih, plačilih in ostalih pogojih obračunavajo drugače, različno; glede na to, kar so vplačali v postopek. Mislim, da je ta odgovor na to vprašanje temeljen za to, ali je zakon sprejemljiv oziroma primeren; in na pravilen način odpravlja to napako ali zlorabo, ki se je zgodila v zgodovini; ali ne. Gre za to, ali so v ustavnopravno enakem položaju oziroma v pravilnem položaju tisti, ki so plačevali enake prispevke, pa imajo različne odmerjene pokojnine; in je njihov položaj enak. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala.

Predstavnik Vlade se je prijavil k razpravi, besedo dajem gospodu Petru Pogačarju, izvolite.

PETER POGAČAR: Hvala za besedo.

Jaz sem na to vprašanje danes v uvodu razprave gospoda prvopodpisanega predlagatelja že nekoliko govoril. O sami ustavnosti, vemo, kdo je pristojen v tej zadevi, da ne odloča to Ustavno sodišče. Kar sem danes že povedal, pa ni težave še enkrat, tudi na podlagi razprave, ki je bila s strani tudi gospoda Pojbiča znana. Enakost pravic izhaja iz enakega položaja. Tukaj govorimo o tem, da sta bili dve skupini kmetov – združeni kmetje in drugi kmetje. Ti kmetje so sami prostovoljno izbirali, v katero skupino se bodo uvrstili. Enako je veljalo tudi za njihove člane. Ta zakon je bil danes s strani poslanca Škoberneta že predpisan. Sedaj pa govorimo o tem, višina prispevkov je bila za obe skupini določena enako, in to je tisto, kar razumem po mnenju predlagatelja tega zakona, da je sporno – enak prispevek, danes pa je višina pokojnine odmerjena drugače. Seveda, ker je bila vsebina samega zavarovanja drugačna. Če si ti zavarovan za širši obseg pravic, si bil upravičen do krajših nadomestil iz invalidskega zavarovanja. Danes uveljavljaš pravico do dodatka za rekreacijo, do dodatka za pomoč in postrežbo. Tega pri zavarovanju za ožji obseg pravic nimaš. Se pravi, prispevek je enak, vendar za različne pravice. Bistveno vprašanje, ali gre tukaj za razlikovanje, je, za katero obliko zavarovanja si se odločil; in kmet se je odločil prostovoljno. Lahko da je bil ne dovolj informiran, to je dopustno. Težko je poznati vse te predpise. Izbral je pač odločitev, se zavaroval in postal drugi kmet, se zavaroval za ožji obseg pravic; kar je v kasnejši fazi pomenilo, da se mu je tudi pokojnina odmerila od dejansko vplačanih prispevkov. Ni imel tiste

varovalke, kot jo imajo zavarovanci za širši obseg pravic, da se mu odmeri od najnižje pokojninske osnove. Zato so njihove pokojnine pri tistih, ki so izbrali nižje plačilne razrede, in izbrali so spet lahko sami, zato so tiste pravice nižje. Načelo enakosti in načelo enakih pravic pomeni, da mora izhajati iz enakega dejanskega in pravnega položaja. V tem primeru ni bil podan. In ni bil podan zato, ker so eni izbrali takšno obliko svoje kmetijske dejavnosti, da so šli v združene kmete, drugi take. Izbrali so prostovoljno. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Proceduralno ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predstavnik Vlade, za odgovor.

Gospa predsedujoča, predlagam vam, da vprašamo ali vprašate gospoda predstavnika Vlade gospoda Pogačarja, ali je upravičeno, da je država za isti znesek v istem gospodinjstvu priznavala različen obseg pravic. Recimo mož in žena sta bila v istem gospodinjstvu, plačevala enak znesek, dobila sta pa različen obseg pravic. To je vprašanje in govorim o tem, ali je to ustavnopravno upravičeno. Ali je dopustno tako zakonsko razlikovanje, da sta dva v istem gospodinjstvu, ki sta bila v istem sistemu zavarovanja – vseeno, ali sta bila v združenem ali nezdruženem –, imela različen obseg pravic za isti znesek? To sprašujem in zanima me, če je to ustavnopravno dopustno, ker načelo enakosti velja še vedno in je veljalo najbrž tudi takrat ter pomeni to, da za isti znesek dobiš od države isti obseg pravic, ki si ga vplačal. Ne pa, da dobijo nekateri en obseg pravic, isto gospodinjstvo, v istem statusu pa bistveno nižji obseg pravic za isti denar. In na to prosim odgovor, ker v tem je bistvo tega zakona.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Jaz bi skoraj rekla, da je šlo za zlorabo proceduralnega predloga, kajti predstavnik Vlade nenehoma spremlja sejo, lahko se prijavi kadarkoli. Zdaj sicer ne vem, gospod Peter Pogačar, boste še kaj odgovarjali? Želite odgovoriti ali nadaljujemo? Izvolite, gospod Peter Pogačar.

PETER POGAČAR: Hvala.

Bom vseeno skušal odgovoriti. Načelo enakosti po naši oceni v tem primeru ni kršeno, ker ne glede na enak znesek, zavarovana sta bila na različni zavarovalni podlagi; ne glede na to, ali je bil znesek vplačila enak. Iz tega pogoja različne zavarovalne podlage izhajajo tudi različne pravice. To je posledica tega, da imata danes različno višino pokojnine, ne samo plačan znesek. Če je znesek enak in bi bila zavarovana na isti podlagi, seveda bi bilo takšno razlikovanje nedopustno. Ker pa sta bila zavarovana po različni podlagi, ki sta jo tudi sama prostovoljno izbrala, ne pozabimo tega, je razlikovanje v

končnih prejemkih v obsegu pravic v tem primeru po naši oceni pravno dopustno. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospa Jelka Godec, za njo gospa Janja Sluga.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Ob tej razlagi enakosti, ki sem jo želel tudi sam predstaviti, ne bi dodajal več, ker je državni sekretar ponovno lepo predstavil, zakaj je šlo v tistem obdobju in da se je lahko vsak sam takrat odločal. Res pa je, da se je najbrž odločal tudi na podlagi finančnih zmožnosti, kar je eno od drugih vprašanj. V tem trenutku bi rad opozoril pri tem zakonu ponovno na finančno oceno finančnih posledic. To je tema, ki sem jo tudi že začel na eni od sej Odbora za finance. Zavedati se moramo, da smo v ustavi zapisali določilo o uravnoteženju javnih financ, torej fiskalno pravilo je zapisano v ustavo. Državni zbor se pripravlja na sprejem izvedbenega zakona in ta bo drastično posegal prav na položaj ljudi in socialnih pravic. Pravite in osnovno izhodišče predlagatelja je, da v Sloveniji lahko porabimo toliko, kolikor ustvarimo. Zato bi predlagatelji kot izjemni zagovorniki fiskalnega pravila morali boljše obrazložiti finančne posledice, kajti pravijo, da sicer za proračun ni neposrednih finančnih posledic, ampak danes se milijarda in pol zagotavlja iz proračuna za pokojninski sistem. Pa tudi, če se ne bi nič zagotavljalo iz proračuna, bi v teh finančnih posledicah morali povedati, za koliko se morajo dvigniti prispevki pri delodajalcih za pokojninsko blagajno, če priznamo dodatne pravice. In mogoče tudi vsem ostalim, koliko dlje bo treba v Sloveniji delati, če priznamo dodatne pravice v pokojninskem sistemu. To so tista vprašanja, ki jih moramo danes zelo resno obravnavati. Enostavno razlage o tem, da to, kar je bilo nekoč in prej v parlamentu na tem področju, žal te praske ni mogoče več upoštevati, kajti Ustava je bila spremenjena, fiskalno pravilo je lahko celo tudi sprejeto kot izvedbeni zakon. Od takrat naprej, dragi moji, brez natančnih analiz finančnih posledic, če nekaj zahtevaš, da nekomu nekaj daš, moraš tudi povedati, kako bomo to uravnotežili, kje bomo ta denar vzeli.

Iz razprave je bilo zaslediti, da je mogoče zmanjšati borčevske pokojnine. Če se ne bi uprli po 2. svetovni vojni fašizmu in nacizmu ter ne bi prišlo do osvoboditve, bi danes živeli očitno v fašističnem ali nacističnem režimu. Značilnost fašističnega in nacističnega režima je, da prevlada posameznik ali skupina nad vsemi ostalimi. In to je največja neenakost, kar se lahko zgodi. Bodimo srečni, da smo lahko danes v parlamentu v samostojni državi in da lahko opozarjamo na te stvari. Kajti če ne bi bilo

borcev, na to takrat ne bi mogli opozarjati. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Jelka Godec.

Pripravi naj se gospa Janja Sluga, za njo gospa Iva Dimic.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

V teh razpravah, ki so bile pred nami, moram reči, je bilo navrženih kar nekaj čudnih, če lahko rečem, nebuloz; sploh tamle – mladi gospod Škoberne, ki mu je treba oprostiti, ker je tako mlad, da sploh ne ve, kaj se je v tistem času dogajalo, niti očitno nima stika s kmeti, ki te krivice doživljajo. Kar se tiče gospe Levičar, je pa tudi mene razočarala, ker pravi, da takrat ni bilo nobenih razlikovanj na področju kmetijstva in da bi že lahko zadeve prej popravili. Ti ljudje zdaj odhajajo v pokoj in zdaj se te stvari kažejo. Takrat, v tistih časih, saj vsi poznate, v 50. letih, leta 1946 agrarna reforma, dajmo zemljo tistim, ki jo bodo obdelovali; in pobrali so zemljo kmetom. Kot je govoril gospod Škoberne, da so dajali prostovoljno; daleč od tega – če nisi dal, so ti pa vzeli. Sama poznam primere, kjer so jim z nacionalizacijo vzeli. In tudi, gospod Veber, če se nasmihate, ja, vzeli so jim. Prišli so, podpiši – in so vzeli. Na tej zemlji so pa potem gradili različne hiše, šole, bencinske črpalke in tako naprej. Zato so ti postopki denacionalizacije tudi danes še vedno aktualni. Takrat so bili kmetje zelo naivni, v marsičem. Bili so tudi slabo izobraženi in lahko so jih okoli prinesli tudi s tem plačevanjem v pokojninsko blagajno. Predstavniki Vlade pravi, da so imeli izbiro, ali bodo združeni kmetje ali bodo ostali kmetje. Kako je žena kmeta, ki je bil nosilec kmetije in je bil združeni kmet, imela možnost odločati, ali bo združeni ali ostali? Ni je imela! Žena ni bila združeni, ampak je bila ostali kmet. Kaj so jim pa rekli – plačuj enako kot mož, enako višino prispevkov, da boš imela enako pokojnino. In zdaj razumem tiste ženske, ki so bile celo življenje na kmetiji, celo življenje delale, ponekod celo več kot možje, pa ostale brez enake pokojnine. In ni smešno, ni smešno! Poznam veliko takih primerov. To sploh ni smešno. Če pravimo, da žene niso imele možnosti izbire, plačevale so enake prispevke; in bilo je rečeno, da so združeni kmetje, tisti, ki so bili nosilci kmetij, to so bili moški po navadi, imeli več obveznosti – no, pa se dajmo ženske vprašati, kdo ima včasih več obveznosti, kdo podpira tri vogale hiše. / oglašanje iz dvorane/ Mislim, da se je smiselno vprašati, kdo je bil tu diskriminiran. Če gledam s tega vidika, so bile ženske zelo diskriminirane. Niso imele možnosti izbire, niso imele. V družini, v gospodinjstvu je lahko bil samo en združeni kmet. In kolikor sem na začetku poslušala predstavnika ministrstva, ste dejali, da v tem delu, torej v istem gospodinjstvu dopuščate možnost, da je

prihajalo do razlikovanj oziroma da je prihajalo do teh nepravilnosti. Žene, neizobražene, so ostale doma, delale včasih več kot možje, ne samo na njivah, poljih in tako naprej, tudi v gospodinjstvu, plačevale enake prispevke kot možje; pa vendar danes ostajajo brez pokojnine. Ni res? Potem upam, da vas poslušajo tisti, ki so se jim te krivice zgodile. Tiste ženske, ki pravijo – celo življenje sem dala za kmetijo, celo življenje sem dala za otroke, sedaj nimam niti 200 evrov.

Včasih se zdi, da je bila takrat zakonodaja res narejena tako, da je le privilegiranim dajala tisto, kar so mislili, da jim pripada. Danes pa bi morala biti zakonodaja takšna, ki bi pomenila neko varnost ljudem. In tisti, ki nimajo argumentov proti temu, kar se je dogajalo v 50. letih in naprej, govorijo o tem, kako nismo opredelili finančnih posledic, kako ni denarja v rebalansu oziroma proračunu. To je najlažje reči, ni denarja, pa naj ostane človek pri 198 evrih pokojnine pri toliko in toliko letih, zgaranih letih dela na kmetiji. Mislim, da tisti, ki se sedaj nasmihate, smejite, češ da to ni res, da se te krivice niso dogajale, ali živite nekje v popolnoma zaprtem svetu, vakumiranem, vidite samo visoke privilegirane zadeve, mi imamo, ni problema dati nobenih pokojnin privilegirancem; a tukaj, ko gre za majhne razlike, tu gre iz 198, pavšalno govorim, za nekih 50 zraven, nekaj čez 220. To krivico. In jaz se ne morem strinjati s tem, da pravite, da je bila na drugi osnovi. Plačevali so iste prispevke in rekli so jim – plačujte iste prispevke, ker boste imeli potem, nič se ne ozirajte na to, da ste ostali kmetje, vi samo plačujte polno, ker boste imeli potem polno pokojnino. Točno tako so jim govorili. To so jim govorili in to so jim govorili tisti, za katere vemo, ki so imeli potem od tega nekaj. Kar je govoril gospod Škoberne, združeni in zadružni kmetje, to je pa skregano z logiko, pa ni mu za zameriti, imel je inštrukcije, pa še kdo drug je imel inštrukcije, kaj je treba povedati. Ampak ti ljudje, ki ste prej govorili o tem, kako so bili vsi kmetje enaki, kako ni bilo razlikovanja; ali ste premladi, da bi vedeli, ali pojma nimate, kaj se dogaja na podežlju, kaj se je dogajalo pa se še danes dogaja. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospa Janja Sluga.

Pripravi naj se gospod Simon Zajc.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Skozi to razpravo ugotavljam, da se očitno vseskozi pogovarjamo o več različnih situacijah, ki jih, kar ne vem zakaj, mečemo v isti koš. Namreč eno so to, kar je bilo že danes večkrat izpostavljeno, tisti kmeti, ki so bili združeni, in tisti, ki niso bili, se pravi vsi drugi. In ti so resnično bili v različnih položajih, zato jim tudi pripada različen obseg pravic. Tisti, ki so bili združeni, je tudi bilo danes že prebrano

dobesedno ven iz zakona, tudi njihovi družinski člani so imeli možnost lastne izbire, ali se jim bodo v tem statusu pridružili, ali pa se jim ne bodo; torej nosilci in tudi njihovi družinski člani. Zato so trditve, da temu ni tako, zavajajoče in se enostavno z njimi ne morem strinjati. Drug položaj, o katerem danes govori gospod Lah, meni je zelo žal, da nam ta sodba ni bila priložena, da bi lahko o njej razpravljali, da bi se lahko o njej podučili, ampak na podlagi vsega, kar smo v naši poslanski skupini preverili in kar smo danes slišali skozi razpravo, si lahko mislim, da gre v tem primeru za nekoga, ki se je zavaroval za neko drugo zavarovalno podlago; zato mu tudi ne pripada enak obseg pravic, kar je logično. Tudi danes je še vedno temu tako. Za različne statute, različnim kategorijam pripadajo različni obsegi pravic; tako je vedno bilo in tako tudi vedno bo. Jaz se tudi ne morem strinjati s tem, da je navajanje te odločbe Ustavnega sodišča zavajajoče. Jaz jo bom še enkrat prebrala, da si potem resnično lahko predstavljamo, kaj je Ustavno sodišče napisalo. Ustavno sodišče je odločilo o zadevi enega od pritožnikov, ki je spadal med druge kmete in zavzelo stališče, da se posamezne skupine zavarovancev med seboj ne morejo enačiti. Ker je pritožnik plačeval enake prispevke kot drugi zavarovanci, zavarovan pa je bil le za ožji obseg, je zatrjeval kršitev načela enakosti Ustave Republike Slovenije. Ustavno sodišče je zavzelo stališče, da se posamezne skupine zavarovancev med seboj ne morejo enačiti. V obrazložitvi pa je navedlo, da so imeli kmetije, zavarovani po 11. členu ZPIZ, torej tisti, ki niso imeli statusa združenega kmeta, pravice le za ožji krog pravic; in to ne glede na višino zavarovalne osnove, od katere so bili zavarovani po lastni izbiri. Torej še enkrat, imeli so možnost izbire, imeli so različne statute in zavarovali so se za različne zavarovalne osnove. In to je pika. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Simon Zajc, pripravi naj se gospod mag. Anže Logar.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, predsedujoča, za besedo.

Ko sem slišal, da se bo noveliralo Zakon o invalidskem in pokojninskem zavarovanju, ki bo odpravljal krivico, ki se je zgodila kmetom, sem bil zelo vesel. Na splošno me zelo moti, če so nekemu kršene zakonsko dane pravice. Gospod Tanko, ja. Ampak treba je pogledati stvar celotno. Preden nadaljujem, bi rad še nekaj razrešil – združništvo. Pri nas je bilo malo drugače, čeprav po zakonu, ki smo ga imeli, je bilo zelo podobno mogoče ruskemu, da so se res kmetje združevali z zemljo, s stroji in ne vem kaj. Ampak, kako je to v resnici izgledalo? Zelo podobno kot zdaj, v zadrugi si kupil seme, si posadil in ko si imel pridelek, si ga zadrugi naprej prodal. Tako je bilo in zato si bil član

zadruga. S tega vidika mi ni čisto jasno, zakaj ne bi hotel biti član zadruga, ker si imel res koristi od tega. Kar se pa tiče sinov in žena teh kmetov, ki so pa bili združni kmetje, po zakonu so se oni lahko enako včlanili v združništvo. Bom kar prebral ta člen, da ne bom na pamet govoril, ker se potem hitro zgodi, da kaj izpustim. Gre za 71. člen, tretji odstavek, ki pravi, da ne glede na določbo prvega odstavka tega člena pridobi lastnost združenega kmeta tudi član kmečkega gospodarstva, ki živi in dela na njen ter podpiše samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev, čeprav združuje le svoje delo. To pomeni, da tudi žena, tudi sin, oba sta bila lahko združena kmeta. In oba dva sta potem lahko zbiralala, ali se bosta zavarovala po širšem obsegu ali ne, ker sta bila lahko združena kmeta. Mene je res skrbelo, to iz sodbe, jaz ne morem komentirati, zakaj se je pri tem primeru sodbe zgodilo to, da se sin ni zavaroval po širšem obsegu pravic. Ampak to pravico je po vseh zakonih takrat imel. In zdaj mi ne moremo spreminjati zakona zaradi enega individualnega primera. Jaz res ne vem, kdo mu je svetoval, da se je odločil, da se ne bo zavaroval po širšem obsegu. To se je zgodilo, ampak ni način, ni pravilen način, da mi zdaj rešujemo to preko zakona. In ja, je problematično, če pogledaš od daleč in se ti tudi zdi krivično, da dva plačujeta enako, ampak ne za isti obseg pravic. Je krivično, dokler ne pogledaš tega v smislu, da ne moreš združevati in enačiti različnih skupin zavarovancev. V tem primeru so bili kmetje različne skupine zavarovancev. Tudi na isti kmetiji se je to lahko zgodilo, ampak zato, ker so bili različna skupina zavarovancev, so plačevali pač, kakor so plačevali; lahko tudi enako, pa so imeli različno pravic. Ampak zaradi tega ne pomeni, da so bili diskriminirani, še posebej ne, ker so imeli tudi možnost se odločiti, ali bodo eno ali bodo drugo.

Še enkrat, nočem soditi, zakaj se je zgodilo to, če si imel možnost se odločiti, da boš združen kmet, pa se nisi. Ampak če so se tako odločili, to za seboj potegne določene posledice. In meni je žal, mi danes ne moremo zaradi tega sprejeti tega zakona, ker ne ureja v resnici ničesar. Takrat so se tako odločili, takšne so bile posledice. Še enkrat, meni je žal, da obstajajo taki posamezni primeri, ampak to, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, ni danes naša služba, da to rešujemo s spremembo tega zakona. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah kot predlagatelj, izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Gospod kolega, 10. člen piše, ja, da imajo tudi družinski člani; vendar 12. člen pa pravi, način ugotavljanja lastnosti zavarovanca, način prijavljanja v zavarovanje, način plačevanja prispevkov ter zavezance za plačilo prispevkov za zavarovance iz 10. in 11. člena tega zakona določi skupnost s

samoupravnim splošnim aktom. Ni bila samovolja posameznika, po tem zakonu je lahko, piše 10. člen, vendar 12. člen določa, da s samoupravnim splošnim aktom določi skupnost. In tu je verjetno, v tem grmu tiči zajec, da je samoupravna skupnost s samoupravnim splošnim aktom pač razvrstila tako, kot je potem bilo. Ne da se je sam lahko odločil, kot pravite. In v tem primeru je bilo to tako, da kljub temu, da sta oče in sin plačevala v četrti razred, je oče imel širše pravice, sin je bil pa zavarovan kot drugi kmet. Tudi on je v dobri veri mislil, da sta pač z očetom oba združena kmeta, imata oba širše pravice; samo temu ni tako bilo. In ko je on šel potem uveljavljati te pravice invalidskega zavarovanja, so mu tam rekli – ne, vi ste kot drugi kmet. Ne vem, zakaj bi plačeval enako kot oče, če pa se je zavestno odločil za ožji obseg pravic, kjer se izključuje pravica do bolniške in pravica do invalidnine. Verjetno je problem v tem. In on je na sodišču potem dosegel to, da se mu je priznal širši obseg pravic in je bil razvrščen in je invalidnino dobil. Sedaj pa mora ponovno na sodišče, da se mu bo iz širšega obsega priznala še pokojnina.

Naš predlog je, da s popravkom to odpravimo in da imajo vsi, kar bi bilo prav, da imajo vsi enake pravice, na osnovi tega, koliko plačujejo prispevkov.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ljubo Žnidar, pripravi naj se gospod Jože Tanko.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovana, hvala lepa za besedo. Kolegice in kolegi! Eno ustavno določilo je, da naj bi bili vsi pred zakonom enaki. In danes se pri tem zakonu v glavnem vrtimo o različnosti administrativnega kategoriziranja posameznikov, kar pomeni, pa tudi danes v razpravi je bilo večkrat slišati, da ne moremo enačiti različnih kategorij zavarovancev. Seveda jih ne moremo, ampak v primeru, ko imajo ti zavarovanci enaka plačila, potem pa se tu postavi drugo vprašanje. Pa bom samo navedel primerjavo, kako gre to na področju kmetijskega dela, kjer se zavarujejo kmetje. Če naredim primerjavo tudi s privilegiranimi pokojninami v naši državi, za katere vemo, da jih je precej, tako čez palec ocenim skoraj 30 %. Ja, tu pa gre za administrativno različno kategorijo. In po mojem je to prava anomalija, da v kmetijskem delu, kjer plačujejo vsi enako prispevke, pa ne glede, ali je to nosilec kmetije, ali je to združeni kmet, ali je delavec na kmetiji, ali član družine s kmetije, nimajo enake osnove, pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Skratka, se dela tu razlika. Če pa pogledam na drugi strani privilegirane pokojnine, kjer so vplačali ravno tako kot drugi iz gospodarstva ali drugod, ampak ker so drugače kategorizirani, so deležni precej višjih bonitet in so tudi precej na višjem pokojninskem in invalidskem zavarovanju; tudi pri samih izplačilih

pri pokojninah. Gre samo za različnosti kategoriziranja, ampak tukaj pravičnosti ni. Po mojem je ta zakon, obstoječi zakon slab, ker ni pravičen do vseh teh, ki plačujejo pokojninsko in invalidsko zavarovanje; in s tem je treba ta zakon popraviti, tako da je to umestno. Jaz verjamem, da je treba še tudi kakšen širši element na tem področju popraviti, ampak to je korak k izboljšanju in pravičnosti pri kmečkem pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Ko razpravljamo o našem vloženem zakonu, bi bilo morda smiselno opozoriti na širše ozadje, ki spremlja odnos te vladne koalicije in tudi vseh drugih prejšnjih levih vladnih koalicij ter tudi tistega obdobja pred letom 1990 do problemov do kmetijstva in do kmečkega življa. Nikoli področje kmetov, kadarkoli so vladali tej državi ti režimi, pa naj bo to v času pred osamosvojitvijo ali po osamosvojitvi, razmere niso bile dobre, niso bile korektne, niso bili ti ljudje obravnavani enakopravno. Nikoli. Če se spomnite, takoj po vojni je prihajalo vsem tistim, ki so imeli več kot ne vem koliko zemlje, do zaplembe zemlje. Določil se je zemljiški maksimum v tisti državi, ker kmet ni bil kategorija, ki bi bila cenjena. Povsod drugje po Evropi so spoznali, da so za preživetje na kmetiji potrebne površine, ki zagotavljajo ekonomski minimum, to se pravi preživetje. Pri nas so administrativno uvedli nek režim in vse tisto, kar je šlo preko tega, se je ljudem pobralo. Pa to ni bilo dovolj. Kasneje se je uvedla obvezna oddaja tistega, kar so pridelali, se je uvedel nek kvotni sistem in ljudje so morali, tisti, ki so delali na kmetijah, ker niso bili cenjeni, še prispevati za preživetje ostalega dela prebivalstva. Potem naprej. Čeprav se je vse to zgodilo, so bili otroci v kmečkih družinah v deprivilegiranim položaju. Recimo pri otroških dodatkih, količnik za tiste, ki so imeli zemljo, je bil drugačen kot pri tistih iz delavskih družin, pa tudi pri štipendijah, če so jih uveljavljali iz državnih sredstev, republiških sredstev, je bil količnik drugačen. Se pravi, so bili tudi celo obdobje naprej prebivalci podeželja, ljudje, ki smo prihajali iz kmečkih družin, v nekem podrejenem položaju. Država ni zagotavljala ob enakem izračunu statusa enakih povračil ali nadomestil izplačil otroških dodatkov ali česarkoli drugega. Ko so recimo kmetje nabavljali opremo, niso mogli kupiti novega stroja, recimo uvoziti iz Avstrije ali od kje drugje. Niso mogli, so lahko uvozili star stroj, pa še po pet ali sedem skupaj. To so bile vse tiste omejitve nekdanje – tako socialne države SFRJ. Niso mogli. To lahko vse preverite. To smo doživljali tisti, ki prihajamo iz teh družin na lastni koži. To je bil prispevek države SFRJ k razvoju kmetijstva, kmetstva, ohranjanju podeželja,

obdelavi zemlje in k nekemu naprednemu kmetijstvu.

Pravite, vsaj nekateri tu ste dejali, da tega zakona ni možno sprejeti, ker so časi drugačni. Kriza je bila tudi leta 2009. Takrat je znameniti poslanec v tem državnem zboru oziroma vlada prišla z rešitvijo, ko so se ukinile sramotno nizke državne pokojnine. Glavni prejemniki ali pomembna kategorija prejemnikov državnih pokojnin so bili kmetje. In ta ukrep, to bo najbrž gospod Pogačar vedel, je bil nadomeščen s socialno varstvenimi prejemki, na katere so se knjižile hipoteke. Državno pokojnino so zamenjali za socialno varstvene prejemke, za katere je lahko kmet kandidiral, zaprosil; ampak se je na to zadevo knjižila hipoteka na premoženje. Zdaj vas pa sprašujem, državna pokojnina je bila pridobljena pravica, pa ste jo ukinili. Gospod Svetlik je najbrž predlagal, vaša sedanja ministrica je bila takrat državna sekretarka, je tudi to zagovarjala, SD je imela večino, je to podprla, ostali del koalicije enako. Sprašujem oziroma razmišljam, kako so se vse te zgodbe, ki so se dogajale v tej državi, odvijale. In govorim samo o problemu kmetijstva. Pred sabo imam zakon, ki je točno to uvedel – vzel državno pokojnino, tistih 200 ali 250 evrov stari kmetici, stari ženici nekje na obrobju podeželja, daleč od centrov in prometnih tokov. In če je hotela ta stara, izčrpana kmečka žena dobiti neko državno pomoč, je morala dati del svoje kmetije za vsako nakazilo pokojnine. In vi govorite zdaj tu o pravični in socialni državi! Govorite o popravu krivic in tako naprej. Vse to, o čemer govorim, lahko preverite za nazaj, vsi ti podatki stojijo. Istočasno pa je gospod Potrč predlagal zakon leta 2009, v času krize, ko smo čakali francosko-nemški vlak, Berlin–Pariz, ni ta relacija; pa ni prišel, ker je predlagal, da se ovdovelim osebam po bivših vojaških zavarovancih izplačajo še neki dodatki k pokojninam. Istočasno, ko se je jemalo državno pokojnino, je SD predlagala dodatke k pokojninam ovdovelim osebam po bivših oficirjih JLA. Pred dnevom ali dvema so prišli ven podatki, da je Liberalna demokracija v času krize, po letu 2009 podelila državljanstvo Radu Šerbedžiji. Spoštovani umetnik v vsem prostoru nekdanje Jugoslavije, tudi v Sloveniji, nobenega problema; ampak istočasno mu je s tem dodelila privilegij. Ne vem, koliko dobi umetniškega dodatka – kakšnih 500, 700 evrov vsak mesec, ker je bil nekomu všeč in mu je dal državljanstvo. Istočasno. In zdaj tisti, ki ste bili takrat v vladi ali ste simpatizirali s temi ukrepi, govorite o tem, da se nečesa ne da. Ta dodatek, ki ga dobiva Rade Šerbedžija vsak mesec – in ni plačal enega tolarja, enega dinarja, enega centa v slovenski pokojninski sistem –, je desetkrat ali petnajstkrat večji, kot je znesek, ki bi ga za popravilo krivice dobila posamezna oseba; najmanj petnajstkrat večji. Pa nikogar nič ne boli. Ste postavili kakšno poslansko vprašanje? Ali kdo predlaga revizijo dodelitve državljanstva? Ali kdo predlaga revizijo dodelitve tega privilegija

in tako naprej in tako nazaj. To, kar poslušamo zdajle med razpravami kolegov poslancev iz drugih poslanskih skupin, je popolno sprenevedanje. Na eni strani se mahne, če je treba ali ni treba, ter se da in razsiplje denar; na drugi strani, ko gre za neko izjemno, bom rekel celo ogroženo skupino, ki živi predvsem po podeželju, pa gospod državni sekretar govori o tem, da ni diskriminiranja in da je to pravilno, da so take razlike pri teh obsegih zavarovanja. Glejte, če sta v istem gospodinjstvu dve osebi in je ena zavarovana za isti znesek za en obseg pravic, druga pa se ni mogla zavarovati za isti obseg pravic zato, ker je skupno gospodinjstvo, potem nekaj v tem sistemu ni v redu. Država, v kateri ste vi državni sekretar, del izvršne veje oblasti, bi morala strmeti, da se take krivice popravljajo. Sama bi morala priti s predlogom zakona, ker ima zdaj tudi sodno odločbo, da mora neke stvari popraviti. Tu pa se zdaj gospod državni sekretar ukvarja s tem in razlaga, kako niso upravičeni. Država, ki teh evidentnih stvari ni sposobna odpraviti, ali vlada, ki tega ni sposobna odpraviti, si ne zasluži imena vlada. Tisti, ki še naprej zagovarjate krivice, si ne zaslužite, da ste poslanci Državnega zbora. Če je državljanom, vam, recimo tistim, ki ste na levici, bolj všeč Rade Šerbedžija, da ste mu dali državljanstvo in ne vem koliko evrov dodatka, pa ni prispeval nič, ne damo in ne omogočimo izravnave ter dodelitve pravic tistim, ki so pa to plačevali, v vsaj enaki višini kot tistim, ki so to dobili, potem je nekaj z našo ustavo, predvsem pa tistimi, ki to ustavo narobe berejo, hudo narobe. Hudo narobe. Danes se tu pogovarjamo kot že ničkolikokrat doslej o popravu krivice, ki je bila zavestno storjena kot ena izmed mnogih v seriji po letu 45, kot ena izmed mnogih v seriji v zaporedju, sistemsko pripravljenih po letu 45. In tudi takrat, ko so vlade gospoda Drnovška, gospoda Pahorja in še Alenke Bratušek in še koga; ter zdaj tudi Mira Cerarja si zatiskajo oči pred temi popravami krivic. To je perverzno, kar se dogaja. Mi se tukaj pogovarjamo o popravu krivic za približno, ne vem, 30 do 50 evrov po osebi, ki naj bi bila upravičena do izravnave tega zneska. Vse skupaj, polni znesek tega ne bo več kot 220 ali 230 evrov mesečno po zavarovancu; 50 evrov od tega bo izravnave za tiste, ki so bili v tem delu prizadeti. Gospod Milan Kučan ima približno tisoč 700 evrov vsak mesec privilegiranega dela, ki ste mu ga podelili z nekim zakonom, tisti, ki pač neke stvari podpirate, da so urejene na različne načine, ki imate dvojna merila. Prej so kolegi opozorili na neko kategorijo, ki niso bili borci za svobodo, pa prejemajo. Tej kategoriji se letno izplača, mislim, da sem prav razumel, 30 milijonov evrov. Niso bili člani NOB. Vi danes plačujete neke statuse in privilegije osebam, ki so bile udeležene v pobojih, poveljnih pobojih, da se razumemo. To ni bil prispevek k osamosvojitvi ali osvoboditvi Slovenije. To je bilo že končano 9. maja. To je bilo po tem narejeno. In tako naprej. In slej ko prej se bo pojavilo vprašanje, zakaj je treba gojiti

to diskriminacijo še naprej. Zakaj je potrebno gojiti to diskriminacijo še naprej? Ni čudno, da sedaj tu ni ministrice, ker je bila ona izmed tistih, ki je pri nekaterih spremembah v času Pahorjeve vlade in sedaj sodelovala in jih tako zagovarjala, kot jih mora sedaj gospod Pogačar. Izjeme, ki so prizadele izključno podeželje, ljudi na podeželju. Če se spomnim, koliko gnoja je bilo prelitega za to, da smo uvedli topli obrok za dijake ali uredili sofinanciranje šolskih prevozov, dijaških, študentskih prevozov, ki zadeva izključno več ali manj samo tiste, ki so na podeželju; ti so glavni problem tega. Koliko je bilo za to govornico razmetanega gneva, slabe volje, obtoževanja in tako naprej. Danes te stvari funkcionirajo, stojijo pod statusnimi pogoji, ne pod nekaterimi drugimi. In še bi lahko naprej naštevali. Še vedno, kljub krizi, se z različnimi državnimi priznanji dodelijo tudi neke posebne pravice nekaterim kategorijam državnih nagrajencev. Imamo krizo, še vedno, ampak to še kar poteka naprej nemoteno, kot je bilo do sedaj. Zakaj to počnete? Take dodatke, take privilegije dobivajo osebe, ki tega niti ne potrebujejo, ki že sedaj živijo nadstandard. Če imam pravo informacijo, vsaj dva častna meščana Mestne občine Ljubljana skoraj zastoj prebivata v varovanih stanovanjih. Eden od teh naj bi imel nekaj tisoč dolarjev pokojnine iz tujine. Je to cilj socialne države, da osebam, ki imajo dvakratnik ali trikratnik poslanske plače, država ali katerakoli javna skupnost plačuje neko subvencijo ali daje subvencijo za to, da bo živel v neki socialni ustanovi. Je to logično?! Po drugi strani se pa ukvarjamo s kmeti, ki morajo tudi sedaj, četudi je star 70 let, če hoče obdelovati zemljo, mora delati. In mu tukaj, kot vidim, očitajte neke, ne vem, kot da mu kaj dajete. V bistvu pa so ti zavarovanci plačali popolnoma enake prispevke kot tisti, ki imajo višjo odmero. Popolnoma enake prispevke. Pri socialnem zavarovanju, pri plačilu prispevka iz zavarovanja kmetov ne more biti ožji in višji obseg za višji znesek. Ne more biti. Za isti znesek so iste pravice. To je izum tistih, ki so hoteli še narediti neko razliko, neko škodo podeželskemu življu. Tudi tisti, ki hočete, ki imate verbalno dobro namero pomagati podeželju, ste sprejeli nek zakon o skladnem regionalnem razvoju. Kje konča ta denar? Na hrvaški meji? Če bi to bilo res, potem kočevska občina ne bi imela nobenih problemov; pa ima tu dva poslanca, gospo Levičar in gospoda Vebra. Veber je bil tam namreč dolgoletni župan. Če bi to držalo, potem se to ne bi dogajalo. Ampak ker to ne drži, ker denar iz kohezije, se pravi z demografskih fondov, konča v Stožicah, zato ti problemi še vedno obstajajo. In ni mi jasno, kako more katerakoli politika gojiti tako razlikovanje. Imamo Ustavo, kjer smo po Ustavi enaki, kjer imamo za iste stvari enake pravice, smo enaki pred zakonom, smo tudi enaki tudi pred socialnim zavodom, tudi pri obsegih pravic, če plačamo enako in tako naprej; potem pa pride državni predstavnik, predstavnik Vlade, in to stranke, ki se sklicuje izključno na socialne

pravice in kategorije, ter pravijo, da je to enostavno dopustno in smiselno. Ne s temi besedami, ampak v tem kontekstu.

Predlagam, spoštovani, da morebitno kakšno pomanjkljivost, ki jo ima naš predlog zakona, popravite v nadaljevanju obravnave. Popravite, če vam kakšna stvar ni všeč. In mislim, da preveč truda, da bi ta zakon poboljšali, verjetno ne bo niti potrebnega, ker je vsebinsko primerno koncipiran, primerno napisan in tudi dovolj kvaliteten, sistemsko umeščen in celovit v tem primeru, ker odpravljamo pač tisto, kar odpravljamo s tem zakonom. Je celovit. Če vlada misli, da je treba v kakšnem členu kakšno stvar izboljšati, veliko dela ne bo imela, ker zakon ni pretirano dolg, bi pa tudi lahko to predlagala. Socialni demokrati in ostali, ki imate na jeziku veliko pravic, v srcu pa to težko realizirate, pa tudi lahko kaj prispevate k temu, da ne rečem največja vladna stranka. Predlagam, da daste zakonu podporo, da ga spustimo v nadaljnji postopek in da končno enkrat prenehamo s tem podeželjem in ljudmi na podeželju ravnati kot svinja z mehom, kot da so slabši ob beguncev. Veste, v tej državi tisti, ki pridejo k nam na otok, če je še, v Postojno ali kam drugam, imajo verjetno večji mesečni pavšal kot tisti, ki so delali za to državo, to zemljo vzdrževali, poseljenost podeželja in kulturno krajino; in imamo do vseh boljši odnos kot do svojih lastnih ljudi. To je žalostno. Do vseh imate boljši odnos kot do svojih lastnih ljudi. Čas je, da v teh primerih, ko jih identificiramo, ko vemo, kje so ti problemi, da to popravimo. Popraviti jih bomo morali tudi za nazaj, ne samo od danes naprej. Niso pa naša prioriteta bitke za nadstandardne pravice za migrante in ostale, ki prihajajo sem, ampak je treba se boriti najprej tudi za pravice tistih, ki tukaj živijo; pa so jim bile sistemsko in zavestno prikrajšane. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj gospod Zvonko Lah, izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa. Kolegice in kolegi!

Med tem časom, ko ste tukaj, tudi ministrstvo se je opiralo na ta 10. člen, da so lahko bili posamezniki iz tega kmetijskega gospodarstva vsi zavarovani za širši obseg, ne drži, o tem sem se prepričal. Tukaj je bil tudi direktor Kmetijske gozdarske zbornice, ki je bil v tistem času sam zavarovan kot drugi kmet, ker je bila njegova mama zavarovana kot združeni kmet. Tudi on potrjuje, da se po tistih takrat veljavnih predpisih ni mogel zavarovati za širši obseg, da so ne samo zakon, ampak drugi predpisi določali, da je lahko v kmetijskem gospodarstvu samo eden zavarovan za širši obseg kot združeni kmet. Tudi v tej odločbi Delovnega delovnega in socialnega sodišča piše, navaja zavarovanec, da je bil s tem seznanjen šele takrat, ko je začel uveljavljati pravice iz invalidskega zavarovanja, da prej ni

vedel, čeprav sta z očetom plačevala enake prispevke. Zatorej tisto ne drži, da je lahko. In zato predlagam, kolegice in kolegi iz drugih poslanskih skupin, da še enkrat premislite in ta zakon podprete v prvem branju ter se v drugem branju potem dopolni ali spremeni. Vlada ima na voljo vladno pravno službo. Mogoče se najde druga rešitev, da se v tem smislu te krivice popravijo. Zakaj bi zdaj mi pustili vse take primere in jih napotili na sodišče, da na sodišču potem dosežejo svojo pravico, ki jim gre iz tega naslova, koliko so plačevali teh prispevkov. Jaz ne dvomim, če je že enkrat sodišče uslišalo temu, ki je plačeval 4. razred. V 4. razredu je bil zavarovan kot drugi kmet, kar tudi sledi iz poročila iz ZPIZ, je potem dosegel na sodišču, da mu je bil priznan širši obseg, ker je v dobri veri bil skoz ves čas, da je zavarovan za širši obseg, samo tega ni potreboval izkoriščati, ni šel na bolniški stalež, invalidskih pogojev ni izpolnjeval prej. Je bil razočaran in je dosegel. In on je sedaj rekel, dajte urediti še za vse take primere, ker verjetno niti ne bodo vedeli, ZPIZ bo enostavno vzel te podatke, te kriterije in bo dobil vsak tak primer nekaj 10 evrov nižjo pokojnino, ki bo namesto 220, 230 evrov tam 180, 190 evrov.

Ne gre za velike denarje, gre za to, da je zadoščeno pravici in prosim, če to podprete. V drugem branju pa se lahko dejstva dajo na mizo na odboru, stvari razčistimo in se potem odločite, ali zakon ja, ali ne.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljalci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Mikrofon, če izklopite, gospod Lah, hvala. Ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati? Če želita razpravljati tudi predstavnik predlagatelja predloga zakona gospod Zvonko Lah in predstavnik Vlade, prosim, da se prijavita z dvigom roke. Besedo dobita kot zadnja, in sicer najprej predstavnik Vlade, nato pa predstavnik predlagatelja. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Vsak razpravljač ima na voljo 5 minut. Besedo ima gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovana gospa podpredsednica.

Pri tej stvari je nujno povedati samo še eno stvar, ki morda ni bila dovolj poudarjena. Zakonodaja se ne piše ad personam, to smo tudi s strani predlagatelja slišali v tem tednu že večkrat. Bilo bi narobe, da bi to počeli v tem primeru. Treba je vedeti, da je bil sistem postavljen tako, da je v tem primeru šlo za odločitev na bazi prostovoljnosti in na osebno odločitev, zato je ta zakon v tej obliki poleg tega, da je, kot smo slišali s strani vlade, neizvedljiv, nemogoče podpreti. Bi bilo modro, da se razmisli. V primeru, če je kje dejansko prišlo do krivic, o katerih žal ne moremo razpravljati, ker

ustreznega gradiva nismo prejeli s strani predlagatelja, to popravi; vendar ne na tak način, da se delijo pravice generalno tudi tistim, ki do njih zaradi lastne odločitve niso upravičeni. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, spoštovana gospa podpredsednica. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Že v svoji prvi razpravi sem povedal, da pogrešam danes tukaj ministrico. Gospoda Petra Pogačarja izredno cenim kot izjemnega eksperta za pokojninski sistem, ampak tukaj mi danes, kolegice in kolegi, potrebujemo politično voljo, politično odločitev in nekoliko več solidarnosti – tiste solidarnost, na kateri temelji naš pokojninski sistem, solidarnosti do vseh. To je ključna vrednota, to je vrednota, na kateri sloni slovenski pokojninski sistem. In če je bila nekoč politična volja, da je zakonodajni politični organ dodelil pokojnine privilegiranim, potem mislim, da danes na nek način moramo tudi upoštevati kmetško prebivalstvo. Na svoji mizi imam še vedno Strategijo razvoja slovenskega kmetijstva – in to vedno. Težko jo najdete na Googlu ali kjer koli, jaz sem si to knjižico poskeniral. Strategijo razvoja slovenskega kmetijstva je leta 1992 napisal prof. dr. Jože Osterc. Pa ne zato, ker je bil in ker je krščanski demokrat, nimam zaradi tega te knjižice na mizi, ampak ker je ta knjižica še vedno danes, tudi ko smo v EU, izjemno aktualna. V uvodu piše takole prof. dr. Jože Osterc: "Po letu 1945 je bilo kmetijstvo v Sloveniji obravnavano in razvijano kot del jugoslovanskega kmetijstva. Kljub nekaterim poskusom utemeljevanja potrebnosti po uvedbi slovenskega kmetijstva je več ali manj ostalo pri željah. Tudi zato je razvoj kmetijstva v Sloveniji pripeljal do velike neuravnoteženosti, presežkov mesa piščancev, veliko pomanjkanje žit in tako dalje in do z naravo in njenimi lastnostmi neusklajenega kmetijstva, na primere velike prašičje farne. Z ustanovitvijo svoje države", to je zelo pomembno, "pa moramo prevzeti Slovenci kot narod odgovornost za usodo slovenskega kmeta in slovenskega kmetijstva v svoje roke. V zgodovini je bil slovenski kmet steber slovenstva in nedvomno mora to ostati tudi poslej. To pa pomeni, da ne moremo gledati na kmetijstvo zgolj kot na produkcijo hrane in ga brez potrebne zaščite izpostaviti svetovni konkurenci. Če bi gledali na kmetijstvo tako, potem bi govorili o kmetijstvu v Sloveniji; mi pa moramo razviti slovensko kmetijstvo, zato to toliko poudarjam. Slovensko kmetijstvo, ki bo ob pridelavi hrane za potrebe Slovencev opravilo tudi druge nepogrešljive naloge. Med te naloge spada trajna ohranitev rodovitne zemlje, zdravega zraka in vode. Teh ni mogoče razmnožiti ali uvoziti. Ne glede na ceno jih je potrebno ohraniti. Za Slovence je

nepogrešljiva tudi ohranitev poseljene in pestre kulturne krajine, ki omogoča oddih Slovincem in razvoj turizma. Samo s klenim slovenskim kmetom poseljena dežela bo prispevala k ohranitvi slovenske kmečke samobitnosti in s tem k ohranitvi samobitnosti Slovencev." In še in še. Ali je ta tekst iz leta 1992 aktualen še danes, gospe in gospodje? Moje trdno prepričanje je, da je aktualen. In zdaj spet poziv k politični volji. Ali imamo toliko volje, da danes oziroma ko bomo glasovali o tem predlogu zakona, spustimo, kot pravimo, ta zakon v drugo branje in poskušamo, ali se ga bo dalo modificirati, izboljšati. Če ne, če je protiustaven ali karkoli – v redu, potem ga zavrnimo. Jaz sem prepričan, da ni. Samo kanček politične volje je treba, samo kanček politične volje, da bomo lažje in nekako najbrž tudi bolj pristržno sprejeti v okoljih, kamor se bomo ta vikend namenjali.

Jaz bom v prvem branju ta zakon podprl.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Jaz bom na koncu te razprave o tej noveli zakona povedal nekaj dejstev. Prvo dejstvo je, da ko smo se osamosvajali, smo sprejeli 25. junija 1991 tukaj dva ključna dokumenta – Deklaracijo neodvisnosti in Temeljno ustavno listino. V njej piše v drugem odstavku: "Bivša Jugoslavija je bila totalitarna država, kjer so se množično kršile človekove pravice in temeljne svoboščine." Kmetje so ravno v tej totalitarni Jugoslaviji, v tem režimu plačali najvišjo ceno. Začeli so jih pobijati komunisti takoj že v sredini leta 1941, množično so jih začeli pobijati leta 1942, potem so šli tudi na druge kategorije. Po vojni tudi na področju, kjer ni bilo nobenih kolaborantov, nobenega nasprotovanja komunistom in njihovi revoluciji, predvsem na Štajerskem, so recimo na mojem področju Slovenskih goric pobili v prvi fazi takoj po 9. maju 1945 največje število največjih kmetov v Slovenskih goricah. Za tem sledi prestrašenje, pobje največjih kmetov, sledi 1946 prva faza nacionalizacije, kjer se odvzame zemlja prvo veleposestnikom, tovarne, vzamejo se trgovine, rudniki in tako naprej. Druga faza nacionalizacije gre celo tam, da se odvzame celo najemniška stanovanja v letu 1953 in tako naprej. Današnje vprašanje, ki se glasi, je, nad to populacijo se je zgodil razredni genocid – to ni moja utemeljitev, to je utemeljitev širših mednarodnih zgodovinarjev. Šlo je za klasen genocid, kot rečejo Nemci in Avstrijci, šlo je za izredni genocid. Ta genocid se je v milejših fazah kazal skozi celo obdobje socializma in tudi danes, vsaj nekateri kažete, da bi bilo treba ta genocid nadaljevati. Jaz ga bom utemeljil s tem, da so ti ljudje kljubovali. Nekaterim, ki so

preživeli, ki so jim bile odvzete kmetije v Slovenskih goricah, od koder sam izhajam, kjer so 300 let bile dobre kmetije, ekonomsko neodvisne kmetije, ti so plačevali najvišjo ceno. Tudi ti, če bi bilo, da se niso hoteli včlaniti v zadružništvo, so kljubovali. Kljubovali so temu, ker so širili avtentično slovensko kulturo, tisto predrevolucijo, avtentično slovensko pridnost. To je bil narod, ki je do leta 1941 ali v stari, celo habsburški monarhiji bil zadnji in bil tako pošten, da ni potreboval ključavnic. In potem je ta komunizem postavil novega človeka v črednem nagonu. Vsak, ki se je v kakšno družbeno politično organizacijo včlanil, je dobil en piškotek, dobil je kakršenkoli privilegij. Ti kmetje, ki so kljubovali, ki so trdo delali na teh manjših kmetijah, ti so danes ponovno kaznovani, ker so bili pridni, marljivi; ker so se tudi vsi politiki vozili skozi Slovenske gorice, gledali obdelano zemljo na težko dostopnem terenu, ki ni bila zaraščena; in ki so se težko preživljali, ti danes preživljajo svojo starost v majhnih hiškah, največkrat nepokretni z manj kot 200 evri pokojnine; v obupu.

Teh nekaj deset evrov, o katerih se danes pogovarjamo, spoštovani kolegice in kolegi, je morda samo nek, lahko rečemo, obliž na to rano, na ves ta genocid, ki so ga ti ljudje doživljali. Dobesedno. To je vsaj nekaj, kar da malo nasmeha na tiste zgarane, trudne obraze teh ženic, starejših kmetov, ki živijo po teh hišah. In te hiše ne upajo zapustiti, ne morejo iti niti v dom za ostarele, ker se bojijo, da jim bo še to odvzeto, ker so bile državne pokojnine ukinjene, da jim bo tudi to odvzeto; da svojim zanamcem ne morejo pokazati, da so oni desetletja trdo delali na tej zemlji. Vsaj to, kar ostane, je nek spomin na njih, neka mala in skromna hiška, kos zemlje, še to jim bo danes odvzeto. In mi se danes sprašujemo, ali bomo tem ljudem, ki jih morda že drugo leto kar nekaj deset ali 100 ne bo več na tej obli, na tej zemlji, ali jim bodo dali nekaj deset evrov ali ne. Pa kakšni ljudje smo mi, ljudje božji. Kdo nas je naredil, kdo nas je rodil, kdo nas je vzgajal, ljudje božji. Po drugi strani, v ponedeljek se bomo pogovarjali o vlogah nekih varčevalcev NLB, ko vsi vemo, da je ta denar Udba in bivša Komunistična partija leta ..., malo pred osamosvojitvijo odnesla iz NLB, nikoli niti ni prišlo v Centralno banko Beograd. In bomo plačevali desetine milijonov tega denarja. Tukaj pa so ljudje, ki so pridno delali, ki so plačevali prispevke, ti so sodelovali pri ekonomski kategoriji, ni socialne – oni so plačevali. Socialna pa so tiste, tisti, ki so to počenjali, ki pa imajo privilegirane penzije, ki gredo iz proračuna in ne iz pokojninskega socialnega sklada.

Spoštovani kolegi, to je minimalni standard, da to potrdite, da gre v drugo branje, da to izboljšamo. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v ponedeljek, 22. junija. S tem prekinjam 13. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **20. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV V PRVI OBRAVNAVI.**

Predlog zakona sta v obravnavo zboru predložila poslanec Luka Mesec in poslanka mag. Mirjam Bon Klanjšček. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 10 poslank in poslancev s prvopodpisanim Luko Mescem zahtevala, da zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Luki Mescu.

LUKA MESEC (PS ZL): Predsedujoči, hvala za besedo. Kolegice in kolegi!

Predlog zakona o spremembi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev smo pripravili na podlagi peticije dobrodelnega društva Petka za nasmehe, ki je v zelo kratkem času dobila podporo več kot 15 tisoč ljudi. Gre za ljudsko iniciativo, ki je posledica nedostopnosti subvencioniranih kosil za osnovnošolce. Predlog zakona ima en sam cilj, in to je, da država zagotovi vsem otrokom, ki živijo pod pragom revščine, brezplačno šolsko kosilo. S predlogom se zato trenutni cenaz za subvencionirano kosilo, ki je postavljen skrajno nizko, to je pri 18 % neto povprečne plače na člana gospodinjstva, dvigne na 36 % neto povprečne plače. Trenutni cenaz je postavljen absolutno prenizko. Če pogledamo, kako deluje v praksi. Dohodki tričlanske družine po trenutnem cenazu, da je otrok upravičen za kosilo, ne smejo preseči 540 evrov; torej 270 evrov na starša oziroma 180 na člana gospodinjstva. Mati samohranilka pa ne sme zaslužiti več kot 360 evrov mesečno, da je njen otrok upravičen do subvencioniranega kosila. Z dvigom cenaza bi brezplačno kosilo zagotovili dodatnim 28 tisoč osnovnošolcem ob trenutnih približno 16 tisoč 500; torej bi bilo skupaj do brezplačnega kosila upravičenih malo manj kot 45 tisoč osnovnošolcev. Zgornja meja cenaza bi bila postavljena pri tisoč 80 evrih mesečnega dohodka tričlanske družine, torej 540 na starša oziroma 360 na člana. V samohranilski družini pa bi bila meja dohodka na starša postavljena na 720 evrov. Glede na metodologijo Statističnega urada Republike Slovenije, ki je hkrati tudi evropska metodologija, trenutni prag revščine v Sloveniji znaša 593 evrov na ekvivalentnega člana gospodinjstva. Če bi cenaz dvignili, kot predlagamo, na 540 evrov, bi to pomenilo, da ga približamo pragu revščine, še vedno pa ga ne bi povsem dosegli. Prepričani smo, da je cenaz treba dvigniti, saj je trenutno stanje na tem področju nevzdržno.

Upravičenost do brezplačnega kosila je v veliki meri odvisna od dobre volje občin, osnovnih šol, humanitarnih in dobrodelnih organizacij. Otroci po Sloveniji zato niso nikakor deležni enakopravne obravnave. Nekatere občine, na primer Mestna občina Maribor, so se celo same odločile za dvig cenaza in razliko za otroke, ki jim trenutni cenaz ne omogoča kosila v šoli, krijejo iz lastnega proračuna. Nekatere osnovne šole so celo ustanovile posebne sklade, iz katerih zagotavljajo sredstva za plačilo teh kosil. Sredstva pa povsod po Sloveniji zbira ogromno dobrodelnih in humanitarnih organizacij, kot je ta, ki nas je pozvala k vložitvi zakona, Petka za nasmehe, ki skrbijo za to, da otroci iz materialno šibkejših družin sploh lahko pridejo do kosila. Takšna ureditev je nevzdržna. Brezplačna šolska kosila za vse otroke, ki živijo pod pragom revščine, bi absolutno morala zagotavljati vsaka država, ki se ima za socialno. Po našem mnenju je nedopustno, da gredo posledice napačnih politik tako globoko, da imamo v šolah lačne otroke. Čeprav država na primer v celoti subvencionira malico za 47 % učencev, je pri kosilih slika ravno obratna. Kosilo dobijo samo tisti otroci, ki živijo v tako materialno prikrajšanih družinah, da je njihov dohodek manjši od 180 evrov na člana. Ob tem pa stopnja revščine v državi še vedno narašča, zato nas veseli, da se porasta revščine in vse hujših socialnih stisk počasi začenjata zavedati tudi vlada in pristojno ministrstvo; in da je mnenje vlade tokrat pozitivno, kljub temu da gre za opozicijski predlog. Od dneva, ko sva z mag. Mirjam Bon Klanjšček vložila ta predlog zakona, pa do danes smo v Državni zbor prejeli nešteta pisma podpore. Predlog so podprli številni posamezniki, osnovne šole, humanitarna ter dobrodelna društva, kar jasno kaže, da gre za res perečo problematiko, glede katere je treba ukrepati še pred začetkom novega šolskega leta.

Glede na široko podporo javnosti in ker smo predlog pred vložitvijo poslali vsem poslanskim skupinam ter se z njimi pogovorili, nobena pa mu ni izredno nasprotovala, tudi danes računamo na konstruktivno razpravo in podporo temu zakonu, ki je absolutno nujen. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije se zaveda pomembnosti ustreznih prehran za otroke, zato podpiramo vsa prizadevanja za zagotovitev zdrave šolske prehrane čim večjemu številu otrok, še posebej otrok iz socialno-ekonomsko

ogroženih družin. Menimo, da so vzgojno-izobraževalne ustanove tista okolja, ki lahko vplivajo na prehranjevalne navade ter zdravje celotne populacije otrok in mladostnikov ravno zato, ker je to pomembno. Menimo, da je treba dostopnost šolske prehrane zagotoviti ne glede na socialni položaj družin otrok v šolah. Trenutno veljavni zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki opredeljuje pravico do subvencije malice, določa, da subvencija pripada tistim učencem, ki se redno izobražujejo, so prijavljeni na malico in pri katerih mesečni dohodek na osebo ne presega 53 % neto povprečne plače v Sloveniji. Subvencija kosil pa pripada učencem, ki se redno šolajo, so prijavljeni na kosilo in pri katerih mesečni dohodek na osebo ne presega zgolj 18 % neto povprečne plače v Sloveniji. Vlada se strinja s predlagateljem zakona, da trenutna zakonska ureditev ni ustrezna, saj so tako do subvencije kosila upravičeni samo tisti učenci, katerih družina ima prihodka na osebo okoli 180 evrov na mesec; to pa predstavlja približno 16 tisoč 500 otrok. Da je cenzus za subvencije prenizek, opozarjajo tudi podatki Unicefovega poročila in poročila Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo. Obe poročili namreč navajata, da je v Sloveniji vedno večje število revnih otrok oziroma družin z otroki. Vlada zato ne nasprotuje širjenju kroga upravičencev do subvencije za kosilo v osnovni šoli, vendar pa opozarjamo, da je treba model, ki ga predlaga Združena levica, preučiti predvsem z vidika implementacije socialne pravičnosti in tudi finančne vzdržnosti. Z večjim številom subvencij bi imeli posledično tudi več prijav na kosila, kar pa ne pomeni zgolj finančnih posledic, ampak se postavlja tudi vprašanje kadrovskih in tehničnih kapacitet. Treba je tudi poudariti, da proračun za leti 2016 in 2017 še ni sprejet, zato je glede uveljavitve sprememb pravice do subvencije treba upoštevati tudi finančne zmožnosti in zahtevnost implementacije sprememb.

Vlada meni, da je treba proučiti različne modele delnega subvencioniranja prehrane glede na dohodkovne razrede ter morebitno postopno širjenje kroga upravičencev. V skladu s tem bo vlada o nadaljnjem postopku sprejemanja zakona pripravila ustrezne amandmaje, pri tem zelo povezano sodeluje Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je sicer nosilec Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev; vendar je področje šolske prehrane v pristojnosti Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, zato sta pri današnji obravnavi prisotni obe ministrstvi. Se pa vlada kot celota s tem mnenjem zavezuje k iskanju rešitev, ki bodo izboljšale dostopnost do kosil v osnovnih šolah našim učenkam in učencem. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Erika Dekleva bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Gospod predsedujoči, vsi prisotni!

V Poslanski skupini SMC se zavedamo, da je blagostanje otrok in njihovo dobro počutje ter optimalni pogoj za učenje osnovni pogoj za družbeni razvoj. Predlog zakona o spremembi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev predvideva širitev kroga upravičencev do subvencioniranega kosila v osnovnih šolah in utemeljuje, zakaj je ta nujno potrebna. Podatki iz zadnjih nekaj let kažejo, da stiska otrok narašča, ob tem pa tudi občutek nemoči staršev. V letih 2013 in 2014 se je število upravičencev do otroškega dodatka povečalo za slabih tisoč upravičencev, torej je naraslo z dobrih 237 tisoč na 238 tisoč. Cilj, da moramo ohraniti širšo dostopnost šolske prehrane, jo zagotoviti večini ne glede na socialni položaj posameznika in s tem dvigniti cenzus za brezplačno kosilo v osnovni šoli, nam je vsem skupen. Trenutno veljavna ureditev subvencioniranja šolske prehrane določa cenzus za brezplačno kosilo učencev na 18 % neto povprečne plače v Sloveniji na družinskega člana oziroma 1. dohodkovni razred za otroški dodatek. Ta je postavljen na okoli 180 evrov prihodka na posameznega člana družine mesečno. V Poslanski skupini SMC se zavedamo, da je ta meja zelo nizka, saj če ponazorimo s podatki, kot je to storil predlagatelj zakona, to v primeru tričlanske družine pomeni, da zgornja meja dohodka celotne družine doseže približno 540 evrov, kar znaša 270 evrov dohodka na posameznega starša.

Predlog zakona predvideva zvišanje cenzusa z 18 % na 36 % neto povprečne plače v Sloveniji. S predlagano spremembo bi tako omogočili dostop do brezplačnega oziroma subvencioniranega kosila nedvomno večji skupini učencev iz družin, v katerih starši zaradi šibkega ekonomsko-socialnega položaja ne morejo kriti stroškov šolskega kosila. Na takšen način bi se subvencionirano kosilo zagotovilo tudi vsem tistim iz drugega in tretjega dohodkovnega razreda za otroški dodatek. S predlagano novelo bi se po okvirnih izračunih krog upravičencev razširil s trenutnih 16 tisoč 600 na 53 tisoč učencev, kar vsekakor pomeni izboljšanje kakovosti življenja večjemu številu šolajočih se otrok. Kot že vlada v svojem mnenju, moramo tudi v Poslanski skupini SMC opozoriti na posledice predloga zakona, ki jih utegne imeti na javnofinančne izdatke, kljub temu da se vsi strinjamo, da je širitev kroga upravičencev do subvencij za kosilo v osnovni šoli potrebna. Rešitev, ki jo predvideva predlog zakona, bi terjala približno 15,5 milijonov evrov dodatnih proračunskih sredstev na letni ravni. Z vidika finančne vzdržnosti tudi v naši poslanski skupini razumemo opozorila vlade, da je s tega naslova treba preučiti različne modele delnega subvencioniranja prehrane glede na

dohodkovne razrede oziroma možnost delnega subvencioniranja stroškov kosila. Ob tem pa opozarjamo, da je potreben tudi premislek v zvezi s postopnim uvajanjem pravice do subvencionirane prehrane glede na časovni zamik, uveljavitve za posamezni dohodkovni razred. Vlada prav tako opozarja na stroškovni vidik implementacije sprejetja novele, s čimer se strinjamo, in ki se nanaša na druge stroške. Uveljavitev novele bo nedvomno prinesla tudi večje število prijav na kosilo. Posledično se bodo vse šole z vidika kadrovskih in tehničnih kapacitet, ki jih bo večje število prijavljenih na kosilo prineslo, morale ustrezno prilagoditi, kar bo vsekakor treba upoštevati pri določitvi datuma pričetka veljavnosti predloga zakona. Razprave o šolski prehrani nas vedno pripeljejo do različnih tem, ki so s tem povezane – podatki o tonah zavržene hrane v osnovnih šolah in vrtcih, ki govorijo tudi o milijonskih stroških nabave in s tem povezane izgube zaradi slednjega, o odnosu posameznika do hrane, o številu dietnih obrokov v šolah in podobno.

O omenjenih temah bo v nadaljevanju razprave verjetno še veliko govora, vendar je treba opozoriti, da nič od tega ne sme in ne more izničiti ali zmanjšati našega prizadevanja za širitev kroga upravičencev do subvencioniranega kosila v osnovnih šolah. Ker smo vsi zavezani k istemu cilju, verjamemo, da bomo danes soglasno potrdili, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavano. Z zagotavljanjem namena izboljšanja socialnega položaja otrok bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra predlog zakona podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Suzana Lep Šimenko bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, lepo pozdravljeni!

Žal stopnja revščine v Sloveniji narašča, saj je bilo pod pragom revščine v letu 2014 že 291 tisoč prebivalcev. Prav tako je v letu 2014 ponovno padla poraba gospodinjstev. Glede na pravkar omenjena podatka in če k temu dodamo še visoko število brezposelnih oseb, lahko upravičeno sklenemo, da se življenjski standard in kvaliteta življenja v Sloveniji znižuje. Želimo si seveda ravno nasprotno. Želimo si blaginje in dviga kvalitete življenja vseh državljanek in državljanov. V Slovenski demokratični stranki verjamemo, da je blaginjo mogoče doseči zgolj s spodbujanjem gospodarske aktivnosti, z uspešnim poslovanjem slovenskega gospodarstva in odpiranjem novih delovnih mest v zasebnem sektorju. Žal zakon, ki je pred nami, ne bo prinesel izboljšanja na tem področju. Predlagani zakon zgolj kratkoročno rešuje težave našim

socialno ogroženim družinam in zlasti njihovim najmlajšim, ki za nastalo situacijo v Sloveniji zagotovo niso krivi. Želeli bi si tudi, da dvig cenusa za subvencionirano šolsko kosilo z 18 % na 36 % sploh ne bi bil potreben; da plačilo kosila zaradi višjega standarda družin ne bi bilo vprašanje, s katerim bi se morali danes tu ukvarjati. Želeli bi si, da bi danes govorili o predlogu zakona, ki bi dolgoročno rešil situacijo, v kateri so se znašli naši državljani; o predlogu zakona, ki bi govoril o razbremenitvi gospodarstva ali o razbremenitvi obdavčitve plač. A žal ni tako. Predlog zakona, ki je danes pred nami, spreminja cenus za subvencionirano kosilo z 18 % na 36 % povprečnega mesečnega dohodka na družinskega člana. To pomeni, da bodo do subvencioniranega kosila upravičeni tudi tisti iz drugega in tretjega dohodkovnega razreda.

Otroci so naše največje bogastvo, naša prihodnost in če kdo, potem prav oni niso popolnoma nič krivi za situacijo, v kateri so se znašli. In ker si resnično vsi otroci zaslužijo spodobno in toplo kosilo, bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke Predlog zakona o spremembi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev v prvi obravnavi podprli ter s tem dali možnost, da se zakon podrobneje obravnava na matičnem odboru in ugotovi njegova dejanska upravičenost. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoјencev Slovenije.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoči.

Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi! Dovolite, da vam na kratko predstavim razloge, zakaj bomo vsi poslanci Poslanske skupine DeSUS podprli Predlog zakona o spremembi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Zagotovo so najbolj žalostne tiste zgodbe, ki v vsej svoji neposrednosti in krutosti prizadenejo otroke. Brez izjeme morajo pretrpeti vsakogar izmed nas, nas spodbuditi k razmišljanju in takojšnjemu ukrepanju. Ne bom tu govoril o lačnih otrocih v Afriki, o lačnih otrocih v Romuniji, ker bi se morda komu zdelo, da je to neznansko daleč, pa seveda ni. Delček te krute realnosti o lačnih otrocih se je v zadnjih letih začel vztrajno zažirati tudi v našo vsakdanjost, v prostor naše države. Dejstva, da so tudi naši otroci lačni, ni mogoče več prikrivati. Slovenija se uvršča na 26. mesto od 41 držav članic OECD, kar nas postavlja v spodnjo polovico lestvice revščine otrok. Pri tem ocenjevanju je šlo za rangiranje držav glede na spremembo revščine otrok v obdobju recesije. Danes v Sloveniji živi pod pragom revščine skoraj 300 tisoč ljudi, od tega 55 tisoč otrok. Samo v zadnjih štirih letih je bilo v revščino pahnjenih 7 tisoč otrok. Številke marsikomu ne povedo

ničesar. Veliko in vse pa povedo vsakodnevne pripovedi otrok o tem, kako jih stiska v želodčku, ker so lačni. Ali pa to, da otrok raje ni jedel, ker potem bratec ne bi imel kaj za jesti. Ali pa da ni mogel na izlet, ker ni s seboj mogel prinesiti sendviča in soka. V ustavi imamo zapisano, da smo socialna država. Otroci uživajo posebno varstvo in skrb. To pa so poleg države v prvi vrsti dolžni zagotoviti starši, lokalne skupnosti, država, torej družba kot celota. Učinkovit in pravičen sistem socialnih pomoči je glavni instrument, ki mora zagotavljati ustrezno varstvo tistim, ki sami in brez svoje krivde ne zmorejo poskrbeti zase in za tiste, za katere so dolžni skrbeti drugi. V tem primeru so fokus naši otroci. Naša veljavna socialna zakonodaja je razmeroma mlada in dejstvo je, da je nastajala in se spreminjala tudi v času, ko smo doživljali globoko finančno in gospodarsko krizo. Naravnana je bila v veliki meri v luči odpravljanja zlorab, s čimer ni nič narobe. Vzpostavljane kriterijev oziroma cenovnih za pridobitev določenih vrst pravic pa je marsikoga že ob uveljavitvi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev močno prizadelo ter stiske mnogih še močno poglobilo.

Kolegice in kolegi, danes imamo možnost delček teh stisk, s katerimi se sooča mnogo preveč slovenskih otrok, odpraviti. S potrditvijo predloga spremembe Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev v prvi obravnavi bomo naredili bistven korak naprej. Omogočili bomo iskanje primernih rešitev, da zagotovimo bolj pravičen način dodeljevanja subvencije za šolska kosila. V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da je veljavni cenovni realno gledano skrajno neprimeren, saj tričlanska družina zato, da je otroku danes plačan obrok v šoli, lahko prejme samo 540 evrov dohodka. Prag tveganja revščine, pa vemo, koliko višje je postavljen. Ob tem velja tudi opozoriti na dejstvo, da pri nas očitno nimamo pravega, ustreznega odnosa do hrane. Vse preveč kilogramov in ton hrane konča v smeteh in tudi tu se bomo vsi skupaj morali poboljšati. Za ilustracijo – medijski članek, datiran z letošnjim aprilom, v katerem je bila podana raziskava o tem, ali so na eni izmed slovenskih osnovnih šol otroci res lačni, govori tako, bom citiral: "Ugotovitve so presenetljive. Čeprav več kot polovica šolarjev od 5. do 8. razreda prejema zaradi finančne stiske staršev subvencionirano malico, je šola v dobrem mesecu dni zavrgla več kot 6 tisoč 200 obrokov ali tono in pol hrane. V 30 delovnih dneh bi tako zavrgli skoraj četrtino vse hrane."

Pa ne le to, dragi moji. Nemalokrat smo metali denar v finančne luknje brez dna. Izmišljamo si zakone, ki nas delijo, razdvajajo, delijo na naše in vaše. Naj nas tokrat združi skrb za otroke, naše otroke. Še enkrat naj eksplicitno poudarim, da smo v Poslanski skupini Desus trdno prepričani, da je sedanji cenovni za subvencijo osnovnošolskih kosil bistveno previsok in da je glede na gospodarske in socialne razmere v

naši državi več kot nujno, da so potrebne spremembe, spremembe famoznega ZUFJ zdaj in takoj. Zaradi vsega povedanega, predvsem pa zato, ker nam za otroke ni mar le z besedami, ni nam mar le z leporečjem, temveč želimo pomagati s konkretnimi dejanji, bomo vsi poslanci Desusa ta predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov, izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, predsedujoči. Spoštovana ministrica, spoštovana državna sekretarka!

Vsaka skupnost je pač močna toliko, kot je sposobna zaščititi svoje najšibkeje. To se ne pokaže takrat, ko je vsega v izobilju in ko so časi dobri, ampak predvsem takrat, kadar je težko in ko je treba varčevati. V Sloveniji smo svoj odnos do najšibkejših v prvi vrsti pokazali predvsem z ZUFJ, ki je vzel tistim, ki krize niso ustvarili, ki je pa krizo, ki je bila finančne in ekonomske narave, naredil tudi za socialno krizo. Pomoč ob rojstvu otroka, brezplačni vrtec za drugega otroka in še mnogi drugi ukrepi tega zakona in druge posledice krize so povzročili to, da je revščina prizadela tiste, ki se pred njo najtežje branijo – otroke in marginalizirane skupine. Ko revščina prizadene te skupine, ki se ne morejo braniti, še posebej otroke, to pomeni, da ni ogrožena le njihova osebna prihodnost; to pomeni, da je ogrožena eksistenčna podstat skupnosti, njen razvoj, njena sposobnost odzivanja na razmere in s tem njena kapaciteta, da se odzove na čas, ki ni ugoden, in da razmere, ki terjajo delo, razmislek o razvoju in iskanje inovativnih pristopov do reševanja. Danes, nekaj let po začetku te krize, je stanje takšno, da vsi kazalci kažejo, da smo v obdobju gospodarske rasti, ki ni zgolj enkratna, da so se povečali dohodki in dobički gospodarskih družb, da imamo jasen trend zmanjševanja in zniževanja brezposelnosti v marsikaterem delu, tudi strukturne narave, ter da je povrnjeno zaupanje trgov do Republike Slovenije, ki je bilo v obdobju po letu 2008 tako močno omajano.

Veliko smo naredili za to, da smo pomirili tiste od zunaj, veliko smo naredili za to, da smo varčevali; zelo malo pa smo naredili za to, da bi zaščitili tiste, ki so najbolj na udaru, da bi zaščitili sposobnost te države, da se na naslednjo krizo odzove z ustreznim odgovorom. Del te zgodbe so tudi otroci, pa tudi če bi bil en sam lačen v slovenskih osnovnih šolah, nekaj, česar si skupnost, ki razume pomen tega, da je močna toliko, kolikor ščiti najšibkeje, ne more privoščiti. Zato je nesprejemljivo, da v Republiki Sloveniji učni proces ogroža lakota, da programi, ki jih financiramo in izvajamo zato, da bi bilo naše gospodarstvo konkurenčnejše, da bi bili družba znanja, ne morejo priti do izraza in so

neučinkoviti, ker so otroci lačni. Star slovenski pregovor pravi, da prazna vreča ne stoji pokonci. Še manj prazna vreča lahko razmišlja, ustvarja in sprejema tisto, kar ji skupnost nudi. Zato je ključno, da se predlog tega zakona podpre. Socialni demokrati smo temu zakonu še kako naklonjeni, vendar pa z resnim premislekom, kako doseči ustrezno implementacijo socialne pravičnosti tega ukrepa. Ta ukrep mora namreč zajeti tiste, ki ga potrebujejo, in omogočiti trajnost preprečevanja tega, da bi na račun nečesa tako ponižujočega za skupnost, kot je naša, kot je lahko lakota, morali še kdaj razmišljati o podobnih interventnih ukrepih.

Socialni demokrati bomo v nadaljevanju zakonodajnega postopka sodelovali pri iskanju rešitev, kako zagotoviti ustrezne metode in nadgradnje obstoječega predloga; predvsem pa pozdravljamo namero vseh poslanskih skupin, vsaj tako je razbrati, da pri tem vprašanju, kot že dolgo ne, plebiscitarno nastopamo, da zaščitimo ustrezen socialni standard in razvojno podstat naše skupnosti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić bo predstavila stališče Poslanske skupine Združena levica, izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegice in kolegi, hvala za besedo.

Nobena skrivnost ni, da se v Sloveniji vse od leta 2009, ko nas je prizadela svetovna gospodarska kriza, povečuje družbena neenakost in slabša položaj najrevnejših in srednjega razreda. Medtem ko se gospodarske napovedi za Slovenijo od konca leta 2013 izboljšujejo, se negativni trendi na področju sociale še naprej nadaljujejo, socialna situacija je vse slabša. Statistični podatki glede stopnje revščine, kakovosti življenja in socialne varnosti ne lažjejo, trendi so vedno bolj negativni. O porastu revščine smo v tem mandatu govorili že veliko, vendar pa vlada za izboljšanje stanja od danes še ni sprejela niti najbolj nujnih ukrepov. Medtem ko se vlada veliko ukvarja s fiskalnim pravilom, privatizacijo, krčenjem sredstev za občine, ukinjanjem instituta brezplačnega pravnega nasveta za materialno najšibkejše, davčnimi blagajnami in vsem drugim možnim, je izvajanje načela socialne države nekako pustila ob strani. Medtem ko se minister za finance rad pohvali, kako je privarčeval in koliko, in ko se vlada rada hvali, kako se njeni ukrepi, varčevalni seveda, kažejo v pozitivni gospodarski rasti, stanje v državi pa se izboljšuje; je na drugi strani socialna stiska ljudi v Sloveniji vsak dan večja. Zadnje poročilo, ki ga je predstavil Unicefov raziskovalni center, razkriva šokanten podatek, da v Sloveniji pod pragom revščine živi več kot 55 tisoč otrok. Tudi podatki, ki jih objavlja Statistični urad, kažejo porast revščine, saj je v Sloveniji vedno več gospodinjstev, ki se z

velikimi težavami prebijajo skozi mesec. Kar 35 % gospodinjstev namreč s svojimi dohodki ne more preživeti meseca. Zaradi tako negativne situacije je tudi pritisk na nevladne, dobrodelne in humanitarne organizacije vedno večji. Zaradi kadrovskega in finančnega pomanjkanja pa tudi le-te ne morejo več blažiti vseh zgrešenih politik države. Probleme, ki bi jih morala reševati in odpravljati socialna država, tudi na področju zagotavljanja brezplačnega toplega obroka šolam, vedno bolj rešujejo ravno dobrodelne in humanitarne organizacije. Če država na eni strani v celoti subvencionira malico za 47 % učencev, pa na drugi strani ne moremo prezreti dejstva, da je do brezplačnega kosila upravičen močno preozek krog otrok. Po trenutni ureditvi so otroci, kar zadeva možnost, da imajo zagotovljeno brezplačno kosilo v šoli, odvisni od nesistemskega ukrepa in izredne pomoči, ki jo zagotavljajo posamezne šole, lokalne skupnosti, nevladne organizacije in humanitarne organizacije. Nekatere šole so ustanovile posebne socialne sklade, iz katerih financirajo kosila za otroke. V teh primerih je obseg in rednost zagotavljanja brezplačnega kosila v prvi vrsti odvisna od tega, ali je posamezna šola ustanovila poseben sklad za plačilo kosil tistim učencem, ki prihajajo iz najranljivejših in socialno ogroženih družin, v drugi vrsti pa tudi od števila donatorjev in količine zbranih sredstev. Problema se zavedajo tudi nekatere občine. Tako se je na primer Mestna občina Maribor – občina, v kateri je socialna situacija še posebej pereča – odločila dvigniti cenzus za subvencionirana kosila na lastno pobudo in razliko financira iz lastnega proračuna. Sredstva za subvencioniranje oziroma plačevanje položnic za šolsko kosilo zbira tudi vedno več dobrodelnih in humanitarnih organizacij, med drugim tudi Društvo Petka za nasmeh, ki je pravzaprav pobudnik za sprejetje predloga, ki ga obravnavamo danes. Možnost otrok, da imajo zagotovljen brezplačen obrok, je torej odvisna od dobre volje občin, šol in dobrodelnih društev. Otroci so zaradi takšnih nesistemskega rešitev v neenakem položaju, saj je zagotovljenost brezplačnega kosila v šoli odvisna od tega, kako je organizirana šola, ki jo obiskuje, kako je organizirana občina, v kateri živi, ter kako dejavne so dobrodelne organizacije v njegovi okolici. Takšna ureditev je nedopustna, zato je treba subvencioniranje šolskih kosil urediti na zakonski ravni in za vse otroke enako. Peticijo Društva Petka za nasmeh, v kateri zahtevajo dvig cenzusa za subvencionirano šolsko kosilo z 18 % na 36 % neto povprečne plače na člana gospodinjstva, je v enem samem mesecu podpisalo več kot 15 tisoč posameznikov. Podprle pa so jo tudi dobrodelne in humanitarne organizacije, med drugim tudi Nacionalni forum humanitarnih organizacij Slovenije, ki povezuje 94 organizacij s statusom humanitarne organizacije. Da je to področje treba urediti, je razvidno tudi iz številnih pisem podpore, ki smo jih od vložitve zakona prejeli v Državni zbor.

Poleg številnih posameznikov so predlog podprle tudi številne organizacije od sindikatov vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture do Zveze prijateljev mladine Slovenije. Seveda pa je podpora predlogu prišla tudi iz osnovnih šol iz vse Slovenije.

Predlog zakona o spremembi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ima tako zgolj en sam cilj – in to je, da država vsem tistim otrokom, ki prihajajo iz družin v težkem socialno-materialno položaju, zagotovi brezplačen topel obrok. S predlogom se tako zvišuje cenzen za brezplačno kosilo učencem iz 18 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji na člana gospodinjstva na 36 %. Trenutno veljavna določba Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev veže pravico do subvencioniranega kosila na prvi dohodkovni razred pri otroškem dodatku, to je do 18 % neto povprečne plače na člana gospodinjstva. Cenzen za upravičenost do subvencioniranega osnovnošolskega kosila v prvem dohodkovnem razredu je trenutno postavljen na približno 180 evrov prihodka na posameznega člana družine mesečno. Za tričlansko družino to pomeni, da je zgornja meja dohodka celotne družine postavljena na približno 540 evrov, torej približno 270 evrov na starša. Po metodologiji Statističnega urada Republike Slovenije, ki jo za izračun praga revščine uporabljajo v celotni Evropski uniji, znaša trenutni prag revščine 593 evrov na ekvivalentnega člana gospodinjstva. Določitev cenzena za subvencionirano kosilo pri 18 % neto povprečne plače je torej krepko pod postavljenim pragom revščine. V Sloveniji trenutno 10 % osnovnošolcev živi v družinah, katerih prihodki ne presegajo cenzena 18 %. To pomeni, da je pravice do subvencioniranega kosila deležnih le približno 16 tisoč 500 osnovnošolskih otrok. Iz vsega tega jasno izhaja, da je cenzen postavljen odločno prenizko. S predlogom se torej cenzen za subvencionirano kosilo dviga iz 18 % neto plače na 36 %, kar pomeni, da bodo do subvencioniranega kosila poleg 1. dohodkovnega razreda pri otroškem dodatku upravičeni tudi vsi tisti iz 2. in 3. dohodkovnega razreda. Pri tem 2. dohodkovni razred pomeni od 18 % do 30 % povprečnega mesečnega prihodka na člana družine, kar pomeni zgornjo mejo 300 evrov prihodka na člana družine. Za tričlansko družino, torej starša in en otrok, ki je po podatkih Statističnega urada tudi najbolj razširjena oblika družine pri nas, pa pomeni zgornjo mejo 450 evrov na vsakega starša. Tretji dohodkovni razred, ki pomeni od 30 % do 36 % povprečnega mesečnega prihodka, pa za isto družino pomeni zgornjo mejo tisoč 80 evrov mesečnega prihodka celotne družine. Vsak od staršev torej ne sme zaslužiti več kot 540 evrov. S tem ukrepom dosežemo bolj pravično določitev upravičenosti do subvencioniranega kosila, saj se znesek določi v primerljivi višini, kot je po metodologiji Statističnega urada določena kot prag revščine, ki za tričlansko

družino znaša 593 evrov. S spremembo zakona, ki trenutno pravico do brezplačnega toplega obroka daje zgolj 16 tisoč 500 otrokom, bomo dosegli, da bo pravico do brezplačnega šolskega kosila dobilo dodatnih 28 tisoč otrok. Skupno bo do brezplačnega kosila upravičenih 44 tisoč 500 osnovnošolcev. Če v medijih ne želimo več gledati žalostnih zgodb o piskajočih alarmih, ki opozarjajo na to, da otrok nima plačanega kosila, da otroke, ki jim starši niso mogli poravnati položnice za šolsko kosilo, izločajo iz vrste v jedilnici in zgodb učiteljic, da pridejo nekateri otroci v šolo tako lačni, da jih komaj nasitijo, je treba ta zakon sprejeti čim prej in zagotoviti, da se bo pričel izvajati še pred začetkom novega šolskega leta. Dejstvo je, da so otroci v obdobju osnovnošolskega izobraževanja najbolj občutljivi ter da jih ožigosanje zaradi slabega materialnega položaja še posebej zaznamuje. Nedopustno je, da so otroci tarče posmehovanja, zbadanja ali druge oblike medvrstniškega nasilja zaradi neplačane položnice za šolsko prehrano. Država bi morala posvečati prav posebno skrb za zagotavljanje okoliščin, ki vplivajo na psihofizično stanje šolajočih otrok. Ustrezna prehrana je vsekakor ena izmed njih.

Veseli nas, da se tega zaveda tudi vlada ter da je predlog zakona podprla. Iskreno upamo, da bo predlog podprla tudi koalicija. V Združeni levici bomo zakon podprli. To, da imamo v Sloveniji leta 2015 v osnovnih šolah lačne otroke, je nedopustno, nesprejemljivo in vsekakor v nasprotju z načelom socialne države, ki ga imamo zapisanega v Ustavi. Spoštovani kolegice in kolegi, za otroke gre, tokrat zares, zato pričakujem, da bomo ta predlog soglasno podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Matej Tonin bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovani kolegice in kolegi, za otroke gre! Tudi zato bomo v Novi Sloveniji ta predlog novele podprli.

V Sloveniji subvencijo o polni vrednosti kosila pripada učencem, ki se redno šolajo in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo ne presega 18 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji, kar konkretno pomeni 180 evrov na družinskega člana na mesec. Predlagatelji predlagajo, da se ta prag poviša na 36 %. V skladu z njihovim predlogom bodo do državne subvencije v polni vrednosti kosila upravičeni vsi otroci družin, kjer prihodek znaša do 360 evrov na družinskega člana na mesec. Strinjam se z vsemi tistimi, ki pravijo, da je katastrofa, da imamo danes v razviti Sloveniji še vedno lačne otroke. Še bolj zaskrbljujoče je, da jih je vedno več. Prav je, da o teh stvareh govorimo in da iščemo rešitve, da ta problem rešimo. Predlog zakona je tak, da mu ne more nihče

nasprotovati, zaradi tega tudi ne pričakujem kakršnegakoli nasprotovanja. Poslanci že dolgo nismo dobili toliko dopisov podpore zakonu s strani osnovnih šol, dobredelnih društev in ostalih organizacij ter ljudi. Kot sem dejal, tudi krščanski demokrati bomo ta zakon podprli. Seveda pa nas tovrstno reševanje problemov ne sme zaslepiti. Mi ne smemo reševati zgolj simptomov naših težav, težav se moramo lotiti pri izvoru. Potrebujemo rešitve, ki bodo pripeljale do tega, da bo vsak naš državljan lahko imel službo – in to takšno službo z dostojno plačo, da bodo vsi njegovi otroci lahko preskrbljeni in siti. Krščanski demokrati razmišljamo nekoliko drugače; razmišljamo, kako odpraviti vzroke za revščino in ne zgolj blažiti simptome revščine. Ravno včeraj smo zato v javno obravnavo podali pet predlogov, pet ukrepov za boljšo Slovenijo. Med njim naj omenim predvsem ukrep, ki smo ga poimenovali socialni copatek, ki bo tistim z najnižjimi dohodki prinesel okoli 50 evrov višjo plačo. Za nas je nespremenljivo, da starši, ki so zaposleni, prejema tako nizke plače, da ne morejo dostojno preživeti sebe in svojih otrok. To so današnje resnične žrtve sedanjega sistema, ki je po našem mnenju lažno socialen. Seveda pa v naših predlogih predlagamo tudi druge ukrepe za razbremenitev plač in ostalih prejemkov, predlagamo razširitev dohodninskih razredov, kar bi razbremenilo tudi srednji razred, in znižanje oprispevčenja božičnice ter še številne druge ukrepe. Vsi ukrepi, ki smo jih predlagali, so namenjeni temu, da bi ljudem ostalo več denarja in da hkrati ne bi obremenili delodajalca. Za dobro delo je potrebno tudi dostojno plačilo. In država je dolžna zagotoviti okvir, da se to tudi lahko stori.

V Novi Sloveniji pozivamo vse stranke, da stopimo skupaj, kritično ovrednotimo naše predloge in odpravimo vzroke za naraščajočo revščino v naši državi. Ne smemo namreč dopustiti, da bi v naši sredini še vedno hodili lačni otroci. Želimo si, da bi politične stranke v prihodnosti tekmovali med seboj, kdo bo ponudil boljše ukrepe za več delovnih mest; in da ne bi tekmovali zgolj v tem, kdo bo ponudil večje socialne pomoči, ker tudi socialnih pomoči enkrat zmanjka, če ni delovnih mest. Ker pa se problemov ne da rešiti od danes na jutri, tudi v Novi Sloveniji, kot sem že dejal, podpiramo predlog zakona, ki bo ublažil trenutne simptome krize.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala.

Mag. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine Zavezništvo Alenke Bratušek.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala. Spoštovani!

Kot sopedlagateljica predloga zakona sem trdno prepričana, da je stanje na področju subvencij kosil nedopustno. Zakaj nedopustno? Ustava Republike Slovenije že v 2. členu pravi, da je Slovenija pravna in socialna država.

Socialna država, pa je res? Glede na podatke Statističnega urada smo priča zaskrbljujočemu pozitivnemu trendu glede rasti števila otrok in gospodinjstev, ki živijo pod pragom revščine. Stopnja tveganja revščine se iz leta v leto – in to že zadnjih šest let – povečuje. Danes je situacija taka, da je kar 35 % vseh gospodinjstev takšnih, da mesec preživijo le s težavo. Ali drugače, kar vsako tretje gospodinjstvo je takšno, da za preživetje potrebuje pomoč. Pričakovali bi jo od države, vsaj glede na določilo 2. člena Ustave. Žal potrebujejo tudi pomoč različnih humanitarnih organizacij, posameznikov, društev in združenj. Dnevno smo priča pozivom raznih društev, združenj ali humanitarnih organizacij, k tem družinam, tem gospodinjstvom, tem otrokom omogočajo, da mesec preživijo. Ne živijo, preživijo! Vlada sama tudi navaja podatke in raziskave, ki kažejo na zaskrbljujoč porast števila revnih otrok. Zaključek je, da je vlada s problematiko seznanjena, jo spremlja, lahko bi rekli, preučuje. In tu lahko rečemo – ampak; ampak od tega proučevanja naprej se stvari ustavijo, kar je nedopustno. Vemo, da vse statistike, vse primerjave, vse raziskave kažejo na to, da število revnih otrok narašča. In kaj revščina pomeni? Pomeni tudi in predvsem lakoto. Narašča število lačnih, slabo prehranjenih otrok. Društvo Petka za nasmeh je nastalo prav zaradi lačnih otrok. Si predstavljate – leta 2015 imamo sredi Evrope lačne otroke, in to ne enega ali dva otroka. Takšnih otrok, ki živijo pod pragom revščine, je danes več kot 55 tisoč. Spoštovani prisotni, 55 tisoč otrok pod pragom revščine leta 2015 v Sloveniji. Predlog zakona, za katerega danes želimo, da dobi podporo vseh nas, je, da se census glede subvencije kosil iz današnjih 18 % neto povprečne plače na družinskega člana zviša na 36 % neto povprečne plače. Želimo, da danes vsi skupaj ugotovimo, da je 360 evrov na družinskega člana daleč prenizko postavljen census, če govorimo o socialni državi. Mati samohranilka na primer ne sme zaslužiti niti minimalne plače, če naj otrok dobi subvencionirano kosilo. Meja, ki jo predlagamo, je tisoč 80 evrov na gospodinjstvo. V primeru družine govorimo o tem, da vsak starš zasluži največ 540 evrov. Mislim, da to ni pretirano. Prepričana sem, da je to minimum, če želimo govoriti o socialni državi.

Danes ne govorimo o malicah, ne govorimo o subvencijah vrtcev, ne govorimo o ostalih socialnovarstvenih storitvah, niti o družinskih pomočnikih. Ne govorimo o zavrženi hrani v naših šolah, ki jo tako mimogrede zavračajo otroci, o katerih danes ne govorimo. Niti nas ne zanimajo morebitne kadrovske zagate, saj verjetno šole ne špekulirajo s številom prijavljenih na kosilo. Danes govorimo zgolj o lačnih otrocih in o tem, da tem otrokom ponudimo en polnovreden obrok na dan. Veseli nas, da je vlada pripoznala potrebo po ustreznem reševanju predstavljenega problema, vendar pa smo prepričani, da so imeli na voljo

dovolj čas, da ustrezno premislijo in domislijo rešitve. Kot sem že povedala, na takšen zaključek napotuje kar sama vlada, ki prizna, da je seznanjena z vsemi relevantnimi raziskavami, statistikami in primerjavami s tega področja. Rešitev tu ni mnogo, rešitev je ena – in to imate danes pred seboj. Predlog zakona bo naša poslanska skupina podprla. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima gospod Miha Kordiš, pripravi naj se gospa Vesna Vervega. Izvolite, gospod Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoči, najlepša hvala za besedo.

V Združeni levici smo v sodelovanju z Zavezništvom Alenke Bratušek predlagali dvig cenusa za brezplačno šolsko kosilo. Po tem predlogu se cenus za subvencionirano kosilo dvigne iz 18 % neto plače na 36 % neto plače. Razlogi, zakaj smo ta predlog prinesli na mizo, niso samo moralne narave; ni samo to, da je v Sloveniji v 21. stoletju preprosto nesprejemljivo, da obstaja takšna raven revščine; še dodatno, še ekstra nesprejemljivo pa je, da se ta revščina pozna na prehrani otrok. V prid tega predloga pričajo tudi nekatere številke iz druge sfere, iz gospodarske sfere. Vemo, da je gospodarska rast v prvem četrtletju letošnjega leta znašala 2,9 % bruto dražbenega proizvoda; vemo, da je gospodarska rast prejšnje leto, torej leta 2014 znašala 2,6 % BDP; hkrati imamo pa kar že lep čas znaten presežek na tekočem računu plačilne bilance. Za leto 2013 na primer je ta številka 6 % BDP oziroma 2,1 milijarde evrov. Kaj to pomeni? To pomeni, da smo v letu 2013 kot družba, kot neka skupnost, kot neka nacionalna skupnost ustvarili za 2,1 milijardi evrov več, kot smo porabili. Problem pa je, da teh sadov gospodarske rasti, gospodarskega okrevanja velika večina državljanov in državljanov ne uživa. Ti sadovi dela se ne prelivajo v blaginjo, ne prelivajo se v obče blagostanje, ampak se prelivajo v žepe in bogatenje zasebnikov, kar velik del pa potem iz žepov zasebnikov naprej v davčne oaze. Saj vemo, kako te stvari potekajo. Skratka, po naše je tudi iz vidika okrevanja gospodarstva napočil čas, da se začne delati na blaginji ljudi. Najboljši takšen primer, najboljša takšna vstopna točka je, da se najprej poskrbi za tiste, ki so res najšibkejši v tej družbi, in za tiste, ki so res nič krivi za kakršnokoli dramatično družbeno situacijo in revščino, kateri smo danes v Sloveniji priča. To so otroci, otroci iz deprivilegiranih družin.

In to je razlog za tem našim predlogom, to je tudi razlog, zakaj ga bomo danes tudi podprli. Mislim, upam, da med nami ni nikogar, ki bi mu bilo 15 milijonov evrov preveč za to, da otroci niso lačni. Bilo bi zelo nesprejemljivo, če bi

se kakšen političen akter zoper temu postavil. V luči tragedije revščine, ki je družbene narave – to ni nek naravni pojav, to je globoko, globoko družbeni problem – pač ne moremo na otroke iz deprivilegiranih družin in na njihova kosila postaviti nekega vprašanja zaradi tako imenovane konsolidacije javnih financ oziroma vsiljenih politik iz Bruslja. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Vesna Vervega, pripravi naj se gospod Marijan Pobjbič. Gospa Vervega, izvolite.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Po predstavitvah stališč poslanskih skupin sodeč bomo spremembo tega zakona v tem državnem zboru podprli vsi; pa kljub temu bi rada izrazila nekaj svojih misli. Dvig tega cenusa bom opredelila skozi dve smeri. Prvo gre za zasledovanje temeljev socialne države in načel socialne pravičnosti, po drugi pa je vseeno treba imeti v mislih finančno obremenitev državnega proračuna. Pa naj se ozrem najprej na socialno plat. Ekonomsko socialne razmere v družbi se odražajo tudi v podatkih o šolski prehrani. Število vpisanih otrok v osnovno šolo se v zadnjih treh šolskih letih povečuje, delež prijavljenih za malico pa ostaja skozi zadnja tri šolska leta približno isti. Subvencija do malice, ki jo učenci in dijaki lahko uveljavljajo, je splošna, za vse enaka, to je dve tretjini vrednosti malice in jo dodeljuje država; ter dodatna, ki jo po ugotovljenih dejstvih glede prejemkov družinskih članov država tudi lahko subvencionira. Delež učencev, ki so bili v celoti upravičeni do subvencionirane malice, pa se je zelo očitno skozi zadnja tri šolska leta spreminjal. Tako je recimo znašal skozi šolsko leto 2011/2012 27 %, potem se je v letu 2012/2013 znižal za 8 % in v letu 2013/2014 povečal na 47,6 %. Prav tako se je delež tistih, ki so upravičeni do celotne subvencije za kosilo, spreminjal skozi ta leta. Trenutno je bilo v letu 2013/2014 okrog 15 tisoč učencev tega deležnih; v šolskem letu poprej pa samo 2 tisoč. Kje so razlogi za to? Podatki kažejo, da so vzrok spremembe v ekonomsko-socialnem položaju družin in znižanje dohodkov na člana družine pod prag, ki določa pogoje za dodelitev subvencije. Z druge strani pa je velik delež tudi tistih, ki niso bili več upravičeni do subvencioniranega kosila, bi pa ga potrebovali. Strinjam se z dejstvom, da dobrodelne, humanitarne in druge nevladne organizacije, ki izvajajo različne akcije, za trenutno rešitev tega problema niso sistemska rešitev in da mora država poskrbeti za prehransko in socialno varnost otrok. Kot smo že slišali, se tudi vlada zaveda tega problema in zaveda se tudi, da je zagotavljanje okoliščin, ki vplivajo na psihofizično stanje šolajočih, pomembno za doseganje vzgojno-izobraževalnih ciljev. Seveda

pa moramo razumeti tudi tisto drugo plat, drugo smer, ki jo poudarja vlada. Država letno nameni za otroke iz socialno šibkih družin približno 300 milijonov evrov v različnih oblikah: otroški dodatek, štipendije, različne oblike subvencij. Prav tako moramo imeti v mislih, da bodo v primeru uvajanja tega predloga lahko nastale razlike v socialnem položaju otrok iz prvih treh dohodkovnih razredov. Ali je socialno pravično, da bodo imeli vsi stoddostno subvencionirano kosilo, čeprav je dohodek na družinskega člana različen?! Ali bi bilo mogoče smiselno vpeljati formulo, ki velja za subvencioniranje malice v srednjih šolah? Predlagana sprememba bo nujno potegnila za seboj, kot smo že slišali, večje število zaposlenih v kuhinjah, za oskrbo več različnih jedilnikov iz zdravstvenih in drugih vzrokov, večje tehnične kapacitete v šolskih kuhinjah. Zato je prav, da omogočimo vladi možnost, da preuči vse možnosti in predlaga tisto, ki bo finančno ter kadrovske vzdržna in kjer bo vključen današnji predlog.

Ne morem mimo vprašanja, ki je bilo danes že omenjeno – odpadne hrane. Z Zakonom o subvencioniranju dijaške prehrane, ki je veljal do leta 2010, so srednje šole zagotavljale en brezplačen tople obrok dnevno za vse dijakke. Analiza je pokazala, da je ta tople obrok uživalo 79 % dijakov, da je bilo za ta namen zagotovljenih 30 milijonov evrov iz državnega proračuna. Kot ena večjih pomanjklivosti pa se je izkazala prav pretirana količina zavržene hrane. Danes smo že slišali podatke, koliko naj bi bilo te hrane letno v Sloveniji, okrog 68 kilogramov na osebo, predelamo pa jo samo eno desetino tega. Velik delež odpadne hrane pa nastane prav v vrtcih in šolah. Če bi na grobo ocenjevali stroške te hrane v šolah in vrtcih, bi lahko prišli do zneska 3,7 milijonov evrov. Če pa prištejemo zraven še stroške porabljenih energij, vode, nabave, bi ta strošek bil več kot 10 milijonov evrov. Stroški nabave hrane v osnovnih šolah in vrtcih nanesejo dobrih 90 milijonov evrov na letni ravni. Podatki, o katerih pravzaprav ne vem, kaj je še treba povedati. K problemu odpadne ali zavržene hrane bi bilo dobro pristopiti na zakonodajni ravni in operativni ravni. Dobre rešitve so že predlagane in se marsikje izvajajo.

Zaključila bom z besedami Davida Jordana, ameriškega znanstvenika, ki ga je v svojem pismu omenjala ena od ravnateljic osnovnih šol. Pravi tako: "Modrost je, da veš, kaj moraš storiti v naslednjem koraku; sposobnost je, da veš, kako naj to storiš; krepost pa je, da to dejansko storiš." Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič. Pripravi naj se gospod Matjaž Hanžek. Gospod Pojbič, izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani gospod podpredsednik, hvala lepa za besedo.

Uvodoma moram povedati, da bomo v Slovenski demokratični stranki in tudi jaz sam ta zakon podprli. Hkrati pa moram povedati, da sem osebno zelo žalosten, ko se na tak način in s takimi zakoni ukvarjamo v Državnem zboru, ker moramo reševati socialne stiske in vse tisto, kar je vezano na to; med drugim tudi tople obroke za otroke v šolah. Prepričan sem, da bi ta država morala poskrbeti za to, da bi starši teh otrok lahko sami plačevali te obroke; ne pa da sprejemamo tu zakonodajo in na tak način poskušamo preko nekih socialnih transferjev, nekih socialnih rešitev pomagati družinam, da imajo lahko otroci tople hrano v šolah. Mislim, da bi se morala še kako ta vlada in ta koalicija zavedati stanja, v kakršnem se sedaj naša država nahaja. Velikokrat poslušamo ministre, kako nam gre super, oh in sploh, kako visoko imamo gospodarsko rast in tako dalje. Na drugi strani pa vsakodnevno poslušamo o povečanem številu tistih, ki so na robu preživetja. In sem prepričan, če hočemo ta problem rešiti, ga ne bomo rešili s takšno zakonodajo, temveč s tem, da bomo ustvarili ustrezne pogoje, ki bodo zagotavljali tistim, ki so brezposelni, službo; staršem pa delo in primerno plačilo za njihovo delo, s katerim bodo lahko sami plačevali svojim otrokom tople obroke hrane ter reševali vse tisto, kar je pomembno, plačevali čeke in vse tisto, kar vsak dan poslušamo tukaj v parlamentu. Če kdo trdi, da je to socialna država, se je zelo zmotil. Zame je socialna država tista, ki zagotavlja pogoje vsem državljanom in državljanom ali pa večini, da lahko dostojno preživi svoje življenje. In to, kar se tukaj dogaja, ni dostojno življenje, če imamo na eni strani ozko skupino privilegirane mafije, ki jim gre denar na kubike, čez meje in tako dalje, ki ga praktično ne morejo porabiti; na drugi strani pa stalno večjo skupino tistih, ki komaj preživijo. Menda sem že desetkrat isto povedal v tem parlamentu in upam, da se bo to nekoga prijelo. Tega ne govorim kot opozicijski poslanec, ampak govorim kot Marijan Pojbič, kot človek, ki mi ni vseeno, kaj se s temi ljudmi dogaja. In prosim to koalicijo in vlado, ki ima v tem trenutku vajeti v svojih rokah, da začne ustvarjati pogoje, da bo lahko gospodarstvo funkcioniralo boljše, da bodo ljudje lahko zaposlovali in da bodo ljudje za svoje delo dobili ustrezno plačilo – plačilo, ki bo dostojno, s katerimi bodo lahko preživeli sebe in svojo družino. To mora biti ključ, če želimo stopiti iz tega začaranega kroga; ne pa, da se vrtimo v tem začaranem krogu in nonstop govorimo o neki socialni.

Spoštovani kolegice in kolegi, sprašujem vas, od kod bomo jemali, od kod bomo plačevali, če ne bomo ustvarjali? Jaz ne vem, ali tega ne razumemo, da vedno ne bomo mogli dajati niti za socialo, če ne bomo ustvarjali, če ne bomo ustvarjali novih delovnih mest, delovnih mest z višjo dodano vrednostjo. Ne pa vedno več in več ljudi z minimalno plačo, s katero ni možno niti preživeti niti umreti. Tisti, ki pravijo, da je z minimalno plačo možno preživeti,

da imaš še zraven dva otroka ali pa tri, se krepko motijo. Zato pomeni, da je treba nekaj storiti na tem področju, na outputu in moramo to storiti. In to ima v tem trenutku nalogo vlada in koalicija. Opozicija bo naredila čisto vse, podprla vse ukrepe, ki jih boste predlagali, vam garantiram, brez vsakega problema, ki bodo šli v to smer. In zato vas prosim, prosim, dajmo začeti delati na tem področju. In tukaj Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ne more narediti nič drugega, kot da lahko gasi požare. En tak zakon, ki ga danes sprejemamo, je samo to in nič drugega. Jaz tukaj ne napadam ministrice in ne napadam ministrstva za delo in družino, ker se bori za to, hvala bogu. Tokrat moram pohvaliti, da podpira tudi tiste stvari, ko ugotovi, da neke stvari ne gredo v pravo smer. Ampak govorim pa o celotni vladi in koaliciji. Kot opozicijski poslanec garantiram, da bom naredil čisto vse, kar je v moji moči, da bomo šli po tej poti, o kateri danes govorim. Lepo vas prosim, vse v državnem zboru. Mislim, da to enajstič ponavljam v tem državnem zboru. Ko gre za našo skupno prihodnost, nehajmo se deliti. Jasno je, da smo različne stranke, imamo različne poglede na določene zadeve, ampak vendarle tisti ključni elementi, ki so potrebni za to, in tisti ukrepi, ki so potrebni za to, da bomo lahko stopili korak naprej, pa moramo stopiti skupaj, ne glede na to, kdo je kdo, kako se kdo piše, kdo je v kateri politični stranki. Ne glede na to, lepo vas prosim.

In da se še malce vrnem čisto konkretno k temu zakonu, vam bom prebral neke stvari, ki so jih poslali naše državljanke in državljani in ki so res tudi mene prizadeli, moram povedati, ko to prebiram. Ena gospa je zapisala: "Sprememba zakona je nujna. Sramotno, žalostno in nevredno človeka je finančno stanje naših mladih družin in seveda otok. Srce me boli, ko spremljam zgodbo mojih otrok in vnukov ter tudi vseh ostalih otrok po Sloveniji. K sreči smo nekateri dedki in babice v malo boljšem položaju in pomagamo po najboljših močeh, da otroci niso vsak dan lačni. Zavedati se moramo, da smo že mi finančno izčrpani. Naš drug steber za pokojnino in vsa možna razpoložljiva sredstva so v glavnem že odšla za preživetje odraslih otrok in vnukov. Dnevno se sprašujem, do kdaj bomo še lahko; in če ne, kaj bo potem sledilo?! Poleg lakote še deložacije zaradi nezmožnosti plačevanja kreditov. K sreči imam pridne, zdrave, dejavne in izobražene otroke, vendar z zaposlitvijo za sramotno nizek dohodek oziroma brez zaposlitve. Sedanja situacija jih razjeda. Za prvo gašenje požara je sprememba zakona nujna. Občutno število otrok in staršev prikriva svoje težko socialno stanje in kljub našemu trudu, da jih zajamemo in jim omogočimo vsaj en obrok, jih je sram priznati, da tega ne morejo omogočiti svojim otrokom. Ravno tako se število staršev, ki ne morejo plačevati kosila, ne zmanjšuje, temveč nasprotno – povečuje. Nedopustno je, da imamo v Sloveniji znotraj šolskega sistema lačne otroke, ki jim starši ne

zmorejo plačevati toplega obroka. Pozivamo Državni zbor, da sprejme predlagano spremembo tega zakona. /.../ Menim, da je sprejetje zakona nujno, saj je vse preveč prebivalcev Slovenije, ki zaradi različnih razlogov največkrat, brez lastne krivde ne morejo živeti človeka dostojno življenje. Če so ob tem prizadeti tudi otroci, je moralna dolžnost vseh, da jim po svojih močeh čim bolj pomagamo. Kot aktivna državljanska sem mnenja, da je sprejetje zgoraj navedenega predloga zakona nujna. Ne glede na vse, kar pišejo in govorijo mediji, je dejstvo, da se v svoji okolici vsak dan srečujem z ljudmi, ki so dobri starši, pa svojim otrokom zaradi obstoječega cenusa ne morejo zagotoviti dovolj hrane in oblačil, kaj šele udeleževanja v raznih interesnih skupnostih ali jim omogočiti počitnice. Srčno upam, da bo v Državnem zboru zmogla zdrava pamet in da bodo poslanci predlagane spremembe podprli."

Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovano ministrstvo, mislim da temu, kar sem zdaj prebral, praktično nimaš kaj dodati. Vsakega izmed nas mora ne samo zapeči vest, mora ga zaboleti tudi srce. In mislim, da je to trenutek, ko se moramo zavedati, da je nujno potrebno v tej državi nekaj korenitega spremeniti. Samo izposojanje denarja in na takšen način gašenje požarov, kot je ta zakon, ki ga podpiram, ne bo prineslo večje blaginje in zmanjšalo problematike na tem področju naših državljanov in državljanov, tistih, od katerih sem danes tukaj prebiral njihova mnenja. Vas to pozivam – Državni zbor, prav tako pozivam ministrstvo za delo in družino, da prepriča vlado, da bo ustrezno ukrepala, kar se tiče tega zakona, ta zakon podprli in vsaj do nekega dela pogasili tisto, kar se pogasiti da. Hkrati pa najmanj kar pričakujem, da bo vlada in koalicija začela razmišljati v smeri, kot sem govoril prej, da začnemo ustvarjati. Da začnemo ustvarjati pogoje, da bodo naši podjetniki, obrtniki začeli zaposlovati in da bodo tisti ljudje, ki bodo zaposleni, s svojim plačilom lahko servisirali funkcioniranje svoje družine. Mislim, da je to naša naloga, naša primarna naloga.

Lepo prosim, da se tega vsi skupaj v tem parlamentu zavedamo in se nehamo igrati mačke in miši, nehamo se igrati rdeči, črni, žuti, rumeni in ne vem kakšni. Začnimo se zavedati, kaj so naše naloge in zaradi česa smo bili izvoljeni v Državni zbor in tudi hkrati Vlada kot izvršilna veja oblasti. Pričakujem in prosim, da se tega vsi skupaj zavemo in začnemo delati na takšen način, da bodo v tem mandatu ljudje bistveno bolj zadovoljni, kot so sedaj. To pa je odvisno od sedanje vlade in sedanje koalicije. S strani opozicije imate popolno podporo, ko gre za takšne predloge, ki bodo šli po tej poti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Hanžek, pripravi naj se gospa Erika Dekleva. Izvolite, gospod Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa, predsedujoči.

Danes moram povedati, da včeraj nisem imel čisto prav. Vesel sem, da sem se motil, vsaj v današnjem primeru. Govoril sem o tem, da tisti, ki imajo, sicer sočustvujejo s tistimi, ki nimajo; a le sočustvujejo, ne naredijo pa nič, ker najdejo mnogo ovir, ki to preprečujejo, da bi kaj naredili. Današnji govori kolegov poslancev in kolegic poslank pa dokazujejo, da sem se – vsaj danes – motil. Upam, da se bom v prihodnosti še kdaj motil na enak način. Vseeno pa bi se vrnil še malo na včerajšnji zaključek, citat; ponovno moram citirati Mary Wollstonecraft, ki je pred skoraj 250 leti napisala, da ne potrebujemo dobrodelnosti, ampak pravičnosti. Res je, da je to, kar danes sprejemamo, zelo pozitivno, zelo dobro; ampak še vedno je to vprašanje dobrodelnosti, ne pa pravičnosti. Če se vrnemo za deset let nazaj, je danes BDP na prebivalca mnogo večji, kot je bil pred desetimi leti; a istočasno ugotavljamo, da imamo mnogo večji delež revnih, kot smo jih imeli takrat. Kaj to pomeni? Da samo rast BDP ne pomeni ravno vse, da mi vsi dobro živimo. Če malo dlje pogledamo, vidimo zakaj. Neenakost se je povečala.

Od rasti BDP imajo največ koristi tisti, ki že tako ali tako imajo vse; reveži so pa vedno večji reveži in vedno bolj padajo pod mejo revščine, kakorkoli jo določimo. In zato sem prepričan, da je treba k reševanju revščine pristopiti drugače. Seveda to absolutno podpiram, se strinjam, ampak je treba narediti večji korak – zmanjšati razlike v dohodkih med ljudmi, tudi zaposlovati in ostalo. Razvitost države se ne meri po deležu bogatih, ampak se meri po deležu revnih. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Erika Dekleva, pripravi naj se gospa Iva Dimic.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Hvala za besedo. Res je žalostno, da imamo v Sloveniji Zakon o šolski prehrani, da imamo Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, da imamo veliko humanitarnih organizacij in tudi posameznikov, ki radi pomagajo, ki pogosto pomagajo z donacijami in še kako drugače; pa vendar v šolah veliko lačnih otrok. Problematike šolske prehrane do sedaj očitno ni rešila nobena politika. Predlog Združene levice sicer širi krog upravičencev do subvencioniranega kosila, vendar po mojem mnenju v končni fazi tudi ne bo rešil tega problema; kajti lotevajo se ga na napačni strani in morda tudi nekoliko populistično. Dejstvo je, da kot država ne potrebujemo več subvencij, več socialnih transferjev, potrebujemo več zaposlitev in višji

standard ljudi. In zato ni dovolj niti populistično razburjanje gospoda Pojbiča in branje odzivov, ki smo jih dobili in seveda skrbno prebrali vsi; potrebno je mnogo več. Jaz osebno verjamem, da vlada ve, kaj; da to dela. Morda sicer ne tako zelo hitro, kot si vsi želimo, vendar vztrajno in dobro. Prvi rezultati so pravzaprav že tu. Vse to ni dober razlog, da pustimo stvari take, ko so; čeprav gre za gašenje požara, moramo nekaj narediti. Strinjam se z vsemi, ki so rekli, da je nedopustno, da imamo v šolah otroke, katerih starši enostavno nimajo dovolj finančnih sredstev, da bi jim plačali malico oziroma šolsko prehrano. Glede na mnoge odzive šol, ki smo jih v teh dneh prejeli, teh ni tako malo. Če gremo na konkreten primer, da si bomo to lažje predstavljali – če dva starša v družini, oba brezposelna, prejmeta denarno socialno pomoč ter ob tem preživljata enega otroka in zaradi tega seveda dobita otroški dodatek, zaradi tega že presežeta cenzus za subvencionirano kosilo. Najbrž ni treba izpostaviti, da v Sloveniji denarne socialne pomoči in tudi otroški dodatki niso tako visoki, da bi lahko ljudje s tem dostojno preživeli. Subvencija kosila je pravzaprav v Sloveniji edini socialni transfer, ki je namenjen izključno otroku in se ga ne da nikakor kako drugače porabiti; zato je prav, da se kriteriji spremenijo oziroma da se zviša cenzus in se s tem omogoči širšemu krogu učencev subvencionirano kosilo. Zavedam se, da bodo za tako rešitev potrebna dodatna finančna sredstva oziroma jih bo treba prerazporediti. To pa ni tako enostavno, kot se sliši, kajti to pomeni, da bomo nekje komu morali nekaj vzeti, da bomo lahko to postavko povečali. Je pa res, da morda ni vedno treba obremenjevati proračun, čeprav je to najlažje. Verjamem, da se lahko problema lotimo celostno, sistemsko, inovativno, predvsem pa vsi skupaj. Tukaj mislim na vodstvo šol, na centre za socialno delo, lokalno politiko, ki je ustanoviteljica šol, in tudi na vlado. Žal ne verjamem, da bi pomagali predlogi, kot je bil včerajšnji od Nove Slovenije. Bolj se bojim, da bi vse to znatno opustošilo državni proračun in bi bilo potem še manj denarja za subvencije in različne socialne transferje. Ko že govorimo o lačnih otrocih, morda ne gre prezreti dejstva, da na eni strani res na tone užitne hrane konča v smeteh, konkretno 260 tisoč ton letno v Sloveniji; na drugi strani pa imamo 300 tisoč ljudi, ki živijo pod pragom revščine – in to je absurdno. Če to malo preračunamo, lahko ugotovimo, da bi na vsakega posameznika lahko dobili več kot dva kilograma hrane na dan. Vemo, da je to Francija prepoznala, da je tudi reagirala ustrezno, zakonsko. Z zakonom je namreč naložila veletrgovcem, restavracijam in vsem drugim, da morajo hrano, ki je niso prodali in ki ima še vedno rok uporabnosti, nameniti oziroma podariti v humanitarne namene; poleg tega pa so morali sprejeti tudi ukrepe, s katerimi morajo zmanjšati in preprečiti, da bi hrana končala v smeteh. Pri nas pa nekako vse temelji

na komunikaciji med humanitarnimi organizacijami in trgovci, na dobrotelčnih koncertih in drugih akcijah, ki so seveda vedno dobrodošle; niso pa nikakršna rešitev.

Sama bom podprla predlog zakona v prvem krogu branja. Upam, da bo do drugega vlada pripravila ustrezne rešitve z vidika pravičnosti in z vidika dostopnosti. Zaključim pa naj, kot je ravnateljica iz Osnove šole Brezovica pri Ljubljani, ki meni, da taka sprememba ni strošek države, temveč vložek v njeno prihodnost. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Iva Dimic, pripravi naj se gospa Irena Grošelj Košnik.

Gospa Dimic, izvolite.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Govoriti o lačnih otrocih v Republiki Sloveniji, v naši samostojni državi se mi zdi, da je postalo že neke vrste ideologija. O teh lačnih govorimo že od leta 2012 pa do danes; pa tega v državi še vedno nismo odpravili. Še vedno govorimo. Krščanski demokrati smo povedali, kaj si mislimo o teh zadevah, in smo tudi povedali, kaj mora država narediti, da bo tega vedno manj. Enostavno – nižje davke, enostavne postopke in odprto gospodarstvo. Ljudje bodo imeli plače, ki bodo vredne človekovega življenja, dostojanstva. Ti starši, verjemite, si želijo plačevati položnice svojim otrokom v vrtcu, v šoli in tudi malice in tudi, da jim še ostane doma, da lahko še kaj popoldne skuhamo ali za večerjo. Skratka, dvig praga in povečanje števila otrok je korak v pravo smer, vendar nisem prepričana, da se ga lotevamo na prav način. Govora je bilo, kako smo v Sloveniji razslojena država. Jaz imam tukaj podatke, vir OECD 2013, ki govori, da je Slovenija že danes socialno najmanj razslojena država med vsemi razvitimi državami. Stopnja neenakosti je manjša, dohodkovne razlike so najmanjše; mi pa že zdaj govorimo, kako je vse slabo v Sloveniji, kakšne so velike razlike. Seveda, da tukaj povem, osebno zagovarjam enako porazdeljenost dobrin, kar pa še ne pomeni, da nekdo, ki ima voljo, ki ima delo, ki ima smisel, ne bi imel nekoliko več, ampak da je treba poskrbeti za tiste, ki imajo najmanj. Tukaj moramo biti zelo pazljivi, kako in kaj podajamo in kaj govorimo. Prepričana sem, da ste vsi prebrali delovni dokument službe Komisije, ki je bila obravnavana na odboru za evropske zadeve, Poročilo o državi Slovenija 2015. Na strani 65, Socialna vprašanja: "Revščina in socialna izključenost sta se leta 2013 še naprej povečali. Slovenija se je tako še bolj oddaljila od svojega cilja na področju revščine in socialne izključenosti. Število ljudi, ki jih ogroža ta revščina ali socialna izključenost, se je povečala in v letu 2013 dosegla 410 tisoč, kar je precej nad ciljem Slovenije, ki je bilo nekako 320 tisoč.

Stopnja revščine sicer ostaja pod povprečjem Evropske unije, vendar se od leta 2009 stalno poslabšuje." Od leta 2009. Vprašanje, ki bi ga verjetno marsikateri starš zastavil poslancem in vladi, zakaj je temu tako. Pa še enkrat povem, v Novi Sloveniji poudarjamo, da solidno plačilo za dobro opravljeno delo rešuje revščino v tej državi in da mora vlada narediti vse, da bo omogočila ljudem, da s svojimi rokami preživljajo svoje družine in svoje otroke. In še enkrat povem – nižji davki, enostavni postopki in odprto gospodarstvo. Bilo je omenjeno, da je nekaj Nova Slovenija včeraj predlagala. Ja, Nova Slovenija je včeraj predlagala paket davčne zakonodaje, ki bi naredila poslovno okolje tako dobro, da bi bilo primerljivo evropskemu okolju, in ki bi bilo atraktivno poslovno okolje, kot ga imajo v Nemčiji, kjer je trenutno stopnja brezposelnosti v Evropi najnižja. Samo to smo želeli. Mislim, če želite enako dobro narediti tej državi, da bi morale ta paket davčne zakonodaje tudi koalicijske stranke poprijeti z vsemi štirimi, bi rekel človek, in to realizirati. Ker želimo narediti okolje, ki bili omogočalo ljudem dostojno preživetje.

In vendar mogoče ideološko pričakujem še marsikatero razpravo na temo revščine. Na temo revščine. Mi zdaj govorimo o Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, o dvigu razreda cenzusa za dodelitev kosil še nekaterim plačnim razredom. Ampak mi ne smemo pozabiti na revščino in socialno izključenost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Irena Grošelj Košnik. Pripravi naj se gospa Janja Sluga. Izvolite, gospa Košnik.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani obe ministrici, spoštovani kolegice in kolegi.

Ta predlog zakona o spremembah pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev precej širi krog upravičenih otrok do kosila v osnovnih šolah. Od sedaj, ko prejema brezplačno kosilo okoli 16 tisoč 500, otrok bi po tem predlogu prejelo kosilo okoli 50 tisoč otrok. Mislim, da je to pravi korak, dober korak v pravo smer, saj na ta način ustvarjamo bolj enake možnosti za vse osnovnošolce pri osnovnih življenjskih pogojih. Prav tako mislim, da je to tudi pravi korak v smislu, da se lažje obvladuje posledice teh otrok, ki živijo v gmotno prikrajšanih družinah. Otroci pač ne morejo vplivati na to in ne morejo spreminjati teh okoliščin, saj so prisiljeni deliti usodo svoje družine in ožjega socialnega okolja. Ministrstvo za šolstvo in ministrstvo za delo in družino že tesno sodelujeta, ko pripravljata dopolnitve in variante k temu predlogu v smislu, da bosta povezana dohodkovni razred in višina subvencije, da bo ta subvencija prišla v prave roke, da bo ciljno usmerjena. Prav tako menim, da je treba ta ukrep časovno umestiti tako, da se bodo šole

lahko logistično, organizacijsko in tudi tehnično pripravile na večje število obrokov. Poudarila bi še to, kako pomembno je, da se s tem ukvarjajo tudi nevladne organizacije, da so imele pri obravnavi teh predlogov in tudi pri odpiranju tega problema veliko zaslug. Želim si tako dobrega sodelovanja tudi v prihodnje.

Da pa ne bom govorila samo o pomanjkanju in prikrajšanju, bom povedala še nekaj bolj spodbudnih primerjav z Evropsko unijo, ki veljajo za leto 2013. To je, da je bila v tem letu stopnja tveganja revščine v pri nas 14,5 %, povprečje v Evropski uniji je 16,6 %; stanovanjsko prikrajšanih prebivalcev je bilo pri nas 3,3 %, v Evropski uniji 3,9. Zadovoljstvo z življenjem je bilo pri nas ocenjeno s številko 83, v Evropski uniji pa 80. Samo toliko za mogoče malček bolj optimističen pogled na našo državo. Vsekakor pa podpiram in zagotovo mora iti ta predlog v nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosila ministrica dr. Anja Kopač Mrak. Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Dragi poslance in poslanci!

Jaz sem vesela, da je danes to tema, o kateri razpravljamo vsi zelo podobno in se zavedamo skupne odgovornosti, da stvari postavimo drugače. Morda se v razpravi izpostavi to strinjanje, ki je, da se zavedamo vsi skupaj, da so lahko rešitev samo nova delovna mesta, predvsem kakovostna delovna mesta, ne prekarna delovna mesta; da imamo gospodarstvo, ki ima višjo dodano vrednost, da bo bruto domači proizvod, kot je gospod Hanžek izpostavil, pač v funkciji tega, da vsi živimo bolje. Po drugi strani je res dejstvo, da smo, če pogledamo Ginijev koeficient, ki meri razlike v družbi glede na dohodek, ne premoženje; poudarjam, smo ena bolj egalitarnih družb znotraj OECD. Smo najmanj razslojena družba, če tako rečemo, glede na dohodek, zopet treba poudariti. To so vse dejstva. Dejstvo pa je na žalost, če pogledamo povprečno plačo v naši državi, je, kakršna je. Če pogledamo delež ljudi, ki so na minimalni plači, je sicer danes številka mnogo nižja, kot je bila še eno leto nazaj. Danes, ko se pogovarjamo o minimalni plači, govorimo o približno 38 tisoč ljudeh, še pred letom smo govorili o številki 47, 48 tisoč. Vseeno gospodarska rast je v funkciji, ljudje zaslužijo bolje in tudi številke glede brezposelnih registriranih oseb so vseeno boljše, kot so bile. Mi smo začeli leta 2013 s 124 tisoč; danes jih je, mislim, da bomo mesec končali s 110 tisoč. Absolutno še vedno preveč, ampak stvari gredo na bolje; seveda za vse tiste, ki so še vedno med številkami brezposelnih, prepočasni. In se strinjam, za vse tiste otroke, ki živijo v družinah s stiskami, ki jim starši ne morejo zagotoviti plačila kosila, da je razpravljanje o tem, kaj pomeni to z

implementacijskega vidika, kaj je socialno pravično za njih – to pomeni bore malo. Na žalost moramo tudi ta vidik upoštevati. Če bi bilo samo na meni ali verjetno tudi na nekaterih, bi stvari vpeljali včeraj. Jaz sem vseeno vesela, da lahko rečem, da smo 2012 tudi na pobudo moje stranke Socialnih demokratov, ko se je sprejemal tisti proračun leta 2012, zagotovili dodatna sredstva, da se je malica rešila; ker podobno smo imeli problem in tudi z malicami na žalost, so kosila izpadla iz sistema takratnih sprememb. In ko je Združena levica skupaj z ZaAB vložila to spremembo zakona, je bila naša pozicija, da moramo absolutno zagotoviti podporo, se dogovoriti o načinu, da to implementiramo, ker to je bila tudi naša želja, zapisana tudi v koalicijski pogodbi. Se zavedamo problemov. Jasno pa je, da je žalostno to, da moramo znotraj svojih resorjev najti sredstva. Moja naloga je predvsem, da pogledam, kje je sploh možno; ob tem, da vemo, koliko so se zmanjšala sredstva za socialo, in da so za vsak milijon evrov, ki ga je treba zagotoviti, številna prerekanja in utemeljevanja, ker smo v realnosti, v kateri smo. Verjetno se lahko pogovarjamo in Združena levica misli, da fiskalna konsolidacija ni toliko pomembna, da z njo pretiravamo. Dejstvo je, da kar se sedaj dogaja v Evropi, je pomembno, pomembna je tudi – čeprav za ljudi, ki živijo v stiskah – obrestna mera. Vse to so neka dejstva, ki nimajo ne vem kakšne vloge v njihovem življenju, na makro nivoju države pa imajo. Ministrstvo za finance je tisto, ki nas vedno znova postavlja v te okvirje. Mi, ki se ukvarjamo s stiskami ljudi, vsak dan znova iščemo možnosti znotraj teh okvirjev, da pobrskamo, najdemo in zagotovimo sredstva. Vesela sem, da vseeno je prišlo do nekih sprememb. Če se spomnite, smo novembra 2013 sprejeli spremembo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, s katerimi smo na področju državnih štipendij bistveno povečali obseg le-teh; potem smo zagotovili, da se izredna denarna socialna pomoč ne upošteva več. Zagotovili smo višje otroške dodatke in denarno socialno pomoč za enostarševske družine, tudi druge spremembe so bile še. Skratka, poskušamo spreminjati stvari. Če bi imela idealno palčko, bi marsikaj še hitreje naredila, ampak v danih razmerah poskušamo na ministrstvu narediti, kar je le mogoče. Tudi v tem primeru kosil smo se usedli takoj s šolstvom in obljubili, da bomo v okviru proračunov za 2016 in 2017 skupaj poskušali tudi mi zagotoviti ta sredstva; ker na koncu ne gre za to, kateri resor je pristojen, ampak zato, da se ljudem pomaga.

Je pa še morda ena stvar, ki je bila v razpravi izpostavljena, ki jo je treba tudi jasno povedati. Davčna reforma je pomembna, ampak treba jo je, na žalost, saj vem, da ne marate slišati besede celovitost; ampak tukaj zadaj morajo biti izračuni. Zakaj? Poglejte, mi z davki in prispevki, s prispevki predvsem, zagotavljamo vire za pokojninsko, zdravstveno blagajno.

Veste, kakšni so pritiski, kakšna so dejstva. Prej ste razpravljali o nekem predlogu za spremembe znotraj pokojninskega sistema za eno kategorijo, ni pomembno, za katero. Dejstvo je, da s temi prispevki zagotavljamo viro za to, da lahko vedno večji delež starejših ljudi, ki so v pokoju, dobiva pokojnino. In je treba uravnovežiti vse interese, potrebo po višjih neto plačah, seveda, vsi se strinjamo; po drugi strani zagotoviti pokojninsko blagajno, funkcionirano, zdravstveno blagajno in izračunati dohodninske razrede, ki so danes verjetno preveč stopničasti in prehitro zapade. Jaz se bom tudi v tej reformi nekako poskušala usmeriti v to, da prerezporedimo te obremenitve, da razbremenimo delo in da bolj obremenimo kapital in premoženje. Smo, tudi če primerjalno gledamo, država, ki ima bolj obremenjene stroške dela ter manj kapital in premoženje. Tu znotraj bo treba najti rešitve. Bom pa tudi, da se prvič celovito povežejo dohodninski razredi, tudi z razredi, ki jih imamo na področju sociale, ker ne sme se zgoditi, da je nekdo dohodninsko, pomeni, da dobi 2 evra več. In potem, ker ni povezave z lestvico na področju socialne, to pomeni, da dobi na koncu bistveno manj kod nekdo, ki ima 10 evrov manj. Treba je pogledati, če povem bolj poenostavljeno, kako se dohodninsko obravnava dohodke s tem, kaj potem na področju subvencij in različnih socialnih transferjev ljudje dobijo, da se pogleda celota in da s tem skupaj zagotovimo neko primerljivo zvezno raven različnih dohodkov, ker s tem bomo tudi učinkovitejše nastavljal probleme revščine. Ne bo očitkov, da se nekaterim ne splača delati, ker je bolje biti doma, dobiti nižjo plačo, ker potem dobiš višje transferje. Tukaj znotraj bo treba najti in preračunati najbolj optimalno možnost. Dejstvo je, tisto, kar nas omejuje, je fiskalna konsolidacija in tudi gospa Dimic je dobro izpostavila poročilo. Mi tudi v evropskem okvirju, na EESC, ki je naše matično telo, ves čas, ko je razprava o tem, izpostavljamo pomen, da so vsi cilji, ki so enakovredni, ne more biti fiskalna konsolidacija edini cilj, ki je opevan, treba je gledati fiskalno konsolidacijo v luči enega izmed ciljev Evropa 2020, ki pa je tudi zmanjšanje absolutne številke revščine znotraj držav članic. In tukaj znotraj je treba zagotoviti večjo enakopravnost različnih politik. Problem je, da je na ravni Evrope, naše skupne nadnacionalne tvorbe socialna politika popolnoma izven pristojnosti in da je v okviru zgolj pristojnosti nacionalnih držav; kar seveda ne zagotavlja, če ti o ekonomski politiki, fiskalni konsolidaciji govoriš na ravni Evropske unije, med tem ko socialni politiki zgolj na ravni posameznih držav članic. S tem ne zagotavljaš enake možnosti in moči posameznih politik, zato je v tem okviru vedno glasnejša skupina držav članic, ki poskuša – na žalost neuspešno – tudi socialno politiko postaviti na raven politike, ki je relevantna na ravni Evropske unije, ki je tudi naša skupna tvorba, naša skupna država. To so

problemi Evropske unije in dejstvo je, da bomo s tem predlogom zakona lahko kakšno stisko otrok – in to je zelo pomembno – rešili; ne bomo pa odpravili revščine. Revščina je na žalost pojav sodobne družbe, se pa različne države z različnimi prerazporeditvami različno dobro in učinkovito s tem soočajo. Želela bi si, da bi bila Slovenija še bolj uspešna na tem. Čeprav moramo reči, pri čemer vem, da vsi, ki o statistiki govorimo, si rečjo, statistika – vedno se lahko naredi karkoli. Ampak dejstvo je, da na primerjalni metodologiji, ki se uporablja za vse evropske države, vseeno Slovenija ni med najslabšimi državami. Slovenija je po stopnji tveganja revščine med državami, ki se bolj učinkovito soočajo s tem vprašanjem. Tudi Evropska komisija o analizah pravi, da so socialni transferji, politika socialnih transferjev med bolj učinkovitimi glede na to, kolikšen delež BDP namenimo za to, kakšno imamo stopnjo tveganja revščine. To seveda tistim otrokom, ki danes nimajo, tistim družinam, ki se soočajo z revščino, nič ne pomeni. Ampak so pa dejstva, za katere je vseeno, da se nam ne zdi, da je vse samo črno.

Jaz verjamem, morate pričakovati v naslednji obravnavi ob drugem branju amandmaje s strani Vlade. Skupaj z Ministrstvom za izobraževanje, šolstvo in šport bomo zagotovili in se potrudili, da bomo dali maksimalno od sebe, da bodo te spremembe čim hitreje uveljavljene in da bodo tudi dosegle čim širši krog upravičencev. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Janja Sluga, pripravi naj se gospa Violeta Tomič.

Izvolite, gospa Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Jaz sem vesela, da smo se glede tega predloga tako zelo poenotili in da se strinjamo, da je stvar treba podpreti. Vesela sem tudi tega, kar je povedala ministrica. Namreč, odkar smo v tem državnem zboru, tudi naša poslanska skupina ugotavlja, da se največkrat pojavijo težave pri povezovanju posameznih ministrstev med seboj. Pozdravljam ta korak, da so se uspeli povezati in najti neke rešitve, ki bodo pripomogle k rešitvi tega vprašanja. Otroci, ki živijo pod pragom revščine, smo ugotovili, je čedalje več in tudi ta predlog tega ne bo rešil; je pa nek ukrep, ki jim bo vsekakor pomagal v njihovem vsakdanjem življenju. Za otroke je prehrana, vsakodnevna, se pravi raznovrstnost in tudi nek topel obrok, pogoj za njihovo zdravje, za njihov dober razvoj. To je, kot rečeno, naložba v našo skupno prihodnost. Absolutno se s tem predlogom strinjam. Bilo je tudi izpostavljeno, da bi se lahko zgodilo, da bi nekako s 16 tisoč 600 učencev, ki danes prejemajo kosilo, prišli na 53 tisoč, kar seveda pomeni neke tehnične in kadrovske težave. Pričakujem, da bosta ministrstvu tudi na tem področju stopil skupaj in našli ustrezne

rešitve. Mogoče je pa tudi res teh nekaj pomislekov, ki je bilo izraženih, ko sem šla gledat, kakšna je višina dohodka po posameznih razredih za otroške dodatke, je bistvena razlika med 1. in 3. razredom. Tretji dohodkovni razred je kar dvakrat višji dohodek, zato bi se tudi mogoče meni zdelo smiselno, da se uvede neka progresija, nek odstotek, ki bi postopoma povečeval ta odstotek.

Vsekakor, iz vseh vidikov ta predlog podpiram. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Violeta Tomić, pripravi naj se gospod Janko Veber. Izvolite, gospa Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Mene veseli, da smo se okoli te problematike tako poenotili in da so pomisleki, ki jih izražamo tukaj, bolj tehnične narave. Ampak vendar bi se moja razprava dotaknila določenih mnenj, ki sem jih slišala danes. Strinjam se z razpravljalci, da je trajnejša rešitev v novih delovnih mestih. Absolutno se strinjam, toda to je dolgoročna želja vseh nas, do takrat pa bi na ta način in s tem zakonom poskrbeli za svoje najranljivejše člane družbe ter jim zagotovili topel in kvaliteten dnevni obrok. Prav tako je to tudi edina oblika pomoči, ki gre direktno otroku in prav nobenemu drugemu. Nihče otroku ne more tega napraviti recimo za plačilo položnic, kakor vemo, da za otroški dodatek in druge socialne transferje, ki so namenjeni otroku, ne morem trditi, da ne gre za druge prepotrebne stvari; in za prehrano po navadi potem zmanjka. Druga stvar, ki je, dotaknila bi se tudi tega, da nam je bil očitan v eni točki populizem. Zanimivo je, da tukaj ogromno razpravljamo o privatizaciji davčnih blagajn, o fiskalnem pravilu, in takrat seveda ne gre za populizem, kadar se dotaknemo socialnih tem, pa zelo radi slišimo takšne očitke. Žalostno je, da vlada – in ne samo ta, tudi vse prejšnje – nikoli ne pomišljajo, kadar se gredo megalomanske investicije v različne TEŠ 6 in podobne, ki smo jih doživeli. Na primer, trenutno zdaj se je zapravilo že 15 do 20 milijonov za raziskavo, ali je nova nuklearna na potresnem območju, ali ni. Tukaj gre za manjši znesek, gre za 15 milijonov, ki bi šel direktno za prehrano otrok. Naslednje, ker smo tukaj slišali, so pa viški in zavržena hrana. Seveda je zavržena hrana v šolah, srečujemo se s tem, vendar to nima čisto nobene veze s socialno ogroženimi osnovnošolci. Tudi vse afriške otroke bi lahko nahranili z zavrženo hrano iz Evrope, pa, kot vemo, se to ne izvaja. Živimo pač v takšnih časih, smo potrošniška družba, na vsakem koraku imaš 50 % znižanja za nek izdelek, če vzameš dva. Vemo, da so vsi ti megamarket prepolni hrane, in namesto, da bi se jo razdelilo revnejšim, gre v uničenje. Po drugi strani, pa v osnovnih šolah smo pred kratkim slišali, da se tudi takšna hrana zaradi

javnih naročil in zaradi tega, da se zasleduje, da je hrana, ki jo dobimo, čim cenejša, včasih otrokom streže hrana, ki je že pretečenega roka in bi bilo dobro, da bi bila zavržena, preden pride otrokom na krožnike. Tudi to je ena plat teiste medalje. Ampak tega problema ne bomo rešili tukaj in sedaj. Lahko bi pa, jasno, da ne bi prihajalo do zavržene hrane, v osnovnih šolah naredili vrsto, še eno tako, kot je vrsta na Karitasu in Rdečem križu. In tam bi revni otroci čakali na hrano, ki ostane njihovim bogatim sošolcem. Seveda ne želimo tudi tega.

Še besedo ali dve o izkoriščevalcih, ki se jih bojimo, raznih vrst socialnih pomoči. Trenutno je preko 18 tisoč osnovnošolcev upravičenih do subvencionirane prehrane, se pravi do kosila, koristi pa to obliko pomoči 16 tisoč otrok; kar pomeni, da kar 2 tisoč otrok te oblike pomoči ne izkoriščajo, čeprav bi jo lahko. Humanitarni delavci večkrat povejo, da se večkrat družine, četudi so na samem socialnem dnu, prijazno zahvalijo za pomoč in rečejo: Ne, hvala, imamo nekaj vrta, imamo doma kakšno kokoš in tako naprej. Veste, tudi to smo Slovenci – poštene, skromni in tudi iskreni. Ampak o tem se ne govori. Zelo prikladno je prejemnike socialne pomoči metati v isti koš in jih nekako obravnavati kot izkoriščevalce.

Skratka, vsi vemo, da so otroci naša prihodnost. Kakšno prihodnost nam lahko narišejo lačni otroci? Zato se dajmo izogniti temu, da se v šoli dogaja to, da zazvoni, ko otrok nima plačane malice, kajti sram je huda reč in se tako majhnemu otroku zelo globoko zareže v njihovo dušo. Zato sem vesela, da smo poenoteni v tem, da je ta problem treba rešiti. Srčno upam, da bo rešeno do prvega septembra, ko bodo tisti otroci, ki si tega ne morejo privoščiti, lahko dobili kosilo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Janko Veber, pripravita naj se gospoda Franc Laj in Uroš Prikl.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Ko govorimo o subvencioniranju šolskih malic in kosil, je zelo veliko soglasje, lahko rečemo, tudi v državnem zboru okrog tega, da je treba odreagirati glede na socialni položaj staršev in težave potem tudi pri zagotavljanju toplih obrokov v šolah za otroke, ki se šolajo v teh ustanovah. Po drugi strani pa moramo že v tem trenutku vedeti, če bomo obremenjevali ministrstvo za šolstvo s temi dodatnimi sredstvi, ki ima že tako težave z zagotavljanjem vseh zakonskih nalog, ki jih ima, da to pomeni tudi poseg v financiranje javnega šolstva. Dobrodošla je pomoč ministrstva za delo, ki se je tudi odzvalo in sodeluje pri tem projektu. Vendar sam želim opozoriti na dejstvo, da bi vendarle tudi Ministrstvo za finance moralo igrati bistveno aktivnejšo vlogo pri reševanju tega problema, kajti ocena, ki se vrti nekje okoli 15 milijonov evrov, je za državni proračun kot celota

pravzaprav zelo majhen znesek. Če pa govorimo o ministrstvu za izobraževanje, šolstvo in šport ali ministrstvu za delo, pa je ta poseg že kar občuten; še posebej, če nastane dodatna obveznost, ki ni bila niti planirana v proračunu. Pričakujem, da bo v nadaljevanju Ministrstvo za finance vendarle tudi poskušalo narediti resno analizo izvajanja celotnega proračuna in dodeliti dodatna sredstva ministrstvu za šolstvo, da bo lahko tudi ta zakon, ki iz vseh teh razprav, ki jim danes tukaj lahko sledimo, zagotovo dobil zelo visoko podporo; upam si reči, da celo glasove vseh tistih, ki bomo glasovali danes v državnem zboru. In zakaj je pomembno, da se Ministrstvo za finance odzove na to vprašanje? Ne samo zaradi tega, ker ministrstvo za šolstvo ne more izvajati že vseh zakonsko predpisanih nalog, ampak tudi zaradi dejstva, ker Ministrstvo za finance vendarle predlaga določene ukrepe in sprejem zakonodaje, ki nam bo v prihodnosti onemogočala takšne razprave in sprejetje takšnih zakonov, ki jih imamo danes na dnevnem redu. Moramo vedeti, da izvedbeni zakon o fiskalnem pravilu pomeni, da se bomo lahko pogovarjali o tem, da zagotovimo nekomu dodatne pravice, tudi socialne pravice, zgolj takrat, ko bodo nastale izredne razmere. Pred tem v Sloveniji ne bomo smeli odreagirati niti na socialnem področju in reči, bomo to reševali. In ko se danes pogovarjamo o tem številu, koliko otrok je takšnih, ki nimajo zagotovljenega toplega obroka ali kosila v šolah, si moramo postaviti vprašanje, kdaj pa bodo nastale potem izredne razmere, koliko otrok bo moralo biti lačnih, da bomo lahko fiskalno pravilo aktivirali in rekli – ja, zdaj pa moramo Evropsko komisijo obvestiti o tem, da je v Sloveniji prišlo do odstopanja, da je socialni položaj tako hud, da se moramo in se lahko zadolžimo recimo tudi za to, da ta položaj ljudi izboljšamo. Zato se mi zdi resnično zelo pomembno, da se že danes, ko se pripravljamo na to razpravo o fiskalnem pravilu, zavedamo, da takrat, ko se bomo pogovarjali o tem, ni suho zlato uravnoteženje javnih financ in reči samo strogo – toliko, kolikor ustvarimo, toliko lahko porabimo. Ja, vendar moramo delati bistveno več na prihodkovni strani. Tukaj je tisti ključ, ki je zopet povezan z Ministrstvom za finance. Mi smo znatno dokapitalizirali naše banke in nekateri podatki kažejo na to, da smo jih dokapitalizirali celo za 2 milijardi preveč. Jaz upam, da bo tudi ta komisija za preiskavo poslovanja bank, ki je bila končno oblikovana, prišla do nekaterih spoznanj, ki nam bodo pomagala reševati tudi takšne probleme, s katerimi se danes srečujemo. Ni normalno, da banke ne pomagajo gospodarstvu s kreditiranjem zato, da ustvarjajo dodano vrednost, da ustvarjajo nova delovna mesta, boljša delovna mesta, ker vlagajo potem podjetja tudi v razvoj; in s tem se izboljšuje tudi socialni status zaposlenih. Avtomatično je potem tudi manjši pritisk na proračun, da zagotavljamo dodatna sredstva za socialne transferje oziroma za subvencioniranje šolskih malic in kosil.

Dejstvo je ta hip v Sloveniji takšno, da naše banke ne odreagirajo, da ne financirajo gospodarstva oziroma ne kreditirajo gospodarstva; oziroma če to počnejo, počnejo na bistveno dražji, slabši način kot tuje banke, kar pomeni, da vse bolj postajamo odvisni od tujine. Tukaj se moramo ponovno vprašati, ali menite, da bodo v tujini, tuji kapital zainteresiran zato, da bo pomagal ravno slovenskim družinam, slovenskim otrokom zato, da si izboljšajo svoj socialni položaj? Zelo težko jih bomo prepričali. In samo na kratko bom spomnil, ker je na tej seji bil sprejet Zakon o trgovini, kjer smo opozarjali na to, da odprava deregulacije poklica v trgovini odpira novo pot kapitalu, da s pogajanjem doseže bistveno nižje plače, kot jih ima 100 tisoč zaposlenih v tem sistemu že danes. Ko smo se pogovarjali o tem vprašanju, je bilo nekako smešno poslušati opozorila, da se bodo lahko plače zaposlenih zmanjšale in da to sploh ni nek resen problem, da bo to v pogajanjih vse lepo rešeno in da so zagotovljeni plačilni razredi v kolektivnih pogodbah. Hkrati smo pa s tem, ko smo opravili deregulacijo poklicev, pravzaprav omogočili, da se najde obvoz, bypass od tega, da se zmanjša minimalna plača. In pri minimalni plači moram ponovno opozoriti na dejstvo, ki smo ga poslušali ob nedavnem obisku podpredsednika Evropske komisije, ki je prišel tudi v parlament in nas opozoril na to, da je minimalna plača v Sloveniji previsoka. In skorajda nekako zaslediš tudi pri nekaterih poslanskih skupinah – ja, to je pa tako resno vprašanje, da moramo Evropsko komisijo poslušati in zmanjšati minimalno plačo, da bomo bolj konkurenčni. Kam pa gre potem ta denar iz te konkurenčnosti? Zagotovo, ker je to zasebni kapital, ne gre v državni proračun, ampak gre v davčne oaze. Dokler ne bomo imeli zgrajenega sistema, ki bo nam omogočal, da bomo lahko zelo velik delež sredstev pridobili tudi z obdavčitvijo tistih, ki imajo denar v davčnih oazah, do takrat bomo imeli zelo resen problem v tem, kako bomo lahko financirali šolske malice, kosila, pa tudi vse druge naloge, ki jih moramo ali pa jih vsaj želimo zagotavljati kot država na vseh področjih, da smo lahko resnično ena stabilna, urejena država in da ni pretresljivih socialnih slik v Sloveniji. Mislim, da tudi Slovenija po svojem znanju, ki ga izjemno potrebuje – in prav šolstvo je tisti sistem, ki nam omogoča, da to znanje tudi v prihodnosti ohranjamo –, potrebuje še posebno pozornost. Zato sem ponovno mnenja tudi iz tega stališča, da bi Ministrstvo za finance ne smelo gledati zgolj in samo fiskalni vidik, kako bomo zapirali proračun in uravnotežili proračun; ampak tudi vsebinski vidik tega proračuna, ki se odraža prav v programih in delovanju posameznih resorjev. Tega je bilo v dosedanjem obdobju bistveno premalo, predvsem na področju izobraževanja. Mislim, da se lahko tudi vsi podpišemo pod to izjavo, če ne bomo vlagali v razvoj, če ne bomo vlagali v znanje, potem tudi v prihodnosti lahko računamo zgolj na to, da bomo v Sloveniji

poceni delovna sila za nekoga tretjega. To pa zagotovo ni naša perspektiva in zato ob tej priložnosti opozarjam predvsem na to, da sta obe ministrstvi naredili zelo veliko, da bo ta zakon dobil tudi podporo v Državnem zboru, ampak brez Ministrstva za finance bo to Pirova zmaga. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Laj, pripravi naj se gospoda Uroš Prikl in Simon Zajc.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki, predstavnice ministrstva, dragi kolege in kolegi!

Tema zagotovo ni takšna, da bi se lahko veselili, ampak to pomeni tudi, da absolutno odpiram to spremembo zakona in vse te napore v tej smeri, da se stanje popravi. Vendar samo – in to sem popolnoma prepričan – konkurenčno narodno gospodarstvo in pravična porazdelitev dobrin lahko zmanjša revščino in na nek način tudi poveča socialno pravičnost. Zakaj sem to izpostavil? Bom poskušal v nadaljevanju utemeljiti. Dostopnost do zdrave hrane je zagotovo neprecenljivega pomena za vse otroke. Zdravi otroci so narodno bogastvo in pomenijo našo konkurenčnost v prihodnosti. Prav zaradi tega sem prej izpostavil konkurenčno gospodarstvo in pravično porazdelitev, ker so prav te tiste osnove, na katerih vidim rešitev. Verjamem pa, da bomo v tem postopku našli socialno pravičen in finančno vzdržen model. Pri tem pa bi rad opozoril na zelo pomembne stvari, ki se vežejo na sam ta model. Nadzorovati moramo absolutno, da bo ta ekonomska cena poštena in kako se gospodari z odvečno hrano v teh javnih zavodih. Pomembno je, da bodo ti zavodi, šole in vrtci nabavljali kvaliteto surovino iz lokalne oskrbe, iz katere lahko tudi potem pripravijo otrokom zdravo hrano. Tu je direkten vpliv pozitiven. So pa še zaradi lokalne oskrbe tudi posredni in neposredni javnofinančni učinki. Če bomo pospeševali lokalno oskrbo, bo zagotovo to tudi povečevalo gospodarsko rast, povečevalo moč gospodarstva v naši celotni državi in bo to zagotovo prispevalo k temu, da ne bo takšnega javnofinančnega pritiska na financiranje oziroma sofinanciranje zdrave prehrane otrokom. Upam, da bomo pri tej zadevi vsi skupaj uspešni in da bomo do naslednje obravnave tudi našli primerne rešitve. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Uroš Prikl, pripravita naj se gospoda Simon Zajc in Jan Škoberne.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Pri tej razpravi me veseli lahko samo eno dejstvo, kar pa tudi ni čisto trivialno. To, da nas je problematika lačnih otrok poenotila, opozicijo

in pozicijo, leve kot desne, verjamem, da so iskrena naša razmišljanja, da se na otrocih res več ne sme in se ne bo šparalo. Dejstvo je, da so otroci v Sloveniji lačni, in to v 21. stoletju v srednji Evropi. To je skrb zbujujoča. Skrb je zbujujoča, da je bilo nekaj tisoč otrok samo v zadnjih letih recesije pahnjeno pod prag revščine, da je suma sumarum čez 50 tisoč otrok pod pragom revščine in še bi lahko našteval. Dvig cenzusa iz 18 % na 36 % povprečne neto plače po glavi člana gospodinjstva, to ni nek velik dogodek. Moramo sedaj in v tem trenutku ukrepati. Suma sumarum znaša to približno med 14 in 15 milijonov evrov za državni proračun. Če država tukaj ne bo našla sredstev, mislim, da potem pa nismo sposobni kaj bolj pomembnega narediti. Naj za primer dam Mestno občino Maribor. Seveda vse občine jamrajo, bom rekel po domače, kako imajo finančne težave, kako ne uspejo asfaltirati tega in drugega pločnika, kako ne uspejo popraviti ene ali druge strehe. Maribor ni nobena izjema. Še več, verjamem, da je v slabši finančni situaciji kot marsikatera občina v Sloveniji, pa vendarle je ta občina rekla, da kljub temu, da so proračunske luknje, da ne uspejo pokrpati proračuna, ne smejo ga zapreti; na otrocih pa se tam ne bo šparalo. In so samoiniciativno namenili kar lep delež sredstev za prehrano otrok.

Želim si, da se v prihodnje ne bodo slišale po medijih zgodbe, da otroci ne gredo na izlete, ker nimajo, da bi si prinesli sendvič in sok na izlet. Da se ne bodo slišale zgodbe, kako ne bodo jedli, da bi drugi družinski člani, bratci in sestre, imeli kaj za v želodček dati. Mislim, da se to mora nehati. In da mora država tukaj zagotoviti teh ušivih 15 milijonov evrov, da se več ne špara na tistih, ki so najbolj ranljivi. Prepričan pa sem, da med najbolj ranljive ciljne skupine sodijo otroci. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Simon Zajc, pripravita naj se gospoda Jan Škoberne in Tomaž Lisec.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdravljeni!

Zadovoljen sem, da se lahko stranke levo in desno od Modernega centra poenotimo v tem, da to, da so otroci lačni, pa ne po njihovi krivdi, ni v redu in da je to treba spremeniti. Ja, danes imamo gospodarsko rast in jaz upam, da jo bomo imeli še zelo dolgo. Ampak veste, tudi ko bomo zmanjšali število brezposelnih, ne vem, recimo na 60 tisoč, bomo še vedno imeli otroke, katerih starši si ne bodo mogli oziroma zelo težko si bodo privoščili topel obrok njihovih otrok v šoli. Zato je dobro in pametno, da to uredimo celostno v zakonu, da ne rečem sistemsko. Posebej pa me veseli, da se tudi predlagatelji, čeprav so iz opozicije, zavedajo tega, da je na ta problem treba pogledati tudi skozi finančna očala, da je treba najti način, ki bo upravičen, ki bo finančno vzdržen. Ne bom šel v številke. O

številkah je bilo danes že veliko povedanega. Vemo, koliko otrok danes potrebuje to malico, koliko jih še bo, koliko nas bo to stalo.

Bi pa zaključil s tem, da me zelo veseli, da smo se danes uspeli poenotiti in da se bomo v prihodnosti glede tega poenotili. Seveda, kdaj se pa bomo poenotili, če ne takrat, ko gre zares za otroke. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jan Škoberne, pripravi naj se gospod Tomaž Lisec in gospa Irena Kotnik.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, spoštovana ministrica, državna sekretarka, cenjeni zbor!

Mi smo si danes vsi precej enotni okoli tega, da je nevarno, če v hiši gori, in okoli tega, da je povsem neprimerno in degradirajoče za dostojanstvo ljudi, če so lačni. Nekako je to razpravo prijetno poslušati. Tisto, kar je na nek način bolj problematično, je to, da si mi nismo povsem enotni pri vprašanju, zakaj je do požara prišlo. Ali ni ta požar, ki ga tudi s tem predlogom zakona skušamo gasiti, pravzaprav nekaj, kar se nam bo ponavljalo in se nam ponavlja že daljše obdobje ter svoje korenine vleče iz nekih ukrepov, ko smo se lahkomišlno ali pa so se lahkomišlno odločili, da je dostojanstvo človeka nekaj, kar se bo že dalo urediti; da pa mi že ne bomo žrtev negativnih trendov krize ali potencialnih negativnih trendov nekaterih ukrepov. Ko je na eni strani treba govoriti o vprašanju fleksibilnosti trga dela, se pogosto uporablja argument, ki je seveda legitimen in v enem delu tudi drži; da je tudi od fleksibilnosti trga dela in njegove ureditve odvisno, ali lahko neko gospodarstvo napreduje, se lahko odziva na krizo in tako odgovarja na ključno potrebo po ustvarjanju novih delovnih mest, priložnosti, dodane vrednosti, zato da ustvarjamo neko skupnostno blaginjo in standard.

Na drugi strani pa ob tem pogosto pozabljamo, da je del požara, ki ga danes poskušamo soglasno pogasiti s podporo temu opozicijskemu zakonu, to ključni del problema. Fleksibilnost na trgu dela, prekarizacija, espeizacija, z ZUJF zaprta možnost zaposlovanja mladih v javnem sektorju in podobno so stvari, ki bistveno prispevajo k temu, da so otroci – mladih družin seveda – danes v skupnem seštevku, sumi tistih, ki so lačni. Da ta številka raste, da se je stopnja tveganja revščine v Republiki Sloveniji od leta 2008 povečala. To niso stvari, ki so se nam zgodile; velikem delu gre za logične posledice nečesa, kar je bilo sprejeto kot obče nujno; bodisi zaradi varčevanja bodisi zaradi preprečevanja tujih trgov ali zaradi občutka, da moramo dati nekemu več prostora za njegov razvoj, denimo velikim gospodarskim družbam; hkrati pa smo pozabili na negativne učinke, ki jih to lahko ima na zaposlene, na šibkejšo stran v procesu. Zanimiva bo razprava pri vprašanju, kako reševati najšibkejšo, kadar se jim dogajajo

deložacije, na katere na nek način nimajo vpliva. In vprašanje, ali ta potencialni odpis nekih dolgov ne pomeni tudi bonitete, ki bi se štela potem v davčno osnovo oziroma v dohodninske obremenitve. Ali bomo takrat razumeli, da tudi s tem gasimo oziroma rešujemo ključni problem, ki je v vprašanju, zakaj se nam dogaja, da so lahko otroci v osnovnih šolah v Republiki Sloveniji lačni. Vprašanje, ali bomo lahko dosegli tudi soglasje pri vprašanju, da je treba najti denar za tistih 150 evrov doplačila pri štipendiji za Erasmus, ki jih študent potrebuje za to, da gre lahko študirat v tujino. Ko govorimo o Strategiji razvoja slovenskega gospodarstva in s tem povezani nujni internacionalizaciji, nam je to logično. Ko je treba reči, da moramo zagotoviti 150 evrov, da bodo ljudje šli v tujino, da se bodo tam socializirali, da bodo spletili mreže, na podlagi katerih bodo lahko ustvarjali tudi kasnejše ekonomske odnose in participirali v nekem tem procesu, imamo pogosto spet deljena mnenja. In pogosto je na udaru – sploh v zadnjih letih, zelo dogmatično – tudi vprašanje, kako razvijati, financirati ali organizirati javni sektor. Ko govorimo, da je treba v nedogled zniževati plače v javnem sektorju, zmanjševati število učiteljev, medicinskih sester, gasilcev, jim ne plačevati nadur in podobnih stvari, prispevamo k temu, da se lahko zgodi, da so tudi njihovi otroci lačni. Ko rečemo, da je minimalna plača nekaj, kar je lahko ovira, kar ovira rast gospodarstva, kar preprečuje, da bi k nam prišli tuji investitorji, ne počnemo nič drugega oziroma ne počnete nič drugega – tisti, ki to zagovarjate –, kot da ustvarjate ustrezne pogoje in podstat za to, da so v slovenskih osnovnih šolah otroci lahko lačni. In zato je danes poslušati z vseh strani, da podpiramo ta interventni zakon ter da je strašno in grozno, da so otroci lačni; pravzaprav ena živa hipokrizija v enem trenutku, ker to stanje ni nastalo iz oblaka, ni nastala kot posledica zunanje intervencije, ampak je posledica odločitev, ki jih je sprejemala slovenska politika v svoji levi ali desni formi. In ko se sindikati trudijo pripraviti predlog zakona, po katerem se dodatki za nadurno, nočno delo, delo ob praznikih ne bodo vštevili v minimalno plačo, se nam zgodi, da imamo delodajalska združenja, da imamo del slovenske politike, ki pravi: Ne, to bo ogrozilo naše narodno gospodarstvo, to ogroža rast, to ogroža razvoj. Takrat bi bilo nadvse modro, da bi se spomnili te razprave, in prav tako enotno ugotovili, da je narobe, da so otroci lačni; in da gre tudi za otroke. Ker te stvari so povezane. Jaz verjamem, da vam je smešno, ko to razlagam. Dejstvo je, da lahko gasimo, ampak če bomo prilivali olje na ogenj, bo tudi trud tega gašenja povsem odveč.

Naslednja stvar, ki je tukaj izjemnega pomena, je vprašanje odnosa sploh do slovenskega izobraževanja. Pogoji, v katerih delajo slovenski učitelji in učiteljice, profesorji, znanstveni delavci, so takšni, da si večinoma mladi raziskovalci, mladi učitelji, pripravniki ne

morejo niti v svojih sanjah zamisliti, da bi se šli ustvarjanje družine, ker so njihove zaposlitve nestabilne, kratkotrajne, podvržene stalnim kritikam in po možnosti v nenehnemu pričakovanju, da jih bo naslednji res odnesel skupaj z institucijo na smetišče zgodovine; sami pa se bodo znašli pred eksistenčnim vprašanjem, kako kot odrasel človek preživeti, jesti, plačati položnice. Kaj šele, kako to zagotoviti za otroka, ki se sam ne more niti braniti niti aktivno stopiti na trg dela, da bi lahko poskrbel doma ali v tujini za svojo osnovno eksistenco.

Ampak si predstavljam, ko bomo govorili o tem, kako ne oklestiti, ampak dokapitalizirati slovensko javno šolstvo, bo polovica te dvorane na okopih, ker da mečemo denar v neko luknjo brez dna, v nekaj, kar nima smisla, ker je to itak boljše rešeno v nekih zasebnih institucijah, ki naj jih ljudje plačujejo, saj s svojim delom ustvarijo dovolj, da si lahko znanje plačajo. Znanje ni dobrina, ki bi jo bilo treba plačevati. Investicija v znanje, močan izobraževalni sistem je nekaj, kar lahko prepreči, da ne bomo vsake 3, 4 leta ali pri vsakem proračunu dvigovali ta cenzus in bili prisiljeni razmišljati o teh in onih gasilskih ukrepih za te primere. Zato verjetno ni povsem odveč vprašanje, kaj sledi zaključku te razprave, tega zakonodajnega postopka. Verjetno vprašanje, kaj bomo v Republiki Sloveniji počeli z ekonomsko demokracijo. Ali smo mnenja, da je delitev dobička med zaposlene potrebna, nujna? Ali lahko z ukrepi, kot je 35-urni delovnik, zagotovimo ustvarjanje dodatnih delovnih mest? Hkrati tudi več časa za to, da ljudje lahko sploh razmišljajo o ustvarjanju družine, svojih novih podjetniških podvigih in podobnih zadevah. Ali pa se bomo zadovoljili do naslednjega proračuna s tem, da imamo mirno vest, oprane roke, Kristus pa bo pribit na križu visel in naslednjih 2 tisoč let se bomo spraševali, kdo ga je tja spravil. To je resnično vprašanje; to, da se vsi strinjamo, da otroci ne smejo biti lačni, je jasno, okoli tega dileme ne more biti. Bomo razveljavili ZUJF? Mislím, da bi bila to odlična poteza. Vlada, ki ga je uvedla, bo verjetno našla protiangument; oziroma vsaj tisti del poslank in poslancev, ki je takrat to ustvarjal. Mi pa smo danes soočeni predvsem z vprašanjem naslednjih korakov. In jaz sem pravzaprav vesel, da je tako široka koalicija, kot je danes pri podpori temu zakonu, verjamem, da enotna tudi pri večini od stvari, ki sem jih prej našteval; in da pri glasovanju o pobudah, ki bodo sledile tej, nekaj jih bo tudi na strani ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ne bomo poslušali potem argumentacij, da s stabilizacijo in dvigom minimalne plače ogrožamo gospodarstvo, da s financiranjem šolstva – lepo, da zmajujete z glavo, meni se zdi to resna tema – ne bomo ogrožali stabilnosti proračuna in da se nam ne bo dogajalo, da bomo na nek način trčili čas z vprašanji, okoli

katerih se strinjamo, in ne posegali v tisto, kar pa resnično moramo rešiti.

Zahvaljujem se predlagateljem v lastnem imenu, da so nam omogočili, da s tem zakonom odpremo bistveno vprašanje, zakaj in kakšne odločitve sprejemamo; ter zakaj in kakšne odločitve, na kakšni bazi, bomo sprejemali v prihodnje. Od tukaj naprej pa bomo videli, kako trdna je koalicijska zaveza k temu, da otroci ne bodo lačni; pa ne koalicijska zaveza te koalicijske vlade in strank te vlade, ampak koalicijska zaveza k temu vprašanju vseh strank v tem državnem zboru. In srčno upam, da ne bo naslednje vprašanje, zakaj za vraga razmišljate o tem, da bi dvignili minimalno plačo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Liseč, pripravita naj se gospa Irena Kotnik in mag. Mirjam Bon Klanjšček.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo.

Sicer sem mislil, da smo pri napačni točki, in sem gledal, kje imam nacionalni reformni program, kajti slišim samo o javni upravi, bankah, privatizaciji, izobraževanju in tako naprej, tudi demokraciji, kaj vse naj prinese, ampak na koncu smo pa le prišli, da smo pri tako imenovanem zakonu, ki govori o šolski prehrani. In bi mlajšega kolega spomnil, da je v koaliciji, da ima vse možnosti delovanja. Danes pa večinoma govorimo o zakonih, ki jih predlaga opozicija. In če že pri prejšnjem zakonu, ko smo govorili o odpravi krivic za kmete, se vsaj tukaj vsi strinjamo, ko širimo pravice za naše otroke, za naše šoloobvezne večinoma oziroma čedalje bolj lačne otroke. In sem kar čakal, kdaj se bo danes pojavil ZUJF. Ko je kolega pred menoj govoril – z lahkoto bi ga razveljavili, če ste imeli te probleme. Ampak ta koalicija je ZUJF podaljšala. Malo so besede, malo pa so stiski gumbov za ali proti. Naj začnem nekje v letu 2007, ko je bil moj poslanski kolega Branko Grims nosilec in predlagatelj zakona o subvencioniranju dijaške prehrane, sam sem bil takrat strokovni sodelavec in sem kolegu pomagal pri tem zakonu. Kakšne besede so bile, ko smo uvajali vsaj za področje dijakov – kajti prej smo imeli že dokaj solidno urejeno področje subvencioniranja študentske prehrane – ko smo skušali zagotoviti tudi dijakom tople obroke. Nas so zmerjali s populistí, kako so predvolilni bombončki, kakšno mineštro kuhamo, zato mi je všeč, da se tisti, ki so takrat zlivali tudi gnojnico po predlagateljih, torej po SDS, pa danes strinjajo. Moram reči, da verjetno sem zelo vesel, tudi hvaležen kolegom iz Združene levíce in Zavezništva Alenke Bratušek, da so pripravili ta zakon, kajti verjetno, če bi ta zakon z istim besedilom vložili v SDS, bi verjetno doživel malo drugačno zgodbo. Skratka, ker sem sam bil zraven, ko se je pripravljalo subvencioniranje dijaške prehrane, in tudi ko smo leta 2012 naredili oziroma je vlada pripravila Zakon o

šolski prehrani, sem aktivno sodeloval. Mi je všeč, da to urejamo. Kljub temu, da, ja, prihajam iz stranke, ki je bila v vladi, ki je pripravila tisti zloglasni ZUJF, ki je tudi na področju šolske prehrane naredila neko mejo. Ampak če se spomnite samo debat nekaj mesecev pred ZUJF – polni kontejnerji dobre hrane, otroci mečejo hrano, kar na enkrat otroci niso bili več lačni, ko je bila neka druga vlada. Potem pa pride ZUJF, ker smo rekli, prav, če pa je tega preveč, pa naj tudi nekdo drug, vsaj v letih 2013 in 2014, naj bo to nek kratkoročen ukrep, da se stvari morda malo zbistrijo, da se morda pripravi tudi Zakon o javnem naročanju, da bodo šole imele malo več zraka pri tem izbiranju nenajslabše, najceneje hrane, ampak najbolj kakovostne; pa se je spet zliła gnojnica po predlagateljih. Če bo prišel ZUJF na obličje s strani verjetno Poslanske skupine SD, ga bom temeljito prebral, me bo zanimalo, kaj se bo dotikalo tudi šolske, dijaške ali študentske prehrane. Upam, ko govorimo o prehrani, saj pravim, naj gre to za osnovne šole, srednje šole ali študente, da vsi zasledujemo isti cilj. Ampak pogledajte, ko smo v Poslanski skupini SDS pred nekaj dnevi vložili novelo Zakona o subvencioniranju študentske prehrane, so nas mediji že napadli, kaj se pa ta SDS gre. Pa tudi če gre za neko majhno enoto študentov, ki so primorani zvečer jesti; in že približno vemo, kakšno usodo bo ta zakon doživel. Resnično želim, da ta duh, ki je bil danes, kako je treba mladim, lačnim zagotoviti topel obrok, da bo neka stalnica; ne pa neka sprememba glede na stanje, ali si v koaliciji ali si v opoziciji, torej za dnevne potrebe. Kot sem že rekel, pri prejšnjem zakonu, ko smo imeli glede poprave oziroma odprave krivic kmetom, je bilo tudi ogromno govora o socialni državi, ampak tam se je koalicija zavezala, da bo glasovala proti. Tudi tam smo rekli, da ni možno točno navesti, koliko finančnih sredstev bo, pa so kolegi predvsem iz dveh koalicijskih vrst rekli – ah, saj je škoda, da se s takim zakonom ukvarjamo, ker niti nimamo finančnih posledic. Tudi tukaj so predlagatelji zelo korektno napisali, da sredstva v državnem proračunu niso zagotovljena, ker proračun za leto 2016 še ni sprejet. Vemo pa, da se bo približno 15, 16 milijonov na letni ravni potrebovalo. Seveda, 15 milijonov, malo v državnem proračunu; ampak včasih, ko sprejemamo kakšen zakon, pa rečemo pol milijona, je vik in krik, kako se bo to zagotovilo. Resnično polagam veliko upanja na ministra za finance, ministrico za delo in socialo ter tudi na novo ministrico za izobraževanje. Da pa bodo, ne na račun krčenja drugih pravic, ampak iz tega žaklja še postrgali nek kotiček, da teh 16 milijonov pridobijo, pa mislim, da se da ta proračunski žakelj tudi do konca leta še dopolniti; ampak ne tako, da strašimo državljane s tem, kako bodo morali plačati več za elektriko, ker vlada pripravlja neko uredbo, s tem, kako naj bi strašili obrtnike, ko se bodo razni cvetličarji, tiskarji in ne vem kdo spraševali, ali sploh še delati ali pa skrbeti samo za izpolnjevanje vseh

pogojev. Ali se bomo konec leta spraševali o tem, kaj je spet bolj pomembno za našo državo, kaj več prinese – nižji davki, ki jih vsi plačujemo, ali višji davki in visoke kazni. Upam, da bodo konkretni ukrepi, ki bodo prišli predvsem z Ministrstva za finance pa tudi s pomočjo ostalih ministrstev, kako oziroma kje najti teh 15 oziroma 16 milijonov evrov, imeli neko konkretno podlago; ne pa da bodo rekli, ja, ja, bomo že zagotovili, da se ne bomo proti koncu leta 2015, če bo morda vlada pozabila v eno izmed postavk vnesti ta predlagani znesek, ki ga bomo očitno ne samo danes, ampak tudi ob koncu te novele zakona sprejeli. Če se bo potem predlagatelj spomnil pa rekel – vlada, saj ste sprejeli zakon, potrebujemo 16 milijonov, pa se bodo spet lovili mačke in miši po ministrstvih, ker zagotovi teh 15 milijonov.

Skratka, jaz sem starš, vem, ne smem jamrati, ker če poslanci jamrajo, je problem. Jaz na srečo lahko dam svojim otrokom kaj več. Ampak resnično včasih občudujem starše, ki se zglasijo v moji poslanski pisarni, in ko mi pokažejo izpiske od plače, se resnično sprašujem, od kje jim sredstva še za prehrano njih in tudi njihovih otrok. Moram reči, da tukaj tudi občudujem marsikatero občino, ko se ne glede na politično stranko župana ali večine v občinskem svetu trudijo, da nekako preko svojih mehanizmov, ki jih imajo znotraj občinskih proračunov, skušajo še olajšati delo šolam. Kajti vsi vemo, da šole ustanavljajo lokalne skupnosti. In tudi ko se pogovarjam z ravnateljicami, najbolj upajo, kdaj bo resnično prišel na svetlo Zakon o javnem naročanju, da bo dal šolam pa verjetno tudi drugim javnim zavodom malo več, kot sem že prej rekel, zraka, da bodo lahko same zadihale; ne da bo neka dampinška cena, ki potem prinaša tudi bolj slabo in neakovostno hrano, tisti odločilni faktor. Pravijo, če bi bil pravilen pristop k Zakonu o javnem naročanju, da bi bila verjetno cena še lahko nižja zaradi drugih administrativnih in davčnih ukrepov, bila pa bi na drugi strani bolj kakovostna. Skratka, da ne bom zašel na kakšno polje gospodarstva in privatizacije, se bom zadržal v zadnjem stavku še na področju šolstva. Velikokrat vidimo v prvih bojnih vrstah glavnega sindikalista na področju izobraževanja, pa se opravičujem, v tem pomembnem zakonu, ko se vsi poslanci Državnega zbora strinjamo, pa njegovega glasu, vsaj kar sem pregledal medije, nisem zasledil. Upam, da se bo v nadaljevanju razprave oziroma obravnave v državnem zboru tudi sam spomnil, da skrbi ne samo za učitelje, ampak tudi za starše in otroke v izobraževalnem procesu; ne glede na to, ali govorimo o javnem ali zasebnem šolstvu. Skratka, absolutna podpora temu zakonu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Irena Kotnik, pripravi naj se mag. Mirjam Bon Klanjšček in predstavnica Vlade.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, spoštovana ministrica, spoštovani kolegi in kolegi!

Danes smo se veliko pogovarjali o tem zakonu, o šolski prehrani. Strinjam se s svojimi kolegi, da nas je ta tematika združila, lahko pa rečem, da na drugi strani odprla zelo veliko vprašanj, ki jih bomo morali še reševati. Strinjam se s kolegom Vebrom, ki je izpostavil povezavo med ministrstvi, in sicer tudi z Ministrstvom za finance. Lahko rečem, da ministrstvo za delo in ministrstvo za izobraževanje že sedaj zelo dobro sodelujeta, vsaj kar je takih debat, ker sem pač tudi v obeh odborih. Ker je bilo veliko stvari povedanih in jih ne bi ponavljala, bi pa mogoče izpostavila samo eno tematiko. Zastavlja se vprašanje, ali je pravično, da imajo učenci iz 3. dohodkovnega razreda za otroški dodatek stoprocentno subvencionirano ceno kosila; isto kot tisti iz 1. dohodkovnega razreda; čeprav vemo, da je dohodek na družinskega člana v tretjem razredu dvakrat višji kot od tistega v 1. razredu. Zato bi bilo smiselno, da bi bila stoprocentno subvencionirana hrana za tiste, ki so v 1. v prvem dohodninskem razredu, 70 % za drugi in 40 % za tretji dohodninski razred. Dotaknila pa bi se še ene stvari, ko vse te razprave poslušam, vedno se pogovarjamo o financah, vedno pridemo na koncu do financ. In mislim, da ne samo v tem primeru prehrane, ampak tudi v drugih primerih, kar se tiče izobraževanja in tega, da sredstev primanjkuje; menim, da bi bilo potrebno, da enkrat stopimo skupaj. Pa ne samo, da o tem razmišlja država, ampak da tudi v šolah in vrtcih ravnatelji pristopijo ter skupaj poiščemo rešitve, kje bi se dala kakšna stvar prihraniti – ne na račun otrok. Ne bom še enkrat omenjala, koliko hrane se odvzame, to je samo ena stvar. Je pa še veliko tudi drugih stvari, ki bi jih lahko skupno predebatirali in našli kakšno rešitev. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Mirjam Bon Klanjšček, pripravita naj se predstavnica Vlade in predlagatelj.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Spoštovani in spoštovane! Veseli me, da bo predlog zakona, ki sva ga vložila s kolegom Luko Mesecem, očitno doživel soglasno podporo. Veseli me tudi, da še imamo nekaj občutka za zagotavljanje socialne države. Res je nedopustno, da imamo v šolah tudi lačne otroke. Zato je nujno potrebno, da se zakon uveljavi čim prej, in to še pred začetkom novega šolskega leta. Še enkrat pa bi rada poudarila naslednje. Res je, da imamo ogromno zavržene hrane, večino le-te prav v šolah. Ampak, spoštovani kolegi in kolegi, pozabljate, da je to hrana, ki so jo plačal starši, nikakor ne gre za otroke, ki so na socialnem robu. Se pa strinjam, da je to tudi velik problem, vendar drugačne vrste kot ta, ki ga s to novelo obravnavamo. Če želimo, da še naprej drži, da na mladih svet stoji,

jim moramo zagotoviti kar se da brezskrbno otroštvo in okoliščine, ki jim omogočajo nemoten razvoj. Prepričana sem, da primerna šolska prehrana vsekakor spada med njih. Zato rešitve potrebujemo danes. V predstavitvi stališča sem že povedala, da je imela Vlada dovolj časa za ustrezne rešitve; 55 tisoč otrok žal ne more čakati do septembra 2016 ali celo do septembra 2017. Lačni so že danes – junija 2015.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za delo, družino in socialne zadeve dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, predsednik Državnega zbora.

Morda bi ob tem zaključku te razprave izpostavila veselje, da niso pogosti trenutki, ko je v Državnem zboru taka enost in skupna podpora predlogu zakona. Tudi tam, kjer je glasovanje na koncu, kaže na neko enotnost, vseeno ni toliko besed, ki gredo v podobno smer. V veselje mi je bilo poslušati te razprave in si želim, da bi bilo takšnih predlogov in takšnih razprav še več. Mislim, da si tudi ljudje tega želijo. Zdaj pa, kar se tiče predloga zakona, kot je že bilo povedano, mi s strani Vlade bomo naredili vse, da poskušamo najti sredstva. Veste, včasih se sliši sicer zelo enostavno – 15, 16 milijonov, ampak na koncu stvari niso tako enostavne. Ampak ker se zavedamo pomena prehrane, dobre prehrane naših otrok, bomo res skupaj strnili vse svoje moči, najprej resorja, ki sta za to najbolj odgovorna, to je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Bomo pa na Vladi tudi znotraj celotnega proračuna poskušali to najti. Da ne bo vseeno zgledalo vse tako črno, morate vedeti, da je na kosilo prijavljenih 120 tisoč 674 učencev, kar je 7,80 vpisanih učencev; dejstvo pa je, da subvencijo prejema zgolj 16 tisoč 679 učencev, kar je približno 2 tisoč 200 manj, kot je tistih otrok, ki so v 1. razredu otroškega dodatka in bi bili za to subvencijo upravičeni. Torej dejansko subvencijo, da imajo brezplačno kosilo, prejema 9,8 % vseh vpisanih učencev, kar je premalo, se strinjam.

Dobro bi bilo imeti sistem, ki smo ga uvedli pri malicah, moramo se zavedati, da imajo v osnovni šoli otroci tudi malico, tam pa je subvencija do 53 %, do 3. razreda otroškega dodatka. Želja je, da se tudi kosila na podoben način uvede. In tukaj, ko govorimo o subvenciji, je dejstvo, da pri malicah ni do 3. razreda polna, torej brezplačno kosilo, ker smo imeli tudi v tem državnem zboru veliko razprav o brezplačnosti. Ampak je pri malicah tako, da 1. razred prejema popolnoma brezplačno malico, tudi kosilo tako, kot je; medtem ko pri 2. in 3. razredu višina subvencije pada. Torej 2. razred dobi višino subvencije 70 % vrednosti malice in 3. razred 40 % vrednosti. Ker si želimo širiti polje upravičenosti do subvencij, pa preračunavamo, na kakšen način bi to lahko zagotovili. In tudi

vprašanje, ali je to najbolj pravično, da tisti v 1. in 3. razredu, ker vseeno gre za bistveno različen obseg dohodkov, ki jih ima družina; ali je najboljše, da imajo tudi enako višino subvencije. To so tudi vprašanja, s katerimi se resorna ministrstva ukvarjamo in iščemo rešitve, ki bodo predlagane v okviru druge razprave.

Vsekakor pa vlada podpira ta predlog in bomo v okviru implementacijskih možnosti zagotovili čim hitrejšo implementacijo teh določb zakona. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predlagatelj Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Jaz bi se v imenu predlagateljev tega zakona želel vsem poslancem in poslankam zahvaliti za zelo konstruktivno razpravo in za soglasno podporo zakonu. Tudi mene izjemno veseli, da smo se poenotili okoli tega vprašanja, da smo strnili moči in da smo se skupaj odločili, da otrok ne bomo puščali lačnih. K razpravi bi želel dodati samo eno zadevo, in sicer moj komentar bi šel na interpretacijo, da je predvsem treba poskrbeti za gospodarsko rast, pa potem ne bo več treba imeti socialnih ukrepov, kakršen je ta. Takole bi rekel, gospodarska rast in večji BDP sama po sebi še ne odpravljata revščine. Imamo najbogatejšo državo na svetu, v kateri živi 50 milijonov ljudi oziroma 20 % prebivalstva te države pod pragom revščine. Danes imamo situacijo v svetu, kjer se večina oziroma več kot 50 % bogastva koncentira v rokah najbogatejšega enega odstotka. Kar hočem povedati, je to, da država oziroma družba vedno potrebuje redistribucijo, če želi odpravljati revščino, saj kapital tendira k peščici najbogatejših. Vedno bomo potrebovali socialne ukrepe, kakršen je ta, ki je danes pred nami, če želimo zagotavljati socialno pravičnost in izkoreninjati vzroke revščine. Tudi v Sloveniji sta za to, da imamo danes več kot 300 tisoč ljudi pod pragom revščine in med njimi 55 tisoč otrok, 2 vzroka. Prvi je seveda gospodarska kriza, drugi pa je, da so gospodarski krizi sledili še varčevalni ukrepi, ki so pogosto udarjali prav po najšibkejših. To pomeni, da so najšibkejši sloji družbe dobili v zadnjih sedmih letih dva udarca. Eden je prišel s strani gospodarstva oziroma krize gospodarstva; drugi s strani politike, se pravi varčevanje oziroma manjšanje socialnih izdatkov in tako dalje.

Zato je danes, ko ima Slovenija že peto četrtletje zapored praktično največjo rast v evro območju, ko kot družba proizvedemo 6 % več kot porabimo. Slovenski izvoz je bil lani dve milijardi in sto milijonov večji od uvoza. Ob takih gospodarskih trendih res nimamo več izgovorov, da dopuščamo, da so v tej državi ljudje pod pragom revščine oziroma da so v skrajnih primerih otroci celo lačni. Zato še enkrat pozdravljam razpravo pred mano in pozdravljam to odločitev, da smo se danes kot Državni zbor,

kot celota odločili, da temu naredimo konec in da pomagamo otrokom z zvišanjem možnosti subvencioniranja kosil v šolah. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati? Ne. Potem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v ponedeljek 22. 6. 2015 v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRŽAVNEM TOŽILSTVU V PRVI OBRAVNAVI.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja dr. Vinku Gorenaku.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Pred nami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu. Naj vas na kratko spomnim, da ta zakon ni kakšna posebna zadeva in da ni kakšna težka materija. Zakon v osnovi in v principu vrača stanje imenovanja generalnega državnega tožilca in tožilcev na stanje, kakršno smo poznali do leta 2011. Slovenija ima, tudi Vlada je to prepoznala, nenavadno ureditev na tem področju. Mi vemo, da je tožilstvo tisto, ki ga je že Ustavno sodišče uvrstilo bolj v izvršno vejo oblasti kot v sodno vejo oblasti. Na čelu imamo, danes imamo organiziranost tako, da generalnega državnega tožilca lahko imenuje Državni zbor samo in izključno na predlog Državnotožilskega sveta ali ga razreši po enakem postopku. V primeru tiste res ustavno neodvisne sodne veje oblasti, to je Upravnega sodišča, pa je situacija drugačna. Tam lahko minister za pravosodje pod določenimi zakonskimi pogoji razrešuje preko parlamenta, doseže razrešitev predsednika Vrhovnega sodišča. Stanje je torej dosti nenormalno, vendar je treba reči tudi naslednje. Tako stanje je od leta 2011. Avtor zakonodaje – takratni minister za pravosodje Aleš Zalar. Zakaj smo vložili ta predlog zakona? Verjetno ni treba posebej razlagati, da so razlogi zelo jasni. Slovenija ima na vrhu tožilske organizacije osebo, ki tega položaja nikoli ne bi smela zasesti. Nikoli; glede na določila zakona. Zakon namreč pri imenovanju tožilcev jasno vzpostavlja

sistem, po katerem se sklicuje na Zakon o sodiščih iz leta 1994. Ta zakon pa je rekel, da v sodniško funkcijo – v tem zakonu je analogija potegnjena potem v tožilskem zakonu – ne more biti izvoljen tisti, ki je pred 8. aprilom 1990 kot sodnik, kot tožilec sodeloval v sodnih postopkih, v katerih je bilo s pravnomočno sodbo kasneje, po letu 1990 ugotovljeno, da so bile kršene človekove pravice. Temu pogoju gospod Fišer ni nikoli zadostil, saj je kot sodnik sodeloval v takih postopkih. Vendar zakoni so eno, realnost je drugo. Če je politična volja v tem državnem zboru, lahko imenujemo tudi svetega Petra. Tako pač je. To se je zgodilo tudi leta 2011, ko je ta državni zbor ob neki drugi večini, ob nekem drugem političnem ustroju, krvna slika je pa ista – torej leva, imenoval gospoda Fišerja na ta položaj. Ta gospod je v tem času, kar smo opozarjali, kršil zakon. Kršil zakon in to je dokončno in pravnomočno ugotovilo tudi Upravno sodišče. Pritožbe ni več, ne v Sloveniji ne v tujini, ta zgodba ostane, to dejstvo, da je kršil zakon, ostane skupaj z gospodom Alešem Zalarjem. Nadalje so kršitve gospoda Fišerja ugotovile tudi druge inštitucije, med njimi Ministrstvo za pravosodje, kar 16 kršitev so naštele tudi inšpekcijske službe. Končno se je oglasila tudi Komisija za preprečevanje korupcije, ki je obelodanila tisto poročilo, ki ga je spisal tukaj prisotni državni sekretar danes, ko je bil še v vlogi preiskovalca na Komisiji za preprečevanje korupcije. To poročilo je zelo jasno povedalo, da je gospod Fišer, imenujemo kakorkoli, ravnal koruptivno. Kasneje je prišlo do pritožbe na Vrhovno sodišče in v tem trenutku, v tej fazi pač Komisija za preprečevanje korupcije še ne more in ne sme dokončno objaviti tega poročila. Pričakovati pa je isto ravnanje, kot je bilo ravnanje v primeru gospoda Zalarja, ker pač v isti zadevi sodišče ne more odločiti drugače, vsaj v tem primeru ne, ker gre za isto materialno zadevo.

Ta naš zakon jemljite v koaliciji kot pomoč vam, da ne boste imeli na čelu tožilskega organizacije osebo, ki ravna nezakonito, ki ne spoštuje zakonov in ki je ravnala koruptivno. Zato vzemite ta zakon kot zakon, ki vam želi iti nasproti; zakon, s katerim vam želimo pomagati. Kakšna bo ta pomoč, bomo pa videli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za pravosodje gospodu Darku Staretu.

DARKO STARE: Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Vlada Republike Slovenije je mnenje o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu, ki ga je Državni zbor predlagala skupina poslancev in poslank s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom, obravnavala na svoji redni seji 17. junija letošnjega leta. Predlagane

spremembe se nanašajo na pogoje imenovanja in razreševanja generalnega državnega tožilca ter vodij državnih tožilstev, vključno z namestniki; vendar so predlagane spremembe po mnenju Vlade Republike Slovenije v pretežni meri nekonsistentne in neustrezne. V zvezi s slednjim bi izpostavil nekaj primerov, kar je bolj podrobno opisano v mnenju Vlade, ki je sestavni del gradiva pri tej točki dnevnega reda. Pomembno se mi zdi izpostaviti, da veljavni Zakon o državnem tožilstvu že vsebuje določbe, ki omogočajo razrešitev državnih tožilcev, ki storijo – in je pravnomočno ugotovljeno – kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, katerokoli, torej katerekoli vrste, ne glede na izrečeno kazen, če je bilo dejanje storjeno v okviru izvrševanja državnotožilske funkcije. V primeru drugih kaznivih dejanj, ki jih storijo izven opravljanja državnotožilske funkcije, pa so pogoji sorazmerno blažji oziroma milejši in se jih lahko razreši, če gre za kazniva dejanja, za katere je predpisano šest mesecev zapora ali višja kazen in podobno. Skratka, to področje je urejeno in javni interes je zaščiten z veljavnimi določbami v tem kontekstu, kot izpostavlja tudi predlagatelj.

Predlog zakona v postopku imenovanja z razliko sedaj veljavnega ne daje možnosti sploh razgovora in predstavitve generalnega državnega tožilca, ko kandidira za to pomembno, najvišjo funkcijo v državnotožilski organizaciji. S predlaganimi določbami se te veljavne določbe črtajo, kar je po mnenju Vlade absolutno korak nazaj pri doseženih standardih z veljavnimi zakoni in pravno ureditvijo tega področja v Republiki Sloveniji. Tudi primerjalnopravni vidik ureditve tega področja v nam primerljivih državah ali znotraj Evropske unije kaže in ta pregled vsebinsko argumentativno ne prispeva k utemeljitvi ustreznosti in primernosti oziroma izboljšanju veljavne ureditve. Vlada Republike Slovenije zaradi vsega navedenega ocenjuje, da sprememba organizacijske zakonodaje samostojnih pravosodnih organov – vključno s sodišči, ki so samostojna veja oblasti – terja sistematično in bolj poglobljeno, premišljeno spreminjanje. Vlada ima to tudi v načrtu, kar izraža veljavni normativni program te vlade, in sicer konec letošnjega leta bodo predložene Državnemu zboru novele, ki bodo vsebovale tudi tovrstne spremembe. S spremembami želimo predvsem zagotoviti čim bolj kakovostne standarde za čim bolj kakovostne postopke, ki bodo rezultirali v kakovostnih kandidatih. In tudi notranjo konsistentnost, primerljivost imenovanj posameznih predstojnikov in odgovornih funkcionarjev znotraj sodne veje oblasti kot skupine tako imenovanih pravosodnih organov, kamor se uvršča državno tožilstvo. Želimo, ker so določene izkušnje pridobljene tudi v nam primerljivih državah in so določene standarde že razvili do te mere, da so jih tudi normirali, to ureditev primerjalnopravno urediti in približati

drugim državam, pri katerih so se določene rešitve izkazale kot učinkovite in dobre.

Ta zadeva je v normativnem programu Vlade. Potekajo že resni pogovori z vsemi gradniki pravosodnega sistema na to temo. Želimo, da bi bile te rešitve čim bolj usklajene in tudi nekako sprejete na način, da bodo lahko implementirane učinkovito. Iz tega vidika se nam zdi, da se tovrstne spremembe dejansko sprejemajo na predvideni način, kot si ga je zastavila Vlada. Iz vseh navedenih razlogov Vlada tega predloga ne podpira in meni, da glede na samo vsebino in predlagane rešitve ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, vsem zbranim prav lep pozdrav!

Institucije Evropske unije nas že leta opozarjajo, da je neevropsko delujoče pravosodje ključni slovenski razvojni problem. Morda bo kdo rekel, da tožilstvo ni v najožjem pomenu besede del pravosodja, vendar je evropsko delujoče, uspešno tožilstvo zagotovo nujen pogoj za ustrezno delovanje pravosodja v celoti. Tukaj se, upam, še vsi strinjamo. Tale seja, če bi bila Slovenija normalna, stara demokratična evropska država, verjemite, se nikoli ne bi moglo zgoditi; iz preprostega razloga, ker gospod Fišer v normalni evropski demokratični državi niti slučajno ne bi nikoli mogel postati generalni državni tožilec. Zakaj ne? Ker je njegova zgodba povezana z mnogimi akti, ki so jih sprejemale ključne institucije Evropske unije; in z enim od njih se bomo kmalu spet srečali tudi v Državnem zboru. To je akt, za katerega so, ko je bil obravnavan v Evropskem parlamentu, glasovali prav vsi poslanci iz Slovenije, tudi tisti iz Združene liste, tudi vsi tisti ostali, ki so takrat predstavljali levičarske stranke iz Slovenije v Evropskem parlamentu. Gre za Resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmi. Podobno so za Resolucijo Evropskega sveta 1096 in še nekatere druge, ki so za ta primer pomembne, ravno tako takrat bili tudi vsi tisti iz Slovenije, ki so v procesu sodelovali. Ampak, veste ... Ampak je najbolj zagulena slovenska beseda. Problem vsega tega je, da se v Sloveniji tega ne spoštuje. Ravno tako, kot se praktično nikoli ni spoštovalo tistega člena v Zakonu o sodnikih, ki določa, da tisti, ki so bili neposredno udeleženi v sojenjih, pri katerih so se dokazano kršile temeljne človekove pravice in svoboščine, ne morejo biti izvoljeni v trajno funkcijo. V praksi se tega ni izvajalo. Ravno tako, kot se nikoli to ni smiselno izvajalo, ko gre za državne tožilce. In zato je govoriti o tem, da pač neka taka rešitev obstaja, popolni nesmisel, ker se ne izvaja. Če obstaja, je samo mrtva črka na papirju. Problem

Slovenije je, da je takih mrtvih črk na papirju kar veliko. Konec koncev tudi nekateri akti, ne sicer tisti, ki sem jih naštel, ker niso zavezujoči, ampak vsaj neposredno ne; ampak nekateri drugi akti, ki zavezujejo po sami Ustavi neposredno, pa se jih v Sloveniji izvaja ali pa tudi ne. O tem bi se dalo zelo veliko govoriti in na to pogosto opozarjamo s sejami, ki jih sklicujemo zaradi problematike pravosodja. Ne zato, ker bi imeli kakršenkoli pomislek, ne vem, neke posebne narave, kot se pogosto poudarja; ampak zato, gospe in gospodje, ker je to temeljno razvojno vprašanje. Če nimamo evropsko delujočega pravosodja, tuji investitorji bežijo, se izogibajo take države, se poslovni partnerji iščejo drugje. Pa še nekaj je, morda celo še mnogo huje. Kar se dogaja ta trenutek pod vašo vlado, v tej koaliciji, bolj kot kadarkoli prej – v tujino bežijo podjetniki. Slovenska uspešna podjetja selijo svoje račune v tujino, svoje ljudi v tujino, ustanavljajo firme v tujini, selijo sedeže v tujino. To je pa proces, ki bi moral biti plat zvona v vsaki normalni državi. V Sloveniji se o tem skoraj ne govori. Jaz na ta problem opozarjam že leta, takrat, ko je bil še čas, da bi se kaj naredilo. Je treba vse institucije, celotno državo po svojem delovanju narediti vsaj primerljivo sosednji Avstriji. Saj ni treba odkrivati tople vode v tej naši ljubi državi. Samo treba se je potruditi in stvari, ki delujejo, prenesti sem. Pri nas se pa zmeraj reče, da je to treba obogatiti in nadgraditi s pristnim slovenskim znanjem in domislicami. / nerazumljivo/ seveda stvari ne delajo. Kaj je za temi, veste. To je zmeraj tisto, kot pravi Murphyjev zakon – Za bolj donečimi besedami v politiki se skrivajo najbolj pritlehni osebni interesi. In tako se brani večna oblast enih in istih; monopoli, katerih rezultat je potem to, o čemer danes govorimo. Ekonomija šepa in stvari ne funkcionirajo. Tudi zaradi slabo, včasih celo katastrofalno delujočega tožilstva. Prej je bila celo popoldne ena taka parlamentarna maša na temo sociale, kjer smo se vsi strinjali, da je treba pomagati otrokom, da je treba skrbeti za otroke, ampak ključna poanta se je pa kar izgubila. Zakaj je pomanjkanje denarja? Saj nekoč smo ga dali že za ta namen, ko je bila vlada Janeza Janše in smo uspešno vodili to državo. Sem bil predlagatelj tistega zakona, če je že kdo pozabil. Ampak, gospe in gospodje, potem so prišle vlade tranzicijske levice in Slovenija je šla navzdol, pa je bilo revežev še več. In zanimivo, potem so še bolj volili tranzicijsko levico, seveda pod vplivom socialistično naravnanih medijev. In smo imeli začarano spiralo. In zdaj smo že na tem, da ima tranzicijska levica že dvotretjinsko večino v parlamentu, kot se je pokazalo v nekaterih glasovanjih, zraven imamo pa ekonomijo na psu.

Gospe in gospodje, ali vi veste, kakšno prednost je imela ob osamosvojitvi država Slovenija pred Češko, Poljsko, pred baltskimi republikami. Če pogledate ravno včeraj objavljeno lestvico, je Poljska že pred nami po

realni kupni moči, po realni blaginji posameznika. Baltske države, nekatere, so pred nami, Češka in tako naprej, da ostalih sploh ne naštevam več. To so pa vlade tranzicijske levice, gospe in gospodje, ter monopoli, o katerih govorimo, ker se v Sloveniji tega še nikoli ni uspelo dobro lotiti. In potem zmaguje demagogija. Socialistična demagogija, ki potem doživlja ..., krasen primer tega v Grčiji, kjer danes ljudje zdaj že sami kritizirajo tisto vlado, ki so jo sami izvolili, se držijo za glavo, iz bank so dvignili 30 milijard evrov v paniki, gospe in gospodje. Želite Slovenijo tudi pripeljati v ta položaj?! Samo v zadnjih nekaj dneh so dvignili dve milijardi evrov iz bank v Grčiji. To je pa, če zmaga Siriza ali kakšna Združena levica ali kaj podobnega v državi. Ker z demagogijo se vladati ne da, demagogije se ne da jesti, demagogija se fino sliši; samo na žlici ni, na žlici je potem samo mrzla voda. To je problem take demagogije. In kadar se potem ta demagogija prelije v kadrovanje, dobimo na čelo državnega tožilstva kakšno osebo, za katero potem sodišče ugotovi, da je bila v določenem primeru, ko je pač bila pri nekem procesu, kršena zakonodaja, je bilo kršeno pozitivno pravo. Da je prišlo do tistega, čemur potem sami rečejo prekoračitev pooblastil pa še kaj hujšega. In to potem potrdijo še številne druge institucije, ampak konec koncev, saj pravomočna sodba, zoper katero pač ni več nobenega sredstva, tukaj ni nobenega problema, da bi kdo rekel, da se še kaj ugotavlja, je jasna.

Ampak kaj potem stori Sodni svet? Ugotovi, da pač so bile neke napake, pa da zato ni treba nič ukrepati. Veste, to mene približno spominja kot takrat, ko se je odkrilo Hudo jamo, žive zazidane mladoletne punce ter majhne otroke tam notri, pa so rekli: Ah, to so bile neke napake, dajmo mi se ukvarjati z drugimi stvarmi. Ja, čakajte, ljudje božji, pa kje mi živimo?! To niso napake! Problem, ki se daje s takim signalom, če se tako ravna, kot je v tem primeru ravnal Sodni svet, je katastrofalen. Kar pomeni, da vsak lahko počne v tej državi, kar hoče, kadruje tako, kot mu paše, da se pri tem lahko dela neke horuk variante preko postopkov, ki so predvideni z zakonodajo; ampak da se potem lahko kadarkoli izogne tisti besedi, pred katero vzdrgeta slovenska realna moč in oblast. To je beseda, ki se ji reče odgovornost, kajti odgovornosti v tej državi katastrofalno primanjkuje. In potem se ne čuditi, če tako upada volilna udeležba, kot smo priča temu v Sloveniji. Če odgovornosti ni, če ni odgovornosti niti pri generalnem državnem tožilstvu, kje pa bo potem še kakšna odgovornost v tej državi. Ne gre za to, da bi ena institucija ugotovila neko napako, ampak ugotovi kršitev zakonodaje sodišče s pravomočno sodbo, ugotovijo to inšpekcije, ugotovi to potem izvršilna veja oblasti, konkretno Ministrstvo za pravosodje in tako dalje in tako naprej. Ampak da bi se pa uveljavljalo odgovornost, a ne, to pa ne. Tisto, kar pa moram reči, da je prav srhljivo pri tem, je

pa to, da zdaj temu pritrjuje celo vlada na svoj način. Ker vlada pravi, kaj? Ja, saj spoštujemo namen predlagatelja. Fino, ampak se ne strinjamo čisto dobro s formulacijami, malo se nam zdi to nesistemsko, bomo rajši vtaknili kot noji glavo v pesek in se bomo delali, da problema ni, pa naj vse ostane po starem, ker tisti predlagatelj nam ni všeč, ki je ta zakon predlagal. Del tega sicer ne piše, ampak tako se to bere, to je prevod v slovenščino. Če vodimo državo na tak način, potem se ne čuditi, če taka država ne pride nikamor. Nojevstvo kot nek prepoznavni element te vlade je zelo slaba popotnica ne samo tej vladi, ampak državi kot celoti. Država je po zakonu, ne boste verjeli, in tudi po Ustavi odgovorna za delovanje vseh družbenih sistemov. Za delovanje vseh institucij države je odgovoren vsak minister za svoje področje po zakonu in vlada kot celota, za koordinacijo in za stanje v celoti. Se pravi, ne more nihče reči, da se bo izognil temu, da bi ukrepal pri nekem primeru. Tukaj, če se katera od formulacij zdi komu napačna, bi se jo dalo spremeniti. Zakon je ustrezen. Konec koncev tisto, kar predlagamo, je bilo že preizkušeno v praksi in je primerljivo s tem, kar poznajo nekatere ostale evropske države. Gre zgolj za to, da kadar pač Sodni svet ne opravi svoje vloge, ker je očitno v tem primeru ni, logično pa je, zakaj. Zato, ker podrejeni odločajo o svojem šefu, ki se mu nočejo zameriti. Ta ureditev je praktično že vnaprej obsojena na to, da ne more delovati. To bi gospod Zalar, ki je nekoč to predlagal, lahko vedel; ali pa je vedel in je zato to predlagal. Vprašajte se. Ampak to danes niti ni najbolj bistveno vprašanje. Bistveno vprašanje je, kako si lahko vlada privoščiti, da ob takem primeru ne ukrepa. Ker tu ne gre samo za to, da je pač tukaj na čelu neka oseba, ki je očitno že kršila zakon, ki v normalni, kot smo rekli, demokratični državi ne bi nikoli niti tu mogla biti; ampak gre tudi za to, da je recimo pred samo nekaj tedni Ustavno sodišče dalo neznansko klofuto slovenskemu javnemu tožilstvu. In to soglasno, gospe in gospodje, soglasno jo je dalo. Kaj je zapisalo, ko je razveljavilo sodbe oziroma proces v zadevi Patria. Napisalo je, da niso bili izpolnjeni minimalni standardi dokazov, ki veljajo v kazenskem postopku. To je zapisalo Ustavno sodišče. Se zavedate, kaj to pomeni?! To pomeni, da tožilstvo kot celota niti slučajno ni opravilo svoje naloge, niti slučajno. Še več, da je s tem, ko je tako tožbo vložilo, dejansko že tožilstvo samo po sebi ravnalo protipravno, v nasprotju z Ustavo, da ni spoštovalo človekovih pravic, da ni spoštovalo tistih standardov Ustave, ki govorijo o pravici do poštenega sojenja. Navedlo je, da je popolnoma nedopustno, Ustavno sodišče je to posebej poudarilo, da se v dokaznem postopku kar združuje različne elemente in se iz tega dela potem enoten zaključek. Če poenostavim celotno tožbo, če kdo želi, jo grem lahko tudi brati; ampak, veste, to je nekaj, kar se uči na pravni fakulteti v prvih dveh letnikih. To je

zadeva, ki konec koncev temelji na rimskem pravu, ki je osnoven in najtežji izpit v prvem letniku pravne fakultete. In meni osebno ni jasno, kako so ti ljudje naredili pravno fakulteto. To mi pa resnično ni jasno. Razen če potem v nekem trenutku pri njihovem delu stroka ne velja več nič, ampak velja samo še politika. In če je tako, potem je tudi logično, da je generalni državni tožilec gospod Fišer, ker je v tem pomenu besede na nek način vloga državnega tožilca poosebljenje vsega tistega, kar to družbo bremeni. Da se gre nek relikt socializma, da ne ve sama, ali je pravzaprav v demokratičnem svetu ali nekje drugje, da raja njeno vodstvo pod rdečo zvezdo in figuro Che Guevare, ki se pri nas nebrzdano slavi. Mimogrede, človek je pobijal ljudi, ženske; tisti, ki govorijo kot priče, ki so preživele, za njegov teror pravijo, da je imel poseben žar v očeh, kadar je ustrelil kakšno lepo dekle. Pa mimogrede, zapiral in preganjal je geje, jih pobijal, prepovedal je glasbo; in to je človek, ki ga danes slavijo ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Grims, tema.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): ... kot simbol svobode. Potem se ne čuditi, če imamo takšne na vrhu državnega tožilstva, kot jih imamo; saj to gre lepo skupaj, gre v isti kontekst. Tudi opozorilo predsednika parlamenta zdaj gre v taisti kontekst, tako mimogrede, če kdo tega ne opazi.

Ko govorimo danes o predlogu zakona, ki je pred nami, je treba opozoriti še na nekaj, ta zakon, če bo sprejet, bo uveljavil dvoje. Omogočil bo, da se takrat, kadar Sodni svet ne stori tistega, kar bi po vsej normalni človeški logiki in, če želite, po pozitivnem pravu vendar moral storiti z njegove strani, pa če tega ne stori, da lahko vendarle to stori še nekdo drug. Konkretno – da potem poseže izvršilna veja oblasti, da ima nazaj tiste pravice, ki jih je, mimogrede, do te spremembe zakona, ki jo je takrat dal gospod Zalar, tudi imela. Tukaj ne gre za nekaj, kar bi bilo nekaj, kar še nikoli ni bilo v igri, ampak je to veljalo že dolgo vrsto let. Druga stvar, ki je tudi pomembna, pa bi bila, da se precizira tisto določbo, ki je sicer nekoč že bila vnesena v zakon, ki opredeljuje zahteve za trajni mandat sodnikov, glede tega da ne more takšne funkcije zasegati nekdo, ki je bil dokazano udeležen v procesih v prejšnjem totalitarnem režimu, pri katerih so se grobo kršile človekove pravice. In dodano je še nekaj, skladno s tistim, o čemer sem govoril prej, kar je za Evropo popolnoma samoumevno, razen v Sloveniji, da tiste, ki so bili člani tajne službe totalitarnih režimov, da ne morejo zasedati takšnih funkcij že sami po sebi, ker so bili sestavni del, to se pravi del kolesja neke totalitarne službe ter s tem subjektivno in objektivno pomagali in grobim sistematičnim kršenjem človekovih pravic in svoboščin vseh državljanov ter državljanov. Potem je popolnoma logično, da takšne funkcije

ne more zasedati nihče. Takšna funkcija bi bila tudi hudirjevo dobrodošla in blagodejna za politično higieno v tem državnem zboru, kjer se govori o vsem drugem, samo o tem ne. Tudi glede na sedanjo sestavo, tako mimogrede, pa dovolite, da se izognem zdaj konkretnim imenom, ker jih vsi dobro poznate.

Če imamo nekje sistem, ki dovoljuje, da se dela negativna kadrovska selekcija, potem gre za sistem, ki ne prinaša odgovornosti. In če ne prinaša odgovornosti pri eni od ključnih funkcij ali ključnih institucij v državi, je to signal vsem. Tukaj ne vem, če se je Sodni svet zavedal svoje odgovornosti, ne samo za ta konkreten primer, daleč od tega, ampak za načelo, za vrednote, ki bi jim moral slediti. Pa ne samo v tožilstvu, ampak za celotni družbeni sistem Slovenije. Ta odgovornost, ker je ta svet ni opravil, tožilski svet, je zdaj na Državnem zboru Republike Slovenije. Tudi tukaj ne pomaga nobeno zatiranje – dalo bi se to urediti bolje, bomo drugič, bomo sistemsko in podobne floskule, ki jih vedno poslušamo, pa naj ostane to zdaj kot začasna rešitev. Veste, kaj je Churchill rekel – najbolj trajne so začasne rešitve. Problem tega je, da se očitno stvari ne želi urediti, ker to, kar je zdaj, nekemu paše. Zakaj mu paše? Zato, ker takšna ureditev omogoča, da se institucije te države zlorablajo; da se zlorablja tožilstvo, da se zlorablja pravosodje, da se zlorablja še vse ostale institucije te države. In mimogrede, razprava, ki je bila v Državnem zboru pred nekaj dnevi, ko je šlo za volilno zakonodajo, je zaradi neupoštevanja teh dejstev, o katerem danes govorim, izzvenela, prevedena v slovenščino, približno takole: Saj vemo, da je prišlo do zlorab, to je Ustavno sodišče sedaj že razgalilo, najprej na tožilstvu, potem še na sodišču itn., ampak mi bomo sedaj poskrbeli, da bodo posledice prihodnjih zlorab pa zagotovo nepopravljive. Tako približno je to zvenelo. Ker sedaj so bile še popravljive, kar je lahko še poseglo Ustavno sodišče in preprečilo najhujše posledice. To je pa realnost v tem državnem zboru. In dokler je tako, gospe in gospodje, imamo problem. Problem, da Slovenija ni demokratična država, ampak to ni samo ideološki problem, kot se tako pogosto poskuša prikriti. Ključ oziroma najbolj bistvena točka tega problema, to je razvojno vprašanje, gospe in gospodje, kajti če se vrnem na tisti prvi stavek, s katerim sem začel; v državi, kjer nimaš evropsko delujočega tožilstva, kjer lahko generalni državni tožilec krši zakon, o tem odloči celo sodišče pa še številne druge institucije ugotovijo nepravilnosti, pa potem tožilski svet; in se reče – nič. Ugotovi, da ne bo naredil ničesar in potem se celo pojavi eno sporočilo za javnost, politični poizkusi razrešitve generalnega državnega tožilstva ter podreditve in destabilizacije tožilstva. Pa Orwell se po mojem sedajle smehlja. Ali je mogoče bolj orwellovsko napisati, kot je tole. Mimogrede, to je napisalo Vrhovno državno tožilstvo. Kdo pa je bolj podredil tožilstvo kot tisti, ki so odločili nekoč

v tem državnem zboru, da lahko nekdo, ki je tako izrazito politično obremenjen, postane generalni državni tožilec. To se pravi, ta podreditev je že tukaj, destabilizira pa jo tisti, ki na takem mestu vztraja kljub temu, da so mu sodišče in še nekatere druge institucije ugotovile, da je za povrhu vsega še kršil aktualno zakonodajo, pravni red države Slovenije. Tisti jo pa destabilizira. In če se to preprečuje, da bi se uredilo, potem je to politikantsko oviranje in destabilizacija sistema v celoti. Zato še enkrat povem, da moram reči, da Orwell je po mojem mnenju res ponosen na tiste, ki pišejo take stavke. Politični poizkusi razrešitve generalnega državnega tožilstva ter podreditve in destabilizacije tožilstva, ob tem ko imamo kot generalnega državnega tožilca človeka – in to je odgovornost tistih, ki so glasovali zanj in ga danes branijo, ščitijo in ki ne želijo spremeniti zakona –, ki v normalni državi, demokratični, evropski državi nikdar ne bi mogel biti na vrhu javnega tožilstva. Ko ta človek z vztrajanjem in oklepanjem te funkcije, pa seveda vsi tisti, ki mu to omogočajo, če želite v Državnotožilškem svetu, v ministrstvu, v Vladi, ki ne ukrepa, ki odreče podporo vloženemu predlogu zakona, vsem tistim, ki bodo danes temu zakonu nasprotovali ali pa kadarkoli drugič, vsi tisti dejansko destabilizirajo tožilstvo. To je prevedeno realno stanje v slovenščino, vse drugo je pa samo orwelloska govorica. In problem, ki je generalen, ki se dotika tožilstva, ki ga je razgalilo na nek način Ustavno sodišče v svoji sodbi, ampak se ne dotika samo tožilstva, ampak še mnovega drugega, je, da v Sloveniji žal očitno pred zakonom ni odgovornosti; če pa že je, pa je še nekaj hujšega – pred zakonom nismo vsi enaki. Ker velja tisto orwellosko načelo iz Živalske farme – vse živali so enake, smo pujsi so pa še bolj enaki od ostalih. In dokler, gospe in gospodje, se pri tem zatiska oči, dokler se zavrača vsak zakon, ki bi kakorkoli stvari spravil na evropsko primerljiva izhodišča, tolko časa bo Slovenija razvojno trpela. Toliko časa nas bodo prehitevale Poljska, Latvija in vse ostalo, kar je v tem trenutku že na tisti lestvici realne kupne moči in blaginje posameznika pred nami. Nekoč, gospe in gospodje, ob osamosvojitvi, v katero smo šli in v njej uspeli, smo bili mi več kot dvakrat pred njimi. To, gospe in gospodje, so pa uspehi vlad tranzicijske levice. Pa mimogrede, ne misliti, da je to kaj novega pod soncem. Samo, če se iz zgodovine nič ne naučimo. Gorenjska je bila do 2. svetovne vojne, verjeli ali pa ne, trikrat bolj razvita kot sosednja Avstrija. Danes je še v Sloveniji nekje na sredini lestvice. Kje pa je Slovenija proti Avstriji, pa je bolje, da ne govorim. Zamislite se nad tem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi, kolikor nas je še v dvorani!

Dovolite, da vam predstavim stališče Poslanske skupine Desus k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu. V predlogu zakona so kot temeljni cilji navedeni predvsem zagotavljanje zakonitosti ravnanja vodij in namestnikov državnega tožilstva, zagotavljanje dostopa do učinkovitega in pravičnega pravosodnega sistema ter vzpostavitev ukrepov za sankcioniranje zlorabe položaja v pravosodju. Za te cilje se zavzemamo tudi v Poslanski skupini Desus, vendar pa naj že na začetku povem, da menimo, da so predlagane rešitve, s katerim naj bi te cilje dosegli, neprimerne in nedodelane. Predlog zakona je seveda nastal tudi v luči preteklih dogodkov v zvezi z imenovanjem Boštjana Škrleca na mesto generalnega direktorja Vrhovnega državnega tožilstva. Tako je ena izmed rešitev, ki se predlaga s to novelo, tudi vrnitev na ureditev, ki je veljala pred sprejetjem novega zakona o državnem tožilstvu leta 2011; in sicer tako, da bi na imenovanje in razreševanje generalnega državnega tožilca ponovno imela večji vpliv politika oziroma vlada. Novela zakona predlaga, da generalnega državnega tožilca imenuje Državni zbor na predlog Vlade. V Poslanski skupini Desus teh sprememb ne podpiramo. Vprašajmo se, zakaj smo leta 2011 sprejeli nov zakon. Prav zaradi načela delitve oblasti, da se politika ne more vmešavati v državno tožilstvo, da tožilci niso podvrženi volji vsakokratne politične oblasti. Zakon o državnem tožilstvu, ki je bil sprejet julija 2011, je na področju imenovanja in razreševanja generalnega državnega tožilca okrepil položaj Državnotožilskega sveta kot organa z mešano sestavo, v katerem so tudi zunanji pravni strokovnjaki, podobno kot v Sodnem svetu. V Poslanski skupini Desus smo takratne spremembe podprli, saj smo ocenili, da zakon prinaša umik politike iz kadrovanja v tožilstvu. Sedaj pa bi šli ponovno korak nazaj, na prejšnjo ureditev. V Poslanski skupini Desus menimo, da zakona ne smemo spreminjati zgolj zaradi posameznega primera. Seveda si ne zatiskamo oči in se zavedamo, da je zadnji primer pokazal določene pomanjkljivosti obstoječega sistema, vendar pa smo prepričani, da ne smemo na hitro in necelovito spreminjati zakona; in to samo zaradi enega primera. Sploh pa ne na način, ki bi v kadrovske zadeve pravosodja ponovno pripeljal politiko. Sprememba, kot je predlagana v tej noveli, bi lahko pomenila neustaven poseg v samostojnost državnega tožilstva.

Zdaj pa k floskuli. To področje je zelo občutljivo in zahteva poglobljen in sistematičen pristop k spremembam. V Poslanski skupini Desus seveda ne trdimo, da je sedanja ureditev idealna; menimo pa, da je treba k spremembam tega občutljivega področja pristopiti na sistematičen način. Zato bomo glasovali proti

sklepu, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hkrati pa pričakujemo, da bo Vlada kar najhitreje pripravila celovito strategijo razvoja pravosodja, ki bo začrtala smer sprememb Zakona o državnem tožilstvu, Zakona o sodiščih in Zakona o sodniški službi. Spremembe zakonodaje s tega področja so sicer predvidene tudi v normativnem programu dela Vlade za leto 2015. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo, predsednik. Državni sekretar, kolegice in kolegi!

Cilj in rešitve, ki jih prinaša predlagana novela Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1C), so po našem prepričanju korak nazaj. Še posebej v točkah, ki se navezujejo na postopke, imenovanje in razrešitve generalnega državnega tožilstva ter vodij državnih tožilstev in njihovih namestnikov. Tako je zapisano v noveli zakona. Prvi in edini ter najpomembnejši cilj predlagateljev te novele je, da se generalnega državnega tožilca razreši in se v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona objavi razpis za imenovanje novega generalnega državnega tožilca z upoštevanjem določb tega zakona, kar pa je povezano z novim dodatnim pogojem. Po veljavnem 111. členu Zakona o državnem tožilstvu imenujemo generalnega državnega tožilca v Državnem zboru na obrazložen predlog Državnotožilskega sveta in po predhodni pridobitvi mnenja Vlade, in sicer za šest let z možnostjo podaljšanja imenovanja. Predlagatelji te novele se s predlagano rešitvijo, da generalnega državnega tožilca imenuje Državni zbor na obrazložen predlog Vlade Republike Slovenije, in sicer za dobo šest let z možnostjo ponovnega podaljšanja, vračajo nazaj pred leto 2011. Ali je to dobra rešitev? Menimo, da ni. Po letih veljavnosti Zakona o državnem tožilstvu, sprejet je bil leta 2011, se ponovno odpirajo vprašanja in polemike, povezane s kadrovanjem na najvišje mesto državnotožilske organizacije. Če je bil takrat v obdobju 2009–2011 izpostavljen konflikt med ministrom in generalno državno tožilko, gre danes za konflikt med generalnim državnim tožilcem in največjo opozicijsko politično stranko. Pravzaprav ta konflikt spremljamo vse od imenovanja generalnega državnega tožilca, to je dve tretjini šestletnega mandata generalnega državnega tožilca.

Spoštovani, Socialni demokrati smo leta 2011 ob sprejemanju Zakona o državnem tožilstvu ocenili, da gre za oblikovanje samostojne, neodvisne, visoko strokovne, od politike povsem neodvisne državnotožilske organizacije ter da je med vsemi temi novostmi potrebno tudi oblikovanje Državnotožilskega sveta; tako glede sestave položaja, pristojnosti Državnotožilskega sveta. Zakon iz leta 2011 je prinesel še

pomembno novost, in sicer to, da generalni državni tožilec pripravi in sprejeme politiko pregona, ki je javni dokument. Tega vse do leta 2011 nismo poznali, res pa je, da predlagatelji novele generalnemu državnemu tožilcu očitajo zamudo pri izdaji politike pregona. Ocenili smo, da je to pot, ki bo dala možnost napredovanja in izoblikovanja tožilskega sistema, ki bo strokoven, predvsem pa manj odvisen od dnevne politike. Pravzaprav bi si želeli, da se v konkretne zadeve, še posebej v tiste, v katerih se znajdejo najvišji nosilci javnih političnih funkcij, politika vpleta čim manj oziroma popolnoma nič. Istočasno pa Socialni demokrati ne želimo biti tisti, ki bi skušali opravičevati napake posameznih nosilcev oblasti oziroma jih odrešiti odgovornosti.

Pravzaprav smo že v stališčih večkrat poudarili, da se morajo – pravzaprav si moramo vsi nosilci najvišjih javnih in političnih funkcij v državi, če hočete avtoritet, prizadevati k večji strokovnosti, odgovornosti, spoštovanju drugih moralno-etičnih standardov. Le tako bomo prispevali k ugledu funkcij, ki jih opravljamo. Če pogledamo nazaj v stare magnetograme, je bilo polemike okrog imenovanja generalnega državnega tožilstva veliko. Prepričani smo, da bo danes popolnoma enako. Socialni demokrati predlaganega sklepa, da je novela predloga Zakona o državnem tožilstvu primerna za nadaljnjo obravnavo, ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, v njenem imenu Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Spoštovane poslanke, kolikor vas je še tukaj; spoštovani poslanci, kolikor nas je še tukaj, in ostali navzoči!

Lahko bi rekli, da je bilo le vprašanje časa, kdaj bo SDS vložila Predlog zakona o spremembah Zakona o državnem tožilstvu. O generalnem državnem tožilcu v tem mandatu razpravljamo praktično na vsaki seji Državnega zbora, med dvema redkima sejama pa še na kakšni nujni seji matičnih odborov. Pritisk na pravosodne organe s strani največje opozicijske stranke se bo tako več kot očitno nadaljeval. Predlog zakona vsebuje rešitve, ki so jih isti predlagatelji predlagali že ničkolikokrat. Na vsak način se želi doseči, da bi Državni zbor lahko razrešil generalnega državnega tožilca; zakon vsebuje tudi nekatere druge predloge, ki smo jih ravno tako že večkrat slišali. Spremembe se nanašajo na določitev, da državni tožilec ne more postati posameznik, ki je sodeloval v postopku pregona v okviru pristojnega državnega tožilca ali kot sodnik sodil ali odločal o preiskovalnih in sodnih postopkih, v katerih so bile s sodbo kršene temeljne človekove pravice in svoboščine. Dalje se kot razlog za prenehanje funkcije vodje državnega tožilstva dodaja pravnomočna ugotovitev, da je pri opravljanju svoje vodstvene funkcije samovoljno ravnal ali

zlorabil svoj položaj. Ker obe navedeni določbi že obstajata, je jasno, da je namen predlagatelj v tem, da bodo ponovno poskušali prikazati, v kako katastrofalnem stanju je slovensko pravosodje. Zakon o državnem tožilstvu namreč glede pogojev za imenovanje državnih tožilcev napotuje na uporabo Zakona o sodniški službi, ki pa to identično določbo že vsebuje. Drug predlog rešitve pa je že vključen v veljavni zakon, le z drugimi besedami. O vseh teh predlogih smo v tem mandatu razpravljali že večkrat. Ravno tako smo že večkrat razpravljali o spornem imenovanju Boštjana Škrleca ter o možnosti, da bi generalnega državnega tožilca lahko razrešil Državni zbor.

V Združeni levici rešitve, ki se nanašajo na pogoje za imenovanje in razrešitev državnih tožilcev, ne podpiramo, saj so nepotrebne in že vključene v obstoječo zakonodajo. Prav tako ne podpiramo rešitve, da bi generalnega tožilca lahko razrešil Državni zbor. Pristojnosti glede postopka razrešitve generalnega tožilca so po našem mnenju primerne, saj upoštevajo samostojnost te veje oblasti. Pri tem pa je treba izpostaviti, čeprav je zaupanje državljanov in državljanov v pravno državo skrhano in je na izredno nizki ravni, da stanje vendarle ni tako katastrofalno, kot ga bo danes ponovno poskušala predstaviti SDS. Vsekakor pa bi delovanje pravosodja lahko bilo in bi moralo biti boljše. Pravosodni organi si bodo v prvi vrsti morali sami prizadevati, da si povrnejo ugled. Posledice v zvezi z zadnjo odločitvijo Državnotožilskega sveta bo moralo državno tožilstvo nositi samo. Prav tako bo posledice za svoje odločitve moral nositi generalni državni tožilec; vsekakor pa bi se morali vsi pravosodni organi zavedati, da s takšnim ravnanjem najbolj škodijo samim sebi.

Vloga Državnega zbora je jasna, s potrebnimi in preiščljenimi zakonskimi spremembami lahko odpravi nekatere probleme, s katerimi se pravosodje sooča. Ne more pa mu brez njegovega sodelovanja povrniti ugleda. V Združeni levici predloga zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, državni sekretar, kolegice in kolegi!

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o državnem tožilstvu, ki ga obravnavamo danes, posega na področje imenovanja in razrešitve generalnega državnega tožilca. Točneje, na določitev upravičenega predlagatelja za imenovanje in tudi za razrešitev generalnega državnega tožilca. Dejstvo je, da je sedanja zakonodajna ureditev razrešitve generalnega državnega tožilca v primerjavi z ureditvijo glede razrešitve predsednika Vrhovnega državnega sodišča nesistemska in

zato potrebuje zakonodajne spremembe. Predlagana rešitev, ki jo prinaša obravnavi predlog zakona, to sistemsko neskladje odpravlja. Kot smo v svojih stališčih v Novi Sloveniji že večkrat poudarili, ima Državnotožilski svet po sedaj veljavni ureditvi velike pristojnosti pri imenovanju državnih tožilcev in pri njihovih razrešitvah. Logično bi bilo, da bi imeli člani Državnotožilskega sveta premo sorazmerno veliko odgovornost in bi vsak član Sveta odgovarjal za svojo odločitev znotraj tega organa; pa temu žal ni tako. Državnotožilski svet oziroma njegovi člani za svoje odločitve nikoli ne odgovarjajo. Takšne odgovornosti veljavna zakonodaja niti ne predpisuje, enako velja za člane Sodnega sveta. Prav pomanjkanje odgovornosti botruje pogostim nepravilnim ali celo nezakonitim odločitvam teh organov, o katerih sicer pišejo mediji; funkcije pa kljub temu še naprej opravljajo.

Že nekaj časa ugotavljamo in v naših stališčih poudarjamo ter izpostavljamo, da naše pravosodje v širšem pomenu besede ni sposobno samorefleksije, torej ni sposobno učinkovitega samonadzora. Na tem področju so potrebne spremembe. Razrešitev z najvišje funkcije na državnem tožilstvu – pa naj gre za objektivno, še bolj pa, če gre za subjektivno odgovornost konkretnega nosilca funkcije – mora biti v pristojnosti politike. Politika je namreč odgovorna za stanje v državi, torej tudi za stanje na področju pravosodja. Pa naj na tem mestu spet poudarimo vpliv na zaupanje javnosti – strokovne in laične – v pravosodje. Če najvišje funkcije zasedejo osebe, ki so dokazano kršile zakonodajo, in za to ne odgovarjajo, to povzroča popolno erozijo pravne države. Ukrepanje politike je v takšnih primerih nujno. Tudi politika se v takšnih primerih ne more skriti za formalizme glede zakonsko upravičenega predlagatelja. Politika ima v rokah orodja, da takšne anomalije popravi in odpravi. Predlog sprememb in dopolnitev zakona, ki ga obravnavamo danes, uvaja tudi lustracijo za državne tožilce, direktorje državnega tožilstva in člane Državnotožilskega sveta. Te funkcije ne morejo opravljati tisti posamezniki, ki so sodelovali pri preiskavah ali pri sojenju v zadevah, kjer so bile kršene temeljne človekove pravice in svoboščine. Krščanski demokrati menimo, da bi bilo treba lustracijo zastaviti širše in vanjo vključiti tudi vse funkcionarje bivše Zveze komunistov Slovenije in Zveze komunistov Jugoslavije. V nadaljnji parlamentarni proceduri bomo v tem smislu vložili amandmaje na predlog zakona.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokrati bomo predlog sprememb in dopolnitev Zakona o državnem tožilstvu podprli, saj menimo, da je sprememba zakonodaje na tem področju potrebna.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, v njenem imenu gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Razlike so vedno. Spoštovati jih je treba.

Danes imamo pred seboj razpravo, kjer vsi gledamo, da povemo svoje; in potem nastane praznina. Ampak praznina je v resnici že dlje časa, praznina je predvsem zato, ker so se predlagatelji odločili, da bodo izkoristili vsa sredstva. Eno od sredstev v tej državi je tudi Državni zbor in danes je na vrsti to sredstvo, s katerim bodo poskušali prepričati slovensko javnost, kako je prav, da se zakon spremeni, čeprav vedo, da zakon ne bo prestal niti prve obravnave. In tisto, kar je najbolj pomembno, je pomembno predvsem to, zakaj to počnemo. Vsi skupaj smo v tem, ker moramo zaradi Poslovnika Državnega zbora prenašati vse to, kar se nam danes dogaja. To pa je, da bomo poslušali svojevrsten nastop predlagateljev. Moram reči, da sem zelo pozorno poslušal predstavnika Poslanske skupine SDS, šestkrat je naredil napako. Niti ne ve, da Sodni svet ni tisti, ki ima pristojnost nad tožilcem, ampak je ves čas venomer ponavljal – sodni svet, sodni svet, sodni svet; namesto tožilski svet. Niti ni vedel, kaj govori, tako ga je zaneslo, ker je padel notri v sistem neke plošče, pa vendar.

Problem, ki je pred nami, je ta, da je z odločitvijo Zalarja, takratnega ministra, ko je naredil spremembo v zakonu, da je z željo, da bi politika izstopila iz odločanja sodne veje oblasti, kar se tožilec tiče, sprožilo kot posledico to, da se danes s predlogom Poslanske skupine SDS vračamo točno na tisto točko, pri kateri smo leta 2011 naredili spremembe. Problem nastane, ker ni bil problem samo v času Zalarja, že leta 2011, če se spomnite, je vlada Janeza Janše tožilstvo premaknila pod Ministrstvo za notranje zadeve; rekoč, da bo prispevala na delovanje, pač smiselno povezava in delovanje. Ampak tukaj moramo biti korektni. V predlogu koalicijskega predloga pri sestavi vlade je to predlagala Državljanska lista. Ko je videla, kakšno kozlarijo je naredila, je hotela to spremeniti, ampak takrat pa je že bila želja po tem tako močna, da to tako ostane. In je seveda tako tudi ostalo. Iz čiste korektnosti je treba v to smer povedati.

Pomembno je to, kaj narediti. Problem je, da je še stroka je sedaj deljena na vprašanju, ali je tožilstvo res sodna veja oblasti. Mnenja so različna. Prof. Franc Grad s Pravne fakultete je prepričan, da tožilstvo ni del sodne veje oblasti, ampak izvršilne, saj izvaja pregon v imenu države. Zato mora po njegovem prepričanju obstajati tudi neka povezava med tožilstvom in Ministrstvom za pravosodje. Ampak veste, problem je, ker niti Franc Grad ne da nobene rešitve; in ni dal konkretne razlage, kako pa bi rešili ta problem.

V Zavezništvu smo prepričani, da ne kaže in ne velja podpreti tega predloga. Zagotovo tudi ne velja in ne kaže se vrniti nazaj v obdobje, v katerem smo že bili; še manj pa, pozor, da ostane tako, kot je danes. To je zelo pomembna razlika. Nekje vmes bomo morali priti; predvsem in zagotovo to ne bo Poslanska skupina SDS, ki

ima za tem ne iskreno željo, da to vprašanje reši, ampak bi rada rešila en drug problem, o katerem danes ne bom niti govoril, ker bodo za to poskrbeli oni, ker bodo veliko povedali o tem. In se tega problema sploh ne mislim lotiti. Je pa problematično vizavi ministra Klemenčiča. Minister Klemenčič, če se spomnite, je še pred enim mesecem zelo jasno povedal, da zaradi enega primera ne bo šel v spremembo zakona. In zato sem danes vesel, ker sem slišal državnega sekretarja, ki je omenil, da bomo kljub temu šli v te spremembe. Normativni program dejansko res govori o strategiji, vendar, veste, preden bomo prišli do zakonodaje, preteče kar nekaj časa in to traja traja traja. V resnici pa so določene stvari, za katere je smiselno in prav; in mislim, da minister oziroma na Ministrstvu za pravosodje vedo, ker sedaj smo izkusili že eno verzijo, drugo verzijo, kako pravzaprav ta problem rešiti. Vlada le ima vzvode moči do tiste meje, kar govori tudi Franc Grad, da se nekako da jasno distinkcijo med tožilstvom in sodno vejo oblasti. Ali je res temu tako ali ne, verjetno se bodo pravniki, stroka o tem še pogovarjali in tudi do konca dorekli, kako je treba te stvari urediti oziroma nam predlagali določene rešitve v obliki vladnega predloga. Mislimo, da je prav, da tovrstne spremembe vedno počne vlada. Vsakokratna vlada, takšna, kakršna je bila, če je, je ona naredila spremembe; in nikoli ne opozicija. Še posebej ne takrat, kadar ima samo en drug cilj, to pa je, da bi spreminjala in uporabljala nam materijo za svojo ideološko gonjo, da bi izkoristila ta govorniški pult za svoj naboj, ki ga uporablja za lastno sporočilo; in zato, da potolaži tiste, za katere misli, da je prav, da sporoči, da v Sloveniji nekaj ni v redu. Sami vemo, da marsikakšna stvar ni v redu v sodnem sistemu, in prav je, da v parlamentu o tem spregovorimo. Daleč od tega, da bi se tega branili, sploh ne. Vendar tolikokrat, kot smo v tem mandatu že o tej temi govorili, da ne govorim v prejšnjem mandatu in kar naprej; govorimo ves čas eno in isto, pa na koncu ni nobenih zaključkov in nobenih rešitev, pa res nima nobenega smisla in gre res za potrat časa.

Naj zaključim še to, da se zdi meni osebno zelo pomembno, da danes damo zelo jasno sporočilo, seveda s ponedeljkovim glasovanjem, ker danes ne bomo nič glasovali. Danes sem slišal nekoga v razpravi, ko je rekel, da bomo danes glasovali. Dodamo zelo jasno sporočilo in poziv tudi z današnjo razpravo, da naj Ministrstvo za pravosodje čim prej pride z rešitvijo, kajti tudi državljani in državljanke morajo dobiti svojevrsten odziv in sporočilo na to, kar smo gledali zadnje pol leta. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, v njenem imenu gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, spoštovani kolegice in kolegi!

Kot temeljni cilj predlaganih sprememb in dopolnitev Zakona o državnem tožilstvu je predlagatelj navedel zagotavljanje zakonitosti ravnanja vodij in namestnikov državnega tožilstva, zagotavljanje dostopa do učinkovitega in pravičnega pravosodnega sistema ter vzpostavitev ukrepov, ki bodo sankcionirali zlorabe položaja v pravosodju. Menimo, da so predlagane spremembe sicer legitime, da načeloma slediti navedenemu cilju, čeprav predlagane spremembe niso sistemsko dodelane in glede na že obstoječo ureditev nepotrebne. Predlagatelj predlaga ureditev, ki je veljala pred obstoječo zakonodajo, in sicer je Zakon o državnem tožilstvu, ki je veljal od 28. 10. 1994 do 6. 8. 2011, določal, da je o imenovanju in razrešitvi generalnega državnega tožilca odločal Državni zbor na predlog Vlade. Z uveljavitvijo Zakona o državnem tožilstvu, ki velja od 6. 8. 2011, pa se je okrepila vloga Državnotožilskega sveta kot strokovnega telesa, in sicer tako, da med drugim poda predlog Državnemu zboru za imenovanje in razrešitev generalnega državnega tožilstva; in ne več Vlada. V zvezi s tem spomnimo tudi, da Zakon o državnem tožilstvu v 23. členu pri pogojih za imenovanje glede splošnih pogojev za imenovanje tožilcev napotuje na uporabo Zakona o sodniški službi, ki določa, da sodniki, ki so sodili ali odločali v preiskovalnih in sodnih postopkih, v katerih so bile s sodbo kršene temeljne človekove pravice in svoboščine, po izteku svojega mandata ne izpolnjujejo pogojev za izvolitev v svojo funkcijo. V zvezi z razrešitvenimi razlogi tožilca po zakonu prav tako v 75. členu ta že določa razrešitveni razlog – pravnomočno obsodbo za naklepno kaznivo dejanje, s katero je bil državni tožilec obsojen na kazen zapor, daljšo od šestih mesecev, oziroma na kazen zapor do šest mesecev, ali na drugo kazen, ali mu je bila izrečena pogojna obsodba. Posledica razrešitve državnega tožilca pa je po drugi točki prvega odstavka 126. člena zakona nedvomno prenehanje funkcije vodje državnega tožilstva. Postopek imenovanja generalnega državnega tožilca in vodje državnih tožilcev je v veljavni ureditvi kompleksno urejen in pri tem ni mogoče izključiti vloge Državnotožilskega sveta, ki ima ključno vlogo pri pripravi mnenja o predlogih za imenovanje državnih tožilcev, za njihovo ocenjevanje, napredovanje, premestitev, dodelitev, imenovanju in razrešitvi vodij okrožnih državnih tožilstev. Zaradi spoštovanja transparentnosti postopka imenovanja generalnega državnega tožilca in vodij državnih tožilstev, enakopravnosti in pravne varnosti za vse kandidate, ki je že zagotovljena z obstoječo zakonodajo, so predlagane spremembe nepotrebne. Sprejem letih bi lahko pomenil tudi poseg v samostojnost državnih tožilstev in državnih tožilcev, kar pa je glede na 135. člen Ustave in tudi odločbo

Ustavnega sodišča iz leta 2013 nedopustno. Vsakršna sprememba, ki bi odpravljala zaznane anomalije in vzpostavljala primerljivost postopka razreševanja in imenovanja generalnega državnega tožilstva in predsednika Vrhovnega sodišča, mora biti ustavno skladna, dobro premišljena ter ustrezno sistemsko dodelana in umeščena. Z namenom povečanja stopnje neodvisnosti in samostojnosti ter posledično tudi zaupanje v pravosodje so ukrepi, ki pomenijo manjši politični vpliv na delo te veje oblasti, tisti, ki ta načela lahko uresničujejo.

Zaradi navedenega ter izhajajoč iz abstraktne narave zakonov, namenjenih krogu nedoločenega števila oseb, in namena, da se preprečuje vmešavanje politike v sodno vejo oblasti, katere neodvisnost je ustavna kategorija, je zaključiti, da predlagane spremembe zakona niso primerne in jih zato tudi ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima gospod Jernej Vrtovec, pripravi naj se gospa Anja Bah Žibert.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi!

Predlog zakona, ki ga pravkar obravnavamo, je logična posledica dogodkov iz nekaj let že nazaj, in sicer pred nekaj meseci dokončne odločitve več organov, najprej Komisije za preprečevanje korupcije, Upravnega sodišča in inšpekcije na Ministrstvu za pravosodje, da je generalni državni tožilec v primeru zaposlitve gospoda Škrleca ravnal koruptivno. Zaradi te logične posledice je po mojem trdnem prepričanju upravičeno opozicijska SDS vložila ta predlog zakona, ki ga danes obravnavamo. Pri dojetju tega dejstva, da je gospod Zvonko Fišer ravnal koruptivno, med nami sploh ni toliko razlik. Minister za pravosodje je dejal: Gospod Fišer bo težko opravljal svoje delo. Prav tako je dejal: Če bi Fišerja lahko pozval k odstopu, bi to storil. Ključna razlika med Fišerjem oziroma med ministrom, Vlado in nami, na primer Novo Slovenijo, pa je v tem, da mi bi to stvar dejansko rešili, saj si kot politična stranka ne želimo, da je na tako odgovornem položaju, kot je generalni državni tožilec, človek, ki je dokazano ravnal koruptivno. To je ključna razlika. Vsi pa se zavedamo, da je ravnal koruptivno. Če bi se pogovarjali o etiki in omiki, bi moral generalni državni tožilec sam odstopiti, pa ne samo zaradi zaposlitve gospoda Škrleca, ampak tudi zaradi dejstev, ki so zapisana v samem poročilu o delu specializiranega državnega tožilstva in državnega tožilstva v letu 2014. Preberite to poročilo, pa boste videli nekaj groznih dejstev oziroma dejstev, ki govorijo, da ni samo koruptivnost tista, ki bi morala gospoda Fišerja

odnesti, ampak tudi to, da se nič ne počne. Na primer bančni kriminal, kako se preganja – 64 ovadb je bilo vloženih, od tega le osem obtožnih aktov. Odvzem premoženja nezakonitega izvora – odrejenih 14 finančnih preiskav, denar v davčnih oazah. Jaz se sprašujem, kaj dejansko dela specializirano državno tožilstvo, ki mu je odgovoren tudi generalni državni tožilec. To velja omeniti kljub temu, da so se kadrovske celice okrepili v zadnjem letu. Tudi to so dejstva, na katera bi moral gospod Fišer končno enkrat odgovoriti. To sta dve stvari zaradi katerih bi moral tudi prevzeti odgovornost.

Če se vrnem nazaj k zakonu – dejansko potrebujemo zakon. Potrebujemo zakon, ki bo bolje urejal imenovanje in razrešitev generalnega državnega tožilca. Zdajšnji zakon tega, saj vidite sami, ne ureja dobro. In pravite ob tem, da gre za nesamostojno vejo oblasti, kot je pravosodje in tako naprej. V redu. Ampak mi imamo tukaj gospoda Klemenčiča, ministra, ki pa odgovarja na poslanska vprašanja v zvezi s stanjem v pravosodju. Potemtakem, če on odgovarja na stanje v pravosodju, ne gre v tem primeru tudi za mešanje politike. Že po zdajšnjem modelu, zakonodaji imenovanja generalnega državnega tožilca je Državni zbor tisti, ki da zadnjo, ki ga imenuje; tokrat po obstoječem predlogu na predlog Državnotožilskega sveta. Mi pa predlagamo samo to razliko, da to predlaga vlada. Gre tudi za odgovornost in različne odločitve Državnotožilskega sveta v preteklih letih, ali so kdaj te ljudje sprejeli kakršnokoli odgovornost. Ne, za posledice dejanj odgovarja potem minister sam. Tudi za posledice dejanj generalnega državnega tožilca, namesto da bi bilo obratno. In mi predlagamo večjo odgovornost Državnotožilskega sveta. Če pogledamo, kakšno bo njihovo sporočilo glede generalnega državnega tožilca, saj Državnotožilski svet ni dejal, da gospod Fišer ni ravnal koruptivno. Ne, ne, kot Upravno sodišče so zaznali koruptivna dejanja, ampak s to razliko, da so rekli: Niso pa tako velika, da bi moral odstopiti, ampak ravnal pa je koruptivno. Vprašanje odgovornosti in zapomnite si, vrana vrani ne izključe oči v tem primeru. Vrana vrani ne izključe oči in tudi ne vem, če se bo v prihodnosti spremenilo, da bo kateregakoli generalnega državnega tožilca zamenjali Državnotožilski svet, njegovi ljudje.

Še enkrat pravim, posledica tega, da nimamo na tem področju urejene zakonodaje, je to, da imamo in da bomo, kot kaže, še naprej imeli na tako pomembni funkciji, kot je generalni državni tožilec, človeka, ki je dokazano ravnal koruptivno, dokazano. Zaradi tega vas nekako pozivam, če ne boste sprejeli našega predloga sprememb zakona, da potem – vlada, koalicija – predlagajte nekaj boljšega, bomo z veseljem podprli. Ne mi govoriti o maščevanju politike, izvršne ali zakonodajne veje oblasti v pravosodno v tem primeru; kajti potemtakem se že. Ključna je tudi stvar zaupanja v delo

Državnotožilskega sveta. Če nadaljujem, kajti danes ste se tudi v to nekateri spotaknili, glede lustracijskega člena. Osmi člen Zakona o sodniški službi, to bo gospa sodnica poznala, je tipičen lustracijski člen, ki se pa žal ne izvaja. Ta člen, recimo, ko je državni sekretar govoril, da velja v teh primerih pogledati tudi malo izven meja in po Evropski uniji, pogledajte v države vzhodne Evrope ali v Nemčijo, ko imajo lustracijski člen tudi glede tožilstva. Tudi v Zakonu o tožilstvu. Mi, 8. člen Zakona o sodniški službi pozna lustracijo. Zakaj to govorim? Govorim zaradi tega, kajti v Nemčiji je nepredstavljivo, da bi lahko nekdo, ki je sodil na primer v Vzhodni Nemčiji, pri tem kršil človekove pravice, bil še naprej sodnik. Okej, v tem primeru, da bi bil še naprej državni tožilec, tega v Nemčiji ne poznajo, da ne govorim o Poljski, Češki, baltskih državah. Če to implementiramo tudi v Zakon o tožilstvu, ne bo nič novega tudi po naši obstoječi zakonodaji. Še enkrat ponovim, naša zakonodaja, Zakon o sodniški službi to že pozna; če bomo pa naredili malo primerjave z državami Evropske unije, pa bomo videli, da to poznajo, da se to implementira tudi v zakonu o tožilstvu.

Upam, da nam bom cilj po tej razpravi, kljub temu da ste napovedali, da ne boste podprli predloga zakona, da nam bo cilj ta, da se bomo s skupnimi močmi potrudili, da na tako odgovornih položajih ne bo koruptivnih ljudi. Kajti potemtakem je zastoj, da smo vpjioči v nebo in govorimo zaupanja v slovensko pravosodje ni, kajti to je logična posledica. Če so na odgovornih položajih koruptivni ljudje, potem ljudje ne morejo zaupati v takšno tožilstvo, v takšen pregon, ne morejo zaupati v sodstvo in tako naprej. Ampak poteza bo na vas, ker tega zakona, kot kaže, ne boste podprli. Vam pa predlagam, da Vlada čim prej pride z nekim besedilom, ki bo rešil situacijo. Ne moremo si privoščiti tovrstnih spodrslijav. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert, pripravi naj se dr. Jasna Murgel.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoča, hvala lepa za besedo.

Prej je bilo v stališču SD zaznati, da se Slovenska demokratska stranka nenehno ukvarja s problematiko tožilstva. Res je, pa tudi sodstva. Res je. Samo zanima me, kdo je zdaj pri tem neodgovoren: mi, ki nenehno poudarjamo, da je na tem področju nekaj zelo narobe; ali vi, ki dajete glavo v pesek. Zakaj? Dejstvo je, da v Sloveniji beležimo najnižjo stopnjo zaupanja v sodstvo in pravosodje. Dejstvo je, da ljudje tej veji oblasti ne zaupajo, in dejstvo je, da so tukaj potrebne spremembe. Vi pa nam očitete, da se nenehno ukvarjamo s to problematiko. Ja, seveda se, ker ne slišite, ker ne vidite te potrebe. In enostavno nočete razumeti, ko bomo rešili to področje, bomo lahko

naredili marsikaj dobrega, konkretnega tudi na drugih področjih. Do takrat pa žal temu ne bo tako. Kaj sploh v Slovenski demokratični stranki predlagamo? Preprosto – da generalnega državnega tožilca imenuje Državni zbor, seveda na obrazložen predlog Vlade Republike Slovenije, in sicer za dobo šestih let, seveda z možnostjo tudi podaljšanja. Meni se zdi sprememba povsem učinkovita. Zakaj? Danes je ureditev naslednja – Državnotožilski svet predlaga imenovanje pa tudi potem razrešitev generalnega državnega tožilstva. Kdo pa sestavlja Državnotožilski svet? Povečini tožilci. Pa vas vprašam naprej nekoliko drugače. Kakšne pristojnosti ima generalni državni tožilec v odnosu do tožilcev? Verjetno tudi do teh, ki sedijo v tem Državnotožilskemu svetu oziroma so nekoč bili na tistem drugem mestu. Pa poslušajmo: "Generalni državni tožilec predlaga Državnotožilskemu svetu sprejetje merila za kakovost dela državnih tožilcev za oceno državnotožilske službe. Poda predlog pristojnemu ministru za odredbo o številu mest državnih tožilcev in nazive, v katerih se pri posameznih državnih tožilstvih opravlja državnotožilska služba. Odloča o dodelitvi in prenehanju dodelitve državnega tožilca na drugo državno tožilstvo." Si predstavljate? Nekaj ni v redu, pa greš drugam. "Predlaga premestitve, poda predhodno mnenje k imenovanju vodje Okrožnega državnega tožilstva. Poda mnenje o razrešitvi vodje Okrožnega državnega tožilstva. Lahko poda pobudo disciplinskemu tožilcu za uvedbo disciplinskega postopka in še več, lahko poda zahtevo za uvedbo disciplinskega postopka in lahko izreče državnemu tožilcu začasno odstranitev iz državnotožilske službe." Govorim o suspenzu. Ti ljudje naj bi potem v neki drugi vlogi razreševali generalnega državnega tožilca. Pa dajmo, no.

In potem s strani Vlade slišimo, da predlog zakona ni dovolj premišljen. Se vam zdi premišljena ta ureditev, ki velja sedaj? Jaz menim, da ni, da težko pričakujemo od tistih, ki so nekako odvisni od te osebe, da bodo povsem objektivni. Mislim, da od njih pričakujemo enostavno preveč. Postopek imenovanja generalnega državnega tožilca je po veljavni ureditvi urejen kompleksno, pravite. A res? Zakaj pa potem gospod Cerar pravi oziroma je izrekel naslednji stavek: "Od gospoda Fišerja je odvisno, ali bo ostal na tem mestu, ali ne." Predsednik Vlade po vseh znanih zadevah, ko se je govorilo o odločbi sodišča in tako naprej. Od njega je odvisno, ali bo ostal na tem mestu. Se pravi, od njega je samega odvisno, čeprav vsi vemo, da je kršil zakon. To tudi ugotavlja oziroma pritruje Državnotožilski svet. Po drugi strani, spoštovana koalicija, ste vzeli mandat nekomu, ki pa je imel mandat s strani volivk in volivcev. Tam ste pa pohodili to. A tukaj pa to ni pomembno? Tukaj pa enostavno rečete, tako to je in tako mora biti. Fišer ostaja, ker tako želi. Prepuščate njemu odločitve, ali bo ostal, ali ne. Nekdo drug, ki pa sploh ni bil kriv, pa ste že v

samem postopku zadeve speljali povsem po svoje. To so dejstva in to je žalostno. In še nekaj. Pravite, to govori Vlada v svojem mnenju, da ni primerljivosti z drugimi državami. Seveda je ni, saj smo po svoje unikum. Unikum smo tudi po tem, da imamo generalnega državnega tožilca, ki je preganjal ljudi samo zato, ker so postavili križ tam, kjer so bili pobiti, ne med vojno, ampak se ve, na kakšen način. Skratka, kršil je tiste najgloblje človekove pravice. Ampak to pri nas ni problem. Potem se pa naj primerjamo z nekimi drugimi državami in vsem. Ja, dajmo se, začnimo od začetka. Ampak ko želimo, da se uredi ta zadeva in da Državni zbor to predlaga, ki je sestavljen iz različnih pogledov, pa to zavračate, ker predlog seveda ni sistemski.

Zadnjič smo pa reševali tako imenovani paket volilnih zakonov, pa je bila v vsakem tistem členu, ki ste ga predlagali, kakšna neumnost, ki je dosti večja od veljavne. Ampak tisti je pa sistemski, dober, nima težav. Seveda ne bomo rekli, da je tole vse popolno, kar je tukaj, in da se ne da nadgraditi. Spoštovana Vlada, seveda se da. Ampak koalicija bo sledila vašemu mnenju in bo zakon zavrгла in mu ne bo pustila možnosti, da gre v naslednji postopek. Ampak danes ste si vzeli 30 minut, ker se vam ne zdi vredno, da bi ta zakon skupaj morda nadgradili v razpravi. Seveda ne. Vi si vzamete tam čas, ko je problem Janez Janša, ampak s tem ne boste nikamor prišli. Tudi država zato ne bo bolje funkcionirala. Problemi pa ostajajo in to je največji problem, ki ga imamo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel, pripravi naj se gospa Irena Kotnik.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa.

Predlagatelj že težko čaka, da se oglasim, torej se bom zdaj.

Menim, da je predlagana novela Zakona o državnem tožilstvu najmanj, kar je, neustrezna. Zakaj je neustrezna? Ker je ravno ta zakon usmerjen v točno določeno osebo, proti točno določeni osebi, kot smo že tukaj velikokrat slišali, ad personam. Poglejte si, kdor ni, predlagano prehodno določbo 14. člena tega predlaganega zakona, ki se glasi, bom citirala: "Razpis za imenovanje generalnega državnega tožilca z upoštevanjem določb tega zakona", torej tega novega, ki bi ga sprejeli, "se objavi in se imenovanje opravi v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona." Torej bi mi, če bi sprejeli ta zakon, uveljavili ta zakon točno zaradi tega, da odstavimo generalnega državnega tožilca Zvonka Fišerja. To je namen tega zakona – ad personam. Kar pa je v nasprotju z načelom retroaktivnosti. Ne vem, kako bomo odstavili tega istega, če smo ga postavili po pogojih, ki so veljali takrat, ko je bil postavljen. Ta zakon je, dragi moji, namenjen točno – in sedaj mahate, kot že mahate, in pritrujete – odstavitvi Zvonka

Fišerja. Sprašujem vas, ali res želimo, ali res smemo na ta način posegati v pravosodje? Ja, želite vi; ampak Poslanska skupina SMC pa tega ne želi in ne sme. Zakaj ne smemo? Zato, ker ne gre pri državnem tožilstvu in tudi pri generalnem državnem tožilcu zgolj za osebo generalnega državnega tožilstva. Gre za institucijo, ki zagotavlja spoštovanje pravnega reda. Ne gre samo za njega. Gre za neodvisnost in stabilnost te institucije; in s tem celotne države. In če bi sedaj, recimo, sprejeli ta zakon in zamenjali generalnega državnega tožilca, ne bi kaj dosti storili. Prej je kolegica naštevala vse funkcije, ki jih ima generalni državni tožilec. Generalni državni tožilec pač ne daje in ne sme dajati neposredno navodil tožilcem, kako naj ravnajo v določenih zadevah. Ampak imeli bomo priložnost, spoštovani kolegi, obravnavati letno poročilo državnega tožilstva in tudi specialnega državnega tožilstva ter se bomo seznanili s težavami, ki obstajajo. Jasno je, da so potrebne spremembe glede državnega tožilstva. Imeli jih bomo možnost obravnavati takrat. Jasno je tudi, da iz vladnega normativnega načrta, pogledajte si ga, izhaja, da je skrajni rok za obravnavanje sprememb Zakona o državnem tožilstvu 26. 11. 2015. Zakon naj bi bil sprejet 15. 4. 2016 in bomo torej imeli možnost spreminjati Zakon o državnem tožilstvu takrat, ko bo to naredila Vlada. Ker so vse rešitve, ki jih predlagate, že vsebovane v tem zakonu, ki že obstaja, nekatere so, menim, da pač te vaše niso potrebne.

Sedaj pa kar zadeva ta pogoj za imenovanje in razrešitev tožilcev, ki je postavljen, da ne bi smeli biti postavljen za tožilca nekdo, ki je sodeloval z obveščevalnimi službami. Spet ponavljam to, kar sem rekla že pri zakonodaji, ko smo razpravljali o volilnem sistemu, da gre za pogoj, ki je pač preveč arbitrarno postavljen. Ne vemo, kdo bo ugotavljal, ali je nekdo sodeloval. Ja, boste rekli, podpisal bo izjavo. Ampak če se bo postavilo vprašanje, oseba, za katero bo nekdo rekel, ne ve se niti, kdo bi naj to ugotovil, da je sodelovala z Udbo, po tem predlogu sploh ne bo imela možnosti pravnega varstva, da se brani zoper to ugotovitev. To bi pomenil prekomeren poseg v človekove pravice, po mojem mnenju, zato je takšen predlog nesprejemljiv. Menimo, da je predlagana rešitev neustrezna in je ne bomo podprli. Bomo pa na vsak način tvorno sodelovali pri delu Vlade, pri pripravi sprememb Zakona o državnem tožilstvu. Upam, da bomo morda imeli možnost, preden bo zakon prišel v zakonodajno proceduro, sodelovati z opozicijo, ki bi lahko dala kakšne konstruktivne rešitve. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj gospod dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

V posebno veselje mi je nastopati za gospo Murgljevo. Gospa Murgljeva, vi ste sodnica, bodimo resni, ljudje morajo vedeti, da ste vi sodnica, to je zelo pomembno. Novela je neustrezna – proti točno določeni osebi. Ali kdo to skriva? Saj sem javno napovedal, vložili bomo zakon, po katerem boste lahko razrešili gospoda Fišerja. Tega nihče ne skriva. Ampak naša novela govori o nekom, ki je nezakonito ravnal in ki je koruptivno ravnal, zato predlagamo novelo ad personam na gospoda Fišerja, da mu pomagata čez njegova vrata. Vi ste pa sprejeli sklep, ki je gospodu Janši onemogočil delo v Državnem zboru, in ste ga postavili pred vrata. Ta sklep je bil razglašen za neustavnega. Se pravi, da ste kot sodnica pritisnili na tipko, sedaj vam pa gor na prstu piše – ravnala sem neustavno. To je sedaj odtis, prstni odtis. In ta vam bo obstal v nedogled. In če bo še kakšna lustracija, potem ne boste mogli več kandidirati za sodnico. Ampak pogledajte, v čem pa je razlika. Vaši zakoni so tudi ad personam, samo Janša je bil neustavno obsojen, nezakonito obsojen ter neustavno in nezakonito ste mu vzeli mandat. Sedaj pa greste ad personam spet na njega. Za rezervo, če bi se še kaj zgodilo, če bo Fišer še kaj rodil do leta gospodovega, ko bodo volitve, zato ste to napisali. Postavljen po starih pogojih; seveda je bil postavljen po starih pogojih, saj so tudi vsi direktorji postavljeni po določenih pogojih; in ko pridejo novi ministri, jih razženejo kot ne vem kaj. Jaz jih sicer nisem veliko, nekaj pa, nekaj pa kot minister, ne pa vse. Tako, da vemo. Vi ste verjetno, tu bom postavil eno poslansko vprašanje, vse razgnali. Ampak kaj se naredi v takem primeru? Ustavno sodišče je že odločilo, da v takih primerih, če je nekdo razrešen in je bil imenovan po nekih starih pogojih, mu pripada odškodnina. Tipičen primer je generalni direktor policije, ker ga niste morali tam več gledati. Bi še kaj našel, recimo; to pa je že nemogoče za levo politično opcijo. Ne smemo in ne bomo glasovali. Ja, seveda ne smete in ne boste glasovali. Tu pa so bile mogoče Murgle zadaj, ja. Tu pa mogoče so bile. Ampak so pa tudi tam bile, kjer imate sedaj prstni odtis in piše gor – neustavno in nezakonito sem nekaj naredil. Jaz ne, vi.

Neodvisnost in stabilnost tožilca. Kakšna neodvisnost in stabilnost tožilca?! Kdo mu pa kaj hoče. Prvič, kar je, naj na ših začne hoditi v ponedeljkih in v petkih. Drugič, od torka do četrta naj se odklene s pisarne in naj ne bo zaklenjen v pisarni, ker bi lahko kdo do njega potem prišel. Gremo naprej. Ne smete dajati navodil. Ja, generalni državni tožilec ne sme dejati navodil. Res je. Mediji pa so spomladi leta 2013 – govorim o medijih, da ne bo kaj, ker ta gospod je pripravljen kakšno ovadbo spisati, jaz to vem, zato se bom skliceval na medije – poročali naslednje, da je v času demonstracij poklical vse tožilce na kup, vodje tožilstev in jim rekel, dokler je ta oblast, morate ravnati čim bolj restriktivno do policijskih predlogov. To pomeni, lahko razbijejo Ljubljano, lahko razbijejo Maribor,

policija se lahko postavlja na glavo, vi pa nič ne naredite. To Zvonko Fišer po mnenju medijev. Tam sem to prebral. Dokazov nimam, ker nisem imel izvršilnih pooblastil. 26. 11. 2015 ob 12.30 vas vabim na malico tukaj spodaj, če bodo predložili zakon. To je četrtek, zabeležite si. Zakona ne bo. Nekdo je 8. 4. 2015 ..., pogledjte, zakona spet niste prebrali. Pa dajte, hudiča, že zakone brati. Tukaj notri je tisti pogoj, ki govori o lustracijskem pogojnem členu za generalnega direktorja tožilstva. To je sedaj gospod, kaj je že, Škrlec, ki je imel koristi od korupcije gospoda Fišerja, pa naj se /nerazumljivo/ ravna, namreč tam še sedi, pa ne bi smel. Za generalnega državnega tožilca to ni predpisano v tem predlogu zakona. V tem predlogu zakona je predpisano to, kar piše v Zakonu o sodniški službi v 8. členu iz leta 1994. To pa pomeni, da vse osebe, ki so sodelovale v sodnih postopkih kot tožilci ali sodniki ter so jim bile kršene človekove pravice, ne morejo biti sodniki in tožilci. Tudi generalni tožilec ne more biti nekdo, ki je to kršil. To piše tam. Toliko vam.

Sedaj nekaterim ostalim, ki so še tukaj, moram tudi odgovoriti. Gospod Stare, krasno, moram vas spomniti na eno zadevo. Vlada, ki je resna – saj ta ni, v kateri vi sodelujete –, ima možnost napisati amandmaje; napišite amandmaje. Saj imate tam veliko tistih ljudi, ki se sprehajajo gor in dol, nekaj sem vam jih tudi jaz pomagal tja poslati; so sami zbežali, ko sem jaz prišel na notranje ministrstvo, so zdaj pri vas. Naj vam napišete amandmaje pa bodo zadeve jasne, če v zakonu to ni v redu, tisto ni v redu. Napišite amandmaje. Zakaj ne napišete amandmajev? Vam bom jaz odgovoril, zakaj ne; zaradi tega, ker ščitite gospoda Fišerja; in tudi na vaših prstih bo pisalo – ščitim korupcijo. Vi ste spisali poročilo, v katerem piše, da je dr. Fišer ravnal koruptivno, vi ste avtor tega. Ko se srečata na odboru, je pa – dober dan, gospod tožilec. In ko vam gospod tožilec reče, da ste delali v organizaciji, ki je pravzaprav organizacija za diskreditacijo ljudi, niti "a" ne rečete temu gospodu nazaj, ampak rečete – nasvidenje, lepo pozdravljeni. Saj ste smešni s takšnimi zadevami. Ščitite korupcijo in to je vse, kar je. To je vse, kar je, nič drugega.

Gospod Kopmajer je govoril o tem, da se zavzemamo – saj ga ni, je spet šel kot njegova predhodnica gospa Poropatova – za iste cilje in tako naprej. Prav, potem pa vi spišite zakon in dajte gospodu pomagati, da odidete. Saj ga lahko vi spišete, zakaj pa ne? O umiku politike iz tožilstva je govoril. Jaz sem vam že nekajkrat govoril eno reč, neodvisna veja oblasti je sodstvo, ne tožilstvo, ki sploh ni del sodstva. In v sodstvu imate vi danes ali vaš šef pravico pod določenimi pogoji predlagati razrešitev generala v sodstvu, vrha sodstva, gospoda Masleše. Tukaj pa zdaj gospod Kopmajer pa še nekateri govorijo o tem, da je umik politike iz tožilstva ... Saj tožilstvo ni sodna veja oblasti, zakaj bi pa oni morali imeti nek poseben privilegij in bi moral biti njihov šef imenovan na

nek poseben način. Ne bo šlo. Gospa Muršič, nimam sreče, vi ste tam, pardon. Vi ste govorili, da je to korak nazaj. Zakaj bi bil to korak nazaj? Kakor imam jaz podatke in kakor je odgovarjal gospod Klemenčič na poslanska vprašanja, ima namen ta del urediti tako, kot je bil. On se ne bo nikoli odpovedal temu, da bi ne imel možnosti predlagati menjavo predsednika Vrhovnega sodišča. To sigurno ne, to lahko sanjamo. Verjamem pa – in tu ima prav, tu ministra podpiram, da pripelje nazaj člen, ki govori o tem, da ima tudi minister pod določenimi pogoji možnost predlagati menjavo generalnega državnega tožilca. Poudarjam, podpiram to. Ali bo tisti korak naprej potem? Tisto bi bil korak nazaj. Ker to, kar mi predlagamo, je enako letu 2011, v principu. In to imajo tudi evropske države, zlasti bivše vzhodnoevropske.

Konflikt SDS in tožilstva. Ni res, to je konflikt države s koruptivnim tožilcem. To bi moral biti problem vseh devetdesetih poslancev, to bi moral biti tudi vaš problem. To bi moral biti vaš problem, da imamo na čelu tožilstva takšno osebo, ampak vi jo zdaj ščitite. Saj sem vam rekel, tam nekje pred gospoda Vebra bo prišel tisti napis, da tudi vi ščitite to. Tožilski sistem, hudiča. Irska je imela najvišjo krizo in razpad bančnega sistema ter vse ostalo dve leti pred nami, po mojem je bilo tako. Zdaj, po vseh teh letih na Irskem nimate več osebe, ki naj bi bila že v zaporu. Že v zaporu in je povzročila bančno luknjo. Je ni več. Se opravičujem, Islandija. Gospa, ki se piše Eva Joly, to je menda francoska tožilka, ki zdaj svetuje v tovrstnih primerih, je rekla včeraj tole: "Ob začetku preiskave bančnega sistema Islandija ni imela nobenih primerljivih predhodnih izkušenj, preiskovalci se dotlej še niso srečali s podobnimi primeri. Na sredini preiskave pa je v njej sodelovalo več kot 80 ljudi, večinoma mladih, predvsem tujcev. Islandija ima tako malo državljanov, pa se ti se med seboj skorajda vsi poznajo", je Jolyjeva opisala težave pri iskanju preiskovalcev. Poudarila je, da so za učinkovito preiskavo bančne kriminalitete potrebni predani preiskovalci in trden sodni sistem na vseh ravneh. Za državo ni prihodnosti, dokler ne razčisti s tovrstnimi starimi greh. Kaj pa je naredil gospod Fišer? Koliko kazenskih ovadb imamo? Nekaj preiskav imamo, nekaj preiskav že imamo. Kje je pet milijard? Ništa. Že zaradi tega bi ga morali, kot je rekel predstavnik NSi, poslati tja, kamor sodi – to je v zgodovino. Tudi ta del ne gre skupaj. Gospodu Hanžku nima smisla odgovarjati. Niti ga ni, je čisto nesmiseln, "mi ne podpiramo" in tako dalje. Absurd. škoda časa za njega. Gospod Möderndorfer, vse tisto, kar je on govoril – ideološka tema. To ni ideološka tema, to je koruptivna tema. Gre za vprašanje, da imamo na vrhu tožilstva koruptivno osebo, amen, gotovo. In vi jo podpirate. Nobena ideološka tema. In želja SDS po menjavi in tako naprej, ja, seveda. Želja SDS je zagotovo, da gospod Fišer odide. Želja je gotovo, da odidejo tožilci, ki kršijo ustavo in

zakon. Želja je gotovo, da odide predsednik Vrhovnega sodišča in tisti, ki kršijo ustavo in zakon v sodni veji oblasti. Ja, seveda, kaj pa drugega. To je povsem logično. Predsednika Državnega zbora tukaj ni, predpostavljam, da nas spremlja in nam bo lahko odgovoril, ker ta del je kritičen. Gledal sem prekinjanje gospoda Grimsa prejle, s strani njega. Razumem in spoštujem vsakogar, ki misli drugače; vendar predsednik Državnega zbora je predsednik Državnega zbora. Nima nobene pravice slišati samo na desno in levo uho. Potem je nekaj narobe. Ker sedanjí predsednik Državnega zbora, jaz bom javno to rekel, jaz tako slabega vodenja sej in tako očitnega negiranja opozicije še nisem videl. Spomnim se gospoda Vebra, ki je z nami. Enkrat vem, da sem imel, edinkrat sem imel, edini moj proceduralni predlog je bil takrat namenjen vam. Nekako kritično sem vam rekel, da dol pogledate in nekaj pišete, kadar mi govorimo, ampak moram priznati, gospod Veber, izjemno ste dojeli. Imel sem tudi občutek, da ste na pozitivno spremenili način vodenja sej. To, kar pa počne predsednik Državnega zbora, da to točko dnevnega reda uvrsti ob 18.45 na dnevni red; in to v petek, na koncu ni glasovanja, to je neodgovorno. To je neodgovorno. To je prvo. In drugo, kdorkoli se oglasi v opoziciji, deli tiste opominke, kot da je dedek mrz, z ne vem čim. In to je nedopustno. To je nedopustno in to bo šlo v zgodovino, pa si on to želi, ali ne. Tudi kakšna reakcija, ki mu jo napišejo na Filozofski fakulteti, pa jo on prebere potem pred kamerami.

Če zaključim prvi del, ni vprašanje, tu je treba biti kar jasen, ni vprašanje nič drugega kot to, da koalicija vzajemno, in to je jasno, da je vzajemno – jaz tebi, ti meni, saj to poznamo še iz prejšnje Jugoslavije – deluje ... Pravzaprav ne koalicija, zdaj moram reči tako, leva politična opcija, saj se ista kri pretaka. Vzajemno deluje na način, kakršen deluje. To pa pomeni nagrajuje tiste tožilce, nagrajuje tiste predsednike Vrhovnega sodišča in kandidate, ki potem špilajo po njihovi volji. In zato ste pripravljeni to, kar ste naredili tudi včeraj, imenovati kar tako na suho. Če bi nekdo rekel, da v Slovenj Gradcu rabijo pet sodnikov, bi jih pa imenovali, ne da bi vprašali, ali jih res rabijo, ali ne. In to, kar se danes tukaj dogaja, nesprejetje tega zakona, ni nič drugega, kot podpiranje teiste zgodbe. Toda prstni odtisi bodo ostali. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Proceduralni predlog ima gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC):
Hvala lepa.

Prosila bi, da se držimo teme današnje razprave. In to je namreč tudi ta odgovor vam. Dobili smo vsi pojasnilo predsednika, vsaj jaz sem ga dobro slišala, glede priprave dnevnega

reda. In kolikor sem jaz razumela in slišala, bo predlog, ki je bil predlagan, upoštevan pri naslednjem sklicu.

Lepo prosim, predsedujoča, moj predlog je ta, da se držimo dnevnega reda in razpravo nadaljujemo v duhu točke, ki jo danes obravnavamo. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): To je bilo proceduralno.

Odgovorite gospe. Mislim, da nisem naredil nič narobe. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Proceduralni predlog se je glasil – nadaljujmo z obravnavano točko; zato nadaljujemo.
Predajam besedo gospodu Jožefu Horvatu.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa za besedo, spoštovana gospa podpredsednica. Spoštovani državni sekretar, spoštovane vztrajne kolegice in kolegi!

V deveto uro gre današnja razprava. Govorimo o treh mikrospremembah treh zakonov. Vse tri podpiram, prvega, ki je vezan na pokojninski zakon; drugega, ki je vezan za socialno področje, pa tudi tega. Kar se tiče naše produktivnosti, po teh več kot osmih urah in nekaj časa bomo še tukaj, je naša produktivnost takšna, da se nas bog usmili. Ampak zakaj? Danes imamo na programu tri opozicijske mikrospremembe treh zakonov. Kot rečeno, vse, po mojem, je treba podpreti. Jaz bi si želel vladnih sprememb, pa ne kozmetičnih sprememb zakonov; ampak reform bi si želel. In tukaj sedaj nadaljujem, da me ne bo kdo okaral, da ne govorim o vsebini. Seveda bom govoril o vsebini, najprej nekoliko širši pogled na pravosodni sistem. Podal bom analizo, ki ni nastala v Poslanski skupini Nove Slovenije, ker bi morda takrat v tem primeru kdo dobival kurjo polt; ampak berem analizo, ki jo pripravlja vsako leto Evropska komisija in jo poslanke in poslanci dobimo v branje, v študij. Govorimo o pregledu stanja na področju pravosodja v Evropski uniji za leto 2015. Zakaj je to dobro? Zakaj mora Evropska komisija in zakaj moramo na nivoju Evropske unije imeti pregled pravosodja? Pregled stanja na področju pravosodja v Evropski uniji za leto 2015 je predstavljen v času, ko je Evropska unija zavezana oživitvi rasti in ustvarjanju novega zagona za spremembe. Uspešni pravosodni sistemi imajo ključno vlogo pri ustvarjanju za naložbe ugodnega okolja, povrnitvi zaupanja ter zagotavljanju večje regulativne preverljivosti in trajnostne rasti. Že stokrat sem ponovil, pa še enkrat. Nikoli ne bom pozabil Vrha gospodarstva jeseni 2012, ko je gospodarstvo pred nas, politike, pred takratno sestavo parlamenta in pred takratno vlado, kjer je tudi Nova Slovenija bila v koaliciji, postavilo

pred nas štiri zahteve. Na prvem mestu – kaj že? Sedaj že vsi vemo – pravno državo. In jaz si izključno in predvsem zaradi tega prizadevam za pravno državo, ker je to en predpogoj, eden od predpogojev za blaginjo v naši državi; za gospodarsko rast, za investicije, za prihod tujih investorjev; in seveda tudi za domače investitorje, da bodo investirali doma, ne drugje, kjer je boljša pravna varnost. To se nam dogaja, to vsi vemo. In zato, da bi ljudje pri nas boljše živeli. Za to gre. Za to potrebujemo učinkovit pravosodni sistem. Pregled stanja pomaga državam članicam izboljšati uspešnost njihovih pravosodnih sistemov. Namen izdaje tega poročila je ugotoviti možne trende, vsebuje pa nove kazalnike in bolj izpopolnjene podatke. Pomembna vloga, ki jo imajo pravosodni sistemi za rast, dopolnjujejo njihovo bistveno funkcijo spoštovanja vrednot, na katerih temelji Evropska unija. In Slovenije je članica Evropske unije. Dostop do uspešnega pravosodnega sistema je temeljna pravica v jedru evropskih demokracij, priznana v ustavnih tradicijah, ki so skupne vsem državam članicam. Pravica do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem je zapisana v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Govorimo o temeljnih pravicah, ne govorimo o nekem sofisticiranem področju, govorimo o temeljnih pravicah, o fundamentu govorimo. Uspešnost pravosodnih sistemov je tudi ključnega pomena za izvajanje prava Evropske unije in krepitev medsebojnega zaupanja. Nacionalna sodišča pri uporabi zakonodaje Evropske unije delujejo kot sodišča Unije ter morajo zagotavljati učinkovito sodno varstvo vsem državljanom in podjetjem, katerih pravice, ki jim jih zagotavlja pravo EU, so kršene. Pomanjkljivosti nacionalnih pravosodnih sistemov ovirajo delovanje enotnega trga – to smo že vzeli, ampak ne implementirali, enotni trg –, dobro delovanje evropskega območja pravice in učinkovito izvajanje pravnega reda Evropske unije. Zato so, kolegice in kolegi, nacionalne reforme pravosodja od leta 2011 sestavni del strukturnih komponent v državah članicah, za katere so bili sprejeti programi ekonomskega prilagajanja. Od leta 2012 je izboljšanje kakovosti, neodvisnosti in učinkovitosti pravosodnih sistemov prednostna naloga tudi v okviru tako imenovanega evropskega semestra, to je letnega cikla usklajevanja ekonomskih politik na ravni Evropske unije. Letni pregled rasti za leto 2015 ponovno poudarja zavezanost k izvajanju strukturnih reform na področju pravosodja. Ta proces reform je del, kot rečeno, strukturnih reform, ki se spodbujajo na ravni Evropske unije z namenom učvrstitve gospodarskega okrevanja v Evropi. Torej ni in ne bo gospodarskega okrevanja v Evropi, in seveda tudi v Sloveniji, če ne bo dobrega, učinkovitega pravosodnega sistema. Strukturne reforme so skupaj z naložbami in fiskalno odgovornostjo eden od treh stebrov celostnega pristopa Evropske unije na področju

gospodarske in socialne politike v letu 2015; to je danes.

Strukturne reforme za zagotovitev uspešnosti pravosodnih sistemov omogočajo ustvarjanje podjetjem in državljanom prijaznejšega okolja. Skupaj z oceno stanja v posameznih državah članicah so ugotovitve iz pregleda stanja za leto 2014 prispevale k pripravi priporočil za posamezne države na področju pravosodja. Svet je na predlog Komisije na 12 držav članic naslovil priporočila za izboljšanje neodvisnosti, kakovosti in učinkovitosti pravosodnega sistema posameznih držav. Med temi dvanajstimi državami je tudi Republika Slovenija. Od navedenih dvanajstih držav jih je bilo leta 2013 deset, med temi je tudi Republika Slovenija. Leta 2012, se pravi še leto nazaj, pa šest že opredeljenih kot države članice, ki imajo težave na področju delovanja pravosodnega sistema. V vsem tem obdobju, v vseh teh letih, kar se izvršuje ta pregled, je vedno navedena tudi Republika Slovenija – in nič se ne zgodi. Nič. Od vlade ne dobimo niti koncepta reforme pravosodnega sistema. Torej ne bo tudi gospodarske rasti, ker ni enega od temeljev. In še se bomo pogovarjali o gasilskih akcijah, kako rešiti prehrano za otroke itd. Nobene sistemske rešitve, zgolj gasilske oziroma kozmetične.

No, ker pa vas je kar nekaj govorilo tudi o gospodu Fišerju, pa ne vem, zakaj nihče ne naredi zelo preproste anonimne ankete, med nami 90. Vzame 90 listkov in napiše vprašanje, ali mora gospod Fišer oditi. Možna odgovora sta dva – da ali ne. Bi me prav zanimalo, če bi vsi bili poštene, oddali ta listek, anonimno pravim, bi me prav zanimalo, kakšen bi bil rezultat te ankete. Prepričan pa sem, da bi večinsko odgovorili – da. Jaz pa zaključujem. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Anže Logar, pripravi naj se gospod Janko Veber.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): / okvara mikrofona/ Čigava je krivda? Predsedujočega ali poslanca? Moja, s čim pa? Sedaj ne vem, ali je to naslednji način onemogočanja opozicije v tem državnem zboru?

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
To je pa skoraj groza poslušati.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala lepa. Sedaj se sliši?

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Ja, sedaj pa je boljše.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Očitno je prišlo do tehničnih motenj, tako da bom sedaj govoril kot Nada Brinovšek. Dovolite mi, da torej začnem.

O kom mi govorimo? Ne govorimo o neki hipotetični situaciji, ki bi se lahko zgodila, in ne govorimo o obtožbah, ki bi si jih domnevno izmislila opozicija. Govorimo o zakonodajnem predlogu, o noveli nekega zakona, ki je vlado ujel nepripravljeno. Predsednik Vlade izraža dvom, če generalni državni tožilec lahko vestno opravlja svojo nalogo s takšnim bremenom, minister za pravosodje, in oba priznavata, nimamo ustreznih pooblastil, da bi naredili kaj več. Kolega Vinko Gorenak je prej prebral izjave evropske poslanke Jolyjeve iz evropskih Zelenih. Jaz bi pa v tem pogledu dodal samo še eno njeno izjavo, ki je kolega Gorenak ni prebral, pa mislim, da je zelo primerna za današnjo razpravo. Dejala je – znebite se koruptivnih tožilcev. Mi imamo na čelu generalnega tožilstva osebo, zoper katero so trije organi, uradni organi sprejeli odločitev; a kljub temu imamo danes tukaj zelo nenavadno razpravo. Koalicija se je ujela v zanimivo zanko. Koalicija postaja advokat ali jezični dohtar vseh tistih, zoper katere ob ugotovljenih nepravilnostih Poslanska skupina SDS predlaga neko zakonsko rešitev. Če Slovenska demokratska stranka dobronamerno pripravi predlog rešitve za neko nevzdržno stanje – in stanje na generalnem državnem tožilstvu zagotovo je nevzdržno; o tem pričajo številni zapisi o tem, priča tudi izjava vašega premierja. Ampak čim Slovenska demokratska stranka pripravi neko podlago, kot gobe po dežju naraste nasprotovanje takšni zakonski rešitvi. Pa zakaj? Pa saj se vsi strinjamo, da je na tožilstvu en velik problem. Zelo simpatična ideja kolege Horvata, da bi anonimno izpolnili nek vprašalnik: ali smatrate, da omenjena oseba lahko še naprej opravlja delo kot generalni državni tožilec. Ampak glede na videno in doživeto v teh desetih mesecih se bojim, da bi bil rezultat drugačen, če bi to anonimno anketo predlagala SDS, ali pa če bi to anonimno anketo predlagala recimo SMC. Da bi tudi v anonimnosti bil ta vzgib jezičnega dohtarja zoper predlog SDS tako močan, da bi tudi za tistimi stenami koalicijski poslanci drugače glasovali.

Prej je kolega iz Desusa gospod Kopmajer rekel, da bodo rekli ne spremembi, ki bi v pravosodni sistem ponovno pripeljala politiko. Ampak ... / oglašanje iz dvorane/ Ne kakšne imam jaz, kakšne ima gospod Kopmajer. Gospod Fišer je človek politike, sam prizna, da je človek politike. Tisti, ki ste brali gradivo za današnjo sejo, sporočilo za javnost, podpisano s strani dr. Zvonka Fišerja, naslovljeno s teatraličnim naslovom Politični poizkusi razrešitve generalnega državnega tožilca. V drugem odstavku zapiše takole, pa dovolite, da citiram: "Minister, njegovi sodelavci in pripravljavci zakona so soglašali, da je predlog za imenovanje generalnega direktorja ustrezen in predstavlja najboljšo rešitev. Če bi tedaj obstajali kakršnikoli dvomi, bi ministrstvo takšen predlog nemudoma zavrnilo." Si predstavljate?! Vsi, ki požete o neodvisnosti državnega tožilstva

in generalnega državnega tožilca, vam zdaj generalni tožilec sam pove, da preden je imenoval svojega generalnega direktorja, je šel vprašat ministra. Minister, ali lahko tale postane generalni direktor? In potem še naprej, če ne bi bil minister za, bi ministrstvo takšen predlog nemudoma zavrnilo – in generalni državni tožilec to sprejme. Torej sprejme, da če je pravi minister, ga gre on vprašat za mnenje o svojih najožjih sodelavcih in tudi dopušča, če ministru to imenovanje ne bi bilo všeč, bi minister nemudoma zavrnil tovrstno imenovanje. Kako lahko torej govorimo, da bi nekdo rad umaknil politiko iz tovrstnega imenovanja?

In naprej, že slog, v katerem piše generalni državni tožilec, je vsaj meni dvignil obrvi in tistim, ki ste prebrali njegov odgovor, verjetno tudi. Gospod generalni državni tožilec zanika vse, saj veste, ko sem kriv, zanikam vse, očitno. Pravi celo, da "v nobenem primeru ni mogoče govoriti o nezakonnosti in korupciji, ki ju neutemeljeno očita KPK; njihove zaključne ugotovitve so bile sprejete v nelegitimnem postopku." Gospod Stare, če se ne motim, ste vi eden tistih, ki je pisal ta sklep oziroma to odločitev KPK, samo finalni podpis je dobila pod vodstvom novega predsednika komisije. Gospod Fišer s tem de facto delegitimira KPK in hkrati delegitimira vaše nekdanje delo. Še več, pravi: "Pravna stroka določevalce že dolgo in brez pravega uspeha opozarja na nedopustnost tovrstnih neutemeljenih in samovoljnih ravnanj KPK." Vi ste pisali to odločbo, gospod Fišer pa pravi, da gre za neutemeljena in samovoljna ravnanja. Zakaj ne ukrepate? To neurejeno stanje je zdaj izrabljeno za poskus doseganja politične prevlade nad državnim tožilstvom in za pritisk na generalnega državnega tožilca. Če ste torej to vi pisali, ste neurejeno stanje izrabljali za poskus doseganja politične prevlade nad državnim tožilstvom in za pritisk na generalnega državnega tožilca. A tako? Neverjetno, če ste to takrat počeli, zdaj ste pa postali še izvršilna veja oblasti. Ampak zanimivo, zdaj, ko ste izvršilna veja oblasti, se pa te pristojnosti otepate. Ne želite te pristojnosti, čeprav bi jo lahko skrili pod plašč predloga SDS. Enostavno bi rekli, pogledajte, spremenili in sprejeli smo predlog SDS. Zdaj pa naj vam podam še drugo stran besed gospoda Fišerja, tako o svojem primeru glede ugotovitev KPK. Pa malce pogledjmo v leto 2012, in sicer primer tožilke Dragica Kotnik. Baj zoper nekoga, ki je prodal neko ponarejeno vinjeto, ni sprožila postopka, zoper neko osebo. Hud prekršek! In potem je KPK – mislim, da ste tudi vi bili v KPK takrat – februarja 2012 naznanila policiji in tožilstvu, da gre zaradi suma kaznivega dejanja ..., to ste posredovali generalnemu državnemu tožilcu Fišerju, posredovali predlog za uvedbo nadzorstvenega oziroma disciplinskega postopka. V začetku februarja; 27. februarja pa je generalni državni tožilec uvedel ta postopek. Torej tri tedne za tem je uvedel postopek zaradi neke vinjete na podlagi naznanila KPK, niti ne odločitve, ampak

naznanila. V njegovem primeru pa pravi: "neutemeljeno in samovoljno ravnanje KPK, ki ustvarja dvojni pravni red". Komu zdaj verjamete – KPK ali državnemu tožilcu Fišerju? No, na vsak način očitno ne verjamete SDS. In na vsak način očitno ne verjamete iskrenim namenom za to predlogo. Potem gospod Fišer še napiše, da je pri tem, ko je zaposlil Škrleca, že večkrat pojasnil in da je prepričan, da "sem pri podaji predloga za omenjeno imenovanje deloval zakonito in da je imenovanje potekalo na podlagi tedanjega", pozor, "razumevanja novega Zakona o tožilstvu." Na podlagi novega razumevanja Zakona o tožilstvu. Upravno sodišče je zapisalo, da so določbe 62. in 140. člena jasne in jih ni moč mogoče razlagati ter uporabljati drugače, kot so zapisane. Generalni državni tožilec, ki preganja kriminal oziroma nepravilnosti, si očitno narobe razlaga zakonske norme. Ali ni to še dodaten razlog, da poiščete zakonsko podlago, da najdete rešitev za nastalo situacijo. Spet dober vzrok oziroma imate fin izgovor, saj je SDS predlagal zakonsko dopolnilo.

In potem naprej, Državnotožilski svet, ki je sestavljen v glavnem iz podrejenih gospodu Fišerju, potem na podlagi vsega tega reče: Državnotožilski svet poudarja, da Državnotožilski svet ni imel nobenega razloga, da ne bi verjel pojasnilu generalnega državnega tožilca, da je pri predlaganju Boštjana Škrleca ravnal v dobri veri in brez kakršnegakoli drugega motiva. Ja, pa saj to je otroški vrtec! Glejte, on reče, da je narobe razumel zakon, potem pa svojim podrejenim reče – zdaj pa odločite, ali sem, ali nisem. In oni odgovorijo – nimamo nobenega razloga, da ne bi verjeli gospodu državnemu tožilcu. Vlada pa – glejte, nič ne moremo storiti. Ali se vam zdi to normalno stanje? Oprostite, meni se ne. In naj še govorim o tem, ko pravite, kako politiziramo državno tožilstvo in tako naprej. Politizirala sta ga gospod Fišer in gospod Zalar. Naj spomnim, gospod Zalar je ob imenovanju Fišerja dejal, citiram: "Težko boste našli kandidata s tako bleščečo kariero." Ali se vam zdi, da je nekdo, ki reče, da pač ni čisto razumel tistega novega zakona in da se je odločil na podlagi tedanjega razumevanja, nekdo, ki ima res tako bleščečo kariero?! Dovolite meni, da se mi zdi, da ne. Pa dovolite tudi, da 75 % Slovencev enako razmišlja.

In ko se v tem odgovoru Ministrstva za pravosodje izgovarja na to, kako je treba zahtevati transparentnost postopka imenovanja državnega tožilca – ravno zakonska zgodba v zvezi z imenovanjem Fišerja priča o tem, kako je bilo transparentno. Zalar hvali na dolgo in široko Fišerja, ga postavijo, ko v letu 2011 kaže, da bo vlada Boruta Pahorja propadla in da bo prišla neka druga koalicijska večina; na hitro spremenijo zakon in politiki odvzamejo možnost zamenjave nesposobnih in nesposobnih tožilcev. Vidite, to pa je vpliv politike na tožilstvo. To pa je vpliv politike. Rezultate imamo, kjer jih imamo. V vaši koalicijski pogodbi na strani 35 pod 4.16 Pravosodje in pravna država piše:

Omejevanje korupcijskih tveganj v pravosodju, ničelna toleranca do korupcije znotraj pravosodja je izhodišče za določitev konkretnih ukrepov za omejevanje korupcijskih tveganj v pravosodju. Še enkrat poudarjam, izhodišče za določitev konkretnih ukrepov. Kaj je to drugega kot neposreden razlog, da v primeru, da se pojavi tak primer, kot se je pri dr. Fišerju, da takoj ukrepate, če je treba tudi ad personam; pa to ni ad personam, to je samo vrnitev stanja na dan pred spremembo Zalarjeve novele. In naredite nekaj za to, da se bo vrnilo zaupanje v pravosodni sistem, v tožilstvo, v preganjanje kriminala v Sloveniji. Samo zanikanje te ideje in tiščanje glave v pesek ter nasprotovanje vsakemu predlogu za slabo stanje v pravosodju samo zato, ker je to predlagala SDS, ne bo naredilo tistega pomembnega preboja, ki ste si ga zadali. Morda bo za koga od vas to zadoščenje – evo, danes smo pa jih; ampak za Slovenijo in na dolgi rok je to zelo slaba praksa. Še enkrat, gre za prvo branje, če ministrstvo pravi, da gre za načeloma in podpira ta legitimen cilj, ni razloga, da ne bi v naslednjih branjih našli neko rešitev, ki bi bila sprejemljiva za koalicijo in za dobrobit Slovenije, ne omenjam niti opozicije, da se v pravosodju in na tožilstvu naredi neka pomembna sprememba. Potem ta cena, da podprete predlog SDS, verjetno za tiste, ki dobro v srcu mislijo, vendarle ne more biti preveč težka. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Obveščam, da je prišlo do tehnične okvare mikrofona mag. Anžeta Logarja, zato bo njegova razprava na mikrofonu Nade Brinovšek v sistem vnesena naknadno. Vam se pa oprostimo, da je prišlo do te napake.

Sedaj ima besedo predlagatelj dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Če ni diverzija, je vse v redu. Verjamem, da ni, in verjamem, da je tako.

Ampak jaz imam za vse prisotne, predvsem za ta mlajši del tukaj, gospod Božič, Zorčič in tako naprej, eno vprašanje. / oglašanje iz dvorane/ Midva se ne moreva šteti med mlade. Imam vprašanje, ampak v sodelovanju s starejšimi, boste tam gospod državni sekretar, imam naslednje vprašanje. Na temo gospoda Fišerja in vseh teh zadev hodim, ne vem na kateri televiziji in na katerem radiu nacionalnega pomena še nisem bil, več ali manj povsod, tudi z gospo Murglovo. Več ali manj povsod. Nisem srečal novinarja in nisem srečal kakega urednika, ki bi hvalil to situacijo in bi rekel – čakajte, kam se zaganjate, Fišer je prava oseba na tem mestu. Vsi po vrsti so se zgražali do skrajnosti. Na hitro sem pregledal moje komunikacije z vami, poslanci. Imensko ne bom, ker bom korekten do vseh, na to temo sem govoril z 21 poslanci koalicije. Nihče od teh poslancev me ni prepričeval v to, zakaj in da

mora gospod Fišer tam ostati, kjer je, nihče. Vsi po vrsti so bili – pa zakaj, hudiča, bi jaz moral tega človeka braniti, saj nimam nič od njega. Vsi po vrsti proti, on mora oditi. Če zraven dodam še državnega sekretarja, ki ga je gospod Fišer besedno dobesedno opljuval. Kaj takega, kar je on naredil na odboru, ko je rekel, da je državni sekretar sodeloval v službi za diskreditacije, to je opljuvanje človeka, in to pred kamerami. Državni sekretar gospod Stare mu ni niti odgovoril, ampak se je vljudno od njega poslovil z roko. S tem, kar je rekel še gospod Horvat, če bi naredili anketo, to bi bilo tudi fajn. In zdaj imam za vas vprašanje. Katera nevidna sila vas žene v to? Kdo vam to naroča? Kdo vam to naroča, da vam lahko nekdo pljuva v oči, pljuva v obraz, pa ne upate odgovoriti. Ne upate odgovoriti. Tisti odgovor, ki ste mi ga dali, tako ni pravi, to vemo. Kdo je ta nevidna sila? Ne bom rekel, da so to Murgle, ne bom rekel, ampak kdo je nevidna sila, ki vas žene v to, da si morate omadeževati prste z glasovanjem?! Kdo je na ta nevidna sila, ki vas pri glasovanju in javnih nastopih žene v to, da Fišerja hvalite, takoj ko se kamere in mikrofoni ugasnejo, pa imate najgrše besede za njega.

Bom zelo vesel predvsem kakih mladih, če se boste oglasili in rekli, kdo je tisti, ki vam krivi roke. Ker namreč vi očitno sedite v nekih strankah, kjer se to dogaja; očitno pa nam, da se to pri nas dogaja. Jaz nimam nobenih težav, najmanjše težave, mi nihče ne lomi roke. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospod Franc Breznik.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Moje mnenje je, da je preveč postopkov ali odločitev na sodiščih sprejetih na podlagi ugotovitev pri kršenju postopka, ne pa na podlagi vsebine posameznega primera. In če se dotaknem tega primera, ki je tudi bil povod, da so poslanci SDS vložili Zakon o tožilstvu, ki ga danes obravnavamo, očitajo generalnemu državnemu tožilcu kršitev postopka pri imenovanju Boštjana Škrleca na mesto generalnega direktorja Vrhovnega državnega tožilstva. To je bilo tudi ugotovljeno, vendar je bilo tudi sanirano v samem postopku teh ugotovitev. Državnotožilski svet je obravnaval ta primer in tudi sprejel odločitev, da ne predlaga razrešitev generalnega državnega tožilca, ker smatra, da ta pomanjkljiv postopek, ki je bil ugotovljen, ni dovolj tehten razlog, da bi lahko predlagali razrešitev generalnega državnega tožilca. Iz vidika tega, kar sem na začetku povedal, da je po mojem mnenju resnično vse preveč odločitev na sodiščih sprejetih na podlagi ugotovljenih prekrškov ali neupoštevanja postopkov pri pridobivanju dokazov in podobno; ne odloča se pa o vsebini posameznega

primera. Se mi zdi, da je v tem primeru Državnotožilski svet ravnal prav, ker ni šel po tej poti, po kateri se vse prevečkrat srečujemo, da nam primeri padajo zaradi pomanjkljivosti v samem postopku. To, kar je pomembno pri vseh teh zadevah, pa mislim, da bi res morali odkrito spregovoriti o tem, da je korupcija zagotovo problem v Sloveniji in da se moramo proti korupciji družno organizirati in boriti. Ampak ko govorimo o vsebini, bom naprej prebral tudi stališče, ki se nanaša na dr. Zvonka Fišerja in ga je podal prvi generalni tožilec v Republiki Sloveniji gospod Anton Drobnič. Ob prvi neizvolitvi dr. Fišerja za ustavnega sodnika leta 1998 je gospod Anton Drobnič dejal, da gre za enega najboljših tožilcev v državi, ki je skrajno pošten in odgovoren; in da slovenska država ne bi smela tako zlahka odklanjati takšnih strokovnjakov. Očitno je dr. Fišer dovolj suveren in trden človek, da se ga ne da voditi, niti ne ustrahovati in da je na sugestije, kako voditi politiko pregona, imun. In kot je generalni državni tožilec na Odboru za pravosodje takrat dejal, je njegova dolžnost, da se kot predstojnik organa pregona bori za njegov samostojni položaj v sistemu oblasti in mora obenem skrbeti tudi za zakonitost v družbi. Mislim, da ta karakteristika gospoda Antona Drobniča zelo veliko pove. Prvi generalni državni tožilec v Sloveniji. Pomembno je, da funkcijo, ki jo sedaj opravlja generalni državni tožilec, opravlja na način, da je očitno imun na leve politike, desne politike, srednje politike. Skratka, kot vse kaže – dela, opravlja svoje delo po najboljših strokovnih močeh ter po svojem znanju in prepričanju, da je treba korupcijo v Sloveniji odpraviti.

Kako pomembno je, da sodišča v zahtevnih razmerah ali tudi ob zahtevnih primerih delajo učinkovito, smo se zavedali tudi ob osamosvojitvi Slovenije. Ustavni zakon za izvedbo Ustave Republike Slovenije v 8. členu pravi: Sodniki Ustavnega sodišča, sodišč in javni tožilci opravljajo funkcijo do izteka mandatne dobe, za katero so bili izvoljeni ali imenovani. Ne glede na to, da je nastala celo nova država, smo omogočili, da sodniki nemoteno opravljajo svojo funkcijo do izteka njihovega mandata. Ali si predstavljate situacijo, ko smo se osamosvojili in bi rekli: prenehala vam je funkcija in imenovali bomo nove sodnike. Vmes bi bila velika praznina in veliko korupcije bi se zagotovo takrat tudi že zgodilo. Po mojem mnenju korupcije v Sloveniji zagotovo ni bilo, ko smo se odločali na plebiscitu o samostojnosti; in korupcije zagotovo tudi ni bilo, ko smo se uprli agresorju. Dejstvo pa je, da se je korupcija v poznejšem obdobju začela razvijati; in ena od teh zadev je zagotovo povezana tudi z orožjem. Nikoli nismo razčistili te zadeve, ki nas spremlja vse od takrat do danes, marsikaj je vmes že zastaralo. In v tej situaciji, v kateri smo danes, je vendarle treba tudi povedati, da odločba Ustavnega sodišča, s katerim je razveljavila odločitev Vrhovnega sodišča glede koruptivnega ravnanja gospoda Janeza Janše, je odločitev Ustavnega sodišča,

ki je po mojem mnenju – in tudi tako je zapisano – pravzaprav odločitev na podlagi kršitev določenih postopkov. Ni odločalo o vsebini, ampak je odločalo o kršitvi postopkov. Hkrati pa je dvignilo raven možnosti obsodbe nekoga za korupcijo na nivo, ki zagotovo ni dober. V Sloveniji bomo morali očitno po odločbi Ustavnega sodišča zelo jasno dokazati nekemu, da je ravnal koruptivno, da si ga točno takrat, ob tistem trenutku ujel in dokazal s tem, da je ravnal koruptivno, ko je prejel recimo določeno podkupnino. Sodišče v Avstriji je odločilo, da je gospod Riedel pripeljal v Slovenijo denar in ga izročil gospodu Zagožnu kot posredniku. In tudi mnogi primeri v Sloveniji so bili, kjer je sodišče odločilo na podlagi posrednih dokazov. Ustavno sodišče se ni vpletalo v ta položaj. No, v tem primeru se je vpletlo in od tega trenutka naprej, ko je Ustavno sodišče reklo, da posredni dokazi niso dovolj za obsodbo, smo s tem nekako onemogočili nadaljnji uspešen boj, če lahko tako rečem, proti korupciji. To je tisto, kar nas mora skrbeti. To, da se sodišče odloči v podporo konkretnemu politiku, je tudi pokazalo, da za druge pravni red pač velja na drugem nivoju; nekoga pa je dvignilo na popolnoma drug nivo; lahko rečemo celo nad nivo pristojnosti, ker je to odločilo Ustavno sodišče Državnega zbora in Vlade.

To so dejstva, o katerih mislim, da bi se morali zelo resno pogovoriti in s skupnimi močmi tudi sprejeti ukrepe, kako učinkovito preprečiti koruptivno ravnanje v Sloveniji. Dejstvo je, da pri Patrii je šlo za korupcijo, ker so sodišča že odločala v Avstriji, na Finskem še bodo. Tudi nekatere odločbe, sodbe so bile izdane nekaterim pripadnikom Slovenske vojske, ki so takrat sodelovali v teh postopkih. Res je, da je zadeva še v postopku, ampak koruptivno dejanje je vsaj pri tistih, ki jih je avstrijsko sodišče v tem primeru izreklo, dokazano. Torej šlo je za korupcijo. In če lahko govorimo o državnem tožilcu Zvonku Fišerju, ta hip je zelo pomembno, prav v okviru današnje razprave, da se ta zakon ne sprejme, kajti zakon govori o tem, da se po dveh mesecih od sprejetja tega zakona izvede razpis za imenovanje novega generalnega državnega tožilca. Torej sredi postopka, kajti Ustavno sodišče je pravzaprav vrnilo sodišču v ponovno odločanje glede zadeve Patria, torej smo sredi nekega postopka. In sredi nekega postopka bi mi razrešili generalnega državnega tožilca, šli v postopek novega imenovanja po tem zakonu in se poskušali približati tisti točki zastaranja primera. To je zgodba, ki nam ne more biti v ponos, zato, spoštovani kolegi, ki ste vložili ta zakon, ni korektno, da ste ga vložili sredi tega postopka. Pustite, da se postopek zaključi in se potem lahko pogovarjamo tudi o drugih zadevah, kot se je treba pogovoriti, da se izčistijo določene vsebine, tudi Zakona o tožilstvu, tudi o postopku imenovanja generalnega državnega tožilca. Nekateri eminentni pravniki so na to temo že dali neko sugestijo in usmeritve, kako bi bilo mogoče

ta postopek dejansko izboljšati ... Obstajajo predlogi, vendar za vse to je potrebna resna, trezna, mirna razprava, da bodo odločitve dobro premišljene in da bodo tudi v praksi učinkovale v tem smislu, da res v zelo veliki meri preprečimo korupcijo v Sloveniji, kjer dejansko korupcija je problem. In se strinjam z vsemi tistimi, ki so predlagali tudi preiskavo poslovanja bank in regulatorja Banke Slovenije glede zadolževanja v Sloveniji, posledic zadolževanja. Tudi TEŠ 6 je takšen primer, ki ga je treba razčistiti in se razčiščuje. En kup zadev, preveč se jih je nabralo.

Generalni državni tožilec je zelo pomembna funkcija in zato vložiti zakon na ta način, kot je vložen ta hip, je resnično vložen z enim samim namenom, da se izkoristi to priložnost, da poskušate zaščititi svojega predsednika. In jaz vam lahko samo čestitam, zelo dobri ste pri tem; ampak gledano z nivoja države, je pa to zelo slabo. Zato tega zakona ni mogoče podpreti in je treba čim prej ta postopek sprejemanja zakona zaključiti ter s tem tudi pokazati s strani Državnega zbora, da ne dovolimo pritiska na generalnega državnega tožilca in da ne dovolimo pritiska tudi na sodno vejo oblasti, prav kot neko zgolj in samo politično energijo. Če že gremo spreminjat zakonodajo v sodstvu, jo je treba spremeniti na zelo premišljen način in tudi ob predhodni, ponovno poudarjam, zelo trezni in resni razpravi. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Gospa predsedujoča, gospod Veber ni vaš šef. Vi ste njegov šef. Govoril je bedarije, govoril je mimo dnevnega reda, govoril je ne vem kaj vse, samo tistega ne, kar je na dnevnem redu. Ampak, gospod Veber, greva po vrsti. Zadeva Patria in tožilstvo nima nobene veze s to stvarjo. Mi zahtevamo, predlagamo in se trudimo, da pride do menjave gospoda Fišerja, ker je nezakonito, polnomočno, tudi Strasbourg nima nič s tem, imenoval generalnega direktorja. Drugič, ker je ravnal koruptivno in nima nobene veze s to zadevo. To je to, to je ta zadeva. Diskurz, ki ste ga vi naredili, je leta 2008 tamle, kaj je že bil, Tržiški župan iz slavne LDS, bivše, meni govoril, kako ne smem niti omenjati sodb Ustavnega sodišča, da je bilo kaj narobe. Vi ste si dovolili napad na Ustavno sodišče. Vi ste napadli Ustavno sodišče. Tako, kot ste rekli pred časom, da je prodaja Telekomu zločin! Potem je pa vaša stranka zanj glasovala v tem državnem zboru. Kako zdaj? Ali so potem vaši kolegi zločinci, recimo, ali kaj bi že bilo? Ne gre skupaj, ne? In še ena zadeva. Vi ste eden tistih, ne vem, ali ste vi pravnik, ali niste pravnik, ampak pogledajte. / oglašanje iz dvorane/ Potem sodite med tiste

"čigumi" pravnike, kot pravijo novinarji, novinarski izraz je "čigumi" pravniki za tistih pet, ki so pisali tisto zadevo okoli odvzema mandata. Ustavno sodišče ni postavilo nobenih novih standardov. Ustavno sodišče je povedalo nekaj, kar so že stari Rimljani poznali – da ne moreš obsoditi nekoga, ki ni storil kaznivega dejanja. Ustavno sodišče je povedalo, da je bilo sojenje v nasprotju z 28. členom; tu pa govori, da mora biti nekaj kaznivo dejanje, šele potem lahko začneš sojenje. To se pravi, ni postavilo nobenih novih standardov. To pač govori recimo gospod Ude, ki pač vidi leve paradižnike, da bolj zorijo, čeprav sonce sije z desne, recimo. Ampak on bo sigurno utemeljil, da bodo levi prej zreli; in bo na ustavi / nerazumljivo/ Vi govorite o tem, da je stanje sanirano na tožilstvu. Kako je lahko korupcija sanirana, mi povejte. Nobeno koruptivno dejanje, ki ga je on naredil v sodelovanju s sotorilstvom z gospodom Zalarjem, oprostite, kaj so pa sanirali?! Isti osebi so na vrata napisali v. d. Prej je bil Škrlec generalni direktor, potem je bil pa Škrlec v. d., so spredaj napisali za 14 dni, vzeli nov zakon v roke in ga na novo imenovali. Ne počnite stvari, ne delajte stvari, ki niso točne. Vprašajte pa se, koliko ste vi škode povzročil državi. 130 je bila delnica, veste, v tistih časih, predno ste vi nezakonito – namreč vi ste nezakonito ravnali kot minister za pravosodje. To so besede vašega šefa gospoda Cerarja. No, in če on reče kot ustavni pravnik, potem bo to že držalo. Potem ni dvoma, da je to nezakonito. In vprašajte se, koliko je škode povzročene. 130 je bila delnica, danes je pa 88. No? To je naprej.

Kar se tiče pa gospoda Drobniča, ki ga tako radi omenjate. Verjamem, da se je gospod Drobnič zmotil. Ko je gospod državni sekretar kandidiral za neko pomembno mesto, me je nekdo leta 2007 vprašal, kaj menim, češ, ti ga pa poznaš. In sem zelo priporočal gospoda državnega sekretarja za tisto delovno mesto, ker sem poznal samo njegove strokovne reference; nisem pa vedel, da je politik. Nisem pa vedel, da je politik, ker potem ga ne bi, ker tisto je bilo strokovno mesto! Da je politik, sem pa videl ob izgubi podpisov. Namreč točno tisti dan, ko smo v tem državnem zboru obravnavali interpelacijo zoper mene, en dan prej je spisal poročilo, v 14 dneh. A vidite, v 14 dneh je vse raziskal. Na vsebino nimam pripomb. Ampak vse je raziskal v 14 dneh in je napisal poročilo. Ko pa je preiskoval gospo Katarino Kresal, je pa to trajalo leto in pol. In to je politik. In verjamem, da se je gospod Drobnič zmotil. Bodite malo bolj resni. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Repliko ima gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Ja, replika oziroma ugotavljam, da sem bil narobe razumljen. Če je že gospod Gorenak govoril o Telekomu. Moja izjava je bila, da gre za državno izdajo; in

to je tisto, kar je zelo pomembno. Še vedno trdim, da če kršiš in ogroziš obrambo Republike Slovenije, gre za to. Govoril sem v svojem imenu in tudi sam sem glasoval proti prodaji Telekoma, tako da ne mešati ostalih. Jaz sem govoril v svojem imenu in tudi vedno lahko odkrito ter vsakemu v oči povem in govorim ravno zaradi mojih ravnanj. Glede nezakonitega ravnanja kot minister za obrambo ste povedali prav, po besedah predsednika Vlade, torej po besedah politika sem ravnal nezakonito. Politika. Zato moramo biti zelo pozorni, kaj počnemo v vladi in Državnem zboru, da ne prihaja do takšnih izjav, do takšnih trditev. Zelo hudo je, če politik trdi, da je nekdo ravnal nezakonito in ne dopusti, da to ugotovi recimo pristojen organ ali sodišče. In ravno zato je zelo pomembno, da tudi ta zakon sprejmemo po zelo premišljenem postopku in na način, da vemo, zakaj to počnemo; in da to počnemo predvsem zato, da naredimo red v državi. Ne pa zato, da nekoga ščitimo ali drugemu dajemo neko prednost, ugodnost, karkoli. To so bila moja opozorila v moji razpravi. In opozoril sem, da je treba v tem kontekstu razumeti celoten razvoj slovenske državnosti od osamosvojitve do danes in da se nam je kar nekaj primerov nabralo, ki jih moramo tudi analizirati in preprečiti, da bi se v prihodnje kaj takega dogajalo. Generalni državni tožilec je zagotovo ena od tistih funkcij, ki lahko zagotovi skozi svoj organ, da se to uspešno preprečuje. Trdim, da ta zakon, ki posega dejansko v delo tožilstva, pač onemogoča učinkovito delo tožilstva, ker ga preseka v nekem obdobju. Oni so zagotovo sedaj tudi, lahko rečemo, v neki vrsti negotovosti.

Se strinjam glede postopkov, ki so bili ugotovljeni pri imenovanju gospoda Škrleca, so bili jasno ugotovljeni, jih ne zanikam; hkrati pa tudi opozarjam, da vse prevečkrat sprejemamo odločitve na način, da padejo zaradi postopka, vsebina pa ostane potem skrita v ozadju. In v tem primeru je šlo tudi za izčiščenje tega postopka, ampak pomembnejše je vsebinsko delo generalnega državnega tožilca, ki pa je izjemno pomembno, da preprečuje korupcijo, kriminal in druge stvari, ki se dogajajo.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj dr. Vinko Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Me veseli, da se strinja, vsaj pri Ustavnem sodišču. Namreč, ugotovilo je, da ni kaznivega dejanja. V redu.

Kar se tiče pa dobrega dela generalnega državnega tožilstva, pa se ne morem strinjati. Gospa Joly je lepo povedala, koliko je ura. Minila so štiri leta, čez tri leta bi morali vsi, ki so bančno luknjo povzročili, če bi bilo po njenih kriterijih, biti v zaporu. Tožilec Kozina je pa rekel, da bodo postopki čez petnajst let. To ni dobro delo tožilstva. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik.
Pripravi naj se gospa Ksenija Korenjak Kramar.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala. Gospe in gospodje, spoštovani kolegi, spoštovana predstavnik Vlade!

Se opravičujem, petek popoldne je, mislil sem nameniti neki del razprave temu zakonskemu predlogu, da vam, članom koalicije, pomagamo, ker vidim, da vam nekatere stvari ne gredo preveč dobro od rok. Po drugi strani pa razprava vedno odpre tudi nekatere teme, ki so netočne, ki so neresnične; in potem mora človek v času svoje razprave tudi reagirati. Največkrat mora tisti, ki vodi, v tem primeru kolegica, mogoče ljudi malo opozarjati, da so čisto odšli iz teme. Problem bo, če bom jaz kdaj poskušal nekatere stvari tudi kolegu Vebru obrazložiti, pa boste rekli, da sem odšel iz te teme. Če je tema široka, potem upam, da bodo ti vatli, spoštovana podpredsednica, tudi za mene nekako enaki.

Prvo dejstvo je, da družba lahko vedno deluje, vsaj demokratična družba, v nekem sistemu zavor in ravnovesij. Upam, da imamo vsaj tukaj neko enotnost, brez resnih zavor in ravnovesij to ni demokratična družba. Poznamo neko bivšo državo, ki pač ni bila demokratična, sem povedal, v katerih dokumentih je to napisano; kjer pač ni bilo ravnovesja, kjer je nekdo bil brez vsakega nadzora. Na koncu vidimo, kam je ta država in tudi tista stranka pripeljala. Sedaj vidim, da tisti, ki so prevzeli to stranko, ki so nekako tudi nasledniki te stranke, v bistvu še danes ne razumejo, kako sploh demokracija deluje. Enkrat sem slišal en pregovor, da Slovenec je lahko odšel iz komunizma; problem pa je, ali bo komunizem iz Slovenca stopil ven. To je ta indoktrinacija, ta filozofija, ki ostaja v glavah. To pa je ta velik problem. In to je ta razlika med nekimi socialnimi demokrati, ki jih poznamo na tem teritoriju bivših socialističnih držav, in tistimi, ki jih srečujem v Avstriji, Nemčiji in tako naprej, v državah, ki pač imajo dolgoletno parlamentarno demokracijo ali tudi predsedniški sistem. Da se vrnem k bistvu. Prvo bom odgovoril na nekaj nerešenih dilem. Kolega Veber, vi ste govorili o Telekomu, ponovno ste poudarili čisto laž. Govorili ste čisto laž glede tega, da je bil obrambno-varnostni sistem ogrožen s prodajo Telekoma. Poglejte, kolega Veber, prva zadeva / oglašanje iz dvorane/

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Jaz bi lepo prosila ... Današnja točka ... /oglašanje iz dvorane/ Ravno govorim, lepo prosim za mir v dvorani. Nekaj današnjih razprav je šlo mimo točke dnevnega reda. Nisem nikogar opozarjala.
Postopkovno? Ne, dokler gospod Franc Breznik ne zaključi, potem pa lahko.
Gospod Franc Breznik, izvolite, nadaljujete, prosim.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Oprostite, hvala vam za korektno vodenje, gospa podpredsednica.

Nisem hotel zaiti, ampak je bilo toliko neresnic, toliko laži izrečenih od kolega Veبرا, da moram na to reagirati. Prvič, gospoda Janeza Janše ni tu, da bi se lahko branil. Sedaj pa mi povejte, prvi bi morali biti, ne samo generalnega državnega tožilca, se mu zahvalimo za sodelovanje, ampak cela vrsta državnih tožilcev; govorite, da je bil Janša sigurno kriv za trgovino z orožjem. Dobesedno ga obtožujete, ga že obsojate, cel čas ali pa velik del je imela v tej moderni državi leva opcija večino in je tudi bila v večini vlad. Sedaj mi povejte, vi bi morali biti prvi, če je ta človek res to storil, da bi večina tožilcev morala zapustiti te vrste, ker potem bi bila ta vaša želja izpolnjena, da nekoga končno pravnomočno obsodijo in da je za rešetkami. Sedaj pa pogledajte, kolega Veber, vse, kar so storili tožilci v Sloveniji, vse, kar jim je uspelo, pa je, da so enega vidnega ali najvišjega vidnega člana SD zaprli za rešetke za največjo sramoto, ki se nam je zgodila, ko je koruptivno ravnal v Evropskem parlamentu pred celo Evropo. In pogledajte, kako so reagirali, v Avstriji so poslanca takoj zaprli, vrgli so ga dobesedno iz vseh institucij, tudi iz civilnih institucij, v katerih je bil. Ko je cela Evropa opozarjala, so kolega Thalerja obsodili, vašega člana stranke, je sedaj v zaporu. To pa je bila sramota pred celo Evropo, člana SD Thalerja, nekdanjega zunanjega ministra so dobili dobesedno z obema rokama v marmeladi – sredi evropskega parlamenta. To pa je bila sramota. Sedaj pa govorite, nekdo je nekaj rekel in to mantra ponavljamo deset let. Imeli ste možnost, zaprli bi Janeza Janšo, dokazali bi mu, da je on nosil velike kufre v trgovini z orožjem; in konec, kolega Veber. Torej so tožilci nesposobni, ker vi niste tega dosegli. Vi ga obsojate. Jaz si kaj takšnega do svojih kolegov ne bi nikoli dovolil, pa vem za marsikaj, pa ne bi upal obsojati človeka, za kar ni enega samega dokaza.

Druga zadeva, druga neresnica, ki jo govorite. Še enkrat se bom vrnil na ta preljudi Telekom. To, kar ste storili, da ste izbrili Obveščevalno varnostno službo ministrstva, je ena izmed največjih, po moje, afer, ker poznam to službo, kako deluje. Saj sem vam tudi obrazložil na tistih sejah, ki so bile. In to, da meni tukaj govorite, ki sem diplomiral iz elektrotehnike, točno s področja telekomunikacij, naslov diplomske naloge, sem ravno šel gledat, projektiranje enega povratnega pasa na eni komunikacijski liniji. Deloval sem na ministrstvu, naredil sem celo vojaški ved na zvezah in taktiki zvez, poznam kompletno sistem zvez. In vi meni govorite tukaj, v obraz me gledate in govorite, da bi bil varnostni sistem ministrstva ogrožen, če bi prodali Telekom. Ali se vi zavedate, če bi to res bilo ogroženo, da bi načelnik generalštaba moral odstopiti, kompletni kolegij, ki delajo v zvezah vsa ta leta. Tudi te izpostavljate in jim delate sramoto, ki so profesionalci, ki so vrhunski ljudje

in kadri. Poglejte, to so samo še ene vaše mantre in neresnice, ki jih ponavljate; ni res in lažete, še enkrat vam povem kot kolega.

Naslednja zadeva, da se vrnem k bistvu tiste razprave. Sistemi ravnovesij v eni državi, tožilstvo je del, je podsistem ene države. Glavna naloga tožilstva je usmerjanje pregona in pregon. To je glavna naloga tožilstva. Glavna naloga generalnega državnega tožilca je pa tudi, da vodi politiko tega pregona, torej politiko prioritete na podlagi materialnih in ostalih kadrovskih resursov, v katerega področja bo nekako tudi politika šla. Jasno, da ni mogoče vsega preganjati, kar je v državi. Zdaj pa pogledajmo, katere zadeve so se dogajale, ki so nekako visele iznad vsega. Gospodarski kriminal, korupcija je problem postsocialistične družbe, ne slovenske; vsakršne družbe in tudi ostalih kapitalističnih držav. Poglejmo, koliko je vseh zgodb, ki so se dogajale okoli ne samo bančne luknje, ki jo sedaj poznamo, ampak tudi tiste prve, o katerih bodo kolegi govorili v ponedeljek na Odboru za finance. Tiste, ko smo začeli 1993 ugotavljati, koliko takratnih milijonov nam manjka v eni izmed glavnih bank. Kaj se je dogajalo z vlogami tistih varčevalcev Nove Ljubljanske banke? Jaz sem o tem večkrat razlagal. Kaj je Služba državne varnosti? Kdaj je ta denar oddvojila, kam je ta denar odpeljala, v katere banke? To se ni nič preiskovalo in tožilstvo ni naredilo svojega dela. Seveda ni moglo narediti, čeprav govorimo, ker je to tožilstvo delovalo v neki filozofiji, da svojih pač ne bo preganjalo, da je bilo to nekaj normalnega. Drugega ne moremo reči. Naslednja zgodba, 70-letnica Hude jame. Ko ljudje vidijo ta prizor, se vedno sprašujejo, ali je bilo to mogoče. Kdo je to storil? Kdo je naredil tak problem? Govorim o tem, kolegice, kaj bi tožilstvo lahko naredilo in česa ni. Kaj so še dodatni problemi, zakaj bi državni tožilec moral odstopiti? Malo poslušajte, mogoče se boste kaj novega naučile, ker vidim, da na žalost vam nekatere zadeve pač ne gredo najboljše od rok. To je bil tipični genocid, šlo je za zločin zoper človečnost v več fazah. Kaj se je zgodilo? Že leta 2009 je bila vložena kazenska ovadba, bil je kompletni sistem ljudi, ki so bili v tretji brigadi KNOJ in njihov poveljnik Benjamin Žižmond. Lahko ga kar imenujem, da bomo vedeli, kdo je bil ta. Kazenska ovadba je bila zoper tega človeka vložena, človek je bil takrat živ, generalni državni tožilec je nastopil maja 2011, ima šestletni mandat, ki se mu izteče leta 2017; torej Žižmond je še živel. Bile so priče, celo borci KNOJ, ki so morali pod njegovim poveljstvom moriti v Hudi jami, so pričali, dali so izjave za to. Ali je bilo kaj narejeno? Potem je gospod Žižmond umrl, decembra 2011 je umrl, torej ni bilo narejeno ničesar. Potem me obtožujete ali pa nas obtožujete, da se ukvarjamo z ideološkimi temami. Seveda se ukvarjamo, ker nekdo mora opozarjati, ker tožilstvo ne preganja teh zločinov, to je bilo vse samoumevno. Danes jih imenujemo neka morišča, vsaka od teh 630

jam je za mene prizorišče zločina, ki bi ga moral tožilec preganjati, preiskovati. To je ena družba, ki je bila neobčutljiva na množične zločine; in kot taka naprej deluje, vse je v redu. Kolegi in kolegice, govorili ste o bančni luknji, milijardnih luknjah, zaradi česar bo cela vrsta naših državljanov živela slabše, kot vemo. Kaj se je zgodilo, koliko postopkov teče? Ne vidim ničesar. Kolega Gorenak je prej govoril, približno v kakem času bi bilo to rešeno v tujih zahodnih državah; pri nas žal ničesar.

Zdaj pa tisto, kar je bistvo, gospod generalni državni tožilec, torej prvo Državnotožilski svet, predsednica gospa Mežnarjeva je dejala, da je zadeva ne samo pravnomočno koruptivna, da je tudi Upravno sodišče ugotovilo zlorabo; ampak je rekla, da je to take narave, da jim ni treba odstopiti in da je vse v redu. Minister za pravosodje gospod Klemenčič, zelo zanimiva izjava, vsi naj stopijo korak nazaj. Predvsem naj stopi KPK nazaj, ki ga je prej vodil, kjer je močno stal za tem, da pade celo vlada. In je tudi padla zaradi njega. Potem pa v drugi fazi, ko ni bil več v tej vlogi, govori o tem, da naj vsi stopijo korak nazaj. Torej negira svoje bivšo delovno mesto v KPK. To je izjava ministra Klemenčiča – vsi naj zdaj stopijo nazaj, ko smo dobili tudi generalnega državnega tožilca s prsti v marmeladi. In kaj se dogaja? Da se vrnem na začetek. Ali sistem, jaz bom temu rekel ravnovesje, v tej družbi deluje, ali ima nekdo nadzor? Ali nekdo, ki nima tega občutka, da mora iz take funkcije odstopiti zaradi vseh teh kršitev, ki smo jih danes našli, ali imamo vzvode, da to naredimo? Ugotavljamo, da nimamo. In če nimamo, če obstaja taka praznina v taki družbi na tako pomembni funkciji, moramo nekaj storiti. Smo zakonodajna veja oblasti, imamo oblast ljudstva v svojih rokah in naša naloga je, da to storimo, da spremenimo zakon, da se nam taki ekscesni primeri več ne ponovijo, kot sem nam dogajajo trenutno 80 dni v Sloveniji; približno 80 dni traja katarza te zgodbe. To je bistvo tudi zakonodajne veje oblasti in vsi smo za to odgovorni, najbolj tisti, ki so trenutno v koaliciji. In da se mora zdaj opozicija s tem ukvarjati, kar čivkajo vsi vrabci na vseh vejah, to je pa tisto, kar je žogica za vas, kolegice in kolegi, ki ste trenutno v koaliciji.

Mislim, da javnost, ne samo četrta veja oblasti, novinarji so svoje napisali. Ne vidim človeka, tudi v novinarskih krogih, da bi ščitil generalnega državnega tožilca v tem primeru. In še nekaj. Prej smo govorili o Zakonu o sodniški službi, govorili smo o celi vrsti zakonov, tudi o tako imenovanem lustracijskem zakonu v 8. členu, tako imenovani Pučnikov amandma. ki govori o tem, kdo v tej državi pač naj ne bi bil več sodnik in tudi tožilec. Gospod generalni državni tožilec je šel glede na njegovo prejšnjo vlogo preko tega člena, lahko rečemo, da je bil protipravno poslan na to funkcijo. Bili smo seveda preglasovani takrat, moji kolegi, ki so bili takrat; in to je bilo to. Že takrat. Veste, eno so moje strokovne reference, ki jih imam. Eno so pa

moje osebne lastnosti, ali moja osebna filozofija, ali pa moje osebne vrednote, ki pa morajo biti, ki so potrebne za to, da zasedem tako pomembno funkcijo. In s svojimi prejšnjimi dejanji gospod Fišer ne izkazuje tega, da bi bil lahko generalni državni tožilec. Ker ima svojo osebno filozofijo nekje na drugem planetu, na tistem rdečem, pri rdečih bogovih, to je dejstvo. Nekdo, ki je preganjal ljudi za to, da so se spominjali nekih žrtev, nekih genocidnih dejanj, pač za mene, oprostite, če je nekdo simbolno na tej funkciji, lahko rečemo, da se delamo dobesedno norca. Norca se delamo z ljudmi, ki so trpeli v tistem režimu in norca se delamo tudi iz ustave. Bistvo ustave je dostojanstvo vsakega slovenskega posameznika. In ravno iz tega smo izhajali. Izhajali smo iz množičnega kršenja človekovih pravic in izhajali smo iz neprava, ki je nastalo v tem totalitarnem režimu; to je bila, lahko rečemo, zibelka te nove družbe, ki bi naj nastala na podlagi te ustave. Ravno gospod Fišer je tipični primer tega simbola, ki še vedno obstaja. Nekdo, ki je kršil človekove pravice, ki niti ne bi smel biti imenovan, je zdaj ponovno kršil nekatere zadeve. In misli, da je kot v starih časih, če ga partija ne bo zamenjala, bo on do smrti tam, kjer je. Na srečo ima zdaj vsaj mandat, zdaj vsaj nima dosmrtnega, ima šestletni mandat.

Ampak, spoštovani kolegi in kolegice, leta 2015, če vi ne čutite, da tukaj ni zavor in ravnovesij tožilske službe; tudi tisti, ki se ne strinjate z našo politiko, ki v zdajšnjih časih govorite, da tisti, ki so na skrajni levi, tudi v tem primeru, ko je kolega Veber govoril o Patrii. Že zaradi tega ga zamenjate. Ker po vsej verjetnosti ste tudi mnjenja, da so bili tožilci preslabi in da zaradi tega Janezu Janši niso dokazali korupcije. Vsaj iz svojih osebnih zgibov recite, ja, bomo ga zamenjali, ker je preveč. Nesposobni so torej, po vašem. Tudi če iz vseh izhajam, kolega Veber, so nesposobni. In še enkrat vas tu prosim, če sam znam, vsaj mislim, da znam aktivno nemški jezik, jaz sem si to, kar ste prej govorili, tudi prebral; to sodbo. Ali ste si dobro prebrali, ali ste si prebrali samo tisti del prevoda iz Dela ali Mladine? Jaz bi prosil, če si preberete, ali si najdete sodno zapriseženo cenilca za nemški jezik, da vam sodbo resnično prevede, pa boste videli, kaj piše tam notri. Bom predolg, če bom vse citiral.

Spoštovane kolegice in kolegi, mislim, da ni nobenega pravega argumenta, zakaj kolega Fišerja ne bi poslali na smetišče zgodovine, vsaj državnotožilsko. Nimam nič proti njemu, če predava na kakšni zasebni fakulteti. Če ima pravosodni izpit, naj odpre kakšno odvetniško pisarno še kje, pa bo potem svetoval vladi, pa mu naredite tam spet – to vi znate – kakšno malo pisarnico in bo imel kakšno pavšalno pogodbo. Vse to se da, če si vedno bil član levih opcij. Službe so zagotovljene, ampak tak človek ne more biti na vrhu kot generalni državni tožilec. Pa pustite, kolegi, mislim, da to pa je zadnje, kar je. Mislim, da se boste vsi globoko v sebi strinjali, da so grehi preveliki. Če se mi

kažemo kot neka resna evropska demokracija, kot neka resna evropska družba, govorimo, uporabljamo izraze nična toleranca in tako naprej, kolegi in kolegice, potem se bomo morali gospodu Fišerju žal slej kot prej zahvaliti za njegovo delo. Ne razumem, ne razumem, da teh predlogov ne podprete, ki smo jih v Slovenski demokratični stranki predlagali v tej noveli tega zakona. In da tudi ne argumentirate. Jaz ne razumem, da pade vlada, da pade vlada na račun KPK, generalni državni tožilec – če je to Zvonko Fišer – je pa bolj pomemben kot vlada. Čeprav tisto, zaradi česar je vlada padla, je bilo potem odpravljeno, to je najhuje. Vlade ne moremo iste nazaj postaviti, ni možnosti. Gospod državni tožilec pa že 80 dni kraljuje in kaže svojo moč, ki jo ima. Kaže svojo moč, ki jo ima. Potem Državnotožilski svet, ljudje, ki so njemu podrejeni, ki jim konec koncev kroji vso njihovo kariero, ker jih tudi po vsej verjetnosti ocenjuje, daje jim službene ocene, daje priporočila, na podlagi česar imajo vsi višje plače, manjše plače; ta človek je še vedno tam. In to je ena skupina ljudi. In po tej izjavi, ki jo je dala, na koncu naj povem, Mežnarjeva, se pa jaz ne strinjam z mojimi kolegi. Ne le generalni državni tožilec, kompletni Državnotožilski svet mora odstopiti po mojem, ker če še oni priznavajo, da je to nekaj malega, vse te obtožbe in pravnomočne zadeve, ki so; potem vsi skupaj sodijo, ne morejo več biti tožilci. Vsi tisti, ki so v Državnotožilskem svetu, ki ga sestavljajo, skupaj s predsednico Mežnarjevo in gospodom Fišerjem. To je pa moj predlog. Oprostite, kolegi, moj predlog je, da vsi skupaj odstopijo, ker nekdo, ki lahko zastopa, da to ni nič takšnega na vrhu državnega tožilstva, oprostite, ti ljudje ne sodijo v te vrste. Njihova toleranca do korupcije je prevelika in taki ljudje potem tudi ne morejo raziskati bančnih lukenj in vseh ostalih stvari, ki so se nam zgodile. Ne bom govoril o gospodarskemu kriminalu, o sofisticiranih kaznivih dejanjih, ki jih je težko izslediti, za kar potrebujemo težke strokovnjake, tudi sredstva in vse ostalo. To ne sodi v Slovenijo leta 2015. In to, da se mi 80 dni pogovarjamo o tem, na kakšen način se bomo gospodu Fišerju zahvalili za njegovo delo, oprostite, to kaže na neko nesposobnost dela politike. In v Slovenski demokratični stranki, trenutno v neki resni opozicijski vlogi, se tega zavedamo. Se tega zavedamo in verjamemo, da obstaja zakonska podlaga, da se to odpravi, da se te praznine, taka dejanja končajo. In politika ima to moč. In bistvo politike je, da odloča. Mi smo šli na volitve in kazali smo se, da smo ah in oh, da bomo v okviru nekoga odločali in da se bomo odločali, kaj bomo storili. In najslabše pri tem je, da menčamo, da se ne odločimo ne v eno in ne v drugo smer, da pustimo zadeve takšne, kot so. To je tisto, kar je najslabše.

Kolegice in kolegi, na koncu naj povem, prosim vas, da razmislite, da prespite, da se zavedate, da nas gleda javnost, da javnost ima mnenje, si je vzpostavila mnenje, da gospod Fišer ne sodi

več na to funkcijo, da je prekoračil vse meje zdravega okusa in da mora oditi. In ker sam ne odhaja, ker obstaja resnična praznina, to, kar je tudi kolega Gorenak govoril, mu moramo pri tem pomagati. In mi tega ne skrivamo. Ne gre pa samo za gospoda Fišerja. Gre za to, da se take zadeve ne bi več nikoli ponovile. Morda bomo našli še kakšno področje, kjer bi se lahko kaj takšnega zgodilo, kjer ni teh zavor in ravnovesij, kot sem dejal na koncu. Zavoro imamo danes tukaj, to zavoro lahko implementiramo v zakonodajo, zabremzamo, nekdo bo moral izstopiti, da lahko vstopi nekdo, ki ni obremenjen s tem; pokaže neko novo lice, tudi neko novo politiko, tisto interno v okviru državnega tožilstva. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Postopkovni predlog ima gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Predsedujoča, postopkovno predlagam, da dosledno prekinjate razpravljalce, ki bodo šli izven te teme, kajti jaz nisem razpravljaj o Telekomu, jaz sem se v pojasnilu v repliki odzval na razpravo dr. Gorenaka, vezano na Telekom. Zagotovo pa o tem nisem razpravljaj, tako da lahko predsedujoči mirno prekine kogarkoli, ki bi zašel s te teme, ki je na dnevnem redu. Ni se treba sklicevati ali upoštevati, da je Veber govoril o Telekomu. Jaz sem samo pojasnil, kar je dr. Gorenak nekako napačno navedel nekatere trditve v zvezi s Telekomom. In predsedujoči, takoj ko bom zaključil ta proceduralni predlog, bi prosil še za repliko gospodu Brezniku. Zaključujem ter hkrati tudi prosim za repliko gospodu Brezniku.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Še eno postopkovno imamo, gospa Ksenija Korenjak Kramar. Ne? Tukaj piše postopkovni predlog. Gospod Janko Veber, izvolite, replika.

JANKO VEBER (PS SD): Predsedujoči, imam repliko na gospoda Breznika.

Gospod Breznik, nikogar ne obsojam, v življenju nisem nikogar ovadil in nikomur ne želim, da je po krivem obsojen. In tudi ne želim slediti zgledu, ne vem, predsedniku Vlade gospodu Cerarju, ki me je obtožil nezakonitega delovanja. To so stvari, ki jih ne odobravam. Še enkrat poudarjam, da nikomur ne želim, da je obsojen, sploh pa ne po krivem; in nikoli nisem vložil nobene ovadbe v svojem življenju. Te trditve, ki ste jih povedali, ne držijo. Tudi glede orožja, jaz nisem govoril o imenih, kajti če omenjamo eno, potem je treba omeniti še kup drugih, ker jih je bilo zelo veliko. Delamo krivico mogoče tistim, ki jih potem ne omenjamo. Jaz sem samo povedal, da je bil to eden od primerov, ki je v samostojni Sloveniji povzročil celo vrsto problemov pri koruptivnih ravnanjih

vnaprej, ker tega nismo izčistili. Pa ne samo zaradi enega, zaradi cele vrste ljudi, ki so sodelovali pri tem. Jaz po imenu nisem imenoval nikogar in tudi v tem primeru, ko ste imeli v mislih gospoda Janeza Janšo, ste ga vi omenjali; ne jaz. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Oprostite, najprej moramo preveriti, ker ne teče ura, se opravičujem. Dobro je. Replike na repliko ni. Izvolite, gospod dr. Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala. V imenu predlagatelja.

Gospod Veber, vi ste prej govorili, da niste omenjali Janše; prej pa vidim, da niste brali avstrijske sodbe, ampak ste brali Tonija Perića v Dnevniku, sem zdaj preveril. Toni Perić je humorist, torej berete humoristične članke o sodbi v Avstriji. Ampak pustimo to zadevo. To vas bi vprašal, vzemimo hipotetično situacijo, da sva midva v isti stranki, hipotetično, naj se imenuje Žnj, saj je vseeno; in ste vi predsednik te stranke. Potem pa mene kot člana te stranke obsodijo v Avstriji, da sem ..., ne mene; se pravi v Avstriji v neki sodbi napišejo, da je nekdo iz Avstrije nesel 900 tisoč in jih dal meni za namene, da jih boste dobili vi in stranka. Hipotetično, stranka se imenuje Žnj; vi ste predsednik, jaz pa član. Povejte mi, kakšno kaznivo dejanje ste naredili vi in vaša stranka? Nobenega niste naredili, zaradi tega je nekorektno sploh citirati takšne zgodbe, ki jih piše humorist Toni Perić.

Zdaj pa še enkrat tisto vprašanje, kjer je mladina šla, Božič in Zorčič in ostali gospodje so šli, še enkrat vas sprašujem, pa naj se vam jezik odveže, gospod Stare, hudiča. Kdo je tisti, kaj je nevidna sila, ki vas prisili v to, da zdaj gospoda Fišerja ščitite? Ne zavijati z očmi. Zakaj ga zdaj ščitite, meni pa govorite, da ga ne; tam ob kavi in zunaj. Kaj, kdo – jaz vam bi rad pomagal –, kdo je tisti, ki vam lomi roke? Meni se smilite. Ja, gospod Stare, tudi vam, prosim.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mislím, da je gospod Breznik dvignil roko za repliko. Gospod Breznik, roko ste dvignili, potem je proceduralno, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Jaz bi, spoštovani podpredsednik, vseeno prosil, če opozorite kolega Vebra, ker on kar naprej govori o neki fami z orožjem. Vi še vedno obtožujete ljudi, ki so takrat delali na Ministrstvu za obrambo in so na podlagi sklepa prodali orožje Hrvatom. Vi še vedno to obtožujete. Prosim, če ta zadeva nikoli ni prišla niti v pregon, prosim, da s tem zaključite. Oprostite. Upam, da boste to naredili. Ko sem pred dnevi zato, ker sta vidva s trenutnim županom v Kočevju imela lokalni prepir, da ste v kazenskem pregonu; mi je hudo, ker vem, da po vsej verjetnosti ste po krivici. Vem, vas so dali takoj v kazenski pregon, vse

ostale ljudi, ki so storili velika kazniva dejanja, pa niso. In meni je hudo, ko tudi moje kolege dajo v kazenski pregon na podlagi govoric. Verjamem, da se vam je tu zgodila krivica, kolega Veber. Resnično, iskreno.

Zato prosim, ne obtožujmo nekih zadev, kjer ni dokazov. Prosim, da smo profesionalci vsaj leta 2015.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prijavil se je državni sekretar gospod Darko Stare.

Postopkovno, izvolite gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa.

Jaz bi najprej vprašala, potem pa dala svoj predlog. Tukaj imam danes dnevni red današnje razprave in pri tej točki danes piše Zakon o državnem tožilstvu. Lepo prosim predsedujočega, da upošteva današnji dnevni red. Ta razprava, ki se zdaj tukaj odvija, po moji oceni ni v tem kontekstu. Prosim, da se držimo tega, kar smo danes dobili na klop kot dnevni red. Prosim lepo.

Moj postopkovni predlog je takšen, da govorimo o Zakonu o državnem tožilstvu in predlogu predlagatelja. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Jaz moram samo to reči, da je že gospod Branko Grims v svojem uvodu imel zelo široko razpravo in po tistem se po mojem ni dalo iti več nazaj. In zdaj se morajo stvari doreči vsaj do neke mere. Hvala lepa.

Besedo ima državni sekretar gospod Darko Stare, izvolite.

DARKO STARE: Hvala, gospod predsedujoči.

Nisem se imel namena oglašati, ker razprava ni zadevala vsebine te točke. Zato bom zdaj na vaše zaprosilo, da se vendarle oglasim glede na tiste očitke, ki po vsebini niso povezani z današnjo razpravo, zadevo apliciral na današnji dnevni red in vam v tem kontekstu dal odgovor. Dobro vam je poznano, da se sam ne želim odzivati na nedostojne, neprimerne in nespodobne izjave kogarkoli, še posebej če to delajo državni funkcionarji. Preprosto se mi to zdi iracionalno. Jih razumem, jih pa ne sprejemam hkrati, ker vem, da so v posebnih položajih in pod pritiskom, če jim nek državni organ nekaj očita. To mi je razumljivo, vendar tega ne sprejemam in zaradi tega se tudi ne odzivam. To ponovim zato, ker očitno tega ne želite slišati. Me pa današnja razprava, predvsem poslancev iz vrst predlagateljev, utrjuje v prepričanju, da je mnenje Vlade zelo smiselno in utemeljeno, kajti predlagane spremembe oziroma cilji, za katere sem videl v razpravi, da se vsi strinjamo in so legitimni – torej da se sistem državnotožilskega delovanja

izboljša, okrepi transparentnost, kakovost in učinkovitost ter tudi kakovost kadrov, ki delujejo in odločajo v tožilskem sistemu. Imamo pa očitno različne poglede in izbire poti do tega cilja. Bistvo pravne demokratične države je to, da smo sposobni spoštovati zakone, organe, ki delujejo na podlagi zakonov, in tudi odločitve, ki so sprejete na podlagi teh zakonov. Vsekakor imamo pravico, da se s temi odločitvami ne strinjamo, vendar imamo dolžnost, da jih spoštujemo. Veljavna ureditev določa, da o odgovornosti in domnevnih ali ugotovljenih nepravilnostih in o njihovi teži odločajo določeni organi. V tem primeru je to Državnotožilski svet. Sprejel je odločitev, s katero se marsikdo ne strinja, tudi jaz ne, tudi minister je povedal, kako bi ravnal, če bi imel drugačno pristojnost; vendar je del pravne države in pravne kulture, da spoštujemo tudi tisto, s čimer se ne strinjamo. To je pač pridobitev demokratičnih ureditev in civilizacije kot take. Absolutno pa se mi zdi, če se vrnem sedaj na ta predlog, ki je legitimen, kot sem prej povedal v dveh besedah, da znižuje standarde, zmanjšuje transparentnost, doseženo z veljavnim zakonom, in povečuje politizacijo odločanja pri imenovanju in razreševanju generalnega državnega tožilstva in vodij tožilstev. Namen vlade je ravno nasproten. Želi si po premisleku s splošno razpravo, predvsem z gradniki pravosodja, ki bodo potem izvajalci in nosilci teh obveznosti, dolžnosti in zakonov, ki bodo sprejeti, da to skupaj sprejmemo. Edino na ta način verjamem, da bo lahko implementirana nova, okrepljena, boljša ureditev tudi bolje delovala.

Dejstvo je, da imamo ljudje različna mnenja. Dejstvo je tudi, da imamo posamezniki lahko različno mnenje o istem, če mine nekaj časa. Lep primer ste vi, gospod poslanec Gorenak. In vežem to na vsebino današnjega razpravljanja, in sicer državnotožilski zakon. Leta 2011, ko je bil v fazi sprejemanja Zakon o državnem tožilstvu, ki trenutno velja, so bila vaša stališča o zakonu diametralno nasprotna, kot jih uveljavljate danes. Danes pričakujete od Vlade, da uporabi svoje pristojnosti, poveča nadzor in vpliv, da lahko kar menjamo na vrat na nos. Takrat so bile vaše besede, da tožilstvo ni del izvršilne veje oblasti in ne more biti. Vemo, da je del izvršilne veje oblasti, to je povedalo tudi Ustavno sodišče. Zelo pogosto se, žal, pojmovno ne razlikuje med pravosodnimi organi in sodnimi organi. Tožilstvo je pravosodni organ in je del izvršilne veje oblasti. Vaše stališče je takrat bilo nasprotno, da nikoli ne sme biti del izvršilne veje oblasti in da mora biti popolnoma organizacijsko neodvisno; tožilska organizacija mora biti popolnoma neodvisna od izvršilne veje oblasti. Hkrati ste tudi povedali, da ne podpirate nobene oblike nadzora nad tožilstvom. Pozivali ste gospoda Fišerja, da naj se upre predlaganemu zakonu in naj posluša svoje kolege tožilce, ker posegamo – oziroma takrat, ko je bilo to pred vami kot poslancem – v neodvisnost in samostojnost državnotožilske

organizacije. Poglejte, to je popolnoma legitimno. Vi ste imeli pač takrat tako mnenje, ker ste imeli neke druge informacije, izkušnje in podobno. Verjamem, da ste v dobri veri legitimno tako razmišljali. Tako kot danes verjamem, da v dobri veri legitimno predlagate neke rešitve. Ta primer sem uporabil zato, ker hočem okrepiti zavedanje, kako pomembno je to, da spoštujemo mnenje drugega; tudi če se z njim ne strinjamo. In to je bistvo cele zgodbe. In kot pravim, zavedamo se, imamo pravno ureditev, s katero očitno nismo vsi popolnoma zadovoljni, ampak spremeniti jo moramo po proceduri, ki je za to predvidena. V končni fazi je bilo danes očitno, ko se je debata razvila okoli prehodne določbe, da je namen tega predlaganega zakona zamenjava generalnega državnega tožilca. To je legitimno. Ampak tudi vi bi lahko ta zakon poimenovali zakon o zamenjavi generalnega državnega tožilca; pa tega niste naredili, ker bi to okrepilo vaše zavedanje, ker se zavedate v tej pravni kulturi, da to ni primerno in higienično. Kar nekaj razprave je bilo, ki je pokazala, da to ni primerno v sodobnih demokratičnih pravnih državah, da se ad personam velik sistem spreminja zaradi enega človeka. In zato pričakujem, da bo v nadaljevanju tako, kot smo si tudi v normativnem programu Vlade zadali, tvorna debata in sodelovanje z vsemi poslanskimi skupinami in da bomo na koncu leta, kot je predvideno, imeli pred sabo nek predlog, ki bo sprejemljiv in bo na dolgi rok prispeval k temu, da bo tudi tožilska organizacija bolj kakovostna in učinkovita. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagatelj, izvolite, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Čestitke za političnost. Čestitam za političnost. Malo boste gospoda Vebra prekosili. Jaz lahko sprejemem to, kar vi govorite, da se ne želite konfrontirati z gospodom Fišerjem. Posnetek si pogledite – prisrčen stisk roke in nasmejan obraz. Jaz gospoda Fišerja pozdravim z dober dan, če ga vidim na cesti, on stran pogleda, to je nivo njegove politične kulture, ne dam mu pa roke, tako da ... Psihologijo zraven dodajva, pa sva videla, da je ta odgovor favliran odgovor. Gospod Veber prej bere humorista Tonija Periča, vi berete pa Mladino iz leta 2011. Mladina je to pisala leta 2011. Ampak ko sem jaz govoril o neodvisnosti odločanja in o tem položaju tožilske organizacije, če ste dobro prebrali, odločba Ustavnega sodišča ne govori, da je to izvršni del oblasti, nikoli ni tega odgovorila; ampak rekla pa je odločba Ustavnega sodišča, da ga ne moremo šteti neposredno v pravosodje, ampak da je bližje izvršilne veje oblasti, kot samostojna služba. To je reklo Ustavno sodišče.

Kar se tiče ostalega, ko ste govorili o tem, da sem jaz rad pozival gospoda Fišerja, da se mora upreti. Seveda sem pozival gospoda Fišerja, da se bo uprl takšnim ravnanjem, kot jih je počel gospod Zalar za časa gospe Brezigar; ki je na poslansko vprašanje – poslansko vprašanje, pazite, ki ga je postavila ena od poslank iz Zaresa, tamle je sedela, Cveta Zalokar Oražem je bila to – poslal v nadzor nad tožilstvo en kombi preiskovalcev, ki so pol leta premetavali ljubljansko tožilstvo. Za časa gospe Brezigar. In sem mu rekel kot kandidatu ali pri sprejemanju zakona, da upam, da ne bo česa takega dovolil. To je bilo to, ne politično potvarjati. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar, izvolite.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Jaz bi želela danes še enkrat poudariti, kot sem že na začetku dejala, da danes ne gre za to, da zagovarjamo kogarkoli. Danes gre za to, da zagovarjamo samostojnost in neodvisnost pravosodja. Za to gre. Kot je moj predhodnik, spoštovani kolega Jože, že povedal, za funkcioniranje pravne države in za dvig standarda ter zagotavljanje pozitivnega okolja je pravosodje eden izmed gradnikov. In zato potrebujemo zaupanje. In prav zaradi tega mi danes tukaj zagovarjamo samostojnost in neodvisnost; in točno tako. Velikokrat se s kakšno odločitvijo ne strinjamo, vendar pa jo ravno zaradi tega spoštovanja in vere v to neodvisnost in samostojnost spoštujemo. In na tem mestu smo, da to zagotovimo. Zagotovimo in stojimo za tem. To je pravna država. In danes ne govorimo ad personam, to bi bilo napačno. Zato verjamem, kot sem že povedala v stališču, če se pokažejo kakršnekoli anomalije v nekem sistemu, da te terjajo tehten premislek, tehtno umestitev; in to se bo v prihodnje zgodilo, slišali smo danes.

Normativni program določa, da bomo o tem tehtno, skupaj z deležniki razmislili, kako morda anomalije, ki so se pokazale, odpravimo, na kakšen način. In le-te korektno ter pravilno umestimo v sistem, da bo ta funkcioniral tako, da bo zagotavljal to samostojnost in neodvisnost, gradil na zaupanju ter krepil pravno državo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zdaj smo proti koncu spiska, Vlada se je odrekla.

Gospod predlagatelj, izvolite, dr. Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Ravno toliko še imam časa, da gospe Korenjak odgovorim.

Samostojno sodstvo. Kje vidite vi točko samostojno sodstvo? Tu gre, malo prej ste rekli,

za zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu, ki ima cilj sanacijo stanja na generalnem državnem tožilstvu, konkretno – zamenjavo generalnega državnega tožilca, ker je ravnal nezakonito in koruptivno. To imamo ..., jaz imam to na dnevnem redu. Če pa tako vzamem, kot vi govorite, češ da je treba zagotoviti samostojnost in neodvisnost pravosodja in tako dalje, to je neodvisno že danes – pogojno. Zakaj pogojno? Ja, tako je, pogojno zato, ker je kriterije za neodvisnost sodne veje oblasti v podobi gospoda Masleše postavila poslanka Darja Lavtižar Bebler, ki je skupaj z vsemi levimi strankami – gospod Veber je bil tukaj in glasoval za – zelo jasno povedala: Šorli kot kandidat, ki govori tri jezike in tako dalje, ne more biti imenovan za šefa sodišča, ker je oprostil Pavla Ruparja. Ne, sodeloval v senatu, ki je oprostil Ruparja; kako je glasoval Šorli, niti ne vemo. Lahko pa je gospod Masleša, ki je leta 1990 orožje metal po mizi takole in govoril, kako bo JLA tepihovala Slovenijo. Vidite, to pa je politični vpliv na pravosodje, zato je pa vprašanje neodvisnosti. Tukaj je treba zagotoviti neodvisnost, ne pa kje drugje. Tu pa se lahko strinjava. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še nam je ostal čas za razpravo. Kdor bi še želel razpravljati, prosim, da se prijavi, bom dal možnost. Vlada in predlagatelj pa z roko, ker nimata te možnosti. Prosim, če se prijavite. Izvolite, predlagatelj dr. Vinko Gorenak, pet minut.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Saj ste rekli z roko, mislim, da imamo to navado.

Jaz lahko zaključim danes, tudi zaradi medijev, da imamo nek pameten zaključek. Na pedagoški fakulteti so me učili, da imaš uvod, jedro in zaključek. Zdaj smo pri zaključku. Zaključek je torej jasen, popolnoma jasen; imamo generalnega državnega tožilca, ki je ravnal nezakonito, imamo generalnega državnega tožilca, ki je ravnal koruptivno, imamo Državnotožilski svet, ki je podrejen njemu; ne na papirju, po Ustavi je samostojen, po zakonu je samostojen, po dejanskem stanju pa je podrejen njemu. V Državnotožilskem svetu je pet tožilcev, ki so njemu podrejeni; in on odloča tudi o njihovem napredovanju, če želite. Potem imamo notri dva upokojena tožilca, ki sta bila nekoč njegova sodelavca. Potem imamo pa notri še dva ustavna pravnik, ki sta njegova sodelavca od prej, iz Ustavnega sodišča. Torej imamo Državnotožilski svet, ki je na papirju in po zakonu samostojen, v stvari je pa odvisen od gospoda Fišerja. Državnotožilski svet je rekel, bila je korupcija, bilo je koruptivno ravnanje, rekel je, da je bilo tudi nezakonito ravnanje gospoda Fišerja; ampak on bo ostal tam, kjer je. Potem pa je nastopila politika, nastopil je minister, nastopil je predsednik Vlade – pa tudi danes državni sekretar –, oba v neki maniri, da

je treba ohraniti čisti obraz pred ljudmi. Zelo težko ravnaš tako, kot je danes kdo ravnal v tej dvorani. In kaj se je zgodilo? Oba sta rekla, da bi pričakovala, da bo gospod Fišer odstopil, nista pa rekla, naj odstopil.

Mimogrede, včeraj in danes sem bral v medijih, kako je zunanji minister nesel neke dokumente na sodišče in rekel: pričakujem, da boste spustili tega premierja iz Kosova. Jaz se strinjam, da je bil nezakonito tukaj zadržan, to ja; ampak ne more pa iti politik na sodišče in reči – pričakujem, da boste odločili tako in tako. Vse to kaže na kaj? To kaže, da je politika v podobi sedanje koalicije ministra in predsednika Vlade tista, ki z današnjim dnem prevzema vso odgovornost. Vso odgovornost za stanje na tem področju, ki se mu pa reče – imamo generalnega državnega tožilca, ki je ravnal nezakonito in koruptivno, in mi ga podpiramo. Vi tukaj, tukaj je meja, ga podpirate, to je realnost današnjega trenutka. Vmes smo pa govorili ne vem kaj še vse, oblatili malo Janeza Janšo, kajne gospod Veber, ampak kaj hočemo. Mimogrede, zadnjih nekaj besed, ravnokar tu berem, Kanada ne bo izročila Wolfa Sloveniji. Je tudi logično, če bedarije delamo v Sloveniji. Tako je.

Skratka, zaključek je torej jasen, z današnjim dnem ostajajo tudi na vaših rokah gospe in gospodje, s ponedeljkom, ko bo glasovanje, prstni odtisi, ki dokazujejo podporo nezakonitemu in podporo koruptivnemu ravnanju. Tukaj gor to dolgo ostane. Tisto, kar policija tam nastavi – pa policija ne bo tukaj gor nič ne nastavljala –, je to kar nekaj tednov gor ali kak mesec. Mislim, da bo to ostalo na vaših rokah trajno, od ponedeljka naprej, ko boste podprli zasedbo delovnega mesta, ki ga ima generalni državni tožilec; s tem da bo on tam ostal tak, kakršen je. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom odločali v ponedeljek, 22. 6., v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 21. točko dnevnega reda ter prekinjam tudi 9. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali v ponedeljek ob 13. uri. Poslanke in poslanke prosim, da zaradi jutrišnje izvedbe projekta Poletna muzejska moč, ki se ji pridružuje tudi Državni zbor, iz dvorane odnesete vsa svoja gradiva ter gradiva kolegov, če jih mogoče ni. Hvala.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 19. JUNIJA 2015 OB 20.28 IN SE JE NADALJEVALA 22. JUNIJA 2015 OB 13.02.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 9. seje Državnega zbora.

Obveščam sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Tanja Cink, gospa Ljudmila Novak, gospa Jelka Godec, gospa Vesna Vervega, gospod Ivan Hršak, mag. Matej Tonin, gospod Jožef Horvat, mag. Anže Logar, mag. Andrej Šircelj, mag. Branislav Rajič, mag. Bojan Krajnc, gospod Andrej Čuš in gospod Tilen Božič od 17. ure dalje. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O NAČINU IZVRŠITVE SODBE EVROPSKEGA SODIŠČA ZA ČLOVEKOVE PRAVICE V ZADEVI ŠTEVILKA 60642/08 PO NUJNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance gospodu Metodi Dragonji, obenem pa vas obveščam, da je minister za finance dr. Dušan Mramor ta trenutek v Bruslju.

METOD DRAGONJA: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci! Tudi v imenu Vlade želim opravičiti ministra dr. Dušana Mramorja, ki ima danes mednarodne obveznosti, sodeluje na zasedanju Evropskega sveta o vprašanju Grčije. Posebej je prosil, da ga opravičim. Če dovolite, bi na kratko predstavil predlog zakona, ki je danes predmet obravnave v Državnem zboru.

Republika Slovenija je vprašanja poplačila deviznih vlog, za katere je jamčila SFRJ, uredila takoj po osamosvojitvi s sprejetjem tretjega odstavka 19. člena Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije in kasnejšim Zakonom o poravnavanju obveznosti iz neizplačanih deviznih vlog. Neizplačane devizne vloge, ki so bile vložene v bankah na ozemlju Republike Slovenije, so se v skladu z zakonom prenesle v javni dolg. Republika Slovenija je v osnovi prevzela obveznosti do bank, ki so nato plačevale devizne vloge svojim deponentom, vendar ne pod pogoji iz depozitnih pogodb, ampak na poseben način, tako kot je določil zakon.

Predlog zakona o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v primeru Ališić in drugi pa ureja devizne hranilne vloge varčevalcev v podružnicah stare Ljubljanske banke na območju izven Republike Slovenije, in to na podlagi sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v primeru Ališić in drugi. Sodba od Slovenije zahteva, da do 16. julija 2015 sprejme vse potrebne ukrepe, da bo zagotovljena enakopravna obravnava teh varčevalcev s tistimi, ki so dobili vloge izplačane v domačih podružnicah slovenskih bank. Sodba je, kot je znano, dokončna in Slovenija jo je kot članica Sveta Evrope dolžna spoštovati. Zastavlja se vprašanje, ali je tudi pravična in

utemeljena. Nedvomno je, da gre za kršitev človekovih pravic, vendar verjamemo, da bi morale za nastalo situacijo odgovarjati vse države naslednice nekdanje SFRJ. Predlagani zakon je zato zastavljen tako, da reševanje tega vprašanja v prihodnje ne omejuje izključno na vprašanje nasledstva.

Zadeva je zaradi časovne, finančne in mednarodne dimenzije zelo kompleksna. Z iskanjem rešitev sta se intenzivno ukvarjali medresorska delovna skupina ter skupina pravnih strokovnjakov. Predlog zakona tako vključuje celovite rešitve, ki so strokovno pretehtane in za katere verjamemo, da na ustrezen način naslavlja odpravo kršitev človekovih pravic na eni ter zavarovanje javnega interesa Republike Slovenije na drugi strani. Je odraz pravičnega razmerja med lastninskimi pravicami varčevalcev in javnofinančnim interesom države ter hkrati zagotavlja preprečevanje morebitnih zlorab. Javnofinančno breme za Slovenijo je ocenjeno na 385 milijonov evrov in vključuje oceno glavnice z obrestmi do konca leta 2015, stroške administrativnih postopkov ter ostale stroške, povezane z izvršitvijo sodbe.

Zakon definira neizplačano staro devizno vlogo, ki se nanaša na podružnice Ljubljanske banke v Sarajevu ter Zagrebu in definira upravičence do izplačila, ki so bodisi izvirni imetniki bodisi so terjatev pridobili na podlagi dedovanja ali veljavnega pravnega posla. Zakon določa postopek verifikacije, ki ga bo izvajal Sklad za nasledstvo po upravnem postopku. V postopku se bo ugotovilo upravičence, obstoj in višino glavnice ter obračunalo obresti. Prva izplačila pričakujemo v drugem četrtletju prihodnjega leta. Ocenjujemo, da je izjemnega pomena, da bo Slovenija zagotovila takojšnje izplačilo na bančni račun, da bodo izplačila v Sloveniji oproščena plačila davka in obresti. S tem je tesno povezana tudi rešitev obrestovanja, ki jo bomo lahko kasneje bolj natančno obrazložili.

Pomemben izziv je tudi implementacija baze podatkov, ki bo omogočala preverjanje upravičenosti in višino zneska glavnice. Za nadzor nad implementacijo je pristojen Svet Evrope, ki je že izrazil zadovoljstvo nad tem, kako si Slovenija prizadeva rešiti to vprašanje.

Vlada Državnemu zboru predlaga, da potrdi predlog zakona, kot je bil določen na Odboru za finance in monetarno politiko. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, predstavniki Vlade, kolegice poslanke in poslanci!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 31. nujni seji 15. 6. 2015, torej prejšnji

ponedeljek, kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po nujnem postopku predložila Vlada. V uvodni dopolnilni obrazložitvi je dr. Dušan Mramor, minister za finance, predstavil finančne in izvedbene vidike predloga zakona.

Visoka predstavnica Republike Slovenije za nasledstvo je predstavila ozadje priprave predloga zakona, težave, s katerimi se je srečevala medresorska delovna skupina, ter ključna vodila, ki jih je morala skupina upoštevati. Nadalje je pojasnila vidik kršitve človekovih pravic in s tem v zvezi razloge za sodbo in njene učinke ter jih navezala na vprašanje zastalih pogajanj s Hrvaško in Bosno in Hercegovino glede nasledstva.

Zakonodajno-pravna služba je predstavila mnenje, v katerem je predlog zakona proučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in zakonodajno-tehničnega vidika, podala nekatere pripombe načelne narave in konkretne pripombe k posameznim členom. S predlaganimi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin je bil po njihovem mnenju upoštevan pretežen del pripomb.

Glede nato, da gre za vprašanje, ki je odprto že preko 20 let, je sledila temu primerna široka razprava. Člani odbora so se strinjali, da je treba sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice spoštovati, vendar so sočasno izpostavili potrebo po seznanitvi z razlogi, zaradi katerih je do takšne sodbe sploh prišlo. V takem kontekstu je bila poudarjena odgovornost ter dolgoletno neuspešno reševanje vprašanja varčevalcev in nasledstva sploh, razpoložljivih in uporabljenih pravnih sredstev ter možnosti, ki Sloveniji še preostanejo. Izpostavljeno je bilo tudi vprašanje morebitnega posvetovanja s Srbijo, ki se je znašla v primerljivem položaju. Prav tako so jih zanimale finančne posledice, dokončnost zneskov vračil, določitve obrestnih mer ter možnosti za ugovor zoper informativne izračune, ki jih bodo prejeli varčevalci. Posebna pozornost je bila namenjena tudi morebitnemu tveganju dodatnih zahtev za povrnitev nepremoženjske škode.

Glede učinka na primanjkljaj proračuna in časovnice poplačil je bilo izpostavljenih več vprašanj, povezanih s hitrostjo poplačil in učinka le-teh v luči metodologije ESA, ki je temelj za poročanje EU. Dokončnost predvidene finančne konstrukcije je bila deležna pozornosti tudi z vidika pomanjkljivih podatkov za oceno obsega varčevalcev iz Bosne in Hercegovine, kjer resen problem predstavljajo neobstoječe oziroma pomanjkljive evidence. Nadalje je člane odbora zanimalo tudi, kdaj bo znano, ali je zakon, ki ga mora sprejeti Slovenija, ustrezen, in kdaj se bo breme, ki ga je Sloveniji naložilo sodišče, štel za izpolnjeno.

V okviru razprave so predstavnice in predstavniki Vlade odgovarjali na zastavljena

vprašanja. Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval vložene amandmaje k členu predloga zakona in sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Amandma poslanske skupine SDS k 1. členu ni bil sprejet. Posledično je njihov amandma k 19. členu postal brezpredmeten. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval tudi o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani, tudi vam vsem skupaj prav lep pozdrav, kakor tudi seveda predstavnikom Ministrstva za finance.

Pred seboj imamo predlog zakona, ki ga bomo v poslanski skupini soglasno podprli. Alternative nimamo. Sodba Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Ališić je dokončna in pilotna, kar pomeni, da se nanaša na vse ostale podobne primere. Za Slovenijo to pomeni obveznost omogočiti plačila starih deviznih varčevalcev v Ljubljanski banki, glavni podružnici Zagreb, in v Ljubljanski banki, glavni podružnici Sarajevo, ki še niso bila poplačana na katerekoli drugi osnovi. Zakon moramo sprejeti najpozneje do 16. julija letošnjega leta, drugače bi lahko Evropsko sodišče za človekove pravice odmrznilo vse druge postopke deviznih varčevalcev zoper Republiko Slovenijo. Sodba je za Slovenijo nedvoumno hud udarec, a se v Poslanski skupini Desus strinjamo, da dejstvo, da posameznik ni mogel več kot 20 let dvigniti svojih prihrankov, pomeni kršitev človekovih pravic. Sodba je dokončna in Slovenija jo je dolžna izvrševati. Žal javnofinančno breme za proračun Republike Slovenije ne bo majhno. Skupna ocena finančnih posledic zakonodajnega predloga znaša 385 milijonov evrov, ta znesek vključuje oceno glavnice za obe podružnici, obresti do 31. decembra 2015 ter stroške administrativnih postopkov in ostale stroške, povezane z izvršitvijo sodbe. Zakon določa tudi postopek verifikacije in bo potekal po upravnem postopku. V njem se bo ugotovilo upravičence, obstoj in višino posamezne neizplačane stare devizne vloge ter obračunalo obresti. Upravni postopek bo izvajal Sklad za nasledstvo, ki bo v ta namen potreboval znatno kadrovsko okrepitev. Za izvajanje te naloge bo potrebno v naslednjih mesecih zaposliti približno 30 oseb, upam, da po prerazporeditvi znotraj državnih organov.

Precejšen razmislek je bil namenjen vprašanjem obrestovanja in konverzije valut. V Poslanski skupini Desus verjamemo, da so pristojni organi v največji možni meri sledili izreku sodbe, hkrati pa zasledovali cilj, da Slovenija v tem segmentu

ne bi bila oškodovana. Ker relevantni podatki za glavno podružnico Sarajevo obstajajo le v Bosni in Hercegovini in ker ta doslej podatkov kljub našim številnim naporom še ni dostavila, zakon vsebuje določbo, ki odločanje o zahtevi za verifikacijo neizplačanih starih deviznih vlog pri glavni podružnici Sarajevo odlaga do pridobitve vseh ustreznih podatkov. Bi pa ob tem v Poslanski skupini Desus radi opozorili na neko drugo zahtevo, v kateri je isto sodišče v Strasbourg odločilo nasprotno od naših pričakovanj. Gre za tožbo Ljubljanske banke proti Hrvaški na poplačilo dolga, ki ga ima do banke hrvaška tovarna sladkorja iz Osijeka. Sodba je napisana tako, da Ljubljanska banka tudi v drugih morebitnih primerih preko Evropskega sodišča za človekove pravice ne bo mogla izterjati terjatev, ki jih ima do hrvaških podjetij. V poslanski skupini ob tej priložnosti apeliramo na pristojne institucije, da izkoristijo vse možnosti, da se doseže povprečna rešitev glede tega vprašanja. Slovenija bo s sprejetjem obravnavanega zakona izpolnila svoje mednarodne obveznosti, je pa tudi upravičena do poplačila terjatev, ki jih ima Ljubljanska banka do hrvaških podjetij.

V poslanski skupini ob tej priložnosti apeliramo na pristojne institucije, da izkoristijo vse možnosti, da se doseže povprečna rešitev glede tega vprašanja. Slovenija bo s sprejetjem obravnavanega zakona izpolnila svoje mednarodne obveznosti, je pa tudi upravičena do poplačila terjatev, ki jih ima Ljubljanska banka do hrvaških podjetij. Zavedamo se, da je zadeva Ališić zaradi svojega časovnega in dnevno-političnega aspekta zelo kompleksna. Verjamemo, da so predlagane rešitve strokovne, dobro premišljene in zastavljene tako, da na eni strani odpravljajo kršitve človekovih pravic, na drugi strani pa ustrezno varujejo javni interes Republike Slovenije, kolikor sodba to dopušča. Zato, kot sem že povedal, bomo v Poslanski skupini Demokratične stranke upokoencev potrdili predlagano rešitev.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Današnji zakon, ki ga obravnavamo, določa izpolnitev obveznosti do varčevalcev na podlagi sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice in zato bomo tudi v Poslanski skupini Socialnih demokratov ta zakon podprli. Gre sicer za izplačila starih deviznih varčevanj v podružnicah Ljubljanske banke v Zagrebu in Sarajevu in ne glede na to, da tudi iz sodbe izhaja, da je vprašanje starih deviznih vlog tudi nasledstveno vprašanje, je dejstvo, da to nasledstveno vprašanje v vsem tem obdobju ni bilo ustrezno rešeno, mogoče je reči tudi vodeno, tako da so nekatera tako huda vprašanja, ki se nanašajo na

pravice prav fizičnih oseb, ostala nerešena. Seveda je pri tem nastala bistveno večja obveznost kot bi sicer, če bi se tega zavedali pravočasno in ljudi, fizične osebe, izvzeli iz teh postopkov. Tako se danes pogovarjamo o finančnih posledicah v višini skorajda blizu 400 milijonov evrov, v predlogu zakona je narejena ocena v višini 385 milijonov evrov, in zagotovo je to številka, pri kateri moramo biti zelo pozorni.

Mnogi postopki, ki jih v Sloveniji peljemo v zadnjem obdobju, zato da poskušamo uravnovežiti javne finance, bodo močno odvisni tudi od tega dejstva. Gre za zelo visok znesek in v teh razpravah, ki so se opravljale tudi na odboru in ki so bile vezane na odgovornost za nastale razmere, teh postopkov in teh rešitev nismo mogli podpreti iz razloga, ker Evropsko sodišče za človekove pravice ni ugotavljalo odgovornosti za neizplačilo teh vlog, ampak je obravnavalo vloge varčevalcev, ki teh vlog niso dobili izplačanih in zato jim je nastala zelo velika škoda. Torej, sam postopek za ugotavljanje odgovornosti moramo doreči posebej. Zagotovo je pa tudi to še eden od tistih postopkov, ki ga bomo lahko uvrstili v seznam nerešenih vprašanj pri poslovanju slovenskih bank. Toda ne glede na to, finančne obveznosti, ki so nastale, trenutno prevzema Republika Slovenija in mogoče je treba povedati tudi to, da tudi vse tiste vloge, ki smo jih v Sloveniji že izplačali in so bile izplačane vsem tistim, ki so živeli v Sloveniji, so se te obveznosti prenesle v javni dolg. Torej, tudi za te lahko pričakujemo, bodo postale sestavni del javnega dolga in sestavni del interesa, če lahko tako rečem, vseh ljudi v Sloveniji, kajti to se potem dotika prav vsakega posameznika. Ne bo odveč vložiti zelo veliko navora, da se čim prej zaključijo tudi postopki, ki so vezani na nasledstveno vprašanje. Zagotovo pa tudi ne bo odveč povprašati, ali so vsi ti postopki, ki so bili peljani v zvezi s temi varčevalci, bili korektni in ali vendarle nekje ne obstaja tudi ta vsota sredstev.

Kot sem v uvodu povedal, v Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo ta zakon podprli, ker gre za izvršitev sodb Evropskega sodišča za človekove pravice, in upam, da bomo s tem vsaj nekoliko ublažili že tako hude posledice. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala. Lep pozdrav vsem!

Slovenski javnosti je treba v prvi vrsti povedati, da sodba Evropskega sodišča za človekove pravice ni krivična do Slovenije, ampak da je bilo krivično ravnanje Demosove vlade in vseh nadaljnjih slovenskih vlad do hrvaških in bosanskih varčevalcev. Varčevalci hrvaške in bosanske podružnice Ljubljanske banke namreč niso odgovorni za ravnanja hrvaških in bosanskih oblasti, medtem ko je Republika Slovenija odgovorna za ravnanje svojih bank.

Sodba Evropskega sodišča je samo razgalila eno od negativnih posledic enostranske odcepitve. Skupščina je sprejela zakon o jamstvu samo za devizne račune pri slovenskih bankah na slovenskem ozemlju, ne pa tudi pri slovenskih bankah v drugih republikah. Teritorialno načelo ni bila edina možnost. Bila je tista možnost, ki je najbolj ustrezala Republiki Sloveniji ali Republiki Srbiji. Edino njune banke so delovale v drugih republikah, zato sta se s tem znebili njihovih obveznosti. Po drugi strani v Sloveniji in Srbiji niso delovale banke iz drugih republik, tako da jim zaradi teritorialnega načela ni bilo treba poplačati obveznosti tujih bank. Položaj ostalih republik je bil ravno nasproten, tako da teritorialno načelo ni bilo v njihovem interesu, zato ni mogoče reči, da so te republike delovale nekretno. Vse naslednice so štitele svoje ozke finančne interese. Slovenija ni mogla upravičeno pričakovati, da bodo ravnale drugače, zato je odgovornost do varčevalcev predvsem naša odgovornost.

To poudarjam, zato ker se je slovensko javno mnenje oblikovalo na podlagi uradnega stališča vseh dosedanjih vlad, da so vloge vprašanje nasledstva. Tega nihče ne zanika. Nihče ne zanika, da komercialne banke niso prosto razpolagale z devizami in da je zanje jamčila Narodna banka Jugoslavije. Vendar je sodba pokazala, da bi Slovenija ravnala pravilno, če bi najprej poplačala te vloge, potem pa poskušala dobiti kompenzacijo, v okviru nasledstvenih pogajanj. Če bi to storili pred 20 leti, bi se izognili stroškom obresti, predvsem pa ne bi oškodovali varčevalcev. Potem bi mogoče tudi slovenske banke ohranjale tisti ugled, ki so ga imele v času, ko se je sem stekala akumulacija iz vse Jugoslavije, medtem ko se danes tudi slovenska akumulacija steka v zahodno Evropo in davčne oaze. Predvsem pa bi s tem pomagale nedolžnim ljudem. Ne smemo pozabiti, leta 1992 je lahko tisoč mark v Bosni ali na Hrvaškem pomenilo razliko med smrtjo ali preživetjem.

V Združeni levici se zato zavzemamo za dosledno poplačilo vseh varčevalcev. Predvsem je pomembno, kako bo Sklad za nasledstvo preverjal upravičenost do odškodnin. Evropsko sodišče je izrecno opozorilo, da nobena vloga ne sme biti zavrnjena samo zato, ker prosilec nima več originalne hranilne knjižice. Amandmaje smo predlagali ravno zato, da bi zagotovili maksimalno predvidljivost in poštenost postopka.

V Združeni levici bomo zakon podprli. 385 milijonov je sicer veliko denarja, ampak zelo malo, če jih primerjamo s tem, koliko smo državljani plačali za denacionalizacijo. V nasprotju z denacionalizacijo je izplačilo teh odškodnin naša moralna dolžnost do soljudi. Ta obveznost bi bila veliko manjša, če bi takratna Demosova vlada ali pa poznejše vlade krivico priznale in jo takoj odpravile. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Predlog Zakona o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča, ki se nanaša na izplačila starih deviznih vlog hrvaških in bosanskih varčevalcev Ljubljanske banke, je v bistvu eno izmed še vedno nerešenih vprašanj nasledstva držav bivše SFRJ, ki ni zajeto v Dunajski nasledstveni konvenciji. Račun za to še vedno nerešeno nasledstveno vprašanje bomo spet izstavili našim davkoplačevalcem; višina računa 385 milijonov evrov. Glede na vsebino konkretne razsodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v sodbi Ališić in drugi proti naslednicam nekdanje SFRJ Slovenija sedaj dejansko nima nobenih drugih možnosti kot urediti zakonsko podlago za izplačilo starih deviznih vlog varčevalcev Ljubljanske banke na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini. Gre namreč za pilotno sodbo, kar pomeni, da se nanaša tudi na vse ostale podobne primere. Evropsko sodišče za človekove pravice se pri reševanju vprašanja izplačil starih deviznih vlog varčevalcev Ljubljanske banke na Hrvaškem in v Bosni v ničemer ni oziralo na dejstvo, da so nasledstvena vprašanja še vedno nerešena, pač pa je svojo odločitev oprlo zgolj na kršitev človekovih pravic in iz tega pravnega temelja izvirajoč odškodninsko odgovornost države. Sama vsebina pripravljenega predloga zakona bi po našem mnenju potrebovala širšo razpravo in sprejem po rednem postopku, vendar pa je očitno Vlada predolgo odlašala s pripravo tega zakona in je sedaj zaradi časovne stiske treba zakon sprejemati po nujnem postopku.

Skrajni rok za sprejem zakona je po sodbi Evropskega sodišča za človekove pravice namreč že 16. julij 2015. Na ta način se bomo, tako upamo, izognili obveznostim plačila dodatne nepremoženjske škode nekdanjim varčevalcem Ljubljanske banke, ki so pri Evropskem sodišču za človekove pravice že zahtevali sodno varstvo, in iz naslova neizplačil njihovih deviznih vlog.

Tudi zaradi očitne časovne presije, v kateri se zakon sprejema, ima predlog zakona precej pomanjkljivosti in bo zaradi svoje vsebine spet lahko podlaga za vlaganje nadaljnjih tožb varčevalcev pred Evropskim sodiščem za človekove pravice zaradi kršitev človekovih pravic. To nas skrbi. Opozarjamo tudi na potrebno zelo jasno definicijo zakonske subrogacije, na kar opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba v svojem mnenju. Sprejeti zakon mora biti pravna podlaga, da v vseh primerih, ko država Slovenija izpolni svojo obveznost do varčevalca, nanjo, torej na Republiko Slovenijo, avtomatsko preidejo vse plačane terjatve skupaj z obrestmi. Na ta način bo Republika Slovenija lahko zahtevala delitev teh obveznost v postopku nasledstvenih pogajanj z državami

nekdanje SFRJ. Prepričani smo, da morajo to finančno breme v končni fazi nositi vse države naslednice po pravičnih deležih.

Kljub vsem pomislekom poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov Predlogu zakona o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice številka 60642 ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanjo mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Spoštovani gospe in gospodje!

Julija lanskega leta nas je vse presenetila sodba Evropskega sodišča za človekove pravice; presenetila, in to na žalost ne v prijetnem smislu. V zadevi Ališić Sodišče za človekove pravice od Slovenije zahteva, da v roku enega leta sprejme vse potrebne ukrepe, da bosta lahko pritožnika in vsi drugi, ki so v enakem položaju kot onadva, dobili izplačane stare devizne vloge pod enakimi pogoji kot tisti, ki so imeli take vloge v domačih podružnicah slovenskih bank. Veliki senat je soglasno razsodil, da sta Slovenija in Srbija tožnikom, varčevalcem Ljubljanske banke oziroma Invest banke iz Bosne in Hercegovine kršili pravice do varstva premoženja in učinkovitega pravnega sredstva.

Od razpada nekdanje skupne države Jugoslavije se je Slovenija zavzemala za reševanje tega vprašanja kot še mnogo drugih vprašanj v okviru nasledstva. Sodišče se ni strinjalo s slovenskim pogledom na problematiko in je razsodilo v našo škodo. Finančne posledice zakona, ki ga danes obravnavamo, so velike. Vlada je glavnico in obresti ter ostale stroške, ki bodo nastali z izvajanjem zakona, ocenila na 385 milijonov evrov. Vsekakor gre za znesek, ki za našo državo predstavlja ogromen zalogaj. Predlog zakona predvideva, da se varčevalci iz BiH in Hrvaške poplačajo v dveletnem obdobju. Tako kratko obdobje nas je nekoliko presenetilo. Spraševali smo se, ali rok izvedbe zakona vendar ni nekoliko prekratek in bo preveč obremenil državni proračun v letih 2016 in 2017. Na odboru so nas predstavniki Vlade oziroma Ministrstva za finance sicer prepričevali, da je bila glavnica, to je 257 milijonov evrov, načrtovana znotraj javnega dolga za leto 2014. Seveda nam tega niso nikjer pokazali, lahko verjamemo na besedo ali pa tudi ne. Poleg tega pa so sami povedali, da niti ne vedo, ali je 385 milijonov evrov končni znesek slovenskih obveznosti. Dejstvo pa je, da bodo za ta znesek v prihodnjih dveh letih prikrajšani slovenski davkoplačevalci. Kljub vsem opozorilom vztrajate, da naj bodo obveznosti poplačane v dveh letih, ne glede na ceno, ki jo bodo morali za to plačati slovenski upokojenci, javni uslužbenci, socialno ogroženi in še kdo.

V Poslanski skupini Zavezništvo se zavedamo, da gre za obveznost, ki jo država

mora poravnati, zato bomo zakon podprli. Odgovornost za izvedbo zakona pa je seveda vaša, na vladi in koaliciji. Vas bomo pa spomnili na naša opozorila, ko boste jeseni ob pripravi proračuna prišli v Državni zbor s prošnjo po spremembi tega zakona, o katerem danes govorimo, kjer boste rok izvedbe podaljšali; prepričana sem, da se bo to zgodilo. In nihče nas v tem trenutku ne sili, da moramo tako veliko obveznost poravnati v tako kratkem času. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Urška Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani vsi prisotni!

Predlog zakona, ki je pred nami, odraža odgovornost Republike Slovenije, da sledi enemu temeljnih občih načel mednarodnega javnega prava, da je pogodbe potrebno spoštovati, "pacta sunt servanda". S pristopom k Evropsko konvenciji o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah in njenim protokolom se je Slovenija zavezala, da bo sodbe strasbourškega sodišča spoštovala in jih tudi izvrševala, ne glede na to, ali se z njimi strinja ali ne.

Sodba v primeru Ališić in drugi, ki zagotovo predstavlja eno bolj kompleksnih in na trenutke konfuznih sodb Evropskega sodišča za človekove pravice, je zagotovo ena izmed tistih, s katerimi se Slovenija ne more strinjati in temu pritrujemo tudi v Poslanski skupini SMC. "Sui generis" bančnemu sistemu nekdanje SFRJ navkljub je Republika Slovenija po razpadu bivše države in po lastni osamosvojitvi vprašanje varčevalcev Ljubljanske banke rešila. V skladu s teritorialnim načelom, sicer obče priznanim nasledstvenim načelom mednarodnega prava, in na podlagi Ustavnega zakona za izvedbo temelje ustavne listine, s katerim je od Narodne banke Jugoslavije prevzela jamstvo za devize, vložene v bankah na svojem ozemlju, je Slovenija varčevalcem omogočila samostojno razpolaganje z deviznimi vlogami. V dobri veri je bilo vprašanje za Slovenijo takrat zaključeno.

Pri tem je treba poudariti, da Ljubljanska banka, d. d., ni bila likvidirana, vse njene obveznosti pa še danes ostajajo aktivne, vendar so v odnosu do pravnih subjektov s področja bivše SFRJ predmet nasledstva. Mnenje, da je uporaba teritorialnega načela v pogojih nasledstva primerna ter da je za nasledstvena pogajanja preferiran način reševanja situacije z deviznimi varčevalci Ljubljanske banke, je strasbourško sodišče ne nazadnje izrazilo tudi leta 2008 v primeru Kovačić in drugi proti Sloveniji. A v primeru Ališić in drugi se je Veliki senat sodišča leta 2014 odločil drugače in pravici je bilo ali pa vsaj naj bi bilo zadoščeno. Pravično je namreč, da so za kršitve svojih temeljnih pravic varčevalci Ljubljanske banke poplačani. Gre za

resnične zgodbe resničnih ljudi, ki so utrpeli premnoge dejanske posledice, ker jim je bila pravica do varstva premoženja in pravica do učinkovitega pravnega sredstva grobo kršena. Ni pa pravično, da odgovornost za to poplačilo nosi zgolj in samo Republika Slovenija. To ne odseva niti omenjenih občin načel mednarodnega prava, zlasti pa ne zavez, ki so jih sporazumu o nasledstvu iz leta 2001 dale vse naslednice nekdanje SFRJ in na podlagi katerih bi vprašanje deviznih varčevalcev morale rešiti v okviru pogajanj pod pokroviteljstvom Banke za mednarodne poravnave v Baslu. A realnost je bila na žalost drugačna, saj so predmetne naslednice k pogajalski mizi prihajale s figo v žepu. Odgovornost za to, da se vprašanje ni rešilo vse do danes, zato nosi sleherna vlada, ki vprašanja ni rešila na ustrezni meddržavni ravni in je dopustila, da je zadeva v končno odločite prešla v roke Evropskega sodišča za človekove pravice, odgovorne naslednice pa so se skrile za tožbenimi zahtevki posameznikov.

Prav zato smo v Poslanski skupini SMC prepričani, da je 23. člen obravnavanega predloga zakona ključnega pomena, saj z njim izvršba sodbe prevzema subsidiarno naravo, kar pomeni, da bo Slovenija izpolnjena obveznosti uveljavljala kot zahtevek v skladu z relevantnimi določbami sporazuma o nasledstvu. A prvi korak mora predstavljati pravočasna izvršitev pilotne sodbe. Zakon pred nami predstavlja optimalno sistemsko rešitev, ki ji je nedavno priklinal tudi Odbor namestnikov ministra Sveta Evrope. Z njim bo Slovenije verificirane devizne varčevalce poplačala v skladu z načelom ohranjanja premoženja, pri tem pa bodo upoštevani in uravnoteženi tudi javnofinančni interesi Slovenije na eni strani ter želja upravičencev po čimprejšnjem izplačilu na drugi. Zakon tako ne predstavlja kompromisa med odgovornostjo in pravičnostjo, temveč oboje obravnava in udejanja v polni meri ter celovito.

V Poslanski skupini SMC bomo zato predlog zakona soglasno podprli, v prihodnosti pa bomo nedvomno bdeli nad vlado in slovensko diplomacijo, ki morata nujno poskrbeti, da se odgovornost za več kot dve desetletji trajajoče kršitve človekovih pravic pravično razporedi med naslednicami nekdanje skupne države. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Janez Janša.

JANEZ (IVAN) JANŠA (PS SDS): Spoštovani!

Tudi slovenski davkoplačevalci, ki bodo morali plačati teh 400 milijonov evrov, pa tega denarja nikoli niso videli ne posredno ne neposredno, so individualne zgodbe. Zaradi tega bodo nižje pokojnine, plače, stipendije dijakom in študentom in večji razvojni zaostanek Slovenije. Obrazložitev tega zakona je, milo rečeno, pomanjkljiva.

Zato da bi razumeli ta problem, se je treba vrniti v čas konec 80. let prejšnjega stoletja, ko je bivša Jugoslavija pokala po šivih in so takratni oblastniki z aktivnim sodelovanjem slovenskih politikov izpogajali nov sporazum z mednarodnimi upniki. Jugoslavija je bila takrat zadolžena že za preko 20 milijard dolarjev, ta sporazum, ki so ga izpogajali, se imenuje novi finančni sporazum oziroma dogovor in po njem so po novem vse komercialne banke v bivši Jugoslaviji garantirale za skupen jugoslovanski dolg. V ozadju je bila politična odločitev, da je treba, kar se tiče odgovornosti do tujih upnikov, Jugoslavijo finančno tako preplesti, da se odcepitev nobene od republik ne bo splačala. Hkrati je prišlo tudi znotraj Jugoslavije do dogovorov, recimo, med Srbijo in Slovenijo, med takratnima šefoma komunistov v Srbiji Miloševićem in Slovenije Kučanom o tem, da je treba Jugoslavijo tudi znotraj finančno preplesti in takrat sta dve banki Ljubljanska banka v Sloveniji in Beograjska banka v Srbiji dobili politični direktivi, da se samostojne pravne subjekte po drugih republikah spremenijo v podružnice, v hčerke. Ljubljanska banka Zagreb je bila samostojna pravna oseba, za katero je garantirala Narodna banka Hrvaške do leta 1989, potem pa je prišla direktiva, da je to treba spremeniti v podružnico in odgovornost je padla na Slovenijo in posledično, zdaj vidimo po 26 letih, na slovenske davkoplačevalce.

Leta 1994, ko je to dejstvo postajalo očitno, so isti ljudje, ki so ta problem zakuhal, predlagali ustavni zakon. V stari dvorani na tem istem mestu so ga morali poslanci sprejeti v nekaj urah, Državni zbor je bil pa zaprt in obkrojen s policijo in takrat so se spremenile klavzule, ki so se nanašale na solidarnostno odgovornost do varčevalcev in odgovornost Banke Slovenije do teh vlog in takrat je pa v pravnem smislu nastal ta problem. S tega vidika sodba Evropskega sodišča ni popolnoma krivična, ampak zakuhal smo to sami oziroma so jo sami. Je pa delno krivična, kajti iz sodbe izhaja, da se prevzame večji del odgovornosti, za kar je dejansko šlo, večji del bremena, izgubljena tožba Ljubljanske banke proti dolžnikom na Hrvaškem na drugi strani ta isti princip potrjuje – in tukaj se je treba vprašati po odgovornosti tistih, ki so slovensko državo v tem sodnem postopku zastopali. In ljudi, ki jih iz Slovenije pošiljamo v to institucijo, ki so v tem konkretnem primeru delali proti našemu interesu – primerjajte samo prvo in drugo sodbo. Ljudje, ki so botrovali tem odločitvam na politični in tehnični ravni, so kasneje povzročili tudi prvo bančno luknjo v slovenskem bančnem sistemu in vsaj del njih tudi drugo bančno luknjo v višini 8 milijard, o katerih zdaj govorim. Zaradi tega sprejem tega zakona brez teh dopolnil, ki smo jih mi predlagali, da se ugotavlja tudi odgovornost, nima nikakršnega smisla.

Naša podpora je vezana podpora tem amandmajem, na tej točki se bo tudi največja vladna stranka stehtala. Pred volitvami in tudi kasneje ste govorili, da ste brez botrov, če ste

brez botrov, boste z mirno vestjo glasovali za tiste amandmaje, ki terjajo, da se tukaj odgovarja odgovornost. Če pa botre imate, pa boste to zavrnili.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmaji.

V razpravo dajem 1. člen in amandma Poslanske skupine SDS.

Kot prvi se je k besedi javil predstavnik Vlade državni sekretar na Ministrstvu za finance gospod Metod Dragonja.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Želel bi samo nekaj komentarjev podati na predstavitev poslanskih skupin in na poudarke, ki so bili dani v teh predstavitvah.

Javnofinančne posledice zakona, tako kot je bilo poudarjeno praktično v vseh predstavitvah, so velike. Odgovornost za to, da se to sodba Evropskega sodišča učinkovito izvaja, pa je velika. Vlada je poskušala na najboljši način vzpostaviti mehanizem, ki bo omogočal verifikacijo starih deviznih vlog, hkrati pa ne bo pretirano nalagal administrativnih bremen varčevalcem, ki bodo te zahteve vlagali. Sodelovala je vrsta pravnih strokovnjakov pri iskanju teh rešitev, tako da se bo lahko sicer še pokazala kakšna pomanjkljivost v samem izvajanju zakona, računamo pa, da v celoti je zakon sestavljen tako, da bo omogočal učinkovito delovanje. Morali pa bomo vzpostaviti ustrezno administrativno kapaciteto v skladu s sukcesijo, ki bo to omogočala.

Kar se tiče ene od navedb, da je teritorialno načelo valjalo v Sloveniji za varčevalce slovenskih bank, bi želel poudariti, da je teritorialno načelo veljalo za varčevalce vseh bank, ki so delovale na področju Republike Slovenije, ne samo slovenskih, kar pa v bistvu na samo rešitev iz tega zakona ne vpliva, ker zakon pravzaprav pokriva varčevalce stare Ljubljanske banke izven Slovenije v Bosni in na Hrvaškem in je namenjen za to, da se uredi izvršitev sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice.

To je ključno vodilo, ki ga zasleduje Vlada pri tem, ostalo pa bomo pojasnili še pri posameznih amandmaji. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj pa prosim, da se prijavite za razpravo k 1. členu in amandmaju, ki ga je predložila Poslanska skupina SDS, s tem da po ustaljeni proceduri, pri tem se dopušča tudi malo širša razprava kot običajno. Prosim za prijavo.

Besedo ima mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Poslanke in poslanci, predstavniki izvršilne veje oblasti, prav lep pozdrav!

Pred seboj imamo točko dnevnega reda, ki Državnemu zboru ne more biti v ponos. Zakaj ne? Ker je to tema, vsebina, katere slovenski izvršilni oblasti po dveh desetletjih ni uspelo, da bi zaključila oziroma zaprla zgodbo, imenovano devizni varčevalci Ljubljanske banke v Republiki Hrvaški kot tudi Bosni in Hercegovini. Kajti, to se vleče iz davnega leta 1991, ko je bila izvedena osamosvojitve Republike Slovenije izpod nekdanje skupne države. To je moja kritika tudi ostalim dosedanjim nosilcem oblasti. Ni moj namen analizirati in navajati razloge, zakaj slovenska oblast ni postorila dovolj, da ne bi prišlo do odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice. Res pa je, da je ta sodba prišla v času, ko se Republika Slovenija sooča z realnostjo, imenovano stabilizacija javnih financ. Izrek sodbe pomeni, da po dolgih 24 letih bodo še neizplačani lastniki svojih prihrankov, imenovanih devizne vloge, prišli do svojega denarja.

Prav gotovo bi morali v preteklosti nosilci najvišje državne oblasti v Republiki Sloveniji več storiti in biti bolj aktivni ter tudi odločni v razdružitvenih procesih. Tovrstna pogajanja so potekala med drugim tudi pred Banko za mednarodno poravnavo in, kot znano, po drugem krogu pogajanj iz leta 2002 so le-ta zastala, ker so takrat zaradi nepripravljenosti sodelovanja Republike Hrvaške zastala predvsem zaradi tega, ker so imeli svoj pogled, kako rešiti to odprto vprašanje. Dejstvo je, da nas v to prepričuje tudi pred kratkim, če lahko temu tako rečem, odločitev iz sodbe Evropskega sodišča v primeru vložene pritožbe Ljubljanske banke za terjatev do pravnih oseb. Kar se tiče Republike Bosne in Hercegovine, pa je nekoliko drugačna zgodba in preprosto ne smemo pozabiti, da davnega leta 1993 je ta država Ljubljansko banko Sarajevo preprosto enostransko podržavila. Samo toliko glede dogodkov izpred dveh desetletij.

Kot rečeno, politika ni bila zmožna v razmerju do novih držav urediti tako imenovanih nasledstvenih vprašanj. Dotaknil se bom v tej zvezi še ene zadeve, in sicer da Vlada Republike Slovenije ni imela srečne roke, ko je imenovala posameznike, ki so zastopali interese naše države. To navajam zaradi spoznanja, ker predmetna sodba kar nekako ne upošteva vseh relevantnih dejstev, vezanih na Republiko Slovenijo. Vendar poudarjam, da ne glede na vsebinsko odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice je dolžnost Republike Slovenije, da jo skladno s podpisano Evropsko konvencijo o človekovih pravicah v celoti in v postavljenem roku tudi izvede. Treba je priznati, da je dokončna in izvršljiva.

Za predlog zakona, ki je pred nami, kljub morebitnim pomislekom na posamezna določila zakona, menim, da je v tem trenutku optimalen za Republiko Slovenijo. Zakaj tako mislim? S procesnega vidika imajo še neizplačani devizni varčevalci nekdanje Ljubljanske banke Zagreb kot Ljubljanske banke

Sarajevo vso možnost, da na verodostojen način in v razumnem času uveljavijo to svojo pravico. Kar se tiče materialne vsebine predloga zakona, pa sem na stališču, da zaupam presoji Ministrstva za finance kot tudi Vlade, da so zakonske določbe dobra pravna podlaga za dokončno zaprtje tega nerešenega področja iz novejših zgodovine Republike Slovenije. V to sem prepričan tudi zaradi dejstva, ker to zadevo od izdaje sodb v primeru Ališić iz leta 2014, kot je bilo že rečeno, vseskozi spremlja izvajanje te aktivnosti Republike Slovenije Svet Evrope preko Odbora namestnikov ministrov Sveta Evrope in treba je priznati, da je sedanja vlada Republike Slovenije glede na izvrševanje akcijskega načrta reševanja te zadeve tudi tekoče seznanjala, nas poslance. Dejstvo je, kot rečeno, Republika Slovenija mora to sodbo izvršiti.

Treba pa je vseeno omeniti, da po pravnem redu Republike Slovenije ne učinkuje ta sodba neposredno in zato je treba sprejeti ustrezen zakon, ki bo omogočil poplačilo deviznim varčevalcem. Ta predlog zakona o načinu izvršitve sodb sledi sami sodbi in je v danih razmerah, v katerih se nahaja Republika Slovenija, kot sem že omenil, tudi optimalna. Bi se pa še dotaknil zaradi dejstva, da ta zadeva z deviznimi varčevalci ni tako preprosta, kot se mogoče na prvi moment zdi, naslednjega. Uporabil bom besede in stališče znanega člana Evropskega sodišča za človekove pravice Boštjana M. Zupančiča. Res je, da ni sodeloval v tem procesu, vendar je zelo pomenljivo njegovo stališče. In sicer kot prvo pravi, da je stvar zelo zapletena in se problem pojavlja na treh ravneh. Najbolj enostavno je to, da so ti varčevalci imeli hranilne knjižice v Ljubljanski banki in je torej popolnoma logično, da je Ljubljanska banka tudi njihov dolжник. Torej stoji na stališču, da je to zgolj civilnopravno razmerje in Veliki senat Evropskega sodišča za človekove pravice je to zadevo rešil po tej liniji. Bolj zanimivo pa je tretje vprašanje, kar se njega tiče in sicer, sukcesije. Kajti Evropsko sodišče za človekove pravice je zavzelo zelo jasno stališče, da je se v prejšnjih odločbah o istem vprašanju v neki smeri tudi tem sledilo.

Če lahko tako rečem: raziskavo, kam je šel ta denar, je po mnenju omenjenega sodnika Evropskega sodišča naredil član Parlamentarne skupščine Evrope prof. ustavnega prava iz Nizozemske, ki je bil tudi v zvezi s to zadevo na jugoslovanskem teritoriju. Predvsem pa je skušal dognati, kam je šel ta denar, žal mu to ni uspelo. V tem kontekstu je mogoče opaziti tudi stališče sodnice Nussberger, ki je izdala ločeno mnenje in ugotovila enako, da najverjetneje tega denarja ob razpadu finančnega sistema nekdanje države preprosto ni bilo. Tudi to so te okoliščine, za katere menim, da so relevantne in samo potrjujejo dejstvo, da zadeva z deviznimi varčevalci ni enoznačna. Kot že omenjeno, pa ostajajo še vedno odprte terjatve takratne

Ljubljanske banke do komitentov, tudi v Republiki Hrvaški.

Prepričan sem, da bo sedanja vlada Republike Slovenije sledila tudi delu te predmetne sodb, ki nekako zavezuje vse novonastale države, da nadaljujejo z aktivnostjo glede reševanja nasledstvenega vprašanja. Sam upam, da se bodo te zadeve v relativno doglednem času zaprle in da se ne ukvarjamo kar naprej s preteklimi dogodki. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Sodba Evropskega sodišča za človekove pravice je dokončna in izvršljiva in Republiko Slovenijo zavezuje k njeni izvršitvi. Zdaj, bili mi tukaj zadovoljni ali ne, treba je sodb sodišč seveda spoštovati. Sprejem zakona bo predstavljal finančne posledice, ki so daleč od trivialnosti, daleč od zanemarljivosti in gredo v višino 385 milijonov evrov. Kot so nam predstavniki Ministrstva za finance zagotovili, je pretežni del teh sredstev že vključen v javni dolg oziroma pripravo proračunov za naslednji dve leti. Kljub temu je treba zagotoviti še dodatnih 128 milijonov v obdobju izvršitve, to je v letih 2016 in 2017.

Trdno sem prepričan, da so legitimna razmišljanja mnogih izmed vas, da lahko takšen znesek pomeni tudi pritisk na pravice socialno najbolj ogroženih, to je prejemnikov nadomestil za brezposelne, prejemnikov socialnih transferjev, ne nazadnje tudi upokojencev. Pa vendarle mislim, da je ta država sposobna ob izvršitvi sklepa Evropskega sodišča za človekove pravice tudi ustrezno poskrbeti za svoje najranljivejše ciljne skupine in nikoli nikdar si ne sme pod vprašaj postaviti, na tehniko postaviti, ali bomo to izplačali, ali bomo verodostojni do Evrope, na drugi strani pa ne zagotavljali pravice tistim, ki so pomoči države potrebni, ker si je sami ne morejo zagotoviti.

Mogoče še ta zadeva, v obrazložitvi izvedbenega zakona je zapisano, da bo v ta namen treba zaposliti dodatno vsaj 30 javnih uslužbencev. Zame in za nas, v stranki DeSUS je to relativno velik znesek oziroma veliko število dodatno potrebnih, da te naloge izvede. Če je temu res tako, sem prepričan, da bo teh 30 javnih uslužbencev mogoče zagotoviti že v okviru zaposlenih bodisi Ministrstva za finance, bodisi Finančne uprave, bodisi širše celotnega sektorja javne oziroma državne uprave in dodatni strošek na tem področju ne bo potreben.

Ob zaključku pa seveda odgovornost, zakaj je ta zadeva tako dolgo trajala, zakaj ima tako dolgo belo ali pa sivo brado, če hočete. Seveda treba je vedeti, da sama izvedba tega predpisa, sprejetje tega zakona, to ni krivda te vlade, na žalost je ta vlada v tem času in tem prostoru, da to sodbo, ki je bila izrečena v

lanskem letu, lanskega julija, pač mora izvesti.

V Poslanski skupini Desus in tudi v stranki Desus nikoli nismo bežali od tega, da na odgovornost pokličemo tiste, ki so objektivno in subjektivno za kakšno stvar odgovorni ali pa, če hočete, da postavimo pred sodišče, pred roko pravice tiste, ki so se pri svojih dejanjih pregrešili. Absolutno je treba tudi na tem področju poklicati na odgovornost tiste, ki so, bom grdo rekel, zakuhali 385-milijonsko luknjo, vendar pa smo prepričani, da predmet tega izvedbenega zakona ni to, da na tem mestu pokličemo na odgovornost, da na tem mestu definiramo in zadevo problematiziramo, ampak da to lahko peljemo vzporedno in učinkovito. V vsakem primeru bolj učinkovito, kot smo pred roko pravice vabili ali pa skušali spraviti nekatere druge odgovorne na drugih področjih.

Prepričan sem, da se bo Slovenija izkazala za korektno državo, da bo pravnomočno sodbo spoštovala in da bodo ljudje, ki teh svojih deviznih vlog niso videli, le-te lahko dvignili v naslednjem dveletnem obdobju. Pri tem pa še enkrat opozarjam, ob tem ne sme biti pod vprašaj postavljen socialno-ekonomski položaj najranljivejših ciljnih skupin, zato bo Desus tukaj trdno na tem vztrajal in trdno nad tem tudi bdel. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Janezu Janša.

JANEZ (IVAN) JANŠA (PS SDS): Hvala lepa za besedo še enkrat.

Mi tukaj predlagamo k 1. členu dopolnilo, ki se glasi: "Ta zakon določa tudi opredelitev odgovornosti nosilcev javnih funkcij in državnih organov pri ravnanjih oziroma opustitvah ravnanj, zaradi katerih je breme odplačila neizplačanih deviznih vlog varčevalcev Ljubljanske banke, d. d., padlo na ramena slovenskih davkoplačevalcev." V obrazložitvi je natančno navedeno, da to zajema vse tri faze, v okviru katerih je prišlo do rezultata, ki bo zdaj v obliki skoraj 400 milijonov evrov dodatnih stroškov, in to v rekordno kratkem času naložen na ramena slovenskih davkoplačevalcev. Vseh. Ni pa to seveda edina škoda, ki je tukaj nastala. V materialnem smislu je bistveno večja škoda zaradi teh odločitev nastala s tem, ko je bilo slovenskim bankam desetletja preprečeno normalno delovanje v okolju in kjer so imele visok renome. Sedaj 10 tisoč, 600 tisoče vlog varčevalcev v teh bankah na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini priča, da so bile te banke, ki so imele tam, kot se temu reče, verodostojnost in sidro in preračunano v komercialno škodo, ki je nastala – sedaj če preračunamo v komercialno škodo, ki je nastala, v medijih je bilo večkrat že poizkus, da se ta izračun naredi s strani strokovnjakov –, je tukaj slovenski komercialni bančni sistem izgubil milijarde evrov. Milijarde evrov zaradi tega, ker sta bila zapravljeni dva najbolj perspektivna trga za delovanje slovenskih bank.

Kam je šel denar? Kot rečeno, za Ljubljansko banko Zagreb, ki je bila samostojna pravna oseba, vpeta v hrvaško zakonodajo z vsemi garancijami, ki jih je hrvaška republika dajala za svoje banke, in ni bila podružnica oziroma hčerka Ljubljanske banke do leta 1989. Ta banka je sprejemala vloge varčevalcev, pravnih in fizičnih oseb, in ta denar tudi posojala hrvaškim podjetjem. Saj Ljubljanska banka Zagreb ima približno enako vsoto, kot jo dolguje do varčevalcev, tudi terjatev do hrvaških podjetij, skoraj do 10 milijonov evrov natančno se ta vsota izenači. Se pravi, ta denar je bil plasiran v hrvaško gospodarstvo, večino. Ampak očitno, glede na to, že prej citirano sodbo tega istega sodišča, kjer je pa Ljubljanska banka izgubila proti enim od hrvaških podjetij, se tega denarja ne bo videlo. Najmanj, kar je, najmanj, kar bi morala slovenska država in pravobranilstvo zastopati, ko je branilo interese Republike Slovenije na sodišču, bi morala biti neka sorazmernost, da se približno v enakem času pride do teh odločitev, ne pa, da bo sedaj Slovenija v rekordnem času vse plačala oziroma bodo to plačali slovenski davkoplačevalci, teh terjatev pa ne bo. Če je bila banka naša, potem so naše tudi terjatve, ne samo dolgovi. Tukaj se pa pristaja na to, da so terjatve slovenske oziroma da so dolgovi slovenski, terjatve do hrvaških podjetij pa ne obstajajo. Po sodbi tega istega sodišča, ki nam je naložilo ta izvedbeni zakon, očitno ne.

Ampak tukaj je velika odgovornost na tistih, ki so slovenske interese na sodišču zagovarjali. Rekel sem že prej, primerjajte prvo in drugo sodbo in boste videli razliko kot noč in dan. Izvirni greh je pa v silnem strahu tistih, ki so dali politično direktivo, da se samostojne pravne osebe, v tem primeru Ljubljanske banke, ki so obstajale v drugih republikah, spremenijo v podružnico, bile politična direktiva, v vodstvu takratne Ljubljanske banke je nastal odpor, dali so delati ekonomski elaborat, ali se to izplača ali ne, ta elaborat je pokazal, da se to ne splača, da Jugoslavija poka po šivih, da se s tem po nepotrebnem prevzemajo neke obveznosti, ki so lahko silno visoke, ampak uprava Ljubljanske banke je potem kljub temu elaboratu poslušala politiko direktivo. In oseba, ki je podpisala ta elaborat, je domnevno potem storila samomor oziroma je padla z balkona.

V silnem strahu, ker so bili spomini še sveži, pa verjetno je takrat še nekaj več dokumentov obstajalo, da se o tem ne bi preveč razpravljalo, je bila potem sprejeta ta sprememba Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine. V tej knjižici je originalna verzija, v tej pa je verzija, ki je bila sprejeta skoraj pred natančno 21 leti oziroma uveljavljena 27. junija 1994, kjer pa je poleg tega, da se je bypassiralo te obveznosti in predvsem vprašanje odgovornosti brez razmišljanja o tem, koliko bo to enkrat stalo slovenske davkoplačevalce, spremenilo tudi tisti ključen člen, ki je prej vezal kakršnokoli solidarnostno odgovornost Slovenije do terjatev

iz ostalih delov bivše države na sporazum o nasledstvu. Mi smo 25. junija 1991 sprejeli odločitev, v kateri piše, da bo Slovenija sicer plačala ves tisti jugoslovanski dolg, ker je bil denar porabljen pri nas in tudi sorazmeren dolg, nelocirani dolg, se pravi tam, kjer smo bili skupni garant, vendar na podlagi sporazumov o nasledstvu, s katerim bo Slovenija tudi dobila terjatve oziroma delež na skupnem premoženju. Do junija leta 1994 seveda Slovenija ni nič plačevala, ker ni bilo tega sporazuma in je bilo jasno, da vztrajanje na takem stališču predstavlja pritisk na ostale deležnike in da bo lažje priti do sporazuma, če ne bo nihče enostransko prevzemal obveznosti. Potem so poslanci tukaj praktično pod prisilo, brez tega da je bilo slovenski javnosti kadarkoli resno pojasnjeno, sprejeli to spremembo in po tem novem ustavnem zakonu za izvedbo temeljne ustavne listine pa ta odgovornost ni več vezana oziroma prevzemanje teh obveznosti do predelov bivše Jugoslavije ni več vezano na nasledstveni sporazum, ampak je to črtano. Potem je Slovenija najprej podpisala sama sporazum s tujimi upniki, kjer je prevzela celoten alocirani dolg v skladu s tem NFS, se pravi novim finančnim sporazumom iz leta 1988, hkrati pa še skoraj 54 % nelociranega jugoslovanskega dolga. Ne 16 %, kolikor je takrat znašal naš delež v GDP oziroma skoraj 17, niti 8 %, kot nas je bilo prebivalcev, niti 30 % kot je bil delež Slovenije v zunanji trgovini bivše države, ampak skoraj 54 %. Ob tem so se dogajale silne mahinacije, tako imenovane, takrat se je ta skovanka sploh rodila, slovenske udbomafije z odkupom teh jugoslovanskih dolgov, katerih cena je na sivem trgu, potem ko je Slovenija separatno podpisala ta sporazum s tujimi upniki, kar pa je omogočil ta sprememba ustavnega zakona, izjemno poskočile, prej pa se je jugoslovanski dolg prodajal tam po 20 centov za dolar. Slovenske banke, ki so bile takrat v sanaciji, so tukaj izgubile veliko milijonov, profitirala so pa neka podjetja tam v zamejstvu, ki so se štela v tako imenovani Saftijev krog, danes je to KB1909 in ne vem kaj še vse.

Če pogledate na imena, ki so takrat nastopala v temu času v Banki Sloveniji, v Ljubljanski banki, v teh institucijah, pridemo do istih imen, ki so botrovala tudi tej tako imenovani finančni integraciji Jugoslavije, da odcepitev ne bo mogoča, ali pa ki so ne nazadnje vrtala tudi to zadnjo bančno luknjo. Ne bom zdaj našteval teh imen in priimkov, ampak o tem je bilo že veliko napisanega in teh stvari ni problem rekonstruirati. Zdaj vidim, da nekateri tukaj z zelo velikimi očmi poslušajo, povem naj, da to govorim tudi tej dvorani verjetno že petdesetič, v dvajsetih letih smo mi na to stalno opozarjali. Ko sem bil v vladi leta 1994, smo kot edina stranka nasprotovali tem spremembam, zaradi tega se je kasneje zgodila Depala vas. Ni slučajno, da je bil ta ustavni zakon spremenjen nekaj mesecev oziroma takoj, ko je bilo to mogoče tehnično

pripraviti, potem ko so našo stranko takrat izgnali iz vlade.

No, danes imamo na mizi račun; del tega računa, pravzaprav manjši del tega računa, ker večji del materialnih in finančnih posledic je mogoče šteti v komercialno škodo, ki je nastala v slovenskih bankah, ker na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini sploh niso mogla delovati, pa številnim slovenskim podjetjem, kjer zaradi tega slabega imidža, ki se je delal v slovenski ekonomiji ves ta čas v obeh republikah – verjetno se je marsikdo med vami sam srečal s tem problemom neposredno – tudi ni bilo mogoče takšno poslovanje, kot bi sicer bilo. Dolgo časa ne. Potem se je malo pozabilo, ampak prvih deset let je bil to velikanski problem. Vse zaradi tega bega pred odgovornostjo. Tisti, ki so predlagali, recimo minister Gaspari, ki je bil takrat finančni minister in je podpisal to spremembo ustavnega zakona, je finančnik, bil je viceguverner jugoslovanske narodne banke, ko se je pravzaprav snoval ta novi finančni sporazum s tujimi upniki, ko je bil tisti srbski vdor v jugoslovanski monetarni sistem, ko je prihajalo do teh tako imenovanih integracij, se pravi sprememb statusa samostojnih bank v podružnice, in on je amater. Vedeli so, kakšne bodo posledice za slovensko trgovino, za slovenska podjetja, predvsem pa slovenski bančni sistem na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini, če se to sprejme. Vedeli so, da bo škoda večja od tega, kar bo na koncu prišel neposredni račun, ki se vidi, in tega imamo danes, bom rekel, tukaj. Ampak kljub temu so to predlagali, ker je bil takrat silen strah, da vse to pride na dan. Silen strah je bil. To je bilo leto 1994, ko so bili spomini še sveži, mnoge priče še žive in zaradi tega je bila takrat tudi tajna seja.

Zdaj pa vidim, da se je v glavnem vse to pozabilo. Tukaj je kolegica govorila, se je treba povezati s Srbijo, ker imajo oni enak problem. Ja, seveda samo Slovenija in Srbija imata ta problem, ker drugi tega niso delali. Tudi hrvaške banke so imele izpostave oziroma so imele banke po drugih republikah, ampak so jih pustile kot samostojno pravno osebo. Pa makedonske tudi pa bosanske tudi. Zakaj oni nimajo teh problemov? Ker niso spreminjali statusov, ker niso sodelovali v tej igri ključnih ljudi, ki so razumeli, kaj je ekonomija, to je treba priznati, in so želeli otežiti oziroma so želeli ohraniti Jugoslavijo. Zagotovo bodo s strani Združene levice dobili pohvalo, ker smo prej slišali, da to, da smo vzeli tujim varčevalcem, je kraja, to, da pa smo svojim jemali pa kradli, se pravi pri nacionalizaciji, to pa ni bila kraja. Tako da to ... Se pravi, bo tudi takšno dejanje z lahkoto pozdravljeno.

No, in če hočete še, bom rekel nekaj konkretnih ali pa zadnji konkretni argument, da je tukaj šlo v ozadju za politično igro ... Verjetno ste vsi kdaj že slišali ali pa brali, da denar, ki so ga imeli predvsem hrvaški varčevalci v Ljubljanski banki, za vse ni bil tako zaklenjen; za

deset tisoč je bil, ampak Slaven Letica je javno povedal, da je prosil Milana Kučana, in je dobil vlogo nazaj izplačano. Enako Budimir Lončar – 200 tisoč mark. Niso bili vsi v enakem položaju. To sta dva javno znana primera, verjetno jih je bilo še na desetine, ker je šlo to po tej politični liniji, pa Milan Kučan ni bil niti šef uprave, niti šef nadzornega sveta ne Ljubljanske banke d. d., ne Nove Ljubljanske banke d. d. Mislim, da bi vseeno ob tem računu, ki je sedaj zelo konkreten, ki je prišel, te ljudi morali malo povprašati po odgovornosti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednik.

Že na Kolegiju sem opozoril predsednika Državnega zbora, da se bo to zgodilo, kar imamo danes pred seboj danes na seji. To pa je predvsem ne toliko, da se vprašamo, kaj in kako in na kakšen način bomo izpeljali ta zakon, ampak predvsem, da se bo zadeva peljala v smeri odkrivanja, kdo je pravzaprav kriv. Takoj na začetku, da se razumemo, da ne bo potem kakšnih prav velikih diskusij in dilem okoli tega, nimam nič proti, daleč od tega! Naj se jih odkrije. Bojim pa se, da na način, tako kot ste predlagali, seveda, več stvari ne bo zdržalo.

Prvič, 20 let po tem, kar se je zgodilo, mislim, da s pravnega vidika – sicer nimamo mnenja Zakonodajno-pravne službe o teh amandmajih, ali so sploh zakoniti ali ne – ne vem, kako bomo mi gledali nazaj za toliko let in nekomu očitali in dokazovali, ali je res kriv oziroma ali lahko sploh izpeljemo postopke. To je prvi problem. Zato se sprašujem, kakšen smisel ima to sploh.

Drugič, eno je ugotavljanje kaznivega dejanja, drugo je pa ugotavljanje politične odgovornosti. Za politično odgovornost se ve, kakšne inštrumente se uporablja v Državnem zboru oziroma v politiki. Imamo preiskovalne komisije, predvsem pa je treba priti na dan z imeni in priimki in resnimi argumenti in papirji. Danes sem tukaj skupaj z vsemi vami poslušal poslanca Janeza Janšo, ki je pripovedoval tako kot eno filmsko zanimivo zgodbo, ki se je dogajala 1994. leta. Ni pozabil dati vseh lepih pridevnikov, kako je ponoči državni zbor zasedal na nujni seji, policija je varovala ... Skratka, da še bolj teatralično vse skupaj deluje. Ni pa pozabil, toliko je bil pa fer, seveda, da ni povedal, da je bil takrat tudi v vladi in oni takrat izstopil iz vlade, čeprav je vedel, da to ni v redu, in čeprav je vedel, da bo račun izstavljen 20 let kasneje. Danes v tem parlamentu samo dva sedita oziroma ta hip tudi ta dva ne več, gospod Battelli in gospod Janez Janša, ki sta šla oba itak ven, ker mislim, da bi bilo fino, če bi tu notri sedela in spremljala to sejo, glede nato, da sta edina iz tistega obdobja, ki vesta, kaj se je v resnici res dogajalo, za vse nas je samo klet pomembna, ker edino v kleti imamo zapise, kdo

je kaj res rekel in kdo ne, in kar dolgi so, in kako je kdo glasoval.

Zraven tega naj povem še nekaj, tisto, kar se mi zdi zelo pomembno. Namreč, mi se bomo enkrat resno mogli odločiti, ali bomo spoštovali Evropsko sodišče za človekove pravice – in danes imamo pred seboj zakon, ki bo govoril o tem, kako izpeljati rešitev, ki je na podlagi odločbe Evropskega sodišča. Po drugi strani pa zaradi mene kadarkoli – ker za to se ne mudi in Vlada je predlagala nujni postopek, ker za ugotavljanje politične odgovornosti res ne potrebujemo nobenega nujnega postopka –, zato da se bomo tudi vsi ostali lahko seznanili z dejstvi, o katerih je danes nekdo tako na pamet z dvema rdečima knjižicama ustave – ena je rdeča, ena plava – metal ven in jih ne moremo niti preveriti, ali držijo, kaj ne drži. Predvsem ne gre za to, da mu ne bi verjel, da se ne bomo narobe razumeli, ampak, saj veste, vsak vsako resnico po svoje interpretira, kaj se je v resnici res takrat dogajalo. Zato ima vedno lahko zgodba dve plati.

Poleg tega je treba vedeti še nekaj, kar je za mene zelo pomembno. Ko smo tukaj obravnavali predlog sheme izplačevanja za izbrisane, podobnega amandmaja za odgovornost, politično odgovornost tistega, ki je zakuhal to, da bomo v Sloveniji plačevali več deset tisočim izbrisanim, ni bilo nobenega predloga o amandmaju s te strani o ugotavljanju politične odgovornosti. Kdo pa je to zakuhal? Zanimivo, ne? Vas zanima samo ene plati in to tiste, ki vas zanimajo; tam, kjer se vi vidite, da bodo fino rešljive v smislu nabiranja političnih točk. Namreč, zakaj to omenjam? Ne zato, ker bi, ločil ta dva zakona. Ne! Evropsko sodišče za človekove pravice v obeh primerih nalaga odgovornost in je razsodil, kdo mora nositi te posledice. Sedaj se moramo pa mi vprašati, ali bomo v tej državi, v parlamentu sprejemali zakone, ki bodo imeli za ene odločitve takšne vatlje, za druge pa drugačne vatlje. Pri enih bomo ugotavljali politično odgovornost, pri drugih pa ne bomo ugotavljali politične odgovornosti. Jaz nimam nobenih botrov, daleč od tega. Ampak se bojim, da nismo čisto dobro resno slišali, kdo nam je naložil to kazen in zakaj jo danes obravnavamo po nujnem postopku. Evropsko sodišče za človekove pravice! Vse ostalo, interpretacije, kaj je bilo, kaj ni bilo, smo imeli časa 20 let dokazovati. Zakaj te zgodbe prej niste odpri pa opozarjali? Že prej bi lahko preiskovalko naredili. V vseh mandatih je stranka SDS tukaj prisotna. Nikoli tega vprašanja niste odpri. Danes, ko je prišel in vehementno rečemo, prišel je račun za tisto, kar smo mi opozarjali, da se bo zgodilo. Lepo vas prosim, mislim, da danes ni čas za takšen način komunikacije. In ne nas imeti vse skupaj za nore, ker to res več nikamor ne pelje. Predlog Vlade, ki ga je pripravljala delovna skupina, je, da na takšen način poplačamo tisto, kar moramo narediti. Čas, da pa ugotavljamo z argumenti, dejstvi in dokazi, ker danes, mimogrede, nisem

slišal niti enega imena, priimka, kdo je kriv, razen kdo je komu – naj bi – naročil, da naj nekaj izplača. Tri imena sem slišal: Kučan, Lončar, pa še eden, nisem si niti zapomnil. To je vse, kar sem slišal; vse ostalo, neke skupine, botri – in spet smo tam, kjer se reče, kar tako malo povprek bomo malo metali, kdo je spet kaj kriv in kdo ne, in zarote od 80. let, ki se naprej že vlečejo. V 80. letih. 1980. leta sem bil v osmem razredu osnovne šole. Ne se hecat! Jaz nič ne vem, kaj je takrat bilo. Vem pa, da na sodišču zdrži samo tisto, kar se da dokazati, in tožniki so dokazali in mi moramo te pravice popraviti. Upam, da bo to seveda stalo čim manj Slovenijo, ne čim več. Upam. Ampak, če bomo takole delali, ne bo šlo.

Izgleda, da na vsak način poskušate skozi stranska vrata pripeljati neko zgodbo – sicer nimam osebno nič proti njej, je čas in če je kje, je v parlamentu prostor, da se odkrijejo politične odgovornosti, zagotovo, vendar uporabite druge inštrumente: preiskovalna komisija, vložite zakon, povejte, na kakšen način, pa po možnosti naj bo še zakonit, ne da bomo spet nekaj sprejemali, kar bo potem kasneje na ESČP padlo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim, da se prijavite.

Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, najlepša hvala. Spoštovani kolegice in kolegi!

Zakon o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08, ki ga imamo pred seboj, je nekaj, kar imenujem cena sestopa z oblasti bivšega enopartijskega sistema. Nič se ni dogajalo tako, ad hoc, ampak vse se je dogajalo, lahko rečem, programirano. Mislim, da je zgodbo vlog varčevalcev takratne Ljubljanske banke gospod Janez Janša danes predstavil. Predstavil je tudi, v katerem obdobju je nastala, kdaj je nastala in kakšne posledice je imela. Treba se je spomniti, da ni bila to samo zgodba statusnega preoblikovanja teh dveh podružnic, to je bila tudi zgodba ustanavljanja številnih bypass podjetij v tujini, kjer so nekatera naša podjetja imela celo vrsto podružnic, odtok tega denarja tudi za tako imenovane, kasneje po preoblikovanju mame, ne samo hčerke, na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini. Vse to je rezultiralo to luknjo tudi potem v začetku 90. let, ko smo ugotovili prvo bančno luknjo.

Tudi sam se strinjam, da se zavedamo vsi skupaj, da je sodba pilotna, da velja "ergo omnes" in da moramo najti neko najbolj ugodno rešitev za Slovenijo. Me pa zelo skrbi, da ste nekateri kolegi in kolegice nekako zadržani do tega, da bi se preiskovalo odgovornost ljudi, ki so to počeli in so bili krivi za to. Poglejte, vsak dan, ko vklopite televizijo, imate številne oddaje

o nekih nesrečah, ki se dogajajo, predvsem, recimo, letalskih nesrečah. Tisti, ki preiskujejo tako nesrečo, je ne zato, da bodo rešili poškodovane in največkrat tragično preminule, ampak da se to ne bi nikoli več zgodilo, da bi se ugotovilo, ali gre za sistemsko napako ali gre za človeški faktor. Poglejte, to naše letalo, ki se ne imenuje boeing, ki se ne imenuje airbus, ampak se imenuje slovenske banke, je zgrmel že tretjič. Zadnjič, ko je zgrmel, lahko to škodo, ki je ne moremo ocenjevati preko človeških življenj ali žrtev ali poškodovanih, ampak jo lahko ocenjujemo preko denarja, preko izgub, preko odpisov in posledično tudi preko življenja ljudi, ki bodo živeli slabše, tako upokojujencev, mladih in tudi tistih, ki so polno zaposleni v tem času. Pomeni tudi neko prihodnost te države. In to, da nekateri o argumentih, ki jih je predstavil gospod Janez Janša, govorite o tem, da gre ponovno za neko zgodbo, kjer peljemo vas, kolegice in kolegi, v neko stransko ulico, je seveda totalno neodgovorno. Sam sem vedno na strani, da se to odgovornost mora odkriti. Ta odgovornost ima velike posledice. To je odgovornost naše tranzicijske zgodbe, to je tudi zgodba naše tranzicije. Po mojem mnenju je bila programirana, po mojem mnenju je šla točno po določenem scenariju in s celo vrsto ljudi, ki danes sodijo med najbogatejše Slovence, se morajo naši državljani in državljanke spraševati vedno in znova, zakaj so ti ljudje, ki so bili nekoč nam enaki, danes najbogatejši. Kdo jim je pri tem pomagal? Ali so do tega premoženja prišli zaradi svojih sposobnosti, svojih podjetniških sposobnosti ali preko dejanj, ali so do tega prišli, ker so bili na strani nekaterih ljudi, ki so to tranzicijo, lahko rečem, nekako programirano vodili? Tudi ta zgodba sodi med zgodbe, jaz pravim, slovenske tranzicije. In ugotavljanje načrtnega sestopa z oblasti takratne politike je, lahko rečemo, zelo enostavno – vemo, katera stranka je vodila ta narod 45 let v tistem jugoslovanskem režimu, kdo so bili nosilci najvišjih političnih funkcij. V bistvu je zgodba zelo enostavna. Torej, ne nasedajmo tistim, ki govorijo, da smo vsi enaki, vsi smo enako krivi. Nismo vsi enako krivi! Nekateri so imeli za to zgodbo velik interes, ki se je na koncu ne nazadnje pokazal tudi leta 2004, ko se je ta neuspela tranzicija že uspela kazati preko Foruma 21 – mi smo tisti, ki smo najbogatejši, mi smo zmagovalci tranzicije ... Ta Forum z vsemi udeleženci, tistimi, ki so bili včeraj isti kot mi in ki so v nekaj letih postali, lahko rečemo, nosilci ali pa najbogatejši Slovenci, se je kazalo torej točno v eni politični družini teh soljudi. Ta sistem je tudi danes nasedel.

Zato se mi zdi pomembno to poudariti, preden bomo nadaljevali z današnjo sejo, preden bomo nadaljevali z razpravo o amandmajih, ki smo jih v Slovenski demokratski stranki pripravili, je pomembno, da spregovorimo morda tudi ali bomo kdajkoli preiskovali ali bomo vedno zamahnili z roko, ponavljali, spoštovane kolegice in kolegi, iste napake in šli naprej.

Torej, ne gremo nazaj, gremo naprej. Ali se vam zdi, da je ta politika na mestu? Za mene osebno ni. Moramo se zavedati, katere so bile te napake, kdo je bil odgovoren, da so se te napake, lahko rečem, programirano naredile, in ali je kdaj v življenju za to odgovarjal? Mi imamo celo vrsto dejanj v tej novi državi, ki jih odkrivamo in nikoli ne najdemo krivca. Stalno se ta kriva, spoštovani kolegice in kolegi, socializira. Resne pravne države, tam, kjer velja neka vladavina prava, se pa krivda v največji meri vedno individualizira. To je razlika, zakaj pri nas tudi vladavina prava ne deluje v takšni meri.

Sedaj je čas, sedaj je tisti zadnji čas, da začnemo tudi odkrivati te napake preteklosti: kdo, zakaj, kdaj, na katerem času in zaradi katerega interesa. Mislim, da se odgovori odpirajo. Odgovori se nam odpirajo in jih, lahko rečem, vsaj na prvi pogled že poznamo. Zato predlagam, da v nadaljevanju morda tudi vi razmislite o neki preiskavi in tudi podprete amandmaje, ki bodo predstavljeni s Slovenske demokratske stranke. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Kogelice in kolegi!

Uvod razprave sem nameraval začeti s konkretnimi zadevami v zvezi z amandmajem in s predlaganim zakonom, vendar glede na predhodne razpravljalce, predvsem nekaj iz stranke SMC in iz stranke Zavezništva Alenke Bratušek, bi pa nekaj zadev posvetil tudi temu.

Slišali smo, ne ukvarjajmo se s preteklimi dogodki ... Vendar, pretekli dogodki imajo finančno posledico za davkoplačevalce danes in pa jutri. Zaradi tega se moramo ukvarjati tudi s preteklostjo. Zdaj, mi se ne ukvarjamo s preteklostjo takrat, kadar ni nekih finančnih posledic. Nekdo je izrazil termin: SDS kar malo povprek nekaj meče ... Poglejte, mi ne mečemo nič povprek, ampak na mizi v Državnem zboru imamo zakon, katerega osnova je odločba Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu, ki bo slovenske davkoplačevalce stal najmanj 385 milijonov, in nekateri poslanke in poslanci pravijo, da SDS meče kar vse skupaj malo povprek ... Spoštovani, govorimo o približno štiristotih milijonih. Štiristo milijonov evrov, ki bodo šli nekam drugam, namesto da bi šli v sistem javnega šolstva, sistem javnega zdravstva. Po petih milijardah evrov, ko smo že sanirali davkoplačevalci, bi rekel, dve največji sistemski banki NLB, NKBM, Abanko ... Zdaj smo dobili še nov račun za dogodke in za odločitve, ki so bile sprejete približno dvajset let nazaj.

Zame je, bi rekel totalno presenečenje, da nekateri danes tako med poslankami in poslanci, predvsem pa bi rekel, komentariji dogodkov izpred enega leta, ko je Evropsko sodišča za človekove pravice dalo to sodbo

Sloveniji, da so izrazili mnenje, kako so presenečeni nad to odločitvijo. Kako so presenečeni. Spoštovani, pogledjte, osebno pa nisem bil prepričan predvsem iz več razlogov, in sicer v Sloveniji se bomo enkrat morali zavedati, da so v Evropi lastninske pravice zaščitene. In tukaj je šlo izključno za lastninsko pravico in lastninska pravica je eden izmed temeljev pravnih aktov v Evropi. Samo v Sloveniji je lastninska pravica tako-tako; nekateri bi jo imeli, nekateri je ne bi imeli. Po drugi strani, zakaj ni bilo presenečenje? Zaradi tega, ker v teh 20 letih, ko se je ta spor vlekel, so nekateri posamezniki imeli dostop do teh sredstev, ki so bili v Ljubljanski banki Zagreb oziroma Ljubljanski banki Sarajevo in to so verjetno vse tudi podlage, na osnovi katerih je sodišče za evropske človekove pravice v Strasbourgu presodilo. In ne nazadnje vrsta strokovnjakov je opozarjala že pred časom, da je velika napaka Slovenije, da gre v postopkih pri varčevalcih Ljubljanske banke za vprašanje nasledstva. Vrsta strokovnjakov je na to opozarjala, da tukaj ne gre za vprašanje nasledstva in da bi Slovenija morala to zadevo reševati drugače.

Nekateri so celo rekli, da gre za eno izmed največjih napak v zgodovini Slovenije. Vemo tudi, vsaj iz medijev, da je bila takrat vrsta predlogov, da bi se te varčevalce Ljubljanske banke poplačalo. Vendar ne! Nekateri posamezniki so vztrajali na tem, da je to vprašanje slovenskega nasledstva in račun imamo izstavljen na mizo danes. Ampak računa nimajo izstavljen na mizi tisti, ki so to zadevo zakuhali oziroma jo povzročili, ampak ponovno, tako kot je v Sloveniji že v navadi, da nihče ne prevzame odgovornost, ampak bi rekel, vse gre v breme davkoplačevalcev.

Mislim, da bi morali tukaj razrešiti tudi to vprašanje, ali drži tisto dejstvo, da je bil predlog na takratni vladi oziroma ministrstvu za finance in pa tudi pri upravah že potem Nove Ljubljanske banke, da se je pač tudi Hrvaška politika strinjala, da se en del lahko teh varčevalcev poplača, vendar slovenska odgovornost oziroma tisti, ki so sprejemali odgovornost v Sloveniji, se s tem niso strinjali. Lahko beremo, recimo, zanimiv intervju Boža Dimnika, ki je izrazil takrat, da je bil pri določenih pomembnih krogih v Sloveniji in dobil tako, bi rekel, zeleno luč s strani Tuđmana in s strani Mesića, da se ta zadeva poplača, vendar v Sloveniji nihče ni hotel tega narediti. Danes imamo račun za približno 400 milijonov evrov na mizi, po drugi strani pa sem prepričan, da se je naredila Sloveniji še velika velika poslovna škoda. Vsi vemo, da zaradi teh dogodkov Nova Ljubljanska banka ni morala poslovati na Hrvaškem, Ljubljanska banka je bila takrat eden izmed regionalnih playerjev na področju bančništva in sem prepričan, da v primeru, da bi omogočili obstoj Nove Ljubljanske banke in delovanje Nove Ljubljanske banke na Hrvaškem, da bi ta naša banka lahko postala ena izmed največjih bank jugovzhodne Evrope.

Ne nazadnje, zaradi vseh teh dogodkov tudi vrsta slovenskih podjetij ni imela dostop do poslovanja na Hrvaškem. Ključni razlog, zakaj ne – poplačajte varčevalce Ljubljanske banke in zadeve se bodo spremenile. To se je dogajalo predvsem takrat v letih, ko je bilo slovensko gospodarstvo še zelo zdravo. Hrvaška je takrat zaključila vojno in marsikatero njihovo dobro podjetje je bilo takrat, bi rekel, že zaradi vojne, ki je trajala več let, v bistveno slabši kondiciji kot slovenska podjetja. Slovenska podjetja takrat, če bi hotela narediti en preboj, en razvoj, bi lahko prevzela marsikatero dobrostoječe podjetje na Hrvaškem in danes po teh 20 letih se je pa zadeva zgodila ravno obratno. Kompas, d. d., eden izmed pomembnejših podjetij na področju turizma, je v hrvaški lasti. Mercator, d. d., vodilno slovensko trgovsko podjetje je v hrvaški lasti. Žito, d. d., je v hrvaški lasti. Ogromno stvari sedaj Hrvaška prevzema v Sloveniji. Hrvaška podjetja prevzemajo slovenska podjetja. Ta račun, ki ga imamo danes na mizi, 400 milijonov evrov, je bistveno višji, kot si nekdo zna predstavljati. Zaradi vsega tega smo tudi v Slovenski demokratični stranki k temu zakonu vložili amandma, in ta amandma govori, da naj se najde odgovornost in ugotovi odgovornost za nastali položaj: zakaj takrat določeni predlogi niso bili sprejeti, in predvsem, ali so tisti, ki so Slovenijo zastopali v tem pravnem procesu, naredili vse tako, kot bi morali narediti.

Vendar že na Odboru za finance in monetarno politiko s strani koalicije SMC, Desus in SD takšen predlog amandmaja ni bil izglasovan, ni bil sprejet. Nekega tehtnega razloga, zakaj tega ne podprete, niste povedali. Po eni strani govorite, da nimate nobenih botrov, po drugi strani amandmaja ne podprete. Imate priložnost ta amandma podpreti še na današnji seji. Prepričan sem, da ta amandma ne bo vplival na samo vsebino zakona, vplival bo pa predvsem na nekaj, da se ugotovi odgovornost, kdo je za ta nastali položaj tudi odgovoren. Ampak žal, v Sloveniji se beseda odgovornost zelo redkokdaj ali skoraj nikoli tudi ne uporablja. Nikoli pa se ne uporablja takrat, kadar so v igri raznorazni bančni posli in pa posli z bankami. To se je videlo že pri sami sanaciji bančnega sistema, to se je videlo, da izključno v tem državnem zboru, tako v prejšnjem mandatu kot v sedanjem mandatu, kadar je vprašanje v zvezi z bančništvom in odgovornostjo, da izključno Slovenska demokratiška stranka zahteva ali izredno sejo Odbora za finance in monetarno politiko, ali izredno sejo Državnega zbora, ali pa vloži kakšen predlog zakona, ki bi to odgovornost razkril oziroma bi se tudi ugotovila. Vendar tako v prejšnjem mandatu kot v sedanjem mandatu koalicija vehementno vse te predloge, ki jih vlagamo v Slovenski demokratiški stranki, zavrača. Torej, ključna zadeva, zakaj zame zadeva ni presenečenje, da je ta odločitev pač lastninska pravica. In lastninske pravice v Evropi so zaščitene. Ne nazadnje Slovenija plačuje že zelo drag račun tudi za posledice iz

leta 1945, 1946, 1947, ko je tedanja oblast na veliko plenila privatno premoženje in to ponovno danes plačujemo skozi denacionalizacijske postopke. Denacionalizacija v Sloveniji bo preseгла več kot 4 milijarde evrov. In, spoštovani, spoštovane, več kot 80 % vseh prihodkov iz prodaj slovenskih podjetij je namenjeno za denacionalizacijo. Tisti, ki privatizacijo danes najbolj zavračate in sprašujete, zakaj ... Na vas, vi ste nasledniki tistih strank, ki so to krivico v Sloveniji povzročile oziroma stranke, ki nekako imajo za heroje tiste, ki so te zadeve izvajali v tistih letih.

V samem tem zakonu, ki ga imamo danes na mizi, je zame najbolj negativna zadeva to, da tudi predstavniki Ministrstva za finance na Odboru za finance in monetarno politiko niste znali pojasniti ene zadeve. Ali je ta številka, o kateri danes govorimo, 385 milijonov evrov, dokončna? Po razpravah, tako sem jaz znal interpretirati, da ni stoprocentnega zagotovila, da je ta številka 385 milijonov evrov tudi dokončna. Predlagal bi, glede na to, da je današnja seja plenarna, da niso tukaj samo predstavnik Odbora za finance in monetarno politiko, da poveste še enkrat, objasnite, ali je ta številka dokončna ali ni oziroma kdaj bo ta svet ministrov, svet, ki bo odločal, ali je ta zakon ustrezen ali ne, dal neko zeleno luč in kdaj bo Slovenija končno vedela, kakšen je zadnji račun, ki ga bomo slovenski davkoplačevalci plačali za te napake, ki so bile storjene.

Verjetno je ključno vprašanje, ali bo Svet ministrov potrdil obrestno mero, ki je tukaj predlagana. Po drugi strani tudi dvomim, ali res obstaja 100-odstotno zagotovilo, da v primeru, da bo država Slovenije vložila ta zakon v roku enega leta, kot je tudi sodba Evropskega sodišča za človekove pravice, da Sloveniji ne bo treba plačevati nepremoženjske škode oziroma da oškodovanci ne bodo morali vlagati še tožb za nepremoženjsko škodo, ki se je dogodila s temi sredstvi. Kajti v tistih dveh primerih, Ališič in to, je njim pripadala tudi nepremoženjska škoda v višini 4 tisoč evrov. In v primeru, da bi lahko sedaj vsi ti varčevalci pod takšnimi ali drugačnimi pogoji, iz takšnih ali drugačnih razlogov vlagali še te nepremoženjske škode, kaj bi dejansko to za slovenske davkoplačevalce pomenilo. Tudi vprašanje seveda, zakaj v tem roku enega leta, recimo, Slovenija ni mogla doseči enega dokončnega dogovora z Evropo oziroma s Svetom ministrom oziroma s stranjo, katera je tukaj oškodovanka, ali je ta obrestna mera tudi ekonomsko sprejemljiva za oškodovance ali ne. In ne nazadnje, kot sem že tudi povedal na odboru, bistvenih razlik od samega tega predloga zakona, ki je bil predstavljen prvič v Državnem zboru na zaprti seji Odbora za finance in monetarno politiko in Odbora za Evropske zadeve, mislim, da je bilo to v mesecu decembru 2014, do danes ni nekih sprememb. Vsaj tistih ključnih zame, kot je: ali je ta številka 385 milijonov dokončna, kaj je z obrestno mero. In seveda, kaj je z

nepremoženjsko škodo oziroma zahtevkom za škodo, ki je bila povzročena iz naslova nepremoženjske škode – to pa pomeni, ker ti varčevalci oziroma varčevalke več kot 20 let svojih sredstev niso mogli uporabljati. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želite še razpravljati? Prosim, če se prijavite.

Besedo ima gospod mag. Branko Grims. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo. Vsem prav lep pozdrav!

V resnici je samo en sam razlog, zaradi katerega se danes tukaj pogovarjamo o zakonu, ki pomeni izstavitel računa v višini 400 milijonov evrov vsem prebivalcem Slovenije. Ta razlog je to, da se je hotelo slovensko osamosvojitve narediti neprijetno, da se bi paslo travo, kot se je takrat reklo. In kaj se je zgodilo? Takratno slovensko komunistično vodstvo z gospodom Kučanom na čelu se je dogovorilo s srbskim komunističnim vodstvom z Miloševićem na čelu in zato sta ti dve republiki edini v nekdanji Jugoslaviji uveljavili načelo, po katerem so postale do tedaj samostojne enote, samostojne pravne osebe bank, njihove podružnice; Beograjske banke za Srbijo in Ljubljanske banke za Slovenijo. Kaj je to v praksi pomenilo? Do tistega trenutka, skorajda do tik pred osamosvojitvijo, ko so se v resnici ti roki izšli, je za dolgove, za vloge, za vse v zvezi s poslovanjem zagrebške enote Ljubljanske banke odgovarjala Narodna banka Hrvaške, gospe in gospodje. Od tistega trenutka naprej, ko se je pa hotelo preprečiti, sabotirati po domače, slovensko osamosvojitve, se je pa zato odgovornost prevailo na Slovenijo. In danes se vidi tudi v številkah, kakšna je ta odgovornost, znaša približno 400 milijonov evrov, če ne računamo še milijarde zraven gospodarske škode, saj smo bili zaradi te zgodbe, ki se valjala dolgo vrsto let, ožigosani na Hrvaškem kot nekdo, ki jim želi nekaj slabega, ki jih izkorišča, pa še vse ostalo, kar smo imeli priložnost poslušati v minulih letih. Odgovornost, gospe in gospodje, za to imata točno ti dve vodstvi: komunistično vodstvo v Sloveniji in komunistično vodstvo v Srbiji ter komunistično vodstvo v Sloveniji skupaj s svojimi lakaji v takratni Ljubljanski banki in njihovih enotah drugod po Jugoslaviji, ki so poslušno izvršili partijsko nalogo.

Zato, če je kaj prvovrstna nesramnost, da ne rečem še česa hujšega, in je tudi v temeljnem nasprotju z demokratičnimi načeli kateregakoli parlamenta, da se ob taki razpravi pojavi teza "ne smemo gledati nazaj". Kje smo pa že slišali to tezo, gospe in gospodje? Aja, seveda, pri nekdanjih, bivših nosilcih oblasti! Se pravi, lahko rečemo, da je to rdeča nit slovenskega socializma. V resnici zakon, ki je pred nami, je pravzaprav krasen primer socializma v praksi, za

vse tiste, ki socializem še danes obožujejo. Zakaj? Zato ker pravi, ne gledati nazaj, zato ker se na smrt boji odgovornosti. Če boste pa vprašali navadnega državljana, kaj Sloveniji najbolj manjka, je pa točno to – odgovornost, gospe in gospodje! Odgovornost. V imenu vseh v tej državi – vsakega otroka boste oškodovali, če boste ta zakon sprejeli, za 200 evrov; vsako družino, recimo, štiričlansko za 800, tako prosto po izračunu. Ampak ne vi osebno, tisti, ki je takrat naredil to spremembo nalašč, zavestno, zato ker je hotel ovirati nastanek samostojne države, ga preprečiti, tisti je pa v resnici odgovoren, politično, pa še kako drugače bi moral biti. Ampak vsaj politično je zagotovo še danes, tudi če reče kdo, da je zadeva že zastarala.

Zato je ta amandma še kako upravičen, da pokaže ta sij socializma v pravi luči. Kajti, gospe in gospodje, ta trenutek se bo ogromna roka z rdečo zvezdo stegnila v vaš žep in bo iz vašega žepa potegnila 200 evrov, pa vašemu otroku bo vzela 200 evrov in jih bo dodala k vsem tistim 16 tisočim evrov, ki so jih v preteklosti že na enak način te roke z rdečo zvezdo, ki so iztrgale to iz vašega žepa, potegnile ven. Tako v resnici funkcionira socializem. Čudovito zna delati s tujim denarjem, svojega denarja pa ne zna ustvarjati, in to je temeljni problem.

V danem primeru, ko govorimo o osamosvojitvi Slovenije, ne govorimo na pamet. Lahko prinesem časopise, ne boste verjeli, kaj vse je takrat pisalo. "Nekateri sanjajo o samostojni Sloveniji, ampak mi jim tega nikoli ne bomo dovolili, ker vemo, da je naša edina domovina Jugoslavija." Podpisan Milan Kučan. Če ne veste tega, samo nekaj mesecev pred osamosvojitvijo, verjamete ali pa ne, naslovnica Gorenjskega glasa, ko je bilo govor železarjem na Jesenicah. No, zato je jasno, zakaj se je poskušalo z vsemi sredstvi, tudi s spremembo ustave, spremembo ustavnega zakona konkretno, preprečiti, da bi se o tem kadarkoli javno spregovorilo, ker bi se potem postavilo vprašanje odgovornosti. Iznenada bi bilo konec tega blefiranja, kdo je, pa kdo ni za kaj odgovoren. Ampak bi se postavilo številke in bi se zelo jasno pokazalo, zakaj in kdo je kriv za to, da živimo slabše, kot bi v tej naši ljubi domovini lahko živeli. Zakaj smo nekoč bili dvakrat pred Poljsko, danes je pa Poljska pred nami, po realni kupni moči posameznika, po kvaliteti življenja, po blaginji za vsakega državljana. To je temeljni razlog, da nikoli nismo znali povedati, da mora biti enkrat za vselej socializma konec.

Mimogrede, ko govorimo o socializmu, ta zakon je perfekten primer, pa sploh cela ta zgodba, še enega socialističnega načela. Kajti, kaj se dogaja? Nam bo izstavljen račun za tisto početje komunističnih voditeljev, in sicer v višini 400 milijonov evrov. Ampak ob tem pa ne bomo prejeli tistih dolgov, tistega denarja, ki ga imajo, terjatev, ki jih imajo tam. In se tega ne upošteva v tej zgodbi. Veste, to je pa v praksi točno tisto socialistično načelo za tiste, ki smo toliko stari,

da se socializma še spomnimo; kar je moje, je tvoje, kar je pa tvoje, pa mene nič ne briga ali pa me ne sme nič zanimati. Približno v temu stilu je to. Zaradi tega, gospe in gospodje, je ta zakon tako na neka način transparenten za celo zgodbo Slovenije pa zakaj smo tam, kjer v resnici smo.

Če kaj ta zakon potrebuje, je to določilo, da je treba spregovoriti tudi o odgovornosti in jo zelo natančno opredeliti, kajti v tem primeru ni potrebno nič iskati, ni treba nič ugotavljati, ni treba nič raziskovati, točno se ve, kdo je dogovor sklenil, točno se ve, kdo je takšne izjave dajal, točno se ve, kateri dve vodstvi komunističnih partij Slovenije in Srbije sta se takrat dogovorili za to zgodbo, in točno se ve, kdo je dal nalogo, in točno se ve, kdo je v bankah to izpeljal. Zakaj bi potrebovali karkoli raziskovati? Samo treba je to jasno enkrat za vselej povedati in to v prostoru, ki je temu namenjen, to pa je parlament Republike Slovenije. Taisti parlament, ki, mimogrede, za razliko od Ustavnega sodišča ni nikoli znal povedati, da je bil temeljni problem prejšnjega režima, da je bil zločinski pa da je bil ena sama laž. Ustavno sodišče je zmoglo to moč, parlament do današnjega dne nikoli, greste lahko preverit, če ne verjamete.

Zelo žalostno je, da je, tako mimogrede, Slovenija edina država, kolikor je meni znano, nekdanjega realnega socializma, kjer je to žal še vedno tako. Do današnjega dne. Ko pa se račune izstavlja, takrat pa izvolite, davkoplačevalci, plačujte. Pa gre enkrat za bančno luknjo 8 milijard ... Kakšno bančno luknjo? Denar se je ob osamosvojitvi masovno kanaliziral v tujino na vse možne saftije in ne vem kam še vse, kot se je temu takrat reklo, pa na neke izpostave bank, tam daleč preko luže, pa v Nemčiji in še kje. Točno se ve za tiste, ki so imeli malo vpogleda v dogajanje, kako je to poslovalo. Tam čez se je prelilo gore denarja, takrat ko je sistem šle to omogočal, in zaradi tega seveda tega denarja danes ni. Potem ostalo se je pa še dodalo pri lastninjenju, ki j potekalo vse prej, samo ne na transparenten način. Žal, ker je pač tako, da ni, kot politologija uči, vse odvisno samo od zakona, kot v Sloveniji mnogokrat ljudje naivno mislijo. Od zakona je največ ena tretjina odvisna, dve tretjini je pa odvisno od tistega, ki zakon izvaja. Zaradi tega ker tam je treba vzpostaviti načela, ki veljajo v normalnem pravnem redu, in tudi načelo odgovornosti.

Danes govorimo prav o tem, o odgovornosti, ki je v danem primeru jasna, je očitna in gre samo za to, ali to s svojim ravnanjem s sprejetjem tega amandmaja tudi priznamo in s tem postavimo en temelj, da se to državo vendarle začne graditi drugače, boljše, bogatejšo in prijaznejšo za vse njene prebivalke in prebivalce, ali pa se bo pustilo spet, da odgovornost pade pod mizo in se bo nadaljevalo po starem. Ampak potem, gospe in gospodje, se ne čudite, če so po zadnjih anketah, po lestvicah

pred nami tiste države, ki smo jih na dan osamosvojitve tako vsi zviška gledali: Latvija, Estonija, Poljska, Češka, Slovaška, pa lahko jih še naštevam naprej. To so države, ki smo jih nekoč vodili, nekatere za dvakrat, nekateri za trikrat, po kvaliteti življenja, po kupni moči, po vseh drugih ekonomskih kazalcih. Danes so te države pred nami.

Gospe in gospodje, razlog je pa en sam, tista ogromna roka z rdečo zvezdo, ki vedno znova poseže še po dvajsetih letih v žep in izstavlja stare račune in vam vleče denar ven in ga odvaja neznano kam. Točno določenim zaradi točno določenih stvari, ampak vsi smo zaradi tega pa revnejši. To, gospe in gospodje, je pa socializem v praksi.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?
Izvolite, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Moram reči, da sem nekoliko presenečen, da so vladni predstavniki tako v defenzivi, da na razprave poslancev ne odgovarjajo. Prej je naš predsednik imel zelo argumentirano razpravo, povedal je vrsto dejstev, povezanih s procesom nastajanja te obveznosti, te današnje obveznosti Republike Slovenije, pa se nikomur izmed vladne ekipe ni zdelo potrebno niti samoumevno, da bi na to odgovoril, ali dejstva, ki so povezana s tem procesom nastajanja, te obveznosti držijo ali ne. Vem, da je gospod Dragonja zelo globoko seznanjen s temi stvarmi, kajti tam v obdobju 1994–1997, mogoče kakšno leto prej ali kasneje, je bil minister za gospodarstvo v Republiki Sloveniji, bil je kasneje tudi še minister. Pred nastopom ministrske funkcije in po njej je bil pa direktor enega velikega farmacevtskega podjetja Lek. Torej, z obveznostmi, s težavami s poslovanjem slovenskih gospodarskih družb na sosednjih trgih, ki so povezane s tem, je bil najbrž zelo globoko seznanjen; kot menedžer, kot direktor vplivne firme v Sloveniji, dobre blagovne znamke in tudi kot minister. Mene čudi, da vladni predstavniki ne najdejo ne motiva, ne argumentov, ne česar koli, da bi na te razprave odgovorili, ali je šlo za take odločitve v teh obdobjih ali ni šlo, pred osamosvojitvijo in po osamosvojitvi. To se mi zdi, da je za današnjo razpravo pravzaprav ključno. In to, kar mi predlagamo, je odgovor na to, kar zdaj sprašujemo.

Tudi, gospod predsedujoči, vse prevečkrat se dogaja, da Vlada pride odsedet sejo, ki jo imamo v Državnem zboru. Mislim, da je to prehudo omalovaževanje Državnega zbora. Tu je prej, mislim, da poslanec Verbič iz SMC govoril o tem, da je Slovenija imela nesrečno roko pri izbiri kadrov. To, kar mi predlagamo, je pravzaprav odgovor na to njegovo tezo nesrečne roke Slovenije. Ali so bili nesrečno

izvoljeni, ali so bili nesrečno imenovani v Državnem zboru, ali so nesrečno delali, da je to nastalo ali karkoli; ampak to, kar je govoril gospod Verbič, je pomembno vprašanje. Vidim, da se ga tudi nekateri ali zavestno ali podzvestno v največji vladni stranki zavedajo. Vendar problem je, ko pride nek konkreten predlog za to nesrečno roko in se ga poskuša na vsak način diskreditirati.

Kolega Möderndorfer je prej govoril o tem, da bi bilo treba ustanoviti preiskovalno komisijo, ki bi preiskovala ta del bančne luknje ali pa ta del proračunske luknje, bom drugače rekel. Ko predlagamo preiskovalno komisijo, ki naj bi se ukvarjala z bančno luknjo, nasprotujejo, ne dajo podpisov, ovirajo, ko je ustanovljena, pravijo, da ne bo nič od nje. Tukaj pa se najde danes v vlogi, da nas enostavno poziva, da to naredimo. Mislim, da bi morali na teh stvari kar resno lotiti, kajti, če me spomin ne vara, je Slovenija edina država bivše Jugoslavije, ki je trajni plačnik vseh sporov meddržavnih na ozemlju bivše Jugoslavije. Edina, ki je obvezana plačati kakršenkoli dolg. Nismo v Sloveniji se na najbolj krvav način, na najbolj grob način osamosvojili, pa vendarle je Slovenija edina, ki plačuje domnevne krivice ali pa krivice nekaterim tako imenovanim izbrisanim. Nobena država ne plačuje ne za umore, ne za pokole, ne za pohabljenosti, ne za duševne bolečine, ne za izgubo očetov, ne za ne vem katerokoli dejanje, ki se je zgodilo na ozemlju bivše Jugoslavije, ne za bančno luknjo. Nihče ne plačuje tega, Slovenija plačuje izbrisane, Slovenija plačuje bančno luknjo, Slovenija bo plačala mejo med dvema državama – najbrž, ko bo prišla še ta razsodba arbitraže.

Torej, že prej je predsednik povedal, da je dobila in prevzela nesorazmerno velik dolg glede na ali prebivalstvo ali obveznosti alocirana in tako naprej. To Slovenijo imajo države bivše Jugoslavije ali pa državljani bivših jugoslovanskih republik, sedaj samostojnih držav, enostavno za svojo denarnico. Plačujemo popolnoma vse. Če je bilo to, da nekateri niso bili vpisani v evidenco, največja krivica, ki se je lahko zgodila kateremukoli državljanu na ozemlju bivše Jugoslavije, to najhujša finančna krivica, potem je nekaj s tistimi, ki so vodili to državo v teh usodnih letih, nekaj hudo narobe – takrat, ko bi se te stvari morale urejati – in tudi nekaj hudo narobe, tako kot je rekel gospod Verbič, s tistimi, ki so to državo predstavljali doma in v tujini. Zato plačujemo tudi vse te nesorazmerne finančne in tudi druge stroške.

Kar zadeva razprave kolegov poslancev, bi bilo tudi izjemno dobro, da bi operirali z dejstvi, dejanji in tudi dokumenti. Enega izmed teh oziroma ta, ki je ključen za razpravo danes, je zapisan med 88. in 95. stranjo te modre knjižice, ki se ji reče Ustava Republike Slovenije. To je ta zakon in tu je napisano vse tisto, kar bi potrebovali za razpravo pri tej točki dnevnega reda. Piše, kdaj je bilo sprejeto, ve se, kdo ga je takrat predlagal,

ve se, kdo je bil takrat nosilec izvršne oblasti, kdo je bil predsednik protokolarne oblasti, ve se, kdo je glasoval, najbrž je to v arhivih Državnega zbora preverljivo. Najbrž se tudi ve, ali je bila seja zaprta ali ni bila zaprta, ker to je bilo dokumentirano in tako naprej. Ampak, kadar se ne želi operirati z dejstvi, kadar se želi stvari premakniti na polje tistega, da se zadeva nekako omehta, diskreditira, potem se operira z neuradnim in neformalnimi in netočnimi podatki. Pričakujem od predstavnikov Vlade, da se tudi jasno izrečejo o tem, ali je ta naš amandma primeren oziroma sledi konceptu odgovornosti ali ne. Vlada oziroma predvsem koalicija Mira Cerarja je dala in da zelo veliko na pravne norme, na pravno državo, na odgovornost, na etičnost v politiki. To je temeljni preizkus tistega, kar se reče odgovornost pravne države in tudi etike, da vsak za tisto, kar je počel v tej državi, prevzame tudi odgovornost za politično odločitev in tudi za kakšno drugo ravnanje.

Predlagam, da preden kakorkoli nadaljujemo razpravo, da dočakamo odgovor Vlade, predvsem tudi o tem, ali podpirajo amandmaje, ki smo jih vložili in se nanašajo izključno na zavarovanje odgovornosti tistih, ki so to breme, ki ga sedaj pač tisti, ki takrat nismo sodelovali pri tem, tako ali drugače bomo plačali in tudi moramo pač o tem tudi odločati. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil gospod Metod Dragonja, državni sekretar.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Nismo imeli namena priti na sejo, zato da bomo poslušalci, ampak zato da bomo lahko pojasnili vse tiste vidike, ki jih je predlagatelj, Vlada, v okviru Vlade pa strokovna ekipa Ministrstva za finance, ki je na tem delala, zasledovala pri tem, ko je oblikovala predlog zakonskega projekta.

Današnja diskusija gre v določenem delu preko tega. Na začetku sem povedal, da cilj zakona je, da poskušamo oziroma da zakon določi način, kako naj se izvede sodba Evropskega sodišča za človekove pravice. V tem okviru je postavljen predlog rešitev, ki so v zakonskih določbah predlagane in ki so bile predmet diskusije na matičnem delovnem telesu. Diskusija, ki danes poteka, pravzaprav kaže na vso kompleksnost tega vprašanja na eni strani in kaže tudi na širše vidike tranzicije, ki je v Sloveniji potekala in katere eden od učinkov je bil razpad Jugoslavije, skozi razpad Jugoslavije pa tudi vrsta nerešenih vprašanj, ki so se pojavila med bivšimi republikami in pokrajinami, ki so bile sestavni del te federacije.

Strinjam se z diskutanti, da je sodba neugodna za Slovenijo. Sodba pač sledi določeno logiko. Ta logika pravzaprav daje v ospredje človekove pravice, varovanje lastnine, to, kar je bilo v diskusijah povedano, in daje na drugo mesto sukcesijska vprašanja, ki so jih države

naslednice poskušale reševati praktično vse od tega, ko je prišlo do razpada bivše države. Zanimivo je, da kar se tiče vprašanja deviznih hranilnih vlog, sporazum o vprašanih nasledstva, ta tako imenovana dunajska mednarodna pogodba iz leta 2001 vprašanja deviznih vlog ni regulirala. To se pravi, da tudi več kot deset let po tem, ko je prišlo do razpada Jugoslavije, glede tega vprašanja ni bilo v tisti etapi, ko so se regulirala ostala odprta vprašanja glede nasledstva, ni bilo enotnega pristopa in je bila dana samo usmeritev, da se ta vprašanja naprej rešujejo pred pristojnimi specializiranimi institucijami v nadaljnjem procesu pogajanj. Do rešitve tega, do teh dogovorov ni prišlo. Vse vlade so se po mojem vedenju prizadevale za to, da bi ta problem rešile na različne načine; oblikovane so bile različne ekspertne skupine, posamezniki, ki so se pogajali po teh vprašanjih, ministri so se srečevali, vlade so na bilateralnih srečanjih obravnavale ta vprašanja, vendar so zadeve ostale nerešene. Nerešene so verjetno ostale zaradi velikih materialnih posledic, ki so za temi rešitvami stale oziroma zaradi določenih tudi načelnih vprašanj pravne narave, kaj so principi nasledstva, kaj niso principi nasledstva, kaj spada v nasledstvo in kaj ni nasledstveno vprašanje. Tako v tem delu je, potem ko je bila sodba Evropskega sodišča objavljena, bila ključna prioriteta vlade, da se zagotovi učinkovito izvajanje te sodbe, tako da bodo te krivice popravljene, da se pa na ustrezen način zavaruje tudi interese Republike Slovenije, tako da bo Republika Slovenija lahko naprej uveljavljala pa regresne pravice ali pa druge oblike terjatev, s katerimi bo lahko učinke te sodbe nevtralizirala. Sedaj, kakšne so možnosti za to, je stvar različnih ocen. Zakon te nastavke v zadostni meri daje, vsekakor pa si je potem treba v nadaljnjih procesih sukcesijskih dogovorov in pogajanj prizadevati, čeprav se možnosti, kar se tiče diplomatskih naporov, s časom pravzaprav znižujejo.

Kar se tiče vprašanja, ki je bilo pravzaprav osrednji element diskusije, odgovornosti in pa to, da se v zakon vključijo tudi določbe, ki naj dajo možnost, da se odgovornost za tako rešitev vzpostavi, se je vlada glede tega negativno izrazila, predvsem s tem argumentom, da te določbe v ta zakon ne sodijo, pa deloma tudi iz vsebinskih razlogov, ker ne glede na to, če bi to vprašanje reševali tudi že ob samem osamosvajanju republik bivše Jugoslavije v letu 1991, bi pač posledice teh odločitev že takrat predstavljale določene materialno breme za Slovenijo. To breme se je pa tekom nereševanja tega vprašanja še povečevalo. V situaciji, v kateri smo, se pravzaprav lahko nadaljnje negativne posledice prepreči samo na ta način, da se zagotovi, da se sodba implementira v rokih, ki jih je Evropsko sodišče za človekove pravice določilo, in da se vzpostavi zakonodajni okvir, ki bo jasno definiral, na kakšen način se bodo ta vprašanja ustrezno rešila.

Kar se tiče kvantifikacije in ocene materialnih posledic, javnofinančnih posledic zakona, je bilo pojasnjeno, da so tukaj vštete glavnice, obresti po shemi, ki je bila predstavljena, in vsi stroški, ki bodo vezani na izvedbo. Ključno je res vprašanje obrestne mere. V tem obdobju sledimo sodbo Evropskega sodišča, tako kot je ta sodba napisana: za leto 1992 6-odstotna obrestna mera, do konca leta 1991 obrestna mera taka, kot je izhajala iz vsakokratnih takrat veljavnih obligacijskih razmerij. Nobenih dodatnih obresti, potem pa od 1. 1. 1993 do konca leta 2015 obrestna mera, ki je postavljena kot povprečna stopnja inflacije v državah valut, ki so bile zastopane v hranilnih vlogah stare Ljubljanske banke. Ta obrestna mera oziroma ta stopnja inflacije omogoča realno ohranjanje teh hranilnih vlog. Ocenjujemo, da na osnovi argumentacije bi takšna rešitev morala biti sprejemljiva tudi za Evropsko sodišče, ki bo tudi presojalo implementaciji tega zakona, in za Evropski svet, ki bo kot političen organ, ki spremlja, to tudi ocenjeval, napore Slovenije, da se ta sodba na ustrezen način izvrši.

Treba je reči, da pred sodišči vsekakor ni mogoče nastopati s predpostavko, da je stoddostno mogoče dati zagotovila, da bo ta metodologija sprejeta. Vsako sodišče je nepredvidljivo, tudi to sodišče, ki je prineslo to sodbo, je v določenem obsegu pač tehtalo vse argumente. Računamo, da bomo lahko tudi, kar se tiče implementacije sodbe, argumentirano, na podlagi izračunov in števil dokazali, da gre za pošteno rešitev, ki omogoča ohranjanje realne vrednosti deviznih prihrankov, na drugi strani pa izkazujemo še pripravljenost na ta način, da bomo tudi relativno hitro in učinkovito izvedli postopek priznavanja teh terjatev in da bomo tudi priznane obveznosti sorazmerno hitro lahko tudi poplačali in na ta način zaprli ta problem. Ob tem se ne odrekamo možnosti uveljavljanja teh izplačanih zneskov v nadaljnjih sukcesijskih pogajanjih in si puščamo odprto možnost regresov na vsem premoženju, ki sta ga imeli ti dve podružnici bivše Ljubljanske banke na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini.

V tem širšem kontekstu računamo, da bomo lahko ustrezno argumentirali zakonske rešitve pred Evropskim svetom in pred Evropsko komisijo.

Kar pa se tiče zdaj teh političnih vidikov, ki so legitimni, ki jih predlagatelj amandmajev tukaj argumentirano navaja, pa v veliki meri presegajo cilje samega zakona, tako kot je zastavljen. Res da je ta zakon mogoče s tega vidika nekoliko tehnično napisan, birokratsko napisan, vendar mora biti napisan predvsem s tem ciljem, da zagotovi to, da bodo te rešitve sprejete kot ustrezne pred sodiščem, ki je takšno sodbo sprejelo in ki nam je naložilo, da te obveznosti Republika Slovenija poravnava, tako da bodo odpravljene kršitve človekovih pravic, ki so nastale z dolgotrajnim, ne bi rekel odlašanjem, ampak z nesposobnostjo ali nezmožnostjo, da

se to vprašanje do samih fizičnih oseb na ustrezen način uredi oziroma razreši.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Jože Tanko, replika.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, za besedo.

Glede vprašanj, ki so bila postavljena od več naših razpravljalcev, pravzaprav ni bilo nobenega odgovora, razen tega, da po mnenju Vlade zahteva po vprašanju o ugotavljanju odgovornosti ne sodi v zakon. Vendar, danes se je muzejski vlak z navlako jugonostalgikov ustavil v Ljubljani, naložil bo 400 milijonov evrov in bo šel. To, da se je to zgodilo, je posledica nekaterih preteklih odločitev pred osamosvojitvijo in po osamosvojitvi. Predstavniki Vlade je bil izrecno vprašan, ali navedbe, o katerih smo govorili, držijo ali ne držijo glede posameznih odločanj in tudi glede odgovornosti za posamezne odločitve. Zdaj, če Vlada ve, kdaj so bile odločitve, ve tudi nosilce oblasti, ki so pri teh odločitvah sodelovali in odločitve tudi oblikovali, ne samo sodelovali. Sestavni del tega zakona, gospod Dragonja, je vprašanje odgovornosti, celo v kazenski določbi bi moralo biti, saj to je običajna sestavina zakona. Ampak, ne razumem, zakaj se Vlada v primerih, ko je potrebno o nekih stvareh reči jasno, kot pravijo, bobu bob, se izogne s tem, da naj to ne bi bilo smiselno urejati v tem zakonu. V katerem pa? Znete povedati, kakšen drugi zakon ali pa boste predlagali kakšen drug zakon, kjer boste uredili vprašanje odgovornosti za posamezne ali pa za posledice iz tega zakona? Boste še en zakon predlagali ali naredimo zakone tako, da zajamejo celotno vsebino od opisa problema, rešitve odgovornosti in tako naprej.

Vi se ozrete na nek način v zgodovino nočete, ampak izrecno vprašanje je bilo, in to naše vprašanje, komu pripeti to "zaslugarstvo" za teh štiristo milijonov evrov, ki niso najbrž dokončni. Komu pripeti zasluge za to in kakšno odgovornost za to zadevo nositi? Za ta muzejski vlak, ki je zdaj že tretjič prišel v Slovenijo po dragocene evrske palice in jih bo odpeljal na neke druge lokacije. To je bilo izrecno vprašanje.

Gospod Dragonja, tudi niste odgovorili glede potencialnih posledic, tisto, o čemer je govoril predsednik v uvodu. Bili ste direktor velike firme, bili ste vmes minister, spet direktor ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Tanko, tri minute za repliko lepo prosim ...

JOŽE TANKO (PS SDS): Saj bom končal, če ne, se bom pa še javil k razpravi, ampak saj ni problem.

Na to ni nobenih odgovorov. To se pravi, ni problem samo znesek, neposredni znesek, o čemer govorimo v tem zakonu, ampak tudi ostale potencialne posledice, ki so zaradi

take odločitve nastale. In na to nismo dobili nobenih odgovorov.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Izvolite, gospod Dragonja, državni sekretar.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa.

Gospod Tanko, tu predstavljam stališče Vlade. Postavili ste mi tudi nekaj vprašanj, kako sam osebno gledam na to. Kljub temu da se lahko z veliko stvarmi, ki so bile izrečene, strinjam, tu zastopam stališče Vlade in pač moram predstaviti stališče Vlade. Osamosvajanje in tranzicijo je vsak od nas, ki smo v tistem času tako ali drugače imeli posebej pomembne in odgovorne naloge, po svoje doživljal. Za vse so bili to težki časi in ne bi želel v nobenem smislu kakorkoli podcenjevati teh zahtevnih procesov.

Reforma, kot je meni znano, jugoslovanskega bančnega sistema, je bila inicirana v letih 1988, 1989 in je pripeljala do določenih odločitev tudi v stari Ljubljanski banki. Zdaj, koliko so bili to dogovori političnih vodstev v tistem času, koliko so bile to posledice teh sistemskih reform bančnega sistema Jugoslavije v njeni zadnji etapi, bi težko rekel, ker se na to diskusijo nisem posebej pripravljaj. Mislim, da kar se tiče odgovornosti, je moje osebno mnenje, to ni mnenje Vlade, da se odgovornost za to situacijo praktično lahko razdeli na vse vlade ali pa na vse strukture in na vse zasedbe v centralni banki, ki so v tem času delovale pri reševanju tega trdega oreha. Vse vlade, kot sem prej rekel, so imele možnost to reševati, so se s tem spopadale, vsi guvernerji in svetovalci so se s tem spopadali, pa ni prišlo do rešitve tega vprašanja. Zakaj ni prišlo, sem tudi omenil. Mislim, da zato ker so se vsi, ki so v tem sodelovali, na nek način nekoliko ograjevali od materialnih posledic takšnih dogovorov in se je problem odlagalo. Imamo tipično situacijo odlaganja problema, problema ne rešite, ampak ga odložite. In ga odložite in predate kot štafeto naprej.

Ti politični vidiki, ki so bili izpostavljeni na začetku, da je bil pač to nameren način, da so se ustvarjali pogoji za to, da se bodo iz bančnega sistema zavestno protipravno odtuževala kakšna sredstva, mislim, da v tem delu jaz vidim problem bolj kot sistemski problem, ki je bil relativno precej kompleksen. Tu je šlo za relativno kompleksen način, kako so bile devizne hranilne vloge regulirane v bančnem sistemu bivše Jugoslavije. Devizne hranilne vloge so bile deponirane pri Narodni banki Jugoslavije, Narodna banka Jugoslavije je pa nazaj poslovnim bankam dajala protivrednost v takratnih dinarjih v obliki kreditov. To je bil relativno precej kompleksen sistem, ki se je v tej bančni reformi, ki sem jo omenil, še dodatno pravzaprav zakompliciral in z razpadom Jugoslavije takrat enostavno ni bil več rešljiv.

Lahko bi našli v tistem času rešitev na bilateralni ravni na nivoju guvernerjev centralnih bank, če bi bili za to pogoji in če bi bila za to volja. Do teh rešitev ni prišlo. In tako kot sem rekel, mislim, da se je problem kot težak problem enostavno odlagalo in prišli smo do tega, da so drugi sprejeli odločitev namesto tistih, ki so bili v reševanje teh problemov neposredno vključeni. To bi bilo moje bolj privatno mnenje kot pa mnenje vlade stališče vlade.

Kar pa se tiče vaših amandmajev, sem pa predstavil. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Mislim, da je treba nekaj reči okoli te odgovornosti, znesek ni majhen, posledice so hude, čeprav niste še vedno v celotnem delu odgovorili na tisto, kar sem vprašal. Vendar mi imamo v tej državi in se tudi uveljavlja odgovornost, recimo, za mala kazniva dejanja, majhne prekrške ali celo za indične obsodbe in za to se dosodiijo velike zaporne in celo denarne kazni. Pa gre, recimo, za dejanja, kjer ni znan ne kraj, ne čas, ne lokacija, ne način in nič drugega. Tukaj pa imamo znano številko, to se pravi, imamo znano posledico, tukaj imamo znane odločevalce, tukaj imamo znano pravzaprav vso kronologijo, zakaj je do tega prišlo, pa se vlada, vladna koalicija, vsaj, kar je bilo razumeti iz mnenj, ne odloči za podporo ugotavljanja odgovornosti. To je temeljno vprašanje pri tem. Mi nismo problematizirali izračunov, ne problematiziramo obresti, ne problematiziramo zneska, ampak problematiziramo kronologijo oziroma postopek, genezo tega nastanka te obveznosti Republike Slovenije in odgovornost za to, da je ta zadeva nastala in je do take višine. Če se je nekdo leta 2004 odločil za nek postopek, potem najbrž tisti po desetih letih izvajanja nekih pogajanj, tisti, ki je prišel leta 2004, najbrž težko kaj naredi, če se je ves sistem do pariškega kluba ali kaj vem, kje je vse to teklo do te komisije za sukcesijo, to urejalo na način, ki je bil zastavljen leta 1994. Zato bi zelo rad od predstavnika Vlade, ki je danes pač tukaj iz objektivnih okoliščin zadolžen za zagovarjanje tega zakona, stališče. zato je tudi prišel na to sejo, tega našega predloga amandmaja.

Če predstavnik Vlade tega stališča do našega amandmaja ne more oblikovati, predlagam, da sejo prekinemo in dobimo mnenje Vlade, ki bo pač narejeno na korespondenčnem glasovanju. Mislim, da druge rešitve ni. To, da Vlada nima stališča do predloga amandmaja k svojemu zakonu, je neodgovorno. Mi smo ga vložili v poslovnem roku, v skladu s pravili, ki veljajo v Državnem zboru, mislim, da je bilo vloženo celo uro ali več pred sejo, in mi želimo na to odgovor, kajti ta amandma in naslednja dva sta povezana z reševanjem problemov odgovornosti za ta

muzejski del, 400-milijonski muzejski del, ki ga bomo plačevali delno mi, delno pa naši otroci ali celo vnuki.

To je temeljni odgovor pri razpravi pri tem zakonu in ga enostavno želimo. Ali gospod Dragonja lahko to pove kot predstavnik Vlade, če ne, pa tako kot je običaj, opredelitev Vlade do vloženi amandmajev.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Dragonja, državni sekretar.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Stališče Vlade je bilo jasno povedano: Vlada ne podpira predlaganega amandmaja k 1. členu in nadaljnjih amandmajev Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke predvsem zato, ker v tem delu ti amandmaji presegajo cilje in namen zakona, kot je bil vložen.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Gospod Dragonja, če bi to, kar ste zdaj povedali, držalo, da naši amandmaji presegajo cilje in namen zakona, potem ne bi bili vloženi, bi jih zavrnili v postopku vložitev. Torej, amandmaji so korektno vloženi, s pravo vsebino, zato ker so tudi na mizi za razpravo in do tega se je treba pač enostavno opredeliti na vsebinski način, ne z izumljanjem procesnih ovir, ki jih ob predložitvi tega amandmaja ni bilo. Vloženi so k pravemu členu, na pravi način, s pravo vsebino. Zato želimo stališče Vlade do tega, ne na nek diverzantski način, s tem da se sklicuje predstavnik Vlade na neke določbe, ki niso poslovniško urejene, ampak želim konkretni odgovor, zato ker je vse to, kar smo pripravili in vložili k temu zakonu, narejeno korektno.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Torej mi seveda gremo z razpravo naprej. Vlada se lahko opredeli, ni pa obvezna do vsakega detajla. To je seveda potem ... In Vlada se je opredelila. Hvala lepa.

Ali je pri 1. členu še kakšna razprava? Prosim, če se prijavite.

Izvolite, gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani predstavniki Vlade oziroma ministrstva!

Danes govorimo o izjemno pomembni sodbi, o izvrševanju sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice, ki jo je vsekakor treba spoštovati, in mislim, da smo si tukaj na povsem enotnem stališču. Vendar pa v tem primeru ne gre za eno zanemarljivo sodbo oziroma izvrševanje te sodbe. Gre namreč za sodbo, kjer

govorimo o zneskih skoraj 400 milijonov evrov. Moram izreči razočaranje, da nekako samo s strani opozicije oziroma naše stranke, Slovenske demokratske stranke, obstaja nek interes za razpravo na tako pomemben zakon, ki ga danes tukaj obravnavamo. Imel bo namreč zelo velik vpliv na naš proračun, saj dejansko s tem postaja tudi del našega javnega dolga. Ne bom tukaj sedaj navajala, kaj vse bi lahko s temi, skoraj 400 milijoni naredili. Ni pa seveda tudi zanemarljivo to dejstvo, da se ne ve, ali je ta znesek sploh dokončen oziroma fiksni, predvsem zaradi obresti, kot je bilo že danes tukaj navedeno.

Seveda obžalujem, da ni danes z nami tukaj ministra za finance, ki bi nam mogoče podrobneje pojasnil, od kje bo vzel ta denar: ali se bomo dodatno zadolžili ali bomo, bom rekla, posegli v naše socialne pravice, ali bomo še bolj obremenili plače, ali bomo, ne vem, še dodatno obremenili naše že tako preveč obremenjeno gospodarstvo. Seveda, ker se breme varčevalcev takratne stare Ljubljanske banke prenaša na državljane in državljane Republike Slovenije ter posledično zaradi zadolževanja tudi na naše potomce, je seveda prav, da se ugotovi, kje so razlogi za to, da je do tega sploh prišlo, in predvsem, kdo je za to odgovoren. Meni se zdi to vprašanje na tem mestu in ključno.

Da je do te sodbe prišlo, je bilo v preteklosti narejeno kar nekaj napačnih odločitev, sprejetih napačnih odločitev, ki imajo dejansko danes tudi izjemno pomembne posledice. Ena izmed teh je ta, ki je bila že nekajkrat danes tukaj omenjena, in sicer sprememba statusa samostojnih pravnih subjektov Ljubljanske banke Zagreb in Ljubljanske banke Sarajevo, ki se je takrat spremenil v status podružnic. Gre za obdobje pred našo osamosvojitvijo, kar je seveda imelo in ima še danes izjemne posledice za vse nas. Resnično se tukaj tudi sprašujem, ali so bile ter odločitve zgolj slučajne in morda ne celo namerne.

Trenutno govorimo o nekem okvirnem znesku 400 milijonov evrov. Govorimo pa tudi o nekih 30 dodatnih zaposlitvah, kot smo danes tukaj slišali za izvedbo same izvršitve sodbe. Osebnostno menim, da je prihodnost v novih delovnih mestih, v novih zaposlitvah, vendar ne v javni upravi. Prihodnost je v novih delovnih mestih v gospodarstvu, v zasebnem sektorju. Resnično upam, da v tem primeru ne bo šlo za nove zaposlitve, in bi prosila mogoče tudi državnega sekretarja, da pojasni kaj več okoli tega. Nekako resnično pričakujem, da bo tukaj šlo za same notranje prerazporeditve, ker verjamem, da imamo ljudi, ki bi lahko to področje pokrili, dovolj.

Strinjam se, da Evropsko sodišče ni ugotavljalo same odgovornosti, kljub temu pa pričakujem od te vlade, da odgovornost za nastalo situacijo ugotovi in da ne bo to eno izmed nerešenih vprašanj, kot je bilo danes že tukaj omenjeno. Prav v tej smeri gre tudi amandma Poslanske skupine Slovenske

demokratske stranke in pričakovala bi, da bo podprt s strani vseh poslanskih skupin, s strani vseh vas. Razumem, da je sodbo treba izvrševati, je pa treba tudi ugotoviti odgovornost za nastalo situacijo in ponovno vas pozivam: razmislite in podprite ta amandma. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Sodba oziroma ugotovitev Evropskega sodišča za človekove pravice o zadevi Ališić je znana. Tukaj ni več kaj moč dodati kot morda samo pomislek, ali se je Slovenija dejansko borila, tako kot bi se morala. Ampak to je verjetno že za kakšno drugo razpravo.

Dejstvo je tudi, da je ta sodba neugodna za Slovenijo. Tudi to je jasno vsem. Ampak v Slovenski demokratski stranki nam pa ni jasno, kako to, da enostavno ne upate, ne vem, kdo vam stoji za vratom, podpreti amandmaja, ki je nekako logičen glede na posledice, ki to prinaša za slovensko državo. Govorimo o 400 milijonih evrih. In kakšen je ta amandma Slovenske demokratske stranke? Govori, da ta zakon določa tudi ugotovitev in opredelitev dejstev glede odgovornosti nosilcev javnih funkcij in državnih organov pri ravnanjih oziroma opustitev ravnanj v primeru vprašanja neizplačanih deviznih vlog varčevalcev Ljubljanske banke, d. d. V čem je problem ta amandma?

Poglejte, da še enkrat poudarim: 400 milijonov evrov. Kaj to pravzaprav pomeni, če te številke pogledamo nekoliko drugače. V petek smo tukaj razpravljali o subvencionirani prehrani. Enotni smo si bili, da je to velik problem in da je vse več otrok, ki potrebujejo to pomoč. Veste, za koliko let subvencionirane prehrane bi to pomenilo oziroma govori ta znesek? Skoraj 26 let. Naprej. Kaj pomeni ta znesek, za katerega vas ne zanima odgovornost, kdo je kriv za to? In da bo jasno in nedvomno, kdo je kriv za to. Govorimo o 70 tisoč štipendij za dijake za vse štiri leta, ki prejemajo Zoisovo štipendijo. Se pravi, za še kako pridne dijake in na nek način tudi prihodnost naše države. 70 tisoč za štiri leta. To je znesek, o katerem govorimo danes. Kakšen je še ta znesek? Naj vam povem, da je to okoli 42 tisoč minimalnih plač naših državljanov, ampak to letnih, spoštovani. 42 tisoč ljudi! Vi pa pravite, da ta predlog amandmaja, ki ga mi predlagamo, ni pomemben oziroma ne sodi v ta zakon. Kam pa kot v ta zakon? Seveda sodi! Samo verjetno bolj kot to, da vam je problem, da bi prišlo do teh ugotovitev, je, kdo so odgovorni. In verjetno posledično povezano tudi to, zakaj nočete danes podpreti tega amandmaja.

Za konec. Ko bomo naslednjič govorili, ker kmalu bo na mizi v Državnem zboru oziroma na matičnem odboru poročilo o delu slovenskih policistov. Veliko smo o tem govorili, kakšne

težave imajo, da jih je premalo, kakšen je njihov reakcijski čas, da bo vedno daljši, tudi ko govorimo o nasilju v družini. 26 tisoč letnih plač slovenskih policistov to pomeni. Samo toliko. In prosim vas, ne sprenevedajte se! Povejte, da nočete, da slovenska javnost izve, kdo je odgovoren za to. Sicer pa največ kaže tudi to, koliko vam pomeni teh 400 milijonov, da je praktično na levi strani dvorana ves čas današnje razprave prazna. In smo zadnjič govorili o tem, kako boste omejili kandidiranje posameznim poslancem, kot da državljani ne vedo, koga bodo izvolili, in jim nočete prepustiti absolutne možnosti. Pa v redu, o tem smo veliko govorili, nekateri ste 120 minut razpravljali o tem, danes ste si pa vzeli celih 30 minut. Govorimo pa o 400 milijonih. Prosim vas, potem vsaj ne govorite več, da vas zanima socialna država, ker vas ne. Ker če bi vas, potem bi vas tudi zanimalo to, zakaj imamo takšno stanje in kaj je krivo za to, da morajo davkoplačevalci nenehno pokrivati slabe odločitve nekaterih, ki nikoli ne bodo za to prevzeli odgovornosti, in tudi pokazali ne bomo, kdo so. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še en krog, izvolite se prijaviti, prosim. Besedo ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, dragi kolegice in kolegi!

Zagotovo ta tema ni enostavna, saj kakorkoli pogledamo, teh 400 milijonov se omenja, to lahko primerjam z veliko skalo, ki je padla v nahrbtnik Vlade in vsem nam. Zagotovo je velik dodaten pritisk na javne finance. Kdaj je ta zadeva nastala? Saj se ve, jaz ne vem. Zagotovo s to stvarjo nimam čisto nič. Edino, kar je, sem takrat iz medijev pridobival informacije in spremljal te odločitve, ki so danes rezultirale v takšni obliki, kot so. Kdo je odgovoren? Ja, pogledjte, saj v tistem času je bil sprejet tudi ustavni zakon, na podlagi česar so bile potem tudi sprejete te odločitve o NLB in NKBM. Še enkrat, vseskozi govorimo o 400 milijonih. Pravim, v to sem prepričan in tudi poznam, da takrat, ko se je sprejelo to odločitev o nepoplačilu deviznih vlog, je naše gospodarstvo na južnih trgih izgubilo tisto pravo strateško pozicijo, položaj, ki ga je dolga, dolga leta gradilo. Ta negativni učinek – ne samo na javne finance, na celotno gospodarstvo – se lahko meri v milijardah evrov. To vemo. To stanje se zdaj na nek način popravlja. Toliko o tem.

Se pravi, da je škoda neverjetna. Ko se enkrat povzroči škoda, se kasneje popravlja, vendar to ostane v ljudeh in zelo težko bomo dosegli spet tisto pozicijo, ki smo jo nekoč imeli. Da je treba te krivice popraviti, in to čim prej, nam je jasno, na to je opozorilo s sodbo tudi ne nazadnje Evropsko sodišče za človekove pravice, tu druge variante ni. Pač ta visoka cena napačnih politik in odločitev je pred nami. Mi smo tisti, ki nosimo

breme tega, zagotovo bi s tem kapitalom, s tem denarjem marsikaj lahko naredili, ampak žal, smo mi tisti, ki smo dobili to na mizo.

Želel pa bi povedati, da sem absolutno za to, da se najdejo in da se tudi javno na nek način oznani in oznanijo vsi tisti, ki bi morali nositi glavno odgovornost. Ne nazadnje imamo tudi določene načine za to, kako to zadevo izpeljati, ustanovljena je parlamentarna preiskovalna komisija za nadzor bančne luknje. Predlagam, da se ta zadeva tudi premisli v tej smeri in da se tudi ta tema vključi v pristojnost tej komisiji. Zagotovo mislim, da kakorkoli tudi po sestavi spada ta tema tja, ampak še vedno govorim, da to, kar se je zgodilo, in ta škoda, ki je nastala, je po mojem za Slovenijo težko popravljiva. Kakorkoli, tako z materialnega kot z moralnega vidika.

Želel bi, da se čim prej ta stvar zaključi, da se optimizirajo procesi za izvedbo implementacije tega zakona in da s čim manjšimi stroški stvar tako zaključimo, da vsaj poskušamo popraviti že storjene krivice fizičnim osebam. Istočasno pa bi želel pozvati vse institucije, da naredijo vse, kar je v njihovih močeh, in tudi dejansko mi prispevamo k temu, če je na kakršenkoli način to mogoče, da tudi naše terjatve bodo čim prej poplačane, da dejansko potem s tem na nek način omilimo pritisk na naše javne finance. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Vojka Šergan, izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Da varčevalci niso mogli priti do svojega denarja, ni kriva samo Slovenija. Plačala bo visoko ceno v teh težkih časih, seveda pa vprašanje nasledstva je bilo tisto, ki naj bi vzporedno reševalo ta problem. Pri tem pa je Hrvaška vsa nasledstvena pogajanja bojkotirala, vztrajno bojkotirala. Sedanja vlada je sprejela nujno potrebne korake za način izvršitve sodbe za človekove pravice Evropskega sodišča. To pa so izplačilo v čim krajšem času, saj bodo s tem nižji stroški kot pa pri izplačilu v daljšem obdobju. To tudi pomeni za varčevalce, da bodo prej prišli do denarja, našo državo pa bo to stalo manj. Torej, treba je ta zakon tudi čim prej uzakoniti, zadevo zapreti. Dlje časa, ko se bo zadeva vlekla in odvijala, več bo stalo.

Kar se pa tiče odgovornosti, pa v Stranki modernega centra ugotavljamo, da nobena vlada v Sloveniji, niti zunanji ministri se niso posebej ukvarjali s tem problemom, tudi ko je Hrvaška vstopala v Evropsko unijo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vidim, da je še želja za razpravo. Prosim za prijavo.

Izvolite, gospod Marijan Pojbič, imate besedo.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik!

Seveda bom amandma, ki smo ga v Slovenski demokratični stranki predlagali, podprli, ker se zavedam, tako kot se zavedamo v naši stranki, da je še kako pomembna odgovornost posameznikov, na katerihkoli funkcijah in v kateremkoli časovnem obdobju so bili, da za odločitve, ki so jih sprejemali, morajo tudi v določeni meri odgovarjati.

Malo pred menoj je kolega iz SMC govoril o milijardnih škodah, ki so bile povzročene našim bankam, našemu gospodarstvu in vsem tem, tukaj se z njim popolnoma strinjam, tukaj ni nobene dileme, vendar pa, ko govorimo pa o amandmaju, ki ga je Slovenska demokratična stranka vložila, da bi pa lahko v zakon vgradili ta amandma in na tak način prišli skozi zakon tudi in zahtevali določene odgovornosti, pa je na vrsti sprenevedanje. In naenkrat nobene želje več, da bi se ta amandma podprli, išče se milijon izgovorov, da bi lahko preko nekih komisij in tako dalje, nekih teh tudi državnoborskih, ki bodo odkrivale to, kar se je dogajalo v bančnih luknjah, ugotavljali odgovornost tistih, ki so zakrivali to svinjarijo. To je ena izmed svinjarij stoletja, ne ena izmed svinjarij ene generacije, dveh generacij, treh generacij, ampak ena izmed svinjarij stoletja.

Gospod Janez Janša, vsi tisti, ki ste ga danes poslušali – in upam, da ga je večina, ki sedite tukaj v državnem zboru, zelo pozorno poslušala. Zelo jasno, eksplicitno, vse od pike do pike je točno povedal, kaj je bilo, kdaj je bilo in kdo je odgovoren za to nastalo situacijo. In ne razumem, zakaj potem mi ne bi v ta zakon vključili ta amandma Slovenske demokratične stranke in prišli enkrat do dna. Pa recimo, Milan Kučan, Janez Zemljarič, ne vem še kdo, so krivci za to zgodbo. Ne trdim, da so, ampak pravim, recimo z imenom in priimkom, kdo je tisti, ki je odgovoren za nastalo situacijo. Ne da se skrivamo, ne da se sprenevedamo; v eni fazi govorimo super, mi smo za to, da se odgovornost ugotavlja, mi smo vse pripravljeni narediti, da bi začela delovati pravna država. Ali pa, da smo za to, da najdemo krivca in v bankah in tako naprej. Ko pa je treba stisniti na gumbek, takrat pa nas zmanjka. In to je tisto, čemur pravim dva obraza. Spoštovane kolegice in kolegi, zakaj bi kazali dva obraza, če imamo skupen cilj, jasen cilj skupen, da najdemo krivce, ki so to naredili.

Vsi trdimo, da je sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice treba spoštovati. Seveda je treba spoštovati. Kaj pa spoštovati naše davkoplačevalce? Kaj pa oni, ki bodo zdaj to vse plačali, ki bodo teh 400 milijonov in vseh milijard, ki jih je izgubilo slovensko gospodarstvo in banke? Kaj pa to? Ali ti pa nimajo nobene

pravice? Se pravi, ti so samo zato tukaj, da plačujejo račune mafijske združbe, ki je vseskozi kradla, kradla in pokradla slovensko premoženje. In še naprej znova in znova se to dogaja, mi pa, kot da se nič ne dogaja.

V Slovenski demokratični stranki, ko pa predlagamo te stvari, ker resnično želimo ugotavljati odgovornost, pa smo neki rački, kaj jaz vem, neki, ki vseskozi nergamo, ki vseskozi poskušamo nekaj nagajati in tako naprej. Ampak drage moje kolegice in kolegi, prepričan sem, da v tem državnem zboru enkrat mora zavladati ena volja, ne glede na politično pripadnost, da pridemo do neke točke in skupaj, politika, dokažemo, da smo za to, da tisti lumpi skozi časovno obdobje samostojne Slovenije in pred tem, ki so odgovorni za te svinjarije, enkrat resnično odgovarjajo z imeni in priimki. Vsi točno vemo, kdaj so bile sprejete spremembe. O tem je govoril gospod Janez Janša. Ker je točno jasno, kdo je sedel v parlamentu, od katerega so prišla navodila politična, da je treba takšne odločitve sprejeti. Ne! In mi – ne. Prosim vas, bodite enkrat toliko korektni in ne bodite dvolični do te točke, pa da enkrat sprejmemo eno konkretno odločitev in te ljudi pripeljimo pred roko pravice. Pa naj ima pravico slovenski narod, če že mora vse te svinjarije plačati, tudi izvedeti, kdo je tisti mafijec, ki je to naredil. Naj ima slovenski narod to pravico!

Problem je v tem, da vsi ti ljudje še živijo ali vsaj nekaj teh ljudi živi, razen tistega, ki so z ne vem katerega nadstropja vrgli dol zaradi tega, da ne bi kaj povedal, in naredili umor. To je znala zelo kvalitetno izpeljati stara Udba, saj veste. Oni so to fantastično izpeljali. Vsakega, ki je bil problematičen ali na tak način ali na drugačen način, je bil likvidiran; ali izven slovenskih meja, ali je to bilo v Nemčiji, ali v katerikoli drugi državi, ali v domačem okolju. Mi moramo temu reči enkrat konec. Vemo, da je to resnica in se sprenevedamo. Zakaj, pri bogu svetem, vas sprašujem, za koga? Ljudje od nas pričakujejo, da bomo enkrat nalili čistega vina tistim ljudem, ki plačujejo za vse to zgodbo. In če je 400 milijonov evrov, poleg tega pa to, kar je gospod Laj govoril, še toliko in toliko milijard, ki so jih slovensko gospodarstvo in banke izgubile, mačji kašelj in če to ni vredno vsake parlamentarne stranke, ki sedi v tem parlamentu, vsaj pol ure ali kolikor ima možnosti razprave, potem se resnično sprašujem, v kakšnem parlamentu sedimo.

Poglejte, dragi kolegice in kolegi, kje so danes tisti, ki zagovarjajo socialno državo. Eden gospod sedi tu notri od Socialnih demokratov, potem imamo Združeno levico, ena gospa sedi tu notri, ki se deklarirajo, kako morajo čeke plačevati, kako moramo čeke plačevati, da bodo ljudje lahko preživeli, da ne govorim o stranki Desus. Ena ali dve gospe sedita celo sejo in samo en gospod je nekaj stavkov povedal na to temo. Če je to odgovornost do svojih ljudi, do svojih volivk in volivcev, zato da imajo upokojenci take nizke penzije, ker moramo

vedno znova in znova plačevati račune neke bande, ki je to domovino pokradla, potem pa naj me vzame vrag. Zato, dragi prijatelji, bi pričakoval in sem hvaležen SMC, da ste vseskozi, vas je kar veliko poslank in poslancev tu prisotnih, in tudi določene diskusije z vaše strani so bile izvedene, tako da približno vaše stališče poznam, bi pričakoval, da vi podprete ta amandma, resnično podpret in recite, da ne glede na to, da pač nekatere stranke sedijo v tem parlamentu zato, da sedijo in pobirajo plačo, mi to nismo. Mi ne da se samo deklariramo, da želimo pravno državo in vladavino prava, temveč si resnično želimo, da presekamo s to mafijsko hudodelsko združbo iz preteklosti in tudi sedanjosti. Resnično želimo vzpostaviti neke kvalitetne temelje v tej državi, da bo ta država lahko funkcionirala, tako kot se spodobi. Zato, spoštovane kolegice in kolegi, na SMC apeliram lepo prosim, vsega ne morete spregledati. In ne iskati milijon izgovorov samo zato, da tega amandmaja, ko govorimo o tem zakonu, ne bi podprli. Imate vse razloge, da to storite. Storite to zaradi slovenskega ljudstva, zaradi vseh tistih volivk in volivcev, ki so šli na volitve in vam dali tudi večinski glas, da vodite to vlado. Lepo prosim, resno prosim v imenu slovenskega ljudstva, stopimo že enkrat skupaj in naredimo konec, naredimo črto s to hudodelsko združbo, ki uničuje iz ozadja vse nas in manipulira s politiko. Na koncu smo politiki vedno vsi vse krivi in na koncu, ko prideš med ljudi pravijo, vsi ste iste barabe, ni važno, v kateri politični stranki ste, gospodje iz ozadja pa nosijo s kovčki denar v Švico in ne vem, v katere države še vse. Jaz več tega ne morem gledati. Lepo vas prosim, da se temu zoperstavimo. Politiki smo dolžni se temu zoperstaviti, kolikor je v naših močeh, in mi to lahko naredimo z ustreznimi zakonodajo.

Zato vas prosim, podprite amandma, ki smo ga v Slovenski demokrati stranki predlagali z enim resnično poštenim namenom, da ugotovimo odgovornosti in pokažemo jasno na tiste ljudi, ki so krivi za to situacijo, ki se je zgodila. Gospod Janez Janša je pa danes zelo jasno, brez kančka dvoma povedal skoraj dobesedno že, kdo je kriv, ker se točno ve, kdaj se je kaj zgodilo. In da je bilo to vse zrežirano v nulo, politična mafija in temu je treba narediti konec in ti ljudje še sedaj živijo, vsaj večina, in enkrat moramo to slovenski javnosti povedati, ker je to naša naloga in naša dolžnost. Zato lepo prosim, podprite naš amandma in skupaj stopimo, ko gre za odgovornost, ker smo dolžni to slovenskemu narodu. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Seveda pričakujem, gospod Pojbič, ker ste govorili o kraji z imeni in priimki, da boste vložili tožbe. Toliko. Hvala lepa.

Je še kakšna želja po razpravi? K amandmaju k 1. členu, amandma socialdemokratske stranke. Hvala lepa.

Oprostite, gospod mag. Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči!

Mi smo Slovenska demokrati stranka, nismo socialdemokrati stranka in vas naprošam, da korektno vodite sejo in da vsaj, če ste že podpredsednik v Državnem zboru, poznate imena strank v slovenskem državnem zboru. Samo sedem strank nas je.

Mislim, da nimamo več prav veliko časa, bi pa samo eno vprašanje za državnega sekretarja, in sicer: po nekaterih informacijah, potem ko je bila sodba Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu znana in ko je Sloveniji bilo naloženo, da v roku enega leta mora pripraviti ustrežno zakonodajo, ustrezen zakon pod nadzorom Odbora ministrov, ali drži informacija, da bi za to sodbo, odločitev sodbe in pa Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu in pa za Odbor ministrov, bilo dovolj, da bi zgolj vlada sprejela zakon, ne da o tem še razpravlja državni zbor. Da bi že ta zakon, ki ga je sprejela vlada Mira Cerarja, bil dokument, ki bi zadoščal tej sodbi. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še kakšna želja po razpravi?

Izvolite, gospod Metod Dragonja, državni sekretar.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa.

Odgovor gospodu Pogačniku. Junija, ko je Odbor ministrov Sveta Evrope razpravljal o tem vprašanju, je bila dana sicer pozitivna ocena o naporih, ki jih vlaga Slovenija, in o tem, kako se bo sodba Evropskega sodišča izvrševala. V tem sklopu so pravni strokovnjaki opravili oceno oziroma analizo potrebne normativne podlage za to, da se vprašanje reši glede na velike javnofinančne posledice predvsem te sodbe, pa tudi na nekatere druge popravne argumente, je prevladovalo strokovno mnenje, da je vsekakor treba zagotoviti zakonsko podlago za izvrševanje te sodbe v Republiki Sloveniji.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še kakšna razprava k amandmaju Slovenske demokrati stranke k 1. členu? (Ne.) Hvala lepa. Potem zaključujem razpravo k temu členu.

Prehajamo na 7. člen in amandma Združene levice. Izvolite. Prijavite se, prosim, za razpravo.

Besedo ima gospa Violeta Tomić. Izvolite.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Namen naših amandmajev je, da bi bila obravnava vlog upravičencev čim bolj predvidljiva in čim bolj enakopravna. No, naj se posvetim 7. členu.

Trenutna formulacija je, da sklad lahko obravnava vloge, ki niso v slovenščini, če so

razumljive. Ta opredelitev je neustrezna z vidika načela predvidljivosti prava. Prvič, ni jasno opredeljeno, pod katerimi pogoji je vloga razumljiva. Drugič – sklad ima pravico, da prosto presoja, katere vloge bo obravnaval in katerih ne bo obravnaval, zato upravičenec ob pisanju vloge sploh ne bo vedel, ali lahko vlogo odda na primer v hrvaškem jeziku. Ne bo vedel, kaj mora narediti, da bo vloga za tistega, ki to obravnava, razumljiva. Zato predlagamo zelo preprosto rešitev, da se v zakonu izrecno določi, da bo sklad obravnaval tudi vloge v jezikih držav naslednic. To bo povečalo predvidljivost in pravno varnost upravičencev, ker bo sklad dolžan obravnavati vse te vloge, ne bo jih smel zavreči samo zato, ker niso zapisane v slovenščini. S tem bomo upravičence razbremenili stroškov uradnega prevoda, kar je prav, ker konec koncev čakajo na svoje vloge že petindvajset let.

Takšna rešitev ne bo povzročala dodatnih stroškov za sklad. Sklad bo namreč za reševanje teh primerov zaposlil trideset novih ljudi in ti ljudje bodo tako ali tako morali razumeti hrvaški ali bosanski jezik, ker bodo odločali na podlagi listin v teh dveh jezikih. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še kakšna želja za razpravo?
Izvolite, gospod Metod Dragonja, državni sekretar.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Vlada je skrbno pretehtala predlog amandmaja, ki je bil pravkar predstavljen, in zavzela stališče, da amandmaja ne podpre, ker menimo, da je predlagana rešitev v dopolnjenem predlogu zakona ustrezna in sledi podobni ureditvi, kot velja po Zakonu o pravnem postopku za listine v tujem jeziku. To je formalna obrazložitev, tako kot je sedaj formulacija oblikovana, to se pravi, da naj bo vloga razumljiva, je pravzaprav širša rešitev; vključuje tako jezike držav naslednic bivše Jugoslavije kot morebitne tretje jezike, ker se bodo pojavili tudi posamezni dokumenti, predvsem dedovanje in tudi drugi dokumenti, ki bodo lahko tudi v drugih jezikih vloženi v postopku priznavanja teh terjatev.

Tako smo po temeljitem tehtanju ocenili, da je ta formulacija, kot je predlagana v dopolnjenem 7. členu, širša. Hkrati pa izhajamo tudi iz tega, da sklad ne bo po nepotrebnem nalagal dodatnih ovir v upravnem postopku, v katerem se bo obravnavalo zahteve. Rešitev je mogoče res nekoliko pavšalno opredeljena, predlagana pa je tudi z namenom ekonomičnosti in pospešitve postopkov na podoben ureditvi, ki je že sedaj navedena v 62. členu Zakona o upravnem postopku.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Rada bi ministra samo opozorila, da je formulacija, kot ste sami rekli, res zelo ohlapna. Namreč, "razumljivo" je zelo širok pojem, kaj je za koga razumljivo. Bojimo se, da nas bo čez petindvajset let znova bolela glava, če tega ne bomo uredili, tako kot je treba, kajti vemo, da nas bo precej dražje stalo.

Zato vztrajamo, razmislite o tem predlogu amandmaja, kajti če dovolimo, da ljudje lahko predloge dajo v svojih jezikih, s tem seveda omogočimo bolj natančno vedeti, kaj je komu razumljivo in kaj ne. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju k 7. členu? Če ne, zaključujem to razpravo.

Prehajamo na 12. člen in amandma Združene levice. Je kakšna razprava?
Gospa Violeta Tomić, izvolite.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo.

Predstavila bom naš amandma k 12. členu. Trenutni predlog je spet zelo nejasen in v skrajnem primeru škodljiv za upravičence. Če sklad ne more odločiti na podlagi predloženih dokazil, ima možnost, da pozove upravičenca, da predloži dodatne listine ali izvede druge dovoljene dokaze. V ta namen mu postavi določen rok, ampak ta rok se nanaša samo na listinske dokaze, moral pa bi se nanašati tudi na druge dovoljene dokaze. Vse, kar mi predlagamo, je, da mora sklad v nejasnih primerih obvezno pozvati upravičenca, da dopolni vlogo z vsemi dovoljenimi dokazi, in mu postavi rok, da to stori. Na noben način pa ne širimo opredelitve dovoljenih dokazov. Na ta način bi preprosto zagotovili, da se res upoštevajo vsi relevantni dokazi.

Tudi Evropsko sodišče je opozorilo, da ne sme biti noben varčevalec zavržen samo zato, ker nima listinskih dokazov. Moramo vedeti, da je vendarle minilo kar 25 let in več, odkar so ti varčevalci vložili denar v Ljubljansko banko. Zato smo v prvem odstavku izrecno zapisali, da urad odloča ne samo na podlagi dokazil iz 10. člena, ampak tudi na podlagi podatkov iz 9. člena tega zakona, ki jih Banka Slovenije pridobi od hrvaške in bosanske narodne banke. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju?
Gospod Metod Dragonja, državni sekretar, izvolite.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa.

Želel bi takoj podati stališče Vlade k amandmaju k 12. členu. Tudi ta amandma je bil zelo temeljito pretehtan in ocenjen. Ta amandma pravzaprav posega v samo bistvo predlagane verifikacije zahtevka. Verifikacija se izvede na osnovi dokumentov, ki jih predloži

upravičenec, na drugi strani pa je treba te dokumente, ki so lahko tudi nepopolni, soočiti s podatkovnimi bazami, se pravi, s podatki, s katerimi razpolaga banka, o tem, da je ta hranilna vloga dejansko obstajala in da ni bila pravno znižana oziroma da niso bili uporabljeni drugi načini, kako se je ta vloga lahko na drug način realizirala.

Amandma, ki ste ga predlagali, v bistvu izključuje možnost te verifikacije. Se pravi, kar se tiče sicer listinskih dokazov, sledi sodbi Evropskega sodišča, vendar ni zadosti samo predložiti ustreznih dokazila s strani strank, ključni del postopka priznavanja zahtevka je verifikacija podatkov v evidencah oziroma podatkovnih bazah obeh podružnic stare Ljubljanske banke. Brez tega, da se izvede ta verifikacija, lahko pride do zlorab v postopku odobravanja zahtevkov v tem upravnem postopku.

Iz tega razloga Vlada ne podpira predlaganega amandmaja Združene levice k 12. členu, zlasti ne v tistem delu, ki se tiče drugega odstavka tega amandmaja.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju k 12. členu? (Ne.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo na 19. člen in amandma Slovenske demokratske stranke. Izvolite, želi kdo razpravljati? (Ne.) Hvala lepa. Zaključujem razpravo o 19. členu.

Prehajamo na 20. člen in amandma Združene levice. Želi kdo razpravljati? Gospa Violeta Tomić, izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

O amandmaju k 20. členu bi povedala naslednje. Nekateri varčevalci imajo odprte zadeve pred slovenskimi sodišči. Zakon jim daje možnost, da te zadeve brezplačno umaknejo, če so zadovoljni z odločitvijo Sklada za nasledstvo. Če hočejo, da sodišče njihovo zahtevo obravnava, morajo to na sodišču izrecno zahtevati, drugače izgubijo pravni interes oziroma se postopek za vedno konča, ne morejo ga sprožiti še enkrat v isti zadevi. Problem pa so prekratki roki. Za brezplačen umik imajo varčevalci samo 15 dni časa, za nadaljevanje postopka pa 30 dni.

Ker gre za ljudi, ki večinoma živijo tudi v tujini, je to izjemno kratek čas, zato predlagamo, da se ta čas podaljša na 60 dni. Če bomo zdaj hiteli, vas znova opozarjam, bo lahko nas in naše otroke znova čez 20 let bolela glava, zato apeliram na vas, da to shemo naredimo maksimalno odprto. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Metod Dragonja, državni sekretar.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

20. členu oziroma predloženemu amandmaju pa Vlada ne nasprotuje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Potem zaključujem razpravo k 20. členu.

Prehajam na 23. člen in amandma Slovenske demokratske stranke, na ta člen. Ne. Hvala lepa. Zaključujem razpravo o vseh členih in amandmajih. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanja. S tem prekinjam 3. točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 9. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 17. uri. Hvala.

(Seja je bila prekinjena ob 16.27 in se je nadaljevala ob 17.02.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Prehajamo na glasovanja zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi 60642/8 po nujnem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 22. 6. 2015, ki je objavljen na e-klopi.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS gospod mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo.

Glede na to, da je bila tekom razprave o zakonu in tudi o tem amandmaju dvorana predvsem s strani poslancev koalicije bolj kot ne prazna, bom še enkrat prebral amandma, da se bo vedelo, o čem se danes glasuje: "Ta zakon določa tudi opredelitev odgovornosti nosilcev javnih funkcij in državnih organov pri ravnanjih oziroma opustitvah ravnanj, zaradi katerih je breme odplačila neizplačanih deviznih vlog varčevalcev Ljubljanske banke, d. d., padlo na ramena slovenskih davkoplačevalcev."

V Slovenski demokratični stranki s tem amandmajem poskušamo doseči, da za posledice, ki jih bomo v Sloveniji plačali ponovno davkoplačevalci, da se ta zakon dopolni s tem amandmajem, da se pač določa tudi, da se poskuša ugotoviti odgovornost za nastali položaj

predvsem javnih nosilcev funkcij. Dejstvo je, da ta zakon je izstavil velik račun za davkoplačevalce, 385 milijonov evrov. Po zagotovilih s strani Ministrstva za finance pa še ni nobenega dejstva tukaj, da ta številka sčasoma ne bo višja. V Slovenski demokratični stranki se bojimo, da bo ta številka višja. In čas je, da tudi v Sloveniji nekdo za svoje storjene napake, kar se je zdaj tudi ugotovilo s strani sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice, sprejme odgovornost.

V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da se s tem amandmajem ne ukvarjamo s preteklostjo, kajti pretekli dogodki imajo finančne posledice danes in jo bodo imeli jutri. Govorimo pa o najmanj 385 milijonov evrov davkoplačevalskega denarja. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da za nastali položaj obstajajo imena in priimki, predvsem pa je v preteklosti že marsikdo tako od strokovne kot od širše javnosti dal vedeti, da je pot, ki so se jo nekateri posamezniki tukaj zamislili, napačna in da s to odločitvijo nismo izgubili samo davkoplačevalci, ampak predvsem verjetno največ Nova Ljubljanska banka, ki se ni mogla širiti na področje Hrvaške, in predvsem slovensko gospodarstvo ni moglo vstopiti na hrvaški trg. Danes so pa posledice čisto obratne; to pomeni, da hrvaška podjetja prevzemajo slovenska podjetja. V Slovenski demokratični stranki bomo ta predlog ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS SDS): Hvala za besedo.

V Združeni levici amandmajev SDS ne bomo podprli. Pri amandmajih k 1. členu je obrazložitev nedosledna. Po eni strani ugotavlja, da so bile politične odločitve slovenske skupščine in vlad, ki so se odločale za teritorialno načelo, napačne. Po drugi strani pa govorijo o tem, da je državno pravobranilstvo te napačne odločitve premalo zavzeto branilo pred Evropskim sodiščem. To je protislovno. Če predpostavimo, da je bilo stališče napačno, kar je ta sodba potrdila, potem je nesmiselno kriviti pravobranilstvo, da ga ni uspelo obraniti pred sodiščem.

Drugo, kar nas moti, je, da manjka ključni člen v tej verigi dogodkov, to je sprejem temeljnega zakona o izvedbi ustavne listine o samostojnosti, konkretno tretjega odstavka 19. člena. Tam je izredno zapisano, da Slovenija prevzema jamstva samo na svojem ozemlju. Lahko da se takrat delegati še niso zavedali posledic te odločitve, ampak ostaja dejstvo, da so zakoličili vso slovensko politiko do varčevalcev Ljubljanske banke do lanske sodbe Evropskega sodišča. Zato ne moremo podpreti tega priporočila.

Glede predloga, da mora Vlada pripraviti poročilo o odgovornosti, lahko pa rečem samo tole. Pred nekaj meseci je Državni

zbor na predlog SDS sprejel priporočila, da naj Banka Slovenije pripravi poročilo o vzrokih za nastanek bančne luknje. To priporočilo je marca prišlo v Državni zbor in o njem so bile zelo dobro popisane hude ekonomske napake prve SDS vlade. Seveda predlagatelj sedaj o tem poročilu noče nič slišati. Predlog je izkoristil za 6 ur propagande v Državnem zboru, enako kot te tri amandmaje, da smo lahko poslušali o gnilem socializmu, jugonostalgiji in udbomafiji.

Zadnje kar je, da ne bomo pristali na to, da bodo o kazenski odgovornosti za odločitve Demosove vlade pridigali njeni bivši člani. Zakaj pa niste zahtevali kazenske odgovornosti za izbris 25 tisoč prebivalcev? Mi smo prvi, veste, ki smo za preiskavo odgovornosti, ampak neodvisno, ne tako, ki bi jo vodili tisti, ki so to povzročili.

Zaradi vsega navedenega bomo seveda glasovali proti navedenim amandmajem. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Preden dam besedo naprej za obrazložitev glasu, bom še enkrat prebral, kaj obrazložite glasu je.

Obrazložitev glasu ni polemika, naslavljanje, prepričevanje, pozivanje ali postavljanje vprašanj, kar je po namenu predmet razprave, temveč gre za predstavitev vsebinskih razlogov, zaradi katerih bo poslanska skupina ali poslanec glasoval za ali proti predlagani rešitvi. Prosim, da se tega držite.

Sedaj pa ima obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC, mag. Dušan Verbič.

Postopkovno ima prednost.

Besedo za postopkovno ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Predsednik, rad bi vas opozoril, da vi v svojih ravnanjih niste dosledni. Kadar katerikoli izmed naših poslancev karkoli pri obrazložitvi ali razpravi pove mimo tistega, kar mislite, da je prav, dobi takoj opomin. Ko se zgodi to na drugi strani političnega prostora, ki je do tukaj, do tega hodnika, se ne zgodi nič. Preberete in greste potem naprej.

Predlagam vam, da ste pri svojih ravnanjih dosledni, ali veljajo za takšne kršitve, ki si jih je dovolila gospa Tomić, opomini za vse ali pa ne veljajo potem tudi v bodoče za nikogar. Tudi vam predlagam, da za nazaj popravite in odpravite tiste opomine, ki ste jih včasih delili. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala za vaše mnenje.

Besedo ima mag. Dušan Verbič za obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik.

Poslanska skupina SMC je na stališču, da se odgovornost nosilcev politične oblasti za

obdobje od leta 1991 do izdaje odločbe Evropskega sodišča za človekove pravice mora ugotoviti. Kot je bilo izrečeno v razpravi s strani našega poslanca, se to lahko izvede preko že imenovane parlamentarne komisije za ugotavljanje bančne luknje, seveda ob tem, da se pristojnost te komisije za ta del tudi razširi.

Zato iz tega navedenega razloga Poslanska skupina SMC ne podpira vloženega amandmaja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo gospod Janko Möderndorfer ... Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Ste se odločili, kaj sem?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zmotil sem se.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Tisto, kar je v bistvu pri celemu zakonu pomembno, je predvsem za nas pomembno to, da je vložen po nujnem postopku iz razlogov, da čim prej zapremo in uredimo vprašanje, ki bo v resnici ustrezno, tako kot so nam pojasnili na razpravi na samem odboru in ne nazadnje tudi v sami razpravi, bom rekel, zahtevam, ki jih imamo na podlagi sodbe.

Predlog, ki ga je dala SDS, v resnici ne moremo podpreti predvsem zaradi tega, ker je treba ločiti dve stvari: eno je seveda izvrševanje sklepa Evropskega sodišča za človekove pravice, drugo pa je seveda politično ugotavljanje, kar je pa naša avtonomna stvar in to nima veze s samim sklepom in je skratka treba zadevo jasno ločiti.

Še manj pa je, bom rekel, predvsem z vidika zakonitosti – seveda je treba ugotoviti glede na to, kako je predlog amandmaja spisan, sporno predvsem v nadaljevanju, ko imamo predloge, za katero obdobje, kdaj in na kakšen način naj bi to ugotavljali, namreč tega ne vemo.

Tudi iz današnje razprave je več ali manj jasno, da tisti, ki so bili akterji v tem času, takrat, ko je bil čas za to, teh vprašanj niso odpirali. Zraven tega pa je več kot pomembno, da se je treba zavedati, da kadar takšne amandmaje dajemo direktno, neposredno v predlog zakona, je treba vedeti, da je potem treba ob podobnih situacijah tudi tam dati takšne amandmaje, pa se tega nismo poslužili, ker smo znali ločiti te stvari. Predvsem pa, bom rekel, strani predlagateljev na kraj pameti ni prišlo, da bi pri izbrisanih dali ugotavljanje politične odgovornosti.

Zato seveda je ta predlog, prvič, nezakonit, drugič, niti ne vemo, kako bi ga izvedli. Še več, nalaga vladi, da naj celo v šestdesetih dneh nekaj ugotovi, česar prej nismo mogli ugotoviti v dvajsetih letih, kar se mi zdi skrajno neresno in nedomišljeno. Predvsem pa je z vidika politike jasno, da gre zopet za

nabiranje političnih točk. Bomo pa z veseljem podprli vsakršni predlog, ki bo šel v smer ugotavljanja politične odgovornosti, če boste seveda predlagali ustanovitev preiskovalne komisije, ki bo lahko to raziskala, v tem ste mojstri, to znate, obvladate, pa še do vmesnega poročila boste prišli.

Tako mislim, da je čas, da uporabite tisto orožje, katerega najbolj obvladate. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tudi to ni bila obrazložitev glasu, vsaj nazadnje ne, ampak je bila polemika. Bi lahko, prosim, samo obrazložili svoj glas, kako boste glasovali in ničesar drugega.

Zdaj ima pa besedo za obrazložitev glasu gospod Janko Veber, in to v lastnem imenu.

JANKO VEBER (PS SDS): Hvala za besedo.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov ne bomo podprli amandmaja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, kajti zakon, ki ga danes sprejemamo, je zakon o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice. To sodišče za človekove pravice ni obravnavalo kršiteljev oziroma odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki bi povzročili takšno stanje, in seveda ne more biti vsebina tega zakona, zato tega amandmaja ne moremo podpreti.

Poleg tega pa tudi, če bi ta amandma podprli, je potem v nadaljevanju razvidno, da bi šlo za poročilo Vlade, ki pa je lahko pripravljeno, ampak vendarle o tem poročilu Državni zbor ne razpravlja, samo seznanj se zopet s tem, kar pomeni, da ne bi bil dosežen ta učinek, kot je nekako razumeti iz razprav.

Iz teh razlogov v Poslanski skupini Socialnih demokratov ne podpiramo tega amandmaja in menimo, da je treba to vsebino reševati v drugih ali zakonih ali pa preiskovalnih komisijah, ki se jih za to lahko ustanovi, ali pa morebiti tudi z razširitvijo vsebine že ustanovljene komisije za preiskavo poslovanja bank. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postopkovno ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Predlagam vam, da še posebej za tiste poslance, ki imajo nekajletni staž, naredite nek seminar v Državnem zboru, da določili med razpravo obrazložitvijo glasu, postopkovnim predlogom in repliko. Vidim, da nekateri, kljub temu da imajo precej dolg staž, pomešajo vse in pri obrazložitvi glasu v imenu poslanske skupine govorijo o vsem drugem, samo ne o stališču poslanske skupine. Predlagam, gospod predsednik, v izogib vsem tem zapletom, ki se dogajajo, ko govorite o tem, da se stvari zlorablajo, da se najprej naučijo, saj ne zlorablajo, ampak ne znajo. In predlagam, da naredite tečaj v Državnem zboru, morda v sobi

117, predlagam individualno, tako da ne bo res kakšnih zapletov.

Ker to, kar se sedaj dogaja, predvsem pa s tem, kako vi reagirate, ko jih pri takih razpravah morda na koncu nekako z lepimi besedami opozorite, ne izrečete pa nobenega ukrepa, da tudi sicer ni v redu. Nedavno sem dobim javni opomin, ker nisem niti razpravljajal, kolegica Irglova tudi, tu pa nekateri govorijo po dolgem in počez o vseh drugih zadevah. V naši poslanski skupini od drugih pa si zasluži tak, bom rekel, dobronameren nasmešek, pa prijazno citiranje določb Poslovnika Državnega zbora. Predlagam, da se res posvetite ... Najprej morda za vodje poslanskih skupin, ker tu je ključni problem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Bom vzel premislek ta vaš predlog. Mogoče bom startal tudi z vami.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer, tudi za postopkovno, domnevam.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Pravilno domnevate, predsednik.

Poglejte, vemo vsi, da po poslovniku ste edini razlagalec poslovnika v času zasedanja seje in kolega Tanko si je dovolil svojevrstni EPP vložek za svojo lastno dejavnost, ki jo bo verjetno, ko bo končal mandat, odprl, zato da bo lahko to delal. Namreč, predvsem v smeri, kako čim bolj zlorabiti poslovnik in ga upravičiti, da ga nisi zlorabil. Predvsem pa se bo predstavljaj kot največji vedež, vseved in vsepoved o Poslovniku Državnega zbora. Mislim, da je že skrajni čas, da tudi kot predsednik tovrstne izlete in eskapade preprečite, da bomo lahko normalno delali.

Drugače pa; seveda, z veseljem, če boste rabili kakšnega predavatelja o tem, kar ste rekli, vam pomagam, kolega Tanko.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kakšen je vaš postopkovni predlog? / oglašanje iz klopi/ Hvala tudi za vaš mnenje. Še kakšna obrazložitev glasu? Potem se, prosim, prijavite. Obrazložitev glasu v lastnem imenu mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani! Če kaj v tej državi vsak državljan čuti kot tisto, česar je premalo, je to vprašanje odgovornosti, je to odgovornost na vseh nivojih. Amandma, ki ga predlagamo mi in za katerega bom glasoval, govori točno o tem, o odgovornosti, ki je v danem primeru povsem jasna in ki je odgovornost za naklepno sabotiranje, da uporabimo pravičen izraz, poskusa slovenske osamosvojitve v nekaj mesecih pred prvimi demokratičnimi volitvami, ko je z dogovorom takratnega vodstva partije v Sloveniji, s Kučanom načelu, s srbskim vodstvom, z Miloševićem na čelu, doseglo dogovor o tem, da sta dve banki, ki sta do takrat imeli posebni ločeni enoti, to sta Ljubljanska banka v Sloveniji in Beograjska banka v Srbiji, ti svoji enoti

spremenili v podružnici, v hčerinski pač banki. Kaj se je s tem spremenilo? Konkretno. Zagrebška banka do tistega trenutka bila pod garancijo, pod vplivom, če želite, pod vsem, kar normalno funkcionira s strani Narodne banke Hrvaške. Od tistega trenutka naprej je pa nastopila odgovornost Banke Slovenije. Zaradi tega in samo zaradi tega se danes soočamo s tem, da odločamo, da bo tista velika roka z rdečo zvezdo spet posegla v žep državljanov in potegnila ven 200 evrov, v tem primeru vsakemu, vsakemu otroku, in plačala neke njihove stare politične igrice za nazaj. To je ista roka, ki je povzročila bančne luknje, ki je povzročilo vse tisto, o čemer govorimo in zaradi česar vsak državljan in državljanica, zaradi te roke z veliko rdečo zvezdo, ki mu je iz žepa potegnila že 16 tisoč evrov, danes, ko se rodi, tej državi že dolguje za en avtomobil denarja, s katerim se nikoli ne bo vozil, ker so mu ga zapravili že nekateri drugi. In o tej odgovornosti govorimo in o ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Danes ne podeljujem opominov. In kolega Grims, to isto bi lahko izrazili brez tiste metafore o veliki roki z rdečo zvezdo, čisto preprosto bi bilo.

Ne vem, zakaj ... Čakajte malo, da povem do konca, dokler govorim ... Tudi za postopkovno ni možnosti, potem boste dobili. Prosim, da vsi v nadaljevanju ne uporabljate zadev, ki bi lahko sprožile nepotrebno polemiko o teh vprašanjih. Res ne razumem, zakaj je treba še rdečo zvezdo tukaj zraven vlačiti. Hoteli ste postopkovno? Postopkovno kolega Grims. Eno minuto je treba počakati, do takrat, ko govorite, zato da pridete zopet na vrsto.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Dobro. Spoštovani gospod predsednik, glede na to, da imate akademsko izobrazbo, pa vas vprašam postopkovno: kateri simbol bolj simbolizira dogovor med dvema vodstvom partij – konkretne slovenske partije s Kučanom na čelu in pa partije v Beogradu z Miloševićem na čelu – kot je to ravno rdeča zvezda? Imeli so različne zastave, ampak rdeča zvezda je bila pri obeh isti simbol. To je, mimogrede, isti simbol tiste armade, ki nas je potem tudi napadla.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj postopkovno ni namenjeno spraševanju predsedujočega, ampak je namenjeno postopkovnim predlogom. Zaradi tega se vam tudi vam zahvaljujem za vaše mnenje. Besedo ima gospod Franc Breznik za obrazložitev glasu v lastnem imenu.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Amandma k 1. členu Slovenske demokratske stranke seveda bom podprl. Podprl ga bom iz razloga, ker se tekom svojega življenja zavedam, da slovenska tranzicija ni bila naključno tako izpeljana, kot je bila. Zavedam

se, da pravna država, država, v kateri obstaja vladavina prava in ki je tržno usmerjena država, tam se takšne izgube, kot jo imamo danes, ko jo potrjujemo, izkazuje na individualni ravni, se pa ne socializirajo. Bistvo naše države v vseh treh, lahko rečemo dveh bančnih luknjah in k tej nesrečni, lahko rečemo, spremembi statusne oblike Nove Ljubljanske banke, pa se kaže v tem, da se vse te izgube socializirajo. Ravno v tem je zgodba, zakaj slovenske tranzicija ni bila uspešna.

Pozivam in spomnim vas, da pri vsaki nesreči, pri vsaki se ugotavlja odgovornost; odgovornost zaradi tega, da se to več ne bi ponovilo. Odgovornost zaradi tega, da vemo, kdo je kriv, ali je šlo za sistemsko napako, ali je šlo za individualno raven, in to je bistvo delovanja neke pravne države. Bistvo nedelovanja pravne države ali pa vladavine prava pa je v tem, da nikoli ne gledamo nazaj in vedno gledamo naprej. Zgodba, zakaj moramo pogledati nazaj, se nam danes odpira. Ta zgodba nastane novih 400 milijonov evrov. Zaradi tega je treba ta amandma podpreti, podpreti zaradi tega, da je to neka obveznost vseh nas, da se zavedamo, da pravna država deluje, ali pa da stremimo k temu, da bi delovala, in da se mora odgovornost ljudi, ki so takrat soodločali – in vemo, kdo je bil na oblasti, ker je bilo zelo lahko, ker je bila na oblasti ena stranka, ena partija in v bistvu eni in isti obrazi –, da se to potrdi.

Prosim vas, da podprete, tako kot sem sam tudi povedal, amandma Slovenske demokratske stranke.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Prosim, da se prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Amandma Slovenske demokratske stranke bom podprla. Podprla ga bom zato, ker sem odgovorna in ker želim, da tudi državljanke in državljani izvedo, kdo je odgovoren za 400 milijonov evrov, ki jih bo morala Slovenija plačati. Zato, ker bomo s tem lahko izvedeli, kam bo šlo 70 tisoč letnih oziroma štiriletnih štipendij dijakov. Zato, da bomo lahko izvedeli, kam bo šlo za 26 let subvencij za otroško prehrano, in zato, da bomo vedeli, kam bo šlo 42 tisoč letnih bruto zajamčenih plač. Zato se mi zdi nujno, da je treba podpreti Slovensko demokratsko stranko s tem amandmajem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala, spoštovani gospod predsednik!

Seveda bom amandma, ki smo ga v Slovenski demokratski stranki vložili, podprl, ker

sem prepričan, da je absolutno nujno potrebno ugotoviti odgovornost.

V Slovenski demokratski stranki in tudi osebno ne iščemo milijon razlogov za to, da se ne bi storilo nič in da se odgovornosti ne bi našlo. Mi se ne sprenevedamo in jaz se tudi ne sprenevedam in sem prepričan, da je ta amandma vložen tudi s tem namenom. Predvsem pa moram reči, iz razloga, ker bodo 400 milijonov evrov ukradenega denarja morali plačati tisti, ki v tej državi nimajo niti za plačilo malice, kosila svojim otrokom, in tisti, ki ne morejo plačati svojih položnic, in tisti, ki prejema 200, 300, 400, 500 evrov pokojnine. Zaradi tega in zaradi odgovornosti do teh ljudi smo dolžni tem ljudem vsaj to zagotoviti, da bodo vedeli, za koga so plačevali, in da bodo vedeli, kdo je tisti, ki je ta denar pokradel. To je naša naloga in to je naša dolžnost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Sedaj pa prosim, da se res vsi prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Rekli ste vsi, pa sem se sam prijavil. Podprl bom naš amandma, ki smo ga vložili predvsem zato, ker gre to za eno dimenzijo stroška, ki je težak približno 15-letnemu proračunu Državnega zbora. Podprl ga bom zato, ker je nediskriminatoren, ker se zajema vse, ki so v temu obdobju bili, ne ločeni med, ne vem, Demosovim in med nobenimi, ampak zadeva vse, in podprl ga bom tudi zato, ker je končno čas, da se ugotovi, ali so bili ti naši pogajalci, ki jih je imenovala ena vlada, nesposobni, ali so bili malomarni, ali niso znali, ali pa so zavestno pripeljali do tega stanja, kot ga imamo danes in ko moramo ta zakon sprejeti. Nazadnje ga bom podprl tudi zato, ker Vlada s svojim zakonom ustanavlja preiskovalne komisije, ker se bo lotila projektov velikega pomena v višini 1 % BDP in morda bo celo gospod Stare prvi predsednik preiskovalne komisije – gospod, ki sedi tukaj pred nami. Predlagam, da se tej podpori tudi še kdo pridruži.

Sam, kot rečeno, bom iz teh razlogov ta amandma podprl.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Jaz pa ne bom podprl tega amandmaja iz enostavno in preprostega razloga, ker ste dejansko že danes na plenarnem zasedanju ugotovili odgovornost nosilcev javnih funkcij in se točno ve, koga ste opredelili, kdo je kriv za to

zadevo v državi. In če ste ugotovili, potem nima smisla, da sprejemamo ta amandma.

Bom pa zdaj prenesel, da vseeno pa preiskovalka tudi lahko to zadevo razkrije. Predlagam podobno rešitev kot SMC, da se doda k preiskovalki tudi ta del.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem glasujemo.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev. Za je glasovalo 18, proti pa 45.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združene levice k 7. členu. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Evropsko sodišče je v sodbi izrecno zapisalo, da ne sme biti nobena vloga varčevalcev zavrnjena samo zato, ker nima več originalne varčevalne knjižice ali pa pogodbe o depozitu. Minilo je kar petindvajset let in vmes je bila vojna v Krajini in Bosni in to je treba upoštevati tudi pri dokaznih standardih.

Zato predlagamo naslednje tehnične spremembe zakona. Izrecno je treba omogočiti varčevalcem in njihovemu dedičem, da vložijo vlogo v srbskem ali hrvaškem jeziku. S tem se poceni postopek in poveča predvidljivost pravne ureditve. Trenutna formulacija pravi, da sklad lahko obravnava vloge, ki so razumljive, ne določa pa, kaj je razumljiva vloga in daje Skladu za nasledstvo diskrecijsko pravico, da bo vloge obravnaval. Mi smo zadevo poenostavili, sklad mora obravnavati vloge v uradnih jezikih držav naslednic nekdanje Jugoslavije. Uslužbenci sklada bodo morali te jezike razumeti, zato ker bodo v postopku obravnavali listinske dokaze v srbskem ali hrvaškem jeziku. Tako ne uvajamo dodatnega pogoja, samo več predvidljivosti za upravičence in to jim po petindvajsetih letih dolgujemo.

Vlada pravi, da je njen predlog širši ... Res je, vladni predlog omogoča, da nekdo napiše vlogo na primer v nemščini in če uradnik to slučajno razume, bo obravnavana. Ampak, po drugi strani ima po vladnem predlogu skladu možnost, da vlogo zavrne po prosti presoji. To vnaša v ureditev element arbitrarnosti. Mi raje vidimo, da bodo nekateri morali vloge prevesti v slovenščino, kot pa, da bi se zgodilo, da bi bila obravnava odvisna od naključja. Ponavljam, po vladnem predlogu upravičenci ne bodo vedeli, kateri jeziki se upoštevajo.

K 12. členu je treba izrecno določiti, da se poleg podatkov, ki jih na podlagi iz 10. člena predloži upravičenec, upravni organ odloča tudi na podlagi evidenc iz 9. člena. Izrecno je treba določiti, da mora sklad upravičencu, ki v vlogi ni predložil vseh dokazov, obvezno dati dodaten rok za dopolnitev vloge z vsemi dokazi, ki so

dovoljeni po zakonu, ne samo z listinskimi dokazi. Ponavljam, da ne širimo opredelitve dovoljenih dokazov, ne posegamo v verifikacijski postopek, mi samo izrecno zapišemo, kar vlada predpostavlja. Skratka, da se poleg dokazil upravičenca upošteva tudi podatkovna baza Banke Slovenije.

Skratka, mi bomo ta amandmaja podprli in upamo, da ga bo tudi koalicija. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Mi tega predloga amandmaja ne bomo podprli. Uradi na slovenskem v Sloveniji poslujejo v slovenskem jeziku, razen na območjih, kjer živi italijanska in madžarska narodna skupnost, in to je urejeno s posebnim zakonom. Ni nobene potrebe, da se te pravice na tak način širijo in tudi nobena sramota, da uradi v slovenskem jeziku v vsem, tudi v teh primerih, poslujejo v slovenskem jeziku. To je pač naša ustavna določba, da imamo tam čisto na začetku ustave en člen, kjer piše, da je uradni jezik slovenščina. Tisti, ki želijo uveljavljati pravice, morajo pač te pravice uveljavljati v jeziku države oziroma Republike Slovenije. Zato tega amandmaja ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev? (Ne.)

Potem glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, proti 59.

(Za je glasovalo 7.) (Proti 59.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 12. členu. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

V 20. členu smo predlagali, da je treba podaljšati roke, v katerih se morajo upravičenci izjasniti, ali bodo svoje pravde pred sodišči nadaljevali ali umaknili. Gre namreč za nepremoženjsko škodo, ki je zakonska shema ne zajema. Vlada predlaga 15- oziroma 30-dnevni rok, mi predlagamo, da se podaljša na 60 dni. Navsezadnje gre za ljudi, ki živijo v tujini.

Mi bomo te svoje amandmaje seveda podprli, upamo, da jih bo podprla tudi koalicija. Da ne bomo spet komu kdaj onemogočili, da pride do svojih prihrankov in da nas ne bo spet bolela glava, če svet ministrov ne bo odobril predlagane rešitve. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 12. členu, ne 20., 12. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 11, proti 55.

(Za je glasovalo 11.) (Proti 55.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 19. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in posancev, za je glasovalo 18, proti 50.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 20. Členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in posancev, za je glasovalo 47, proti 21.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 21.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 23. členu.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in posancev, za je glasovalo 23, proti 39.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 39.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanje o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 20. členu dopolnjenega predloga zakona. Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandma?

Ugotavljam, da k predlogu zakona **za tretjo obravnavo** ni bilo vloženih amandmajev, zato vas obveščam, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih k drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

V Poslanski skupini SDS predlaganega zakona ne bomo podprli. Ne bomo ga podprli iz več razlogov. Eden izmed razlogov je, da Državni zbor, koalicija nista podprli našega amandmaja, ki bi temu zakonu dal tisto dodano vrednost, in sicer da se ugotovi odgovornost za nastali položaj, odgovornost, zakaj bomo davkoplačevalci danes in jutri plačali najmanj 385 milijonov evrov odškodnin nekdanjih varčevalcev Ljubljanske banke.

Drugi razlog je, da obstaja velika verjetnost, da Državnemu zboru tega zakona sploh ne bi bilo treba obravnavati, in sicer odločba Evropskega sodišča za človekove pravice in Odbor ministrov, ki sta obravnavala, po nekaterih informacijah bi bilo dovolj, da bi ta zakon sprejela vlada sama.

Tretji argument, ki pa bi bil, je pa, da obstaja velika verjetnost, da v zvezi z varčevalci Ljubljanske banke, da to ni zadnji zakon, ki ga bo obravnaval Državni zbor Republike Slovenije,

in da bo ta številka, ki jo bomo plačali davkoplačevalci, še bistveno višja kot je.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Slovenska javnost je bila ves čas pod vplivom uradnega stališča, da so devizne vloge izključno vprašanje nasledstva, ne pa tudi odnosa med banko in varčevalci. Sedaj je Evropsko sodišče pokazalo, da nasledstvo ne more biti izgovor, da Slovenija ni poplačala bosanskih in hrvaških varčevalcev podružnic Ljubljanske banke. Slovenija bi morala najprej prevzeti jamstva za te vloge in šele potem terjati sredstva od drugih naslednic. Natančno to nam je sedaj naložilo Evropsko sodišče.

Problem varčevalcev je ena od posledic enostranske odcepitev Slovenije. Takratna slovenska vlada ni mogla upravičeno pričakovati, da bodo tudi druge republike prevzele teritorialno načelo. Ni se pogajala z drugimi republikami. Enostavno se je odločila za načelo, ki je bilo z ozko finančnega stališča najbolj oportuno. Enako so ravnale tudi druge države. Nikakor se ni mogoče izgovarjati na to, da Hrvaška in Bosna nista sprejeli teritorialnega načela. Tega nista bili dolžni storiti. Bili sta v drugačnih okoliščinah kot Slovenija in sta ravnali legitimno. To poudarjam zato, ker je gospod Dragonja danes spet ponovil staro tezo, da je sodba do Slovenije krivična in da so druge republike soodgovorne za kršitev človekovih pravic. Če bi bilo to res, bi bilo najbrž zapisano v sodbi Evropskega sodišča. Vse, kar drži, je to, da je imela Jugoslavija enotno jamstvo za vloge in da lahko Slovenija poskuša doseči kompenzacijo v nadaljnjih pogajanjih. Če kdo, potem so Demosova vlada in vse druge za njo ravnale dvolično. Ko je šlo za varčevalce Ljubljanske banke, so priznavale teritorialno načelo, ko je šlo pa za izbrisane prebivalce, niso hoteli o načelu teritorialnosti nič slišati. Med vsemi naslednicami nekdanjih – Češkoslovaške, Jugoslavije in Sovjetske zveze –, je Slovenija edina kršila načelo, da morajo stalni prebivalci, ki niso pridobili državljanstva nove države, ohraniti pravico do prebivanja in vse socialne ter ekonomske pravice, ki so s tem povezane.

Do sedaj je bilo izbranim prebivalcem odobrenih dobrih 19 milijonov odškodnin. To je malenkost v primerjavi s 385 milijoni za varčevalce po tem zakonu. Toda tudi oboje skupaj je še vedno malo v primerjavi z milijardami družbenega premoženja, ki se je privatiziralo v okviru denacionalizacije in lastninjenja. Vse to pa ima en skupni imenovalec; to so bile zavestne odločitve Demosove vlade in njenih naslednic, ki so gradile etnično državo in obnavljale kapitalizem. S tem zakonom popravljamo del teh napak, zato ga bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu ...

Postopkovno gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Sedaj smo verjetno prešli te meje toleranc ponovno, kar zadeva obrazložitev glasu. Gospa, ki je imela obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, je prebrala recital, ki so ga ji napisali nekje zunaj teh prostorov Državnega zbora. Očitno ne poznajo pravil poslovnika in se ne nanaša to na temo dnevnega reda, na točko dnevnega reda. Zato vam predlagam, resnično, da vsaj tiste vodje poslanskih skupin, ki bi morali poskrbeti, ki imajo težave s tem, da obrazložijo glas, da jih povabite na kakšen pogovor in ji obrazložite, kaj to pravzaprav je.

To, kar je bilo sedaj povedano v tem stališču, nima popolnoma nobene zveze s točko dnevnega reda. Popolnoma nobene zveze. Mi govorimo o odgovornosti in o poplačilu za tiste, ki so bili varčevalci Nove Ljubljanske banke in ta točka z izbrisanimi nima popolnoma nobene zveze. Če želijo v Združeni levici, gospod predsednik, ali pa kjerkoli drugje karkoli dodati k tem zadevam, potem predlagam, da kaj vložijo v Državni zbor, da bomo o tistih točkah dnevnega reda razpravljali.

Predlagam vam, da uporabite tisto, kar lahko po poslovniku uporabite; lahko vzamete besedo, tudi sredi razprave, če to želite, če vidite, da gre za take stvari, ni pa prav, da gre to tako mimo vas v primerih, ko govorijo tisti, ki simpatizirajo z določenimi simboli. Prav je, da poslance Združene levice in ostalih tudi umirite.

Tukaj imamo demokratično državo in poslovnik, ki govori o tem, kako naj razprave tečejo. Vi ste sicer sedaj predsedujoči in predlagam, da poskrbite, da bo to res tako potekalo, kot je napisano. Ti diskurzi pa so nevredni ne poslanca ne tistega, ki misli, da je povedal veliko, dejansko pa nič o točki dnevnega reda. Če je karkoli v povezavi v zvezi z izbrisanimi, lahko ustanovijo preiskovalno komisijo, pa da bo ugotavljala odgovornost Drnovškovih vlad, ki ni storila nič, ki niso storile, da desetletja nič, da bi se te zadeve popravile, lahko karkoli drugega. Mi smo odprti za vse stvari, ne bomo nasprotovali nobeni, ampak predlagam, da vodite sejo tako, kot se spodobi, pa tudi organizirate individualni tečaj najprej za nekatere vodje poslanskih skupin, potem pa še za kakšne poslanke .../ znak za konec razprave/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Najverjetneje bom moral organizirati posebej tečaj za obrazložitev glasu in potem za postopkovna vprašanja.

Besedo ima mag. Alenka Bratušek za obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB):
Najlepša hvala.

Govorimo o zakonu, ki je težek ali pa vreden 400 milijonov evrov, in če nas danes, zdaj ob glasovanju, gledajo ljudje, kaj govorimo, potem ni čudno, da je verodostojnost Državnega zbora na tako nizkem nivoju, kot mislim, da v naši državi še ni bila. Na žalost.

V Poslanski skupini Zavezništvo bomo ta zakon podprli. Še enkrat pa želim opozoriti na to, da želite za Slovenijo zelo veliko, 400 milijonsko obveznost realizirati v dveh letih in na žalost sem prepričana, da brez tega, da bodo to čutili slovenski davkoplačevalci, slovenski upokojenci, javni uslužbenci, socialno najšibkejši, da ne bo šlo. Če pa boste želeli, da je temu res tako, pa sem prepričana, da se bomo v jeseni hkrati s pripravo proračuna srečali s spremembo tega zakona, kjer boste izvajanje podaljšali. Takrat vas bomo seveda spomnili na to, kar govorimo danes.

Ker pa vemo, da je obveznosti, ki so nastale v preteklosti daleč nazaj, treba na podlagi sodbe sodišča izvršiti, bomo ta zakon podprli. Odgovornost za izvedbo tega zakona je pa seveda na Vladi in na vladajoči koaliciji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Potem glasujemo o celotnem zakonu.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev. Za je glasovalo 51, proti pa 13.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 13.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev. Za je glasovalo 21, proti pa 47.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 20. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

S spremembo tega zakona želimo predlagatelji, se pravi Združena levica in ZaAB, zvišati cenzus za dostopnost kosil v osnovnih šolah za otroke.

Zakaj je ta potreben? Med krizo so najrevnejši sloji pri nas prejeli dva udarca; prvi je bil gospodarska kriza, zaradi katere je marsikdo izgubil službo, drugi pa so bili varčevalni ukrepi, ki so krizi sledili. Posledica tega je, da danes v Sloveniji obstaja 300 tisoč ljudi, ki živijo pod pragom revščine, od tega 55 tisoč otrok. Marsikdo od teh staršev in otrok si niti ne more več privoščiti, da bi otroku plačal kosil v osnovni šoli, cenzus pa je postavljen absolutno prenizko. Namreč, do subvencije so upravičeni samo otroci iz tistih družin, v katerih so prihodki na člana gospodinjstva manjši od 180 evrov. V šolah poskušajo na raznorazne načine tem otrokom pomagati; nekeje so ustanovili solidarnostne sklade, drugje, recimo, v Mariboru, je kar Mestna občina Maribor začela dopolnjevati sklade za subvencioniranje, zato da lahko otroci pridejo do kosil. Marsikje po Slovenji pa so na žalost otroci odvisni samo od dobre volje humanitarnih organizacij in ena od teh humanitarnih organizacij Petka za nasmehe se je obrnila na nas, s predlogom, da poskušamo Državni zbor, poslance, koalicijo in Vlado prepričati, da se cenzus zviša, in sicer s 180 na 360 evrov dohodka na člana gospodinjstva oziroma na 540 evrov na starša, kar je malo pod statistično določenim pragom revščine.

Na tem mestu bi se še enkrat vsem poslancem zahvalil za zelo konstruktivno o tem zakonu zadnjič in glede na to, da so vse poslanske skupine temu predlogu izrekle podporo tudi danes, računam, da bomo soglasni pri tem, da je treba otrokom pomagati in da je zadnja stvar, ki jo lahko dopustimo v 21. stoletju, da jih puščamo lačne. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Hvala lepa, predsednik.

To je tema, kjer v resnici, hvala bogu, združuje ta državni zbor na vprašanju, ali dopuščamo, da imamo otroke v šoli, ki so lahko lačni. Na pobudo in predlog društva Petka smo pristopili k sopredlagateljstvu tega zakona. In verjamem, kajti prepričan sem, da je tu treba imeti bistveno manj besed in več dejanj, da bomo s predlogom, se pravi druge obravnave, s strani Vlade dobili takšen predlog, ki bo tudi sprejemljiv in ga bo za podpreti, in da pridemo končno do vsaj enega poskusa, da imamo skupen jezik v Sloveniji, kar se tiče prehrane otrok v šoli.

Zraven pa naj povem tisto, kar se mi zdi najbolj pomembno. Večkrat se s statistiko igramo in v bistvu operiramo in dajemo primerjave, kaj bi bilo boljše. V tem primeru diskusije o tem, ali je lahko otrok lačen ali ne, preprosto ni več izgovorov. Kajti, v drugem

branju, če ti izgovori bodo obstajali, in pojavili se bodo različni predlogi, bomo zelo hitro izračunali, kam vse država vlaga, pa bi lahko našli prostor za hrano. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SD gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo zakon podprli. Hkrati pa želimo že v tej fazi opozoriti, da v nadaljevanju postopka pričakujemo, da ne bosta samo ministrstvi za šolstvo in za delo, ki sta veliko pripomogli tudi k temu, da je prišlo do pozitivnega mnenja praktično vseh poslanskih skupin glede tega zakona, da bo sodelovalo pri zagotavljanju finančnih sredstev tudi Ministrstvo za finance. Kajti, Ministrstvo za šolstvo že sedaj ne zagotavlja v celoti sredstev za zakonsko predpisane naloge, seveda pa tudi Ministrstvo za delo ima vsako leto višje obveznosti, zato bi bilo prav, da v nadaljevanju prisluhne izvedbi tega zakona tudi Ministrstvo za finance, s čimer bomo res lahko rekli, da smo dosegli pomemben premik naprej, kako bomo razdeljevali sredstva, ki jih pač zbiramo v proračunu.

Predvsem pa si Socialni demokrati želimo, da ta sredstva pomagajo najranjlivejšim skupinam, da lažje prebrodijo vsakodnevne obveznosti in šoloobvezni otroci so pa seveda ena največjih obveznosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Poslanski skupini Nove Slovenije bomo zakon podprli. Predvsem z vidika, da je v tej državi še vedno veliko otrok, pa se mi zdi, da smo že v teh zadnjih nekaj letih kar nekaj naredili.

Podprli ga bomo tudi z vidika, ker želimo zgodbo lačnih otrok v Sloveniji na nek način zapreti, zato prispevamo svoje glasove za to. Hkrati pa bi tukaj opozorila, da je ravno za to, kako se bodo delila sredstva v prihodnje, zelo pomemben proračun, ki ga bomo v tem državnem zboru sprejemali. Danes podporo, ki jo izražajo vsi zakonu, se mi zdi, da bo vidna tudi ob nadaljnjem sprejemanju proračuna za prihodnje leto, ker bomo zagotovili sredstva tem otrokom, tem lačnim otrokom. Upam, da boste tudi takrat vedeli, za kaj gre, da ne bo šlo za zmanjševanje sredstev, kot je bilo pri tem proračunu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine DeSUS gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa.

Tudi Poslanska skupina Desus bo seveda v polni meri podprla predlog tega zakona. V trenutku, ko je 300 tisoč ljudi, državljanov Republike Slovenije pod pragom socialne izključenosti, ko je od tega 55 tisoč otrok v tej številki, ko je samo v zadnjem obdobju 7 tisoč otrok prišlo v ta položaj, v trenutku in v času, ko so otroci lačni, ko se revščina dobesedno zajeda v vse pore našega življenja, je zadnji čas, da temu naredimo konec: z besedami in z dejanji. Zadnji čas je, da tudi spremenimo Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, da spustimo cenzus in da omogočimo otrokom, ki živijo v takšnih okoliščinah, ko jim povzroča težave že zagotavljanje osnovnih obrokov, toplih obrokov dnevno – da jim pomagamo. Desus bo s podporo temu zakonu temu naredil konec in hkrati stal za tem, da bodo tudi rešitve zakona v nadaljevanju prinesli to, da otroci ne bodo lačni in bodo zaživel človeka dostojno življenje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC gospa Erika Dekleva.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Hvala za besedo. Poslanska skupina Modernega centra seveda bo predlog zakona podprla, saj tokrat gre izjemoma res za otroke. Do druge obravnave pa pričakujemo, da bo Vlada pripravila ustrezen predlog oziroma model tako z vidika pravičnosti kot z vidika dostopnosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Tudi v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo ta predlog zakona v prvi obravnavi podprli. Podprli smo oziroma uvedli smo zakon za subvencioniranje dijaške prehrane v prvi Janševi vladi, v letu 2012 subvencioniranje dijaških in študentskih vozovnic. Tudi tukaj, v tem primeru gre izključno za otroke, ki dejansko niso krivi za situacijo, v kateri so se znašli njihovi starši, zato ta predlog zakona v prvi obravnavi podpiramo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej lahko glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslanev, za je glasovalo 69, proti nihče.

(Za je glasovalo 69.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 21. točko dnevnega reda. to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu je primeren za nadaljnjo obravnavo. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Pozivam vas, da ta sklep podprete, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, čeprav kakega posebnega upanja glede na razpravo ni. To je popolnoma razumljivo.

Za kaj gre? Slovenija ima od 31. marca na čelu tožilske organizacije osebo, ki je ravnala koruptivno. To je ugotovitev Komisije za preprečevanje korupcije. Hkrati ima na čelu tožilske organizacije osebo, ki je ravnala nezakonito. Torej, ki je kršila zakonodajo, zato da je tretji osebi, to je gospodu Škrlec, omogočila materialno ali pa nematerialno, kakor vzamete, – materialno, mislim – korist zaradi tega, ker pač zaseda nek položaj in dobiva plačo, ki je ne bi smel. Taka je bila vsaj odločitev leta 2012 sodišča.

Mi smo pričakovali, da bo zlasti SMC kot, recimo, največja in tudi najbolj odgovorna stranka za stanje v tej državi v skladu s svojimi načeli, ki jih je zapisala v svoj program in s katerim je šla tudi na volitve, da bo stanje razrešila. Zato smo tudi počakali kar nekaj dni po tisti seji Državnega zbora in pravzaprav čakamo že od 31. marca, da se bo kaj zgodilo na tem področju. Vendar popolnoma jasno je, da se ne bo nič zgodilo, zato smo vložili zakon. Zakon vam omogoča, da ga v drugi obravnavi, v kolikor menite, da posamezni deli niso v redu, dopolnite z amandmaji. Seveda pa, če boste zakon zavrnili, v tistem trenutku v tisti sekundi pritiska na gumb proti prevzemanju največjo odgovornost v tej državi za to stanje, ki ga imamo. Torej za stanje, da imamo na čelu tožilske organizacije osebo, ki je ravnala koruptivno. To je verjetno v nasprotju s tistimi načeli, ki ste jih zapisali; ampak, bomo videli, kaj bo pokazalo glasovanje.

Mi bomo zakon, logično, podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC):
Hvala lepa za besedo.

Sprejetje predlaganih sprememb bi lahko pomenilo poseg v ustavno zajamčeno samostojnost in neodvisnost državnih tožilstev in državnih tožilcev. Tudi zaradi spoštovanja transparentnosti postopka in pravne varnosti za vse kandidate, ki je že zagotovljena z obstoječo zakonodajo, menimo, da so takšne spremembe nepotrebne in jih tudi v Poslanski skupini SMC ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine
SD gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Zakona ne bomo podprli in predvsem iz razloga, ker želimo, da se korupcija v Sloveniji učinkovito rešuje in če prekinemo mandat generalnemu državnemu tožilstvu sredi izvajanja njegovega dela, potem seveda tudi zelo močno posežemo v delo samih tožilcev. To seveda posledično pomeni potem tudi zelo veliko možnost razširitve korupcije v Sloveniji, tako da takšna odločitev je s tem zakonom za nas nesprejemljiva, da se prekine mandat generalnemu državnemu tožilstvu.

Sicer tudi mi ne skrivamo razočaranja, da je prišlo do postopka pri imenovanju generalnega direktorja Vrhovnega državnega tožilstva do napak, vendar je tudi Državnotožilski svet, ki je pristojen za to, kako bo potekala usoda oziroma potekal mandat generalnega državnega tožilca, odločil, da ti postopkovni prekrški niso bili takšne narave, da bi morali za to posegati v delo generalnega državnega tožilca, torej, v vsebinsko delo.

Zato da ne prekinemo postopkov, ki so že v teku, je zelo pomembno, da se ta zakon ne sprejme in seveda omogočimo tožilstvu, da dela še naprej učinkovito proti korupciji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine
Nova Slovenija - krščanskih demokratov gospa
Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo.
Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Nove Slovenije
bomo Predlog zakona o spremembah in

dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu
podprli.

Podprli ga bomo predvsem tudi zaradi razloga, da se politika ne more skrivati za nekimi formalizmi. Politika ima v rokah orodja in možnost, da anomalije, ki so nastale, ko se je ugotovila krivdna odgovornost generalnega državnega tožilstva, to popravi in odpravi. Poslušam tukaj, da rečete, ja, politika se nima kaj vmešavati ... Politika ima škarje in platno tudi z možnostjo spremembe zakona in mislim, da je skrajni čas, da se vsi tega zavemo. Ker ne nazadnje, mi smo vsi krivi in vsi se skrivamo za nekim formalizmom, kdo imenuje generalnega državnega tožilca. Vemo, da je bilo to v preteklosti drugače in da je tudi sedaj možnost, da se to spremeni. Potrebna pa je seveda politična volja.

Poslanci Nove Slovenije bomo zakon
podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej
lahko o zakonu glasujemo?

Glasujemo o sklepu. Navzočih je 68
poslank in poslancev. Za je glasovalo 19, proti
pa 49.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega
sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o
predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega
reda.

Zaključujem pa tudi 9. sejo Državnega
zbora.

Seja se je končala 22. junija 2015 ob 18.08.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA	116, 239, 277
BAH ŽIBERT, ANJA	61, 62, 63, 176, 178, 190, 213, 220, 334, 372, 381
BAN, URŠKA	222, 226, 231, 356
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA	40, 41, 50, 51, 80, 81, 91, 92
BON KLANJŠČEK, MAG. MIRJAM	102, 105, 114, 236, 241, 248, 250, 262, 274, 309, 323
BOŽIČ TILEN	83, 212, 237, 352
BRATUŠEK, MAG. ALENKA	25, 26, 139, 226, 229, 356, 384
BREZNIK, FRANC	56, 57, 58, 126, 141, 148, 184, 185, 203, 205, 206, 210, 216, 249, 302, 345, 348, 363, 380

C

CERAR, DR. MIROSLAV	25, 26, 27, 29, 30, 31

Č

ČUŠ, ANDREJ	81, 82, 83, 90, 91, 106, 290

D

DEKLEVA, ERIKA	120, 304, 313, 386
DIMIC, IVA	34, 46, 107, 109, 113, 241, 314, 331, 355, 385, 387
DOBOVŠEK, DR. BOJAN	266
DRAGONJA, METOD	352, 358, 368, 370, 371, 375, 376, 377

E

ERJAVEC, KARL VIKTOR	38, 39, 44, 45, 53

F

FERLUGA, MARKO	132, 151, 198, 211

G

GANTAR, TOMAŽ	31, 141, 150, 259
GAŠPERŠIČ, DR. PETER	55, 73, 74, 75, 76, 84, 89, 90, 94, 95
GODEC, JELKA	48, 49, 252, 296
GORENAK, DR. VINKO	81, 160, 191, 208, 209, 214, 265, 267, 268, 324, 336, 338, 341, 343, 344, 348, 350, 351, 386
GREBENŠEK, MAG. KLEMEN	254
GRIMS, MAG. BRANKO	199, 209, 326, 328, 366, 380
GROŠELJ KOŠNIK, IRENA	117, 244, 314
GUČEK ZAKOŠEK, MAG. MARGARETA	21, 129, 147, 216

H

HAINZ, PRIMOŽ	65, 67, 103, 216, 253
HAN, MATJAŽ	79, 94, 95, 96, 240, 248, 261, 262, 278, 313, 330
HORVAT, DR. MITJA	188
HORVAT, JOŽEF	37, 63, 64, 65, 133, 197, 225, 228, 230, 235, 251, 283, 284, 301, 338
HRŠAK, IVAN	35

I

IRGL, EVA	202

J

JANŠA, JANEZ (IVAN)	357, 360
JENKO, MAG. JANA	47, 196, 243

JURŠA, FRANC 125, 128, 146, 191, 216, 246, 271, 353, 381

K

KATIČ, ANDREJA 85, 86, 87, 88

KOLAR CELARC, MARIJA MILOJKA 34, 35, 36, 37, 47, 48, 49, 99

KOLEŠA, ANITA 76, 195

KOPAČ MRAK, DR. ANJA 43, 44, 46, 63, 64, 82, 83, 233, 238, 244, 303, 315, 323

KOPMAJER, BENEDIKT 110, 164, 290, 329

KOPRIVNIKAR, BORIS 61, 62, 159

KORDIŠ, MIHA . 40, 41, 42, 98, 99, 104, 117, 119, 135, 138, 142, 154, 243, 245, 246, 247, 251,
310

KORENJAK KRAMAR, KSENIJA 204, 333, 338, 349, 350, 386

KOTNIK POROPAT, MARJANA 122, 131, 183, 257

KOTNIK, IRENA 105, 323

KOVAČ, NATAŠA 263

KOVAČIČ, MARIJA ANTONIJA 233

KOZLOVIČ, MAG. LILIJANA 155, 170, 188, 194, 204, 207, 214

KRIVEC, DANIJEL 22, 67, 68, 146

KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA 267, 270

L

LAH, ZVONKO 110, 256, 272, 279, 282, 288, 289, 297, 300

LAJ, FRANC 74, 109, 145, 231, 319, 373

LEP ŠIMENKO, SUZANA 52, 53, 291, 305, 371, 386

LEVIČAR, MARINKA 179, 287

LISEC, TOMAŽ 77, 78, 285, 288, 321

LOGAR, MAG. ANŽE 44, 45, 194, 266, 269, 339

M

MAHNIČ, ŽAN 84, 86, 92, 93, 183

MAKOVEC BRENCIČ, DR. MAJA 56, 58, 77, 78, 100, 101, 102, 249

MARENČE, MIHA 107

MATIČ, DR. DRAGAN 159, 181, 217

MESEC, LUKA. 20, 21, 28, 30, 112, 123, 219, 224, 227, 229, 232, 260, 261, 270, 303, 324, 384

MÖDERNDORFER, JANI (JANKO) 49, 51, 52, 157, 171, 177, 180, 186, 187, 197, 198, 199,
202, 203, 204, 215, 265, 268, 270, 272, 332, 362, 379, 380, 385

MRAMOR, DR. DUŠAN 54, 55, 71, 72, 79

MURGEL, DR. JASNA 200, 335

MURŠIČ, MAG. BOJANA 87, 88, 165, 330

N

NEMEC, MATJAŽ 88, 90, 100, 101, 221

NOVAK, LJUDMILA 104, 179

P

PIRNAT, NINA 259

POČIVALŠEK, ZDRAVKO 20, 32, 33, 52, 59, 60, 66, 96, 97, 98, 131, 139, 152

PODKRAJŠEK, BOJAN 74, 75, 276, 282

POGAČAR, PETER 111, 120, 273, 281, 282, 294, 295

POGAČNIK, MAG. MARKO 38, 39, 151, 223, 237, 364, 375, 377, 383

POJBIČ, MARIJAN 33, 115, 118, 242, 247, 292, 311, 374, 381

POTOČNIK, ANDREJA 134, 140, 148, 204, 208

PRIKL, UROŠ 79, 80, 112, 115, 126, 223, 239, 247, 276, 286, 294, 305, 319, 359, 385

R

RADIČ, DUŠAN 38, 178

RANC, DANILO ANTON 61, 137, 145, 180

S

SLUGA, JANJA	192, 242, 245, 296, 316
SMERKOLJ, ALENKA	68
STARE, DARKO	325, 349

Š

ŠERGAN, VOJKA	114, 154, 373
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ	54, 149, 228
ŠKOBERNE, JAN	103, 122, 124, 128, 129, 134, 215, 258, 288, 301, 306
ŠKODNIK, IVAN	42, 43, 212
ŠKOPAC, MARUŠA	121, 137

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ	201, 354
TANKO, JOŽE 22, 23, 26, 27, 28, 36, 186, 187, 197, 211, 218, 271, 294, 295, 298, 367, 370, 371, 378, 379, 381, 382, 384	
TOMIČ, VIOLETA . 69, 70, 96, 108, 119, 129, 130, 138, 234, 258, 307, 317, 375, 376, 377, 378, 382, 383	
TONIN, MAG. MATEJ	144, 172, 279, 308
TRČEK, DR. FRANC	58, 59, 60, 166, 214, 217, 220, 261, 267, 271

V

VEBER, JANKO 71, 72, 97, 98, 108, 132, 138, 220, 224, 234, 254, 295, 317, 342, 344, 348, 354, 379, 385, 387	
VERBIČ, MAG. DUŠAN	55, 153, 358, 378
VERVEGA, VESNA	252, 310
VILFAN, PETER	169
VRANIČAR, MAG. MATEJA	222, 228, 230, 269
VRTOVEC, JERNEJ	72, 73, 167, 206, 215, 216, 255, 333

Z

ZAJC, SIMON	245, 275, 297, 319
ZORČIČ, IGOR	193, 195, 217, 255, 256
ZORMAN, BRANKO	173

Ž

ŽIDAN, MAG. DEJAN	66, 67, 69, 70, 75, 93, 94
ŽNIDAR, LJUBO	75, 76, 298

LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS ZL – Poslanska skupina Združena levica
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS ZaAB – Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti